

Sp. I. Sub. P. 7

Ex Bibliotheca
majori Coll. Rom.
Societ. Jesu

13-21-E-2-3

~~20-6-18~~

3
92
6
53

در خجسته

CONSILIORVM,
SEV RESPONSORVM
HORATII GIOVAGNONII
BONONIENSIS I. C. CELEBERRIMI

Aduocati, & Consultoris integerrimi, ac in Florentissimo Patriæ
Archigymnasio Iuris Pontificij Professoris Emeriti.

LIBER SECVNDVS.

NVNC PRIMVM IN LVCEM EDITVS.

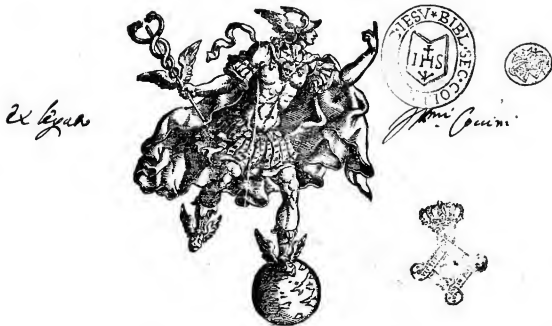
Cui in fine cuiusque Responsi accommodantur resolutiones
casuum, ac etiam variæ Decisiones Rotæ.

Adiectis insuper summarijs cum duplici indice argumentorum scilicet,
& materialium locupletissimo.

OCTAVIO AMORINO BONON. I. V. D.
AC FACVNDISSIMO IVRIS CIVILIS INTERPRETE AVCTORE

ILLVSTRISSIMO
SENATV BONONIÆ
DICATVS.

SVPERIORVM PERMISSV, ET CVM PRIVILEGIO
SVMMI PONTIFICIS.

BONONIÆ.

Apud Hæredes Ioannis Rosij. M. DC. XXV.

Sumptibus Marci Antonij Berniz.

COMPTON

NEW YORK

HORATIO ALGER

BONNIE

Admission, 50 cents; children, 25 cents; ladies, 10 cents.

LITERATURE

THE NEW YORK

Columbia University, New York City, New York

Admission, 50 cents; children, 25 cents; ladies, 10 cents.

THE NEW YORK

Admission, 50 cents; children, 25 cents; ladies, 10 cents.

THE NEW YORK

THE NEW YORK

THE NEW YORK

THE NEW YORK

THE NEW YORK

THE NEW YORK

THE NEW YORK

I L L V S T R I S S I M I S
ATQVE PRUDENTISSIMIS
BONONIÆ SENATORIBVS
PATRONIS COLENDISSIMIS.

Antonius Franciscus Giouagnonius, & fratres. F.P.P.

NASCITVR animis suauiſ illa in Patriam affectio, quæ altè adè in cordis penetralibus radices deſigit, vt vi nulla poſſit euelli. Optimi cuiuſque ciuiſ eſt, pro genij, ac ingenij viribus eandem omni co- natu excolere, vt aliquos ſaltem fructuſ Patriæ poſ- ſit afferre; Honeſtiſſimo huic Ciuiſ muneri non deſuit Horatiuſ Giouagnoniuſ Parens noſter, publicè legendo, ac Magiſtratuum onera ſuſtinendo, priuatim conſulendo; nec (abſit inuidia ver- bo) aut inſœliciter, aut infructuoſè; Voſ Senatores Sapientiſſimi, non ſemel eiſ labores probaſtiſ, ac perſepè ciueſ ſublatis litium diſpendijſ comodum ſenſere, quippe huc animuſ ſuū direxe- rat; Voſiſe, filiſ, omniaque ſua dicauerat. Quid ni, & filiuſ etiam hunc poſthumuſ dicatuſ cenſebitiſ? Hoc Conſilioruſ volumē, quod poſt eiſ obituſ in lucē prodiſ, cur & ego fra- truſ quoque meoruſ nomine, qui hiſdem ſtimuliſ agimur, cum nihil per noſmetipſoſ poſſimſ ſaltem Patriſ Opuſ Illuſtriſſimo Bo- nonienſi Senatuſ non offeremſ? Voto certe noſtro, deſuncti vo- luntatem exequimur; hoc noſtruſ eſt, quod ſuū erat; Veſtræ aut. merit benignitatiſ. (Patreſ Ampliſſimi) affectuſ ſuſcipere, opuſque non minuſ, quam Auctoriſ filiſ in clientelam veſtram, quam vnanimiter ſperamſ recipere.

INDEX ARGVMENTORVM

QVAE IN HOC SECVNDO LIBRO

RESPONSORVM

HORATII GIOVAGNONII

BONONIENSIS

CLARISSIMI, AC CELEBRIMI IVRIS VTRIVSQUE CONSVLTI

FACVNDISSIME CONTINENTVR.

ARGVMENTA.

- 1 VANDO filij primi gradus prohiberi possit detractio legitima, & Trebellianicę hoc responso declaratur. fol. 1.
- 2 An & quando hypotheca pro legitima, & illius supplendi competat: Item an & quando ratione di quis foris forciatur, ibique conveniri possit, hoc responso declaratur. fol. 3.
- 3 Legitima an consideretur secundum valorem bonorum in pectore tempore mortis testatoris, vel tempore illius assignationis hoc responso discutitur. fol. 5.
- 4 Si sit data in dotem res estimata, pretium, & non res restituitur, sed quid si estimatio sit remissa in alium, qui non est in manu. Et quando sit recurrendum ad arbitrium boni viri in hoc responso declaratur. fol. 9.
- 5 An in testamento ceteri prodecedere debeat institutio heredis, & an illius testamentum sit nullum hoc responso examinatur, declaraturque l. hac consultiissima C. qui testam. fac. possit. fol. 13.
- 6 An in testamento inter liberos facto a cetero requirantur solemnitates l. hac consultiissima C. qui testam. facer. possit. Et quę sint solemnitates illius legis. fol. 17.
- 7 Eadem questio in pcedenti responso tractata examinatur, & de hoc. An in testamento inter liberos requirantur solemnitates leg hab. consultiissima C. qui testam. fac. possit. Et quid si filij sine inopinato intermiserint. Et an & quando si pcedat testamentum inter liberos, opus sit clausula derogatoria, & illud tollatur. Et an legitimario vel succedens in ea parte bonorum, quam reliquit contingit, debeat legittima. Aliaque multa pertractantur. fol. 21.
- 8 An pro sedilibus, & ceteris in Ecclesia retinendis laicis competat aliquod ius, & si amoveantur, vel ne amoveantur; an & quale res-
medium competat in hoc responso declaratur. fol. 26.
- 9 Legitima an possit deduci a filio hærede universali hereditatis. Item an filij ex testamento deducatur, uti et alieni ante legitimam l. h. j. & an filius non conficiens institutum, deducat suam legitimam, vel teneatur legatariis in solidum; & alia multa examinatur. fol. 29.
- 10 Eadem questiones examinatur in antecedenti responso hic tractatur, & quomodo dos dividi debeat inter filios primi matrimonij, & secundum virum, & an legitima filiorum plus sit deducenda. fol. 35.
- 11 Filiorum appellatione in dispositione testamentaria an veniant nepotes, & an masculi anrum, vel etiam feminę præsertim quando habita restitio cõservationis agnationis. Et quando hæc ratio habita dicatur; & an masculi ex femina admittantur. Item adoptati, vel arrogati, late explicatur. fol. 41.
- 12 In eadem causa tractatur quando filiorum masculorum appellatione comprehendantur etiam masculi ex masculis; quam & masculi ex feminis. fol. 45.
- 13 Vocatus ad successionem sub conditione si aliquis alius non extet, si ille alius extet, sed non succedat, quia repudiet, vel sit incapax, an admittatur ad successionem ac si illegitimus non existeret. fol. 51.
- 14 Eadem questio tractatur in antecedenti responso examinatur, nempe, si statum in vocet aliquos ad successionem non extantibus aliquibus alijs, si illi alij extet, sed repudient, vel aliter non succedant, admittantur vocati statim ob mortem. fol. 58.
- 15 Emphyteusæ ob pcedentem rem reiquando cadit sub emphyteusi hoc responso declaratur. fol. 61.
- 16 Imperator vel Comes Imperialis an possit legiti-

Index Argumentorum.

- legitimare clericum, vel non subditum. & quid de Papa, & an filius Episcopi, & Monialis possit legitimari a Comitibus Palatinis. & quomodo legitimaciones annullentur, ubi multa de legitimacionibus, & precipue de facultate legitimandi concessa DD. Campesij. fol. 64.
- 17 Legitimari an quis possit dollara, vel adita hereditate, apprehensa vè possessione. Et an contra voluntatem patris, vel eo inficio. & an requiratur causa. fol. 77.
- 18 Consentiens alienationi, vel obligationi rei sue an sibi præiudicet in re, & pæcio. Et an h. o. de commissariis si acceptet commendam acquisitam mediantibus bonis fideicommissio subiectis possit amplius petere redintegrationem. fol. 81.
- 19 In confectioe inuentarij an fideicommissarius, vel creditor conditionalis nominatim citari debeat, vel sufficiat citatio generalis. & cui incumbat onus probandi alia extitisse, vel non extitisse bona in hereditate. fol. 84.
- 20 Egedem questiones in precedenti responso tractate examinantur, videlicet, An in confectioe inuentarij fideicommissarius conditionalis nominatim sit citandus. Et cui incumbat onus probandi alia bona extitisse, vel non extitisse in hereditate, cum decisionibus Rota. fol. 87.
- 21 Inuentarij an per procuratorem fieri possint. & de quibus rebus fieri debeat, & quomodo arguatur de ipsa hereditate. fol. 98.
- 22 Bona fideicommissio subiecta an & quando alienari possint, & causa an alieni testamento, vel hereditate, vel pro dote constituta, aut apparibus. fol. 102.
- 23 Compromissum an fiat morte viuius ex compromittentibus, vel transeat ad heredes. Et an res empta ex pecunia hereditaria efficiatur hereditaria, & subiaceat fideicommissio. & quid de re permutata simpliciter. fol. 103.
- 24 Plura in hoc responso tractantur, precipue vero quomodo in feudis transierat successio, & an attendatur proximitas vltimi, vel primus, & quid quando feudum est ex pacto, & providentia, vel iuramento. Et an filiorum appellacione veniant nepotes in fideicommissum. fol. 107.
- 25 Feudum quando per sonam laicam, vel obitum. Et quomodo transierat ad illud admittantur, & usque ad quem gradum. fol. 121.
- 26 Hypotheca an incipiat a die promissionis, vel solutionis, præsertim in dote. Et an hypotheca constituta ex nuptiale matrimonio tractetur ad tempus promissionis dotis. Et an hypotheca pro dote præferatur alijs hypothecis. fol. 127.
- 27 Decimæ an & quomodo laicis locati possint, & res Ecclesie quomodo, & ex quibus causis alienari possint, & cum quibus solemnitatibus, & an solemnitates præsumantur. fol. 131.
- 28 Habentius decimandi an & quando possit decimare tam terras antiquas, quam & novalias. & de privilegijs ex iumentibus a solutione decimarum quomodo intelligantur, & præcedant. fol. 138.
- 29 Statuta consuetudine, præscriptione, privilegio, vel pacto an possint fieri, quod in aliquibus molendinis tantum, & non in alijs molendinis ad ea assignantur. fol. 147.
- 30 An pro quantum distat debeat a fundo vicini, & si prope consensum sit plantata, & in fundo vicini radices emiserit, cuius sit. fol. 148.
- 31 Testator an possit prohibere creditoribus heredis ne eum molestant in bonis hereditarijs, vel illorum fructibus, & an requiratur actualis molestia, vel sufficiat potentia. fol. 154.
- 32 Testamentum in quo exet clausula fidei commissaria concepta per verba præsentis, & futuri temporis, an natiuitate posthumi ignoratur. rumpatur. Et quid si testator diu vixit post natiuitatem posthumi, & testamentum non mutauit, & quid etiam si posthumus moriatur in infantili ætate in hoc responso plene desolatur. fol. 158.
- 33 Testamentum in quo posthumus ignoratur, & testator præteritus, an sustineatur ex clausula codicillari, si posthumus decedat a ceteris pupillari. fol. 166.
- 34 Donatio si sit facta viui, & postea cum alijs vltimioribus, & ille primus alienet, an eo mortuo vltimiores donarij agere possint ad bona viui, vel hypothecaria, aliaue actione late examinantur. fol. 170.
- 35 Emphyteusis si sit concessa plurius, vel vni nomino plurium, & quomodo in heredes fidei commissi, an pater illius accedat alijs, vel deueniat ad dotum, & concedens late discutitur. fol. 178.
- 36 Plura tractantur in hoc responso, precipue An fideicommissum inducatur ex prohibitione alienationis, & diuisionis, & quibus prohibitione valeat. Et an subditioe fidei commissi, & an per vulgarem vel fideicommissarium, sit an subditio facta in testamentis intelligatur per vulgarem vel fideicommissarium. fol. 187.
- 37 Spurius, legitimatus an succedat patri precipue clerico. Et quid in bonis emphyteuticis, & Ecclesiasticis concessis, pro quibuscumq; hereditibus.

Index Argumentorum.

- redibus. Et quid si bona fuerint meliorata in hoc responso declaratur. fol. 189.
- 38 Religiosus an possit de vna religione ad aliam transire sine licentia; & an si transire possit reuocari, & an sua sponte possit exire. Et quid de Equitibus Hierosolimitanis in hoc responso tractatur. fol. 193.
- 39 Professus in vna religione si ad aliam transire licentia minimè petita an debeat reuerti ad primam; & si sit reuersus an debeat auferre in hoc responso declaratur. fol. 196.
- 40 Mandatum de manutenendo cui concedendum sit pro portio, quando religiosus de vna ad aliam religionem transiit. Et an ille transiit sit licitus: Et possessio ciuilibis quomodo amittatur, multa; alia in hoc responso tractantur. fol. 201.
- 41 Bona si sint locata, & cum eis animalia, & illa pereant, an periculum, seu interitus pertineat ad locatorem, vel conductorem resoluitur in hoc responso. fol. 206.
- 42 In exemplari substitutione qui substitui debeant. Et an si ex tunc fratres, vel sorores, & filij fratrum, substitui possint filij fratrum pretermisitis fratribus, vel sororibus. Et quomodo iudicium vniuersale silere faciat particulare. fol. 210.
- 43 Er immisio impediatur. fol. 210.
- Venditio, locatio, vel alius contractus de aliqua re an intelligatur de tota re, vel de parte spectante ad contrahentem. Et an venditor, vel alius contrahens teneatur certiorare acquirentem de quantitate, & qualitatibus rei. Et an scientia presumatur in hoc responso tractatur. fol. 216.
- 44 Alienatio feudi vel emphyteusis facta in articulo mortis an presumatur fraudulenta. Et quid de matrimonio contracto in mortis articulo. Et licentia alienandi concessa emphyteute quanto tempore duret. Clausulaque ad habendum, &c. an faciat emphyteusim transitoriam ad quoscumque heredes. Et si emphyteusis sit concessa pro masculis illaque sit finita, an femine possint petere illius renouationem; Aliaque multa in hoc responso tractantur. fol. 221.
- 45 Eadem questio in precedenti responso tractata examinatur nimirum, An alienatio feudi, vel emphyteusis facta in mortis articulo presumatur fraudulenta: & agitur de feudo quod secundum consuetudinem Manruanà potest alienari. Declaraturque quomodo procedat hæc consuetudo. fol. 238.

[illegible]

D Homo bonus de Bonis Poenit. Cleric. Regul.
vidit, & approbavit pro Illustribus & Reueren-
dis. Caele. Archiepisc.

Imprimatur
Fr. Hieronymus Onuphrius Conueni S. Ma-
ria Gratiarum, pro Reuerendis Ringuis
Bonon.

HORATII G. VAGNONII BONONIENSIS CLARIS SIMI

ACCELEBERRIMIVRISVTRIVSQVBCONSULTI

INTERPRETISQ FACUNDISSIMI.

RESPONSORVM

Liber Secundus.

4. *confil. 26. p. 11. si aliquicquid inierit ferre Roa Roma-
ne uti. opinio etiam a multis dicitur magis commu-*

Yanda filij primi gradus prohiberi pol-
lit de cetero legimus; & de trebellianicis
hoc responſa declaratur.

SUMMARY

Exigima debetur filijs. *Exigima debetur filijs. Exigima debetur filijs. Exigima debetur filijs.*

legitimus, vel rebellis; & quoniam Alphonsus
Mafellus Ferrariensis quorundam est conditor & ita

5 *est et si dicitur quod in hoc mundo non habet aliquam videlicet
ibi habet deum in hoc mundo inquit in hoc mundo eius filius*

cum hoc, quod ille non potest negare, nisi vel taceat
limitari docet, et tunc omnia bona per fidei commissa
bona de quibus sententia est. Actus in numero et in fine

*S. Augustinus, Epistola ad Laurentium presbyterum de agnitione
— et significatione caritativis operibus —*

7 *ut non magis eff. distrahant, falsi tamen vel aliud eius gre-*

non transmutabile tota parte in punctum prohibens legem
 etiam si tribellitica deinde ratione vel principaliter
 et perinde in fine filii etiam si in fine non habet

9 *et si dicitur in quo legitur in proprio non dicitur*
sed, approbatur ex ratione forediciendi videtur
quod non est in proprio non dicitur

[illegible]

RESPONSIVITATE

re hactenus de de omnibus illis tractibus disponere
recusum fore cupit illi in hac diem restituendi; &

filijs debitorum & prohibemus auri
 debitoribus & semiff. ubi Anc. Alciat. conf. 402. sub

capitulum in istis suis de apollis
com. a. n. c. b. i. l. l. i. n. f. i. n. c. h. a. f. f. i. c.

trebellianici, qui liberos non agnunt, ipso, neque ex vi
ipsum de improbitate, quam pater ex se non potest probare

Et quod ad legitimam requiritur, ostendimus in primis, quod
cum autem omnimodo & l. quoniam in prioribus C.

de inof. testam. Rpo. dicitur 308 & 359. quoniam in rectoribus coll. Qis per Farin.p.1. Et idem sit in trect. l.

illa eis prohiberi non potest secundum magis communem opinionem, quae in patribus servatur. Gabr. conf.

93. lib. 1. M. dic. decif. March. 61. Eugen. conf. 35. Odd. confil. 62. Pereg. de fideicom. att. 3. numer. 107. cum

alij multis, qui cumulari possent. Et præcipue in Ciuitate Ferraria. Bert. z. confl. ciuil. 107. n. 63. Rim. lun.

Lib. II.

stati legi: quia non intendis eum priuare hereditate, sed id, quod si debetur, relinquere; Et dum residuum ultra legitimam relinquimus cum onere restitutionis legitimæ, & trebellianicæ, id non determinat præcisè, sed reponit voluntati filio, si tu velis eam rem etiam tibi non iure debitam; ego etiam in recompensatorem, volo talem rem tuam: Ita quoque hoc casu pater potest dicere filio, si tu velis residuum meæ hereditatis ultra legitimam, quod tibi nullatione debetur; Ego volo, ut aduenient casu fideicommissi nihil de parte tua omnino detrahas, & si nolis hoc exequi, accipias tam legitimam; quia hoc modo pater nihil detrahit filio de eo, quod illi debetur; sed non vult tribuere proprium, nisi eo modo: & est in potestate filij capere vnum, vel alterum: & hoc modo sustinetur dispositio testatoris, casu quo filius acceptet hereditatem, & ita respondit Dec. consil. 887. num. 1. verbi: Ad hoc breuiter respondetur; melius, & plenius Socin. l. un. consil. 122. per totum lib. 2. Curt. l. un. consil. 159. per totum. Duran. qui hoc pro cautela dat de arte testif. 5. cap. 31. num. 6. Cagn. in l. Papinianus §. meminit fil. num. 17. de inof. test. Quod de legitimis, legitiui nullum gramen admittit num. 17. & 29. Mantice de conec. lib. 7. tit. 8. num. 11. Decian. consil. 32. sub num. 102. lib. 2. Eugen. consilio 38. num. 11. Ioseph Ludouic. decil. l. apen. 28. num. 49. Sued. decil. 2. l. 1. num. 20. vers. quæ opinio, qui alios adducit, & consil. 15. num. 16. ac consil. 357. numero 33. Peregr. de fideicom. artic. 36. num. 6. & num. 97. & consil. 66. num. 3. lib. 4. Rota decil. 100. num. 6. & d. decil. 106. num. 4. in reuocacione l. cedenda à Farin. par. 1. & resolu. Rota nostra in causa de Sabbadini, & Medici uacchis coram D. Talia, & in alia de Campeggijs, & Salarolis coram D. Fortiguerra.

7. Quæ opinio pro se habet tex. in l. quod autem in fine ad l. Falcid. ubi testator legat aliquid heredi, ne Baldiam detrahat, & heres legatum acceptet, excluditur à Falcidia.

Facit & rex in l. 3. §. pen. de in l. si seruo §. si seruo de bon. libere. ubi patronus repellitur à contrahatubuland. & agnoscit residuum sibi datum per libertum.

Ad idem est tex. in l. 3. §. si filij habenti de leg. 3. ubi si filij habenti proprietatem cesserit usufructum, possum te gramen fideicommissi in illa sua proprietate, quia à tanti estimasse videtur commodum medij temporis, quo ego vixisse possem.

Sic etiam est text. in l. generaliter §. si cui legatum de fideicom. libere. ubi queritur, an si cui legatur res, siquæ rogatus sit seruum proprium manumittere, si qui rem legatam restituere, valeat legatum. Et distinguitur in aut plures gramen, non valet, quia nullum commodum sentit, aut sub conditione, vel post tempus, & valet, quia tantum estimasse videtur fructus medij temporis.

Non obstat quoddam Ruin. consil. 149. num. 9. lib. 3. nisi non recedat ab hac opinione in contrarium tamen citet tex. in l. Scius, & Agneris si ad l. Falcid. ubi testator instituit heredes sub conditione; si falcidiam non detraheret, sed repenti fuerint tunc aurijs; quod si non consentiant voluntati suæ, tunc eos exheredauit. Et dicitur heredes posse adire, & detrahere falcidiam, quia illa condicio dicitur adiecta in fraudem legis.

Quia ille text. procedit quando testator in casu non partitionis eius voluntat. heredes priuare omni modo hereditario, nam tunc præsumitur fraus: scilicet autem quando eos in illo casu instituit in portione illa de iure d. b. 3. quia tunc nulla fraus excogitari potest; eum est, si quare id, quod à lege illis tribuitur, sit hæc distinctio punctualiter fit in prohibitione detractionis

legitimæ, vel trebellianicæ in filij primigradus, quia aut hæc detractiones simpliciter prohibentur, etiam sub pena priuationis hereditatis, & prohibitio non valet; quia quis filius sit vniuersalis heres institutus; Aut ve ro filius, casu quo possit acquiescere dispositis, instituitur in sua legitimâ, & tunc dispositio valet, ut supra dictum fuit, & ita distinguit Rota d. decil. 106. Cucch. d. loco num. 29. & alij supra citati.

Præterquam illi tex. etiam aliter respondet Peregr. artic. 36. sub num. 62.

Non obstat, quod in presenti casu hereditas simpliciter adire speret per dictum Alphonsum; Et quod ex sola additione non nascatur approbatio testamenti, quod ad prohibitionem detractionis legitime, vel trebellianicæ, cum specialis approbatio requiratur. I. si quando §. generaliter C. de inof. test. ponit Mantice de conec. lib. 7. tit. 8. num. 8. & 9. & tit. 1. num. 9. Peregr. de fideicom. artic. 3. num. 118. & d. art. 3. §. numero 84. cum seq. Rota d. decil. 106. decil. 449. num. 3. & 4. & decil. 653. num. 9. par. 1. nouis. collectarum per Farin.

10. Nam commissi multis, quæ circa huiusmodi approbationem à foris possunt de quibus per Cephal. consil. 291. num. 16. & seq. Curt. l. un. consil. 9. Rip. l. un. consil. 379. num. 108. Ioseph Ludouic. decil. 1. Lucen. 38. Dicitur obiectum procedere, quando testator, solum prohibuisset detractionem legitimæ, vel trebellianicæ, & vltimius progressus non fuisset; Aut etiam vltimius priuasset heredem contrahentem sua hereditate in totâ, in quibus terminis loquitur omnes ex aduerso, & alij, qui ab viciuamur. At secus in presenti casu, quando nimirum pater instituit filium cum onere restitutionis totius hereditatis in casu obitus abique filij sine vlla detractione de casu quo nolij, eum instituit in legitimâ tantum, & sic filio dedit electionem vnius, vel alterius. Nam hoc casu, quicquid sit in alijs, filius, quando habet certam sententiam testamenti, simpliciter adeptionem dicitur declarare suam voluntatem, quod velit restituere vltimultum abique detractionibus; cum sciat se non posse tangere hereditatem, nisi cum hoc onere, quod ita non est in alijs casibus, quia in eis à principio potest capere hereditatem, & deinde deinde prohibuitur in restitutione quicquam deducere; Vnde ex additione tunc facta non refutat declaratio voluntatis heredis casu prohibens detractiones, nisi specialiter fiat, hoc autem casu, cum solum habere debeat vnum, vel alterum ad sui electionem ab initio; Idcirco eligendo hereditatem dicitur facis aperte declarare suam voluntatem, quod nihil intendit deducere in restitutione, de voluntas non minus facta, quam verbis declarat l. Paulus §. item ita. habet. Et huiusmodi declaratio habet vim specialis expressionis, in qua non laborat in refectione quicquid dicit Eugen. d. consil. 38. num. 177. sicut bene explicat Socin. l. un. d. consil. 122. Curt. l. un. d. consil. 159. Decian. d. consil. 32. lib. num. 102. Ioseph d. decil. 108. Rota nostra in dicta Bonon. de Sabbadini coram D. Talia, & in dicta alia de Campeggijs, & Salarolis coram D. Fortiguerra.

Ex his pro resolouendum fore locum non esse detractionibus, solum tamen &c.

Luis Deo, & Beatissime Virgini.

ARGVMENTVM.

N & quando hypotheca pro legitima, & illius supplemento competat: Item an & quando ratione rei quis forum sortitur, ibique conueniri possit. hoc responso declaratur.

SVM MARIVM.

Hypotheca pro legitima non competit, sed conditio.

Fallit quando legitima est legata num. 3.

Declaratur num. 3.

Hypotheca pro supplemento legitime non competit, quando testator prohibuit illud peti posse.

Ampliatur etiam si non prohibetur num. 5.

Forum quis sortitur ratione rei.

Declaratur num. 7.

Reus si conueniatur actione personali propter rem conueniri debet in loco domicilij.

Legitimam qui petis non potest agere ad aliqua bona particularia.

Ratione rei qui conueniri potest si ibi habeat domicilium, vel ibi reperitur, secus si neutrum conueniat.

Sed vide num. 11.

Promittens soluere in aliquo loco ibi conueniri potest si reperitur, vel habeat bona.

Actio personalis incertari non potest contra aliquem, nisi in loco ubi reperitur.

RESPONSVM II.

Adsit Deus, Beatissimaq; Virgo.

LEVSTARISSIMVS Marchio Iulius Riarius Bononiensis hæc de se sibi instituto Illustrissimo Marchione Ferdinando Riario pariter Bononiense singulis eius filiabus reliquit scuta decem & octo mille pro dote cum nuptiis, & interim alimenta. Filiae prædictæ, quæ in Ciuitate Florentina degunt sub custodia matris Florentinæ, nunc petunt suam legitimam, cuius respectu intendunt reijci debere omnem dilationem, & pro illius confectione agunt hypothecariam actione ad bona, quæ Marchio Iulius habebat sub dominio Florentino. Et ratione illorum bonorum prætendunt quoque conuenire Marchionem Ferdinandum in Ciuitate Florentina. Quare dubitatur an dictis filiabus competat actio hypothecaria. Item an ratione bonorum Marchio Florentinæ conueniri possit.

Censeo in utroque dubio respondendum esse negative. Quod enim attinet ad hypothecariam conclusionem est vulgaris, & receptissima, quod i. pro legitima hypothecaria non competit, sed solum conditio ex lege contra hæredes. c. ceterum quia, v. cum de app. cogn. Alex. in l. in quartam num. 1. & ibi Rip. num. 1. r. 4. vbi de comuni f. ad l. falcid. Alex. consil. 78. num. 5. lib. 3. & consil. 117. numero 2. lib. 6. Negus. de pignor. 4. memb. 2. par. in 24. casu sub num. 164. vers. Tamen contrariam Afflic. decil. 163. num. 4. vbi & Vtil. sub num. 4. Gabr. lib. 6. com. conclus. 1. de legitima conclus. 5. Cuccus de legitima rubr. An bonasit pro legitima hypothec. Cras. §. legitima q. 14. Laur. decil. Auen. 52. Vinc. de Franc. decil. 374. num. 17. Mant. de ratic. &

Lib. II.

ambig. lib. 11. tit. 3. Surd. consil. 51. num. 8. Peregr. de fideicom. artic. 36. num. 1. 49. qui omnes alios cumulant & de communiori testantur.

Non obest, quod quando i. legitima est a testatore relicta, tunc competit hypothecaria. Dec. consil. 235. in fin. alius 234. Negus. d. loco sub num. 464. vers. Conclusio ergo firmata. Pic. in d. l. in quartam per consil. Area. 156. in fin. Fulgos. d. conf. 83. alius 84. Afflic. d. decil. 163. num. 8. Cuccus. loco supra citato Rip. & alij in d. l. in quartam. Et quod hoc casu est relicta, quia filiae prædictæ petunt legitimam sibi dari de quantitate legata, & vique ad metam legitimæ reijci omnem conuentionem.

Etenim i. hoc intelligitur, quando legitima relicta est a testatore; & per filium petitur eo modo, & ea forma, sub qua fuit relicta; tunc enim filius pro cæteris legatis hypothecariam competit l. i. C. com. de leg. 3. sed nostra l. in d. de legat. Ita & pro legitima vt dicunt omnes supra citati. Sed quando legitima petitur alicuiquam fuerit relicta, tunc hypothecaria non competit, nam hypotheca pro legatis est introducta, vt plenius voluntates de functionum adimplematur. vt dicit text. in d. l. i. & in d. §. sed nostra. Quare quando receditur a voluntate defunctorum, tunc amplius hypotheca non competit. Proindeque dicunt Scrib. quod i. si testator reliquerit certam quantitatem pro legitimis, & illis sit quod filius acquiescere debeat, & nil ultra petere possit; si filius petat supplementum, tunc quia oppugnat expressam voluntatem defuncti, ei non competit hypothecaria, quæ solum datur pro plena executione dispositionis testatoris. Salyc. in l. i. cum in fin. princ. C. de inof. testam. Paul. in l. omnimodo sub num. 5. C. eod. Alex. in l. si in testamento nu. 6. ff. de vulg. Corn. consil. 51. sub num. 4. lib. 4. Curt. consil. vlt. sub num. 4. versic. non obstat decisio. Bertr. in l. hac editali num. 3. C. de secund. nupt. qui dicit in his terminis neminem inuenisse contradicentem Avmo. consil. 193. sub num. 13. Boccac. in consil. Piceni glos. 9. num. 49. dicens ita vidisse in Rota iudicari. Mant. de ratic. & ambig. conuent. lib. 1. tit. 13. num. 47. 48. sub numer. 58. 67. 68. & 78. Gabr. consil. 137. num. 41. lib. 2. & Gratian. discept. forens. 198. num. 9. Quin etiam quando directio non oppugnetur voluntas testatoris, sed tamen illa expressio non concurrat, nec tunc hypotheca competit, vt si testator certam quantitatem simpliciter filio reliquerit, nec aliud dixerit, nec minus prohibuerit, quin filius petat supplementum, vel quod teneatur acquiescere; hoc enim casu nec competit hypothecariam, quæ uis filius non oppugnet expressam voluntatem testatoris; quia tamen testator ei non reliquit illud supplementum, ideo pro illius confectione non potest intentare hypothecariam, Tū quia hypothecaria solum conceditur pro executione eius, quod a testatore expressè dispositum fuit. Tum etiam quia supplementum hoc casu conceditur, & fit à lege ad saluandum testamentum potius contra voluntatem, quam ex voluntate testatoris, qui dum reliquit certam quantitatem, quæ uis aliud non dixerit, potius videtur uoluisse, q. filius nil habeat, quam quod supplementum petat. Et ita i. in prædicto quod hypothecaria non datur, sed solum conditio ex lege, quando petitur supplementum etiam quod testator non prohibuerit illud peti posse, sed simpliciter reliquerit certam quantitatem uoluit Salyc. in d. l. scimus sub num. 5. vbi de comuni C. de inof. test. & ibid. Paul. sub num. 2. Idem Paul. in d. l. omnimodo. Soc. in l. si ex toto num. 3. vbi bene examinat de leg. 1. Rip. in d. l. in quartam num. 215. ad l. falcid. Corn. consil. 118. col. 3. vers. Et quia supplementum lib. 2. & consil. 51. sub num. 4. lib. 4. Curt. Sen. d. consil. vlt. sub num. 4.

A 3 Ludou.

Ludov. Bologn. confil. 59. per totum primum dubium, qui de legitima rebus. Ruin. confil. 55. num. 7. lib. 2. Cuch. de legitima rubr. An bona pro legitimis sit hyp. num. 4. Roa. Aven. d. decil. 53. lib. num. 5. vbi de com. et dicit ita iudicatur Maric. d. libat. tit. 3. per totum Pereg. d. art. 36. lib. num. 2. vbi de com. et dicit. 80. num. 25. lib. 2. Surd. confil. 218. nu. 22. et resoluit Roa. apud Purcum decil. 177. lib. 2. Gratian. d. discipei 198. num. 8. Quamobrem cum in praesenti casu dicit filie oppugnent voluntatem patris, qui dum eis relinquitur dotes dandas tempore nuptus, et interim alimenta, intelligitur noluisse, quod interim filie separent suam legitimam, quæ voluntas, licet non impediat, quin filie possint suâ legitimam statim petere, impedit tamen, quin comperat per hac petitione hypothecaria, eod quod voluntas dispositiva testatoris in hoc non concurrit, pariaque sunt vel quod voluntas testatoris rejiciatur respectu quantitatis, vel respectu conditionis, et oneris. Ruin. confil. 27. num. 17. lib. 3. Imò videtur quod plus sit rejicere voluntatem testatoris circa conditiones, quàm circa quantitates, quia respectu quantitates voluntas recipit dispositionem, non autem respectu conditionis, nam qui rejicit conditionem dicitur totam rejicere dispositionem l. i. §. si stipulanti et §. si quis simpliciter ff. de verb. oblig. vbi stipulatio valet si interrogatio fiat de decem, et responsio de quinque, secus si quis pure stipulatur et alter sub conditione promittat, quia vbi dicit Bartol. in d. §. si stipulanti diversitas quæ licet inducat diversitatem substantiæ, et alia est dispositio pura, alia conditionalis, non sic est respectu formæ.

Hec autem maxime in proposito firmanda sunt, quia
 Marthio Iulius expressè ordinavit dictas eius filias ac-
 quiescere debere legato vt supra eis factò. Et sic fu-
 mus in terminis, in quibus tractatur de oppugnanda
 expressa voluntate testatoris. Ergo certum est hypo-
 thecariam non competere.

Proindeque etiam sequitur, quod nec dictus Mar-
chion Ferdinandus ratione bonorum existentium Flo-
rentie, ibi concuenerit possitnam regula, que habet,
ratione rei cuius? non solum. 4. fin. c. ubi in pre-
dictis. h. p. etiam quod de pradiis minor. fin. c. de pre-
sent. long. temp. forma. Si vero quis si. de censib. c. ubi
est c. in fin. de fisco. forma. proce. et quando agitur
actione reali vel hypothecaria, non ad summum actione
mixta; vt interdictis, vel probatis; scilicet autem si
ageretur actione personali propter rem nam tunc res
non in loco rei, sed in loco domicilii concuenerit debet.
verum declaratur Canoniz in d. cl. ante precept. Hosti-
um. 3. clarus Anch. sub num. 3. vbi plene distinguit,
dicens ratione rei pluribus modis agi posse, nimirum
actione reali, personali, mixta, que in rem scripta; &
hypothecaria; & quando actio realis, hypothecaria, vel
mixta non competit, concludit agi non posse coram
iudice loci, in quo res est sita, sed agendum esse in loco
domicilii: id quod multis rationibus probat. sequitur
ibid. fons de Anan. in fin. Bellam. sub num. 6. circa principia
& latius sub num. 2. ver. Quarto queritur, vbi etiam
fortius ait, quod quando agitur actione mixta, atten-
dendum est qualiter concludo libelli sit concepta, n-
si principaliter agitur ad rem, tunc iudex loci rei est
competens; sed si principaliter agitur contra personam,
& sic conclusio principaliter fiat contra personam, &
secundario agatur ad rem; quia dicatur illam esse
obligatam, tunc non potest agi nisi coram iudice do-
mici. li. Et idem subiungit in actionibus realibus, nam
si ageretur ad vindicationem, tunc iudex loci rei est co-
petens; sed si ageretur propter rem contra personam,
vbi ageretur actione depositi contra depositarium ra-

tionem rei depositæ, contra quam agi potest reali adio-
ne, vel si ageretur contra furem propter rem furtivam,
contra quam agi potest rei vindicatione, & in alijs fi-
milibus casibus. Hoc idem patet concludit in eodem
cap. fane Marian. Scn. in septima declaratione fub nu-
6. Idem quoque tenent Canonizati in c. fin. eodem tit.
de fore comp. vbi præcipit Panor. num. 43. melius
Burr. qui recitat recitatque in hoc iudicio tam ex parte
adoris, quam rei. num. 20. & Conflantij. Coptius fub
num. 99. verif. Limita modo, vbi de comuni. Sic etiam
tenent Legisti in d. l. fin. C. vbi in rem adio, & præfer-
ri ibi Bar. & Alex. in addic. ad eum, qui inquit, quod
si pro aliqua re immobilis proponitur adio personalis,
illa proponi non potest in loco, vbi res est sita, fed pro-
poni debet in loco domicilij rei conuenti. Item tenent
ex parte Bar. in d. forma 5. n. 3. ff. de censibus vbi etiam
ex parte gl. ordinaria, que eandem opinionem tenet, &
paucis citata in verbo leuari; Bald. in l. i. v. paulo ante
med. C. de præf. longtemp. Tiraq. de retrac. lignag.
§. 8. glof. 5. num. 1. & confultio sic respondit Roman.
confilij. 97. in princ. Riminal. Scn. confilij. 713. numer. 6. &
Myñf. responf. 24. dec. 3. num. 3. vbi de comuni
testatur. Ita vt ex prædictis conftet hanc esse receptif-
simam omnium sententiam, Quamobrem cum in pro-
posito dictis filiabus nulla competat realis, hypothe-
cariæ, vel mixta adio pro confequutione legitimæ, fed fo-
rulis personalis adio; Sequitur, vt Marchio Petdinan-
dus Florentie conueniri nequeat ratione bonorum
ibi pofforum.

Præcipit quia filius non habet obligatum Marchione
8 Ferdinandum ratione bonorum, sed simpliciter,
quia filius, qui petit legitimam, non habet us agendi
ad aliqua bona particularia, sed vniuersaliter agere
debet, vt proportionabiliter de vnaquâ re habeat suam
legitimam, quamvis iudex in ea assignanda debeat el-
ligere aliquam rem, que non sit de melioribus, neq; de-
terioribus. Alex. confil. 1. 17. num. 2. lib. 6. Rip. id. 1.
in quartum num. 111. & seq. vbi & Pic. fol. numero. 339.
Craff. legitimam q. 16. Pergr. d. artic. 36. num. 147.
Sind. d. confil. c. sub num. 8.

Præterea quando etiam actio aliqua realis compe-
teret dictis huiusbus (quod penitus negatur.) Attamen
9 nec enim Dom. Marchio ratione rei p[oss]et Florentia
conueniri; quia ibi non reperitur, & domicilium n[on] ha-
beret: Et r[ati]o nec, q[uia] et agatur actiōne reali f[aci]t conueniri
quis p[oss]t. si in eo loco reperitur: quādo ibi ipse reus n[on]
haberet domicilium, n[isi] si haberet domicilium, etiam q[uia] ibi
non reperit[ur] u[bi] p[oss]et conueniri, at quando non habet
domicilium in loco ubi f[aci]t res, nec ibi reperitur,
nūquam conueniri potest etiam si actiōne reali age-
retur. sic Paul. Cast. in d. l. fin. sub num. 3. C. ubi in rem
actio, q[uia] et ratio mouetur; nam ratione contractus
quis conueniri non potest, si ibi non reperitur, ergo
nec etiam ratione rei, nisi foris ratione rei non est
fortior foris ratione contractus, & idem tenet ipse Paul.
in l. hares ab intestat in princ. sub num. 2. & in s. sub num.
5. uerb. l. in text. ubi dicitur, ubi disputat, an sufficiat,
quod ibi reperitur u[bi] aduena, uel viator, & sub num.
8. nullis uerbis. Et hoc est generaliter verum etiam de
quolibet alio loco, ubi quis fortiori foris alia ratione,
quā domicilium, sit in eodem p[oss]it ibi conueniri, si ibi
reperitur. Et de iudic. 2. in l. 2. §. legatis ff. de iur. cit.
ubi bene declarat materias, quando quis conueniri p[oss]it,
quoniam extra locum domicilij sequitur Rin. Senn. d.
confilij 715. num. 1. Cephal. confilij. 263. num. 9. Marcarb.
confilij 69. num. 1. & confilij 70. numer. 84. Vinc. Franc.
de iur. l. 77. num. 2. & 3. & numero 4. uerbis sed dictum fuit,
quoniam in eo casu resolutum fuerit n[on] esse locum do-
minij Pauli, quia ille absens habebat procuratorem in

loco rei sita. Sord. consil. 168. num. 34. & Turret. consil. 16. num. 13. & 14. lib. 3. ex quibus apparet hanc esse declarationem approbatam.

10 Er quamvis si quis promittat solvere alibi, possit in loco destinata solutionis conveniri, si ibi reperiatur fuerit, vel ibi habeat bona. Bar. in l. i. cum. & c. de leg. 1. in fin. Decian. cap. 1. in l. i. de leg. sub num. 179. de iudic. & ibi Butr. sub num. 37. Hoc tamen non obest, quia in eo casu non solum concurreat causa rei, sed etiam causa destinata solutionis, unde utraque earum simul iuncta poterit operari, ut reus, quamvis ibi non reperiatur, conveniri possit in eo loco destinata solutionis; quia loco presentie satis videtur sufficere consensus debitoris, dum promittit eo loco solvere, & ibi habeat bona. At in proposito concurrebat sola causa rei ab alio confensu legitima ab eo casu ad propositum argui nequit.

11 Non obstat quod Ruz. consil. 163. lib. num. 8. lib. 4. expressè tenet contra Castrensem, & eandem opinionem in Ruz. ante ipsum tenetur Salyc. in l. 1. c. vii. de iudic. in p. op. oportet, ubi distinguit inter actionem realem, & personalem. Quia ex prædictis constat opinionem Castri esse receptissimam, & ob id ab ea non esse recedendum.

12 Præterea Ruz. loquitur in casu, quando agitur ad locum reali admetens, quod si ratione rei ageretur ad locum personali, non posset reus conveniri in loco rei, nisi ibi reperiatur. Et hoc est generale 1. & absolutum, quod contra aliquem agitur non potest actione personali, nisi ibi reperiatur, ex cumulat per Sord. consil. 106. num. 16. At in casu nostro, ut sæpius fuit dictum, non potest agi actione reali; Ergo D. Marchio citam ratione rei non potest conveniri Florentie, cum ibi non reperiatur, & domicilium non habeat. Et ex his dec.

Laus Deo, & Beatissima Virgini.

Vide in subsequens responsio.

ARGUMENTVM

Legitima debetur an consideretur secundum valorem bonorum inspecto tempore mortis testatoris, vel tempore illius assignationis, hoc responso discutitur.

- 1 Legitima debetur de corporibus hereditariis.
- 2 Minus valet si testator in ultima voluntate relictis bonis peruenit ad creditum in speciebus illius monetæ.
- 3 Legitima debetur inspecto tempore mortis quo ad quantum sit valor bonorum in tempore quo testator mortuus est.
- 4 Quod ratio ad valorem inspecto tempore assignationis debet observari.
- 5 Contra dictum in l. 1. c. de leg. per totum.
- 6 Argumentum valet de legitima patris & matris in speciebus illius monetæ.
- 7 Omne commodum & incommodum contrahentis potest mutari in ultimas voluntates ad heredes, & non potest non ad filium qui per ascendit legitimam numerat.
- 8 Tempus mortis spectatur in exigenda quantitate patris & matris.

- 11 Legitima debetur de corporibus hereditariis.
- 12 Minus valet si testator in ultima voluntate relictis bonis peruenit ad creditum in speciebus illius monetæ.
- 13 Legitima debetur inspecto tempore mortis quo ad quantum sit valor bonorum in tempore quo testator mortuus est.

RESPONSVM

Adiut Deus, & Beatissima Virgo.

Est quæstio, An inspecta legitima filio debita inspecto tempore mortis testatoris non sit bonum quod ad quantitatem bonorum, sed & eorum valorem, vel voluit Cur. Sen. consil. VII. An vero potius tempus mortis spectetur quo ad quantitatem bonorum, vel assignationem, ut tenet Betr. consil. 14. num. 17. lib. 2. priorum.

Et concludendum videtur inspectum debere tempus assignationis quo ad valorem bonorum; Nam cum legitima debetur de bonis, & corporibus hereditariis, l. Papinianus §. quarta. ff. de inoff. testam. Et solium ipsa inter corpora, & bona sunt in obligatione, non autem valor; Eapropter si valor bonorum solo cursu temporis crevit, & alioque industria heredis, videtur ut huiusmodi augmentum valoris proest & filio, qui suos habet in illis bonis. Illud enim augmentum licet sit extrinsecum, inest tamen ipsi testamento corporibus, & ab illis non est separatum; Vnde videtur quod spectet ad illum, qui ius habet in bonis, sicut dicitur de augmento quod necesse extrinsecum, quod pertinet ad filium, qui est creditor, & ius speciei dicitur. Bart. in l. Paulus ff. de solut. & l. apud resolut. Rora. de dec. 680. & 686. inter priores collectas a Patin. & alibi sæpe.

Et si ceteram rationem si augmentum valoris bonorum spectaret ad heredem, & non ad filium, fieret, quod filius non haberet integrum suum tertiam pro sua legitima, quia si verbi gratia legitima ascendebat ad decem iugera inspecto valore bonorum de tempore mortis, & contingeret quod hodie quinque iugera tantum valeant, quanti valebant decem iugera de tempore mortis, legitima loco tertie reduceretur ad medietatem tertie, & quandoque ad minorem partem, quandoque in plus augeretur valor bonorum. Dum autem valor bonorum crevit, & de crevit ad commodum, & incommodum filij, filius semper, & quocumque tempore habet suam integram tertiam, pro ut habere debet. Igitur videtur quod valor bonorum attendatur eo tempore, quo legitima assignatur.

Additur nam tempore mortis patris videtur assignata legitima filio ipso iure in tot bonis hereditariis; Et si filius esset gratuitus fideicommissio, & penes se haberet omnia bona, videtur per imaginariam solutionem filio satisfecisse de tot bonis hereditariis pro rata concurrenti textu doctrinam Pauli, in l. peculium ff. de pecul. Soc. l. un. consil. 170. lib. 2. Menoch. tan. 18. Igitur omne augmentum valoris bonorum spectare videtur ad filium ut dominum bonorum.

Nec his obstat 1. videntur h. cum quaeritur Cod. de inoff. testam. l. etiam §. fin. si patris & filii ff. de bon. libe. c. cum sim. Quia hæc loquuntur de bonis & quantitate bonorum, quæ attenditur de tempore mortis testatoris, non quo ad illorum æstimacionem, quia hæc videtur semper sequantur quantitate bonorum debite filio pro legitima.

Et hanc partem tenent Corn. consil. 263. in secundo.

A 3. dubio

debito lib. 1. qui ait quod si pater reliquit aliquid filiusbus pro sui legitima; si filius velint acceptare legatum, tunc inspicitur æstimatione de tempore mortis, & secundum illum valorem suppletur legatum; sed si filius reiciant legatum, & petant suam legitimam in bonis hæreditariis, tunc attenditur valor bonorum eo tempore, quo legitima præstatur, quia æstimatione, cedit ad commodum, vel in commodum filij, qui habet in bonis, & Corneum simpliciter sequitur Grat. consil. 79. num. 24. lib. 2. Bert. d. consil. 24. numer. 23. lib. 2. priorum. Surd. consil. 128. in princ. lib. 1. Pereg. de fideic. art. 36. sub n. 2. vbi refert sic scriptis fuisse apud eos servatū, & consil. 102. lib. 4. in hac et opinione inclinavit Rota decis. 347. per totam p. i. novis. Pro hac etiam parte videtur opinio Aymo. de aliu. cap. 20. numero 43. qui concludit legitimam, secundum tempus mortis quod ad quantitatem, & æstimationem bonorum; & propterea in assignanda legitima in bonis non esse attendendum valorem auctum bonorum, sed bona assignanda esse prout valebant de tempore mortis testatoris, qui refert secundum hanc opinionem iudicatum fuisse per Ror. Bonon. & Romanam.

Ceterum altera ¶ opinio quod valor bonorum attendatur de tempore mortis; & si illorum valor successu temporis postea augeatur, augmentum spectet ad hæredem, & non ad filium, sicuti est communior, ita & est vetior.

Quam probat aperte tex. in d. l. cum queritur C. de inof. testam. dum ait, Cum queritur, an filij de inofficio possint testamenti pias dicere: si quantum bonorum partem mortis tempore testator reliquit, inspicitur, & sic in perfoluenda legitima inspicitur valor bonorum de tempore mortis.

Nec potest dici, quod hic text. loquatur de quarta quod ad quantitatem bonorum. Quia alioquin tex. admitteret, quod filius dicere posset de inofficio, si ei relicta non esset quarta, quantitas omnium bonorum hæreditariarum, quævis haberet quartam, & ultra in valore, quia semper allegare posset, se non habere quartam bonorum in quantitate, verbi gratia, si ex viginti prædijs, quæ essent in hereditate, duo tantum præteriora tamen, non quidem, ascendenda ad quartam quod ad quantitatem bonorum, sed transcendenda quartam in valore ei relicta essent; hoc enim casu, si dictus text. intelligeretur de quarta quantitatibus, ex quod filius non haberet quartam quantitatibus, posset dicere de inofficio, quod si affirmaretur, esset dictum ridiculum; & totum oppositum quocunque sine ulla difficultate observatur. Verus igitur sensus illius text. est, quod si filij sint relicta aliqua bona, quæ ascendunt ad quartam bonorum, id est ad quartam secundum valorem de tempore mortis; ille dicere de inofficio non possit. Ergo non quarta simpliciter quantitatibus bonorum, sed quarta valoris illorum de tempore mortis consideratur in dimittenda legitima.

Additur nam in hereditate multa corpora bonorum sæpe reperiuntur indivisibilia, ut servi, iumenta, armenta, oves, domus indivisibiles, & alia similia, quæ cum divisionem non patiuntur, non potest quarta illorum assignari filio pro legitima, sed divisio fit per contrapositionem aliorum bonorum, vel pecuniarum. Hæc autem contrapositio fieri acquit absque æstimatione; & secundum æstimationem bonorum filius dicitur habere, & non habere quartam. Ergo quarta solum consideratur in valore, non in quantitate bonorum. At cum dicat tex. quartam considerari mortis tempore, Ergo valor quartæ consideratur tempore mortis.

Pro hac etiam sententia facit tex. in l. etiam, quæ est lex. 2. §. debitam & in d. l. si patrum §. si ex bonis ff.

de bon. lib. in §. debitam dicitur. *Debitam partem eorum, quæ cum mortuo, liberis habuit, patrono damus, mortis enim tempus spectamus.* qui tex. absolute inquit spectandum esse tempus mortis in legitima debita filio, cū de ¶ vna ad aliam arguatur. l. in C. de inof. test. Aymo. d. c. 20. num. 40. Idem habetur in d. §. si ex bonis. Nam dicitur, quod si patronus habuit debitam partem eorum, quæ mortis tempore fuerunt, nihil aliud præterende potest; etiam si servus ab hostibus reuerlus fuisset, & idē si aliuone bona creuissent.

Nec dicatur hos tex. loqui de augmento extrinseco quantitatibus. Tum quia hæc responsio non bene convenit d. §. debitam, qui absolute intelligitur: Nam dum ait debitam partem eorum, quæ liberis habuit mortis tempore; intelligitur de debita parte facta æstimatione. Quare dum subiungit, *mortis enim tempus spectamus* intelligitur etiam de æstimatione, nam verba illa sunt absolute posita, & verificantur tam in quantitate, quam in æstimatione bonorum. Maxime quia si restringeretur ad quantitatem, ratio, quæ ibi ponitur, esset eadem cum dicto.

Tum etiā quia est ibi textus restringeretur ad quantitatem bonorum extrinsecam; idem dicendum est de extrinseco valore; Quod enim dicitur, quod augmentum aliuonis, quæ non dicuntur a fundo, & regressus servi hæreditarij ab hostibus non augeant legitimam, & augmentum extrinsecum valoris rei augeat? Ea enim ratione aliuo, & servus regressus non augeat, quia hæc non sunt in hereditate tempore mortis, quod tempus attenditur in legitima, quæ ratio militat & in augmento prærij, nam & illud non est in hereditate de tempore mortis, ergo nec attendi debet in constituenda legitima, quæ secundum tempus mortis constituitur debet.

Ad hæc etiam facit text. in l. in ratione legis Falcid. ff. ad l. Falcid. vbi dicitur in ratione legis Falcidie omnia damna contingentia post mortem testatoris, ut mortes servorum, & ceterorum animalium, furta, incendia, nomina debitorum peiora facta, & alia huiusmodi ad heredem pertinere; quemadmodum ad alius lucrum pertinent actiones acquisite, fructus, paratus, & similes res. Ergo & idem dicendum est de æstimatione rei, quæ siue crescat, siue decrescat, pertinere debet ad heredem, & solum spectandum est quantum sit in hereditate, & illius valore secundum tempus mortis, quæ ut dicitur text. in l. cum quo ff. ad l. Falcid. tempus mortis in ratione legis Falcidie incunda placuit observari.

Confert & tex. qui expressè de æstimatione bonorum loquitur in l. in lege Falcid. §. 2. §. corpora ff. eo. ad l. Falcid. vbi dicitur *Corpora, si qua sint in bonis defuncti, secundum rei veritatem æstimanda erunt; hoc est secundum præsentium, & intelligitur secundum præsentium, id est iuxta præcium, quo de presenti verè valent, quando hæres vult detrabere falcidiam, quod est tempore mortis, quia in falcidia aliud tempus non attenditur. Et sic vult dicere attendendum esse verum valorem de tempore mortis, non autem formale præcium, id est præcium, vel singulare, vel quo testator ea emit. Ergo & idem dicendum est de æstimatione corporum in constituenda legitima, quod illa sit attendenda de tempore mortis.*

Sic etiam in l. in quantitate 73. ff. eodem dicitur in ¶ quantitate patrimonij exquirenda mortis tempus spectari. Exquiritur enim quantitas patrimonij non solum quod ad corpora, sed & quod ad æstimationem; quia tantum dicitur esse in quantitate, quanta est æstimatio si ita fidelitorem ff. de fideiuss. Quinti.

non illa verba, *in quantitate* significare, quod tractatur de estimatione, & non de corporibus, quia «erbū quā-
titas refertur ad pecuniā scriptā, in l. 2. §. mutui datio
§. si cert. per. & probat rex: qui de hoc casu in spē loquitur
in §. fin. infir. de l. falcid. Et nil aliud vult dicere is
rex, nisi, In quantitate patrimonij exquirenda, hoc est
in estimando valore patrimonij tempus mortis specta-
ri, sicut etiā in specie demonstrat text. qui hunc casum
repetit in §. quantitas Instit. de l. falcid.

Ad stipulatur & rex. in l. 9. §. ad l. falcid. ubi t̄ dicitur
commodum, & incommodum hereditatis post mortē
testatoris pertinere ad heredem, & loquitur rex. de ip-
samet estimatione bonorum, quia vult, quod si heres
vedat hereditatem ex sui industria, vel stulticia empor-
tus plusquam verē valeat, hoc ad sui commodum, & nō
legatariorum pertinere, pro vt ē cōuerso si minus eam
venderet, quam valeret; hoc ad eius damnum spectet,
dum enim loquitur de precio, loquitur de valore, &
estimatione.

Nec obest, quod hi rex. loquantur in legatis, & vbi
agitur de lege falcidia: Tūm quia eadē militat ratio in
proposito, vt per Aymo. d. cap. 20. nu. 39. Tūm quia &
in dictis iuribus agitur de persona heredis, ad cuius
commodum, & incommodum crescit, & decrescit va-
lor hereditatis. Tūm quia generaliter disponitur quo
tempore estimetur hereditas. Tūm & quia datur eadē
similitudo, nā sicut heres habet ius in bonis pro quarta
falcidia: Ita filius habet ius tertie pro sua legitima.
Quare sicut in calculanda quarta falcidia attenditur
valor bonorum de tempore mortis, & non attenditur
valor deinde auctus, vel diminutus. Ita etiam debet esse
in calculando valore legitime.

Pro prædictis quoque facit text. in l. testator 92. §.
qui induit ff. de leg. 2. ubi in estimanda hereditate
pariter attenditur tempus mortis, nā ibi disponitur, q̄
si quis grauauerit suum heredem ad dandam alteri
suam hereditatem pro nullo, quia tanti estimauit suam
hereditatem, quod si testator postea vixit, & auxit pa-
trimonium, debet estimari valor hereditatis mortis
tempore, & secundum eam estimationem solutio fieri
debet.

Pro hac etiam opinione facit rex. in l. iura 63. ff. de
iur. dot. Vbi titia cessit quartam partem, quam habebat
in hereditate matris pro vno fundo, quem deinde in
dorem dedit. Quæ titia cum esset laeta, fuit restituta ad
suam quartam, & ex voluntate iuri restituit fundum,
quem acceperat. Queritur quomodo succurrit viro;
Dicitur mulierem teneri ad meram estimationem præ-
dicti secundū tempus, quo in dorem fuit datus. Qui rex.
à fortiori facit, nam cum maritus esset dominus fundi
dati in dorem L. doce ancillam C. de rei vendic. vide-
batur, quod augmentum valoris fundi in eius commodum
cederet. Et tamen solum attenditur tempus, quo
fundus cepit esse dotalis. Ita ergo & in proposito solum
attendi debet tempus, quo debita fuit legitima, & sic
tempus mortis.

Nec prædictis obstant, quæ superius adducta fuere in
contrarium. &

Primo quod legitima sit debita in bonis, & ob id si
auegitur valor bonorum, si cedere debeat in commodum
filij.

Etenim dicitur legitimam quidem deberi in bonis, sed
tamen non simpliciter, sed pro valore tertie partis bo-
norum secundum tempus mortis testatoris. Quamobrem
hiet cursu temporis auegitur, vel diminuitur valor bo-
norum; legitima tamen in valore non crescit, nec de-
crescit, quia cum sit tertia bonorum secundum tempus
mortis testatoris, id est secundum estimationem bono-
rum de eo tempore, idcirco non potest in valore cre-

scere, vel decrescere. Est enim filius ad instar credito-
ris, qui certam quantitatem stipulatus est in bonis, vt
decem in mille iux. si quis stipulatus ff. de solut. quā-
tus enim auegitur, vel diminuitur valor mellis, non
auegitur tamen, nec diminuitur quantitas debita. Sic &
filius est creditor bonorum pro tertia tamen parte va-
loris illorum secundum tempus mortis testatoris. Et
ideo post illud tempus auegit, vel minui non potest va-
lor legitime. Si legitima esset simpliciter debita in ter-
tia parte bonorum; intraret quidem ratio, quod quo-
cunque tempore fieri posset vniuersalis estimatio om-
nium bonorum hereditariorum, & filius semper præ-
tendere posset tertiam partem illorum secundum va-
lorem, quo bona estimarentur quocunque tempore.
Sicquē ad eius vtilitatem, & damni cresceret, vel decre-
sceret valor ad instar creditoris certæ speciei monetæ,
nam quia creditum refertur ad illam speciem simpli-
citer absque consideratione estimationis, capropter
augmentum, & diminutio valoris illius speciei monete
spectat ad creditorem. At cum legitima debeatur
vniuersaliter in tertia parte bonorum secundum illorū
valorem de tempore mortis testatoris, capropter ad
filium pertinere non potest augmentum, vel diminutio.
Estquē hoc determinatum non sine ratione; nam si le-
gitima deberetur in vna sola re in specie, pro vt quan-
do debetur vna species monetæ, tunc adimni potuisset,
quod valor illius rei augeretur, vel diminueretur pro
filio; Sed cum legitima, sicut & falcidia, debeatur ex
vniuersali corpore bonorum hereditariorum. Et in cor-
pore vniuersali hereditatis extente variet, & diuer-
ses diuersarum specierum, quarum aliquæ continuē in
valore crescant, aliæ decrescunt, vt iumenta, armenta,
serui, domus quandoque nouæ, quandoque vetustæ, prædia,
quæ sæpē cum mutatione temporum mutant valorem,
& ex varijs accidentibus infertilia etiam redduntur, vt
vites, quæ ob frigidā exsicantur: Iidem excent pecu-
niæ, mobilia, suppellectilia, gemmæ, & alia multa, quæ
non habent certum, & determinatum valorem, sed ita
in continuo motu, & si aliquæ ex eis in valore crescant
aliæ decrescunt. Propterea æquum fuit, quod quanti-
tas legitime, & falcidia non flaret lux incerto, sed fi-
lius, ac etiam heres, determinatē sciret suam quantita-
tem legitime, & falcidię. Et quia legitima, & falcidia
debentur de tempore mortis testatoris, propterea esti-
matio illius temporis habita fuit in consideratione.

Nec istud potest dici, quod cedat in commodum, vel
incommodum filij, aut heredis. Quia incertus est futu-
rus euentus. Et successu temporis valor bonorū quādo-
que crescit, quandoque decrescit propter varias tempo-
rum mutationes, variæque accidentia, vt bellorum, pe-
stis, famis, & similibus, q̄ quotidie in orbe occurrunt, præ-
sertim quando non de vna specie bonorum, sed de di-
uersis agitur, prout in calculo hereditatis contingit.

Et q̄ verē legitima non debeatur simpliciter in bo-
nis, sed pro illorum valore de tempore mortis testato-
ris, probatur vltra prædicta, quia iura quando loquun-
tur de legitima detractione semper se referunt ad
tempus mortis testatoris d. l. cum queritur C. de inof-
f. testam. auth. nouissima C. cod. l. Papinianus §. quarta,
ff. cod. §. x. auth. de trien. & semis. cum alijs supra cita-
tis. At si hæc iura intelligerentur de sola quantitate bo-
norum essent de indubitabili, quia certum est, quod
quicquid accedit hereditati mortuo testatore, spectat
ad heredem. Ergo intelligenda sunt de estimatione
bonorum secundum illud tempus.

Præterea si filius haberet ius in bonis hereditarijs
simpliciter ad effectum, vt omne commodum, & incom-
modum contingens circa extrinsecum valorem bono-
rum ad eum proportionabiliter spectaret, sequeretur,
quod si

tionibus supra consideratis. Vix etiam ad proximum deduci possent, solum enim possent procedere quando legitima consisteret in rebus particularibus, quæ in eodem statu perpetuo permanerent, & commodam diuisionem reciperent, vt si consisteret in vno pradio, quod patere-
retur commodam separationem, hoc enim casu admit-
ti posset, quod & æstimatio, & assignatio pro legitima fieret secundum valorem de tempore mortis. At cum legitima consistat in tertia parte corporis vniuersalis omnium bonorum, & in corpore vniuersali multa re-
periantur, quæ vel in eodem statu non permanent, vt
serui, ancillæ, iumenta, armenta, & id genus, quæ de die
in diem mutantur, & crescunt, ac decrescunt. Vel quæ
pro parte non possunt assignari, eò quod sui natura sint
indiuisibiles, aut commodam diuisionem non recipiunt
precipue in plures partes; si plures essent fratres; Es-
propter opinio Aymo. non potest admitti. Quid
enim si aliqua creuissent, alia decreuissent, nedum
in præcio, sed & in substantia ac in qualitibus? Quid
etiam si illa, quæ in valore creuissent, sint indiuisibiles,
vel non patiantur commodam diuisionem, alia verò
quæ possunt assignari pro legitima diminuta sint in præ-
cio? Hoc enim casu filius nimis grauaretur, quia non
solum non sentiret utilitatem augmenti, sed haberet
dammum diminutionis præcij. Quid item si filius
pecuniam habuisset in vita patris, quæ ei imputanda
esset in legitimam, vt est de respectu filiz, & hoc mo-
do non posset sentire commodum vel incommodum va-
loris bonorum? Quid pariter si pater legasset filio cer-
tam quantitatem, & filius consentiret recipere pecuniâ
pro legitima, quo casu augmentum præcij bonorum
non attenderetur? Cora. d. consil. 265. lib. 1. Bertaz.
consil. ciuili. 109. num. 35. Peregr. consil. 103. lib. 4. Quid
quoque si filius fideicommissio grauatus distinxisset bo-
na, quæ essent sibi in legitimam imputanda, vt potest
cum bona fide alienata, & hæc fuissent in valore au-
cta post mortem patris; alia autem bona, quæ remansi-
ssent diminuta fuissent in præcio, vt si fideicommissarius
nimis esset grauatus? higitur, & similes casus, qui sup-
posita opinione Aymo. contingere possunt, cum redol-
leant damnum modò filij, modò heredis, refellendi
sunt. Et per consequens etiam opinio Aymo. Nostra
autem supra firmata, quod quantitas legitimæ consis-
tat de tempore mortis, & secundum id tempus bo-
na æstimentur ad constituendam dictam quantitatem
deindeque assignentur pro vero illorum valore secun-
dum tempus assignationis; ac si vero crediderit de illis
bonis effectus satisfaciendum recipienda, vt potest ea,
quæ in æquilibrio omnia conseruat, eò quod filius ha-
bet suam iustam quantitatem pro legitima; quæ de tem-
pore mortis patris illi debetur, & nec ipse, nec heres est
grauatus in assignatione bonorum, cū filius ea recipiat
pro illorum vero valore, heresque leniat omne com-
modum, & incommodum post mortem patris contin-
gens. Quod maxime in proposito est firmandum, eò
quod illustrissimus Marchio Iulius legauit eius filiabus pro
sua dote certam quantitatem, quam filij acceptaturæ
visque ad meram legitimæ petentes rescili omnem con-
ditionem, & moram visque ad eam quantitatem; Et ideo
in cõmensurandâ quantitate legitimæ attendi debet valor
bonorum de tempore mortis patris ad latè cumulatæ
à Peregr. d. consil. 103. num. 3. lib. 4. cum alij citatis.

Et ex his, &c. saluo &c.

Laus Deo, & Beatissima Virgini.

Causa hac non fuit per sententiam resoluta, sed in li-

berum arbitrium Serenissimi Magni Etruræ

Ducis remissa, qui ad eius votum partes compo-

neret, & adhuc pendet.

ARGVMENTVM.

Sicut data in dotem res æstimata, præcij
& non res restituitur. Sed quid si æsti-
matio sit remissa in alium, qui non æsti-
mauit. Et quando sit recurrendum ad arbitrium
boni viri in hoc responso declaratur.

S V M M A R I V M.

- 1 **R**es æstimata si data sit in dotem, soluto
matrimonio restituitur æstimatio, non
res. Ratio offertur num. 2.
Amplius sine æstimatio sit facta a par-
tibus, sine à tertio, sine à iudice num. 3.
Item sine tunc sit facta sine in futurum collata num. 4.
Sed quid si æstimatio in tertium sit collata, qui non æsti-
mauerit, an tunc res vel præcij sit restituendum vi-
de num. 5. & num. seqq.
- 2 **Æ**stimatio rei dotalis inducit venditionem inter con-
tingens cum imaginaria solutione præcij.
- 3 **A**rbitrio non æstimatio recurritur in dote ad arbitrium
boni viri.
- 4 **Æ**stimatio rei dotalis facit emptionem quando æsti-
matio est certa.
- 5 **D**os si sit constituta sine quantitate, tunc pro illius taxa-
tione recurritur ad boni viri arbitrium.
- 6 **D**ominium, & possessio rei incerta non transferuntur.
- 7 **I**ncerta res an dicatur, si illa sit designata per nomen
numeralis, & non quotiaria.
- 8 **B**ona incerta relecta ad vniuersitatem possunt obligari,
sed non incerta respectu rei particularis.
- 9 **P**romissio dotis incerta valet.
- 10 **D**ecleara ibid.
- 11 **D**os si sit promissa arbitrio mariti, intelligitur arbitrio
boni viri, sed maritus prius declarare debet dotem
antequam recuratur ad arbitrium.
Et ob id si mulier decedat ante mariti declarationem il-
le nihil incurat ibid.
- 12 **Æ**stimatio rei dotalis remissa arbitrio mariti an faciat
emptionem.
- 13 **V**oluntas morte extinguitur.
- 14 **R**epudiationis morte extinguitur.
- 15 **E**x pluribus causis quis potest habere dominium, sed non
possessionem.
- 16 **D**ecleara in causis inimicem contrarij num. 17.
- 17 **E**x contrarij per electionem omnis alteri dicitur renun-
tiationem.
- 18 **Æ**stimatio rei dotalis remissa in aliquem an possit fieri
soluto matrimonio.
- 19 **C**ondictio possessoria non trahitur retro.
- 20 **A**lienata per hæredem impunita pro præcio alienatio-
nis saltem si dicto fuerit facta.

R E S P O N S V M I V.

Adiit Deus, & Beatissima Virgo.

Sicut æstimata si data sit in dotem,
soluto matrimonio regulariter non
restituuntur res uxori, sed æstimatio.
I. quoniam, I. si inter viros, & I. cum
dotem C. de iur. dot. I. plerunque S. si
ante fidei. I. si æstimatis ff. de iur. ma-
trim. l. fin. d. de pact. dot. Soci. consil. 57. lib. 1. Couar.
præquest. cap. 28. l. 1. & Purp. l. ex consuetudine C.
de

de pact. Rub. Alex. consil. 5. Seraph. decif. 1207. 1332. 1470. & 1480. Rota in vna Bonon. pecuniaria 14. Februarij 1605. coram Illustrissimo Pamphilio.

3. Nam interveniente æstimatione quædam venditio censetur celebrata inter coniuges, ita vt sub specie contrahus dotis occultetur contrahus venditionis, quæ venditio dicitur fieri de ipsa re, & pretium breui manifestatur per maritum solum vxori, & per illam statim restituitur ex alia causa marito, videlicet vt sit in dotem, restituendum solum matrimonio l. ex conventionione C. de pact. d. l. quoties C. de iur. dot. Bald. in l. cū dotem C. eod. Soc. d. consil. 57. lib. 1. opimè declarat Purp. ind. l. ex conventionione num. 24. & seq. Couar. d. c. 28. Rim. in princ. Inst. quib. alien. licet vel non Barbos. in d. l. si æstimationis in princ. ff. solut. matr. & habetur in didis. decif. Et ob id maritus habet actionem ex empto, sed vxor non habet actionem ex vendito, sed ex stipulatu pro dote, quia vxor dicitur recepisse pretium ex causa venditionis, & sic cessat actio ex vendito glof. & Balan. l. 1. C. de iur. dot. Purp. ind. l. ex conventionione num. 24.

3. Nec refert an æstimatio sit facta à partibus, vel à peritis de consensu partium, aut à Iudice ex eius officio. Purp. ind. l. ex conventionione num. 33. Quin etiam idem est, si æstimatio rei dotalis non sit facta tempore traditionis rei, sed in futurum fit facienda, quia collata sit in tertij arbitrium, nam sicut in venditione æstimatio rei confertur potest in tertij arbitrium. l. fin. C. de contrah. empt. Ita & æstimatio rei dotalis. Purp. in d. l. ex conventionione num. 46. Couar. d. c. 28. sub num. 1.

3. Sed hæc de plano procedunt quando æstimatio facta fuit, vel à partibus, vel peritis, Vis est si ille, in cuius arbitrium remissa est æstimatio, postea non æstimet, qualis est calus noster. An tunc res, vel pretium fit reddendum, quia vel res, vel pretium fit in dote. Et hoc casu pretium esse reddendum, & esse in dotem dicendum videtur eo quia arbitrium non æstimationi æstimationi favore dotis ab ipsa lege facta videtur de tempore date dotis; recurrit enim ad arbitrium boni viri, quid de claret pretium iux. l. 9. C. de dotis promiss. l. cum post §. gener. ff. de iur. dot. quæ diffinitio ex tunc à principio facta videtur, ex quo per rerum naturam illud præstari erat certum, quamvis non appareret diffinitum, & declaratum, & ita tenuit Soc. d. consil. 57. num. 8. lib. 1. & consil. 60. lib. 3. vbi refert formalia verba Bald. Nouel. idem tenentis in l. si æstimatione ff. sol. matr. Purp. in d. l. ex conventionione num. 46. Soc. loc. consil. 141. numer. 9. lib. 1. Couar. d. c. 28. præd. quæst. num. 1. verfi. Primo incertum, & num. 7. verfi. Sed huic sepe tenet. Rimin. Jam in princ. Inst. quib. alien. licet nu. 123. Mastril. decif. 149. num. 15. p. 2. Ioseph. Ludouic. com. conclusio. ampliat. 3. Gratian. discept. 254. num. 53. & tenuit Rota in dicta Bonon. pecuniaria 14. Februarij 1605. coram Illustrissimo Pamphilio, & coram Illustrissimo Seraphino d. decif. 1207. num. 1. in fin. vbi alie decisiones citantur, & in nouissime collectis per Farin. decif. 623. num. 3. p. 2. nouiss.

Nec videtur dubitandum, quin in facienda æstimatione sit attendendum tempus constitutæ dotis, quia sicut in venditione attenditur tempus contrahus l. si voluntate C. de resc. vendit. Ita & in dote vt per plures rationes demonstrat Dongo de tutor. & curat. num. 263. cum seq.

Ceterum in presentia casu totum oppositum est concludendum.

7. Primò quia verior est opinio, quod à arbitris pretium non declarantibus bona sit restituenda, & non pretium. Nam sicut in venditione hoc obicitur, vt arbitris non definiti bus præcium rei contrahus resolu-

atur, nec recurratur ad boni viri arbitrium. d. l. fin. C. de contrahend. empt. Ita dicendum est & in presenti casu. Nam quamvis simus in dote. Attamen quatenus tractatur de æstimatione rei dotalis, quod faciat emptionem, tractatur de simplici venditione, quæ in hoc contractu dotis occultè intercedit, & ab eo differt, nam sunt duo contractus separati, vt supra in principio fuit dictum, & ideo hæc venditio, quæ tacitè in dote intercedit, differt non debet ab expressa venditione, quæ fieret; cum taci, & expressi pais sit virtus. l. cum quid ff. si cert. pet. l. triticum ff. de verb. oblig. imò plus potest expressum, quam tacitum l. nonnumquam ff. de cond. & demonst. l. expressa vbi Dec. ff. de reg. iur.

Nec dici potest, quod hoc modo non facta æstimatione annullaretur contrahus dotis, sicut annullatur contrahus venditionis d. l. fin. de contrahend. empt. Nam vt dictum est, contrahus dotis differt à contrahus venditionis, quæ venditio resultat ab æstimatione, non facta igitur per arbitros æstimatione rei dotalis, venditio non dicitur celebrata, sed remanet contrahus dotis absque æstimatione rei, & ob id res remanet simpliciter dotalis.

8. Confirmatur, nam si in instrumento dotali exprimitur pactum, quod res dotalis censentur æstimatione non aliis declarato earum valore, non inducitur tacita venditio, sed res tanquam dotalis consideratur. Bart. in l. 6. vt certo §. nunc videndum numer. 5. ff. commod. vbi superius loquutus erat de æstimatione rei dotalis, & ibi postea facit conclusionem generalem, quod in casibus, in quibus æstimatio facit emptionem, oportet, quod illa sit certa, scilicet si pactum esset de reddenda æstimatione, ea aliter non declarata, sequitur Cur. Iun. in d. l. ex conventionione num. 8. verfi. Vltimo po nunc, quid dicit banc esse singularem fallentiam. Couar. d. cap. 28. præd. quæstionem 7. Rimin. Iun. in princ. Inst. quib. alien. licet vel non, num. 120. Barbos. in d. l. si æstimationis sub num. 2. Ergo & idem dicendum est in presenti casu, quando de definitio pretij remissa est in arbitros, qui non sunt arbitri, nam inter hos casus nulla est ratio differentie, quia & in presenti casu, quando conventio est facta simpliciter de æstimatione, & certitudo non est declarata, dici possit, quod esset recurrendum ad arbitrium boni viri; Et tamen non recurrit; Ergo nec recurrit debet, quando taxatio est remissa in arbitros, & illi non sunt arbitri, nec enim tunc certa magis dici potest æstimatio secundum naturam rei, & apud legem, quam in presenti casu, sed utroque casu, dum arbitri non de finit, æstimatio dicitur sine certa quantitate, & ideo non inducet venditionem, in qua præstari debet esse certum §. pretium Inst. de empt. & vend.

9. Additur, nam nullibi in iure reperitur, quod lex sit intromittat circa rei dotalis æstimationem, quando sine ea constituitur dotis constitutio; solum autem se intromittit, quando sine determinatione quantitatæ, dos non esse constituta, vt si quis vxorem triduxit cum dote à socero, vel alio arbitrandam; tunc enim ad arbitrium boni viri recurritur, nè indotatam vxorem vir duxisset dicatur; & ita procedit d. l. 3. C. de dot. promiss. & l. cū post §. gener. ff. de iur. dot. & declarat Bal. Nouel. de dote p. 6. priuileg. Barbos. in l. 1. p. 3. n. 41. & seq. ff. solut. matr. Quare cum in casu nostro circumscripta æstimatione ne dos constitueret in rebus ipsi non æstimationis, non est, quod recurratur ad boni viri arbitrium.

Vltius etiam facit, nam si attenditur illa ratio, quod æstimatio rei certa per declarationem legis, qui nil est igitur dehis, quæ per rerum naturam fieri possunt §. conditiones Inst. de verb. oblig. fieret vt etiam quilibet venditio facta pro pretio declarando valeret, quia & tunc militaret hæc ratio, quod declaratio

si præij efficit certa ipsi legi. Quod tamen est contra
diffin. C. de contrahen. empt. Ergo certitudo apud lo-
gem hoc casu attendi non debet.

1) **Homagis** quia partes noluerunt stare declarationi legis, sed se remis(er)unt declarationi hominis; & provisio hominis tollit provisionem legis. l. fin. C. de pact. conser.

10 Et hanc opinionem, quod non facta declaratione
per arbitros; in quos remissa sit æstimator rei in dotem
data, dos consistat in re; & non in æstimatione tunc
post alios per eum citatos Barbof. vir gravior in d.
æstimator in princ. ff. sol. matr.

¶ Secundū etiam admittitur: contraria opinio in casu antecedenti illa tamen in presenti casu non habet locum; eo quia procedit, quando res certa particulariter efficit assignata in dote; et tunc non perit, et ita loquitur Soc. et quilibet alius. Atin presenti casu promissio fuit de incerta ratione loci, et quare, nam Comes Balchazar Machiualhus promissit assignare Comiti Iulio Taffano ad omnem eius infantiam, et requiritur tot de eius bonis Adrie, que ascendat ad coplementū dotis tunc debite: Quo promissio fuit incerta. Primo ratione loci, quia non fuit designatus locus, in quo bona assignabatur, et locus ille Adrie respicit omnis bonis, sed non partem assignandam. Item ratio ne quare fuit incerta, quia non fuit designata pars certa: per nomina quotiens, v. tertio, quarta, quinta, et diuidia; id genus vt declarat Scrib. omnes in l. 3. §. iacer tam, et in l. locus ff. de acquir. possid. optime deus consil. 149. per totū lib. 1. Igitur nec possessio nec dominium potest transferri ex ea causa dotis, etiam si Comes Balchazar constituit se possidere ea bona nomine Comitis Iulij Taffani, vt tradunt omnes in d. §.

incertam ubi recipiunt Bart. qui ait, si quod si vendidit
centum tabulis talis fundi in ea parte, quam eligeret,
& constituit meas nomine tuo possidere, non transfer-
tur dominium, vel possessio, quia locus fundi non est
designatus, nec quota. quia solium dictum est de ceterum
tabulis per nomina numeratis, & ob id incerti. confi-
amur nil operatur, & idem respondit ipse Bart. conf.
14. cuius opinio est communis, & approbata v. t. t. u.
l. fin. d. 4. incertam, & Berod. conf. 149. ad quem
est recurrendum.

13 Et quamvis la. in d. 5. incertam dubitet, an sufficiat designare per quatuor per nomina numeralia, & non quotiensita. ut decem, viginti, vel centum iugera tali prebendi. Attamen sumus extra hanc difficultatem; quia in proposito pars non est designata per nomina quotiensita, nec numeralia, sed est omni respectu incerta. Præterquam quod magis communis opinio est loco Bar. contra Iason. ut ipse testatur, & latius Ber. d. loco, qui dicit ab hac opinione in iudicando, & consulendo non esse abstinendum.

¶ Nec obest quod sufficiat i quoque certa relata ad v. notandum, licet incerta respectu dei particularis. Rota docet, 59. p. 2. n. 6. ubi si Turquele de iur. consil. possit ampliare. 31. et 32. et limit. 19. Nam preterquam hec opinio est in dubio controuersa; Illa etiam admissa non spratur casui nostro; Tu si quis videtur esse nulla quotia in presenti causa fuit aliquis etiam per nomina numeraria; et passim agenda poterat esse magna. 8. parum, proinde in iudicio succedere debet. Tum etiam quod non sumus in vniuersitate, sed in bonis particularibus. Ad idem in vniuersitate sumus effemus, vt quando quis obligaret omnem iura bona presentem, et futura, vel eorum partem. Vbi si quis obligaret totam, vel dimidiam hereditatem vt loquitur Rota, et alii ab ea citati.

14 Nec dicatur in casu dotis speciale esse, quod promissio sit incerta valorem d. l. cum post §. gener. Quia nullibi reperitur, nec est, qui dicat, ex promissione incerta ra-

Primò per tex. in l. Ambiguitates C. de testam. ubi
 4 Iustinianus tollit omnes ambiguitates, quæ occasione
 huius præpotationis institutionum oriuntur: dispen-
 santes voluntatem testatoris neque subverti, neque
 minui possit ob hanc perversionem; Et pluribus modis
 ponderatur iste tex.:

Primo in principio vbi extat ratio finalis, quæ est, quoniam istæ ambiguitates vel Imperitia, vel de-
fidia conscribentium testamenta oriuntur, quare ne
hac via subuertantur vltima eologia, quod satis durum
visum est, facta sunt dispositio. Quæ ratio viget & in tes-
tamento cæcis Ideo &c.

Secundo dum paulo post considerat hanc præpos-
tationem non ex mente testatoris, sed vicio tabellio-
nis, vel aliterius, qui testamētum scribit accideret; & id-
circo statuit non esse attendendam.

Tertio dno ait nulli licentiam concedimus per eam
occasione subvertere vel mittere voluminate: illa
enim dñi universis, nulli omnino personarum
prehendit etiam si maior ratio militaret in vna,quam
in alia. t. q. quod autem ff. de alie lusu, & alcat. l. in
fraudem in fin. ff. de milite. itam. & est. si omnes perso-
nae fuissent expressae. Bart. in l. 2. ff. de nouat. copiose
Cen. consil. 62. num. 27. & 18. lejeur &c.

Contra denique quosdam Iustinianus vult refecere omnes ambiguitates, quæ tunc oriebantur ex huiusmodi præpositione. At hæc oriebantur etiam & magis in reſta mentis cæcorum. Ergo &c.

Secundo principaliter per rex. in l. Præpofteri C. de
6 testam. ubi iudicium sollicit exceptionem præpoftero-
rationis in omnibus contradicibus, & testamētis dispositis
indubitate testatorum voluntates valere. Ponderatur
primò dum præpofterationem appellat repræhenfio-
nem iniquis *Præpofteri repræhenfionem*. Si ergo illa est
vitium, & repræhenfio: non est cur dicamus in testa-
mento cæci cam admitti.

Prædicator secundum alii in omnibus sacramentis ergo se cum principibus uniuersalitatem. Et quoniam ille ex. videtur loqui de præpoſtulatione condition. Tamen de qualibet præpoſtulatione intelligitur ob generalia verba principij; vel ſaltem illud indicat manifeſtum ſignum tales præpoſtulationes minime conſiderari.

Tertio mouetur p[er] tex. in §. Ante h[uius]modi Inst. de leg. vbi disponitur legat[us] ac libertates relinqui hodie posse ante, & post, & inter medias institutiones. Et ponderatur primò in sui dispositione.

Secundū in ratione scripta ibi. *Quia incivile esse p-*
sanimus scriptura ordinem sequi, volumus item auctori re-
flatoris sperni, quod & ipsi antiquitati viuperandum
foret visum. Si hoc est incivile, & vituperandum; ergo
nulla ratione admittitur in testamentis coecorum;
sed eorum voluntas omnino servanda erit.

Terriò dum paulò post dicit hoc esse vitium, ergo
reijciendum & in huiuscemodi testamentis l. altius ff.
de seru. vendic. l. 2. §. fin. in fin. C. de iur. calum.

Quarto multis modis ponderari potest text. in d. l.
hac consuleissima C. qui testa. fac. poss. vt infra dicetur
in dissolutione contrariorum.

21. Quinso stringere videtur: Quod solemnitates à Iu-
stino in testamentum coeli fecim propter fallaciam emen-
dandas fuerunt introductæ, nè testandi licentia vilius
indisjs relinquat locum tot oculis spectata, tot infusa-
ta sensibus, tot insuper in tuo locata manibus, vt in
hoc d. l. hac confutissima aperte dicitur. Sed nulla fal-
sitas committitur eò quòd sequatur, vel præcedat ini-
iuriu, ergo per eandem l. minime fuit hæc obser-
uatio iudicia.

Sexto si verum esset, quod forma esset data in ea l.

quod institutio debet precedere, sequitur, quod
cœcus non possit legatarius, & fideicommissa relinquere,
& sic codicillos ab intestato facere, vel etiam condire testa-
mento fidei codicilli præcederent, nã tñc institutio non
precederet: At consequens est falsum: & omnino rei-
ciendum: sed cū ante Instit. de codicill. §. i. & c. sic,
argumentati sunt Bal. & Cast. in d. hac consilii summa.

7 Septimo. Si iste ordo requireretur, esset ordo scripturæ: sed ordo † scripturæ non attenditur; si loquens mens clara, & certa sit. Cum pater § fidei tuz ff. de leg. 2. l. nec enim ff. de solut. cum plur. sim. Bar. in l. 2. §. prius num. 7. ff. de vulg. vbi ceteri. Ergo &c.

Hue confert quod Cyn. Bal. Ang. & alij scribere in
 l. cum in testamento §. hæc verba per illum tex. de hæ-
 red. infit. Alex. in l. divorcio ff. solut. matr. & in consilio
 81. lib. 3. Aret. & Jafind. hæc consultissima, qui ait
 quod si in i. strumento emancipationis præcedat dona-
 tio sine traditione, sequaturque postea emancipatio,
 valeat i. donatio: quoniam ordo scripturæ non attreditur.

Octauo, In quacunque parte apponatur heredis institutio, semper tamen in capite esse dicitur. arg. l. pen. C. de insti. & subtit. ergo &c. sic ratiocinatur Bal. in præcitata l. hac confutissima.

Nono facit in simili doctrina Bal. in l. praposteri C. de testam. Vbi ait non referre an in principio instrumenti descripti sint testes, appositumque sit sigillum rebellionis. vel in fine.

Decimo a fortiori verget quod in L. fin. §. fin autem dubius C. de iur. delict. facit cum est per verba crucis, in inuentario preponendum esse figuram Sander Crucis sub his verbis, *Venerabilis signis Crucis antea manu heredis preposita*. Et tamen li. iuliusdum signum non tantum sit p[re]p[os]itum; sed etiam p[er] petitus omnis figuram inuentarii subfistit b[ar]. Ale. x. l. alij in rub. ff. de oper. no. nuc. & de magis communi restat ibi Socin. num. 4. Ergo multo magis subfistet et tamentum facta solum p[ro]p[os]itione infirmioris.

Ad hoc facit, nam et invocatio Diuini nominis in
instrumentis praeposita est. Auth. v. praeparatur nom.
Instr. v. *Et subnebat max. De Anthro.* Quae verba
offendunt modum, et ordinem conficiendi instrumenti:
Et tamen omisso † huius invocationis non viciat in-
strumentum. Bar. Alex. Claud. & multi alij in d. rub. de
oper. no. nunc. & ibi Soc. Jun. num. 3. testatur commu-
nem esse opinionem.

10 Undecimo firma est regula. Omissionem + levis solemnitate non vitare actum: sed præpostere ordinē institutionis esse, quod fuerit necessarius: esse omittere ordinem levis solemnitaris. Joinr &c.

Major probatur per l. 1. §. fin. ff. de ventr. insp. l. fin.
§. fin. C. de iur. delib. & est a Doctor. in d. rubr. & alibi
pluribus approbata.

Minor probatur tripliciter. Primo leuis et solemnitas dicitur ea, que non est aliqua urgente ratio mutanda. Bald. in d. hac confutissima num. 11. l. si constatio 26. lib. 1. Sed hec est talis; quoniam in hoc ordine non potest considerari aliqua ratio salutaris euitande, vel alia; Ergo &c. Secundo ea dicitur leuis, que non est magis importantis consideratio est et. Bar. & Ang. in d. l. si. Si uero postquam C. de iur. delib. copiose Brund. de forma. R. ubi. Quid, et quando aliquid traditum censetur de forma. conclus. 8. Hec est talis. Simo &c.

Terrio dicitur levis illa per cuius omissionem sub-
stantia facti minimè mutatur Bart. in l. 1. §. & plures ff.
de exerc. q. 4. l. ad. d. con. 126. Sic contingit in præposi-
tione hac ut patet. Ioh. &c.

mind.

nem, si prius facta erant legata, deindeque institutio testamentum respectu institutionis non corruebat, sed tantum legata erant inutilia. Et merito, quia institutio non debebat recipere validitatem à legatis, quæ accessoria sunt, sed è converso legata ab institutione vti capite testamenti: Et hoc est quod expressè indicat text. in d. §. ante heredis inquiring, *ante heredis institutionem inuoluitur ante legatum*, non dicit testabantur testatores, sed legabatur. Et sic ad legata fæ restringit, subdens rationem congruam tantum nullitati legatorum. Quare si olim quando de necessitate institutio precedere debebat legata, testamentum non corruebat casu quo legata præcessissent, sed legata tantum; Ergo & hodie si dixerimus institutionem necessario precedere debere, legata ante institutionem facta corruent, non verò institutio heredis. ita Eman. Costa in d. l. gallus §. & quid si tantum par. 3. num. 86. de liber. & posth. Eman. Suarez in addit. ad Gomez. tom. 1. c. 1. littera D, Vafq. de success. creat. lib. 1. §. 9. numero 15.

Sed & pro hac parte non desunt authoritates. Hanc etenim opinionem amplexi fuerunt.

Bal. in d. l. hac consultißima C. qui testa. fac. post. nu. 10. r. 1. & 12. & ibi.

Paul. de Cast. num. 5.

Ludou. Roman. num. 9. & 10.

Alex. num. 17.

Arct. sub nu. 3. vers. Quinto requiritur.

Iaf. sub nu. 1. vers. secundo requiritur.

Corp. num. 2. & 3. &

Joan. Sibar. num. 9.

Iaf. plenè confil. 26. in 1. dubio lib. 1.

Brun. de forma tit. quando aliquid censetur tradit.

concluf. 8. art. 2.

Rutp. confil. 68. num. 2. lib. 2.

Cæpol. caut. 90.

B. c. decil. 249. num. 20. circa fin.

Durant. de aut. testat. tit. 1. caut. 8. num. 2.

Rol. confil. 82. in 1. dubio lib. 1.

Vigl. in d. §. cæcus inf. quibus non est permis. fac.

testam. num. 1. & 3. & ibi.

Mynd. num. 3.

Horomaeusque sentit dum inter cetera illud requi-

situm non enumerat.

Gomez. d. rom. 1. c. 2. var. res. fol. sub num. 5.

Eman. Cost. d. §. & quid si tantum par. 3. numer. 86.

& sequent.

Vafq. lib. 2. controuers. Illustr. c. 103. n. 10. Idem la-

stius è de success. creat. lib. 1. §. 9. num. 13.

Laur. Kirchou. in com. concluf. cent. 4. verbo testa-

mentum concluf. 73.

Suarez in addit. ad Gomez. d. c. 1. littera D.

Idem de thesaur. recept. sent. in verbo testamentum

numero 48.

Burlat. confil. 47. num. 10. in fin.

Rim. sup. confil. 84. num. 55.

Ioseph Ludou. concluf. 57. in 3. requisito.

Cra. de success. §. institutio q. 1.

Turret. confil. 32. lib. 3.

Et originalis citatur doctrina Spec. tit. de instr. edic.

§. 12. n. 41. vbi f. forma datæ præponit legata institutioni.

Hancque sententiam magis communem dicit Brun.

d. Rubr. quando aliquid censetur trad. pro for. Rol. d.

confil. 82. num. 1. R. in h. d. confil. 73. Turret. d. confil.

32. & Ioseph d. concluf. 57. Crau. vbi supra.

Et versio-

rem Vafq. d. c. 103. Costa d. §. & quid si tantum ac Su-

arez. nunc citandus. Contrariam verò taliam, & à iure

omnino alienam fuisseque ac prorsus vanam Sua-

rez. tam in addit. Gomez. quam d. lib. recept. sent. Burl.

Lib. II.

d. confil. 47. In iudicandoque, & consulendo partem nostram sequendum. Gomez. d. rom. 1. c. 2. Costa d. §. & quid si tantum vbi ait neminem debere dubitare, quin pro hac parte respondeat. Et in praxi semper seruati. Cast. d. l. hac consultißima, & Corn. sub numer. 3. qui dicit, quod aliàs hodie omnia testamenta cæcorum subuertuntur propter stylium notariorum. Ruin. d. d. confil. 68. numero 2. Rim. lun. d. confil. 84. num. 55. Ludou. d. concluf. 57. vbi ait quod ita semper vidit obseruari Suarez in d. addit. Turret. d. confil. 32. vbi in fine refert pro hac parte pluries fuisse iudicatum. Præsertim quia cõtraria p̃dura est. Mynd. d. §. cæcus, & parum consentanea æquitati. Suarez. in d. addit.

His sic consideratis non obstant in contrarium deducit. Et primum d. text. in d. l. hac consultißima qui est precipuus in hac questione, & à quo cetera argumenta fiunt. Quandoquidem dico illum rix. non ponere causam finalem, nec ordinem necessarium pro forma testamentorum cæcorum, sed d. solium, & consuetudinem modum, qui in alijs testamentis vigeat, & seruabatur respectu ordinis institutionis, & legatorum sicuti Bal. ibidem de clarat, & adhaerent omnes illius sequaces superius citati. Quare cum modò ille mos antiquus sublatu sit per d. l. ambiguitates, & per d. §. ante heredis, sequitur ut amplius non sit necessarius idus ordo.

Et vt ¶ venus ac germanus sensus d. l. habeatur; animaduertendum est plura esse in eadem l. ordinata.

Primum quod cæcus volens testari conuocatis re-

stibus, & notario exprimat se velle sine scriptis testari.

Secundum quod exprimat nomina, dignitates, & indicia heredu. Ac ex quanta parte illi admitti debeant.

Tertium quid legatarij vel fideicommissarij capere debeant.

Quantum quod octo testes adhibeat, notarium nempe ultra septem conuocatos.

Quintum quod eius voluntas in scriptis redigatur, & subscribatur à dicto notario, & testibus.

Horum autem quinque duo tantum de nouo fuerunt in testamento cæci ordinata, cetera verò erant ordinaria, & in alijs testamentis vigeant. Introdudta namque de nouo fuerunt quartum, & quintum: quoniam in alijs testamentis sufficiebant, prout & nunc sufficiunt, septem tantum testes, nec requirebatur scriptura testamenti, nec subscriptio testium, & conueniensque sigillatio, quando in testamento nuncupatio sumus. Illud autem primum, secundum, & tertium prius vigeant, nempe declaratio, quod testator velit sine scriptis testari vt in l. in testamentis C. de testam. Præcedit institutionis d. l. ambiguitates, & expressio nominis heredu aperta, & quid vnusquisque legatarius habere debeat. l. heredes palam ff. de testa.

Solum ergo verum est illa duo fuisse à d. l. hac consultißima modo quo supra inducuntur in testamentis cæcorum. Quare fit vt etiam hodie vigeant, & sint obseruanda vti specialia testamentis cæci. Alia verò, si quæ correctæ sunt hodie generaliter in omnibus testamentis, non sine etiam in testamentis cæcorum adimplendis, quia non sunt specialiter introdudta pro testamentis cæcorum, sed generaliter in omnibus testamentis.

Nec miru est quod Iulianus in cõpiada d. l. dicta tria posuerit. Quoniam describebat modum perfectum testamenti cæci, qui tunc erat in vtu. Et quia ea tria ex regula communi testamentorum erant tunc temporis, necessaria, noluit illa omittere.

Quod vero dicta tria, illudque præcipue ordinis, solum expressa fuerint ibidem, quia generaliter obseruantur, non quæ pro solemnitate particula testamenti cæci, ex pluribus probatur, & Primo ex illis verbis clatis, *qua vltimam capis dispositionem scribitur*.

*ge concessa. nāque hæc indubie intelliguntur de serie
1. requiritur ordinariè i testamentis: Ergo dā loquitur
de serie, accipit feriem communem, non autem speciale[m]
Et verba herede rectè per se[m]per indicant Imperatorem ab
illo verbi. *Primum ad v. q. v. quæ ad illum. Quibus omnibus*
ponere ea tantū, quæ secundū regulas communes in
testamentis requiruntur ordinariè: Dicendo ab initio
cæcos solum nuncupativo modo in scriptis redactis
testari possit, hoc est conuocatis septem testibus neces-
sariis in alijs testamentis, & etiam tabellione. Sequen-
do, *V. cunctis ibidem collectis: primum &c.* Vbi ponit
quomodo cæci debent facere suas ordinationes, & in
hoc non alterat ius commune, vtprobant illa verba
alia deniq. quæ relationem habent ad illas diffinitiones su-
peritis positis *Primum, & Deinde*, dā habetur, primū te-
statis esse conuocandos, deinde nomina hæredum expri-
menda, & quid vnicuique legatario, & fideicommissa-
rio relinquatur: Et quia volebat se Imperator de his
expedire sequitur dicens, *Et omnia denique palam de-
cant, quæ volumus capiti diffinitionum serie. concessa*
q. v. quali veli dicere in summa ea omnia fiant, quæ
regulariter, & ordinariè à lege requiruntur in testa-
mentis. Quo expedito infcribitur vers. *Quibus om-
nibus*, vbi deferuntur ea quæ Imperator de nouo in-
ducit seruanda in testamentis cæcorum. Ergo series illa
institutionis, & legatorum ponitur ibi vt ea, quæ iure
ordinario erat requirita.*

Secundo pariter probatur ex ponderatione vetf. *Quæ in eundem modum;* by fancium et omnia ordinata feru-
perius in testamentis eæcorum eodem modo fore fer-
uenda in codicillis; Si omnia ibi de nouo lancia in co-
dicillis quoque funt feruenda. Ergo debet dici tantum
de nouo fuiffe inducunt conuocationem ad nouo teftium,
reducunt testamentum in fcriptis, & fubfcriptionem
cum fignis teftium; cum hæc omnia poffint optimè, &
in codicillis feruari. Non autem debet dici de nouo ef-
fe inducunt præcedentiam inftitutionis, quæ fitud non
poffet in codicillis obferuari, cum illi non admittant in-
ftitutionem hæreditis pen. Inf. de codicil.

¹Terrio itidem pondero verbum. *Sic scribi* vi fribitur effectus, quod nascitur ex illa dispositione noua; simulque cluidentur ratio finalis. Verbaque ibi ponuntur, quae correspondunt numero octo testium, scripturae testamenti, et subscriptioni, et sigillo testium, non vero aliquo patet illi praedictae institutioni; nam dicitur *Sic scribi* *neque confidimus, ut non recipiat sanctum in ecclesie testandi licentia*, et hoc est ob illas sollemnitates requiritas numero, scripturae, subscriptioni, et sigilli. *Sed nec locum quidem ullum relinquitur infusis*; et hoc est ratio finalis *vis oculis spectata*. Et istud refertur ad octo testes requiritos *vis infusata sensibus*. Et hoc refertur ad oculos, aures, et manus testium, quae omnia in huiusmodi cecorum testamentis in persona testium requiruntur *sic in super testamta manibus*. Et hoc est proprius subscriptiones, et sigilla. Cùm ergo nihil horum citi responderet ordini institutionis, et legatorum; sequitur verum esse nouum non fuisse factam dispositionem in eadem. Circa hoc:

Confirmatur nā vt supra tetigi ibi redditur rō finalis illius dispositionis, quæ est, ne locus vllus relinquitur insidijs, quæ ratio non respicit hanc præposteratōnem, sed tantum personas testium, & subscriptiōnes. Ergo istud non fuit ab eadem l. cautum.

Probatur quarto. Etenim si illa precedenti institutionis pro forma, non ad veterum eandem testamentum morem scripta esset; sanè lutherus expressius elocutus esset non autem sub nube; ita considerat Vigl. & Myning. in d. §. cœcus.

Quinto probatur nanque ille text. omni in casu tan-

tum ponit ordinem inter conuocationem testium, verba-
q; testatoris erga eos proferenda; & inter ipsam te-
statoris dispositionem, vt denotat dictio *Primum*, &
dictio *Deinde* non auctem inter institutionem, & lega-
tum; Et quamuis prius mentionem institutionis habue-
rit hoc illi est, quoniam non poterat omnia simul ex-
primere, quare tibi necesse, vt vnum verbum pone-
re possis aliud; Vnde per consequens non sequitur, Imp-
primis illi institutionem, sic & testator debet premitte-
re. Aliis sequeretur quod si testator prius exprimeret
dignitatem, quam nomen heredis, vel prius quoniam
institutionis; quam personam institutam, non valeret
testamentum cœci, quod esse abolum, siquæ argu-
mentatur est Corn. in d. l. hac conculisima.

Et ex prædictis pariter constat alia consideratio abla-
riorum ablati: Quoniam loquitur de ordine ac
rento communi cursu illius temporis; Quare cum hic
ordo sit hodie sublati: Ideo &c.

Præterea, & secundò respondetur ordinem esse seruandum, nisi sit ordo leuium solemnitarum; quo casu omisso illius non vitiat per ea, quæ supra dicta sunt ita in puncto Ro. d. consil. 82. num. 15.

Additur, nam ordo est seruatus, quoties est necessarius, sicut si voluntarius. Bartol. in l. 2. §. prius ff. de vulg. At hic est voluntarius; cum sit parui prædijci, ergo & cetera occurrunt Lud. Rom. in d.l. hac consultius numero 10.

Non obſt. ſecundum; Quoniam forma, de qua ibi ſe-
mentio, referatur ad ſubſcriptionem, & conſignationem
quod aperte dicitur ex illa dictione, *vos*, qui referatur
ad dictionem, *ita*, ſupra expreſſam, dum ait *tex. cha-
racterum igitur ſubſcriptionem, ita denique conſignamus, an-
te laicæ forme declarationem*. Cum ergo cor reſpondentia ſit
ad illam ſubſcriptionem, & conſignationem, cefſat
ſideratio Dec. Et poteſt per conſequens illud retorqueri,
ſi, dicendo quod ſolum conſignatio, & ſubſcriptio de
forma ſit inducta ab illa L^{na} ſuam hinc ordi.

Quod constat etiam ex verbis paulo ante preceden-
tibus ibi, *voluntates suas in praedictum modum ordina-*
ntibus. Nam ista verba intelliguntur de illis, quae supe-
rior in principio I. fuerunt scripta obseruanda intelli-
gi. Quare cum hac nomine, sub verbo: *modi*, non au-
tem formae, sequitur ut ea de forma non inducantur a
dida lege.

Secundo ex abundanti possit dici omnia expressa
superius esse de forma non vniiformiter, sed diffomi-
ter; Quoniam subscriptio, & consignatio; Item vltimus
testis sunt de forma induciti a d. lege, cetera vero de
forma secundum commune veterum morem, & or-
dinem, qui est deinde sublarus.

Tertium & ipsum deficit ex predictis, quoniam verum est cœcus minime cessari posse nisi per observationem inducitur a Iustino in d. 1. hac cœsulimus. Sed tamen negatur Iustinum induxisse ordinem militiorum, & legatorum, sed solum induxit numerum quo restium, subscriptionem, & configurationem illorum; Et quoniam mentionem fecit illis ordinis in eadem l. non est quia inducat ipse hunc ordinem; sed quoniam illa seruatibatur in omnibus testamentis. Et Iustinianus in d. 3. cœcus solum respicit observationem inducunt a Iustino; non autem claram supposita ordinatione præcedente prius facta. Vt cum Iustinianus in d. 3. cœcus verbo introduxit, quod indicat dispositionem de nouo.

Secundo respondetur eam observationem illis verbis exprimi, sine qua Iustinus pater intellexit cœcum testari non posse. Sed cœcus etiam apud Iustinum testari potuit omnia ordinis observationes, non quidem *ut ea*, quæ ante institutionem erant disposita, valerent.

videtur testatore non voluisse sine scriptis testari, et tunc

14 Non obest quod testamentum non fuit scriptum

testatoris: dicitur, et illud recognoscere. *Interdum*

Respondetur enim quod in d. l. hac consilium sum

sunt prescripti modi testandi. Alter in principio, etque

ad s. At cum humana. Qui est, et testator per nuncupationem

testetur, omnia expremendo coram testibus, quod

disponere voluerit, & hic nulla requiritur recognitio,

& approbatio, cum audiant testes dispositionem. Alter

est in d. s. At cum humana, et tunc prius committitur

scribendum testamentum ab eoribus testibus, deinde

coram testibus convocatis legatur illa scriptura, et tunc

requiritur, quod testator illam recognoscatur, atque pro-

feratur ex animi sui sententia scriptum esse. At nos

sumus in primo casu, idcirco sola nuncupatio, & expre-

ssimientia fuit necessaria. Quam inesse debere constat

ex primis verbis testamenti, ubi *praesentia testamentum*

nuncupativum, quod sine scriptis appellatur, etiam propter

adhiberi, & vocari testibus, & memorari in scriptis

facere praecipitur, & sic in hunc, qui sequitur modum

sermonis videtur, Et hoc clarum, & manifestum esse

causae praesentia nullo alio in adversum apparente, &

probatum. *Interdum* *interdum* *interdum* *interdum* *interdum*

15 Non obest ignis obiectio quod institutio postpo-

sita sit legatis. *Interdum* *interdum* *interdum* *interdum* *interdum*

Nam hac obiectio facta in priori responsio fuit sub-

lata, ubi demonstratum illam esse vanam, & frivolam, nec

ordinatam fuisse, & d. l. hac consilium sum pro speciali

legata testamenti ceteri, sed magis relaxata accepto lo-

quendo, & confucto modo testandi, quo tempore illius

testatoris, qui erat, et legatus praesentia debet insti-

tutio, & quod hic mos deinde sublati fuit, uti subter-

fuit vltima elegia testatorum abique illorum culpa, sed

vel imperitia, vel decessu confitentium, quod si vivum

erat, & incivile, & reprehensibile, sicuti dicitur tam in

l. Ambigua, & in l. Praepositi, de testam. quam in

l. & in sanie hactenus in d. legat. ubi etiam verba vni-

versalia ponuntur comprehendenda omnes casus, in

quibus talis observatio institutionis requirebatur, Et

quod mens d. l. hac consilium sum, fuit solum obviandi

casibus, quae facilius in eorum testamentis com-

mitti poterant, & ob id in d. l. hac consilium sum, quia

nuncupativa in scriptis redigere, & adiecitque ordi-

nem tunc, & omnium subscriptiones, atque signacu-

la, ut hac via magis occurreret insidiis. Specul. tit. de

inst. legat. s. 1. 2. num. 42. Bald. in d. l. hac consilium sum

num. 1. 2. Paul. num. 5. Rom. num. 8. & 10. Alex.

num. 17. Arej. sub num. 3. vbi. Quinto requiritur, l. l.

sub num. 1. vbi. Secundo requiritur, Cor. num. 2. & 3.

& Ioan. Sich. num. 9. l. l. plen. consil. 16. in 1. dubio

lib. 1. Brunde forma est, quod aliqui censetur tradi

consil. 8. art. 1. & in consil. 2. lib. 2. Cepol. caut.

pro, dum ponit hoc pro cautela Boer. dec. 140. numer.

20. circa fin. Rol. consil. 2. in 1. dubio lib. 1. Duran. de

art. test. tit. 1. caut. 8. num. 2. Vigl. in d. s. ceteris Inst. qui-

bus non est permitt. fac. testam. nu. 2. & 3. vbi & Mynd.

quam d. lib. recept. sent. Et magis communem Brun.

in d. Rub. Rol. d. consil. 84. num. 11. Kirchow. d. consil.

71. Crall. d. q. 1. Ludov. d. consil. 57. In iudicandoque

& consulendo sequendum Gomez. d. tom. 1. c. 2. Colla

d. s. & quid si tantum ubi ait neminem debere dubita-

re, quin pro hac parte respondeat. Et in praxi semper

servari. Caste. in d. l. hac consilium sum, & Corn. qui ait, &

alias hodie omnia testamenta eorum subvertentur

propter stylum notarium. Rijn. d. consil. 68. num. 2.

Suarez. in d. addit. ad Gomez. Rim. d. consil. 84. numer.

55. Ludon. d. consil. 57. inquit semper vidisse ha-

servari. Cum praesentim contrariis parum aequitati co-

sentanea sit, Suarez. vbi supra, Et per d. Mynding. in

l. s. ceteris, Et falsa ac yana, Suarez. & Burd. d. locis,

Sed nec etiam obstat quarta obiectio, quod deficiat

16 sigillum, & notarij de testamento rogati iuxta text. d. l.

hac consilium sum, & per d. b. 2. b. 1. m. 1. 1. 1.

Prius quia Ant. Caius in addit. ad Aret. in d. s. ceteris

Inst. quib. non est permitt. fac. test. hactenus d. in fin.

inquit haec esse lex solennitatis, & quod ita ipse con-

suluit, & idem tenet Rim. qui et pluribus hoc probat

d. consil. 84. num. 5. Nota dec. 30. num. 2. per noviss.

17 Quod & in simili constituitur. Et tunc signum re-

ordinarium notarij ad solemnizandum instrumentum re-

quiritur, & multi asserunt esse substantias, & tamen li-

28 consilium sit ait l. b. Andri. in addit. Specul. de inst. legat.

s. 2. in fin. quod instrumentum non videtur, & sequitur

Burs. in c. 1. extra de fid. inst. ubi & Imol. sub num. 1. et

ita communiter teneri, & post Alvarum, Novis. consil.

24. sub num. 5. & consil. 2. d. l. b. 2. b. 1. m. 1. 1. 1.

Et cum nequa aut volumus considerare praerogativa

notarij, & hactenus alia sigacula testium, Aut au-

thenticum, testum, etiam legatum, Si prothocolium, &

18 nil facit, quia in prothocollo, & nullum sigillum, vel li-

gnum, & notarij, & ut apponendum, quia eo ipso quod tes-

tamentum est, in prothocollo, constat esse consuetum

notario eo modo, quo caput, & Zabar. consil. 133. Paris.

consil. 28. num. 29. lib. 2. Novis. consil. 24. sub num. 5.

29 Roland. consil. 44. numer. 48. lib. 1. Praeterea cum protho-

collum in iurisdictione habere signum notarij, quod

pro omnia instrumentis posita in eo scripsi subsiste-

Zabar. d. consil. 33. num. 5. Et prothocollo notarij

significat sigillum, & hactenus notarium, & eique datur

Nec mirum videri debet, si olim signum notarij re-

quirebatur, & hodie negatur. Quia olim non

habebant prothocollo, & hactenus notarij, sed scribe-

bantur a notariis testamenta, & ea dabatur vel testa-

toribus, & sed & vnum i. l. de testam. d. l. vbi & l. l. d. l.

hac consilium sum, Vnde quia vltima elegia non erat

ita custod. 2. & non constabat, quae instrumenta silent

confecta, signa, requirebantur. Cum vero hodie notarij

in nostra Civitate prothocollo, & particulare testamen-

te desinent, & ut statim quod aliquod testamentum est

scriptum in eo dicitur, & vbi statim, quia alius notarij

vel salarius maximam incurrit penam, si testamentum

non confectum in prothocollo scriberet. Si vero con-

fideretur authenticum scriptum, Et illud habet signum

consuetum notarij, quod sufficere existimo, Bar. in l. ad

testum s. signum fi. de testam. vbi Imol. & ceteri com-

munitur Faber Horom. Ozet. & Mynding in s. possunt

Inst. de testam. Conan. lib. 1. Comment. l. i. Cui. c. 1.

col. 2. Et hinc etiam. *Interdum* *interdum* *interdum* *interdum* *interdum*

Tertio dicitur sigillum omnium non videtur, quoniam

aliunde nempe ex d. authenticum sigillato constat notarium

rogatum esse, quod sufficit. Neuz. d. consil. 34.

Quarto respondetur novem testes huius testamento

interfuisse, & omnes subscripisse, & id signo characte-

rizante signasse. Quocirca cum lex hac consilium sum

requirit ultra septem testes notarium, vel eo non exi-

stente

stente oclauum testem; sequitur vt si etiam demamus ex sufficiunt: At tamen testamentum sufficitur ex sufficiunt numero aliorum testium.

- 20 Non obest quinta obiectio 1 defectus subscriptionis notario.

Nam eodem ferè modo; quo obiectio præcedens diluitur. Quandoquidem eo ipso, quod est prothocolatum, & scriptum manu notarii de eo rogati nulla alia subscriptio requiritur. Dec. in d. l. hac consilissima nu. 27. Rota d. decil. 30. p. 1. nouiss. Ratio quia inde dicitur apparere de rogatu. Maxime verò, quia in presenti casu instrumentum authenticatum subscriptum est à notario.

- 21 Præterea extat clausula 1 Adhuc &c. que supplet subscriptionem. Neuiz d. conf. 24. Rim. lun. d. conf. 84. Quare ex his constat de validitate dicti testamenti. Hæc autem ad deducenda fuerit supposita cecitate dicti testatoris, de qua prius querendum est, an constet: notario 1 enim hoc asserenti credi non debet. Ceph. consil. 72. num. 1. & seq. Rimin. lun. d. consilio 84. numero 15, cum alijs sequentibus.

Non obstat vltima obiectio, quod dictum testamentum ideo non valeat, quia specialis clausula derogatoria 1 primo testamento non reperiatur in eo iux. Auth. hoc inter liberos C. de testam.

- 22 Primo quoniam extat clausula generalis Cassius &c. que sufficit, nam licet in omnibus testamentis apponatur, ex abundantia tamè, & ad cautelam hoc fit, eo enim ipso, quod factum est secundum testamentum abique alia clausula reuocatum est primum §. posteriori Inste. quibus mod. testam. in fine. l. hac consilissima §. si quis autem & l. sancimus C. de testam. cum sim. Dicta autem Auth. Hoc inter liberos volens suauiter liberis introduxit, vt testamentum inter eos factum non tollatur nisi apponita clausula derogatoria, debet ergo sufficere illa clausula generalis, quæ in ceteris testamentis necessaria non est; Et quod sufficit tenent in ead. Auth. hoc inter liberos Bald. sub num. 1. & Ang. nu. 1. verè. Concedo tamen Burf. consil. 47. num. 23. Odd. conf. 89. nu. 103, maxime quia in presenti casu est cetera Socin. Iun. consil. 124. nu. 41. & 43. lib. 1. Item quia non reperitur nisi vnum præcedens testamentum Rom. conf. 38 §. nu. 7. Item stante lapsu decennij à die primi testamenti ad diem huius secundi, quo casu non procedit dispositio d. Auth. Hoc inter liberos copiose Valsq. lib. 2. de success. creat. §. 1. num. 73. vbi in fine numeri ex communi sententia declarat cursum decennij incipere à tempore primi testamenti non autem secundi. Mantie. lib. 12. de cons. d. tit. 8. nu. 16. Odd. d. consil. 89. nu. 94. qui inquit omnes ita concordare. Item extat clausula omni meliori modo, quæ pariter operatur specialem derogationem, & sufficit Odd. vbi supra num. 96. plures allegans de communi testantes; Item & illa alia clausula; Et hanc suam esse voluntatem &c. quæ sufficere dicit Odd. d. loco numero 1. & 10.

Praeterea constat de causa mutati testamenti præcedentis; nempe ob ingratitudinem d. Iacobi; Et confectio de causa mutationis testis dispositio d. Auth. hoc inter liberos. Bald. ibid. num. 4. Craff. si testamentum q. 86. num. 11. qui inquit hoc receptissimis calculis receptum. Odd. d. consil. 89. num. 80.

Præter hæc omnia dicitur, quod etiam si testamentum prædictum esset nullum, excludendus tamen esset D. Iacobus aduersarius, eo quod ab eius patre decepto horto ei relicto priuatus fuit omnibus alijs bonis vti ingratu, eo quia sub emeticis, & falsis pretextibus procurauit eius mortem medio luctitæ gladio. Hæc enim

est iustissima causa exheredationis §. aliud quoque capitulum Auth. Vt cum de appell. cognosc. in veri. Causas. Quam causam veram fuisse constat ex processibus criminalibus productis; Et licet si filius sit præteritus expressa causa, quæ habilis sit ad exheredationem, vt filium præterito, quia voluit me interficere ad trad. per Sal. in Auth. ex causa sub num. 7. & sal. sub num. 1. C. de liber. præter. licet à principio ipso iure nullum sit testamentum, quia non est seruata forma legis, quæ requirit institutionem vel præteritionem, Barf. cum ceteris in ead. Auth. ex causa, & ferè omnes consentiunt: At tamen si hæc causa per hæredem probetur, excluditur filius præteritus ab hæreditate. Barr. in ead. Auth. ex causa sub nu. 12. Salyc. num. 7. Paul. Caltr. num. 5. sal. num. 1. Verè. Circa hoc tamen Curt. lun. num. 37. & seq. & præsertim sub nu. 39. Ang. in Auth. non licet C. de liber. præter. vbi Iacob. de S. Georg. in fin. inquit ab hac sententia in praxi non esse recedendum. Eman. Costa ad l. gallus §. & quid si tantum num. 165. qui de communi testatur, vbi & Galliaul. num. 66. Gomez. tom. 1. var. resolut. c. 1. lib. numer. 3. verum tamen tamen est, & de communi Couar. ad c. Rainutus in princ. num. 8. de testam. licet si contrarium teneat. Ita ergo & in proposito testamentum hoc suscipi debet, cum sit iustificata allegata causa exheredationis, etiam si aliquo alio respectu illud esset nullum, Et ex his &c. saluo &c.

Laus Deo, & Beatissimæ Virgini.

ARGVMENTVM.

Adem quæstio in præcedenti resp. tractata examinatur, videlicet: An in testamento inter liberos requiratur sollemnitas l. hac consilissima C. qui test. facer. poss. Et quid si filij sine inæqualiter instituti. Et an, & quando si præcedat testamentum inter liberos, opus sit clausula derogatoria, vt illud solatur. Et an legitimitas vt succedat in ea parte bonorum, quam relinqui contigit, & debeat legitima. Aliaque multa pertractantur.

SVMMARIVM.

1. Instituta facta de aliquo vbi filij annullantur si non sit filius.
2. Filius si sit facta sine filio, sine non sit filius ibid.
3. Filiatio probatur ex testamento testamentario.
4. Filiatio ex quibus actibus probetur.
5. Patrius assertio, vel negatio an attendatur in probanda filiatione.
6. Heres, & heres heredis non potest impugnare iudicium defuncti.
7. Impugnare non potest testamentum qui ex illo accepit legatam.
8. Approbatio an & quando possit testamentum imperfectum ratione sollemnitatis.
9. Approbans testamentum non potest illud impugnare, nec priuare successionem ab intestato.
10. Sollemnitates, quæ requiruntur in testamento caci non sunt necessaria in testamento inter liberos.
11. Limita quando filij sunt inæqualiter instituti nu. 10.

Contra.

- Contrarium numero 11.*
Sed an habeat locum, quando magna est inaequalitas. nu.
22. & 13.
Præcipue quando extat ratio magna inaequalitatis. m. 14.
 15 *Filius qui desponsatus inhaerens mulierem contra voluntatem patris exheredari potest.*
 16 *Exheredari potest filius in testamento inter liberos.*
 17 *Legitimatus reſtrictus, ut succedat in ea parte bonorum, qua ſibi erit reliſta, nullum remedium habet aduerſus teſtamentum.*
 18 *Diſpoſitio hac conſultiſſima & ex imperſecto C. de teſt. habet locum in legitimatis.*
 19 *Legitimatio, & non diſpenſatio dicitur, quando quis plene eſt reſtitutus ad natalia, licet quod ad ſucceſſionem legitimatio fuerit reſtricta.*
 20 *Teſtamentum inter liberos non tollitur per ſecundum teſtamentum, quando in ſecundo non eſt clauſula derogatoria.*
Limita quando extat clauſula omni meliori modo, qua ſeruis pro clauſula derogatoria. num. 21.
Idem eſt de clauſula codicillari. ibid.
Item limita quando ſucceſſio non eaſa mutandi primum teſtamentum num. 22.
Item quando eleptum eſt decennium a primo ad ultimum teſtamentum num. 23.
Ampla etiam ſi vltimum eſſet conditum cum ſola ſolemnitate teſtamenti inter liberos num. 24.
Item limita ſi vltimum teſtamentum ſit inter liberos numero 26.
Item limita, nam legitimatus reſtrictus non poſſeſt hunc deſectum obijcere num. 25.
 27 *Dubius teſtamenti inter liberos exiſtentibus illud preferendum eſt, quod eſt ſauorabilius filijs.*
Declaro num. 28.
 28 *Fideicommiſſo non dicitur renunciatum per diſiunctionem ſactam cum clauſula ad habendum, & de cunctis. Præcipue ſi bona a teſtatore prohibita ſint alienari. ibid.*
Vel non ſi ſequuta alienatio num. 29.
Sed an ſufficiat alienatio per viam inſtitutionis nu. 30.
 31 *Legitimatio ſi ſuccedat in ea parte bonorum, quam ſibi a patre reliquit contingerit debetur legitima.*
Contrarium num. 32.

RESPONSVM VII

Adſit Deus, & Beatiffima Virgo.

- 1 **N**ATIVITIO facta ē de Dominis Valerio, & Afcanio fratribus de Famianis a D. Iulio eorum patre non potest annuillari sub eo preteritū, & illi non essent filij d. Iulij ad huius patrem tuum C. de hered. instl.
- 2 Tum quia eos instituit, siue sint eius filij siue non l. 1. §. si quis filium ff. de Carb. edict. ubi glof. in verbo hereditatem, & Doct. Tum etiam, quia filiatione plenè probata est, cum illi in actibus congruis filijs pluries fuerint a patre vti filij nominati, & tractati, eis namque vti filijs facta fuit donatio: Instituti quoque fuere vti tales non solum in vltimo testamento, sed & in alio anni 1551. & denudò in alio anni 1557. que licet fuerint postea t reuocata, sufficiunt tamen ad probandam filiationem. Rot. decif. 661. numer. 1. par. 1. nouif. Fuerunt
- 3 inſuper t vti filij Domini Iulij ab omnibus tenti, & tractati, & reputati. Quod pariter probat filiationem. Parif. confil. 10. lib. 1. Rot. decif. 1. a. j. & a 38. p. 1. nouif. cum ſim. vt per Menoch. de arbit. lib. 2. caſu 89. & Maſcard. de probat. in verbo filiatione in multis conſuetud.

inibus. Fuerunt vltierius inſtante eorum patre vti tales legitimati, quod idem probat filiationem. Corn. confil. 1. sub num. 2. lib. 3. Parif. d. confil. 10. numer. 61. & plenius num. 67. vbi alios refert. Ruin. conf. 36. num. 6. lib. 1. Gozad. confil. 12. num. 22. & conf. 13. numer. 44. Roll. lare conf. 96. num. 47. lib. 3. Et hanc ſolam coniecturam ſufficere reſoluit Rota d. decif. 238. nu. 10. Quinimò tanquam filij d. D. Iulij fuerunt admiſſi, & nominati a Dominis Aurelio, & Iacobo eorum fratribus nō ſolum in renunciatione facta per Aurelium ad ſauorem Valerij, & Afcanij hæreditati dicti Iulij, ſed & in cauſa criminali habita ſuper controuerſia donationis. Et vltierius dum nuntur nunc ſuccedere tanquam vocati ex teſtamento Afcanij. Quamobrem cum ſit probata dicta filiatione, modò dum agimus de validitate vltimi teſtamenti dicti Iulij, res eſt agenda ſuppoſito non eſſe in teſtamento inter liberos.

4 Nec repugnat quod dicit D. Iulius in teſtamento per eum condito anno 1575. dixerit dictum Valerium non eſſe ſuum filium, ſed alium: Tum t quia iam diu ex continuis, & multiplicatis actibus præſertim quod ex dicta impetratione legitimatiois Valerius conſtitutus erat in quaſi poſſeſſione filiationis, quo caſu negatio patris non conſideratur. Rota d. decif. 238. sub nu. 15. Tum & quia poſtea in vltimo teſtamento tanquam verus filius ſuit nominatus, ac inſtitutus vniuerſaliter, vltimusque tractatus, & nominatio attenditur. Rota in eadem decif. num. 21. cui & Doctores per eam citatis addo M. noch. qui & de caſu præcedenti loquitur de caſu 89. num. 73. & Maſcard. conſul. 789. num. 8. Ita que ſuppoſito nos cretin teſtamento inter liberos a teco patre facto, Videndum eſt de eius validitate.

Verū antequam illud aggrediar omittendū nō eſt ſi ſiſtra de hac re dubitari, eo quia eſt illud inuailidū eſſet: Aduerſarij tñ de hac inuailiditate obijcere nequebūt, nā vt etiā tēgiti in calce aliarum allegationum; Afcanius inſtitutus fuit a D. Iulio eius patre hæres vniuerſalis cum d. D. Valerio. Qui Afcanius in ſuo teſtamento hæredes ſcripſit aduerſus irosque virtute huius inſtitutionis nunc petunt bona, que erant d. Afcanij. Valerius verò eis aduerſatur ob reciproca ſubſtitutione inter ipſum, & Afcanium factā in teſtamento d. Iulij. Quarē cū aduerſarij agant vti hæredes Afcanij, & Afcanius ſuccederet ex teſtamento Iulij: ſic illud approbaretur ex quaſi contractu nacente ex additione hæreditatis § pen. Iul. de oblig. que ex quaſ. contr. naſc. & ex regula l. ex qua perſona ff. de regul. iur. proptereaquē t ipſe illud non poſſet dicere nullum. Rota decif. 637. par. 1. nouif. Idcirco nec iſti hæredes Afcanij illud nullum dicere poſſunt, quia dicitur ad eos eadem propria, & præciſa approbatio tranſmiſſa vnā cum hæreditate, vulgoque dicitur quod hæres hæredis debet confirmare diſpoſitionem d. ſuncti ex rationibus amplè per Cephal. conſeſſis conſil. 393. num. 58. cum plur. ſequentib. & ad propoſitum puniā noſtri ſatis facit conſil. 17. Albe in princip. quem ſequitur Honded. conſil. 67. num. 36. lib. 1.

5 Inſuper res eſſet extra difficultatem, ſi probaretur, ſicut mihi ſupponit, legata facta a patre in eius teſtamento aduerſarij fuiſſe per eos acceptata. Amplius j. nobis ei non poſſet inuailiditas teſtamenti. Decian. reſp. a. nu. 80. lib. 2. Soc. l. conſil. 18. num. 3. lib. 4. Alba conſilio 17. num. 1. & ſeq. Honded. d. conſil. 67. nu. 34.

6 Præterea reſpectu D. Aurelij res dubio caret, cum is expreſſe renunciauert iuribus ſibi competentibus aduerſus dictum teſtamentum. Et ſi poſſet pretendere ſe non eſſe ſauisfactum de ſibi promiſſis, agere ſolū poſſet pro adimplemento, non autem reſciſſione contraſtus. l. Inciue C. de rei vëdic. ſi tñe maxime iuramento.

7 Non obſtat, quod teſtamentum j. imperſectum ratione

no lo.

de solemnitate non possit approbati l. non dubium C. de leg. in pundo testamenti ceteri l. f. confil. 82. lib. 3. Tum quia hoc venim non est absolute, & quiesio satis dubia est. Salyc. enim in d. l. non dubium num. 3. post glossibi dislinguit inter scientem & ignorantem, & videtur probat idem textu in illis verbis: *Expositionis a defuncti circa legata, seu fideicommissa, seu libertates legibus non sit subnoxia, tamen si hares sua sponte agnovit, implendi tam necessitatem habeat.* Vel procedit quando approbatio est facta simpliciter, scilicet si ad infirmitatem alterius acceptatis, vt in praesenti casu, tunc enim ratione potest subsistere. Salyc. in d. l. non dubium sub num. 3. Alex. sub num. 2. Corn. num. 6. l. f. confil. 4. & Rim. sub num. 3. Tum etiam quia testamentum quantumvis virtute approbationis in vim testamenti non subsistat: Attamen t quillud approbat intelligitur renunciare iuri illud impugnandi, & ideo nec potest perire successionem ab intestato. Alber. in l. legitimam ff. de pecul. hered. & sentit ibid. Bart. licet remissius procedat. Et hoc est quod dicit Rota decil. 637. p. 1. nouiss. dum ait, quod qui approbat testamentum non potest illud impugnare: Intelligendaque est Rota in testamento imperfecto ratione solemnitatis, nam reseruat postea videndum an hoc procedat in testamento imperfecto ratione voluntatis: Et facit doctrina Bar. in d. l. non dubium in fin. dum ait, quod licet testamentum approbatum non valeat vt testamentum, hares tamen obligatur ex noua obligatione, id est obligatur ad non impugnandum.

Hic sic animaduertis. Si adhuc de validitate testamenti agere velimus; Censeto illud esse validum, etsi aliter solemnitates requisitas in testamento ceteri in hoc testamento desiderari.

Quandoquidem t in testamento inter liberos illas non esse necessarias receptissimum est, vt in alijs allegationibus demonstrauit, & addo Brun. de form. & solemn. art. de correct. & relaxat. solemn. q. 5. vbi de com. num. Gabr. confil. 1. nu. 2. 3. & 4. lib. 1. Clar. §. testamentum, q. 47. Scraph. decil. 966. Ita vt parum curandum sit de quibusdam conerariis partibus tuentibus, cum in iudicando a communi non sit recedendum praesertim in proposito, cum sit probatissima opinio, & habeat efficaces rationes deductas in alijs allegationibus, de facili occurrere possit rationibus, quae in contrarium adducuntur, & praecipue illi, quae ex aduerso proponitur, videlicet quod §. ex imperfecto procedat l. hac consultissima, & propterea non potuerit cogitare, nec tollere disposita in d. l. hac consultissima: Quia etsi fuerit prior attamen cum sit specialior, magis attendi debet in liberis, quam lex hac consultissima, quae est generalis in ceteris, & non specialis in liberis.

Non obstat, quod hoc t non procedat, quando filij fuerunt inaequaliter instituti. Specul. de inst. edit. §. Compensatioe num. 29. Rom. confil. 179. num. 16. vers. secundo, & confil. 385. num. 5. Socin. confil. 5. sub numero 10. vers. secundo lib. 3. Alexan. in l. hac consultissima, §. si quis autem in fin. C. de testam. Corn. confil. 304. nu. 13. lib. 1. & confil. 1. num. 3. lib. 4. Dec. in l. hac consultissima num. 37. C. qui test. fac. post. & confil. 105. num. 6. ac 631. post princ. Soc. lun. confil. 127. num. 19. lib. 1. confil. 147. num. 33. & confil. 189. num. 85. lib. 2. Io. Ant. Rub. Alex. confil. 6. Rip. in l. Centurio num. 86. ff. de vulg. & pupill. Tirag. de iur. primog. q. 4. num. 4. Cum in l. filius qui in potestate col. pen. ff. de liber. & posthum. Crot. confil. 1. 21. numer. 26. lib. 1. Boff. tit. de falsis num. 48. vers. An autem. Gugl. Bened. in c. Raynuntius verbo Testamentum il primo nu. 77. de testam. Malus. confil. 103. num. 49. Rimin. Sen. confil. 331. num. 10. & seq. Ceph. confil. 180. num. 9. lib. 2. & 431. num.

28. lib. 3. Cru. confil. 152. in fin. Adden. ad Rom. confil. 385. Cell. Hug. confil. 102. num. 3. Rim. lun. confil. 151. nu. 25. & confil. 278. n. 65. qui omnes ex aduerso citantur.

Nam respondeo, quod in o t verior, & magis communis est opinio, quod dispositio d. l. hac consultissima, §. ex imperfecto C. de testam. habet locum etiam si filij inaequaliter sint instituti, vt in alijs allegationibus de iur. iustitiae quum opinionem tenent omnes fideliter retulit sic ego insper. i. Mant. c. d. lib. 6. tit. 2. numero 2. vers. & hac sententia, quibus addo Vasq. lib. 3. de success. creat. §. 2. num. 67. Bero. q. fam. 36. in fin. Cuius g. testamentum q. 1. sub num. 8. qui alios refert, & de magis communi testatur. Viu. comm. opin. 890. num. 8. & Surd. confil. 29. num. 21. & allegati in contrarium non omnes tenent aliam opinionem.

Nam Spec. loquitur quando pater habet tres filios, vnum solum instituit, ita quod testamentum est nullum ex causa praeteritionis, vt etiam animaduertunt tam Ad. den. ad Rom. d. confil. 385. littera b. post Rub. quem citant, quam Natr. confil. 622. nu. 32. Mant. de conseq. dnr. lib. 6. tit. 1. sub num. 23. vers. Neque etiam obstat, & Lud. Zunt. confil. pro vxore nu. 774. cum plur. seq.

Rom. quoque confil. 179. loquitur in casu, in quo factum erat vnum testamentum, in quo duo filij erant equaliter honorati, & postmodum erat aliud factum, vbi vni erat totum relidum, & ab altero totum adeemptum. Idem Rom. confil. 385. solum dicit, quod quando pater disponit ad fauorem vnius, & in odium alterius, illud testamentum non habet priuilegium testamenti inter liberos, & allegat Specul. non aliter de cl. rans illud odium. Quare cum Specul. loquatur quando vnus est praeteritus, ita quoque Rom. intelligendus est. Praeterea loquitur in casu satis diuerso.

Socin. confil. 5. & ipse citat Spec. Ideo secundum eius terminos est intelligendus. Praeterea nullus ex filiis erat hares institutus, sed extraneus, & filijs facta erant quaedam legata. Idcirco testamentum erat omnino dampnosum filiis omnibus.

Alex. in §. si quis autem non loquitur in terminis dicti §. ex imperfecto, sed in terminis §. si quis autem, quando scilicet in primo testamento sunt extranei instituti, & in secundo venientes ab intestato, quo casu secundum solet valere, licet non sit solemnne si tamen quique habeat testes, non tamen iure testamenti, sed quasi vltimae voluntatis intestati, & inter terminos d. §. si quis autem, & §. ex imperfecto non valere argumentum propter diuersam rationem ostendit Natr. confil. 423. num. 11. & Lud. Zunt. d. confilio pro vxore numero 728.

Corn. confil. 304. nil tangit de hoc. In confil. autem 21. primo non affirmat, sed loquitur per verbum, videtur, item non loquitur de aliqua ingequalitate, sed tantum dicit, quod priuilegium coeclum per §. ex imperfecto non videtur, vt habeat locum in praedictum aliorum filiorum, sed non declarat quomodo hoc praedictum accipiat: Insuper hoc dicit per transscnam.

Dec. contrarium tenet in l. vt liberis in tertio not. C. de collat.

Socin. iun. & ipse contrarium tenet confil. 24. num. 6. lib. 3. adeo quod non veniunt isti numerandi.

Io. Anton. Rub. contrarium dicit in puncto simplicis inaequalitatis.

Rip. hoc non firmat, sed dicit: *Si verum est summe est notandum.*

Cum loquitur in terminis d. §. si quis autem. Crot. quoque in terminis illius §. loquitur.

Boff. sic etiam facit.

Gugl. Bened. iudicem est tarine.

Malus. totum oppositum tenet, & de magis communui

muni testat. p nobis in terminis simplicis inæqualitatis.

Adden. ad Rom. in eadem nam iunt.

Crau. loquitur quod ad derogationem præcedentis testamenti.

Rim. iun. consil. 235. loquitur in casu ubi filius vnus erat præteritus. Ex quibus nimium clarè cõstat, quàm puci teneant hæc opinionem.

12 Non obstat quod sãtem ¶ dispositio d. §. ex imperfecto non procedit quando maxima extat inæqualitas inter filios. Iaf. in l. hac consultiſſima sub num. 4. vñ sed certè C. qui testam. facit. poss. vbi Dec. numer. 37. Curt. iun. in l. hac consultiſſima §. ex imperfecto num. 2. C. de testam. Adden. ad Alex. consil. 68. littera A. lib. 5. Soc. iun. Didac. & alij relati per Mantie. de coniect. lib. 6. tit. 2. sub num. 19. vñ. Et quando magna est inæqualitas. Qui omnes mouentur quoniam data maxima inæqualitate cadit suspitio falsitatis.

13 Et enim contraria ¶ sententia fuit & ipsa habet fautores. Non solum enim eam tenuerunt illi omnes, qui propemodum infinitè existimant ante Curtium dispositionem dict. §. ex imperfecto habere locum & in filiis inæqualiter institutis, non distinguens inter magnā, vel modicam inæqualitatem, sed afferentes rationes, quæ & in casu maxime inæqualitatis procedunt, inter quos numerantur Bald. Salyc. Paul. Cum. Alexand. Iaf. Corn. Boer. & alij relati & Mantie. d. tit. 2. & à me in præcedentibus allegationibus; Sed & vltimus in indiuiduo Socius iun. consil. 24. lib. 3. vbi etiam dicit opinionem Rom. non esse communiter receptam, & illi consil. magis est deferendum, quàm alijs in contrarium per ipsum redditis; quoniam istud non reddit ad fauorem alicuius, sed consiliū præbet quomodo possit à patre confici inter liberos testamentum validum. Natt. ind. §. ex imperfecto. q. 11. in fin. & consil. 423. num. 10. cum seq. & consil. 623. per totum. Boer. decif. 240. numer. 7. 8. & 10. Valq. d. §. 21. sub num. 67. vbi de communi Mantie. copiosè d. lib. 6. tit. 2. numer. 20. Cras. §. testamentum quæstio. 11. numero 8. vbi de magis communi. Considerantes in hoc casu etiam magnæ inæqualitatis vigere rationem d. §. ex imperfecto, quæ est fundata in ruerentia, quæ à filijs parentum voluntatibus defecti debet, quorum equidem paritum fauore principaliter, non autem filiorum fuit inducenda dicta dispositio. Alias enim sequeretur, quòd si pater non posset in testamento inter liberos magis, & minùs gratum, magis, & minùs honorare, atque etiam exheredare, quod non est sanè dicendum, sed magis debemus trahere dispositionem d. §. ex imperfecto ad interpretationem passiuam iuris communis. Et licet leges valde inter filios diligant æqualitatem. Attamen hoc procedit, nisi clarè constet testatorem dilexisse inæqualitatem, quia tunc magis est esse voluntas seruanda cum præsumatur ex iustis causis ad hoc motus. Nec in ea ff. de adult. Et ob id cessat suspitio falsitatis, illa namque, quæ in pluribus videtur probabilis, in testamento inter liberos cessat, cum iusta ratio præsumatur pater motus: Et sicut pariter hæc ratio non attenditur, vbi adesse aliqua inæqualitas, cum & in hoc casu potuisset cadere, ita nec in presenti casu, quoniam non est verisimile crimen falsi à fratribus esse commissum, quare lex cõnecta est ea probatione, quæ à iure, requiritur ita Natt. in omnibus dictis locis, & Mantie.

Et hæc sanè opinio est magis communis. Præsertim si consideremus quomodo loquuntur Scrib. & ponant ab eis casus, in ius lecti multi dum formant quæstionem expressè non vrantur his verbis, quando magna datur inæqualitas. Nihilominus loquuntur in casu magis inæqualitatis, sicut videre est penes Bald. in l. filij numer. 5. C. am. cunctis. qui est originarius in hac quæ-

sione: In testamentum inter liberos data inæqualitate valet, nam ipse ponit casum in vno filio instituto in ætatem, & in altero in besse cõcludens valere.

Quoniam, ut in alijs allegationibus aiebam, procedit dispositio d. §. ex imperfecto etiam si vnus ex filiis esset exheredatus, vt post Aret. & Corn. vult Natt. in eodem §. q. 22. num. 111. & mox dicitur.

14 Secundò opinio ¶ contraria non procedit, quando extat ratio illius inæqualitatis. Put. decif. 432. lib. 1. Soc. iun. dicto consil. 24. num. 9. lib. 3. Odd. d. consil. 209. & cõfessit quod dicit Surd. d. consil. 29. sub num. 21. At in proposito scripta fuit in testamento ratio inæqualitatis. Respectu enim Iacobi ratio fuit, quia pluries voluit patrem interficere, quæ ratio ex depositionibus testium plenè probatur. Respectu autem Aurelij, quia

15 contra ¶ voluntatem patrem quandam mulierem inhonestam desponsauit, quæ est iusta exheredationis causa l. 3. §. si emancipatus ff. de bon. poss. contra tabul. Bal. in l. nec filium C. de nupt. & in l. i. pater G. de spoli. Paulus l. si filium C. de inoffic. test. Lup. in repet. c. per vestras §. 7. per totum de donat. vñ. & vx. p. 2. Valq. de succell. creat. lib. 1. §. 10. in repet. l. quoniam in prioribus C. de inoffic. test. num. 610. & latius nu. 629. cum seq. vbi num. 634. de communi testatur. Quod procedit etiam mulier esset tantum vilis. Lup. d. §. 7.

Tertiò dicitur nos non esse in terminis simplicis magnæ inæqualitatis, sed in exheredatione facta adiecta iusta causa, inter quæ est differentia. Et ¶ exheredationem ex iusta causa fieri posse secundum formam d. §. ex imperfecto volunt Aret. Corn. Rim. & Natt. in eodem §. Idem Natt. consil. 433. num. 11. & 622. nu. 15. Viu. com. opin. 890. num. 9. & Mantie. dicto lib. 6. tit. 2. numero 20.

17 Quattò dicitur in legitimatis ¶ restrictiue quòd ad successionem ¶ pro vt fuerunt Iacobus, & Alcanus; hæc non procedit, quoniam istis nil debetur factò testamento, & ob id non potest cõsiderari inæqualitas, nam & si sint præteriti, vel exheredati, nullum est incompetit remedium aduersus testamentum. Alex. consil. 189. num. 10. lib. 5. Iaf. in rubr. de liber. & posthum. num. 13. 14. 16. & seq. & consil. 202. num. 27. lib. 2. Dec. consilio 264. præsertim circa fin. Alciat. egregiè in d. rubr. à nu. 30. ad 38. Natt. d. §. ex imperfecto q. 21. sub num. 110. vñ. Quintò limita loquens in terminis d. §. ex imperfecto. Multo ergo minùs si non sint præteriti, sed solum inæqualiter instituti.

18 Non est autem ambigendum, quin dispositio d. §. ex imperfecto in proposito habeat locum, etiam si sumus in liberis legitimatis. Quoniam quicquid scribat Dec. consil. 610. etiam, licet quòd ad successionem illegitimum §. habere locum etiam in legitimarijs, vt ibid. trad. Iaf. num. 2. Ruin. consil. 192. num. 1. lib. 5. Valq. de successell. creat. lib. 3. §. 21. nu. 56. cum alijs relatis per Boer. d. decif. 240. sub num. 14. vbi de communi. Quod adeo verum est, vt non differat latè disputare Scrib. An procedat quoque in solis filijs naturalibus, vt latè disputat Corn. & omnes alij ibid. Valq. vbi supra num. 53. Boer. num. 12.

19 Nec obest, quòd nos sumus in dispensatis. Nam imò sumus in legitimatis, cò quòd filij fuerunt plenissimè reſtituti ad natalia, licet quòd ad successionem legitimatio fuerit restricta. Dec. consil. 257. aliàs 258. num. 10. & consil. 264. num. 3. Rim. iun. consil. 469. nu. 18. & 19. Achil. decif. 336. aliàs 6. qui filijs legit. Rot. decif. 661. sub num. 3. p. 1. nouiss.

20 Non obstat etiam quòd in hoc secundo testamento non extat clausula derogatoria, quæ requiritur quando precedit testam. nū inter liberos. Auth. hoc inter liberos C. de testam. Ruin. consil. 9. lib. 2.

donationem fuisse causa mortis, non autem inter vivos, nec aliquas extate suspiciones considerabiles; ob quas possit alterari natura ipsius donationis.

- 18 *Secundum patet de t. renunciatione fideicommissi mediante disuisione contingente clausulam ad habendum, & promissionem de euisione corrupta: Quia cum clausula non sine extenſe in ampla forma, sed sine simpliciter, ex hoc non dicitur concessa potestas alienandi bona dicta ex multis consideratis. Ruin. consil. i. 37. lib. 2. Cepha. consil. 37. et 38. Joseph Ladou. decil. Petrus. i. Riminal. consil. 204. Petre. consil. i. 1. et Surd. consil. 67. qui omnes late rem pertrahunt. Præterit verò, quia non sumus in simplicio fideicommissi, sed ad dicta est a testatore expressa prohibitio alienationis, et ideo illi per disuisionem non dicitur renunciari. Cere. consil. i. 266. num. 24.*

Et quicquid sit cessare videatur difficultas, quia bonu
29 donum fuerunt alienata. Et per diuisionem t. solum
renunciatur fidei commisso sequuta alienatione, et non
prius. Bart. in l. qui Romæ §. duo fratres q. 8. ubi de co
teri non ore ff. de verboblig. Paul. conf. 188. in l. fin. lib.
2. Rucin. conf. 13. num. 7. lib. 2. Cuius confil. 63. fol. 16.
Ceph. confil. 96. num. 2. et confil. 371. num. 2. Rom.
Allez. et alij relati a Gabr. lib. 4. tit. de fideicom. con
clusi. 1. numer. 37.

30 Et licet sit frequa t alienatio per vlam infortuna-
nā, quā videatur sufficere. Gabr.confil.225.num.15.
lib.1. Tamen contrarium verius videtur, & magis pro-
batum vt scribit Ceph.d.confil.378.num.25. Maxime
quando testator expresse non dixit vt in calu nostro.
se etiam infortuitu in bonis fideicommissis subiectis, vt
distinguit Ceph.eod.confil.378.num.27. quam distin-
ctionem efficaciori ratione comprobat Kim [un.d.confil.
304.num.11.

Item quando testator vñsus est in institutione pronomine suis, sicut se habet casus noster. Dec. consil. 378. & sentis Rim. vbi sup.

31 Tertium quoque de supplemento legitimæ et debito adferrijs quantumvis legitimis restricti-
tione ad succedendum in ea parte bonorum, quam sibi
pater relinquit contigerit ad conf. Paris. lib. 2. de Co-
pula. l. 17. cum plurim. non repugnat.

32 Titum quia nulla legimitas debetur legitimis cum
 hac restrictione, vt solam in ea parte succedat, que
 fuerit sibi in testamento relicta: Alia. confil. 30. pro to-
 tum lib. 4. & 189. lib. 5. facit saltem in rubrica de hber. &
 posthum. num. 3. cum seq. lib. in vendit. o. in princ. de
 num. 26. verfic. Non obstat ergo lib. 2. Soc. in L. Gallus
 §. quid si tantum sua. c. circa fin. de liber. & postu-
 litis. Sem. confil. 389. lib. 5. Dec. confil. 164. circa fin.
 Alia confil. 7. num. 2. cum seq. quod clarissimum esse
 dicitur. Item Cels. ad libi exheredem habens in verbis. sine
 minore inum. §. 3. de seq. C. de in integ. res. Et hac po-
 tem semper per viorem estimamus, pro vt etiam re verbi
 est. in sig. communibus. quicquid fit in legitimatam esse
 p. de iudic. ventum ab intestato ad Rotam decis.
 345. p. r. nouiss. Cels. de Grassi. dec. 159. & 177. & si
 confutatus nolat scribere pro conseruati partem sed bene
 sentit respon. de pro. hac parte; quia dubitari non po-
 test, quin filius potius legimitas, ita vt legitimam petere
 non possit, quod omnes admittunt. Ita. confil. 12. lib. 2.
 2. Quid nota difficultas reducit ad voluntatem, de
 qua ambigendum non videtur, cum legitimatio fit fa-
 ctis, quod libi legitimus solus succedere possit in ea par-
 te, quam illi conuenerit relinquere, & idcirco id testis, quod
 non relinquere, vt petere contra voluntatem, etiam
 quod fit intra legitimam, quoniam habemus volunta-
 tem declaratam, que scilicet pars fit relicta: Et dicere
 pro vt faciunt Pa. iur. Cels. quod appellatio partis

folcat, venire legitima, mihi non videtur considerabile:
Quoniam pro, edere possit, quando simpliciter effectus
quis legittimus ad succedendum ad partem bonorum
Sed quando non sumus in simplici prolatione partis,
sed adiectum est, ut succedat tantum in ea parte, quam
ei relinqui contigerit: quod veniat, tunc legitimum mul-
tibi probari potest, & sensus ipse verborum oppositum
demonstrat. Et secundum hanc expositionem apparet, quod
non sit difficultas in causa Buccacensis cum Buccacensium
Armib. nunc fuit iudicatum per D. Audricum Gene-
ralem: secundum quam etiam plenissime audio con-
sultum esse per Excellentissimum D. Guidium olim
Rota nostrae Celebrerrimum Auditorem.

Quam opinionem multo magis in proposito nostro probetur existimo. Quoniam expresse prohibitis fuisse aduerfarij poffe petere, quam fibi fit celtum. Vnde poffe supplementum venire contra voluntatem manifestam testatoris, contra quam legitimus testatoris non poffe venire certum est. Alex. Ison. 8. et alij pro hac parte supra citati. Et licet quod si supplementum legitimum non solet regulariter venire contra testamento licitum. Lommido. et quoniam inpropius C. de infl. etiam fere confiderat pro suo fundamento. Parif. confilij. 7. Nihilominus venit contra voluntate testatoris, precipue quando extra expresse prohibitis alij occidit.

Tum etiam quia de nulla legitima est agendum, cum
sint dicti Adversarij exheredati appositae iusta causa,
quæ deinde est iustificata. §. Aliud quoque capitulum
Auth. vt cum de app. cogn. cum vulg.

Quartum denique, quod saltem legitimis ex persona D. Alcanij heredis instituti deducenda veniant ad fau-
 rem Dominorum Aduersariorum non officiat.

Etiam siante amplitudine verborum in testamen-
to positorum prohibentium deductionem trebelliani-
cæ, & alterius cuiusvis quartæ, & si tunc legitimatio-
ne restricta locus non est detractiōi legitimæ, vel trebel-
lianicæ. Mantio. de conic. lib. 7. tit. 1. l. 1. nu. 1. 1. Peregr.
d. confil. 27. lib. 2.

Quod verò de dotibus maternis subiungitur non obstat; quia nullæ extant dotēs maternæ. Et si forsan intelligeretur de bonis emptis per D. Helisabeth matrem adversariorum: Cōstat in processu omnes emptiones factas fuisse. & de pecuniis D. Julii factas.

Quare ex his &c. saluo tamen &c.

Domini de Rota inclinabant, & sefe resoluti erant
in fauorē D. Valenij, pro quo fuit consultum. Quod
ante ab illis fignificatum fuit, iudicio de-

ARGUMENTUM.

Non profecilious, & scamis in Ecclesia, re
quidit laichs compesat aliquodius, & si
amoveantur, vel ne amoveantur, an, &
quale remedium comperat in hoc respons, de

S V M M A R I V M

Talci sunt in ecclesia spirituales in ois
Res Ecclesia sunt in domino nullum
Talci pro seculis & banis in Ec-
clesia nullum in domo habent &

- Et idem est in sepulchris num. 4.*
Quod ad usum tamen, & possessionem, vel quasi prohibetur omnibus ius habere num. 5. 9. & 10.
Præcipue quando contentio est ratione loci & situs, ut 2.
Hoc tamen ius non est insepulcratus num. 7.
Sed est ad eius similitudinem num. 8.
In sepulcratus ex gratia conceditur laicis.
In sepulcratus non conceditur in sepulchris.
Pro sedilibus, & sepulchris datur mandatum de manutendo.
Et remedium recuperanda num. 23.
Et potest etiam, qui est in possessione sedilium resistere armata manu ei, qui vellet amovere sedile de loco sublimi.
Contra amovendum sedile an competat actio iniuriarum, vel officium iudicis.
Consuetudo attenditur in his sedilibus.
Pro sedilibus, & scannis in Ecclesia quasi possessio acquiritur unico actui.
Laicus non potest in Ecclesia habere sedile inuito Episcopo, vel Rectore Ecclesia.
Declaratio num. 23.
Rector Ecclesia an ad sui libitum possit amovere sedilia laicorum.
Insepulcratus, & ius sepulchrorum semel concessum amplius revocari non potest.
In sepulchro alterius alius sepeliri non potest, nisi in casu necessitatis.
Insignia, & arma de Ecclesia per illius rectorem amoveri non possunt.
Manutentio datur ad limites possessionis.
Destitutio Ecclesia an amittatur iuspatris, & ius sedilium. Sed quid si solum fuerit emptata. num. 26.
Insepulcratus ex dedicatione non acquiritur si Ecclesia fundus non sit destituta.
Per corruptas radices viri.

RESPONSVM VIII.

Adsit Deus, Beatissimaq; Virgo.

ERILLVSTRIS D. Hercules de nobili, & antiquissima familia Pia manuteneri debet in possessione, seu qua si retinendi bancam, seu sedile pro vultu vxoris, & familie in eminentiori, & digniori loco insignis Ecclesie, de qua agitur, post personam D. Gubernatoris, ut antea ab antiquissimo tempore citra ipse, & eius maiores habuerunt. Nam licet laici non possint habere in Ecclesia ius domini, quia tunc sunt incapaces spiritualium c. sacrosancta, & c. messana de elec. c. causa de præscr. c. quanto c. ibi notat. & c. decernimus de iudic. Anch. consil. 113. num. 2. & quia tunc Ecclesia, & alia res sacre sunt in dominio nullius s. nullius, s. sacre Inst. de rer. diu. l. in tantum s. sacre ff. de cod. omnes basilicæ, & cap. seq. 91. q. 7. Paris. in his terminis consil. 149. num. 1. lib. 3.

Lib. II.

- 5 verbo in Ecclesia num. 16. Quod ad usum tamen laicis ex gratia habent ius pro retinendis scannis, sedilibus, banchis, subelijs, scabellis, & id genus ad instar iurispatronatus, quod licet sit annexum iuri spirituali d. c. quanto de indic. ex gratia tamen conceditur laicis, c. 1. 2. 3. & c. quoniam, ac per totum de iurepat. notatur in d. c. quāto. Francisc. Murcedif. 277. nu. 2. p. 1. Gratian. discip. 210. num. 48. Et quomodo ius pro sedilibus non sit propriè iuspatris, sicut nec iuspatris, conceditur in sepulchris. Roch. de Curte de iurepat. in verbo in Eccl. num. 16. & 18. Anch. d. consil. 113. in princ. Lambertini de iure patr. p. 1. q. 11. ar. 13. & 15. Gratian. d. discip. 210. n. 50. Ad eius tamen similitudinem conceditur. Host. in d. cap. pen. in vltimis verbis. Ioan. Andr. numer. 2. in fine. Anch. num. 5. in fine Panor. nu. 5. vers. Quicquid. Butr. num. 3. in fine. Zab. num. 5. in fine. Roch. de Curte in dicto verbo in Ecclesia num. 16. & 17. Lamber. d. quæst. 13. & 15. Molin. optime de primog. hisp. lib. 1. cap. 24. num. 34. Menoch. de recup. rem. 15. num. 46. M. Anton. Genuef. in prax. Archiep. Napol. c. 41. numer. 22. vbi & Adde. num. 31. Gratian. discip. forens. 110. num. 19. & discip. 210. num. 46. & 50. Et sic licet, quod ad vsu, & possessionem conservanda sedilium, in Ecclesia habent ius ex gratia sibi competens. Host. in d. cap. pen. nu. 20. Ioan. Andr. sub num. 2. Anch. sub num. 5. Panor. nu. 5. vers. Et idem. Butr. numer. 3. vers. Et idem. Zab. num. 5. Ioan. de Anan. num. 4. vbi ait, quod licet mulieres quod ad dominum non possint dicere, iste locus est meus in ista Ecclesia, quantum tamen ad usum bene hoc possunt dicere. Roch. de Curte in dicto verbo. In Ecclesia num. 18. Lambertini d. lib. 1. q. 11. artic. 15. Paris. d. consil. 149. per totum lib. 4. Cordub. in l. si quis à libe. in princ. numer. 32. ff. de liber. agnosc. Molin. de primog. hisp. d. lib. 1. cap. 24. num. 34. Marc. Anton. in prax. Archiep. Napol. d. c. 41. num. 22. vbi & Adde. num. 31. Gratian. discip. forens. 110. nu. 13. & discip. 210. numer. 32.
- 10 Si ut etiam quod t ad usum, & possessionem, vel quasi habent ius sepulchrorum. Host. in d. c. pen. sub n. 18. Io. Andr. sub num. 2. Anch. num. 5. Panor. eod. num. 5. in princ. Butr. num. 3. vers. Potest tamen Zab. & Io. de Anan. num. 4. de sepult. Abb. in c. a. sub num. 1. eod. tit. Anch. consil. 113. sub num. 3. Roch. de Curte in dicto verbo. In Ecclesia num. 16. Rota decif. 787. p. p. nouiff.
- 11 Hæc verò præsertim procedunt, quando contentio est ratione loci, & situs, quia nimirum inter duos contentio fit de loco eminentiori, & digniori, nam tunc laicus habet ius pro sedilibus in loco eminentiori, quia tunc non tradatur de re spirituali, sed de re merè temporalis ratione præerminentie. Paris. d. consil. 149. num. 2. & 3. lib. 4. Gratian. d. discip. 210. nu. 32. & sequentib.
- 12 Et quando t quis est in possessione sedilium in eminentiori loco, pro conseruatione dictæ possessionis habet interditi vti possidetis, seu vti dicitur mandatum de manutendo, cap. licet causam, vbi Bal. de probat. Gugl. Bened. in c. Raynulfus in verbo duos habens filias num. 21. vers. Imò si essent, & vers. Et ad hoc scilicet. Purp. consil. 540. num. 19. Cordub. in l. si quis à libe. in princ. num. 25. & seq. præcipue num. 30. & 37. vbi multos alios cumulat. ff. de liber. agnosc. Adde. ad praxim Curia Archiep. Neapol. Marci Anton. Genuef. cap. 4. lib. 31. vbi tamen animaduertendum est, quod duo ait, quod si ex vsu federe volunt super his sepulchris, prohiberi non possunt, quod facere solent super nobis, vt honorabilius fcedant, etiam id permittendum non est, errore enim impressoris abundat illa didio, non, & legendum est, id permittendum est, sicut discip. 210. num. 46. & 56. Rota in vna Calaguriana præeminentiarum 26. Iunij 1589. coram R. P. D. Gypio.

C 2

U Si

- 13 Sicut etiam si amotum sit & fedile, habet remedium recuperanda possessionis. Grgl. Bened. sub d. num. 2. r. Franc. Marc. decif. delphin. 375. par. 1. Cordub. loco num. 30. & 31. Menoch. de recup. possell. remedi. 5. nu. 45. Add. ad d. praxim Curie Archiepif. Neap. sub dicto num. 31. Gratian. d. difcep. 110. n. 26. & d. difcep. 210. num. 39. 56. & 57. nouitate enim sunt odiose & plena triftissimi euentus. Menoch. confil. 52. num. 154. 14 Quinimo exiftens in poffeffione fedendi in eminentiori loco potest armata manu refiftere ei, qui uellet scamnum amouere. Bald. in Loberuare §. antequam in fin. de offic. proconf. Bar. in l. 1. §. hoc interdiftum ff. de itin. aduque priu. Grgl. Bened. loco citato sub num. 21. Caffan. in Catalog. glori. mundi p. 1. confid. 2. in fin. vbi post Gerard. fing. 32. ait, quod eo modo, quo poffet quis pro defensione corporis alium occidere, ita & potest pro defensione honoris, & idem dicit Cordub. in d. l. 4. quia à liberis in princ. nu. 32. & 34. qui alios multos conulati. Menoch. confil. 126. nu. 6. Gratian. d. difcep. 110. nu. 16. & 20. & difcep. 210. num. 32.

- Et quamvis maxima fit contentio. An contra amouentem t fedile de loco eminentiori competat actio iniuriarum, vel officium Iudicis. Nam Faber in §. aliam infit. de bon. possell. vult, quod competat officium Iudicis, quia aduersus eum, qui non finit alium fui honore, non datur iniuriarum actio liniuriarum actio §. si quis de honoribus ff. de iniur. fequitur Grgl. Bened. d. verbo Dux habens filias num. 21. in princ. l. si in l. si non fortem §. libertus. ff. de cond. indeb.

- Bald. vero in d. L. obseruare §. antequam ff. de effric. proconf. vult quod etiam competat actio iniuriarum, arg. l. 1. in princ. ff. de possell. fequitur Caffan. in Catalog. glori. mundi. par. 1. confid. 2. in fin. Parif. d. confil. 149. num. 11. cum alijs seq. Gerard. fing. 32. Cordub. in d. l. si quis à liberis in princ. num. 30. de libet. agnofc. loquens tamen de honore debito ratione ordinis, vel gradus. Gratian. d. difcep. 110. num. 14. & sub num. 22. verfic. Quia conerarium, vbi testatur hanc esse viorem opinionem et tamen declarandam, pro. vt facit Cordub. & d. difcep. 210. num. 32. & 33. cum seq.

- Alij vero distinguunt, vt Caffan. d. Catalog. glori. mundi par. 1. confid. 38. conclud. 19. quod aut fit impedimentum, n. fedile, vel insignia ponantur, & tunc competat actio iniuriarum, aut postquam sunt posita, si amoueantur, & tunc competat actio iniuriarum.

- Purpur. in l. 1. num. 93. ff. de iurisd. omn. iud. in idem videatur reincidere distinguens, quod aut quis prohibet alicui honorem decerni nunquam fuit delatus: Aut quando quis iam est in poffessione honoris.

- Rebuff. in l. vnic. C. de sentent. quæ pro eo, quod inter. dicat, quod aut quis prohibet contumelia causa, aut sine contumelia.

- Alij alia dicant, vt per Cordub. ind. l. si quis à liberis in princ. num. 26. Vt cumque tamen res se habeat, satis est, & in hoc omnes conueniunt. Licetum non esse alicui mouere fedile alterius in Ecclesia exiftens de loco soliti, sed vnumquemque consentiendum esse in sua poffessione retinendi fedile in loco antiquo.

- 16 In his enim plurimum t potest conseruetudo. Parif. d. confil. 149. sub num. 3. lib. 4. post alios multos per cum allegatos, & num. 16. Menoch. confil. 32. num. 184. latius confil. 126. num. 3. vbi multos allegat, Gratian. d. difcep. 210. num. 35. & 36. vbi quod etiam mulieres possunt inroducere hanc conseruetudinem circa ius legillum in Ecclesia.

- 17 Quinimò t horum quasi poffeffio acquiritur vnicui. actu. Bart. in l. 1. §. hoc interdiftum ff. de itinere. aduque priu. Abb. in c. cum Ecclesia vbi & Rip. de caus. possell. & propt. Meno. h. d. confil. 126. num. 6. & confil. 257. nu. 39. cum multis seq. Gratian. d. difcep. 110. num. 17. & difcep. 210. num. 41. Rota decif. 222. num. 6. p. 1. nouiff.

Que cum ita sint, fequitur, quod cum d. D. Hercules ab antiquissimo tempore citra retinuerit in principali Ecclesia, & in primo loco post sedem Gubernatoris, suum fedile, sit in hac poffessione conseruandus, & manutendendus.

- 18 Nec obest, quod laicus non possit imitari Episcopos, vel difceffano, aut Redtore Ecclesia habere fedile in ipsa Ecclesia. Host. in d. c. pen. sub num. 20. Joan. And. sub num. 2. Anch. sub num. 6. Panor. pariter sub num. 2. Bur. nu. 3. vers. Host. autem Zabar. num. 5. Roch. de Curte de iure patr. verb. in Ecclesia num. 28. Lambert. de iure patr. prima quæst. artic. 15. Gratian. d. difcep. 110. num. 19. Et ob id possit t Redtor, seu Parochus ad eius arbitrium, & omnem eius numum amoueri facere hac (cam nam, cum nullum ius transferat, sed mea facultas, 27. voluit Vgolin. de offic. & potest. Episc. cap. 17. num. 7. vbi allegat Abb. in d. c. penult. de sepulc. & Syluest. in verbo sepultura q. 3.

- Falsum est enim, quod Episcopus, vel alius Redtor Ecclesie ad eius arbitrium amouere possit huiusmodi scamna, & subelia de Ecclesia, quando tamen per ea Ecclesie fruitur non incommodat. Et p. simè errauit d. Vgolin. hoc asserendo, nō percipiendo quid velint Doctores. Nullus enim reperit, qui dicat Redtorem habere hanc facultatem amouendi fedile de Ecclesia ad sui libitum: sed omnes Scrib. paulo ante citati solùm asserunt, t laicum de iure non posse in Ecclesia sibi vendicare ius pro sedilibus inuito, & reclamante Episcopo, sed quod ex gratia toleratur, sicut fit de iure patronatus ita Host. in d. c. penult. in fin. Joan. And. sub num. 3. Anch. Panor. & Zabar. sub num. 5. Bur. sub num. 3. Roch. de Curte d. verbo in Ecclesia num. 18. Franc. Marc. d. decif. 275. nu. 3. Gratian. d. difcep. 110. num. 19. Et ita etiam dicit Syluester d. verbo sepultura, & sensus est, quod laici non possunt in Ecclesia acquirere hoc ius sedilium ex iuris rigore, ita vt illud habeant tanquam ius domini, & vendicare, & possidere possint tanquam ius proprium, nam cum sit ius in Ecclesia competens, ideoque laici de iure illud habere non possunt, sed quod tale ius eis toleratur ex gratia, sicut ius patronatus, hoc est, quod si quis ius ius patronatus concedit ius sedilium, quia nimirum toleratur, quod laici exerceant, & habeant hoc ius sedilium quamuis sit in Ecclesia, non autem, quod hoc ius sedilium in Ecclesia aufferri possit à laicis per Episcopum, vel Redtorem Ecclesie ad eius libitum.

- 19 Idquē manifestè probatur, nam sicut t ius patronatus, quamuis semper dicatur competere ex gratia, & sic etiam post fundationem sit ius gratiosum, quando tamen semel est fundatum in vna familia, amplius per Episcopum reuocari non potest, sed est transitorius ad eius hæredes. cap. 1. de iure. cum vulg. Quin etiam Summ. Pont. qui est supra ius, & dominus omnium beneficiorum vix tolerat iuspat. derogare in totum pro vna vice, sed pro dimidia, nunquam autem perpetuò. Ita & ius sedilium, quamuis sit ius ex gratia, ita tamen vni semel sit concessum, irrevocabile erit, quia dicitur quæsitum illud ius gratiosum, non quod ad dominum, sed quod ad vsum, ita vt illi derogari non possit. Et de iure patr. ad ius sedilium valere argumentum ex predictis patet, & in specie arguit Gratian. d. difcep. 210. n. 46.

- His etiam conuenit, quod dicitur de iure sepulchrorum, quod & ipsum est ius gratiosum, sed si semel sit concessum vni, est transitorius ad eius descendentes, & per Redtorem Ecclesie, vel Episcopum ab eo, & eius hæredibus de familia non potest reuocari, vt per omnes Canonistas in d. c. penult. de sepulc. In tantum, vt nec alius t eo inuito sepeliri possit, nisi in casu necessitatis, quando alibi sepeliri non posset vt per Addent. ad Pa-

nor. in

nor. in d. c. pen. vbi & Butr. sub num. 3. Zabar. numer. 4. Anch. d. consil. 13. sub num. 3. Gratian. d. discept. 110. num. 19. Rota decil. 787. p. 1. nouiss.

Sic etiam si quis habet arma, & insignia non solum in ecclesia patronata, sed in ecclesia medicantium, in qua non cadit ius patr. huiusmodi insignia nullatenus per rectores ecclesiarum amoueri possunt. Imò si ijs ea amouerent punirentur, vt latè prosequitur Lambertus. de iurepatr. lib. 7. q. princ. 5. art. 4. & Ioan. de Anan. consil. 86. Menoch. de recuper. rem. 15. numer. 47. & 48. Gratian. discept. forens. 110. num. 13. & discept. 210. nu. 32. & seq. præcipue num. 49. Et tamen dubium non est, q. insignia in ecclesia ex gratia solum retineri possunt.

Facit etiam, quia vt dictum est pro huiusmodi iure sedilium competit manifestum de manutenendo, quod non concederetur, si esset ius amouibile ad nunt. rectoris. Facit et p. his regula, q. semel placuit & reg. iur. in 6.

Id igitur, q. quod dicitur, quod laicus non potest inuito Episcopo vendicare ius sedilium in Ecclesia procedit à principio, quando quis vellet ponere in Ecclesia subscilium, relutante enim Episcopo, vel Rectore non potest. Vel quando post concessionem laici pretenderet habere illud ius quod ad proprietatem, quia quod ad hunc effectum concessio neque fuit facta, neque fieri potuit. Sed quando laicus ex gratia toleratus fuit, vel sedile in Ecclesia haberet, & illud vellet solum retinere quod ad vsum, & Ecclesie seruilius per hoc non incommodatur, nequaquam potest Ecclesie Rector huiusmodi sedile remouere, sed laicum manutenendus est in sua quasi possessione, & ita habent locum omnia supra deducta, & declarat Paris. d. consil. 149. num. 12. versic. Etiam si hoc fuisset, & sub nu. 16. 24. & 25. Francisc. Marc. d. decil. 275. p. 1. qui loquitur contra curatū, qui amoueret sedile laici Gratian. d. discept. 110. & melius d. discept. 210. a. num. 32. ad fin. vbi num. 51. vult quod licentia tacita sufficiat, & si alit. r. diceretur, non alie dicerent omnes Doct. dum affirmant laicum posse acquirere hoc ius in Ecclesia, & Rota decil. 22. p. 1. nouiss. dum dicit, quod laici acquirunt hoc ius ex sola tolerantia, ita vt non requiratur expressus consensus, & sic supponit acquisitionem iuris in laicis dum à principio Episcopus, vel Rector non reclamauit, & decil. 787. p. 1. dum vult, quod laici acquirat ius sepulchrorum, ita vt prohibere possint, ne alij inferantur eis inuitis, quod procedit quando Rector Ecclesie vellet alios immittere, & apud me hoc est indubiatum.

Non obstat, quod dicta Ecclesia fuerit de nouo ampliata, & consequenter loca sedilium sint mutata, propterea quod amplius allegari non possit antiqua possessio, cum ex illa mutatione Ecclesie fuerit amissa, nam

manutentio datur solum ad lucres possessionis. Rota in nouissime collectis per Farin. decil. 409. p. 2. que est Cæsaraugustana dedicationis 20. Iunij 1612. coram tunc R. P. D. Ludouico nunc Sanctissimo Papa.

Nam quicquid esset, quando Ecclesia f. funditus destructa fuisset, & deinde reedificata ad tradita per Roch. de iurepatr. in verbo constructus num. 14. Gratian. d. discept. 110. num. 17. Quamuis & hoc solum forsitan procedere possit in iure, competente ratione fundationis, & consuetudinis, non sic in iure sedilium, quia videtur diuersa ratio.

Atamen cum in presenti casu Ecclesia f. solummodo ampliata fuerit, non funditus destructa, Idcirco ampliatio intelligitur facta absque preiudicio alicuius, sed retentis prioribus qualitatibus, ita vt vniuersique habet iura suorum sedilium in ijs locis eminentioriibus, in quibus antea habebat, sicut resoluit Rota in e. de Calaguitana prebendiarum coram R. P. D. Gyp.

Propterea quod quando Ecclesia non est funditus

Lib. II.

destructa non acquiritur ius patr. ex simplici ædificatione Roch. d. verbo constructus num. 14.

Non obstat, quod post sedem D. Gubernatoris posita sit sedes eius vxoris, & ob id D. Pius prius sit sua possessione, sedem habendi immutari post D. Gubernatorem, & per consequens tertius locus alteri assignari possit, cum D. Pius non habeat possessionem respectu tertij loci, sed respectu secundi ablati per sedem vxoris D. Gubernatoris.

Tum quia quamuis sedes vxoris Domini Gubernatoris posita sit, alteratus tamen non dicitur locus D. Pij, quia locus dictæ vxoris est idem cum loco D. Gubernatoris, nam illa f. corrumpat radijs viri, & eadem dicitur cum viro, l. vlt. C. de incolis lib. 10. l. C. de Preposit. labor. lib. 1. r. ex multis comprobatur Tiraq. de nobilit. c. 18. Ex vnica dicitur sedes, vt post Anton. de Pret. in tract. Clipsei Pastoral. scribit Menoch. consil. 52. num. 20. cum sequentibus. Tum & quia non attenditur, quæ sedes precedat, sed satis est, quod Dominus Pius precedebat alios, & hoc respectu dicebatur habere aliorum, & eminentiorem locum ceteris quibuscunque post officiales; Et hoc modo dicebatur habere primum locum respectu sequentium ad trad. per gloss. in Rubr. C. de secun. nupt. & quod hoc modo manentem debet in prælatione alij post officiales, nec attendendum est ordo primæ, vel secundæ sedis; sed prælatio respectu aliorum, quia vt dicit gloss. in d. Rubr. primum, & secundum dicitur respectu sequentium, & precedentium, nec considerari debet formalis locus, & situs, sed solum ius prælationis.

Et ita ex his &c. Saluo &c.

Laus Deo, & Beatissimæ Virginis.

ARGVMENTVM.

gitima an possit deduci à filio hærede vnique saliter instituto. Item an dos filiz excludat deducatur vti æt alienum ante legitimam filij, & an filius non consciens inueterium deducat suam legitimam, vel teneatur legatarijs in solidum, & alia multa examinantur.

S V M M A R I V M :

- Geo hypothecaria pro legatis competat. Etiam contra tertium num. 4.
- Idem Saluianum, & num. 32.
- Quod pariter datur contra tertium possessionem.
- Primo loco alienata cedunt in legitimam, & num. 32.
- Ratio legitima non habetur in filio vniversi iussu instituto, et fideicommissio non excludit, & num. 9.
- Nec in filio succedente ab intestato num. 8.
- Creditor hæres institutus potest suum creditum petere, & repudiare hæres etiam.
- Si vera succedat debitori, ita eius creditum confunditur, vt non possit illud petere.
- Falsipia respectu de iudiciali assumilatur legitima, differt tamen in imputationibus.
- Falsipia quando non habetur ratio.
- Legitima an. & quando sit quædam bonorum, vel hereditatis.
- Dos filia excludit per statutum transiit masculis deducitur vti æt alienum ante legitimam, & num. 14. & 34.
- Conf. Zabar. d. 151. declaratur.

C a

27 2ub

- 17 Quis sit modus detrahendi legitimam, quædo filia per statum est exclusa, & num. 35.
- 18 Hypotheca pro legitima non conceditur.
- 19 Legitima statim mortuo patre debetur, & num. 30.
- 20 Filius non debet expectare tempus conditionis nuptiarum, antequam detrahatur legitimam, & num. 35.
- Declarat. num. 37.
- 21 Filia exclusa quamvis deducat dotem sibi debitam ante legitimam filij, non per hoc filius efficiatur deterioris conditionis, quam si eam deducere loco legitima.
- 22 Hypotheca in legatis non retrahitur, & num. 37.
- Declarat. num. 35. 26. & seq.
- 23 Dos filia exclusæ etiam si sit legata debetur vii æ alieni.
- 27 Condicio in ultimis voluntatibus si fauorabilior, quam in contrariis.
- 28 Alienatio rei legata conditionaliter purificata conditione annullatur.
- 29 Amplia etiam in legato quantitas.
- 30 L. qui balneum, §. si filij heredes, qui posteriores in pign. habent, perpenditur, & declarat. nr.
- 31 Remedium l. fin. C. de edict. diu. ad. sol. non competit legatario, vel instituto in re certa.
- 32 Filius qui non conficit inventarium tenetur solvere integram legatam etiam si grauetur in legitima.
- Declarat. ibid. & num. seq.
- 33 Filius non amittit legitimam ob non confessionem inventarii.
- 34 Et propterea potest alienare bona pro sua legitima remanente obligata personaliter ad legatam.
- 35 Et poterit etiam minuire legata pro tertia parte.
- 36 Item na exclusæ an faciant partem ad impingundam legitimam mod. filii.

RESPONSVM. IX.

Addit Deus, & Beatissima Virgo.

IOHANNES Bonafonus hærede instituto Galeatio filio suo legauit dotem quatuor filijs suis cui nuperint. Mortuo testatore Galeatio alienauit nonnulla bona hereditaria in Flaminiam Ghisellam. Filia testatoris effectus nobiles

eperunt pro dotibus sibi legatis contra Flaminiam prætenas immissionem, vel ex remedio l. fin. C. de Edict. Diu. Adrian. tollend. vel ex Saluiano. Rot. 6. Iunij 1616. censuit, nec ex vno, nec ex altero remedio immissionem competere, vt in decisione post hoc responsum impressa.

Nunc iterum idem dubium proponitur.

Super quo interrogatus respondi saltem cōpetere Saluianum, quicquid sit de remedio l. fin.

- 1 Nam certum est pro legatis competere hypothecam l. prima vbi notant omnes C. com. de legat. §. nostra autem instita de legat. Bart. l. Rip. Ruin. & ceteri in l. prima ff. de leg. primo. Mant. de tact. & ambig. lib. 1. r. nam. 77.
- 2 Sord. conf. 51. in principio, & conf. 209. num. 4. Ergo.
- 3 & velle Saluianum secundum opinionem semper in Rota obsecramus, vt in decis. 818. num. 1. coram Seraphino, in decis. 889. parte tertia lib. 3. nouiss. & in decis. 35. 85. & 95. imp. s. post Statil. de Saluian. Gabriel. conf. 46. num. 20. lib. primo, & conf. 44. in principio lib. 2. Turret. conf. 34. num. 10. & seq. lib. 3. ¶ Quod Saluianum etiam coram reum post-florem datur. Rot. decis. 34. parte 2. nouiss. diuers. cum alijs apud Statil. de Saluiano inspect.
- 4 tertia cap. primo. Sicut etiam i contra tertium competit hypothecam, quæ datur pro legatis Mat. de tact. & ambig. lib. 1. r. dict. tit. 17. num. 5. & seq. Sord. cōsil. 191. num. 9. l. c. Turret. d. conf. 34. num. 20. verfic. Quibus non ob-

stant lib. 3. Quod præsertim asserendum est in legato dotis, nam cum pro dote filia exclusæ quamvis à patre expressè non constituta competat specialis hypotheca in bonis per patrem possiditis tempore eius mortis ex censura statutorum Bonon. de Successione liberorum patre vel matre morientibus ab intestat. §. ijs verò causibus: Ergo multo magis quando à patre filia constituta.

Maximè quia ex statuto de instrumentis, & testamentis executioni man. lan. legata habent executionem pararam, Et ideo ex eodem statuto dicitur etiam habere hypothecam, quæ solet poni in instrumentis publicis. Alex. conf. 126. lib. 6. Neguant. de pignor. quarto membro a. partis in fine.

Non obstat, quod primò alienata cedant in legitimam l. Marcellus §. res quæ ad Trebell. Bart. in l. in quartum q. 4. & ibi Rip. Pic. & Bolognert. ff. ad l. Falcid. & ob id liceat tertijs possessoribus causâ habentibus à dicto Galeatio ex hac causa illa retinere, sicut deducitur in decisione.

Primò quia in eo, qui est solus hæres institutus, & nullum habet cohæredem, nec substitutum, nec grauatius est legatis ultra legitimam modum (qualis est calus noster) nulla habetur ratio legitime, sed ex simpli i. titulo hæreditatio totum capit. ita vt dicere non possit se habere legitimam vii filium, & reliquæ hæreditatis vii hæredem; nam hæc diuisio titularum in eo non admittitur. Bal. in l. hæres instituta nu. 2. & 3. C. de impuber. & ibi Paul. Castr. sub num. 3. verfic. solue verum, ac lit. Dec. numero 4. qui pluribus inquit legitimam non debet filio, cui tota hæreditas fuit delata. Bart. in l. Gerit num. 2. & ibi latissime Addent. ff. de acquiren. hæredit. optimè Aretin. in l. prima col. 1. sub num. 3. & ibi Socin. copiose per plures col. incipiendo sub num. 31. verficulo secundus calus, vbi & l. fin. num. 53. ac Rip. num. 156. & seq. ff. de vulg. & pupillar. Alex. in l. quia poterat num. 10. 11. & 12. ff. ad Trebell. Aretin. conf. 159. num. 22. per totam 12. quest. Ruin. conf. 51. sub num. 13. verfic. Potest etiam aliter responderi lib. 3. Gabriel. conf. 94. lib. 2. verfic. nam quæuis lib. primo Didac. Couar. ad cap. Raynucius §. 11. n. 11. Bero. de testam. q. 87. n. 10. Curch. Rubr. legitima est quota bonorum num. 39. & 42. & Craff. §. legitima quest. 1. num. 56. & 6. qui omnes alios cumulant, & de communi, & magis communi testantur.

Nec obstat, quod hoc procedat, quando filius vult recepta legitima reliquam hæreditatis repudiare, sicut loquuntur DD. supra citatis secus quando totam hæreditatem retinet, & vult pro sua legitima alienare, seu per eum alienata in legitimam cedere. vt contingit in casu isto.

Nam imò hoc casu iocatur argumentum à fortiori. Si enim quando est solus hæres, & non est grauatius legatis ultra legitimam modum non potest separare, & retinere legitimam, residuumque repudiare, multo minus poterit eam separare, quando vult retinere totam hæreditatem; Et enim in eo casu non concurrunt diuersas titularum, sed filius solum intendit consequi suam legitimam quæsi ereditur, eo quod est filius; hoc autem casu daretur diffinitio titularum. nam filius separaret legitimam vii filium, residuum autem caperet vii hæres, & non vii filius, quod fieri non potest. Item qui ades ff. de vscap. Et ob id filius, qui est in solidum hæres, non potest capere legitimam vii filij, sed totam hæreditatem capere debet solo titulo hæreditario. Er hoc est, quod dicitur DD. supra citati, qui dum tractant quæstionem, An filius possit retinere legitimam residuum repudiare, non sentiunt, quod filius possit separare legitimam, & residuum quoque retinere, nam hoc pro abobro, & indubitabili habent, quod non possit. eo quia nulla ratio legitime habetur in eo, qui est pater hæres, & non est grauatius legatis ultra modum, nec fiducio commissi. Sed dubitant de eo casu ex eo, quod videretur filium posse quasi adiectorem petere suam credendum legi-

7 legitime, & non acceptare hereditatem: sicut ⁊ quilibet alius creditor, qui esset institutus hæres, posset petere suum creditum, & hereditatem repudiare l. vt debitum C. de hereditat. action. Ad sum filius vellet retinere hereditatem totam, & ab ea separare suam legitimam, quando esset solus hæres, & non esset grauatius fideicommissus, nec legatis ultra modum: (vt dixi) pro absoluto esset apud omnes, quod non posset, quia legitima tunc nulla haberetur ratio, cum satis sufficiat illum habere totam hereditatem, & non esse grauatius in legitima, nā cum in ea hereditate habeat plus quam sic in legitima, idcirco tunc fructus de legitima ageretur, eo quia legitima est inducta, nō filius priuatur subsidio bonorum sibi iure naturę debito; Quando autem filius habet totam hereditatem, cessat ratio legitimę, seu subsidij naturalis, cum satis subsidij sit filius à patre vltra id, ad quod ius sanguinis est adstringitur, & ob id cessat etiam legitimę seu ius pro legitima.

8 Et hæc est ratio legitimę, cur ab intestato dum filius per codicillos nō esset grauatius legatis vltra modum, nulla haberetur ratio legitimę, nam cum filius habeat totam hereditatem iure successionis; superfluum est tractare de legitima, quæ est illi tributa ex subsidio naturali, nō totali successionē priuatur. Non enim tunc eger parte ex iure legitimę, cum habeat totam iure successionis, vt per Aretin. d. conf. 159. quæst. 12. sub verfic. Quinimo etiam, ibi quia ab intestato non deservit legiti-
ma sub ratione legitimę, sed sub ratione hereditatis: Socin. in d. l. prima sub numero 32. Couar. in d. cap. Raynucius §. 11. num. 3. Cuch. Rubr. Legitimę condonatio habetur solum factio testamenti, & dicta Rubr. legitimę esset quota sub num. 42. vers. si vero intestatus, & Peregrin. de fideicommissis art. 36. num. 5. Sic ergo ⁊ idem est in casu testamentarię successionis; quando enim filius est plenus hæres, & non esset grauatius fideicommissus, vel legatis vltra modum, nulla potest haberi ratio legitimę, nam illa cessat, quod si filius non haberet subsidio naturali, cum haberet totam hereditatem pleno iure. Aret. dict. conf. 159. in fin. quæst. 12. sub verfic. Præterea si ista, ibi nam in terminis iuris communis idem filius institutus in solidum, vel in maiori parte, quam sit legitimus, non potest retinere legitimam reliqua repudiato, quia habet legitimam tanquam hæres, ex quo est institutus hæres à testatore in qua hereditaria, vel in vniuersali. Idem Aret. & in dict. l. prima sub num. 10. ibi. Vnde reuocata ista doctrina Domini mei die simpliciter, quod ubi non esset datus subsidio, vel coheres, nō posset fieri illa separatio legitimę à reliqua hereditate, & ibi Socin. sub num. 32. & laf. nu. 53. qui firmat hanc conclusionem, quod ad hoc, vt filius possit legitimam separare à reliqua hereditate, duo copulatiue requiruntur. Primum, quod habeat substitutum. Secundum, quod hereditas sit grauatia oneribus. Ac Rip. sub num. 158. ibi aliter respondet Aretin. quod dicitur quota bonorum alio instituto, secus si solus ipse filius sit institutus, nam tunc inconueniens videtur, quod eadem hereditas diuersi iure conferatur, quæ responsio procederet, si filius vellet habere totam hereditatem, secus si legitimam tanquam debitam, ut quædam bonorum, per que verba clare vult Rip. quod filius non possit acceptando totā hereditatē petere separationem legitimę, quia inconueniens tunc est, vt distinguat titulos, quicquid sit, quando vellet solam legitimam vt quædam bonorum. Sic etiam docet in d. l. hæres instituta sub num. 4. C. de Impuber. ibi & in tali casu non videtur, quod filio debeatur legitimā, illa enim conderatur, quando alteri sit hereditas relicta, vel alteri grauatius sit restituere hereditatem, & paulo infra, & in casu nostro non debetur legitimā, ex quo tota hereditas filio data fuit, & ante prædictos omnes hoc voluit Bald. in eadem l. hæres instituta, dum affert rationem, cur filius non possit acceptare legitimā, & residuum repudiare, dicens quia institutio non potest

diuidi, quæ ratio est generalis, & sic procedit siue filius vellet solam legitimam, & reliquum repudiare, siue vellet legitimam vt filius, & residuum vt hæres, cum enim is sit vniuersaliter institutus, institutio diuidi non debet. Constat ergo conclusionem esse generalem, quod quando filius succedit vt hæres vniuersalis, vel ex testamento, vel ab intestato, & non esset grauatius substitutione, vel legatis vltra legitimam modum, tunc nulla haberetur ratio legitimę, nec tunc potest filius legitimam petere residuum repudiato, nec minus residuum acceptare vt hæres, sed illud, vel totam hereditatem capere debet vt hæres, sed illud, vel totam repudiare nulla habita ratione legitimę, nec facta distinctione titulum; Solum autem rationem legitimę haberi, quando vel filius est institutus in minori parte quam sit legitimus, nam tunc fit supplementum per litem modo C. de inoff. testamento, vel quando est iudicialis hæres, sed tamen est grauatius substitutione vt ius saluè particulari, aut legatis, ita vt sibi non remaneat legitimę tunc enim æquum est rationem legitimę haberi, cum non sit æquum, aut iustum, quod is fraudetur (sua legitimā), quous sit heres vniuersaliter institutus. Et hoc est quod scripsit Paul. in dict. l. hæres instituta ibi. Saluo vltimo nisi in legitima relicta instituto, quando esset grauatius legatis, & fideicommissis, ita quod eis solutio non debetur legitimam integram, & Gabriel. d. conf. 94. sub num. 2. ibi. exploratum est non posse disputari de legitima nisi aut stante aliquo testamento, ex quo vel supplementum petatur, vel propter restitutionem fideicommissi retinenda sit legitimā, aut stante aliqua vltima voluntate, ex qua similiter retinendum sit fideicommissum à venientibus ab intestato, & retinenda legitimā.

10 Id quod etiam ⁊ vltra prædicta confirmatur, nam quod verus creditor succedit debitori, cuius creditum ita confunditur, vt nulla illius habeatur ratio, nec possit creditor petere separationem pro suo credito, & residuum iure hereditario acceptare, nisi quando in hereditate esset grauatius fideicommissus, vel alio onere, quod diminueret eius creditū l. debitor, & ibi latet Dec. C. de pass. Peregrin. de fideicommissis art. 35. Si ergo hoc obseruatur in vero credito, quanto magis seruandum est in quali credito legitimę?

11 Præterea falcidia ⁊ respectu detractionis habet similitudinem cum legitima, licet in imputationibus differat, ad tradita per Scrib. in l. in quartam, ad l. falcidiam. At 12 ⁊ Falcidię nulla ratio habetur, nisi quando hæres est grauatius vltra dodrantem, ita vt legitimam non remaneret; Si enim vltra dodrantem non sit grauatius, iure tantū hereditario bona retinet suppresso nomine, & iure Falcidię in principio Instit. de l. falcid. & l. prima §. eodem. Ergo idem dicendum est in legitima, vt de ea nulla habeatur ratio, nisi quando filius in legitima remaneret latius.

13 Additur nā legitimā licet sit quota bonorum ⁊ Bart. in l. ex factio §. de heredit. instit. Crass. §. legitimā quæst. prima num. 1. hoc tamen procedit quod ad æs alienum detrahendum, & quando alius est hæres institutus, sed quando filius ipse, de cuius legitima agitur, est vniuersaliter heres institutus, tunc non est quota bonorum sed hereditatis. Aretin. in d. l. prima sub num. 10. versic. Tamen quando filius est vniuersaliter, & ibi Socin. sub num. 32. Alex. in d. l. quia poterat sub num. 12. Cuch. Rubrica legitimę esset quota bonorum num. 42. Ergo eo casu filius non poterat eam coequi alio iure, quam hereditario.

Facit etiam id, quod dictum est supra, nimirum, quod legitimā nō debetur ab intestato, quia filius est heres vniuersalis, & ob id non tradit de legitima, eadem enim ratio viget in filio herede vniuersali ex testamento. Ergo & tunc nulla ratio legitimę haberi debet.

Probat & text. in l. si libertus Patrono, §. quid ergo, §. de bon. libert. vbi si Patronus solus heres institutus sit à li-

berro

berto, & grauatus libertatem præstare eius seruo, si substitutum habeat, potest legitima detracta residuum restituere substituto, qui tenebitur libertatem præstare seruo, si eum redimere poterit. At si cesset substitutio, & Patronus acceptor hereditatem liberi, tenebitur is libertatem dare seruo nulla habita ratione legitimæ. Ex his constat legitimam non detrahi per heredem vniuersalem, qui non habet substitutum, & non fit grauatus ultra legitimam.

Quæ cum ita sint, sequitur d. filius testatoris Saluino agere potuisse ad bona hereditaria per d. Galeatium alienata in d. Flaminiam, nec illam posse se necti exiure legitimæ Galeatii, quia cum ille esset solus hæres institutus, & non haberet substitutum, nec esset grauatus ultra legitimam, solum habuit bonariæ hereditario, & non iure legitimæ, quæ propterea indistinctè dicuntur hypothecata pro legitimis. Vnde ad ea vti hereditaria simpliciter poterunt d. filius sine aliquo impedimento legitimæ agere.

Secundo principaliter dicitur, quod licet si Galeatio 14 debita fuisset legitima; & Atque non cum finis in filiabus exclusis à successione ex dispositione Statuti propter existentiam masculorum, ita ut firmatum sit hoc casu dotes referantur filiabus per Statutum nostrum non succedere loco legitimæ; Idcirco sequitur, vt dotes sint debite tantquam æs alienum legale; detrahendæ sunt ante legitimam filij, & per consequens filiz sine potiores in suis dotibus, quam fuerit Galeatius in sua legitima. Bald. in l. Papinianus §. vnde si quis man. a. ibi. *breuiter, quod dei filia detrahitur ut æs alienum* ff. de inst. testa. vbi & Ang. sub num. 2. & Fulgos. sub num. 4. Alex. conf. 37. num. 1. lib. 4. Socin. conf. 82. sub num. 36. lib. 4. Idem Socin. cum alijs in responso intereo in eius locutus post titulum ad Trebell. sub num. 3. Ruin. cōf. 84. num. 6. lib. 2. Socin. lun. cōf. 15. sub num. 13. versic. tertia & vltima, lib. primo, Rip. post Bart. in l. quæritum §. primo num. 13. & seq. de priuileg. creditor. Caphal. cōf. 245. num. 5. & cōf. 322. num. 3. Decian. cōf. 46. num. 37. vbi de magis communi lib. 3. Malual. & ipse de magis communi cōf. 135. num. 63. Bar. fac. cōf. 92. num. 37. Gabr. quihanc dicit verissimam, & magis communem cōf. 11. num. 11. & cōf. 121. num. 54. lib. primo, Pancirol. cōf. 172. sub num. 15. Cuch. de legitima, Rubrica legitimæ est quota bonorū n. 36. Reger. cōf. 19. sub num. 12. Honded. cōf. 63. n. 25. lib. 1. qui distinguit, quod aut dos succedit loco legitimæ, & tunc detrahitur de legitima filij, aut non succedit (qualis est casus noster) & tunc detrahitur vt æs alienum ante legitimam filij & Rot. decif. 735. num. 2. parte prima nouis. & Et ex his constat non obitare cōf. 151. Zabarell. dum in fine ait dotes non detrahi vt æs alienum. Vclenim est intelligendæ de ære alieno vero, non autem de ære alieno legali, nam & iniqui legitimam non esse æs alienum, cum tamen sit æs alienum legale; Vel intelligi debet de dotibus, quæ loco legitimæ subrogantur: Vel alias explodendū est vt potest loquens contra receptissimam opinionem.

Non obstat, quod dotes vt æs alienum considerentur quod ad computationem legitimæ masculorum, & quando tractatur, an filia excludat faciat numerum, & partem; debeatque dorem de trahere de legitima filij, vel potius de vniuersa hereditate, secus aut quando tractatur de auocanda possessione bonorum primo loco per filium alienatorum intera quantitate legitimæ sibi debite.

16 Et enim si hæc responsio aduersatur dictæ receptissimæ opinioni Scribenium, qui dum tractant questionem de modo detrahendi legitimam, & dotes, non solum eam trahant, quando questio est de computatione legitimæ masculorum, verum etiam quando contentio est inter masculum, & feminam super anterioritate iuris detrahendi dorem, vel legitimam. Et volunt, quod quando filia est ab soluta excluda, ita vt dotes loco legitimæ non succedat,

illa habeatur tanquam penitus exanea, ita tamen, quod habeat creditum legale in bonis testatoris, quod præferatur credito legali, quod habet filius pro legitima, & motus iste in detractionibus sit seruandus. & Vt primò detrahenda sint debita testatoris, quæ vt sunt talia vna cum funebris impensis; Secundò dotes filiz excludantur ante legitimam tanquam æs alienum legale antecius; Tertiò legitimam, & ipsa vt æs alienum legale possit dote, antecius tamen legatis: Quarto legata, vt per Doctores supra citatos, præcipue Alex. d. d. cōf. 31. in fin. Socin. d. cōf. infero post titulum ad Trebell. Caphal. d. d. cōf. 32. a. Reger. d. cōf. 19. & Cuch. dicta Rubr. legitimæ est quota bonorū num. 36. quam obrem non poterit filius alienando pro legitimam officere filiz, quin possit exercere in bonis alienatis iura anteriora sibi pro dote competentia.

Quod præcipue afferendum est in proposito; cō quia Statutum nostrum Rubr. de successione liberorum ad intestato §. ijs verò casibus ibi, *et bona defuncti filiz excludat* pro eius dote consequenda concedit hypothecam in 18 bonis patris ex die mortis illius, vt supra fuit dictum, & quæ hypotheca non conceditur filio pro legitima. Alex. in l. in quartum num. 15. & ibi Rip. num. 1. vbi de comuni ff. ad l. Falcid. Idem Alex. cōf. 78. num. 5. lib. 7. & cōf. 117. num. 21. lib. 6. Gibr. lib. 6. tit. de legitima cōf. 5. Affid. decif. 162. num. 4. Vinc. Franch. decif. 374. num. 17. Laund. decif. Auenio, 52. Pereg. de fideicom. 11. 36. num. 149. Mant. de racir. & tribig. lib. 11. tit. 1. per totum. Gratian. discip. forens. 196. Ita vt constet filiam semper pro dote esse anteriorem masculo pro legitima.

19 Non obstat, & quod legitimam statim debeat mortuo patre licimus in principio, & cum etiam C. de inoffestum. Dos autem debeat purificata conditione nuptiarum, l. fancimus C. de nupt. & Et ob id filius non debeat expectare tempus conditionis nuptiarum anequam detrahat legitimam sibi statim debitam. Card. cōf. 151. in fine.

Nam esto, quod dotes debeantur conditionaliter, cuius tamē contrarium in terminis Statuti nostri verius demonstrari, & Rota nostra approbauit, vt in decif. 6. inter alias decif. Rotæ Bonon. nouissimè impressas. (& responsum meum est impressum supra lib. 1. resp. 41. & 42.) Respondetur, hoc nil obesse, quia etiam debitor conditionalis interim alienat, sed tamen bona alienata transeunt cum onere suo, & sua hypotheca conditionalis, cuius vigore potest creditor purificata conditione auocare possessionem l. qui balnei in princ. & §. 1. & l. potior in principio, & in §. qui potior ff. qui potior in pignor. hab. Bart. & alij in l. si filius in principio, ff. de verb. obligat. Negusani de pignor. primo membr. quintæ part. nu. 15. & seq. subd. imputare debet hæres, qui alienauit bona, & cupit illa non molestari, cur purificata conditione statim non soluerit dorem filiz exclusæ, aut cur ante alienationem non curauerit poni ad partes bona pro dote filiz, sicut disponitur in statuto de successione liber. ad intestat. §. & ad prædictam dorem.

22 Non obstat, & quod si filia exclusa deduceret dotē ante legitimam filij, esset melioris conditionis, quam quando dos succederet loco legitimæ, quo casu non posset cō deducere ante legitimam filij. Card. Zabarell. d. cōf. 151. Nun dicitur quod & illud redundat in fauorem filij, quia si eam nō deduceret vt æs alienum ante legitimam, non posset eam deducere nisi iure legitimæ, & consequens de legitima filij, quæ hoc modo magis diminueretur, vt considerant omnes Scrib. in d. questione.

23 Non obstat, & quod in legatis saltem quantitas hypothecæ nō retrahatur in præiudicium eorum, qui iudicio tempore acquisierunt. Paul. cōf. 446. num. 1. lib. 2. Negulaut. de pignor. 5. part. princ. 1. membr. num. 24.

- scilicet; filie testatoris legataria esse. & nobiles egerunt pro dotibus sibi legatis contra hanc Flaminiam Ghesellam, & cum prætenderent immisionem super bonis hereditariis per dictam Flaminiam detentis dubitati an tale remedium illis cõpeteret, & Rota restrinxit difficultatē vt videretur, an dos in hoc casu succederet loco legitimæ. Etenim legatum pro legitimâ habet multa privilegia, quæ non habent alia legata. Cõtenti quia vltimū fuit informatum pro legitimâ tali dubio liberalissimè cedere. Idē cum præsupposito, quod dos in hoc casu minimè succedat loco legitimæ: Iterum propositū dubium, an fororibus esset danda immisio, & pro negatiua fuit totum, quia extra materiam legitimæ.
31. † inuito in re certa, & dato heredē vniuersali, qui adierit, minimè datur remediū. l. fin. C. de adit. Diu. Adr. tollē. taliter. n. inlatus habetur loco legatarij, cui non competit dictū remediū, ita Menoch. tra. de recuperand. remed. 4. num. 1. 32. cum pluribus seq. vbi sub nu. 145. eandem magis communem ampliat etiam si hæres vniuersalis ad hoc minimè adiuisset dummodo non repudiasset, & proinde cum in proposito casu istæ sorores fuerint inlatus in re certa, imò in quantitate, & frater hæres vniuersalis adierit, non est agendum de remedio. l. finalis.
32. Quod vero ad Saluatum, † quod iuxta opinionem Rotæ solet dari pro legatis. Gabr. consil. 44. nu. 2. lib. 2. & fuit dictum in Romana legatorij de Columna 27. Ianuarij 1614. coram me, & in alijs: Fuit dictum neq; hoc remediū competere; quia bona, contra quæ agitur sorores, fuerunt alienata per Galeatium filium istarum. vnde † censetur per illum electa pro sua legitimâ. l. Marcellus §. r. 15. quæ vbi: C. strent. nu. 3. ff. ad Trebell. Bald. in Lindemus sub num. 3. C. eodem tir. Paris. consil. 44. num. 46. lib. 2. innumeros congerit Gabriel de legitimâ conclus. 4. num. 8. & fuit dictum in Viterbienti bonorum 10. Iunij 1602. coram me, quæ quidem legitima minimè potuit grauari legatis vulgata Ioueniam in prioribus C. de inoffens. et licet Doctores supra allegati loquantur de primogenitis, attamen cum pro parte sororum minimè ostendatur, quod Galeatus ante hæc alia bona alienauerit, præsumitur, quod hæc sint de primogenitis. quia alienatio est quid facti, quæ non præsumitur vulgata. l. in bello §. facti ff. de capti. & postliminio reuersi, cum concordantibus.
34. Non obstat, † quod dotes de beante tanquam res alienæ extrahi de corpore hereditatis Decian. resp. 46. num. 37. lib. 3. quia duæ sunt quæstiones separatæ in hac materia, prima est, an & quomodo sint computandæ dotes in statuenda quantitate legitimæ masculinæ, nempe si ille sint extrahendæ tantum de legitimâ debita ipsi masculis, vel potius de vniuersa hæreditate, & hæc tangit Decian. vbi supra, & nō est casus, de quo agitur. Secunda quæstio est, † an filius masculus illam partem legitimæ, quæ detractis dotibus sibi debetur, possit statim secuta morte patris alienare, vel potius dotes sint prætercedendæ, ita vt si filius alienauerit, possint filie adueniente tempore nuptiarum auocare bona alienata a tertijs possessoribus, & iste est casus, de quo agitur non tunc per Decian. In quo vltimū fuit Dominus resoluendum pro tertio possessoribus, quia legitima debetur statim mortuo patre. l. locum in princ. & in §. cū auct. m. C. de inoff. testam. Dos autem non nisi purificata conditione nuptiarum l. sanctum C. de nuptijs. Aymo. consil. 15. num. 2. in fine, & num. 3. Vnde videtur quod quatenus filius minimè alienauerit plus quam imperpetuum sua legitima, femina: nihil possint petere super bonis alienatis, quia non tenetur masculus expectare tempus conditionis nuptiarum antequam detraxere

suum legitimam sibi statim debitam. vt in puncto Cardinal. consil. 15. in fin. Facit, quod in legatorij factæ quantitatibus hypotheca non retrahitur vsque ab initio in preiudicium eorum, qui medio tempore quæserunt. Caltren. 446. num. 1. lib. 2. vbi assignat bonam rationem ad idem Negul. de pignor. 5. parte principali 1. memb. nom. 20. Cui motui non obstat, quod fideicommissa sint conditionalia, & nihilominus in plera conditione retrahatur hypotheca, & detur Saluatum, vt quod si die prædictatur in Rotis; quia hoc idē §. quia in fidei commissio resolutio fit ipso iure: Peregrin. qui multos congerit de fideicommiss. art. 40. sub nu. 7. non sic repetitur cautum in legato quantitas, sed potius contrarium, vt ex supra allegatis.

Non obstat, quod filius, qui est hæres vniuersalis, minimè possit egredere de separatione legitimæ ex Craff. §. legitimâ q. 1. num. 5. cum ibi allegatis; Quia illa conclusio procedit, quando filius vellet retenta legitimâ test. institutionis repudiare reliqua hereditatem, quod hoc non potest facere, vt dicit illi Doctores, in hoc autem casu minimè præterit filius repudiare hereditatem, sed tertius possessor ab illo causam habens retinere bona primò loco alienata pro legitimâ, qui terminantur valde diuersi.

38. Denique non obstat, † quod si filius, qui non consecit inuentarium in penam non consecit inuentarij tentatur soluere intergra legata, etiam si grauetur in legitimâ. Baic. in auct. sed cum testator C. ad l. falsid. cum alijs. Sued. decis. 13. 16. num. 1. 6. Peregr. de fideicommiss. art. 36. num. 141. Proinde cum non doceatur Galeatij cor. esse inuentarium, infertur non obstat exceptionem legitimæ. Quia fuit responsum, quod Deciores tenentes illam opinionem admittunt, quod † non ideo filius petat ius legitimæ, quam opinionem late tueretur Roland. de inuentarij consil. parte 5. §. otitur dubitatio nu. 9. cum pluribus seq. & tenuit Rot. in vna Romana legitimæ 11. Octobris 1609. Coram R. P. D. Manzanedo.

Ex hoc sunt illationes, quæ faciunt conclusionem non oblatre in casu proposito.

Prima est, quod si filius non amittit legitimam onus legati non cadat præcisè super portione debita pro legitimâ, & consequenter † poterit filius illâ liberè alienare, & acquirentes etiam securi remanente filio persoluerit obligato soluere legata etiam supra vires hereditarias ad tex. in Auth. de hæredib. & falsid. §. hinc nobis veris. si vero non conceditur inuentarium. Fano. de inuentarij consil. p. 7. nu. 15. Corn. consil. 180. num. 9. lib. 4. Couar. in cap. si hæres num. 9. extra de testam.

41. Secunda illatio est, quod filius † ratione predictæ legitimæ minuit tertiam partem legatorij, & residuum tantū tenetur præstare supra vires hereditarias. Bard. Aulh. sed cum testator numero 11. veris. dices tu. Phanuc. vbi supra: hinc sequitur, quod defectus conditionis inuentarij minimè possit suffragari sororibus ad effectum consequendi integra legata, sed ad effectum tantum conferendi ius tertias, vel fortè semissem, quatenus ipse † quattuor excludit a statuto faciant partem ad impingendam legitimam masculi iuxta decisiones in causa Romana de Lante ceram fel. mem. Clement. VIII. quæ est 266. parte 1. diuersi. Anconitan. legitimæ 28. Iunij 1606. Coram bon. mem. Penia, & in Ciuitate Castellj 25. Martij. 1604. Coram Illustrissimo D. Cardinali Lancellotti. Cum igitur petant totum debent rei consensu absolui iuxta not. per Federic. de Sen. consilio 165. in fin. veris. Item non obstat.

Tertio inferitur, quod cum legata, de quibus agitur sunt

2. §. 10. in repet. auth. nouissima num. 151. Craff. §. legiti-
ma q. 1. ratio enim est, quia tunc illi nulla legitima de-
betur, cum sit vniuersaliter institutus, & ius deducio-
nis legitimæ inducitur fit in fauorem filiorum aduersus
parentes, non possit de toto patrimonio in pernec-
tione filiorum disponere, & sic non habet locum, quando si-
lij ab eorum parentibus ex pietate paterna honorati
suerunt vltra id, ad quod lex eos adstringebat.

Nec est verum id, quod vnus ex dictis DD. Aduoca-
tis inquit, videlicet quod Doctor, dum disputat eam
questionem, Vtrum filius possit reuocare legitimam residui
repudiare, supponant filio vniuersaliter instituto debere
legitimam, quia alias frustra disputarent, an possit re-
tinere, si non deberetur. Labitur enim, quia Doctores
hic non supponunt, imò aliò non rendit questio, quam
ipsi disputant, nisi in perquirendo, an ius pro legitima
sit tale, quod competat filio vniuersaliter instituto, Et
dum concludunt filium non posse retinere legitimam,
& residuum repudiare; nil aliud concludere volunt,
quàm quod filius hæres vniuersalis, vel in quora vltra
legitimam, non habet ius vt filius pro legitima, sed solum
vt hæres in hereditate, & ob id non potest petere
separationem legitimæ à reliqua hereditate, C. quod
illi non est tunc debita.

Nec his aduersat Gugl. Bened. ex aduerso citatus:
in cap. R. vnus vnus verbo si absque liberis moreretur l. 2.
num. 48. de testam. & qui ab eo sunt citati: Imò con-
firmat opinionem nostram, cum velit, quod institutus
vniuersaliter, vel in legitima, alio non dato hærede,
qui pro vniuersaliter instituto habeatur, non possit lo-
giquam acceptare, & residuum repudiare ex ea ratio-
ne, quia cū sit institutus vniuersaliter, vel habeatur pro
vniuersaliter instituto, non possit diuideri hereditatē,
& petere solum legitimam, quia inquit, quod tunc pat-
riculari successio deponit nomen singulare, & assumit
nomē vniuersale, quod est, ac si diceret, q. d. filio vni-
uersaliter instituto legitima non debetur, quia tunc ius
legitimæ supprimitur, & solum consideratur vniuer-
salis titulus successiois.

Nec obest, quod ratio, cur filius vniuersaliter insti-
tutus non possit retenta legitima residuum repudiare
sit, quia non potest hereditatem pro parte acceptare,
& pro parte repudiare l. 1. & 2. l. si solus ff. de acqu. her.

Præcipuum fundamentum, & præcipua ratio est, quia fi-
lius vltra legitimam institutus non habet ius pro legiti-
ma. Et huc cor fluit ratio, quod filius non possit pro parte
acceptare hereditatem, & pro parte repudiare, nā
intelligitur hoc modo, quod filius vniuersaliter, vel vltra
legitimam institutus non capit diuerso iure heredi-
tatem, videlicet vt filius legitimam, & vt heres resi-
duum, sed totam capit iure hereditario, quia non cō-
sideratur ius legitimæ, quod habet vt filius, dum est hæ-
res vniuersalis. Alex. in d. l. quia poterat ad treb. Arct.
confil. 159. in 1. dub. & in d. l. 1. sub num. 10. versic. tamē
quod filius ff. de vulg. vbi & Socin. Rip. & alij Ruin.
confil. 51. sub num. 2. versic. Potest etiam aliter lib. 3. Be-
ro. §. 87. num. 10. Et propterea cum illam habeat vniuer-
salem, & solo titulo hereditario, capropter non potest eā
capere pro parte tangente legitimam, & pro alia par-
te illam repudiare, & quia non consideratur, quod par-
te h. ibeat vt filius, si enim consideraretur, quod i. patre
habeat vt filius, & parte vt simplex heres, posset pete-
re partem sibi vt filio debitam, & aliam partem re-
pudiare ad instar creditoris, & qui est vniuersaliter sit
institutus, potest solum creditum deducere reliquo re-
pudiato. d. l. hæres instituta vt latē Dec. in ultimo not.
L. debitor cum ibi notat. C. de pact. & l. vt debitor C.
de hered. act. Sed quoniam in filio vltra legitimam in-
stituto non consideratur ius, & titulus legitimæ, sed so-

lus, & simplex titulus hereditarius; & t. qui simpliciter
est hæres, & nullum alium titulum habet, non potest sepa-
rare partem à parte l. 1. a. & l. si solus ff. de acqui-
hered. l. vni. §. h. ita C. de caduc. toll. hac propterea
ratione nec filius vltra legitimam institutus, quia con-
sideratur vt simplex heres, nō habet ius separandi le-
gitimam à residuo hereditatis. Et hoc modo intelli-
gitur hac materia.

Et ita ex his patet nullam esse constituendam diffe-
rentiam, & vel quod filius vniuersaliter hæres insti-
tutus velit retinere legitimam, & residuum repudiare, vel
quod velit totam hereditatem retinere, sed parte ac-
ceptate iure legitimæ, & partem solo, & simplici iure
hereditario, quia vtroque casu militat ratio, quod illi
non debetur legitima, cum de patre conueni non pos-
sit, quod alium instituerit hæredem, vel eum grauau-
it solutione hereditatis. Itē militat alia ratio, quod
non potest scindere titulum acquisitionis, & diffinire
capere hæredem ratum, sed quod debet eam vniuer-
salem capere. Et istud in terminis eo, qui vult retine-
re totam hereditatem considerat Rip. in d. l. 1. sub nu-
158. ff. de vulg. ibi. *Aliter responderet Arct. quod dicitur
quia honorum alio instituto, secus si solus ipse filius sit
institutus, nam tunc incommuniens videtur, quod eadem
hereditas censetur diuerso iure, quia responso procedit
vt filius vellet habere totam hereditatem, Gabr. dict.
confil. 94. sub num. 2.*

P. O. nōdē; etiam fit, vt cum Galeatius fuerit vniuer-
saliter hæres institutus, & vltra legitimam non grau-
atus, nullum ius pro legitima habuerit, & consequenter
Flaminia ex persona Galeatii eam allegare non possit.

Nec obest, quod legatum dotum filiarum sit fructo-
rum sexdecim millium. Quia satis est, quod hereditas
Ioannis testatoris erat opulētissima, & quod Galeatius
consequutus est bona longē vltra legitimam etiam du-
plicatam, & triplicatam. Nec enim, vt filius possit l. legi-
timam petere, sufficit, quod simpliciter sit grauitus
legatis, sed oportet, quod sit grauitus vltra debitum
modum, & sic in legitima. Paul. in d. l. hæres sub num. 3.

ibi *Sol. verum est nisi in legitima debita instituto, quan-
do esset grauitus legatis, & fidei commissis, ita q. ex solutis
non haberet legitimam integram.* Anch. dict. confil. 3. 12.
Alex. in d. l. quia poterat ad trebell. l. si in l. 2. num. 53.
ff. de vulg. Arct. confil. 159. in 1. dubio & in d. l. 1. sub
num. 10. vbi & Socin. sub nu. 31. Couar. in d. c. Rayn. ut.
§. 1. num. 1. d. de testam.

Et licet sit grauitus in pecunia, & pecunia in heredi-
tate non repetitur, attamen huiusmodi onus non
agenditur, ex quo hereditas erat opulētissima, per di-
stinctionem partis cuius facili poterat pecunia haberi,
ad eam, per Iacob. de Arc. Cyn. Bar. Paul. Alex. Tafon.
& alios in l. fin. §. & si præstatam C. de iur. delib. Surd.
decis. 318.

Pariter non obest, quod forores Galeatii fuerint in
dotibus institutæ, & sic Galeatius habuerit coheredes.

Quia præterquam quod diæ forores vt potest insti-
tute in re certa habentur vt legatarie L. quoniam C. de
hered. instir. Dicitur quod neque hoc sufficit, sed requi-
ritur, vt hæc duo simul t. concurrant, videlicet quod fi-
lius sit grauitus legatis, & habeat coheredem, vel sub-
stitutum, & ita volunt omnes Doctores mox allegati
per tex. in l. si libertus patrono ff. de bon. libert. Quod
quidem est verum, & procedit quò ad effectum detra-
hendi legitimam residuo repudiato oportet enim tūc,
quod filius habeat coheredem, vel substitutum, & vltra
debitum modum grauitus sit legatis in rebus heredi-
tariis, aut in re propria, & in casu non requiritur, q.
sit grauitus vltra debitum modum, sed sufficit simplex
grauiamen, quia tunc potest estimare grauiamen in re

D propria,

propria, quanti si excederet legitimum modum) & ita procedit d. lex si libertus patrono, & declaratur omnia per Doctores supra citati, præcipue Aret. & Socin. d. l. si de vulg. Trentacinq. d. c. 9. Si autem non sit grauatus legitimis in rebus hereditariis ultra debitum modum, quantum uis habeat coheredem, vel substitutum; vel si grauatus legitimis ultra debitum modum, sed non habeat coheredem, aut substitutum, tunc non consideratur ius legitimæ quod ad effectum illum detrahendi residuo computato; sed ad effectum illum detrahendi retenta tota hereditate sufficit, quod sit grauatus legitimis ultra debitum modum, quia tunc reijcitur omne onus, & omne grauamē, ut filius habeat liberam suam legitimam, nec attenditur, an habeat substitutum, vel coheredem, quia hoc solum consideratur, quando filius uellet repudiare hereditatem, quia si non exiret qui eam adeat, nec tunc potest illam repudiare, ut per Doctores, omnes supra citatos, sed ad effectum simpliciter deducendi legitimam residuo hereditatis retento solum inspicitur, an sit grauatus ultra debitum modum, nam tunc semper ratio legitimæ habetur ad effectum reijciendi ab ea omne onus, & omne grauamē per d. l. omnimodo l. quoniam in prioribus, & quoniam nouellæ G. de inoff. test. cum alijs allegatis. At quando filius nullatenus est grauatus in legitima, sed ultra eam plenè, & liberè institutus, tunc sine habet coheredem, vel substitutum, quod non habet, nil attenditur ad effectum detrahendi legitimam retento residuo hereditatis, nam tunc nulla habetur ratio legitimæ, cum in nihilo filius sit offensus, & habens plusquam à lege est taxatum, sed eo casu plenè exequi debet voluntatem testatoris, cum ab eo sit honoratus ultra id, ad quod ille de necessitate tenebatur, & si omittitur, indignum faceret. vnicuique sua ita C. de caduc. toll. & sic tunc procedunt rationes supra allegatæ. Et hoc modo intelligitur, & uicè procedit tota hæc materia.

Propterea quæ sequitur, quod cum, ut dictum est, Galeatius fuerit honoratus à Ioanne eius patre satis, iōgè ultra debitum, & legata inspecta opulenta hereditas modica fuerit, nulla sit habenda ratio legitimæ Galeatii, & de ea non possit Flaminia tercia posseditrix opponere, quia si filio non debetur legitima, multo minus de ea opponere potest tertius possessor; quia hoc casu non habet locum regula, quod multa facta tenent ad instar filij, qui etiam non possit propria auctoritate eligere bona pro legitima, attamen per cum alienata cadunt in causam legitimæ, prout deducit vnus ex dictis Advocatis. Nam illud contingit, eo quia legitima verè debetur, & de hoc tunc non contēditur. Vnde cum possit detrahi vel ex his, vel ex illis bonis, æquius est, ut ex alienatis detraharur, & illa in eam impendantur. At secus est in casu isto, in quo filio nullum ius competit pro legitima, ob id in tertium possessorem transire non potest hoc ius. Et sic ex his subsistit prima mea responsio data.

Sed quatenus etiam in via dispositionis, non in via veritatis amitteretur, quod Galeatio deberetur legitima: Adhuc dixi, quod filius Ioannis per legato suarum potiores tunc Galeatio pro sui legitima, quia doctes filiarum exclusarum à Staturo deducuntur ut res alienum ante legitimam filij secundum magis communem opinionem, ut tunc probati sumus. 14.

Non obstat decisio Rotæ in vna Firmana legitima 16. Februarij 1618 coram R. P. D. Vualdo, quæ est impressa post hoc responsam, quia loquitur in diuersis terminis, videlicet, quando femine sunt institutæ heredes, & masculi sunt exclusi, qui tractant de eorum legitima. Sunt enim in hæc distinguendi duo casus. 1. Alius est, quando masculi, qui à Staturo sunt vocati ad ex. Iulianæ for. minorum, succedunt in hereditate, vel

ab intestato secundum censuram Statuti, vel ex testamento, quia pater fit conformando dispositioni Statuti eos vocauit, & femine verò exclusæ solum traduntur de eorum dote, quia hic est casus, de quo in presenti specie agitur. Et hoc casu verissima, & receptissima est opinio, quod dos filiarum exclusarum ut res alienum deducitur ante legitimam masculinam, quam opinionem dem.

admittit etiam, & firmat Rota vbiens esse magis communem in eadem Firmana legitima in prin. Et ratio tunc est aperta, quia cum filia ante hereditatem excludatur, & non sit filia, propterea ius, quod illa habet, non potest considerari nisi ut res alienum hereditatis. Concurritque etiam ratio æquitatis, nam ex quo filia sunt exclusæ ab hereditate sibi debita, non propter causam demeritam, sed propter excessum contra l. maximam virtum C. de libe. pater, capropter æquum est, ut habeant hoc solatium, quod ius eis tribuitur pro solis filiis doctibus sit anterius, & præferatur iuri masculinorum, quibus in vniuersa hereditate succedit. Alter est casus, quod

do filia femina sunt institutæ heredes vniuersales, & masculi in sola legitima (quæ est casus Rotæ in dicta Firmana legitima) & sic contentio super modo deducendi legitimam, & dotes, quia filiarum quibus sunt heredes vniuersales institutæ, præcedunt tamen ad diminuendum, & calculandam legitimam masculinam, quod prius arbitrio peritorum ex vniuersa hereditate sibi relicta debeat constitui, & deperditi casus dos, quæ deperdita sit constituenda legitimæ masculinorum. Et hoc casu procedit decisio, quod dos filiarum non sit detrahenda ante legitimam masculinam cum Statuto exclusum, solummodo propter masculos, cuius virtute dos, filiarum detrahitur ante legitimam masculinam, si conditum favore masculinorum, & propter non debet in eorum odium retorqueri hoc casu, quod filia sunt heredes vniuersales sit institutæ, in ad hoc ut illud Statutum exclusum solummodo per hoc casu ipsa masculis debet dici, quod prius legitima masculinorum sit detrahenda, & aucta ita ad præjudicium illius legitimæ habenda ratio dotes solummodo, cuius factis eis succurrit sic ex eo, quod dum amittitur heredes vniuersales, ex qua hereditate ad eorum, vel peritorum arbitrium potest deducere suas dotes, sed quod ad præjudicium legitimæ masculinorum Statum exclusum ipsarum feminarum considerari debeat simpliciter, & absolute, ac si simpliciter, & absolute statueret eas excluderet, quia dum eas excludit propter dotes, excludit quando à residuo hereditatis femine sunt exclusæ, non autem quando sunt institutæ heredes vniuersales, quia alias illud Statutum, quod est factum ut pro sit masculis, quando ipsi succedunt, hoc casu eis obesset, quo non succedunt, sed tractant de sola sui legitima, & ideo ut eis pro sit, debet dici, quod filia habeantur tanquam simpliciter exclusæ, & sic non sit habenda ratio dotes eorum ante legitimam masculinam. Et hoc modo omnia bene concordantur, & habent suas fundamentales rationes.

Præterea dicta decisio Rotæ in Firmana legitima procedit quod ad taxandam quantitatē legitimæ masculinorum. Nos verò loquimur de prælatione, quæ inter se videt diffinitur, nam simul stant, quod dotes habeant prælationem, & detrahantur ante legitimam masculinam, ut nos dicimus, dummodo tamen non deducantur in tanta quantitate, quod lædatur quantitas legitimæ masculinam, ut loquitur Rota. In presenti autem casu legitima masculinam reliqua remanet etiam prius detrahitur donis ob opulentiā bonorum. Idco.

Non obstat alia responsio dum dicitur, quod dos detrahitur ante legitimam quod ad computationem quantitatē legitimæ, sed non quod ad veram prælationem. Imò in alio responsu no. 16. fuit dictum, quod & prius detrahi-

destruitur quoad vram prelationem. quia licet opus non sit verum debitum, quod destruitur simul cum alijs rebus debitis patris de fundi. et tamen debitum apertum debitorum legali legitime filij masculi, et quia filius excluditur a statu reservatum est ius pro dote, et propter reus filius masculus. *h. v. v. l. i. beneficium statuti ad ex-*
clusionem feminarum oportet vt satisfactio dotatio-
ris, & sic filia femina pro suo dote est semper anterior
filio masculo. Alex. consil. 31. lib. 4. cum alijs tunc cita-
ris. Pergrin. decis. 7. sub num. 14. & decis. 87. num. 3. &
proinde agere potest contra tertium ad bona alienata
per filium, vt per Afili. decis. 162.

Non obstat, quod legatum dotium in presenti casu fuerit sub conditione cum nuptiis, legitima autem patris est debita, et ob id Galicaris in presenti casu pro sui legitima fuerit tempore anterior dotibus filiarum, et sic propterea potuerit ante aduentum conditionis alienare bona.

Nam plene fuit responsum in eo responso ad nu. 19. ad finem, quae responsiones adhuc subsistunt. Vtra quae,

17. Primo dici potest, quod si legatum dotis factum a patre filij cum nuptiis est purum, et ita alijs respondit, et obtinuit in hac Rota nostra Bononiensis vt habetur decis. 6. inter nouissime impressas. De iure enim communis hoc abfoluere est. Bar. Paul. Cum. & alij in l. tunc et rum §. Ticio genero si de cond. & demonst. Mancic. de condict. lib. 1. tit. 21. num. 35. in 6. sa. Menoch. lib. 4. praesumpt. 146. nu. 20. & 31. De iure autem Statutario non libi habetur, quod pater possit legatum dotis filij apponere aliquam conditionem: Nam Statutum de successib. liber. condic. testam. in princ. permittit, quod apponatur conditio, modus, & aliud grauamen non propter hoc, nec loquitur in legato dotis, vt tunc demonstratum. Quinimo in §. in qua legitima eiusdem Statuti dicitur, quod dos data in puerum in legitima. Ergo constat, quod dos constituitur tanquam diuersa ab eo legato, de quo Statutum loquitur in antecedenti §. & cui vult posse apponi conditionem, vt l. latius habetur in d. decis. Ergo tunc probauit.

18. Praeterea quicquid sit de his filijs debita fuisse conditionis: Attamen hypotheca pro ea super bonis testatoris orta fuit a die mortis illius, non solum de iure communi, vt in alio responso pro hac causa edito probauit num. 21. sed praecipue de iure statutorio, vt in §. ijs vero casib. de successib. lib. ab intest. ex quo statuto tollitur difficultas.

Nec obstat, quod statutum illud loquatur in dote non constituta a patre, sed constituta arbitrio coniunctionum: Nam statutum illud vel a fortiori procedit in dote a patre constituta, & per heredes danda, quia nimirum ex quo hypotheca conceditur pro dote a patre non constituta, sed constituta arbitrio coniunctionum, quae non solum expectat tempus nubile filiae, sed est et iocunda, quia venit taxanda a coniunctis, a fortiori concedi debet pro dote constituta a patre, & per illius heredes danda, quae est certa, & habet dispositionem testamentariam, pro qua regulariter hypotheca conceditur. Vel statutum illud generaliter intelligi debet de dote constituta nec a coniunctis, quam & a patre relicta, propter illius heredes danda. Nam in princ. §. inquit, quod si filia dotata a patre excluditur, & solum eius filii namque per dote filios constituit, & dari. Mox subiungit, Et per de iure pro dicta dote constituta. Et danda ex die mortis illius sine specialiter expressis obligatis. Modo quando statutum loquitur de foris dote, non solum intelligitur de illis, quae effectualiter habuerunt dorem, sed & de illis, quibus nundum soluta est dos, sed solum relicta, vt expressè determinatur in eodem Statuto in §. volumus. Quare quando dicit, quod

bona sint hypothecata pro dicta filie constituta, & danda, intelligi debet eundem de dote non relicta constituta a propinquo, sed & de dote simpliciter constituta a patre constituta, nam illa copula (&) stat re debet amplius, sicut si dicitur lego empti, & parata lea tamen adiectio ubi Bar. de leg. 1. §. item Bar. in l. qui concubinam in princ. ff. de in l. §. si qui ducuntur ea §. verum in 3. opposit. ff. de reb. dub. Bald. in l. in re col. ff. de iust. & iur. Rulm. consil. 133. num. 3. lib. 1. Ripe in cap. ex parte nu. 47. de refen. Cronan. l. re conuincit, num. 58. de leg. 3. Surd. consil. 200. nu. 16. & decis. 722. num. 24. & decis. 319. num. 7.

Confirmatur, nam alijs absurdum, & inconueniens sequi posset. Quid enim si pater obijisset cum duobus filiabus, altera cui dorem certam per heredes dandam legalit. forsitan quia esset posthuma filii incognita, vel nata post testamentum, vel alio modo, & alia ex causa non fuisset dotata? Si diceremus, quod illa sola non dotata a patre & cui a propinquo dos esse constituta, & danda, haberet hypothecam a die mortis patris, & illa, cui a patre dos fuisset constituta, nulla in haberet hypothecam, inter filias induceretur inaequalitas, & maximum esset absurdum, quod nos est tolerandum. A. n. char. consil. 32. qui ait, quod si non est tolerandum, quod vna filia habeat dorem, quam possit transmutare, alia non sequitur Menoch. qui alios citat lib. 3. praesumpt. 201. nu. 110. Quare Statutum intelligi debet congruo modo, & sic quod concedat hypothecam tam pro dote constituta, quam pro simpliciter danda per heredes, quia scilicet a patre fuerit relicta, sed non data.

Maxime quia nulla ratio diuersitatis assignari potest, cur pro dote constituta a propinquo, & danda per heredes patris, concedenda sit hypotheca, & illa non sit coeodenda pro dote a patre relicta, & per illius heredes solum danda. Et ideo Statutum intelligi debet, vt vtroque casu procedat.

Et hoc modo euatur disputatio: An hypotheca, quae conceditur pro legatis conditionalibus purificata conditione trahatur retro: Nam et si in proposito locus sit retrotrahendi per ea, quae dixi in alio responso num. 25. & seq. Praecipue quia non agitur de simplici Legato, sed de debito legato vt ibidem num. 24. Dicitur cessare omnem difficultatem, quia dictum Statutum expresse concedit hypothecam super bonis patris a die mortis illius.

Et ita tolluntur omnes difficultates. Proindeque pronuntiandum est pro dictis filiabus, quae de dotibus agunt, quae sunt fauorabiles l. ff. sol. matr.

Et hec saluo, &c.

Laus Deo, & Beatissime Virgini.

Sapientia sui proposita hac causa, & nunquam resoluta, quamuis in alijs causis postea propositis Rota tenuerit dictam opinionem, vt ex sequent. decision. apparet.

R. P. D. DVNOZ ET.

Bonon. Indemnitas.

Leg. 23. Martij. 1618.

V. M. D. Eques Sigillimus Malusita praedictum quoddam eanquam suum vindicauerit prius D. Hieronymo Fatigatore vigore sententiae per arbitros laeque, ut actionis quae sequitur a signatum, d. D. Hieronymus

Lib. II.

mus obtinuit causam super releuatione indemnitas mihi in Rota committi contra Dominos de Linis ipsius auctores, qui multa contra dicti landi validitatem, & iustitiam opposuerunt. Unde placuit Dominis, vt suspensis pro nunc nullitibus examinaretur iustitia predictae sententiae per arbitros laicos, quae tota ex hac questione dependet, quoniam pars dotis Aemiliae ad Hieronymum secundum maritum spectaret: quo dubio proposito visum fuit DD. medietatem d. Hieronymo esse adiudicandam, idque vigore Statuti Bononico, in rubr. de dotibus §. si verò, vbi deciditur dotem aequis portionibus diuidi debere inter filios primi matrimonij in stirpes, & non in capita, & secundum maritum sine deductione legitimae, per quam portio mariti, dimini possit.

Cum enim non conuenerat inter partes d. Aemiliae duo matrimonia solum contraxisse, liberosque ex primo tantum suscepisse, respondendum est vigore huius statuti, dotem inter secundum virum filiosque aequi iure diuidendam: cum non possit reuocari in dubium, iura §. municipalis, quae vulgo statuta dicuntur, posse derogare constitutioni l. hac ad dicta, C. de secund. nupt. vt per Roland. in tract. de dote, quest. 24. in princip. Gabr. consil. 13. num. 16. column. 2. sufficitque licet non sit expressa derogatio, vt tacita per necesse, seu per incompatibilitatem ex verbis, & sensu statuti elicitur. Bal. consil. 455. lib. 5. Roland. d. tract. q. 25. num. 1. suo Bero. q. 19. num. 5.

Quod autem in incompatibilis sit dispositio statuti Bononien. cum d. hac ad dicta duabus rationibus coniungitur, quia Imperator in d. l. mandata diuisionem fieri inter filios primi matrimonij, & secundum virum per capita, statutum verò vult fieri per stirpes: deinde in d. l. cauerit, vt prius filiorum legitima ante diuisionem detraheretur, statutum verò contrarium verbis clarissimis disponit: & si, cum non possit stare simul veraq; dispositio legis, & statuti, necessariò sequitur, ut ipsius municipalis d. legi deroget Castr. in l. 3. num. 4. C. de inoff. testam. Socin. iun. consil. 93. num. 7. in fine, & seq. q. lib. 1. Monterent. ad statutum in verb. legitima Rot. decis. 432. num. 3. lib. 1.

Hoc posito non obstat secunda pars statuti, in qua permittitur vxori, vt possit disponere per viam testamenti, quia semper statuente expressè mandarunt, vt praeservetur legitima filijs, & marito pars, quam lucrari debet secundum formam dd. statutorum; ex forma autem d. statuti debet esse equalis portio, & sic per ista partem victimam non est immutatum lucrum dotale ex parte mariti, cum qui §. praeservat nihil de nouo concedat. Dec. consil. 282. num. 3. Paris consil. 13. num. 1. a. lib. 1. Idque tanto magis, quia ista praeservatio habet relationem claram ad dispositionem praecedentis statuti, quod sine dubio ex supradictis derogat dispositioni l. hac ad dicta, l. tante praecipue regula, quod quando statutum §. detest lucrum dotis marito, non potest vxor testando illud tollere, aut minuire. Castr. in l. si cum dote in princip. num. 1. ff. solut. marit. qui de communi testatur Roland. in tract. de dote, q. 82. num. 1. 2. 10. & 11. B. cc. consil. 76. num. 8. vique ad finem. Olafsch. decis. 20. num. 6. Theaur. decis. 34. in princ.

Nec obstat visa fidei decisio 432. par. 1. in nouiss. & alia manuscriptorum, quae datur coram b. m. Cardinali Blanchetto, responsum enim fuit, multum discrepare calum. l. v. ad dictam decisionem ad proposita facti speciei: in illo enim casu mulier, non contenta marito lucrum dotale à statuto limitatum relinquere, ipsum heredes exheredat filia scriperat, cum ipsa ex dote decem millium duo solum vixit, quam ex primo matrimonio suscepit, filiae, reliqua vero secundo marito

testamento donauerat, vt videre est ex lectura supradictarum decisionum, qui quidem casus tanquam omnis finis à statuente remanebat sub dispositione iuris communis; & ita nihil mirum si Rota tunc censuit non fuisse eo casu derogatum dispositioni d. leg. hac ad dicta. Secus autem dicendum est, quando marito nihil relinquunt, sed id solum praeservatur, quod sibi est, alia subuenteretur dispositio praecedentis §. ad quem subsequens relationem habet, cum secundum maritum hoc lucrum non percipiat ex iudicio vxoris, sed ex dispositione statuti. Castr. in l. si cum dote in fin. ff. sol. matrim. cum sup. allegatis.

Ex quibus euidenter patet maximam adesse differentiam inter illum casum, & istum, in quo Aemilia filios ipsos heredes s. instituit; cum de hac facti specie non possit loqui Statutum in d. §. idem dicimus, vbi disponitur, vt semper reuerenti debeat legitima filijs: cum §. enim ipsi purè heredes instituantur, legitimam pretendere non possunt retinendo partem hereditatis pro legitima, & aliam repudiando, argumento l. 1. & 2. ff. de acquir. heredit. Bare in l. pro herede §. seruo. ff. de acquir. heredit. & in l. gerit. num. 2. & ibi ad dentes iussit, ut Bald. Salicet, & Alex. post Cyn. in l. heredes d. ca. impub. & alij substituit. Bald. in l. vnica in verbo quò ad primam C. quando non per-part. Abb. in cap. 3. r. ynez in fin. extra de testam. & post eum Gugl. de Bened. vbi dicit filium succedentem ex testamento, seu ab intestato legitimam nullo iure petere posse, idque ex ratione, quia legitima cum sit portio successione ab intestato vera, loque nuper, C. de inoff. testam. in d. cap. 3. r. ynutius in verbo partis, quae sibi debebatur ab intestato, ideo debetur filio tam iure filiationis, quam hereditariae, vt bene explicat Tiraquell. de primogen. quest. 35. num. 10. qui multos cumulat Bero. q. 87. num. 10. & 11.

Et ita, cum d. statutum in d. §. item dicimus expressè mandet, vt legitima filijs praeservetur: per necesse sequitur, non praeservari casum, ipso filij fuerunt scripti heredes, quia nullum heredes, seu ex testamento, seu ab intestato ius exigenda legitimae competit ex supradictis, stante maxime, quòd similia statuta, & quae deferunt lucrum dotis marito, debent etque intelligi condito, seu non condito testamento. Roland. de luctu d. q. 82. num. 3. Manric. de tacit. & ambig. lib. 12. tit. 20. numero 13.

Nec placuit obediò desumpta ex eo, quòd D. Aemilia legauerit d. Hieronymo marito id, quod consequi debebat vigore statuti; placuit enim responso superius deducto, d. Hieronymum lucrum istud vigore testamenti non pretendere, sed in vim iuris à statuto sibi quaesiti; Vera quod hoc legatum tanquam factum de eo, quòd aliud debetur legatario, inuile est. l. si credi eori de leg. 1. §. ex contrario Instit. de leg. cum allegatis per Surd. consil. 13. num. 27. & seq. q. saltem maritus non fuit heres institutus, vt in casu decisionum coram Cardinali Blanchetto.

Nec etiam obstat potest statutum debere intelligi de dotibus à parentibus, vel alij constitutis, non autem de dote ab ipsamet Aemilia sibi constituta, & in odiosis, sicut illud statutum correctorium iuris communis, strictissima interpretatio est sumenda vulgaris iuribus. Placuit enim responso, statutum indistinctè loqui, & debere intelligi de quacunque muliere dotata à se ipsa, seu alio, cum bona §. mulieris non minus ea sint, quae ipsa sibi in dorem constituit, quam ea, quae ab alijs accepit, vt in specie respondit Fancus. de luctu d. in verbo restituenda, num. 6. & seq. Menoch. consil. 277. num. 47. & seq. cum alijs iussis adductis in vna Bonaventana dotis coram. m. Ven. prima Decembris 1671. in qua hac questio in puncto deductur.

Omibus alijs obediētiis plenissime satisfaciunt informantes pro D. Hieronymo, cum quibus Domini transierunt.

Et ita decum vtraque parte informante.

Lunx 17. Decembris 1618.

CORAM EODEM

Vm nuper sub die 23. Martij præteriti fuisset in hac causa decum medietatem doris Aemilie ad Hieronymum secundum maritum, alterā ad DD. de Linis filios dictæ Aemilie spectare, non acquiescentibus dd.

30 DD. de Linis iterum propoluerunt idem dubium, quod propositum DD. nullo modo recedentes, esse à decum respondere ex eisdem rationibus, quibus in supradicta decisione satis fuit probatum finit statum Bononi in §. de dictionibus §. dum concedit facultatem testandi mulieri de rebus dotalibus, præsertim marito lucrum medietatis doris secundum dispositionem præcedentis statuti, & filijs prioris matrimonij legitimam, vt sonant verba dicti statuti, quæ referri debent ad præcedentem dispositionem, in qua etiam extantibus filijs primi matrimonij semper medietas lucri secundo viro conceditur.

Nec visum fuit obstat, quod dicitur dd. verba statuti referent, esse non ad secundam, sed ad primam partem statuti, in qua statuentes decernunt medietatem lucri doris marito filijs non extantibus ea ratione, quia, si talio potius debet fieri ad eam partem, in qua nulla fit ratio iuris communis, cum statuta recipiant interpretationem passivam à iure communi B. d. consil. 367. num. 4. Aret. consil. 116. num. 3. in hoc autem casu certum est in dicta prima parte statuti nullam fieri derogationem, sed solummodo in secundis, in qua expressè derogatur dispositioni legis hæc adicili, C. de secund. nupt. & hanc item legentiam statuti videtur sequi Alex. consil. 101. num. 7. & 9. lib. 3.

Placuit enim responsio data in decisione, verba ipsius statuti in §. Item dicimus repugnare penitus huic intelligentiæ; consideratur enim casus, in quo non solum marito, sed etiam filijs aliquid relinquendum sit, dum facultas conceditur testandi mulieri etiam filios habentem ex quocunque matrimonio, & secundo viro marito, & legitimis filijs. Vnde concluditur statuti limitare facultatem ista testandi retentis terminis primæ regulæ, quando ad se secundus maritus, & filij primi matrimonij regulati.

32 hæc enim exceptio si ita intelligi debet, vt sit de regula 1. & non ultra §. 1. versic. si istam sententiam. ff. de negot. gest. Bart. in l. 1. & ibidem Dec. num. 26. ff. de reg. iur. cum cumulatis per Surd. consil. 152. num. 43. & consil. 262. num. 7.

Nec possunt verba ipsius statuti loquentia de filijs testandi ad aliam partem, in qua dispositum de casu, quo extant filij ex secundo matrimonio. Quia in illo nulli debet marito lucrum deciderit.

Consideratur etiam, quod statutum emanasse principaliter ad suorum matrimonium, quod necessario colligitur, quia in duobus primis partibus conceditur maritus plusquam illi competere de iure communi, & clarior in secunda parte, dum ea derogatur dictæ legi hæc adicili: Est relatio fieri huius partis ad primam, sequitur per necessitatem, quod non solum lucrum secundum marito non præferretur, sed totum ei auferatur, quod esset directio contra mentem expressam statuentium. Et ita magis placuit Dominis sciendum esse relationem ad secundam partem statuti, quæ disponit ex-

Lib. II.

tantibus filijs primi matrimonij, statum iuris axiomato, vt relatio fiat potius ad proximiora, quam ad remotiora, glossa in l. ff. de leg. præf. Bart. Casir. & alij in l. hæc res palam §. sed & palam. ff. de testam. cum alleg. per Surd. consil. 462. num. 17.

Nec etiam obstat differentia considerata inter secundam, & tertiam partem statuti, dum dicitur, quod, inter, unda probetur filijs detractio legitime, & in tertiam conceditur: Quia placet responsio, quod in secunda parte prohibetur detractio legitimæ filijs prioris matrimonij ad ostendendum, statuentium mentem fuisse, vt in tegra medietate spectaret ad secundum maritum, subiecta omni difficultate, ne filij alterius matrimonij possent præterdere, quod in primis esset detractio legitimæ, & inter eos dos esset postea diuidenda, & scilicet de hac ratio non tendit ad præiudicandum filijs in legitima, qui habent semper integram in medietate eis delata à statuto, dum eo casu non possent esse mariti semel hereditatis, sed ad statum mariti, vt haberet integram in medietatem sine diuisione sub prætextu legitimæ. Vnde sequitur, vt dum postea in §. item dicimus, concedit mulieri testandi facultatem cum præferentia lucri mariti, & legitimæ filiorum, non possit dici iuxta modo dispositum, sed solum limitate portionem filiorum, quibus ex secunda parte statuti debebatur medietas doris & ex tertia parte solum legitimæ, nec potest inferri, quod statutum in eo casu concedat legitimam, & in alio auferat.

His positis non obstat consil. Alex. 101. num. 9. lib. 6. Quia in eo casu, in quo consuluit Alex. aderant prefuissent filij illius secundum mariti, cui quod de tempore mortis vxor erat copulata, qui non est casus, de quo contra dicitur, sed longe diuersus, quia ex ista omni ratione non extant liberi, & licet videtur sub num. 9. innuere relationem fieri debere, ad priorem partem statuti, quod obicitur, & extra casum, in quo consuluit, & non penitus a legat. Eodemque modo responderetur dispositioni Theauri 84. quia ibi quærebatur, vtrum statum statuto deberet prius detrahi legitimam, quam diuidi inter filios primi matrimonij, & secundum maritum res dotalis, & licet ibi Theaurus dicat prius debere detrahi legitimam, non potest hæc decisio applicari huic casui, in quo, vt superius dictum fuit, hæc questio in contrarium à statuentibus definitur.

Item, quæ dicitur de decis. 61. Rotæ Bononi, in nouissima, quæ loquitur dum vxor omnia bona donauit marito, vel eodem hæredem instituit, in enim casus non est de casu à statuto, sed remanet sub dispositione iuris communis, vt testis de dicto fuit in decisione in hac causa coram me facta, in qua responditur decisionibus eorundem Bononi. Blanchero factis, quæ responsiones rursus ponderatæ Dominis placuerunt.

Non obstat etiam, quod magna verborum serie deducitur, statutum, quod loquitur ab intestato, non debet intelligi conditio testamenti. Responsum enim fuit, regulam esse in contrarium, quod si, quæ enim statutum de secundo viro lucrum doris debet habere locum tam ab intestato, quam condito testamento. Rol. q. 80. num. 2. Mant. de diuid. & indiuid. lib. 12. tit. 20. num. 13. versic. & hoc lucrum, deinde verba statuti loquentur indistincte, & indifferenter, deferunt enim generaliter lucrum marito, & cum sit de natura indistincti, debet vniuersaliter, & indistincte intelligi, hoc ab intestato, siue cum testamento vxor decedat, & licet postea in tertia parte faciat mentem omnem de testamento, sed sit limitatiue, & cum præferuatione lucri dotalis, de quo nihil disponit, illud quæ debet indistincte iam probatum fuit ex Rol. & Mant. supra allegat.

Placuit etiam responsio data in supradicta decisione.

D 3 ne sta.

ne statuentes considerasse etiam casum, in quo facien-
 35 da esset de iudicio legitimæ, quæ regulariter fieri non
 potest nisi factio testamento, cum ab intestato filij suc-
 cedant in totum, nec possunt pretendere ullam legiti-
 me deductionem, aut deductionem, Bald. Salic. & Alex.
 in l. heredes. C. de impub. Bart. & Ang. in l. qui pote-
 rat. ff. ad trebell. cum alleg. in supradicta decisione.

Nec visum fuit sentiri oportere, quod dicitur D. Hiero-
 nymum non potuisse lucrari nisi mediocritatem dotis
 primi matrimonij, & non illam, quæ fuit assignata pro
 dote post matrimonium iam consummatum, quia, ultra
 quod dicitur hoc in facto non subsistere, tollitur obie-
 ctum, quia statuti verba, que loquuntur de lucro dote-
 li in §. 1. etiam extenduntur ad mediocritatem augmen-
 ti dotis, vt patet ex verbis statuti, ex quibus, & alijs ac-
 curate per D. Zambeccarium deducis Domini steterunt
 in decis. vtrique parte acriter informante.

Decisio cuius mentio fit supra in responsio.

Firma legitime.

Veneris 16. Februarij 1613.

R. P. D. V BALDO.

RESPONDIT dubium in decisione hu-
 ius causæ 30. Octobris præteriti refer-
 uatum. An dotes filiarum sint detra-
 hendæ ante legitimam filij masculi,
 46 qua quidem in re quicquid esset di-
 cendum de illa opinione, quod i ubi
 fœminæ sint per statum simpliciter exclusæ, ita vt ear-
 rum dotes non subrogentur loco legitimæ, dos sit prius
 detrahenda vt æs alienum ex toto corpore heredi-
 tatis paternæ, & sic ante legitimam filij, quæ opinio vi-
 detur magis communiter recepta ex auctoritate gloriæ
 in l. opianianus §. unde si quis in verbo deberetur, ff. de
 inoff. testam. quam ad terminos prædictos statuti ex-
 clusui fœminarum inducunt ibidem Bal. & Angel. nu.
 3. & Fulgos. nu. 4. quos refert, & sequuntur Socin. &
 Caccia lup. in consil. post tit. ff. ad trebell. num. 3. versic.
 Tertia fuit. Paris. consil. 25. num. 4. lib. 2. cum alijs per
 Gabr. consil. 1. 1. lib. 1. Honded. consil. 63. num. 125. lib.
 1. Eugen. consil. 33. nu. 72. & consil. 35. num. 12. Tamen
 in casu isto Domini putabant dotes non esse detrah-
 endas ante legitimam, sed integrum tricientem deberi ma-
 sculo. Mouebantur nõnulli ex Dominis, quia si iste do-

tes i considerantur tanquam legatæ per testatorem
 47 suis filiabus, certum est legatæ detrahi post legitimam.
 48 I. Papiasianus §. quarta ff. de inoff. testam. Alex. consilio
 31. nu. 8. lib. 3. Cephal. consil. 740. nu. 6. lib. 5. Peregrin.
 de fideicom. artic. 4. nu. 14. & ita sentit in puncto Car-
 dinal. consil. 151. nu. 4. & Collegium Patavinum relati
 per Soc. & Caccia lup. in d. consil. post tit. ff. ad trebell.
 Brun. in tractat. de stat. art. 1. 3. m. 49. Port. Imolen. consil.
 39. 13. sub num. 14. Quæ tamen opinio alijs videbatur du-
 bitabilis, quia Cardinal. & Brun. in specie reprobat Pe-
 regrin. art. 38. in fine versic. ex prædictis, licet fateatur
 maximam fore eorundem auctoritatem in casu de facto oc-
 currenti, & Collegij Patavini opinionem falsam, & re-
 probatam in hoc, quod dotes vult detrahi vt legatæ dicit
 Gabr. consil. 1. 1. nu. 9. quem refert, & requirit The-
 saur. decil. 159. num. 9. versic. ideo iuxta idem. Ex eum
 informantes pro sororibus expressè dicerent prætendi
 dotes non ex legato, & testamento, sed virtute statuti
 Firmiani, quod filias excludit propter masculos, sed mæ

dat eas dotari arbitrio potestatis, & priorum strenua
 qualitate personarum, & dignitate domus, & facultate
 patrimonij. Ideo Domini firmanunt i dotes esse detra-
 40 hendas ita, vt non legatur legitima, quam esse tricen-
 tum fuit iam firmatum, cum statutum fuerit inducendum in fa-
 uorem masculi, & ideo non debet retorqueri in eius odium
 ad l. quod fauore C. de legibus, & in his terminis Gabr.
 d. consil. 20. num. 78. lib. 2. & proinde dictum arbitrium
 videbatur ita posse interpretari cum præsupposito, quod
 valor hereditatis esset scutorum sex millium iuxta esti-
 mationem periti, de qua fuit dictum in decisione, vt sal-
 ua remaneret tertia parte pro legitima filij, relique dum
 partes detraherentur pro dotibus filiarum, cum ista dos
 ipsarum ferè communiuaretur ad portionem, quæ ipsis
 obtigisset, si non fuissent a statuto exclusæ iuxta dedu-
 ctæ per Gabr. d. consil. 20. num. 78. cum sequ. quæ Do-
 41 minis placuerunt, præsertim i cum non debeat oc-
 casione dotium debitum fœminis a statuto exclusæ
 minui legitima masculorum. Castren. 286. alias 287.
 incipit, quoniam fundamentum col. penult. lib. num. 4.
 lib. 1. & est de mente Perreg. d. artic. 38. nu. 18. Et con-
 firmatur ex conclusione firmata in decisione, quod fœ-
 minæ in casu statuti ipsarum exclusiui faciant, vt non
 faciant partem, prout est vitulus masculo, quæ sanè viri-
 litas masculi maior est si legitima ipsius antedotes de
 vniuerso patrimonio detrahitur.

Vltimo placebat vni ex dominis aliud motiuum,
 42 quod cum iiste fœminæ fuerint vniuersales heredes legis,
 & inventarij, sunt consule ædiones, & remanet extin-
 ctum æs alienum iuxta notata communiter per DD. in
 l. debitor. C. de pact. cum ipse remanserint heredes si-
 ne vilo onere restitutionis l. si filium §. adiecio ff. de
 solut. gloriæ in l. cum à matre C. de rei vendic. & dicit
 Rota in vna Elina fideicommissi 9. nouëbris præteriti
 coram me. Vnde i cessant etiam, quæ alias ducuntur de
 43 imaginaria solutione, vt per Gabr. consil. 124. numer.
 3. lib. 1. Menoch. consil. 183. nu. 33. Surd. decil. 170. in
 princip. & decil. 224. nu. 7. & seq.

Et ita fuit decilum.

ARGVMENTVM.

Iliorum appellatione in dispositione te-
 stamentaria an veniant nepotes. Et an
 masculi tantum, vel etiam fœminæ; præsertim
 quando habita est ratio conseruationis agna-
 tionis. Et quando hæc ratio habita dicatur: Et an
 masculi ex fœmina admittantur. Item adoptati,
 vel arrogati, latè explicatur.

SVMMARIVM.

- 1 **I**liorum appellatione an veniant nepotes.
- 2 **F**iliorum appellatione in conditione nega-
 tiva veniunt omnes descendentes.
- 3 **F**iliorum appellatione ex proprietate ver-
 bi non veniunt fœmina.
- Contrarium num. 1. & 15.
- Præsertim in conditione negativa num. 12 & 15.
- Amplius etiam si substantiu essent masculini num. 14 & 37.
- Et ad hoc vs fœmina non comprehenduntur coniectura
 debent esse virgines. num. 14.
- 4 **F**iliorum appellatione non veniunt fœmina hæc statuto
 exclusiuo fœminarum.
- Declara quando fœmina essent exclusæ per substitutos à
 successione grauati num. 16.

Nec

- Nec sufficit, quod esset exclusa de successione gravantis ibidem. & num. 17.*
Item declaratur quando sumus in verbis dispositivis, secus si in conditione negativa. num. 18.
Item quando gravans decessit ab intestato, secus conditio testamenti num. 19.
3 *Femina non veniunt appellatione filiorum, quando testator discretus loquutus est de masculis et feminis. Declaratur num. 20.*
4 *Item quando in alia parte testamenti vocati sunt filij masculi. Contrarium num. 21.*
7 *Declaratur quando in eadem oratione posita est qualitas masculinitatis. Et quando testator de filiis eiusdem persona loquutus est. num. 22.*
Subdeklaratur quando sub eadem forma facta est mentio filiorum, secus si uno modo principaliter, alio modo dispositivum. num. 22. & 23.
Et vocatione masculinorum dispositivum facta non declaratur conditio negativa si sunt filij. num. 23.
Item femina non veniunt filiorum appellatione quando sunt habita ratio conservationis agnationis num. 9.
Quando autem dicitur habita ratio agnationis num. 20.
8 *Substituitur substituto successio haredi si praevenit si primus substituitur.*
Limita quando substitutio esset facta personaliter si, qui praedecessit. num. 26.
15 *Exclusa filia non est exclusa neptis.*
27 *Fideicommissum factum sub conditione si sunt filij evanesce si sunt filij.*
Etiam quod esse perpetuum ex parte vocatorum. n. 33.
28 *Ratio agnationis non expressa solum habet locum in personis expressis.*
29 *Nec ex ea declaratur conditio negativa si sunt filij.*
30 *Nec habet locum statibus alij coniecturis in contrarium.*
31 *Ex vocatione masculinorum alio non concurrente non resultat exclusio ratio conservationis agnationis.*
32 *Ratio agnationis non dicitur habita, quando fideicommissum est factum in casu decedentia gravati sunt filij.*
Etiam quod ad plures gradus vocatorum devenitum esset numero 33.
34 *Ratio agnationis habita non dicitur, quando in quacunque parte testamenti vocata sunt femina. Vel eorum filij. num. 35.*
Vel extranei. num. 36.
Etiam si simul admitti essent agnati. num. 38.
37 *Possit in conditione non sunt positi in dispositione. Sed excludunt tantum substitui num. 42.*
38 *Femina descendit a masculo est de familia, & agnatione continetur.*
39 *Conservatio bonorum in familia intelligitur enuncians casu dispositio testatore.*
40 *Ex particulari fideicommissum ad instrum ad universale.*
41 *Iura sepulchrorum transiunt ad feminas.*
42 *Masculi ex femina aliquid ducuntur masculis, si sunt masculi ex masculo.*
44 *Et compraebandum sub appellatione masculinorum quando ratio conservationis agnationis non est habita.*
45 *Præsertim in conditione negativa.*
46 *Et quando alij admitti sunt in alio casu.*
47 *Vel quando admitti sunt extranei.*
48 *Exclusa a matre intelligitur ex exclusio filij.*
50 *Declaratur quando filij vellem succedere ex matre materno, & eius persona, secus si ex matre, & persona propria.*
51 *Filij adoptivi non admittuntur ad fideicommissum ad exclusionem substitutorum.*
Ampla non solum si esset adoptati ab extraneo. num. 52. & 66.

- Sed etiam ab Ascendente. num. 61.*
Item ampla in arrogato ab extraneo. num. 51.
Item ampla quando etiam essent vocati filij simpliciter. numero 69.
Limita, quando fideicommissum esset factum per verba civilia. num. 54. & 55.
Item quando ad fideicommissum vocati essent legitimi tantum. num. 64. & 65.
Item limita in arrogato ab ascendente num. 59. & 62.
53 *Adoptatus ab ascendente si agnatus, & de familia adoptantis.*
Ampla & in arrogato. ibid.
59 *Item si esset arrogatus ab extraneo.*
56 *Legitimus successio ex voluntate testatoris in fideicommissum, ad quod vocati sunt legitimi, & naturales.*
57 *Arrogatus ab extraneo consequitur iuramentum civilia verum & naturalia fidei.*
60 *Arrogatus ab ascendente compraebandus substitutus exclusio feminarum, si non sit arrogatus ab extraneo.*
62 *Adoptio de facili conceditur solo imperio magistratus.*
63 *Commentum quid sit.*
67 *Verba naturaliter debent intelligi.*
70 *Arrogatus ab ascendente facta & legitimatio equiparatur.*
71 *Paria sunt arrogationem fieri ex testamento Principis, vel Comitum ad id privilegium habentis.*

LORIANUS Moratus egregius Causidicus legatus domo, et suis libris legalibus Camillo eius ex fratre nepotis; In omnibus alijs eius bonis sibi haredis instituit omnes ipsius testatoris filios masculos nascituros ex uxore, quam tunc habebat, vel alia quacunque legitimam; Et ijs non extantibus in instituit Margaritam, quam tunc habebat, filiam pro dimidia; Et de Camillum pro alia dimidia. Cui Margarita quandocunque decedenti sine filijs masculis substituit dictum Camillum vulgariter, & per fideicommissum. Eidem vero Camillo decedenti sine filijs legitimis, et naturalibus, vel legitimatis substituit tam in bonis praedilectis, quam in infra scripta substitutione comprehensis Ioannem patrem dicti Camilli, & alios filios masculos, & quoscunque descendentes Philippi de Moratis pro tertia; filios ser Nannis de Costa pro alia tertia, & Michaelem, ac Peregrinum filios Stephani de Moratis, & eorum descendentes pro alia tertia; Et quos omnes substituit, & descendentes ad invicem substituit vulgariter, pillariter, & per fideicommissum. Prohibens divisionem bonorum dictis haredibus, donec satisfactum fuerit omnibus eius creditoribus, et legatarijs de fructibus bonorum hereditariorum.

Voluitque ea omnia bona integre, & perfecte devenire debere ad dictos eius heredes institutos, & substitutos de supra, eorumque descendentes in infinitum. Domumque praedictam semper, et in perpetuum stare, & manere debere in familia, & agnatione de Moratis. Et ideo ad effectum rei huiusmodi dispositio factilius suum consequeretur effectum, prohibens alienationem bonorum dicta sua hereditatis tam ex testamento, quam ab intestato, & tam inter vivos, quam in ultima voluntate, cum d. domi voluerit permanere. Bar.

flare, & diuenire vi supra eo meliori, vtiliori, et forti-
tiori modo, qui potuit, & potest.

Mortuo testatore abique filijs masculis successit
heredes & argaria pro dimidia, & Camillus pro alia
dimidia; Qui Camillus deinde ex cui dicta substitui-
tione successit Margarita abique filijs postea defuncta.

Iste vero Camillus ex eius uxore suscepit Canpe-
nam filiam, quam Carola Palatinus nupsit ex qua or-
ti sunt Florianus, & Bernardus de Palatinis.

Carolus, & Canpenna obierunt, & Camillus sibi
in filios arrogauit duos eius ex filia nepotes, quos etiam
sibi heredes instituit, & quibus superstitibus vbi.

Nunc dicti de Morattis, & de Costa substitui di-
cto Camillo pretendunt euenisse casum fideicommissi
ad eorum fauorem.

Dubitatur quod iuris.

RESPONSVM. XI.

Adsit Deus, & Beatissima Virgo.

Perfecta discussione propositi du-
bi quique articuli sunt examinandi.
Primum an Camillus dicatur decessisse sine filijs, eo quod solum reliquit nepotes. Et sic an appellatio filiorum hoc casu veniant ne potest.

Secundus, An coniunctio, si sine filijs, adiecta: Camillo intelligatur si sine masculis, an vero & si feminis com-
prehendatur.

Tertius, An sufficiat, quod dicti nepotes sint masculi, quibus ex hoc non descendant.

Quartus, An casus prolix arguatur.

Quintus, An saltem purificatum sit fideicommissum respectu domus tantae dispositionis, quod illa sen-
per conseruetur in familia, & agnatione de Morattis.

Cum ita primum breuiter dico, Camillum non posse dici obijisse sine filijs, ex quo dictos nepotes reliquit. Nam licet maxima sit dubitatio, an filiorum appellatio veniant nepotes. Bar. in l. liberosum si. de verb. sign. Angel. & ceteri in l. galus si. institutos de liber. & posthum. Marti. de conic. vii. vol. lib. 8. tit. 8. Al. x. consil. 9. l. b. r. consil. 5. & consil. 26. lib. 3. & consil. 37. lib. 3. Rota decis. 507. & decis. 67. in multis collectis & Farin. tom. 3. p. 2. Attamen quando de filijs est facta mentio in conditione negativa, ut ex. liberosum substitui, qualis est casus noster, tunc appellatio filiorum veniunt omnes liberi, talis est in l. Lucius ff. de heredi. instit. iuncta l. 1. c. de cond. infer. Bald. in sol. & alij in d. l. galus si. institutos Soc. 250. sub num. 4. lib. 2. Peg. reg. de fideicom. artic. 2. num. 46. & artic. 25. num. 6. 9. 32. & 33. Honded. consil. 60. num. 63. lib. 1. & consil. 49. num. 70. lib. 2. Rota decis. 243. num. 4. p. 2. nouiss. & d. decis. 667. num. 22.

Cetero secundum videretur prima facie dicendum, dictam conditionem si sine filijs intelligi de masculis.

Primo, quia ex proprietate verbi, quia non est recedendum in hoc sensu de leg. 3. p. 1. utrum in conditionibus, l. 1. in fin. C. de cond. infer. appellatio filiorum non venit filia, sed solum per interpretationem. Iulij l. qui quis, & l. pronuntiatio. ff. de verb. sign. masculis.

non enim non concipit femininum, nisi per euentum nem. glo. in l. ferus legatus de leg. 3. Matic. de copie. lib. 1. tit. 14. num. 12. cum alijs citatis per Hond. consil. 57. num. 1. lib. 2. & Rulic. ad l. cum aus lib. 6. c. 10. n. 15.

Secundo quia Bononia existat statum excludendum femininum, & cui testator videtur se conformasse, Menoch. consil. 95. num. 60. Mantica d. tit. 14. num. 15. Rulic. ad d. l. cum aus lib. 3. c. 10. num. 18. & d. lib. 6. cap. 10. & 13. Hond. d. consil. 57. num. 17.

Nec relater videtur, quod substitui non excludere filias Camilli. Quia testator videtur se conformasse rationi generali statuti consistenti in conseruatione agnationis, licet non se conformauerit in casibus a statuto dispositis. Mantica d. loco num. 16. Rulic. d. lib. 3. cap. 10. num. 14. & d. lib. 6. cap. 10. num. 17.

Tertio, quia & testator pluries, & pluries discretie loquutus. Admodum, eos semper preponendo feminis. Etiam & in hac parte de masculis iussit dicendum est. Mantica d. tit. 14. num. 14. Menoch. consil. 204. num. 2. vbi l. 1. & d. lib. 6. cap. 10. num. 17.

Quarto quia testator & quando in vna parte testatur et in alia, in vna masculorum, & in alia partibus in testator sensu de masculis. Abby. consil. 36. lib. 1. Honded. d. consil. 57. num. 10. Rulic. d. lib. 3. c. 10. num. 50.

Quae conclusio habet locum quando & qualitas masculinitatis est polita in eadem oratione, in qua mentio filij simpliciter est facta. In rig. de substit. centur. 3. q. 58. num. 1. Rulic. d. lib. 3. c. 10. num. 163. Peg. de fideicom. artic. 25. num. 29. Et talis videtur casus noster. Nam Camillo decessit non filijs substituit Joannem, & alios filios masculos Philippum, & quosque descendentes masculos illius, & sic in eadem oratione, & sub eodem verbo substituit, videtur facta mentio masculorum.

Quinto, quia testator filiam propriam solum iudicialiter heredem instituit, & in alia dimidia Camilli, cui etiam uxor, & liberos legales reliquit. Exinde con-
coligitur praedictio masculorum. Menoch. consil. 95. num. 51. Rulic. d. lib. 3. c. 10. num. 167.

Sexto, quia Camillum propositum filibus Margaritae, illum tuba tacendo eidem decedenti sine filijs masculis.

Septimo, quia & Camillus probijit Margaritae illam, postea obijisset sine filijs masculis, potuisset filij Nannae & Costa, & alij substitui Camillo, succedere Margaritae sine masculis, decessit ex vulgari anomalia ita doctrinam Bar. in l. quadiua l. secunda de acqu. her. Quare si testator substitutos praeiit, filibus Margaritae filibus, & aliorum, multo fortius crediatur eos praeiitisse filibus Camilli, arg. a. l. eius matre C. de bon. mater. Menoch. d. consil. 95. num. 55.

Octauo, quia si taliter diceremus, plura absurda sequeretur. Tunc quia filia Camilli, qui erat testatori cognita, quia nondum nata, praedictae fuissent filia testatoris iam nata, cuique filibus, tam quia fideicommissum, quod tam magno apparatu a testatore fuit ordinatum in perpetuum cum prohibitione alienationis, & quibus si bonorum, ac detractionum, & ordine conseruandi inuentarium facile per existentiam filiarum subuerteretur. Tunc & quia sub conditione posita, tunc non solum filij legitimi Camilli, sed & legitimi, & filiae legitime admitterentur, quae absurda sunt cuiusdamque non absurdam de bono libere.

Nono, quia habita, & iuxta conseruationem agnationis, quo casu omnes cedentes filiorum appellatio non filiam non contineri, cum per eam non conseruetur agnatio, sed deest tunc Mantica consil. 95. equ. 26. Honded. d. tit. 14. num. 1. Honded. d. consil. 57. p. 1. gr. d. art. 25. Similiter quod de hoc conseruetur non solum ex parte, sed etiam per coheredum, & per dictos.

Scilicet.

Scrib. Sofficereque videtur dux comestura. Soculum, consil. 168. lib. 2. Menoch. d. consil. 95. consil. 150. num. 54. consil. 204. num. 46. & 1203. num. 34. ac lib. 4. præsumpt. 85. nu. 8. Quod autem in proposito habita fuerit ratio i consuetudinis agnationis ex pluribus videtur probari.

Primo, quia Margaritam eius filiam solum insinuat in dimidia hereditate, & in alia dimidia Camilli eius ex fratre nepotem.

Secundo, quia exclusit filias foeminas Margaritæ, quæ videtur potissima confectura in iudicando pluribus approbata Menoch. d. consil. 150. Meslin. decil. 97.

Tertio, quia progressus est ad plures gradus vocando agnatos, & descendentes eorum. Menoch. d. consil. 95. num. 53. & consil. 150. nu. 80. Rustic. d. lib. 3. c. 10. n. 139.

Quarto, quia voluit insinuari eius creditoribus, & legatariis de eius proveniunt, quod videtur fecisse, ut prospiceret agnationi, & substitutis.

Quinto, quia etiam viuentem Margaritam prelegavit Camillo d. domum, quod favore agnationis familiaris fecisse videtur.

Sexto, quia disposuit d. domum semper, & perpetuo manere debere in familia, & agnatione de Morattis; Quare sicut quodam domum exclusit foeminas Camillitæ & quod ad cetera bona, cum parum profectus haberet domum absque alijs bonis, sine quibus splendor familiarum non elucet. Soc. iud. d. consil. 168. sub num. 27. et.

Septimo, quia elegit sepulchrum sui cadaveris in sepulchro de Morattis.

Octavo contextus testamenti idem videtur demonstrare, dum iussit fieri inventarium domum reliqui Camillo, ordinavit debita, & legata solvide fructibus, prohibuit alienationem bonorum, & alia supra relata disposuit.

Nec turbare videtur, quod simul cum agnatis vocaverit filios de Costa. Quia licet hi non sint agnati, pariter tamen affectione eos dilexit, & partes in vocatione fecit. Et ob id etiam Nanni reliquit omnes eius rogatus, & prothocolia, & scuta 500. inveniendi ad commodum eius filiorum illius. Commisarius fecit, & cum eius consensu Margaritam feci nubere voluit, ac cum eius presentia fieri inventarium. Dicitque filij sunt præpositi filiabus Margaritæ, & id eo dici etiam debent præpositi filiabus Camilli, cum maxime duo ex dictis filijs nati essent viui testatore.

Decimo, & ultimo facit dilemma. Nam aut præter dicitur descendentiæ foemininam Camilli excludere substitutos ex eo, quia sit posita in conditione simpliciter. Aut ex eo, quia dispositivè sit vocata. Ex eo quia sit posita in conditione simpliciter, non videtur dicendum, quia illi solum ad exclusionem videntur admissi, qui sunt dispositivè vocati, ita ut qui non ostendit se vocatum, non possit excludere, cum testator dicat se velle eius bona integrè devenire ad insinuitos, & substitutos, eorumque descendentes in infinitum. Maxime verò, quia prohibuit alienationem tam ex testamento, quam ab intestato, & ideo ad exclusionem non admittuntur simpliciter positi in conditione, qui ab intestato succedunt. glossa in Lucius si de hered. instit. Ex eo verò, quia sit dispositivè vocata, nec etiam videtur dicendum, quia testator solum vocavit illos, qui sunt de familia, & agnatione de Morattis, quod in foeminis non militat.

Et quamvis hoc solum dixerit respectu domus; Idem tamen videtur dicendum respectu aliorum bonorum; Quia statim postquam dixit se velle domum stare in familia, prohibuit alienationem omnium eius bonorum, dicens hoc facere ad effectum, ut eius dispositio suum fortissimè effectum; sic ad effectum, ut domus maneat in familia. Quare cum vniuersalis prohibitio bonorum

sit appositæ, ut domus conferretur in familia; dicendum est & cetera bona conferuari debere in familia eo modo, quo conservanda est domus.

Nec dicendum est omnem descendentiæ Camilli esse vocatam, & sic etiam foemininam; Nam hæc generalitas restringenda est ad descendentiæ foemininam. Surd. consil. 316. sub num. 5.

Ceterum his non obstantibus contrarium indubie concludendum est.

Et pro fundamento huius partis sufficit adducere regulam, quod si appellatio filiorum in testamento veniunt necum masculi, sed & foeminae, siue modò hoc sit ex proprietate verbi, ut multi putant, siue ex communis usu loquendi, ut alij volunt, siue ex benigna interpretatione, siue alia ratione, sit est, quod hæc est regula receptissima, ita ut qui contrarium asserat, cum sit in casu fallentia, debeat hoc probare. Ibi quis ita in principis de testat. Ibi ita scriptis de leg. 1. i. iusta, & l. qui quis si de verb. sign. quam regulam post alios citatos ponit Ioan. And. Butt. & alij in c. Reynaldus de testam. Dec. consil. 170. Mantica de consil. 6. vltim. volum. lib. 1. i. i. ite 14. num. 1. & sub num. 7. Gabr. com. concl. lib. 6. ite de verb. sign. conclus. 6. n. m. 1. 7. & 8. Decian. consil. 1. in principis. num. 47. lib. 1. & respon. 1. num. 25. & seq. lib. 1. vbi ex multis probat hoc esse ex proprietate verbi, quod tamen, ut dixi, non curio quia sit est, quod regula sit appellatio filiorum venire filias, ut per eundem Decian. ibi num. 54. & per totum præcipue num. 160. cum seq. vbi pro hac parte demonstrat plures concurrentes regulas contra substitutos; Gabr. consil. 100. num. 5. vbi i hoc esse indubitatum lib. 2. & per totum. Peregr. de fideicom. artic. 5. num. 1. Rustic. d. l. cum auct. lib. 6. c. 10. num. 1. Honded. consil. 57. nu. 23. & per totum lib. 1. Scraph. decil. 880. & 1216. Rora in prioribus collectis ad Farinac. decil. 121. & 485. & i nouissimè collectis per eundem decil. 316. p. 1. & decil. 354. n. p. 1.

Quod maxime procedit, quia mentio filiorum est facta in conditione negatiua, nam dicunt filij, ut Ca. mulla de deventi filij filij, quo casu i verius est, & magis communiter receptum filias contineri ex proprietate verbi, aut quicquid facti de verbi proprietate, saltem facilius, quam quando facta est mentio filiorum dispositivè, & affirmatiuè. Decian. d. consil. 12. num. 1. & seq. lib. 1. & d. consil. 1. num. 59. & 98. lib. 2. quæ duo consilia sunt videnda, quia in eis exactè examinatur præsertim quæstio. Peregr. dict. art. 25. num. 6. Honded. d. consilio 57. num. 30. Rustic. d. lib. 5. c. 10. num. 9. & 18.

Tantò magis, quia quidò testator in casu nostro voluit intelligere de masculis, eos expressit, ut constat ex substitutione facta Margaritæ, si decessit sine filijs masculis, quam ex vocatione substitutorum, vbi eorum descendentes masculos vocavit: Hinc enim dignoscitur consulti omisise nomen masculinum in conditione adiecta Camillo. Et licet sit contentio inter Abb. consil. 36. lib. 1. & Ioan. de Anan. consil. 22. & eorum sequacis. Nam Abbas ait, quòd si sicut testator in vna parte mentionem masculinorum habuisset in alia parte testamenti, in qua simpliciter de filijs dixit, videtur intellexisse de masculis. Anan. verò totum oppositum ait, dicens quòd imò sicut expressit masculos, quando de eis sensit, ita etiam in alia parte eos expressisset, si de illis sensit. At tamen i opinio Anan. magis communiter est recepta in iudicando, & consulendo. Soc. iud. consil. 158. num. 39. & seq. ac consil. 180. num. 29. lib. 2. & optime consil. 100. lib. 3. per totum. Decian. d. consil. 12. num. 39. cum alijs seq. lib. 1. & latus d. consil. 1. nu. 130. in vndecimo fundamento lib. 2. Alciat. consil. 546. nu. 2. Aymo. consil. 189. sub num. 4. Marz. consil. 8. num. 12. & seq. Gabr. d. consil. 97. num. 28. lib. 2. Sison. de Præ.

testatorem, idcirco nō potuisset honorifice dotare eius filias, quæ erant de familia Morata, propterea voluit, qd de bonis ipsius testatoris posset eis succurrere; cum aliud auxilium non haberent.

Hinc tollitur septima coniectura. Tūm quia & illa est levis, & in iure non probata. Tūm & quia non sequitur, substituti excludissent filias Margaritæ. Ergo & excludissent filias Camilli. Nam ideo illas excludissent, quia cum illæ haberent bona paterna vltra dotem, & legitimam maternam, hæc satis eis sufficiebant pro dote earum: At filiz Camilli, si priuati fuissent bonis relictis eidem Camillo, quia non habuissent vnde commode possent se dotare, propterea eas non excludissent, & sic constat non subsistere argumentum de exclusione filiarum Margaritæ ad exclusionem filiarum Camilli.

- 35 Faciunt quæ tradunt Ceph. consil. 45. & 46. Decian. d. resp. 12. & resp. 1. Gabr. d. consil. 97. in l. consilio 88. & 100. in 2. Honded. d. consil. 57. Peregr. d. art. 25. Scraph. decil. 880. & 1216. Rot. d. decil. 485. in prioribus collectis à Farinac. Barz. d. decil. 11. Mand. d. lib. 4. tit. 14. qui dicunt non tenere argumentum de exclusione filiarum ad exclusionem neptis. Et quamvis loquantur in filia dotata; Idem tamen est in proposito, cum filiz Margaritæ haberent bona paterna, vnde congruè possent se dotare.

Præterquam quod non esset sine difficultate suppositum ex aduerso factum, nempe quod si præbisset Camillus Margaritæ, substituti Camillo lucentes Margaritæ sine filijs masculis decedenti ex vulgari cōtentā in fideicommissaria; Quia doctrina ꝑ Barcel. in d. l. quādiu de acq. hered. non habet locum, quando substitutio nominatim iniuncta est ei, qui prædecessit, vt post Ruin. declarat Peregr. de fideicommiss. art. 15. num. 26. Prout in proposito facta videtur nominatim, cum dictum sit *eadem verò Camillo decedenti sine filijs*.

- 36 Non obstat octaua coniectura deducta ab absurdis. Nullum enim absurdum sequitur, quod filiz Camilli admittantur ad exclusionem substitutorum; Imò absurdum esset, si non admitterentur, quia sicut earum pater prædictus fuit, ita videtur, vt omnis eius posteritas prædicta fuerit. Maxime quia inter substitutos extat filij Nannis, qui non sunt de familia, & maximum absurdum foret, quod extranei excluderent filias de familia, & agnatione. Absurdum autem ex aduerso deductum, quod filiz Camilli nondum nate præponendæ essent Margaritæ, & eius filibus tollitur; nam si loquamur de Margaritæ, nullus vnquam datur casus; in quo filiz hæ præponantur Margaritæ. Si verò loquamur de filiabus Margaritæ, ratio diuersitatis extat. Tūm quia filiz Margaritæ non sunt de familia Morata, filiz Camilli sunt de familia. Tūm & quia filiz Margaritæ habent bona paterna, ex quibus eis succurritur, vt sup. fuit deductum.

Aliud absurdum, quod fideicommissum tam magno apparatu ordinatum subterteretur, cessat. Quia fideicommissum fuit factum sub conditione decedentis sine filijs; Vnde solum habet locum purificata ea conditione, iuxta consil. Oldr. 21. Alex. consil. 139. lib. 6. Rot. decil. 230. p. 2. nouiss. & in nouissime collectis à Farin. decil. 486. p. 1. tom. 2.

- 37 Aliud denique absurdum, quod filiz legitimæ Camilli admittentur, non est absurdum, quia faciunt deicere conditionem ad exclusionem substituti. Scraph. in terminis dict. decil. 880. Rota in prioribus collectis à Farin. dict. decil. 485. & 486. per totam, vbi dicit quod admittuntur etiam ad exclusionem filij testatoris. Rustic. ad d. l. cum aius lib. 6. c. 10. num. 9. verbi quod est verum.

Non obstat nona coniectura deducta à consuetudine agnationis, in qua videtur consistere cardo difficultatis, cum sit coniectura à Scrib. approbata.

- 28 Primò, nam cum hæc consuetudo agnationis in sua parte testamenti sit expressa, sed solum ex aduerso deducatur per argumenta idcirco operabitur solum in personis masculinorum expressis; non autem ex ea sumi poterit interpretatio conditionis si sine filijs, ita in puncto Soc. iun. consil. 13. num. 34. lib. 2. Virg. de Siluest. inter consil. Rimi. d. consil. 224. num. 58. Cephal. d. consil. 527. num. 54. Decian. d. resp. 1. num. 175. & sequib. 2. Burf. d. consil. 368. num. 64. & 65. Gabr. d. consil. 100. num. 34. lib. 2. Sim. de Præ. consil. 90. num. 29. Mantica d. lib. 11. tit. 14. num. 7. Honded. d. consil. 57. num. 67. lib. 1. Rota in nouissime collectis à Farin. decil. 316. m. 5. p. 1. tom. 1. & decil. 282. num. 4. p. 2.

- 29 Secundò quia ratio à consuetudine agnationis, & si esset expressa, nō declarat qualitatem filiorum, quorum mentio facta sit in conditione negatiua. Virgil. de Siluest. d. consil. 224. num. 60. Burf. d. consil. 300. num. 160. Decian. d. resp. 1. num. 171. verfic. Secundò dico.
- 30 Tertiò hæc coniectura admittitur, si nulla alia cōiunctura in oppositum extaret. Decian. d. resp. 1. nu. 161. verfic. Sexto respondeo, Et inter cæteras coniecturas illa virget, quod quando testator voluit vocare masculos, illos expressit. Decian. in eod. resp. 1. nu. 174. verfic. Tertiò quod non habuerit, & num. 181. verfic. Sexto respondeo.

Quartò responderetur, (& hæc est solida responsio) quod in hoc casu nulla est habita ratio consuetudinis agnationis.

- 31 Primò hoc non legitur in testamento, & licet sint vocati plures masculi; Ex vocatione tamen masculinorum non refutat absoluta ratio consuetudinis agnationis, si aliud non contrariat, vt quia sit vocata familia, vel agnatio, sed solum refutat dilectio sexus masculini. Ceph. d. consil. 527. num. 55. Burf. d. consil. 368. num. 63. Sim. de Præ. d. interp. lib. 3. dubit. 3. fol. 2. num. 27. cum multis seq. Gabr. d. consil. 97. sub. num. 24. in duobus locis, quod concludit, quod quando testator vocauit solum aliquos agnatos, eos solos videtur dixisse specialiter quadam, & obscura ratione; non autem ex vocatione agnationis. Rota amplè in nouissime collectis à Farin. decil. 667. num. 1. p. 2. tom. 2. & decil. 300. num. 25. parte prima tom. 1.

- 32 Secundò quia si testator habuisset filios masculos, prout habere poterat, quia adhuc sanus condidit testamentum, eos simpliciter heredes instituit, non autem reciprocè illos substituit, nec similitur eis quemquam substituit. Ergo ꝑ non dicitur habita ratio consuetudinis, quia in eorum libera potestate non dimisisset bona. Decian. d. resp. 1. num. 183. verfic. Octaua etiam. Paris. consil. 87. num. 28. lib. 2. Ceph. d. consil. 46. num. 27. & 48. Gabr. d. consil. 97. num. 7. 24. & 25. lib. 1. d. consil. 88. num. 8. & d. consil. 100. nu. 35. lib. 2. Burf. d. consil. 300. num. 64. verfic. Quartò respondeo. Honded. d. consil. 57. num. 66. Rota d. decil. 316. nu. 5. in nouissime collectis à Farin. p. 1. & d. decil. 282. nu. 6. p. 2. Barz. d. decil. 11.

- 33 Tertiò quia tam Margaritæ, quam Camillo substituit solum sub conditione si sine filijs, & sic substitutiones vtrique eorum factæ effectum solum habebant in casu deicientiæ absque filijs, in casu autem existentie filiorum nullum onus adieciendum erat, nam ꝑ quamvis testator ad plures gradus substitutionum progressus fuisset, illæ tamen omnes intelligebantur sub euentu primæ conditionis si sine filijs ex d. consil. Oldr. 21. Alex. consil. 139. lib. 6. Rota decil. 230. p. 2. nouiss. & est hodie amplissima decisio inter nouissime collectas à Farin. 486. p. 1. tom. 2. & decil. 538. p. 2. Igitur non dicitur habita ratio consuetudinis agnationis, quia etiam filijs, & filijs filiorum substituit, vt per Doctos. in antecessenti ratione citatos.

neuro casu quicquid eis obit, & effectus pro nullo sum sit, quod substituti excludantur.

- Nec obstant, quæ contra utrumque caput adducuntur. Nam quod ad vocat simplicis exclusionis (prout verè) hoc modo illæ admittuntur. Rota d. decil. 316. nu. 3. p. 1. nouiss. Farin. d. p. 2. decil. 538. & decil. 667. Decian. d. res. p. 1. in plur. locis præcipue n. 96. lib. 2. Hond. d. consil. 57. num. 47. lib. 1. Non obstant, quod illi solæ ad exclusionem admittantur, qui sunt dispositiue vocati, cum testator vocauerit institutos, & substitutos, eorumque descendentes: Nam hæc verba intelliguntur modo, quo supra, quia adiecta sunt verba relatiua, ibi, *dictis*, & ibi, *ut supra*. Rota decil. 566. p. 1. nouiss. & in dictis decisionibus à Farin. collectis 267. 300. 538. & 667. & ob id non faciunt, quod positi in conditione dicantur dispositiue vocati. Rota decil. 491. in priorib. col. lectis à Farinæ.

Non obstant pariter, quod prohibita sit successio ab intestato. Quia intelligitur extra casus resultantes ex permissione testamenti.

Quod verò ad caput dispositiue vocationis non obstat, quod vocati sint illi de familia. Quia vt dictū fuit, & forma succedit, quia est de familia, & agnatione.

Præterea procedit quod ad domum. Nec obest, quod & idem intelligitur respectu aliorum bonorum, quia adiecta fuerit vniuersalis prohibitio alienationis bonorum, vt domus conseruetur in familia.

Quia hoc non est verum, sed vniuersalis prohibitio apposta fuit, vt omnia disposita in testamento in suis casibus, & singula singulis referendo suum sortiantur effectum, vt clarè ex verbis loquitur.

Ex quibus patet, quod dicta conditio si sine filiis adiecta Camillo intelligitur, tam de masculis, quam de feminis.

- Circa tertium articulum dicitur, esse quod conditio si sine filiis adiecta Camillo intelligatur si sine filiis masculis, & sic eius filia non potuisset excludere substitutos: Attamen cum Camillus obierit superstitibus duobus filiis masculis ex d. eius filia, expropter
43 hi excludunt substitutos, quia & quæ proprie dicuntur masculis, sicut illi, qui descendunt ex linea masculina. Paul. in l. 1. nu. 3. & ibi Corn. C. de cond. instert. Rota de magis comuni decil. 6. p. 1. & decil. 15. num. 1. & 2. p. 1. nouiss. Et receptissima est sententia, quod & quando non agitur de consecutione agnationis, & subiecta materia aliud non suadcat, ita veniant masculi ex femina, ac masculi ex masculo. Rota d. decil. 6. part. 1. & d. decil. 15. p. 2. & inrer nouissimè collectas à Farin. 463. per totam p. 1. tom. 1. Hond. consil. 15. lib. 2. Ludou. Casan. conf. 23. in primo dubio, qui & ipse de frequentiori, & veriori testatur alios multos allegans. Peregrin. de fideicom. art. 26. num. 17.

- Quod maxime asserendum est in proposito ex tribus. Primo, quia nos sumus in conditione negotia ad exclusionem fideicommissi, quo casu & facilius veniunt masculi ex femina, quam in dispositione vocati, & indubius fideicommissi. Peregrin. d. art. 26. num. 17. circa medium, & in veris. Passus.

- Secundo, quia filij masculi Margarite, qui non poterant conseruare agnationem, vt dictum est supra, admittuntur tam ad exclusionem Camilli tantoperè dilecti, quam quorumcumque aliorum substitutorum. Igitur fortius & filij masculi ex filia Camilli admitti debet ad exclusionem dictorum substitutorum Casan. d. conf. 23. num. 7. Rota d. decil. 4. p. 1. nouiss.

- 47 Tertio quia & inest substitutos extant filij Nannois, qui non sunt agnati, nec possunt conseruare familiam. Igitur multo magis hi filij ex filia suæ admittendi. So-

cin. in l. gallus §. nunc de leg. col. vlt. de liber. & posth. Casan. d. loco. Peregr. d. art. 26. num. 17. Rota d. decil. 5.

- Nec refert, quod inter substitutos extant etiam agnati. Nam satis est, quod sunt admitti extranei ad agnationis inde constans, quod non est habita ratio conseruationis agnationis, sed solum illius qualitate masculinitatis, vt per Casan. in eodem consil. 23. num. 5. Rota dicto loco.

- 49 Nec obest, quod & mater dictorum filiorum sit excluda, & ipsi filij sint exclusi, ne melioris conditionis sint, & plus iuris habeat, quam eorum mater. l. si vna matre C. de bon. mater. Bart. & Alciat. in Liberosum. & de verbot. sign. cum sim.

- 50 Nam procederet quando filij vellet succedere et iure materno illius personam representando: At hoc casu filij succedunt ex eorum propria persona, & proprio iure, quia sunt mascululi, quæ qualitas non inest eorum matri, & propterea non attenditur incapacitas matris, sed incapacitas ipsorum filiorum, vt per Rota d. decil. 15. p. 2. nouiss. & dicta decil. collecta à Farin. 463. p. 1. Hond. d. consil. 15. cum sim.

- Circa quartum. Existimo arrogationem factam per Camillum suum matrem dictorum eius nepotum illis prodesse ad exclusionem substitutorum. Licet enim filij adoptiui regulariter non admittantur ad fideicommissa in exclusionem substitutorum. l. si ita quis §. 3. §. is cui ff. de leg. 2. & l. fideicommissum §. 1. ff. de codic. & demonstr. latè Peregr. de fideicommiss. art. 2. numero 93.

- Hoc tamen absolute non procedit. Sile enim in hac re duo præcipue animaduertenda. Primum quibus verbi vsus sit testator in constituendo fideicommissum: An verbis ciuilibus, & naturalibus, an ciuilibus tantum, an naturalibus tantum, an simplicibus. Secundum an simus in arrogatione, vel adoptione ab extraneo, vel ab auctore, aut alio ascendente facta.

- Ex pro perfecta resolutione distinguendi sunt huiusmodi casus.

- Primus, quando testator ab fideicommissum vocauit agnatos, vel filios de familia, & sic per nomina tantum ciuilia.

- Secundus, quando vocauit filios legitimis, & naturales, aut substituit alicui decessit filios legitimis, & naturalibus.

- Tertius, quando nedom vocauit filios legitimis, & naturales, sed & legitimis tantum. Et idem quando substituit alicui decessit filios legitimis, & naturalibus, vel legitimis tantum.

- Quartus, quando vocauit filios naturales.

- Quintus, quando simpliciter vocauit filios, sive liberos, vel simpliciter substituit decessit sine filiis, aut liberis.

- Primo casu aut sumus in adoptione, aut arrogatione. Si in adoptione. Aut illa facta est ab extraneo, aut ab ascendente: Si ab extraneo, & tunc adoptatus non potest succedere, nec excludere substitutum, quæuis fideicommissum sit factum per verba tantum ciuilia.

- 52 ratio est, quia is, qui non transit in potestatem patris adoptiui, nec fit de eius familia, sed remanet sub potestate, & familia patris naturalis. l. cum in adoptiuis 10. C. de adop. ibi, sed ita cum permanceat, quasi non fuisset in alienam familiam transiit, & sed hodie instituitur eod. ponit Soc. in l. cum auct. sub numer. 56. de cond. & demonst. Si verò adoptio & facta sit ab ascendente, & tunc qua concurrunt simul naturalis, & ciuilis iura, propterea soluitur ius patris naturalis, & ibi transit in potestatem, & familiam patris adoptiui, vt probat d. l. cum in adoptiuis, & tex. in d. §. sed hodie in fine ibi, vt

- 53

in familia, & in potestate huiusmodi patris adoptivi sit. Et in § per adoptionem infit. de legit. agnat. succels. ibi, agnatus inter suos heredes esse non dubitatur, & in Libanum. Non solum autem naturalis, sed etiam adoptivus quoque intra consanguinitatis habebunt cum iis, qui sunt in familia, & in l. 2. § nam qui adoptatur ff. de iust. & legit. vbi dicitur adoptator iisdem fieri agnatum, quibus pater ipsius fuit; Quia ex hodie solus procedunt in adoptione facta per ascendentes per d. l. cum in adoptivus, & d. § sed hodie. Cum ergo iste adoptatus sit agnatus, & de familia, propterea admittitur ad fideicommissum factum per verba civilia. tex. est in l. si cognatis 20. ff. de reb. dub. vbi si legetur cognatis, vel cognationi, admittuntur qui per arrogationem facti sunt cognati, qui tex. non potest relinqui ad arrogationem factam per testatorem, cum simpliciter loquatur, sed ideo procedit, quia legatum est factum per nomen civile ut bene expendit Aret. in l. si quis posthumus sub num. 4. verific. sed tu sequendo ff. de liber. & posth. Rustic. ad d. l. cum aus lib. 2. c. 1. § num. 3. & seq. de cond. & demonst. Perreg. art. 2. § num. 94. Et quamvis ille tex. loquatur de arrogato, eadem tamen ratio viget in adoptato ab ascendente, quia & iste consequitur iura civilia, ut mox dictum est.

Si verò sumus in arrogatione, & idem dicendum est, siue arrogatio sit facta ab extraneo, siue ab ascendente. Nam cum arrogatus, nulli habita distinctione a quo sit facta arrogatio, sit agnatus, & de familia arrogantis verè, & propriè, quia in his, que sunt iuris, lex non procedit per fictionem, & dicatur etiam suis liberis, ut bene persequitur Socium. consil. 32. lib. 1. Ioan. de Anan. consil. 27. Bero. consil. 13. & duobus seq. consil. lib. 2. Gabr. consil. 13. num. 21. lib. 1. Rustic. cap. 13. num. 6. cum multis seq. expropter & ille admitti debet ad fideicommissum factum per verba civilia d. l. si cognatis, que, ut dixi, loquitur specialiter de arrogato.

Nec obest, quod hoc modo eluderetur fideicommissum, quia non cluditur, nisi de voluntate testatoris, qui vult verbis tantum civilibus, videtur de his feminis, sicut dicitur de testatore vocante legitimis, qui videtur etiam sensisse de legitimis, & qui propterea dicitur succedere de eius voluntate. Socin. consil. 226. lib. 2. Rora in nouissime collectis à Farin. decisi. 388. parte prima tom. 1.

Secundo verò casu principali, quando testator vocauit filios legitimis, & naturales; pariter distinguendi est. Aut sumus in arrogatione, aut in adoptione. Item aut adoptio, & arrogatio facta est ab extraneo, aut ab ascendente. Si sumus in adoptione facta ab extraneo, & expeditum est hunc non admitti ad fideicommissum, quia ut dictum est, iste non transit in potestatem patris adoptantis. Sed & idem est si sumus in arrogatione facta ab extraneo, nam quamvis hic arrogatus trahatur in potestatem patris arrogantis, & efficiatur filius d. l. cum in adoptivus, & d. § sed hodie, quia, ut tamen efficitur solum filius civilis verè, & naturalis fidei, & testator vocauit filios civiles, & naturales, quod intelligitur de verè naturalibus: expropter hic admitti non debet. Socin. consil. 236. num. 9. lib. 2. Mantica de coniect. vlt. vol. lib. 10. c. 8. sub num. 1. vers. Quod verò attinet, & in l. 20. Rustic. ad l. cum aus lib. 2. c. 1. § num. 17. & cap. 13. n. 4. & latius num. 24. & seqq. vbi cum Bald. & alijs ait in arrogato concurrere iura civilia verè, & naturalia fidei, & ob id non esse proflus simile legitimato, in quo substantia filiationis verè concurrat, quomodo deficiat qualitas legitimatitatis, nec pariter comprehendit in statu excludente feminas stantibus masculis. Omnia hæc procedunt in arrogato ab extraneo.

At si sumus in arrogato ab ascendente. Et tunc quia

Lib. II.

in hoc concurrunt & civilia, & naturalia iura. d. l. cum in adoptivus, & d. § sed hodie: expropter admitti debet ad fideicommissum, ad quod vocati sunt filii legitimi, & naturales. filio enim naturalis cum utitur quia nomen filius, quod est nomen naturalis, & compræhendit descendentes, maxime quando prolatus est in cognitione negatiua, ut dictum est supra; solum autem hunc deficit qualitas civilis, quod fidei familia, & agnatione, que qualitas ei tribuitur per arrogationem ad imitationem bastardi, qui habet naturalitatem, & per legitimatorem consequitur legitimatorem, & ita in terminis voluit Bero. consil. 13. 14. & lib. 2. qui ex multis hæc sententiam probat, & respondet contrarijs, sequitur Rustic. d. lib. 2. cap. 13. ad nu. 62. ad finem, & sensisse videtur Socin. ad d. l. cum aus sub num. 56.

Ad quod facit, nam iste arrogatus & ab ascendente compræhenditur sub statu exclusiuo fominarum, quamuis arrogatus ab extraneo non compræhendatur. Brun. quod stantibus masculis 5. conclus. q. 13. vbi de magis communi. Bero. d. consil. 13. nu. 4. & 7. & d. consil. 14. præcipue ad num. 14. ad finem & d. consil. 15. in fin. Rustic. d. c. 13. num. 64.

Si verò sumus in adoptato ab ascendente. Et hoc casu quamvis idem defendi possit, quod & mox dictum est in arrogato, & verius videtur. Communis tamen est, quod adoptatus non admittatur, & in his terminis procedunt iura supra citata, que de adoptione loquuntur. Ratio est, nam cum adoptio de facili concedatur solo imperio magistratus, & absque longa cause cognitione ad differentiam arrogationis, que ex respectu Principis conceditur cum matura cause cognitione. §. 1. & §. cum aut impubes infit. de adopt. & prosequitur Gabr. d. consil. 113. lib. 1. Expropter mediatur adoptione de facili eludi possent fideicommissa. Et hoc est, quod voluit Papin. in d. l. fideicommissum 75. de cond. & demonst. tum dixit fideicommissum ad idem casum non excludi, sicut hunc text. post Bart. & alios expendit Mantica. lib. 1. tit. 8. num. 4. Commentum penult. est facilis via ad fraudem. Socin. d. consil. 236. num. 9. Et ita adoptivus non admittatur tenent Mantica. & alij ab eo citati, & idem Mantica. d. lib. 1. tit. 8. nu. 18. Ruin. consil. 173. lib. 2. Perreg. d. art. 22. Rustic. d. lib. 2. c. 12. nu. 53. qui omnes intelligendi sunt de adoptivis ab ascendente, cum hodie adoptio ab extraneo facta non valeat, ut dictum est.

Tertio autem casu principali, quando vocati sunt & legitimi tantum. Et tunc aut sumus in arrogato, & certum est hunc venire, siue arrogatio ab ascendente, siue ab extraneo sit facta, quia iste arrogatus quomodo habebit effectum legitimis, ita Ruin. d. consil. 173. num. 19. Mantica. d. lib. 1. tit. 8. num. 8. & 15.

Si verò sumus in adoptato; & tunc quamvis Ruin. d. loco vellet hunc non compræhendisse melius tamen sentit Mantica. d. tit. 8. num. 15. & seq. qui dixit & hunc esse compræhensum, cum & ipse sit verè, & propriè legitimus. Quod sane semper intelligendum est in adoptato ab ascendente; cum adoptio ab extraneo facta iura legitimatitatis non transferat.

Quarto vero casu quando testator vocauit etiam naturales tantum. Eadem distinctio est facienda, que est facta in secundo casu. Nam aut sumus in adoptione, vel arrogatione facta ab extraneo; Et ille filius non succedit, quia non efficitur filius naturalis, nisi fidei testator autem sensus de verè naturalibus secundum naturam nam verba & naturaliter, & non debent inelligi. fin. C. de his, quibus, & in imper. ff. de nupt. C. de nupt. alius hoc modo eluderetur fideicommissum, quia gratius arrogaret sibi extraneos, d. l. fideicommissum de cond. & demonst. Nec illo casu licet argu

E 2 mentum

mentum à multo magis, quòd si bastardus tantum admittitur, ergo multo magis arrogatus, qui est legitimus filius: Nam testator hoc casu voluit succurrere naturalibus, quia sunt de femine patris, & quibus eorum pater tenetur sustentare alimenta. auct. licet C. de natur. li. 3. c. cum haberet de eo, qui dux. in matrim. quā polluit per adult. non sic autem voluit succurrere alijs extraneis, quos grauatus sibi arrogat, quia ante arrogationem eorum pater in nihilo eis tenebatur, & si eos arrogauit, hoc fecit ex suo arbitrio.

68 Si vero simus à in arrogato ab ascendente. Et iste succedit, quia ut dictum est, in hoc concurrunt iura ciuilia, & naturalia. Nec isto casu dici potest, quòd de facili cluderetur fideicommissum. Nam hoc non est verum; sed potius cum difficultate, cum ratione arrogationis, quæ à Principe causā cognita impetrari debet; Tūc & quia passim non cunctis, quòd grauati habeant descendentes, quos arrogare possint.

Præterquam quòd hoc casu benè intrat argumentū, quòd si filius grauati bastardus tantum admittitur, multo magis testator videtur voluisse hunc admittere, qui est de linguae naturali, & legitimus grauati, & efficitur eius filius immediatè per arrogationem.

Si autem simus in adoptione facta ab ascendente, & hi filius non est admittendus; nō detur facilis via cludendi fideicommissum mediante adoptione, quæ passim à magistratibus conceditur, ut dictum est supra.

69 Quinto verò casu quòd de filijs simpliciter dictum est. Et tunc idem est dicendum, quòd & in casu, in quo filij legitimi, & naturales sunt vocati, nam cum nomen filij sit nomen naturæ; dicendum est testatorem sensisse de filijs per naturam, non de filijs ciuilibus. Aret. in d. l. si quis posthumus de liber. & posthum. & in his propriè terminis loquitur d. l. fideicommissum, de cond. & demonst. & d. l. si ita sit §. si cui de leg. 2. In d. & quando dictum est de liberis, ut ibi haberetur, & trad. Mantica. Perreg. & Rustici. di. dis. locis. Quare solum in casu, in quo hi filij ab ascendente arrogati essent, succedere possint, & non aliter, ut in dicto secundo casu.

Hi si tantibus, facili est resolutio propositi articuli. Cum enim simus in filijs arrogatis ab auctore materno, & sic concurrant iura ciuilia, & naturalia, & propter hi admittuntur.

Quòd maximè est dicendum, quia testator dispositiue non vocauit filios legitimos, & naturales Camilli, sed eos tantum posuit in conditione negatiua, dicendo si sine filijs legitimis, & naturalibus obieris, quæ verba propriè, & verè in his arrogatis verificatur: nam ut dictum est supra, verbum filij in conditione negatiua propriè comprehendit descendentes. Verbum legitimis propriè verificatur in arrogatis. Verbum naturalibus, & ipsum propriè verificatur, cum sint descendentes arrogantis, & ita arguit Bero. rectè perpenfus d. consilio 14. in fine lib. 2.

70 Additur, quia testator ad exclusionem admisit etiam legitimatos. Ergo si non sortitus, saltem eodem modo admittendi sunt arrogati ab ascendente, quia arrogatio ab ascendente facta, & legitimatio æquiparantur, & de vna ad aliam valet argumentum. Ruind. consil. 177. num. 19. lib. 2. Bero. d. consil. 13. num. 5. & seq. ac d. consil. 14. sub num. 4. 14. & 15. lib. 2. Rustici. latius abundè d. lib. 2. c. 13. nu. 34 & seq. & in fin. sub num. 68. quoniam secus sit in arrogatione facta per extraneum, ut ibi per Rustici.

71 Nunc verò dubitandum est, quin huiusmodi arrogatio facta sit ex rescripto Principis; cum facta sit à Nobilissimis Campeggijs, qui habent priuilegium Papale, & Imperiale. Et paria sunt arrogationem ficti à Principibus, & à Comitibus Palatinis ad id priuilegium habente. Gabr. consil. 22. præcipue sub nu. 28. lib. 1.

bente. Gabr. consil. 22. præcipue sub nu. 28. lib. 1.

Nec obstant quæ adducuntur contra arrogationem. Nam tolluntur ex his, quæ habentur in instrumentis arrogationis, & ex amplissimo priuilegio Dominorū de Campeggijs. Et plenè etiam multis respondet Mantica. d. lib. 1. tit. 8.

72 Ica quintum breuiter dicitur. Quòd quamuis ordinatum fuit domum semper remanere in familia Moratta: Attamen admittendos esse dictos nepotes arrogatos, quia fideicommissum ex his verbis resultans est factum solum per verba ciuilia; Et ideo arrogatus ab ascendente admittitur, quia est propriè de familia, & agnatione arrogantis, ut dictum est in primo casu antecedentis articuli.

Quinimo multo magis admittendi sunt hi arrogati, quā substituti; Nam hi sunt de familia, & agnatione, ut dictum est, si autem admitteretur substituti, fideicommissum transiret ad filios Nannis, qui non sunt de familia, & agnatione.

Præterea illa dispositio, quòd domus sepe debeat remanere in familia & agnatione intelligitur rectè prius terminis, scilicet quando Camillus decesserit sine filiis, ut in pluribus decisionibus supra relatis per Rotam fuit resolutum. Cum ergo hæc conditio euanesceat, ut dictum est in secundo, & tertio articulo: Eapropter & hoc fideicommissum conseruatum domus in familia euanesceat debet. Cum maximè illi de Colla possint repelli, cum non sint de familia.

Er ita iudicandum censeto saluo tamen &c.

Laus Deo, & Beatissima Virgini.

ARGVMENTVM.

73 Ne eadem causa tractatur quando filiorum masculinorum appellatione comprehenduntur tam masculi ex masculis, quā & masculi ex feminis.

S V M M A R I V M.

- 1 Illorum appellatione sub inserto futuro eorum veniunt nepotes, & alij descendentes.
- 2 Masculi ex feminis ita propriè veniunt appellatione masculinorum, sicut masculi ex masculis.
- 3 Declara ibidem, & num. 4.
- 4 Masculinum genus est nobilius feminino.
- 5 Agnationis ratio non dicitur habita, quando in aliqua parte vocati sunt femina.
- 6 Testator quando dicitur amasse sexum masculinum, & non agnationem, & nu. 3. & 5. ac 17.
- 7 Fideicommissa qualitas non mutatur ex mutatione persone successoris.
- 8 Eundem forigenem trahit à femina dicitur femininum, & transit ad descendentes ex femina.
- 9 Masculi ex femina quando admittuntur ad fideicommissum, ad quod vocati sunt masculi, & per totum responsum.
- 10 Masculi ex femina veniunt sub fideicommissis, secundo, & emphysicis quando vocati sunt descendentes masculi, & num. 1. & 2. & 14.
- 11 Filiorum appellatione veniunt descendentes omnes quando vocati sunt quicunque filij.
- 12 Argumentum non valet, mater non admittitur, ergo mater filius, quando filius est masculus, & testator amauit masculinitatem.

RESPONSVM XII.

Adit Deus, & Beatissima Virgo.

ASV. seu conditio fideicommissi facti per Florianum Moratium Camillo Morato sub conditione si filii decederet sine filijs legitimis & naturalibus, vel legitimatis non evenit.

Tum quia illa conditio intelligitur tam de filijs masculis, quam & foeminis, ut in alio responso demonstravi, & Camillus reliquit descendentes ex foemina. Tum & ex abundanti, quia et si conditio illa intelligeretur solum de filijs masculis, (quod est falsum) illa tamen evanisset, ex quo dictus Camillus reliquit Florianum, & Bernardium filios ex filia nepotes, qui sunt masculi, & per eum in filios arrogati, ut et tunc dixi in tertio articulo, & nunc latius confirmo.

Non enim est dubium, quod est (omissa nunc arrogatione) eos coheredemus vii nepotes tantum, illi faciunt de fidei condicione si decederit sine filijs; nam haec conditio deficit siue grauius relinquit filios, siue nepotes, siue alios viteriores, quia regula est vulgaris, quod filiorum appellatione in conditione negata veniunt omnes descendentes l. Lucius ff. de haered. in sit. iunda i. l. C. de condit. infer. Peregr. de fideicommissi. art. 2. num. 6. & 9. & dixi in alio responso numero 2. Et confirmatur, quia testator mentionem habuit filiorum sui supposito eventui incerto, quo casu appellatione filiorum veniunt etiam nepotes, & alij liberi. Inol. in l. Gallus §. instituens, & ibi Alex. sub num. 7. la. sub num. 33. Socin. nu. 5. & Claud. sub num. 10. ff. de liber. & posth. Alex. consil. 9. num. 6. lib. 1. Gabriel. consil. 121. nu. 22. lib. 1. ubi de magis communi Mantie de coniectura lib. 8. tit. 8. nu. 50. Socin. iun. consil. 2. nu. 9. l. b. 3. Rota appud Put. de dec. 163. lib. 2. & in prioribus collectis per Farin. de dec. 495. & alias supius, & est pretirum.

Vis autem in eo stat. An dicta conditio si intelligeretur de masculis, & est. scripta hoc modo: *Et Camillo decedenti sine filijs masculis substituitur &c.* intelligeretur de quibuscunque masculis; tam ex masculino, quam ex foemina; An de solis masculis ex masculis. Et dico, quod intelligeretur absolute de quibuscunque masculis, ut etiam demonstravi in d. responso num. 43. versicul. Circa tertium articulum. Et probatur ex proprietate verborum. secundum quod quam masculi ex foeminis ita dicuntur masculi, sicut & masculi ex masculis l. liberto. ff. de verb. signific. §. 1. auctor. de haered. ab intest. Guid. Pap. de dec. 61. 2. num. 1. versic. sed educte Mantie. Alba consil. 86. num. 4. & g. ubi ait, quod haec est veritas, & magis communis opinio. Rub. Alexan. consilio 22. repetitio in consil. 128. Socin. iun. consil. 2. lib. 3. Molin. de primogen. H. 10. lib. 3. cap. 5. num. 27. & 48. Mantie de coniectura lib. 8. tit. 8. num. 14. cum tribus sequentibus & num. 20. Peregr. de fideicommissi. art. 26. in princip. & resolutio Rota in nouid. diuersi. dec. 6. p. 1. & dec. 1. §. 1. p. 2. & in rector. collectis per Farin. de dec. 463. p. 1. quae tres decisiones sunt vide p. 2. per decisiones praesentis calus.

Et quid quando non agitur de conseruatione agnationis, vel subiecta materia hoc non suadet, ut quia agitur de feudo, vel emphyteusi, vel ex p. 2. 1. mens disponens non repugnat, indubitanter est apud omnes appellatione masculorum ita comprehendendi masculos ex foemina, ac masculos ex masculis, ut tradit omnes praedicat, & dixi in dicto responso num. 44. Masculi enim iure tunc dicuntur vocati, non ut soli masculi ex masculis succedant, sed quia testator, vel alius disponens

Lib. II.

magis dilexit genus masculinum, quam foemininum; Vel ex eo quia in se est nobilior, & praestantior foeminino l. 1. ff. de senator. l. fin. ff. de fil. i. in l. Et dicit Philof. lib. 1. poly. cap. primo masculinum naturaliter esse dignius foeminino. Et l. C. in lin. multis ff. de stat. hom. ait in multis deteriorum esse conditionem foemininam, gradit Mantie. d. lib. 8. tit. 18. num. 3. Molin. d. cap. 5. num. 27. Vel ex eo quia masculi maioribus indigent, substantijs, nam ad officia, & munera publica admittuntur, quorum incapaces sunt foeminae l. foeminae ff. de regul. iur. Item se & familiam suam honorific, & sustentare debent; & non est in foeminis, quibus sufficit congruus dos, quae & a viris aluntur. Soc. iun. d. consil. 2. sub nu. 11. & num. 27. Molin. d. num. 27.

Quod autem in praesenti casu masculi ideo vocati fuerint, quia testator magis dilexit genus masculinum, quam foemininum, non autem pro conseruatione agnationis, & consequenter, quod l. etiam masculi ex foeminis succedant; euidenter probatur. Eo quia testator filios masculos Margaritae suae filiae haeredis pro dimidia instituit posuit in conditione ad exclusionem omnium aliorum substitutorum; Cum enim filij masculi filij foeminae non sint de agnatione, nec eam possint conseruare, sed familiam patris sui sequantur l. familiae ff. de verbor. signific. Expropter masculum dicuntur solum vocati ex dilectione generis masculini, & sic admittuntur masculi ex foeminis, ita respondit Socin. iun. d. consil. 2. nu. 10. 1. 1. & seq. lib. 3. Rub. Alex. d. conf. 22. nu. 1. qui plures casus bene distinguit, sequitur Mantie de colector. lib. 8. tit. 1. num. 8. versic. Similiter etiam, & tit. 18. sub nu. 2. versic. Sed & si, ac num. 3. 1. 20. 2. 3. & 54. Mantie. lib. 8. tit. 1. num. 48. Peregr. d. art. 26. num. 17. Rota d. dec. 6. p. 1. in nouid. diuersi. & in rector. Farin. d. de dec. 463. sub num. 5. parte prima.

Ad hoc facit generalis conclusio, quae est, quod quoties in aliqua parte, seu clausula vocantur foeminae, etiam si pluries vocati fuerint masculi, non dicitur tamen habita ratio agnationis; sed solum prelatio masculis tributa, & tunc succedunt masculi ex foeminis. Molin. d. cap. 5. in septima conclusione nu. 50. qui hoc singulare dixit, & multos in hanc sententiam citare redarguens contrarium tenentes. Etiam hoc idem adstipulantur quae scripsi in dicto responso num. 34.

Additur, nam quia ratione filij masculi ex filia testatoris excludunt Camillum substitutum dictae filiae, eadem filij masculi ex filia dicti Camilli excludere debent substitutos dicto Camillo. Quinimo a fortiori procedit argumentum; nam si dicti filij masculi ex foemina excludunt Camillum tantopere dilectum a testatore; ut alias dixi, & affirmat aucterarij, quanto magis filij masculi ex filia Camilli alij praedicti excludere debent alios substitutos minus dilectos.

Confirmatur in terminis, nam si dicta filia testatoris reliquerit filiam, & ex ea nepotes masculos, isti nepotes excludissent Camillum, quous illarum mater non exclusisset, quia testator hoc casu solum in consideratione sexum masculinum, & non conseruationem agnationis, ita Rub. Alex. d. consil. 22. per totum repetitio d. consil. 128. Socin. iun. d. conf. 2. nu. 12. & 13. Mantie. d. lib. 8. tit. 18. num. 3. 7. lib. 1. tit. 1. num. 4. versic. Secundo etiam. Idem ergo est dicendum & in nepotibus masculis ex filia Camilli.

Stringitur: nam hodie agitur non solum de portione relicta Camillo, sed & de portione relicta Margaritae filiae testatoris, quia Camillus ei succedit, ex quo illa in filijs decedit. Et respectu portiois Margaritae, quod eam substituti fuerunt masculi ex foeminis, propterea etiam masculi ex foemina admitti debent; quia bona illa retinere debent eandem naturam, & qualitas si.

E 3. deicom.

deicommissi non debet mutari ex mutatione personæ
successoris arg. l. Paulus §. fin. de acquir. hered. & l. pa-
ter filium §. quindecim de leg. 3. Et facit regula, quod si
concessio, vel feudum fit sit femineum, vel principium
sumat a femina perpetuo durat tale, & potest transi-
re ad descendentes ex femina. Anchart. cōfil. 339. nu. 16.
ubi infert, quia Regnum Aragonie originem sumpsit
in Maiorali Regina, & deinde peruenit in Regnam Pe-
tronillam, quæ Regnum donauit Alphonso filio, & eius
posteritati: Idcirco feminam, & Ferdinandum Leonoræ
filium illius Regni capaces fore; & laie comprobat
Roland. cōfil. 76. lib. 9. alios adducit Molin. d. c. 5. lib.
3. num. 73. & Peregrin. d. art. 26. nu. 13. & 17. & in spe-
cie fit quando institutio, vel substitutio incipit a femi-
na, & fit mentio masculinorum, quod intelligatur etiam
de masculis ex femina tam ex parte grauati ad exclu-
dendum substitutum, quam ex parte honorati compro-
bat Roland. d. cōfil. 76. nu. 15. Quare sicut respectu por-
tionis Margaritæ admittantur masculi ex femina, ita
dici debet etiam de portione Camilli vincta portioni
Margaritæ, & sub eadem determinatione contenta ad
regulam hanc hoc iure de vulg. & l. quamvis C. de
impuber.

Et confert etiam regula, quod ex primo capite sub-
stitutionis secundum declarat l. qui liberis in fin. de
vulg. & pupillar.

Præterea principaliter facit, nam dictus testator præ-
dicto Camillo sine filijs decedenti substituit Ioannem
eius fratrem, & alios filios masculos Philippi de Moræ-
tis, & quoscunque descendentes ab eo in infinitum, sub
quibus verbis certum est comprehendendi masculos ex
femina, propter illud verbum vniuersale quoscunque
insinuat consil. Brun. cōfil. 9. num. 7. Soc. inter consi-
lia eiusdem Brun. cōfil. 10. nu. 2. & seq. & ibidem Ioan-
Campeg. cōfil. 11. col. 3. Cur. lun. cōfil. 9. num. 7. Soc.
ian. d. cōfil. 2. num. 19. lib. 3. Surd. cōfil. 53. num. 6. Pe-
regr. d. art. 26. num. 10.

Sic etiam feudum, quauis regulariter soleat transi-
re ad masculos ex masculis; transire fit sit concessum
pro quibuscunque masculis transire etiam ad masculos
ex feminis. Ripin. l. ex factis §. fin. ff. ad Trebel. Clar. §.
feudum q. 9. Peregr. de fideicommissis. 32. num. 54. &
ponunt Uoc. supra citati, & idem est fit in emphiteusi
Ecclesiastica, quæ etiam regulariter transiret ad descen-
dentes, si tamen sit concessa pro quibuscunque hære-
ditibus transire etiam ad extraneos ex vi illius verbi vni-
uersalis quibuscunque Gabr. cōfil. 76. num. 2. lib. 2.
ubi de communi. Hoc enim verbum quibuscunque nō
potest referri ad gradus; quia verbum descendentes cō-
prehendit omnes gradus in infinitum §. 1. authent. de
hereditib. præterea refertur ad quoscunque masculos
descendentes etiam ex femina, nē sit restrictum ad l. si
quando de leg. 1. Facit ita argumentum, quod hoc ver-
bum vniuersale quoscunque retulit ad filios cōpre-
hendendos filios primi gradus, sed & omnes descen-
dentes. Cur. iun. cōfil. 48. num. 13. Aymo. cōfil. 155.
num. 4. Mantic. d. lib. 8. tit. 8. nu. 2. Menoch. lib. 4. præ-
sumpt. 94. num. 28. Surd. de alimentat. q. 36. nu. 56.
Peregr. de fideicommissis. art. 22. num. 49. qui num. 68. pa-
riter dicit, quod si legator facit omnibus agnatis cō-
prehenduntur etiam illi agnati non comprehendentes. Et
idem dicit num. 18. de legato factis omnibus ex tribus.

Ad huc nā & idem est testator mox substituit Michae-
lem, & Peregrinam, & descendentes ipsorum; sub quo
verbo descendentes etiam illi illud intelligemus de
descendentibus masculis comprehenduntur tam de
descendentibus masculis, quam ex feminis §. 1.
authent. de leg. 1. & ibidem Molin. d. c. 5. lib. 3. num. 73.

& 2. authent. de hered. ab intest. Socin. iun. d. d. cōf.
2. sub num. 1. lib. 3. Rub. Alex. d. cōf. 2. a. nu. 13. alios
cumulat Mantic. d. lib. 8. tit. 8. num. 20.

Vltimus etiam facit, nā testator substituit filios Na-
nnis de Costa propter extraneos pro tertia parte, ad
misit cum cæteris substitutis; Hinc enim aperte di-
gnoscitur, quod non amittit conseruationem agna-
tionis. sed sola masculinitatem (si hæc verba admi-
teremus intelligi de masculis) & ob id descendentes
masculi etiam ex femina admittuntur, vt in pundo be-
nè resoluit Rota d. decisi. 6. parte prima nouis. diuers.
& dixi in primo responso huius causæ nu. 47. & 48.

Stringitur inductio, nam filij Nannis sunt adinuicem
substitutis vulgariter, & per fideicommissum cum alijs
substitutis; & ob id ad portionem aliorum descendendum
potuissent & ipsi succedere, & non solum filij primi gra-
dus dicti Nannis, sed & eorum descendentes in infinitum,
cūm testator in versis. Voluitque, vocaretur omnes
descendentes in infinitum substitutorum. Quare si filij
& omnes descendentes Nannis admittuntur ad hoc
fideicommissum, multo magis admitti debent descen-
dentes ex femina dicti Camilli.

Constat autem fortiter me sententia; nam filij omnes,
qui substituti sunt simul cum filijs Nannis descen-
scent, pro vt deficere poterant, vel aliqui fuissent in-
capaces, aut repudiassent suas portiones; filij Nannis in
totā hereditate successissent Camillo sine filijs decede-
nti, quia vt dictum est, illi fuerunt substituti nedum per
fideicommissum, sed & vulgariter inter se; Ars ubi
esset, quod filij, & descendentes Nannis proflus extrane-
i excludi non possent descendentes masculos ex filia
Camilli ex eo, quod illi descendentes Camilli non esse-
rent agnati, & non possent contrahere agnationem, &
ipsi admittenteretur, qui nec eam possent conseruare. Er-
go dicendum est, quod si testator intellexit de omnibus
masculis ex linea Camilli, etiam si ex masculo non pro-
cederent.

Hæc autem omnia eō magis admittenda sunt. Tum
quia tractatur de excludendo fideicommissis; quo casu
facile admittitur interpretatio, quod si sub vocacione
masculorum veniant masculi ex feminis. Peregr. d. art.
26. sub n. 17. Tum quia in presenti casu multe concu-
runt considerationes euidentis, quod si testator non habuerit
considerationem conseruationis agnationis late per me
congeste in dicto responso ad num. 3. ad 42. Tum quia
dicti nepotes Camilli fuerunt arrogati, & sic multo me-
lius possunt conseruare agnationem, & familiam testa-
toris, quam possent filij, & descendentes Nannis, vel etiam
alij descendentes masculi ex femina aliorum substituto-
rum, etiam si illi assumerent cognomen fauisset testa-
toris vt benè considerat Rota d. decisi. 6. parte prima
nouis. diuers. Tum & denique, quia si sumus in testato-
re iuris peritissimo, qui si voluisset vocare solos mas-
culos vltus non fuisset verbis amplis, & a communi datis vo-
cationi etiam masculorum ex feminis. Manri. d. lib. 8.
titul. 18. num. 42. vers. Secundo ex abundanti.

Facit etiam pro prædictis, quod testator reliquit Nā-
nni scuta 500. in quibus substituit illius filios masculos.
Ergo ex prædictis omnibus constat, quod testator aua-
uit solam masculinitatem, & non conseruationem suæ
agnationis.

Non obstat, quod testator ordinauit domum semper,
& in perpetuum stare, & manere debere in fami-
lia, & agnatione de Moratis.

Primo, quia hæc intelligitur eueniens casu supra
disposito, & sub quo substitutio facta fuit, videlicet
Camillos decedat sine filijs, vt probauit in d. responso
nu. 39. qui casus non euenit.

Secundo, quia hæc dispositio restringitur ad domum, ex qua ad cætera bona inferri non potest, ut dixi in eodem responso num. 40.

Tertio, quia cum dicti Florianus, & Bernardinus interrogati fuerint à dicto Camillo auctore materio sunt effecti de familia, & agnatione de Motattis, & tam consensunt, ut demonstravi in d. responso à num. 51. ad fin.

Quarto, quia testator per dictam dispositionem noluit inducere consecrationem familie etiam respectu dictæ domus; sed voluit tantum dare modum diuidendi bona; Paulo enim ante prohibuit diuisionem bonorum, donec satisfactum fuerit creditoribus; & legatariis ipsius testatoris, subiunxitque, quod bona debeant deueneri ad institutos, & substitutos, eorumque descendentes in infinitum; Et postea dixit domum prædictam stare, & manere debere in familia; hoc est, quod si postquam satisfactum fuerit creditoribus, & legatariis, substituti deuenerint ad diuisionem, remanere debeat domus illis de familia, supponens hoc modo, quod bona hereditaria possint deueneri ad alios; qui non sint de familia, ex quo vocauerat filios, & descendentes Nannæ, & quoscunque descendentes aliorum substitutorum, qui poterant non esse de familia: Sensus ergo est, si inter substitutos, & eorum descendentes extrent, qui sint, & qui non sint de familia, domus in diuisione facienda assignetur in partem ijs, qui sint de familia, quia in ea voluit conferuari, sed non inde inferri ad consecrationem agnationis absolute, ut descendentes masculi ex femina debeant excludi.

Et ex prædictis cessat argumentum, quod si mater non admittitur, multo minus admitti debeat filius. Nam mater non admittitur, quia est femina, & sic non habet qualiterque requisitam à testatore, quare nepos masculus admitti debet; quia venit ex propria persona, & proprio iure, & habet qualiterque desideratam à testatore. Rub. Alex. d. confil. 22. nu. 14. Socin. in dict. confil. 2. num. 21. & à num. 23. ad 27. Mancie. d. lib. 8. tit. 18. sub num. 45. & 57. Honded. confil. 15. num. 30. lib. 2. Rota d. decil. 15. p. 2. nouiss. diuersi. & in cecentior. Farinac. d. decil. 463.

Quod præsertim est dicendum, quia mater iam obiit Rub. Alex. d. confil. 22. in fin.

Ex quibus &c. saluo &c.

Laus Deo, & Beatissimæ Virginæ.

Pro hac parte fuit in hac causa indicatum in prima instantia, & nunc causa pendet in Rota, ubi pariter speratur victoria.

ARGVMENTVM.

Mocatus ad successionem sub conditione si aliquis alius non extet, si ille alius extet, sed non succedat, quia repudiat, vel sit incapax, an admittatur ad successionem; ac si ille alius non extaret.

SVMMARIVM.

Successiones quomodo deferantur quando plures extant persone, quarum una vincit aliam, & ea ab alia vincitur. Sola existit alie cuius an sufficiat ad exclusionem alterius vocati ad success.

sonam; sub conditione si ille non extet, vel requiratur, quod ille extet, & succedat. & num. 6. 7. p. 1. & per totum.

1 Statutum disponit, quod præmoriens uxore sine communibus liberis maritus faciatur dotum non habet locum si extet filia, quæ repudiat hereditatem maternam.

4 Ablatini absoluti important conditionem.

5 Negativa potentius negat, quam affirmativa affirmet.

1 Statutum excludens feminas stantibus masculis dicit habet locum si masculi non succedant.

RESPONSVM XIII.

Adit Deus, & Beatissima Virgo.

TAVRO Cortone de successibus inter testat. lib. 2. rubr. 47. §. si vero aliquis disponitur, §. si quis decesserit nullis superstitibus descendens, vel ascendens, fratribus, vel sororibus, ac filijs fratrum mascululorum, agnati vsque in tertium gradum secundum ius canonicum numerandum excludant omnes cognatos quamvis proximiores. Obijce nobilis Bernardinus Baldellius Cortonenis superfluitas DD. Bandina, & Camilla eius ex fratre nepotibus, quæ venire appellatione filiorum fratris, de quibus in dicto statuto, pro indubitato recipitur in Cuiusque Cortone, & ita obstricti præsupponitur, quæ tamen hereditatem Bernardini repudiatur. Superfluitas etiam remanent Eques Ioannes Baptista, & alij eius fratres de Laparelli nepotes ex sorore dicti Bernardini. Ac denique superfluitas remanet Thomas agnatus in tertio gradu de iure canonico. Dubitatur ad quem pertineat hereditas dicti Bernardini.

1 Et quamvis in his casibus si successionem ubi vnus vincit alium, & ille ab alio vincitur multæ extet perplexitates l. 2. §. sed si sint sui, §. si sit agnatus, & §. si sit consanguineus, ac l. x. quibus finit. ff. ad Terry. l. si quis, vel si qua C. eod. auth. licet C. de natur. lib. §. sed si fuerit foror in l. ad Terry. l. auctoritate in fin. de coact. præben. in 6. Com. confil. 98. & 134. lib. 2. confil. 61. 169. & 176. lib. 4. Ater. confil. 27. & 158. Soc. confil. 28. lib. 4. Gabr. confil. 15. lib. 4. cum multis sim. & dixi ego in 1. 2. & 3. respons. lib. 1. In præfenti tamen casu, si Bandina, & Camilla hereditatem non repudiassent, videtur dicendum, quod illæ prius in totum excluderent Thomam agnatum, eoquæ exclusio hereditas diuidenda esset inter ipsas Bandinam, & Camillam ex fratre defuncti nepotes, & prædictos nepotes ex sorore eiusdem defuncti ad ea, quæ scripsit Hond. confil. 2. lib. 2. & ego in eadem causa d. confil. 1. lib. 1. Sed tota difficultas residet eo quia Bandina, & Camilla repudiatur: An propterea illæ habeantur, ac si in rerum natura non extentes; ut per consequens Thomas agnatus succedat solus excludendo in totum dictos fratres de Laparelli, qui sunt cognati. An vero potius sola existentia Bandinæ, & Camillæ operetur exclusionem dicti Thomæ, quo exclusio veniant dicti Laparelli partim iure proprio, partim ex iure accrescendi ob repudiationem dictarum Camillæ, & Bandinæ, & capiant totam hereditatem.

2 Et quidem dicendum videtur solum si existentiam dictarum sororum operari exclusionem dicti Thomæ, quamvis illæ hereditatem repudiauerint. Quia statuto Cortone dicit: si quis decesserit nullis superstitibus descendens, vel ascendens, nec fratribus, vel filijs fratrum, tunc agnati vsque in tertium gradum excludant cognatos. Et sic Statutum videtur considerari: fo-

iam superexistenciam filiarum fratrum propter illa verba nullis superstitibus. Corn. conf. 98. in princip. lib. 2. Quando enim quis inuitatur sub conditione, si alius non erit, tunc co-existente illa sub conditione inuitatus excluditur, siue positus in conditione, qui erat causa exclusionis, succedat, siue non succedat. Corn. d. conf. 98. num. 3. lib. 2. & consil. 61. nu. 2. lib. 4. Et est text. in aul. licet C. de natur. lib. & in §. si quis aut defunctus aul. quibus mod. natur. eff. sui, ubi filij naturales inuitantur ad successionem, si legitima coniux patris non superstit; Et quia vocatio naturalium est facta sub conditione si coniux non superstit, propterea ad exclusionem naturalium non attenditur, an coniux succedat, vel non; nam etsi extaret agnati, qui excludunt uxorem, sola tamen illius superextantia præstat impedimentum naturalibus, ut colligitur ex d. aul. licet ibi, *siue coniuge viva quislibet alij sint heredes, & ex d. §. si quis autem defunctus in fin. ibi, vel si coniugem quidem habet, filios autem naturales, & ex defuncta concubina filij natos, & illa dicitur ab eius successione, declaraturque* utrobique gloss. in verbo coniux, & verbo coniuge, quæ omnes approbant.

At hæc quoque facit text. in l. filius familias miles §. cum quis ff. de leg. 1. ubi si quis rogatus sit, per fideicommissum, si sine liberis decessit, ad conditionis defectum sufficit liberos extare, licet non sint hæredes.

Et Peregrinus nouissime de fideicommiss. artic. 28. nu. 52. facit generalem conclusionem, quod filius infucessibilis factus suo per repudiationem, vel factus patris per exheredationem facit conditionem, & eius existentiæ substitutus excludit gloss. Bar. & communiter Doctores, in l. ex facto §. fin. ff. ad treb. cum alij per. cum citatis.

Et ratio videtur stringere, nam tempus mortis attenditur in successionibus aliorum §. §. fin. At tempore mortis didi Bernardini prædictæ Camilla, & Bandina erant capaces illius successionis, eamque dumtaxat ex sua voluntate de postea adiecerunt; & ideo pro mortis tunc habende non videtur; sed quod potius eo tempore mortis operetur exclusionem dicti agnati ad ea, quæ tradidit Bart. in l. §. si pater ff. de coniug. cum emancip. liber. eius. Peregr. d. loco sub num. 52.

3. Facit & pro his, nam Statutus disponente, quod præmortuæ uxore sine communibus liberis maritus lucretur dotem, non erit locus lucro dotali, si mulier decessat rel. & filia, quæ repudiet hereditatem maternam. B. l. consil. 193. lib. 1. Peregr. d. art. 28. num. 54.

4. Hæc autem maxime in proposito firmanda videtur, quia Statutum Cortone, ubi ablatiuis absolutis dicens non extraneis filijs fratribus agnatis excludant, qui ablatiui absoluti, ubi affirmatiuis affirmant gloss. in hoc genus est ubi notat ff. de cond. & demonst. Faciunt in proposito tradita à Peregr. de fideic. art. 25. num. 14. Ergo videtur, quod ad hoc, ut locus esse possit agnatis, nullo modo superesse debent persone, de quibus in Statuto.

5. Tantò magis, quia verba Statuti sunt negatiua, quæ potentius negant, quam affirmatiua affirmant gloss. in hoc genus est ubi notat ff. de cond. & demonst. Faciunt in proposito tradita à Peregr. de fideic. art. 25. num. 14. Ergo videtur, quod ad hoc, ut locus esse possit agnatis, nullo modo superesse debent persone, de quibus in Statuto.

6. Ceterum his non obstantibus contrarium est adendum. Quod enim in concursu ad hereditatem si quis vocatur conditionaliter alio non extante, qui sit proximior, & potentius ius habeat in successionem, & si succederet, excluderet illum vocatum; tunc eo repudiante, vel aliter (si deo in capax, & inhabili ad successionem, ille alius vocatus succedit, & sola existentiæ alterius positi in conditione non attenditur, nec præbet aliquod impedimentum, sed ad impediendâ suc-

cessionem vocati oportet, ut ille alius non solum extaret, & sit habilis ad successionem, sed & ad succedendum; ratio est, quia ad exclusionem alterius vocati non dicitur considerata sola, & nuda existentiæ illius positi in conditione, sed existentiæ ad effectum succedendi, & ob id si non succedat, vel per repudiationem, vel alia ratione, ille qui eo non extante est vocatus, succedit, & admittitur, ac si ille alter non extaret, quia non dicitur extare quod ad adum succissionis, ad quem effectum considerata fuit illius existentiæ, text. est in l. 2. §. si sit consanguinea ff. ad Trety. ubi si extet consanguinea soror defuncti, item mater, & pater adoptatus, vel emancipatus, si consanguinea sit capax, & velit habere hereditatem, pater excluditur, & mater cum ea succedit ex Senatusconsulto; sed si consanguinea repudiet, pater succedit; Ratio est, quia ad exclusionem patris consideratur existentiæ sororis consanguineæ quod ad effectum successionis, quæ si velit, admittitur, eo quod potentius ius habeat, quàm pater adoptiuus, ut indicant illa verba, *si consanguinea velit habere hereditatem*, propterea si nolit, & repudiet, pater admittitur. Ut enim subiungitur, *Consanguinea enim est, quæ patrem excludit. Repudiante ergo consanguinea bonorum possessionem habebit mater cum patre*. Volens dicere consanguinea est, quæ in concursu ad hereditatem patrem excludit, repudiante ergo ea pater admittitur.

Facit & ille text. dum subiungit, quod patre omittente mater succedere potest ex Senatusconsulto.

Item dum in veris. Sed & si ipsa dicitur, quod si extet mater, soror consanguinea, & pater naturalis, si mater veniat, quasi consanguinea partem excludit, ac si ius consanguinitatis repudiaret; ex Senatusconsulto propter patrem venire non potest, eo verò repudiante potest.

Item dum in veris. Si mater dicitur, *si mater hereditatem filij ex Senatusconsulto non adierit, in bonorum possessione ius antiquum statim adum esse*. Ratio subiungitur in his verbis; *Cum enim esset prælatæ, matre omittente Senatusconsulti beneficium ius succedit uxori*, hoc est, quia mater datur prælatio, & ratione prælationis, & sic quia potentius ius habet alia excludit, propterea ea omittente ius verus succedit. Ex quibus omnibus §§. constat, quod quando quis alium excludit ratione potentioris iuris, quod habet in concursu ad hereditatem, tunc si ille repudiet, vel sit incapax, eius existentiæ non attenditur, ac si non extaret.

Idem quoque probatur ex d. l. 2. §. liberi iuncto §. sed si sint sui. Vbi dicitur, quod liberi de fundi obstant matri, & cum excludunt, sed si se abstineant, mater admittitur, & tunc ei obstant, quoniam succedunt, ne putandum nomen sui heredis matri nocere, & hanc sententiam æquiores esse.

Sic etiam in l. ius libertus §. fin. de iurep. & in l. etiam ex modica §. si filius ff. de bon. libere dicitur, quod si filius liberti hereditatem repudiauerit, quamvis nomine sit hæres; patronus admittitur, quia ius excluditur à filio liberti.

Et in l. 1. ff. de success. edict. vno repudiante alij per successorem edictum vocantur.

7. Sic & in l. 1. §. qui habet fidei bon. possid. contr. filius incapax puta si sit deportatus, vel frater minor, si cut mortuus non obstat sequentibus in gradu.

Horum omnium ratio est, quia exclusio fit in concursu ad hereditatem, propter potentius ius, quod in eo concursu habet is, qui excludit; Vnde si repudiet, non obest alij, ac si non extaret.

Quam conclusionem ponit Bar. in d. l. 1. §. qui habebat num. 4. & in l. §. si pater num. 3. de coniug. cum emancip. liber. eius. & est approbata ab omnibus, quos infra citabo in veris. Et non regando.

Sic etiam dicitur, quod si Statutum dicat, \dagger quod \dagger ex-
tantibus masculis femina non succedat; si masculi ex-
tent, qui vel ex causa repudiationis, vel alia ratione non
succedant, feminae admittuntur, ratio est, quia sola, &
simplex existentia masculorum non est considerata, sed
solum in concursu ad hereditatem illis tributum est po-
tentius ius ex Statuto, quod habet vim inclusionis, &
vocationis masculorum, dum feminas excludit. Bart. in
dict. §. qui habebat sub num. 4. & 7. Corn. confil. 342. in
prin. & col. 2. lib. 1. confil. 98. col. 2. & confil. 34. lib. 2.
confil. 42. num. 8. lib. 4. conf. 61. & conf. 276. eod. lib. 4.
Soc. confil. 28. lib. 4. Brun. quod filius mascul. artic. 6. nu.
90. & 101. Surd. confil. 100. nu. 20.

At in proposito nostro agnatus excluditur a per-
sonis nominatis in Statuto, quae personae in concursu ad
hereditatem habent potentius ius in successione, quam
habeat agnatus, quia ius proximioris, & si velint, pos-
sunt in ea succedere, ob id ad exclusionem agnati non
dicitur considerata sola illarum existentia, sed quod
actualiter succedant. Ergo eis repudiantibus agnatus
succedit.

9 Et non vagando \dagger in praefatis terminis nostris, quod
quando aliqui excludunt alios propter potentius ius,
quod in successione habent, & illi, qui potentius ius
habent, repudiant, vel aliter sint incapaces, alij succe-
dant, est doctrina Bart. in d. l. 1. §. qui habebat num. 7.
de bon. posses. contrat. Corn. d. confil. 342. col. 2. ante
num. 1. & sub num. 1. ac per totum lib. 1. confil. 34. sub
num. 3. lib. 2. confil. 42. sub num. 8. confil. 61. sub num. 3. &
8. & confil. 276. sub num. 3. lib. 4. Aret. confil. 27. col. 1.
ibi sufficit etiam secundum Bald. & num. 2. & confil. 158.
sub num. 2. ac sub num. 4. ubi optime declarat hanc co-
clusionem. Soc. confil. 28. sub num. 20. & conf. 35. num.
16. & seq. lib. 4. Barbat. confil. 16. col. 5. sub num. 2. ver-
fic. & qui ipsam opponit lib. 1. Brun. d. art. 6. num. 37.
& 151. ac artic. 12. num. 116. qui alios multos allegat.
Curt. iun. lat. conf. 262. in 2. dubio. Decian. resp. 6. nu.
11. lib. 4. Gabr. confil. 15. sub num. 29. lib. 1. & respon-
di ego in vna Florentina in resp. 2. & 3. lib. 1. Quin-
mo beneficium hoc est venale. filii §. erit ergo si de bon.
posses. contrat. Corn. d. confil. 342. sub num. 3. Barbat.
d. loco Brun. d. artic. 6. num. 137. Curt. iun. d. conf. 262.
sub num. 28. & dixi ego in d. resp. 2.

10 Et ex praedictis tolluntur omnia contraria. Quando
enim quis a successione excluditur per aliquam personam,
quae potentius ius non habeat in ea successione, nec ad
eam aliquo iure prius sit invitata, tunc sufficit sola, &
nuda existentia illius personae, nec attenditur, an illa
succedat, vel non; ratio est, quia cum illa persona po-
tentius ius non habeat in ea successione, nec ad ea prius
sit vocata, frustra consideratur, an persona illa repudiet
nec ne; nam dicitur solum considerata pro simplici ob-
staculo, & defectu conditionis, sub qua facta est vocatio.
Bart. in d. §. qui habebat sub num. 4. Bald. in d. l. si quis fi-
lium in fin. C. de inoffic. testam. Corn. d. confil. 98. sub
num. 1. lib. 2. confil. 61. num. 7. lib. 4. Soc. d. confil. 35. sub
num. 26. lib. 4. Barbat. d. confil. 16. col. 5. Brun. d. art. 12. nu. 116.
& hoc modo procedunt omnia contraria. Sic n. proce-
dit tex. in d. auri. licet, & in dict. §. si quis autem defun-
ctus, ubi naturalis excluditur ab vxore legitima defun-
cti per sola eius existentia, quia illa coniux non est ab-
solute vocata ad successorem ante naturalem filium,
vel ex solo naturali, cum solum succedat viciniori loco si
agnati, vel cognati non extent l. i. C. vnd. vir. & vxor.
Ob id non dicitur considerata illius existentia propter
potentius ius, quod absolute habeat in ea hereditate
exclusio naturali, sed solum ea ratione, quia lex simpli-
citer voluit vocare naturalem, ubi ea condicione si co-
iux non extaret. Quare cum existentia vxoris sit simpli-

citer considerata pro defectu conditionis, sub qua vo-
catus est naturalis, & non ad effectum, vt illa absolute suc-
cedat exclusio naturali, propterea sufficit sola eius exis-
tentia, licet illa non succedat. Ita Bart. in d. §. qui habebat
sub num. 4. Corn. d. confil. 61. num. 8. Soc. d. confil.
35. Sic etiam in filiusfam. §. cum quis, ad conditionis
defectum sufficit sola existentia liberorum, quia illi fi-
beri non sunt positi in condicione ad effectum, vt ex-
clusio fideicommissario ipsi succedant propter potet-
ius illorum, sed solum vt excludat fideicommissarium,
quare sola eorum existentia operatur exclusionem. Ita
Bart. in d. §. qui habebat nu. 7. Corn. d. confil. 61. Soc.
dicto confil. 35. Barbat. dicto confil. 16. Alber. Brundich
art. duodecimo. num. 16. Curt. iun. dicto confil. 262. sub
num. 28.

Eodem modo procedit conclusio posita a Perr. g. in
post alios, quod filius infuscibilis factio suo licet non
succedat, facit conditionem; Quando nimirum conside-
rata fuit sola eius existentia ad effectum exclusionis, ubi
situi, non ad effectum, vt ille filius succedat exclusio
substituto. Et hoc patet etiam procedi ratio adducta,
quod tempus mortis attenditur, & quod eo tempo-
re Camilla, & Bandina erant capaces successionis.
Sic & quoque quod dicitur de Statuto deferente lu-
crum praemortua vxore: In omnibus enim his casibus
simplex, & nuda existentia vnus est considerata ad al-
cuius exclusionem.

At quado quis excluditur ab aliqua persona, quae po-
tentius ius habeat in hereditate, & prius sit invitata ad
successionem, tunc procedunt quae diximus pro hac par-
te; Et haec est diffinitio Bart. in d. §. qui habebat ap-
probata ab omnibus Scrib.

In ea autem praesenti agnatus excluditur ab ascen-
dentibus, & alijs personis nominatis in Statuto, quae ha-
bent potentius ius in hereditate, non sunt proximiores
iis, & sunt invitatae ad successionem, & de iure comuni
ni prelate agno exclusio, earumque ius est praefertu-
m a Statuto: Ergo sola earum existentia non sufficit
ad exclusionem agnati, sed oportet, quod actualiter
succedant. Ob id facta repudiatione admitti debet
agnatus.

Non obstat, quod Statutum vtatur ablatius absolu-
tis, qui important conditionem, & quod ad defectum
conditionis sufficit sola existentia. Etenim dico, quod
hoc procedit, quando conditio importata per ablatius
absolutos est posita ad simplicem exclusionem sub-
stitui, secus quando est importata ad finem, vt positi
in condicione succedat, & praefertantur vocato, quia tunc
si positi in condicione per ablatius absolutos non suc-
cedit, ille vocatus admittitur, vt comprobatur ex ijs,
quae supra diximus de Statuto disponente, quod fra-
tribus masculis feminae non succedant, conditio enim
exclusionis feminarum est importata per ablatius ab-
solutos, sed quia illa conditio eo modo posita non est
importata ad solum, & simplicem effectum exclusio-
nis feminarum, sed ad finem vt masculi praefertantur
in successione, vt dictum est. Expropter si illi extent,
sed repudiant, feminae admittuntur, vt supra dic-
tum est.

Non obstat quod Statutum nostrum vtatur verbis
negatiuis. Quia uis non stat in verbis affirmatiuis,
vel negatiuis, sed solum in eo. An personae posita ad ex-
clusionem sit posita ad nudam, & simplicem exclusionem
alterius, an vero ad effectum, vt in concursu ad heredi-
tatem illa praefertantur in successione. Et in praesenti
casu non est dubitandum quin personae nominatae in Sta-
tuto ad exclusionem agnati sint nominatae vt prius suc-
cedant, quam agnatus, quia intelligitur praefertantur
earum ius, quod habent de iure communi, per quod praef-

preferuntur vii proximiores agnato.

Præterquam quod dicticiam potest quod & ex Statuto dicuntur vocare per illa verba, non extantibus ascendentibus, & alijs nominatis in Statuto agnati excludant cognates, quamvis enim hæc verba non extantibus sint negativa, importat tamē, vt si illi extant succedant Nam & Statutum negatiuum habet vim inclusiuius, & dispositionis, sicut & Statutum affirmatiuum. Balin. l. quod vciō ff. de legib. Brund. art. 6. num. 10 r.

Et videtur cessare omnis difficultas in presenti casu. Quia Statutum non dicit simpliciter non extantibus ascendentibus, & alijs nominatis, sed addit, *prædictis vt supra admittis*. Ergo expressè intelligit de illis personis superius admittis ad successionem. Et per consequens ad exclusionē agnati consideratæ sunt illæ personæ, quæ ad successionem fuerunt admittæ, & sic propter earum potentius ius. Ergo indubitatum est, quod dum adu non succedunt, licet hæreditatem repudiati, agnatus est admittendus.

Et ita puto resolendum. Saluo tamen &c.

Laus Deo, & Beatissimæ Virginis.

ARGVMENTVM.

EAdem quæstio tractata in antecedenti responsione examinatur, nempe, si statutum vocet aliquos ad successionem non extantibus aliquibus alijs, si illi alij extant, sed repudiati, vel aliter non succedant, admittantur vocati a Statuto.

SVMMARIVM.

1. *Tatutum vocans aliquem ad successionem alio non extante, si ille extet, sed non succedat, an vocatus succedat, & per totum resp.*
2. *Ynapars statuti declarat aliam.*
3. *Statutum excludit feminas, si tantum masculis habet locum, si masculis actualiter succedant. Et idem si excluderet feminas non possent petere legitimam, vel supplementum, num. 6. Amplius etiam si ageretur de hereditate materna, num. 6. Vel fraterna num. 5. Vel agnatorum num. 7. Sed an hæc habeant locum si statutum statuat verbis negatiuis num. 8. & 10.*
9. *Sola existentia aliquorum positum in conditione, an sufficit ad aliorum exclusionem. Et num. 1. 2. 3. & per totum.*
11. *Pars sunt non extare, & extare, & non succedere.*
12. *Repudiatus habetur ac si non extet, & num. 1. 2. & 19.*
13. *Incapax successione habetur pro non extante, & non impedi quia alij succedant.*
14. *Incapax ex l. dispositione, & ex sui voluntate equiparatur.*
16. *Reformatio nil tribuit.*
17. *Statutum disponens agnatum excludere fororem an habeat locum si extet agnatus, soror, & mater, & numero 34.*
20. *Lex correctæ in argumentum allegari potest.*
21. *Conditio si sue filij habet effectum si filij succedant.*
22. *Pupillaris tacita habet effectum quamvis mater extet, si illa repudiat.*

25. *Beneficio alterius quandoque quis consequitur id, quod iure proprio non competit.*

26. *Repudiatio vnius ex pluribus vocatis an operetur ius accrescendi, vel potius quod alius non succedat.*

RESPONSVM. XIV.

Adit Deus, Beatissimaq; Virgo.

STATUTVM Cortone de success. ab itel. lib. 2. rubr. 47. §. si verò aliquis, dicit, quod nullis superstitibus delectentibus, vel ascendentibus, fratribus, aut sororibus, filij sue fratrum masculorum, agnati vique in tertium gradum de iure Canonico excludant cognatos quantis proximiores. Nunc in controuersiam venit. An si extant descendentes, vel ascendentes, fratres, vel sorores, filijque fratrum masculorum, qui tamen nolint acceptare hæreditatem, sed eam repudiant; agnati excludant cognatos. Super quo articulo consultus mensibus præteritis in causa Cortonenli hæreditatis de Baldellis, & Laparellijs affirmatiue respondi.

Quam conclusionem viso nunc isto Statuto in dict. rubr. 47. ad me transmissa versissimam, & indubitatam existimo.

Punctus enim difficultatis huius articuli in eo residet. An Statutum quando dicit *non extantibus descendentes, vel ascendentes, fratres, sorores, aut filij fratrum agnati excludant cognatos*, intelligatur, & descendentes, & ascendentes, fratres, sorores, & filij fratrum sint positi in simplici conditione ad exclusionem, & pro sol, ac simplici obstaculo agnatorum ne succedant, An verò sint positi in cōditione ad finem, & effectum, ut illi succedant, & ita succedendo excludant agnatos, non autem sufficiat eorum sola superextantia. Si enim sint positi in conditione pro simplici obstaculo agnatorum, tunc non curatur, an ipsi succedant, vel non, contingenter nihil facit eorum repudiatio: Nam quando Statutum vim non facit in exclusionem eorum, quæ ponit in conditione, sed in illorum simplici existentia, non refert, quod ij repudiant, vel non repudiant. Sed quando statutum ponendo aliquos in conditione ad aliorum exclusionem intendit, quod illi positi in conditione succedant, & hoc modo alij excludantur, tunc repudiatio positum in conditione prodest alij, vt ij possint succedere, ac si illi positi in conditione in rerum natura non extarent; nam licet extet, quia tamen non succedunt, & eorum existentia consideratur ad finem, & effectum, vt succedant, propterea si sint incapaces, vel nolint succedere, est, ac si non extarent, nullumquæ propterea præbent impedimentum, quia alij vocati in casu eorum deficientie succedant. doctrina est Bart. in l. 1. §. is, qui habebat lib. num. 4. & num. 7. ff. de bon. possit. contrab. claris Bald. in l. 4. qui filium lib. num. 10. verfic. aut lex excludit C. de inoffic. testam. Conf. consil. 134. num. 1. lib. 2. consil. 2. num. 8. lib. 4. & consil. 61. num. 7. cod. lib. Aret. consil. 27. sub num. 2. & consil. 158. sub num. 4. Soc. consil. 28. sub num. 20. lib. 4. Cur. iun. consil. 262. sub num. 28. verfic. Non obstat Gabr. consil. 15. lib. 1. Surd. consil. 417. in fin. Et ita conciliantur omnia iura, & autoritates Scribæ. Nam vbi dicitur, quod sola existentia sufficit, & facit deficere conditionem vt in l. filiusfamilias §. cum quis de leg. 1. & in auth. licet C. de natural. liber. Hoc procedit, quia considerata fuit sola aliquorum existentia, non autem quod illi succedant. Quando verò considerata fuit illorum successio, non sufficit sola existentia, & propterea

propterea si extant, sed ex aliqua causa non succedat, quia repulsi, non possunt alios excludere. Bald. in d. l. si quis filium Corn. d. conf. 1. 34. lib. 2. & conf. 61. num. 7. & 8. lib. 4. cum alijs supra, & infra citat. l. 1. in p. 1.

1. In proposito autem ex tota serie Statuti a principio ad finem constat, quod in casu successione semper Statutum quod aliquos possit in conditione ad aliorum exclusionem, non considerat eorum solam, & simpliciter superextantiam, sed intelligit, quod illi actualiter succederent, & non aliter alij excluderentur. Virgo idem dicendum in d. si vero aliquis. Nam valet & argumens ab una parte Statuti ad alterius declarationem. Item, si de pecc. hered. l. 1. ff. de reb. dub. Soc. conf. 9. num. 8. lib. 3. Rota. conf. 202. num. 5. lib. 1. Surd. conf. 13. num. 1. Rota. conf. 202. num. 5. lib. 1.

2. Quod autem dictum Statutum quando in qualibet alia eius parte aliquos possit in conditione ad aliorum exclusionem intellexerit, quod illi succederent, & non sufficeret sola eorum superextantia probatur.

Primo ex illius principio, dum dicit, *quod nulla mulier, vel descendens ex ea succedat ab intestato patri, aut, vel pro eo, vel alteri ascendenti nisi solo per lineam paternam existens aliquo filio masculo nato ex defuncta persona, de cuius successione agitur, vel aliquibus nepotibus, vel proneptibus, aut descendens masculus ex ista linea*. In hac enim parte secundum litteram Statuti filij masculi, & alij descendentes masculi simpliciter positi fuerunt in conditione ad exclusionem filiarum feminarum; & tamen certum est, quod & eorum simplex superextantia non sufficit pro exclusionem feminarum, sed requiritur, quod actualiter succedant, quod si repudiarent, vel ex alia causa non succederent, tamen non sunt exclusi. Bart. in d. l. 1. §. qui habebat num. 7. de bon. poss. contrat. Bald. in l. maximum vitium num. 2. C. de libet. praterit. Corn. conf. 1. 34. num. 3. lib. 2. conf. 42. sub num. 7. & 8. & conf. 61. num. 3. 7. & 8. lib. 4. Barb. conf. 16. col. 5. lib. 1. Socin. l. Centurio num. 16. ff. de vulg. & conf. 35. num. 16. lib. 4. Dec. conf. 295. num. 5. & conf. 378. num. 2. Aldob. conf. 100. sub nu. 35. Surd. conf. 100. num. 20. & conf. 41. 6. num. 14. cum seq. Rota in recentior. Patin. decif. 59. par. prima. Quare sicut in eo casu dum Statutum ponit descendentes masculos in conditione ad exclusionem filiarum, intendit, quod illi masculi succedant: Ita dicendum est & in presenti casu.

Similiter in §. *Nec etiam dista mulieres* ponuntur in conditione descendentes masculi ad exclusionem descenduntur feminarum ab hereditate matris, & aliorum ascenduntur per lineam maternam. Et hoc pariter & casu Statutum intelligitur, quando illi descendentes masculi succedunt, nam militat ratio mox adducta, quod iniquum esset feminas descendentes excludi ab hereditate materna per descendentes masculos, qui ex impotentia, vel noluntate non succederent. Corn. conf. 1. 34. num. 3. lib. 2. conf. 42. num. 8. & conf. 61. num. 3. lib. 4. cum alijs mox citatis.

Item, in §. *Item, quod nulla mulier* il primo; ponuntur in conditione fratres, & filij fratrum masculi ad exclusionem fororū, & descenduntur ex ea. Et in hoc & quoque casu intelligitur, quod positi in conditione succedant; alios non excluderetur foror & frater infucessibili, vel nolente succedere. Bald. in d. l. maximum vitium num. 22. & conf. 1. 34. lib. 4.

Sic quoque in alio seq. §. *Item, quod nulla mulier*, ponuntur in conditione omnes descendentes, & ascendentes masculi, fratres, & nepotes ex fratribus ad exclusionem matris, & aliarum ascenduntur feminarum. Et similiter Statutum intendit, quod descendentes, & fratres masculi succedant, ut excludant matrem, &

alias ascendentes. Corn. d. conf. 61. num. 3. lib. 4. Et constat etiam ex eodem §. dum diuidit hereditatem inter matrem, & fratrem, si sit confanguineus, volens medietatem viusfructus spoliare ad matrem, & residuum ad fratrem.

Ita quoque lo. §. *Frater vero uterini* ad exclusionem fratrum uterinorum, vel aliorum natorum ex linea feminina ponuntur in conditione, agnati masculi, &que ad tertium gradum. Et intelligitur quando illi agnati succedunt.

Et ob id in eodem §. subiungitur, quod tales agnati sint potiores in successione fratris uterini exceptis bonis provenientibus a linea materna, & sic constat, quod intendit, quod agnati succedant.

Similiter in §. *Si autem testator simpliciter dicitur*, quod si quis testatus decesserit relicti liberis masculis ex masculis descendens, & alioque relicto alicui mulieri, qui iure romano posset succedere, talis mulier non possit querere testamentum, nec legitimam, vel supplementum petere. Et tamen & Statutum intelligitur, quando in eo testamentum institui essent illi liberi masculi. Soc. conf. 35. num. 18. lib. 4. Dec. conf. 295. num. 2. verum sed tamen in fauorem, & conf. 378. num. 3. Surd. conf. 16. num. 12. & 13. ac seq.

Quare sicut in omnibus alijs partibus dum Statutum ponit aliquos in conditione ad aliorum exclusionem intendit, quando illi positi in conditione succedunt, ita ut si repudiarent eorum existentia non consideretur; Ita dicendum est in d. §. *Si vero aliquis*, ubi in conditione ponuntur fratres, forores, & filij fratrum. Confirmatur nam d. §. *Si vero aliquis dicit, si quis decesserit nullis superstitibus descendens, nec ascendens pradiis ut supra admittit*, quare verba, *ut supra admittit*, demonstrant Statutum intelligere illos positos in conditione debere succedere, & sic non esse solutos ad exclusionem.

Additur, nam quando in eodem §. tractatur de vocatione agnatorum, illi non sunt expressi, & dispositiue vocati sed solum dicitur, quod agnati excludant cognatos, & tamen intelligitur, quod succedant. Bart. in d. §. qui habebat cum alijs supra citatis in vers. Primo. Quare sicut in ea parte Statutum sub actu exclusionis intendit actum successione. Ita dicendum est, quod illa verba, *nullis superstitibus fratribus &c.* intelligitur quando illi succedunt.

Præterea pro hac opinione facit in terminis illa vulgaris conclusio, quod si Statutum disponat, quod statibus agnatis femine non succedant, si agnati repudiarent, femine admittuntur. Bart. in d. l. 1. §. qui habebat fide bon. poss. contrat. approbatus ab alijs supra citatis in vers. Primo, & in alio modo responso in hac causa reddito.

Non obstat, quod aliud & sic dicere, statibus agnatis femine non succedant. Aliud non extantibus ascendens, descendens, aut fratribus agnatis excludat cognatos. Nam in primo casu Statutum habet duo capita, unum expressum exclusiōem feminarum, aliud tacitum, siue virtuale inclusiōem agnatorum; proptereaque si agnati virtualiter vocati ad successiōem non succedant, sed repudiarent, femine non excluduntur: At in alio casu Statutum non habet aliquod caput inclusiōem ad fauorem ascenduntur, descenduntur, aut fratrum; sed considerat illorum simplicem non existentiam, & eo casu vocat agnatos ad exclusionem cognatorum: Quamobrem ut agnati non excludant cognatos sufficere videtur sola superextantia ascenduntur, descenduntur, fratrum, vel filiorum fratrum.

Et ceterum

- Etiam dico, quod & Statutum quando dicit non ex
tantibus ascendentes, descendentes, & fratres
agnatus excludat cognatos, licet Statutum non voet
illos ascendentes, & alios non natos, nec eis tribuat ali
quod ius, tamen illis præferat ius eis competentem de in
re communi, ut infra dicetur. Quare cum de iure domi
nium illi habeant ius successione prælatum agnatis, &
cognatis. Sequitur ut & Statutum considerant non
solum de simpliciter eorum superextantiam, sed de illo
rum actuali successione de iure communi eis com
petentem; & propterea si de ipsi actualiter non succe
dant agnatus excludat cognatos, 1001. et 2. in hoc in
1. Facit ad hoc illa vulgaris regula iuris adducta in
priori responso, videlicet, quod quando in conditio
ne ad aliorum exclusionem ponitur aliqui, qui de iure
communi in successione potentes ius habeant, tunc illi
non dicuntur postea ad aliorum solum exclusionem, sed
per solo obstituto de aliis ius codant; sed etiam ut ipsi
succedant; & sic ad aliorum exclusionem non sufficit so
la superextantia, sed requiritur actualis successio. Bart.
in l. 1. §. qui habebat, num. 7. ff. de bon. possi. contra tab.
idem sentit Bald. in d. l. si quis filium in fin. C. de infor.
tatione. Item Coen. consil. 91. num. 17. & 8. lib. 4. par.
Barb. consil. 16. col. 3. lib. 1. de iur. 500. in l. Centurio;
num. 16. ff. de vulg. & de cons. 35. num. 18. lib. 4. Dec.
consil. 95. sub num. 3. Aldrob. consil. 100. sub num. 3. 5.
Gabr. d. consil. 5. lib. 4. consil. 10. lib. 4. §. si inq. in 2.
- Præterquam dicti etiam possit, quod Statutum in
illis verbis, *non exstantibus ascendentes &c.* videtur
vocare ascendentes; nam cum illorum contemplatio
ne, & propter illorum existentiam excludat agnatos,
quos alius inuitat ad successiones; idcirco eis videtur
desse successione ex diversis regulis, quas addu
xit Gabr. consil. 4. §. sub num. 22. & seq. lib. 1.
- Uterius probatur hæc pars, nam si paria sunt quem
non exire, & exire, & non succedere, Bald. in l. ma
ximum virum, num. 22. C. de liber. præter. Corn. consil.
342. ante num. 1. col. 1. lib. 1. Dec. consil. 295. num. 3.
Curt. iun. consil. 261. in secunda dubitatione. Gabr. con
sil. 15. numer. 16. lib. primo. Surd. consil. 418. numer. 24.
Ac si non exarent ascendentes, descendentes, tra
ctes, & filii fratrum; Agnatus ex forma Statuti excluder
et cognatos. Ergo & idem dicendum quomodo illi
extarent, si non succederent. 1002. et 3. in hoc in 2.
- Ad hæc facit tex. in l. si filius, §. si liberi filius. ff.
de iurepatr. & in l. §. si ex modica, §. si filius. ff. de bon.
liber. vbi dicitur, quod filius liberi heres institutus si
rephaspente, non obstat patrono, quin succedat, quom
uis patronus sit vocatus in filios liberi non exierit.
- Similiter & text. in l. 1. §. quibus, ff. de success. editi.
vbi dicitur, *Quibus ex edito bonorum possessio datur*
est, si quis eorum aut datus filius heres, aut in dictis
statutis non admittit, tunc ceteris bonorum possessio
perinde competit, & si prior ex edito non fuerit.
- Item & text. in l. 1. §. si filii sunt sui heredes. ff. ad Ter
t. l. cuius res verba, sed si filii sui heredes, verum hæc
datur ad eorum pertinetur, unde agitur de mater admittit
tatur, ut patet ab his qui se heredes dunt. Aprobatur &
Publicis, sententia dicitur, in casu, quo se ab intestato sui mo
tem veniunt, & tunc ei obstat agnatus, nam habens in
modum nomen sui heredis, magis maris, quam filius, nec
agnatus ei obstat, sed non agnatus, ut in l. 1. §. si filii
- Conferat his nam si quis sit in cap. successione;
vel ex eo quia sit religiose, in monasterio bonorum
incapaci, vel ex eo, quia sit de potestate ille non obstat;
nec impedit, quod alij vocati in casibus non existent
bus succedant, quia habetur, ac si in rerum natura non
extaret, d. l. §. qui habebat verum quidam filium, & ibi
Bart. num. 3. si necem, §. si de potestate, ff. de bon. liber.

- Bart. in l. filius sumus, cum quis in fine de leg. Bald. in d.
l. si quis in vitiis sub num. 22. C. de inter. præter.
Ergo & idem, dicendum quando quis est in cap.
ratione sua voluntatis, quia si duo casus sunt, in quibus
agnatus §. sed de ipsa eadem materia Tert. Bald.
in d. l. si quis in vitiis sub num. 22. C. de inter. præter.
Pro hac etiam parte facit distinctio, quam asserit Me
ndigh. consil. 206. num. 46. & 47. qui statuit Securo al
quem excludit propter alium, qui sit, quando suffi
ciat sola illius existentia ad non succedat, & inquit,
quod si non succedit, quia de iure de hoc cap. & tunc
sola existentia non sufficit; nam habetur pro mortuo,
aut non sit, & dicitur, quia noluit, sed repudiet; & dicit idem
esse in dubio, si ut quis in testamento sit alius institu
tus, & tunc sit sufficere solum existentiam quoniam in
hoc cap. dicitur, sed non refert quod ad propositum no
strum, satis enim est, quod quando non succedit, quia
noluit, quod tunc in quo illam non obstat; sed habet
pro mortuo; & hoc casu procedere regulam paria esse
non extare, & exire, & non succedere. 1003. et 4. in hoc in 2.
- Uterius hæc optime probatur hac ratione. Nam di
ctum Statutum dicitur dicitur, quod non exstantibus
ascendentibus, descendentes, fratribus, & filiis fratris
agnatus excludat cognatos; Statutum nihil tribuit i
suscendentibus, fratribus, & aliis non natis, nec eos vo
cat ad successione, sed solum illis præferat ius, quod
eis competit de iure communi. Atque, d. consil. 158. num. 4.
circa fin. Surd. consil. 416. num. 101. & resolutio Roa
na Bonon. de Beronidis 10. Maij 1591 coram R. P.
D. Lina. & in receptio. collectis per Farin. decisi 591
ip. si sequitur ergo, vel solum eodem modo obstat agna
tus in secundum ordine vocatis a Statuto, quo obstant
de iure communi? At de iure communi non obstant
sition succedentes, & eorum sola superextantia non
attenderetur. d. l. 1. §. quibus, ff. de success. editi. Ergo
& idem hoc casu sit dicendum, quod non succedat.
- Facit & alia ratio, nam si extet Statutum, si dis
ponens, quod frater, vel filius agnatus excludat foretorem,
si extant casus, quod extet agnatus, foror, & mater
tunc foror non excludit ad agnato, sed quia mater
excludit agnatum, quod excludit mater; & foror succed
dunt. Ang. consil. 121. Dec. consil. 71. num. 1. Soc. consil.
28. lib. 4. & consil. 35. add. lib. Beron. consil. 149. & 150. lib.
4. Aldrob. consil. 100. num. 3. Surd. consil. 100. num. 46.
& 7. ac consil. 416. num. 19. & dixi ego in resp. 1. lib. 1. §.
- Quare licet in hoc casu sole existentia agnati non suc
cedentis non excludit foretorem; & hoc casu sola exi
stentia ascendens, fratris, vel filij fratris non impedi
dit agnatum, quin succedat. 1004. et 5. in hoc in 2.
- Addit nam in precedenti casu si mater repudiet
hereditatem agnatus excludit foretorem, nam repudiat
de est ac si in rerum natura non extaret. Bald. in d. l. §.
qui filium. C. de infor. test. Aret. d. consil. 27. sub num.
1. & consil. 158. sub num. 4. Soc. consil. 18. sub num. 2. lib.
4. Ergo & in proposito si ascendens, frater, vel filius
fratris præferat a statuto repudiet, agnatus exclu
det cognatum. 1005. et 6. in hoc in 2.
- Pro his etiam facit tex. in alio responso citatus, qui
sine cauatione citari non potest in d. l. 1. §. si sit agna
tus, & §. si sit consanguineus cum alijs 99. ff. de ad Ter
t. l. vbi si concurrant plures personæ, quarum una exclu
dat aliam, quia licet in causa hostis agnatus, qui exclu
dit cognatum, si illa persona, quæ aliam excludit, sit
exclusa ab alia persona, & in proposito ascendens, frater,
descendentes, fratres, & fratrum filij, qui excludunt
agnatum, & tunc si illa persona, quæ excludunt exclu
dit repudiet, est ac si illa in rerum natura non extaret,
& dicitur hoc exceptio inter illas personæ non primas;
ibi enim ponuntur plures casus, præcipue de foretore cou
sangu.

ſanguinea, patre adoptiuo, & matre, pater enim in con-
curſu cum matre excludit matrem, ne veniat ex Sena-
tuſconſulto. At ſi extet foror conſanguinea; illa exclu-
dit patrem, quo excluſo mater ex Senatuſconſulto ſuc-
cedit cum forore. Verum ſi foror repudiet, pater ex-
cludit matrem, ac ſi foror in rerum natura non extaret.
Similiter ſi eadeſſe fit mater & foror conſanguinea, quia
pater matris nepotem ſuum ex filia adoptauerit, ſit &
præterea pater naturalis, hæc mater ſi veniat, vt con-
ſanguinea excludit patrem; ſi mater conſanguinitatis repu-
diauit, vel capitis diminutione amiſit, ex S. C. venire
poſteſt.

Non obſtat quòd illi rex, hodie ſunt correkti per au-
thent. deſando C. ad Terry.

Quia vis non conſtituitur in diſpoſitione correkti,
ſed ex ea argumētum ſumitur ad caſum noſtrum, quòd
ſicut quando pater excludit matrem, nè ex S. C. ve-
niret, & foror conſanguinea excludit patrem, ſi foror
repudiabat, pater excludit matrem, ac ſi foror non
extaret. Ita dicendum ſit in propoſito, Et hoc modo

20 diſpoſitio ꝑ correkti allegari poteſt ad deciſionem cau-
ſarum. gloſ. magna in l. i. ff. de coniug. cum ſenap. lib.
eius Bart. in l. fin. ff. de falſi. Alex. in l. i. C. qui admit. la-
te Scrib. in princ. Inſtit. de teſtam. præcipue inter ceteros
Thob. Non. num. 45. cum ſequenti. Et hoc modo iſti
§§. in ſpecie paſſim allegantur à Doct. vt videre eſt apud
Bart. in d. l. i. §. qui habebat Corn. d. conſil. 342. lib. i.
conſil. 34. lib. 2. conſil. 42. 61. & 276. lib. 4. Arct. conſil.
27. & 158. Barb. conſil. 16. col. 4. lib. i. Soc. conſil. 28. num.
19. lib. 4. & conſil. 35. eod. libro. Aldobr. conſil. 100. ſub
num. 7. Gabr. conſil. 15. lib. i. Surd. conſil. 100. & conſil.
41. ſummiſt. 6. Quod amplius Hi §§. in ſpecie allegantur
à S. P. in ea authoritate de conceſſ. præbend. in 6.

Non obſtat dum conſideratur, quòd antiquitus da-
bantur tres ordines ſuccedendi, deſcendendum, agna-
torum, & cognatorum, vt late habetur in Inſtit. de hæ-
redit. quæ ab inſtit. deſcend. de legit. agnat. & de legitima
cognat. ſuccedit. Et quòd mater, quamvis eſſet excluſa,
nè ex S. C. veniret, ſuccederet tamen vt cognata in
tertio ordine vt habetur in d. §. ſi ſit conſanguinea, &
late deducitur.

23 Quia hæc non percutiunt punctum, & vim inductio-
nis, ſed referunt tantum iuris antiqui obſeruantiam, &
quomodo ex vno, vel altero ordine vnus poterat ſucce-
dere; Vis autem inductioſis in hoc ſtat, quòd pater ado-
ptiuus in concuſſu cum matre illam excludit, nè ve-
niret ex S. C. & ſic ex eo ordine. At ſi exabat foror cõ
ſanguinea, illa excludit patrem, & tunc mater admit-
tebatur ex dicto S. C. vñ cum forore ac ſi pater non
extaret. Verum ſi foror repudiabat, pater impediabat
nè mater ſuccederet ex S. C. Et ſic fororis repudiatio
operabatur, q̃ pater excludit matrem eo modo, quo il-
lam excludit quando foror conſanguinea non extra-
bat. Et quamvis non obſtante repudiatione fororis ma-
ter poſſet deinde vt cognata admitti, cum patres ſatis
tamē eſſet, quòd non poterat admitti ex illo S. C. ex
quo poterat admitti, quappo non erat excluſa à patre,
& ſic quando foror non repudiabat, & ita conſtat,
quòd penſona excludenda aliam, ſi & ipſa ſit ab alio ex-
cluſa, tunc non excludit, quando alia perſona, que ipſi-
ſum excludit, ſuccedit; Quòd ſi repudiet, ex tunc exclu-
dit aſi alia perſona non extet, & ita punctualiter de-
ciditur caſus noſter.

31 Facit & vltima pro hac parte, nam conditio ꝑ ſi
ſit filius, de quo in h. eum accuſiſſim. Cide inde com. pro-
cedit, quòd filij aſualiter ſuccedunt, ſi verò repu-
diant, eorum ſola exiſtentia non excludit ſubſtitutum,
quòd dixit eſſe ſignandum, & bene notandum Soc. in l.
Centurio num. 16. de vulg. qui rationem aſſert caſui no-
ſtri. Lib. II.

ſiro accommodata dicens, quòd conditio ſi ſine filijs
ſubintelligitur propter potentius ius, quòd habent fi-
lij in ſuccelliones, propterea ita demum ſubſtitui ex-
cludunt ſi filij ſuccedant.

32 Sic etiam tacita ꝑ pupillaris contenta in vulgari ex-
preſſa, quæ effectum non habet matre in medio exiſten-
te, ſi mater repudiet, ſum effectum habet, cò quia ma-
ter habet potentius ius in ſucceſſione, & nò id ſola exi-
ſtentia non ſufficit. Bart. & communiter Scrib. in l. i. ff.
de vulg. & de comuni teſtatur Socin. in d. l. Centurio
ſub. num. 16. Curt. in d. conſil. 263. num. 26.
Conferet doctrina Cum in l. qui duos, ff. de vulg. vbi ſi fa-
cta ſit pupillaris per nomen collectiuum, ſi primo de-
dente impubere frater, qui excluderet ſubſtitutum, re-
pudiet hereditatem fratris, admittitur ſubſtitutus vir-
tute talis repudiationis, qui alias non admitteretur, ſe-
quitur Soc. in l. hæredes mei. §. cum ita ſi ad treb. Curt.
in. conſil. 262. num. 21.

Er ex his ita vt ſupra conſtitutis ceſſant omnia, quæ
in aduerſum obijciuntur.

33 Primo non obſtat, dum dicitur, quòd Statutum
Cortone non loquitur ſub conditione non admiſſio-
nis aſcendentium, & filiorum fratrum, ſed ſub condi-
tione non ſuperextantia illorum, & ideo ſola ſuperex-
tantia ſufficit, vt deſicit diſpoſitio Statuti, nec requi-
ratur, vt ſuperextantes ſine admiſſi, d. ſi filius fam. §. cum
quis de leg. 1. & auth. licet C. de natu. liber. cum alijs
citatis.

Enim ex ſupra dictis conſtat, quòd imò Statuti in-
tellexit, quòd filij fratrum debent ſuccedere; vel: a
eo, quia illa verba non extantibus &c. important vo-
cationem, vel ex eo quia præſertim ius ſucceſſionis,
quòd illis competit de iure communi præſum agnati,
& cognati. Item quia ſemper Statutum in alijs pa-
ribus quando aliquos poſuit in conditione ad aliorum
excluſionem intellexit quando illi aſualiter ſucce-
dunt.

34 Præterea facit illa regula ꝑ ſeu illa diſtinctio ſupra
adducta. Quòd aut in conditione ad aliorum excluſio-
nem ponitur aliqui, qui non habent potentius ius in
ſucceſſione, nec de iure communi, vel ex Statuto habet
prælationem ſucceſſionis, & tunc illi dicuntur poſiti ad
aliorum ſimplicem excluſionem, & non vt illi ſucce-
dant; & hoc caſu ſufficit illorum ſola, & ſimplex ſuper-
extantia; & ita procedit d. §. cum quis & d. auth. licet.
Aut ad aliorum excluſionem in conditione ponitur
aliqui, qui de iure communi, vel Statuto habent in
ſucceſſione potentius ius, & ceteris ſunt prælati, & tunc
non ſufficit illorum ſola ſuperextantia, ſed oportet vt
aſualiter ſuccedant, quia illorum poſitio in conditione
non dicitur facta ad ſolam excluſionem aliorum ſed
vt prius illi ſuccedant, pro vt eis competit ius ſucceſ-
ſionis prælatum ceteris, & propterea ſi nolint ſucce-
dere, alij admittuntur, & hoc eſt, quòd expreſſe dicit
Bart. in d. §. qui habebat nu. 7. de bon. poſſ. contra tab.
Corn. conſil. 61. num. 8. lib. 4. Barbac. d. conſil. 16. col. 6.
lib. i. Socin. d. l. Centurio ſub. num. 16. & 17. de vulg. &
d. conſil. 39. ſub. num. 16. lib. 4. Deed. conſil. 205. ſub. nu.
5. Curt. in d. conſil. 262. ſub. num. 28. verſ. Non obſtat
tex. Aldobr. d. conſil. 100. num. 36. & 39. cum alijs ſu-
pra. & in alio reſponſo citatis. In propoſito autem in
conditione ſunt poſiti illi, qui in ſucceſſione habent ius
prælatiuum de iure communi, ergo ſola eorum exiſten-
tia non ſufficit ad excluſionem agnati.

Facit ad hæc doctrina Bald. in d. l. ſi quis ſi ſunt ſub
num. 10. C. de inſtit. teſtam. vbi ponit ꝑ caſum de Statu-
to diſponente quòd ſi foror excludatur à fratre etiam cum
ſanguine equum, & querit ſi extet foror, mater, & ceteri
conſanguinei, qui admiſſi ſunt ad ſuccellendum.

Et arguit pro, & contra; tandem concludit sic. Aut lex excludit aliquem excludenti deferendo successionem; aut excludit simpliciter obstando. Primo casu, aut exat casus à Statuto prouisus, in quo lexcessu deferatur, vt in d. casu, & tunc si mater repudiat, excludenti hoc est fratri deferatur integra successio; Aut non extat casus prouisus à Statuto, in quo excludenti deferatur successio, vt in themate proposito, quia quando mater extat, Statutum nō disponit, tunc standum est iuri communi. Quod doctrina sic accommodatur; nam aut dicimus Statutum per illa verba non exstantibus & c. vocare filios filiaris, & alios nominatos; & tunc illorum repudiatio prodest agnato, vt possit excludere cognatos. Si verò dicimus filios fratris non esse à Statuto vocatos, sed illis solum esse præteritum ius; Et tunc legem quod standum sit iuri communi. At de iure communi filij fratris excludunt si succedant; & si non succedant, non excludunt. Ergo &c.

Non obstat, quod Statutum loquatur cum dictione, *si*, quæ importat conditionem, & cum dictione, *tunc*, quæ restringit dispositionem.

Nam dicitur quod restringitur dispositio ad casum, si non extat filij fratrum, qui adu succedant.

Non obstat, quod defectus, vel purificatio conditionis attendatur tempore quo quis moritur. Nam hoc est verum, sed intelligitur hoc modo, quod attenditur tempus mortis in cognoscendo, an tunc extat filij fratrum, qui possint succedere, nam tunc agnatis non deferitur ab initio ius excludendi cognatos. At si eodem tempore nō extant filij fratrum, quamuis postea superueniant, ius quæritum agnatis non auferetur per superuenientiam agnatorum.

Non obstat, quod si agnati tempore mortis non habent ius excludendi cognatos, non possint deinde eis acquiri per repudiationem filiorum fratris; quia attenditur tempus mortis.

Quia hoc falsum est. Tempore enim mortis deferitur successio proximiori, vt filio fratris in casu nostro. Si proximior repudiet, tunc successio deferatur alijs; & sic per repudiationem vnus ius acquiritur alijs, quod non competebar tempore mortis d. i. ff. de success. edita. Et in terminis istis est tex. in d. §. si sit consanguinea, vbi quia consanguinea est illa, quæ excludit patre adoptiuo, & operatur, quod mater possit succedere ex S. C. expectatur an consanguinea repudiet vel non; Et si repudiat, competit ius patri adoptiuo excludendi matrem, nec succedat ex S. C. quod non competebar à princ. & tract. Corn. d. conf. 345. sub num. 1. lib. 1.

Non obstat, quod à principio tempore mortis acquisitum fuit ius Laparellis neposibus ex sorore; & quod hoc ius non potuit eis auferri per repudiationem filiorum fratris; quia, ex facto vnus non debet ladi ius alterius.

Primo enim negari potest, quod ab initio acquisitum fuerit aliquod ius Laparellis. Nam cum eo tempore extarent agnati, qui excluderent Laparellis cognatos, iurearent & filij fratrum, qui excluderent agnatos; nō possint succedere & excludere Laparellis, si circūstabat in suspensio ius Laparellorum, & pendebat ab eveniente filij fratrum a iure, vel repudiarente; ita dicitur in dicto §. si sit consanguinea; & Corn. d. conf. 344.

Præterea si diceremus ius à principio acquisitum fuisse Laparellis, acquisitum tamen non fuisset perfecte, & irreuocabile; sed sub conditione si filij fratrum non repudiassent. Et ob id facta repudiatione cessat illorum ius.

Et hinc tollitur, quod renunciatio non possit fieri in prejudicium iuris alterius.

Quia hoc procedit in iure perfecte quæritio obest. At quando ius pendet ex facto vnus, tunc illius repudiatio ei obest; tex. est in d. §. si sit consanguinea, vbi si extet soror consanguinea, mater, & pater adoptiuus, matri & sorori dicitur quæritum ius; sed quia ius matris pendet à facto sororis, si adeat, vel repudiet; propterea repudiatio sororis obest matri, nec ex S. C. possit venire.

Sic etiam dictum est supra, quod si extet Statutum disponens fratrem consanguineum excludere sororem; Si extet mater, frater consanguineus, & soror, matri & sorori dicitur quæritum ius; sed quia ius sororis pendet à voluntate matris, an adeat, vel repudiet; propterea illius repudiatio obest etiam sorori, vt dictum est ex Bald. in d. l. si quis filium cum ex alio citatis.

Et hoc tendit regula, quæ ex aduerso obijciatur, quæ tamen reuocatur; quod beneficio alterius personæ quandoque consequitur id, quod iure proprio consequi non possumus; quia illa persona dum succedit, excludit illum; qui me excluderet, & quæ exclusio, illa factum trahit me ad successionem. Bero. d. consil. 30. lib. 2. Pin. consil. 66. Surd. d. consil. 46. Honded. consil. 2. lib. 2. & resolutum fuit in dicta causa de Beroaldis, in qua de ego scripsi respons. 2. lib. 1. Hoc enim casu si filij fratrum succederent, Laparellis cognoscerentur successione cum eis, quia filij fratrum excluderent agnatos, quibus exclusis hereditas inter Laparellis, & filios fratrum vi pares in gradu diuideretur. Quamobrem cum ius Laparellorum pendeat à voluntate filiorum fratrum, sequitur vt illorum repudiatio eis obest.

Et ex prædictis tollitur distinctio casuum. Nam dum dicitur, quod quando duo i vocantur ad successionem, & vnus repudiat, pars illius accrebit alteri. Hoc procedit in duobus, qui ex eodem iure proprio succedunt, nec alter eorum est ab alio exclusus, sicut quando alter eorum est per alium exclusus si solus cum eo concurrens, & solum se tueret, nō ab illo excludatur ex beneficio alterius simul cum eo vocati; nam tunc repudiatio istius est obest, & facit vt alius illam partem excludatur. Vt hoc totum cluere ex supra deductis, & in specie præbitur in d. §. si sit consanguinea, vbi si mater veniat per vnde cognati, quia tunc non excluditur à patre adoptiuo, sed simul cum eo concurret, propterea repudiatio vnus operatur ius accrescendi in suorem alterius. Et idem est in duobus hereditibus simul vocatis ad hereditatem, & a nemine exclusis, vnus enim repudiatio operatur ius accrescendi in suorem alterius.

Quod autem quando duo vocantur simul, sed vnus eorum si esset solus, esset ab alio exclusus; & beneficio coheredis consequitur nec excludatur; repudiatio istius coheredis obest; constat ex eod. §. si sit consanguinea, vbi si extet mater & pater, mater excluditur à patre; nō possit succedere ex S. C. quod iterum extet soror; quia tunc mater beneficio sororis consequitur quod non excludatur à patre, nō possit ex S. C. succedere, propterea quia ius matris à successione sororis pendet; si soror repudiet, mater in tunc excluditur à successione ex eo S. C. Necesse quia ius sororis transferatur in personam patris, nam hoc ius competit patri ex se ius illud habet si solus concurrat cum matre.

Cum ergo in casu isto ius Laparellorum eis competeat ex beneficio filiorum fratrum, qui excludunt agnatos, qui filij fratrum si non extarent, Laparellis ab illius dubio remanerent exclusi ab agnato, sequitur quod filij fratrum repudiante, collabatur & ius Laparellorum tanquam sustineretur; & quia ante eam ius filiorum fratrum, non autem deinde quod ius accrescendi, quia ius Laparellorum ex se non subditur, ita quod possit ad

se trahere ius filiorum fratrum, sed potius ius Laparel-
lorum destitutum omni praesidio vincitur ab agnatis, &
vbi apponitur ad se non trahit.

Ex ita puto cessare omnem difficultatem, & iudican-
dum esse pro agnato. Saluo tamen &c.

Laus Deo, & Beatissima Virgini.

ARGUMENTVM.

Emphyteuta ob deteriorationem rei quan-
do cadat ab emphyteusi hoc responso de-
claratur.

S V M M A R I V M.

*Emphyteuta vbi cadat ab emphyteusi ob rei de-
teriorationem, oportet quod deterio-
ratio sit notabilis, & circa propria-
tem, & dolosa, vel culpa.*

*Sed quid appositio pacti de re melioranda t
num. 4.*

Deterioratio notabilis qua fit, & num. 3.

*Fundus an dicatur deterioratus si arbores sint excisi,
& loco earum alia plantata.*

*Emphyteuta ob incisionem arborum non cadit ab emphy-
teusi quando per illam fundus redditus est fer-
tilior.*

Dolus emphyteutae ex sola incisione non praesumitur.

*Emphyteuta non cadit ob incisionem factam pro domo
construenda super praedio emphyteutico.*

RESPONSVM XV.

Adsit Deus, & Beatissima Virgo.

DOMINVS Paulus Valentinus Mu-
nientis a pena commissi, seu cadu-
citate ob incisionem nonnullarum
arborum excutatur. Recepißima
est enim opinio i Bald. in auct. Qui
rem sub num. 5. vers. Secundo nota.
C. de sacros. eccles. quod ad hoc vt

emphyteuta ob rei deteriorationem cadat ab emphy-
teusi tria simul concurrere debent, quorum vnum si de-
ficiat, locus non fit caducitati, videlicet. Quod deterio-
ratio sit notabilis. Item circa proprietatem, & substan-
tiam rei; & non circa fructus tantum. Item de sit facta
dolo, aut culpa lata, vel leui. Sequitur ibid. laf. num. 7.
Dec. num. 3. & Cagnol. num. 26. laf. consil. 17. in 1. dub.
lib. 1. Rim. consil. 74. in 3. dubio num. 16. Tiraq. de iudic.
in reb. exig. num. 67. & 68. Rol. consil. 49. nu. 20. lib. 2.
& consil. 1. num. 93. cum seq. lib. 3. Anch. moder. q. 73.
3. Burf. consil. 91. nu. 3. Ioseph. Ludov. decif. Lucen.
8. num. 10. & Perus. 32. num. 16. Caroc. de locat. tit. de
caus. recuf. q. 7. num. 41. Borge. de vfufr. nu. 157. Mon-
georg. de pact. reuend. p. 3. cap. 14. Corbul. de iur. em-
phyt. tit. de caus. priu. ob rei deter. num. 24. Castil. de
vfufr. c. 3. num. 17. Barbol. in ladiuorio. §. si fundum.
num. 20. ff. solut. mar. Valaf. consil. 50. & isti multos
alios cumulant. In casu autem, de quo agitur, haec tria
minime concurrunt. Ideo caducitati locus non est.

Non enim deterioratio est notabilis. Quia supponi-
tur excisae tantum fuisse quinque arbores, quarum vna
in totum excisata erat. Ex quo nullo iuro determinatur.

Lib. II.

non fit, quae dicatur i notabilis deterioratio, sed hoc
totum remittatur arbitrio iudicis. Cui in d. auct. qui
rem num. 1. Bald. in l. eodem. num. 23. C. locat. lal. d. con-
fil. 17. nu. 4. Tiraq. copiose in l. si vnquam. num. 31. C.
de reuoc. donat. Ludou. d. decif. Lucen. 8. num. 11. & d.
decif. Perus. 22. num. 17. Menoch. de arbit. iudic. lib. 2.
casu 78. num. 7. Burf. d. consil. 91. sub num. 3. Corbul.
tit. de caus. priu. ob rei deter. num. 27. Attamen iudex
quod ad effectum caducitatis incurrendae solum arbitra-
ri debet eam esse notabilem deteriorationem; quando

illa est magna i respectu quantitatatis, & qualitatis rei co-
ductae: & ita dicit Bald. in d. l. eodem. Hoc idem ponit
Paul. in d. auct. qui rem sub nu. 2. sub his verbis, *in sex
ibi deteriorem. subaudi, magna deterioratio, quia de
medica non est curandum quantum ad hoc, vbi possit
expelli, sed bene teneretur interesse refundere.* Sic etiam
laf. d. consil. 17. lib. 1. qui pluribus repetit requiri magnam,
& notabilem deteriorationem rei, vt emphyteuta pos-
sit expelli eam adducens rationem, nam cum expulso
sit pena i propterea illi locus esse non potest, nisi pro
magna deterioratione; secus autem subiungit, quan-
do ageretur ad interesse, & loquitur in casu suo de dua-
bus causalibus abscissis. Sic pariter Rim. d. consil. 74. num.
16. qui & ipse requirit deteriorationem esse notabilem
respectu quantitatatis rei, & repetit Dec. in d. auct. qui
rem. num. 3. ac Roland. d. consil. 46. num. 20. qui loquitur
de tribus amigdalae excisis dicens hanc esse modicam
deteriorationem quod ad penam expulsois; sed hoc
casu interesse tantum peti posse. Adde. ad Redoan.
de reb. eccles. non alien. q. 2. ca. 1. & Caroc. d. q. 7. sub nu.
41. dicens incisionem diuturni vel tiliu nucum, aut
amigdalatum non esse notabilem deteriorationem
quod ad expulsiorem. Sic etiam Anchar. d. q. 73. inquit
quod ex incisione resultare debet magnum damnum fun-
do, vt emphyteuta expelli possit. At incitio quin-
que arborum, de qua in casu isto facta in fundo be-
bulcarum quadraginta non potest dici notabilis, vel
magna; nec ex ea fundus dicitur deterior; cum maxi-
me vna in totum esset excisata. Ergo locus non est ca-
ducitati; sed ad plus agi posset ad interesse, quod esse
quid minimum, quia fructus earum diuturnae emphyteusi
pertinebant ad emphyteutam, & ante finem emphy-
teutis illae excisari poterant, qui eueniens in taxando in
teresse expendi debet.

Nec obstat, quod emphyteuta i etiam pro leui de-
terioratione cadat ab emphyteusi, quando promitte
illam meliorare, & vbi arbitrio boni viri, ne pactum sit
frustratorium. Corbul. tit. de cau. priu. num. 9.

Nam initio tale pactum operatur, quia exprime
id, quod tacite inerat cum quislibet emphyteutis sit ad
meliorandum, sicut & ipsum nomen indicat, quod est
graecum, & importat meliorationem. gloss. & Scrib. in
l. adeo. Instit. de locat. quare succedit regula. l. 3. ff. de le-
gat. 1. & trad. in specie Sord. decif. 300. num. 21. Possit
autem obiectum praeterire, quando in specie factum
esset pactum de aliqua melioratione. Borge. d. consil.
32. nu. 48. p. 2. non autem quando pactum esset simplex,
& generale ad meliorandum, vt in casu isto.

Non etiam potest dici facta deterioratio circa sub-
stantiam fundi, siquidem in facto probatur esse Valen-
tinum loco excisatum alias subfuisse arbores, & ante
& post incisionem. Quare locus non est pene, quia fun-
dus i non dicitur in substantia redditus deterior. laf.
in d. l. diuortio §. si fundum & ibi late Barbol. sub num.
18. & 19. Rim. consil. 74. num. 16. & 17. Rol. d. consil. 49.
Anchar. d. q. 73. in fin. Ioseph. Ludov. decif. Perus. 94.
Corbul. tit. de caus. priu. ob rei deter. nu. 28. Valaf.
d. consil. 50. num. 7. & 8. Caldas questio. forens. 11.
sub num. 10. Borge. d. decif. 32. num. 6. & 36. p. 2.

F 2

Caroc.

Caroc. d. q. 7. num. 22. Mongeorg. d. c. 14. num. 27. Castil. qui alios cumulat de usufr. d. cap. 2. num. 21.

Et quamvis Alex. in d. §. si fundum l. diuortio puer hoc procedere in veteribus arboribus excisis, quia tunc vilis est eas succidere, & loco earum alias submittere sequitur Corbul. dicto titul. numero 28. Haec ramentum declaratio nobis non obest; Tū quia ex depositionibus testium liquet arbores excisas instructuofas, & vetetes fuisse, atque corruptas. Tum & quia declaratio Alexand. indistincte non procedit; sed tantum quando arbores substitutae durante iure emphyteutae excrefcere non possent in bonitatem succitarum; At quando excrefcere possent, tunc non attenditur, an excise essent veteres, vel non, vt bene declarat Barbof. in d. §. si fundus, & Cald. d. q. 1. Ratioque est, nam tunc ex huiusmodi incisione fundus non dicitur factus deterior quod ad eius substantiam, sed tantum quod ad fructus; qui ad incidendum pertinebant; & deterioratio ad hoc vt obest emphyteutae, oportet, quod fit in substantia rei & non in fructibus, vt dictum est. Bald. in d. auct. qui rem. Corbul. d. loco. num. 24. Barbof. in d. §. si fundum sub num. 20. cum alijs supra citatis.

6 Additur nam ex t incisione arborum, de quibus agitur, fundus redditus fuit fecerit, sicut et res deponit. Igitur locus non est caducitatis. Corbul. d. caus. priuat. ob rei deter. num. 30. Rim. d. conf. 74. Anchar. d. q. 73. num. 4. lib. 3. Adden. ad Redoan. c. 2. c. 11.

Eo magis, quia fundus tanti nunc valet, quanti unquam valuit stante diligentia emphyteutae; & ob id dici non potest deterior factus. Dec. in d. auct. qui rem. num. 2. Borgn. decis. 32. num. 23. lib. 2. Mongeorg. de pact. francand. p. 3. cap. 14.

Postremo locus non est caducitatis, quia non constat, quod incisio facta fuerit dolo vel culpa d. emphyteutae; & in proposito dolo vel culpa praesumi non potest. Tū quia d. Valentinus est nobilis & diues, & non eger vili precio librarum quinquaginta quatuor, quo venditae sunt dictae arbores excisae. Tū quia in fundo aliae multae reperiuntur arbores excisae, quas Valentinus excidere potuisset, & non excidit, ne fundum deteriorem redderet, cum sustineant vires, sicut deponunt reles; & ex sola t incisione non praesumitur dolo. Mongeorg. d. c. 14. sub num. 15. Tū & quia hae arbores incise fuerunt ad refectionem aedium; quod t impune fieri potuit, & remouet omnem dolum, & culpam, l. ex sylus, & l. arborib. ff. de usufr. Corbul. d. loco. nu. 29. Mongeorg. d. c. 14. nu. 28. Barbof. in d. §. si fundum sub nu. 12. & 13. Ioseph. d. decret. Lucen. §. nu. 9. Menoch. d. consil. 13. num. 17. Croc. consil. 115. per totum, qui loquitur de quindecim quercubus incisis concludens caducitatem locum non esse, ex quo illae excisae fuerunt ad domum construendam.

Et quamvis hae arbores venditae fuerint. Constat tamen, quod earum pretium erogandum erat in causam dictae refectionis, vt reses deponunt. quod est idem, ac si immediatē arbores in usum refectionis positae essent. Et ex his res in fauorē Valentini clara redditur. Quae est effe dubia pro eo esset resoluenda; cum in dubio pro non caducitate; cum sit. pen. a qua quolibet et si iniusta causa excusat. Burf. consil. 26. nu. 39. cum vulgar. Saluo &c.

Laus Deo, & Beatissimae Virgini.

Ita per Consilium iustitiae fuit indicatum.

Imperator vel Comes Imperialis an possit legitime clericum, vel non subditum. Et quid de Papa. Et an filius Episcopi, & monialis possit legitime a Comitibus Palatinis. Et quomodo legitimaciones annullentur, ubi multa de legitimacionibus, & praecipue de facultate legitimandi concessa DD. Campeggij.

S V M M A R I V M.

Ceteri canonizantur ex potestate, voluntate, & forma. Clericus legitimari non potest ab Imperatore, vel eius Comite. Praesertim quando Comes est Laicus. num. 3. Vbi de Campeggij. num. 7.

1 Declara procedere quando legitimitur clericus vni clericus. num. 14. 17. & 24.

2 Secus si legitimitur simplex eius status. num. 18. & 38. Vel legitimitur ad temporalia. num. 14.

3 Legitimari non potest Imperator subditos Ecclesiae quod ad bona sita in terris Ecclesiae.

4 Confirmatio roborat rem in suo statu, & terminis, non autem eam extendit.

5 Laicus non habet iurisdictionem in clericum.

6 Legitimatio corruis si facta non sit mentio corum, quibus prauidetur.

7 Clausula absque prauidicio venturum ab intestato debet apponi, & intelligitur apposta in omnibus legitimacionibus.

8 Declara num. 61. & num. 109.

9 Clausula absque prauidicio venturum ab intestato quid operetur.

10 Legitimatio sine causa non valet.

11 Ea causa generalis non sufficit ibid.

12 Sed vide num. 66. 67. & 68. ac num. 107.

13 Pro legitimacionibus in dubio iudicandum est.

14 Legitimatur habet fundam intentionem in legitimacione.

15 Episcopi an possint legitimare, & ad quid prosit legitimatio per eos facta.

16 Legitimatus a Papa ad ordines sacros succedit & in bonis temporalibus in terris Imperij.

17 Sed quid de bonis in terris Imperij.

18 Legitimi diuines a principio nascuntur.

19 Errare a mortis non vehementius.

20 Legitimatio cur fuerit inuenta.

21 Legitimatio non acquirit iurisdictionem in legitimatum.

22 Non licet mittere falcem in messem alienam.

23 Legitimatus ab Imperatore non potest promoueri ad ordines nisi dispensetur a Papa.

24 Imperator an possit legitimare subditos Ecclesiae quod ad bona sita in terris Ecclesiae, & in terris Imperij.

25 Et quid de conuerso de Papa. num. 38.

26 Et an hac solam procedant quando conuenerit consensus patris. num. 60.

27 Imperator erat dominus totius orbis.

28 Consistimus Imperator quamvis in Papam translatiis plenissimam potestatem retineat tamen iurisdictionem non aptam.

29 Voluntaria iurisdictione est officia coronae Imperatoris, & non

non potest transferri priusquam in alium, sed eum
latius.

70 Legitimandi facultas est voluntarie iurisdictionis.
Limita. num. 11.

71 Imperator legitimandi facit subditum Papa cum con-
sensu patris, sicut eo mortuo, num. 34.

72 Citatio non requiritur in legitimazione filij facta de con-
sensu patris.

73 Voluntas iurisdictionis per non subditos prerogari potest,
sicut contentio.

74 Imperator potest legitimare clericum in terris, Ec-
clesia.

75 Papa habet iurisdictionem non solum temporalem ab Im-
peratore, sed & temporalem, & spirituales a
Deo.

76 Agnatorum citatio non requiritur quando non tractatur
de illorum praedictio principaliter.

77 Imperator legitimandi potest subditum Papa de consensu
ipsius Papa.

78 Comes Apostolicus potest legitimare eas personas, quas
Papa potest legitimare, si hoc sit in privilegio.

79 Comitibus Campeggi concessa est plenissima facultas
legitimandi, & num. 45.

80 Papa potest concedere laico facultatem legitimandi cle-
ricos.

Et concessit Comitibus Campeggi, num. 47.

81 Legitimare nemo potest in Curia praeter Papam, & Ar-
chiepiscopum.

82 Dilectio tam copulata, & implicata.

83 Legitimare semel legitimatum plus est, quam nunquam
legitimatum.

84 Supplicationes attenduntur literis expeditis ad declara-
tionem litterarum.

85 Observantia attenditur ad declarationem privilegij.

86 Observantia est optima, interpret. cuiusvisque disposi-
tionis.

87 Clericus debet probari.

88 Habitus non facit monachum.

89 Aliter rationale sit quando devenit ad casum, a quo inci-
pere potest ob cessationem impediendi.

90 Mentio agnatorum fieri non debet quando legitimatio fit
ad incertam hereditatem, & principaliter ad sta-
tum personam.

91 Senex praesumptio est quod praematurus inveni.

92 Mentio agnatorum an sufficiat per illa verba citia quod
agnati &c.

93 Legitimatio facta de spurio in ampla forma per resti-
tutionem ad primam iura dicitur legitimatio, non
dispensatio.

Etiam si sit restricta facultas succedendi, num. 83.

94 Ad tollendam subreptionem sufficit cognitio in ge-
nere.

95 Subreptio non inducitur nisi ex taciturnitate eius, quod
de iure erat exprimeretur.

96 Legitimationis infirma causa est quando aliquis agnatio
periret, & num. 101.

97 Comes ex simplici potestate non potest legitimare eum,
quem Princeps ex ordinaria potestate non legiti-
masset.

Secus si habeat plenitudinem potestatis, ibid.

98 Comes habens plenitudinem potestatis adequatur
Principi.

99 Comes potest legitimare filium Sacerdotis.

Et matrem ex moniali professam, num. 74.

Ex ex moniali, & uxore, num. 75.

100 Episcopi non differunt a sacerdotibus respectu ordinis,
& voti castitatis.

70 Legitimari potest habens plures defuncti si Princeps
velit.

71 In legitimazione spuriorum sufficit expressio spuriitatis
in genere.

72 Facultas legitimandi benignam recipit interpretatio-
nem.

73 Facultas legitimandi quaequeque spurios in genere com-
prehendit omnes species spuriorum, sicut de filijs sa-
cerdotum, & monialium.

74 Filij sacerdotum & monialium quomodo nominantur,
ubi quoddam dicitur spurij, nefarii, incestuosi.

75 Spurij dicuntur omnes, y, qui nati sunt ex damnato
coitu.

76 Verborum univertsalium virtus quae.

77 Clausula non obstantibus licet non augeat, declarat ta-
men gratiam, ita ut comprehendatur id, cuius lo-
gi fuit derogatum.

78 Natus ex sacrilegio non comprehenditur sub generalibus
derogationibus.

79 Privilegium legitimandi est restringendum ne casum enor-
mem & insolitum comprehendat. Limitatur nisi
verba repugnent.

80 Duplex est potestas alia potestatis, alia honestatis.

81 In generali concessione non veniunt quae quis specialiter
non fuisse concessurus.

82 Declara nisi in genere fuisse cogitatum, ibid.

83 Continentia essentialiter est annexa statui religionis &
excommunicatione Ecclesiae sacro ordini.

84 Solus Papa dispensat ex publica causa cum moniali, ut
contrahat matrimonium.

85 Aliud est dispensare super matrimonio, aliud dispensare
super iura liberorum resistendo natalibus,
quoniam sunt nati ex y qui non possunt contrahere
matrimonium.

86 In coitu cum moniali multa crimina committuntur.

Sed an sit species separata luxuria, num. 94.

87 Comitibus quando dicitur concessa facultas legitimandi nu-
tum ex moniali, & per totam decem.

88 Comes non potest legitimare filios illegitimorum persona-
rum.

Declara, ibid.

89 Filij clericorum quoniam legitimati non possunt facere
de.

Declara, ibidem.

90 Bona praesumuntur allodialia.

91 Legitimatio est quid individuum respectu persona, non
respectu successione.

Et propterea legitimatio ad plura si in aliquibus non pos-
sit habere effectum, valet in alijs.

100 Legitimatus non succedit in feudis.

101 Nec in bonis extra territorium legitimantis.

102 Clausula omni meliori modo reddit materiam dividenda,
& operatur quod utile per inutile non vitatur.

103 Legitimatio est subreptitia si expressa non fuerint quae
Comitem retraxerint, vel difficiliorem reddidisse-
rent.

104 Mentio non est facienda eius quod non valet.

105 Subreptio in vno capitulo non insit in aliud.

106 Voluntas patris, vel citatio agnatorum non requiritur
quando Comes habet potestatem legitimandi vniu-
vel desinitis partibus, &c.

107 Per additionem hereditas desinit consistere cum pa-
trimonio heredis.

Declara, ibid.

108 Filij Clerici nec per interpositam personam illi succede-
re possunt.

RESPONSVM XVI.

Adsit Deus, & Beatissima Virgo.

LEGITIMATIO D. Francisci, de qua agitur, inuoluta videtur triplici ratione, nimirum ratione deficientis potestatis Comitum Palatinorum, deficientis voluntatis eiusdem, & deficientis forme, seu solemnitatis legitimat

nizati certum est. Bald. in l. omne verbum C. de legat. Soc. consil. 65. num. 4. lib. 3. Rota Rom. in vna Romana de Zambeccarijs 23. Iunij 1589. coram R.P.D. Comitibus & Rota Bonon. in nouis de c. 30. num. 30. & in vna de Asulphis coram D. Guidio, &

Primoratio deficientis potestatis Comitum, quia cum d. D. Franciscus tempore eius legitimatioris esset clericus in minoribus, si tamen verum est quod ex adverso supponitur, Idcirco per Comitum Imperialem non potuit legitimari, quia nec per ipsum Imperatorem legitimari potuisset, quia clericus non est sub eius iurisdictione. Socin. consil. 67. col. fin. lib. 3. & sentit id Socin. in l. Gallus. s. forsitan in fin. de liber. & post. h. & in specie late comprobatur Dec. consilio 150. per ior. P. in consil. 2. numero 24. & seq. lib. 7. Socin. iun. consil. 100. num. 22. lib. 2. Achil. decil. 7. tit. qui fil. sint legit. Caput. decil. 146. num. 2. p. 2. L. p. de illegit. com. 3. §. 3. num. 41.

Eoque magis, quia d. Franciscus est subditus immediatè Sedi Apostolicæ, & bona quoque omnia, de quibus agitur, in terris Ecclesie sunt posita. Idcirco facultas legitimandi concessa ab Imperatore nobilissimis Comitibus Campeggijs ad has personas, & hec bona non extenditur, quia nemo debet mittere manum in rem alienam cap. per venerabilem, & ibi Canon omnes qui fil. sint legit.

Et in pundo, quod Imperator non possit subditos immediatè Ecclesie legitimare, quod ad bona in terris Ecclesie posita voluerit Iacob. Butt. in l. 3. ff. de offic. Præsid. Specul. de dispens. p. postremo num. 10. Salyc. in prohem. Cod. Innoc. lo. Andr. Butt. & Panor. in c. per venerabilem qui fil. sint legit. Dec. d. consilio 150. Socin. iun. d. consil. 100. ubi plures de magis communi libro 2. Beretz. consil. ciuili 91. 92. & 93. Peregrin. de si. de commiss. art. 27. num. 13. Lup. d. comment. 3. §. 3. numero primo.

Quod maxime asserendum in proposito videtur, quia D. Franciscus erat subditus Ecclesie, tum ratione originis, tum ratione habitationis, & status clericalis: Et denique ratione bonorum. Ergo nullo modo per Comitum Imperialem legitimari potuit Canon. in d. c. per venerabilem qui fil. sint legit. Peregrin. d. art. 23. num. 5. & 13. Lup. d. comm. 3. §. 3. nu. 1. cum multis seq.

Et quamvis privilegium Imperiale concessum DD. Campeggijs fuerit confirmatum à Papa: Nullibi tamen eis concessum videtur, quod possint legitimare Clericos. Quinimo confirmatio videtur procedere in terminis, in quibus loquitur privilegium Imperiale confirmatum, quia confirmatio natura est rem in suo statu, & terminis manentem roborare, non autem exte

dere. cap. 1. & 2. de confirm. vel. vel inutil. glo. in cap. ex parte de constit. ubi Bald. num. 12. l. Aurelius §. testamentum ff. de liber. legat. Dec. in l. more maiorum nu. 37. de iudi. d. omni. iudic. & consilio 142. num. 6. in fin. Quare cum ex privilegio Imperiali non competat facultas legitimandi Clericos: Idem quoque dicendum videtur etiam autentice confirmatione Apostolica.

Hoc autem præsertim firmandum videtur, quando Comites sunt laici, qualis est casus noster, quia tunc videtur concurrere particularis ratio prohibitionis, nam cum legitimatio sit actus iurisdictionis, quia per legitimatorem relaxantur, & tolluntur iura excludenda legitimati ab hereditate, Butt. in d. c. per venerabilem, sub num. 10. Et laicius non possit habere iurisdictionem in Clericum, cap. cum non ab homine, cap. nouit de iudic. cap. 3. de foro compet. Idcirco nec poterit clericum legitimare. Dec. d. consil. 150. cum alijs supra citatis.

Vltius videtur, quod cessare omnis disputatio attentis verbis privilegij Apostolici, quod videtur concedere tribus duntaxat personis de Campeggijs in dignitate Ecclesiastica constitutis facultatem legitimandi ecclesiasticas personas, & ad ecclesiastica bona. Malus. consil. 109. sub num. 71. & 77. Scaph. decil. 3. sub num. 7. & resoluit Rota nostra in vna de Botaceteris coram D. Turriano, & in alia de Bolognini coram D. Francisco de Finis, & cum Franciscus non fuerit legitimatus ab aliquo ex dictis tribus, corrumpere propterea videtur eius legitimatio.

Secundo inuoluta videtur dicta legitimatio ratione deficientis voluntatis d. Comitum, quia si non fuerint narrate persone, quibus ex dicta legitimatio praeiudicium inferebatur, & præcipue non fuit ei narrata existentia auiæ maternæ Romanini fratris d. Francisci, quæ si Comiti innotuissent, velis non legitimasset, vel difficilior, & ob id corrumpit legitimatio vel subreptitia ex d. c. seu voluntatis Comitum Socin. in l. Gallus §. & quid si tantum de liber. & post. h. Peregrin. d. art. 13. num. 58. Lup. de illeg. comment. 3. §. 4. num. 2. Pan. consil. 12. lib. 2.

Eoque magis, quia ex dispositione regulari Cancellariæ in omnibus legitimatioribus apponi debet, seu apposita censetur clausula absque praeiudicio venientium ab intestato, Decian. consilio 38. num. 1. libro 3. Rim. iun. consil. 689. num. 61. Quæ clausula præstat ius ascendentibus, & descendentibus, ac transuersalibus saltem vsque ad quartum gradum. Rota decil. 501. p. 1. nouis. Gibr. consil. 21. lib. 2. Handed. consil. 89. libro primo.

Vltius ex eodem defectu voluntatis Comitum corripitur videtur dicta legitimatio, eo quia non fuit narratum dicto Comiti prædictum Franciscum esse Clericum, quod si sciuisset, verisimiliter eum non legitimasset, etiam si potuisset, quia ut dictum est, Comitum Palatinorum vix solent legitimare clericos.

Tertio denique ex defectu forme inuoluta videtur dicta legitimatio: Eo quia nulla adhibita videtur causa, quæ in Comitè legitimante non presumitur, quicquid sit in Principe Lup. d. commen. 3. §. 5. & propterea apparere debet, Et requiritur etiam quod sit rationabilis. Curt. consil. 16. num. 18.

Et causæ generales sufficere non videntur Oldr. con. fil. 81. Curt. d. con. 16. & con. 49.

Quinimo nec interuenit cognitio causæ, quia citatio omisa fuit, & sine citatione cognitio causæ non adhibetur, l. in causæ §. causa cognita ff. de minor. l. de v. noquoque ff. de re iud.

Et quando etiam citatio interuenisset, non potuisset Comes iudicare de causâ, quia iudicaret de Clerico, non causâ, quæ non potest audire iudicium laicorum d. cap. nouit, cum ibi notè de iudic.

Ceterum his non obstantibus verissimum puto dictam legitimatorem subfuisse: Et quamvis ego alias, dum eram iuuenis, & adhuc scholasticus scripserim pro matre mea, & eius in lite confortibus contra legitimatorem in d. causâ de Asulphis sub incerto tamen nomine

- nomine, curatoremque meas allegationes subscribi a meis Praeceptoribus, non potui tamen in ea consentire, nec, & postea profectu temporis, & Doctor, & senior pro legitimizationis tempore, & obtinui, ut in causa de Maluctijs, de Canonicis, de Borgogninis, & alijs multis, observauit in praxi fere nunquam iudicari contra legitimizationes, nisi urgentissima concurrant oppositiones, quae nullo modo evitari possint, ut quod sine fide contra voluntatem eundem, vel Bullas Summorum Pontificum: Alias autem oppositiones, & praecipue illas, quae sunt generales, & cuilibet legitimizationi accommodari solent, facile conceduntur.
- 13 In proposito autem cum d. D. Franciscus habeat se legitimizationis instrumentum: Ideo dicitur habere suam intentionem fundatam, ut in puncto deducit Roland. consil. 90. lib. 3. Curt. consil. 73. Decis. March. 59. num. 1. Surd. consil. 303. numer. 5. Et sola difficultas sit in euellendis contrarijs.
- Non obstat igitur primo defectus potestatis Comitis, ex eo quod Franciscus esset clericus: Nam, supposita etiam nunc hac qualitate clericatus, de qua tamen infra dicitur.
- 14 Primo dicitur aliud, & esse legitimare, vel habilitare personam clerici vel clerici, & ad clericali, id est ad ordines, & similia, vel in via ad clericatum, quae comprehendit quod quis legitimatur ad clericatum mente clericus clericus, iuxta notat. in cap. ex litteris de transac. Butr. in d. cap. per venerabilem colum. 9. & Prap. Alex. sub num. 67. Et hoc non permittit Imperator, vel eius Comes, nam cum persona clericus non sit eis subiecta, eam cum non ab homine de iudici, cum alij supra clerici, & pariter Imperator, & Comes ab eo creatus nullam iurisdictionem habeant in spiritualibus gloriose, lege iuris distincta. Ex propter personam clerici vel clerici, hoc est ad clericali, quae spiritualia legitimare, & habilitare nequeunt Innoc. in d. cap. per venerabilem num. 22. & ibi Ioan. Andr. sub num. 6. Card. Zab. sub num. 10. Butr. sub num. 12. colum. 10. Panorm. sub num. 23. Couar. de sponsa. par. cap. 8. §. 8. num. 18. Peregrin. de fideicom. art. 23. num. 10. & est indubitatum: Et legitimatio ab eis facta non procedit pro spiritualibus. Innocent. & alij vt supra allegati. Huiusmodi autem legitimatio personae clericus vel clerici permittitur Papae, & Episcopis, quibus subsunt personae ecclesiasticae: Papae quidem absolute, Episcopis vero in casibus positis in cap. penult. & cap. fin. de fil. presbyt. & cap. dilectus de temp. ordin.
- 15 Et licet Episcopi ex eorum iure simpliciter non habeant facultatem legitimandi, possunt tamen in conferendis ordinibus habilitare clericos in casibus, de quibus in dd. capitulis. Innoc. & alij in d. cap. per venerabilem, quae tamen habilitatio ab Episcopis facta habilitatum dumtaxat reddit eam ad ordines suscipiendos, & alios actus legitimos, & ad honores, ac dignitates, vt quod possit esse testis, & iudex, alioque habere honores. Innoc. in d. cap. per venerabilem num. 1. & ibi Io. Andr. num. 6. sed non reddit eam capacem, vt succedere possit in bonis etiam in terris Ecclesiae positis, quia in his Episcopus non potest dispensare. Innoc. in d. cap. per venerabilem num. 1. Prap. num. 72. & eius legitimatio non est proprie legitimatio, sed potius dispensatio. Butr. in d. cap. per venerabilem numero 14. & ibi Prap. num. 72. Habilitatus autem a Papa, & ad ordines sacros, quia Papa habet plenam auctoritatem legitimandi in suo dominio temporalis, succedere & in bonis in terris Ecclesiae positis, & tunc intrat ratio, quod habilitatus ad maiora intelligitur habilitatus ad minora, quae sunt sub potestate legitimantis d. cap. per venerabilem, & ibi Butr. colum. 9. sub num. 1. Prap. Alex. sub num.

67. Sed an succedat in bonis Ecclesiae non subiectis inferioris dicitur.
- 17 Hac autem vt dixi procedunt, quando legitimatur persona clericus vel clerici: Id quod intelligitur etiam quod non sit ad clericum, sed in via, vt si legitimetur laicus ad clericali, hac eam non permittunt Imperatori, & eius Comiti, quia respiciunt clericali, & tangunt personam clericum, quae non subest Imperatori, & hoc modo procedunt contraria.
- 18 Aliud vero est quando clericus, vel alia persona ecclesiastica non legitimatur vel clericus, nec vt persona Ecclesiastica, nec in via ad clericali, & spiritualia, sed legitimatur simplex eius status illegitimus per viam delectionis, & abolitionis maculae, & reductionis ad primum statum naturae iuxta ea, quae tradit Prepositus Alex. in d. cap. per venerabilem sub num. 10. Hoc enim fieri potest a Principe seculari, quia hoc modo Principes non tangit personam clericum, nec in eum exercit iurisdictionem, sed solum tollit illud vitium extrinsecum, quod a iure civili induratum fuerat. Omnes, & enim a principio dum status naturae non erat corruptus, legitimi nacebantur, crescentes autem malitia, & corrupto statu naturae ad refrenandum libidinem, & ne homines more brutorum promiscue se commiscerent, iure civili ordinatum fuit, vt aliqui legitimi, alij illegitimi nascerentur. Si quis sanus, & s. licet auct. quibus modo naturae efficit legit. & illud tamen auct. quibus mod. naturae efficit. sul. late declarant praeter Butr. & Prap. in d. cap. per venerabilem ille colum. 6. & ille sub num. 67. Couar. d. cap. 8. §. 8. Monach. consil. 19. novi o. Sed: unde adhuc post huiusmodi scriptis alij huiusmodi furore avaris, quo nihil violentius est, illud quoque verificatum auct. quibus mod. naturae efficit legit. alij sola libertate attrahi ad hoc illegitimos procreant, equum fuit huiusmodi naturae excessibus moderari. Si igitur licentia d. auct. quibus mod. naturae efficit legit. propterea quod adinuentus est modo legitimatio non per scriptum, sed per scriptum in eodem auct. ad instar libertatum, qui perius auctorum anulorum ad ingenuitatem, & primatum naturam, quae serum, & liberum ab initio non discrevit, sed liberum hominis fecit prolem, restituitur d. §. si quis sanus, & sic enim per legitimacionem per scriptum illegitimus restitui solet ad primum statum naturae, secundum cuius leges nulla erat hominis ditione, s. licet igitur d. auct. quibus mod. naturae efficit legit. Et quia in hac restitutione non attenditur personae qualitas vt nunc, sed solum illius status illegitimus a principio suae natiuitatis, & vt tunc aboletur illud vitium, & illa macula, & consideratur eius orus, ac si proceffisset eo tempore primo statum naturae, propterea legitimatio ad primum statum non dicitur tangere personam clericum, sed solum eam decorare, & ornare. Couar. dec. 148. par. 2. Et ob id nulla exstat ratio, quae impedit, quin clericus quod ad eius statum possit ab Imperatore, vel eius Comite legitimari, quia soliusmodi, & delectur illa macula, & quae a iure civili indurata fuerat in ipsa conceptione, seu in tempore natiuitatis, antequam ille esset clericus, & vsum rationis haberet, subduci quae illa macula a iure apposta remaneat illes in suo statu.
- 22 Proindeque Imperator per hanc legitimacionem non dicitur acquirere aliquam iurisdictionem in clerico cum legitimatum. Couar. de sponsa. par. 2. cap. 8. §. 8. sub num. 19. Caput. d. dec. 148. quia legitimatus manet sub eadem iurisdictione, sub qua prius erat, sed manet speciosior factus, ut patet. n. erat a iure civili vix status, & per legitimacionem solum ablutur manente illo sub prioris iurisdictione, cum legitimatio sit decor, & honor, & ea personam, non autem aliquod imperium. Butr. in d. cap.

cap. per venerabilem num. 2. Gabr. consilio 30. lib. 2. & est donum, & privilegium. Præpos. Alex. in d. cap. per venerabilem sub num. 1.

- 23 Nec obest, quod hoc modo Imperator mittas & faciem in messum alienam, & usurper alienam iurisdictionem, quod fieri non permittitur a nouit de iudic. gloss. in d. cap. per venerabilem verbo habeat in fine.

Namque si consideretur dum legitimat clericum, non dicitur mittere manum in messum alienam, quia nunquam legitimat clericum vti clericum, & ad clericalia, ut dictum est, & clericus & quamvis millicet legitimus ab Imperatore, nunquam tamen ad clericalia possit admitti, nisi legitimaretur eius persona a Papa, vel Episcopo respectu. Butr. in d. cap. per venerabilem sub num. 12. colum. 10. Panorm. sub num. 22. Equat. de spons. 2. p. cap. 8. §. 8. num. 4. versic. Ego tamen, & num. 18. Peregr. art. 23. num. 10. & 11.

- 25 Si verò consideretur quod dum legitimat clericum non vti clericum, sed vti subditum Papæ, vel etiam dum legitimat laicum, qui Papæ sit subditus: Nec tunc dicitur mittere manum in messum alienum: Quia quod ad laicum duplex concurrens ratio, per quam Imperator potest hoc

26 facere: Altera est, nam antiquitus Imperator & habebat universalem iurisdictionem in terris. Hec est, cum esset dominus totius mundi. Loc. cap. 1. de precatio. ff. ad l. Rhod. de iactu gloss. in d. cap. per venerabilem de electione, & in d. cap. venerabilem qui sunt legit. Lup. de illeg. comm. 2. §. 3. num. 5.

- 27 Et quamvis Constantinus Imperator transfudit in Papam plenissimam potestatem, & iurisdictionem, a quam habebat in Civitatibus donatis, iure restituit, cap. fundamenta de elec. in 6. Clem. Romani de iure iur. Retinuit tamen iurisdictionem voluntariam apertu dine, non exercitio propter defectum obedi, quia scilicet illi, qui antea erant subditi Imperio, amplius non sunt ei subditi, sed Ecclesie. Apertu dine autem retinuit

28 hanc voluntariam iurisdictionem, quia & hec est affixa corone Imperatoris inseparabiliter, ita ut quamvis in alium cumulatim transferri possit, privative tamen non, legatus cum ibi non sit, off. proconsul. quis ergo casus sit de pcul. sicut dicitur de Episcopo, qui per quaque exemptionem, quam facit de ecclesia sibi subiecta, retinet tamen aliqua iura, & iurisdictiones cap. consuetudo de relig. domib. cap. cum venerabilis de censibus: Sicut etiam dicitur de patrono, qui quantumcumque verbis generalibus remittit iura, quæ habet in libertate, nihilominus aliquid retinet l. 3. de bon. libert. Imperator ergo per eam donationem transfudit, siue remissit quantumque iurisdictionem contentiosam, quæ territorium sequitur, Et hoc modo intelligitur d. Clem. Romani, dum Imperator iurat, quod iurisdictionem quantumque per se, vel alium in locis donatis non exercebit, nam intelligitur de iurisdictione contentiosa. Zab. & Præpos. in d. cap. venerabilem Cald. consil. 3. tit. qui si sunt legit. Caputaq. decil. 148. num. 8. p. 2. Tamen voluntaria tanquam personalis apud cum remanet apertu dine, non exercitio propter defectum obedi. Quam obrem quando subditus Papæ petit ab Imperatore, vel eius Comite se legitimari, quia tunc cessat impedimentum, per quod non poterat Imperator exercere voluntariam iurisdictionem, hoc est cessat defectus obedi,

- 29 quia legitimandus se subijcit, & quia legitimare & est voluntarie iurisdictionis regulariter. §. generaliter ubi ubi quibus mod. natur. eff. fil. l. fin. de his, qui sunt subditi vel alieni iur. gloss. in d. cap. per venerabilem, cuius opinionem effe comuncem dicit ibi Præpos. sub num. 65. cum alijs adductis Lup. de illeg. comm. 3. §. 3. num. 2. Caputaq. decil. 148. num. 9. par. 2. Surd. consil. 1. numero 77.

30 Propterea Imperator virtute dicit iurisdictionis vo-

luntarie sibi reservata, & Comes Palatinus ab eo erca sua potest legitimare laicum subditum Papæ, & hec fuit opinio Iacobi de Belisio in diffinitione, quam ponit in auct. quib. modis natur. eff. fil. cum eam communem dicit Zab. in d. cap. per venerabilem sub num. 24. & eam late tenet ibi Præpos. sub num. 80. latissime etiam comprobatur Cald. consil. 3. per totum tit. qui si sunt legit. Peregr. de fideicom. art. 23. num. 12. Mar. 2. consil. 48. & laderch. consil. 100. per totum, & firmavit Rota tanquam magis communem apud Caputaq. decil. 146. 147. 148. & 149. par. 2.

- 31 Est verum, quod si ex accidenti legitimatio non possit fieri abique iurisdictione contentiosa, ut quando ageretur de præiudicio aliquorum, qui essent citandi in causis, de quibus per Doctores in l. Gallus §. de quid sit tantum de liber. & posthum. quod tunc Imperator non possit legitimare subditum Papæ, quia in eis nunquam potest exercere iurisdictionem contentiosam, & legitimatio tunc dicitur iurisdictionis contentiosæ. Præpos. in d. cap. per venerabilem sub num. 72. Caputaq. decil. 146. num. 8. p. 2. Quamobrem quando cessat præiudicium aliorum, & sic abique contentiosa iurisdictione legitimatio fieri possit, tunc Imperator legitimat subditum Ecclesie. Achil. decil. 138.

32 Et ob id, valet legitimatio Imperatoris facta de subdito Papæ concurrente consensu patris. Butr. in d. cap. per venerabilem sub num. 11. circa fin. col. 9. cum alijs citatis a Peregr. art. 23. num. 15. quorum opinio magis est approbata, quam aliorum tenequum contrarium relatum per eundem Peregr. ibidem eod. num. 15. versic. sed contra, & per Lup. de illegit. comment. 3. §. 3. num. 24. ut per Marz. d. consil. 48. Rota apud Caputaq. decil. 146. num. 10. decil. 147. 148. & 149. par. 1. Achil. decil. 137. Surd. d. consil. 1. par. 76. & Gabr. consil. 39. lib. 1. quia patet se consensiente nullus alius est vocandus. Bart. & communiter alij in d. l. Gallus §. de quid sit tantum de liber. & posthum. l. 50. num. 8. lib. 3. Caputaq. decil. 146. num. 12. Sicque contentiosa iurisdictione non est adhibenda.

33 Mortuo auctore patre, quia tunc agitur de præiudicio eorum, quibus declarata est hereditas, legitimare non potest Butr. in d. cap. per venerabilem sub num. 2. colum. 10. Panorm. sub num. 23. Præpos. sub num. 69. Sed videtur eo, de cuius bonis agitur, quia agitur de spe vana, & incerta, legitimatio conceditur abique alterius consensu, & sic valet etiam quod ad non subditum, quia solum agitur de iurisdictione voluntaria. Præpos. d. loco sub num. 70. circa fin.

- 34 Altera est ratio, nam & exi diceremus Imperatorem transfuisse in Papam omnem iurisdictionem etiam voluntariam, & quod hæc transferri possit in partem, non in inferiorem. Cald. in d. cap. per venerabilem.

35 Attamen Imperator in suis terris habet hanc iurisdictionem voluntariam: Expropter hæc & prorogari potest per subditos Papæ, l. ass. de offic. proconsul. l. emananti in prin. & si sic de adoptio. Andri. in d. cap. per venerabilem sub num. 6. & ibi Præpos. sub num. 70. Cald. d. consil. 3. tit. qui si sunt legit. in pluribus locis. Caputaq. decil. 148. p. 2. ad differentiam contentiosæ iurisdictionis, quæ prorogari nequit, & diligenter quod clericis, & significati de foro compet.

- 36 Si verò consideretur, dum Imperator legitimat statum & clericum tunc idem quoque est dicendum, quia ea omnia, quæ dicuntur de non subdito, nempe an Imperator possit legitimare non subditum, procedunt in clericis, qui est non subditus Imperio, ut bene deducit Rota apud Caputaq. decil. 148. par. 2. Et in eo patitur militat utraque ratio supra considerata. Altera quod clericus contentiando eius legitimatio prorogat in iurisdictione.

iusdictionem voluntariam Imperatoris, & quod licet clericus non possit prorogare iurisdictionem contentioli alicuius Principis secularis d. cap. si diligenti, possit tamen prorogare iurisdictionem voluntariam, quando de eius commodis, & utilitate agitur, (sicut contingit in legitimatione de eo facta) idem Caput, q. d. decil. 148. Altera quod Imperator ex se habeat hanc facultatem extendendi iurisdictionem voluntariam in quemcumque, quando de praedictio alicuius non agitur, idem Caput, q. d. l. 100. Quamobrem Rota t. apud Caput, q. sepe & saepius firmavit hanc opinionem ut magis communem, quod Imperator possit legitimare clericum in terris ecclesie ut d. decil. 148. & 149. Et sic reprobat d. confil. Dec. 150. cum sequibus. Nam de illo opposuit in decil. 145. num. 5. & in ea decil. nil firmavit in hoc articulo, sed in fine resemavit videndi hunc articulum. An Imperator possit legitimare clericum in terris ecclesie concurrente consensu patris: Po- stea decil. 148. & 149. id quod firmavit de non subdi- to, dixit procedere in clerico. Ergo necessarii intelli- gitur reprobatum confil. Dec.

Et hanc eandem opinionem tenuit Couar. d. cap. 8. §. 8. sub num. 19. quamvis dubiam appellaverit propter dictam auctoritatem Dec. volens, quod Imperator pos- sit legitimare clericum, quia in eum nulla iurisdic- tio exercetur, & Adden. ad Dec. d. confil. 150. pariter ed notant de malo consilio. Quare non est dubitandum itane auctoritate Rota in contrarium, & rationibus supra adductis, & auctoritatibus aliorum Scrib. precipue Ca- nonistarum, dum loquuntur de non subdito, a dicto confil. Dec. esse recedendum, ut potest de quod est contra com- munem opinionem.

Et hac confirmatur, nam idem est & de consueto. Papa enim & ipse potest legitimare subditum Impe- ratoris, quia & ipse suam iurisdictionem voluntariam exercere potest in quemcumque consentientem, quamvis non subditum. Burt. in d. cap. per venerabilem sub- nu. 1. colum. 9. Et faciunt quindecim argumenta, qua pro hac parte adducit Praep. in d. cap. per venerabilem num. 66. Nec enim Papa t. habet illam solam iurisdictionem, quam in eum transiit Constantinus Im- perator, sed & habet suam iurisdictionem tam spiritua- lem, quam & temporalem a Deo: In Christo enim fuit habitus, & exercitio utriusque potestas, & de Christo in Petrum, sicut significant duo gladij. Ioan. 8. trad. Prae- pos. d. loco sub num. 67.

Nec obest, quod hac procedant, t. quoties legitima- tio facta est de consensu patris, vel illius, de cuius bonis agitur, qualiter loquitur Caput, q. alij supra etiam, quia tunc cum ille sit dominus bonorum, ea quae possit projicere in mare, videtur etiam legitimitio ad eius instantiam, vel de eius consensu facta ab Imperatore, vel Papa proinde legitimitio non potest: At secus quod in territorio legitimantis non possit: At secus quod non concurrat consensus patris, vel illius, qui est do- minus bonorum, quia tunc legitimitio facta a Papa, vel Imperatore prodesse non videtur ad succedendum in bonis in territorio legitimantis non possit. Couar. d. c. 8. §. 8. num. 14. Peregr. art. 23. h. 1. & 13. Lup. d. com. 3. §. 3. nu. 16. & 28.

Si quidem hoc procedit quando legitimitio princi- paliter fit ad effectum, ut legitimatus succedat alicui, ut si filius principaliter legitimaretur, ut succederet pa- tri, sed in praesenti casu legitimitio facta fuit princi- paliter ad habendum statum D. Francisci, & ut possit consequi legatum abbatum eius auctorem: Et quamvis hodie non agatur de succedendo auctore, sed fratri, cuius consensus non fuit adhibitus, hoc tamen non refert, quia legitimitio non fuit principaliter facta ad hunc effe-

ctum, & quando non fit ad effectum succedendi alicui immediate, sed in genere ad succedendum agnatis, & cognatis, tunc non requiritur eorum consensus, vel in- terdictio, quia tunc non dicitur transari de eorum praedictio- tum, quia eventualiter solum contingere potest in nul- modi successione, quia legitimitio hoc modo potest in agnatis habere effectum, & passum effectum, cum ita possint succedere agnati legitimitio, sicut & de con- trario, tunc & quia quia agnati, ut agnatis, & cognatis inquiri, si loquatur propterea t. legitimitio princi- paliter non ordinatur ad succedendum alicui, sed in ge- nere agnatis, & cognatis, non requiritur eorum consen- sus, vel eorum mentio, ut tradunt Scrib. in d. l. Gallus. §. de quid si tantum Dec. confil. 269. num. 7. Minoch. confil. 20. num. 39. Peregrin. confil. 1. 12. lib. 3. & confil. 51. libro 4.

Secundo principaliter dicitur, quod quando non sub- ditus legitimitur a Principe, cui si non subest de consensu illius Principis, cui ipse legitimitur subest, tunc legiti- matio prodest etiam quod ad bona posita in territorio illius Principis cui subest, quia tunc cessat praedictio eiusdem Principis, cui subest, & in cuius domine sunt po- sita bona, & hoc colligitur ex d. c. venerabilis, & trad. ibidem Panor. sub nu. 25. & alij sequitur: Nec requiritur legitimitio illius Principis, in cuius territorio bona sunt posita, sed sufficit simplex eius voluntas, quod legitima- tio possit habere effectum. Peregrin. lat. d. art. 23. nu. 18. & sub num. 20. & d. confil. 1. 12. lib. 3. & confil. 52. li- bro 4. Lup. d. comment. 3. §. 3. num. 35. At in proposito D. Franciscus fuit legitimatus a Nobilissimis Campe- gij, quorum amplissimum privilegium Imperiale fuit confirmatum a S. P. ut supra dictum est. Quae confirmatio operatur, quod Domini Campegij possint uti eo privilegio in terris Ecclesie, quia effectum est Papale. Seraph. decil. 133. num. 12. alioquin vana fuisset illa confirmatio. Quare cum DD. Campegij possint uti d. privilegio Imperiali legitimare subditum Papae per supra dicta, & tollant eis effectum impedimento voluntas Papae in quo statu, quae per dictam confirmationem in- tervenit, sequitur, quod d. legitimitio effectum habere debet & ita in puncto clerici beneficii legitimiti a Dominis Campegij respondit Bero. confil. 169. num. 1. lib. 2. Malus. confil. 9. num. 72. verbi. Tertio dicitur, quod omnis difficultas, quae non solum con- firmatum est d. privilegium Imperiale a S. P. sed etiam principaliter ipsi DD. Campegij creati sunt Comes Palatini Apostolici, & eis a Papa principaliter est tributa facultas legitimandi: Quare cum repraesentent in legitimatione Papam, possunt propterea t. legitimare eas personas, quas Papa potest. Menoch. confil. 19. sub nu. 1. & confil. 20. num. 14. & 15. Surd. confil. num. 96. Pe- regrin. d. art. 23. sub num. 9. & d. confil. 52. num. 4. libro 4. & in terminis nostris respondit Malus. d. confil. 109. num. 71. circa fin. & num. 72.

Præcipue quia excepti solum sunt filij Illustris Prin- cipum, ita ut alij omnes dicantur comprehendi, ut confi- derat Bero. in terminis d. confil. 169. sub num. 2. Boque- magis t. quia illis concessa fuit plenitudo potestatis. Ro- ta in dicta Romana de Zambecattis 2. Decemb. 1588. coram D. Comitulo.

Nec Dec. d. confil. 150. aliusve quisquam dubitavit, an simpli- es Comes Apostolicus possit legimitare clericos, sed solum de Comite Imperiali omnes lo- quuti sunt. Multo ergo minus dubitandum est de dictis Illustrissimis Campegij, t. quorum amplissima est au- thoritas. R. in. sen. confil. 775. in princ. & per totum. Malus. d. confil. 109. sub num. 71. Rota decil. 387. p. 1. in recentior. Farin.

Nec dubium est quin hac facultas legitimandi etiam clericis

clericos à Papa cōcedi posse laico, quia vt superius dictum est, hæc non tribuit legitimanti iurisdictionem, sed est priuilegium, & donum Principis, & propterea laicus non exerceat iurisdictionem in clericum legitimatum, sed ei cōferti beneficium. Caputaq. vbi supra Be-
ro. d. consil. 169. num. 2.

Quarto præterea tollitur difficultas, quia expresse in dicto priuilegio Apostolico concessio DD. Campeggij continetur facultas legitimandi personas ecclesiasticas, ibi. *Etsiam quò ad personas ecclesiasticas, & ecclesiasticas bona.*

47 Nec obstat, quòd hæc tria verba restringantur ad Cardinales Laurentium Hieronymum Episcopum, & Thomam electum Episcopum Fulgentem. Malus d. consil. 169. num. 71, vbi licet. Aut inspicimus, & sentit Seraph. decil. 5. & particularis videtur concurre ratio differentie, quia magis congruit ecclesiasticis personis legitimare ecclesiasticas personas, quàm laicis. Seraph. lib. 2. d. decil. 5.

Etenim dicitur, quòd inò facultas legitimandi ecclesiasticas personas, & ad ecclesiasticas bona omnibus de Campeggij concessa fuit.

Primo namque Papa in vest. *Manu proprio* ceteris confirmat de plenitudine potestatis omnia priuilegia concessa per Imperatorem, & hæc confirmatio est facta non solum ad fauorem dicti, vni p̄sonarū in dignitate ecclesiastica constitutorum, sed & ad fauorem omnium de Campeggij, propter illa verba ibi posita: *Et ibi ex. Hieronymo Episcopo, & Thoma electo, nec non fratribus, & filijs prefatis.*

48 Deinceps Papa descendit ad ampliationem priuilegij, & quantum extat Bulla Pontificia Collegio Archiepiscopi Romanæ Curie concessa disponens, quòd nulli hominum liceat vigore quorūcumque priuilegiorum, vel auctoritate Apostolica, vel alio quomodo libet concessum in d. curia inueniri dixerim legalem ab eo, seu loco, vbi ipsum Pontificem cum sua curia per tempore residere contingeret, legitimare, de qua Bulla loquitur Caputaq. d. decil. 146. par. 2. Idcirco Summus Pontifex volens quòd etiam Campeggij possent in vrbē legitimare, subiungit sequentem clausulam: *Ita vt in vrbē.* sed quia legitimare in conspectu S. P. est maximum priuilegium fieri, d. consil. 169. lib. 2. quia vbi sit ger maior lumen, cessare debet minus, & quia nimis derogatum fuisset d. Bullæ Pontificæ Archiepiscopo concessa. Expropter hæc facultas respectu loci restricta fuit ad d. tres personas in dignitate positas per illa verba: *Ita vt in hac Hieronymus Episcopus, & Thomas electus, prefati in Romana Curia.*

Postea Summus Pontifex descendit ad omnes alias personas de Campeggij, subiungens illa verba: *Alij vero prefati sui fratres, nec non ipsi, & ipsorum fratrum filij masculini legitimi, & naturales, & descendentes in an. finem extra eam.* Quod clausula refertur ad omnia alia que subiunguntur, incipiendo ab illis verbis: *Tam in nostra Bonon. quam in quibuscunque alijs Ciuitatibus.* & prosequendo vsque ad versic. *Vbi quoque omnes personas.* Ita vt facultas legitimandi tam Bononiæ, quàm in quibuscunque alijs Ciuitatibus, & locis Romanæ Ecclesiæ subiectis, & vbi libet etiam quò ad personas ecclesiasticas, & ecclesiastica bona, que continentur ibi d. versic. *Tam in nostra, vsque ad dictū versic. Vbi.* & cetera, referatur ad d. verba: *Alij vero prefati sui fratres, &c.*

Nec illa verba, & tam circumscriptio ita, ac Hieronymus Episcopus, & Thomas electus prefati, obstant, nec ad eas personas restringitur facultas legitimandi concessa à dicto versic. *Tam in nostra Roman. ad versic. Vbi, &c. omnes, &c.* Sed idcirco sunt posita, quia siue eis d. tres persone potuissent solum legitimare in Curia Ro-

mana, & non extra eam, & solum extra eam potuissent legitimare alij omnes de Campeggij, propterea vt & illæ tres persone possent extra vrbem legitimare, sicut alij omnes de Campeggij, apposita fuere illa verba: *Ita vt in nostra Bonon. &c.* Quod euidenter constat ex literalis lectura dicti Priuilegij Apostolici, cuius sunt verba: *Ad id ad nos transiit Bonon. &c.*

49 *Ita vt in nostra Bonon. &c. Hieronymus Episcopus, & Thomas electus prefati in Romana Curia.* Per que verba d. tres persone solum habent facultatem legitimandi in curia, & non extra.

Subsequitur priuilegium: *Alij vero prefati sui fratres, nec non ipsi, & ipsorum fratrum filij masculini legitimi, & naturales, & descendentes in infinitum extra eam.*

Perque verba remanent exclusæ dictæ tres persone non possent legitimare extra vrbem, quia priuilegium dicitur, alijs vero extra eam. Propterea vt & illæ tres persone includerentur in dicta concessione generalis, subiunguntur illa verba:

Et tam circumscriptio ita, ac Hieronymus Episcopus, & Thomas electus prefati, &c. exponuntur, et etiam circū-

49 spectio ita, ad dictum, ita, copulat, & implicat i. hoc legatum, & i. vrbem, & cetera, legat. 3. cum alijs adductis per Alber. in dictionario in hac dictione, tam, Surd. consil. 137. num. 174.

Postea inuenerunt subsequenter illa verba: *Tam in nostra Bonon. quam in quibuscunque alijs Ciuitatibus, &c.* Quia vt dixi hæc verba solum posita fuere vt & dixit tres persone comprehendere sub dicta vniuersali facultate legitimandi vbi libet, quia aliis non fuissent comprehensæ. Et ita d. verba: *Tam in nostra Bonon.* cum sequentibus non essent referenda ad dictam clausulam: *Alij vero prefati* &c. illa clausula: *Alij vero &c.* remaneret sine sensu, & non regebat ab aliquo verborum sed solum contineret, quòd alij extra eam, sed quid possent facere alij extra eam, non appareret: Quare oportet desumere sensum, & verbum principale ab alia sequenti clausula: *Tam in nostra Bonon.* & ab illis verbis: *vbi, p̄sona & sui priuilegijs, &c.* licet positis, & quibet, veltrum, possit auctoritate Apostolica statui.

Et sensus omnium clausularum est planus, & clarus: Quia Papa confirmat priuilegia Imperialia, & auctoritate Apostolica concedit, quòd d. tres persone in vrbē, alij vero omnes, & etiam illæ eadem tres persone extra vrbem, possint in quibuscunque locis legitimare etiam ecclesiasticas personas, & ad ecclesiastica bona.

Confirmatur quia in nulla alia parte dicti priuilegij conceditur d. alijs personis facultas legitimandi. Nam in versic. *Vbi quoque* conceditur facultas legitimandi per personas semel, vel pluries legitimatas. Ergo oportet necessario dicere, quòd dictus totus versic. *Tam in nostra Bonon.* referatur ad omnes personas de Campeggij, & non restringatur ad tres illas personas in dignitate positas.

Additur, nam sub versic. *Vbi quoque* comprehenduntur non solum d. tres persone in dignitate posite, sed & alij omnes de Campeggij, vt dicit Beron. d. consil. 169. sub vniuersa, versic. S. cundo, & Seraph. dicta decil. 5. nu. 4. At in d. versic. Papa concedit facultatem legitimandi deos, qui semel, vel pluries fuerunt legitimati, & in

hac parte comprehenduntur etiam persone ecclesiasticæ, quia dicit *omnes personas*. Ergo si omnes de Campeggijs possunt legittimare omnes personas, & sic etiam ecclesiasticas, quando illæ semel, vel pluries fuerint prius legitime, fortius possunt legitimare eas omnes, quando prius legitime non fuerint, quia privilegium venit ampliativè, cum plus sit legittimare semel legittimatis, quam nunquam legitimatum, ut per omnia in d. c. per venerabilem, & in d. l. Gallus, §. & quid sit apud Rotam decisi. 30. num. 107. & sequentes nullis.

Insuper omnes de Campeggijs possunt legittimare ad ecclesiastica bona Seraph. d. decisi. 5. Ergo & ecclesiasticas personas, & ita arguit Bero. d. consil. 169. num. 2. ubi pondosa etiam argumenta sunt.

Conferunt & alia, quæ adducit Bero. d. loco, quæ apud eum videri possunt.

Sed præter hæc, quæ sunt litteralia, ex alio quoque cessat omnis ambiguitas. Franciscus litteris supplicatorijs signatis à Papa, & super quibus extensum fuit privilegium, quæ expresse continent, quod omnes de Campeggijs possint legittimare etiam personas ecclesiasticas, & ad ecclesiastica bona. Quæ supplicationes & esse attendendas in hac ipsa, ut declarat Rotam decisi. 5. in finem coram Cardinali Seraphino, & Rota nostra in dicta causa de Aulphus, Licet enim extet regula Canonica de non iudicando, & c. illa tamen habet solium litteris non expeditis: Rota decisi. 303. num. 4. par. 1. in recentior. Sed quando facta fuit expeditio litterarum, maxime si expeditio facta fuit eiusdem supplicationis, tunc supplicatio attenditur ad declarandum mentem Papæ, ut pluries in Rota fuit resolutum. Seraph. decisi. 469. & decisi. 764. Rota decisi. 465. numero 4. & 5. par. 2. in recentior. Imò quando supplicatio discordat à brevis, potius attenditur supplicatio, uti maxime, quàm brevis, eadem Rota decisi. 465. & decisi. 86. & 730. eadem par. 2. in recentior.

Denique dicitur, quod si semper observatum fuit, & omnes de Campeggijs, quumvis laici, legitime ocerint personas quascumque etiam ecclesiasticas, ut notiprius esse attestatur Bero. d. consil. 169. & pro parte d. Bero.

esse fuit plenè probatum: Ergo talis observantia attendi debet ad interpretationem dicti privilegii. Bero. d. loco. Rota nostra in dicta causa de Aulphus, & de eadem comprobatur Bero. decisi. 91. num. 10. & seq. Sine consilio 771. num. 24. multum amplè Honded. consil. 92. num. 6. ubi dicitur, quod expeditio est, quod si observantia est, optima interpres cuiusque dispositionis. Sine consilio 797. num. 1. & de consilio 10. num. 2. Rota decisi. 495. & 641. par. 2. in recentior. & decisi. 701. & 709. 463. & 880. par. 2. eundem modum.

Quoniam principaliter respondetur, quod quando etiam DD. de Campeggijs non habere auctoritatem legittimandi ecclesiasticas personas, (quod nunquam admittitur.) Attamen stante huiusmodi notoria observantia potuit Dominus Franciscus probabiliter credere illos habere hanc auctoritatem, quæ probabilis est suffragantur, ita Bero. prædicta consilio 189. & resolutum Rota in vna Bonon. apud Pat. decisi. 191. libro primo.

Sexto dicitur, quod quando etiam d. verba privilegii, *etiam qui ad personas ecclesiasticas*, & c. essent solum respectanda ad illa verba, & c. *ita dicitur in d. c. & c. & ab illis restringenda*, (quod nullatenus est verum.) Attamen restringenda sunt solum quando simul ageretur de legitimando ecclesiasticum personarum, & de ecclesiastica bona, quia privilegium non dicit simpliciter ecclesiasticas personas, sed etiam copulativè ad ecclesiastica bona: Et in casu Seraph. d. decisi. 5. contentio erat super ecclesiasticis bonis: Quare cessat omne dubium, quando agitur de legitimando ecclesiasticum personarum ad bona prophana, ut in præfata causa: Et ratio est evidens: Nam cum privilegium legitimandi concessum omnibus de Campeggijs fuerit Papale tunc per confirmationem privilegii Imperialis, tunc per novum illius concessionem, ut supra fuit dictum: capropter ex vi privilegii Papalis possunt omnes Comes Campeggijs legittimare quascumque personas, quia quod ad agendum representant Papam: Quare ubi hæc facultas non apparet restricta durat in suo effectus, & sua efficacia, unde quando admitteretur, quod illa verba etiam quod ad ecclesiasticas & c. essent restricta ad illa verba: *Et solum respectanda*, quia illa restrictio esset solum copulativè, quando ageretur de personis ecclesiasticis, & ecclesiasticis bonis, fieret quod quando diceretur solum de altero ageretur, ut in præfata causa, quod omnes de Campeggijs legittimare possent.

Septimo dicitur, quod D. Franciscus legittimatus fuit quod ad temporalia, non quod ad spiritualia: Nam legittimatus fuit ad successiones, & similia. Clericum autem non legittimari posse quod ad temporalia etiam à solo Comite Cesareo tradit Achilli. decisi. 338. Et quod & c.

Octavo dicitur non constare quod Dominus Franciscus tempore legitimacionis esset clericus, quæ qualitas non presumitur, sed per allegantem debet probari cap. si index laicus de sent. excomm. in 6. cap. legum 1. q. 1. Bald. in cap. fin. sub num. 4. de præsumpt. Farin. de inquis. q. num. 38. Nec referret quomodo constaret, quod ille portasset habitum clericalem, quia si habitus non facit monachum cap. porrectum & cap. ex parte de regular. ac cap. consilium qui cleric. vel vouent: sed de hoc constaret, quod is esset initiatus prima tonsura, aut in minoribus constitutus, & quod vel beneficium ecclesiasticum haberet, aut clericalem habitum, & consuevit deferret alicui ecclesie ex mandato Episcopi in feruere, vel in seminatione clericorum, aut aliqua schola, vel universitate de licentia Episcopi: alias enim non gaudebat privilegio clericali, si enim dicitur Conc. Trid. sess. 1. c. 6. de reform.

Nono denique dicitur, quod eo tempore, quo legitime obtinuit dictam, D. Franciscus deposuerat habitum clericalem, & sic amplius uti clericum non concederetur, nec gaudebat privilegio clericali: Quare illius legitimatio quod ad eius effectum consideranda debet fieri facta de simplici laico, nam quando sola qualitas talis privilegii, & c. & c. quæ impedit effectum dispositionis, & c. cessat ante tempus effectus, tunc dispositio sortire effectum. L. qui solvendo 15. & ibi notat Bar. si d. hæred. inst. Et sic regula, quæ comprobatur Sued. d. decisi. 28. & num. 1. ubi dicitur, quod remanet effectus, si desinit ad casum, à quo incipere potest ob cessationem impedimenti. Præcipue cum legitimatio facta fuerit omni meliori modo Rota in ultimis de Zimoccaris 23. Iuhij 1589. coram Comitulo: Ita ut dicatur facta de simplici statu.

Non obstante alia duo fundamenta: Quia illa sunt nullius momenti, & in iudicando contrarium, propter reā breviter me expodiam. Quod legitimum correat ex defectu voluntatis Comitis legitimantis, quia nulla facta fuit mentio agnatorum, & præcipue auz, & c. Et quia etiam non fuit nazarum Franciscum in minoribus constitutum esse.

Nam quod attinet ad mentionem agnatorum, & c. & c. Dicitur hæc non obesse, quia legitimatio non fuit principiter instituta ad successorem in bonis Romanis, nisi, nam hæc successio ex accidenti evenit, solum ex

contentio erat super ecclesiasticis bonis: Quare cessat omne dubium, quando agitur de legitimando ecclesiasticum personarum ad bona prophana, ut in præfata causa: Et ratio est evidens: Nam cum privilegium legitimandi concessum omnibus de Campeggijs fuerit Papale tunc per confirmationem privilegii Imperialis, tunc per novum illius concessionem, ut supra fuit dictum: capropter ex vi privilegii Papalis possunt omnes Comes Campeggijs legittimare quascumque personas, quia quod ad agendum representant Papam: Quare ubi hæc facultas non apparet restricta durat in suo effectus, & sua efficacia, unde quando admitteretur, quod illa verba etiam quod ad ecclesiasticas & c. essent restricta ad illa verba: *Et solum respectanda*, quia illa restrictio esset solum copulativè, quando ageretur de personis ecclesiasticis, & ecclesiasticis bonis, fieret quod quando diceretur solum de altero ageretur, ut in præfata causa, quod omnes de Campeggijs legittimare possent.

Septimo dicitur, quod D. Franciscus legittimatus fuit quod ad temporalia, non quod ad spiritualia: Nam legittimatus fuit ad successiones, & similia. Clericum autem non legittimari posse quod ad temporalia etiam à solo Comite Cesareo tradit Achilli. decisi. 338. Et quod & c.

Octavo dicitur non constare quod Dominus Franciscus tempore legitimacionis esset clericus, quæ qualitas non presumitur, sed per allegantem debet probari cap. si index laicus de sent. excomm. in 6. cap. legum 1. q. 1. Bald. in cap. fin. sub num. 4. de præsumpt. Farin. de inquis. q. num. 38. Nec referret quomodo constaret, quod ille portasset habitum clericalem, quia si habitus non facit monachum cap. porrectum & cap. ex parte de regular. ac cap. consilium qui cleric. vel vouent: sed de hoc constaret, quod is esset initiatus prima tonsura, aut in minoribus constitutus, & quod vel beneficium ecclesiasticum haberet, aut clericalem habitum, & consuevit deferret alicui ecclesie ex mandato Episcopi in feruere, vel in seminatione clericorum, aut aliqua schola, vel universitate de licentia Episcopi: alias enim non gaudebat privilegio clericali, si enim dicitur Conc. Trid. sess. 1. c. 6. de reform.

Nono denique dicitur, quod eo tempore, quo legitime obtinuit dictam, D. Franciscus deposuerat habitum clericalem, & sic amplius uti clericum non concederetur, nec gaudebat privilegio clericali: Quare illius legitimatio quod ad eius effectum consideranda debet fieri facta de simplici laico, nam quando sola qualitas talis privilegii, & c. & c. quæ impedit effectum dispositionis, & c. cessat ante tempus effectus, tunc dispositio sortire effectum. L. qui solvendo 15. & ibi notat Bar. si d. hæred. inst. Et sic regula, quæ comprobatur Sued. d. decisi. 28. & num. 1. ubi dicitur, quod remanet effectus, si desinit ad casum, à quo incipere potest ob cessationem impedimenti. Præcipue cum legitimatio facta fuerit omni meliori modo Rota in ultimis de Zimoccaris 23. Iuhij 1589. coram Comitulo: Ita ut dicatur facta de simplici statu.

Non obstante alia duo fundamenta: Quia illa sunt nullius momenti, & in iudicando contrarium, propter reā breviter me expodiam. Quod legitimum correat ex defectu voluntatis Comitis legitimantis, quia nulla facta fuit mentio agnatorum, & præcipue auz, & c. Et quia etiam non fuit nazarum Franciscum in minoribus constitutum esse.

Nam quod attinet ad mentionem agnatorum, & c. & c. Dicitur hæc non obesse, quia legitimatio non fuit principiter instituta ad successorem in bonis Romanis, nisi, nam hæc successio ex accidenti evenit, solum ex

contentio erat super ecclesiasticis bonis: Quare cessat omne dubium, quando agitur de legitimando ecclesiasticum personarum ad bona prophana, ut in præfata causa: Et ratio est evidens: Nam cum privilegium legitimandi concessum omnibus de Campeggijs fuerit Papale tunc per confirmationem privilegii Imperialis, tunc per novum illius concessionem, ut supra fuit dictum: capropter ex vi privilegii Papalis possunt omnes Comes Campeggijs legittimare quascumque personas, quia quod ad agendum representant Papam: Quare ubi hæc facultas non apparet restricta durat in suo effectus, & sua efficacia, unde quando admitteretur, quod illa verba etiam quod ad ecclesiasticas & c. essent restricta ad illa verba: *Et solum respectanda*, quia illa restrictio esset solum copulativè, quando ageretur de personis ecclesiasticis, & ecclesiasticis bonis, fieret quod quando diceretur solum de altero ageretur, ut in præfata causa, quod omnes de Campeggijs legittimare possent.

Septimo dicitur, quod D. Franciscus legittimatus fuit quod ad temporalia, non quod ad spiritualia: Nam legittimatus fuit ad successiones, & similia. Clericum autem non legittimari posse quod ad temporalia etiam à solo Comite Cesareo tradit Achilli. decisi. 338. Et quod & c.

Octavo dicitur non constare quod Dominus Franciscus tempore legitimacionis esset clericus, quæ qualitas non presumitur, sed per allegantem debet probari cap. si index laicus de sent. excomm. in 6. cap. legum 1. q. 1. Bald. in cap. fin. sub num. 4. de præsumpt. Farin. de inquis. q. num. 38. Nec referret quomodo constaret, quod ille portasset habitum clericalem, quia si habitus non facit monachum cap. porrectum & cap. ex parte de regular. ac cap. consilium qui cleric. vel vouent: sed de hoc constaret, quod is esset initiatus prima tonsura, aut in minoribus constitutus, & quod vel beneficium ecclesiasticum haberet, aut clericalem habitum, & consuevit deferret alicui ecclesie ex mandato Episcopi in feruere, vel in seminatione clericorum, aut aliqua schola, vel universitate de licentia Episcopi: alias enim non gaudebat privilegio clericali, si enim dicitur Conc. Trid. sess. 1. c. 6. de reform.

Nono denique dicitur, quod eo tempore, quo legitime obtinuit dictam, D. Franciscus deposuerat habitum clericalem, & sic amplius uti clericum non concederetur, nec gaudebat privilegio clericali: Quare illius legitimatio quod ad eius effectum consideranda debet fieri facta de simplici laico, nam quando sola qualitas talis privilegii, & c. & c. quæ impedit effectum dispositionis, & c. cessat ante tempus effectus, tunc dispositio sortire effectum. L. qui solvendo 15. & ibi notat Bar. si d. hæred. inst. Et sic regula, quæ comprobatur Sued. d. decisi. 28. & num. 1. ubi dicitur, quod remanet effectus, si desinit ad casum, à quo incipere potest ob cessationem impedimenti. Præcipue cum legitimatio facta fuerit omni meliori modo Rota in ultimis de Zimoccaris 23. Iuhij 1589. coram Comitulo: Ita ut dicatur facta de simplici statu.

Non obstante alia duo fundamenta: Quia illa sunt nullius momenti, & in iudicando contrarium, propter reā breviter me expodiam. Quod legitimum correat ex defectu voluntatis Comitis legitimantis, quia nulla facta fuit mentio agnatorum, & præcipue auz, & c. Et quia etiam non fuit nazarum Franciscum in minoribus constitutum esse.

Nam quod attinet ad mentionem agnatorum, & c. & c. Dicitur hæc non obesse, quia legitimatio non fuit principiter instituta ad successorem in bonis Romanis, nisi, nam hæc successio ex accidenti evenit, solum ex

none facienda Lup. de illeg. comment. 3. §. 6. Nec refert, quod illa legitimatio possit praeiudicare alijs, nam praeiudicium, quod in consequentiam venit non attenditur l. si quis nec causam ff. si cur. pet. l. non omne ff. de statu lib. Anch. conf. 1. & dictum fuit in d. causa de Graffijs.

Eodem magis quia nec d. aulæ, nec quipsiam alius habebat ad impediendam d. legitimatorem, nec Franciscus tractabat de auferenda hereditate alicui, & Romanus si habuisset filios, Franciscus non tractabat de successionem cum illis, nec minus de concursu cum Romano ad hereditatem paternam, & solum legitimatio poterat prodesse Francisco, quando Romanus obiisset absque filiis sicut casus euenit: & tunc licita, & permixta est legitimatio ad conferendam agnationem, quæ alioquin perijisset. Paris. consil. 1. lib. 2. Menoch. d. conf. 19 sub numero 2. 1. Lup. d. comm. 3. §. 5. numero 8.

Et ex his tollitur consideratio, quæ fit super clausula *De ratione, & moderamine cuiusque actus faciendi, ac honestate per vos habenda consili* quæ videtur restringere amplam facultatem legitimandi supra concessam: Nam retorqueretur consideratio, eo quia hæc clausula non restringit nisi ad arbitrium Comitum legitimatum: Data namque erat amplissima facultas legitimandi non restricta, sed absoluta, & cum clausula citatis, vel non citatis, viuis, vel mortuis parentibus, adita, vel non adita hereditate, & cum similibus clausulis alternatiuis, & non precisis, propterea hæc omnia remissa fuisse voluntati Comitum, ut in ijs casibus, in quibus conuenire eis videretur legitimare non citatis & c. possent, in ijs vero, in quibus honestum eis non videretur, non facerent: Et hoc est quod dicit Soc. l. un. consil. 91. lib. 3. & omnes alij ad hoc propositum citati, & explicat Paris. consil. 10. numero 131. lib. 2. Grat. consil. 149. num. 25. lib. 2. In presenti autem casu rationi congruit, quod legitimatio, de qua agitur, concederetur: Quia non agitur de legitimatio facta post aditam hereditatem, & apprehensam possessionem, qualiter loquitur Soc. l. un. d. conf. 11. lib. 3. & conf. 121. lib. 2. Nec de legitimatio in praeiudicium substitutorum, & fideicommissariorum, qualiter loquitur Paris. consil. 9. & consil. 12. lib. 2. Grat. consil. 65. lib. 1. consil. 29. & d. consil. 12. lib. 2. Dec. conf. 88. lib. 2. Burf. consil. 390. Nec quod legitimatus succederet in fideicommissis, ad quod vocati essent nati de vero matrimonio, qualis est casus Soc. l. un. consil. 65. lib. 2. Vel quod succederet in praeiudicium aliorum filiorum, qualiter loquitur Rim. consil. 617. & Decian. consil. 91. lib. 2. Vel quod esset in gratum, qualiter loquitur Burf. consil. 390. Sed agitur de simplici legitimatio quod ad statum personæ, & quando nullus alius masculus de agnatione extaret, & sic de casu, in quo periret conservatio agnationis, tractatur: de sola exclusionem vnus aulæ, & illius quidem maternæ, quæ etiam super victura foret ignorabatur. Ergo nulla extabat causa, quæ impediret concessionem dictæ legitimatationis.

Quare concludendum est pro dicta legitimatio.

Saluo tamen &c.

Laus Deo, & Beatis sine Virgini.

DECISIONES ROTAE ROMANAE

Romana legitimatationis.

Vm. 7. Decembris 1588.

R. P. D. COMITVLO.

Stante privilegio Imperiali ex certa scientia, motu proprio, & de plenitudine potestatis concessio DD. de Campeggijs, & per Sum. Pontificem Lib. II.

Leonem X. pariter de plenitudine potestatis approbato legitimatadi, & ad pristinum statum naturæ, & ad legitimatam, ac si ex vero, & legitimo matrimonio nati essent, restituendi quocunque etiam nobiles, naturales, spurios, incestuosos, nefarios, manifestos, nothos, bastardos, & quocunque natalium defectus copulatiue, aut disiunctiue quocunque modo parentes, & quouis modo illegitimi natos, & quocunque alio defectu laborantes etiam plures, vel omnes defectus natiuitatis in legitimanda persona simul concurrerent cum amplissimis derogationibus obstantium in specie, & in individuo.

Dubitaui an facultas ex tali privilegio comprehensio præhenderet casum D. N. qui DD. de Campeggijs legitimantibus exposuit se natum esse ex personis Religiosis Et diligenter præmissa discussione conclusum fuit comprehendere.

70 Quamvis enim Comes Palatinus non valeat ex simplici potestate legitimare eum, quem Princeps ex ordinaria potestate non legitimasset vt per Castr. consil. 180. sub num. 1. lib. 1. & Alex. consil. 67. num. 6. lib. 1. Secus tamen si est, Principis liberalitate hæc plenitudine potestatis Bald. consil. 372. num. 2. lib. 1. Alex. vbi supra in fine Paris. consil. 5. num. 3. & seq. lib. 1. tunc enim potestas

71 Comitatus adæquatur potestati Principis. Capr. consil. 2. num. 13. Rolan. consil. 12. num. 32. lib. 4. Sed Imperator;

72 & fortius Papa, ac proinde Comestabiles deputatus potestatem legitimare filium sacerdotis ad glossam §. fin. ver. participium Auth. quib. mod. natur. eff. sui Bald. in l. & si contra in fin. C. de nupt. Calder. consil. 3. in fin. qui fil. sint leg. Signorol. conf. 127. Castr. conf. 102. n. 2. lib. 2. Soc. conf. 47. nu. 29. lib. 4. Dec. 150. num. 5. & 257. nu. 9. Bero. 168. num. 1. lib. 2. & de communi Rolan. consil. 12. num. 34. lib. 4. quam sententiam Rota amplexa fuit etiam in filio Episcopi, Caputa. decif. 146. par. 2. Si quidem lex continentia eadem est Episcopi & arque præbiteris C. lex continentia 31. dist. & si cum muliere sanctificata Dec. machati fuerint, pari depositionis pena puniuntur. C. si quis Episcopus 27. q. 1. Quamvis enim Episcopi ratione officij, gradus, & dignitatis sint supra sacerdotes, ita vt possint quedam, quæ sacerdotes non possunt, ad ciuitatem tamen respectu ordinis sacrij, cuius votum castitatis est annexum, cap. vnic. de vot. lib. 6. non differunt S. Thom. communiter receptis lib. 4. sent. dist. 24. q. 3. art. 2. Sot. ead. dist. 24. q. 2. art. 2. & 3. Turrecrem. in can. Cleros. 21. dist. num. 14. cum seqq.

73 Item legitimare potest natum ex moniali professu, Bald. in l. eam quam num. 58. C. de fideicom. & in auth. si qua Illustres num. 5. C. ad Officia. & inc. super litteris col. 3. de rescip. & consil. 306. lib. 2. las. consil. 1. numer. 2. lib. 3. Dec. consil. 55. nu. 4. Bero. consil. 168. 4. lib. 2. Bened. de Barzys in tract. de fil. non legit. nat. nu. 51. vers. sed nunc decimo loco vbi refert se eo anno, qui fuit 1456. consuluisset in casu occurrenti, quod Comes, cui data erat potestas legitimandi omnes spurios, possit legitimare etiam incestuosos, vel sacrilegos ex moniali professu, a quibus non dissentit Cou. lib. 4. Decr. p. 2. c. 3. §. 9. num. 2.

74 Item legitimare potest natum ex moniali professu, Bald. in l. eam quam num. 58. C. de fideicom. & in auth. si qua Illustres num. 5. C. ad Officia. & inc. super litteris col. 3. de rescip. & consil. 306. lib. 2. las. consil. 1. numer. 2. lib. 3. Dec. consil. 55. nu. 4. Bero. consil. 168. 4. lib. 2. Bened. de Barzys in tract. de fil. non legit. nat. nu. 51. vers. sed nunc decimo loco vbi refert se eo anno, qui fuit 1456. consuluisset in casu occurrenti, quod Comes, cui data erat potestas legitimandi omnes spurios, possit legitimare etiam incestuosos, vel sacrilegos ex moniali professu, a quibus non dissentit Cou. lib. 4. Decr. p. 2. c. 3. §. 9. num. 2.

Ergo ex eadem plenitudine amplissime communicata cum derogatione §. fin. Auth. quib. mod. natur. eff. sui potest per Comitum legitimari genitus ex sacerdote etiam Episcopo, & Moniali professu non obstat concursus duplicis defectus, & impedimenti, prout legitimari posse prolem suscepit ex moniali & vxorato respondit Bald. d. conf. 306. lib. 2. Si quidem tunc concursus defectuum in persona legitimanda consideratur per Quid. consil. 247. num. 2. Alex. consil. 129. lib. 6. & Dec. 338. numer. 6. ad impediendum effectum legitimatationis non nocet quandoque appareat voluisse Principem non nocere. Bal. in d. l. eam quam num. 36. Fel. in c. postulatib.

G num. 2.

numero 2. de refer. Ruin. consil. 73. nume. 13. lib. 3. Bero.
127. numero 18. lib. 3. prout in specie proposita constat
ex apertis privilegij verbis de tali Principum intena-
tione.

Secondo conclusio principalis statueret, nam in legimatione, i. seu dispensatione superiorem sufficere expressio purioris in genere cum derogationibus, i. clausulis opportunis. Bald. in auct. si qua illud sit nunti. C. ad Orbe. in cap. 1. §. naturalis numero 3. fi. de feud. fuer. cont. int. dom. Proposit. in cap. per venerabilem num. 78. qui si sine legit. Felin. in d. c. postulat. d. num. 2. verfi. Declara praedicta C. in conf. 30. in fin. lib. 1. de dec. conf. 55. d. 4. Ruin. 737. conf. 33. lib. 3. et tenui Rot. coram R. P. D. Orsano in illa Interamen. de Paradisus d. 1. Novembris 1786. Idque magis admittendū est in fin.

78 cultate legitimiandi, quæ t benigniorem recipit interpretati-
onem. Præposit. in d. cap. per venerabilem numero
4 Felin in d. cap. postulasti numero 2 ad fin. Socin. con-
sil. 3. numero 1. 4. & seq. lib. 3. Rolan. consil. 81. numero
40. libro 1. Cōar. de sponsal. par. 2. capit. 8. §. 8. num. 6.
Ergo sufficiet in privilegio, de quo agitur, expresse da-
re iurisdictionem in causis quocumque

79 tam fuisse cultate in legitimandis in genere quodammodo
 spurios, incestuosos, nefarios, vt quelibet species spu-
 riorum, incestuosorum, nefariorum dicatur vere compre-
 hensas ad l. si quid eorum § inter emptum de leg. 3. Bal. in
 l. cum § C. de iurciu. Contr. vbi supra numero 8. &

80 consequenter includuntur tam filij sacerdotum; qui in-
terdum in ecclesiis; interdum spirij nominantur; vt per
hoc. in. l. 2. in ver. filij; & ibi DD. Ctes. Episcopi & Cler.
Bart. in fin. in princ. ff. quib. vt indig. Imol. in capit. ve
clericorum num. 8. de vita & honest. cler. An. in cap.
significauit numero 4. de adul. Host. in l. i. cod. tit. in
princ. Paul. Grillan. de poen. omni. cost. lib. 2. quest. 2. vlt.

81 quam filij monialium t qui dicuntur nati ex incestu ad
 rest. cum glos. in cap. impudicas, & cap. virginibus 27.
 q. 7. Diaz. in pract. crim. cap. 71 Io. Roias. in epist. de suc-
 cessib. ab intest. cap. 1 numero 19. & de communi Clar. in
 consuet. c. in fine. ad & posteriori appellaciones

83 contrahitur ad gloss. in li. quibus posthumus § si filium
in Ver. docere de lib. & posthum. ubi lat. numeri 364 qui
etiam postulorum f. genus complectens omnes genitos ex
parentibus inter quos matrimonium contrahi non potest

rat; vel ex immundo coituprocreantur. Coar. di. cap. 8. §. 5. iura. dicendum est, compellere filios monialium, aut saltem effugii non potest, quin comprehendantur sub illa generalitate, & verbalitate verborum adiecta, quoniam illi nonne censentur, aut quis modo, illegitimæ nasci sine iure filii adscriptæ sint prædictis, & quoniamque aliam naturam deserviant pariter ex ijs, quæ de efficacia verbo-

84. rinit vniuersalium; & geminaroruna tradunt Soc. consil.
47. numero 29. lib. 4. & consil. 3. numero 23. lib. 3. Corn.
consil. 337. numero 16. in 4. Dec. 599. numero 2. Ayno.
368. numero 3. Rolan. consil. 5. numero 44. & consil. 61.
numero. 40. lib. 1. maxime vbi prolata sunt ab homine; &
in materia fuorabili idem Rolan. consil. 12. numero 36.
libro 4.

85 Tectio nimirum, nam clementia non obnoxiosum,
 necesse non augeat gratiam, declarat tamen intentionem
 concedentis, quatenus dubia sit circa concessa: ad textum
 cum ibi not. in Clem. prima de preb. Bal. in l. cum quaeritur
 numero 36. & seq. C. de nunciis. Cast. confil. 361. nu-
 mero 10. lib. 1. Ruin. confil. 73. num. 1. lib. 3. Socin. l. in
 confil. 98. num. 23. lib. 3. Indicant enim comprehendi in
 concessione casum ius legis, cui derogatur, adco vt nec
 ad concordiam reduci nec per am linitari possit. Bald.
 confil. 372. num. 2. lib. 5. Sed privilegium, de quo agitur,
 habet derogationes non modo generales sub uba, que

86. casus non comprehenderet natum ex sacrilegio, seu mo-
nacha; ut potè plurimum odio sunt secundum Bald. in

[illegible]

ne Nec reſtauratur quòd iſta materia ſua ſeſe reſtiti-
one ad excludendum cauſam adeo enormem infirmitatem
& incogitatum, Tam quia vergit contra proprium
reſed gloſ. in li. ſi quis poſt mortem, ſin. in ver. ubi reſe-
dit gloſ. in li. ſi quis poſt mortem, ſin. in ver. ubi reſe-

stata vbi Ba. Im. s. Alex. & s. f. de liber. & posthuma.
Tunc quia Princeps. veniunt lites sed si te idem red. d. d. f.
set in tali prole legitimam la. fo. Mon. & sibi Prob. in cap.
1. in princ. de fil. p. s. byz. lib. 6. Barbat. ca. fil. j. 8. numero

5 in 2. Crau con. al. 172. numero 4. Tam quia privilegium continet clausulas praeiudiciales alieno iuri, quia ratione iustitiam recipit interpretatione. Count. in epitoma super quarum Decret. part. 2. capit. 8. §. 8. numero 3. & 13.

6 Nam responderetur nunc non esse iudicandum de privilegio, sed solum de privilegium con. in istis diutius, 4. cuiusque tenorem respiciendum e. porro de privilegio Sac. conf. 2. num. 2. lib. 2. Par. conf. 14. numero 36. libro 2.

Cumque in Principe duplex plenitudo sit consideranda, his honestas vna, altera potestatis vnaqueq; Bald. *lib. 3. in princ. libro 3.* nobis attendendum est quid Princeps potuerit, & voluerit potuisse etiam, & voluisse communicare plenitudinem potestatis etiam hoc casu dicitur pater ex supra dictis, & ex avtorum generalium, quibus usus est apud includere etiam casus insolitos, qualis etiam est talis, super quo consultat Bald. *tit. 2. lib. 2.* & ex eundem coniectura secundum

quam et generaliter concessione venire negatur, quia
quis specialiter concessurus non fuisset. *Con. conf. 137*
num. 7. lib. 4. Alex. conf. 50. num. 1. lib. 5. Socin.
3. cum 7. lib. 3. Quamquam hunc casum non esse proba-
sum, in cogitur ultra predicta probat text. in al. qui.
Episcopus 27. q. 2. c. 1. et in Clem. vnic. de conlat. 3.
sih. et s. ubi cogitatio in genere ex litterulis verbo-
rum Ruin. conf. 73. num. 10. lib. 2. Cramer. conf. 357.
num. 1. 4. cum late adducitur per Tirag. in l. si vnam q.
de renuocand. donat. in prefatione numero 78. 80.
& 110.

art. 19. Sor. de iust. & iurib. 7. quest. 2. art. 2. quò fit
procreari ex mobili professi, cum qua nisi ex causa p

blica folius h. p. d. p. l. r. v. r. m. g. n. u. m. i. n. t. r. a. b. e.
re potest e. v. n. i. c. de v. o. r. l. i. b. 6. l. u. n. 3. cap. ad monasterium
in ma. de f. m. o. n. a. ch. Dur. decit. 139. & 354. num.
lib. 3. legitimari nequeant ex priuata causa maxime per
Constitum Palatinum. v. r. habetur ut perinde ac si nati
fent ex legitimo matrimonio quidquid inde necesse fit
peratior sit valeat legitimare genitos ex personis in
quis matrimonium condidere non potuit. sed solū
cum eis displicere. §. vt per Dea qui alios refert con.
283. num. 6. 339. num. 3. & consil. 177. Pedemont. dec.
119. num. 6.

2 Quia respondetur, alius esse impedire super
trimonio, & eius impedimento, quod soli Papa referu

rum est, aliud disponere super statu liberorum eo legitimo, & natalibus restituendo, quamvis suscepti sint ex parentibus, inter quos matrimonium iure diuino, vel Pōtificio interdictum est, vt declarat la. conf. 11. & conf. 40. lib. 3. Ruin. conf. 67. num. 2. & 4. lib. 3. Rolan. conf. 61. num. 5. lib. 1. & confil. 12. num. 63. lib. 4. Hoc enim Imperiali auctoritate fieri potest, non quidem fingendo matrimonium, sed remouendo differentiam legitimatitatis & illegimitatitatis iure ciuili inductam, s. liceat auct. quib. mod. natur. eff. sui, ita vt sic ad pristina iura naturæ restituti quod ad successiones, & alios iuris effectus non differentia natis ex legitimo matrimonio. Cyn. in auct. ex complexu, & ibi Barr. num. 10. C. de incest. nupt. Bald. in l. & si contra in fin. C. de nupt. Benedictus de Barzijs in tractatu de filiis non leg. nat. num. 50. & 51. & verè legitimati intelligantur non autem dispensati ex sententia, quam Rota veriorum iudicant per Achil. decif. 4. & 5. de legitimat. & Mohed. decif. 246. Quicquid sentierit Dec. cum alijs supra citatis.

93. Postremo non obstat, quod in detestabili hoc coitu cum moniali multiplex inest crimen, sacrilegium, adulterium, & incestus glos. in cap. virginibus 27. q. 1. Abb. in c. vt clericorum num. 6. & in c. monasteria num. 9. de vit. & honest. cler. Diaz. in pract. crim. cap. 75. quin etiam stuprum Grillon. de pen. omni. coit. q. 1. de sacrilegio, numero 10. Vnde proles sacrilega ex eo suscepta separatam speciem constituit cæteris detestabiliorem, vt per Illustrissimum Cardinalem Palæotum de noth. & spur. cap. 16. num. 13. & seq. prout etiam sacrilegium distincta luxuriæ species ponitur apud S. Thom. 2. 2. quæst. 154. art. 1. ob ijs quas idem recenset art. 10. ead. q. & Gratian. in s. cum ergo 36. q. 1.

Nam respondetur, quod licet ratione adiutorum criminum pæna parentum aggrauetur, vt habetur in l. si adulterium cum incestu & ibi Barr. ff. de adult. & tradunt præcitati DD. non ideo proles, quæ alieno vitio, & odio laborat, & cui propriæ sunt suffragari virtutes, vt inquit text. in c. nisi cum pridem §. persone de renunciat. incapax est principalis beneficii.

94. Nec refert quod videatur t. constituere speciem separatam, Primò quia declarat ex eo S. Tho. vbi supra in responsione ad secundum, & ibi explicat Caiet. sacrilegium absolute, & secundum se non esse speciem luxuriæ, sed secundum quid, & concurrere cum alijs luxuriæ speciebus.

Secundo respondetur, esto quod copula, quæ admittitur cum religioso, constituat diuersam speciem, illa tamen reducitur ad incestum, vel adulterium vt per Nauar. in Manual. cap. 1. 6. num. 3. vers. aduertendum, quare facultas, quæ concessa cum clauis vniuersalibus, & geminatis exerceri potest cum incestuosus propriè, poterit etiam cum incestuosus reduci.

95. Tertiò euacuatur argumentum ex eo quod t. Comiti non est solum data potestas legitimandi genitos ex fornicatione, adulterio, incestu, stupro, & rapto, quo casu nati ex sacrilegio fortè non comprehenduntur, cum vna species sub alia non continetur, sed generaliter absque vlla expressione specierum luxuriæ, aut specificatione modorum, quibus contingit aliquem illegitimè nasci, quos recenset glos. in s. sunt & alie inst. de nupt. amplissima facultas concessa est legitimandi in genere quosunque spurios, incestuosos, nefarios, & quoscunque natalium defectus patientes, & quouis modo illegitimè natos &c. Quare etiam copula sacrilega cum moniali constitueret diuersam speciem luxuriæ, & proles ex ea essentialiter differentiam discernetur a natis ex alijs illicitis complexibus specificè sumptis, nihilominus sub dicta generali commemoratione omnes species, & mo. illo, illegimitatis continente, etiam species na-

tiuitatis Domini N. comprehensa est ad si quis sic stipu letur ff. solut. matrim. Couar. in quatuor Decret. par. secunda cap. 8. §. 8. num. 1. & ex alijs supra deductis.

Romana Successionis.

Veneris 23. Iunij 1589.

R. P. D. COMITVLO.

TANTIVS resolutionibus coram me in hac causa factis conclusum fuit vnanimiter legitimatiōem Domino N. suffragari, vt in bonis, & hereditate D. F. ab intestato de iuncti tanquam nepos ex Domino P. fratre possit succedere iuxta dispositionem auct. quibus mod. nat. eff. sui, in §. illud vers.

Quapropter hisa nobis Io. Andr. ad Specul. in tit. de succell. ab intest. in add. magn. in fin. Soc. consil. 196. num. 5. lib. 2. Ruin. consil. 173. num. 8. lib. 1. Curt. Iun. consil. 37. num. 4. Quæ eorum tria secundum Bal. consil. 326. num. 2. lib. 1. canonizat quæcumque a iur. potestas, voluntas, & modus, ea fauorabiliter in hac legitimatiōe coniunguntur.

De potestate legitimantis constat ex amplissimis facultatibus DD. de Campegijs, quas resolutum fuit comprehendere casum natiuitatis D. N.

De voluntate liquet ex ipsis litteris legitimatiōis, quæ voluntas explicata fuit non per modum dispensationis, sed per modum plenariæ restitutionis ad pristina iura naturæ, iuxta decif. Achil. 04. & 185. & latè fuit deductum die 2. Decembris anni præcedentis.

96. Non obstat, quod prædictæ facultates excipiunt t. nos Illustrum Principum, Comitum, Baronum, & D. N. genitus est ex Domino P. qui habebat iurisdictionem in Castris, & nominabatur Illustris, Quia responsum fuit Dominum P. reponendum quidem esse inter nobiles, quales in priuilegio legitimatiōis intelliguntur ij, qui ex consuetudine, vel priuilegio habent iurisdictionem, ac mixtum imperium Bal. consil. 129. numero 4. lib. 2. quorum nobilium filios etiam ad feuda, & vasallagia Campegijs legitimare possunt, non tamen recensendum inter Illustr. Principes, aut inter Illustr. Comites, aut Illustr. Barones, de quibus sentit exceptio; quoniam intellectum amplexus fuit Curt. sen. consil. 73. in fin. referendo adiectum Illustrum ad titulos dignitatum, non ad personas.

97. Non obstat constitutio fel. rec. Pij V. prohibens filios clericorum etiam legitimatos succedere in bonis paternis, & in feudis alijsque bonis ab Ecclesia proueniens, quia non agitur de succedendo in bonis patris, sed in bonis patrimonialibus F. laici, cuius successiōis capax est etiam filius clericus illegitimus iuxta declarationem factam in causa Persula Bonorum de Vbaldis 29. Octobris 1584. coram Illustrissimo Alphonso Brandino, & quamuis in hac successiōe comprehenduntur nonnulla iura super castris, & censibus eorum precio redactis: Quia tamen non probatur hæc castra habita fuisse in feudum ab Ecclesia, aut aliquid R. C. vnquam restituisse, de iure præsumitur t. alodialia Bal. in c. 1. §. 1. si de feud. fuer. contr. inter dom. & agn. Item. in c. 1. de controu. inter maf. & fem. Castr. consil. 179. col. 1. lib. 1. Barbat. inter conf. Alex. consil. 15. num. 39. in 4. Paris. consil. 16. num. 18. libro quarto, Curt. in

confil. 158. numero 25. Alciat. de præfumpt. reg. 2. præfumpt. 3. num. 2.

- Nec dicatur Comitum expresse legitimize N. ad succedendum etiam in bonis patris, ideo ex defectu potestatis actum ex intentione patris indiuiduum corrumpere in totum l. 1. §. sed si mihi vbi Alciat. nu. 20. de verb. oblig. Bar. in l. græce §. illud de fideiuss. Nam est legitimatio
 99 1 essentialiter quarens intrinsecè respiciens personam, à qua abstergit omnem inaculam spurietatis, & geniture, sit quid indiuiduum, cum non possit quis pro parte remanere spurius, & ex parte fieri legitimus, Bal. confil. 40. lib. 4. Caltr. confil. 467. numero 7. verfi. ex quo infertur lib. 2. tamen respectu successorum, quæ ut ait idem Bald. patiuntur lésionem, nihil repugnat, quin salua eius substantia, careat effectus in rebus, in quibus reperit obstaculum, in reliquis vtilis sit, re. 20. quæ impedimento exerceat vires suas, Decian. confil. 206. numero 6. quo fit ut quamvis legitimatus regulariter t non possit succedere in bonis feudilibus, capit. 1. §. naturales si de feud. fuer. controu. inter dom. & agnat. Alex. in l. ex factio, §. si quis rogatus numero 18. ad trebell. Oldrad. confil. 247. numero 4. nec t etiam in bonis suis extra territorium legitimatis: Bal. confil. 64. numero 4. lib. 1. Anchar. confil. 326. Soc. Iun. confil. 100. num. 10. lib. 2. & iur. tentum 17. Martij prædicti coram me in causâ Pifing de Rofermijns, non ideo nunus valida videretur legitimatio quod ad successione aliorum bonorum, vt per prædictos, & Cephal. confil. 437. numero 13. lib. 3. maxime vbi appositus est clausula salutaris omni meliori modo, prout in legitimacione, de qua agitur, quæ declarat materiam esse diuiduam, & efficit nẽ vile perinuitur vitetur Alex. confil. 112. lib. 3. Dec. confil. 14. numero 3. Aym. confil. 141. numero 3. Nux. confil. 453. in fin. lib. 2.

Sed neque obreptionis defectus nocet legitimacioni ex eo quod omnia fuit mentio testamenti paterni, quo excluduntur à successione naturales, & post fratres, eorumquæ liberos vocantur filij ipsius N. ex legitimo matrimonio nati, & illis deficientibus substituantur filij masculi Domini A. R. pariter ex legitimo matrimonio nati, quæ t hæc si innoquissent legitimanti eum à legitimacione vel retraxissent, vel difficiliorem reddidissent.
 103 Parif. confil. 9. num. 50. & seq. & confil. 12. num. 217. lib. 2. Ruin. confil. 36. num. 12. lib. 1. & confil. 138. in fin. lib. 2. Rolan. confil. 22. num. 12. in 3.

- Quia responsum fuit testamentum paternum aut esse
 104 nullum ex constitutione Pij Quinti, & eius mentionem faciendam non fuisse ad trad. per Felin. in capit. ex tenore numero 2. de rescript. aut quatenus fideicommissum aliquod in eo testamento, aut alia dispositione ad fauorem DD. de R. validum existeret, illud validum remanere, nec præiudicium vllum fideicommissariis illatum fuisse ex hac legitimacione expresse facta cum clausula sine præiudicio vocatorum ex fideicommissis, & iuxta formam & mentem motus proprii super editi à felic. rector Pio Pa pa Quarto, Et nihilominus etiam hac clausula omnia sustineretur legitimatio, quamuis non habitura effectum præiudicium fideicommissi, vt per Soc. Iun. confil. 93. num. 37. lib. 3. & Decian. confil. 40. numero 62. lib. 3. cum
 105 subreptio t seu obreptio in vno capitulo separata nõ inest in aliud Felin. in c. ad audientiam nu. 2. de rescript. & in terminis legitimacionis tenet Rot. in causâ Siracusana illegitimacionis 19. Octobris 1573. coram Illustriss. simo Alabrandino, & iterum in causâ Portuena. 27. No. bris 1577.

Demum obiectus concernentes modum huius legitimacionis facile sublati fuerunt consideratis facultatum clausulis, ex quibus legitimari possunt quicunque eorum parentibus viuis, vel defunctis, furiosis, vel mentecapiis,

106 & c. ita vt nec voluntas patris, nec agnatorum citatio requirenda fuerit Bart. quem ceteri sequuntur in l. Gailus §. & quid si tantum numero 14 in fin. de liber. & posth. Alex. confil. 2. in fin. lib. 1. Parif. confil. 5. num. 6. lib. 2. Ruin. confil. 161. num. 26. & seq. in secundo, Mohed. decif. 246. nec alia causæ cognitio adhiberi debuit, Parif. confil. 5. num. 3. & confil. 8. num. 16. lib. secundo, & quia sumus t in legitimacione, per quam ius priuatum succcessionis dumtaxat ladebatur, fudiciis causa sua filium esse bonæ indolis, morigeratum, nec dissipatorem, vt per Mohed. d. decif. 246. Pur. decif. 111. lib. 2.

107 Accessit etiam intercessio Serenissimi Magni Hetrur. ric Ducis cum attestacione meritorij N. apud Comitum, qui potuit & ex eo moueri, quod non aderat aliust filius masculus de parentella, qua potissimum ratione iura parentibus permittunt ad ius legitimorum filios educere naturales §. illud tamen ver. si quis ergo filius athen. quib. mod. nat. eff. sui, Soc. Iun. confil. 142. num. 28. lib. 1.

109 Non obstat omisio clausulæ t quod non præiudicetur illis, ad quos successio bonorum ab intestato pertinere debet. Quia regula cancellariæ 45. eam apponere mandans loquitur in dispensacionibus super defectu natalium concedendis, nec procedit in legitimacionibus, quæ sunt per modum restitutionis ad pristina iura, præsertim cum clausulis prægnantibus, in quibus necesse est necessaria derogatio concilij generalis, de quo in cap. cum inhibito de clandest. in de pson. quæ aliqui exigeretur in dispensacionibus. Parif. confil. 2. numero 30. & seq. lib. 2.

His itaque sublati, cum ab intestato successio in bonis F. pertineat ad N. qui se ex P. fratre genitum sufficienter probauit, Cumquæ resolutum fuerit donationem, ex qua prætendebant filij Domini A. R. maintenancem in possessione bonorum F. illis non suffragari, dixerunt D. N. in possessionem bonorum prædictorum immittendum esse. Ceterum quia prædefuncto Episcopo eius hereditas, in qua portio eidem obuenta ex successione Caroli communis fratris ceterinebatur cum patrimonio F. per eius aditionem dicitur confusa ad l. 1. §. veteres vbi l. a. f. numero 20. de acqu. poss. Capr. confil. 12. Dec. confil. 31. num. 5. Affili. decif. 178. numero 4. & super bonis Episcopi, in quibus filij D. N. dicunt se habere cessionem à R. C. A. litigator in eadem Camera, mandatum exequendum erit dumtaxat in bonis, & hereditate F. non in bonis Episcopi; Si quidem Constitutio Pij Quinti prohibet filium illegitimum succedere in bonis patris clerici etiam per interpositam personam, ita vt confusio per aditionem F. prodeffe non possit, & eò minus quod durante prætenso fideicommissio, ad quod ius vocatus asserunt DD. de R. adhuc pars P. remanet hereditas P. & cessat confusio vt per Aym. confil. 144. numero 2.

ARGUMENTVM.

Egitimari an quis possit delata, vel adita hereditate, apprehensa vè possessione. Et an contra voluntatem patris vel eo infcio. Et an requiratur causa.

SVMMARIVM.

Legitimare possunt Comitum Campogij adita, vel non adita hereditate, & num. 10. & 11.

- Sed an apprehensa possessione num. 1. 4. & 15.*
Principes potest legitimare delata hereditate.
Et adita hereditate num. 19.
Et quando pater est in extremis num. 3.
Et eandem auctoritatem potest concedere Comiti Palatino num. 2.
Principes potest de plenitudine potestatis auferre ius, quod est merè de iure ciuili.
Etiā sine vlla causa num. 6. & 12.
Et sine recompensatione num. 7. & 13.
Dominium, quod habet suus heres iure iudicatis potest Principes tollere.
Dominium quæsitum ex additione est de iure gentium.
Contrarium num. 9.
Principes potest tollere dominium quæsitum ex additione hereditatis.
Legitimatio quando dicitur contra voluntatem patris.
Et quando secundum voluntatem num. 18.
Et an sufficiens voluntas contrarij alij ibid.
Qui tacet non consentit, sed non negat.
Legitimari an quis possit contravoluntatem patris.
Et eo inscio num. 20.
Agnasce non potest filius patris non consentiens.
Declarat ibid.

RESPONSVM XVII.

Adit Deus, & Beatissima Virgo.

OVERVNT Comes Campeggij legitimare Carolum Manfredum, siue legitimatio facta fuerit eo tempore, quo illius pater animam agebat, siue eo mortuo, & delata, vel etiam adita hereditate, quicquid esset, si apprehensa fuisset possessio per ceteros

- fratres legitimos d. Caroli. In privilegio j enim didori Comitū expressè legitur hæc facultas legitimandi adita, vel non adita hereditate, & apprehensa, vel non apprehensa possessione, & trad. in specie Gozad. conf. 85. num. 4. & conf. 92. num. 16. Laur. de Pinu conf. 53. & alij inferius citandi. Quam t̄ auctoritatē posse Principem communicare Comiti certum est cap. quod translatiohem cum ibi not. de offic. leg. Paul. Castr. conf. 34. num. 5. lib. 2. Paris. conf. 1. nu. 96. & seq. lib. 2. f. conf. 127. num. 14. lib. 4. Berett. conf. 31. Bertaz. conf. 11. ciuili. 1. 1. num. 15. Surd. conf. 1. num. 106. Sola autem difficultas ad id reducitur, an ipse Princeps possit hoc modo legitimare, nam si potest, potuit etiam communicare hanc auctoritatē Comitibus Campeggij, ut animaduertit Gozad. d. conf. 92.

- Dico itaq̄ Princeps posse in dictis casibus legitimare. Et quidem si legitimatio facta fuisset ex hora, quia pater dicti Caroli animam agebat, certum videtur quod illa subsisteret (quicquid in vna Bononiensi de Armis scripserit Menoch. conf. 108. & Decian. conf. 38. lib. 3. contra enim eorum responsa iudicauit Rota nostra cognitore Dr. Attilio Tondio) & idē decisio 30. inter nouissimas Bonon.) Idque à fortiori probatur ex inferiōs dicendis, ubi demonstrabitur Principem posse legitimare tam delata, quam & adita hereditate.

- Si itaq̄ legitimatio facta fuisset mortuo patre, & sic delata hereditate ceteris fratribus, sed non dum per eos adita, pariter certum est, quod & valeret, quia Princeps p̄ potest de plenitudine potestatis auferre ius, qd̄ est merè de iure ciuili, & ita potest legitimare in præiudicium iuris quæsit ex hereditate delata, quia tunc solum auferre ius, quod est merè de iure ciuili, & ita in Lib. II.

puncto delatæ hereditatis voluit Bart. in l. gallus §. & quid sit tantum in fin. ff. de liber. & posth. & ibi Castr. sub num. 19. Alexan. num. 26. & 27. ubi dicit hanc esse magis communem opinionem. Isti. num. 122. Giliault num. 92. Alciat. num. 84. verū. Pro intelligentia ubi de communi. Bolognet. & ipse de communi numer. 244. Eman. Costa super eod. §. in 2. par. num. 177. qui inquit omnes consentire in hanc sententiam Fortunio excepto, sic etiam Castr. conf. 34. num. 5. lib. 2. Alex. & Isti. optimè, ille conf. 2. num. 14. lib. 1. iste conf. 127. in princ. lib. 4. ubi ait omnes indifferenter nemine discrepante ita teneri, Dec. conf. 268. incip. consultus ab illi fustri num. 7. & 8. Ruin. conf. 76. num. 10. libro 3. Natt. conf. 619. Bero. conf. 177. num. 56. lib. 2. Laur. de Pinu d. conf. 53. in plur. locis Paris. latè conf. 1. num. 58. cum multis seq. ubi de magis communi lib. 2. alios multos cumulat Berett. conf. 31. verū. Et ubi citatio necessaria foret, qui de crebriori testatur Peregr. de fideic. art. 52. num. 151. resolutiq̄ Rota nostra in d. causa de Armis.

Et licet nos simus in suis hæredibus, quibus p̄ iuramentum ius plene quæsitum fuit tempore delatæ hereditatis l. in suis de liber. & posth. n. si filius qui patri de vulg. & pup. ita ut eis à principio quæsitum videatur dominium, ac si illi adijissent, propterea quæ casus iste respectu suorum hæredum non videatur differre à casu aditæ hereditatis Bolog. in d. §. & quid sit tant. nu. 243. Attamen dicitur dñum q̄ illud, qd̄ suus habet iure iuratis, non esse verū dominium, sed esse solum continuationem illius fidei legalis, de quo loquitur d. l. in suis, in verbo quodammodo, quod dominium Princeps de plenitudine potestatis tollere potest, quia est merè de iure ciuili, & in hoc conueniunt magis communiter Scrib. Soc. conf. 120. num. 71. verū. Secundum principale fundamentum lib. 3. Alciat. d. §. & quid sit tantum sub num. 70. 71. & 72. & confat ex Doctoribus supra cumulat.

- Nec verum est id t̄ quod dicit in hoc proposito Menoch. d. conf. 108. sub num. 66. in sexta responsione, nimirum ut ita demum hoc sit verum quando Princeps legitimat iusta mortis causa.

Quia inō Doctores conueniunt, q̄ sine vlla causa Princeps possit auferre & ius quæsitum ex delatione hereditatis, & dominium quæsitum merè de iure ciuili appositæ clausula non obstantibus, vel ex certa scientia, vel de plenitudine potestatis, quia Princeps est supra ius ciuile, vnde in auferendo iure quæsitū ex illius dispositione nullam debet adhibere causam. Alexan. in d. §. & quid sit tantum num. 27. & d. conf. 2. lib. 1. sub num. 14. Dec. in cap. que in ecclesiis numer. 121. in quinto casu de conscri. Soc. d. conf. 120. sub num. 7. lib. 3. Paris. de communi d. conf. 1. num. 64. & 76. lib. 2. Bertaz. d. conf. ciuili. 1. 1. num. 16. cum seq. Berett. d. conf. 31. verū. Et ubi citatio Surd. conf. 1. in fine. Nec aliter dicunt Doctores citati per Menoch. nam loquuntur post aditam hereditatem, & apprehensam possessionem.

Est quidem verum in dubio non præsumi Principē velle huic iuri præiudicare, sed quando de voluntate liquet, & de plenitudine potestatis procedit, tunc res transit sine difficultate. Dec. dicto conf. 268. num. 8. Alexan. dicto conf. 2. libro primo. Ruin. conf. 68. sub num. 2. & plenius conf. 87. num. 17. & seq. lib. 3.

Nec est i verum id, quod subiungit Menoch. d. conf. 108. videlicet, quod Princeps auferendo hoc ius debeat reuocare damnum illi, à quo ablatum est, & quod ab huiusmodi legitimacione appellari possit.

Quia cum auferre hoc ius pendat à sola ipsius Principis voluntate, nulla quæ requiritur causa, idcirco nec refectio

legitimat de plenitudine potestatis, vel ex certa scientia nihil opponi potest, quod annullat gratiam, quia habet clauum plenitudinem, & summam, ac liberatam potestatem absolutam ab omnibus vinculis, & ab omni regula arctata. & potest omnia facere clau non errare, quare potest Deus. Idem conf. 634. nu. 1. & conf. 698. num. 4. & q. qui in terminis legitimationis factæ à Dominis Campeggis loquitur. Nat. egregie in d. l. hæc consilium s. x. imperfecto nu. 24. C. de testam. & consil. 470. num. 24. & 25. ac consil. 619. numer. 3. & seq. Curt. iun. vid. consil. 1. num. 20. & 21. & idem repetit consil. 157. num. 10. cum alijs seq. & consil. 184. nu. 15. vbi de communi. Gozad. in terminis horum priuilegiolorum d. consil. 85. num. 14. & consil. 92. numer. 16. Bertaz. d. consil. ciuili 111. numer. 27. vbi de magis communi plenissime in terminis horum priuilegiolorum Laur. de Pinu d. consil. 53. per totum præcipue numer. 18. & seq. vbi sub num. 27. inquit, quod sacrilegium esset de hoc dubitare in casu isto, quia Papa, & Imperator voluerunt omnem remouere difficultatem expresse concedendo Campeggis, vt adit hereditate i legitimare possint, & sub num. 24. inquit, fæ nunquam vicile legitimationem muniat maiori auctoritate; nec querendum esse à Principe, cur ita fecerit, quia nemo potest resistere eius potestati. Eman. à Coila d. s. & quid sit tantum. p. 2. num. 175. Malus. & ipse in terminis horum priuilegiolorum consil. 18. num. 26. vers. Postremo quoque, & num. 45. vers. Alio deinde modo, & num. 48. Ex quibus iunctis ijs, quæ generaliter ponit Peregr. de fideicom. art. 52. num. 130. liquet hæc, & veniorem, & communiorē esse opinionem.

Præcipue verò in casu nostro, quia vt considerat Laur. de Pinu d. consil. 53. num. 25. vers. Præterea & secundo, Priuilegium tunc concessum fuit Dominis Campeggis in vim legis, & perinde si esset clausum in corpore iuris, & positum inter alias Constitutiones Apostolicas, & Imperiales. Vnde videtur intrare id, quod dicit Bar. in l. Antiochenicum fide priuilegit, & Doctor. omnes in d. s. & quid sit tantum; nimirum quod Princeps possit præiudicare iuri quæsitio, quando hoc facit per viam legis generalis. Laurent. de Pinu vbi supra.

Præterea ex alio videtur cessare difficultas. Nam quæstio excitata à Scrib. Vtrum Princeps sine causa de plenitudine potestatis possit auferre ius tertij, videtur procedere, quando Princeps directo vult auferre illud ius, secus quando procedit remouendo obstaculum ali eo; cui tale ius potest competere, & reddendo eum de incapaci capacem secundum statum pristinæ naturæ, nam hoc sine causa facere potest, quia hoc casu nihil auferit, sed tantum reintegrat incapacem, ita Curt. iun. consil. 1. num. 22. & consil. 57. nu. 19. vbi inquit hæc esse communem, & semper indubitatam opinionem, Et hoc est etiam quod sentit Bald. in cap. 1. sub nu. 12. Hinc finitur lex Domin. Feder. in vbi. scilicet dum dixit, quod i acquisitio hereditatis procedit per immediatam causam deficientis legitimati, quia nimirum ipse tempore delatæ hereditatis erat incapax. vnde alij proximiores habuerunt partem, quæ eius fuisset, si fuisset capax, ergo eo ad suarum restitutum rescinditur acquisitio quali natiuitate posthumi. In his autem terminis nos versamur, quia legitimatio fuit facta per viam reconstitutionis ad primæ iura. Idem &c.

Nequifit in casu quando Princeps legitimauit in præiudicium iuris quæsitio ex adita hereditate, erit querendum, an motus fuerit iusta causa respiciente publicum intererit. Quia Doctor. supra citati respiciunt, quando nulla erat iusta causa, & hæc etiam tendunt rationes supra adductæ, præcipue dum dictum fuit istud domi-

nium esse de iure ciuili saltem causatiue, & sic à Principe sine causa tolli posse. Tota enim quæstio, an Princeps possit legitimare in præiudicium iuris quæsitio ex aditione hereditatis in eo consistit. An possit id facere sine causa; quia omnes vnanimiter affirmant concurrente causa iusta respiciente præcipue publicum intererit posse id facere; quia dominum etiam esset de iure gentium à Principe de plenitudine potestatis cum causa auferri potest: vt per omnes in d. s. & quid sit tantum. Vnde errauit Menoch. consil. 108. dum requirit causam in Principe legitimante ad præiudicium iuris quæsitio ex aditione, & iuris adeundi.

Exinde etiam cessat, quod t subingit idem Menoch. dum post Bero. Paris. & nonnullos alios auit Principem etiam cum causa legitimantem in præiudicium iuris quæsitio teneri ad recompensationem. Et enim procedit, quando Princeps auferret ius quæritum de iure gentium, & in his terminis loquuntur Scrib. Sed quando auferit ius quæritum de iure ciuili, vt in proposito, tunc ad nihil tenetur, quia est supra ius ciuile; & potest quadrata rotundis ad libitum æquere Burr. in cap. per venerabilem qui filii. sint legiti. Peregr. de fideicom. art. 23. num. 60. cum alijs supra adductis.

Vltius procedit quando directo auferret ius quæsitum, secus si remouendo tantum obstaculum, vt dictum fuit supra.

Hæc autem quæ supra firmata fuere in tantum sunt vera, vt nec defuerint qui tenebant: Comes j. Campeggis posse legitimare etiam apprehensa bonorum possessione stante eorum priuilegio. Sic enim voluerit Dec. d. consil. 698. Gozad. d. consil. 85. num. 16. & latus d. consil. 92. num. 17. Laur. de Pinu d. consil. 53. num. 47. & sequen. Malus. dicto consil. 8. præcipue numer. 13. in fin.

Et generaliter hæc fuit opinio antiqui Dyn. consil. 20. per totum qui inter cæteras rationes considerat multum referretur quæ per adum superuenientem de nouo deducatur in nouum statum, & tunc non licet, an verò reponatur in antiquum originarium, vt in isto casu, & tunc perimitur, quia per nec habetur, ac si non fuisset apprehensa possessio. Hanc eandem opinionem tenet Alciat. d. s. & quid sit tantum in fin. qui vult sufficere aliquam causam pro concedenda huiusmodi legitimatione.

Et pro hac opinione faciunt ea, quæ latissime cumulant Scrib. de absoluta potestate Principis de quibus per Dec. d. consil. 268. Pinu d. consil. 53. Peregr. de fideicom. art. 23. num. 98. & art. 52. num. 121. cum seq. Vtrum quia in præsentis casu hoc non expedit tractare, certum sit legitimationem factam fuisse ante apprehensam possessionem, & idcirco hæc articulum omitto. Præcipue quia scio magis communem opinionem esse, quod Princeps sine causa legitimare non possit in præiudicium iuris quæsitio post apprehensam possessionem bonorum, sed illorum traditionem, quia tunc dicitur quæsitum ius de iure gentium mediante illa traditione, seu apprehensione possessionis, ita Cast. in d. 3. de restit. in d. cum hæres vbi & Alci. sub num. 7. de acquir. poss. d. consil. 178. lib. 2. & d. consil. 34. lib. 2. Soc. d. consil. 120. sub num. 8. vers. Aliquando & vltimo lib. 3. dicens hæc esse communem omnium Bellon. consil. 2. num. 3. Nat. ind. s. ex imperfecto & d. consil. 470. & 619. Eman. à Coila d. s. & quid sit tantum p. 2. num. 174. ac alij cumulat per Menoch. d. consil. 108. numer. 48. Peregr. de fideicom. d. art. 52. num. 129 & 130.

Non obstat, quod si hæc legitimatio valeret; Cato. lus succederet contra voluntatem patris, qui diu iuravit, & nunquam curauit i. iur. legitimari, & propterea videtur, quod noluerit. Paul. d. consil. 6. numero 33. lib. 2. Socin.

- Socin. iun. dicto consil. 130. num. 25. libro secundo.
- 16 Et enim primo dico i legitimacionem hanc non esse contra voluntatem patris, eo quia pater nihil disposuit, sed obijt intestatus, & legitimatio tunc dicitur contra voluntatem, quando pater disposuit legitimatum non succedere, vel vocauit legitime natos, vel de legitimo matrimonio Eugen. consil. 52. num. 65. & 66. Menoch. consil. 20. num. 27. & 28. Sed quando pater filium legitimatio non potest dici eius voluntatem, nam
- 17 qui tacet, non vti que consentit, sed tamen verum est eum non negare l. qui tacet ff. de reg. iur. cap. qui tacet eod. tit. in 6. medium enim datur inter consentire, & mentire gloss. in clem. sepe in verbo contradicentibus de verbor. sign. Dec. in d. l. qui tacet, & in l. eius est nol. ff. de reg. iur. Nec in his terminis loquuntur, Paris. & Soc. iun. sed quando pater obtinuit filium legitimari, vt posset succedere in ea parte bonorum, quam ipse ei reliqueret, nam tunc si nihil ei reliquit, & filius vellet se legitimari facere simpliciter post mortem patris, videtur obtinere legitimacionem contra illius voluntatem, quia si voluisset, vt filius sibi succederet, eum institueret, sicut sibi facultatem reseruauerat, dum legitimacionem filij obtinuit, sed hoc non habet locum, quando pater obijt nulla prius obtenta legitimacione restricta, nec alio disposito, nam tunc legitimatio obtenta per filium post mortem patris non potest dici contra illius voluntatem, sed solum prater eius voluntatem per supra dicta.

Ultra quod in terminis, in quibus loquuntur Socin. iun. & Paris. contrarium requirit, & late probauit Ias. consil. 202. lib. 2. & Menoch. consil. 218. num. 48. vers. Septimo in specie, de qua tamen re nunc non contendo.

Quinimo hoc casu dum pater nihil disposuit videtur se remisisse dispositioni iuris, & voluisse, vt ij, qui esse, vel fieri habiles, sibi succederent iuxta regulam l. commodissime de liber. & posthum. cum alijs de quibus per Mascard. de probat. conclus. 1417. Ias. dicto consil. 202.

Hec autem precipue firmanda videntur in proposito, vbi pater repentina, & improuisa morte arreptus fuit, vt non potuerit condere testamentum, quod si facere potuisset, verisimile est, vt hunc filium bastardum, quem toro corde diligebat, legitimari & cum alijs succedere ordinasset: quando enim pater diligit filium bastardum presumitur, vt velit eum sibi succedere Ias. d. consil. 202. num. 20. & sequentibus.

- Et hinc dici potest, quod non solum legitimatio Caroli non est facta contra voluntatem patris, sed imò secundum eius voluntatem, quia ad hoc vt legitimatio dicatur facta secundum voluntatem, non requiritur, vt voluntas sit expressa, & dispositio, sed sufficit vt ex coniecturis, & presumptionibus colligatur, Ias. d. consil. 202. & consil. 127. lib. 4. Menoch. d. consil. 210. num. 25. & de presumpt. lib. 4. presump. 80. Imò sufficit eam probari per testes deponentes de iudicio suo, videlicet quod ipsi credunt, quod si pater nunc viveret, vellet quod si filius bastardus legitimaretur, & sibi succederet. Socin. consil. 27. num. 7. vers. Nam quamplures lib. 3. Declan. consil. 9. num. 17. vers. Decimo plures lib. 4. Coniectura autem sunt, quando pater diligit filium suum, & eum bene tractat Ias. d. consil. 202. sub num. 20. I quod fecit pater dicti Caroli, vt plenè ex depositionibus testium, & alijs, que sunt in processu, probatum est. Igitur Carolus dicitur legitimatus, & succedere secundum voluntatem patris.

- Præterea quando etiam legitimatio diceretur contra voluntatem patris. Adhuc dicitur Dominus Comes
- 19 Campeggij i legitimare posse contra voluntatem patris, vt in puncto resoluit Gozad. consil. 92. numer. 15.

Rimin. iun. latè consil. 540. num. 31. cum seq.

Ex probatur apertè ex illorum priuilegio eis concedente facultatem legitimandi contra testamentum patris, ergo contra voluntatem, quia testamentum non est simplex, sed deliberata voluntas l. 1. de testam.

Probatum etiam quia Campeggij legitimare possunt filios, etiam si ratam non habent ipsorum legitimacionem, paria autem sunt legitimare filium inuitum, & filium inuito patre. Bald. consil. 17. in plur. locis. lib. 4. Ergo Campeggij, qui primum possunt, poterunt & secundum Gozad. d. consil. 92. num. 15.

Nec obstat clausula, *ita quod sufficiat etiam procurator &c.*

Nam respondet Gozadin. d. loco procedere quando pater absens, vel filius legitimandus vellet præstare consensum, & Comes nollet legitimare eo inuito.

Hæc autem saltem procedunt, quando legitimatio non fit contra voluntatem expressam patris, in quibus terminis loquitur Rota Romana in causa de Gargantis, sed contra voluntatem tacitam tantum, & præsumptam vt distinguit M. noch. consil. 20. num. 27. & seq. Rim. iun. d. consil. 540. num. 33. & admittit Rota in Romana de Zimbecarijs 23. Iunij 1589. coram R. P. D. Comitulo.

- Ex prædictis etiam sequitur, quod si Domini Campeggij possunt legitimare contra voluntatem patris, multo magis possunt i eo nihil disponente, & ignorante iuxta regulam qui potest inuitis de reg. iur. & l. 4. §. illud de fidei. com. liber. quem consequentiam in puncto facit Ias. consil. 184. vers. Tertiò respondetur lib. 2. & Menoch. consil. 19. numer. 23. vers. Præterea & secundo.

Et probatur præterea. Nam Comites Campeggij legitimare possunt filios suos ij fine præsentis, siue absentes, siue raram habent legitimacionem, siue non. Ergo a filio ad patrem arguendo, idem dicendum est siue parentes ratam habent legitimacionem siue non. Bald. dicto consil. 17. libro quarto, Gozad. dicto consil. 92. num. 15.

Vltius legitimatio fieri potest parentibus furiosis, vel mentecapris existentibus. At furiosis non habet consensum, nam quicquid videt ignorat l. 3. §. si furiosus ff. de neg. gest. gloss. in l. in negotijs de regul. iur. Bar. in l. Iulianus ff. de cond. indeb. Ergo etiam patre non consentiente fieri potest legitimatio.

Insuper legitimatio fieri potest parentibus absentibus. Ergo non requiritur eorum consensus ita arguit Gozad. d. consil. 92. num. 15. vers. Secundo pondero.

Nec potest dici priuilegium esse intelligendum de parentibus absentibus concurrente tamen illorum consensu. Quia hanc interpretationem in puncto refellit Ias. consil. 184. num. 21. lib. 2. a. dicens, quod hoc modo frustratoria esset talis potestas.

Vltius legitimatio fieri potest parentibus mortuis. At mortuus non habet consensum. Ergo dicendum est illam fieri posse etiam patre non consentiente.

Nec dicatur priuilegium intelligendum esse de mortuis consentientibus, quia illud nimis restringeretur vt dicit Ias. supra citatus de verbo absentibus, & trad. Ruin. consil. 74. lib. 2.

Maximè quia hoc modo esset frustratorium, cū dubium non sit legitimari quem posse post mortem patris eo consentiente, vt per omnes in l. galus §. & quid si tantum ff. de liber. & posthum. Ias. consil. 127. num. 18. lib. 4. Gabr. consil. 29. lib. 1. & consil. 26. num. 3. lib. 2.

- 21 Nec prædictis obstat quod filius i agnati patri non consentienti minimè possit i, nec filio ff. de natal. restitu. Fortun. Garz. d. §. & quid si tantum num. 290. vers. Tertiò tacit.

fuer. conerou. & c. r. de alien. feud. parer. Tirag. d. glol. 9. num. 139. Peregr. d. art. 40. num. 68.

- Quæ omnia procedunt iure quia consensit tempore alienationis, siue illam pascia ratificauerit l. mater C. de rei vendic. Peregr. vbi supra num. 67. Cui ergo dicitur Com. Prosper prædicta bona iure dicti fideicommissi sibi debita non vti fideicommissarius consequutus sit, sed ex alia causa, & videlicet vigore comendæ; pro cuius erectione illa fuerint assignata vti libera; sequitur, ut amplius ea petere nequeat, vigore fideicommissi, quia repugnat illa habere vigore comendæ, & missi, quia repugnat illa habere vigore comendæ, & vigore fideicommissi, nam dum ea vult vigore comendæ, non potest illa habere nisi vti donata religioni, & libera ab omni, & quocunque alio nexu; Debat igitur Comes Prosper se abstinere ab assumptione comendæ, & tituli prioratus, si volebat habere bona vti fideicommissarii: Quare cum ea acceperit vti commendatarius consentiendo hoc modo erectioni comendæ, & assignationi bonorum pro illius erectione factæ sit ut prædicta sit via ex petendi vigore fideicommissi. Sicut dicitur de eo, 7 in cuius fauorem purificatus sit casus fideicommissi, nam si bona non petat ex fideicommissi, sed ex alia causa ea consequatur, puta titulo emptio-nis, non potest amplius ea petere iure fideicommissi l. Titius si quib. mod. pign. vel hyp. fol. & tenent omnes Doctores. reprobata opinione solas Bar. in l. qui Romæ §. duo fratres de verb. oblig. præcipue Alex. numer. 25. Aret. col. 3. la. num. 64. Rip. num. 93. & quæ la. num. 42. & Alciat. num. 37. la. in d. l. si fundum per fideicommissum de leg. 1. Menoch. d. lib. 3. præsumpt. 117. p. tota, & Peregr. d. art. 40. num. 84. Ratio est quia repugnat habere bona titulo lucratiuo fideicommissi, & titulo emptio-nis, & ob id, qui ex vna causa illa acceptat, dicitur ratione incompatibilitatis alteram repudiare l. illud & l. Clodius ff. de acquir. hered. & trad. omnia supra citata. Sic & in proposito repugnat habere bona vti ubi debet iure fideicommissi, & illa habere vti donata religioni, & annexa comendæ; nam tunc illa acceptat vti aliena; nimirum vti bona religionis quare quia accipit vnam causam dicitur repudiare alteram.
- 7 Non obstat, quod consentiens alienationi rei propriæ sibi non præiudicat in precio, quin adhuc illud petere possit. d. l. si fundum per fideicommissum de leg. 1. d. l. mater C. de rei vendic. Peregr. d. art. 40. num. 77. Quod est intentum Comitis Prosperi.
- 8 Et enim primò hæc conclusio non est simpliciter, & absolute vera, sed sumopere cōterouersa; Læo magis communis opinio est, quod consentiens alienationi factæ per alium nomine proprio de re vti libere spectante ad alienantem sibi etiam in precio præiudicat, ut testatur Peregr. d. art. 40. num. 78. Menoch. d. præsumpt. 117. Sic enim si dominus consentiat vasallum, vel emphyteutam vendere feudum, vel emphyteusiam tanquā res proprias, dicitur totum ius suum remittere, ita vt nec precium petere possit. Alex. in d. l. quæ dotis num. 25. la. num. 63. & Bologn. num. 126. fol. l. m. la. in d. l. si fundum per fideicommissum num. 32. Padil. in d. l. quæ ab omnibus num. 3. C. de fideicom.
- 9 Et quicquid sit, saltem in proposito cessat omnis difficultas, eo quia assignatio bonorum facta fuit religioni pro erectione dictæ comendæ, seu iuris patronatus titulo donationis; receptumque quod est apud omnes, quod quando alienatio fit titulo donationis, consentiens huiusmodi alienationi sibi etiam in precio præiudicat; ex quo alienans precium aliquod obsequitur Bar. in dicta l. si fundum in arcepi. quæst. & in dicta l. quæ dotis num. 15. & ibi Rom. la. num. 56. & Batbol. num. 149. verū, vltimo infertur. Alciat. in d. l. qui Romæ §. duo fratres num. 32. Ruin. consil. 144. in fin. & 152. pa-

riter in fin. lib. 2. Menoch. consil. 87. num. 53. Peregrin. d. art. 40. num. 71.

- Additur; nam si Com. Prosper voluisset ex fideicommissi consequi bona religioni assignata pro comendæ, non obtinuisset commendam cum titulo Prioratus. Dum ergo hæc obtinuit, dicitur recompensationem bonorum habuisse; longè enim plurius æstimasse creditur (vt debuit) se, & eius posteris insignitos esse commendam cum titulo Prioratus in nobilissima Religione Sancti Stephani P. ap. & martyris sub felicibus auspicijs Serenissimi Magni pro tempore Ducis huius Religionis Magistri Magni, & cuius Religionis laudes scribit Rustic. ad l. cum aus de cond. & demonst. lib. 5. c. 5. num. 5. t. quam habere huiusmodi bona libera; cum honoris & estimatio non modò omnibus rebus mundanis præponatur Listi quidem §. pen. ff. quod met. caus. l. iusta ff. de manum. vind. Bar. in liquidam ff. de re iudic. copiose Rustic. ad l. cum aus lib. 3. cap. 1. num. 122. Sed etiam vitæ propria. Curt. iun. consil. 79. numer. 3. Soc. iun. consil. 66. nu. 12. lib. 2. Aymo. consil. 119. nu. 5. Quod si legi conspicimus alios similes erigere comendas in decus familie ipsorum assignatis bonis maioris redditus, quam hæc sint; & alios etiam volentes non admitti. Vt sic & Comes Prosper voluisset in honorem suæ progeniti erigere huiusmodi commendam, qua nunc potuit, & potiri poterit eius posteris, debuisset forsitan non solum hæc bona, si ad eum habere peruenissent, sed & alia opulentiora religioni assignare; Quare dum commendam habet ad commodum quoque posterorum mediantibus dñis bonis, satis honorificam recompensationem illorum habuisse dicitur, & sic nihil amplius pretendere potest.

11. Non obstat, quod regula supra adducta, videlicet consentientem alienationi bonorum fideicommissi subiectorum sibi præiudicare, procedat in fideicommissi particulari, non autem vniuersali, quale est id, de quo agitur. la. in d. l. qui Romæ §. duo fratres sub num. 72. Peregr. d. art. 40. num. 84. in fin.

Nam hoc intelligitur, quod sibi non præiudicat, quin petere possit alias res non alienatas sub fideicommissi vniuersali comprehensas; sed non procedit respectu rerum alienatarum; quia in illis militat prædicta ratio repugnantia, ut bene declarat Rip. in dicto §. duo fratres numero 94. in fine, & Menoch. dicta præsumpt. 117. num. 12.

- Præter hæc (ex abundanti tamen) alia quoque ratione dicitur Comes Prosperum iure dicti fideicommissi bona prædicta, eorumque precium consequi minime posse. Nam cum illa consequutus sit ex munificentiæ Principis, & titulo donationis factæ in erectione comendæ; expropter petere non potest iure fideicommissi si, quia dux & causa lucratiue in eandem rem, & eundem hominem concurrere minime possunt. §. si res aliena Instit. de legat. & l. 1. C. de impon. lucr. de cler. lib. 10. Et Com. Prosper si volebat cōsequi rem, & precium, prius ingentiosè curare debebat habere precium, & deinde petere bonum; sed dū prius bona adeptus est ex vna causa lucratiua, non potest amplius ex alia illa, vel eorum precium petere, ut habetur in d. §. si res aliena.

Non obstat, quod quando dux sunt causæ lucratiue, & plus sit in vna, quam in alia, vt quia in vna honoratus grauitus sit restitutione, in alia non, tunc simul concurrant, & illud plus consequi possit l. plane 1. §. quod si res ff. de leg. 1. qualis videtur casus nosse, vbi & Com. Prosper habet bona ex fideicommissi Polydori, effecti illorum plenus dominus iure verò commendæ tenetur ea restituere posteris, & tandem Religioni.

Primò enim negatur plus esse in fideicommissi Polydori, quam in iure comendæ; nam quamuis Comes Prosper

17 est; nec alienas ex ea effectus fuit locupletior, quo ea
lu non daturatio ad precium, qui cessat illa aequitas,
que non videtur pati, q. alienas illi habeat penes se, & pre
cipuo secundum Gabr. d. consil. 1. 5. num. 1. 2. ver. & quia
illud H. ynded. ubi supra ver. potest etiam responderi
M. nochi. consil. 8. num. 5. Peregrin. de fideicom. art.
40. num. 71. ubi in fine post alios ab eo relaxatos loquitur
in puncto de conscientie donationi.

2 Nec obstat vltim fuit quod Com. Prosper accep-
tauric commendam cum profectione & praescrip-
tione quorumcumque suorum iurium, quia talis proce-
ptio uisa fuit contraria facto stante pacto expresse g-
uisionis contento in assignatione, per quod ligatur no
solum Io. Paulus, sed etiam Prosper ipse heres.

3 Denum ad allegatam ignorantiam fideicommissi a
Io. Paulo alienari responsum fuit, quod quamvis talis
ignorantia fortasse suffragari possit, quod ad alia; non
tamen suffragari potuit quod ad validitatem alienationis,
& obligationem euisionis, de qua agitur, & de
manuendo quod bona donata sint libera, & similia
in iuramento contenta, in istis enim non suffragatur
ignorantia, cum alienas ad praedicta obligaverit se, &
sui heredes Bart. in l. qui Romae §. dicitur atque 89. nu-
m. 1. ff. de verb. oblig. Peregrin. de fideicom. artic. 52.
num. 97.

4 Ex his conclusum fuit Com. Prosperum non esse re-
integrandum.

BONON. COMMENDAB.

Veneris 10. Iunij 1622.

R. P. D. CAVALERIO

On acquiescente Comite Prospero
Castello, iterum proposui dubium
super resolutis 3. Aprilis 1622. an
fideicommissum sit, redire gratum.
& DD. iterum in decis. videlicet
non esse faciendam redintegrationem,
nem

Considerabant enim Com. Io. Paulum pro se, &
nomine Comitibus Alberti fratris filij assignalle comen-
de per ipsum erecte plura bona obnoxia fideicommissu
q. Poly. sortum amplissima promissione de euisione
ta per sua rata, quam pro rata A. betri, qui etiam talem
erectionem, & assignationem ratificauerat; unde non
videbatur, quod Com. Prosper, qui si fideicommissum
per mortem Alberti sine filijs ad sui fauorem purifica-
tum esse praeiudicabat, posset petere redintegrationem
fideicommissi, vel quod totidem bona libera commea-
de assignarentur.

Nam quod ad portionem Comitibus Io. Pauli patris sui,
cum Com. Prosper etiam esset illius heres, non visum
fuit, quod posset alienationem factam per patrem im-
pugnare l. cum a matre C. de rei vendic. & pro tali
positione nihil prebatur.

18 Quod vero ad portionem Comitibus Alberti cum Co-
mitibus Prosper acceptauerit, commendam eadem etiam
nomine Alberti pro vno ex familia de bonis fideicom-
missu subiectis, videbatur acceptasse etiam, & ratifica-
se, eisdem assignationem, & consequenter non posse
contrauenire petendo redintegrationem aliquam. Bart.
in d. l. super eo. §. cum quidam num. 4. ver. au grauius
in specie ff. de leg. 2. Ancharan. consil. 63. nu. 5. Socia-
nus consil. 1. num. 16. & sequib. 3. Peregrin. de fideicom.

art. 33. num. 47. Acceptando enim commendam, quae
de dictis bonis fideicommissu subiectis erat erecta, vide-
batur in necessarium consequenter acceptasse etiam
assignationem de dictis bonis factam.

19 Neque obstat vltim fuit, quod Comes Prosper ge-
neret personam fideicommissarii, quia ratione non si-
debat eisdem deneganda redintegratio, vel saltem as-
sio ad precium in recompensam bonorum fideicom-
missu subiectorum, & commendae assignatorum. Nam
vltia deducta in alia decisione, quae Dominis placuerit,
cum bona ista peruenierit ad Com. Prosperum, ex ti-
tulo iurascriptio tanquam commendatarius, & ipse acce-
ptando commendam assignationi consenserit, videba-
tur etiam excludi a confectione precij. Gabr. consil.
1. 5. num. 18. libro primo. Peregrin. de fideicom. artic.
40. num. 7.

20 Et cessare vltia fuit difficultas, quia alienatio fuit fa-
cta pro exigenda commenda, unde cum Comes, Pro-
sper hodie fruat commenda, fuit etiam bonis il-
li assignatis, & sic frustra videbatur peti redin-
gratio.

21 Ex quibus Domini iterum in decis.

ARGUMENTVM

IN confectione inventarii, an fideicom-
missarius, vel creditor conditionalis no-
minatum etiam debeat, vel sufficiat crea-
tio generalis. Et cui incumbat onus probandi
alia extitisse, vel non extitisse bona in ha-
reditate

SYMARIVM

Item an debeat specificari, & nominari fideicom-
missarius, & creditor conditionalis
in confectione inventarii. num. 1. 1.

2 **C**reditor conditionalis creditur an sit proprius credi-
tor. num. 5.

3 **F**ideicommissarius conditionalis habet in spe proba-
bile.

4 **I**n confectione inventarii creditoris generis specificari solum de-
bet.

5 **C**reditoris generis inveniendi per praesumptionem.

6 **C**reditoris non potest inesse inveniendi per praesumptionem.

7 **I**n relictis conditionalibus qualitas in persona legatorum
consideratur tempore purificationis conditionis.

8 **H**eredem appellacione viciniori etiam extraneum, & collum.

9 **H**eres sine beneficio inuentarii non tenetur legatarij, &
fideicommissarij vniuersalibus bona heredi-
tatis.

10 **M**inor in confectione inventarii non potest committi in dolo.

11 **C**itatio ex cursu temporis praesumitur.

12 **S**olempnitas significat etiam non emanasse a praesentibus.

13 **I**nventarium in dubio praesumitur validum.

14 **O**nus probandi alia extitisse, vel non extitisse bona in ha-
reditate ad inuentum heredis, & fideicommissarii.

15 **F**undus si superest, debet restitui.

16 **T**rebellianica non amittitur, licet inventarium confe-
ctum non sit, sed si extitit facta destruxit.

RESPONSVM XIX.

Adit Deus, & Beatissima Virgo.

PROTONVS Biolchirus instituit fili heredem vniuersalem Faustum eius ex filio promotuo nepotem, eo autē quandoque decedente absque descendētibz legitimis, & naturalibus (qui casus nunc euenit) voluit omnia, & quaeque bona stabilia in emphyteusim per ipsum conduca ab heredibus DD. Andreae & Guidonis Antonij de Barbatijs peruenire, & reuerti ad heredes, & successores dd. DD. Andreae, & Guidonis Antonij. Testator mortuo Faustus tunc minor 25, annis hereditatem adiuit, & inuentarium confecit non citatis tamen specialiter didis Dominis Barbatijs, sed alijs creditoribus, & legatarijs, & factis citationibus solitis per proclama.

Nunc ad effectum, de quo agitur, arguitur dictum inuentarium ab ipsis Dominis Barbatijs ex omnia eorum specifica citatione.

Propterea primò dubitatur, an illi nomination, & specificē citati debuissent, quamvis essent fideicommissarij conditionales.

1 Videtur primò dicendum, quod sic per text. in §. si cuius igitur Auth. de hered. & fidei. ibi, *ut oportet huiusmodi heredem, qui non creditores solam, sed etiam legatarios, & fideicommissarios vocetur, & mactat non solum fidei, sed etiam non lucraty, conuocare omnes legatarios, quantumque in eadem ciuitate sunt constituti, quae ubi cum sint indefinita, imò vniuersalia propter illud pronomen omnes, videtur intelligenda tam de fideicommissarijs puris, quam conditionatilibz, & ita in terminis illum text. intelligi Menoch. consil. 89. num. 145.*

2 Secundo quia et si creditor conditionalis non sit propriè creditor respectu exactionis, vt per Doctor. in l. si. si cert. pet. in reliqui tamen propriè creditor dicitur, nē ius suum ledatur, & ob id specificē videtur elegans in confessione inuentarij. vbi de eius praeiudicio agitur, ita arguit Menoch. d. consil. 89. sub num. 144. cum seq.

3 Sic etiam in terminis ait Phanut. de inuent. par. 3. num. 13. in confessione inuentarij citandos esse creditores etiam conditionales, alioquin inuentarium eis non obesse, & mouetur ex auctoritate Alex. de Neuo consil. 38. vers. venio ad secundum tenens inter creditoris citandos numerandum esse cum, quoniam heres pro se sua a defuncto alienata intendit conuenire, quoniam in conditionis casu futurus est creditor hereditatis.

4 Facit etiam nam fideicommissarij conditionales habet ius in spe probabili, & considerabili. Bartolinus potest fide acquiri, hered. Cagnol. & alij in l. fin. C. de pact. Alex. consil. 218. num. 2. lib. 2. Et propterea potest petere ab herede cautionem de restituendo fideicommissum tot. ut. vt legat. seu fideicom. nom. cau. Igitur videtur citari specificē citandus i cum de eius praeiudicio agatur, & ita voluit Alex. d. consil. 218. vbi pro expositione litterarum Apostolicarum habentium clausulam citatis citandis vult fideicommissarium conditionalem esse citandum.

Ceterum his nō obstantibus citariam puto verius.

5 Primo, quia creditor conditionalis secundum receptam inuentariam verè, & propriè non dicitur creditus, ex conditionali. Insist. de verb. obli. cum alijs allegatis per Bast. & ceteros Scrib. in l. si cert. pet. Lib. II.

& de communi estantur ibid. Curr. Cagn. Bologn. & alij, ergo non est nominatim, & specificē citandus. Ita in specie arguit Senat. Pedem. vt per Olafch. decis. 181. num. 7.

6 Secundo magis in specie, quia fideicommissarius conditionalis nullam habet adionem pendente conditione, vt bene per Alex. consil. 65. lib. 5. Surd. consil. 338. num. 7. & 8. Et ob id haeres potest eo inuito alienare bona fideicommissum conditionali subiecta. fin. §. fin. autem sub conditione C. com. de legat. cum sim. cum. mulatis à Peregrin. de fidei. art. 43. num. 7.

7 Tertiò facit. Nam i receptissima est Scrib. opinio, quod creditores, quando sunt certi, specificē, & nominatim sunt citandi, si verò sint incerti, sufficit eorum citatio per proclama generale Bart. in l. fin. §. cum legatur num. 3. & ibid. Bald. num. 6. Ang. sub nom. l. Alex. latius num. 8. l. fin. §. circa fin. C. de iur. de liber. Bal. in auct. sed cum testator nu. 5. C. ad l. fidei. & in auct. si omnes num. 3. C. si minor ab herede abstin. Rip. in litem que nobis num. 44. ff. de acquir. possell. Paul. consil. 325. lib. 1. Abb. consil. 73. sub num. 7. par. 2. Dec. consil. 250. alias 251. num. 4. & 631. num. 9. Guid. Pap. consil. 60. sub num. 1. Loffred. consil. 32. num. 8. Cap. de decis. 101. Roland. de inuent. parte 3. vers. Fieri que debet. Phanut. de inuent. par. 3. sub num. 10. & leg. Cras. §. inuentarium quest. 9. At nullus magis incertus creditor esse potest, quam creditor vel fideicommissarius conditionalis, nam à futuro euentu pendet, non purificari, vel ena necesse debeat conditio, sub qua vocatus est, quae illi rei in i. pōte in esse. Ique sub conditione fidei condit. Insist. l. si quis sub conditione dandorum ff. si quis omni. coul. test. & suspendit ortum adionis, licet de die de verbor. signif. inecessario §. quod si pendente ff. de peric. & commod. rei vend. cum vulg. Igitur sufficit citatio generalis, & hinc modo erit ei succursum quod ad ius suum incertum. Et hanc rationem consideratue Olafsch. d. decis. 181. nu. 4. ibi, cum non possit dici propriè creditor, & num. 6. & 7. Confert praedictis consil. 28. Hond. lib. 2. per totum vbi citat ex pluribus demonstrat fideicommissarium conditionalem nullo modo esse citandum in iudicio, sed sufficere citationem heredis, quia haeres habet ius de praesenti, fideicommissarius verò ius conditionale. Et nu. 22. inquit regulam, de vnoquoque de re iudic. videlicet quod quilibet de eius praeiudicio agitur, est citandus, procedat in eo, qui habet ius de praesenti, & nu. 23. post Bart. Alex. & alios inquit nullibi in iure reperiit, quod is sit citandus, qui non habet aliquid ius de praesenti, scilicet ergo & in confessione inuentarij fideicommissarius conditionalis non erit citandus, sed solum i, qui habent ius de praesenti.

8 Et hanc opinionē in terminis i amplexus est Senat. Pedem. d. decis. 181. cuius auctoritatē magis deherendum est, quam Menoch. Phanut. & Alex. de Neuo, non solum propter maiorem numerum personarum, eum decem interueniunt, & nomina eorum, qui sedebant tempore Otavianii Cacherani, habent ante principium decisionum, sed etiam quia illi tenuerunt hanc opinionem de citando.

9 Eandem opinionem tenuit Moniculus de inuent. cap. 3. nu. 144. vbi in specie reprobat Menoch. d. consil. 89. Quariò istud saltem in specie casus nostri firmandū est, non solum i, qui incertitudo aliarum respectu dicit conditionis, sed etiam respectu personarū subiectarum. Et enim decedente Fausto absque descendētibz legitimis vocati fuerunt heredes DD. Andreae, & Guidonis Antonij de Barbatijs. Quae substitutio veniuntur in ijs, qui tempore purificationis conditionis essent heredes,

H des,

- 11 des. quia t in relictis conditionalibus qualitas in persona legatarij consideratur tempore purificationis conditionis i. cum qui post fide condic. demonstr. Interuenit fide de legat. praest. i. cum pater §. hereditatem. & non oportet fide de legat. 2. Peregrin. de fideicommissis. art. 72. num. 69. trad. Scriba in l. cognati ubi praecipue Socin. ff. de reb. dub. Incertum autem erat non solum an euenire deberet quod Faustulus decederet absque descendensibus, sed etiam casu quod decederet, qui fururi essent eo tempore heredes praedictorū de Barbatijs, & poterat contingere, quod tunc uiuentes obirent, & alij tempore testamenti incogniti nascerentur, pro uetere tū successit, cum ex quinque hereditibus dictorum DD. Andreae & Guidonis Antonij dicto tempore testamenti uiuentibus duo tantum hodie uiuant, & vterius superstit ex Bartholomaeo defuncto Andreas iunior, qui & ipse est admittendus, qui tamen tempore testamenti non erat natus. Quinimo contingere poterat, quod haereditas ad alios extraneos transiret, qui tamen ad hoc rediret ad alios extraneos transiret, qui tamen ad hoc rediret ad alios extraneos transiret.
- 12 fideicommissum fuisse admissum. Nam tū vocans ex fideicommissum haereditis alicuius, sensisse intelligitur etiam de extraneis. Manic. de coniect. lib. 8. tit. 14. num. 18. & de haereditibus heredum in infinitum. Rot. decif. 47. nu. 5. cum seq. par. 2. nouiss. Igitur sufficiens iuris citatio generalis ob hanc incertitudinem.

Quibus stantibus non obstat contraria. Ad text. enim in §. sancimus igitur respondendo, quod licet text. uenit legatarijs, & fideicommissarijs omnes conuocari debere, intelligitur tamen de omnibus illis, qui habent ius certum tempore inuentarij, nam qui habent ius conditionale effectū dicuntur incerti; & hic non sunt citandi, ut supra fuit dictum.

Nec est nouum, quod ille text. quamuis simpliciter loquatur de omnibus fideicommissarijs, restringatur tamen ad fideicommissarios habentes ius de presenti. Nam & in alia parte dum disponit, quod si haeres non confecerit inuentarium, debet complere legatarijs, & fideicommissarios transientes substantiam defuncti, non intelligitur absolute de omnibus legatarijs, & fideicommissarijs, sed solum de particularibus, non autem de vniuersalibus, nam t ergo eos etiam haeres non confecerit inuentarium, non tamen tenetur, nisi quatenus est in hereditate. Paul. consil. 19. consil. 77. & consil. 186. lib. 2. Alciat. consil. 572. Nat. consil. 255. Rot. consil. 65. lib. 2. Gabr. consil. 124. lib. 1. Ayuo. consil. 144. nu. 5. Menoch. consil. 82. Manic. de coniect. lib. 7. tit. 8. Peregrin. de fideicommissis. art. 35. & late profertur Phanugo de inuent. par. 7. vers. Quatuor casus proponitur num. 41. cum seq. ubi nu. 4. notabiliter inquit praesumptione legis, quae est, quod haeres non confectio inuentarij subtraheret res hereditarias, non inducitur respectu fideicommissarij vniuersalis, sed dumeretate respectu creditorum, & legatariorum, ac fideicommissariorum particularium. Quare sicut ille text. in alia parte restringitur, ita non incouenienter, quod & in hac parte dum loquitur de citatione fideicommissariorum intelligatur de illis, qui habent ius certum de tempore inuentarij.

- 13 tem de vniuersalibus, nam t ergo eos etiam haeres non confecerit inuentarium, non tamen tenetur, nisi quatenus est in hereditate. Paul. consil. 19. consil. 77. & consil. 186. lib. 2. Alciat. consil. 572. Nat. consil. 255. Rot. consil. 65. lib. 2. Gabr. consil. 124. lib. 1. Ayuo. consil. 144. nu. 5. Menoch. consil. 82. Manic. de coniect. lib. 7. tit. 8. Peregrin. de fideicommissis. art. 35. & late profertur Phanugo de inuent. par. 7. vers. Quatuor casus proponitur num. 41. cum seq. ubi nu. 4. notabiliter inquit praesumptione legis, quae est, quod haeres non confectio inuentarij subtraheret res hereditarias, non inducitur respectu fideicommissarij vniuersalis, sed dumeretate respectu creditorum, & legatariorum, ac fideicommissariorum particularium. Quare sicut ille text. in alia parte restringitur, ita non incouenienter, quod & in hac parte dum loquitur de citatione fideicommissariorum intelligatur de illis, qui habent ius certum de tempore inuentarij.

Maximè quia text. dicit quanticumque fideicommissarius in eadem citatione sit constitutus, illud enim verbum constitutus, licet possit referri ad adum dispositionis, ut hoc modo dicatur constitutus, id est relictus, Attamen iij proprie videntur constitutus, & relictus, quibus certum est satisfaciendum esse, quibus vero incertum est, sed quod pendat a futuro euentu, non videntur proprie constitutus, quia non dum aliquod ius eis est constitutum, vel competere, ut supra dictū est, & potest esse & nunquam eis competitur sit, ut hoc modo restringitur illud verbum constitutus.

Præterquā quod illud verbum omnes refertur solum ad multitudinem personarum, ut omnes quanticumque sint in numero, sint citandi Phanut. d. par. 3. sub nu. 5. sed non refertur ad qualitates citandorum, sed ad iura eius competentia.

Non obstat quod ius competens fideicommissario conditionalis sit ius considerabile, quia est fundatum super dispositione testamentaria, & propterea spes illius non dicitur vana, sed radicata. Nam quia est incertum, propterea inerat conclusio supra firmata, quod ille specifice, & nominatim non sit citandus, sed tantum genericè.

Hæc autem tantò magis firmanda sunt in proposito, eo, quia inuentarium confectum fuit à D. Fausto tunc minore 25. annis; à quo t non presumitur aliquid factum, vel omissionem dolo, & animo fraudandi, ut in punctualibus terminis inuentarij scribit Surd. decif. 216. 2. num. 25. ad 31. & decif. 222. sub nu. 11. & 12. Vnde inuentarium praesumi debet ex fide, & incertitate factum, & sine damno alicuius, quamuis illius omnia fuisse specialis citatio.

- 14 Sed quatenus citatio specifica fuisset necessaria. Dicitur t stante longinquitate temporis 29. ann. & ultra, illam presumi, quia sicut de solemnitate extrinseca Gabr. de presump. conclus. 1. num. 36. ubi num. 68. dicit ad propositum tempus decem annorum esse longum. Menoch. lib. 2. praesumpt. 22. num. 3. Mascard. de probat. conclus. 290. num. 7. & 9. Put. decif. 355. par. 1. Rot. decif. 67. num. 5. par. 2. Et in punctualibus terminis inuentarij. Phanut. de inuent. par. 3. num. 27. post Grat. consil. 91. num. 47. lib. 1. & facit etiam decifio Rota 193. à numero 1. ad fin. par. 2. nouiss. ubi nu. 13. dicit t hoc procedere quamvis solemnitas non sit enunciat, id quod etiam dicit Put. decif. 355. Nec obstat quod in proposito lapsi non sint 30. anni. Quia ad inducendam hæc praesumptionem de tam modico tempore non esse curandum in terminis à Rota decif. 193. sub nu. 11.

- 17 Hæc autem opinio maximè tenenda est, quia in dubio pro validitate adus Licetoties de reb. dub. Achil. in materia inuentarij decif. 303. alij 3. de testam. in fin.

Ceterum quando adhuc diceretur inualidum esse dictum inuentarium quod ad praedictum Dominorum de Barbatijs specialiter non citatorum (quod nunquam admittitur) Attamen cum de illius validitate in proposito quærat solum ad effectum cognoscendi, an liceat haereditibus Fausti Biolchini haereditas grauati deducere tertiam partem pro legitima dicti Fausti ex dictis bonis particulari fideicommissio subiectis ad fauorem dictorum de Barbatijs. Nam ipsi Barbatiij dicunt ex bonis particulari fideicommissio subiectis legitimam non posse deduci, quæ regula quoniam habet locum ita demum si alia extent bona æque idonea, ex quibus illa deduci possit. Gabr. consil. 138. lib. 2. Propterea oritur dictum dubium, an praedictum inuentarium valeat, quia si valet, ex eo constet alia in hereditate non extitisse bona immobilia, & vice illis posse deduci tertiam pro legitima, si verò non valet, oritur aliud dubium. Cui incumbat onus probandi alia extitisse, vel non extitisse bona, ex quibus deduci possit legitima, præter subiecta fideicommissio particulari. Quamobrem dico, quod licet dictum inuentarium non valeat ad praedictum Dominorum de Barbatijs; suffragaretur tamen dictis haereditibus negativis alia extitisse bona in hereditate præter subiecta dicto fideicommissio particulari ad effectum, ut ipse illis possent deducere legitimam, & si Barbatiij contrarium preterirent, ad ipsos spectaret onus probandi oppositum.

- 18 Licet enim hæc sit maxima, & intricata questio, cui incumbat onus probandi alia extitisse, vel non extitisse

- 22 *Allegans alia non extare bona habes fundatam intentionem.*
Limita in herede volente detrachere legitimam ex bonis legatis, vel alienari prohibitis ibid. & num. 45.
 23 *Inuentarium non confectum presumptio est, quod haeres subtraxerit res. & num. 28.*
 24 *Trebellianica non detrachitur ex bonis subiectis particularibus fideicommissis. & num. 43.*
Sed an detrachatur ex alijs etiam pro illis num. 26.
 25 *Trebellianica intelligitur prohibita ex prohibitione alienationis. & num. 23.*
 26 *Approbare facta plus est quam verbis.*
 27 *Ius detractum non competit hereditibus. & habentibus eam iam ab eis.*
 28 *Filius non amittit legitimam quamvis non confectus in inventarium.*
Declara ibid.
 29 *Legitima debetur de singulis rebus.*
 30 *Filius quicquid possidet presumitur habuisse ab hereditate paterna.*
Declara ibid.
 31 *Heres non confundit suum creditum cum hereditate. Nec locus est imaginaria solutio, quando creditum creatur post aditam hereditatem.*
 32 *Debita & legata non possunt detrahi de fideicommissis, si non constet de illorum soluitio.*
 33 *Heres heredis dicitur haeres testatoris.*
 34 *Annua legata non deducuntur.*
 35 *Confessio defuncti nocet hereditibus.*
 36 *Testes examinati in alio iudicio non probant.*
 37 *Heres non potest impugnare factum defuncti.*

RESPONSVM XX.

Adit Deus, Beatissimaq; Virgo.

MENTIA, quæ adduxi ad probandum inuentarium, de quo agitur, subvertit ad præiudicium Domuorum de Barbajis, quamvis ij non fuerint ipe cialiter citati, subvertitur conatur D. Peregr. pro contraria parte scribens (cuius consilium nunc est impressum lib. 4. consil. 95.) Verum verissimum esse opinionem alias per me firmatam existimo; Receptissima; est enim opinio, de qua in alio responso, quod licet text. in §. hinc nobis vers. Fiat igitur. Auth. de hered. & talid. disponat heredem in confessione inuentarii conuocare debere omnes legatarios, & fideicommissarios, quaticunque in eadem ciuitate sunt constituti. Attamen debeat intelligi, quod quando illi sunt certi, tunc nominati, & specifice sine citandi; at si sint incerti, sufficit citatio vel per proclama, vel per edictum generale, quod est tutius, quia edicta pluribus innocunt, quæ vox præconis, pro vt sic distinguunt Bar. in l. fin. §. cum igitur num. 9. & ibi Bal. num. 6. C. de iur. delib. Ang. in ead. l. fin. princ. sub nu. 10. Corn. num. 35. Alex. optim. num. 8. vbi de magis communi testatur l. fin. sub nu. 3. Salyer. pariter in ead. l. fin. §. Sin autem dubius num. 8. in fin. Bald. in auth. sed cum testator num. 3. C. ad l. falcid. & in auth. si omnes num. 3. C. si minor se ab hered. abstin. Rip. in l. rem qua nobis num. 4. ff. de acqu. poss. Paul. consil. 325. numer. 3. lib. 1. Panor. consil. 73. sub num. 7. par. 2. Dec. consil. 250. alias 251. num. 4. & consil. 633. num. 9. Guid. Pap. consil. 160. sub num. 1. Sgiff. Loff. ed. consil. 32. numer. 8. Capyc. acif. 101. Ay. no. consil. 89. num. 6. vbi de vtriori & communi. & consil. 235. nu. 1. Roland. de iuent. par. 3. vers. Fieri;

debet Pham. de iuent. par. 3. sub numer. 106. & seq. Ofalc. d. decif. 181. alias 179. Pund. decif. 91. nu. 3. lib. 1. vbi in specie citat dictum §. Guil. pra. obiter. lib. 106. seru. 57. Crass. de succel. §. inuentarium quatuor. 9. Quod tamen intelligitur, quando omnes legatarij, & vel fideicommissarij illi in eadem ciuitate, vt text. in d. §. hinc nobis probat in illis verbis, *quaticunque in eadem ciuitate sunt constituti*, nam si sint absentes, nulla citatio etiam generalis requiritur; sed loco eorum tres testes fide digni, & substantiam possidentes, & optimæ opinionis existentes ahiberi debent, vt idemmet text. in d. §. hinc nobis vers. Si vero absint, subiungit & declarat Corn. d. l. fin. sub num. 35. C. de iur. delib. Ofalc. d. decif. 181. num. 9. & 10. vbi refert ita per Senat. iudicatum fuisse, quia inueniuntur, quod Quæ receptissima opinio sic habet; Sequitur dictum inuentarium subsistere, quamuis fideicommissarij conditionales vocati in casu decedente Fausti Bualchini sine filijs nominati citati non fuerint, quia illi duplici respectu erant incerti, nempe respectu dispositionis, seu vocationis illorum; & respectu personarum. Et propterea citatio generalis profuit.

Quod autem essent incerti duplici respectu, probatur. & Primo respectu dispositionis; Et enim Petronius Mulehins testator eos vocauerat sub conditio re, si Faustus decederet absque descendebis legitimis, & naturalibus, adeo quod incertum erat, an ipsi ad fideicommissum admitterentur, quia pendebat a futuro euentu, an Faustus prolem esset suscepturus, & por. de credendū erat quod sic, cum esset iuuenis, & robustus. Menoch. consilio vigesimo num. 38. & 39. vel ipsi Barbajis ¶ essent præmortui, cum essent iuniores, nam et si parentibus de inoffic. testam. Aleiar. reg. 1. presumpt. 43. num. 1. Surd. consil. 451. num. 14. vnde incertum nullum ius eis competeat. l. cedere dic. ff. de verbor. signif. l. necessario §. quod si pen. lence ff. de por. ric. & com. rei vend. Qui enim tenetur sub conditio ne non cerneretur esse obligatus l. si quis sub conditione ff. si quis omis. caus. test. & debui. n. conditionale non est debitum. Lin. stipulatio, & l. plerumque ff. de iur. dot. Et in specie de fideicommissario & conditionali, quod is nullam rationem habeat pendente conditione. Alex. consil. 65. lib. 5. Surd. consil. 238. num. 7. & 8. Et propterea si prædecedat ¶ heredi grauito non transmittit fideicommissum l. 1. §. fin autem aliquid sub conditione, & ibi Bald. Fulg. & Corn. C. de caduc. tol. l. si ita legatum §. v. de legat. 1. cum multis similib. de quibus per Tirac. de retrad. l. signag. §. 1. glof. a. num. 25. & 26. Menoch. lib. 4. p. sumpt. 201. secundum impressionem nouissimam. Crass. §. transmissio quæst. 28. num. 4. & 5. Imo hæres interim inuito fideicommissario conditionali potest alienare bona l. fin. §. fin autem sub conditio ne C. com. de leg. cum. cumulat. per D. Peregr. de fideic. art. 40. nu. 7.

Nec obstat quod Doctores, qui dicunt creditorem, vel legatarium incertum non esse specifice citandum, loquantur quando persona est incerta, puta si illud non men ignoretur, vel ignoretur ij, qui ius prætendunt. Bald. in d. l. fin. §. cum igitur, secus si persona sit certa, licet is illius sit incertus, sicut contingit in conditionaliter substituto.

Et enim dico, quod imo persona substituti conditionaliter vti est incerta. Nam licet, aliquis, puta Titius, conditionaliter substitutus certus sit in se & vti Titius, Attamen, si consideretur vti substitutus conditionaliter, est incertus, quia sicut substitutio est incerta, ita eius persona non vti propria, sed vti substituta est incerta. Quamobrem cum citatio substituti non sit facienda ratione personæ, quia vti persona propria nul-

omnino exitura, nam & illud vti purd habetur. Caste. in l. si ita scripisset de leg. 2. la. in l. si stipulatus fuerim §. cum stipulamur num. 2. in fin. de verbor. obligat. Secus autem est in creditore vbi fideicommissario conditionali, quia ante diei aduentum nulla est orta actio, vt supra dictum est. Propterea de eo casu ad nostrum non potest inferri. vnde merito Olafch. d. decif. 181. num. 6. admittit creditorem sub conditione omnino exitura esse citandum, licet fecus dicat in creditore sub conditione simplici.

- 10 Non obstat alia ratio Peregr. dum inquit, quod t cre ditores, & legatarii, qui non sunt certi, sed de facili certifi- cationi possunt, citandi sunt specificè. la. in d. l. fin. nu. 3. Dec. d. consil. 250. Aymo d. consil. 225. Roland. d. 5. Fierique debet.

Quia istud admitto, sed nobis non officit. Quia Do- ctiores isti, & alij omnes loquuntur, vbi de facili pos- sent incerti certificari, exemplum post Domin. & alios citatos ponit la. in eo, qui detinetur aliqua bona, nam de facili certificari potest detentor. At hæc facilis cer- tificatio non cadit in proposito, vbi negotiorum a futuro euentu, & futura conditione pendet. Idem &c.

Non obstat alia consideratio Excellentij. D. Span- nochij ex aduerso pariter scribitis, dum inquit quod l. si DD. Barbati non debeant nominati citari vti fi- deicommissarii, saltem vti domini directi bonorum, de quibus agitur, erant specificè citandi.

Quia id admitto quatenus tamen ij fuissent credi- tores ratione canonum decursum ante mortem tes- tatoris, & propterea inuenturum hoc solo respectu eis non obest, si ipsi ab hærede voluissent exigere ca- nones decursum. Sed de hoc non queritur, quia abundantiſſimè semper Barbati fuerunt satisfacti. Ratione vero canonum decursum post mortem testatoris nō est etiam questio, tūm quia illi fuerunt satisfacti. Tūm etiam quia successores intendunt illos semper recognos- cere & vti domos directos etiam in parte legitimari.

Non obstat alia ratio eiusdem D. Spannochij, dum consil. erat fideicommissarium cogere posse heredem ad conditionem inuenturij. Cast. in l. cum tale §. Titius de cond. & demonst. & addo ego Soc. consil. 31. qui bene declarat lib. 3. Ceph. consil. 296. numer. 49. Bero. consil. 86. num. 9. lib. 2. Maluſ. consil. 117. num. 24. Pe- regrin. de fideicom. art. 3. sub num. 73. Ergo videtur vt & ipse sit citandus in conditione inuenturij.

Quia negatur hæc consequentia. Tūm quia heres non solum tenetur conficere inuentarium ad instantiā primi substituti, sed & aliorum mediatæ vocatorum. Peregr. d. art. 3. sub num. 79. & ramen clarum est media- tæ substitutos non esse citandos vt supra dictum est.

- Tūm etiam quia inuentarium, ad quod cogi potest
12 hæ res, non est formale, sed quædam, sola nuda descri- ptio. Cast. d. loco. Peregr. d. art. 3. num. 75. Et est descri- ptio etiam subiectarum fideicommissario tantum, non au- tem vniuersalis Socin. d. consil. 51. Et sic est res diuersa à casu nostro. Tūm etiam quia heres cogi potest ad hu- iusmodi descriptionem à fideicommissario vniuersali tantum, non autem particulari Soc. d. consil. 51. sub nu- 2. Ideo cum sumus in fideicommissio particulari diffi- cultas cessat in proposito.

Vnde indubitanter concludendum esse censio ex hoc primo respectu incertitudinis dispositionis inuen- tarium vt lere in preiudicium fideicommissariorum ge- neraliter citatorum.

Secundo & ex abundanti dicitur, q incerti etiā erāt, fideicommissarii respectu personarum, quia vt in alio- responso deduxi, vocati fuerē heredes illorum de Bar- batij adueniente morte dicti Faustij, & sic ij, qui eo tem- pore mo. ti essent heredes vt alius deduxi, qui vique

erant incerti, igitur citatio generalis sufficiens fuit.

Non obstat responſio Domini mei Peregr. dicentis debuisse citari primos heredes illorum de Barbatijs, qui erant tempore mortis Petronij testatoris, quia in fideicommissis successibus iudicium a dūm cum primo obest & prodest sequentijs l. i. §. denunciari de venet. inspc. lex contrahit de re iudic. idem Peregr. de fidei- com. art. 53. num. 46.

Illud enim procedit quando primi habent ius certū, quod de persona eorum ad alios descendat, puta si hæ res sit institutus, & alius substitutus, nam quia interesse principale est hæredis, ideo ipse est citandus, sic loqui- tur d. l. i. §. denunciari. Sic etiam si plures successores or- dine sint vocati, primi sunt vocandi in iudicio, quia eo- rum prima est causa, & de persona illorū ad personas aliorum ius transit, & ita loquuntur oēs citati à Peregr. d. loco. Secus autem esse videtur, quando fideicommissi sum non est successuum, vel aliqui certi non sunt suc- cessivè vocati, sed vocatio est simplex dilata in aliquē futurum & conditionalem euentum, quo adueniente vocati sint ij, qui eo tempore erunt talis qualitates (qua- lis est calus noſter). Nam tunc iudicium non potest eſ- sere cum aliquo, quia nullus reperitur, qui habeat ius de præſenti, & ad quem principales negotium perti- neat, sed omnes sunt incerti, & omnes dicuntur habere ius de futuro & conditionale, vnde intrat regula su- pra firmata, quod habentes ius de futuro sint citandi generaliter.

Confirmatur, nam quando aliqui sunt vocati sub conditione, tunc attenditur qualitas vocati tempore euenientis conditionis, non autem tempore mortis tes- tatoris ex cumulatis per ipsum Peregr. art. 22. nu. 69. vnde qui tempore mortis testatoris extat, nullum dicitur habere ius, cum possit decedere, vel fieri incapax a- re euenit conditionis. Propterea solum spectanda est dies conditionis purificate; quia testator non dicitur magis vocasse hunc, quā illum, qui erit habilis tempo- re conditionis purificate, nam vocatio est dilata in il- lud tempus, & sic is, qui eo tempore erit talis, dicitur vocatus, igitur &c.

Viterius quando citatio specialis fuisset necessaria, Dicitur stante lapsu longioris temporis primum cita- tionem interuenisse. Rot. decif. 193. par. 2. nouiss. cum alijs alijs citatis.

Non obstat quod ex inspectione actorum appareat nullam interuenisse citationem Rot. decif. 64. p. 1. 804. uis. Quia omnia in ea decif. deducta procedunt in sim- plicibus terminis, vbi non concurrat diuersitas tem- poris Rot. d. decif. 193.

- Non obstat dum dicitur inuentarium fuisse nullum
13 ex alio nimirum, quia t omnes res cum suis qualitati- bus, puta mensura, pōdere, precio, & similibus non fue- rint deſcriptæ. Rot. consil. 73. lib. 2. Rot. decif. 72. p. 2. nouiss.

Quia istud procedit de iure, non autem de generali consuetudine Bald. consil. 147. num. 3. verſ. Item magiſ- ter notariorum lib. 4. & in l. in prin. num. 1. 3. vbi & la. sub num. 5. verſ. sed licet Cade iur. delib. & ibidem Paul. in §. cum igitur num. 3. qui reputant hoc notabile ad ſalutanda inuentaria. Alias, vt subiungunt, arō repe- rietur inuentarium, quod impugnari non poſſet. idem Bald. optime consil. 63. lib. 3. Aymo. reſp. pro genero- num. 476. subiungens in hoc credi doctoribus de hæc consuetudine attestantibus Rolā Valde inuent. par. 3. cap. incip. Que autem.

Et de consuetudine Genuenſi testatur Rot. Genu. decif. 25. num. 1. & ferē pſt totam. De Cremonenſi Botta. consil. 78. De Peruſina Horat. consil. 53. lib. 1. Et in specie de hæc noſtra antiquiſſima Bononiens. Salice.

in fautores quest. 8. in fin. C. de admin. tut. Rol. d. consil. 72. lib. num. 49. lib. 2.

Nec dubium est consuetudinem in hoc attendi vt plena manu deducunt Botta d. consil. 78. per totum & Hond. d. consil. 53. lib. 2. quibus addo Rot. plenè decisi. 59. par. 1. nouiss. nam vt ait Rota Genui. d. decisi. 35. sub num. 3. non debet mundus reuargari, & tota ciuitas libris fatigari.

Et cum Faustus tempore confecti inuentarii esset minor 1. Eapropter omnia presumuntur gesta, vel omnia fa absque dolo. Surd. d. decisi. 162. a num. 25. ad 31. & decisi. 222. sub nu. 11. & 12. cum prescriptis dolus non presumatur in herede conficiente inuentarium Rota decisi. 746. p. 2. recentior. Farinac.

Supposita autem validitate huius inuentarii, non est opus alium aggregari articulum, videlicet cui incumbat onus probandi alia extitisse bona, quia conuenit omnibus inuentarium legitime confectum transferre onus probandi in fideicommissarios dicentes alia extitisse bona. In fin. 5. licentia & ibi Bar. Bald. Corn. Cast. Alex. Iaf. Schar. & Iacob. C. de iur. delib. D. id. lib. 2. var. res. fol. c. 6. num. 2. Peregr. art. 39. num. 14.

Ceterum quando etiam inuentarium esset illegitimum ex defectu distictionis specialis, idem esset concludendum, & in his terminis specificè loquitur Olafsch d. decisi. 181. num. 11. Vt enim in alio responso dixi nos non sumus hoc casu in simplicibus terminis quæstio nis illius, cui incumbat onus probandi alia extitisse, vel non extitisse bona, quia negari nequit, quin ex inacta rio illegitimè confectio oriatur presumpcio pro conten tis in eo, vt bene deducit Rota decisi. 800. in secunda dis cussione per totam par. 1. nouiss. præcipue quando de factis fiat solum in citatione aliquorum particularium alijs tamen citatis Tirac. tract. res. int. alios 2da num. 55. lib. 19. Vnde vel quædo legitimum inuentarium est confectum, vel quando illegitimum solum consistit in omnia special citatione quorundam, sine difficultate credere onus probandi alia extitisse bona incumbere fideicommissarijs, sicut in his terminis loquitur Olafsch d. decisi. 181. quia non est presumendum, quod hæres fecerit fraudem, præcipue quando eos citauit, qui erant puri, & certi creditores, & de quorum præiudicio im mediatè agebatur, vt per Rot. d. decisi. 800. Vltra quod etiam dici potest, quod quando filius vult ex bonis reli ctis, & quæ apparent, deducere suam legitimam pro por tione illorum bonorum, habet suam intentionem fun datam, quia ex omnibus bonis proportionabiliter po test eam deducere, & omnia bona sunt affecta pro sua certa parte. Quare si fideicommissarius vult impedire hæc deductionem ex eo quod extarent bona libera, ex quibus legitimam ille deducere poterit, debet hoc probare, & ipse fideicommissarius se fundat in exceptione.

Nec obest, quod fideicommissarius particularis ha bet suam intentionem fundatam ex eo, quod legitima deduci non potest ex bonis specialiter legatis. Nam vt in alio responso dixi hæc non est simplex regula, sed cû qualitate, & modo exte alia bona exiit idonea, quæ qualitas per fideicommissarium debet probari saltem circa existentiam bonorum, si non circa valorem, & bonitatem, & ita videtur firmare Rota decisi. 210. p. 2. nouiss. & Scraph. d. decisi. 609. in fin. 2da. p. 2. nouiss.

Non obstat decisio Rote 218. in fin. p. 1. nouiss. Quia illa procedit in casu, in quo non dubitabatur de quan titate bonorum, nam illa erat certa, sed solum de valore bonorum, prætendebat enim filius casale alienatum nō excedere valorem suæ legitimæ, & trebellianicæ, & Ro ta resoluit onus hoc probandi spectare ad filium, nos autem non dubitamus de valore, sed solum de quanti tate bonorum, quæ res est satis diuersa. Nam quando

contentio est de quantitate, hæres satis videtur habere intentionem suam fundatam eo ipso, quod dicit talia, & talia bona fuisse in hereditate, & non alia, iuxta glof. in l. cum de lege ff. de probat. quia alias teneretur probare negatiuum. At quando contentio est de solo valo re, tunc probatio valoris bonorum potest certo probari, & non est fundata in negatiua, vnde filius debet probare, vt etiam dicit Curt. iun. consil. 210. num. 1. & Peregr. de fideicommiss. art. 39. num. 14. & sic de eo casu ad propositum non potest interiri.

Non obstat quoque D. Peregrin. deducit dum conclu dens semper aduersus filium distinguit duos casus. Pri mus est, quando filio relicta est solum legitima alio hæ rede vniversalis instituto, inquit enim hoc casu filium al legantem alia extare bona debere probare, quia hæres non teneretur probare negatiuum. Secundus est, quando filius institutus est hæres vniversalis, & alteri quædam sunt relicta, si enim filius prætendit legitime excedere legitimam, debet pariter probare, vt latius per eum.

Inuicem enim confunduntur hi duo casus. Nam in primo casu quando filius est institutus solum in legiti ma, vult Peregr. vt ipse debet probare alia extare bo na, quia hæres vniversalis habet suam intentionem fun datam eo ipso, quod dicit alia non extare bona, quia te neretur probare negatiuum. Cur etiam non idem con cludit ad fauorem filij, quando ipse est institutus hæres vniversalis, & dicit alia non extare bona, hoc enim ca su militat eadem ratio, quod iste filius non debet pro bare negatiuum: Igitur eodem modo debet determi nari ne melioris conditionis sit extraneus hæres vnuiersalis institutus, quam filius, cum tamen leges magis in hoc fauant filio, quam extraneo, cum aduersus illum non presumantur fraudem, vel malignitatem, pro ut aduersus extraneum, vt deduxit D. Marellanus in suis alle gationibus.

Et ratio illa, quod quando filius est hæres vniversalis, & est grauius legatis, habet præsumptionem con tra se, & legatarij libentius habent intentionem fundatam in ipsius legatis, cessat eo ipso, quod filius dicit in hereditate se reperisse tota & talia bona, & non alia, nam si legatarij prætendunt alia extitisse, ipsi sunt grauius onere probationis, non autem filius, ne onere probandi ne gatiuum is grauetur pro ut ait glof. in d. l. cum de lege de probat.

Non obstant considerata per Excellentissimum D. meum Spannocchium, & primò dum negat intentionem illorum de Barbarijs habere illam qualitatem an nexam dummodo alia extant bona, quia ordo ita se ha bet. Nam Barbarij petunt bona relicta, filius ex illis prætendit legitimam, Barbarij replicant de relictis illam non deduci, filius dicit alia non extare bona, & sic super filio cadit hæc allegatio non existentie bonorum.

Tum quia iste ordo non procedit hoc modo. Nam dum Barbarij simpliciter allegant ex relictis non deduci legitimam, non essent audiendi si alius non subiu gerent, quia in simplicibus terminis habent illam regulam contra se, quod legitimam de omnibus bonis etia legatis deducitur, propterea pro fundamentis sue intentionis debent addere, quia alia extant bona, vt per Gabr. consil. 138. lib. 2. Rota decisi. 210. p. 2. Scraph. d. decisi. 609. Tum etiam quia si ordo iste admitteretur, ad huc filius dum allegaret non extare alia bona, habere suam intentionem fundatam donec contrarium proba retur, nec ipse esset grauius onere probandi negatiuum.

Non obstat, quod filius prætendens legitimam debeat liquidare patrimonium, vt possit contrarie de iura ta bonorum. Quia istud procedit quando filius in gene re prætendit suam legitimam ascendens ad certam quan

nam, vel pete vnam eam in specie bñ assignari pro
 rata sua legitima, tamen enim debet probare statum he-
 reditatis, vt huiusmodi quantitas legitima. At focus
 est, quando filius probat aliquam bonam particularia
 se in hereditate, & dicit alia non extitisse, & ex illis pre-
 sentis suam tertiam partem pro legitima, nam tunc ha-
 bet suam intentionem fundatam, quod ex illis rebus ha-
 bere debet suam legitimam, & nil aliud probare debet,
 sed est, gatiarius, qui si excipiat, quod alia extat bona,
 ex quibus potest cum deducere, debet hoc probare: sa-
 tis enim dicitur liquidatum patrimonium pro parte fi-
 lij eo ipso, quod is probat de aliquibus bonis allegan-
 do alia non extitisse in hereditate, vt supra dictum est.
 Procedere autem possit obiectum quando filius fate-
 retur alia extitisse bona, sed ea negare sufficere pro
 detractionibus, quia debet forsan probare valorem,
 Cur. iun. consil. 21. o. num. 11. Peregr. de fideicom. artic.
 39. nu. 14. Vel quando ex assertionem testatoris, vel alijs
 per eum dispositis resisteret presumptio, quod alia ex-
 tarent bona, sicut deducit Gabr. d. consil. 178. & Rota
 nostra in dicta causa de Salarolis.

Non obstat, quod presumptio eliciatur ex dispositis
 in testamento, quod alia extarent bona. Quia hoc
 prorsus negatur, id enim quod disponit testator circa
 alimenta Felicitas non concludit existentiam aliorum bo-
 norum, sed solum quod de hereditate sint praestanda.
 Quare ex his constat, quod circumscripta etiam validi-
 tate inventarij optimè defendi potest, quod heredibus
 fauili volentibus deducere legitimam ex bonis fidei-
 commissio subiectis non incumbit onus probandi, quod
 qualia bona extarent in hereditate, sed Dominus Bar-
 batij negantibus hanc deductionem fieri posse.

Ceterum quia re vera scio in hoc articulo ita simpli-
 citer disputato extare maximas difficultates ultra eas,
 quae ex aduerso fuerunt deductae, & superius reso-
 lutae; Nam quamvis receptissimum sit, quod filius non
 amittat legitimam, etiam si omiserit conficere inuen-
 tarium; Atamen quia non confecto inuentario prae-
 sumtio est, quod hereditas esset lucrosa, & haeres subtra-
 xerit bona, & pecunias, aliasque res preciosas: Propterea
 per indirectum filius impeditur ne quicquam detra-
 here possit, quia presumptio est, quod plerumque sibi esse
 debitum, detraherit. Quamobrem principale funda-
 mentum in inventario constituit, quamuis esset illegiti-
 mum, nam ex eo satis oritur presumptio quantitatatis
 bonorum, quae presumptio valet cum assertionem in-
 iurata heredis, & assertionem, quod alia non extarent bona
 in hereditate, sufficit ad transferendum onus probandi
 contrarium in aduersarium, & ita puto sine difficultate
 in hoc casu resoluendum, salvo &c.

Laus Deo, & Beatissimae Virgini.

*Causa fuit in arbitros compromissa & amicabi-
 liter concordata.*

DECISIONES ROTAE ROM.

SVPER VALIDITATE INVENTARII.

Bonon. Fideicommissi. de Formagliarijs.

Luna 28. Ianuarij 1591.

R. P. D. PAMPHILIO DECANO.

16 **F**VI resolutum Dominos de Formagliarijs non
 accidisse a beneficio inuentarij, ex eo quod tñ in il-
 lus consensione non curauerint citare DD. de Lilio,

quoniam non poterant dici creditores hereditatis La-
 ciatij praeter xcu future euictionis praedij, de quo agi-
 tur, quia super illius recuperatione adhuc non fuerat
 mota lit. l. euicta §. dupli. si. de euict. glof. Bart. Caltr. &
 alij in L. si seruum si. de ac. empt. & in illis terminis adeft
 decisio Pedem. 179. al. 181. sub num. 3. cum seq. quae
 in casu proposito placuit Dominis, non obstantibus, &
 contrarium sens. ut Alex. de Neuo consil. 38. numer. 3.
 vtriusq. venio ad secundum. Ph. inuoc. de inuent. par. 3.
 & Menoch. consil. 89. numer. 140. cum seq. lib. 1. quia mo-
 uentur ex eo, quod creditor conditionalis saltem ad huc
 effectum, ne ei inferatur praedictum in consensione in-
 uentarij, veniat appellatio creditoris ad l. creditores
 si. de verb. signif. quod tamen procedit, quando con-
 ditio est certa, & omnino extitit, vt in d. l. creditores de-
 clarat Glof. Carpol. num. 10. Alciat. Rebut. & alij, non
 autem quando est incerta, prout est conditio euictio-
 nis propter dubium litis euentum, Pedem. d. decis. 179.
 num. 6. cum seq. praesertim in hoc casu, vbi in testamen-
 to aderat facultas alienandi ex causa dotis, super qua
 diu fuit litigatum; Vltra quod non est expeditum quod
 creditor conditionalis veniat appellatio creditoris
 ex not. in l. ex pie litis C. de euict. Negul. de pignor. 1.
 membr. 5. par. num. 24. cum seq. maxime ad effectum,
 vt haeres priuetur commodo inuentarij.

VRBEVETANA LEGATI.

Luna 21. Maij 1590.

R. P. D. PLATTO.

17

PLAECERVNT DD. probationes tñ in lu-
 az per D. Luinium ad probandam consu-
 etudinem Civitatis Vrbevetanae, quod
 in consensione inuentariorum non solum
 adhiberi subscriptio heredis, aut credito-
 rum, aut aliarum personarum bonae conditionis, & fa-
 ma, sed sufficit duorum testium praesentia cum citatio-
 ne domi executi, hoc enim probant omnes testes
 dati in sumario super primo articulo, qui sunt perso-
 nae graues, & peritae in arte, & deponunt de tempore
 decem, & viginti annorum, constat autem sufficere tem-
 pus viginti annorum ad inducendam consuetudinem,
 Aym. de antiq. temp. par. 4. in princ. num. 2. His testi-
 bus non parum admodum praestant fides consulum,
 & Archiuis, ac instrumenta producta pro parte D. Li-
 uinae. Nec obstant quae in aliquibus instrumentis pro-
 ducta sunt pro parte D. Lulij, quia in illis, quae sunt ta-
 dia hanc lite pendente, non videtur faciendum fundamē-
 tum, cum haec ipsa lis potuerit causam praestitisse, vt so-
 lemnitas huiusmodi adhiberetur ad effugiendas omnes
 difficultates. Vnde non obstat decisio facta in causa Ci-
 uitatis Castellum coram bon. mem. Cantuccio, quia in il-
 la causa ad probandam consuetudinem duo tantum ad-
 derant instrumenta, & ea quidem diuersimodè conse-
 cta, & quod plus est, vnum ex illis tantum percutiebat
 tempus, non mirum igitur si tunc dictum fuit consue-
 tudinem non probari ex rationibus in ea decisione
 deductis, quae essant in causa nostro, in quo principa-
 liter consuetudo probata est per testes, quibus addita
 sunt instrumenta pro adminiculo, non quod ex ipsis in-
 strumentis consuetudo probetur.

Non obstat quod testes interrogati super solemnita-
 tibus in consensione inuentarij requisitis videantur ali-
 quas ignorare, quia satis est, quod probent factum, ad
 quod

quod probandum fuerunt Inducti, nempe quæ solemnitates soleant in ciuitate Vrbeuacana in consecutione inuentarii adhiberi, nec est necesse q̄ probet quæ scilicet solemnitates de iure sine in inuentariis necessariæ, cum ad hoc nõ fuerint inducti, cumq; agatur de re. in qua etiã peritioris istis rebus facit subsistere potuissent; eũm vt inquit Bal. consil. 1. 47. in prin. lib. 4. inuentarii confecto scrupulosa res sit, in qua etiam industriose fãci decipiuntur.

Et propterea fuit conclusum ex defectu solemnitatum, de quibus supra, à iure requisitarum, non posse inuentarium, de quo agitur, impugnari, sed illud sustineri ex consuetudine, & prodeffe D. Lauiniae nõ ultra vires hereditarias teneatur.

ALIAE DECISIONES ROTAE

Super articulo cui incumbat onus probandi alia extitisse, vel non extitisse bona in hęreditate. &c.

Bonon. Fideicommissi de Formagliarijs.

1576. Mercurij 14. Martij.

R. P. D. ALDOBRANDINO.

AN D. Hieronymus Formagliarius teneatur probare, quod aqualiter existitisse pence Laurantium pecunie pro dotanda Laura, An vero sufficiat si probet, quod verisimiliter potuerint extitisse, & de quo tempore existentia dictarum pecuniarũ, vel quod potuerint extare probari debeat.

Domini concluderunt onus probandi adfuisse alia bona præter subiecta fideicommissi, ex quibus potuissent solui dotes Laura, incumbere Hieronymo ex trad. per Curt. sen. consil. 27. nu. 17. Socin. consil. 104. in fin. Dec. consil. 519. num. 17. Cagnin. l. fin. num. 273. C. de 18 pã. cum aliis allegatis. An autem sufficiat i in hoc casu probare, quod verisimiliter extare potuissent alia bona, nil firmatum, quia Domini vultu videre, quid in hoc particulari casu sit probatum. Quod verò ad tempus nihil etiam firmauerunt, licet aliqui viderentur sentire, quod attendendum esset tempus nate obligationis, quo tempore si extitissent alia bona, vel alia pecunie, nonnullis ex Dominis videbatur, quod multò vrgeret contra DD. de Lilio doctrina Paul. de Cast. in auth. res que num. 1. quem ibi sequitur Ias. in 14. limit. C. com. de legat.

Maceraten. Fideicommissi.

Veneris 16. Februarij 1601.

R. P. D. SACRATO.

CUM altera pars informare recusaret, imò cessisset dubio ad instantiam alterius partis propositi dubium, an sententia Rotales late super restitutione bonorum, & liquidatione fructuum essent confirmanda, & confirmandas censuerunt Domini, Nam quod factus sit locus fideicommissi q. Iacobi nulla fuit dubitatio fundamentalis, de quibus in decisionibus aliis in hac causa factis. Et licet alia sese offerant difficultates, quarum prima erat, quod non probatur scientia fideicommissi in emptore & venditore, quo

casu succedit dispositio l. fin. vbi Bart. & alij ff. de leg. 2. nempe quod alienatio tenet, & precium tantum venit in restitutione fideicommissi. Secunda erat circa de tractiones legitimæ & trebellianicæ, quæ possunt fieri ab ipsis emptoribus ex persona Marci Antonij alienantis in bonis Iacobi fideicommissitenti patris d. Marci Antonij. Tercia erat circa liquidationem fructuum, quæ omnes fuere per informantes bene sublata.

Et quod ad primam fuit per testes probatum Marcum Antonium grauatum decessisse non soluendo, quo casu limitatur dispositio d. l. fin. vt per Cast. consil. 94. num. 21. vol. 2. Alex. & alij in l. Marcellus §. res que nu. 4. in fin. ad trebell. Thob. Non. consil. 39. num. 4. Socin. iun. consil. 137. num. 5. vol. 1. cum alijs per Gabr. consil. 44. num. 11. vol. 2.

Ad secundam fuit dictum, Marcum Antonium primo loco alienasse domum, & vineam, quæ erant in bonis fideicommissitenti, & excedebant valorem bonorum, de quibus agitur. Vnde cum legitima i & trebellianica Marci Antonij non excedat medietatem bonorum hereditariorum iuxta Doctr. Angel. consil. 125. quæ non habet contradicteorem, vt dicit Crauet. consil. 50. quando legitima est triens prout in hoc casu, quo vnus remanet filius auth. nouissima C. de inoff. testam. meret. 21 ro. d. bona tanquam primo loco alienata cedunt in legitimam & trebellianicam ipsius Marci Antonij Bal. in l. iudicemus num. 3. C. ad trebell. cum alijs cumulatim per Gabr. de legit. conch. 4. num. 8. & per consequens bona vltimo loco alienata per fideicommissarium ab ipsis emptoribus retrahi poterunt, Alex. consil. 178. nu. 5. lib. 5. Ruin. consil. 133. num. 11. lib. 3. Soc. & Gabr. lo cis supra citatis.

Non obstat, quod testes deponentes de supradicta alienatione non coarctent negatiuam, nempe quod in hereditate Iacobi non fuerint alia bona, quia talis probatio sufficit ad excludendam exceptionem negantis restitueret bona fideicommissi subiecta sub pretextu, quod in d. bonis debeatur sibi legitima & trebellianica, vnde si res adhuc insisteret alienationis primo loco factas nõ sufficere pro d. quartis, quasi quod adessent alia bona ipsius fideicommissitenti, debet illud tanquam fundamentum si q̄ exceptionis probare. In exceptionibus ff. de probat. in noc. in cap. super his num. 10. de accusat. & in terminis fuit allegata decisio in causa Tuderina bonorum 24. Novembris coram Roberto.

Quo verò ad tertiam difficultatem, Domini fuerunt contenti ea probatione, quæ affertur per testes deponentes bona, de quibus agitur, per emptores ter fuisse seminata, & quod ex locis circumiacentibus tantum percipi solet, ex quibus potuit Iudex iuxta summam tassam sufficienter informare animum suum. Bald. in l. 1. num. 6. vbi etiam Salic. in fin. C. de fruct. & lic. expens. Croc. consil. 301. in fin. lib. 3.

Romana. Legati.

Luna 29. Aprilis 1613.

R. P. D. CAVALERIO.

ALIA Rota sub die 23. Martij 1612. resoluit deberi legitimam Iohanni Baptiste nepoti sui testatoris, & Paulo filio, & cum ageretur de eius detractione omnia est altera difficultas, Ad quem videlicet spectaret onus probandi extitisse, vel non, alia

pūdo Ferrar. Gargiar. patr. 80. per totum lib. 2. Gab.
confil. 1. 18. nu. 7. lib. 1. Bald. in l. cum de lege ff. de prob.
et suis dictum in Perusina de Herculianis coram Brav.
relata inter impressas decif. 2. 10. par. 2. quam sequitur
Seraph. decif. 609. num. 7. par. 1. quibus non ab simile
est quod alibi tradunt Doctores quod ob non confectum

28 Inuentum est ab herede lictoris a fideicommissario
probationes exiguntur circa quantitatem bonorum. ve-
runt Aletius. cit. ius lib. v. scriptum est Peregr. cit. 44. nu.
37. et lictus cit. 35. num. 28. Et omnino cum hac nega-
tione quod bona alienata non sufficiunt pro detractionibus
bus. fit fundamentum intentionis heredis debet ab eo
probari. In illa vbi Bart. num. 5. fidei verbi oblig. et in
littero num. 3. ex quibus. cau. maior. cum alijs per Gabr.
de prob. concl. 6. num. 1. sed videbatur cessare difficulte-
tas ex secundo motu decisionis. ex quo videlicet au-
thores D. Francisci confessi fuerunt detractiones esse
fugas. . .

Neque obstat vñm fuit, quod talis confessio in
 fatione non emanauit ab Alexandro patre Francis-
 ca, sed à Virginio patre Annibala, quia Alexan-
 der cum fado approbat, subrogandū locum bonifacii
 Laure affignatorū pradiū propriū: quod car-
 19 lletur, & plus est fado, quā verbo approbare capi-
 deret ille fecundo cum concordia in glofa appell. Abb.
 conf. 116. num. 3. iur. Et subrogandū alia boni-
 fidat quod libe tenebatur facere confumptions di-
 tractionem per alienationes d. Marcellus §. res que d.
 tit. d. d. l. si res §. 3. ff. ad trebell. c. Imperator cum
 seq. ff. de leg. 3. cum alijs per Peteg de fiducijs. ar. 47.
 num. 14. in fin. & seq. aliq. d. d. subrogatio faceret de
 nationem, que non presumitur licet de indubio fide
 probat. Dec. conf. 176. numero primo. Sane conf. 201.
 num. 14. d. d. l. si res §. 3. ff. ad trebell. c. Imperator cum

¶ Deum placebat etiam alia ratio decisionis, quod Franciscus ratione detractionis non potest pretendere nisi octavam partem, quam fuisse detractionem fuit deducendum et subrogationem, idem et aliis alienationibus factis pro dotanda Franciscæ, ut in d. decis. A qua Domini ex prædictis, & aliis de quibus per informantes noluerunt recedere: non est adhibenda ratio ipsius

Bonon. Fideicommissi de Cattancis

Veneris 10. Martij 16 17.

R. P. D. PIROVANO.

FIRMATA per alias decisiones eidentia fidei
pmissi Andree Caraceni, et vocacione de fidei
denia D. Iteoz, et filium Iudowis de fidei
Iteoz fororis pceptentis auocare bona a DD. Leq-
uis, et alijz etis pdes foribus qui causam habuerunt
a Cesare filio Andree prohibito bona vincula distia
here, quia de fidei commissa vnuerfalis, et pferent
de consensu regulariulz male solendi detrahi de ree-
pi per gnuatos. Ideo ad hunc effectum placuit Dominis
disputare an, quid et quantum fit detrahendum: &c.

Quod ad primam partem dubij, an sit detrahendum,
quod idem videtur importare, an comprahendat detra-
ctiones possessorum habentibus causam a Cesare filio
Andree fideicommissantis, videbatur Dominis non ef-
ficaciorum, quia peraguntur, et eius heredes hoc
etiam permittit Patrimonial. 47. n. 6. lib. 1. et consil. 55.
m. 5. lib. 3. Per ergo de fideicom. art. 3. in prin. et per to-
tum, et idem licere videtur habentibus causam ab eis,
quibus competunt illi detractiones, unde venditor

cōpetere poterant. l. doli §. i. ff. de contr. empr. l. emptori C. de eniā. Oldr. cōsil. 107. num. 8.

Quod ad fecundam partem, quid fit detrahen. quod videtur tepere qualesitatem, non speciem patrisfamilie detractionis, nempe funis impem. & sepulcri per testatorem ordinari. Idem forte eiusdem testatoris vxor, legatumq; alimentorum eidem fletore relium, legata pia, et alienum testatoris, dotes Iulie & Lucretie filiarum testatoris, & melioramenta in bonis alienatis facta, ac demum legitimam, que in presenti non excedit quaterne attento numero filiorum Andree fideicommittentis.

Concedendum vocati in primis nullam habendam
esse rationem legitimam, nec et eo quod filius non con-
ficiens inventarium, ut in presenti delictu de Cesare,
amittat suam legitimam, quia i secundum veriorum opi-
onem, deum per Gabrielem, §. 38. num. 3. volum. 4.
Vasq. de success. creat. §. 8. num. 1. §. et alios allegat. per
Crass. de success. §. legitimus. q. 35. per omissionem inven-
tarii non impediri, quin nedium legitimam i sed et re-
bellianica deducatur, licet i inventarium fasum fuisset,
sed et ratione, quia omisso inventario cessat presum-
ptum, cum de lege vii glo. in glos. ff. de probat. ita et
filii quae de sua iniectione sunt, teneant probare dum
excipit adversus fidicommissarium de credito legitimam
et eius quantitate, cum in hac parte suffineat patres
et filios, ut in istis terminis post alios pōderat Didac. var.
resol. lib. 3. cap. 6. num. 4. Per re. de fidicom. ann. 30. nu.
4. Garz. post. de solub. et de idem scripta videtur necesse
est, in Roma in vna Perulina bonorum de Herculaniis
a. lunij 1581. coram Brado. in Romana legata. 29. Aprilis
1613. corā R. P. D. Cavallari et in Bononia de Positi-
4. Maji 1615. coram R. P. D. Valsoldo. idco fi de statu
hereditario non doceatur, quae scilicet bona sine ione
in hereditate, et quod alia bona non adfuerint, ex quibus
filius legitimus consequi non poterit, inculcis dis-
cedatur dispartio pro Leonij, et praestitio et pro
batione carere. *etiam in 109. d. ubi dicitur. lib. 2. et in 109. d. ubi dicitur. lib. 2.*
Contarium tamen pretendebat Leonij, scilicet non
regere aliquid probationis, cum sine re posse fore, et
ex persona G. d. ubi habetur fundus sine re, et in 109. d. ubi dicitur. lib. 2.

per personam. Ceteris in hac parte fundatur intentionem, quod non obstat, quod fideicommissio possit detrahere legitimam de angustioribus hereditatibus. I. patet in primis, si liberus s. liberus de bonis liber. Alex. in l. in actum. §. in primis. num. 2. ff. de fideic. G. br. confil. 138. m. 2. vol. 2. Scraph. edit. 869. num. 6. et de prolegibus de detractionibus per retentionem possunt consequi satisfactionem in eisdem bonis vinculis pro concurrenti quantitate rei posside. Et quod id legitimam esse boni summi per de detractionibus non esse faciendam, quia quia bona fuerint in hereditate, vel et esse alienata per heredes, qui et angustior creduntur legitimam, et detractionem excludunt, pro in bonis omnibus potest per legem, qui de fidei probat Peregr. confil. 3. num. 27. vol. 2. et de fideicom. 1. §. num. 24. Hond. confil. 74. lib. 2. Rot. edit. 602. m. 2. §. si diuers. confil. 2. quibuslibet.

Ceterum quia pro Canticis docebat de alienationibus bonorum hereditariorum dicitur per Celsum, *si contra Leonis videtur presumptio et in potestate I. Marcellus §. res que vbi etiam la. num. 2. ff. ad Sent. Treb. Cap. in conli. §. 8. m. 3. vol. 2.* & per consequens illis incumbere onus probandi in subiectis illis bonorum alienatorum dicitur *et legitima* & *et contra* Leonij probantur diuersa de b. ad. que tenentur testator, que equipollere precidis alienationibus, & presumptionem tollere preuidentur. Ideo placuit Dominis primis firmare alienationes, & soluique respectu, & quantitate eorum, vt inde maturitas delibet possit que ratio illis legitima & aliarum acti-

ationum esset habenda.

Incipiendo igitur ab alienationibus & creditis hæreditariis, probatur ex instrumento secundæ diuisionis, quod Sixtus habuit ex bonis communibus cum Andrea ceteris fratre lib. 1064. ex quibus promissit solvere Cesaris pro eis medietate lib. 5532. pro ut postea ei fuerit solutus, ut ex instrumento solutionis patet, dum heredes Sixti soluerunt Cesaris lib. 4226. pro residuo libr. 5532. & quantum diceretur hoc creditum potuisse creati cum Cesare post obitum Andrea, cum de anno 1522 inita fuerit conventio inter Andrea & Sixtum super extrahenda pecunia ex massa communi pro coaduatione dorum filiarum nubillum, & de anno 1577. decessit Andreas, & usque ad annum 1535. durauerit communio inter Sixtum & Cesarum, quo medio tempore potuit obtingere extractio pecuniarum ad eum effectum. Tamen fuit responsum latis apparere creatum cum Andrea ex natura socialis conventionis, quæ per mortem Andrea dissoluta remansit, adeo, & actiones, §. morte, ff. pro socio. Ita ut necdum redditus & fructus Cesaris non intraret causam, quia de eis particularis ratio reddenda erat per tuores, scilicet matrem, & Sixtum, & prout reddita fuit, sed neque intrare poterant, quis non supererat ex quo propter mala tempora tuores eos ad solvendum stabili alienare, ut legitur in secunda diuisione.

Præterea probatur peruenisse ad manus Cesaris lib. 1500. ex precio vnius possessionis venditi pro libra 3000. nec videtur posse sustineri, quin hæc bona pro ea parte essent de hereditate Andreae stante communione omnium bonorum inter Andrea & Sixtum enunciata in eodem Instrumento secundæ diuisionis, & venditione per Sixtum facta communi nomine, scilicet proprio & Cesaris antequam sequera esset inter eos diuisio, quibus intrat præsumptio, quod si filius & habuerit apertè, quicquid habere reperitur, nisi contrarium probetur. Bal. in l. 1. C. de patri potest. Menoch. consil. 207. num. 12. nec dissensit Surd. qui ex amine hunc articulum deest. 379. quando, ut in presenti, non consistit longitudo tempus ad mortem testatoris, ad diffinitionem, & tunc non conficit inuentarium, propterea nisi probetur de hereditate & bonis Marci Antonij cessat allegatio possibilitas ad æquiuocandam probationem deducta. Perueniunt etiam ad manus Cesaris alie lib. 750. ex pretio re tractationis domus factæ Malucetis pro lib. 1500. quia donus verè probatur de hereditate Andreae ex assertione Cesaris in instrumento concordie cum Ioanne de Malucetis de anno 1542. quicquid incidit, ter dixerit Ioannes filius d. Bartholomei in sua retrovenditionis, quod Cesar conduxerit eandem domum de anno 1527. 20. Angull. in l. 1. C. de retrovenditione.

Denum pro aduatione bonorum diuisorum inter Sixtum, & Cesarum eius nepotem eidem perueniens sunt per assignationem in prima diuisione lib. 225. quæ cum deberentur ex causa permutationis bonorum à quodam Caisano. Imolentis, de eorum exactione non videtur dubitandum, cum debitor non solvendo fieri non potuerit attentæ reali obligatione, & regressu ad bona permutata, & hæc pariter vni cum aliis supradictis constituit summam lib. 8000. & soluitur lib. 1000.

Ex solutionibus verò huc creditis, quæ ex persona Cesaris opponuntur. Primo iustificatur creditum dotis matrem eiusdem Cesaris pro summa 2000. & aliarum lib. 200. ad eandem matrem spectantium ex confessione Andreae mariti in testamento, per quod Cattaneus fidei promissum probant, nec censetur consilium per additionem & hereditatis sine beneficio legis, & inuenta xij. debitori C. de pact. l. scimus §. in computatione C. de iur. delib. quia creditum post aditam hereditatem

superuenit per mortem Ioseph maris, cui successit Cesar, quo casu per imaginariam solutionem non confiduntur actiones, ut sapienti Rota distinxit inter hæredes creditorem ante vel post aditam hereditatem signatæ in causa Bononi de bonignioribus de 20. Nouemb. coram R. P. D. Caullerio.

Secundo probatur expense funeris saltem in scuis quinquaginta, quæ constitunt summam lib. 200. & de minimis vix est concedens.

Tertio videbantur etiam excomputandæ pro aliqua parte illa lib. 1500. ex precio possessionis supradictæ venditæ pro summa lib. 3000. cum legatur per Sixtum, & matrem Cesaris conuersæ etiam in solutionem debitorum, onerum, & grauaminum reliquorum per Andrea, quæ in legitima extinctione cedere non debent.

Ex respectu dotis Iulie scutorum mille ad eam summam ab Andrea patre, & testatore taxatâ non impugnat per Cattaneos, sed pro maiori summa concedunt fideicommissarios non esse grauatos, ex quo grauius non videtur concessa talis facultas stante præsumptione pro patre, ut concederet filias (vas dotaui. Cast. consil. 27. num. 6. lib. 1. Scraph. decil. 940. num. 6. cum aliis plerisque, quod tamen potest particulariter disputari, si Leonij non sequantur.

Cattæ autem credita non videbantur Dominis iustificata ad alia obiecta, id est ad 25. num. 3. de dolo.

Nam pro dote Lucretiæ fororis Iulie, & pariter testatoris filie non probatur, quod eueniret alius nuptiarum in conditione per testatorem positus, vel quod dos fuerit soluta, quæ necessitas sumitur non per alium tantum, tanquam in factis consentientia. Bal. consil. 229. lib. 2. Neque dicatur dote in prædicta omnino esse detrahendam hoc eueniret casus nuptiarum, iuxta ante nuptias Lucretia decesserit cum testator noluisset ita accidere casus mortis eorum, vel alius casus ante diem legati, quod infra scripti eius heredes super lucrarentur omne reliquum, quia potuit decessisse viuentem testatorem, vel mortuo Cesare, in quibus casibus legatum vel caducum remanebat. l. unica §. pro secundo C. de test. toll. vel Cesarini filii poterat dicere si cum, ut posset transferre ad suos heredes. Ex vterius substituto de hæredibus testatoris non videtur restricta ad Cesarum solum, sed ad omnes suppositos cum loquutus fuit de hæredibus in plurali Anchast. consil. 393. num. 2. per l. stipulatio ista post prin. §. si autem ff. de verb. oblig. & per eo sequens heredes Cesaris nihil acquirunt, sed fideicommissarij, cum dicantur heredes & Andrea, quamuis per longam successionem testatoris succedant l. fin. C. de her. instit. l. qui per successionem ff. de leg. iur. Perleg. post alios consil. 19. num. 1. lib. 1.

Si similiter legatum alimentorum Ioseph uxori testatoris non probatur, quod habuit effectum nisi siquid pendatur eandem Ioseph acquiescente conditioni appositæ per testatorem de conferendo dotes suis futuræ alimentantium, & plerisque quævis deberetur simili legatum, non est absolutum, quod ad debitum hæredis sita perueniunt, quia transiunt illi, & veniunt desiderat aliquod indicium mentis testatoris, ut fuit ponderatum in causa Scenaghiæ. præd. 18. Martij 1616. coram R. P. D. Andrea, & eidem dicendum videtur de legato lib. 50. relicto mox illis S. Bernardini, quia etiam consistit de illius solutione, at tamen uti distributum in sex annos, & singulis annis pro rata, videbatur conuenire eadem rationem, quæ de annuis legatis, ut scilicet de fructibus ab hæredibus perfoluenda, nisi colligatur mens testatoris contraria.

Legata pia non apparent soluta, & habent eandem difficultatem, ut de fructibus, non autem de substantia sunt perfoluenda.

Mellioramenta non probatur.

Sepulchrum a testatore ordinatum cum impensa ad minus scutorum 1500. neque illud probatur edificatum; ita ut pro predictis in presenti nihil videatur de-
trahendum.

Romana Fideicommissi de Stephanelijs.

Lune 24. Aprilis 1617.

R. P. D. REMBOLDO.

DICTUM fuit Bruto, & fratribus de Stephanelijs dandam esse immisionem in bonis, de quibus agitur. Nulla enim de fideicommissio inter partes controuersa erat, nec minus dubitabatur, quin ad fauorem dictorum fratrum dicto fideicommissio locus factus esset. Et quod Tarquinia fideicommissi dicta bona possideret, abunde probatur, nedum per testes, qui bene concludunt de dicta possessione iux. not. per Crau. consil. 316. in fin. ver. sed illud Modern. de fideicommissi. art. 49. num. 14. Verum etiam ex testamētis Lucij Martij, & Octauij, & ex propria quoque confessione Rutilij tam in instrumento concordie inter dictum Rutilium, & Alexium facte, quam in eius testamēto, & hęc confessio non nocet etiam illius heredibus, Fel. in cap. si cautio, num. 15. extra de fide instrum. Soc. consil. 249. num. 29. in fin. Bald. consil. 89. num. 3. libro 1. Aym. consil. 125. num. 2. Ruin. consil. 128. numer. 16. libro 2.

Nec obstat, quod prætenditur solum dictorum bonorum fuisse in bonis quor. Christophori aut Rutilij, qui omnia sua bona fideicommissio grauauit ad fauorem descendentium, atque ideo saltem quod ad dictum solum tanquam anteriori fideicommissio obnoxium non potest dari immisio vocatis per testamentum Tarquinie. Quia huic motui Dominus multipliciter responderunt.

Et primo quod testes, qui ad probandum, quod dictum solum fuerit in bonis Christophori, adducuntur, uti et examinati in alio iudicio non probant in isto. Ruin. consil. 14. num. 1. lib. 2. Put. decil. 166. lib. 1. Ret. diu. l. decil. 35. numer. 7. par. 2. Cardin. Seraph. decil. 967. num. 4.

Secundo quod dato quod probarent etiam in hoc iudicio, non videntur satis concludere, quod solum à dicto Christophoro possessum sit illud idem, de quo nunc agitur.

Tertio quod cum Octauius reliquerit dictum solum iure legati Tarquinie, & Tarquinia illud tanquam proprium fideicommissum supposuerit, non possunt ex aduerso venientes dictam alienationem impugnare, quia sunt heredes hæredis dicti Octauij, & dictæ Tarquinie vulgat. l. cum à matre C. de rei vendic. l. filius fam. §. cum pater. ff. de leg. 1. l. vnum ex familia. §. sed si vno. ff. de leg. 2. Card. Seraph. decil. 1177. num. 12. cum similibus.

Minus prædictis immisioni obstat exceptio detractio num. faciendarum. Quod enim ad trebellianicam ultra quod respectu portionis, quæ Hermeti obigit, nulla competit Margarite, nec alijs heredibus Rutilij detractio, quia Rutilius non successit Hermeti tanquam hæres, sed tanquam fideicommissarius, l. 1. §. denique & ibi gloss. in vers. secundo quartam, & l. mulier. §. fin. & l. ex affe. ff. ad Trebell. Pereg. de fideicom. arr. 3. num. 5. ver. qui autem, cum alijs adductis per Card. Mantie. de conic. vltim. volunt. lib. 7. tit. 1. sub num. 3. ver. hoc

amplius, & num. sequen.

Cessat etiam quod ad vtranque portionem Hermetis, scilicet & Rutilij dictæ trebellianicæ detractio, quia censetur et ad trebellianicæ prohibita nedum eo ipso, quod fuit inductum inter vocatos recipiendum fideicommissum, & prohibita in genere quousque alienatio, Gabr. ad Trebell. consil. 9. num. 9. & 10. Card. Mantie. de conic. vltim. volunt. lib. 7. tit. 12. sub num. 13. ver. sed. communis Doctorum schola cum pluribus sequent. & fuit dictum in Bonou. de Mangioliis 16. Iulij 1606. coram Reuerendissimo D. meo Decano, sed etiam quia in specie prohibita reperitur alienatio bonorum, de quibus agitur, vnde subintrat regula, quod si de re specialiter alienari prohibita non potest detrahi trebellianica authent. sed & in ea, & ibi Bal. & alij. C. ad l. Falcid. Aret. consil. 19. num. 9. ad medium, ver. amplius dico, & consil. 37. num. 10. ver. maxime quia testator. Rom. consil. 206. nu. 1. ver. primo quia, & ibi Mandos. qui testatur de communi in vers. non detrahitur, latè Rolan. consil. 9. num. 15. lib. 4. Paris. consil. 126. num. 34. lib. 1. Petr. de fideicom. q. 8. num. 219. ver. contrariam tamen Guido Papa decil. 52. num. 2.

Et quamvis regula ista limitetur, ut locum non habeat, quando alia bona non exant, hæc tamen limitatio in proposito non applicatur, quia præterquam quod huic modum probatio, quod alia bona non extent, incumbit hæredi, ut infra dicitur, constat etiam in casu isto, quod Tarquinia ultra bona, de quibus agitur, habuit dotem fecit. 1500.

Et eadem quoque ratione tollitur exceptio detractio legis, nam respectu portionis Hermetis dicta detractio non competit Rutilio, quia ut dictum est, ipse non est heres dicti Hermetis grauati, Gabr. consil. 46. in fin. lib. 1. Petr. de fideicom. q. 15. num. 114. ver. contra tamen.

Et in omnem euentum tam respectu portionis dicti Hermetis, quam etiam Rutilij fuit dicta legitima: cum sumpta per alienationem domus magnæ pro dote Tarquinie hypothecata à dicto Rutilio, & Hermete facta ad nor. in l. Marcellus. §. res quæ. ff. ad Senat. Consult. Trebell. Paris. consil. 17. num. 31. & sequ. & consil. 18. num. 108. & seq. lib. 2. Pereg. de fideicom. arr. 39. num. 4. ver. si scilicet autem est.

Non obstat, quod dicitur alienationem domus prædictis detractioibus non sufficere, quia regula, quod allegans bona non sufficere, habet intentionem fundatam, & transfert onus probandi contrarium in aduersarium iux. gloss. in l. cum de lege. ff. de prob. Aym. consil. 19. sub num. 18. præcedit ubi pro negante concurrat aliqua presumpcio, secus autem ubi illa deficit, & ita prædictam gloss. intelligunt, & notabiliter declarat Bart. Alexand. l. al. & alij omnes in l. fin. §. licentis, C. de iure delib. Gabr. consil. 118. num. 7. lib. 1. Nat. consil. 199. num. 8. & 9. ac propterea cum in casu isto non solum non militet aliqua presumpcio pro heredibus dicti Rutilij, ex quo dictus Rutilius nullum conficit inuentarium, pro quo solet præsumi, sed potius ex deductis pro fideicommissario verisimile reddatur alienationem omnes prædictas detractioes absorbere, præbatio, quod dicta alienatio non sufficit, incumbit hæredibus dicti Rutilij, ut in terminis hæredis, qui inuentarium non conficit, consuluit Nat. dicto consil. 199. num. 11. & consil. 238. num. 8. Ruin. consil. 81. sub numero quarto, libro quinto: Gabr. dicto consilio 118. num. 7. lib. 1.

Et eandem opinionem latè probat Couar. var. resolut. lib. 2. cap. 6. num. 4. Peregrin. de fideicommissi. artic. 39. num. 14. Ferrant. Gruz. pærocin. 60. per tot. lib. 2. quos secuta est Rot. in vna Penultima bonorum de M. sca.

Herculanis 2. Iunij 1582. coram Brauo. & nouissime in causa Romana legati 29. Aprilis 1613. coram R. P. D. meo Cavalerio. & in alia Bononien. de Postis 4. Maij 1615. coram R. P. D. meo Vbaldo.

Extant & alia multa decisiones impressæ, quæ sunt citatæ in antecedenti responso Et uidet etiam decis. corâ Sanctissimo Ludouiso. 266. in fin. et ibi Adden.

ARGVMENTVM.

Nuentarium an per procuratorem fieri possit; Et de quibus rebus fieri debeat; & quomodo arguatur dolus hæredis.

SVMMARIVM.

- 1 **I** Nuentarium per alium fieri non potest nisi de rebus in alia iurisdictione positis.
- 2 Vel saltem requiritur speciale mandatum num. 2.
- 3 Legitimas persona semper est facienda, nec dicitur sublatâ per Statutum remouens omnes exceptiones.
- 4 Inuentarium ex omissione bonorum an in totum sit nullum, & hæres teneatur ultra vires hereditarias, vel potius ad duplum.
- 5 Distin. dummodo importat conditionem.
- 6 Bona in inuentariis describi debent cum suis qualitatibus distinctis.
- 7 Dolus hæredis in confessione inuentarii quando præsumatur.
- 8 Et quid si mulier sit hæres. Vel coniunctus. Vel bona sint non abitis qualitatibus ibid.
- 8 Vfusfructus relictus uxori restringitur ad alimenta exsantibus filijs.
- 9 Bona omnia per testatorem possessa etiam deposita in inuentario sunt describenda.
- Etiam si à creditoribus occupata fuissent num. 10.

RESPONSVM XXI.

Adfit Deus, & Beatissima Virgo.

- I**NVENTARIUM factum per DD. Margaritam, Cæciliam, Andream, & Franceschinam hæredes Petri Riccij Senogalicen. est nullum, Et quidem respectu dictarum DD. Margaritæ, Cæciliæ, & Andreannæ, quia non fuit factum ab ipsis psonaliter, sicut factum fuit à dicta D. Franceschina; Inuentarium igitur per alium fieri non potest, nisi de rebus in alia iurisdictione positis, & hoc modo procedit text. in l. fin. si aut dubius l. fin. C. de iur. delib. ibi. *vel per instructos procuratores in loca, ubi res posita sunt, miscendos*; & trad. ibid. Paul. Cast. sub num. 5. & laf. sub num. 4. Ang. de Perus. de inuent. numer. 10. & in l. 1. §. hæc stipulatio fuit plusquam per l. Falcid. Franc. Porcel. de inu. n. cap. 2. num. 6. Guid. Pap. de forma inuen. sub num. 7. Nat. consil. 214. num. 15. Rol. de inuent. verfic. Item an requiratur & est in tract. de inuent. diuersi. nouiter impreso q. 11. 112. & 115. Phanut. de inuent. par. 3. num. 68. Coraf. de hered. inuent. num. 19. Bursi. consil. 370. num. 13. & Craff. qui de communi testatur §. inuentarium q. 4. num. 11.

Et quando admittetur per alium fieri posse inuentarium, saltem requirebatur §. speciale mandatum, nã

cum inuentarium sit actus, per quem hæres penam incurere possit, si illegitime fiat d. fin. §. licentia; & si fin. verò C. de iur. delib. cap. propter speciale requiritur mandatum l. 3. §. 1. procurator. & ibi Dodor. precipue Dec. ff. quod quisque iur. Seraph. decil. 969. num. 6. Rucitq. etiam nam in inuentario hæres fateatur quæ bona reperierit in hæreditate; Et ad conficiendum requiritur speciale mandatum, vt confessio procuratoris præiudicet domino, Seraph. decil. 987. num. 5. Et in specie nostra, quod ad confessionem inuentarii speciale requiritur mandatum. laf. in d. l. fin. sub num. 4. & clariùs Bursat. d. consil. 370. num. 11. ac Thefsur. decil. 155. per totam.

Neque dici potest hoc sublatum esse ex decreto Ducali; Quia iudi decreto remissæ tantum sunt solemnitates inuentarii, puta signi crucis, subscriptionis hæredis, & alie similes, de quibus in d. l. fin. §. fin. autem dubius, legitimatio autem personarum nunquam dicitur remissa; sed hæc in omni actu requiritur gl. in l. 2. & ibi Bart. Alex. & laf. C. de edict. diu. Adrian. toll. Barb. & ceteri in rubr. C. qui admittit. Et in specie de Statuto remouente omnes exceptiones, quod non intelligatur tollere exceptionem inhabilitatis personæ Dec. post alios in c. ex parte 2. num. 4. in 4. fallent. de offic. deleg. Purpur. in d. rubr. C. qui admittit num. 8.

Eo magis, quia hæc non est particularis solemnitas inuentarii, sed requiritur in omni actu, in quo agatur, vel de penæ incurtu, vel de particulari contestatione vt supra fuit dictum.

Præterea dictum inuentarium respectu dictarum omnium mulierum est nullum, quia omnia fuit descriptio multorum bonorum etiam stabiliū hereditarium notabilis considerationis, vt in facto deducitur. Licet enim maxima sit quæstio, 1. an ex omissione bonorum inuentarium in totum sit nullum, vel potius hæres solū cadat in penam dupli, & Mynoch. latissimo consil. 471. tueatur hanc vltimam opinionem; Altera tamen prior, quod i. inuentarium in totum sit nullum, & hæres teneatur ultra vires hereditarias, est magis communis, quando omisso dolo est facta, vt constat ex Turret. qui expendit rationes, & authoritates viriūq. partis consil. 47. per totum lib. 1. Honed. consil. 34. lib. 1. Gaspar. Anton. Thefsur. lib. 1. quæstion. forensi. q. 10. quæ est impressa post dictum tract. de inuent. diuersi. nouiter impressum in fine, qui refert Senatū ita resoluiss. in casu, in quo hæres omiserat describere decem iugera terræ, dicens etiā ab hac opinione in iudicando nō esse recedendum Mari. Antonij. qui & ipse de communi testatur var. resol. lib. 2. a resol. 8. & Craff. d. §. inuentarium q. 12.

Cessareq. videtur omnis difficultas in propolito si tract. dicto Ducali decreto, quod remittit solemnitates inuentarii, per che vi si panghian esse le cose da notarsi, quæ dictio, per che, idest, dummodo §. importat conditionem. Bart. in l. quibus diebus §. fin. num. 2. 4. & 9. ff. de cond. & demōstr. Anchar. in clem. unica num. 6. de concess. præben. Capua. q. decil. 35. num. 2. & 3. par. 2. Gabr. consil. 65. num. 1. lib. 1.

Adiit igitur nam distincte non fuerunt descripta bona cum suis qualitatibus, sed nimis confuse, & turbide, vt sic ex hoc quoque corruat inuentarium, quia frans de facili committit potest supponendo bona decetiori loco descriptorum. Nat. consil. 574. & 575. Rol. consil. 73. lib. 2. & de inuent. verfic. Item requiritur, & est in dicto tract. diuersorum nouiter impresso q. 109. Hond. d. consil. 34. lib. 1. & resoluti Rota nostra in vna de Sabudinis coram D. Talia.

Nec ex eo se exculare possunt dictæ mulieres, quod ignorauerint bona omnia in inuentario esse in hereditate.

Tum quia ratione considerationis, cum essent mater-

& fore,

de forores respectu defuncti presumuntur scire que, & quod illa bona essent in hereditate. Guid. Pap. consil. 4. §. item. 6. Grat. consil. 5. num. 2. & 10. lib. 2. Honded. lib. consil. 3. §. num. 26. sub num. 19. & num. 61. libro 1. Tum etiam quia bona omnia nominabilis sunt qualitate, & valoris, cum præcipue extent immobilia, quorum insignificancia in herede non presumitur. Gaspar Anton. f. h. i. u. r. d. forens. q. 10. lib. num. 8. qui vt supra dictu fuit, refert Senatam declarasse inuentarium nullum ex omnia descriptione decem iugerum terre, eo quoniam dolus tunc presumitur commissus, scilicet quando res aliqua levis fuit omnia.

Tanto magis quia heres, qui vult vt beneficio inuentarij, teneatur omnia diligenter perquirere, l. si quis intra C. de bon. prole. Abb. consil. 7. §. num. 6. vers. Prius terra lib. 2. Hond. d. consil. 35. num. 20. Adde q. 10. §. 1. Additur, nam confessio in inuentario intra eundem animum, quod illud factum fuit, D. Margaria mater ob sinuit sibi adiudicari ad computum dotis bona stabilia in inuentario omnia, Et etiam insinuat Venetis pro declaratione, quod quidam Carinus quæ Petrus Riccius retinebat sub alio nomine etiam ad ipsum Petrum, & successu illius heredes pertinere, & super hoc varios testes adduxit. Hinc enim manifeste scientia, & pater dolus deponitur. Detegitur, quod non alia ratio se omnia hæc fuisse in inuentario, quam & audaci et illi testes, sicut etiam eodem prauo animo Petrus Riccius viuens celabat dictas carinas esse proprias, ne si inuentariam, creditorum, quorum maxima pars ipse præmebatur, deuenissent, eas sibi accipissent. Patet autem dictæ mulieres, quod si dicta bona non descenderent in inuentario, in noticiam creditorum non deuenirent, cum maxime essent sub alieno nomine, siq; possent eas pro se retinere; sicque postea facere cursuras. Adde, aperte dignoscitur, quia alia habita dictorum bonorum notitia statim ea inuentario addidissent, siue protestare fuerant se facturas esse, & siue tacere tenebantur. Guid. Pap. de inuentum. 6. Hond. consil. 35. sub num. 29. lib. 2. & ob id protestatio illa redditor nulli fuit. C. deus. Hond. d. consil. 34. in fin. Neq; ad dolo excusat, quod sine mulieres, quoniam aduersus eas dolus circa factum presumitur, vt in his terminis scribit Hond. d. consil. 35. num. 64.

Nec obest, quod si adus fidei fuerint per matrem, & non per forores defuncti. Nam cum mater quæ fuit vna ex hæredibus plenam omnium scilicet omnium bonorum, & ob id in inuentario potuerit omitti, vel saltem hæc causa, quamvis foret iniqua, possit excusare dictas mulieres.

Item primò dicitur nequaquam verum esse, quod aliqua bona pertinerent ad dictam matrem, nam cum testator haberet filios, propter illud testatum quod esset donata, & madonna restringitur ad alienata tantum cum præminencia in domo, & hoc tam de iure communis, præcipue ex consuetudine Bulgari. l. si R. ip. & ceteri omnes in l. nemo potest leg. de leg. l. si. i. titia. Scitum cum nuberet de leg. 2. Suet. de alim. q. 2. tit. 8. quæ etiam ex censu Statutorum Venetorum, vbi conditum fuit testatum, & vbi habebatur ipse testator, qui erat Venetus, clarè hoc dispensatum, quod propterea sunt attendenda ad interpretationem testamenti. Bar. in l. 1. C. de Sum. Trio. & f. d. Cath.

Lib. II.

Præterquam cum dicta mater ex commodum dicti Petri eius filij tempore, quod dotare sine rationibus forores, renunciantur omnibus iuribus sibi in illis bonis competentibus, & etiam vultu dicti, propterea inspicua est hæc excusatio, cum mater nullum prorsus ius haberet in dictis bonis.

Præterea cum Petrus tempore mortis sue possideret hæc bona; capropter iniquis est hæc excusatio, quoniam inuentarium fieri debet de bonis repositis in hereditate etiam quod illa non essent propria defuncti, sed essent aliena, seu ad alium pertinerent, quin etiam si solum essent deposita, vel comodata defuncto. Porro tenet, quod omnia appareant, quia inuentarij non aufertur alicui, sed potius assignantur boni dominis suis, si qui extent. Rol. consil. 73. lib. 2. & de inuent. §. penult. quæ sunt & est in dicto tract. nouiter impresso q. 108. Rota d. decil. 72. par. 2. nouiss. H. ded. d. consil. 35. num. 55. lib. 3. Et de vxore bona mariti pro dotis restitutione tenente, quod de eis inuentarium conficere teneatur Rol. de inuent. q. 3. t. & est in v. tract. nouo q. 45.

Vltimò nulli constat prædictas mulieres ex hæc causa motas fuisse ad omittendæ defensionem dictorum bonorum, sicut hoc probari debebat, nam quando quis allegat se ex aliqua causa aliquid fecisse, vel omisisse, prius constare debet de existentia illius causæ, deinde quod ille ex ea causa motus fuerit ad sic faciendum, vel omittendum, nec sufficit allegare postea aliquam causam, & dicere ex ea motum fuisse, vt post alios bene explicat Hond. in his terminis nostris d. consil. 35. num. 55. & 56. lib. 2.

Nō obstat, quod aliqua ex dictis bonis omisis possetur per Cameram Ducalem tempore confecti inuentarij. Quia hoc nil refert, nā inuentarium fieri debet de oibus bonis, quæ tempore mortis de facti erant in hereditate d. l. fin. §. in autē dubius C. de iur. delib. Ang. de inuent. ou. 19. Rot. d. decil. 72. & est tristissimum. Et ob id licet aliqui creditores postea occupauerint aliqua bona, illa tamen describenda erant facta narratione occupationis eorum per tales, & tales creditores vt omnibus creditoribus, legatariis, & aliis innotesceret, sicut hæreditarius, possent; alij experiri de iuribus suis aduersus eos qui postea occupant bona ex. t. ex. in d. l. fin. §. & per farcam.

Eoq; magis quia mater postea egit aduersus Cameram Ducalem, & bona illa recuperauit se per omni respectu descriptio illorum fieri debebat.

Non obstat deniq; Carine non possiderentur per Petrum tempore eius mortis, sed per aliu, vt ex instantis apparet.

Quoniam instrumenta ex erant simulata, sicut ipsa mater testibus probauit, nam in prejudicium creditori Petrus simulabat se bona non habere, & ob id talia instrumenta considerari nō possit, ac si nō extarent, quia id est simulata, nulla habet existentia & substantiam, sed solam apparenziam; est corpus sine anima. Rot. consil. 65. & in d. nemo potest vbi l. si. & l. ip. de leg. 1. §. 1.

Præterea omni in casu saltem descriptio dictarum carinarum addi debebat inuentario, tempore quo recipi te fuerunt, quia vt dictum est, etiam ac aliquis bona hæreditaria apparerent, quæ in inuentario non sunt descripta, teneatur heres ea addere inuentario, alias est in dolo. Hond. d. consil. 34.

Vnde nulla ratione excusare se possunt dictæ mulieres a praua confessione inuentarij, & ob id tenei debent ac si inuentarium minime confectum si fiverat fecerit auct. de hered. & fidei. & dictum est super.

Laus Doo, & Beatissimæ Virgini.

1 2 A R.

ARGVMENTVM.

EOna fideicommisso subiecta an & quando alienari possint ex causa æris alieni testatoris, vel hæredis, vel pro dote constituta, aut apparatus.

SVMMARIVM.

- 1 **I**nuentarium, in quo descripta sunt debita, non probat illa debita nisi in prauudicium hæredis.
- 2 **F**alsum in vno in omnibus falsum presumitur.
- 3 **A**lienatio bonorum fideicommissi subiectorum ex causa æris alieni testatoris ut valeat, oportet, quod alienatio ex hac causa fit facta.
- Item pecunia sit conuersa in extinctionem debiti ibid.
- Item quod creditoris urgeretur num. 5.
- Item quod alienatio non excedat summam debitam numero 6.
- 4 **I**n inuentario non sunt deservenda debita defuncti.
- 5 **V**erba que possunt referri ad hæredem, & testatorem, interpretantur ad testatorem.
- 6 **A**lienatio bonorum fideicommissi subiectorum ex causa æris alieni hæredis, ut valeat, que censuræ debet, & num. 9. & seq. & per totum resp.
- 7 **H**æres presumitur alienare ad extinctionem fideicommissi, & num. 12.
- 8 **N**ecessitas alia est naturalis, alia accidentalis, alia legalis alia culpabilis.
- 9 **E**videns dicitur quod nulla tergiversatione potest celari.
- 10 **E**mpior rei subiecta fideicommissi excusatur quando emptor & venditor ignorauerunt fideicommissum.
- Limitatur quando res fuit expressè prohibita alienari.
- 11 **T**estator permittens bona fideicommissi alienari ex causa dotis intelligitur quando alimunde dos dari non possit.
- 12 **B**ona fideicommissi possunt alienari nedum pro dotibus, sed & pro apparatus.
- Item oportet ut præcedat de his confiteri ut ibid.
- 13 **B**ona fideicommissi non possunt alienari ex causa dotis, vel illius augmentum ad extinctionem fideicommissi.
- Et in casu hoc recurrendum est ad arbitrium iudicis numero 35.
- 14 **P**radium magni valoris pro modica summa distrabino potest.

RESPONSVM XXII.

Assist Deus, & Beatissima Virgo.

LIBRARI O, de qua agitur, bonorum fideicommissi subiectorum sustineri non potest, neque pro debitis testatoris, neque pro debitis hæredis.

Non pro debitis testatoris.

Primo, quia non constat de aliquibus debitis, nec inuentarium quod

hæredes faciunt, in quo multa illius de iura sunt descripta, probat in prauudicium fideicommissariorum, aut aliorum, sed tantummodo in prauudicium hæredis, qui consociat inuentarium: præcipue cum instrumenta debitorum per excessum non sint scripta in inuentario ludicæ auctoritate, & cum alijs requisitis, citatisque ipsis fideicommissariis Bart. in l. tutor qui reperiuntur nu.

16. ff. de admin. tutor. Franc. Matc. q. 130. part. 1. Franc. Porcell. de inuent. cap. l. num. 8. Burlat. consil. 9. num. 25. Borgn. de tutor. sub nu. 64. Pat. Duens. reg. 187. in verbo Uocetum, versic. Decimo quinto, Capic. 405. 107. num. 11. Mascard. de probat. concl. 939. nu. p. Surd. consil. 377. num. 15.

Quod tantò magis est dicendum in proposito, vbi probatum est ex instrumentis publicis multa debita in inuentario descripta vera non esse, vnde intrat regula, quod scriptura in vno falsa in omnibus falsa presumitur. Doct. in cap. fraternitatis de heret. Menoch. de presumpt. libro 5. presumpt. 21. numero 90. & 91. & presumpt. 32.

Secundo, quia non constat ex hac causa faciem esse alienationem, & pecunias in hanc pariter causam erogatas fuisse, sicuti necesse erat probare. Causam de cil. 171. Gabr. consil. 118. nu. 5. lib. 1. Aymo. in respons. pro genero nu. 186. vel hoc ita admisso, vbi per multas columnas hoc probat. Quinimo non constat aliqua debita testatoris fuisse soluta ex hac, vel alia pecunia. Nec inuentarium vltimo loco factum, in quo non sunt descripta debita testatoris, probat illa prius soluta fuisse, cum quia id factum fuisse dicatur, quia verè illa debita testatoris, que in primis inuentarijs fuerunt descripta, non erant in esse, nec erant vera. Tum etiam quia si verè reperta fuissent, non tamen ex hoc vltimo inuentario apparere potest illa fuisse soluta, eò quoniam de necessitate scribi non debent in inuentario debita testatoris Bart. in d. l. tutor qui reperiuntur sub nu. 10. de admin. tutor. Surd. decil. 222. num. 9. vbi alios allegat, vnde hac causa potuit fieri hæc ommissio.

Tertio, quia necesse est quod ad hoc, ut alienatio valeat, quod creditores vigeant, alius voluntatis dicitur alienari iuxta text. in l. peto 5. prædium ff. de legat. 2. Gabr. d. consil. 118. num. 5. & 8. & dicam infra latius, & de hoc non constat in casu nostro.

Quarto, quia non est probatum, quod teneamus facta fuerit alienatio, quatenus vigeret necessitas, & non vltra quod probandum erat Gabr. d. loco Bal. consil. 331. nu. 3. libro primo. Aymo. dicto respons. pro genero nu. 93.

Non etiam pro debitis hæredis potest sustineri huiusmodi alienatio.

Primo, quia facultas alienandi bona subiecta fideicommissi propter evidentem necessitatem, de qua in testamento, debet intelligi de necessitate procedente ex facto ipsius testatoris, vel beneficii, que possunt referri ad testatorem, & heredem, ad testatorem referuntur. Ripa in l. ex facto in prin. num. 5. ff. ad test. ell. Menoch. consil. 106. num. 212. Intrig. de substit. cent. 1. quæst. 26. num. 52.

Secundo posito, quod pro necessitatibus hæredis potuisset fieri alienatio, tamen hæc, de qua agitur, non sustinetur, quoniam non est probatum alia bona hæredis non extraxisse, ex quibus succuri potuisset necessitatibus eiusdem hæredis, quod omnino probandum erat l. pater filium ff. de leg. 3. & in individuo casus nostri ponit Gabr. d. consil. 118. num. 6. versic. Tertio quia ad hoc, lib. 1. & Peregr. de fideic. arc. q. 1. nu. 22. Et faciunt tradita per Marcab. consil. 59. & per Rotam in vna Bonon. de Formagliariis 4. Nouembr. 1569. coram Oradino, & in eadem coram Illustrissimo Pamphilio 4. Nouemb. 1588. & rursus in eadem coram eodem 10. Martij 1589.

Tertio quia ad hoc ut alienatio pro necessitate hæredis fieri possit plura sunt necessaria, que in terminis ponit Bald. consil. 332. num. 3. lib. 1. & videlicet Primo, quod necessitas sit euidentis. Secundo, quod in eodem modum sit permessa potestas alienandi. Tertio, quod causam necessariam

necessaria nō sit superflua quāctas, quartō q̄ respectu loci, & temporis imminuat opportunitas, quinto quod cessat omnis fraus, & quod alienatio bona fide sit facta: Baldum sequitur Aymo. d. resp. pro genero numer. 93: sed de his non conuincit in casu nostro, quae ex aduerso erant probanda ut dicit Bald. d. loco. Quintimo praesum ptio est in contrariū in his omnibus, & praecipue, quod alienatio facta ab herede non praesumitur facta ex precisa necessitate, sed potius malo animo, & intentione euertendi fideicommissum, & sic hoc casu praesumitur dolus, & fraus. Cachet. decif. 168. num. 13. cum seqq. Alciat. resp. 511. num. 13. Menoch. de arbit. lib. 2. casu 182. num. 40. & consil. 334. nu. 46. & habetur in dictis decisionibus in causa de Formagliarijs. Igitur &c.

11 Quartō quia alienatio nō apparet facta ex hac causa necessitate, nam simpliciter census constitutus fuit, & non dicitur hac ratione necessitate illum constitutū fuisse licet requirebatur: Aym. d. resp. pro genero num. 386. vers. Hoc ita admissio. Quare alienatio tūc fieri potuit ex alia causa.

12 Quinto, quia non est probatum pecuniā ex alienatione acceptam conuertam fuisse in succursum necessitatis, & hoc tollit omnem difficultatem Cachet. dicta decif. 171. Gabr. d. consil. 118. num. 5. circa principium, Peregr. d. art. 40. sub num. 27.

13 Sexto nam omnis necessitas nō sufficit, alia est enī, quā a Doctoribus dicitur fatalis, quā a Catholicis debet dici accidentaliter, vel fortuita, ut cum quis in lazaros foris incidit, vel alius similis casus contingit, qui humano consilio prauideri non potuit. Alia naturalis causata scilicet ab ipsa natura, vel necessitate vidus, & vestitus, & similis. Alia legalis, vel solutio, vel restitutio doris. Alia denique data opera, quae culpabilis appellatur, velatissime post alios declarat Menoch. d. ca. 182. lib. 2. de arbit. iudic. ad num. 21: ad fin. Licentia autem alienandi fideicommissum concessa a testatore ex causa necessitatis intelligitur de necessitate accidentali, naturali, & legali, non autem de necessitate data opera, quia haec non dicitur necessitas, eo quia habet principium voluntarium, & ob id si haec vel ex prodigalitate, vel inordinato vidu, vel delictis se constituit in necessitate, ita vt graui aere alieno praesens carcere mancipatus sit, non potest ex hac necessitate bona fideicommissio subiectione alienare, quia sibi imputare debet, qui se loco facto in necessitate posuit, nec tale suum factum tertio, id est fideicommissario prauidicare potest, ut laet per eundem Menoch. & latissime etiam probat Crauet. d. resp. pro genero num. 84. cum multis seqq. & praecipue vsque ad num. 96. & Tiraq. de retract. l. 1. glos. 5. l. 1. glos. 14. numer. 13. & 14. Intrig. de substitut. cent. 3. q. 73. num. 423. ad 432. ac Rota in dicta Bonon. de Formagliarijs 2. Aprilis 1593. coram R. P. D. Litt. At in proposito non constat de aliqua necessitate nisi forsitan a facto & culpa, seu saltem voluntate haec redi precedente, ergo alienatio non subsistet.

14 Eo magis hoc in proposito firmandum est, quoniam pro simplici necessitate non est concessa facultas, sed pro euidenti necessitate, & sic talis requirebatur necessitas, quae ita clara, & manifesta omnibus appareret, ut nulla posset tergiversatione celari, & ita esset non solum de praesenti, sed etiam in futurum. Rim. iun. conf. 348. num. 40. art. 42. Fab. de Ann. conf. 8. num. 5. cū alijs seq. l. eo &c.

Septimo quādo admitterem alienationē p̄ exsoluendo aere alieno heredis fieri potuisse, q̄ negatur, attamen haec alienatio ex alio non valeret, quia facta fuit per ipsum grauatum voluntarie, non autem iubente Lib. II.

Iudice, & ipso grauatō inuito, pro ve erat opus, ad hoc vt alienatio diceretur ex necessitate facta, ita probat text. in d. l. petro §. praesumit Gabr. d. consil. 118. num. 5. & num. 8. Ferdinand. Lopez. in l. filius fam. §. Dicit. no. 85. vers. Quid tamen intelligi verum ff. de leg. 1. Peregr. de fideicommiss. q. 2. num. 32. Burat. consil. 44. no. 297. cum multis alijs seq. & fore per totum, And. d. decif. 191. Corbul. de iur. emphiteut. se caus. priuat. ob alien. irrequisito domino facit limit. 19. num. 3. & 4.

Et quamvis Peregr. d. art. 40. num. 15. licet sufficere q̄ creditores vtgeant, & quod eo casu heres ipote sum potest alienare bona. Tamē ex praesentis parer praedictū esse cōmune opinionem. Vltra quod in casu nostro non constat etiam, quod creditores vtgerent, sicuti vult Peregrin.

16 Octauo, quia alienatio nō est dictum est supra ex l. lili Crauet. & Gabr. quia fir pro necessitate, carens fieri potest, quatenus vtget necessitas, & causa necessitatis, propter quam praetenditur facta alienatio, probanda est, ut dicit Petr. d. q. 8. num. 32. circa fin. vers. Probanda igitur. At in proposito non constat alienationem factam esse pro modo necessitatis, ergo &c.

17 Nono facultas alienandi ex causa necessitatis intel ligitur de ea necessitate, quae habet causam vetustiorē, ante scilicet prohibitionem alienationis, vt per Alberic. & Ang. declarat Tiraq. d. glo. 14. num. 16. Cachet. d. decif. 168. num. 11. & 12. At necessitas, quae supponitur in casu nostro, non est talis. Igitur, &c.

Decimo & vltimo, quando effectus in dubio, pronū ciendum est pro inualiditate alienationis, quia praesumitur facta animo euertendi fideicommissum Cachetan. dicta decif. 168. num. 13. cum alijs supra allegatis.

Ex quibus &c. Saluo &c.

Laus Deo, & Beatissimae Virgini.

Bonon. Fideicommissi de Formagliarijs.

Veneris 4. Nouembris 1569.

R. P. D. ORADINO.

18 Oportuit fuit D. Ioannem emptorē, & eius successores non posse excusari, quia teneantur restituere bona ep̄ra, de quibus agitur, ex fideicommissio. Quia in hac materia, tunc emptor rei subiectae fideicommissio excusatur a restitutione, quando constat de iusta ignorantia fideicommissi tam in persona venditoris, quā emptoris text. est in l. fin. §. fin. de leg. 2. & ita ibi tenent glos. Dyn. Bart. & alij. glos. & alij in l. quidam §. si quis filium ff. ad treb. nor. Doct. in l. fin. §. sed quia C. com. de leg. sed in praesenti casu non constat de huiusmodi iusta ignorantia, imō videntur extrare contrarium in contrariū, quia Lactantius in instrumento facto monialibus impetrauit licentiam a Iudice vendendi, quod non occurreret, si ignorasset fideicommissum, & in instrumento d. venditoris facta Lilio Lactantius promittit precium bonorum cōuenerit in causam doris, quod similiter non occurreret, si fideicommissum ignorasset, & eodem modo potest dici de ipso emptore, qui curauit habere expromissores.

Confirmatur praedicta, quia licet emptor bona fide emerit, tamē adhuc teneat restituere rem, licet possit recuperare precium d. l. vltima §. emptor C. com. de leg. 2.

19 Accedit, quia in hoc casu vltra fideicommissum vniuer

vnuerſale ſub conditione interuenit expreſſa prohibi-
roi teſtatoris, quæ reddit facultatem alienandi diffi-
liorem vt Paul. de Caſtr. & Imol. in d. §. ſiua.

- 10 Nec releuat quòd teſtator ꝑ ſubiecerit, quòd fieri
poſſit alienatio ex cauſa dotis, quia teſtator hoc ordi-
nauit, quando mulier non poſſet aliter dotari; hic au-
tem non probatur concludenter, quòd Laſtantius non
petuerit aliunde dotare; imò ſunt multe circumſtan-
tiæ in factò deductæ, ex quibus conſtare poteſt Laſtan-
tium habuiſſe alias pecuniarum ſummas, quas pote-
rat pro dote Lauræ accommodare, quæ res facit, vt alien-
atio minus excuſetur.

Vnus tamen ex Dominis deſiderabat videre, an po-
ſſito, quòd precium fuiſſet conuerſum in dotem, an em-
por veniat excuſandus, quaſi non teneatur aliud inqui-
rete, vel curare, ſed perſequi hoc non videbatur aten-
dendum. tùm quia non clare conſtat de conuerſione in
dotem propter deſi. cum paritarum, & diuerſitatem,
quæ eſt inter eas, & inſtrumentum venditionis circa ſo-
lutionem præj, tùm quia prohibitio alienationis ſaci-
le poſſet eludi numerando pro dote, etiam quòd alie-
nans haberet facultatem aliunde dorandi.

In eadem Bonon. fideicommiſſi de Formagliarijs.

Veneris 4. Nouembris 1588.

R. P. D. PAMPHILIO.

Vt reſolutum ad ſuſtinendam alie-
nationem factum per Laſtantiu DD.
de Lilio nõ eſſe habendam rationem
apparatum Violantis, & Lauræ, quia
licet Domini admittant ꝑ bona fidei
commiſſo ſubiecta poſſe alienari ne-
dem pro dotibus filiarum, ſed etiam

pro apparatibus, vt in hac cauſa fuit reſolutum 9. No-
uembriſ 1577. coram Illuſtriſſimo D. Cardinali Al-
dobiandino, tamen pro parte DD. de Lilio, quibus
onus probandi incumbit, non oſtendunt illos fuiſſe ſo-
lutos. Imò ex coſſeſſione ipſius Laſtantij, de qua in pro-
ceſſu anni 1578. poſitis coſtat de contrario, cum Laſtan-
tius allerat in dotibus, & apparatibus Violantis, & Lau-
ræ expendiſſe ſcut. 2500. Vnde cum pro dote Violan-
tis dederit ſcut. 1500. & pro dote Lauræ 1000. ſatis
apparet in apparatibus nõ fuiſſe expenſa niſi ſcut. 100.
quorum maiorem partem Laſtantius habuerat ex reſci-
ſſo pecuniarum pro dote Lauræ assignatarum, vt in
ſcdo deducitur.

Nec obſtat, quòd illa coſſeſſio non ſit taxatiua,
quia attenda ſubiecta materia ita debet intelligi, cum
Laſtantius iſtaret, vt ſibi concederetur facultas alie-
nandi bona fideicommiſſo ſubiecta pro ex ſoluendo æ
alienum; quod contraxerat: Vnde dicendum eſt, quòd
ſi plus expoliſſet in dotibus, & apparatibus filiarum,
hoc vii magis neceſſarium æ alienum expreſſiſſet, vt
ſcibus ei concedere uoluerint.

Nec obſtat, quòd in huiusmodi ſumma non com-
prehendebantur ſcut. 800. habita ex coſſeſſione Violan-
tis, ſed Laſtantius expreſſit id tantum, quod de pro-
prio ſolu. rat, quia ex inſtrumento, ad quod coſſeſſio
habet relationem, ſatis coſtat illa ſcuta 800. fuiſſe com-
prehenſa.

Non obſtat etiam quæ pro parte DD. de Lilio affe-

runtur ad oſtendendum fuiſſe datos apparatus, quia
quòd ad Violantem nihil aſſeritur, quòd concludat illos
fuiſſe ſubminiſtratos æ Laſtantio, ſed tantum quòd ſi
ſecundo matrimonio illos habuerit, quod non ſufficit;
quia poſſunt eſſe illius, qui fuerunt dari in primo ma-
trimonio, vel illos habuiſſe ex legato primi viri, quia
nam reliquit ei omnia bona mobilia, apparatus, & alia
omnia ad ornatum vxoris tam ab ipſo, quam ab eius pa-
tre deputata, & deputanda.

Et maxime, quia eſto, quòd probaretur Laſtantium
deſiſſe apparatus Violanti, non ideo ſuſtinebitur alie-
natio, quia eſt facta pro ſoluenda dote Lauræ, & nullu
verbum de Violante, quæ per vnde. im ſere meſes, an
requam alienatio prædij, quæ agitur, facta eſſet, mu-
pia fuerat Io. Fontanæ, cuiquæ ſoluta dos, & veriſſimi-
liter dici apparatus, ſi quos habuit, qui ſolent dari vnà
cum ipſa dote.

- 22 Nec dicatur, quòd pro illis ſoluenſis Laſtantius con-
traxerit æ alienum, quia de hoc ꝑ nullibi conſtat, & ad
euerſionem fideicommiſſi hoc debet concludenter o-
ſtendi. Pro ut etiam nec dici poteſt illos fuiſſe ſolutos
ex ſcutis 800. exactis ab hæredibus Argelæ, quia il-
li fuerunt exacti poſt 6. meſes, poſtquam Violantes
ſupra fuerat Io. Fontanæ, & ſatis facta de dote, & præ-
ſentis apparatibus.

Conſuetudo præſtandi apparatus neceſſariò nõ con-
cludit quòd fuerint ſoluti, præſertim cum aliquòd bu-
iſi modi apparatus conſiſtant in quibuſdam mobilibus
antequam nuptui tradatur ſibi paratis abſque eo quòd
pater aliquid impediat. Vltra quod habito reſpectu ad
augmentum dotis ipſius Lauræ ſatis dici poteſt in ea co-
prehendi etiam apparatus. Et ex his, & alijs deducis
pro DD. de Formagliarijs, qui bene tollunt omnia co-
traria, Domini reſoluerunt in præſenti caſu ad euerſio-
nem fideicommiſſi non eſſe habendam rationem appa-
ratum Violantis, & Lauræ.

In eadem Bonon. fideicommiſſi de Formagliarijs.

Veneris 10. Martij 1589.

R. P. D. PAMPHILIO.

Vt reſolutum alienationem prædij, de
quo agitur, nõ ſuſtineri ex eo, quòd ultra
ſummam ſcut. 1000. Laſtantius dederat
alia ſcuta 200. pro augmento dotis Lau-
ræ filie. Etenim ꝑ cum ex dd. ſcut. 1000.

- 23 inſpecta quantitate patrimonij, qualitate perſonarum,
& alijs circumſtantijs per informantes conſideratis po-
tuerit Laura congrue dotari, non licuit Laſtantio ad
euerſionem fideicommiſſi augere dotem ipſius ad ſcuta
1200. & pro huiusmodi augmento non neceſſario
alienare prædium fideicommiſſo ſubiectum §. hæc i-
tur omnia auct. de reſtit. & ea quæ par. Parit. conſil. 63.
num. 49. lib. 2. late Rol. conſil. 65. num. 9. lib. 1. Ceſat
enim hoc caſu diſpoſitio Auct. res quæ leg. com. de leg.
quæ vi ibi trad. Doct. communiter eſt ſubſidiaria, &
procedit tantum pro rata congruæ dotis, præſertim cū
concurrat etiam voluntas teſtatoris, quæ eo tantum ca-
ſu alienationem permittit, vbi aliter dotes conſtitui non
poſſet ad not. in ſiliuſſam. §. Diui ff. de leg. 1.

- 24 Et eo magis quia etiam quòd alia eſſet permiſſa a-
lienatio, tamen ad præſentiam ſummam 1200. ſcut.
deſuerunt tantum ſcut. 134. in ciuica non potuit ꝑ pro

etiam modica quantitate distrahi predium magni valoris
vulg. magis puto § item prator ff. de reb. cor. latē Ga
br. conf. i. 18. num. 6. lib. 1. sed debuit suppleri ex fru
ctibus ad not. in l. mulier §. cum proponeretur ff. ad
trebell. vel alias iudicij arbitrio d. §. item cum pro
tor, ad quem Lañtancius recurrere debebat, pro vt
prima vice fecerat in venditione facta Monialibus
iuxta consilium Bald. in l. iubemus sub. num. 3. in
fin. Cad. trebell. non autem arbitrio suo augere dotem
& alienare bona fideicommissi, quod non videtur sine
dolo & gisse, qui & in hærede hoc casu presumitur Castr.
in l. Ticius sub. num. 1. ff. ad trebell. Aym. conf. 193.
num. 5. cum alijs quos citat Moderna. de arbit. iud.
ca. 182. num. 40. Et satis colligitur ex eo, quod veri
similiter iudex pro augmento dotis non necessario, &
pro modica quantitate non fuisset impartitus licentiam
alienandi prædium notabilis valoris fideicommissio sub
iectum ex præallegatis, & ita conclusum.

ARGUMENTVM.

COMPROMISSVM ad finitatur morte ven
nius ex compromittentibus, vel transeat
ad hæredes. Et an res emptæ ex pecunia
hæreditaria efficiatur hæreditaria, & subiacet
fideicommissio. Et quid de re permutata simpli
citer.

SVMMARIVM

- 1 **C**OMPROMISSVM finitur morte alterius ex
compromittentibus.
Etiam si esset conclusus in causa num. 2.
Limitatur quando hæredes ventis est
facta in compromisso num. 3.
Declaratur quando in parte disposita est facta ven
tio, vel expresse compromissum est factum pro hæredibus
num. 5. & per totum primum dubium.
- 4 Clausula cetera dicitur appositæ stylo notariorū
- 5 Compromissum ad hoc vt transeat ad hæredes est medi
um inter societatem & indicium.
- 6 Et ad hunc effectum est stricti iuris.
- 7 Compromissum sui naturæ est personale.
- 8 Verba executorialia sine clausula executoriali non ampliāt.
- 9 Res emptæ ex pecunia hæreditaria an efficiatur hæredi
taria, & subiacet fideicommissio.
- 10 Res emptæ ex precio rei hæreditaria alienata efficiuntur
hæreditaria, & subiacet restitutioni fideicommissio
etiam quod emptio non sit facta nomine hæredi
tariæ & num. 1. & 2. & 3. & per totum.
- 11 Res permutata efficiuntur hæreditaria, & subiacet fidei
commissio quamvis permutatio sit facta nomine pro
prio & num. 1. & 2. & 3. & 4.
- Amplius etiam si esset prohibitio alienationis. nu. 2. 5.
- 12 Emptio in dubio presumitur facta de pecunia extranea
ex alijs bonis hæreditarijs alienatis, precipue si fa
cta sit incontinenti num. 20. & 24.
- 14 Fideicommissarius potest retinere bona emptæ per hæredē
loco alienatorum pro ipsam hæredem.
- 15 Retentio facilius conceditur quam actio.
- 16 Licentia alienandi bona fideicommissio subiecta intelli
gitur dammodo frans alijs.
- 17 Confessio vnius efficit singulares successores habentes
causam ab illo & num. 29.
- 18 Dimisso probat bona fuisse in bonis testatoris.
- 19 Pro sententijs presumuntur.
- 20 Alienata primo loco cedunt in detractiones.
- 21 Alienatio facta pro debitis hæreditarijs quomodo valeat.

- 22 Testes examinati in alia causa in antiquis faciunt ad
qualem probationem.
- 29 Alienatio pro debitis testatoris sufficitur non solum
pro quantitate debita, sed etiam in totum quan
do alienatio est facta bona fide.
- 32 Solutio debitorum testatoris quomodo per hæredem
probetur.

RESPONSVM. XXIII.

Adit Deus, & Beatissima Virgo.

AVDYM latum per D. Arbitrum est
nullum, quia fuit latum post mortē
Illustri D. Catharina Coquie alter
ius ex compromittentibus, & rece
pitissimum est per mortem talerius
ex compromittentibus finiri con
promissum l. diem proferre §. fin. ff. de arbit. r. c. par
te, & c. fin. extra eod. Specul. de arbit. §. finitur num.
2. Paul. latē conf. 2. lib. 3. Petr. Duem. reg. 128. in
cip. Compromissum annullatur per mortem Bianch.
de compromiss. q. 7. per totam Camil. Borel. de com
promiss. §. 2. giof. 4. q. 32. num. 133. & q. Berro.
conf. 17. lib. 3. qui idem tenet in compromissio facto
in arbitratorem. Laderch. conf. 115. num. 5. & conf.
151. num. 2. qui & ipse loquitur de arbitratore. Abb.
Butt. Zabarel. Boich. & alij omnes in d. c. fin. Etiam
si mori sequatur post conclusionem in causa Bar. Bald.
& Fulgof. in d. l. diem proferre §. 1. Panor. in d. c. fin.
num. 5. in fin. Petr. Duem. & Bianch. vbi supra, & etiā
si promissa sicut omnia perpetuo obseruari Berro. d.
conf. 27. num. 7. lib. 3.

- 2 Nec obstat, quod i hoc non procedat, quando hæ
redis mentio facta est in compromissio. d. l. diem pro
ferre §. 1. & ibi Ges. d. l. sed & interpellatur §. fin. & d.
c. fin. de arbit. Bal. conf. 102. in prin. lib. 3. l. c. f. Lu
dou. decif. Lucif. 37. in fin. Et quod in casu nostro hæ
redum mentio habita fuit ex parte vtriusq; compro
mittentis per illa verba obligantes & c. per se & c.
- 3 Primo enim dicitur, quod cū hæc clausula i sit cetera
ratæ, non immutat naturam compromissii, quod est per
sonale, sed dicitur appositæ ex stylo notariorū, vt re
soluit Rot. decif. 614 num. 4. & sub num. 8. inter noui
simē collectas per Farin. p. 2.
- 5 Secundo dicitur, quod ad hoc vt cōpromissio trāseat
ad hæredes, oportet, quod expressē istud sit dictum
in compromissio. nimirum vel quia dictum sit, talis
& talis per se, & eorū hæredes cōpromiserūt, vt exēpli
ficat Petr. Duem. reg. 128. & Bianch. de cōprom. d.
q. 7. vel fuerit clarē dictum, quod compromissum etiā
ad hæredes transeat, alias simplex nominatio hære
dū intelligitur pro obseruatiā laudi ferēdi viuētibz
ipsis cōpromittētibz Paul. Castr. cōf. 341. in filib. 2.
Laderch. d. cōf. 115. sub nu. 5. Et ratione etiā cōproba
tur, nā cōpromissū vt dicunt Doct. quod ad hūc effectū
vt trāseat ad hæredes, est mediū i iter societatis, & iudi
cii. Host. in summa de arbit. r. c. constituitur etiam in
fin. & in d. c. fin. nu. 1. de arbit. & ibi lo. And. nu. 3. But.
in prin. Panor. nu. 1. & Zabart. num. 1. & Bellam. nu. 7.
Blāch. d. q. 7. Societas enim ad hæredes non tranfit,
etiam si pacto expresse conuenient effect, vt trāstret. l.
nemo potest, & l. cum duobus §. idē respondit ff. pro
loc. iudicium verō simpliciter in eilo pacto tranfit.
l. 2. ff. de prator. stip. l. oratione ff. de fer. & l. vnic. C. nē
ex delict. detunā. Vt ergo compromissum sit mediū
inter iudiciū, & societatem, oportet dicere, quod ita
demū ad hæredes trāseat, si expresse pacto istud con
uenient sit ad differentiam societatis, quæ etiam pñdo
apposito non tranfit.

Confr.

Confirmatur, nam compromissum quod ad effectum ut transeat ad heredem est stricti iuris. Butr. in d. c. fin. in prin. & ibi Panor. sub num. 4. Blanch. d. q. 7. in prin. Ergo solum transire debet, quando in compromisso hoc clare fuit expressum; & hanc rationem adduxit Butr. d. loco.

Pigresca compromissum sui natura est personale, & non est transitorium ad heredem. d. l. item proferre §. 1. & ibi Bal. num. 1. cum alijs supra citatis. Host. in d. c. fin. Bero. d. conf. 27. num. 7. Blanch. d. q. 7. sub num. 1. nam compromissum fit propter confidentiam, quam quis habet in aliquo, quae ita non solet militare in herede. Abb. in d. c. fin. de arbit. Blanch. d. q. 7. Ergo. ut ad heredem transeat, oportet, quod expressa interueniat conventio. Bero. d. conf. 27. num. 3.

Et haec opinio multis etiam auctoritatibus comprobari potest. Sic enim tenet Azo. in summa C. de recept. arbit. sub num. 17. in haec verba. *Item potest istud agi in compromisso, ut heredes utriusque partes succedant in compromisso. aliquis fuit nihil sit actum, sine sit actum de heredibus utriusque tantum, morte etiam unus soluetur compromissum.*

Spec. de arbit. §. finitur num. 2. ibi *Item finitur morte arbitri vel alterius litigatoris, nisi dictum sit, quod haeres succedat.*

Host. in summa de arbitris. §. constituitur in fin. qui ait *Sed arbitrium inter hac duo medium est. quia ex speciali pacto haeres succedit, alias non succedit, imo morte compromittentis soluetur.* & sic requirit speciale pactum.

Item Host. in d. c. fin. de arbit. sub num. 3. ibi in arbitrio enim haeres succedit si hoc dictum sit. *aliquis non succedit, & sub num. 3. ibi non cauatur soluetur in ipso compromisso, & sic patet, quod morte soluitur compromissum nisi aliud actum sit.*

Ioan. And. in eodem c. sub num. 5. ibi in arbitrio succedit si hoc dictum sit, *aliquis non succedit.*

Butr. sub num. 1. ibi *In arbitrio succedit si hoc dictum, alias non.* & sub num. 2. ibi *Secundo app. quod non transit in compromittentis heredem etiam si dictum sit sol. Glos. dicit quod si dictum est ut transeat ad heredem utriusque compromittentium, transit, alias non.*

Panor. num. 4. ibi *Secundo not. quod compromissum transeat in heredem si hoc dictum fuerit in compromisso.*

Anch. sub num. 2. ibi, *secundo not. quod illud, quod non est transitorium ad heredem, quandoque transit de speciali parium conuentione ut hic.* & sic requirit specialem conuentionem.

Io. de Anon. in prin. ibi *Compromissum non transeat ad heredem, nisi hoc exprimat.* & num. 1. ibi. *Not. quod illud, quod non est de iure transitorium ad heredem ex speciali hominum conuentione transit ut hic. simile videmus in usufructu qui licet morte extinguatur, tamen ex speciali pacto ad heredem transeat.*

Cardin. Zab. sub num. 1. ibi in arbitrio succedit, si hoc sit dictum, alias non. ibi *Secundo oppono ad hoc, quod etiam si non sit dictum extendatur arbitrium ad heredem ff. eod. l. quamuis sol. aliud in compromisso, quod non extenditur.*

Aegid. Bellem. num. 4. qui distinguendo inter mortem compromittentium, & arbitrorum ait. *si mors compromittentium contingit lata iurisdictione, arbitrium transeat ad heredem respectu commodi & incommodi; sed si ante, & sit actum expressum, quod ad utrumque, seu ad omnium ipsorum compromittentium heredes transeat, & tunc transeat, seu si hoc non est actum quod ad hoc, ut in compromisso videtur praecidat, etiam si facta sit mentio de haere de unus.*

Host. Boich. ibid. qui eadem distinctionem facit inquirens, quid si in compromisso expressum sit actum, quid

illud transeat ad heredem utriusque tunc transit. si autem hoc non est actum, vel est actum, quod transeat ad heredem utriusque, & tunc non transit.

Praet. Papiens. in form. libeli comprom. §. Pontificiatis sub num. 10. ibi. *Item morte unus arbitri, vel alterius partis, nisi sit dictum, quod ad heredem transeat.*

Carpan. ad statut. Mediol. cap. 126. num. 41. qui eisdem vtitur verbis.

Ex quibus liquet hanc esse omnium receptissimam sententiam, videlicet quod compromissum ita demum ad heredem transit, si vel expresse sit factum pro se, & heredibus, vel expresse, & speciali pacto conuenerit sit. ut ad illos transeat. Quomobrem cum hoc minime factum sit in casu nostro sed simpliciter dictum sit obligantes se &c. per se &c. dici debet obligatione intellegi quod ad obsequentiam tunc ad laudandumque verba intelligantur, & restringantur secundum naturam actus, & illa non excedant. ut per Paul. & Laderch. vbi supra.

Additur, nam semper fit distinctio, quod si aut verba sunt dispositio, aut executio, quando enim sit executio non ampliatur, sed restringitur, & intelligitur secundum naturam actus, & pro illius obseruatione dicuntur adiecta clausulae. id est praeter. Dec. in l. non omnis ff. de cert. pec. & in conf. 305. Pedem dec. 164. Ro. d. dec. 614. in nouis. collectis per Farin. num. 8. p. 2. At haec verba obligantes se &c. per se &c. respiciunt executionem, quia continent etiam obligationem bonorum, licet non possit dici apposta nisi pro obseruatione compromissi. Igitur alterata non erit natura compromissi, quod regulariter non transit ad heredem.

Quod vero ad merita dicitur, quod licet maxima sit contentio inter scriba. An & quando res emptae ex pecunia hereditaria efficiatur hereditaria, ita ut subiacet restitutioni fideicommissi vniuersalis; & multi sine qui absolute teneant, & absque ulla distinctione illam effici hereditariam, & restitutioni subiacere, quia in vniuersalibus res subrogetur loco praecij, quia opinionem tenet Alciat. conf. 569. secundum impressionem lugudum, alias conf. 10. lib. 9. secundum Venetiam; vbi etiam vult competere hypothecariam aduersus tertium possessorem dictae rei Laderch. conf. 25. num. 24. & late etiam tueretur Surd. dec. 15. post multos per eum citatos.

Alij vero distinguunt, quod aut nomine proprio, aut nomine hereditario facta est emptio, ut per gloss. in l. Imperator §. cum autem ff. de leg. 2. quam opinionem tueri ibid. mol. & alij, quos citat Peregr. de fideic. artic. 44. num. 28. & conf. 51. lib. 4. vbi etiam late Molin. de Primog. hisp. lib. 4. cap. 4. num. 25. cum seq. & videtur cum unius opinio.

Sed vero in eodem §. cum autem, improbet hanc distinctionem, & alio modo distinguat.

Cum autem ibid. videatur approbare opinionem gloss. sed videatur diuersimode declarare, quando emptio dicatur facta nomine proprio, & quando nomine hereditario.

Alij alia dicant; haec tamen contentio in proposito nostro cessat, quia non sumus in emptione facta ex pecunia in hereditate reperta; sed in re immobili alienata fideicommissi subiecta, ex cuius precio alia res est emptae, quod casu absolute videtur, quod res etiam simpliciter, & nomine proprio emptae subrogetur loco rei alienatae, & ratio differentiae est euident, nam quando res fideicommissaria alienatur, & ex eius precio alia res emitur, tunc videtur facta permutatio, ut aperte dicit rex. in l. sed quod inde ff. de leg. 2. in his verbis. *Sed quod inde comparatum est vice permutati dominij restrictio.* in permutatione facta tamen non cadit illa restrictio, quod aut facta sit nomine proprio, vel hereditario, sed utriusque facta sit, res

permutata subrogatur loco rei permutatæ, & assumit omnes illius qualitates, & sic venit in restitutione fideicommissi. l. as. con. 2. 7. num. 2. lib. 2. Burf. conf. 173. num. 18. melius conf. 198. num. 18. Ceph. conf. 719. Menoch. conf. 70. per totum præcipue num. 8. & 9. Alba. conf. 97. num. 43. Tiraq. de retract. lig. 29. §. 3. glof. vnic. num. 26. & 27. Mant. de cō. ic. vlt. vol. lib. 7. tit. 8. num. 23. Pereg. d. art. 44. num. 30. Surd. d. decif. 15. num. 21. & in specie re- soluit Rota Romana in vna Bonon. de Florauaneibus 18. Iunij 1601. coram Illustriss. Lancelloto tunc Ro- tæ Auditore. Ergo idem dici debet in re fideicommissa alienata, si ex eius precio alia sit emptæ. Quæ ratio permutationis cessat, quando ex pecunia hereditaria emuntur res, propterea tunc requiritur, quod nomi- ne hereditario facta sit emptio.

Est & alia ratio diuersitatis, nam quando in heredi- tate est pecunia, tunc hæres in restitutione tenetur ad pecuniam, & non ad rem, propterea emendo rem ex ea pecunia videtur pro se negotium vtile gerere, nec creditur, quod velit subrogare re loco pecuniæ: quæ est diuersæ speciei; quod secus est in eo, qui tenetur ad rem, eam. n. alienando, & ex ea aliam emendo, vi- detur absolutè illà subrogare loco rei alienatæ, quia amplius non potest restituere rem, quam alienauit, quod secus est in eo, qui tenetur ad restitutionem pecu- niæ, nam quamuis illam inuestierit, potest tamen aliam eiusdem qualitatis restituere, quia recipit fun- ctionem in genere suo.

13 Er in punctualibus terminis, quod res sit emptæ ex alia re alienata subiecta fideicommissio sit & ipsa fi- deicommissi supposita l. as. d. conf. 231. sub. num. 2. lib. 2. Curt. lun. conf. 192. in ultima dubitatione nu. 98. Aym. conf. 295. in septima dubit. num. 4. Burf. d. conl. 298. num. 18. Pereg. de fideic. artic. 39. nu. 12. artic. 40. num. 44. in fin. & d. artic. 44. sub. num. 29. circa medium versic. si tamen hæres grauatus, ubi sic declarat dictam conclusionem de re emptæ ex pecunia hereditaria, vt in his terminis non procedat. Gratia. d. icept. for. 489. nu. 25. & 26. Surd. d. decif. 15. num. 18. qui num. 21. æquiparat permutationē, & emptionem rei ex precio alterius rei alienatæ, sicut etiam facit Bal. conl. 112. lib. 1. Menoch. d. conf. 70. num. 8. & resoluit Rota in vna Bonon. fideicommissi de Formagliarijs 17. Februarij 1592. coram Illustris- simo Pamphilio, & iterum in eadem 2. Aprilis 1593. coram R. P. D. Litia.

Et hæc maximè locum habent, quando constaret quod is, qui alienauit res fideicommissi subiectas, & ex eorum precio alias emit, non ignorasset fideicom- missum, nam tunc vtique res emptæ diceretur fideico- missio subiectæ non solum ex dicta ratione subrogatio- nis, sed etiam quia intelligeretur facta acquisitio no- mine hereditario, nam acquisitio facta nomine pro- prio intelligeretur pro tempore, quo ipse eas res pos- sedere debet: ad tradita per Bar. & Cuman. in d. l. Imperator §. cum autem de leg. 2.

Nec dubitandum est, quin acquisitio presumatur facta de eisdem pecunijs extrahis ex priori vitione. Tum quia hoc pro firmo supponitur in facto constare. Tum etiam quia sita in dubio presumitur, ex quo emptio facta sit intra breue tempus Bar. in d. §. cum autē circa finem, & in l. i. ventri §. fin. vbi & Rip. num. 10. c. de priuileg. credite. Bar. in l. fin. §. si præstatam in fin. C. de iur. delib. Paul. in ead. l. fin. §. in computatio- ne num. 4. ubi ponit notabilem questionem Curt. lun. d. conl. 192. sub. num. 99. Surd. d. decif. 15. num. 14. & decif. 55. num. 6. cum multis seq. Hond. conf. 85. num. 13. lib. 2.

14 Præterea in proposito cessat omnis difficultas, & eo- quia bona acquisita per d. heredem grauatum rep- ta fuisse in eius hereditate, & peruenierunt ad fideico- missarium. vnde potest ista retinere iure sui fideico- missi, quicquid esset, si ageretur de illorū recuperatione vt in specie voluit Paul. Cast. conl. 468. circa finem versic. Respondeo quantum ad possessiones lib. 1. Al- ciat. d. conl. 569. alias conl. 110. num. 7.

15 Et facit etiam regula, quod retentio fit facilius con- cedatur, quam actio. l. per retentionem C. de vsur. l. Paulus ff. de doli excep. Surd. decif. 277. num. 13. cum sequentibus Et quod illa competit quamuis res peruenta ad creditore non sit ei obligata. latè Surd. decif. 46.

Ex quibus &c. Saluo &c.

BONON. FIDEICOMMISSI.

De Formagliarijs.

Luna 17. Februarij 1592.

R. P. D. PAMPHILIO.

Vt resolutum terras acquisitas per Laurentium ab illis de Accursijs tã quã subrogatas in locum aliarum terrarū dimissarum Genesis in trã- sactione cū Lactatio inita, quæ erat subiecta fideicommissio Iacobi Se- moris non esse comprehensam in generali obligatione bonorum facta per Lactantium ad fauorem DD. de Lilio pro euictione bonorum eis euictorum ad not. per Ang. post glof. in Auth. de rebus in prin. l. as. cõf. 114. num. 4. lib. 4. Nam quod tetrag. super quibus fuit facta transactio cum Genesis, fuerint subiectæ fi- deicom. prædicti Iacobi, probatur, quia ex diuisione bo- norum facta inter filios Iacobi constat istas terras fuisse relictas per ipsum Iacobū fideicommissitæ, & obtrigisse in portione Thomæ vni ex præfatis filijs, q. illas vendidit Genesis; & licet alserat se alienare pro sua redemptione à carcēribus in quibus pro debito de- tinebatur, non tamen ex hoc desierunt esse sub fidei- commissio, quia illa carcēratio, vt testes asserunt, fuit af- fectata per Thomā, & nõ per istas iustas, & legitimas cau- sam alienandi in euersionem fideicommissi nõ obtin- te licetla testatoris, quæ intelligitur dūmodo absit fra- us l. citius in prin. cum ibi not. ff. ad treb. Bal. conf. 332. nu. 3. lib. 1. Podè decif. 171. sub. num. 14. Quod probatur, quia mota lite p. Formagliarios contra Gine- sios sup. recuperatione istarū terrarum fuit per tres sen- tentias declaratum illas esse subiectas fideicommissio, & tamquam tales adiudicatur Lactatio, cū quo pos- tea de anno 1517. fuit inita concordia, per quam re- manit dominium terrarum penes Lactatium quous- que facta affrancatione per Ginecios tot alia bona subrogarentur pro affrancatione ipsorum, Et in ipsa concordia Lactatius expressim fateetur istas terras fuisse subiectas fideicommissio, quæ omnia afficiunt DD. de Lilio, qui nescit hypoteca habita à Lactatio, & tã- quam singularis succedores representant eius per- sonā. Bar. Castres. & alij in l. facta §. si hæres fias treb. Aym. de antiq. temp. par. 1. §. amplius num. 22. cū- seq. latè Ceph. conf. 21. quicquid aliàs fortè dictū esset, si tamquam tertij possēsores niterentur alio iure, & aliàs fuit consideratum coram D. Gropperio.

17 Quod autem terræ habite per Lactatium ab Accur- sijs fuerint quod ad fideicommissum subrogatæ loco a- liarum dimissarum Genesis patet ex eo, quod medic-

millarij fuit permutatis nomine acquista p praefatis bonis fideicommissio subiecta Bar. inl. Imperator §. fin. sub. num. 2. ff. de leg. 2. Tiraq. de retr. lignag. §. 22. glof. vnic. n. u. 22. & 27. & D. Mantie. lib. 7. de coniect. tit. 8. num. 13. Altera vero medietas fuit p empra ex precio habito per Laſtantium a Gineſijs pro eiſde bonis fideicommiſſi d. l. Imperator §. fin. cū l. ſeq. & D. Mantie. vbi ſupra num. 22. qui alios adducit. Et ceſſat difficultas, quia cū illa emptio i fuerit in conti-
 19 nenti ſequuta poſt receptionem precij, ex vicinitate temporis praſumitur ita fuiſſe inter ipſos conuentum vt per tex. in l. ſi veneti §. fin. ff. de priuil. credit. poſt alios quos citat Tiraq. vbi ſupra num. 24. maxime concurrente pacto, quod terrae non poſſint alienari niſi pro dotandis filiabus, quod conuenit cum diſpoſitione teſtatoris. & facit quod cōtrahentes cenſeantur voluiſſe, quod i pro aſſecuratione emptorum eſſet ſubrogatæ in locum dimiſarum, quæ erant ſubiectæ fideicommiſſo.

IN EADEM BONON. FIDEICOM.

De Formagliarijs.

Veneris 2. Aprilis 1593.

R. P. D. LITTA.

VITAVI ante terrę de año 1517. dimiſſe per Laſtantium formagliarij Agiſto de Zanefijs facerint ſubiectæ fideicommiſſo Iacobi ſenioris de formagliarijs. Et ſi ſic, An bona acquiſita per D. Laſtantium ab illis de Accurijs partim ex precio dd. terrarum dimiſarum, & partim per viam permutatio-
 20 nis poſſint dici ſubrogatæ in locum dd. terrarum fideicommiſſi ad effectum, de quo agitur.

Quæ omnia licet ſub die 27. Februarij 1592. corā R. P. D. Meo Pſophilo fuerint diſcuſa, & affirmatiue reſoluta cōtra DD. de Lilio: At tamē cū cauſa ad me deuoluta fuerit, vt quærelis DD. de Lilio obuiaretur ſua per eiſdem cauſam in Rota propoſui, & Domini diſcre-
 21 xerunt ſtandum eſſe in deſiſ.

Quia quod ad primam partem dubij ceſſare videtur omnis queſtio, ex quo partes admittunt, quod
 22 rur dimiſſa per Laſtantium agentibus de Zanefijs comprehendatur ſub fideicommiſſo Iacobi ſenioris.

Vltra quid ſufficienter probatur ex inſtrumento i diuiſionis factę poſt mortem d. fideicommittentis inter filios illius, dum terrę assignantur in partem Thomę vnus ex dd. filijs ad not. per Ruin. conf. 72. num. 3. verſ. Inſuper non videtur lib. 5. cum alijs per Marz. in epit. fideic. par. 3. q. 59. & ex tribus illis ſcētis in fauorē predicti Laſtarij ſuper dd. bonis vti ſubiectis d. fideicommiſſo cōtra prædictos de Zanefijs laijs, pro quib. ſcētis i ſtat cōmunis præſumptio ad tex. in l. Herſaius §. quia ſi. de cuius glof. in auth. generaliter in verbo Inuiſte C. de Epifc. & cler. cum alijs p Alex. conf. 30. nu.
 23 7. lib. 5. Necnon ſtante confeſſione ipſius Laſtantij, de qua in tranſactione cum ipſis Zanefijs facta de anno 1517. quam DD. de Lilio impugnare non poſſunt ex deductis in d. deciſione corā R. P. D. Pamphilio.

Quo verō ad ſecundam partem dubij etiam ceſſare videtur omnis difficultas, nā reſpectu bonorum i acquiſitorum ab Accurijs per viā permutatiōis negari nō poſſeſt quia in reſpectu ſubrogatio ad tex. in l. Imperator §. fin. vbi Bar. num. 2. ff. de l. g. 2. laſ. conf. 231. num. 1. lib. 2. Decian. conf. 27. num. 8. & conf. 52. num. 39.
 24

lib. 1. latē R. P. D. Mantie. de coniect. vlt. vol. lib. 7. tit. 8. nu. 23. ſicut etiam intrat quod ad acquiſita i de præcio ſupradiſtorum bonorum fideicommiſſo ſubiecto-
 25 rum ad tex. in d. l. Imperator §. fin. cū l. ſeq. ff. de leg. 2. Aymo conf. 295. num. 4. Decian. d. conf. 27. num. 7. & conf. 52. num. 41. Cephal. conf. 188. num. 27. verſ. verum eſt Alex. conf. 49. num. 4. in ſin. lib. 3. & R. P. D. meus Mantie. vbi ſupra num. 21. Quæ cōcluſio tantō magis i procedit hoc in caſu, ex quo talis acquiſitio facta apparet ſtatim poſt receptionem præcij bonorum fideicommiſſo ſubiectorum, & in tranſactione, per quam remittuntur Gineſijs bona ſubiecta fideicommiſſo expreſſe conuentum ſuit, vt dominium eorum remaneret penes Laſtantium, donec alia bona expreſſa emerentur, quæ ſtarent pro euictione DD. de Gineſijs, & ſic pro cautione dd. bonorum i quæ cau-
 26 tio cum melius dari non poſſet, quā mediante ipſa ſubrogatione, merito, quod eam inducere voluerint, eſt credendum per tex. in l. ad rem mobilem ff. de procur. in l. quatuor vbi Bal. C. de fideic. cum alijs per Dec. conf. 637. num. 8. Maxime cū apuſſe rine illud pactum, quod non poſſint vendi niſi pro dotandis filiabus, quod pactum conuenit cum diſpoſitione fideicommittentis, & circumſcripta ipſa ſubrogatione non conuenit utilitati, & cautioni DD. de Zanefijs vt omnibus notum eſt. Quo ſit, vt pro ipſa ſubrogatione ſit concludendum, cum quis induſta ad vnū finem contrarij eius operari non debent ad tex. in l. le gata inuolunt ff. de leg. præſtan. cum vulg. Tum etiā quia vnusquisque præſumitur elegerit illam viam, per quam magis ſibi conſultū eſt, ad tex. in l. ſi procurator vbi glof. ff. de excep. dol. cum alijs per Decian. conf. 18. num. 349. lib. 1.

Non ob. quod vbi adeſt expreſſa prohibitio alienationis i runc conſiderari non poſſit ſubrogatio ali qua. Quia ſuit diſtinctū procedere vbi liquido cōſtaret de particulari aſſecutione teſtatoris reſpectu rei prohibite alienari, vt quia illa eſſet aliqua res inſignis maiorum ſuorum, vel quid ſimile, ſed cum vbi teſtator generali ratione motus ſit ad d. prohibitionem faciendam, vt ſcilicet diſcretē conſeruentur in familia. Paul. conf. 205. c. 1. verſ. ſed in cōſeruarium iſtoſo prin. lib. 1. Mandel. conf. 97. num. 14. & ſeq. Croc. conf. 65. num. 25. & ſeq. lib. 2.

His igitur ita ſtanteſus præſens cauſa non videtur habere aliquam difficultatem. Nam ad illud, quod etiam per DD. de Lilio adducebatur, quod ſi illa Zanefijs dimiſſa per Laſtantium non debent cenſeri ſubiecta d. fideicommiſſo reſpectu effectus, de quo agitur, hoc eſt reſpectu reſtitutionis, ſtate quod Thomas vnus ex filijs d. fideicommittentis, in cuius partem illa bona obueniſſe apparet inſtrumento diuiſionis, de quo in actis, illa alienauerat in diſtōs de Zanefijs, & talis alienatio videtur poſſe ſuſtineri in præiudicium vocatorum ad d. fideicommiſſum duplici capite, primo ex capite legitime debere filio de iure nature abſq. aliquo graui mine ad tex. in l. omnimodo. & in l. quoniam in prioribus C. de inoſt. ſecundo ex cauſa liberationis i carceribus, & ſic vtgentis neceſſitatis, quæ cauſa videtur permiſſa per teſtorem.

Verū quod ad primum caput ceſſat difficultas, cum ex inſtrumentis alienationum factarum pro ipſam Thomam ante alienationem bonorum, de quibus ſupra, & ex calculo huius occasione facti clare appareat ultra legitimam etiam vndeſcim bebulcas terrę fuiſſe alienatas, & Indubitati iuris eſt alienationes primo loco per filios grauium factas computari debere in legiti-
 27

ma ad not. per Panſ. conf. 18. num. 108. & ſeq. lib. 2. Et quod ad ſecundum caput fuit dictum, quod licet
 28

videtur

27 videatur permissa, et testatore dicta causa deberet tamen consistere, quod ad illud effectum, quod Thomas fuisset carceratus ex causa necessaria de iure approbata, & non proveniente ex culpa, & ex facto reprehensibili. Bal. conf. 332. num. 3. lib. 1. Aym. in conf. pro genero num. 2. cum alijs per Pedem. decif. 171. nu. 14. Verum tantum abest, quod talis causa iustificetur, ut plenus de contrario appareat ex testibus, de quibus in summario DD. de Formagiaris, qui testes quamvis fuerint inter alios examinati, attamen cum agatur de re satis antiqua, & quia amplius repeti non possunt, negari ideo non potest, quin plenè probent, vel saltem maximum indicium veritatis præbeant ad not. per Bar. in ladmonendi num. 44. de lueuri. Pur. decif. 57. & decif. 61. num. 1. lib. 2. pulchre Mohed. decif. 178. nu. 2. & seq. qui ait sic per omnes de Rota tenent fuisse. Accedit quod isti testes fuerint dati pro iustificatione inciditis, pro quo stat omnis presumptio iuris, hoc est pro iustificatione sententiarum, & rei iudicare in suorem Lactantij, per quam adiudicata fuerunt Lactantio bona illa Zanetij remissa uti subiecta dicto fideicommissio Iacobi senioris uti male, & nulliter alienata per Thomam in dd. Zanetios, quæ res iudicata ultra quod fulcitur præsumptione iuris, ut dictum est, non potest in dubium reuocari per DD. de Lilio, qui nituntur hypotheca habitata Lactantio, & qui tanquam singulares successores eius personam repræsentant Bar. Castl. & alij in l. facta si hæres ff. ad trebi. cum alijs, de quibus in dicta decisione R. P. D. mei Pamphilij.

Et quod adducebatur in fauor DD. de Lilio. ex Bal. conf. 20. lib. 2. optime tollitur ex deductis per Pedem. decif. 168. quæ non transcribuntur breuitatis gratia.

BONON. DE FLORAVANTIBVS

Luna die 18. Iunij 1601.

R. P. D. LANCELOTO.

DVIUM erat an dos vxoris quondam Pompei, & possessio data à Dominico P. Pôpicio in instrumeto venditionis bonorum, de quibus agitur, seu valor illius, nec non libere 400. litterarum Cambij venirent ex dictis bonis ad fauorem Dominorum de Dosijs deducende. Quod Dominij affirmatiue resoluerunt, Et quantum ad dosem Catharinæ cum constaret eam fuisse Beuenuto solusm cum illius obligatione de restituendo detracta esse ex fideicommissio tanquam res alienam fideicommittentis, & potest fieri ab emette, & a grauato. Gubr. conf. 46. num. 45. lib. 1. Et quamvis ista dos non fuerit soluta à Dosijs, Tamen sufficit, quod sit soluta à Lignanjs, qui habuerunt cessionem iurium à Catharina cum liberatione Dominorum de Dosijs.

Item etiam fuit dictum, quantum ad possessionem permutatam, cum alienatio potuerit fieri ex causa necessaria res alieni ipsius testatoris ex traditis per Molin. de primog. Hispan. lib. 1. cap. 10. num. 2. præ hoc factum fuit pro dote matris, sororis, vxoris, & legitimæ, quæ alienatio sustinetur non solum pro quantitate ipsius res alieni, sed etiam in totum, cum venditio sit facta bona fide. Ruin. conf. 137. nu. 10. lib. 1. & fuit dictum in causa Rom. dorum de Zappis 30. Ianuarij 1584. coram L. auerdano. Et tanto magis, quia respectu alterius partis, ultra debitum est facta permutatio, cum alia possessione, quæ remanet subiecta fi-

deicommissio Alba. conf. 97. num. 42. Ita ut emptor non possit in excessu molestari, sed fideicommissarius debeat agere contra rem permutatam, quæ ad hunc effectum succedit in locum rei subiectæ fideicommissio.

31 Nequè hic applicatur materia l. Imperator §. fin. ff. de leg. 2. quod alienatio deberet fieri nomine hæreditario; Quia hic non fuit vendita res, & alia emptor: sed fuit processum per viam permutacionis; Vnde bona permutata succedunt in locum bonorum fideicommissio subiectorum l. inf. conf. 231. lib. 2. & faciliè tradita per Tiraq. de retract. Lignag. §. 32. glo. vni ca. num. 26.

Non obstat, quod Pompeus alienauerit Bancæ; quia Banca fuit postea alienata; Ultra quod non erat fulciens pro faristidione.

Quantum ad lib. 400. litterarum Cambij. Fuit quoque dictum esse deducendas, cum ex litteris ab ipso Beuenuto subscriptis constet fuisse in ipsius ere alieno, solutas & autem, fuisse à Pompeo satis probatur, cum quia Beuenutus obiit antequam dies solutionis venisset: Tum quia hodie pænes Pompeum lacerate reperuntur l. si chirographum ff. de probat. Tum etiam quia hoc debitum fuit à Pompeo adnotatum, quod ostendit non fuisse in vita Beuenuti solutum.

ARGVMENTVM.

LIVRA in hoc responsu tractantur, præcipuè verò quomodo in feudis transmissales succedant, & an attendatur proximitas vleiini, vel primi, & quid quando feudum est ex pacto, & providentia, vel mixtum. Et an filiorum appellacione veniant nepotes in fideicommissis.

SYMMARIVM.

1. **E**STAMENTVM non præsumitur.
2. **P**acta successio dari non potest.
3. **A**mpliatur etiam si esset recipere num. 3.
4. **E**t cum iuramento num. 4.
5. **L**imitatur quando est factum inter milites num. 5. Et
6. **P**rius num. 6.
7. **V**el super certis bonis num. 6.
8. **C**ontrarium num. 7.
9. **P**actum quando valet super successione solū valet in vniuersalium voluntatis.
10. **N**epotes non veniunt appellacione filiorum in fideicommissis & num. 81.
11. **E**t ex communis vsu loquendi num. 82.
12. **P**roferunt quando vocatio habuit effectum in filijs num. 83.
13. **E**t quando agitur de odio filiorum num. 86. & 87.
14. **T**ransfatio est exceptio litis finis, & impedit litis ingressum.
15. **C**ui incumbit onus probandi bona alienata excedere legitimam.
16. **F**endum alienatum extincta linea emptoris reuertitur ad alienatorem, & eius lineam.
17. **E**t idem si sit vni renunciatum num. 15. vel per dissolutionem assignatum num. 16.
18. **I**us accrescendi inter simul inuestitis habet locum in feudis etiam post portionem agnitam.
19. **F**endum dicitur non quando est acquisitum ex noua causa.
20. **T**ransferre alius non succedunt in fundo nouo.
21. **F**endum alienatum remanet antiquum quod ad alienatorem, & alios comprehensum in prima inuestitura, quam

Vis quā ad emptorem sit nouum.

31 *Fendum concessum pro se, suisq; legitimis heredibus, & successoribus, est mixtum.*

32 *Proximitas primi inuestiti, & non ultimi defuncti attenditur in fundo non hereditario simpliciter.*

33 *Fendalia non hereditaria in legitimam non imputantur*

34 *Princeps de plenitudine potestatis potest praedicare iuri quarendo.*

35 *Fendum mixtum imputatur in legitimam.*

36 *Libertatem dicitur id quod nulli seruus est obnoxium.*

37 *Fendum nouum iure antiqui concessum dicitur antiquū.*

Et idem si sit concessum in fendum nobile num. 38.

38 *Origo attenditur ad cognoscendum an fendum sit antiquū.*

39 *Fendum concessum uni, qui erat comprehensus in prima inuestitura, sed tamen tunc non erat successurus, an dicatur nouum vel antiquum.*

40 *Transuersales ultimi defuncti descendentes ab eodem stirpe succedunt in fundo antiquo.*

Et idem est in fundo nouo concessio iure antiqui num. 39.

41 *Transuersales quando ad fendum admittuntur, y admittuntur, qui sunt in proximiori gradu ultimo defuncti, & num. 35.*

Dicuntur tamen succedere primo inuestito, & ex eius inuestitura num. 40. 42. 43. 44. & 46.

Sed an hoc procedat in fundo ex patto & prouidentia, & in mixto num. 37. 38. & pluribus seq.

Declaratur etiam nam admittuntur y, qui sunt proximi ores iuxta formam prima inuestitura num. 41. 45.

42 *Prærogativa linearum in transuersalibus non seruatur in feudis.*

43 *Transuersales in feudis an admittantur ultra septimum gradum.*

44 *Fendum pro masculis, & y deficientibus pro femina, non dicitur famineum quando transit ad feminā.*

45 *Fendum concessum pro se suisq; legitimis heredibus, & successoribus an sit hereditarium.*

Et quando additū est verba masculis est mixtum num. 44.

46 *In fundo hereditario sufficit, quod ille, qui succedit, sit haeres primi mediatū vel immediatū, quando sumus in transuersalibus.*

47 *In feudis succeditur iure inuestitura.*

48 *Asallus ad quem fendum deuocet si faciat alium inuestitum esse, & taceat per annum sibi praediciat in fundo.*

49 *Filiorum appellatione veniunt nepotes quando dispositio est collata in futurum exentum.*

Contrarium num. 73.

Limitatur quando vocatur filij ex legitima matris monio alienius num. 54.

50 *Nepotes an veniant appellatione filiorum ex se, vel in suo corpore natorum.*

51 *Filiorum appellatione veniunt nepotes quando testator voluit conservare bona in agnatione.*

52 *Positi in conditione dicuntur vocati quando sunt descendentes, & femina excluduntur, & vocatur proximior.*

53 *Substitutus ordine successus an intelligatur per viam vulgaris vel fideicommissaria.*

54 *Fideicommissum non induitur ex eo, quod filius testatoris fuerit granatus.*

55 *Verba intelliguntur secundum communem usum loquendi.*

56 *Nepotes veniunt appellatione filiorum quando sumus in descendētibz.*

Limitatur concurrentibus cōstitutis in contrariū ibid.

Qua autem coniectura sint contra nepotes vid. ad num. 63. ad 73. ubi multa referuntur.

LUDOVICVS GONZAGA MARCHIO MANTVAE

RESPONSVM XXIV.

Adiit Deus, & Beatissima Virgo.

N causa feudi Hostiani pro actoribus scripsere doctissimi Menoch. & Surd. lile conf. 690. iste conf. 517. 538. & 544. Neuter tamen eorum merā, seu punctum difficultatis attingit, quod ut appareat, in facto supponendum est.

Ludouicum primum Gonzagam alias inuestitum fuisse de Marchionatu Mantuæ, & alijs Castris.

Eūq; in eius testamento reliquisse d. Marchionatum Mantuæ Federico eius filio primogenito, alijs verò eius filijs reliquisse nonnulla Castra, & de hoc testamento loquitur Soc. l. un. conf. 37, lib. 3.

Quodq; post mortē Ludouici Marchionis Mantuæ, prædicti eius filij inter se diuiserūt oīa Castra, & bona paternā factis inter se diuersis cōditionibus; quas oīes anno 1478. 3. februarij ex instrumēto publico approbarunt; In quo inter cætera continebatur.

Quod post mortem d. Illustris. Cardinalis Franciscl omnis pars status sui in territorio Cremobēsi, & in Castro Roringhi cū eius possessionē veteri, & in possessionē Villimpentæ excepta sua legitimā deuēniat ad Illustris. D. Io. Francisclm, suē eius filios legitimis, & naturales.

Decedente verò d. D. Io. Franciscl sine filijs legitimis, & naturalibus conuenerunt, quod Castrum Bozulli, quod est inter d. Castra territorij Crémonensis, & Castra S. Martini ab agere, & Roringhi cū eius possessionē veteri, locaq; Gazoli, Belfortis, & Comessadij, ac possessionē Villimpentæ cū omnibus suis iuribus excepta legitimā deuēniat ad d. Illustrissimam D. Francisclmalem.

Et autem decedente, & non extantibus filijs legitimis, & naturalibus d. D. Ioannis Franciscl exceptis Bozulo; S. Martino, Roringi cū eius possessionē veteri; Gazolo, Belfortis, Comessadii cū possessionē Villimpentæ, deuēniat ad DD. Rodulfum, & Reuerendissimum D. Lodouicum Prothonotarium, & ad filios legitimis, & naturales d. D. Rodulfi.

Item q post mortem d. Prothonotarj omnis pars status

status fici in territorio Brixiensi, & in Castro Luzariz, & in possessione marmiroli excepta sua legitima deueniat ad d. Rudolphum, suę eius filios legitimos, & naturales.

Et verò decedente sine filiis d. Castru Luzariz, ac d. possessio marmiroli cum omnibus suis iuribus excepta sua legitima deueniat ad d. Illustris. D. Federicu, suę eius filios legitimos, & naturales: Residuum verò status Brixiensis assignat ipsi D. Rudolpho excepta sua legitima deueniat ad d. Ludouicum Prothonotarium.

Post eius verò mortem nō extantibus filiis ex d. D. Rudolpho status Brixiensis ipsorum amborum fratrum, exceptis semper dictis Castris Luzariz, & possessiones Marmiroli, deueniat ad d. Illustrissimum D. Cardinalem, & Illustrissimum D. Io. Franciscum, suę eius filios legitimos, & naturales.

Item quod si d. Io. Franciscus, D. Rudolphus, & D. Ludouicus Prothonotarius decederent sine filiis predicta omnia Castra, terrę, loca, bona & iura, excepta eorum legitima, deueniant ad d. D. Federicum, suę eius filios, & heredes descendentes ab eo.

Referendo etiam dictis Cardinali Frācisco, ac Io. Francisco, Rudolpho, & Ludouico Prothonotario iura successione in dicto marchionatu Mantuę ex forma priuilegiorum Imperialium, cui referuntur non consentit d. D. Federicus.

Et deniq; se inuicem liberarūt etiam per acquilia nā stipulationē ab oī eo, q̄ quomodolibet posset vnus ab alio petere promittēdo nullā vnq̄ mouere litē.

Anno verò 1549. 12. Aprilis d. Ludouicus Prothonotarius Sacratissimo Imperatori Maximiliano ex posuit, quod post mortem dicti eius patris inter ipsum Ludouicum, & eius fratres factę fuere nonnullę conuentiones; in quibus ipsi Ludouico, & Rudolpho eius fratri assignata fuere infrascripta Castra, videlicet Castrum Hostiani, Castrum Castru Zifredi, Sulpharinū, & Castrum Cassiani ad Sciueris in Dizcesi, & territorio Brixiensi cum rohis, villis, territorijs, & ppetinentijs suis, ac etiam Castrum Luzariz cum Rocha, & villis existent. in Marchionatu Mantuano cum omni mero, & mixto Imperio, gladij potestate, & omnimoda iurisdictione, nec non quędā possessio Marmiroli; Quod q̄ virtute dictarum conventionum decedente ipso Ludouico sine filiis omnis eius pars in dictis bonis, & Castris excepta sua legitima subiecta sint fideicommissio, & restitutioni.

Et quod ipse Ludouicus tunc minor 15. annis, licet maior 18. carens curatore in grauissimum eius damnum confessus fuit sibi æquę, & iustę, ac integrę satisfactum fuisse de oī ea portione, quę ad ipsū quomodo liber, & quauis ratione spectabat in hereditate dicti eius patris, & tā in bonis proprijs, & allodialibus, quā feudalibus, emphyteuticis, libellarijs, & cuiuscuq; alterius generis: Et quod illud instrumentum iuramento fuit vallatum. Et deinde in inuestitura ex post accepta à Sacratissimo Imperatore Federico tertio confirmatum fuit.

Quodq; etiā predictus Ludouicus ad diuisionē deuenit cum prefato Rudolpho eius fratre, ipsiq; Ludouico obuenerunt Castrum Zifredi, & Castrum Hostiani cum eorū villis, & iuribus, merq; & mixto Imperio, & dicta possessio marmiroli.

Hisq; narratis supplicauit Imperatori, vt de gratia Regię Maiestatis, ac plenitudine potestatis declararet, vt legitimā sibi debitā habito respectu ad omnia bona patrimonialia, quę quouomodo remanserunt in bonis, & hereditate dicti eius patris capere, & extrahere posset super dictis Castris Zifredi, & Hostiani

Lib. II.

maximē quia dicta possessio Marmiroli nō fufficit pro sua legitima habito respectu ad dicta bona patrimonialia; Et quod ipsa Castra liberę, & absq; alia licentia, & alterius consensu, quantum est pro dicta legitima vendere, seu alio quouomodo alienare posset in vnū ex cōprehensis in prima inuestitura prædicto Ludouico eius genitori concessa.

Qui Imperator ex certa sciētia, & de plenitudine potestatis declarauit prædictum Ludouicu Prothonotarium consequi posse legitimam iure nature ei spectantem super dictis terris, & Castris habito respectu ad omnia bona patrimonialia, quę remanserunt in hereditate dicti eius patris excepto Marchionatu Mantuano. Eidemq; Ludouico plenissimū concessit authoritatem capiendi d. legitimam super dictis Castris Zifredi, & Hostiani. Quodq; illa liberę & absq; alterius licentia, & consensu alienare, seu de eis testari posset in vnū ex cōprehensis in d. prima inuestitura, nō obstantē, q̄ sint feudalia, & nō obstantibus dictis cōventionibus, & inuestitura superinde sequatur, quibus, & omnibus alijs obstantibus de plenitudine potestatis derogauit. Saluo quod si prefatus Ludouicus dicta bona distrahere vellet, ea persona esset grata ipsi Imperatori, & inuestituram ab eo acciperet.

Post hæc supponitur d. Ludouicu Prothonotarium alienasse nonnullas partes d. possessionis marmiroli, & aliarum terrarum, & tandem in eius testamento heredem vnuerſalem sibi instituisse alium Ludouicu eius ex Io. Francisco illius fratre nepotem.

Et quod d. Ludouicus hæres adeptus est possessionē bonorum hereditariorū, & inter cætera d. Castru Hostiani, & Castru Zifredi.

Post quam possessionem adeptam Franciscus tunc Marchio Mantuę uti curator Ioannis Francisci, & Aloyij illius ex q. Rudolpho eius fratre neporū ingressus est d. Castra sub prætextu predicti fideicommissi spoliando dictum Ludouicum heredem predictum. Vnde factum est, vt lis super spolio corā Cæsarea Maiestate, seu corā Iudicibus ab ea delegatis inordinata fuerit, in qua fuit sententiatum ad fauorem dicti Ludouici heredis.

Quæ lis tandem anno 1573. 22. Septembris concordata fuit tam super possessorio, quā petitorio hoc modo videlicet.

Quod dicti fratres filij d. Rudolphi tenerentur relinquare dicto Ludouico dimidiam dictorum Castrorum, & terrarum, & ipsi fratres tenerentur facere duas partes illorum; quorum electio p̄cederet ad dictum Ludouicum. Pro vt sic ipsi fratres dictam diuisionem fecerunt; & in vna parte posuerunt Castrum Castru Zifredi cum toto eius territorio, & districtu cum onere dandi alteri parti ducatus quattuor mille pro adqueatione fructuum, qui in maiori quantitate percipiuntur ex dicto Castro, & alios quattuor mille ducatos pro maiori iurisdictione dicti Castru. In altera verò parte posuerunt Castrum Hostiani cum tota possessione Villebellę cum additione dictorum ducatorū octo millium. Quā diuisione facta prædictus Ludouicus pro sua parte elegit Castrum Hostiani, & possessionem Villebellę cum augmento dictorum ducatorū octo mille, & dictis fratribus obuēnit alia pars cum dicto grauamine. In executionem cuius concordie factę, tam super possessorio, quā petitorio, quod mouendum sperabatur, & moueri poterat prædictus D. Ludouicus ex vna parte, & d. Io. Franciscus maior 25. annis, & D. Aloyusius minor 25. maior tamen 20. cum presentia, consensu, & auctoritate d. D. Francisci Marchionis Mantuę eius curatoris, qui iurauit dictum contractum esse vtilem, & necessariū dicto minori, & cum

K alij

alijs debitis solemnitatibus per se, & suos heredes, saluo semper iure sacri Imperij; à quo dicta Castra recognoscuntur in feudum, ratificauerunt, & approbauerunt dictam diuisionem, & electionem, ac omnia in eo instrumento contenta, cum clausula ad habendum, tenendum, & possidendum, & quicquid dicti s. partibus, & eorum heredibus deinceps perpetuo placuerit faciendum de dictis Castris vt supra diuisis, cum pacto constituti, & cum cessione sibi ipsis inuicem pro se, & eorum hereditibus stipulantibus facta de omnibus, & quibuscumque iuribus cuiuscumque generis competentibus in dictis Castris, & bonis vt supra diuisis, & cum promissione inuicem pro se, & suis heredibus facta de lite aliquis nullo vnquam tempore mouenda ipsi partibus, seu eorum heredibus; sed potius illa tam in proprietate, quam possessione, quantum est pro facto suo tantum, defendenda, omnibus eorum, & eorum heredum sumptibus, & impensis; Cum renuntiatione: exceptioni doli, & omni alij iuris, legum, & statutorum auxilio, quibus possent vti vnquam tempore contra predictum contractum venire. Et cum promissione pro se, & suis heredibus de nunquam controueniendis; sed ea perpetuo firma, & rata habendo, cum obligatione bonorum, & iuramentis. Hoc tamen pacto adiecto, quòd si supradictam assignationem, & diuisionem non intelligatur præiudicatum aliqui b. is alijs iuribus, & actionibus, quæ aliquo tempore, & quauis ratione, & causa excepta dicta assignatione, & diuisione eis competere.

Vt itaque etiam quia dictus D. Ludouicus præter debet in dicta diuisione non esse conprehensos ducatos ducentum, quos assignaret dictos fratres solitos fuisse soluere annuatim dicto D. Ludouico Prothonotario. E conuerso vero dicti fratres dicebant se hæc necesse, Propterea hanc differentiam remiserunt in dictum Marchionem Mantuæ, & Illustrissimum, & Reuerendissimum Cardinalem Tridentinum hoc pacto, quòd si constaret dictos fratres teneri; tunc debeant dare dicto Ludouico heredi ducatos bis mille in proprietate, vel quatuorcentos annuos ad eorum electionem. Item quia dicti fratres sunt condemnati in expensis in dicta sententia Cesarea, & predicti fratres præter sunt esse creditores dicti Ludouici vii heredis predicti ex causa alienationis factarum per dictum Ludouicum Prothonotarium de bonis subiectis fideicommissi, & ex causa deteriorationum factarum in bonis eidem fideicommissi subiectis. Propterea huiusmodi differentias remiserunt in dictos Marchionem Mantuæ, & Cardinalem Tridentinum; qui teneantur eas decidere, & componere intra trimestre.

Anno deinde 1514. 27. Augusti Maximilianus Imperator narrata institutione facta à d. Reuerendissimo Ludouico Prothonotario de dicto Ludouico eius ex fratre nepore; spolio facto per dictos filios q. Rudolphi, sententia per ipsum Imperatorem lata, & d. transactio sequuta, ex certa scientia, & de plenitudine potestatis inuestiuit dictum Ludouicum pro se, suisque legitimis heredibus, & successoribus de dicto Castro Hostiani in feudum librum, antiquum, nobile, autum, & paternum, cum iuribus, & pertinentijs suis, merore; & mixto Imperio saluis tamen semper omnibus iuribus Sacri Romani Imperij, & cuiuscumque alterius.

Atque similis inuestitura concessa fuit anno 1521. per Carolum quintum eidem Ludouico.

Et eo defuncto Aloyso eius filio Rodomonti nunc patri, & mortuo Rodomonte Vespasiano illius pariter filio.

Qui Vespasianus (qui erat Dux Sablonetæ) tandem mortuus est abiq; filijs masculis superstitibus sola filia femina.

Quo Vespasiano mortuo de dicto Castro Hostiani inuestiti fuere DD. Ferrandus, & fratres vi proximiores agnati Vespasiani, & post eos Illustrissimus, & Excellentissimus Scipio Gonz. iuxta Principes Br. zuli.

Cetera cum infurexerat Marchio Profer Gonzaga, & nunc insurgunt Federicus, & alij eius fratres filij d. Marchionis Proferi vii descendentes ex d. q. Rudolpho fratre d. Ludouici Prothonotario prædictæ ad eos pertinere d. Castrum Hostiani vigore dicti fideicommissi si conuenientis, pro quibus, vt dictum est, scripsere Menoch. & Surd.

Ex predictis autem sic relatis, & in facto consilijs apertè illos nulli oino ius fore in d. Castro Hostiani.

Si enim contendunt succedere ex testamento Ludouici antiqui Marchionis Mantuæ, quem fideicommissum fecisse refert Menoch. d. conf. 690. in facti specie; Et de hoc testamento adhuc nobis non constat, nec mihi requirenti exhibitum fuit, & dicit Ceph. conf. 301. in prin. quòd non reperitur, & non presumitur, sed t debet probari vulg. l. si emancipari C. de collat. l. i. C. de probat. l. affuecario C. de non numer. pecun. l. quesitum §. consilium ff. de curat. furios. quia factio testamenti non est quid infirmum à natura; sed est quid extrinsecum, quod non præsumitur Alex. in l. is potest l. 19. ff. de acq. hered. & in d. l. si emancipati vbi & Corn. Marcar. de probat. conclus. 938. Menoch. lib. 4. præsumpt. 1. Et quando etiam constaret de hoc testamento non constaret de fideicommissi, & alleganti fideicommissum incumbit onus probandi. Soc. cõf. 62. lib. 3. Gozad. conf. 2. num. 8. Surd. cõf. 448. num. 31. cum sim. Præterquam si etiam constaret de huiusmodi testamento, & fideicommissi; adhuc dubitari posset, an potuisset Marchio Ludouicus substituendo assignare in totum nonnulla Castra aliquibus filijs, & alijs alia Castra contra c. Imperialem §. præterea ducatus de prohib. feud. alien. per Frid. Surd. conf. 577. num. 38. Et omni in casu competenter detractiones, & alia militarent, de quibus infra.

Si verò contendunt succedere ex fideicommissi conuenientiali facto inter dictos filios Ludouici senioris an no 1478. in quo conuenitum fuit, quòd decedente dicto Ludouico Prothonotario omnis pars sui status in territorio Brixienfi excepta sua legitima, deueniat, & deuenire debeat ad dictum D. Rudolphum, siue eius filios legitimos, & naturales. Et nec ex hoc fideicommissi succedere possunt.

Primò quia plurimum dubitari potest, an tale pactum valuerit, nam pactum t succedisse dari non potest l. pactum quod dotalli; & l. licet C. de pact. l. ex eo C. de iust. stip. & l. stipulatio hoc modo concepta ff. de verb. oblig. Bar. conf. 212. Curt. lun. conf. 15. Pedem. decis. 100. Gabr. conf. 137. lib. 1. Et pactum hoc sonare videtur in successionem, quia dictum fuit, quòd bona deueniant, & deuenire debeant ad Rudolphum, quæ verba important obventionem bonorum, non autem obligationem in persona heredum. Bar. d. conf. 212. & de clarat bene distinguendo Curt. lun. d. conf. 15. sub num. 3. conf. 25. num. 7. & conf. 81. num. 1. & 2. Aymo. conf. 139. num. 2. Bero. conf. 30. num. 28. lib. 3. Cels. Hug. conf. 100. num. 7. Pedem. d. decis. 100. num. 44. & 25. Paris. cõf. 24. num. 55. lib. 2. Sim. de Pret. cõf. 123. num. 10. Gabr. d. conf. 137. num. 16. Rim. lun. conf. 580. num. 9. & seq. & Torniel. inter conf. Port. conf. 81. num. 3. & seq.

Nec refert, quòd hoc pactum esset reciprocum; Quia nec pactum t reciproco dari potest succedisse, quòd per sonæ non sunt privilegia, vt est tex. in d. l. licet C. de pact. & ibi trad. omnes Olach. d. decis. Pedem. 100. num. 19. Curt. d. conf. 15. sub num. 9. Bero. d. conf. 30. num. 44.

30. num. 33. Gabr. d. conf. 137. in prin. & ponit Bar. d. conf. 212. Etiam ¶ si iuramentū cūc adiectū. Al. x. conf. 28. lib. 3. Pedem. d. decil. 100. num. 31. Purp. in l. fin. num. 191. C. de pact. Sim. de Pret. d. cōf. 123 num. 15. Rim. l. un. conf. 630. num. 11. & plenē Soc. l. un. conf. 44. per totum lib. 2.

5 Non obstat, quod ¶ hoc pactum fuerit factum inter milites; quo casu valet, vt cōsiderat Sard. d. cōf. 517.

Quia hoc procedit, quando milites sunt in actu militie, vel parati ad militiam, & ita loquitur tex. in d. l. licet C. de pact. vt quia sint in castris, vt declarant ibid. Ang. Salyc. & Alex. & refert Purp. num. 47. Quod non militat in casu nostro.

6 Non ob. ¶ hoc pactū fuerit factū super certis rebus, nēpē super parte status in territorio bruxienti, quo casu pariter valet. Gabr. d. conf. 137. Hond. conf. 40. lib. 1. Surd. d. conf. 517.

7 Quia ¶ verior est opinio, quod pactum de futura successione etiam super rebus certis est inualidum, nam & hoc casu militat ratio Bar. d. conf. 212. quod certi modi succedendi adiuncti sunt, nam res particularis relinquitur possunt per legatam fidem commissam & donationes causa mortis; & ideo non debet admitti pactū.

Quæ opinio probatur per tex. in d. l. licet, vbi pactum re ciprocum, quod quis alterius rebus poritur, reprobatur. Et tamen appellatio rerum non venit hereditas. l. fin. ff. de vlt. leg. sed veniunt solum res præsentēs, & non future. Bar. in l. fin. C. de pact. vbi Purp. num. 213. & Cagn. num. 218. qui dicit nemine diff. repare.

Et hanc opinionem, quod nec super certis rebus valet pactum futuræ successions tenent Ang. conf. 66. incip. Comes Dec. conf. 299. num. 2. & 3. vbi loquitur de cōuentione facta sup bonis immobilibus. orn. conf. 84. lib. 3. Purp. in d. l. fin. num. 35. & 98. Alciat. in d. l. pactum quod dotali num. 19. & in conf. 96. 114. 164. 256. & 394. Soc. l. un. d. conf. 44. num. 14. lib. 2. Bero. conf. 30. num. 14. & 23. lib. 3. Siluā. conf. 90. in prin. lib. 2. Aymo. conf. 139. nu. 2. versio fecus, & Simoneta inter conf. Montisier. conf. 31. num. 6. cum seq.

Et licet multi teneant oppositē distinguentes, quod aut agitur de vniuersali successione, aut de certis bonis. Tamen vt bene animaduertit Alciat. in dictis cōs. precipue conf. 114. & Bero. d. conf. 30. Illi loquuntur, quando impeiumentum consideratur ex ea ratione, nē quis auferat sibi facultatem testandi: nam hæc ratio cessat, quando agitur de bonis particularibus, sed hæc distinctio non procedit considerata ea ratione, ¶ per pacta non potest dari successio; nam hæc ratio militat etiam super certis rebus, & propterea quando pactum importat obuentioem bonorum non valet, etiā si esset solum super certis rebus vt per Bero. & Alciat. & dicit Alc. hæc esse receptissimā opini. Quod maxime est dictū in proposito, quia res certæ deducta in pactum sunt notabilis valoris. ita Bero. d. conf. 30. nu. 32. Et facit ratio, quod idem iudicatur de maxima parte facultatum, quod de quota. Bar. in l. nomen s. filio ff. de leg. 3. Dec. in d. l. pactum quod dotali.

8 Non obstat, quod ¶ hoc pactum fuerit factum inter Principes; & sic valet. Bar. conf. 72.

Tū quia Bar. loquitur quādo Principes vti Principes contrahūt disponendo, ¶ pactū habeat vim legis, secus quando Principes contrahunt simpliciter vti priuati, vt in casu nostro, & declarat Alciat. in dictis consilijs.

Tū etiam quia Bar. non loquitur in pacto importante obuentioem bonorum; sed in pacto excludente faminas a successione quod est diuersum, vt ante.

Lib. II.

maducit ipse Bar. qui expressē inquit valere conuentioem excludentem certum genus personarū. vt ieminas reliā eis dote; sed non valere conuentioem tributentem alicui successione. Et ob id dicit S. rib. non valere pactum vel consuetudinem tributentem robur hisce pactis importantibus successione. m. Al. x. in l. stipulatio hoc modo concepta num. 7. de verb. oblig. Purp. in d. l. fin. num. 193. C. de pact. Qui num. 55. ait nec Principem posse huiusmodi pacta confirmare. Pedem. d. dccif. 100. sub num. 32. cum seq.

9 Secundo quādo etiā admitteretur dictum ¶ pactum in casu nostro valuisse, quia tamen, vt dictum est, sonat in obuentioem bonorum; idcirco solum valuisse in vim supremi iudicij; & sic fuisse reuocabile; nam in vis casibus, in quibus pactum de futura successione valet, sustinetur in vim supremi iudicij, non in vim pacti, & est reuocabile. vt in milite, in Ecclesia, & similibus d. l. licet, & ibi Purp. num. 45. Gabr. d. conf. 137. num. 30. Bero. dicto conf. 30. num. 23. In casu autem nostro reuocata fuit dicta promissio facta per dictum Ludouicum Prothonotarium non solum ex eo, quia alienauit dictum Castrum, sed precipue quia instituit heredem dictum Ludouicum filium Ioannis Francisci annullando alias victimas voluntates. Idcirco super dicto pacto nullum fundamentum fieri potest.

Terrio quia pactum dicit, quod decedēt Ludouico Prothonotario omnis pars status sui decederat ad Rudolphum, suūc eis filios; & illi, qui nunc agunt, non sūt filij sed abnepotes Rudolphi, & propterea non sunt cōprehensī, nam in fideicommissis appellatio ¶ filiorum non solum non veniunt ab nepotes, sed nec ipsi nepotes. l. quod si nepotes ff. de test. tut. s. fin. Inst. qui test. tutor. dar. postū, & in fideicommissis hoc procedere tra. 1. Rol. conf. 42. lib. 4. Gabr. com. conclus. rit. de verb. sign. conclus. 1. sub num. 5. Ment. c. conicq. lib. 8. tit. 8. vers. Porro recto loco Menoch. conf. 215. 328. & 347. & lib. 4. præsump. 94. Decian. conf. 47. lib. 3. Thob. Non. conf. 33. Turret. cōf. 68. lib. 2. Hond. conf. 60. lib. 1. Pereg. conf. 31. & conf. 67. lib. 2. ac conf. 64. lib. 4. Bardillon. conf. 83. & resolutio Rota in vna Romana fideicommissi de Bonadies 22. Aprilis 1603. coram Illustrissimo Melino, & in vna Ariminensi fideicommissi 31. Ianuarij 1614. coram R. P. D. Verospio.

Quod præcipue firmandum est in proposito, quia sumus in transuersalibus, vt per Doct. supra citatos, præcipue Pereg. d. conf. 31. & 67. lib. 2. & conf. 64. lib. 4.

Quarto tollitur omnis difficultas, quia Ludouicus Prothonotarius obiit superstitibus Ioanne Fracisco, & Aleysio filiis dicti Rudolphi, qui egerunt ad fideicommissum, & tandem illi per transactionem sopita fuit etiam mediante Francisco tunc Marchione Mantue. Quamobrem aut Federicus, & eius fratres agunt ex proprio iure, & propria persona, aut ex iure, & persona filiorum dicti Rudolphi: Si ex proprio iure, & persona, Et non possunt, quia, vt dictum est, ipsi non veniunt sub nomine filiorum; & quia etiam substitutio ¶ habuit effectum in filiis dicti Rudolphi, quo casu amplius non veniunt nepotes. Bar. in l. liberorum sub nu. 6. de verb. signifi. Dec. conf. 95. Rol. d. conf. 43. lib. 4. & resolutio Rota in dicta Romana fideicommissi de Bonadies coram Illustrissimo Melino. Si verò agunt ex iure, & persona filiorum dicti Rudolphi, & non possunt; quia si iam per ipsos sopita fuit per transactionem, que ¶ est exceptio litis finitæ, & impedit ingressum causæ, i. de lit. contest. in 6. l. causas C. de transact. Bar. in l. eleganter s. si quis post ff. de cond. indeb. cum vulg.

Nec obest, si dicatur, quod ipsi veniūt ex alio iure, K a nempe

nempè ob mortem Vespasiani sine filijs & quòd transfactio non impedit, quin illi possint venire ex nouo iure. Quia de hoc nouo iure tractabitur inferius: & nunc fat est demonstrare, quòd illi succedere nequeat neque prætensio fideicommissi Ludouici lenioris Marchionis Mantue, neque ex dicto fideicommissi conuentionali. Quod vltimus demonstratur.

Quintò ex eo, quia conuentio stat, quòd Rudolphus, & filij succedant in fideicommissio detracta legitima Ludouici Prothonotarij, & dictum Castrum Hostiani remansit penes Ludouicum filium dicti Ioannis Franci sci, & heredem dicti Ludouici Prothonotarij ex causa legitime dicti Prothonotarij.

Nec obstat, quòd idem Ludouicus Prothonotarius alia bona alienauerat, & quòd Castrum Hostiani excedebat legitimam illi debitam.

- 13 Quia de hoc non constat, & onus probandi dictum Castrum, & alia bona alienata excedere legitimam in cumbit adhibitis hoc affirmantibus, ex quo habentes causam à dicto Ludouico heredem habent intentionem fundatam, quòd prædicto Prothonotario legitima debeatur, & quòd ei licuit alienare vsq; ad dimidium, quia filij erant quinque, & quòd non præsumitur facta alienatio vltra id, quòd de iure debetur. Rota decis. 641. num. 17. & 18. & decis. 747. p. r. nouiss. diuers. ac decis. 210 p. 2. & in vna Romana Palatii dell'Agla 16. Maij 600. coram Illustrissimo Lancelotto Seraph. decis. 609.

Quod maximè firmandum est in proposito, quia licentia cõcessa fuerat à Sacratissimo Imperatore detrahendi legitimam ex bonis feudaliibus, ex quò bona alienabilia non sufficiebat, & sic Ludouicus Prothonotarius alienando non erat in casu prohibito, ita vt haberet regulam contra se; sed erat in casu permissio, videlicet quia pro legitima poterat alienare dicta Castra; ideo ad ipsum, vbi eius heredes non spectat probare bona alienata non excedere legitimam ex deductis p. Rotam in vna Anconitana fideicommissi 16. Ianuarij 1584. coram Illustrissimo Blan. hett. o, quæ est decisio 487. inter prior. Farin. Gabr. conf. 138. lib. 2. Peregr. de fideic. artic. 39. num. 13.

Stringit etiam; nam filij d. Rudulphi post mortem d. Ludouici Prothonotarij egerunt, & recuperarunt medietatem bonorum; & aliam medietatem dimiserunt; in qua comprehensum fuit d. Castrum Hostiani. Ergo necessitas dicendum, quòd Castrum Hostiani dimissum fuit pro detractionibus legitimæ partis alieni, & similibus, & alias sicut illi fratres recuperarunt alia bona vbi subiecta d. fideicommissio, ita etiam recuperassent d. Castrum Hostiani; præcipue quia ab Imperatore cõcessa nõ fuerat alienatio Castrorũ nisi ex causa dictæ legitimæ.

Ex his ergo liquet dictos adores aspirare non posse ad d. Castrum Hostiani neque ex d. asserto fideicommissi Ludouici Marchionis Mantue; neque ex d. fideicommissio conuentionali.

Restat nunc videre an venire possint ex nouo iure, ex quò d. Dux Vespasianus obiit sine filijs; Et videtur dicendum, quòd sic;

- 14 Prius quia feudum fuit alienatum per d. Ludouicum Prothonotarium in dictum Ludouicum filium Ioannis Francisci: Vnde cum hodie sit extincta linea d. Ludouici emptoris; videtur quòd feudum reuertatur ad lineam, à qua descendit, & de natur. success. feud. c. pen. de probio. feud. alien. per Lothar. Surd. d. conf. 517. sub num. 12. vers. Tertium quoque. Sic etiam si quis re nunciet feudum vni agnato, ille qui renouciat, succedit in solidum illi alteri, cui fuit renouciatum, si is decedat sine filijs exclusis alijs d. c. 1. de natur. success. feud. c. 2. de eo, qui fin. fecit agn. c. 2. prohib. feud.

alien. per Lothar. c. titius si de feud. fuer. controu. inter dom. & agn. Ruin. conf. 11. lib. 1. Surd. d. conf. 517. num. 4. Et idem est si per diuisionem vni assignetur feudum, nam finita illius linea, alter succedit. Bar. conf. 58. lib. 1. Bal. in c. 1. an agnat. vel filij Feder. de Sen. conf. 77. Surd. d. conf. 517. num. 8. At in prædicti casu linea dicti Ludouici emptoris finita fuit per mortem dicti Ducis Vespasiani, igitur feudum videtur reuerti ad lineam dicti Ludouici Prothonotarij, vnde descendit, & consequenter spectare videtur ad descendentes dicti Rudulphi, qui fuit frater dicti Prothonotarij, ex quo dicti Rudolphus, & Ludouico fuit dictum dictum Castrum Hostiani, & illi coniunctum fuerunt de eo inuestiti à Sacratissimo Imperatore.

- 17 Secundò quia Rudolphus, & Ludouicus Prothonotarius à Federico Imperatore coniunctum inuestiti fuerunt de eodem feudo, ergo locus est iuri accrescendi l. 1. c. si liber. Imper. soc. lib. 10. cum alijs citatis per Surd. d. conf. 517. num. 1. vers. Rursus. Ferquamus ius accrescendi cesset pro portione agnitam, hic tamen est casus specialis, vt per Surd. ibid. nu. 2. qui allegat las Crot. & Rip.

Tertiò quia feudum hoc Hostiani in persona dicti Ludouici heredis videtur nouum, nam licet is esset de descendibus Ludouici antiqui Marchionis Mantue; item tamen hoc feudum obuenerit dictis Rudolpho, & Ludouico Prothonotario; Idcirco quandiu exstant à liqui de linea ipsorum, illi præterebantur alijs de alijs lineis, quamuis protrahentibus à dicto Ludouico antiquo. c. 1. de natur. success. feud. vbi Bal. sfern. Aluarot. Alfiq. & alij. Propterea; Ludouicus hæres non poterat tunc in hoc feudo succedere, quia cum impediebatur Rudolphus, & eius proles. Quare cum illud acquiescit, dicitur habere ex noua causa, & sic dicitur feudum nouum. Alfiq. in c. 1. nu. 41. de feud. decrep. etat. cum alijs adductis per Surd. d. conf. 517. num. 15. vers. Prædicta verò. Ergo cum sit extincta linea dicti Ludouici heredis, videtur, quòd in eo non possit succedere Scipio Princeps Bozuli, cum sit regula tria,

- 18 quòd in feudo si nouo transfueralis non succedant c. 1. §. si enim de success. frat. vel grad. succed. in feud. c. 1. de fratr. de nou. benefic. in c. 1. §. fin. de success. feudi. c. 1. §. cum verò Conradus de jis, qui feud. dar. poss. & c. 1. §. si duo fratres de feud. March. cum sim.

Et si diceretur, si in feudo nouo non possunt succedere transfueralis. Ergo videtur quòd nec possint succedere Federicus, & alij eius fratres, quia & ipsi sunt transfueralis.

Respondetur maximam esse differentiam; Nā Princeps Bozuli vult succedere in hoc feudo vti nouo statu acquisitione de eo facta per Ludouicum, quæ si facta non fuisset, dicti Princeps Bozuli non haberet aliquam prætensionem in hoc feudo; propterea contra eum stat dicta regula, quòd in feudo nouo nõ succedunt transfueralis; sed Federicus, & eius fratres prætendunt succedere in hoc feudo vti antiquo; quia licet in persona dicti Ludouici emptoris, & eius posterorum consideretur vti nouum; Respectu tamè agnatorum dicti & venditoris; qui erant comprehensi in prima inuestitura, & substituti fuerant dicto Ludouico Prothonotario; consideratur vti antiquum; & paternum. Brun. conf. 124. Surd. d. conf. 517. sub num. 18. Et propterea ipsi post finem lineæ dicti emptoris possunt succedere in hoc feudo quòd ad ipsos antiquo, excludendo transfueralis dicti emptoris, quòd ad eos feudum est nouum, & sic nõ possunt succedere.

- Quartò denique; facit, nam inuestitura huius feudi est pro se, sicut legitimis heredibus, & successoribus; & ideo feudum videtur mixtum, & non simpliciter hæreditarium

dictarium, Burf. conf. 2. num. 37. Ceph. conf. 303. nu. 38. Surd. d. conf. 517. sub num. 3. Quando autem fe-
 21 uduum ¶ non est simpliciter hæreditarium tunc non at-
 tenditur proximitas vltimi defuncti, sed primi inuesti-
 ti. Bal. conf. 137. lib. 2. & in c. t. de eo, qui sibi, & suis.
 Ang. conf. 110. Zabari. conf. 123. col. a. Cald. conf. 13
 de feud. Paris. conf. 23. num. 121. lib. 1. & conf. 65.
 num. 22. lib. 3. Rub. conf. 85. num. 70. Nat. conf. 127
 & 128. Aym. conf. 579. num. 23. & 950. in prin. Ti-
 rasq. de retract. confang. §. t. glof. t. num. 19. Didac.
 pract. quest. c. 38. col. 4. vers. sed ille rex. Alex. conf.
 30. lib. 2. Curt. conf. 51. col. 8. vers. pro cuius tamen
 confirmatione Gabr. conf. 121. num. 16. lib. 1. Me-
 noch. conf. 124. num. 42. & conf. 690. num. 5. Ergo
 in proposito non attenditur, quod Scipio Princeps Bo-
 zuli sit proximior Duci Vespasiano defuncto, sed at-
 tenditur proximitas Ludouici Marchionis Mantue.

Ceterum his non obstantibus concludendum est,
 quod nec ex hoc iure nouo possunt dici actores succe-
 dere in dicto feudo. Et quamuis solū sufficeret remo-
 uere contraria, ex quod dictus Scipio habet inuestiturā
 Imperatoris. Attamen ad pleniorē cōprobationem
 iurum illius. Dicitur ex intentionem probari.

Nam vt dictum est supra dictum Castrum titulo in-
 stitutions ex licentia Imperatoris alienatum fuit per
 dictum Prothonotarium ex causa legitimæ sibi debiri
 in bonis paternis; Et ideo facta dicta alienatione nul-
 lum ius amplius remansit super dicto Castro prædicto
 Rudolpho, aut eius descendentiis; quia quod capi-
 tur iure legitimæ, eximitur ab omni onere, & grauami-
 ne l. quoniam in prioribus. l. omnimodo, & l. quoniam
 nouella C. de inof. test. cum fin. Et quamuis illud Ca-
 strum esset feudale: attamen ex licentia Imperatoris
 permittentis super eo legitimam capi posse, effectum
 est ad instar allodialium quod ad omnes ius feudale in
 eo præterdentes excepta solum persona, in quam fuit
 alienatum, & eius propinquorum; quia alias in legiti-
 23 mum non potuisset impurari; itane trita regula, quod l.
 feudalia, ¶ que non sunt ad instar allodialium in legiti-
 mam non imputantur. Raph. Paul. Alex. & alij in l. si
 patroni ff. ad trebel. Rip. in l. in quartam num. 178. &
 seq. ff. ad l. falcid. Peregr. de fideic. artic. 6. & artic. 36
 num. 108. latè Mangili de impur. & detract. q. 26.
 & 37.

24 Necesse dubiū quin Princeps ¶ ex speciali gratia pos-
 sit ex certa eius scientia, & de plenitudine potestatis in
 rex comprehensio præferri in inuestitura concedere
 hanc facultatem, cū Princeps possit de plenitudine po-
 testatis, dum agitur de iure querendo, liberare aliquem
 ab onere feudi, vel fideicommissi antequam eueniat ca-
 sus mortis. Alex. conf. 2. lib. 1. Dec. conf. 269. & 624.
 Sicut etiam potest aliū habilitare, & legitimare in præ-
 iudicium vocatorum. Alex. & Dec. vbi supra. & conf.
 188. & latè in terminis nostris probat Menoch. conf.
 158. num. 31. cum seq.

¶ Quod maxime dicendum est, quia vt inferius dice-
 tur feudum hoc est hæreditarium. Menoch. conf. 104.
 Decian. conf. 23. lib. 1. Vel saltem mixtum. Menoch.
 25 cōf. 690. Et propterea ¶ est impurabile in legitimam,
 & alienabile inter comprehensio in inuestitura. Me-
 noch. d. conf. 104. num. 29. & 26. Surd. conf. 208.

Cū ergo per gratiam prædictam d. Castrum exem-
 ptum fuerit à dicto iure feudi; sequitur, qd prædicti de-
 scendentes Rudulphi nullum omnino ius prætere de pre-
 sine, vel ex causa dicte prime inuestiture, vel ex cau-
 sa fideicommissorum. Surd. d. conf. 527. sub num. 3.
 vers. primo igitur. Et hoc modo tolluntur omnes ra-
 tiones, quæ in contrarium adducuntur; & frustra que-
 ritur cuius proximitas sit attendenda; quia hoc modo

dictus Rudulphus, & eius descendentes habentur tñquā
 non vocati ad d. Castrum, ex quod illud fuit assignatum
 prædicto prothonotario pro sua legitima, quæ nullū re-
 cipit onus.

Quod maxime est dicendum, quia dicta licentia Im-
 peratoris cōcedit prædicto Prothonotario, vt liberè pos-
 sit de eo feudo disponere in vnum ex cōprehensio non
 obstante feudali iure, & non obstantibus conuentioni-
 bus & inuestitura superius sequens.

Item quia post transactionem sequutam inuestit
 d. Ludouicum heredem institutum de d. Castro in feu-
 dum liberum, Dum enim concedit, vt liberè de feudo
 possit disponere, & quod feudum sit liberum, sequitur
 quod nullum ius remansit alijs vocatis ad d. feudum.
 26 quia liberum ¶ id dicitur, quod vlli seruiciti nō est ob-
 noxium, sed ab omni onere est liberatū. Oldr. cōf.
 234. Curt. lun. de feud. p. 1. q. 8. vers. secunda prin-
 cipalis. Surd. cōf. 218. nu. 9. Intrigled. feud. p. 1. q. 29.

Secundò principaliter facit; nam feudum hoc in p-
 sona Ludouici hæredis à prothonotario instituti, & e-
 ius descendentiū est feudum antiquum. Tum quia in
 uestitura d. Ludouico facta expressè dicit, quod con-
 ceditur in feudum antiquum paternū, & aurum; Et
 feudum ¶ quamuis nouū concessum iure antiqui dicitur
 antiquum, & assumit omnes qualitates, & condi-
 tiones feudi antiqui; nam Princeps potest hoc facere,
 27 laf. in prælud. feud. num. 88. & 90. circa fin. vbi testa-
 tur hanc esse magis communem opinionem Curt. Sen.
 conf. 50. num. 5. & seq. Alex. conf. 30. num. 7. lib. 1.
 Clar. §. feudum q. 8. vers. Sed hic occurrit, qui & ipse
 testatur de veriori, & magis communi Curt. lun. de fe-
 ud. p. 1. q. 8. qui non solum de magis communi testa-
 tur, sed & ait ab hac sententia non esse recedendum in
 iudicando. Aym. de antiq. temp. p. 5. lect. vlt. lib. nu.
 26. Menoch. conf. 218. num. 1. & latissimè conf. 160.
 per totam secundam dubitationem, et de hoc feudo lo-
 quens conf. 204. sub n. 55. Sola in procem. confit. Sa-
 baud. glof. r. num. 29. vbi de veriori, & communioni,
 & in decreto Yolant. p. 2. num. 24. & seq. Surd. cōf.
 5. alioq. multos de magis communi testantes cumulat
 Intrigled. de feud. p. 1. q. 24. num. 1. & seq. qui inter ce-
 teros citat Petr. Greg. dicentem hoc maxime procede-
 re, quando inuestitura expressè ait, quod conceditur in
 feudum antiquum, paternum, & aurum, qualis est ca-
 sus noster.

Tum etiam quia concessum fuit in feudum nobile; &
 concessum ¶ in feudum nobile dicitur antiquum. Bal. in
 28 prælud. feud. num. 55. vers. alia diuisio Dec. conf. 52.
 num. 3. & 4. Rol. conf. 41. num. 8. cum seq. lib. 2. De
 cian. resp. t. 17. num. 10. lib. 3. Ceph. conf. 173. num.
 12. Menoch. conf. 260. nu. 21. Sola in dicto decreto
 Yolant. num. 17. Pacian. de probat. lib. 2. c. 38. nu. 1.
 Tum & denique, quia in rei veritate feudum hoc
 non habet originem à persona dicti Ludouici hæredis,
 sed ab eius antecessoribus, & sic verè dicitur antiquum;
 29 attenditur ¶ enim origo, & principium, non id, quod ac-
 cidit, id est causa retinendi, quæ ex successione defertur,
 vt bene comprobatur litem. in tit. Imperator Lotharius
 sub num. 5. Dec. can. 23. col. 1. Menoch. d. cōf. 260
 num. 17.

Nec obest, quod licet feudum esset antiquum, cū
 tamen Ludouicus junior tunc non posset succedere, di-
 citur feudum ¶ eius persona nouum.

Nāq. respōdetur, quod in feudum concessum illi,
 30 qui alias erat de comprehensio in prima inuestitura,
 quamuis tunc non esset successarius, non mutat naturā
 feudi; sed illud remanet antiquum quod ad ipsum feu-
 dū, quia illa sola subrogatio p. r. rōne, quæ alias fuit prio-
 ri inuestitura erat comprehensio, non potest mutare qua-

litate feudi; fed est ac si persona illa, quæ prius erant successura, obierint, vt bene comprobatur Sola ad Cōst. Sabaud. in proem. num. 24. vbi dicit se ita consiluisse, & obinuisse; & latius in dicto decreto Yolant. p. 2. glof. 4. num. 14. & seq. But. conf. 47. in prin.

Nec facit quod ille inuestitus tunc non posset succedere ex vi primæ inuestiturae. Nam illa noua inuestitura solim operatur præuentionem successione, non autem immutat naturam feudi. Solim ergo posset obiectum procedere, quando nouus acquireret esset penitus extraneus, & non comprehensus sub prima inuestitura, & ita declarat ipse Surd. cōf. 440. nu. 6. nu. 42. & num. 47. versic. Et parum mouet. Menoch. d. conf. 104. num. 43. 44. & 45. ac sub num. 55. versic. Nec obstat quartum, & in cōf. 160. sub num. 15. versic. Nec hic aduersantur. Quamuis Sola dicat id procedere etiam in extraneo, & se ita obinuisse, de qua re nunc non cōtendo, sed fat est quod ad propositum nostrum, quod hoc saltem verum est in eo, qui est comprehensus sub prima inuestitura. Et ad hoc faciunt ea, quæ scribit Surd. decil. 342.

Quæ etiam opinio probatur ex tex. inc. 1. de vassallo decrep. grat. vbi si vassallus refuset feudum in manu domini, vt de eo inuestiantur Scius, & Sempronius filij refutantis; filij illi non dicuntur habere illud feudum, vt nouum ex illa noua inuestitura, sed vt paternum, ex quo erant comprehensi sub prima inuestitura; & ob id mortuo Sempronio sine herede, succedit Scius eius frater, qui non succederet, si feudum esset nouum.

Ad idem est tex. inc. 1. de eo, qui finem fecit agnato de feudo paterno; vbi tres erant agnari, vnus fecit finem alteri, qui deinde moritur sine filijs; dubitatur an solus succedat is, qui non fecit finem, an & ille, qui finem fecit. Dicitur & illum, qui finem fecit, succedere, nisi refutauerit ad hoc vt dominus illum inuestiret de nouo feudo. Et sic quando feudum est antiquum, oportet vt inuestitura fiat de nouo feudo ad hoc, vt non remaneat antiquum, non autem sufficit sola noua acquisitio.

Posset autem hæc noua acquisitio operari quod ad ipsam acquirerent, vt de feudo tanquam ab eo acquisito disponere posset, non autem quod ad mutationem nature illius; & ita declarauit Sola d. loco sub num. 14. versic. Nec obstat. Quam tamen declarationem nec etiam nunc firmo, cum non cōtēat propositum nostrum, & apud me sit dubia; Vt cum; tamen res se habeat, illud firmum est, quod noua acquisitio facta ab vno ex comprehensis non reddit feudum nouum.

Quod maxime firmandum est in presenti casu, quia licentia alienandi, & restandi ab Imperatore concessa fuit dicto Prothonotario in vnum ex comprehensis inuestituris; & sic comprehensio, seu origo antiqua fuit in causa dictæ licentiæ, & alienationis: propterea cum alienatio fuerit permissa restrictiue ratione comprehensionis antiquæ; pariter inuestituræ ob illam alienationem dicitur ex iure antiquo inuestitus. Sola sub dicto num. 14. versic. Quamuis Ruin. ibi.

Et quicquid fit cessat omnis amaritudo cum inuestitura concessa fuerit de feudo antiquo paterno, & auito, quo casu feudum remanet antiquum non obstante noua acquisitione, vt per omnes Doctores supra citatos. præcipue Solam dictis locis.

Cum ergo dictum feudum in persona dicti Ludouici hæredis fuerit antiquum, sequitur, vt finita illius linea per mortem Ducis Vespasiani succedant collateraliteræ descendentes à genitore dicti Ludouici hæredis, & sic succedat Scipio Princeps Bozuli, nam in feudo antiquo tria pariter est regula, quod 1. transuersales vltimi defuncti descendentes ab eodem stirpe succedunt. c. 1. §. si capitaneum de feud. March. c. 1. §. Corradus de iur.

qui feud. dar. pōf. c. 1. §. his vero deficientibus de suc. cef. frat. vel grad. succed. in feud. lat. conf. 1. num. 9. lib. 3. vbi hoc dicit indubitatum Curt. Sen. conf. 50. num. 5. Curt. lun. de feud. p. 1. q. 8. Iacob. in sua inuestit. Nobiles Agasi num. 7. vbi dicit hoc non habere dubium Zaf. de feud. p. 8. versic. Tertia conclusio Nat. conf. 503. num. 16. Rol. conf. 53. num. 1. & conf. 60. lib. 1. & conf. 41. lib. 2. Pacian. d. c. 38. num. 63. Surd. conf. 5. num. 4.

Idq; verum est etiam in feudo 1. nouo concessio iure feudi antiqui, nam vt dictum est supra, feudum nouum sub hac forma concessum assumit omnes qualitates, & conditiones feudi antiqui, & declarat in specie Sola in d. proem. const. Sabaud. & in d. Decret. Yolant. glof. 4. p. 2. num. 14.

Nec obstat si dicitur, quod & adores aduersarij sūt transuersales dicti Ludouici hæredis, & dicti Ducis Vespasiani, & descendunt à communi stirpe, videlicet à dicto Ludonico primo Marchione Mantue; & ob id ipsi succedere debent.

Nam primò dicitur, quod si in persona dicti Ludouici hæredis consideretur hoc feudum vt profectum ab eius patre; sicut etiam vt tale fuit concessum, tunc ad uerarij sunt simplices transuersales, & non habent de scendentiam à communi stirpe, id est à Ioanne Francisco patre dicti Ludouici, & hoc modo illi succedere nequeunt, sed solum dictus Scipio Princeps Bozuli, qui est collateralis descendens tan en à dicto Io. Francisco.

Præterea dicitur, quod etiam si aduersarij considerentur vt descendentes à communi stirpe, videlicet à dicto Ludouico Marchione Mantue, & sic feudum consideretur vt aultum in persona dicti Ludouici hæredis: Attamen ad illud non posset aspirare, quia dictus Princeps Scipio est proximior in gradu dicto Duci Vespasiano vltimo mortuo, & quando transuersales admittuntur ad feudum antiquum admittuntur ij, qui sūt in proximiori gradu vltimo defuncto c. 1. de success. trium, vel gradib. succedentium in feudo. c. 1. §. si quis decesserit si de feud. defunct. cōtentio fit inter dominum & agn. vassal. & c. r. de natura success. feudi, ibiq; tradit Aluarot. litem. Affidit, & alij omnes.

Nec obstat, quod ille rex in d. c. 1. de natur. success. feud. dicat, quod quando feudum paternum ad vnum ex pluribus filijs deuenit, & iste reliquerit plures filios, ad quorum vnum deuenit feudum, & iste decesserit sine filijs, tunc feudum ad solos, & ad omnes, qui ex illa linea sunt, ex qua ille fuit, peruenit; & hoc esse, quod dicitur ad proximiores pertinere. Isti verò proximiores esse dicuntur respectu aliarum linearum; sed omnes ex hac linea deficientibus omnes aliæ lineæ æqualiter vocantur, & sic videtur, quod quando deficit linea, à qua provenit ille vltimus, qui decessit, omnes aliæ lineæ sine admittendæ nulla habita ratione proximioritatis. Et consequenter cum sit finita linea Ludouici hæredis per mortem dicti Ducis Vespasiani, videtur quod & Princeps Scipio, quæ & aduersarij sūt admittendi sine distinctione proximioritatis.

Et enim ille rex. d. inquir, quod 1. omnibus ex hac linea deficientibus omnes aliæ lineæ æqualiter vocantur; non intelligitur, quod omnes aliæ lineæ indifferenter admittantur; sed intelligitur quod omnes aliæ admittuntur æqualiter, si sint in equali gradu, quia nimirum non admittitur vna linea prius quam alia, sed omnes indifferenter iuxta prærogatiuum gradus: Dubium enim erat, quia illud feudum primò in diuisione deuenit ad vnum filium, qui plures filios reliquerat, ad quorum vnum secundò illud idem feudum deuenit, qui & ipse plures filios reliquerat. Ad quorum vnum tandem deuenit, qui obierat sine filijs; an feudum illud

Et enim ille rex. d. inquir, quod 1. omnibus ex hac linea deficientibus omnes aliæ lineæ æqualiter vocantur; non intelligitur, quod omnes aliæ lineæ indifferenter admittantur; sed intelligitur quod omnes aliæ admittuntur æqualiter, si sint in equali gradu, quia nimirum non admittitur vna linea prius quam alia, sed omnes indifferenter iuxta prærogatiuum gradus: Dubium enim erat, quia illud feudum primò in diuisione deuenit ad vnum filium, qui plures filios reliquerat, ad quorum vnum secundò illud idem feudum deuenit, qui & ipse plures filios reliquerat. Ad quorum vnum tandem deuenit, qui obierat sine filijs; an feudum illud

huc successiue de vna in alia lineam deuenire deberet. ita vt prius admittitur illi, qui erant ex illa eadem linea, à qua ille, qui obierat, processerat, & deinde ex secunda ea linea admittendi essent alij qui erant ex secunda linea, & tandem illi, qui erant ex prima. Tex. ergo determinat finita linea, à qua vltimus processit, non esse cõstituentam differentiam aliarum linearum; sed omnes admitti. Intellegitur autem secundum terminos æquales; hoc est omnes admitti iuxta prerogatiuum gradus, quia tex. voluit tantum remouere prerogatiuum linearum; non prerogatiuum graduum. & ita tenet ibi Aluar. l.fern. Alfid. & omnes alij; & est receptissima omnium opinio.

35 Et quod verè quoad f. sumus in feudo antiquo, & admittuntur transuersales descendentes à communi stipite, admittantur solum proximiores vltimo defuncto; vltra l.fern. Aluar. & Alfid. mox citatos tenuerunt idem l.fern. in c. 1. sub num. 23. de his, qui feud. dar. pos. in c. 1. sub n. 4. circa fin. tit. Imperator Lothar in c. 1. sub nu. 4. in verbo his verò de duob. fratrib. Aluaroc. in c. 1. §. his verò de gradib. succedendi in feudum. Prep. Mediol. in c. 1. §. hoc quoque; col. 4. num. 7. vers. quero an omnes de success. feud. Albert. Brun. col. 70. col. 1. conf. 73. & conf. 74. per totum Burr. conf. 47. per totum qui Burr. & Brun. d. conf. 74. bene exponunt d. c. 1. de natur. success. feud. Soc. in l. si cognatis sub num. 40. versic. Pro ista etiam opinione ff. de reb. dub. in conf. 252. sub num. 17. vers. Secundum verò didum lib. 2. & in conf. 86. sub num. 13. & 14. lib. 3. Dec. conf. 445. num. 19. optime Paris. conf. 23. num. 262. & 263. lib. 1. & conf. 65. nu. 16. lib. 2. Gossid. conf. 4. num. 17. Alciat. inter conf. Grat. conf. 8. nu. 3. lib. 1. Ceph. conf. 201. num. 110. Rol. conf. 200. num. 14. lib. 1. & ad mitem etiã Surd. conf. 544. nu. 7. Menoch. de hoc feudo loquens conf. 104. num. 57. Additur nam linea d. Principis Scipionis est proximior lineæ Ducis Vespasiani, quia sit linea act. rum; nam linea Principis Scipionis habet cõmunẽ stipitem Ioannis Francisci cum linea Ducis Vespasiani; Ergo illa videtur preferenda, quia attenditur proximitas respectu linearum vt dicit tex. in d. c. 1. de natur. success. feud. ibi, & hoc est quod dicitur ad proximiores pertinere. Isti verò proximiores esse dicuntur respectu aliarum linearum.

Vel saltem cum multa simul concurrant pro Principe Scipione; Et videlicet quia respectu gradus, ipse est proximior. Item respectu lineæ est proximior. Item respectu stipitem habet duo vincula, nam habet Ioannem Franciscum, & Ludouicum Marchionem Mantue, Idcirco venit preferendus, auth. itaq; C. om. de success.

Eoque magis quia dicitur Princeps Scipio est intra septimum gradum; Aduersarij verò sunt in nono gradu, & maximum dubium est, an t. quando transuersales descendentes à cõmuni stipite admittuntur, admittantur vltra, vel solum intra septimum gradum iuxta c. 1. §. hoc quoque de success. feud. & ibi l.fern. in verbo, & olim. Aluar. in c. 1. §. si capitaneis sub num. 2. de feud. March. Paris. d. conf. 23. nu. 267. cum seq. lib. 1. & tractat. Intrig. de feud. centur. 2. art. 3.

Et licet hæc sit questio multum dubia; prodest tamen tot concurrentibus ad prælationem d. Principis Scipionis, & exclusionem aduersariorum.

Non obstat prædictis, quod quando t. tractatur de feudo ex pacto, & providentia, non attendatur proximitas vltimi defuncti, sed primi inuestiti; & idẽ est quod s. g. de feudo mixto, quale est feudum nostrum, vt latè deducunt Menoch. & Surd. ex aduerso consue-

lentes.

Etiam primò dicitur, quod primus inuestitus hoc

casu cõsideratur dictus Ludouicus hæres, non autẽ Ludouicus Marchio Mantue; quia licet illi fuerit antea inuestitus; ex quo tamen Imperator concessit d. Ludouico prothonotario, vt legitimam sibi debitam in bonis paternis posset in his castris detrahere, & ea alienare dummodo in vnũ ex comprehensis in prima inuestitura; Idcirco bona quod ad dictum effectum sunt effusa vti alodialia, & non cõsiderantur vti feudalia recepta à d. Marchione Mantue, sed solum habentur vti feudalia in persona d. Ludouici hæredis, in quem fuerunt alienata, licet ipse fuerit inuestitus vti de feudo antiquo. Quamobrem cum Ludouicus iunior habebatur vti primus acquireris iure feudi antiqui, eapropter cessat questio proximitatis, cum aduersarij hoc modo non cõsiderentur de linea; Et omni in casu sunt in remotiori gradu non solum inspecta persona d. Ducis Vespasiani vltimò mortui, sed & dicti Ludouici hæredis; qui habetur vti primò inuestitus, & sic non possit succedere. Aymo. conf. 950. n. 3.

38 Præterea non est verum, quod t. in feudo ex pacto, & providentia quando feudum vni obuenit ex diuisione, vel ex alia ratione, & causa, attendatur proximitas primi inuestiti, nam in d. attenditur proximitas vltimi defuncti secundum tamen formam primæ inuestituræ. vt constat ex iuribus, & authoritatibus supra citatis. & præcipue ex d. c. 1. de success. fratr. vel grad. succed. in feudis vbi dicitur, quod ad feudum primò vocatur liberi; his deficientibus fratres, & fratrũ filij, deinde agnati vltiores; si tamen feudum sit paternum, hoc est si fuit illius parentis, qui fuit eius agnationis cõmunis; dum n. dicitur, quod vocatur fratres, & deinde agnati, sequitur quod attendatur proximitas vltimi, quia si attendetur proximitas primi inuestiti, non diceretur succedere fratres, & agnati; quia quod ad ipsum essent liberi, & descendentes.

Et ad hoc facit c. 1. §. & quia vidimus in fin. de ijs qui feud. dar. pos. vbi dicitur quod feudum ad venientes ex latere non progrediebatur vltra patruales; licet hodie vsque ad septimum gradũ sit vsurpatum. Ergo attenditur proximitas vltimi.

Facit etiam apertus tex. in d. c. 1. de natura success. feud. ibi, respondens ad solũ, & ad omnes, qui ex illa linea sunt, ex qua iste fuit; Et hoc est quod dicitur ad proximiores pertinere.

Nec obest, quod ille tex. loquatur de feudo hereditario. Quia de hoc nulla mentio ibi habetur, nam tex. solum loquitur de feudo paterno; & feudum paternum solus esse id, quod est ex pacto & providentia.

Et facit etiam, nam si feudum esset hereditarium; attendetur, qui essent hæredes; quod ibi non cõsideratur, sed solum qui sint liberi, & ex qua linea.

Probat vltimus tex. in c. 1. §. si qui decesserit si de feudo defuncti contentio sit inter domin. & agnat. vbi vbi proximior agnatus reuocat seculum alienatum per eum, qui carebat filiis; & intelligitur de proximior defuncti. Textusque ille loquitur de feudo ex pacto & providentia, quia si esset hereditarium, oporteret, quod agnatus esset hæres, & vti hæres non posset reuocare alienationem.

Et facit quoque pro hac parte illa trita regula, quod feudum intrat vnã lineam, non transiit ad aliam, donec aliquis de ea reperitur. glos. & alij in d. cap. 1. de natura success. feud. Si enim attendetur proximitas primi inuestiti, feudum non progredietur in linea, in quam intrauit, sed t. r. f. de proximior in proximiorẽ primi inuestiti.

Non obstant quæ in contrarium adducuntur per Menoch. & Surd. & præcipue per Menoch. d. conf. 690. n. 5. Nam ex Doctor. citatis per eum pauci sunt, qui con-

contrarium teneat, imò multi tenent hanc opinionem; & illi pauci loquuntur in terminis diuersis.

- 39 Baldus enim § in c. 1. de eo qui sibi, & heredibus suis solum ait quòd si feudum sit accepti pro filijs masculis, & ijs deficientibus pro feminis; si feudum transiit ad feminam, non per hoc dicitur femineum, sed paterni, quia attenditur primum eius principium, & prima radix, & fundamentum, & in feudis semper respiciuntur primum stipitem, & primum consensum domini. Hoc autem dictum nihil aduersatur, nam aliud est, quòd attendamus primam radicem, & primum stipitem, aliud, quòd in succedendo attendatur proximitas vltimi defuncti, nam & proximus vltimi defuncti quando succedit, dicitur succedere primo, qui fuit inuestitus; & ex prouidentia illius; & sic non tenet consequentia succeditur primo, & ex eius prouidentia; Ergo attenditur proximitas primi, nam succeditur primo; sed in succedendo attenditur proximitas vltimi vbi bene declarat Paris. conf. 23. num. 262. & 263. lib. 1. & Peregr. conf. 5. lib. 3. Isthud probatur exemplo fideicommissi, in eo. n. succeditur testatori l. coheredi §. cum filijs ff. de vulg. & tamen si fideicommissum sit successum attenditur proximitas vltimi licet ita §. in fideicommissio ff. de leg. 1. & est magis communis opinio.

- Calderin. conf. 13. tit. de feud. quod est etiam inter cõsilia Bald. conf. 137. lib. 2. stat pio nobis; nam admittit, quòd in feudis attendatur proximitas respectu persone, à qua feudum vacat attenda tamen proximitate iuxta formam primæ conventionis, & inuestituræ; vt si inuestitura concessa sit pro descendebus masculis, & ijs deficientibus pro feminis; dicit quòd si extet femina in gradu proximioris, & ex alij feminis masculi remotiores, admittuntur masculi, & non femine, quia licet illæ sint proximiores, nõ tamen sunt proximiores iuxta formam inuestituræ; masculi verò et si sunt remotiores, sunt tamen proximiores iuxta formam inuestituræ; & sic vult proximitatem vltimi defuncti attendi quando illa conuenit formæ inuestituræ; qualis se habet casus noster.

Ang. conf. 110. nihil dicit quòd aduersetur; solum .n. ait, quòd radix portat feudum ad posterum, veluti ad palmites proprios, & sicut fons ad riuulos; & quòd deficiente vno posterorũ feudum paternum reddit ad superstitem ex posteris primi genitoris, & non ad dominũ, quòd nihil facit ad propositum nostrum.

- Alex. conf. 30. lib. 1. pariter stat pro nobis, nam sub n. 7. ait, quòd si feudum sit antiquum, vno decedente sine filiis transiit ad agnatos, vel iure accrescendi, vel ex successione, seu natura feudi, & inuestituræ. Quod & nos admittimus, nam nullum est dubium, quòd transuersales dum succedunt in feudo antiquo, succedunt propter inuestituram antiquam, & quia in ea sunt comprehensi vti decedentes à primo accipiente; sed dicimus transuersales succedere iuxta ordinem proximitatis cuiusq; defuncti, quòd & admittit ipse Alex. nam & sub n. 10. ait quòd in feudo antiquo vno decedente sine masculis succedit agnatus proximior etiam si defuncti hereditatem repudiasset, & sic considerat proximitatem defuncti.

- Quod & idem voluit ipse Alex. conf. 39. eod. lib. 1. vbi sub num. 3. inquit i quòd vno decedente sine defcendentibus feudum transiit ad alios proximiores transuersales non proprie per ius accrescendi, sed magis propter ex iure inuestituræ primi parentis. Et paulo infra ait quòd vno ex decedentibus decedente abiq; filijs masculis feudum transiit ad proximiores agnatos masculos feminis exclusis. Et sic semper admittit proximitatem vltimi defuncti.

- 44 Curt. Sen. conf. 50. nil i cõtra nos concludit, nam

num. 17. solum ait, quòd quando agnatus venit ad successionem vltimi decedentis sine filiis, non dicitur venire vt ex nunc, sed vt ex tunc, quia dicitur succedere primo inuestito, per quæ verba admittit attendendam esse proximitatem vltimi; quia dicit, quòd agnatus succedens vltimo; Et licet dicat quòd succedit primo inuestito. Hoc tamen, vt dictum est supra, non repugnat.

Zabar. conf. 124. nil tangit, quòd faciat ad propositum, dubitat. n. quibusdam manifestis, ad quos ipse dicit, & ait sub num. 1. inspicendam esse causam originalem, & sub num. 2. quòd posteriores inuestituræ regulariter secundum præcedentes.

Rub. Alex. conf. 85. in fin. licet teneat opinionem, quòd sit attendenda proximitas primi stipitis, & non vltimi mortui, tamen se fundat super autoritate Ang. Zabar. & Cald. quæ nil obstat; idcirco est intelligendus iuxta autoritates allegatas, Bar. in l. non solum §. liberationis vt ibi de bo. legat.

Præterea idem Rub. conf. 38. sub num. 4. totum oppositum dicit subiungens, quòd licet hæc opinio nunquã sibi placeat, tamen consulendo ab ea non est recedendum.

Vltius loquitur, quando tractatur de nepote, an possit succedere cum patre, & dicit patrem esse preferendum; in quibus terminis dicitur quòd ille est proximior etiam respectu vltimi mortui, quia est eius frater, & nepos est remotior; & sic non obstat.

- 45 Paris. cõf. 65. num. 22. & seq. lib. 3. nil cõtra nos adducit, nam solum dicit i in successione feudi non attendi proximitatem respectu persone, à qua vacat, sed respectu contractus illius, à quo feudum cepit; quod intelligitur modo quo supra. Imò ipsemet num. 23. expressè ait, quòd vno agnato decedente sine masculis transiit ad alios agnatos. Et num. 15. & 16. inquit, quòd veniunt tanquã vocati in inuestitura ordine successu, & gradatim, & pro vt quisq; est proximior in gradu, Et quòd etiam sit attendenda proximitas vltimi mortui expressè tenet d. conf. 23. num. 262. & 263. lib. 1.

- 46 Narr. conf. 128. in fin. solum ait, i quòd succeditur primo inuestito, non autem vltimo, nã origo feudi semper est spectanda etiam si transeat per mille manus, & ideo vltimus semper dicitur succedere primo; quod vt dixi non repugnat conclusioni nostræ, nam aliud est, quòd attendatur proximitas vltimi, aliud quòd proximior vltimi succedat, dicitur succedere primo, & non vltimo, & sic persona vltimi attenditur quòd ad qualitatem proximitatis, non quòd ad agn. successionis.

Gabr. conf. 121. r. num. 16. lib. 1. tenet opinionem, quòd in feudis inspicitur proximitas vltimi possessoris; licet teneat oppositum in fideicommissis.

Restat solum Tiraq. de retrad. lignag. §. xi. gloss. 1. num. 19. & Didac. præf. quest. c. 38. sub num. 1. qui videtur tenere in feudis hæreditarijs inspicere personam vltimi, in non hæreditarijs personam primi. Sed Didac. non videtur bene figere pedes. Et mouetur etia authoritatibus supra citatis, quæ nobis nõ obstant.

Et ideo verissimè firmare debemus conclusionem, quòd in feudis non hæreditarijs succeditur quidem primo, & succeditur ex iure primæ inuestituræ, ad differentiam hæreditarij, in quibus dicitur succedi vltimo; sed licet succedat primo, ad succedendum tamen illi admitti successe eas personas, quæ gradatim sunt proximiores vltimo defuncto.

Facit etiam pro his distinctio, quã facit Ayn. conf. 950. in prin. probatus à Surd. d. conf. 517. sub num. 3. dicit ipse & bene, quando feudum deuenit ad vnam lineam, tunc proximior de illa linea succedit, licet alius sit proximior primo inuestito, secus si nullus de ea linea reperiatur. Quæ distinctio sic applicatur casui no-

stro. Nam feudum hoc ex institutione devenit ad Ludovicum iuniorem, qui de feudo fuit inuestitus iure feudi antiqui. Quare stante hac inuestitura, Aut consideratur hoc feudum vti profectum à patre dicti Ludouici iunioris, & tunc sequitur quod dictus Princeps Scipio sit admittendus, quia est de linea patris dicti Ludouici iunioris, & aduersarii sint repellendi, quia non sunt de ea linea. Si verò consideretur hoc feudum vti profectum ab auctore, vel alijs maioribus dicti Ludouici iunioris, & pariter sequitur, quod cum deuenit ad dictum Ludovicum iuniorem vti feudum antiquum; seu iure feudi antiqui, quod habebatur, ac si ab auctore, seu alijs maioribus prouenerit ad patrem ipsius Ludouici iunioris, & à patre ad ipsum Ludovicum; & tunc pariter intrat dicta ratio, quod hoc feudum habebatur tanquam peruenit ad patrem dicti Ludouici iunioris, & eundem patris lineam, & consequenter ad dictum Principem Scipionem, qui est de eius linea. Si autem denique, dictum feudum consideretur vti nouum totaliter in persona dicti Ludouici iunioris sicut vult Surd. d. conf. 517. num. 16. & seq. & conf. 538. ac conf. 544. num. 7. in fin. & tunc quoque sequitur, quod aduersarii vti transuersales nihil in eo possint pretendere, cum in feudo nouo transuersalis transuersali non succedat vti dictum est.

Nec obstat, quod hoc modo excluderetur Scipio, qui est transuersalis. Nam Scipio est in possessione, & habet inuestituram à Sacratissimo Imperatore. Vnde potest dicere aduersarijs, quod ad vos lib. 2. res auctoris, nec de iure possessoris est agendum, sed de iure auctoris, quo non prohibetur reus à soluitur.

Sicut etiam non obstat, si dicentur aduersarii, quod etiam hoc feudum esset nouum in persona dicti Ludouici iunioris, in persona tamen ipsorum, qui sunt comprehensi sub antiqua inuestitura Marchionis Ludouici remanent antiquum, & possunt in eo succedere. Quia vti dictum est, ex quo illud fuit assignatum pro legitima dicti Ludouici Prothonotarii, qui illud alienauit in dictum Ludovicum iuniorem, & propter feudum hoc diffinitum erat sub antiqua inuestitura quod ad interesse aliorum, qui in feudo poterant ius pretendere preter illum, in quem fuit alienatum, & sic pro interesse aliorum illud feudum habebat vti finitum, & extinguitum, & factum nouum in persona dicti Ludouici iunioris. Est enim, ad instar illius feudi, quod reuertitur in manus domini, vti alius de eo de nouo inuestitur, nam tunc nullum ius remanet antiquis Surd. d. conf. 517. sub num. 14. Et sic etiam nullum ius remanet alijs in hoc feudo, cō quod in legitimam fuit assignatum dicto Prothonotario, qui ex hac causa illud alienauit.

Preter supra dicta dicitur etiam cessare, in presentia casu omnem difficultatem, quia quæ superius fuerunt dicta procedunt in feudo ex pacto, & providentia; Et nos sumus in feudo hereditario vti ipsemet Menoch. de hoc feudo loquens respondit d. conf. 104. post Decium per ipsum citatum, & idem respondit Decian. conf. 23. lib. 1. Et patet quia inuestitura est facta pro se suisque legitimis heredibus, & successoribus; quo pacto feudum dicitur hereditarium ex cumulatis per Iurigi. de sub litit. p. 1. q. 48. num. 4. 24. 28. & 43. Nam ea quæ adducit Menoch. d. conf. 690. procedunt, quando inuestitura est facta pro se, & heredibus masculis, & sic quando extat illud verbum masculis, quod est id, quod reddit feudum mixtum, Iurigi. de feud. q. 49. num. 173. quod verbum non reperitur in nostra inuestitura facta dicto anno 1514. In feudo autem hereditario absolutum est infici proximitatem vltimi, vti admittit ipse Menoch. d. conf. 690.

Præterea etiam si elemus in feudo mixto, & tunc tamen est in succedendo inspicere proximitatem vltimi,

quia etiam potentior videatur illa q. alius, quod sit ex pacto, quia tamen feudum mixtum est pro parte hereditarium, idcirco in quantum tractatur de succedendo, debet regulari iuxta naturam successione; Vnde cum in succedendo attendatur proximitas vltimi defuncti, & propter ille, qui erit proximior vltimo defuncto, qui tamē habebit qualitates iuxta naturam feudi, admittendus erit ad feudum. Et in feudo mixto non loquimur Doctores. In contrarium per Menoch. citati Et in feudo mixto quod attendatur proximitas vltimi defuncti latere probat Peregr. conf. 5. lib. 3. vbi respondet contrarijs, & improbat etiam Menoch. & Surd. contrarij tenentes.

Nec obstat quod si feudum hoc consideretur vti hereditarium vel mixtum, Princeps Scipio sit excludendus, quia non est hæres Ducis Vespasiani. Nam tunc cum ille sit agnatus dicti Ducis, sufficit dicti sit hæres primi inuestiti mediata vel immediata. Paris. conf. 23. num. 177. lib. 1. Surd. conf. 108. Intrig. de feud. p. 1. q. 49. num. 187. Menoch. d. conf. 690. num. 22.

Hic sic constitutis cessant opposita, & Primo non obstat primum, dum dicitur, quod feudum hoc cum fuerit alienatum per Ludovicum Prothonotarium in Ludovicum vltimum, & nunc sit extincta illius linea, debet reuerti ad lineam, vnde descendit.

Primo hoc procedere posset quando extaret Ludovicus Prothonotarius, vel illius linea; sed cum ille obierit sine filijs, & sit extincta illius linea, cessat obiectum.

Nec obstat superexistencia aduersariorum; quia illi non sunt de linea Ludouici Prothonotarii; sed de linea Rudolphi illius fratris; & sic feudum non transierit ad lineam alienantis, sed ad transuersales; Vnde intrant prædicta.

Nec refert, quod Ludovicus Prothonotarius, & Rudolphus essent de linea Marchionis Ludouici antiqui. Tunc quia hoc non consideratur, vti supra dictum est. Tunc etiam quia de ea linea est intra Princeps Scipio, & est proximior defuncto, & est intra septimum gradum, ideo præfertur per supra dicta.

Secundo respondetur, quod alienatio fuit facta ex causa legitimæ debite d. Prothonotario in bonis paternis; Idcirco bona considerantur vti allodialia; & propterea non intrat regula, quod extincta linea emptoris reuertantur ad alienantem, quia hoc procedit in feudaliibus, quæ remanent feudalia, & vti talia considerantur, alioquin vitaretur regula, quod legitima debet esse libera ab omni onere, & restitutione.

Tertio dicitur, quod reuertuntur ad alienantem, & eius lineam; nisi tamen alij extant, qui sint comprehensi sub prima inuestitura, & sint proximiores vltimo defuncto, nam hi præferuntur cæteris, vti supra dictum est.

Quarto dicitur non esse finitam lineam acquisitoris, quia licet sit finita linea Ludouici hæredis, ex quo tamē Ludovicus fuit inuestitus iure feudi paterni; & Scipio Princeps est de linea patris d. Ludouici, idcirco non dicitur finita linea acquisitoris.

Non obstat secundum, nam quamuis Rudolphus, & Ludovicus inuestiti fuerint coniunctim ab Imperatore; tamen hæc inuestitura non consideratur, quia deinde inter eos facta fuit diuisio, & dictum Casti. vni Hostiani obuenit dicto Prothonotario, qui concessit licentia alienandi iure legitime & sic amplius non consideratur coniunctio; cum ex iure legitime fuerit totaliter separati, quia alijs legitima non esset libera.

Præterea in feudis antiquis non consideratur coniunctio, sed ius inuestituræ vti dicit Alex. & alij citati; & declarat Rip. post alios in d. l. re coniuncti n. 161. de leg. 3. & ex iure inuestituræ debetur d. Principi Scipio Vltimis in feudis non habet ius ius a crecendi, quando non est finita linea illius, ad quem feudum deus.

deuenit; sed durat in ea quousque durat linea d.c. i. de duobus fratr. Surd. conf. 517. num. 1. At in proposito non est finita linea patris dicti Ludouici heredis, qui inuictus fuit iure feudi antiqui, ergo ius accrescendi locum non habet.

Non obstat tertiū. Quia dicitur feudum hoc esse antiquum in persona d. Ludouici heredis. Tum quia ipse erat de comprehensis in prima inuestitura, & noua acquisitio per eum facta non immutat antiquitatem, ut supra demonstratum est. Tum etiam quia iure inuestitus iure feudi antiqui.

Non obstat vltimum. Quia ex prædictis liquet verisimam, & communem esse opinionem, quod in feudis etiam ex pacto, & prouidentia attenditur proximitas vltimi defuncti, quando feudum ad aliquem deuenit. Tum etiam quia cum feudum hoc ceciderit in causam legitimam debita dicto Frothonotario, expropter amplius non consideratur proximitas respectu dicti Marchionis Ludouici.

53. Ultra prædicta omnia etiam dicitur, quod cum iam diu obierit dictus D. Dux Vespasianus, & postea mortem inuestitus fuerit non solum Princeps Scipio, sed ut audio, etiam Ferrandus eius pater scientibus, & tacentibus aduersariis, ac etiam Prospero eorum patre sita ut ante petitionem fluxum sit nedu repus vnus anni, sed longum; capropter censetur sibi præiudicasse c. 2. in fin. Si de inuestit. inter dom. & agnat. is oritur c. 1. §. porri qualiter olim feud. alien. poter. & in specie huius feudi Decian. conf. 23. num. 74. & num. 80. lib. 1. M. noh. d. conf. 690. num. 18.

Et ex his omnibus concludendum esse existimo ad fauorem dicti Principis Scipionis saluo tamen &c.

Laus Deo, & Beatissimæ semper Virgini.

Decisiones Rotæ, quærum mentio supra habetur in articulo an filiorum appellatione veniant nepotes.

ROMANA FIDEICOMMISSI.

De Bonadies.

21. Aprilis. 1603.

ILLVSTRISS. CARD. MELLINO.

OANNES Baptista Bonadies in suorum statamento hæredes instituit quattuor filias feminas. s. Bernardinam uxorem Pauli de Quinquagesimioris, & tres alias filias Moniales æquis portionibus, & eas inuicem substituit, postea addidit nouam, & diuersam substitutionem in clausula separata per hæc verba. Item voluit, & ordinauit, quod post mortem omnium prædictarum quattuor hæredum in bonis, & hæreditate prædicta succedant, & succedere debeant filij masculi tam nati, quam nascituri ex legitimo matrimonio prædictæ Bernardinæ, & non aliter nec alio modo, & quatenus non existeret aliqui filij masculi d. Bernardinæ, seu filij filiorum eiusdem Bernardinæ, quod tunc, & eo casu succedant in d. bonis, & hæreditate prædicta proximior in gradu de domo ipsius testatoris cum hoc quod ille proximior substitutus debeat se nominari facere de domo, & familia de Bonadies, & vni armis ipsius testatoris, & in euentum, quod talis proximior nollet nominari de d. Domo de Bonadies, quod in tali casu succedat alter proximior masculus cum conditione supra dicta Mortue sunt primo loco moniales, & deinde Bernardina superstitibus tribus filiis masculis, & quia

Laurentius vnus ex filiis Bernardinæ cōtraxit magnū æs alienū, orta est cōtrouersia inter creditores ipsius ex vna, & filios Laurentij nepotes Bernardinæ, qui volebat excludere creditores sub prætextu, quod ipsi essent vocati ex propria persona ad fideicommissū à Ioan. Baptista, & propterea proposuit dubium in hac causa. An filij filiorum Bernardinæ in hac clausula possint dici vocati ad prædictū fideicommissum. Cuius dubij resolutio potissimum pedit ex duplici inspectione. Prima est. An in prima parte, in qua vocatur dispositio filij Bernardinæ, appellatione filiorum veniant nepotes. Altera est, an saltem in illis verbis, in quibus filij filiorum sunt positi in cōditione dicatur vocati ad fideicommissum. Quantum ad primam difficultatem Domini fuerunt concordēs, quod in prima substitutione nepotes nō veniant appellatione filiorum. Mouebantur, quia licet vocentur filij nati, & nascituri ab ascendente, quo casu regulariter propter dispositionem collatā in futurum euentū censetur etiam vocati nepotes, vt per Imol. Al. x. So. cin. Lal. & alios in l. Gallus §. influens. ff. de lib. & posthum. & fuit alius resoluti in Rota in causis Calaguritana bonorum, & Vrbeuetana Castorum, tamen hoc non procedit in hoc casu, in quo non vocatur filij simpliciter, & indefinitè, sed vocatur restrictiue, & limitatè filij nati, & nascituri ex legitimo matrimonio prædictæ Bernardinæ, quæ verba non conueniunt nepoticijs, qui non possunt dici nati ex matrimonio Bernardinæ, sed ex alio diuerso matrimonio, & propterea cum expressio filiorum sit restricta ad filios ex legitimo matrimonio Bernardinæ, & ista qualitas non fit ad aptabilis nepotibus appellatione filiorum non veniunt nepotes, vt per Gabr. de verb. signif. conl. 1. num. 65. & in his terminis latè deducit Rtm. lun. conf. 173. lib.

2. Et quamuis sit magna questio inter DD. quando testator vocat filios suos, aut ex se, vel ex suo corpore natos, an censentur etiam vocati nepotes ex filijs, de qua fuit latè actum in causa Bononien. fideicommissi de Felicino 18. Februarij 1591. coram Reuerendissimo D. meo P. Alexandro Iamero, in hoc casu cessat ista difficultas, quia vocantur filij Bernardinæ addita hac qualitate ex legitimo eius matrimonio, quæ non adaptatur nepot. b. s. & esset superflua, si testator voluisset comprehendere nepotes. Put. decis. 263. num. 2. & 3. lib. 2. Mouebantur etiam Domini ex verisimili mente testatoris, à qua pendet tota ista materia, vt per Cora. conf. 199. lib. 2. testator enim incontinenti posuit in conditione ad exclusionem substituti non solum filios, sed etiam nominatim filios filiorum Bernardinæ, & ista specialis distinctio facta incontinenti inter filios, & filios filiorum Bernardinæ non potest provenire ex alio, quam ex eo, quod ille testator vocando filios intellexerat solum de filiis primi gradus Bernardinæ iuxta propria verborum significationem; & communem vsum loquendi, & non cogitauerit, quod à appellatione filiorum veniant filij filiorum iuxta interpret. legis O. Nicolini. inter conf. Socin. conf. 152. titm. 4. lib. 1. Soc. conf. 73. num. 21. vol. 4. Gozati. conf. 29. num. 18. Ruin. conf. 131. num. 4. lib. 2. Cutaquin. conf. 111. sub nu. 7. Gabr. d. con. luf. 1. num. 83. & 93. Et hoc eod magis dicendum est, quia in hac parte inter filios, & filios filiorum Bernardinæ est apposita dictio alternativa, seu, quæ ponitur inter diuersa, & stat augmentatiue, & ideo non retinet naturam suam, & fuisse adiecta frustratorie, & sine effectu operandi, si testator intellexisset, quod in prima substitutione appellatione filiorum deberent venire nepotes, quia in hoc casu non fuisset necessarium ponere expressè in conditione ad exclusionem substituti filios filiorum, vt in proprijs terminis istorum verborum filij, seu filij filiorum ponderando hæc dictionem

bent.

benè deducit Tibr. Decia. conf. 94 nu. 5. lib. 5. post Corn. conf. 304 num. 16. lib. 2.

Tertio, & vltimo mouebat, quia subfist. habuit effectum in filiis Bernardinæ, & agitur de inducendo fideicom. ad fauorē nepotū, & odio, & graamine respectu ipsorum filiorū, quia questio est, an ipsi filij Bernardinæ cēfatur grauari per fideicommissum reſtituere nepotibus, & propterea intrat etiā in hoc casu alia limitatio quod appellatio filiorum non veniat nepotes. Barr. in l. liberorū nu. 6. de verborum significat. Dec. cōf. 95. & latè adducunt Rol. cōf. 43. numer. 22. lib. 4. & Riminald. cōf. 258 num. 220. cum seqq. lib. 4. Et hanc limitationem Rota aliā amplexa fuit ad exclusio nem fideicommissi contra nepotes in causa Tudertina de Corradis. Non obstat, quod in hoc casu filiorum appellatio ꝑ veniunt nepotes propter conf. 94. rās verisimilis mentis testatoris, quod deducitur ex digressionē ad plures gradus substitutionis, ex vocatione remotioris, & ex ratione, quia motus fuit testator, vt bona cōseruaretur in sua agnatione, quia licet vocen tur plures gradus, tamē vocantur subordinatione vnus in defectū alterius ad successiōem vltimæ filiz testatoris. Voluit. n. testator solū providere, vt succedere obitu vltimæ filiz, si deficiat primò vocati, possent succedere sequētes, & sic in casu in hoc testamēto vnica tū continetur substitutio facta vltimæ filiz decedenti, quæ expirabat ꝑ successiōnem primi gradus, & propterea cū vnus gradus non sit grauatū onere fideicommissi ad restitutum alteri, & solū substitutio debet habere effectum post obitum vltimæ filiz, non adsūt isti gradus substitutionum diuersi, cū vnus substitutus non debeat succedere alteri, & necessariū fatendum est, quod testator non curauit, vt fideicommissum progrediretur vltioris in fauorem remotioris per admissiōnem anterioris vocati, neq; habuit rationem ad cōseruationem bonorum in familia, nisi limitatē in illo casu, ad quem est restricta substitutio. Præterea cessat in hoc casu omnis cōiecturæ, quia dispositio testatoris est restricta per verba, quæ non possunt adaptari alijs, quā n. filijs primi gradus, & agitur de graamine ipsorum filiorum, vt benè deducitur in d. de cōf. Tudertina de Corradis.

Circa secundam difficultatem Domini non dubitant, quin filij filiorum non sint vocati, quia sunt expressè positi in conditione, & propterea censentur vocati vigore statuti, & hoc ipsum etiā sentiebant circū scripto statuto, quia ꝑ opinio glof. in l. Lucius ff. de hę red. insit, non habet locum, quando concurrunt in contrarium cōiecturæ verisimilis mentis testatoris, quæ in hoc casu nostro videntur adesse. Primò quia sunt positi in conditione descendentes ab ascendentē. Secundo quia vocatur proximior, quatenus non excent filij filiorum, & ideo multum verisimile est, quod testator intellexit illos prius vocare Soc. lun. cōf. 118. n. 59. lib. 2. Tertio & vltimo hoc Domini deducebant ad exclusiōem femininarum ad fauorē masculinorum, & ex vocatione proximioris cum onere assumēdi cognomen, & arma de Bonadies. Sed maior difficultas fuit, an filij filiorum fuerint solū vocati ordine successiuo per viam vulgaris, si filij Bernardinæ nō succēssissent in hereditate, vel etiā per fideicommissum fuerint substituti filij ipsius Bernardinæ, posteaquam succēsserūt in hereditate testatoris, & causa spēs proposita tandem hac die Domini censuerunt filios filiorum non fuisse vocatos ad successiōnem filiorum Bernardinæ, sed solū per viam vulgaris, si filij Bernardinæ non extitissent, vel noluisse succedere obitu vltimæ filiz hęred. s. institutæ, & propterea per eorū existentiā, & successiōnem fideicommissum expiraf.

se. Mouebantur, quia nepotes Bernardinæ non sūt vocati ad successiōnem eius filiorum, sed in eadē clausula simul cum filijs Bernardinæ sunt positi in cōditione ad exclusiōnem substituti, & vocati ad successiōnem vltimæ filiz testatoris, & propterea non possunt dici vocati ad successiōnem filiorum ipsius Bernardinæ, quia in hac materia non fit extensio. A. et. in l. Gallus, & quid si tantum ff. de lib. & posthum. & sufficit dicere pro exclusiōne filiorum ipsius Bernardinæ, quod in hoc casu non loquitur substit. lo. Andr. in addit. ad Specul. in tit. de testam. §. 1. verū occurrit. Et hoc cōmagis dicendum est, quia illa verba [& quando non extaret filij masculi Bernardinæ, seu filij filiorū ipsius Bernardinæ] nō sūt posita ad effectū inducēdi separatā vocationē grauadū filios Bernardinæ onere fideicom. ad fauorē nepotū, sed ad effectū dādi ordinem, & prælationem inter eos, & excludendum substitutum in eodem casu obitus vltimæ filiz. Mouebantur etiā Domini, quia n. potes non sunt positi in conditione copulatiuē cum filijs, sed disiunctiuē per diuisionē, seu, & propterea sunt solū vocati per vulgatem, & consequenter non grauati reſtituere nepotibus, quia sufficit, quod prima pars alternatiuæ fuerit verificata in ipsis filijs, vt in his terminis tradunt Socin. cōf. 113. numer. 7. volumin. 3. Soc. lun. cōf. 100. num. 32. & 24. lib. 3. Alciat. cōf. 87. num. 3. & cōf. 89. num. 5. lib. 9. Pereg. de fideicom. art. 18. num. 24. Non obstant cōiecturæ, quæ adducuntur in contrarium. Quia omnia inferuntur ad vocationem nepotum in casu mortis Bernardinæ, quod non cōtrouertitur, sed non inferunt ad vocationē separatam nepotum in casu obitus filiorum ipsius Bernardinæ, posteaquam adierant hereditatem, & in hoc casu cōiecturæ militant in contrarium, quia testator restrictit dispositionem suam ad vnū calum tantum, & nō intellexit facere fideicommissum perpetuum in fauorem agnationis, vt dictum fuit. Non obstat, quod proximæ filiz testatoris sint grauatz, quia ex hoc non sequitur, quod sint grauati filij filiorum, quibus non legitur hoc onus impositum, & si hoc argumentum valeat, omnia fideicommissa progredirentur in infinitū.

ARIMINEN. FIDEICOMMISSI.

Veneris 31. Ianuarij 1614.

R. P. D. VEROSPIO.

ECCE NVB. s. Catholica condito reſtamento, & relicta pro dotibus filiarum, quas habebat, certa pecuniarū quantitate, Raphaelcem, & Archangelum filios suos hęredes, vniuersales instituit, & post ipsos illorū filios, & descendentes masculos in infinitum, deficientē verò linea dictorum masculorum ad descendentiū per hæc verba disposuit, nimirū. *Vultis totam, & integram ipsius hereditatem sine aliqua diminutione deuenire ad filias feminas ipsius testatoris matris, & nascituræ, & ad filias feminas dictorum filiorum masculorum ipsius testatoris quādoque natuscituræ ex legitimo matrimonio ipsorum filiorum masculorum in stirpe, & non in capita.* Modò extincta Cecchini linea masculina cū adessent feminæ superstitēs, videlicet Agnes Raphaelis filia, nec non Iulia, & Elisabeth ex Archangelo filio nepres orta inter istas mulieres super dicta hereditate controuersia; fuit in partibus ad fauorem Agnetis pronuntiata. Vnde causa per viam appellatiōis coram me introducta dubitauit, an ad fideicommissum dicti Cecchini vocata solū esse: Agnes illius ex filio neptris

nepeis, an verò etiā Helisabeth, & Iulia eiusdem nepotes ex nepote.

61 Et Domini causa bene discussa responderunt Helisabeth, & Iuliam non fuisse vocatas, quia cum istae sint neptes, † quae iuxta sermonis proprietatem venire non possunt filiorum appellatione. I. quid si nepotes ff. de testam. tut. §. fin. Inst. qui testam. tut. dar. pos. Bart. in l. liberorum num. 1. o. ff. de verborum signif. Bald. in l. filium num. 1. in 2. notab. ff. de his, qui sunt sui, vel alieni. iur. Paul. de Castro conf. 97. num. 3. lib. 2. Alex. conf. 1. num. 17. lib. 1. Dec. conf. 95. num. 6. Ruin. conf. 127. num. 3. lib. 3. Alciat. parad. lib. 3. c. 14. in princ. vers. ceterum Rolan. conf. 43. num. 26. lib. 4. Riminald. lun. conf. 173. num. 36. lib. 2. laze Mantie. de coniectur. vlt. vol. lib. 8. tit. 8. num. 2. de communi testatur Soc. Sen. conf. 152. num. 5. in prima subscriptione Syluestri. Aldobr. in d. §. fin. in addit. ad glos. verb. appell. inst. qui testam. tut. dar. pos. Gabr. tit. de verb. signif. conclus. 1. num. 2. Menoch. conf. 215. num. 12. Et pro regula absoluta in ultimis voluntatibus ponit Corn. conf. 199. nu. 34. vers. nam probatibus Socin. lun. conf. 30. num. 11. lib. 3. Et ex communi usu loquendi nepotes non vocantur filij.

62 Tobias Nonius conf. 33. num. 17. Decian. conf. 47. num. 13. lib. 3. Soc. lun. conf. 30. num. 17. lib. 3. Alex. de Neuo conf. 16. num. 10. Riminald. lun. conf. 173. num. 33. lib. 2. Roland. conf. 42. num. 29. lib. 4. Rota in Romana fideicommissi de Bonadies 22. Aprilis 1603. corā Illustrissimo Molino. Licet autem interdū per extensionem, & improprie nepotes filiorū appellatione comprehendantur, vt plures referendo tradit Gabr. conclus. 1. nu. 3. de verb. signif. Hec tamē extensio de persona ad personam non ita passim in fidei commissis admittitur, nec etiam ex identitate rationis, neque ex verisimili, & presumpsa mente testatoris laf. conf. 220. num. 10. vol. 1. Rolan. conf. 36. num. 24. vol. 3. Horded. conf. 56. n. 7. vol. 2. Et in indiuiduo statè perquirat Menoch. d. cōf. 215. n. 6. vsq. ad num. 37. inclusiue, vbi respondet ad omnia contraria, & precipue sub num. 32. reprobat Gabr. loco supra alleg. cū omnibus sequacibus illius opinionis Crauet. cōf. 98. num. 13.

Et quod in fideicommissis appellatione filiorum nepotes etiam in vocatione actiua non veniant tradit Berous conf. 122. col. 1. vol. 2. Natra conf. 191. num. 10. Menoch. post plures relatos d. conf. 215 num. 22. & 22.

63 Et regulariter † vbicunque de alterius grauamine agitur etiam si fauor addit ipsius nepotis, quod ille non includatur filiorum appellatione probatur ex tex. in l. quid si nepotes in fine ff. de testam. tut. §. fin. inst. qui test. tut. dar. pos. Soc. Sen. conf. 14. in principio lib. 1. Tob. Non. conf. 33. num. 26. Menoch. d. cōf. 215. num. 37.

64 Comprobatur etiam d. concl. quod in fideicommissis nepotes non veniunt filiorum appellatione, ex quo iuxta sermonis proprietatem, illi sub tali appellatione, vt dictū est supra, non includuntur, testatoris autem verba † debent intelligi secundum communem loquē diu. l. labeo ff. de supplectō. leg. l. cum delationis §. aſnam ff. de fun. inst. l. 1. librorum §. Quod tamen Casius, & ibi glos. verb. nō continebuntur ff. de leg. 3. Anchar. conf. 152. num. 5. Fulgos. conf. 68. num. 4. Soc. Sen. conf. 10. num. 4. lib. 1. Rolan. conf. 43. num. 28. lib. 4. Mantie. de coniectur. vlt. volunt. lib. 3. tit. 8. num. 1.

65 Vltimus in presenti casu multè † dantur coniecturæ, per quas inferunt nepotes appellatione filiarum non venire, in hac autē materia cōiecturæ sūt potissimū at

tendendæ, vt fuit dictū in vna Sabinenſi hereditatis, 23. Ianuarij. 1604. coram bon. mem. Card. Seraphino.

66 Prima cōiect. † desumitur ex quo testator fuit in hoc testamēto discretus loquens de filiabus, & nepotibus, quo casu non possunt appellatione filiorum nepotes intelligi. Gozadin. conf. 29. num. 16. Gab. de verb. signif. concl. 1. nu. 8. Sforz. Odd. conf. 90. num. 6. Menoch. eodem cōf. 215. num. 69. Rot. in d. Sabinenſ. hereditatis.

67 Altera coniectura † est, quia vocādo testator masculos ex se descendentes digressus fuit ad plures gradus substitutionem, quando autem filias filiarum vocauit, non est digressus ad alios gradus, vnde non videtur intellexisse de nepotibus, vt in specie Surd. conf. 534. num. 11. vers. siletio Soc. conf. 152. num. 4. vers. sed nullus melior lib. 1. Certū est enim vnā testamenti partem aliā declarare l. qui filius ff. de leg. 1. & in specie ponderare Rota in alleg. decisio. Sabinenſ.

68 Tertia coniectura † colligitur ex verbo ipsius, nam, deficiente linea masculina vocatur in testamēto filie filie min⁹ filiorum ipsius testatoris, & sic non possunt ex proprietate sermonis venire filie nepotum, quia nepos non est filius ipsius aui, cū sit verbum, ipsius, personalissimum, & solum competat immediato genitori, seu patri, non autem mediato, qualis est aus. Soc. sen. in l. Gallus §. insituentis num. 5. vers. sed non deſcendendo ff. de lib. & posthum. Menoch. d. conf. 215. qui intel. ctus respondet alijs verbis, nimirum dictorum filiorum, quæ cū sint repetitiua Parisi. conf. 86. num. 36. lib. 2. Surd. decil. 85. num. 3. Rora decil. 49. nu. 3. p. 1. diuersi. perinde est, ac si testator expressis nominasset Archangelum, & Raphaelē, de quibus in institutione.

69 Quarta coniectura deducitur ex quò Crecchius vocauit filias ex legitimo matrimonio nascitas, illius autē preceptis videlicet Euisabeth, & Iulia proprie dici non possunt ex matrimonio filiorum testatoris narq. dictū ex denoter causam immediatam, vt in specie dictū fuit in eadem causa Romana fideicommissi de Bonadies.

70 Denique nepes † hic veniunt in cōcurſu cum filiabus, & propterea itantibus personis proprie sub nomī ne filiarum comprehensis facienda non erit ad nepes extensio. Alex. conf. 37. nu. 17. vers. nō obſtat alia ratio lib. 6. Corn. conf. 131. num. 2. lib. 3. Curculun. conf. 57. num. 7. Præterea ad aliud Gozad. conf. 36. num. 9. Socin. sen. conf. 104. num. 1. lib. 3. & conf. 73. num. 19. lib. 4. Decius conf. 95. num. 7. Crot. conf. 164. num. 19. lib. 1. Ruin. conf. 78. num. 5. lib. 2. Parisi. conf. 86. num. 25. & conf. 87. num. 22. lib. 2. Socin. lun. conf. 116. num. 11. & num. 29. lib. 1. Ceph. conf. 16. num. 26. lib. 1.

71 Non obſtat, quod in fideicommissis ascendentiū nepotes veniant filiorum appellatione, vt per multos † Gabr. relatos in concl. 1. de verb. signif. Nam quicquid sit de tali conclusione, quam satis esse controuersam apparet ex allegatis in princ. & contrariam opinionem vtī veriorē sequuntur Menoch. d. conf. 215. Corn. conf. 182. num. 7. & conf. 207. num. 13. lib. 3. Decius conf. 95. num. 8. Ruin. conf. 134. num. 22. 23. lib. 2. Dicitur in omnem euentum solum in eo fundari dictam cōclusionē, quod presumatur ascēdētes omnes descendentes, equē dilexisse, hęc autem cōiectura cessat in casu nostro stantibus alijs in contrarium allegatis. Certū est. n. vnicam presumptionem per alias plures cōiecturas elidit Decius conf. 470. nu. 10. & conf. 47. num. 40. Surd. conf. 429. num. 28.

72 Nec releuat † testatorem vocasse filias filiorū in stipulis, & nō in capita Quia bene potest hæc locutio filia-

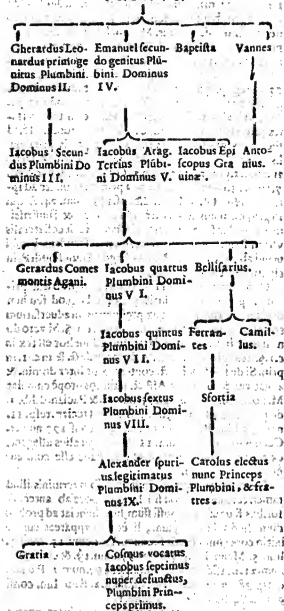
bus

bus aprati, si ultimos grauius decessisset superflui-
bus quatuor sillabus ex vno filiorum testatoris. & vni-
ca tantum ex alio, tunc enim hec vna, quatuor alia qua-
tuor, esset habitura. Soc. fun. conf. 149. num. 8. lib. 2.
Mant. de comest. ult. volunt. lib. 8. tit. 8. num. 18.
versic. nam alioquin.

73 Minus obicit filiaru vocationem in futurum even-
ti fuisse concepta; Quia nihilominus verior, & magis
communis est opinio, quod nec etiam illo casu nepotes
veniant filiarum appellatione. Menoch. alleg. sepulta
conf. 215. num. 40. & 100. Laderch. eod. 136. num.
6. & 7. Bursi. conf. 372. num. 6. Roman. conf. 438. col.
ult. & alij relati Pinello in l. 1. par. 1. nu. 70. & 71.
C. de bon. mater. semper enim quando vocatur
post aliquam mortem filij, videtur in incertum, & futu-
rum euentum institui, cum incertum sit, an illi gra-
uati sint futuri superflites, & fideicommissu habituri.

IACOBVS APPIANVS PISARVM, ET PLVMBINI DOMINVS.

PRIMVS.

ARGVMENTVM.

EVDVM quando presumatur antiquum, vel nouum. Et quomodo transuersales ad illud admittantur, & vsq; ad quem gradum.

SVMMARIVM.

1. N. sendo nouo transuersales non succedunt, & num. 26.
2. Limita quando esset concessum iure feudis antiqui num. 17.
3. In sendo vero antiquo transuersales descendentes a primo acquirente succedunt, & num. 28.
4. Transuersales quando descendunt a primo acquirente admittuntur vsq; in infinitum quando vero non descendunt, admittuntur vsq; ad septimum gradum.
5. Feudum presumitur antiquum, et non nouum.
6. Feudum presumitur antiquum quando apparent inuestitura moderna, & constat, quod longo tempore ab antecessoribus suis possessum, sicut non constat, cui ab initio fuit concessum, et num. 29.
7. Et inuestitura, quae non apparet, presumitur amissa, vel dolo subacta num. 7.
8. Nec est exprimendum nomen primi concessoris, si ob antiquitatem illud ignoretur num. 6.
9. Sufficit probare possessionem, & allegare suos antecessores habuisse inuestituram num. 8.
10. Feudum probatur antiquum per samam, quod fuerit apud antiquos.
11. Feudum non desinit esse antiquum, quamuis in renouatione esset dictum, quod illud de nouo concedebatur quando prius erat concessum.
12. Vnum, et idem feudum quod aliquis posse esse nouum, & quod ab alio antiquum.
13. Feudum antiquum non efficitur nouum, si hoc non sit expressum.
14. Confirmatio fidei demonstrat feudum esse antiquum, & num. 43.
15. Renouationes sunt ad confirmationem, non autem ad derogationem, praecedentium inuestiturarum.
16. Feudum non dicitur nouum, sicut antea non fuisse nomen hoc nomine feudis.
17. Feudum concessum viti nobile dicitur concessum iure antiqui feudis, et num. 36. & 42.
18. Bona presumuntur allodialia, & possidere quis presumitur uti dominus, non vti vassallus.
19. Testari quis non potest de feudalibus, & ex eo quod quis testatus est, presumitur bona non esse feudalia.
20. Distio ita quod ita argumens.
21. Alledialis res si recognoscitur uti feudalis non efficitur feudalis, sed plurimae requiruntur.
22. Recognitio de re in feudum non praedicat nisi confirmatus, & etus hereditas.
23. Nec quando recognoscitur voluit se videri uti vassallus, & uidere num. 2.
24. Feudum finis remouendum est proximiori agnato.
25. Dimittuntur in feudum si non, vel antiquum, & si non excludendus est a possessione, non excludendus.
26. Praescribuntur in feudum per 30 annos.
27. Declara num. 26.
28. Inuestitura presumitur quando quis dim soleratus est in possessione, & non feudalis.
29. Solennitates presumuntur ex possessione 30. annorum.
30. Feudum etiam Imperiale 30. annis praescribitur.
31. Praescriptio habet vim inuestiturae, et num. 2.
32. Inuestitura praesumptiva sufficit.
33. Feudum probatur antiquum, quando hoc exprimitur in inuestitura.

- 17 Fidelitas est proprium vassalli & subdantiale fidei, & num. 45.
- 18 Rendum presumitur antiquum, quando non confiat de prima investitura.
- 19 Rendum dicitur antiquum, quando a communi stipite fuit acceptum, & num. 46.
- 20 Investitura non facit feudum novum, quando se refert ad antecessores.
- 21 Rendum a firmum, quando investitura facta fuit vassallo, qui a feudo ceciderat.
- 22 Rucherus iure remittit non potest iuramentum tamen si delictis remittit potest.
- 23 In iudicio tunc a iuramento ad opem adopi debet.
- 24 In iudicio presumitur.

RESPONSVM XXV

Dignae Trinitatis, Gloriosissimeq; Virginis humiliter Implorato Preidio.

Vpposta arbore transmissa. Suppositum quoq; statum Plumbini possesum fuisse non solum a Iacobo quarto Appiano, eiusq; descendens, qui investituram accepit a Sacramentum Imperatoris, Sed etiam ab antecessoribus dicti Iacobi quartii, & videlicet a Iacobo Aragona tertio, abano Illustrissimis & Excellentissimis Caroli tunc Principis electi, & Emanuelis attau dicti Caroli, & a Iacobo eiusdem Caroli citraue, licet investitura dictorum Iacobi quartii Emanuelis, & Iacobi prius hodie non appareat, sicut nec etiam appareat investitura Gherardi Leonardi primogeniti dicti Iacobi quartii, licet nec Iacobi secundum nepotis dicti Iacobi quartii, quos tamen Gherardum Leonardum, & Iacobum secundum supponitur in facto transmissio possedisse dictum statum Plumbini; & de possessione etiam distinctum Iacobi primi, & Iacobi tertii aliquoties constare videtur ex eorum testamentis.

Dicitur dictum Illustrissimum & Excellentissimum Carolum nunc Principem electum succedere debere in huiusmodi statu, quamvis sit universalis Comes nuncupatus Iacobi septimi imperatoris Principis de fundi.

Nam licet sit i regulis, quod transmissales non succedant in feudo novo; sed solum descendentes primi acquiruntis, nisi expressum hoc fuerit in investitura, & de beneho. stat. c. 1. §. Si enim de success. frat. vel grad. succedent. in feud. c. 1. de fratrib. de nou. beneho. in iud. c. 1. §. Unde de success. feud. c. 1. cum vero. Comradus de ijs qui feud. dant. pos. c. 1. §. Si duo fratres de feud. Marchie in Vrb. feud. l. si conf. 152. n. 2. lib. 2. Collegium Bononiense interconf. Cur. sen. conf. 50. num. 4. Cur. sen. de feud. par. 1. q. 8. sub num. 7. Veri. Primus est eff. d. us. Rol. conf. 60. num. 4. sub seq. lib. 1. & conf. 4. v. ylib. 1. Pacian. de probib. 2. cap. 98. num. 4. Quidam feudum non vadit per heredes de transmiss. l. 1. in Rol. d. conf. 60. num. 3.

Attamen quanto sumus in feudo antiquo, regula est in oppositum, que habet, quod collaterales succedant. c. 1. §. Si pater & mater de feud. Marchie d. c. 1. §. Comradus de ijs qui feud. dant. pos. c. 1. §. Si vero descendentes de success. frat. vel grad. succedent. in feud. l. 1. c. 1. §. Si duo fratres de feud. Marchie in Vrb. feud. l. si conf. 152. n. 2. lib. 2. Collegium Bononiense interconf. Cur. sen. conf. 50. num. 4. Cur. sen. de feud. par. 1. q. 8. sub num. 7. Veri. Primus est eff. d. us. Rol. conf. 60. num. 4. sub seq. lib. 1. & conf. 4. v. ylib. 1. Pacian. de probib. 2. cap. 98. num. 4. Quidam feudum non vadit per heredes de transmiss. l. 1. in Rol. d. conf. 60. num. 3.

505. nu. 16. Rol. conf. 3. num. 1. sed. conf. 160. lib. 1. et de conf. 4. lib. 1. Pacian. d. c. 1. §. 8. n. 3. Sord. conf. 3. num. 4. Quare tamen regula intelligitur quando sunt collaterales descendentes, non primi investiti de descendente, sed ipsi primi investiti, & sic quando primordiales facti sunt transiit in descendentes primi investiti, sicut autem si essent collaterales primi investiti, quia in his imitari regula antecessoris late Sord. qui multos cumulat, & de communi testatur d. conf. 4. n. 26. huiusmodi ratio dicitur, quod collaterales descendentes a primo investito, quantumvis respectu vicini decedat sine collaterales, respectu tamen primi investiti sunt proprie descendentes, collaterales autem primi investiti solum sunt collaterales, & hoc habet aliquod ius deservit, unde illi admittuntur, hinc quoque ad illos feudum dicitur transiit, quibus ad illos, noui. Cur. sen. d. 4. q. 1. ver. Primus est eff. d. us. Pacian. d. lib. 2. c. 1. §. 8. nu. 63. Veri. sed ista differentia. Sord. d. conf. 5. num. 27. Veri. Et ratio diversitatis.

In admittendis si vero collateralibus defuncti descendentes a primo investito, & sic quando feudum primordially transiit in descendentes, non attenditur quoto gradu ipsi collaterales distent a primo acquirente, quoniam in infinitum admittuntur, cum sint de descendentes primi acquirentis, qui omnibus suis posteris consuevit videtur. Margin. Laudens. conf. 1. 19. num. 8. & sic inter conf. Buro. Rol. d. conf. 3. num. 9. lib. 1. & conf. 10. num. 1. lib. 3. Ceph. qui de communi omnium testatur. conf. 173. num. 33. Sord. d. c. 1. §. 8. num. 12. Perreg. qui pariter commune dicit multos allegare de fidei. art. 30. num. 18. Secus autem quando ex patre, vel alia ratione feudum transiit in transfusales primi investiti, nam tunc solum admittuntur vltimus segnum gradum. Cur. sen. 2. par. 3. partis principis lib. 48. Veri. Ego igitur. Rol. d. c. 1. §. 8. lib. 1. d. 1. art. conf. 14. nu. 72. & 73. lib. 1. Otauius. C. de feud. 7. num. 1. §. 1. facta non cretione a primo acquirente ad ipsum transfusalem. Ceph. h. d. conf. 173. num. 34. Atqui in proposito non sumus in feudo antiquo, & Illustrissimus Carolus Princeps nunc electus, licet sit collaterales vicini Principis mortui, tamen descendens Iacobi primi ab eo sex gradibus. Iustis. Ego ad huiusmodi Principatus est admittendus.

Quod autem sumus in feudo antiquo, probetur primo ex presumptione iuris, quod est, quod feudum presumatur antiquum, & que presumptio in aduersarium transiit onus probandi contrarium c. 1. §. Si vero de minus de success. frat. vel grad. succedent. melior est rex in c. 1. §. item placet de investit. in quit. fact. & in c. 1. in prin. Si de test. defunct. contentio sit inter dominum, & agnatum, & b. Bal. & Afflic. idemque prope cumulat Menoch. lib. 3. presump. 93. item: 1. & Pacian. d. lib. 2. de probat. c. 38. num. 3. quibus addo Decian. resp. 11. num. 39. lib. 1. Bursi. conf. 1. §. 1. in 24. & conf. 293. num. 1. Cacharan. conf. 112. num. 1. qui & ipsi alios allegant, ex quorum omnium scriptis liquet hanc esse communem sententiam.

Secum quicquid sit in simplicibus terminis, illud tamen certum est, quod si i longo tempore ab antecessoribus feudum fuit possessum, hoc sufficit ad probandum illud esse antiquum, licet non appareat qui ab initio concessum fuerit feudum. Alex. conf. 15. num. 7. lib. 1. Menoch. d. presump. 93. num. 13. & conf. 1745. num. 2. Bursi. d. conf. 1. §. 1. in 24. et 293. num. 1. Pacian. d. cap. 38. nu. 28. Becc. d. conf. 88. num. 2. Rim. Jun. conf. 9. num. 84. Sord. d. conf. 5. num. 1.

Nec ideo casu i tenetur vassallus nominare nomen primi concessoris, si propter antiquitatem illud ignoret, sed sufficit probare antiquam possessionem. Pacian. d. c. 1. §. 8. nu. 63.

37. nu. 29. & 30. At in proposito (vt dictum est supra) supponitur dictum feudum à Iacobo primo cuiusq; descendentibus possessum fuisse, licet non appareant in uestitura supra Iacobum quartū. Ergo antiquum dicitur.

Nec obstat, quod inuestitura non appereant concessa illis antiquis ultra Iacobū quartum. Nam in id in his terminis, quando nimirum non appareat inuestitura antiqua, sed solum constat de possessione, intrat præsumptio, quod feudum sit antiquum, aliis uana esset præsumptio, si apparerent inuestituras. Et inuestitura, quæ nō apparet, præsumitur vel amissa, vel dolo subtrahæ (sicut hoc casu euemisse asseritur) c. 1. de Valsalido decrep. et ibi Bal. c. 1. & ibi Aluar. An Agnat. vel filius diffundit. & c. 1. de eo qui finem fecit agnat. Aym. conf. 592. num. 23. Menoch. lib. 2. præsumpt. 93. num. 3.

8 Et ob id probata possessione sufficit allegare suos auctores inuestituram habuisse. Bal. conf. 116. sub. num. 2. verū. Item non obstat, quod non appareat de inuestitura, melius in optimo conf. 351. lib. 1. Pacian. de probat. lib. 2. c. 39. sub. num. 6.

9 Tantū magis feudum, de quo agitur, antiquum probaretur, si per famā probaretur fuisse apud antiquos de familia Appiana. Bal. d. conf. 351. lib. 1. Soc. conf. 86. num. 2. lib. 1. Aym. cōl. 276. sub. num. 2. Verū septimo res. Pacian. d. c. 38. num. 39.

Nec his obstat inuestitura concessa dicto Iacobo quarto, quia: noua inuestitura nō facit feudū nouū, quādo est facta de eisdem bonis antea possessis, sed remanet antiquum. c. 1. de Valsalido decrep. et c. 1. An agnat. vel filius Dec. conf. 53. sub. num. 4. verū Nec prædictis obstant. Rol. conf. 60. num. 8. lib. 1. Pett. Ant. Anguiss. conf. 3. num. 5. & 6. lib. 7. Quia hoc modo fieret præiudicium agnatis, qui iure feudū antiquū possent succedere, & ob id feudum per nouam inuestituram non mutatur, sed remanet antiquum. Rol. d. conf. 60. n. 35. lib. 1. conf. 41. num. 15. & 21 lib. 2. Anguiss. d. conf. 3. num. 25. & 6 Decian. resp. 90. nu. 4. & 5. lib. 3. quod dicit procedere etiam si dominus inuestitura dixisset, quod illi inuestituram de feudo nouo, id quod affirmat etiam Pacian. d. c. 38. num. 52. Quod tamen intelligo quod ad præiudicium ceterorum, nam quod ad ipsam inuestituram credo præiudicium sibi illatum esse, & feudum esse nouū. Vnumquē & idem f. feudum quod ad alios quos potest esse nouum, & quod ad alios antiquū. Schrader. de feud. par. 8. c. 5. nu. 20. & seq. Surd. conf. 5. n. 31. conf. 308. num. 34. & conf. 427. num. 50. Cephal. d. cōf. 173. num. 9.

11 Quinimo hæc inuestitura concessa dicto Iacobo rectorquetur, & ex ea probatur illud esse feudum antiquum. Quia si esset feudum nouum in persona dicti Iacobi quarti, opus fuisset, quod Dominus illi inuestituisset tanquam de feudo nouo, & quod hoc in inuestitura fuisset expressum, quod tamen expressum non fuit. Igitur dicendum est fuisse antiquum d. c. 1. de eo qui finem fecit, & ibi Aluiss. d. c. 1. in fin. An agnat. vel fil. Anguiss. d. conf. 3. num. 6. lib. 7. Burf. conf. 148. nu. 33. Surd. d. conf. 308. num. 33.

12 Præterea pluries dicitur in illa inuestitura, quod ille Iacobus quartus inuestitur, & confirmatur in Domino Phib. n. Confirmatio autem significat alias præcessisse inuestituras. Nam inuestitura sequens nil aliud sunt quam confirmationes antecedentium, & renouationes f. sint ad confirmationē præcedentium inuestiturarū. Dec. d. conf. 5. sub. n. 2. verū. Tertio hoc idem Burf. conf. 150. num. 6. Schrader. de feud. par. 5. cap. 2. num. 3. et par. 6. c. 3. num. 29. & 30. Ergo debet dici quod illi nō fuit noua inuestitura.

Lib. II.

15 Et licet feudum f. prius non nominaretur hæc nomine feudi, sed in aliquo contractu ita nominatum fuerit, non tamen dicitur simpliciter nouum, quando prius erat concessum, licet non esset nō nō nō nō mine feudi Dec. d. conf. 53. sub. num. 4. Verū. Et si dica tur.

Et si transmissa fuisset dictæ inuestitura copia, non autem solum quedam pars diminuta, forsitan alie coniectura ex ea celi possit ad demonstrandum feudum esse antiquum; Interim autem videri poterit, an atque conueniant ex ijs, quis ponit Surd. conf. 450. num. 23. & seq.

Vltcrius quando etiam diceremus feudum, de quo agitur, nouum esse, & inuestituram concessam dicto Iacobo quarto fuisse nouā, quod tamen nouū admittitur, Adhuc dictus Princeps Carolus ius foueret.

Primo quia inuestitura concessa fuit dicto Iacobo quarto iure nobilis feudi, vt ex parte inuestituræ transmissa liquet. *ubi in feudum nobile, & liberum*, &c.

16 Ex feudum f. hoc modo concessum dicitur concessum iure feudi antiqui, quia feudum antiquum sapit nobilitatem, non autem nouum, quia illi oculi non nascitur nobilitas. Item c. 1. de grad. ita Bal. in prelud. feud. num. 5. vers. alia diuisio. Dec. d. conf. 53. num. 37. & 4. Rol. d. conf. 41. n. 8. 9. & 10. lib. 2. Decian. resp. 17. num. 10. lib. 3. Cephal. conf. 173. num. 12. & Pacian. d. lib. 2. de probat. c. 38. num. 1. At in feudo nouo iure antiqui concessio transrallat ad mittitur, sicut in feudo suu natura antiquo, nam potest Princeps facere, & per illa uerba dicitur id fecisse, secundum veriorum, & tunc gis communem opinionē, vt constat ex cumulatis per l. f. conf. 1. per totum lib. 3. Collegium Bononiense inter cōf. Cur. d. cōf. 50. Rol. d. cōf. 60. n. 24. lib. 1. Cephal. d. cōf. 173. p. totū Gibr. com. cōcl. tit. de feud. concl. 1. Pacian. d. c. 38. n. 60. verū. Hæc est difficultas. Ergo Illustrissimus Carolus cum additendū, præsertim cum sit conueniens in quieto gradu d. Iacobo quarto.

Secundo nā si dicatur feudum fuisse nouum in persona dicti Iacobi quarti: Cui tamen supponatur Dominium Plumbini fuisse apud antecessores dicti Iacobi vique ad personam Iacobi primi, & apud Gherardum Leonardum primogenitum dicti Iacobi primi, & Iacobi secundum eiusdem Iacobi primi neprem: I. Iacobi dici posset istos antecessores statū hūc Plumbini possidisse, vel quasi vti liberum, & allodialem. Præsertim quia præsumptionem habent per fe, quæ est, 9 quis f. possit deat vti dominus, nō vti Valsallex ex latiss. de cumulatis per Menoch. conf. 191. num. 21. & lib. 3. præsumpt. 91. num. 1. & 7. Burf. conf. 46. num. 23. Surd. conf. 135. num. 24. Eo magis, quia aliqui ex ipsis, vt Iacobus tertius, & dictus Gherardus Leonardus de hoc dominio testati sunt; nam hinc f. nascitur præsumptio, quod ipsi hunc statum non recognouerint vti feudalem, sed vti allodialem. c. 1. de succel. feud. c. 1. §. donare, qualiter olim poter. feud. alien. Ca. heran. conf. 7. num. 17. & seq. Burf. d. conf. 46. num. 28. Cum ergo possederint vti allodialem: Ergo potuit d. Gherardus Leonardus de hoc statu testari, & illi fideicom. subijcere. At dictus Illustrissimus Carolus potest succedere ex fideicomissum, f. 40. per dictum Gherardum Leonardum, quia is inquit eius filium, & casu quod decedat sine filiis (qui casus euenit) substituit Emanuellem, & Antonium, & ijs non extantibus eorum filios masculos, ita quod dicta hæreditas ad f. descendat per lineam masculinam deueniat, quæ dictio (ita quod) stat augmentatiue. Curr. l. c. cōf. 49. sub. num. 40. Paris. conf. 90. num. 27. lib. 2. Soc. conf. 241. n. 16. lib. 2. Beron. conf. 77. num. 16. lib. 2. Purp. conf. 203. num. 8. & sic importat, vt fideicommissum dicatur factum ad fauorem dei cōuentum Emanuelis, &

L. 2

Antonij

Antonij. At ipse esse descendētibz Emanuelis. Ergo et admittendus.

Et licet bona sit ab huiusmodi fidei cōmissio semel de se discessit ad descendētes Jacobi tertij. Tamen de nemine possunt ad dictum Illustrissimum Carolum, qui est ex descendētibz dicti Emanuelis, quamvis non sit ex descendētibz sibi Jacobi tertij ex copiosissime cumulatis à Patre, de fidei. art. 19. num. 10. cum multis sequentibus.

Nec obstant inuestitura postea facta. Tūc quia ad
21 feudi et constitutionem non sufficit rem propriam à Domino in feudum recognosci, sed tria requiruntur. Primum, qd Dominus sciens re esse suam propriā eā vti alienam recognoscat ab alio, qui similiter sciat illā re esse alienā. & vti suam recognoscat. Secundū, quod recognoscens faciat hoc animo donandi, & subiiciendi illam rem alieno dominio. Tertium, vt de hoc constet per verba dispositiua. Burf. conf. 146. n. 17. & 18. Menoch. cōf. 191. num. 52. Ac hæc in proposito deficiunt. Ergo &c.

22 Tūc quia potest dici, quod hæc recognitiones factæ fuerint ad abundantiorē cautelam, vt vtiliore titulo, cum opus esset, re tueri possent. Alciat. cont. 178. nu. 2. verū Et solent nobiles. Menoch. l. b. 3. præsumpt. 91. num. 17. & conf. 191. num. 54. Burf. d. cont. 146. num. 16. Surd. conf. 135. num. 16.

23 Tūc denique, quia huiusmodi inuestitura et solum obesse possunt inuestitis, ac eorum heredibus, non autem alijs. Burf. d. cont. 146. num. 5. Alciat. d. conf. 178. Surd. d. conf. 135. num. 16 & 17. et dictum est supra.

24 Postremo quando omnia cessarent, Attamen dictus Illustrissimus Carolus et vel proximior Agnatus defuncti de nouo esset inuestitus, alijs fieret et iniuria. Caphal. d. conf. 173. num. 17.

Interim autem dum de his discussio sit, in possessione esset manentibus dictus Illustrissimus Carolus, quia dum contenditur, et in feudum sit nouum, vel antiquum, excludendus est à possessione filius. c. 1. si de feud. fuer. controu. int. dom. & agn. cū alijs cumulatis per Lancel. Gallia. conf. 8. per totum.

Quare ex his concludendum esse censio in fauorem dicti Illustrissimi D. Caroli, salua tamen censura cuius libet melius sentietis.

Lius Deo, & Beatissimæ semper Virgini.

RESOLVTIO DVBIORVM IN EADEM CAUSA.

Diuine Trinitatis, Gloriosissimeq; Virginis humiliter Implorato Præsidio.

Via veritas in pueris consistit, Idcirco breuius quam potero subtile dubium contra Illustrissimum Carolum Appianum excitatum diluere conabor.

Dubitatur itaq; dictum Illustrissimum D. Carolum in feudo Plumbini succedere non posse. Eo quia dicitur Iacobum quartum Appianum fuisse primum, qui inuestituram à Sacro Imperio accepit à cuius Jacobi linea ipse Carolus non descendit, & ideo non videtur posse succedere in feudo, cum sit 25 transfusalis prædicti Jacobi quartici. 1. de natura succ. feud. c. 1. de beneficiis. frat. c. 1. §. fin. de succ. feud. c. 1. §. si duo fratres de feud. march. & est vulgatum.

Nec videtur posse succedere ex testamento Jacobi tertij patris dicti Jacobi quartici, qui finita linea dicti Jacobi eius filij 30 successit. Circa id enim, secundogenitum, & successit alios filios, quomodo ipse Carolus decessit ab ipso ex filijs dicti Jacobi tertij, pro vt in arboribus.

Siquidem videtur dictum Iacobum tertium non potuisse disponere de huiusmodi statu, cum nodum effectus esset dominus, cum à tempore occupationis Ciuitatis Pifarum, et Plun bini factæ per Iacobum primum anno 1393. ad tempus testamenti dicti Jacobi tertij de anno 1473. solum effluxissent octuaginta anni, per quod tempus non poterant præscribi iura Imperij, quod 27 centum anni requiruntur. Bar. in l. si publicanus §. fin. ff. de public. & vetig. Bal. in c. 1. que sint regal. Abb. in c. cum contingat de foro comper. Et ob id Iacobus tertius videtur de re non dum effectus sua disposuisse.

Proindeque cum successerit dictus Iacobus quartus, qui præscriptionem centennariā compleuit, Idcirco ipse vti dominus effectus videtur potuisse posteris præiudicare recognoscendo illum statum in feudum ab Imperatore, & hoc modo ipse videtur primus acquirens.

Ceterum hīs non obstantibus censio prædictum Illustrissimum D. Carolum in feudo supra scripto succedere, illique inuestituram pro iustitia fieri debere ætēre, sola natura feudi, quicquid sit attenta dispositione dicti Jacobi tertij, super qua magnum fundamentum non constituo, quia in cautelarum patrocinijs sufficilolidissimum habere fundamentum, nec super non necesse fatis vagari.

Dico itaq; dictum Carolum iure feudi succedere, quia vt in alio responso dixi, quando sumus in feudo auctori transuersales et vltimi mortui, qui sint ex descendētibz prius inuestiti, succedunt in feudo, d. c. 1. §. si capitaneus de feud. march. c. 1. §. Corradus de ijs, qui feud. dar. poss. c. 1. §. his vero deficientibz de success. frat. vel grad. succed. cū alijs tunc per me citatis, & est per vulgatum. At nos sumus in feudo antiquo, Nam quamvis non appareat inuestitura concessa à Sacro Imperio ante inuestituram Jacobi quarti de anno 1502. Attamen cum appareat inuestitura concessa à tempore Jacobi quarti circa per cētū annos, & constet etiā salte per octuaginta annos àie dictas inuestituram polseis ille statū prædicti Antecessores prædicti Iacobi quarti, à quibus descendit dictus Carolus, quinimo & per centum nouem annos, incipiendo ab anno 1393. ad dictum annum 1502. quo concessa fuit dicta inuestitura prima prædicto Iacobi quarto: Idcirco præsumptio valdissima intrat, vt & illi antecessores dictum statum tenuerint iure feudi, vt & tenuit Iacobus quartus, eorumq; posteris, quia ex tempore præsentis, in quo apparent inuestitura, arguitur in præteritum, vbi constat de possessione, licet non constet de inuestitura, nam illę præsumuntur tempore amissæ.

Neque hoc modo opus est examinare vtum antecessores dicti Jacobi præscripti iura Imperij, quia fundamentum non defumitur ex præscriptione aduersus Imperium, sed solum ex eorum possessione concurrentibus inuestitis dicto Iacobi quarto, eiusq; posteris concessis ellicitur præsumptio, vt sicut Iacobus quartus & eius posteris tenuerunt dictum statum, iure feudi, ita & eius antecessores illum tenuerint eodem titulo feudali, & sic habuerint inuestituram, & consequenter sit feudum antiquum, licet focus esset, quando de sola possessione illorum antiquorum constaret, & non appareat aliq; inuestitura posteris concessa, nam tunc non præsumeretur illos antiquos possedisse iure feudi, sed considerandum esset an præscriptio intraret, Et in his punctualibus terminis, quod quando apparent inuestitura modernæ, & constet de possessione antiquorum, non autem de eorum inuestitura, præsumantur illi antiqui possedisse eodem iure feudi, quod possederunt modernæ, & sic feudum præsumatur antiquum, est doct. Bal. conf. 310. num. 51. l. b. 3. vbi dicit, quod si feudum

fuit

parte Imperij feudum negaretur, deberet probari prescriptio feudi per 30. annos, necne: possessio, & recognitio, nam per illud tempus feudum prescribitur, vt supra dictum est.

Sed cum in proposito non sit contentio de substantia, sed clarum sit dictum statum Plumbini ab anno 1502. circa feudum solum de qualitate feudi, an sit nouum, vel antiquum respectu d. D. Caroli. Idcirco quilibet coniectura pro praesumendo antiquo sufficit. Et hoc est quod dicunt Bal. & Aluar. in d. c. 1. omnes qualis supra citati. Et cum in proposito habeamus non solum longissimam possessionem pacificam dictorum antecessorum Iacobi, sed & dictam primam inuestituram Iacobi quartus egunt feudum esse antiquum & nobile, cessat difficultas, nec calculus temporum ad effectum prescriptio nis est inuadendus, quia inter non solum praesumptio, sed & certa probatio, quod illi antiqui habuerint hunc statum ab Imperatore in feudum nobile, & liberum, pro vt habuerunt illi moderni, quo casu non tractatur de praescriptione, sed de probatione certa, vel saltem praesumptione, quam sufficere supra dictum fuit.

Nec praedictis obstat secunda inuestitura eidem Iacobo quarto concessa anno 1509. haec enim non est noua inuestitura, ad effectum vt constituit feudum nouum, sed est prioris inuestitura confirmatio, & per eam Sacratissimus Imperator voluit solum remouere oblationem, quod potuisset proponi ex eo, quod prima inuestitura continebat, vt quod primus ipse Imperator in Italiam venisset, teneatur dictus Iacobus iuramentum fidelitatis ei personaliter praestare, quod tamen legitime impeditur non prestatum nisi mediatis procuratoribus, vt in inuestitura continetur.

Et quod haec non sit noua inuestitura ad effectum, de quo agitur, satis clare patet. Tunc quia, vt dictum est, se refert ad antecedentem, quae expressè continet feudum esse antiquum, & solum remouet dictum oblationem ibi non obli ante quod idem Iacobus &c. Ex inuestitura tunc noui, quando se refert ad antecedentes, non facit feudum nouum, sed se restringit ad eas. Schrad. de feud. p. 5. c. 2. num. 31. cum multis seq. Tum quia tunc ei conceditur feudum vt nobile. Igitur vt antiquum. Dec. conf. 53. num. 3. & 4. Decian. conf. 117. num. 10. lib. 3. Cephal. conf. 172. num. 1. cum alijs supra allegatis. Tum etiam quia adest vt verbum *confirmare* & *confirmamus*, quod supponit feudum esse per prius, & sic excludit, vt sit nouum, cum nihil noui inducat confirmatio. Schrad. de feud. p. 5. c. 2. num. 32. & 33.

Nec potest dici, quod ideo feudum dicitur tunc nouum, quia Iacobus quartus cecidisset a feudo ob non prestatum homagium. Tum quia legitimum impedimentum illi exstitit c. 1. quo temp. miles & ibi omnes feudistae. Iaf. in l. 2. C. de iur. phy. latè differit Schrad. de feud. p. 5. c. 2. per totum. Tunc quia non potest dici, quod saltem feudo prius erat ipso iure, & ideo inuestitura, quae sequitur, non alterat antiquitatem feudi. Schrad. de feud. p. 2. c. 2. num. 49. Tum etiam quia ipso iure fuisse prius, nisi hominis feudum remanisset antiquum, ex quo Sacratissimus Imperator id fecit secunda inuestitura antecedentes confirmat, & soloniam remittit. Schrad. d. p. 2. c. 2. num. 48. Quam remittere potuisset non est dubium praecipue recepto iuramento fidelitatis per procuratorem, sicut recipi & praestari potest. Schrad. p. 5. c. 3. num. 11. Quis etiam potuisset Sacratissimus Imperator omne iuramentum remittere, nam licet in iudicis fidelitatem remitti non possit, quia est substantialis feudi. Zaf. de feud. p. 1. num. 2. Schrad. de feud. p. 2. c. 2. num. 35. Iuramentum tamen fidelitatis remitti potest c. 1. §. nulla per quos fuit inuest. c. 1. in

fini. qual. dom. prop. feud. priu. c. 1. §. 1. & ibi Aluar. Prep. & Afflic. quae sunt primae causae. 1. in prin. de iur. Corrad. Schrad. d. p. 2. c. 2. num. 26.

Ex his ergo apparet feudum Plumbini non Iacobum quartum fuisse penes aliquem ex progenitoribus Iacobum, quod sufficit pro victoria Principis. Caroli, et homines maiores Iacobi quartus maiores & Caroli, ibi sit. ciatq; feudum t ab aliquo ex maioribus nostris, qui sit agnationis communis parces, acquisitum esse c. 1. Subac quoque, & ibi Bal. Aluar. Prep. & Afflic. de success. feud. & grad. succed. cum alijs supra citatis traque Schrad. de feud. p. 2. c. 3. num. 35.

Ceterum quando etiam super testamento dicti Iacobi tertij fundamentum consueuere vellemus, & admitteremus quodque tempus centum annorum petessetium fuisse ad praescribenda iura Imperij, illud primò animaduertendum esset, quod dicti Iacobus tertius natus fuit de anno 1473. Attamen non constat illi ante temporis obitum, in quo versum fuit illud obisse, ciatq; annum 1500. sed solum de anno 1502. Iacobus quartus eius filius inuestituram accepit, et ceterum, quod sit inuestitura acceptam fuisse t iura annuum, et diem t ætate mortis dicti Iacobi tertij, natus fuit in prin. quae sunt primae causae. 1. in prin. de capital. Corrad. d. p. 2. c. 2. §. 1. de probib. feud. alien. per fident. h. c. num. 10.

Non praesumptum f. fin. C. de sacros. eccles. glo. 1. Scrib. in l. 2. §. si quis neget f. quemadmodum, ap. de l. l. sed si ff. de acq. hered. cum alijs cumulat per Malac. de probat. concl. 1074. in prin. Propterea quia nulli probetur mortuus ante dictum tempus, qui dignum ante mortuum esse, debet probare. Quamobrem si eo tempore tamam mortuus fuit, per ipsum completet effectum, & sic cessaret dubium.

Secundò animaduertendum esset, quod etiam dictus Iacobus tertius obisset dicto anno 1473. Attamen si probaretur Iacobum quartum successisse Iacobum tertio eius patri ex illius testamento, cessaret patetis non dubium, nam licet Iacobus tertius non iam completet praescriptionem: Attamen quia Iacobus quartus eam postea completet per multos annos, ante quam inuestituram accepisset, propterea si adisset haereditatem ex testamento paterno, debuisse obsequare, disposita per eius patrem in dicto testamento etiam super rebus, quae proprie fuissent ipsius Iacobi quartus, l. vnum ex familia. §. fin. de leg. 2. Bar. in l. nemo potest de leg. 1. Vnde de inuestitura deinde per ipsum accepta non deberet intelligi in praedictum fideicommissarium, quibus si voluisset, nec praedicta potuisset stance dispositione, sed esset ac si Iacobus tertius acquiescisset dictum statum pro se & illis, quos in testamento vocauit, quo casu certum esset quod Iacobus quartus non potuisset illis praedicta per inuestituram acceptam, sed illa laita deberet intelligi, vt per eam non esset altera pars dicti discordi fideicommissarii, qui cumulat per Schrad. de feud. p. 5. c. 2. num. 37. cum seqq.

Et ex his patet concludendum dictum illud Imperatorem D. Carolum ad inuestituram praedicti statim omnino admittendum esse salvo tamen, &c. c. 1. §. 1. in prin. de iur. Corrad. Schrad. d. p. 2. c. 2. num. 26.

Lans Deo, & Beatiſſimæ Virginis, & ceteris

ARGV.

ARGVMENTVM.

Hypotheca an incipiat die promissionis vel solutionis, præsertim in dote. Et an hypotheca constituta constante matrimonio era hatur ad tempus promissionis dotis. Et an hypotheca pro dote præferatur alijs hypothecis.

SVMMA RVM.

Hypotheca tacita competis pro dote. An vero incipiat die promissionis, an solutionis vide num. 4. 6. 7. 23. & per totum.

- 1 Hypotheca tacita posterior: non præferitur anteriori expressæ.
- 2 Hypotheca expressa incipit à die promissionis. & non. 7.
- 3 Specialis illa circa idem concurrere non possunt. & ante.
- 4 Tacita & expressa par est iuris.
- 5 In hypotheca ad attendendum tempus promissionis vel solutionis.
- 6 Dots promissa venit sub dispositione dotis.
- 7 Et dicitur dot. ibid. & sup. 12. & per totum.
- 8 Dots dicitur illa mulier cuius dos fuit promissa.
- 9 Dots in dubio est sciendum.
- 10 Mulier habens tacitam hypothecam anteriorem præferitur habentibus expressam posteriorem.
- 11 Mulier habens tacitam hypothecam posteriorem præferitur habentibus tacitam anteriorem.
- 12 Hypotheca expressa constituta à marito constante matrimonio trahitur ad diem dotis promissæ in præiudicium eorum qui medio tempore rei acquisierunt.
- 13 Confessio dotis facta à viro constante matrimonio non præsumitur facta in fraudem prædictæ dotis promissæ.

RESPONSV. XXVI.

Diuina Trinitatis, Beatissimæque Virginis humiliter Implorato Præsidio.

Nno 1583. Promissa fuit ex chyrographo priuato hypothecam expressam non habente dos p. D. Virginia de Nappis libram decem milliss D. Constantio Spontono eius viro, quæ eidem viro successiuis diuersis temporibus soluta fuit confectis pariter super huiusmodi solutionibus scriptis priuatis hypotheca non continetur. Postea confectum fuit publicum instrumentum, in quo dictus Spontonus confessus fuisse predictam dotem recepisse, & ad eius restitutionem obligatum sua bona, Verum quoniam d. Spontonus ante receptionem d. dotis, post tamendictam illius promissionem variâ debita contraxit cum hypotheca expressa. Idcirco dubitatur inter D. Virginiam, & creditores super prælatione in bonis dicti Constantii nunc decessi.

Qua in re dico, quod licet d. D. Virginia ab initio sibi non propiderit de expressa hypotheca, certum est tamen, quod si ei competit tacita legalis. I. Voic. §. de plenius C. de rei v. ad. §. fuerat Inst. de ad. c. ex licetis de pignori. Vis autem est à quo tempore incipiat hæc tacita legalis. Si n. inciperet à tempore solutionis dotis, potiores essent creditores, qui ante huiusmodi

tempus sibi de expressa hypotheca prouiderunt, statim veriori, & communiori opinione Doct. in l. qui assiduis C. qui pot. in pign. hab. in d. §. fuerat in d. c. ex licetis vis tacitam t. poteriorem non præferri expresse hypothecæ anteriori, quam opinionem sic in praxi semper seruati vidi, quæquid ingeniose, & subtiliter in contrarium dicat Balbos ad l. 1. p. d. num. 5. ff. fol. matr. Si verò inciperet à tempore promissionis, tunc videndum esset, Antacita prior præferatur expresse posteriori hypothecæ.

Videretur autem dicendum, quod licet receptum & absolutum sit expressam t. hypothecam incipere à tempore promissionis, glossa in d. l. assiduis & omnes Doct. ibidem, & alibi interdicti citandi Bal. nouel. tract. de dote, par. 10. num. 37. Negus de pign. p. 2. item. 4. nu. 77. Paris. conf. 102. num. 16 & 17. lib. 5. per. tex. in l. 1. ff. qui pot. in pign. hab. tacita t. tamen legalis hypothecæ pro dote incipiat à tempore solutionis eiusdem dotis. Hæc n. fuit opinio Accursij in d. l. assiduis in verbo hypothecam. Pro qua ipse citat.

Primo tex. in l. cum oportet in fin. C. de bon. quilib. ubi tacita hypotheca in rebus patris filio competit tempore, quo pater incipit administrare, & sic attenditur tempus habetis rei, cum tempus administrationis consideretur.

Secundo adducit hæc ed. alii §. omnis C. de fecum. nupt. ubi bona maritis ad secunda vota conuolatis sunt obligata filiis primi matrimonij pro rebus ab eorum patre ad dictam matrem peruentis à die tamen qua illæ res traditæ matri, vel ab ea detentæ fuerunt. Et ego traditione spectanda.

Tertio allegat. Si constantes §. Iura C. de donat. ante nupt. ubi concessæ facultate augendi dotes, donationesq. propter nuptias constanter matrimonio, dicitur hæc iura hypothecatum, quæ in augenda dote, vel dotatione fuerint, ex eo tempore incipit capere, ex quo hypothecæ contraxæ sunt, non autem ad priores dotes, vel donationis tempora referri, ergo tempus, quo dos datur, spectatur.

Quarto Bal. in d. l. assiduis illum eundem sens. exp. per dicit in illis verbis *si tamen re ipsa fuerint pari magis dote*, namq. conceditur ibidem privilegium perlationis, si tamen dotes re ipsa sint datæ, Ergo spectanda ratio, non promissio sola, & hunc ec. prior Bal. ita coasiderauit Spec. loco nunc citando.

Quinto Spec. tit. de oblig. & solut. §. ante omnia in fin. Veri. sed pone cōtraxi. num. 49. pro hac opinione et tat. in C. de caut. non num. ubi dicitur Scripturam dotalis instrumenti non facere dotem, sed illius numerationem, ergo numeratio est illa, quæ totum facit, ergo ea est spectanda in hypothecæ ortu.

Sexto Bal. nouel. d. tract. de dote. p. 10. sub num. 39. considerat, quod hic dux sitiones, & duo specialia, cui eadem concurrere contra. 1. C. de dot. promiss. & l. ei à quo ff. de V. cap. c. n. vulg. fauore enim dotis intelligeretur contra hæc hypotheca, quod est vnum speciale, & illa retroraheretur ad tempus promissionis, quod esset aliud speciale, & alia ratio.

Ultimo hæc opinio auctoritatibus probatur, illam t. enim tenet glossa in d. l. assiduis in verbo hypothecam Spec. d. §. ante omnia num. 49. Bal. in ead. l. assiduis, qui ait glossam non reperiri alibi, quamuis etiam inquit videtur se ex toto firmare, & ibid. Ludquo. Bologn. in p. l. an. Citatur etiam Bal. & Dop. in addit. ad Spec. ubi supra, dicens hoc esse notabile, æque tamen in meo libro non reperiri, In hanc etiâ sententiam magis videntur inclinare Bal. nouel. d. tract. de dot. par. 10. cum dicat auctoritatem glossæ & Spec. maximam esse, quamuis dicat cogitandum super hoc, ed. Verim

Verum his t. minime repugnantibus contrarium te-
neo uti verius, & confirmius.

Præd. 6 per textum. i. ff. qui pot. in pign. hab. vbi Pa-
pin. proponit factū de eo qui dotem promuliere pro-
miserat, & pignus a hypothecam de dote sibi restitua
eand. accepit. Sublequuta deinde pro parte numerat
ione maritus alij tandem rem dedit pignori, deinde
restitu quantitas numerata fuit, queritur de pignori
quo tempore id intelligatur contractum, vt sciamus
quis p. poni debeat. Et respondet Papinianus nō vtiq.
tempura solutionis esse obseruanda, sed obligationis
contractæ, & sic promissionis; quamvis tota dos eo tem-
pore soluta minime sit.

Nec repugnat quod ille tex. ponat casum in hypothe-
ca expressa. Tum quoniam tacitū ē expressi idem
est iudicium. l. cum quid ff. si cert. pet. Et quamvis ali-
quando expressum soleat plus operari, quam tacitum.
Tamen sufficit, quod i. regula est in contrarium, nam quā
fundat se in exceptione, quod huiusmodi tacita hypo-
theca idem non operetur, debet legē vel ratione istud
demonstrare, sic in proposito scriptum Negus. de pignori.
4. memb. 2. par. prius num. 81. Tum quia ponit ratio-
nem tacite hypothecæ congruam, quia nempe proba-
bitur non potest in mariæ potestate esse, ne residuum
pecuniam exigeret, redderetq. Ergo &c.

Secundo probat tex. in l. vnic. §. 2. vt plenius Orde
rei v. ad. vbi aperte probatur hypothecam tacitam
non solum pro dote dura, sed & tantum promissa com-
petere, vbi sine ipsa principales parsus dotes dedimus,
vel promissimus, vel suscepimus. Et inferius ibi addit
enim prohibet et si sine scriptis vel dicitur, vel pro-
missum, vel suscipitur. Si ergo pro dote promissa
competit, ergo spectatur tempus promissionis, non ve-
ro solutionis.

Terro quates t. in potestate creditoris est nō exi-
re pecunia sibi promissa, tunc repus solutionis in cōsi-
tutione i. hypothecæ spectandum est: Ar quid nō est in
eius potestate; tunc inspicitur tempus promissionis,
non solutionis; x. ff. n. l. i. c. ius; vbi Bar. ff. querēs pign.
vel hyp. in l. Qm Balueus; & in l. prior ff. qui pot.
in pign. hab. & vtrouque Bar. ex cap. pluribus Akiar.
in conf. 13. i. in primo dubio. At in mariæ potestate nō
est dotem non retinere; tex. est in d. l. i. ff. qui pot. in pign.
hab. ibi Nec prohibet in potestate eius esse, ne pecu-
niam residuum redderet, id est exigeret, ut minus detra-
ta mulier esse videatur, & declarat Barbos. in l. 1. p. 3.
sub num. 33. ff. sol. matr. Ergo tempore obligationis i.
hypothecam ostendendum est, vel saltem ortam tem-
pore solutionis tetrotrahi ad tempus obligationis, &
promissionis.

Quarto dispositio etiam stricti Iuris de dote lo-
quens in dote promissa tantum verificatur. Bal. & Ange.
in l. mulier ff. de cond. instit. Paul. in l. marito. §. si pater
in prin. ff. soluto matr. Alex. in l. si donatorus. §. fin. ff. de
cond. caus. dat. Paris. conf. 61. lib. 4. Rol. de lucr. dot. l.
quest. 5. prin. cum concord. per ipsum. Quia & dos pro-
missa dos dicitur l. 1. 2. & 3. l. ad exactionem. C. de
dot. promiss. l. de diuisione vbi Soc. ff. sol. matr. At du-
bium non est pro dote data legem inducere hypothecam,
ergo pro dote promissa dicendum eam com-
petere, & sic tempore promissionis.

Adsupplatur his, quoniam t. ex sola promissione
mulier dicitur habere dotem l. cum post. §. t. vers. sed v.
is, & ibi not. ff. de admin. tut. & not. in l. vnic. §. accedie
C. de rei v. ad. Salyc. in l. si constante C. de donant.
sup. l. si in Rubr. ff. sol. matr. & ait quoque Boer. decis.
371. num. 2. non traditionem, sed constitutionem dotis
interueniente matrimonio facere dotem, ergo promis-
sionis tempus venit spectandum.

Quinto lex inducens tacitam hypothecam voluit
cōsolere rusticis imperitis, mulieribus, & omnibus igna-
tis, vt siue factū eorum habeant remedium, ac se ex pte
se sibi consulerent, & prouiderent. Ad quod quod subro-
gavit hanc loco expressæ hypothecæ d. l. vnic. §. 2. vt
plenius, At dubitari non potest, quin si expressa eade-
ret, ea inciperet a tempore obligationis a. l. x. ff. qui
pot. in pign. hab. cum alijs supra allegatis in princi-
pio. Ergo & hæc facta ab eo tempore initium ducere
debet.

Sexto omni in casu negari non potest, quin res du-
bia sit saltem ex predictis. At in dubio t. fauore dotis
est resolucendum illi; seuendi l. in ambiguis. ff. de reg.
iur. ergo. &c. Siquē argumentatus est Salyc. in d. l. asidu-
dis; & sicut ratio iacde Arco. vt ibi per Cyn.

Septimo & vltimo t. probatur hæc pars Authorita-
tibus Jacob. nempe de Arco. in d. l. asiduus, & Kay.
ibid. Cyn. nu. 3. Bar. num. 5. Ioan. Fab. circa prin. Salyc.
num. 2. Alber. in d. 4. imo post Petr. in d. c. ex l. i. i. i.
num. 28. textus de pignori. Soc. conf. 269. num. 4. lib. 2.
qui testatur de commun. Alciat. post Crot. quem citat
d. conf. 13. i. num. 2. vbi Negus. facit ample d. 4. q. 2. memb.
2. p. prin. num. 8. qui & hanc communione, & verio-
rem appellat subiungens ab ea idem esse recedendum.
Ceph. conf. 448. num. 35. qui pariter de comuni. tes-
tatur, Ioan. Bishard. in ead. l. asiduus num. 3. & seqq.
vbi dicit, quod re omnes tenent contra glof. quam
mis illud esset dotibus preiudiciale, nouissimè; Io. Ba-
pista Chiuuanti par. 8. tract. de pign. & hyp. 30. &
Barbos. ad l. 1. par. 8. num. 31. & seq. ff. sol. matr. sicq.
in iudicando decisum est: secundum hanc sententiam
vt plenè per Boer. decis. 33. i. per totam.

Ad eo quod aperte constat hanc posse receptissimā
appellari, & per consequens in iudicando esse recipien-
dam, intelligendo tamen eam, vt sequuta deinde nūme-
ratio cum effectu sit, & matrimonium quoque sit con-
tractum, sicut Cyn. Salyc. l. mol. Soc. Bal. nouel. Negus.
& alij vbi supra declarant & post alios Barbos. in l. 1.
p. 3. sub num. 2. qui dicit a tempore matrimonij in-
duci huiusmodi tacitam hypothecam.

Hic sic consideratis sacri negotio tollitur in oppo-
situm adducta; Et in primis non obstat tex. in l. cum o-
porteret. §. fin. C. de bon. que liber.

Nam imò retorquetur, quia licet administratio
habeat tractum successum, tamen attenditur initium
inceptæ administrationis, Et propterea si pater aliena-
uit bona tuac sibi ob ienua; Attamen pro huiusmodi bo-
nis filio competit hypotheca, cōsiderato initio admini-
strationis, non autem tempore, quo bona peruenerunt.
Et sic non attenditur tempus traditionis rei.

Non obstat d. l. h. c. d. l. i. Quia respondeo vñ cū
Salyc. in d. l. asiduus num. 2. in fin. casum illius legis ef-
se ouersum a casu nostro, & propterea illam procedere
in suo casu, non autem in hac materia dotis.

Sic quoque respondet idem Salyc. d. l. si constante.
§. iura. Vltra quem dici potest quod ille textus non ob-
stat. Quoniam non dicit lux hypothecarum in augen-
da dote vel donatione ex eo tempore incipere, ex quo
res date sunt, sed ex quo hypothecæ contractus induit.
Et non leuis est differentia; contractus enim dicuntur hypo-
thecæ ex solo contractu, et promissione, pro vt eam
verbum contractus significat, datione vero intervenien-
te quid monditur simpliciter contractum, sed suam ac-
cipere perfectionem, suumque adimplementum. in
prin. Inst. de empr. & vendit. vbi glof. Cū ergo
dicat text. ex eo tempore nasci hypothecam, ex
quo illæ contractus sunt, & non dicat ex quo res da-
te sunt, sequitur text. indicare hypothecam nas-
ci a tempore contractus, & promissionis arguuntur.
Et sic

Et sic verum erit huiusmodi hypothecae trahi ad prioris dotis donationis tempore, sed tamen incipere eo tempore, quo fuit factus contractus quousvis solius promissionis.

Non obest tex. i. d. l. Afsiduis, Quandoquidem respondendo primo cum Bar. ibidem. et Negus. d. 4. memb. 2. par. prin. num. 80. Sentientque ceteri, illum tex. ibi si tamen et ipsa fuerint dotis data supplendum esse ita, vel promissio, quam suppletionem fieri debere concludenter ostendit Negus.

Secundo vltra Doc. respondendo illum tex. non negare, quin hypotheca incipiat a die promissionis dotis, quia solum intendit, quod hypotheca detur, si tamen dos tueri data marito. Et hoc etiam nos non inficiamur, quia ut bene dictum fuit, hypotheca nascitur quidem a die promissionis, sed tamen si soluta, & data deinde fuit effectualiter dotis, & matrimonii fuerit contractus, Sic etiam dicit illi tex. quod si dos marito fuerit soluta, datur hypotheca mulieri, sed tamen non ait, quod a die date dotis incipiat huiusmodi hypotheca, vnde solum eo modo loquendi vtiur indulgemus hypothecam si data fuit, non autem dicit a die, quo datae sunt. Statim enim quod est facta promissio dotis nascitur hypotheca, cuius tamen effectus suspenditur donec cum effectu possea dos solvatur, quae si non solvatur, ita resoluatur hypotheca, ac si nunquam orta fuisset.

Eodemque pacto soluitur tex. in l. 1. c. de dot. caut. non num. Verum est. n. scripturam non facere dotem, sed numerationem. Sed subsequuta numeratione hypotheca a die promissionis habet effectum, cum eo etiam tempore singatur numeratio facta.

Non obstat sextum. Quis negatur in dote speciale esse, ut hypotheca trahatur ad tempus promissionis. Nam imo in quolibet alio creditore, in cuius libera potestate non est exigere debitum, hoc est regulare, ut hypotheca ad tempus promissionis trahatur, sicuti dixi in quarto fundamento, & sic non dantur duo specialia, duque, fictions, & ita respondet Negus. d. mem. 4. num. 80. in final. vbi b.

Non obstat vitium deducum ab Authoritatibus. Quoniam constat plures esse pro hac parte, et hanc esse communem, & communiorum. Et sic ex his firmandum est hec conclusio, quod si tacita hypotheca pro dote incipit a die promissionis illius, non autem solius dationis. Proindeque sequitur dictam D. Virginiam tempore anteriori esse in hypotheca ceteris illis creditoribus mariti, qui post tempus promissionis d. dotis accedunt tempore solutionis sibi hypothecas acquisierunt. Et per consequens fit, ut illa sit illis preponenda. Licet in dubia sit admodum questio illa; An mulier habens tacitam posteriorem hypothecam pro dote pignori habentibus expressam anteriorem; Attamen abique scripto admittere hec conclusio, quod si mulier habens tacitam hypothecam anteriorem preferatur omnibus habentibus vel tacitam, vel expressam posteriorem vigore generalis regule. Prior tempore potior est iure, ita tenet Dyn. in regula qui prior de reg. iur. in sexto. Bal. Ang. Salyc. & omnes, nemine renitente in d. l. Afsiduis Negus. de pign. 5. par. prin. memb. ampliat. 1. 4. sub n. 10. Contradictio. v. var. fol. c. 7. concl. 4. sub num. 1. & omnes Doc. in hanc sententiam convenire inquit, dictus Pn. Baptista Schuartz apud Bar. d. 1. tra. 2. de pignori. c. 29. num. 4. & 7.

Quinimo & communis vox affirmativa Scrib. notat mulierem si habentem tacitam posteriorem hypothecam preferri habentibus anteriori tempore tacitam, licet intelligendam esse d. huiusmodi, ita glo. ibidem. Cyn. & alij. Acc. cont. 1. 8. num. 5. lib. 7. Negus. d. memo. 2. num. 23. Contradictio. lib. 1. c. 7. in 2. concl. Schuartz. d. c. 29. nu.

5. & Barbo. ad l. 1. p. 6. in prin. fol. matr.

Præterea dici potest non esse exera o neme difficultatem, quia in presenti casu non solum non concurrebat tacita hypotheca, sed imò expressa, eo quia exstat instrumentum publicum iuratum constanter matrimonio factum, in quo d. maritus confitetur se dotem prædictam recepisse, & promittit expressè se eam esse restitutum cum expressa obligatione atque hypotheca omnium bonorum. Quo si staret dicitur talem hypothecam expressam trahi ad tempus promissionis in præiudicium eorum creditorum, quibus medio tempore bona hypothecavit. Et ita in puncto post Afsid. decif. 402. consultit Ceph. d. conf. 448. num. 15. & seq. qui voluerunt hypothecam expressam ortam ex instrumento confessionis dotis a marito factæ trahi ad tempus promissionis eiusdem, non obstante quòd interim vir obligaverit bona suis creditoribus, sequitur Barbo. ad d. l. 1. p. 6. num. 52. fol. matr.

Nec obest, quod confessio dicitur facta in fraudem creditorum. Nam: primo respondetur cum Ceph. ibi supra, quod illud procederet, nisi aliunde constaret saltem per veras coniecturas dotem verè fuisse solutam, ut in proposito plenè appareat.

17 Respondetur secundò h. bre. locum, quando dotis promissio non præcessit, secus si præcessit ut per Afsid. c. vbi supra & ibidem in addit. Vñ. & est receptissima opinio ad cumulata per Barbo. ad d. l. 1. p. 6. sub num. 50. & 51.

Laus Deo & Beatissime Virgini.

ARGUMENTVM.

Primò an & quomodo laicis locari possint. Item res Ecclesiæ quomodo, & ex quibus causis alienari possint, & cum quibus solemnitatibus. Et an solemnitates præsumantur. Multaq; alia tractantur.

SYMMARIVM.

1. Licentia rei Ecclesiæ ut valeat, quæ concurrere debent. c. n. 2. g. 1. 10. & 11.
2. Locatio in perpetuum dicitur alienatio.
3. Facultas alienandi non continetur in generali mandato.
4. Laici est incapax decimarum c. num. 27.
5. Nec sufficit immemorabilis possessio sine fama privilegij Apostolici.
6. Laicis locari possunt decima quæ ad commoditatem, & perceptionem fructuum. c. num. 28.
7. Ad breve tempus tamen, & ad usum recipientis. c. num. 32.
8. Declara. ibid.
9. Res Ecclesiæ ad longum tempus locari non possunt nisi contrariis causis. c. solemnitas. c. num. 1.
10. Et aliter acquirens tenetur ad restitutionem fructuum ibid.
11. Solemnitas an ex nunciata a non præsumitur.
12. Declara. num. 13. & seq.
13. Solemnitas an requiritur quando contractus est utilis. Ecclesiæ c. num. 52. & 58.
14. Solemnitas an ex cursu temporis præsumatur præsertim quando non est enunciata. c. num. 14. 25. 17. 40. 45.
15. Es quid de auctoritate Summi Pontificis num. 41. & 42.
16. Solemnitas non præsumitur non probata scientia. Sed vide num. 47.

- 17 Solentia ut præsumat ex cursu temporis requiritur tunc morabile tempus, quando res est magnipratidicij, & non concurrens patientia eius, contra quem præsumat, nec prescriptio eius, pro quo præsumat. Si uero hac concurrens, requiritur tempus 30. annorum.
- 18 Alienatio rerum Ecclesia quando fit ex necessitate, sufficit, quod illa non fit in damno, quando uero fit ex uoluntate oportet Ecclesiam fieri complectiorem neidam inspecto tempore contractus, sed & futuro.
- 19 Res Ecclesia ut possint alienari ex necessitate, oportet, ut aliter illi necessitati preiudici non possint.
- 20 Causa benemeritorum reducit ad causam necessitatis.
- 21 Assertioni aliorum non fit ut in prohibitis.
- 22 Res Ecclesiæ si alienentur ex causa, oportet, quod pecunia in eam causam sit erogata, alia alienatio non valet.
- 23 Versa tamen præsuntur si appareat fallum id, in quod pecunia expendi debebat num. 63.
- 24 Instrumentum facit probationem probatam, & manifestam, ac ueritate apparem, & habet vim distinctionis causa, & dicitur casus legis, & non egeat disceptione fori.
- 25 Pacta seruare nulla maior est iussita.
- 26 Locari potest si quis habet facultatem administrandi. Deel. va. ibid.
- 27 Vnusquisque quod ad ius non potest alienari, sed quod ad commoditatem.
- 28 Locatio decimarum in dubio intelligitur quod ad fructus, non quod ad ius.
- 29 Laicus potest cognoscere de decimis quod ad perceptionem fructuum, non quod ad ius.
- 30 Decima conceditur laico quod ad ius ex dispensatione Papæ, & tamen non debet hoc facere nisi ex iusta causa.
- 31 Et quomodo hoc fiat an habiliando laicum, vel reducendo decimas ad temporalitatem uid. ibidem remissum.
- 32 Consecratio decimarum in laicis non sufficit.
- 33 Decima concessa laico quod ad ius ante Concilium Lateranense an preceat possint habere relocari laicis. Et quia quod ad commoditatem & num. 31.
- 34 Decima solita locari quod ad commoditatem relocari possunt absque alijs solemnitatibus.
- 35 Solita locari res quando dicitur.
- 36 Confirmatio Apostolica supplet quascunque solemnitates in alienatione rerum Ecclesiæ.
- 37 Solemnitas quando ex tempore præsuntur, an deducatur tempus uia illius Prælati qui locauit bona.
- 38 Solemnitas præsuntur ex tempore, etiam si imperfecta adhibita fuisset tempore instrumenti.
- 39 Approbatio contractus est individua.
- 40 Individuum dicitur ratione voluntatis.
- 41 Approbatum contractum approbat illius executionem.
- 42 Emphyteusis si dicitur in debet cum consensu domini, non requiritur nomen consensus in eius translatione.
- 43 Prohibito tempore aliquid fieri, vel conferri effectum in tempore prohibito paria sunt.
- 44 Extraneus Ambrosius de reb. Eccles. non alien. in maleis locis non suis in usu.
- 45 Fundans se in Paulina debet probare illam fuisse in usu.
- 46 Consecratio minuens solemnitates in rebus Ecclesiæ valet.
- 47 Relatio fit ad id, quod est principale.
- 48 Solemnitas quando est contractus præsuntur etiam in ius, & vitiis.
- 49 Presumptio presumptionis an & quomodo deat.

- 50 Lasso consideratur de tempore contractus.
- 51 Velis præsuntur contractus Ecclesiæ.
- 52 Res Ecclesiæ quando locatur in perpetuum detrahatur sexta pars pensionis, pro qua locatur ad breue tempus.
- 53 Vtile est Ecclesiæ in ius ponere illius redditus.
- 54 Locationes rerum Ecclesiæ quomodo sustineantur.
- 55 Contractus correptus qui sine.
- 56 Bonis quilibet præsuntur maximè prælati Ecclesiæ.
- 57 Referentis error non attenditur.

RESPONSVM. XXVII.

Adsit Deus, & Beatissima Virgo.

Nno 1565. 24. Aprilis Reuerendissimus Petrus Seccouiensis Episcopus cum consensu Illustrissimi Archiepiscopi Salisburg. Principis, & sedis Apostolicæ legati decimas in Parochijs S. Margariæ, & S. Mariz sitas nobilissimo D. Georgio Baroni in Herberstain Naidburg, & gattenbag. pro Florenis 2200. per dictum Baronum dicto Episcopo solutus pro exonerando dicto Episcopatu ingentibus debitis oppresso, & præsertim pro luendo dominio VVasserberg, hypothecauit, ut moris est in Ducatu Styrie in rationem quinque floren. pro centum loco interesse tenendas, & colligendas ad sui & suorum heredum commodum, donec per dictum Episcopum, vel eius successores effectualis restitutio dictorum Floren. 2200. facta fuisset. Ro adicte pactionis, quod si facta redemptionem idem Episcopus, vel eius successores easdem decimas sub annua pensione locare vellent, dictum D. Baronum, & eius heredes descendentes masculos alijs ceteris præferre tenerentur, & si vellent eas habere pro annua solutione 11. Floren. illas concedere deberent.

Eodem anno 1565. prima Maij idem Petrus Episcopus Seccouiensis in remunerationem dicti D. Baronis pro dictis flor. 2200. modo quo supra mutatis, & pro alijis maioribus beneuolentijs obsequijs, & officijs Capitulo Seccouiensi exhibitis easdem decimas in Parochijs Sandæ Margariæ, & S. Mariz sitas dicto D. Baroni in Herberstain, omnibusque eius masculini sexus hæredibus per eius lineam descendentibus quousque durauerit pro annua pensione florenorum 110. locauit, ita vt finita linea masculina liberè, & sine vllone re ad Episcopatum relaberentur. Cum pactione caducitatis ad commodum dictæ locationis in casu deficientiæ annuæ solutionis intra annum, & diem. Et cum declaratione, quod si huiusmodi locatio inciperet suum habere effectum postquam luicio, & restitutio supradictorum floren. 2200. facta fuisset.

Continuauit dictus D. Baro, & eo mortuo Illustrissimus D. Bernardinus liber. Baro eius filius in pacifica exactione dictarum decimarum ad dicto anno 1565. ad tempus præsens.

Nunc Reuerendissimus Episcopus modernus Seccouiensis pro redemptione dictarum decimarum offert dictos florenos 2200. intendens se non teneri ad dictam locationem deinde factam pro annua pensione floren. 110. nam pretendit factam luitione decimas liberè ad Capitulum pertinere, & illam locationem nullam & inualem esse.

Dubitatur quid iuris.

Primoque aspectu concludendum videtur pro inualiditate d. locationis in specie persona locatoris. Persona conductoris, & locatæ; Et inspecto contractu tam re

specu

spiritus solemnitatis, quam et causae illius, quae sunt omnia esse debere habita nemo est qui dubitet. glossa in summa. 2. q. 5. Scribitur in extra tra. de rebus in integro, quoniam fuit per Dec. conf. 141. num. 4. Rota. decisi. 65. p. 2. a. 5. noviss.

Primo inspecta persona locatoris; Quia D. Episcopo Petro simpliciter administratio rerum secularium dicitur Episcopatus Secconensis tradita, et commissa fuit an. no 1558. 18. Martij per Illustissimum Archiepiscopum Salisburgensem. Habens autem simplicem, et generalem administrationem in perpetuum locatorem potest, quia locatio in perpetuum dicitur alienatio, et nulli de rebus ecclesie non alien. 5. alienationis auctor. de non alien. Dec. conf. 141. num. 2. & 3. quae in generali mandato non continentur. l. procurator tutorum, & l. mandato. generalis ff. de procur. Alex. conf. 1. num. 5. lib. 4. in summa.

Secundo inspecta persona conditoris, eo quia locatorem decem in diebus praedictis predicto libero Baronis laico, & laicus est locatorem decimarum, cum sint res spirituales & iure diuino in totum decem. 16. q. 7. c. quomodo & c. probibemus de decim. causam de praescript. c. si de re. permutat. Coar. lib. 1. var. sol. c. 12. nu. 5. Monet. de decim. c. 5. nu. 37. Scraph. de decim. c. 43. nu. 1. In tantum ut non sufficiat immemorabilis possessio sine fama privilegij apostolici secundum opinionem sapientis Rota canonizata ut in decisi. 25. p. 2. noviss. & in nouissimae collectis per Barin. decisi. 702. sum. 1. par. 1. ubi quatuor auctoritates & decisiones coartantur & decisi. 631. num. 6. p. 2. Scraph. de decim. c. 102. num. 1.

Tertio inspecta re locata, nam quomodo laici locari possint decime quod commodatarius, & perceptores non fructuum, c. vestra de locat. & infra dicitur. At tamen locari solum possunt ad breue tempus, nam tex. in d. c. vestra ait, quod locatio non debet extendi ad futurum, vel alienationem, ergo ad longum tempus locari non possunt, quia ut dicitur est locatio ad longum tempus est alienatio, ita glossa in d. c. quomodo de decim. Castr. in d. usufructu num. 3. ff. de iur. iur. Abb. in c. ad huc de decim. Bero. conf. 1. num. 5. & seq. lib. 1. Cardin. Manesio de iur. & ambig. lib. 5. tit. 3. num. 1. in fine. Monet. de decim. d. c. 5. nu. 62. in fine. Gratian. discip. 238. num. 4. ubi dicitur, quod si locatio non sit in loco, ubi

Quarto denique respectu contractus. Ad hoc enim ve bona ecclesiastica in perpetuum locata vel in emphyteusim concedi possunt, requiruntur copulatiue causa, & solemnitas sine exceptione, cap. si quis, de virobique scribitur: itaque ad huc praesentem oritur ex tra de reb. eccles. non alien. Dec. conf. 174. & 281. Spec. conf. 15. & 29. Bar. Rota decisi. 65. decisi. 160. nu. 1. & decisi. 178. num. 2. p. 2. noviss. ubi quod nec auctoritas Papae supplet defectum causae, & in decisi. 596. in prioribus collectis ad Paris. Et qui aliter acquirit dicitur in mala fide, & tenetur ad restitutionem bonorum suorum cum fructibus. Rota decisi. 14. p. 1. 2. noviss. Malus. conf. 55. num. 24. Borg. decisi. 43. & 46. p. 1. & decisi. 29. par. 3. In propositis autem haec duo debere videri, & si non possint in loco, ubi sit in loco, ubi

Primo solemnitas. Namque in instrumento locationis nulla solemnitas est enunciativa, quae si necessimiliter enuntiata fuisset, adhibita fuisset. Dec. conf. 409. num. 12. Item Quia pro responsione. Rota decisi. 71. num. 36. & decisi. 84. in fine. p. 2. noviss. & decisi. 596. in prioribus collectis ad Paris. Et in praesenti casu, sequitur bar. et c. ad usum. c. ex exceptio. 1. 2. q. 2. in summa. apostolicas de his quae sunt in praedicta. Bal. in auctor. h. per priorem de iur. de sacros. eccles. ff. de consensu. c. papali. c. 1. de reb. eccles. non alien. in 6. c. 1. de his, qui sunt in praedicta. Et quidem expressus, quia agitur de aliena-

tionis perpetua Ioan. And. in regis. qui tacet de regis. in 16. Felio. in c. cum omnes lib. 1. nu. 12. velle. H. p. 1. limita extra de consensu. Ac etiam c. nemo. 1. Archiepiscopi Salisburgensis, qui est superior de his Episcopatus Secconensis iur. ab ap. re. quilibet. Rom. ang. sedus ab eo eligatur, & confirmetur Episcopi. de Consue. G. de decim. & de laing. de assensu in 1. apostolicis in alienatione rerum ecclesie. requiritur glossa in d. c. 2. in verbo de re. in fine. de reb. eccles. non alien. in 6. Dec. conf. 174. num. 1. & 281. num. 3. Quoniam etiam res, quae habetur consensu Sum. Pont. per extr. 18. ambig. in de reb. eccles. non alien. sicut de consensu prosequitur. Sot. d. conf. 15. & 29. lib. 1. Dec. dicto. conf. 174. & 281. num. 1. & 2. in summa. p. 2. noviss. Nec videtur posse dici, quod vlla solemnitas non esset necessaria, quia contractus est vtilis. Tunc quia verius videtur, quod contractus sit vtilis, si solemnitas tamen requiritur, nam ut dicitur est, duo requiruntur in alienatione rerum ecclesie, causa scilicet, & iuris, & tradit in specie Borg. d. decisi. 43. num. 6. p. 1. Tunc quia procedit in ecclesia vel ratione h. de re. contrah. sine solemnitate celebrantur. Dec. in c. quae in ecclesiis num. 21. de consensu. Tunc & quia verum non est contractum dicitur locatorem fuisse vtilem ecclesie, nam imo fuit illius maxime perniciem, & ruinam, cum pro centum fuerint locatorem decime ex cedentes 18. centum, ut infra dicitur.

Primo quia cum haec solemnitates non sint enunciativae, nec potuerunt adhiberi tempore contractus, quia tunc non potuerunt interuenire traditio, & consensu. Archiepiscopi, qui longe a loco contractus distabat, & alia praeterea, minusque partes his solemnitatibus potuerunt renuacere, ea propter non praesentantur incrementis, & ita hac regulam firmare videtur Soc. d. conf. 29. num. 1. & lib. 1. & sequuntur alij relati per Menoch. lib. 3. praesumpt. 13. num. 97. in summa. & sequuntur in summa.

Secundo quia ex inspectione instrumenti apparet solemnitatem aliquam non fuisse adhibitam, igitur nullo temporis cuique praesentatur. Paul. conf. 81. num. 3. lib. 1. Abb. conf. 61. lib. 1. Fel. Dec. Ruin. Gr. ad. de alij. quos Menoch. coartatur de praesumpt. 13. num. 79. ubi dicitur, quod si contractus sit in loco, ubi

Tercio quia nec in instrumento enunciativa est aliqua solemnitas. Nam quomodo quod ad sum. pignoris enunciatum sit consensu Illustissimi Archiepiscopi. Quod ad sum. tamen locatorem nulla solemnitas est enunciativa. Et quando quidam in retro non est enunciativa solemnitas, ex consensu respicitur non praesentatur. Cardin. Manesio de tacit. & ambig. conuent. lib. 4. tit. 7. nu. 15. ad fin. post Aldob. conf. 1. num. 54. & 55. & seq. Quomodo requiritur, ut enunciativa sit specifica. Ay. mode. antiq. temp. p. 5. Amplius autem num. 26. & conf. 157. num. 10. & 11. Et cum in instrumentis pignoris sit enunciativa consensu Archiepiscopi, enunciatum fuisse in instrumento locatorem adhibitis fuisse, & ad audientiam de decim. Vinet. in autem ad decem. C. de ca. duc. tol. in d. c. 2. in fine. p. 2. noviss. & in fine.

Quarto quia non probatur scientia capituli, & illius Archiepiscopi, longe distans, multoque minus Sum. Pont. quia scientia non probatur non praesentatur solemnitas. Alex. conf. 9. lib. 3. conf. 17. lib. 4. Aldob. de c. 1. p. 2. cum alij relati per Menoch. de praesumpt. 13. num. 79. ubi dicitur, quod si contractus sit in loco, ubi

Quinto quia non consequitur possessio ex parte D. D. B. 1. & oblatione ad contra sum locatorem, nam quod up a dicta anno 1565. ad praesens tempus coartatur plus quam quin quingenta annis, & ita hoc remanet. D. Baro

D. Baro perceperit decimas; eas tamēn recepit iurē pignoris lāneratij pro suo intereffe conueni; donec sibi reſtituerentur floreni 2200. mutuari; non autē eas percepit iurē locationis, quia expreſſe contentum fuerat, quod locatio ſolum inciperet ſcripto contractu pignoris; & ſada ſibi reſtitutione dictorum flor. 2200. quæ cū nondum ſada fuerit; inō modernus Epifcopus nunc ſolum contendit eam facere; idcirco contractus locationis nondum dicitur incepiſſe; proptereaque locationis contractus dici non poteſt aliquo tempore obſeruatus; ſic quando non concurret poſſeſſio ex parte illius; qui cum eccleſia contraxit, ſolemnitates non preſumuntur etiam ex lapſu triginta, vel quadraginta annorum. Nam quamuis maxima ſit contentio inter Scrib. quantum temporis ſpatium requiratur ad præſumendas ſolemnitates concurrere, & non concurrente patientia eius, contra quem præſumuntur, & poſſeſſione eius, pro quo præſumuntur, vt per Ay. no. de antiqui temp. d. 3. par. prin. in ſeq. & Menoch. d. præſump. 132. num. 45. § 4. 55. ubi. 61. cum ſeq. Attamen verior, & magis communis videtur opinio, quod in re magni præiudicij eccleſiæ (qualis eſt præſens caſus, cū de perpetua locatione decimarum duarum Parochiarum agatur) requiratur immemorabile tempus, quando deſicit poſſeſſio illius, qui cum eccleſia contraxit; Quando vero concurrat poſſeſſio, & obſeruati contractus; & patientia eccleſiæ requiratur tempus triginta annorum, vt optimè & late explicat Gabr. conf. 36. no. 49. cū multis ſeq. lib. 1. Quarè cū d. D. Baro nunquam fuerit in poſſeſſione perceptionis dictarum decimarum iurē locationis, intrare non poteſt præſumptio ſolemnitatum, cū non ſimus in tempore immemorabili.

Quin ampliùs nec ſumus in decenniali tempore; cū nec per annum d. D. Baro collegit dictas decimas iurē de dicta locationis; Vt ſic ceſſet omnis difficultas de ſpatio temporis, quæ inter Doct. ſit; cū nullo reperiatur, qui in præſumpta ſolemnitate ſuper re magni præiudicij requiratur minus tempus decem annorum.

Sexto denique videtur ceſſare præſumptio ſolemnitatum; Quia Doct. qui de hac præſumptione loquuntur, verba habent in inſtrumentis per notarios confeſtis, & vſoſumus in ſimplici chyrographo per Epifcopum ſubſcripto, & ſigillato in quanta non cadit præſumptio ſolemnitatum; quanta in inſtrumentis per publicum tabellionem confeſtis; Veriſſime enī eſt, quod ſi hæc ſolemnitas inueniret inſeſt in chyrographo ſuiſet enunciata, ſicut enunciata fuit in chyrographo pignoris. Quarè ex prædictis dicendum videtur d. contractus locationis ſubſiſtere minime poſſe ex defectu ſolemnitatum.

Sed & ſecundo principaliter inualidus videtur idē contractus ex defectu cauſæ. Requiritur enī in alienatione, vel perpetua locatione rei eccleſiaſticæ cauſa vel neceſſitatis, vel vtilitatis. Cuius præſcriptionem de reb. eccleſ. no. alienat. 1. eod. tit. in 6. & gloſ. in clem. 1. pariter eod. tit. ubi & Card. & alij. Et quia aliqui multas cauſas ponunt, vt pietatis, beneficiorū, & ſimilis; Attamen reducuntur ad alterā ex dictis duabus cauſis Soci. d. conf. 29. ſub aut. 8. lib. 1. Rota d. decil. 65. p. 2. nouiſſ.

In propoſito autem neutra cauſa concurrere videtur. Non quidem cauſa vtilitatis. Primo quia pro hac cauſa non fuerat locatio; ſed expreſſa tantum fuit cauſa beneficiorum; Vnde quod non dicit inſtrumentum, nec nos dicere debemus. I. ſideiſuſoribus magiſtra aut. ſi de ſideiſuſſi vbi §. de viro ſol. matr.

Secundo quia tantum abeſt, quod hic contractus locacionis ſit vtilis eccleſiæ; quod inō irreperabile damnum aſſerit, ſi contraretur, quia locatæ ſunt annue decimæ

cū in perpetuum pro centum decem florenis, cū locari poſſint ultra ſeptemcentum, & ipſemet Baro eandem alijs ſubloce pro maxima penſione excedente dictam ſummam; Quando ſurem locatio ſit ex cauſa vtilitatis, non ſolum non ſufficit, quod eccleſia non ſit in damno, quia hoc procedit, quando ſit ex cauſa neceſſitatis. Borg. decil. 45. ſub num. 51. & decil. 46. num. 139. & ſeq. ſed etiam requiritur eccleſiam effici locutionem nedum in ſpectu initio, & tempore locationis, ſed & futuro tempore, nulla habita ratione, ſi tempus locationis eſſet tempus belli, vel alterius calamitatis, ſed conſiderato quid euenire poſſet. Rota d. decil. 65. p. 2. nouiſſ.

Non etiam videtur concurrere cauſa neceſſitatis. Quia quamuis verum foret, quod neceſſitas fuiſſet ad conſtituendum contractum pignoris pro redimendo dominio VVollerberg. Nulla tamen interſeſt neceſſitas pro faciendo contractū locationis, quia per contractum pignoris mediante receptione dictorum flor. 2200. ſatis ſufficienter conſuli potuit neceſſitati eccleſiæ; Vnde contractus locationis ſui ſactus ex mero arbitrio, & ob id non potuit fieri niſi pro euidenti vtilitate eccleſiæ. Rot. d. decil. 65. quæ vt dictum eſt, non interuenit.

Quin etiam neceſſitas, pro qua ſuit ſada dignoratio, non fuit præſcia neceſſitas, cui aliter Epifcopus non potuiſſet promittere abſque alienatione bonorum eccleſiæ ſicut requiritur. Rota decil. 720. p. 1. nouiſſ. ſed fuit neceſſitas voluptuſis; Quia Epifcopus in cōuiuijs, & alijs illicitis diſſipauit bona eccleſiæ. Quin ampliùs ſub eodem ſiſto colore redimendi domini VVollerberg, varias pecuniarum quantitates vltra neceſſitatem recepit. Sed quicquid ſit, D. Epifcopus modernus nunc non contendit oppugnare contractum pignoris, ſed vult reſtituere floren. 2200. mutuos, quos iam depoſuit; Satis autem eſt quod ex eo contractū pignoris, & neceſſitate in eo deſectu inferri non poſſet ad contractum locationis ſine ulla neceſſitate celebratum.

Neque neceſſitas deduci poteſt ex benemeritis D. Baroni, eod. quod mutauit dictos flor. 2200. ſicut in d. contractū locationis deducitur, quæ cauſa & benemeritorum ad causam neceſſitatis reduciuntur. Reddō. de reb. eccleſ. non alien. q. 22. num. 24. Nam eccleſia tenetur remanere benemeritis ex obligatione antiqua, li iuxta l. ſed & ſi lege. §. conſuluit. ſi de pet. here. l. & cauſa benemeritorum eſt ſufficienti ad alienandum e. ſi quis. c. redemptor 12. q. 2. c. per tuas de donat.

Siquidem de meritis d. D. Baroni non liquet, & cū ſumus in prohibitis, & in his, quæ non pendunt à voluntate Epifcopi, eius aſſertionis non ſtatut inſta. vulg. dicitur Bar. in ſiſi forte ſi de caſtr. pecul. & in auct. hoc ius portat d. C. de ſacro. eccleſ. Rota. decil. 1. n. 2. decil. 379. n. 6. p. 1. nouiſſ. ſicut nec ſtatut aſſertionis Prælati dictis alienationibus fuiſſet ſactam legem precedentibus ſolemnitatibus, quia ab eis poſtulate non pendunt. Rota de cit. 752. num. 3. p. 1. nouiſſ.

Et merita ſi deducatur ex dicto mutuo, nullius ſunt pōderis, quia mutuum non fuit gratuitum; ſed generatim; Et ideo ſuit poſſibile, cum damno eccleſiæ, & in commodum Baroni, qui ex mutuo recepit ſanus, contra præceptum mutuum dare nō indē ſperantes, & habetur in c. conſuluit de vſur. quam quod indē videatur reportare merita.

Eodemque, quia non conſtat, quod ex illo mutuo recuperatum fuerit dictam dominium VVollerberg. Et in rerum eccleſiæ alienatione probari debet verſio pecuniarum in cauſam, pro qua ſit alienatio, alijs nō ſubſiſt. Bal. in l. ſi. §. ſi præſtatam num. 6. C. de iur. delib. D. Caſar Marcent. conf. 172. p. 2. nouiſſ.

Non denique necessitas deduci potest ex incommoditate perceptionis harum decimarum propter illarum distantiam a loco episcopatus. Quia poterat Ecclesia retinere cassationes, & ministeriorum opera posset recolligere dictas decimas, sicut etiam fecit D. Barro. Quare nulla videtur extare causa iustificativa dictarum locationis. Et ideo ex his inualida videtur d. locatio. Et ad hæc compendiosè reducuntur omnia longissimo apparatu in pluribus allegacionibus deducta pro parte D. Episcopi Seccouienfis.

Ceterum his non obstantibus totum oppositum de iure verius esse arbitror. Et quia tota vis stat in erendis contrariis. Idcirco pro fundamentum huius partis sufficit solum adducere, quod cum appareat contra dictas locationis subscriptas, & signatas à d. Reuer. Episcopo Seccouienfi secundum stylum Styriæ, propter D. Barro habet suam intentionem fundatam. Instrumentum enim facit probationem probatam, & manifestam, ac veritatem apparentem. Præcipue C. de iur. puber. Bal. in l. Imperator num. 8. ff. de stat. hom. latè Tiraq. de retr. & confang. §. 2. glof. 1. num. 20. Seraf. ff. de cil. 1. 134. num. 2. & 1406. num. 1. Rota decif. 162. num. 1. 174. nu. 1. 826. num. 4. & 835. num. 1. in prioribus collectis à Farinac. ac decif. 90. nu. 1. & 634. num. 2. in nouissimè collectis per eundem Farin. p. 1. & decif. 106. num. 4. p. 2. earundè. Et dicitur casus legis, Bal. conf. 215. col. 2. in fin. lib. 2. Et habet vim distinctionis causæ. Bal. conf. 233. lib. 1. Ayn. o. conf. 37. in fine Becc. conf. 74. num. 19. & conf. 86. num. 5. lib. 1. Et non eget disceptatione fori. Bal. in l. 2. ff. de statu hom. Ang. in l. interest. C. de solut. Ruin. conf. 728. in prin. lib. 4. Rol. conf. 38. num. 6. lib. 2. Becc. d. conf. 86. numer. 4. nam istandum est in strumento, Bal. in d. l. interest; & in l. 1. ff. de op. non. nū. 24. Abb. in c. cū dilecti in 2. not. de donat. quia i. nulla maior est iusticia, quam pactū seruare l. 1. t. si conueniat ff. de pos. Bal. conf. 366. lib. 3. Et dictum illud pactū seruabo processit de ore Dei. Bal. in rubr. de cōsit. in prin. Becc. conf. 45. num. 25. lib. 1. Et sicut ubi est casus legis non est disputandum. Bal. in l. lancilei C. de furt. ita ubi extat instrumentum. Bal. conf. 215. præsumitur i. n. verum, & solemne. Bal. in c. 1. s. instrumentum de natur. surd. surd. conf. 6. num. 1. Rota decif. 379. num. 2. in prioribus collectis à Farin.

Quo ita stante non obstant contraria. Et Primò quod D. Episcopus locare in perpetuum non possit, cum ei simplex administratio rerum secularium cōcessa fuisset. Etenim dicitur, quod imò i. sub concessione administrationis rerum ecclesiæ venit facultas locandi, vt est tex. in clem. 1. de reb. eccles. non alien. Et quamuis quando Prelatus deputatus ad administrationem velit locare ad longum tempus, seu in perpetuum debeat hoc facere cum solemnitatibus, c. 1. de reb. eccles. non alien. in 6. extrauag. ambrosiæ cod. tit. Bero. & alij omnes in c. nulli vbi & glof. in verbo alienare cod. pariter tit. Hoc tamen non est, quia in eo deficiat potestas locandis solum id contingit, quia tunc actus locandi adimpleri debet cum solemnitatibus, quæ nõ requiruntur in locatione ad modicum tempus; Et sic in Prelato administratore semper est potestas locandi ad breue, vel longum tempus, quin & potestas alienandi, quamuis locando ad breue tempus possit hoc facere sine solemnitatibus; ad longum autem tempus debeat facere cum solemnitatibus sicut dicitur de quolibet pubere, qui potest testari, licet debeat testari cum solemnitatibus l. si queramus ff. de testam. sed hoc non respicit potentiam in persona agente, sed solemnitatē extrinsecam. Rip. in l. netio potest de leg. 1. Et in terminis nostris est tex. in d. c. 1. de reb. eccles. non alien. in 6. in articulo. Qui etiam tractatus vbi in alienatione & lo-

catione perpetua tex. requirit tractatū, & alias solemnitates; & sic demonstrat in Prelato esse potentiam alienandi, & locandi perpetuò, sed executionis huius potentie fieri debere cum suis solemnitatibus. Et hoc est ex mente omnium, qui, quando prelatus locatur in perpetuum, simpliciter dicunt locationem contrare ex d. ff. de solemnitatibus, non ex impotentia prelatis. Vt unq. res se habeat; Totum negotium reducitur ad d. ff. de solemnitatibus, quia siue habeat potentiam, siue non, certum est quod si concurrant solemnitates, & iusta causa, potest alienare, & in longum tempus locare, vt supra dictum est, & infra dicitur. Quare difficultas huius capitis reducitur ad caput forme contradius.

Non obstat secundò quod in conductore deficiere habilitas, quia esset laicus, cui decimæ, quæ sunt ecclesiasticæ, locari non possunt.

27 Hoc enim procedit i. in ipso iure decimandi; Cū enim hoc ius consequatur sacerdotibus ex ministerio altaris, & spiritualium, quia faciemus spiritibus debentur temporalia, quæ spiritualia ab alijs, quæ Sacerdotibus ministrari nequeunt, Idcirco fit, vt hoc ius decimandi sit spirituale, & laicis competere non possit. Causam de præfer. c. 2. de iudic. cum alijs supra citatis, & latè ponit Pereg. conf. 74. per totum lib. 1. Menoch. conf. 297. num. 41. & melius cæteris Barbo. in l. titia n. 39. & seq. ff. sol. matr. Sed tñ non habet locum in ipsa perceptione fructuum, quatenus est in facto, nam quia hæc perceptio consistit in temporalitate, & propter hæc laicis concedi potest, quia nil spiritualitatis dicitur eis concessum. c. vestra de locato. Et ob id passim, & quotidie, præcipue in Germania, Vngaria, & alijs locis Ultramontanis decimæ titulo condusionis locantur laicis, non vt ex proprio iure eas percipiant, sed nomine sacerdotū, quod de iure fieri potest. glof. Abb. & cæteri in c. quæramus ne prelatus, vices suas. Couar. lib. 1. var. resol. c. 17. num. 5. Rota decif. 2. de iudicij in nouis latissimè Redoan. de reb. eccles. non alien. q. 63. Et in conf. ibid. inferio post d. questionem. 63. verfic. Tercio considerandum est Pereg. d. conf. 74. numer. 14. Barbo. in d. l. titia num. 42. Monet de decim. c. 5. nu. 64. latè Gratian. discept. 238. nu. 9. 10. 19. 23. 25. & seq. Sicut dicitur de usufructu, i. qui licet alienari non possit quod ad ius, imò de usufructuarius alienando cadat ad usufructu. §. fin. Inst. de usufr. l. si usufructus ff. de iur. dot. commoditas tamen alienari potest §. i. in fin. Inst. de usufr. & habit. glof. in d. §. fin. Redoan. q. 63. & in d. conf. ibid. inferio verfic. Tercio considerandum est. Natt. conf. 563.

30 Et in casu nostro dicitur locata sola commoditas. Tūm quia de iure i. ita præsumitur, quod quis locando decimas, intelligatur locare fructus decimarum, quia di spofitio intelligitur facta de eo, quod quis potest. Bar. in l. citem. §. qui maximis ff. de public. & in specie nostra Bal. conf. 274. lib. 5. Soc. conf. 266. nu. 7. lib. 2. Natt. d. conf. 563. per plures col. sed præcipue nu. 9. Redoan. d. q. 63. num. 10. & 11. & in d. conf. in verfic. Tercio considerandum est. Gratian. discept. 238. num. 28. & 38. Tū & quia verba contradius videntur satis clara, nam dicit quod D. Barro, & eius descendentes sub locationis titulo possideant decimas, & vtantur, & fruantur. Quæ verba non adaptantur, nisi ad commoditatem, & perceptionem fructuum decimæ, nam decima, vt est inus, possideri, vti, & frui non potest, nisi improprie, vt autem est in sa Ro, & sic in actu perceptionis fructuum, proprie possidetur, & est in fructu. Item in eodem instrumento subiungitur, quod decima debeant colligi, vis ab antiquo sunt solutæ, & nihil ab eis detrahis possit, nec pariter contra veterem consuetudinem possint grauari possit quæ itidem verba recipiunt actualē perceptionē.

nen, non autem ipsum ius decimandi.

Proindeque sit ut de huiusmodi cōtrouerfia agatur coram Sacerdotissimo Archiduce Austriae, & sic coram laico, coram quo tractari non possit, si de iure decimandi ageretur, quia esset incompetens, sed deberet agi coram Ecclesiastico. At quando t agitur de sola perceptione fructuum, ut in proposito, sic laici cognoscit, ut bene post alios explicat Barbo. in d. l. titia à num. 39. ad 48. Gratian. d. discept. 238.

32 Non obstat tertium, quod decimæ in perpetuum locari nō possint etiam quod ad perceptionem fructuum, c. vestra de locato. c. fin. ne Prælat. vices suas. Nam hoc intelligitur sine debitis solemnitatibus; Illi enim tunc procedunt, quando solus prælati vellet locare proveniunt decimarum; tunc enim potest sine alia solemnitate eos locare dumodo ad breue tempus, quin etiam ad vitam recipientis, quia t tempus vitæ potest esse breue gloss. in c. quamuis de decim. Feder. de S. n. conf. 52. Mohed. decif. 7. 8. & 9. tit. de locato latè Redoan. de reb. ecclæs. non alien. d. q. 63. nu. 5. & 8. In trigl. de feud. p. 1. q. 44. num. 13. Monet. de decim. d. c. 5. num. 65. Barbo. in d. l. titia; Gratian. d. discept. 238. num. 24. Et in hoc d. scilicet perceptio fructuum decimarum ab ipso iure decimandi; Nam ius decimandi, quia est spirituale, laico concedi non potest; ubi Papa priuilegio etiam ad modicum tempus, quia laici est omnino incapax disti. iuris Gratian. d. l. o. num. 19. Sola autem perceptio fructuum, quæ consistat in temporalitate, bene concedi potest à Prælati ad utilitatem ecclæs. absq; aliqua solemnitate ad modicum tempus ut per Redoan. & Barbo. & alios per eos citatos. At dum tex. in d. c. vestra subiungit, quod locatio non potest extendi ad feudum, vel alienationem; & dum pariter Doct. dicunt, quod decimæ nec etiam quod ad perceptionem fructuum locari in perpetuum possunt, debent intelligi retento eodem themate, quando scilicet solus prælati vellet eas locare, sed quando eas locaret cum debitis solemnitatibus, nihil videtur ob stare; quia si decimæ in ipse, pro ut citius, laico concedi possunt cum licentia Sum. Pontificis, ita ut laici nomine proprio eas percipiant abque alia utilitate ecclæs; vel ut eas habeat in feudum, ac à nobis de decim. c. nobis iuncta gloss. de iurep. facit c. Adrianus, & c. in Synodo 63. dist. c. hinc etiam 16. q. 1. Hostian. Summ. de decim. num. 13. quamuis subiungit Sum. Pont. id facere non debere nisi ex iusta causa, scilicet fauore fidei, ut si concedat decimas illi, qui terras recipiunt de manibus infidelium. Nauarr. in apologia de redditibus q. 1. monit. 58. numer. 2. qui inquit, quod Papa potest concedere decimas. vel bona ecclesiastica laicis ex iusta causa, & omnino ab ecclæs. expropriare, si causa id expostat. Redoan. d. q. 63. & passim habetur in decisionibus Rotæ, ut in decif. 215. p. 1. nouiss. & in nouissimè collectis per Farin. decif. 702. p. 1. Et quamuis quando Papa concedit laico ius percipiendi decimas dubitatio sit magna, at tunc Papa dicatur habitare laicum, & illum reddere capace ad retentionem illius iuris decimandi quamuis spiritualis. An verò potius dicatur ei solum concedere facultatem percipiendi fructus nomine suo, ita ut illa de cima non consideretur tanquam spiritualis, sed uti temporalis. D. Thom. 2. 2. q. 100. artic. 4. ad tertium Barbo. in d. l. titia nu. 41. Attamen certum est apud omnes, quod ipsum ius decimandi nomine proprio concedi à Papa potest laico in perpetuum. Nec Concilium Lateranense impedit, quia solum vetat concessionem huius iuris decimandi laico absq; licentia Sum. Pont. Quæ si ius ipsum decimandi cū debitis solemnitatibus laico in perpetuum concedi potest. Quamto magis d. eandem est concedi posse cum debitis pariter lo-

lemnitatibus solum facultatem, & commoditatem perceptionis fructuum; data recompensatione ecclæs? Cum enim sola perceptio fructuum consistat in mera temporalitate, ut dictum est, & propter alienari potest pro utilitate ecclæs cum debitis solemnitatibus; quia hæc perceptio non differt ab alijs bonis ecclesiasticis, quæ cum debitis solemnitatibus alienari in perpetuum, & in feudum locari cum utilitate ecclæs possunt. extruag. an. bitiose de reb. ecclæs. non alien. c. sine exceptione 12. q. 2. cum vulg.

Præterquàm si ageretur de iure decimandi; subitari posset, An hoc fieri posset in Austria, Germania, & alijs locis vicinis, & propinquis hæreticis, & infidelibus, non qui dem ex iure eis competente ex se, sed ex præsumpto priuilegio. Papali; Nam passim in ijs locis obleretur, quod decimæ laicis locentur ab antiquissimo tempore citra, & propter præsumptum potest, quod id obleretur ex priuilegio Papæ, qui motus sit ad concessionem huiusmodi generalis priuilegij, ex propinquitate hæreticorum, ut arceantur, ne impediunt ecclæs perceptionem decimarum, sicut ex hac causa ante Concilium Lateranense permittitur huiusmodi alienatio, & seu dario decimarum laicis ut per gloss. in c. quamuis de decim. & passim tradunt omnes. Et sicut huiusmodi priuilegia concessa sunt alijs locis vltimontanis, ut Hispaniæ, & similibus Rota d. decif. 702. sub num. 7. in nouissimè collectis à Farin. Et quamuis t sola consuetudo non sufficeret, nisi etiam probaretur fama priuilegij. Rota d. decif. 702. & d. decif. 215. p. 2. nouiss. probata tamen fama res esset expedita.

Præterquam probata immemorabili dubitari posset an ille priuilegius originarie concessus ante Concilium Lateranense, quas ipsum Concilium non improbat secundum vniuersam, & communiorē opinionem; Et an si recedat id ad ecclæs, potius sit reno uari, de quibus agit Couar. d. c. 17. Redoan. d. q. 63. Barbo. Monet. & alijs paulo infra citandi. Sed vtrunque res se habeat in his, non sumus extra disceptandum, quia in præsentem non agimus de iure decimandi concessu laicis nomine proprio, sed de sola perceptione fructuum locata laico ad utilitatem ecclæs, & cum illius re compensatione: Quam in perpetuum fieri possit concurrentibus debitis solemnitatibus neminem puro extat, qui dubitet.

Non obstat quantum quod hic contra dictum non valeat tunc ex defectu solemnitatum, tunc & iustæ causæ.

Quod enim attinet ad solemnitates. Primò dicitur, quod cum hæc decimæ in solite locari ideo poterunt denuo locari, nec requirebatur alia solemnitas. tex. est in c. 2. vbi & Doct. de feud. Gabr. conf. 71. num. 7. & conf. 82. num. 18. lib. 2. Casar. de Grassi. decif. 421. num. 10. de reb. ecclæs. solite ibi per Zabari. in 10. questio ne num. 16. qui ait Concilium procedere in noua confessione, non autem in renouatione, idem tenet Paul. conf. 139. lib. 2. & Couar. d. lib. 1. var. resol. c. 17. nu. 5. verfic. Præter hæc circa fin. vbi dicit hæc esse magis communem (intelligendo tamen quando esset ipse episcopus, qui ius auctoritate eas concederet laico, se cum autem ius laici in laicum vellet illas transferre, quia non posset, ut declarat Zabari. d. c. 2.) Multi autē negent volentes, quod nec sine auctoritate Pontificis decimæ quamuis ab antiquo solite concedi, si sint ad ecclæsiam

38 Et quamuis t maxima sit dubitatio. An decimæ, quæ ex antiquo erant solite locari, possint de nouo locari, stante prohibitione Concilij Lateranensis. Et multi asserunt per d. c. 2. de feud. ut ibi per Zabari. in 10. questio ne num. 16. qui ait Concilium procedere in noua confessione, non autem in renouatione, idem tenet Paul. conf. 139. lib. 2. & Couar. d. lib. 1. var. resol. c. 17. nu. 5. verfic. Præter hæc circa fin. vbi dicit hæc esse magis communem (intelligendo tamen quando esset ipse episcopus, qui ius auctoritate eas concederet laico, se cum autem ius laici in laicum vellet illas transferre, quia non posset, ut declarat Zabari. d. c. 2.) Multi autē negent volentes, quod nec sine auctoritate Pontificis decimæ quamuis ab antiquo solite concedi, si sint ad ecclæsiam

ecclesiam reuerſe, poſſint, denuo concedi; & hec verè videatur magis communis opinio Calder. conf. 1. de decim. Redon. d. q. 63. nu. 17. Menoch. lib. 6. præſump. 86. And. Fachin. lib. 7. controu. iur. c. 72. Monet. de decim. cap. 5. num. 71. 72. & 73. At ramen hoc procedit in iſſis decimis, vt eſt ius, quia Cald. d. conf. 1. & alij loquuntur de iure eccleſiaſtico decimarum ſecus autem ſi de locatione fruſuum decimarum agatur; nam cum hi ſint merè temporales, & de præiudicio eccleſie nō agatur, quia habet recompensationem in penſione annua, quæ ei ſoluitur, & ius decimandi reſideat penes ipſam eccleſiam, quia eius nomine conductor percipit decimas: Idcirco diſpoſitio horum fruſuum non differt ab alijs bonis eccleſie, vt præ ceteris benè declarat Azor. Inſtit. Moral. lib. 7. c. 36. in fin. quartæ quæſtionis & in vndecima quæſtione; decimas quod appellatione de cimæ quandoq; venit ius decimandi, quandoque fruſus decime. Et quod quandoque quis percipit decimā iure proprio, Vel quia ſit benemeritis de eccleſia, vt ſi recuperauit bona de manibus Saracenorum, vt multi Principes fecerunt, ſicut etiam in eod. c. 36. q. 3. de multis reſert, quibus pro benemeritis datum eſt ius decimandi. Vel etiam percipit, quia aliam recompensationē dederit eccleſiæ loco decimarum, vt ſic res data ſubrogata fuerit loco decimarū. Vel quia habet aliq. officiū i. eccleſia. Quandoque verò percipit non iure proprio, ſed nomine eccleſiæ, vt conductor fruſuum decimarum pro certa penſione conuenta, vel certo precio, quo fruſus fuerunt locati. Et hoc caſu ait, q. talis ius perceptio nis non differt à iure perceptionis fruſuum aliorum bonorum eccleſiæ, quia huiusmodi ius nō habet ſp. ritualitatis; Et propterea in 14. q. in eod. c. 36. ait quod hi fruſus locantur ad inſtar aliorum bonorum eccleſiaſticorum, & in eis habet locum Paulina. de qua in extraug. ambitioſe de reb. ecclē. non alien. & tradit etiam alij Doct. ſupra citati, dum dictum fuit, quod fruſus decimarum locari poſſunt. Quamobrem ſequitur, quod quando fruſus decimarum, quatenus ſunt fruſus, locari ſoliti locari laicis ad longiſſimum tempus, locari pariter poſſint denuo abſq. alia ſolemnitate, ſicut reſol. cari pariter poſſunt abſq. ſolemnitate alia bona ecclē. ſiue ſolita locari, vt dictum eſt in principio reſponſionis, nec ſit impedimento Concil. Lateranenſis prohibens re nouationem conſeſſionis laicis, quia illud pro cedat, quando laicus vellet iure proprio decimam per cipere, non autem nomine eccleſiæ, vt eius conductor ratione præcij, quo conducti fuer. 43

Quod autem in caſu noſtro fruſus decimarum dictarū Parochiarum eſſent ſoliti locari, conſtat, quia antea eos conduxerat longo tempore Colmannus Pruner in Vaſoleſperg. Et quia etiam idemmet Baro in Herberſtain dum eos tenuit iure hypothecæ, dicitur in effectu eos conduxille pro certa penſione; nam pro mutuo ſo ren. 2200. percipiebat loco intereſſe quinque pro cētenario, p. quibus ſibi retinebat fruſus dictarū deci marū, & ſic fruſus decimarū habebat pro annua penſi one flor. centumdecem. ſicut pro eadem penſione ſimpli citulo locationis pariter eos alio chyrographo ha buit. Et quando res i. bis eſt locata, vel ſemel, & locatio durauit annis quadraginta dicitur locari locari. Gabr. d. conf. 82. in prin. lib. 2. Hond. conf. 81. num. 31. lib. 2. Quin amplius videtur quod res dicitur ſolita locari, quando decem annis fuit locata. Mohed. d. decil. 8. de locato.

40 Secundo principaliter dicitur, quod ſtante i. lapſu longiſſimi temporis omnis ſolemnitas neceſſaria præ ſumitur interueniſſe c. peruenit vbi gloſ. & Doct. de empt. & vendit. l. qui in aliena ſ. fin. de acquir. hæred. Alex. conf. 79. lib. 1. vbi dicit, quod præſumitur inter

ueniſſe conſenſus capituli, & tractatus. Idem Alex. conf. 29. lib. 6. & eſt communis opinio vt ibi per Alex. & Iaſ. in l. ſciendum ſ. de verb. obligat. vbi & Rom. col. 1. t. qui ait iura, quæ requirunt ſolemnitates tractatū, ſub ſcriptionem clericorum, & ſimilia, non habere locum concurrente diuturnitate temporis. Alba conf. 70. num. 5. Dec. conf. 151. num. 4. Ceph. conf. 148. nu. 17. & conf. 328. num. 34. Rol. conf. 99. num. 25. & 27. lib. 2. Quinimod ex i. lapſu 30. & 40. annorum præſumitur interueniſſe authoritas, & confirmatio Summi Pōriſicis ſecundum opinionem paſſim receptam per Sacram Rotam Romanam Gabr. conf. 88. num. 4. cum multis ſeq. lib. 1. conf. 80. num. 18. & latius conf. 82. num. 30. lib. 2. Rota dec. 179. in primo dubio p. 2. nouiſſ. et apud Seraph. decil. 67. i. in prin. decil. 792. nu. 1. decil. 1027. num. 9. decil. 1042. nu. 2. decil. 1080. nu. 7. decil. 1218. num. 1. decil. 1319. num. 3. & decil. 1490. & fuit etiam reſolutum coram Cardin. Mantica. decil. 101. & 227. & in nouiſſimè collectis per Farin. decil. 537. p. 2. & in alijs multis caſibus, quos longum eſſet reſerre: cum hec opinio ſit canonizata, & ſine difficultate recepta, vt per Mantica. de tacit. & ambig. lib. 2. cit. 7.

42 Nec obſt. i. quod i. hoc procedat ſi ſolemnitas ſit enū ciata in inſtrumento. Quia ſiue ſit enunciata, ſiue non. Et ſiue ſit reſeruatā, ſiue non, ſemper præſumitur inter ueniſſe confirmatio Sedis Apoſtolicæ ex lapſu 30. & 40. annorum. Put. decil. 35. lib. 1. & decil. 220. num. 5. & 6. lib. 2. Rota decil. 193. num. 14. p. 2. nouiſſ. & in re cent. collectis per Farin. decil. 615. num. 4. p. 1. & decil. 684. numer. 4. vbi ait quod Rota ſemper obſeruat hanc ſententiam inuolubiliter, & perpetuò. Seraph. decil. 67. i. decil. 792. ſub num. 4. d. decil. 1042. & decil. 1219.

43 Quando autem i. interuenit confirmatio Apoſtoli ca, hec ſupplet quacunq; alias ſolemnitates, ſiue au thoritates Episcopaliū, ſiue aliarum ſimilium. Abb. conf. 41. ſub num. 3. lib. 1. Dec. conf. 341. num. 12. Pariſ. conf. 24. num. 4. lib. 4. Gabr. conf. 71. num. 10. & 13. lib. 2. Surd. conf. 245. num. 39. & conf. 249. nu. 9. Rota decil. 479. num. 1. p. 1. nouiſſ. & in dictis nouiſſimè colle ctis per Farin. decil. 615. p. 1. num. 3.

44 Nec dicitur poteſt quod in calculo iſtius temporis de ducendum ſit tempus viſe Episcopi Petri, qui decimas locauit. Nam hoc procedit quod ad inducendam præ ſcriptionem, ſecus verò quod ad præſumptionem ſolem nitatis, & validitatis vt pluries declarauit Rota vt per Seraph. d. decil. 1027.

45 Non obſtat, quod i. ex inſpectione inſtrumenti nul la ſolemnitas appareat adhibita. Quia non per hoc ceſ ſat præſumpcio, quod non fuerit adhibita, nam cum non ſit ſolemnitas intrinſeca, quæ debeat interuenire in ipſo actu, ſed ſuperuenire poſſit, idcirco præſumitur deinde ſuperueniſſe ſtate longiſſimo temporis curſu. Ro ta decil. 84. num. 7. & decil. 193. in fin. p. 2. nouiſſim. & in reſcriptis collectis per Farin. decil. 684. ſub num. 4. Gabr. d. conf. 88. num. 18. lib. 1. & reſoluit etiam Rota noſtra Bonon. coram D. Nicchio & alijs ſæpe. Quini mō i. hoc habet locum etiam ſi in inſtrumento adhibi ta fuiſſet ſolemnitas imperfecta, quia ex curſu tempo ris præſumitur ſuperueniſſe habilis, & legitima ſolem nitas. Gabr. d. conf. 88. Rota noſtra Bonon. in d. cauſa coram D. Nicchio.

Et hinc apparet ſuperſua illa longa diſputatio; An & quando verba enunciatiua probent præcipue in antiquis. Quia nos non innititur probationi reſultanti ex verbis enunciatiuis: Sed circumſcriptis etiam ver bis enunciatiuis dicimus, quod ſtante lapſu longiſſimi temporis omnis ſolemnitas neceſſaria præſumitur adhibita, vel ſuperueniſſe, quauis de ea nulla ſit acta me

tio in instrumento, nec minus sit reſeruat.

- 47 Non obſtat, quod non ſit probata ſcientia Papæ. Quia nulla probatio ſcientie requiritur, nam dum ex lapſu longiſſimi temporis præſumitur confirmatio Apoſtolica, in neceſſariam antecedentiam præſumitur ſcientia. Gabr. d. conf. 82. num. 33. lib. 2.

Non obſtat, quod ex parte D. Baronis non concurrat poſſeſſio vigore contractus locationis, cum huiusmodi contractus ſolùm incipere à die redemptionis decimarum, quæ nondum facta eſt.

Etenim licet verè D. Baro dici non poſſit poſſeſſiſe dictas decimas iure ſimplicis locationis, ſed vigore prioris contractus pignoris: Attamen quia in priori cōtractu pignoratitio continetur pactum, quod D. Epicoſcopus facta redemptione decimarum, ſi eas vellet alijs locare, poſſet illas locare D. Baroni pro Flor. 120. ſi cur poſtea factū fuiſſet, idcirco cū cōtractus locationis fue rit approbatus in priori cōtractu pignoris; & cōtractus pignoris præſumitur ſolemnis ex lapſu longiſſimi temporis, cōcurrente obſeruatia, & poſſeſſione in vim d. cōtractus. Sequitur quod alia poſſeſſio in vim cōtractus locationis non requiritur ad præſumendum illum cōtractum locationis ſolemnem, ſed ſufficit ſola poſſeſſio in vim cōtractus pignoris, quia hæc influit in cōtractum locationis, ex quo in cōtractu pignoris approbatur cōtractus locationis, qui fieri D. Baroni pro Floren. 110. Et quando vnus cōtractus approbatur, conſentitur approbata omnia contenta in cōtractu. Rota decif. 797. num. 6. p. 1. nouiſ. Aſſiſi. de cif. 283. num. 7. quia approbatio cōtractus eſt indiſſolubilis, & trahitur ad totum. l. in rebus §. 1. de iur. dot. Rota decif. 278. num. 6. p. 2. nouiſ. Præſertim quia ſtante pacto in dicto cōtractu pignoris verifiſimile eſt, quod D. Baro non aliter mutuaſſet dictos Flor. 220. Et indiuiduum eſt quid dicitur ratione verifiſimilis voluntatis. l. Pedius ff. de arbit. Bar. in l. Græcè §. illud ſub num. 4. ff. de fideiſ. Rota decif. 709. p. 1. nouiſ.

- 49 Propterea quamvis in cōtractu locationis non interueniſſet ſolemnitas, & conſenſus. S. P. ſufficit tamen ſolemnitas, & approbatio cōtractus pignoris, quæ ex prædictis præſumitur. Nā qui approbat cōtractum, non requiritur, quod deinde approbet executionem, & adimpletū, quia executio naſcitur à principali cōtractu approbato. l. ſi pupillorum §. ſi pupillus ff. de reb. eorum vbi conſenſus præſtitus in pignoratione ſufficit pro venditione; quæ fiet iure crediti. Bal. Nouel. de dote par. 8. priuileg. 6. ſub num. 11. Marin. trecc. de ſub feud. lib. 2. q. 2. num. 8. verſ. ſed in contrarium cum multis ſeq. præcipue num. 17. qui dicunt quod ſi mulier dedit in dorem rem emphyteuticam cum conſenſu domini, non requiritur nouus aſſenſus in eius translatione, quia vnus eſt præludium, alius executio. Camer. in repetit. c. imperialem de prohib. feud. alien. per Frider. Corbul. de iur. emphyteut. de cauſ. priuileg. alien. irreg. domin. factam ampliā. 27. num. 8. cum ſeq. Burſ. conf. 30. nu. 26. & ſeq. Surd. decif. 220. nu. 49. cū quatuor ſeq.

- Nec obſtat, quod conſenſus præſtitus in cōtractu pignoris ſit de facienda locatione poſt factam redemptionem; & quod locatio facta fuerit ante redemptionem.
- 51 Quia ſat eſt, quod effectus locationis collatus eſt in tempus redemptionis factæ, ita vt tunc deberet incipere reſcum paria tunc aliquid fieri tempore habili, vel tempore inhabili, & conſerre effectum in tempore habili, ſi ut e conſerſo paria ſunt aliquid fieri tempore prohibito, vel tempore permiſſo, & conſerre effectum in tempore prohibito. l. quod ſponſe C. de donat. ant. nupr. l. in tempus ff. de hæred. inſtit. l. ſi ſponſus §. ſi vxor vbi Bar. ff. de donat. int. vir. & vxor. Bar. in l. alia §. ele-

ganter ff. ſol. matr. & in l. 1. §. nunciatio ff. de op. no. nūciat. Panor. in c. de vxore de ſepul.

Non obſtat, quod ſimilis in chyrographo ſubſcripto ab Epicoſcopo, & non in publico instrumento per notarium conſectio.

Nam præterquam hic eſt mos in ſyria (vt ſupponitur in factis) ſecundum quem ſimiles ſcripturæ obſeruantur ad inſtar publici instrumenti. Dicitur ad hoc propoſitum non diſſerre ſcripturam priuatam à publicā, quia præſumptio ſolemnitatum extrinſecarum non naſcitur ex vi ſcripturæ, ſed ex antiquitate temporis vnā cum obſeruantia, ex quibus præſumitur ſolemnitas, & quod aliā tanto tempore non fuiſſet obſeruata; Vnde cum eadem militet ratio in ſcriptura priuata, quæ militat in ſcriptura publica, ſemper cadere debet eadem præſumptio ſolemnitatum extrinſecarum. Diſſerentia autem ſolū conſiderari poſſet in ſolemnitate intrinſeca, quæ magis præſumi poſſet in publica ſcriptura propter illius legalitatem, quā in priuata.

Tertiò principaliter dicitur dictum cōtractum locationis inualidum non poſſe ex defectu ſolemnitatis. Nam ſi loquamur de conſenſu, & beneplacito Summi Pontificis. Vltra quod vt dictum eſt præſumitur illum interueniſſe. Dicitur præterea nondum conſtare illum fuiſſe neceſſarium. Si enim attendamus diſpoſitionem Concilij Lateranēſis illud procedit ſolū in locatione iuris decimarum, non autem fructuum decimarum, vt dictum eſt ſupra. Si verò attendamus Pſulinam in extrauag. ambitioſæ de reb. ecclēſ. nō alien. Dicitur quod extrauagans ſi illa in multis partibus non fuit recepta.

- 53 Summa Sylueſt. in verbo Alienatio num. 75. in fin. Armilla in verbo locatio num. 5. Corn. conf. 6. num. 4. verſ. ſic. Nec de Paulina lib. 4. Roch. de trad. de conſuet. ſc. 2. 6. num. 9. Didac. lib. 2. var. reſol. c. 16. ſub nu. 6. Marz. conf. 16. ſub num. 6. Redoan. de reb. Ecclēſ. non alien. q. 35. nu. 2. Nauarr. in Manual. c. 27. num. 49. & conf. 10. de reb. ecclēſ. non alien. Franc. Sarmient. de reddit. ecclēſiaſt. p. 1. c. 2. num. 20. Burſ. conf. 32. num. 6. conf. 55. num. 20. & conf. 83. num. 23. lib. 1. Raudens. de Analog. c. 38. num. 128. & dictum fuit per Rotam ſtram Bonon. in cauſa SS. Simonis & Iodæ cum RR. Monialibus S. Gaudioli coram D. Nicchio. Idcirco qui ſe fundat in Paulina probare debet illam fuiſſe in vſu in loco cōtractus tempore eiſdem cōtractus. Mohed. decif. 1. de conſtit. & decif. 8. de locato Redoan. q. 36. nu. 20. Marz. conf. 15. ſub num. 6. Sarmient. d. c. 2. num. 20. Burſ. d. conf. 55. num. 20. Rota noſtra in d. decif. coram Nicchio. Quod quamvis in Italia vix poſſet obtineri, extra Italiam tamen, & præcipue in Germania exiſtimo verifiſimum, cū, vt etiam ponitur in factis, paſſim obſeruetur huiusmodi cōtractus fieri cum ſolo beneplacito Archiepiſcopi Salisburg. Principis, & de latere Legati, ſine hoc fit ex conceſſione, & priuilegio Apoſtolico, ſine ex inueterata conſuetudine à Sancta Sede Apoſtolica tolerata, & approbata; Idcirco ſequitur vt d. cōtractus inualidum non poſſit ex d. defectu beneplaciti S. P. Præſertim cū valet conſuetudo minuens ſolemnitates de iure requiſitas in alienatione rerū ecclēſiæ Rota decif. 1. de collat. in antiquis Clar. §. emphyteuſis. q. 28.

- 55 Si verò loquamur de conſenſu D. Archiepiſcopi Salisburg. dicitur, quod cum ille conſenſerit cōtractui pignoris, in quo continetur d. promiſſio locandi dicto Baroni pro diſtis Floren. 120. annis, & in instrumento d. locationis ſubſequente pariter exprimitur illam fuiſſe factam cum d. conſenſu Archiepiſcopi, debet dici illum interueniſſe, quia concurrente antiquitate temporis, enunciatione dicti conſenſus, probate contrahentium, quicquid ex aduerſo vociferetur, tolerantia ordi-

nariorum visitantium & aliorum delegatorum super alienationibus bonorum ecclesiasticorum præsumitur pro contractu respectu solemnitatum; vt larè deducitur in d. decil. Rotæ Bononiæ coram D. Nicchio.

Neque verum est, quod in d. contractu locationis nõ sit enunciatus d. consensus Archiepiscopi Salisburg. quod ad adum locationis. Quia totum oppositum legitur in d. contractu, si rectè verba construantur. Nam illa verba *Cum scitu voluntate & consensu Reverendissimi Principis, & D. Archiepiscopi &c.* referuntur ad verbum *Locaverimus* nam relatio fieri debet ad id quod est principale l. fin. §. titia ff. de liber. leg. Bar. in l. si cui §. si a filio ff. de leg. 1. Sec. in c. secundo requiris in septima conclus. de appel. Surd. decil. 191. num. 32. Ex principale in dicto contractu est locatio, quæ designatur per verbum illud *locaverimus* quod licet sit præterit perfectum Attamen designat locationem, quæ tunc erat expedita, quia scriptura fit ad illius probationem, non autem tractat de contractu pignoris, quia in eo non erat facta, sed tantum promissa locatio. Et illa verba *iuxta tenorem infrascripti hypothecæ* referuntur ad illi consensum, quia vt dictum est, relatio consensus fieri debet ad locationem, quæ principaliter agitur. Et verba illa *iuxta tenorem*, de monstrant, quod devenit ad eam locationem iuxta tenorem dicti contractus hypothecæ, & in illius executionem, quia in eo fuit promissa d. locatio, quando Episcopus veller locare. Et hic est sensus illorum verborum.

Quanto dicitur, quod quando verum esset, quod d. contractus locationis redundasset in utilitatem ecclesiæ, tunc ex defectu solemnitatum, non esset invalidus, quia cessaret ratio, propter quam solemnitates adhibentur; nimirum ne ecclesiæ ledatur. Abb. d. conf. 41. lib. 1. Redoan. de reb. eccles. non alien. q. 36. num. 6. cõ seq. & num. 13. larè Gemin. conf. ciuili 28. Adden. ad Redoan. q. 35. in prin. cum alijs copiosissime, & plurquam ad saturitatem cumular per Raud. conf. 17. q. 4. lib. 1. qui per totum illud conf. erit videndus. vbi acerrime defendit contractum locationis emphyteuti ex 3 propemodum infinitis obiectionibus.

Ex quauis de rigore iuris, forsitan ecclesiæ posset annullare contractum vilem sine solemnitatibus celebratum, si veller illum annullare vt per Gabr. d. conf. 71. num. 1. t. lib. 2. Rota in nouissimè collectis per Farin. decil. 153. p. 1.

Ex equitate tamen, & decentia non esset audienda, quia quado ecclesiæ nullum sentit damnum, sed utilitas, contra charitatem est, quod velit annullare contractum celebratum sine solemnitatibus, cõ vt dictum est, solemnitates foldm adhibeantur. ne ecclesiæ ledatur. d. extrauag. ambitiois de reb. eccles. non alien. Et ex his constat dictum contractum locationis argui non posse ex defectu solemnitatum.

Sed & idem dicendum respectu iuste causæ. Cum in contractu sit solemnitas. Idcirco præsumitur & iustus, & utilis Abb. d. conf. 47. sub. numer. 3. lib. 1. Felin. conf. 42. num. 4. vers. Tercio mouet Isf. conf. 14. num. 39. lib. 1. Dec. d. conf. 34. t. lib. 12. Parif. d. conf. 14. lib. 4. Beron. conf. 32. num. 8. lib. 1. Grat. conf. 142. lib. 2. Seraph. decil. 44.3. num. 7. decil. 107.3. num. 2. decil. 113. num. 3. & decil. 133.8. num. 3. Mantic. decil. 101. num. 2. Rota in prioribus collectis à Farin. decil. 221. & in vna Bonon. bonorum de Marano coram Illustrissimo Mellino, quæ est inter recetior. Farin. decil. 34. p. 1. & in vna M. diolaniensis permutacionis 1597. 10. Ianuarij et dictum etiam fuit per Rotam nostram Bonon. in d. causa SS. Simonis & Iudæ coram D. Nicchio.

Nec obest, quod hoc modo daretur t. præsumptio præsumptiois; quia præsumitur solemnitas, & ex præ-

sumptione solennitatis deducitur præsumptio utilitatis.

Siquidem vt dicit Rota in d. decil. 101. coram. C. ad. Mantic. præsumptio utilitatis venit in consequentiam præsumptionis solennitatis, nam dum præsumitur solemnitas, præsumitur, quod contractus non fuisset appatus, nisi fuisset utilis; Et hoc modo dari potest præsumptio præsumptionis nascens ex prima præsumptione vt ibi per Rotam.

Nec obest, quod hæc causa utilitatis nõ fuerit expressa in d. contractu locationis. Tū quia ex eo deduci potest. Tum et quia factum est, quod extet, licet non fuerit in contractu expressa vt per Rotam Bonon. in d. causa SS. Simonis et Iudæ coram D. Nicchio.

Non obstat quod confiter de euidenti læsione ecclesiæ, quia dictæ decimæ locatæ pro flor. 110. relocator maiori pensione.

Quia probatio non perecutit; nam inspicere debet tempus factæ locationis, non autem quid postea euenerit, nam ex mutatione temporum propter multa, quæ accidere possunt, valor bonorum, & fructuum augeri & diminui poterat. Et ideo t. probatio debet fieri de tempore locationis. si voluntate C. de rescin. vend. Seraph. d. decil. 107.3. & d. decil. 112.3. Rota optimè decil. 18. num. 4. p. 2. nouiss. & d. decil. 221. in prioribus collectis à Farin. & d. decil. 34. in recetior. eiusdem p. 1. Raud. d. conf. 17. lib. 1. & de Analog. d. c. 38. Surd. conf. 244. n. 24. Mantic. de tacit. & ambig. lib. 22. tit. 8.

Quinimò non solum non constat de læsione de eo tempore, sicut constare debet Maxime quia de iure contractus t. præsumitur utilis, & quidcirco de læsione debet esse probare. Rota decil. 101. in recetior. Farin. p. 1. Sed et clare cõstat de utilitate ecclesiæ. Nam cum eo tempore dictæ decimæ locatæ cõmuniter pro dictis flor. 110. Idcirco in facienda j. huiusmodi locatione perpetua detrahi poterat sexta pars pensionis, pro qua flor. follebat locatio aurih. perpetua C. de Sacros. eccles. §. quia verò Leonis il. i. aurih. de non alien. aut permitt. §. in alijs verbis. in prædictis verò aurih. de alien. & empli. Caltr. in aurih. si quas ruinas C. de sacros. eccles. Alex. conf. 12. lib. 1. Isf. d. conf. 54. num. 23. lib. 1. Beron. cõf. 91. num. 16. lib. 1. Rota decil. 720. & 723. p. 1. nouiss. & in dictis recetior. Farin. decil. 34. Seraph. d. decil. 107.3. num. 6. Cardin. Mantic. d. decil. 101. Quæ tamen sexta pars non fuit detrahta; Idcirco locatio fuit utilis vt per Cardin. Mantic. d. decil. 101.

Et quando alia utilitas t. ecclesiæ non extitisset pigter hanc solam, quod in tuto positum esset per longum tempus præcium fructuum decimarum absque alio onere & impensa ecclesiæ, imò cum eius utilitate cum sexta pars non esset diminuta; hoc sufficeret. Corn. conf. 181. num. 30. lib. 2. Anch. conf. 132. in prin. Rota decil. 723. p. 1. nouiss.

Eo magis quia locatio est facta restrictiue pro decedentibus masculis tantum. Item & sub pena caducitatis in casu cessationis mercedis, seu pensionis prædictæ per annum & diem, quæ omnia sunt præconsideranda.

Et pro prædictis faciunt auctoritates Isf. conf. 54. lib. 1. Corn. d. cõf. 181. lib. 2. Græ. cõf. ciuili 28. Marzar. conf. 76. Capic. decil. 76. Pu. p. cõf. 484. Petr. Nunziar. de Auedano Hispanus de exeq. mandatis Regum c. 4. Raud. d. conf. 17. lib. 1. & de Analogis d. c. 38.

Præterquam dici potest, quod etiam dicta locatio facta fuit ex causa necessitatis, pro redemptione nimirum dicti dominij VVolsberg, quæ recuperatio in ingnam utilitatem ecclesiæ erat, vt ex aduerso non con- trouertitur.

Et quauis huiusmodi locatio immediate non tenderet ad recuperationem dicti dominij, sed antecessus

contractus mutui. Quia tamen D. Baro non mutauit abiq. promissione d. locationis sibi faciende, ut etiam in eodem contractu mutui, & similiter in contractu loca-
 65 cationis exprimitur, & sic hi duo contractus sint corre-
 spectui. Rota. dec. 491. p. a. nouis, & dec. 234. p. 2. et
 propter contractus locationis dicitur factus pro ne-
 cessitate recuperationis d. domini.

Nec obest, quod necessitas esset voluptuosa, & non
 precisa. Quia omnia, que contra personam, & mores
 Reuerendissimi Petri defuncti deducuntur, sunt gratis
 dicta, & in facto non presupponuntur vera, sicut de iu-
 re non presumuntur, non solum ex generali presump-
 66 tionem, quod quilibet presumitur bonus. l. merito ff.
 pro soc. cum vulg. latissime Menoch. lib. 3. presump-
 Sed etiam quia Prælati ecclesiastici presumuntur bo-
 ni, & habere curam, & affectionem ad suam ecclesiam,
 que est ipsorum sponsa, & non dissipare eius bona.
 Raud. d. conf. 17. & d. cap. 38. Corn. las. & alij supra
 citati.

Nec potest dici, quod d. episcopus accepit pecu-
 nias ultra necessitatem redemptionis dicti domini.
 Quia nedom pro redemptione dicti domini pecunie
 acceptæ sunt, sed etiam pro exsoluendis maximis, &
 immensis debitis, quibus dicta ecclesia opprimebatur
 sicut in contractibus exprimitur, & in facto facile sup-
 ponitur demonstrari posse.

Sicut nec etiam obstat, quod non probetur pecunias
 mutuò acceptas veras esse in causam dictæ redemptio-
 nis. Quia cum redemptioni f. d. domini effectus facta
 67 sit. Expropter presumitur facta mediante versione pecu-
 niarum in dictam causam Rom. las. Dec. & ceteri in l.
 Ciuitas ff. si cert. pet. Bal. in auth. hoc ius porroctum
 C. de sacros. eccles. Mantica. de tacit. & ambig. con-
 uent. lib. 8. tit. 15. Surd. d. conf. 181. nu. 44. cum sequen-
 tibus.

Et ex prædictis etiam iustificata videtur causa meri-
 torum d. D. Baronis allegata in d. contractu locationis.
 Quia cum mutuum non fuerit gratuitum, ita tamen de
 facili ecclesia ab alio non potuisset reperire mutuum
 sub tenore quinque pro interese, pro quorum sa-
 tisfactione recipere fructus decimarum, qui non si-
 ne magno labore, & cum maxima incommoditate, &
 periculo percipiuntur.

Quare ex omni parte iustificatus remanet d. contra-
 ctus, ut sic pro dicto D. Barone sit pronuntiandum, cum
 maxime ille sit reus, & in dubio pro reo ut in d. decisio-
 ne Rotæ Bonon.

Eo magis quia dicti duo contractus pignoris scilicet
 & locationis auctoritate Serenissimi Archiducis Aus-
 triæ anno 1572. confirmati fuerint, ita ut interer præ-
 sumptio, quod confirmati non fuissent, si in legione
 ecclesiæ redundassent per supra dicta.

Et quamvis erratum sit in ea confirmatione circa
 tempora, quibus facti fuere dicti contractus. Attamen
 certum est, quod confirmatio loquitur de illis duobus
 68 contractibus, & error r. referentis non attenditur, sed
 quod fit in relato auth. si quis in aliquo cum ibi not. G.
 de eden. Dec. conf. 63. Arret. conf. 75. Curr. lun. conf.
 92. Grazian. discip. 289. cum similib. Ex ita & c. Saluo
 tenet. Laus Deo, & Beatissime Virgini.

ARGVMENTVM.

Abens ius decimandi an & quando pos-
 sit decimare tam terras antiquas, quam
 & noualia: Et de priuilegijs eximentibus a solu-
 tione decimarum quomodo intelligatur, & pro-
 cedant.

SVM MARIVM.

Præscriptio huius, vel habes priuilegium de-
 cimarum in altera parochia non potest deci-
 mare noualia, & num. 10.

Etiam si scilicet scilicet num. 2.

Limitatur num. 3. & 6.

Quantum præscriptum quantum possessum est d. num. 2.

3. Qui præscriptus ius universale decimandi potest decima-
 re noualia, & num. 37.

Declara num. 5. 6. 7. & 9.

4. Ius universale decimandi quando dicitur competere, &
 num. 5. 6. 7. & 8.

5. Habens ius decimandi agros cultos & incultos potest de-
 cimarum noualia.

6. Decimas noualia antequam essent culta, illa potest de-
 cimarum etiam postquam ad culturam sunt re-
 ducta.

7. Habens ius decimandi vnum pradium potest etiam deci-
 mare noualia illius pradij.

8. Habet priuilegium decimandi super tota vna villa potest
 decimarum noualia.

11. Noualia sumptibus religiosorum ad culturam redacta
 decimarum non possunt.

12. Decima licet in totum tolli non possint, concedi tamen
 potest priuilegium aliquibus de decimis non solu-
 uendis.

13. Referentia statuti in antiquis licet non conferat de relatu.

14. Exemptio d. decimis bona futura comprehendit.

15. Priuilegium de non soluendis decimis concessum religio-
 sis comprehendit noualia.

16. Priuilegium in proprio concessum laicis est interpre-
 tandum.

17. Immunitas & exemptio non soluendi decimas non amittit
 per solutionem factam ab Ecclesia nisi sit qua-
 dragenaria, & num. 23.

18. Immunitas non amittitur per solutionem factam pro
 vim, vel ex imperio superioris.

19. In priuilegio eximente d. decimis antiquis nulla est facie
 da mentio possessoris. Secus quando agitur de deci-
 mis noualium, & num. 43.

20. Communicatio priuilegiorum operatorum ac si ipsa priuile-
 gia in specie fuissent concessa.

21. Iuri decimandi quando dicitur derogatum, & per quas
 clausulas, & num. seq.

sublata
 22. Clausula. Quantum tenores } quid operen-
 Motu proprio. } tur & num.
 Ex certa scientia & } 42. & 44.
 De plenitudine potestatis.

24. Priuilegia confirmata ex certa scientia, & cum clausu-
 lis amplissimis tribuunt ius de nouo, & num. 36.

25. Confirmans actum inualidum dicitur de nouo illum fa-
 cere.

26. Decretum irritans inficit dominium, & possessionem, &
 omnes illius effectus, & num. 41.

27. Priuilegium concessum in perpetuum renouari non potest
 in pradiis successorum, sed tantum curris pre-
 scriptis.

28. Ignorantia presumitur in Cartuosis.

29. Ad acquirendam quasi possessionem decimarum requiritur
 scientia & patientia domini pradiorum, que deci-
 mantur.

30. Utens priuilegium in aliquo loco dicitur conservare ius uti
 di & in alijs locis.

31. Restitutio in integrum aduersus præscriptionem quadra-
 genariam conceditur Ecclesia etiam cum alia Ec-
 clesia.

32. In rebus ei, qui percipit decimas, si ad eam non spectet
 cura

contra animarum.

32 Decimas percipere non potest in cuius rebus, si non est dat titulum, vel immemorabilem. prescriptio- nem.

Declarat. num. 39.

35 Confirmatio generalis non extenditur ad abrogata.

36 Prescriptio semel interrupta perpetuo durat inter-rupta.

38 Prescriptio, qua dat causam liti, dicitur turbatio, & non as- tenditur.

40 Prescriptio sine nemo priuari debet donec diftantiatur de validitate privilegiorum.

RESPONSVM. XXVIII.

Adsit Deus & Beatissima Virgo.

Abas sanctæ Mariæ de Gavello aliàs Canalis novi districtus Ferrariæ Cornarius nūcupatus non potest de cimare bona Monasterij Cartusie Ferrariæ.

Et quidem quò ad noualia res videtur ius difficultate tã ex defectu iuris ipsius Abbatii, quàm ex privilegijs immunitatum concessis Cartu- genibus.

Ex defectu, & carentia iuris Abbatis. Nam etsi ad- mitteretur, quòd ille ex prescriptioe acquisiuisset ius decimandi in aliena parochia ex antiquissima illius possessione, hoc tamen ius tñ non exstenditur ad noualia, quia tantum prescriptum quantum possetum vt in his terminis est tex. in c. tua. 1. §. fin. in c. cum contingat vbi Panor. & alij & in c. seq. de decimar. in c. statuto §. fin. eod. tit. in 6. trad. Gemin. in c. si episcopus vers. querit Io. de supplen. neglig. prelat. in 6. Bertr. conf. 184. viso processu lib. 3. priorum. Put. conf. 318. num. 4. Rebus. conf. 133. num. 8. & de decim. q. 14. num. 9. Balb. de pre- scrip. 2. par. prin. num. 17. Couar. lib. 1. var. resol. c. 17. nu. 13. Decian. conf. 22. num. 25. & 38. lib. 1. Monet. de de- cim. c. 4. conclus. 9. nu. 79. Put. decil. 107. lib. 1. & 237. lib. 3. Rot. decil. 732. num. 5. p. 1. nouis. Quod proce- dit etiam quòd Abbas fit clericus, nam in his termi- nis loquitur tex. in d. c. cù contingat & ponit Rebus. d. q. 14. Cassan. conf. 34. num. 18. Couar. d. c. 17.

Nec obstat, quòd hoc procedat tñ quando prescrip- tum est ius decimandi aliqua prædia; tunc enim talis prescriptio vti odiosa & stricta non extenditur ad alia prædia; secus quando prescriptum est ius vniuersale de- cimandi, nam tunc decimari possunt noualia. Abb. cõf. 71. num. 2. lib. 3. Fel. in c. causam num. 15. & in c. audi- ris num. 18. de prescrip. quia magis attenditur causa pos- sessionis, quàm exercitium. Fel. d. num. 18. Decian. conf. 22. lib. 1. Rim. lun. conf. 504. num. 19. & 20. & conf. 679. num. 99. & fuit resolutum in hac eadem Adriensi decimarum 25. Iunij. 1601. coram olim R. P. D. Cor- duba.

Tum quia cum D. Abbas tñ nūquam decimauerit in tribus villis, de quibus agitur, prata, pascua, nemora, & id genus, sed solum fructus agrorum cultorum, imò & nonnullos agros cultos nunquam decimauerit. Et aga- tur de noualibus, quæ antequam redactæ essent ad cul- turam, non decimabantur; Idcirco non potest dici D. Abbate ius vniuersale decimandi in dictis villis ha- bere. Paril. conf. 73. num. 18. & 35. lib. 4. Abb. optime d. conf. 77. col. fin. sub num. 3. Quia vt idem Abb. expli- cat possidens decimas agrorum cultorum in vna villa non possidet agros in cultos, cum possessio de loco ad locum non extendatur.

Procederet tñ ergo obiectum si D. Abbas ius haberet

decimandi tam agros cultos, quàm & incultos, nam- tunc diceretur habere ius vniuersale decimandi vt est tex. in c. commissum & in c. cum in tua de decim. & ita loquitur Paris d. conf. 73. num. 17. & 18. sic Couar. d. c. 17. num. 13. Decian. d. conf. 22. num. 33. & 34. lib. 1. Menoch. conf. 26. num. 38. Et in his terminis procedit tex. in d. c. cum contingat in fin. & in d. c. statuto §. fin. in ea parte, dum ait ius decimandi, computans in al- liena parochia non extendi ad noualia, nisi rationabi- lis causa concurrat, rationabilis enim causa tñ est, quan- do noualia decimabantur antequàm redigerentur ad cul- turam, nã tñ decimas dicitur habere ius vniuersale decimandi, aliàs secus, vt notant Io. And. Anch. & Abb. ind. c. cù contingat idè Abb. ind. c. cù in tua de decim. Paris. d. conf. 73. num. 17. & 18. Put. d. decil. 237. in fin. lib. 3. Acchil. decil. 309. aliàs 4. de decim. num. 9.

Tum etiam quia huiusmodi ius vniuersale decimandi tunc consideratur, quando quis habet ius deciman- di super certo predio. Licet enim decimauerit frumen- tum, quòd ex colendo antea tantum colligebatur: Ac- tamen dicitur habere ius decimandi millium, quòd po- stea loco frumenti satum fuit, quia non debet haberi re- spectus ad speciem fructuum decimatarum, sed ad ius de- cimandi in genere acquisitò respectu cultusque fructus ex eo prædio percipiendi vt est tex. in d. c. cum in tua, & ibi benè declarant Butr. & Abb. idem Abb. d. conf. 71. vers. secundo principaliter. Balb. de præscr. d. p. 2. prin. num. 17. & 18. Didac. d. c. 17. num. 13. Rota decil. 17. numer. 20. par. 2. nouis. Et idem si decima- uerit agrum pro tota parte culta, nam si ager ille habebat quandam partem incultam, quæ deinde ad culturam redigatur, potest illam decimare, quia dicitur acquisi- uisse ius in genere decimandi agrum illum comprehen- siue non extensiuè Acchil. d. decil. 309. nẽ vna & ea- dem res diuerso iure censetur, & quia ex vsu partis ius comprehensiuè vno & eodem subiecto limitat- datur ius respectu alterius partis eiusdem subiecti, vt in his terminis loquitur Abb. d. conf. 71. idem Abb. & Butr. in d. c. cum in tua Balb. d. par. prin. nu. 19. vers. Vnde in proposito & num. 20. & 21. Rebus. d. q. 14. nu. 20. Menoch. d. conf. 26. num. 34. & 38. Et idem tñ ceteri si quis haberet speciale privilegium decimandi vniuersa- liter super tota vna villa, vel pluribus villis, nam tunc etiam posset decimare noualia. Paris. d. conf. 73. num. 20. & seq. Decian. d. conf. 22. num. 33. & 34. lib. 1. Acchil. d. decil. 309. Rota d. decil. 17. num. 8. vers. Quoniam respondetur & Rim. lun. conf. 169. num. 6. Et quidem specificè, nam verba indefinita non sufficiunt, vt ibi per Rim.

Non sic est tñ quando quis in aliqua villa, vbi plurali- tas est agrorum, qualis est casus noster, acquisiuit ius decimandi, nam licet omnes agros villæ decimauerit vno excepto, qui erat incultus, non per hoc dicitur ac- quisuisse ius decimandi agrum illum, si ad culturam redi- gatur, quia agerille nõ erat vt pars ceterorũ agrorũ, sed tanquam pars separata, ad quam propterea possessio non extenditur vt declarat Abb. d. conf. 71. vers. Et per hæc puto & in d. c. cum contingat num. 9. & d. c. cum in tua vbi est tex. num. 4. & ibi Butr. num. 2. 3. & 4. Balb. d. p. 2. num. 19. & 20. Acchil. d. decil. 39.

Hæc verò maxime in proposito procedunt quo- niam D. Abbati aduersatur presumptio iuris commu- nis. Tam ex eo, quia tñ in aliena parocchia vult decima- re c. ad decimas de reſtit. spo. in 6. Couar. d. c. 17. & ob id privilegium vel possessio decimandi non extenditur ad noualia vt ibid. per Couar. Rebus. d. q. 14. nu. 29. & dictum est supra: Quam ex eo, quia vult decimare no- ualia tñ sumptibus religiosiorũ ad culturam redacta cõ- tra c. ex parte 11. de decim. vbi Io. An. in summario & Abb.

Abb. antiq. & Moder. Anch. num. 3. Hoff. in §. ceteris
verò in vers. de noualibus suis id firmans præcipue quã
do de noualibus ante culturam nõ soluebatur decima.
Burr. num. 2. in 3. not. Card. in Summar. & in vers. que
ro qui sint alij. & Henr. sub. nu. 2. & c. fin. de priuil. Gof
fred. in summ. tit. de decim. nu. 6. Quare concluden-
dum restat D. Abbatem non posse decimare noualia
de quibus agitur, ex defectu iuris sui.

Sed & idem concludendum est attentis priuilegijs
concessis Cartusienfibus à diuersis Sum. Pont. & præci-
puè Ioan. XXII. Innoc. VI. Sixto V. & Greg. XIV. ex
preste eos eximentibus à solutione decimarum, de quo
rum validitate non est ambigendum, quia per huiusmodi
22 priuilegia ¶ Pontifices in totum non auferunt ius deci-
malis, sed illud restringunt, nõ exerceatur aduersus
religiosos priuilegiatos, quod fieri potest, sicut contin-
git in iure naturali, quod in totum tolli non potest, sed
restringi glos. in c. à nobis verbo exteptus & ibi Hoff.
Io. And. Abb. & alij de decim. Dec. conf. 119. nu. 3. Soc.
conf. 297. num. 4. circa fin. & num. 5. lib. 2. Crot. conf.
94. num. 15. Couard. c. 17. num. 9. & 10. Menoch. conf.
276. num. 1.

Sicut nec etiam dubitandum est, quin compræhen-
dant noualia. Tùm quia hoc clare exprimitur in priui-
legio Ioannis anno 1319. concessi, quæ exemptio à no-
ualibus est valida Ruin. conf. 163. lib. 3.

Et licet illud priuilegium Ioannis aliud enun-
ciat, de quo non constat, Attamen propter an-
tiquitatem temporis statui priuilegio ¶ referen-
33 ti, maxime quia per illud intelligitur concessa eadem
exemptio, vt in terminis decimarum resoluit Rota vt
per Veral. decif. 378. p. 2. Put. decif. 372. lib. 3. & Rota
decif. 36. p. 2. multa cumulat Ruin. conf. 31. & cõf. 231.
lib. 1. ac Surd. conf. 419. nu. 21. & seqq. Tùm quia in pri-
uilegio Innoc. anni 1362. & Iulij I. anni 1508. im-
munitas conceditur tam pro bonis tunc cultis, & pos-
sessis, quàm in futurum excolendis, & acquirendis, sicut
etiam de iure procedit, quod exemptio ¶ à decimis

14 bona futura comprehendit c. quia circa de priuil. Bar.
conf. 59. num. 8. Bal. conf. 112. num. 4. lib. 2. Alex. conf.
278. num. 9. lib. 2. Iaf. in l. si ex toto lib. num. 11. de leg.
2. Ruin. conf. 217. num. 17. lib. 1. Paris. conf. 68. num. 7.
& seq. lib. 1. Cachet. decif. Pedem. 136. num. 1. Fab. de
Anna conf. 61. num. 13. & seqq. sicut ergo bona futura
eximuntur, ita dici debet de noualibus, quia nulla extat
diuersitas inter bona acquirenda, & excolenda, ac no-
ualia. Valasc. decif. Luffan. 58. num. 10. Tùm quia priui-
legium ¶ de non soluendis decimis concessum religio-
15 sibus comprehendit noualia. Abb. in c. ex parte 1. 3. in
prin. & num. 4. de decim. & in c. tua 1. num. 7. cod. tit.
Menoch. conf. 36. num. 31. 41. & 47. & conf. 716. num.
15. Valasc. d. decif. 58. num. 10. Tùm etiam quia priui-
legium Innoc. V. l. est cõcessum ¶ motu proprio, & ideo

16 latissime interpretandum venit. c. si pluribus & ibi
Franc. in 2. not. nu. 2. de præben. in 6. Io. And. in c. duo-
bus n. 5. vers. led quæro de refer. in 6. Bonif. in clement.
1. Romanus n. 36. de præben. Anch. conf. 138. n. 2. Dec.
conf. 361. nu. 5.

Nec obstat, quòd D. Abbas per nonnullos annos dec-
imauerit noualia: Quia non per hoc dicitur acquisiui-
tus eius deci mand. nec per ipsos religiosos dicitur re-
nunciatum suis ¶ exemptionibus, cum Abbas illa non
decimauerit per quadraginta annos, sicut de iure o-
portet, vt ecclesia amittat priuilegium immu-
nitatis tax. est in c. accedentib. ¶ de priuil. & ibi Burr. nu. 9.
Card. ad fin. & Abb. de cõmuni n. 8. Abb. Felin. & Dec.
in c. cum accessisset de constit. Alex. conf. 31. sub num.
8. & 12. lib. 5. Rebuff. q. 13. num. 113. Imò nec decima-
uerit per triginta annos, & sic cessat omnis difficultas c.

si de tetra de priuil. Doct. omnes in d. c. cum accessisset
latè Surd. conf. 419. num. 32.

18 Ultra quod Abbas per vim decimauit, ¶ & ideo nul-
lum ius acquisiuit. Lura circa prin. vers. nec si per vim
& de mun. & honor. Rom. cõf. 252. n. 5. Nat. cõf. 1. vers.
Nõ obstat quòd est alijs, de quibus per Surd. conf. 262.
num. 73. & seqq. Vel saltem Religiosi sunt excusati,
quia imperio Sacre Rote, à qua D. Abbas mandatum
obtinuerat, paruertunt. Alex. conf. 33. sub num. 10. lib. 3.
Hoff. Io. And. & Burr. in d. c. accedentibus de priuil.
Surd. d. conf. 262. nu. 73. cum seq. & d. conf. 419. nu. 35.

Præterea in priuilegijs extat decretum irritans,
quod inficit omnem possessionem, vt infra dicitur.

Cõferunt etiam ea omnia, quæ de terris antiquis in
feriis dicuntur, nam multò magis in noualibus pro-
cedent. Et hæc quòd ad noualia.

Quòd vero ad terras antiquas pariter Censio Illu-
strissimum D. Abbatem illas decimare non possit stan-
tibus dictis priuilegijs immunitatem à decimis conceden-
tibus.

Nec obstat, quòd nulla sit facta mentio iuris, vel quæ
si possessionis ipsius Abbatis, nec quòd regulè de non
tollendo iure quæritio derogatum fuisset iuxta conf. Ol
dr. 268. Rebuff. q. 13. in fin.

Quia quando agitur de decimis antiquis nulla men-
tio, ¶ vel derogatio requiritur in priuilegio ab illis ei
mente, nam ex natura, & qualitate exemptionis Papa
intendit decimas antiquas per alium quæsi possideat,
& ei derogare, nõ sic est quando agitur de decimis noua-
lium, nam tunc non apparet de hac mente Papæ, quia
non constat, quòd decime noualium per aliquem possi-
derentur, propterea de illis est facienda mentio. Caffad.
de priuil. decif. 1. vbi reprobatur d. conf. Oldrad. Abb. in
c. dudum num. 1. de priuil. Zabari. conf. 92. num. 2. 3. &
4. Dec. conf. 123. num. 7. in prin. & vers. Nõ obstat quòd
ex hoc & in c. fin. num. 7. in fin. de consens. vtil. Nat.
cõf. 340. num. 4. Crot. conf. 94. num. 27.

Præterea in priuilegio Ioannis 22. anni 1330. ex-
pressè habetur clausula Etiam si alia ecclesia, vel perso-
na fuerint in possessione vel quasi percipiendis decimis
Et in priuilegio Innoc. 6. anni 1362. concessio motu pro-
prio, & cum clausulis pregnantibus pariter exemptio
conceditur etiam si decime, vel primitiæ, aut aliud earum
nomine solui cõsueuerint vel Restoribus parochia-
rum, vel alijs, quibus ius decimarum competere, aut ex
priuilegio, vel consuetudine approbata, vel alijs legiti-
mè & ut latius in eo. Quæ duo priuilegia licet sint con-
cessa quibusdam domibus particularibus Religionis.
Cartusienfibus: Attamen ex priuilegio Greg. XI. anni 1371.
Pij Secundi anni 1460. & Sixti III. anni 1482. sunt
communicata omnibus & quibuscunque domibus Car-
tusienfibus tam edificariis, quàm in futurum edificandis:
10 Unde est acti domus Cartusie Ferrarie essent cõcessa.
Veral. decif. 378. p. 2. Rota decif. 54. & 55. p. 2. nouiss.
Et sic cessat difficultas, quia nulli dubium est, quin Pa-
pa ¶ per has clausulas possit auferre ius decimarum ali-
qui competens Dec. conf. 341. num. 9. Sam. in reg. de iur.
quærit. non tol. q. 15. vers. Sed istis & q. 29. ad fin.

Vltreus ex vi clausularum, de quibus in priuilegijs
tollitur omnis dubitandi locus, & præcipue ex clausula
22 *sublata* ¶ posita tam in priuilegio Sixti V. quàm & Greg.
XIV. nam ex stante non potest obijci de reg. de non tol-
lendo iure vt in hac Adriensi decimarum resoluti Rota
eorum dicto R. P. D. Mázanedo & in alijs decisionibus
ibi citatis, Item ex clausula derogatoria *quarum con-
ces-
set* per quam intelligitur derogatum omnibus, quæ
specialiter erant exprimens, & præcipue iuri quæritio,
iuxta celebre conf. Burr. 2. alias 49. num. 5. & 6. lepi-
mè à Rota canonizatum Mand. super reg. cancel. 19. de
infim.

infirm. num. 13. Caffad. decif. 10. num. 2. & 38. num. 3. fu per eidein regul. Rota decif. 162. num. 1. p. 2. nouif. de cif. 88. num. 4. lib. 2. p. 3. & 492. num. 5. lib. 3. p. 3. Sarnens. in prohem. reg. q. 6. præcipue verf. Tamen eo fupposito. Itæ ex claufula *motu proprio*, quæ nõ foli reperitur in d. priuileg. Inn. 6. Sed & Sixti V. iuncta claufula, de *plenitudine potestatis* & alia ex *certa fectura*, quæ omnes funt in d. priuileg. Sixti, per quas Papa dicitur voluiffe tollere ius q. d. Parif. cõf. 46. lib. 3. & cõf. 5. lib. 4. Rol. cõf. 71. lib. 2. Narr. conf. 340. Gabr. concluf. 1. de clauful. Ac de nique quia exprefe in priuileg. Greg. 14. derogatur regulæ de non tollendo iure quæfio & fic ceftat difficultas. Crott. conf. 94. num. 24. Caffad. decif. 1. de priuileg.

Nõ obftat, quod didis priuilegijs renuciati fit per fo
23 lutiones i poffea factas d. l. monafterio Cartufiæ Ferrariz per quadraginta annos, & vltra. d. c. accedentibus & c. fi de terra de priuileg. Scrib. in d. cap. cum accessiffent de confit.

Primò quia nedò quadraginta, fed nec triginta anni effluxi funt à cõceffione didorū priuilegiõrum facta p Sixtū V. & Greg. 14. Quæ duo priuilegia licet finit cõfirmati vaneceant, quia tamen non funt cõfir matia vaneceant, quia tamen non funt cõfir matia
24 in forma communif, fed ex certa fcientia, & cum ampliffimis claufulis, idcirco tribunt ius de nouo. Dec. d. conf. 341. num. 3. & in c. 1. de confit. vtil. vel inut. Parif. conf. 3. num. 38. cum multis feq. lib. 4. Rol. conf. 71. nu. 46. lib. 2. Gabr. conf. 83. num. 82. lib. 2. Maluf. conf. 1. 3. num. 82. Menoch. conf. 719. nu. 54. Confect. in collect. priuileg. p. c. 3. tit. An regular. priuileg. per non vñum, feu contr. vñum aut præfcript. tollantur.

Quod præfcriptum dicendū est, quia Sixtus V. & Greg. 14. priuilegijs antiquis perpetue firmitatis robur adiecerunt, atque ea inuolabiliter obferuari, & perpetuo monachis fuffragari mandarunt quibufcunque non obftantibus. Vnde li priuilegia antiqua vñ contrario abrogata fuiffent, per hæc refurgere dicerentur. Confect. d. c. 3. & c. feq. Bero. conf. 7. num. 16. lib. 3.

25 Maximè quia cõfirmati & adu inuadit dicitur de nouo illum facere l. adoptio de adop. Bar. in l. more de iurifd. omni. iud. & ibi Ia. num. 3. Rim. num. 9. Dec. num. 21. Claud. num. 9. & Cur. Iun. num. 23. cum feq. Narr. conf. 647. num. 15. & conf. 669. numer. 2. Surd. conf. 63. num. 27.

Nec poteft dici hæc duo priuilegia effe intelligenda fine præiudicio tertij, & fic Abbatis, ius decimandi acquifit ex folutionibus fibi factis. Bal. in l. 1. de confit. princ.

Quia ex claufulis fupra relatis liquet mentem huius Pontificis fuffe præiudicandi etiam ijs, qui in poffeffione exigendi decimas effent, & tradit in his terminis Ruin. conf. 175. num. 22. lib. 1. Maximè quia confirmant priuilegia, in quibus exprefa erat claufula, etiā fi alij fuiffent in poffeffione decimandi. Vltra quod ex priuilegio Greg. res redditur clariffima ftante derogatione regulæ de non tollendo iure quæfio vt fupra relatum fuit.

Secundò etiā refpõdetur, quod cum in didis priuilegijs antiquis extet decretum irritans, et propter per cõtrarias folutiones etiam quadraginta nariis illis præiudicatum non dicitur, quia decretum i irritans inficit poffeffionem, & omnes effectus illius, & omnia, quæ fe quuntur tollit, ita vt nullum iuris fonetum habeant. c. ficeo rempore & ibi hoc. de elect. in 6. in terminis noftis Fel. in d. c. cum accessiffent fub num. 30. verf. Quarto li. mita de confit. Ruin. conf. 228. num. 11. circa fin. lib. 1. Gabr. conf. 151. n. 16. & feq. lib. 2. Myns. conf. 19. dec. d. 2. num. 39. & refoluit Rota decif. 3. de priuileg. alias. 294. in antiqu. decif. 24. num. 5. decif. 49. num. 2. & 189. num.

4. p. 2. nouif. Caffad. decif. 12. num. 7. fuper reg. Cancell. Creteor. vulg. q. 4. de priuileg. alias 79. Caputaq. decif. 325. num. 2. p. 2.

Tertio quia priuilegia hæc fuerunt concessa domibus Cartufienfibus in perpetuum, adeo t non potuerunt præceffores per adus particulares illis renunciare in præiudicium fuccelforum. Abb. in d. c. cum accessiffent fub num. 2. & ibi Dec. numer. 84. & 94. Caputaq. decif. 378. p. 2.

Maximè quia priuilegia hæc funt realia, nã cõueniunt ea, quæ trad. Ferret. cõf. 123. M. noch. d. cõf. 276. p. totū & Rota decif. 40. n. 8. p. 2. diuerf. Et fic tãtò minus poruit eis renuciari exprefe vel tacite. Caputaq. d. decif. 378. foli autem admitteretur præfcriptio q. adragennaria, quæ currit contra ecclefiam vt per Abb. & Dec. in didis locis.

Quartò quia non prohibetur Abbatem decimas exigiffe fcientibus & patientibus monachis, aut faltem eo rum fuperiore; & ignorantia i præfuitur l. verius de probat. Maximè in Cartufienfibus, qui tanquam perpetuo carceri funt mancipati. glof. in c. præfuitur de reg. iur. in 6. Malcar. de probat. concluf. 880. Vnde Abbas
27 nullã dicitur acquififfe quafi poffeffionem decimandi. Ruin. in puncto d. conf. 163. numer. 6. & 7 lib. 5. vbi etiam inquit non fufficere fcientiam, & patientiam laboratorum, vel conductorum, fi non probetur fcientia monachorum, vel fuperioris illorum.

Quintò quia Religio hæc Cartufienfis his priuilegijs, quæ erant concessa toti fuo ordini faltem communicati uè vñ cft in alijs locis, ficut etiam alias Rota Rom. illa approbavit in vna Granaten. decimam coram R. P. D. Bubalo. l. Jecro dicitur t confenfafe illis illis vtendi in omnibus locis. Arch. in c. neque nu. 2. 16. q. 4. Hof. in c. vt priuilegia 5. illud etiam ad fin. verf. quod puto verum de priuileg. Henr. in d. c. cum accessiffent fub num. 5. verf. & intellige de cõf. Balb. de præfcript. 2. p. prin. q. 2. num. 8. Gabr. d. conf. 151. num. 13. lib. 2. & refoluit Rota in vna Zamoreni. exemptionis decimarum corā Illuftriffimo Seraphino 27. Maij. 1591.

Sextò quia faltem aduersus huiusmodi præfcriptio nem concedenda effet i reftitutorio in integrum ipfis Cartufienfibus cauditis vbi Scrib. de reftit. in integ. Clem. 2. cod. iit. Odd. de reftit. q. 90. art. 3. & 7. quæ datur etiam aduersus aliam ecclefiam d. c. auditis Odd. q. 18. num. 40. & 59.

Pigretia ex alio excludendus cft D. Abbas. Etenim cum ad ipfum non pfectet cura animarum in villis de
28 quibus agitur, idcirco i ius ei reftitit, nẽ decimas percipere poffit cad decimas de reftit. spol. in 6. c. cum con tingat, & c. in tua de decim. Rot. decif. 31. num. 1. p. 2. nouif. & dictum fuit fupra. Quare vt decimare valeat, debet offendere vel titulum, vel iuramentum, obligatæ præfcriptionem c. 1. de p. æfcr. in 6. Bertr. copiofè conf. 184. lib. 2. Card. conf. 88. num. 5. Ferret. conf. 102. num. 4. lib. 1. Rebuf. de decim. q. 12. numer. 82. Balb. de præfcript. prima par. 5. par. q. 7. num. 13. Rota decif. 163. num. 2. p. 2. nouif. At in propofito nec titulus offenditur, nec centenaria probatur, & quæ ita fimpliciter nõ poteft probari, fed per testes optimè concludentes, vt li tiffimè difcurrit Bertr. d. conf. 184. Ideo & c.

Quinimo quando etiam centenaria probaretur, nõ fuffragaretur, quia fapius fuit interrupta. Pofito enim quod Abbas inceperet decimare bona monafterij Ferrariz ftatim eo cõftructo, quod euent anno 1461. Attamen poffeffio hæc fuiffet interrupta per priuilegium Sixti quarti anno 1472. Cartufienfibus cõceffum, quod non folùm i confirmat cetera priuilegia, fed de nouo concedit, & fic tribuit ius nouum. Gabr. d. conf. 151. nu. 19. lib. 2. Rota decif. 36. num. 7. lib. 2. Ad eo autem anno
29 1452.

1482. ad annum 1567. in quo Pius quintus concessit me dicantibus exemptionem a quibuscumque decimis, & primitiis cum clausula sublata, & alijs pręgnantibus clausulis, & quod priuilegium eodem anno communicauit ceteris ordinibus etiam non mendicantibus, non cu currerunt centi anni. Sic nec postea cucurrerunt ad anno 1567. ad presens tempus. Maxime cum hoc medio tempore superuenerint priuilegia Sixti V. de anno 1588. & Greg. 14. de anno 1597. Ideo &c.

Nec obstat, quod priuilegium Pij V. fuerit reductum ad terminos iuris per Greg. XIII. Tū quia idem Greg. modificauit suam reductionem confirmando priuilegium Pij V. exceptis ijs, in quibus Concilio Tridentino aduersariatur si credimus Consec. in d. colle. & priuileg. p. 2. c. 4. tit. de priuilegiis regular. confirm. & validit. Tū quia Sixtus V. & Greg. XIV. confirmauit omnia priuilegia Cartusienfis etiam per modum communicationis concessa appositis clausulis derogatiuis derogatiuarum, vt sic videantur reuoluerunt. Ruin. conf. 228. numer. 9. lib. 7. & conf. 163. numer. 28. & seq. lib. 5. Consec. in specie in colle. priuileg. p. 2. c. 4. tit. de priuilegiis regular. confirm. & validit.

35 Tū & quia si etiam confirmatio i illa vt potē generaliter non extenderetur ad abrogata. Surd. conf. 38. num. 1. 6. & 330. num. 14. & seq. ac decif. 38. num. 11. Satis tamen sufficit, quod per d. priuilegium Pij V. prescriptio fuit interrupta, nam priuilegium Greg. superueniens non tollit interruptionem, & semel interrupta prescriptio i perpetuo durat interrupta, ita vt ex integro noua inchoari debeat. illud de prescrip. vbi Scrib. Balb. de prescrip. 3. p. 6. p. prin. per totam.

36 Quare ex his omnibus existimo Illustrissimū D. Abbatem S. Mariz de Guallo carere iure decimandi tā terras antiquas, quā et noualia monasterij Cartusiz Ferrarię. Saluo tamen &c.

Laus Deo, & Beatissimę semper Virginij.

Decisio Rotę, cuius mentio fit supra.

ADRIENSIS DECIMARVM.

Lunę 25. Iunij. 1601.

R. P. D. Cordubę.

PRINCIPIALIS fuit redacta, an Reuerendissimo D. Abbati sit dandum mandatum de manutenendo contra RR. Priorem, & Monachos Cartusiz Ferrarię abrupta, & ad culturam redacta post annum 1597. & resolutum affirmatiuē. Constabat enim de quasi possessione Abbatis de exigendis decimis etiam noualibus ab ipsis Cartusienfis, prout illam benē probant testes, etiam quod ad decimas huius possessionis villę de Berra de tempore mortis litis 5. retinendę inst. de interdict. cum vulgar.

Nec obstat, quod dicti testes non deponebant de illis terris abruptis ab anno 1597. nam stante i quasi dicta possessione vniuersali exigendi decimas noualia, ista quasi possessio suffragabatur quoque pro terris de nouo ad culturam redactis, ex quibus antea decimę non fuerant perceper. Abb. conf. 77. num. 2. lib. 2. Felin. in causam num. 15. & in c. Auditis num. 18. de prescrip. Barr. in l. 5. §. si quis hoc interdictio ff. de itin. & ag. priuati. Paris. conf. 25. num. 36. lib. 4. & ratio est, quia magis attenditur causa possessionis vniuersalis, quā exercitium. Felin. d. num. 18. & Bald. in l. 2. C. de emancip. & fuit resolutum coram Cantuccio Ven. 16. Feb. 2581. in vna Toletana annatarum Rot. diuersi. decif. 139. num. 12. p. 2. & in alia Cordub. reddecimarum Lunę 25. Octobris 1593. coram, & apud D. meum Seraphinum, vnde secus veniret dicendum, si quasi possessio esset respectu alterius predij, vel

quod ad decimas antiquas, quo casu procedunt ex aduerso deducta pro monasterio ex gloss. in l. 3. in princ. verb. qualiter in fin. ff. de acquirit. posses. vbi Bart. nu. 4. Alex. nu. 15. lausum. 70. cum alijs concessis per Menoch. de retin. remed. 3. num. 181. Minus obstat denegatio monachorum soluendi decimas de anno 1597. ex quo inferrebat ad quasi possessionem non soluendi, nam dicta denegatio i dedit causam liti, & illa non dedit quasi possessionem exemptionis, sed potius fuit turbatio, ex qua Abbas suam non amisit, vt fuit dictum coram me in vna Paduana parochialis ven. 1. decembris. 1600.

Ad obiectum vero, quod Abbati non habenti curam animarum non alisat ius commune, fuit responsum hodie i non agi contra Parochum, sed contra tertium ad effectū maintenanceis, ad quem non habet opus titulo, vel quadraginaria, vt not. in cap. 1. de prescrip. in 6. & in c. ad decimas de rescrip. solati.

Ad aliud obiectum de priuilegijs, responderunt Doctores, quod cum in illis non sit clausula sublata, & decretum irritans, quę impediunt maintenancem, quāuis ista priuilegia sint canonizata per Rotam, tamen cum Abbas hodie reperitur in quasi possessione, & non fuerit in causa corā bon. mem. Bubulo, interim donec i discutitur de validitate, & comprehensione priuilegijs non erat priuandus sua quasi possessione ad trad. per Catr. conf. 50. lib. 3. & fuit resoluti coram me in vna Cordub. Capellaniz. 24. Maij. 1596. vbi alie resolutiones adductę fuerunt &c.

Alia Decisio Rotę reuocatoria antecedentis.

Adrien. Decimarum.

Veneris 14. Decembris. 1607.

R. P. D. MANZANEDO.

OMINI dixerūt mandatū de manutenendo p Reuerēdis. Pacen. cōcessit Abbati non sufficere pro noualibus nouiter ad culturam redactis, & redigendis, nec aliud de nouo concedendum esse.

Quia quamuis adducta in decisione coram eodem Reuer. Pacens. facta in ista causa 25. Iunij 1601. procedant, Nihilominus ad obiectum de priuilegijs exemptionis monasterij Cartusienfis, fuit responsum in d. decisione, quod cum in dd. Priuilegijs non adesset clausula sublata, & decretum irritans non poterat impediri d. manutentio; Vnde cū modō d. monasterij exhiberetur Priuilegium felic. record. Gregorij XV. in quo tam clausula sublata, quā decretum irritans adsunt; Videtur d. manutentio nem esse denegandam, cū i decretum irritans inficit non solum dominium, sed & possessionem, & omnes effectus ipsius tollat. Sarnen. in reg. de trienali. quest. 49. num. 3. Egid. decif. 135. Caffad. super reg. decif. 7. num. 3. Gabr. de clausul. conclus. 3. nu. 50. lib. 1. Crescent. decif. 4. in fin. de priuileg. & de Clauula i sublata tenuit Rota in vna Celsa Augustana distembranchionis 13. Martij 1596. corā R. P. D. meo lusto, & alijs sepe.

Quę eō magis procedunt cum in d. priuilegio Gregorij XIV. fuerit derogatum regulę de iure questio nō tollendo, quinimo non erat opus ad hunc effectum prædicta derogatio, quia cum gratia i exemptionis decimarum a Pontifice facta non possit dari sine præiudicio illorum, quibus alias decimę debebantur, non est opus in tali gratia de iure natura præiudiciali derogare prædictę regulę. tradit Balin Linc. ann. n. 3. C. de eman. cip.

18. *Quam molendinis macinatur.*
 Et idem de eo, qui habet iura Principis num. 20.
 Et quando etiam sit cum causa num. 25.
 19. *Monopolium non confidetur in supremo Principe.*
 21. *Privilegium confirmatum à Papa dicitur Papale.*
 22. *Sacriligium est disputare de auctoritate Papa.*
 23. *Papa est omnia & super omnia, & potest agere quadra
 saratundis.*
 24. *Per quas clausulas tollatur à Principe in questu alteri.*
 26. *Statutum presumitur factum cum causa, & pro iustitia.*
 27. *Afferrius Papa creditur in facti o proprio, & alieno, id
 quo dicit se informatum, & gratiam concedit motu
 proprio.*
 28. *Prohiberi potest extraxisse frumentum pro utilitate Ci-
 uitatis.*
 29. *Fraudibus occurrere debet.*
 30. *Ratio illa statuti dicitur bona, quia à maioribus sic fuit
 indicata.*
 32. *Clausula motu proprio, & ex certa scientia, & de plenitudine
 potestatis quia sit virtus.*
 33. *Princeps an possit revocare privilegium subdolo concessum
 & quid quando est in vim contractus.*
 34. *Privilegium non dicitur ex causa onerosa concessum, sed
 ex mera gratia quando recompensatio non equivalet
 privilegio.*

RESPONSVM XXIX.

Adsit Deus, & Beatissima Virgo.

VAMVIS maxima sit questio. An va-
 leat Statutum à disponens quod sub
 dicti non possint molere nisi in aliqui-
 bus molendinis. Et communis videa-
 tur opinio, quod non valeat, quia Sta-
 tutum hoc videtur ambitiosum, &
 iniustum, & inducere monopolium,
 ab eo; videtur posse appellari. Anch. conf. 12. quod est
 Gasp. Cald. & conf. 13. quod est conf. Collegij Bonon.
 & conf. 155. ac conf. 298. Soc. conf. 272. lib. nu. 5. vers.
 Quarto principaliter & num. seq. lib. 2. Aym. de antiq.
 temp. p. 4. §. circa præmissa num. 23. In fin. l. quominus
 num. 155. de flumin. Didac. ad reg. poss. fol. 2. p. rel. c.
 §. 4. nu. 7. vbi de comuni Rol. conf. 22. lib. 2. Et in pun-
 do statuti, seu Senatufconsulti, de quo agitur Rota de
 decif. 41. nu. 13. & latius decif. 50. p. 2. novis. diuers. & la-
 tē tractat Bero, qui pro Dominis Ghisfeldis respodit
 conf. 146. lib. 3. per totum, & scripsit etiam Pat. decif.
 497. & 501. lib. 2. Verior tamen videtur opinio, quod
 huiusmodi à statutum valeat, etiam indē resularet præ-
 iudicium ecclesie, quē esset domina aliorum molendi-
 norum, quando tamen statutum principaliter, & dire-
 ctē non est ordinatum ad præiudicium ipsius ecclesie,
 sed est factum principaliter ad alium finem, quia tunc
 præiudicium, quod indē nascitur, dicitur in consequen-
 tiam, quod non consideratur. Non omne fide statulib.
 vbi scribitur Non omne ab heredis persona interve-
 niens impedimentum statulibere pro explora conditione
 edit, sed idumtaxat, quod impedienda libertatis causa
 factū est in puncto Anch. siue Bal. de Perus. inter cōf.
 Anch. conf. 11. num. 3. & 4.
 Eō magis quia statutum hoc non tangit ecclesiam,
 sed solum ardet eius subditos, vt debeant molere in
 molendinis destinatis, & licitum est facere in soo.
 4. quod sibi placet etiam si alijs prejudicetur. l. proculus
 ff. de damn. inf. c. & per consequens licitum est iube-
 re suis subditis, licet indē alijs prejudicetur. Anch. d.
 conf. 11. Rim. d. conf. 181. num. 24. Et facit tex. in l. si pu-
 pillus post prin. ff. de acq. hered. ibi nec. u. videtur vo-

luisse fraudare editum, qui sibi prospicit, nē oneri-
 bus, & gravibus.

Maximē verō, quia per hoc statutum nemini infer-
 tur damnum, sed auferitur tantum lucrum, quod ab alie-
 na voluntate pendet, & propterea non solet æstimari.
 l. Neratius vbi glof. ff. ad l. Acquil. Bar. in d. l. quominus
 q. 11. in fine de flumin. Bal. conf. 171. nu. 2. lib. 1. Aymo d.
 §. Circa præmissa num. 13. & 14. Vucfemb. conf. 67. nu.
 20. lib. 2.

6. Et hanc opinionem, quod statutum à valeat etiam si
 de præiudicio ecclesie ageretur, tenuit validissimis &
 ferē inefragabilibus rationibus. Anch. siue Bal. inter
 conf. Anch. d. conf. 11. per totum Petr. de Anch. Gasp.
 Calder. & Laur. de Pinu inter conf. Ioan. Calder. tit. de
 cōstit. conf. 21. Aym. de antiq. ep. d. p. 4. §. circa præmis-
 sa num. 8. vers. Sed contrarium, qui alios multos cumu-
 lar, & articulum ad partes disputat.

7. Cæterum quicquid sit in ecclesia, in à qua verē ma-
 gis communis opinio est, quod statutum
 non valeat, quando est statutum laicorum, & non est confir-
 matum à Sum. Pont. Et hoc ex defectu potestatis statu-
 encium; Eorum enim statutum ligare non potest eccle-
 siam, nec illi præiudicare directē, vel indirectē ad tra-
 dita per Canonistas in c. Ecclesia Sctræ Mariæ de Con-
 stit. In quibus terminis loquuntur ferē omnes, qui con-
 trarium tenēt, & præcipue Anch. d. conf. 12. 13. & 155.
 Illud certissimum videtur, quod quando de ecclesia
 non agitur, huiusmodi statutum valeat, & sit obser-
 uandum.

Nec obest quod statutum hoc tollat libertatem visi-
 tandi molendina ad libitum. Nam quamvis vnicuiq;
 liberum sit visitare vnum, vel aliud molendinum, hæc ta-
 men libertas statuto comprimitur potest. Quia siue pactio
 8. comprimitur, quando scilicet quis se obligat molere
 in aliquo molendino, nam tale pactum valet. Rim. cōf.
 181. num. 15. vbi dicit hoc indubitanter Koppen. decif.
 seu quæst. 19. num. 13. Ita etiam potest statuto coarctari,
 cum valeat argumentum, & de pacto ad statum.
 Bar. in l. omnes populi 3. q. prim. de iust. & iur. in l. in
 alia §. eleganter ff. sol. matr. & in puncto Rim. d. conf.
 181. num. 10.

10. Sic etiam talis libertas à consuetudine, seu præscrip-
 tione tollitur c. significante & ibi Bald. extra de ap-
 pel. Ri. d. conf. 181. num. 13. & 18. Rol. d. conf. 22. nu.
 23. & per totum. Vucfemb. d. conf. 67. in fin. Surd. conf.
 313. num. 102. Koppen. d. q. 19. num. 16. Ergo à statu-
 to, nam consuetudo & prescriptio non differunt à sta-
 tuto, nisi pro vtro expressum à tacito. l. de quibus ff. de le-
 gib. §. ex non scripto Infl. de iur. natur. & vtrouque
 not. Rim. d. conf. 181. num. 11. & sequentibus.

Additur nam licet vnicuique sit concessa libera fa-
 cultas vendendi res suas cui velit, & abrogatæ prop-
 terea fuerint leges antiquæ vt iniquæ, dum adstringebat
 ad vendendum aliquibus l. dudum c. de contrahen.
 12. empt. Attamen certum est, quod valet à statutum ad-
 stringens, vt magis vni, quam alijs vendatur. Petr. Cyn.
 Alber. Bal. Sylvac. Paul. in d. l. dudum. Tiraq. qui alios
 multos cumulat de retractu. confang. in præfat. num. 13.
 cū alijs seq. Et exindē deducta sunt statuta de retractu
 à fauorem consanguineorum, & de iure congui in fau-
 orem vicinorum, & de non vendendo extraneis, vel re-
 trētib. & in alijs similibus casibus, de quorum statuto-
 rum validitate non dubitatur, sed illa passim recipiuntur,
 & observantur, de quibus latē scribit Tiraq. in d.
 præfat. Quinimod etiam in iure multi sunt casus, in quibus
 quis cogitur magis vni, quam alijs vendere vt in l. 1.
 & ibi glof. vit. Bar. & Ioan. de Plat. c. de meral. & met-
 al. lib. 11. & in l. 1. & ibi quoque Ioan. de Plat. c. non
 lic. habit. eod. lib. 11. & in l. congruit, ac in l. prædica c.
 de locat.

de locat. prædior civil. cod. lib. 1. & in §. ff. verò aliquando auct. de collator. Quare si que ea libertas lege, & statuto constringi potest; ita dicendum est de hac libertate molendi.

Nec obest, quod agatur de præiudicio aliorum molendinorum. Quia ut dictum est præiudicium hoc venit in consequentiam, & est circa amissionem lucri; propterea non est considerabile.

13. Præterea præiudici, quod resultat ex lege generali non attenditur. Bart. in l. Antiochenus de priuileg. cred. & conf. 72. Felin. c. cum omnes. sub nu. 4. in fin. de consue. Alex. conf. 190. num. 14. in fin. lib. 2. Paris. conf. 1. numer. 48. & 49. lib. 1. Aymo conf. 235. num. 30.

14. Non etiam obest, quod hoc statutum sit tam ambitiosum, & inducat monopolium. Quia cum sit factum ad publicam utilitatem, non dicitur ambitiosum, nec monopolium inducere. Rim. d. conf. 181. numer. 28. & 29. ac per totum Aymo d. §. circa præmissa num. 3. & 4. & dicitur infra.

Maximè quando non est generale, sed aliquos tantum comprehendit.

15. Et hanc opinionem, quod statutum tam huiusmodi valeat, quando non tractatur de præiudicio ecclesiæ tenentem idem Anch. siue Gaspar Calder. inter conf. Anch. conf. 12. sub num. 2. vers. Dic quod illa, & in fin. ibi Quare concludo. & in conf. 13. in prin. & conf. 55. sub num. 5. in fin. & per totum Rim. d. conf. 181. per totum, et Laderch. optimè conf. 71. numer. 5, qui demonstrat hanc esse receptiorem opinionem, quando de ecclesiâ non agitur.

Et ita de facto seruari huiusmodi statuta dicit Rim. sen. d. conf. 181. num. 26. Rol. d. conf. 22. nu. 27. & Rim. lun. d. conf. 370. num. 10.

Sed præter hæc, quæ sunt generalia, specialius de scèdendo ad casum nostrum Dicitur statutum, si u. Senatus consultum, de quo agitur, disponens piltores, & schæferios Bononiæ habitantes non posse molere extra Cinitatem valere ex multis.

16. Primò quia non agitur de priuata utilitate eorum, qui d. Senatus consultum statuerunt, nec ad eos pertinet emolumentum molendinorum. Sed ipsi ita ordinarunt pro bono publico, et ad fraudes euandas. Igitur valida est dicta dispositio. Et ita sentiunt omnes, etiam qui contrarias partes tuerentur, nam in eo se fundant, quod huiusmodi statutum ex eo dicitur ambitiosum ad l. ambitiola de decret. ab ordin. faciend. & inducere monopolium contra l. vnic. C. de monopol. quia est indultus ex cupiditate auaritiæ, & pro commodo particulari statuentium, non autem pro utilitate publica, & ita loquitur Anch. conf. 12. & 13. & conf. 298. Soc. cõf. 122. lib. 2. Rip. cõf. 11. tit. de iur. natur. gent. & civil. Boer. decif. 125. et quotquot in aduersum afferri possunt, aperte sentientes quod si non tractetur de particulari commodo statuentium, sed de publica utilitate statutum valeat. Et ita expressè & bene declarat Soc. d. conf. 272. in prin. & sub num. 6. & 7. Rim. sen. qui in eadem causa quamuis contra Soc. respondit d. conf. 181. col. 1. Aymo d. p. 4. §. Circa præmissa num. 3. & 4. & sequentibus, qui aperte ait, quod Doct. loquuntur quando dominus statutum ordinat ad sui priuatam utilitatem, quia tunc statutum dicitur sapere monopolium, sed quando ad utilitatem publicam, tunc Doct. nihil dicunt in contrarium. Rol. conf. 22. num. 4. lib. 2. Theaur. decif. 166. sub num. 13. vers. Sexta Rim. lun. conf. 68. sub num. 39. & conf. 81. num. 14. & 15. & conf. 370. num. 4. Laderch. conf. 71. num. 5. vers. Et ubi commodum, qui ait, quod quando commodum non refertur in dominum, omnes facient hæc edicta esse valida. Et paulò infra ait, quod

Lib. II.

quando utilitas nec vt fiscalis, nec vt patrimonialis pertinet ad dominum statuentem nullus est in vniuersa Doctorum schola, qui contradicat. Gratian. discept. 89. num. 16. & extrat conf. Bal. 4. to. lib. 5.

17. Additur ad confirmationem. Nam Princeps concedere potest alicui priuilegium, quod in certo loco habeat molendinum, & non alius, vel quod non possit macinari nisi in aliquibus molendinis, & non in alijs; nam sicut hoc consuetudine, vel præscriptione induci potest, ita & priuilegio concedi significatur, & ibi Innoc. ante nu. 1. Hoff. in prin. lo. Andr. sub num. 3. Butr. num. 11. Franc. num. 3. & alij omnes de appel. Rim. d. conf. 181. nu. 11. & 12. Ofsch. decif. 17. in prin. Theaur. decif. 166. num. 12. & VVefelm. d. conf. 67. nu. 29. Ergo constat, quod quando dominus non tractat de suo particulari commodo, & emolumento, tunc potest ordinare, quod in aliquibus, & non alijs molendinis macinetur.

In proposito autè nec dicitur, nec indirecè tractatur de commodo Senatus, qui dictum edictum fecit. Nam ut dictum est, emolumentum molendinorum ad senatum non pertinet, sed ad creditores particulares super molendinis, qui molendina proprijs impensis conseruant. Igitur edictum est validum.

Nec obest, quod darius soluitur pro molla, quod datium spectat ad Cameram, & sic videatur tractari de utilitate Senatus respectu dati.

Nam in eo dicitur, quod nulla omnino resultat utilitas Senatus ex d. edicto. Tùm quia piltores & schæferij semper idem datium, & in eadem quantitate soluere debent, siue in Cinitate, siue extra macinent, & sic nulla extat differentia quò ad datium, quod solum spectat ad Cameram. Tùm etiam quia Senatores maius vel minus commodum non recipiunt, si Camera maiores, vel minores redditus habeat, nam bona Camera non distrahuntur inter Senatores, sed in utilitates, & necessitates publicas erogantur. Nec senatus considerat aliquam utilitatem particularem in promulgando d. decreto. Igitur de illius validitate dubitari nequit.

18. Præterea & secundo tollitur omnis difficultas. Nam questio, quæ est inter Doct. super validitate huiusmodi statutorum habet locum, quando statutum est factum à Domino, vel vniuersitate recognoscente aliù superiorem, tunc non dubitatur, an illi possint talia statuta ordinare, & ita loquuntur Anch. Bal. Soc. Rim. Aym. Rol. Laderch. & alij omnes, qui de hac re scripserunt, sed quando sumus in supremo Principe, nullus est, qui de hac re dubitet, sed potest Princeps ordinare, quod non macinetur nisi in certis molendinis, etiam si tractetur de sui utilitate, multò ergo magis si de suo emolumento non ageretur, & ita declarant Soc. d. conf. 272. sub num. 5. vers. Quattro num. 6. & 7. lib. 2. Rim. Sen. d. conf. 181. num. 9. Aym. d. §. Circa præmissa sub num. 4. & 5. Rol. d. conf. 22. num. 6. & 9. lib. 2. Rim. lun. d. conf. 68. num. 9. & latius d. conf. 370. col. 1. Laderch. d. conf. 71. sub num. 5. Surd. conf. 127. num. 53. & 54. qui alios cumulat. Gratian. discept. 89. num. 17. Ratio est aperta, nam quò ad Principes, qui superiorem non recognoscunt, non est interdictum monopolium. Bal. in d. l. vnic. C. de monopol. Soc. d. conf. 272. num. 6. Rol. d. conf. 22. num. 9. Surd. conf. 321. num. 31. Et ob id illi passim ventrant, ne ab alijs sal ematur, quam ab ipsis. Et faciunt similes alias prohibitiones.

Et facit etiam id quod dictum est supra de Principe, qui potest priuilegium concedere vni, quod ipse solus in aliquo loco macinet.

Et similiter quod dictum est de consuetudine, præscriptione, & pacto; Cum enim ex his inducatur talis iustitia, multò magis Princeps poterit ita ordinare, vel priuilegium

privilegium concedere. *Quinimo dixit Surd. conf. 13. num. 1. ros. post. Host.*

- & alios per eum citatos, quod non solum Princeps, sed
 20 & qui iura Principis habet, potest prohibere subditis,
 ne alibi macinant, quam ad suum molendinum. At di-
 ctum decretum, de quo agitur, non solum ordi-
 natum fuit à Senatu cum autoritate Illustrissimi
 Legati, ad quos spectat autoritas statuendi, sed quod
 omnes succidit difficultatem à diuersis Summis Pon-
 tificibus non solum confirmatum, sed & de nouo ordi-
 21 natum fuit, ita ut ex hoc dicatur factum Papae. Seraph.
 decif. 13. j. nu. 1. & 794. n. 65. Rota decif. 369. & 451. p.
 1. diuersi. & corà Sàctis. Ludou. decif. 267. n. 6. & in re
 centis. Rarim. decif. 10. p. 1. Igitur illud omnino obser-
 22 uandum est. Sacrilegium enim f. effectus de autoritate S.
 Pontificis disputare. l. a. C. de crim. sacrileg. c. si quis
 suadente §. qui autem 17. §. 4. Lambertin. de iurep. lib.
 23 1. p. 1. q. 8. art. 4. num. 1. Ipse n. est omnia 1. & super om-
 nia Gonzal. in reg. 8. §. 1. prom. num. 39. Et potest qua
 drata rotundis adaequare. Host. in eum conueniensne
 nu. 5. de iudic. Franc. Marq. 118. m. 4. Et ea quae sūt
 iurisdictionis Princeps ad sui libitum concedit, & tol-
 lit. Grammat. decif. 46. num. 2. 3. & 4.

Hæc autem maxime procedunt, quia confirmatio,
 seu confirmationes factæ fuerunt cum clausulis motu
 proprio, & certa scititia, de plenitudine potestatis, & nō
 obstantibus, & c. quæ clausulæ tollunt omnes obiectus;
 Vnde dicit Dec. conf. 498. quando Papa hoc modo pro-
 cedit, nihil opponi potest, quod annullat gratiam, quia
 habet clausum plenitudinem, ac summam, & liberam pro-
 testatē in absolutum ab omnibus vinculis, & ab omni re-
 gula arctatiua, & potest omnia facere clauē nō errantē,
 quæ potest Deus. Laur. de Pinu conf. 5. Menoch. conf.
 19. & trad. omnes in Legalis §. & quid si tantum de li-
 ber. & postea in c. quæ in Ecclesiā de constit. Gabr.
 tit. de claus. cōclus. 1. & a. tit. de iure quærit. cōclus. 1.
 24 & 2. Et per hæc clausulas 1. & 2. dicitur voluisse tollere
 ius quæsitum. Soc. d. conf. 272. n. 11. lib. 2. Parif. conf. 467.
 lib. 3. & conf. 5. lib. 4. Rol. conf. 71. lib. 2. Natt. conf. 340.

Tertio quoque principaliter facit; Nam dicta prohi-
 bitio, quod scæssit; & piliores non possint molere extra
 Ciuitatem est facta ex iusta causa. Ergo valet; Nam
 25 assensuunt omnes Scrib. quod quidā prouiso non est
 ambrosia, sed habet iustam causam, valet, etiam si effectus
 facti ab ijs, qui recognoscunt superiorem, multo ergo
 magis si sit facta à supremo Principe, & cum causa.
 Rim. sen. d. conf. 181. num. 29. & 30. ac 34. Aymo. d. §.
 circa præmissa. num. 4. 5. & 6. Rim. lun. d. conf. 68. nu.
 24. & 38. & d. conf. 370. num. 4. & seq. Et dicit Vinc. de
 franch. decif. 380. quod quando prohibitio non sit ra-
 tione cupiditatis, & auaritiæ, nec animo nocendi valet.
 Quod autem hæc prohibitio facta fuerit ex causa
 probatur.

16. Primo ex iuris præsumptione; nam semper f. in statu
 to præsumitur ratio. Dyn. in c. vlt. de reg. iur. in 6. quem
 refert & sequitur Bal. conf. 213. lib. 1. Et trad. idem Bal.
 conf. 89. & 199. lib. 3. & in l. de quibus C. de legib. Qui
 etiam inc. 1. col. 1. vers. extra queritur de constit. in-
 quit, quod iustitia semper creditur inesse statuti. Et in
 l. 1. §. initium ff. de postul. inquit, sufficere ita statu-
 tes fuisse arbitratos, nam id pro ratione est. Et facit ille
 tex. in d. §. initium in illis verbis quia moderatam han-
 atatem prætor ratus est ad procedendum in publicum.
 & adeo in statuto præsumitur causa, vt non admitta-
 tur probatio in contrarium. Rom. conf. 436. sub num.
 19. Curt. conf. 20. vers. 3. r. c. p. ondo col. 4. Parif. conf. 1.
 num. 45. lib. 1.

Secundo quia Sum. Pontifex in confirmatione, seu
 potius in illius noua ordinatione asserit se plene fuisse

informatum, & per illam prouisionem fraudibus oc-
 27 curre; Vnde intrat cōclusio, quod asseritio f. Pontifi-
 cis standum est absque ulla iustificacione, quando ipse
 attestatur de facto proprio, vel etiam de facto alieno,
 de quo tamen dicit se esse informatum, & gratiam con-
 cedit motu proprio; & multo magis quando etiam eam
 concedit ex certa sibi emissa Seraph. decif. 306. Rota de-
 cif. 210. & decif. 405. p. 1. recentior. Parin. & decif. 656.
 p. 1. earundem reuocet farin. & corà Sàctis. Ludou.
 decif. 239. vbi & Adden. Et facit etiam optima decifio
 Rote 175. p. 1. nouis. diuersi.

Quod multo magis est dicendum, quia nō vnus solum
 tifer, sed plures ita attestati sunt; Cum n. geminata as-
 sertio Papæ plene probet. Seraph. d. decif. 1016. multo
 magis quando est multiplicata, & est assertio plurium
 Pontificum.

Maximè verò quia super hoc fundata est dicta con-
 firmatio, seu noua concessio. Seraph. d. decif. 1016.

Non obstat quod Rota d. decif. 50. n. 24. p. 2. nouis-
 dicat rōes adductas in d. prohibitionē effectus de potius co-
 loratis, quæ veras ex autoritatibus per eā allegatis.

Nam omnes Doct. quos Rota allegat, loquuntur,
 quando dominus, vel Cōmunitas facit prohibitionem,
 ne aliqui molere possint, nisi ad eorum molendina; nō
 tūc quia prohibitio est facta ex cupiditate, & auaritia,
 cum de eorum interesse agatur, propterea rationes,
 quæ ab eo adducuntur, quoad aliunde de eis nō constat,
 præsumuntur deducæ ad colorandum suam prohi-
 bitionem; & non præsumuntur veras; Et vterius pro ma-
 iori parte loquuntur, quando tradatur de præiudicio
 ecclesiæ. & ita Anch. d. conf. 12. sub num. 4. At resal-
 ter hec habet in casu nostro, in quo nō tradatur de præ-
 iudicio ecclesiæ, ne de interesse vel Senatus, vel Legati
 de latere, nec minis Sum. Pontificis, cui propterea est
 credendum, nō dicamus illum mendacem, & mentito-
 rem; contrarium affirmandum eius, quod ipse dixit, sicut
 habetur in dictis decisionibus.

Præterea dicitur dicta prohibitionem factam fuisse,
 vt occurrat fraudibus, Et fraudes pluribus modis per
 piliores, & schaffierum in damnum publicum commit-
 ti posse, dum illi extra Ciuitatem macinant.

Primò nam dum Bononij macinant, illorum frumen-
 ta in molendinis ante illorum triturationem visitantur
 à Dominis Tribunalis plebis. In eorum enim magistratum
 qualibet hebdomada extrahuntur duo ex tribunis;
 & vnus ex massarijs artium, qui visitare debent frumen-
 ta pilistorum, & schaffierum antequam triturentur,
 vt pro vitilitate, & interesse publico videant, an frumen-
 to admixtum sit lolium, vel aliq. immunditie; & si fraud
 reperitur; frumentum sic iubentibus tribunis solet di-
 ligenter purgari; piliores castigantur. Quam diligen-
 tiam licet possent, non solent tamen vnquam, vel raro
 facere dicti tribuni, dum frumenta triturantur in mol-
 dinis extra Ciuitatem, & sic piliores macinando extra
 Ciuitatem possent facilem facilius fraudem committere
 re in damnum publicum.

Secundò Nam dum frumentum in Ciuitate macina-
 tur, ex centum libris frumenti macinandi vltra datum
 dimittuntur pro molitura octo libræ, & nil aliud solui-
 tur. Dum verò extra Ciuitatem macinatur, vltra datū
 pro molitura dimittuntur ex centum libris lolium lib-
 28 ræ, vel tres frumenti, & pro qualibet salma soluntur
 viginti bononien. Et sic vt plurimum magis interest
 mollementum macinare foris quam in Ciuitate, quia tem-
 pore penurie, quo frumentum carius venditur, plus est
 dimittere octo pro centenariio, quam dimittere tria,
 & pro qualibet salma solvere viginti solidos. Modò
 dum scæssit; & piliores huic visitati student, fraudes
 publicum; Quæ in calculis, seu vt dicitur calmerijs, quæ
 quolibet

rit ac denique illa, *vi etiam in vicini fundo radices egisse* quæ omnia verba designant textus hos loqui, quando Arbor a principio radices egie in fundo vicini, et hinc perire arbores radices a principio agere debere in fundo vicini, et in totum de illius, et *ve fit communis*, equales, et eodem modo in vitro, fundo radices egere debere, et ita declarat Faber in pract. §. 1. et in num. 2. et Sylæster Aldobrandinus ibidem in Solutio ad glossam, et Oinotomus in suis commentariis num. 2. sic etiam egregie Donthes in commentariis juris civilis lib. 4. cap. 3. par. 4. In proposito non loquitur arbores, de quibus agitur, initio egisse radices in fundo Baruffali, hinc impossibile est, ut primitivum eodem radice autem, cum ab eo differt vltima statum duorum, et num. 1. *ve fit perniciosa fuerit* quod primo radice egie in fundo D. de Stalfis, igitur licet hodie constet et de arboribus radices extendere ad lib. II.

Quod verò non finit in confinio, nec propè confinio,
 faris constat, quia effit in confinio et finis vtriusq; fun-
 ditione occupatè dicitur. biff. 10. d. iud. et d. l. penult. pro
 foc. effe autè propè 3. l. finium, l. 1. d. 1. C. de iur. dicitur in no-
 ris ad 3. C. titulus, in verbis, quod: Confinium dicitur
 et C. de iur. dicitur idem effe, quod effit in confinio,
 et nihil different, ita ut et ipso in confinio et acqui-
 rum domo, quod plancum non effit intentioni dicitur. biff.
 fald. quis autem non finit in confinio, tam in finibus
 N 3

ramus alteram expositionem, nimirum, quod esse proprie confinium sit herere fundo vicini, sed illum non occupare, idem quoque est dicendum, quia hæc arbores non herent vicino fundo, cum distent ultra duos pedes. Ergo dicuntur esse in fundo.

Et quod dicta l. adeo, §. fin. atq. d. §. Sciticius procedant folummodo, quando arbores plantantur ita ut herent fundo vicini, constat primò ex ipsius textibus, qui dum loquuntur de arbore proprie confinium posita, loquuntur per modum illationis, inferrentes hunc casum ex antecedenti ponendo dictionem illatiam, & Ideo, At casus antecedens, ex quo inferitur, est quando arbor ita est plantata, ut terram vicini premat, ergo & casus illatus debet intelligi in his terminis, & sic saltem quando hæret vicino prædio, aliàs male esset illatus.

Comprobat etiam ex ipsius verbis proprie confinium, Nam confinia tunc dicuntur prædia, que ita sibi proxima sunt, & hærent, ut nihil intermedium reperiatur, text. est in l. §. finium ff. fin. reg. ergo oportet, ut arbor sit in extrema parte agri, & in eo loco, ubi ager finit, ad hoc ut dicatur proprie confinium.

Probat ulterius concludenter ex autoritate Theophili in d. §. Sciticius, qui dum loquitur de hoc casu, vultur ipsi verbis claris, & apertis *Vicinus fundi mei ad finem agri sui arborem habebat proprie terrulas meas.*

Item ex autoritate Cuiac. in notis ad dictum, §. Sciticius, qui intelligit textum, quando arbor in fine agri plantata est.

Amplius ex autoritate Connani commentar. iur. ciuil. lib. 3. cap. 6. sub num. 9. circa finem, qui loquens de arbore plantata proprie confinium, inquit *intelligi cum ipsius arboris truncus utriusque fundum pertingat; nam si proxime agrum ipsum plantatus in meo arbore, cuius caudex totus meus manet, sed in eum radices aliquæ ex parte misit, tota arbor mea est.*

Hoc idem tenet Donellus d. lib. 4. Commentar. iur. ciuil. cap. 34. par. 1. qui requirit, quod truncus arboris, dum crevit, premere debeat terram vicini, ut sit communis.

Sexto, si admitteremus concordiam aliquorum doctorem, quod l. adeo procedit de intergent, l. vero si plures, de iure ciuili, ut per gloss. in d. l. si plures, in quarta solutione, quæ ibidem sequitur Rayn. de Forti in §. si radicibus, quæ ramen mihi non probatur illa quoque, sicut D. Baruffaldi, cuius ciulle possit in parte derogare iuri gentium ut per Doct. in §. sed & naturalia Insti. de iur. nat. gent. & ciuil.

Septimò cessat omnis difficultas ex approbata forsitan ubique, saltem autem in terra Centi consuetudine, quæ est, quod arbor in solo meo plantata, si truncum non habeat in agro vicini, licet in eo radices habeat, sit mea, de qua testes deponunt, & testatur Myrding. in præc. §. Sciticius, & tanquam notoria non eget probatione ergo illa seruanda est ita in terminis Myrding. d. loco Neuiz. conf. §. 8. num. 2. & 3.

Octauò, & vltimò, quia dicti de Scalz ultra triginta annos, & quadraginta possederunt huiusmodi arbores pacifice suosque earum colligendo patientibus DD. pro tempore prædij Baruffaldi, quando etiam arbores easdem radices habebant in fundo Baruffaldi, quas nunc habent, ergo omni in casu illi de Scalz tueri se possunt.

13. ex præscriptione, in specie Neuiz. d. conf. §. 8. num. 4. ceteris omissis, qui de generali præscriptione loquuntur.

Et hæc de primo.

Sed nec ita secundum faciendum est, quia nimirum arbores stirpibus succidi minime debent, ex quo quod non distent à fundo vicini, nec inter se iuxta for-

mam iuris communis, & statutorum Centi.

13. Primò quia tunc lex final. §. fin. reg. dum in fine d. sponit, eam legendo secundum vulgares codices arboris (excepta oliua, & ficu) à vicino per quinque pedes distare debere, emendanda est, ut tunc de duorum tantum pedum distantia loquatur, pro ut in Pand. Florent. legitur sic Alciat. disp. d. lib. 10. c. 6. Marc. dec. Delphin. 500. num. 1. Monter. ad Stat. Bononiæ tit. de fopis, seu tueris & quercibus non retinendis penes vicini in verbo tres perticas, At arbores in casu nostro ultra duos pedes distant, ergo &c.

Rursus, & secundò considerari potest consuetudo generalis, & præcipue in Castro Centi & illius territorio, quæ videtur esse, quod passim arbores plantentur non seruata tota distantia à d. l. fin. vel statuto præscripta, quæ consuetudo videtur notoria, & videtur probari in præfenti casu non solum ex testibus examinatis, & ex inspectione locorum, quæ per Iudicem fieri potest ad eius libitum, Corn. conf. 282. sub nu. 7. lib. 4. sed etiam ex autoritate Scrib. in terminis nostris. Si. n. testatur Alber. in d. l. fin. dicens, illam de consuetudine non feruari, & in d. conf. 282. sub num. 7. vlt. vltimò respondetur dicens quod ex quo illa l. per difficultatem non abiit ab aulæ, propterea non meretur allegari, quia, qui eam allegat, incidit in penam falsi, Bald. cõf. 348. sub num. 1. lib. 2. qui etiam citat Jacob. Batrigar. hoc idem attestantem, Neuiz. d. conf. §. 8. num. 2. & 3. Monter. ad dicta Statuta Bononiæ tit. de fopis, seu Roa. & c. dicens, quod licet pluries fuerit intentatum illud statutum loquens de distantia arborum à vicino, nunquam tamen fuit obsequatum, quia aliàs totus comitatus subuerteretur.

16. Certum est autem quod consuetudo tunc est seruanda l. Circa C. de locato l. 1. 2. & 3. C. que sit long. consuetudo, nam consuetudo iuris legis naturalis, & prædictæ privilegij habet ut late persequitur Surd. cõf. 58. num. 7. & in terminis consuetudinis consuetudinem est text. in l. 1. & in l. præles C. de feruis, & aqua. in l. 1. & in Lan. in torum C. de edif. priuat. Neuiz. præc. cõf. 58. num. 2. & 3. aliàs totus municipij subuerteretur, Iudicelq. tunc semper præ oculis habere debent, quod per eorum sententias pericula, & femina litium non exhibeat l. quidam existimauerunt in fine ff. si cert. pet. l. equitissimum in princ. ff. de V. l. iustici. Decian. cõf. 70. num. 40. lib. 3.

17. Nec his obstant quæ dicit Surd. conf. 74. num. 11. Nam Surdus loquitur de distantia duorum pedum, Et licet verum putem totam distantiam à iure præscriptam de consuetudine non feruari, & distantiam tamen duorum pedum de qua loquitur Surd. nō video consuetudinem abrogatam in prædij rusticis, sed eam vti honestam existimo esse seruandam, quæ in casu nostro extat.

18. Tertio quia illis de Scalz legitimò tempore annorū triginta, quadraginta, & vltiorū, huiusmodi arbores in terminis, in quibus reperiuntur, pacifice, & quiete possederunt. Igitur præscriperunt omne ius, ex qua præscriptione tollitur actio D. Baruffaldi l. fin. C. finis reg. ubi gloss. Bald. Sal. & ceteri Scrib. & in puncto Neuiz. sepius citato cõf. 58. num. 4. & sub num. 10. sic etiam actio finium regundorū spatio triginta annorū tollitur. d. l. fin. C. finis reg. Bald. de præscrip. 4. par. 4. par. prima, quæ gloss. Faber. Aretin. Myrdinger. & omnes in §. quæ d. Insti. de ædific.

19. Nec obstat quod tempus in actione finium incipiat à die, quo fines turbati fuerunt. Quia hoc casu eo die dicuntur turbati, quo ultra fines arbores fuerunt plantæ, quod tempus excedit metram triginta, & quadraginta annorum.

ARGUMENTVM.

ESTATOR an possit prohibere credito-
ribus heredis, ne eum molestent in bo-
nis hereditarijs, vel illorum fructibus; & an
requiratur actualis molestia, vel sufficiat po-
tentia.

SVMMARIVM.

- 1 **E**rba presupponens acquisitionem heredi-
tatis possunt exponi pro acquisitione intel-
lectuali, & supposita, non autem reali.
Alius an requiratur, vel potentia sufficiat.
- 2 Suppositum nulla consideratur.
- 3 Condicio qua non est proprie condicio dicitur condicio pro-
pter illius ignorantiam.
- 4 Quæstio iuris dubia, & incerta aequiparatur quæstioni
facti.
- 5 Institutus sive vnus sub vna conditione, & alius sub
contraria, hoc dicuntur dua institutiones sub con-
trarijs conditionibus, non autem vna dicitur institutio,
& alia substitutio.
- 6 Clausula ex nunc prout ex tunc operatur, quod vnum est
per inis alteri.
- 7 Primari hereditate habes non potest in penam alterius.
Institutus tamen potest sub conditione pendente a facto
terrij num. 9.
- 8 Repudiatio iuris non competentis dicitur vana, & fatua.
- 9 Verbum substitutus non semper importat substitutionem.
Et an importet fideicommissariam num. 12.
- 10 Verbum commune adiectum verbo directi, non adimit
vim verbi directi.
- 11 Creditores heredis an possint egere contra bona heredi-
taria, vel illorum fructus, quando testator ea reli-
quit sub conditione, quod illius creditores non pos-
sint ea molestare, & num. 30. & per totum.
- 12 In re propria quilibet apponere potest quam legem vult.
Limita in prohibitione, quæ fit sine causa num. 21.
- 13 Testator verbis etiam vniuersalibus prohibere potest alie-
nationem necessariam pro exsoluendo ere alieno ha-
reditis.
Declarat num. 1. & 30. 38. & per totum.
- 14 Testator potest granare heredem, quod restituat fructus
bonorum ei relictorum & num. 25.
Declarat num. 26.
- 15 Prohibitio facta solo favore heredis est nudum præceptum,
& non valet.
Ratio afferitur num. 30.
Limita num. 43.
- 16 Prohibitio alienationis ne heres soluat debita est nudum
præceptum.
- 17 Dispositio impia, & inhumana non valet.
- 18 Testator non potest prohibere alienationem bonorum ha-
reditis.
- 19 Fructus post aditam hereditatem non dicuntur heredi-
tarij, sed hereditis.
- 20 Res prohibita alienari favore alterius, quam heredis, non
potest conscribi etiam durante vita heredis, scilicet
si illius favore sit prohibita.
- 21 Alienatio pro debitis heredis vel testatoris, quomodo &
quandam fieri potest & valet, non obstante prohibi-
tione & num. 29. & 37.
- 22 Alienatio necessaria pro debitis heredis prohiberi non po-
test ad illius vitam & num. 35. ac 36.
Limita quando alius esset substitutus numer. 30.
& 39.

Alienatio

Præterea aut nihil de alieno est præscriptum, &
tunc præscriptio requirit tempus triginta annorum,
aut aliquid de alieno est præscriptum, & tunc actio fi-
nium regendi indistincte tollitur spatio decem anno-
rum vt per glossam in d. l. finem in vlt. fol. c. finium reg. Fab.
ind. q. quædam Balb. d. quæstione 14. At si propositio
aliquid de alieno diceretur præscriptum mediante oc-
cupatione ultra metam legitimam. Igitur sola præscri-
ptio decem annorum sufficeret.

Sed & aliter hoc idem ex alio comprobatur,
nam quando per modum accessionis fines præscribun-
tur, tunc sufficit cursus decem annorum l. 2. §. cum sitich
verf. sed & si fundus & l. qui fundum ff. pro empt. Ve-
rum hoc casu termini fuerunt præscripti per modum
accessionis, quia arbores tamen quoddam accessorios
fundi habere fuerunt. Ergo ex præscriptione etiam decem
annorum tamen dicuntur illi de Scalis usque acqui-
uisse.

Quarto his proximè accedit, quod Baruffaldus, eius-
que auctores sciuerunt arbores propè eorum confinia ef-
se plantatas, & nunquam reclamauerunt. Igitur dicuntur
consensisse plantationi: Vnde hodie non est admitten-
da reclamatio, nam distantia in plantandum non habet
locum, quando fuit plantatum sciente & non contra-
dicente vicino, glossa in dista l. meniana C. de edificijs
privatis Capcola c. 61. de menian. col. 2. Neuz. d. conf.
58. num. 1. qui dicit omnes transire cum d. glossam non
impugnantes.

Et confirmatur, quia consensus, seu scientia & pa-
tencia vicini præiudicat, quando vicinus plantat pro-
pè terrenum vicini, sed etiam quando in proprio vicini
fundo aliquid facit, eo patente, vt voluerunt. Petrus
Cynus & Salycetus in l. 2. C. de rei vendic.

Quinto denique nam Baruffaldus est singularis suc-
cessor aliorum de Scalis qui bona per eum acquisita di-
uiserant cum dominis de Scalis, cum quibus ipse nunc
contendit. Igitur sicut auctores ipsius Baruffaldi non
potuissent reclamare, nec petere incisionem huiusmo-
di mororum, ex quo inter ipsos omnes de Scalis prædiu
fuit hoc modo diuisum, & vnicuique ex partibus fuit
sua portio assignata, ita nec hodie potest ipse Baruffal-
dus, quia plus iuris non habet, quam auctores ipsius l.
nemo plus ff. de regulis iuris.

Confirmatur nam quamvis vicino i liceat domum
quam altius tollere etiam obturando lumina alterius
vicini, quamvis domum suam de pressam habuerit per
mille annos l. alius C. de feruit. l. qui luminib. & ibi gloss.
ff. de feruit. vrb. præd. tamen si domus contigua erat cõ-
munis puta duorum fratrum, & inter se diuisa: postea
fuerint, tunc non licet alteri socio altius edificare offi-
ciendo luminibus vicini. Riminiald. conf. 71. nu. 11. verf.
secundo principaliter Bero. conf. 132. numer. 13. lib. 3.
Burfat. conf. 58. nu. 19. sic ergo dicendum est hoc casu
non licere Baruffaldum petere incisionem dictarum arbo-
rum, ex quo prædij vicini na erat simul communia, & in-
ter auctores diuisa.

Confirmatur vltimis, nam cum tempore emptionis
D. Baruffaldi arbores essent in eo statu, quo de præsen-
ti reperiuntur, & fines prædij empti per Baruffaldum
fuerint specificati. Igitur non potest D. Baruffaldus ho-
die aliud allegare, textus est in l. in finalibus & in l. eos
ff. finium reg. & in l. 1. C. de mod.

Ex quibus &c. Saluo &c.

Linc Deo, & Beatissime semper Virgini.

- 31 Alienatio necessaria quod ad fructus habetur pro non alienatione.
32 Emphyteusis alienari potest durante visa emphyteusis et quando alienatio non est voluntaria.
33 Intellectus l. finissem. §. dñi de leg. 1.
40 Prohibitio alienationis favore alimentorum videtur utilis.
Declarat. num. 42.
41 Prohibitio sub conditione valet.
Declarat. num. 44 & seq.

R E S P O N S V M XXXI.

Adsit Deus, & Beatissima Virgo

VERBA institutionis ita se habent. Tu omnibus autem alijs suis bonis. Et dicit illi. Illi primum. D. Eleonora de Insulanis eius heredes universales instituit illi. Iulium Equitem D. Alamannum eius. & dolum Illi primum. D. Annibalem de Lilia filium legitimum. & naturalem. Cum haec tamem conditione. Nihil quicquam creditoribus eiusdem Illi primum. D. Equitis Alamanni herediti infirmis ex quantitate ratione. Vel causae. Item sub quavis obligatione Camerali. & vel alio quocumque vinculo habentibus obligatum. D. Equitem Alamannum. & eius bona praesentia et futura. non possit restituere in bonis. & hereditate d. Illi primum. D. Testificari. nec in illius fructibus. & redditibus etiam pro quantitate minima parte. minime impedire d. D. Equitem Alamannum eius heredes. nisi ultra prout vii. & frui. & de illis liberè velles sumum disponent. Et in euentum. in quem de vii. vel ex decreto & ordinatione principis. & cuiuscunque superioris liceret ad creditoribus habere aduersum. & restitui ad bona hereditaria d. D. Testificari. & huius prout ex tunc. & contra solum tunc institutionis. ac illi omni. Et dicit illi. Illi primum. D. Testificari de qua d. Dominus E. quia Alamannus eius filio suo recte pater omni eo. & toto. quod in eius bonis & hereditate petere possit. & tali in casu in omnibus suis bonis mobilibus. & immobilibus virginitas. & attinentibus tam praesentibus quam futuris suis heredes universales infirmis. & subdit illi. D. Illi primum. D. Equitis Alamanno R. R. patris Clerici Regularis vulgo nuncupati de T. beatini habitantes in Ecclesia. S. Bartholomaei de Porta Civitatis Bononi. Quia etiam R. R. patris gravatius praestare quocunque alimenta videtur vestitus. & habitus omnium d. Illi primum. D. Equitis Alamanni viis filio. Autante illius vita naturalitatem. & non ultra a viris eorumdem R. R. patrum. de quorum integritate. & fidelitate valde confisus fuit.

Mortua Testatrix Alamano repudiavit hereditatem matremam, quam Illustris. D. Barbara Lilia de Furnis foror d. Equitis Alamani, & filia d. testatrix tã quam sibi ab intestato ãtatem attenta repudiatione predicta adiuv. & apprehendit.

Mortuus deinde est dictus Eques Alamanus. Nunc prædicti Patres Theatini prætendunt hereditatem prædictam. Queritur an illa eis debeat.

Super quo articulo multum maxime nominis Iurecon
fulti vitia quam par est hinc, & inde scripserunt. Pun
tus autem difficultatis, meo sententia, non consistit su
per vulgari, vel fideicommissaria, & alijs vtinque am
plissime deductis, sed ad hoc vnum reduci potest, nimirum

An si testator instituat aliquem heredem cum hac conditione, ut creditores illius heredis non possint agere ad bona hereditaria per ipsum testatorem tenenda, nec illorum fructus, nec nihilominus creditoribus, praeterquam hypothecariis, se regulariter in dicta hereditate, vel aliis illius fructibus, non obstat prohibitione testatoris. Si enim

licet, Patres Theatini succedere debent, quia condi-
tio, sub qua sunt vocati, habet locum.

Nec obest, quod etiam si de iure creditores heredes possent agere contra bona hereditaria, vel illorum fructus, non obstante prohibitione testatoris. At tamen in presenti casu dicta conditio non possidet citi purificationis effectum habere, et quod Eques Alamanus repudiavit hereditatem matrem, & dicta conditio, quod creditores se reculeant in bonis hereditariis, solum possit habere effectum post hereditatem aditam.

Et tunc dicitur, quod testatrix in casu nostro non se
festrinxit ad casum, quando creditores heredis ac-
tuali agerent contra heredem post aditam per cum
hereditatem, sed etiam cōsiderauit casum antequam
heres adiret, quod tamen, si & casu quo adiret, pos-
set de iure à creditoribus molestari in hereditate, vel
illius fructibus non obstat prohibitiōe ipsius tes-
tatrix. Tunc, n. noluit inquirere Alamani heredem vi
ueralem, sed Patres Teatinos, & sic respectu articu-
li iuris, non auit ipsum factum; & ex ipso quod de iure
creditoribus possent agere contra Alamani si illi heres
rediret, voluit praeiurire, quod Alamani, non pos-
set inquiri, quia tunc illud non influitur heredem,
sed Patres Teatinos. Et hoc modo efficitur difficultas,
super qua tantopere defatigatur Domini consensu
hinc, & inde, nisi mirum an testatrix cōsiderauerit ad
aditorem, vel potentiam; nam videtur quod si cōsidera-
uerit aditorem, & eff. qualem aditorem, ex quo, vt di-
citur, creditores non possunt agere contra hereditatem,
nisi prius illa aditorem fuerit adita per heredem.

Præmā dico, quod considerauit non solum adu-
erſarij additionē, & ſic quando creditores adu moleſtati A-
bſoluiſſent poſt aduerſum eum hereditatē, ſed etiam con-
ſid. ſauit. Quia hereditatis adit, & creditorum agen-
tium non eſſe aduſum & reale, ſed ſuppoſitum & intel-
lectuale, ad eſſum determinandi diſt. unum articulum
iuris, an creditores herediſ pollint agere, & ſuppoſito
q. ante hereditatem aditam, & procedi hoc modo.

Supposito quod heres adire hereditatem.

¶ An de iure possint. *¶* Si creditoribus Alamant de iure liceret illum mortuū esse & casu quo adiret hereditatem, tunc intelligi litem suam heredē, idē Parez & Telloz. Si vero creditores non liceret de iure casu ad hereditatem, postquam illi per Alamantum iussit adire, tunc voluit Alamantum esse suum heredem, et hoc modo evanuit non de iure dictum, sub quo Alamantius fuit influentior, quamvis illi non adierit hereditatem, & quamvis creditores heredis non possint se tueri in hereditate, nisi per heredem fuerit qualiter adita, quia adus illi aditio hereditatis non fuit considerata nisi pro vno supposito intellectu in facto ad effectum restituendi dubium furis, minimum supposito quod heres adiret. An creditores heredis possint se tueri in hereditate adita, quando creditores possint in ea se tueri licet possint: & non est dubium quod si supposito multa considerata sunt, *¶* xxi. dec. 696. p. 2. nonis. dist. 11.

Et quod testatrix considerauerit non solum casum, quando creditores sibi aliter molestarerit: Etiam quando post realem additionem hereditatis, sed etiam quando possent eum molestaré, si & casu quo ille adiret hereditatem, & sic considerauerit casum adire hereditatis suppositiue ad effectum decidendi, illud dubium; Apparet, quia dicit, *Et in euentum, in quem de iure, vel ex de-*

per importat substitutionem, sed recipit interpretationem a verbis adiunctis. Ang. cōf. i. in princ. Bero. cōf. 63. lib. 2. Gabr. cōf. 230. num. 6. lib. 1. vnde cū in presenti casu Alamanus institutus fuerit, hæres vniuersalis sub conditione, quando illius creditores non possent illum molestare in ea hereditate, & quando de iure possent, sit institutus solum in scitis decem, & Patres sint hæreses vniuersales instituti, & substituti, constat, quod illa substitutio non potest intelligi nisi de institutione, quia eo casu quo creditores possent de iure molestare Alamanum, ille non est institutus hæres, & sic oportet dicere, quod hæreses sint Patres. Teatini, quia alioquin testamentum esset sine capite, & ante hereditatem. Instit. de legat. quod fieri non potest, intelligitur ergo illud verbum, substitui, de substitutione, id est iurisdictione Patrum. Teatinorum in locum Alamani, quia, si Teatini sunt instituti, & substituti, id est positi in locum dicti Alamani, cuius institutio tunc habetur pro non facta, sic non accipitur verbum substitui, pro substituitur in locum alterius l. si hæreditas, c. cum glo. ff. de testam. tut. Alex. cōf. 4. lib. 1. & cōf. 200. lib. 7. Peregr. cōf. 5. numer. 18. lib. 3.

12 Quæ i. verba excludunt substitutionem fideicommissariam. Ang. d. cōf. 120. in princ. c. 1. de iur. iur. c. 1.

Præterea, vt dictum est, testatrix voluit providere, & quando Alamanus post aditam hereditatem molestaretur, & quando ante aditam hereditatem cōstaret, quod si daret, posset molestari, Et ad hanc effectum posuit dicta verba instituit & substituit, verbum enim instituit verificatur ante aditam hereditatem, & verbum substituit, post aditam hereditatem. Nec illud verbum instituit aliteratur ex illo verbo substituit, nam verbum i communem adiectum verbo dicto non adimit vim verbi dicti iuxta doctrinam Bar. in l. Centurio sub num. 38. vbi Alex. Imol. & ceteri. ff. de vulg. idem Bar. in l. reculare §. Titius ff. ad Treb. Dec. cōf. 227. sed potius inferuit verbo dicto, Bald. in l. precipis numer. 43. c. de impub. & alijs substituit. Et per consequens sequitur, quod Teatini dicantur etiam instituti in primo gradu, eo ipso, quod de iure constat creditores posse illum molestare, quando hereditatem adiret.

Non obstat prædictis, quod testatrix in hoc casu solum respexerit tempus post aditam hereditatem, quia dixit, quod creditores non possent se reualere in bonis, & hereditate, reualere enim se non poterant nisi post aditam hereditatem.

Similiter dixit si possent habere accessum, & regressum ad bona hereditaria. Regressum enim habere non poterant, nisi adita hereditate, & illud verbum habere significat verum accessum habere ff. de verb. signif. l. habere ff. de verbor. oblig. Item dixit, ita vt Alamanus non possit vti, & frui bonis, & de illis liberè velle suam disponere, quæ verba pariter supponunt hereditatem iam aditam.

Etenim dicitur, quod hæc omnia regulantur ab illis verbis, de iure licet videlicet an de iure liceat creditoribus habere recursum, agere, impedire Alamanum ne frustretur, & similia facere, & de casu quo adiret, & hoc modo dicta verba supponunt factum, id est aditam hereditatem per Alamanum, solum suppositiue ad effectum decidendi articulum iuris, non autem ad qualiter, vt dictum est in principio, & constat exemplo. Nam si queramus an de iure possum molestare heredem mei debitorem. An de iure possum agere contra aliquem obligatum ad aliquid, suppono factum, non adualiter, sed solum suppositiue ad effectum decidendi illum articulum iuris, de quo dubitatur.

Quare ex prædictis omnibus sequitur verum esse,

quod a principio dictum non diffcultatem huius causæ pendere ab illo articulo, Verum vt creditores Alamani, si is hereditatem adiret, de iure liceat ei agere ad bona hereditaria, vel illis fructus non obstat prohibitione testatrix.

In quo articulo dicendum videtur, quod non quæ testatrix relinquendo bona sua, & reliquit cum hac conditione, & creditores non possent ad ea trahere regressum, quam legem viderit, quod apponere potuerit vel in re propria, l. i. c. de fisco an. & ceteris, & disponat auth. de nup. l. in re mandata C. mand. leg. C. de pad. & in specie hoc ita videtur voluisse Petr. de fideic. q. 8. nu. 318. Soc. l. in l. lib. l. fam. §. diu. mup. rege de leg. 1. Peregr. de iure §. i. lib. 1. c. 1. muna o. 3. vbi glo. 1.

Nec videtur obesse, quod quando creditores non possent sibi satisfieri, alienatio non necessaria, & quæ propterea non videtur comprehendere sub prohibitione prædicta, prædictum de leg. 1. Quia hoc non videtur procedere in presenti casu, vbi testatrix expressè vetuit, ne creditores possent de his bonis sibi satisficere, quod facere posset viderit, quia testator vt potest prohibere alienationem necessariam, quæ fieret pro exsoluendo prædictæ heredis, etiam si verbis tantum vniuersalibus heredi hoc prohiberet, Alex. cōf. 29. num. 41. & 4. lib. 1. Ruit. cōf. 101. num. 16. cōf. 108. num. 14. & cōf. 147. num. 2. lib. 2. & cōf. 168. num. 2. lib. 2. & cōf. 163. num. 27. lib. 3. Curt. l. un. cōf. 161. muna. 14. Peregr. de fideicom. artic. 40. num. 30. Masc. de probat. conclus. 237. num. 86. & seq. multo ergo magis quando specificè talis prohibicio fieret, vt in presenti casu.

Et quoniam non tractaretur de alienandis bonis, sed de folis fructibus, idem tamen videtur, nam indistincte ratio, quod testator potest disporre d. fructibus bonorum per ipsum relictorem, vnde potest & gravare heredem, quod illos relictus per fideicommissum l. in fideicommissaria 3. respons. 1. l. balista, & ibi not. ff. ad Treb. l. Peregr. de fideicom. artic. 49. muna. 4. & 60. & in specie hæc videtur hoc admittere Molin. de primog. h. l. p. c. 19. num. 33. ad fin. & c. 21. num. 45. verbi, nec id censetur. Tota enim hæc res pendere videtur a voluntate testatoris, vt Molin. & Peregr. videntur asserere.

Ceterum his non obstantibus contrarium asserendum est, nam quamvis testator possit prohibere, ne bona sua alienentur etiam pro exsoluendo ære alieno heredis, & prohibito etiam folis verbis vniuersalibus facta sufficere videatur, vt volunt supra citati, licet multo teneant oppositum. Hoc tamen procedit, quod testator prohibito est facta cum causa, vt pro conservatione familiaris, vel favore alterius personæ, quam heredis iure, l. si iustam, §. diu. 2. cum ibi notatis de leg. 1. Sed quod prohibito est facta mero favore ipsius heredis prohibito, qualis est casus noster, vbi prohibito est facta solum ad effectum, quod Alamanus possit frui bonis, & huiusmodi prohibito non valet, quia est nudum præceptum, text. est in d. §. diu. & in l. Titio centum ff. de cond. & demon. & in l. pater §. Iulius Agrippa de leg. 3. trad. Bar. in d. §. diu. in prin. vbi & Soc. l. un. præcipue num. 17. & num. 56. & in precisi terminis est leg. l. i. c. debitorem vend. pig. imped. non posse, vbi prohibicionem i alienationis factam favore heredis, ne solvantur debita, dicit est nudum præceptum, & Paul. ibid. numer. 5. inquit, quod si testator ordinari, quod boni penes heredem deberent remanere, dicitur præceptum nudum.

18 Et hoc casu limitatur vt regula d. §. disponat auth. de nup. & d. l. in re mandata C. mand. hoc enim modo retractor non potest de re sua ad sui libitum disporre vt est tex. in d. §. diu. & animaduertit Soc. in ibidem numer.

19 Et hoc casu limitatur vt regula d. §. disponat auth. de nup. & d. l. in re mandata C. mand. hoc enim modo retractor non potest de re sua ad sui libitum disporre vt est tex. in d. §. diu. & animaduertit Soc. in ibidem numer.

21 Et hoc casu limitatur vt regula d. §. disponat auth. de nup. & d. l. in re mandata C. mand. hoc enim modo retractor non potest de re sua ad sui libitum disporre vt est tex. in d. §. diu. & animaduertit Soc. in ibidem numer.

num. 2. & Alcius. num. 8. & alij omnes.
 22. Quod cō magis confirmatur, nam i impia, & inhuma dispositio non valet. I. stipulatio hoc modo concepta, & ibi Bart. & alij de verb. obligat. At dispositio hæc quod hæres non teneatur solvere propria debita de bonis hereditariis, deducit his, quæ ad sui sustentationem sunt necessaria, & est impia, & inhuma, vt in puncto deducit Aym. in d. §. diui num. 211. & 212. Et cō firmatur, quia debitor, qui est soluendo, i non satisfacere suis debitis, peccat mortaliter contra præceptum decalogi; furtum non facies. vt per omnes Theolog. Sorde iust. & iur. lib. 4. q. 7. art. vlt. Igitur talis dispositio non valet.

Præterea si testator disponeret, quod hæres de suis propriis bonis non posset adstringi ad soluenda sua debita, talis dispositio non valeret, quia non posset impedire, vel coardare adiones competentes creditoribus. Item potest & ibi Barol. & alij de leg. 1. & in d. §. diui. Ep. magis, quia licet testator possit disponere de re heredis, sicut de re propria, non potest tamen prohibere alienationem bonorum heredis secundum communem sciam Doctorū, vt per Bart. in eodem §. diui sub num. 8. & ibi Rip. sub num. 54. qui testator de commun. Ruin. num. 41. Alcius. nu. 23. ver. nunquid. Ayn. num. 19. Ambros. de Opib. sub nu. 48. At fructus i post aditam hereditatem sunt proprii, & particularis ipsius heredis, & non hereditarii, i. in fidei commissaria, l. mulier §. si h. g. c. & l. pofitulate. §. sed & in huiusmodi si ad treb. & cedunt lucro heredis, quod his verbis in prin. & l. si quis bonorum fidei leg. 1. Ergo testator non potest disponere, quod pro illis hæres non teneatur ad debita.

25. Non obstat, quod testator i potest de fructibus eius bonorum disponere, & grauare heredem, vt illos restituat, d. l. in fidei commissaria Surd. dec. 21.

26. Nam hoc procedit, i quando de illis disponit ad commodum alterius, quàm heredis, secus si ad commodum heredis, quia tunc eius dispositio est nudum præceptum, vt est tex. in d. l. Titio centum in prin. de cond. & demon.

Vtcrius pro hac etiam opinione facit, nam res prohibita i alienari fauore alterius, quàm heredis, non potest confiscari durante vita heredis, secus si fit prohibita fauore ipsius heredis, tunc enim confiscatur durante eius vita, ita Bart. in l. si quis in tantum col. 3. C. vnd. vi. & in l. si finit §. si de vestigialibus q. 6. ff. de dam. infect. Bald. & Salyc. in l. l. C. de bon. libert. Alex. d. conf. 23. num. 6. & sub num. 13. lib. 1. Dec. conf. 442. num. 27. Pe. reg. de iur. fisci lib. 5. tit. 1. num. 99. Arguendo ergo de fisco ad creditores, quod argumētum a fortiori intrat, quia creditores magis sunt priuilegiati, quàm fiscus, vt omnes tradunt in d. §. diui, sequitur, quod durante vita heredis fructus poterunt subtrahi ad insatiationem creditorum heredis, quando prohibitio est facta solo fauore illius, vt in presenti casu.

28. Præterea pro hac parte est tex. in d. l. peto §. prædiū de ieg. ubi testator reliquerat prædiū nomine familie, & dicitur quod si voluntaria non sit alienatio, sed bona heredis veniant, tandiu emptor bona retinere potest, quandiu debitor haberet bonis non venditis, & sic durante eius vita.

Nec obest, quod in hoc tex. testator expressè non prohibeat bona vendi pro solutis debitis heredis. Nam imò dicitur, quod satis dicebatur prohibuisse, ex quo ordinatur, quod bona in familia remanerent, si dum voluisset remanere in familia; nolbat quod transirent ad creditores, & supra iur. diu. quod non requiritur prohibitio specifica, sed fufficit quauis verbis generalibus sit facta.

Et quauis ex eo tex. colligi non videatur, quod appofita fuisset expressa prohibitio alienationis. Tamen omnes Doct. illum sic intelligunt, & illum notant pro singulari, & at. illum sic fumat: R. de prohib. potest alienari ex causa necessitatis; & deinde declarando tex. 29. aie, quod si alienatio i fuit facta propter debita testatoris, illa nunquam reuocatur, sed perpetuo valet; si autem propter debita heredis, tunc aut alienatio fuit voluntaria, & statim reuocatur, si autem fuit necessaria, & tunc subsistit durante vita heredis. Et ex hoc ait quosdam sumere fraudem, quando res prohibita est alienari, nā supponunt aliquos, qui fingunt se creditores, & ingreditur possessionem ex primo, & secundo decreto. Et sic vult tex. procedere etiam quando res est prohibita expressè alienari, quia non obstat vult alienationem subsistere durante vita prohiberi, quando illa non fuit voluntaria.

Eodem modo etiam sumant illum tex. Imol. Pauli & Florian. de S. Petro ibid. qui dicunt, quod quando alienatio fit propter debita heredis, tunc si est voluntaria, statim retrahatur, si autem est necessaria, tunc sumitur quædam media via, nam valet quauis res fuisset penes grauatum, postea a nullat.

Et Alber. inquit: si necessitas alienandi insurgit ab herede, alienatio necessaria in vita ipsius tenet non obstante prohibitione alienationis facta a testatore, & sic omnes volunt d. tex. procedere, quando etiam alienatio expressè prohibita fuit, & ita etiam illum tex. intelligunt omnes in d. §. diui, vt ibi per Rip. sub num. 57. & Ruin. sub num. 47. & Soc. l. unum. 129.

Et claris verbis Cuman. in d. §. prædiū, inquit, quod si testator i expressè prohibeat alienationem necessariam, res non potest dari in solum, sed solum percipi potest fructus, vel res locari nō nummo, & sic vult; quod alienatio necessaria duratura solum ad vitam prohiberi non possit prohiberi.

Comprobatur vterius hæc opinio, nam alienatio necessaria i quod ad fructus tantum habetur pro non alienatione, & est ac si ipse alienans bona teneret, Cuman. in d. §. prædiū. Imol. in d. §. diui sub nu. 12. & ibi Ruin. sub num. 4. & Rip. num. 57. & propterea hæc nunquam comprehenditur sub prohibitione alienationis. Sic &

32. nim emphyteusis, i quæ est prohibita alienari l. fin. C. de iur. emphyt. c. potuit de locat. potest alienari quod ad fructus durante vita emphyteutæ, si voluntati non alienetur, sed per iudicem: Bar. Paul. Alex. & alij in l. si finit §. si de vestigialibus de dam. infect. cum alijs cumulatim per Corbul. de iur. emphyt. tit. de caus. priu. ob alien. irrequid. limit. 19. & idem est de feudo. Alber. in d. l. peto §. prædiū l. ad §. diui in a. l. c. d. numer. 847. & in alijs similibus casibus, in quibus alienatio est prohibita, hæc semper permittitur. Alex. d. conf. 23. lib. 1. & latius prosequitur Molin. de primog. hyp. l. 1. c. 20. num. 12. & 14. Ideo & c.

33. Ponderari insuper i potest pro hac opinione lex. l. ad h. iustitiam. §. diui, qui in primis ait prohibitionem alienationis sine causa, & sine respectu personæ esse nudum præceptum, & non valere. Deinde subdit, quod si testator liberis, aut alijs personis consuleret, vultur illius voluntatem esse seruandam, sed hæc neq. creditoribus neq. fisco fraudi esse. Quo vitia verba non sunt restringenda ad solos creditores testatoris; & ad fisco alijs prætendentem in bonis testatoris vt glof. Bar. & alij iter omnes intelligunt, & vt Chiac. ibid. exponit ad fisco prætendentem vicissim; nam indubitat est, quod prohibitio testatoris non potest præiudicare habentibus ius in illius bonis, text. est in l. prima C. de bitorem vendit. pigor. imped. non poss. qui inquit, hoc esse manifestum, sed sunt illa verba intelligenda hoc mo.

hoc modo videlicet, quod licet valeat prohibitio facta vt consilatur liberis, & alijs, non valet tamen prohibiti-
o facta; vt heres non satisfaciatur creditoribus, vel
fisco, & hoc modo consideratur fraud, & verba intel-
liguntur absolute tam de creditoribus testatoris,
quam & ipsius heredis, hoc est, quod non valet ordina-
tio, quod heres non debeat satisfacere creditoribus te-
statoris, vel ipsius heredis.

Nec obstant illa verba, quae sequuntur. *Nam si here-
dis propter creditoris testatoris bona venierint; for-
tunam communem fideicommissarii quoque sequen-
tur.*

In primis enim Haloand. legit illum tex. hoc modo.
*Nam si propter heredis creditoris testatoris bona venie-
runt &c.* & sic confirmat, quod tex. intelligatur etiam
de creditoribus heredis, & sensus tex. tunc est, quod si
bona testatoris propter creditoris heredis fuerint sub-
stata, fideicommissarii communem fortunam sequen-
tur, quia scilicet nec heres prohibetur alienare pro sol-
uendis debitis retinebit bona prohibita, nec fideicom-
missarii succedere poterunt; quandiu viuet heres, &
hoc modo fortuna erit communis.

Si vero legatur ille sex. prout communiter legitur,
vt habetur in Pand. ff. Flor. nec illa verba obstant.

Nam postquam dicitur iurec. secundum praedictum in
tellectum, quod testator non potest ordinare, quod ho-
minem non debeat satisfacere creditoribus absolute. Pro-
sequitur deinde vnum casum ex praedictis declarando;
quid eueniat si propter debita testatoris bona fuerint
substata, dicens quod tunc fideicommissarii fortunam
communem sequuntur; quia. i. & heres in vita carebit
bonis, & fideicommissarii post eius mortem: Innuens
non sic esse, quando propter debita heredis bona ven-
duntur, & ita ille textus optimè comprobat hanc opi-
nionem.

Pro hac vltimè opinione facit illa ratio, quae asser-
tur à Scrib. cur testator non possit sine causa probi-
bere alienationem bonorum solo favore heredis. Di-
cunt enim non solum id esse, quia hæc prohibitio resul-
tat in consilium; Item quia quilibet potest renunciare
suo favori, sed præcipue quia testator esset sibi ipsi con-
trarius; nam instituyendo heredem; vellet quod esset do-
minus; ordinando autem, quod non posset alienare, nollet,
quod esset dominus, & ideo talis dispositio non valet,
vt per Alciat. in d. §. diui num. 8. & Iariss Bologn. nu. 6
& seq. Quæ ratio militat & in presenti casu Ideo, &c.

Additur nam si valet hæc prohibitio, quod credi-
toribus non posset satisfieri de fructibus bonorum, illa,
quæ est facta favore heredis, reduceret in eius dam-
num, nam ille creditoribus instantibus detruderetur in
carceres, quia actiones creditorum per hanc prohibi-
tionem non essent illece. d. §. diui, & d. l. nemo potest, &
ibi not. in quibus marce fecer. & ab eis non posset se li-
berare mediantibus fructibus horum bonorum; Ergo
concedendum est, vt heres satisfacere possit eius de-
bitis saltem ex fructibus bonorum non obstante prohi-
bitione.

Postremo hæc opinio probatur auctoritatibus, & vi-
ta auctoritates generales; quod non obstante expref-
sa prohibitione fructus bonorum hereditariorum possint
per iudicem assignari creditoribus heredis durante il-
lius vita, quæ supra fuerunt citatæ, quib. addo. Bar. in d.
§. diui sub num. 8. & ibi taf. in a. l. c. num. 84. Amb. de
Opiz. sub num. 46. vers. in eadem gl. Ferdin. Loaz. nu.
84. & Crot. conf. 86. Ruin. conf. 99. num. 2. lib. 1. Petr.
de fideic. q. 3. num. 317. Molin. de primog. hisp. lib. 1. c.
27. num. 25.

In præcis terminis, quod testator non possit expref-
sè disponere, quod de fructibus bonorum sue heredita-

tis non possit satisfieri creditoribus heredis durante il-
lius vita, est Authoritas Cuman. in d. l. petro §. prædium.
Ruin. d. conf. 99. sub num. 3. vers. sed prohibitio tempo-
ralis, & in d. §. diui num. 52. quem sequitur ibid. Alciat.
sub num. 54. vers. sed quid si testator. Aym. num. 211. &
Bologn. nu. 85. & 104. Qui dicit quod ad hoc vt testa-
tor possit impedire alienationem necessariam propter
debita heredis; debet eam specialiter, & specificè pro-
hibere, & in casu alienationis alium subducere; & sic
vult, quod si prohibitio sit facta solo favore heredis,
non valet. Et sic constat hanc esse veram, & commu-
nem sententiam Doctorum, maleque de ea dubitasse, Petr.
(alii. n. Doctores supra citati de hac re nihil dicunt) de
fideic. q. 9. sub num. 317. ex triuolua ratione, quod testa-
tor potest de re sua ad sui libitum disponere; hæc enim
ratio non procedit in prohibitione alienationis, quod
facta favore prohibiti non valet; & quæ etiam non po-
test impedire alienationem necessariam tam ex causa
æris alieni testatoris, quam & heredis; testatoris quidè
perpetua, heredis autem quod ad ipse vixerit, vt supra
dictum est, & hoc quando alius post eius mortem est
substitutus, nam si nemo substitutus sit, & prohibitio sit
solo favore heredis, nec tunc impeditur alienatio per-
petua ex causa æris alieni heredis.

Additur prædictis, nam testator cum non possit im-
pedire eff. cum obligationis personalis, quæ heres te-
netur idcirco non poterit impedire, quin creditor mit-
tatur in possessionem ex primo, & secundo decreto, ita
Ruin. d. conf. 99. in fine.

Hæc autem tamè magis procedunt in casu nostro,
in quo Alamano non fuit reclusa legitima, & certum
est, quod testator non potest absolute interdicere alie-
nationem pro legitima Socium. in d. §. diui num. 53. Bo-
logn. num. 95. Alciat. num. 23.

Non obstant prædictis id, quod dictum fuit supra in
oppositum, videlicet, quod alienatio non necessaria à tes-
tatore prohiberi potest per verba etiam vniuer-
salia.

Si enim loquamur de alienatione necessaria ex cau-
sa æris alieni testatoris, & hæc nullo modo prohiberi
potest d. §. diui vers. ex causa æris alieni heredis, di-
citur, quod tunc prohiberi potest, quando prohibitio
est facta favore alterius, & ita loquitur Alex. & alij,
secus si solo favore prohibiti, vt in casu nostro ita Ruin.
in d. §. diui, & in d. conf. 99. & alij supra citati.

Præterea procedit quando tractatur de alienatione
rerum; secus si de alienatione fructuum durante vita heredis.
vt per Doctores supra citatos.

Cum ergo ex supra dictis cõstet, quod si Alamanus
fuisset heres, potuisset de iure molestari ab eius credi-
toribus saltem in fructibus hereditarijs, non obstante
exprefsa prohibitione testatrix, sequitur quod Patres
Teatini dicantur heredes instituti à principio, & non d.
Alamanus, quia isuit institutus, quando de iure non
posset molestari ab eius creditoribus, propterea quod sit,
vt non sit curandum, an adierit vel repudauerit heredi-
tatem, quia illi nullum ius in hereditate competeat,
cum solum Patres Teatini essent heredes.

Eruta puro resoluendum. Salua, &c.

Laus Deo, & Beatissime Virginis.

Resolutio Dubiorum.

ÆREDITATUM Eleonoræ Insulane
non pertinere ad Alamanum eius filium,
nec consequenter ad Barbaram eiusdem
Alamani sororem, sed ad PP. Teatinos
ex eo quod Eleonora instituit Alama-
num sub conditione si illius creditoris
cum de iure molestare non possent; Et sub contrarijs
conditionibus

consideratur simplex prohibitio facta per testatorem creditoribus heredis de eum non molestando in bonis hereditariis, quia hæc vix inualida non possit repellere creditorum molestias, sed consideratur prohibitio vna cum vocatione Theatinorum facta in casu, in quo creditores possent molestare Alamanum, & hæc vocatione Theatinorum est illa, quæ præbet impedimentum creditoribus, qui ideo non possunt molestare Alamanum in hereditate, quia casu, quo possent illum molestare, ille non est insitutus, sed sunt vocati Theatini, & sic prohibitio cum vocatione Theatinorum consideratur quod ad repellendos creditores. Quod vero ad effectum admittendi ipsos Theatinos, non potest considerari prohibitio cum vocatione eorundem Theatinorum; nam dum quis vivit, an illi sine admittendis, sciuntur illorum vocatione à prohibitione, siquæ considerari solum debet, an valeat simplex prohibitio facta creditoribus de non molestando Alamanum circumscripta vocatione ipsorum Theatinorum, quia illorum vocatione est facta, quando simplex prohibitio non possit repellere creditores, nam si possit repellere, Alamanus est heres, & Theatini non sunt vocati, quia Theatini sunt vocati, quando Alamanus possit vexari non obstante simpliciter prohibitione.

Et hæc clare elucet ex verbis ipsius testamenti, in quo Alamanus prius insituitur heres cum conditione, quod illius creditores etiam camerales non possint eum molestare in hereditate, vel illius fructibus, quæ prohibitio est simplex, & vt dictum est, inualida.

Deinde subiungitur, & in euentum, in quem creditores de iure possent eum molestare, tunc illi solum reliquit scuta decem, & Theatini insituitur heredes vniuersales. Constat ergo quod vocatione Theatinorum est facta, quando antecedit prohibitio, quæ est simplex, non valet. Et consequenter patet, quod quod ad effectum cognoscendi, an illi sint repellendi, eò quia prohibitio valeat, non potest considerari prohibitio vna cum illorum vocatione, sed debet considerari prohibitio simpliciter, alias si consideraretur prohibitio cum vocatione, daretur contrarietas, nam ideo valeret prohibitio, quia Theatini essent vocati, & hæc prohibitio, quæ esset valida eò quod illi succederent, esset illa, quæ repelleret eos à successione.

Non obstat secundum motium. Primò, quia non est verum, quod prohibitio sit facta, vt Alamanus haberet alimentum; nam imò fuit facta, vt Alamanus esset absolutus dominus omnium, & quorumcumque bonorum hereditarium; & de eis liberè, & ad libitum possit disponere absque aliqua etiam in minimo molestia, vt clarè habetur in testamento. Bonè verum est, quod quando creditores de iure possent in aliquo eum molestare, tunc insituitur Theatini cum onere prestandi illi alimentum, sed prohibitio facta creditoribus est vniuersalis; oportuisset enim quod testatrix solum prohibuisset molestias durante vita Alamani, & quò ad fructus hereditatis sufficientes pro alimentis Alamani, non in residuo enim modo prohibitio diceretur facta favore alimentorum Alamani, sed cum prohibitio sit vniuersalis, vt Alamanus absolutè de bonis liberè velle suum disponere possit: & sic etiam proijciendo bona, non potest dici prohibitionem esse factam favore alimentorum.

43 Præterea etiam si ad favorem alimentorum Alamani prohibitio esset restricta; non ob id valeret; nam intrinsece receptissima conclusio, de qua in d. l. filiusfam. §. diui de leg. 1. quod prohibitio facta favore alimentum non valet.

Et quod non valet etiam si agatur de alimentis ipsius insituti, secus si de alimentis alterius est text. in l.

Titio centum in primo de cond. & demonstr. vbi Titio etiam fuerant legata, vt fundum emeret; dicitur quod si emolumentum legati ad Titium duos axas pertinere debet, ille non est cogendus fundum emere, sed si testator filio fratris alimonia in bonis indultio consulere voluit, tunc cogendus est emere, Quæritur Doct. Cur in secundo casu ille Titius cogendus sit fundum emere, & non in primo; & inter multas solutiones alia verior: videtur, quam à sereno Rip. & Alciat. in dicto §. diui. sequitur ibidem Soc. iun. num. 3. & Bologn. num. 1. 2. quod in secundo casu agebatur de alimentis prestandis alteri, non autem in primo honorato; & sic voluit favorem alimentorum non solum considerari in alia persona, quam in honorata; sicut & prohibitio valet, quando est facta favore alterius persone, quam honorati, & trad. Bologn. num. 452.

Additur, nam Alamanus erat maior 25 annis, & quævis esset grauatus a debitis, non constaret tamen, quod esset prodigus, vel inhæsit illis ad res suas gubernandas; imò constaret oppositum ex eo, quod testatrix prohibet molestias creditorum, vt Alamanus possit liberè disporre secundum velle suum. Prohibitijsi autem quæque illi sit vel pupillus, vel prodigus, vel talis, qui de iure sit heres, vt non possit renunciar. a suo favori l. 1. C. de r. i. cap. pro emp. quam hoc modò procedere dicit Bart. in d. §. diui quem ceteri ibi sequuntur, vt per Soc. iun. num. 61. Bologn. num. 115.

Non obstat tertium. Primò, quia non sumus in rem conditione, sed in ea, quæ solum licetur conditio propter ignorantiam, vt dictum est.

44 Secundò, quia prohibitio, & etiam sub conditione non valet, si non respiciat favorem alterius, quæ prohibitio, vt per Croc. in dicto §. diui, & ibi Soc. iun. num. 101. & Bologn. num. 51.

Tertiò, quia non est vera conclusio, quod præscriptum nudum valeat, si sit sub conditione, nam quæ non potest disponi directò, non possunt etiam disponi sub conditione, quia videtur factum in fraudem. l. Scius & Agorius ff. ad l. facili. trad. omnes in l. nemo potest de leg. 1.

Quartò, quia Doct. loquuntur in prohibitione alienationis; nos autem loquimur in prohibitione, ne creditores molestent heredem, quæ prohibitio quomodocumque sit facta, non valet, si sit simplex, quia testator non potest impedire actiones creditorum in rebus heredis, vt in responsio dixi.

Quintò, quia conditio in hoc casu est adiecta institutioni, non autem prohibitioni.

Quare ex his omnibus concludendum est pro Theatini. Saluo, &c. Laus Deo, & Beatissimæ Virginis.

Causa fuit concordata, sed etiam verbosè declarauit pro hac parte.

ARGUMENTVM.

ESTAMENTVM, in quo extet clausula codicillaris concepta per verba presentis, & futuri temporis, an natiuitate posthumi ignorati rumpatur. Et quid si testator diu vixit post natiuitatem posthumi, & testamentum non mutauit. Et quid etiam si posthumus moriatur in infantili ætate in hoc responso plenè declaratur.

S V M M A R I V M.

R E S P O N S V M XXXII.

Adit Deus, & Beatissima Virgo.

Essamentū rumpitur per natiuitatem post-
humi etiam si esset testamentum mili-
tis num. 17.
Sed vide num. 24.
Et etiam codicilli num. 22.
Sed vide num. 24. 16. & 25.

- 2 Dna quarta non detrahuntur quando testis est pura.
- 3 Testamentum si sustineatur ex clausula codicillari dna quarta non detrahuntur.
- 4 Testamentum, in quo posthumus ignoranter sit prateritus, an sustineatur ex clausula codicillari concepta per verba futuri temporis & num. 27. ac per 10-tum.
- 5 Testator per clausulam codicillarem futuri temporis an dicatur in genere cogitasse de posthumis.
- 6 Testatorem presertim velle alienam sobolem sua propriam non esse verisimile.
- 7 Substitutio facta filio muto rumpitur natiuitate posthumi.
- 8 Pater substituitur quod dos reuertatur ad ipsius fratrem intelligitur nisi ipse habeat filium.
- 9 Agnitione sui heredis non rumpitur fideicommissum quod quisque erit heres si grauatus.
- 10 Legitima non comprahenditur sub renunciatione generalis.
- 11 Fendunt & emphyteusis sub obligatione generalis non comprehenduntur.
- 12 Argumentum valet à codicillis ad clausulam codicillarem.
- 13 Verbum pertinere habet lasissimam significationem.
- 14 Clausula codicillaris continetur in testamento militis. Sed an per verba presentis vel futuri temporis vide num. 22.
- 15 Clausula codicillaris apponitur ex consuetudine natiuitatis. Declara ibid.
- 16 Donatio per supernuentiam liberorum reuocatur. Sed quid si de liberis sit cogitatum, vel appositum sit iuramentum, vel clausula codicillaris ibid.
- 17 Alius intelligitur rebus sit stansibus.
- 18 Testamentum natiuitate posthumi ignorati ruptum an sustineatur, si testator diu uixerit, & illud non mutauerit.
- 19 Legatum reuocatum per inimicitiam capitale non conuadatur per supernuentiam.
- 20 Testamentum per praecedentiam heredum caducatum non sustinetur quamuis testator diu superuixerit.
- 21 Testator si uelit aliud praecedens testamentum valere, illud sustinetur in vim fideicommissi.
- 22 Posthumus prateritus à matre an quereles illius testamentum, si mater superuixerit, & testamentum non mutauit.
- 23 Testamentum ruptum natiuitate posthumi ignorati an sustineatur si ille obierit in infantiili aetate.
- 24 Clausula codicillaris an adstringat omnes heredes, vel primi tantum gradus.
- 25 Testamentum ruptum natiuitate posthumi sustinetur si posthumus viuo testatore decessat. Vel si prepuisset hereditatem, vel labatur tempus querelandi num. 22.

Nonnulli Ioannes Reducius Pat-
mentis eo tempore quo se progressu-
rum ad Aulam Caesarem destinatur-
us (quo tempore nec uxorem, nec fi-
lios habebat) testamentum condidit
cum clausula codicillari concepta
per verba presentis, & futuri temporis nulla tamen
posthumorum suorum mentione facta. Ab aula in pa-
triam regressus ex matrimonio tunc contracto filium
suscepit, & post aliquod tempus obiit. Per cuius post-
humi natiuitatem & certum est statim ruptum fuisse tes-
tamentum l. 1. 2. & 3. C. de posth. hered. instit. l. 1. & l.
3. in prin. & §. fin. ac l. qui uxorem §. de in iust. rupt. &
irrit. test. §. posthumum Instit. de exhered. l. b. in prin. Instit.
quib. mod. test. infr. Sed difficilis oritur, an illud quod
ad institutionem vniuersalem sustineatur ex dicta clau-
sula codicillari concepta per verba futuri temporis,
ita ut valeat in vim fideicommissi vniuersalis, quali
quod posthumus intelligatur grauatus restituere totam
hereditatem detracta sola sua legitima, non autem
trebellianica, quia hoc casu duae quartae non detrahuntur,
quicquid dicat Th. laur. decil. 141. in fin. quia resti-
tutio vno, & eodem tempore ferretur. Paul. conf. 15. in
prin. lib. 2. Soc. conf. 93. nu. 2. lib. 3. Menoch. conf. 499.
num. 7. Gabr. conf. 109. num. 6. & conf. 113. num. 4. lib.
1. Hond. conf. 74. num. 68. lib. 1. Turret. conf. 11. nu. 19.
lib. 1. cum alijs adductis per eundem Turret. de claus.
codicil. q. 53. ff. de 23. num. 23. & addo Rotam in re-
centior. collectis per Farin. decil. 568. p. 1. & decil.
367. p. 2.

- 4 Super qua questione omnes ferè Scribentes tam an-
tiqui, quam moderni scribere longa manu relati per
Turret. de clausul. codicil. q. 68. & per plures alias per-
fiones antecedentes, & sequentes, nouissimèq; pro af-
firmatiua opinione late responderunt Cacharian. integro
conf. 70. Hond. d. conf. 74. lib. 1. & Turret. d. conf.
11. lib. 1. E contra verò Arct. conf. ult. Soc. d. conf. 93.
lib. 1. Ruin. conf. 2. & 6. lib. 3. cum alijs, de quibus infra.
Et quamuis variae rationes hinc, & inde à Scrib. pro
vnius cuiusque ingenij acumine excogitatae fuerint;
quas referunt dicti Scribentes, alijsq; ab eis relati. Tot-
ta tamen difficultas ad hoc vnum reducitur, ut etiam
considerat Paul. conf. 15. lib. 2. An testator per eam
clausulam codicillarem per verba futuri temporis con-
ceptam videatur saltem in genere de posthumis cogi-
tasse. Si enim de posthumis nullo modo cogitauit,
certum est, quod dictum testamentum in vim fideicommissi
si ad praedictum posthumorum non sustinetur, quia
alioquin sustineretur contra mentem testatoris, qui non
intellexit per eam clausulam excludere filios, quos se
habiturum ignorabat. Et tunc procederent rationes
adductae à Bar. descendente hanc opinionem in l. 1. de iur.
codicil. alijsq; considerate per Arct. & Soc. dictis locis,
ac per alios Doctores quibus rationibus est diuersis
de Doctores alterius sedè respondere conentur; Summa
tamen responsionis illorum in hoc vno consistit,
quod testator in genere per eam clausulam de posthu-
mis cogitasse dicitur. Quod si verum esset, sustineretur
quoque esset testamentum in vim fideicommissi, quia alio
qui oppugnaretur voluntas testatoris.

Quare in hac questione super hoc solo ceteris om-
nibus praetermissis erit insistendum. An testator & per
eam clausulam saltem in genere de posthumis cogitasse
se dicatur.

Qua in re verissimum puro, & apud me indubitatum
quicquid dicat Paul. d. conf. 15. lib. 2. & conf. 200. lib.

r. multiq; alij quòd testator de posthumis minimè cogitauerit.

Primo quia non est verisimile, nec credendum, quòd si is tunc de posthumis cogitasset, voluisset eos sine villa ratione, & absq; vilo illorum demerito priuare, extraneum institueret; eò quoniam nemo est tam crudelis, & inhumanus proprio sanguini, quòd i. et tamen sollemnem suæ propriæ abscisq; vilo demerito præferre velit. l. acutissimi in fin. C. de fideic. latè. plequitur Soc. d. conf. 93. in plur. locis lib. 3. ac Ruin. conf. 2. nu. 2. & latius conf. 6. lib. 3. Aldrob. conf. 32. nu. 6. & seq.

Confirmatur nam si alicui ex descendebus post eius mortem iniunctum sit simplex fideicommissum. Il lud tamè restringitur, vt solum habeat locum casu quo non supersint descendentes, & hoc modo suppletur scriptura, ea ratione nò proprii descendentes sint exclusi ab hereditate ascendens. Ergo fortius eadem ratione, nò posthumi excludantur ab hereditate paterna restringenda erit in presenti casu virtus clausulæ codicillaris, vt non comprehendat ruptum testamenti ex natiuitate posthumi ignorati; Eò quoniam in presenti casu scriptura in aliqua parte non suppletur, sed solum de claratur. In præcedenti autem casu suppletur, & fideicommissum restringitur quasi contra verba testatoris, qui simpliciter substituit post mortem grauati nulla ap posita conditione. Aldrob. d. conf. 32. num. 4.

Additur, nam vt dictum est supra in principio, posthumus hoc casu solum posset detrachere legitimam si testamentum sustineretur. Verisimile autem non est, quòd pater solam legitimam filio relinquere velit & residuum extraneo. Ideo &c.

Facit ad hæc secundò tex. qui diligenter consideratus decidit questionem hanc in l. ex factio queritur si. de vulg. Vbi pater habens filium mæm puerem à Principe impetravit, vt sibi liceret ei substituire, si decederet mutus; siq; illum instituit, & ei decedenti mutò substituit iuxta formam privilegij, filius quamvis esset mutus post mortem patris uxorem duxit, ex qua filium suscepit; Queritur an natiuitate huius posthumi i ignorati substitutio facta filio mutò, & qui deinde mutus obiit, rumpatur; respondeatur quòd sic duplexq; fit ratio. Vna in ver. Igitur, Altera in ver. Nec enim. Prima est, nam sicut substitutio facta mutò rumpitur, si ille ab ea infirmitate coalesceret; & alium sibi faceret hæredem: ita rumpi debet agnatione sui hæredis, quia nihil interest, an ipse filius liberatus ab infirmitate alium hæredem instituat, an iure habere incipiat suum hæredem. Secunda est, quia non est verisimile, aut Principem, aut patrem de hoc casu cogitasse, vt eum, qui postea nasceretur, ex hæredaret. Qui tex. facit ad propositum tam in sui dispositione, quam & in rationibus. In dispositione, nam sicut substitutio ibi rumpitur natiuitate posthumi ignorati; ita & i. proposito, & institutio facta de extraneo, & clausula codicillaris in testamento posita rumpi debet. In rationibus. Quia æquiparatur quòd quis expressè aliquem sibi instituat hæredem, vel quòd iure habere incipiat suum hæredem; Et ideo sicut certum esset, quòd si testator casu, quo sibi nasceretur posthumus, eum expressè institueret hæredem, eum cum non haberet institutio facta de extraneo, nec clausula codicillaris. Idem propterea esse debet, quando nascitur sibi posthumus, etsi expressè non sit institutus, quia et ac si esset institutus, ex quò ius illum instituit, dum eum facit suum hæredem.

Item etiam quia non est verisimile, quòd pater instituendo extraneum, & appendendo clausulam codicillarem de hoc casu cogitauerit, vt eum, qui postea nasceretur, ex hæredaret, sicut dicitur in secunda ratione.

Tertiò ad hæc quoq; facit tex. in l. tale pactum. §. fin. ff. de pact. vbi patet, i. qui dotem promiserat, pactum est, vt mortua filia in matrimonio sine liberis post mortem suam, dos reuerteretur ad ipsius patris fratrem heredem. Qui pater filium dein de suscepit, quem instituit. Queritur, an dos reueri debeat ad fratrem iuxta formam conventionis, an ad filium. Et dicitur ad filium. Quia de fratre dixit ex tempore, quòd filium non haberet. Sic & in proposito institutio de extraneo cum clausula codicillari idcirco posita fuit, quia eo tempore testator filium non habebat.

Nec dicatur, quòd clausula codicillaris, de qua agitur, respicit futurum tempus. Quia & in his duobus textibus dispositio respicit futurum tempus, nempe tempus post mortem patris, & filij; & tamen vocationes in futurum factæ considerantur fecundum statum, in quo disponens erat tempore vocationis.

Vterius et 4. pro hac opinione, dicit tex. in l. 3. ff. de iur. codicil. vbi dicitur, quòd si quis i. in codicillis fidei commissi fecerit hoc modo, quisquis m. h. hæres erit, bonorum me possessor, eius fidei committit; homines hæredes; ad quos legitima hereditas peruenit, dicuntur grauati illo fideicommissio, et si post codicillos natus in aliquis proximus agnatus, vel suus hæres; & is quoque intelligitur hæres scriptus, & ideo non proinde habendus est, ac si tulisset hos codicillos. Qui tex. probat, quòd agnatione sui hæredis non rumpitur fideicommissum quando quisquis erit hæres fit grauatus, quasi significare videtur; verba generalia non sufficere, nisi illa respiciant personas hæredum; Nimirum quia inter sit, vel dicere, si testam. quòd si quis, vel non valebit iure testamenti, valeat iure codicillorum, nam hæc verba sunt nimis generalia, & non respiciunt personas hæredum, & ideo non sunt trahenda, vt comprehendant etiam inuuliditatem testam. enim ob agnationem sui hæredis. Vel dicere, quisquis unih. hæres. erit, tale quid faciat, nam tunc licet non sit grauatus in specie filius nasciturus, attamen quia generalitas verborum est circa qualitatem, & personam hæredum; idcirco dicitur comprehendens etiam filium nasciturum. Vt sic videtur distinguendum inter verba generalia simpliciter; Et hæc non comprehendant filium futurum, sicut sunt illa clausula codicillaris, que in aia inuuliditate testamentum, quàm ex agnatione sui hæredis verificari possunt vt dicit Aret. d. conf. vlt. in prin. Gail. lib. 2. pract. obser. c. 14. num. 10. Et verba generalia circa personas hæredum, & hæc comprehendant agnationem sui hæredis.

Et ad hoc facit in terminis nostris id; quòd dicitur per renunciationem factam per verba generalia non intelligi renunciatum beneficio legis si vnquam Cede re uoc. donat. sed oportet quòd verba sint specialia, quia in renunciatione generali non videtur quodcumque liberis. Tirac. in pract. l. vnquam num. 122. qui num. 122. dicit hanc esse tutiorem & humaniorem opinionem.

10 Sic etiam per renunciationem i. generalem non intelligitur comprehensum ius legitime, quòd debetur filiis. l. si quando §. & generaliter C. de inof. test. vbi Bal. Salyc. Paul. & alij Pereg. de fideic. artic. 36. Ea. n. que sunt speciali expressione digna vel generali sermone non continentur. l. obligatione generali ff. de pignor. l. 1. c. que res pign. oblig. poss. & c. quòd translationem ibiq; extra de offic. leg. Sic dicitur quòd feudum i. & emphyteusis non continentur sub obligatione generali, nisi saltem in genere dictum sit de bonis emphyteuticis, vel feudalibus Bero. conf. 127. lib. 1. Rota dec. 426. 1. p. 1. nouiss. Et ex alijs inantijs

comprobari hoc potest, quia ponit Aldr. d. conf. 32. num. 10. & seq. Cùm ergo verba clausulæ codicillaris sint generalia non intelligitur comprehensio casus invaliditatis testamenti ex causa naturæ et filiorum tunc ignoratorum, quia casus erat specialis expressione dignus saltem per verba generalia respectiva personas hæredis, ut per illa verba, quisquis erit heres ut in d. l. 3.

Quintò pro hac opinione est tex. in l. 1. C. de codicill. dum dicitur rupto testamentum posthumum agnatione codicillos quoque ad testamentum pertinentes non valere. Argumentum enim valet et ad codicillos ad clausulam codicillarem. Bar. in d. l. 1. sub num. 9. ff. de iur. codicill. cum alijs apud Cach. r. d. conf. 70. sed si testamentum sit conditum, & deinde codicilli, rupto testamento agnatione posthumum rumpuntur & codicilli. Ergo & rumpi debet clausula codicillaris, quia dicitur pertinere ad testamentum.

Confirmatur quia clausula codicillaris magis dicitur pertinere ad testamentum, quàm codicilli, nam codicilli sunt separati a testamento. Clausula autem codicillaris est in ipso testamento, & est posita ad sustinenda disposita in testamento, & sic magis pertinere dicitur ad testamentum. Et ideo facilius rumpi debet rupto testamento agnatione posthumum quàm quod rumpitur codicilli.

Et est animadvertendum, quia tex. non dicit absolute rupto testamento rumpi codicillos, sed ait rupto testamento agnatione posthumum, quia tunc ratio esse videtur, quòd si de posthumum testator cogitasset, nec testamentum, nec codicillos fecisset, nec per consequens clausulam codicillarem apposuisset.

Ad hæc facit distinctio, quæ habetur in d. l. 1. C. de codicill. in l. si quis cum testamentum, & in l. ab intestato ff. de iur. codicill. quòd aut quis testamentum non fecit, sed solos codicillos, & tunc illi non rumpuntur agnatione posthumum ignorati, quia cum testamentum non fecerit, videtur cogitasse de quocunque; qui ab intestato futurus esset heres, & is videtur gravatus legatis relictis in codicillis. Aut verò testamentum fecit, & tunc & testamentum, & codicilli agnatione posthumum rumpuntur, quia dum codicillos fecit condito testamento, non videtur cogitasse de quocunque; hæredes intestato eo modo quo cogitavit, quando solos codicillos fecit. Sic ergo & idem dicendum est, quando apposuit clausulam codicillarem condito testamento. Bar. d. conf. 1. to. l. i. in d. conf. 2. numer. 5. & conf. 6. sub num. 9. lib. 3.

Nec obstat id quod dicit Cach. d. cõl. 70. nu. 5. videlicet, quòd clausula codicillaris in testamento posita operatur, ac si soli codicilli essent conditi, quia est apposta casu, quo non valeat testamentum. Et diversum sit vel quòd testamentum sit conditum, & codicilli, quòd valeant, quamvis valeat testamentum, nã tunc rupto testamento agnatione posthumum rumpitur & codicilli, & hoc modo procedat iura superius adducta: Vel quòd sint facti codicilli, qui solum valeant casu, quo non valeat testamentum, nam hi non videntur rumpi rupto testamento agnatione posthumum, quia tunc de ruptura testamenti ex quacunque causa videtur cogitatum ut per eundem Cach. r. d. conf. 70. nu. 6. Et ob id cum clausula codicillaris solum operetur casu, quo non valeat testamentum, illa non rumpitur agnatione posthumum.

Etiam respondetur, quòd imò rupto testamento agnatione posthumum, indistinctè rumpuntur codicilli, quamvis sint facti, ut solum habent effectum casu quo testamentum rumpitur (quando tamen in specie non est dictum, quòd illi habent effectum, quando testamentum rumpitur, etiam quòd rumpatur naturæ, vel agnatione posthumum.) Nam tex. in d. l. 1. C. de codicill.

Lib. II.

cil. absolute dicite, quòd codicilli pertinentes ad testamentum rumpuntur rupto testamento agnatione posthumum. Codicilli autem pertinentes ad testamentum nõ dicuntur tamen, qui sunt facti, ut valeat casu quo valeat testamentum, sed & ij, qui sunt facti, ut valeant casu quo non valeat testamentum. Nam si testator in testamento aliquem faciat hæredem, & postea codicillos faciat, disponens, quòd casu, quo non valeat testamentum, vult eius hæreditatè iure fideicommissi dari heredi instituto; hi codicilli dicuntur pertinere ad testamentum, quia verbum pertinere habet latissimam significationem, & comprehendit quacunque pertinentiam l. verba illud pertinere, & l. sciendum § fin. ff. de verb. sign. glof. in l. 1. §. 1. in verbo mortis. post med. ff. de donat. Paris conf. 58. lib. 3. Menoch. de recup. in preclud. Et sic verificatur in codicillis respectibus testamentum, siue quòd valeat, siue quòd non valeat. Et in individuo, quòd verbum pertinere verificatur in fideicommissis factis casu quo nõ valeat testamentum est tex. in l. Lucius 2. §. filiam ff. de leg. 2.

Ad idem facit et tex. in d. l. ab intestato ff. de iur. codicill. Vbi dicitur *Ab intestato factis codicillis vel factis etiam postea matris intestati successor debetis. Quicunque enim ab intestato successerit, locum habent codicilli, nam unus casus est. Ad testamentum autem, quòd quoque tempore fecerit, pertinent codicilli.* Quæ, probat, quòd agnatione sui hæredis non rumpuntur codicilli, quòd illi sunt facti ab intestato, sed quando sunt facti condito testamento illi rumpuntur, quia pertinent ad testamentum. Nec tex. distinguit inter codicillos factos casu quo valeat testamentum, vel casu, quo non valeat; Sed absolute ait, quòd si testamentum sit factum, codicilli ad illud pertinent, & sic & ipsi absolute rumpuntur eo modo, quo rumpitur testamentum, & hic est sensus illorum verborum *quia pertinent ad testamentum.*

Ponderanda sunt illa verba antecedentia, dum ait quòd codicilli facti ab intestato non rumpuntur agnatione posthumum, *Nam unus est casus.* Unus enim non esset casus, quando factum esset testamentum, & facti essent codicilli casu, quo non valerent testamentum, nam duo essent casus. Alter ex testamento, quòd illud valerent. Alter ab intestato, quando non valerent. Et tex. solum suffinet codicillos, quando unus est casus ab intestato, id est quando soli codicilli ab intestato sunt facti, & nullum prorsus testamentum est factum.

Probat & denique tex. in d. l. si quis cum testamentum ff. de iur. codicill. Vbi quando ait, quòd codicilli agnatione posthumum non rumpuntur, loquitur cum his verbis *Si quis cum testamentum nullum habebat* quæ sunt verba univocalia negativa, quæ absolute negant, quòd aliquod testamentum vel validum, vel invalidum præcesserit.

Eo magis quia testamentum, quòd agnatione posthumum rumpitur, à principio est validum. Et tex. requirit, quòd nullum testamentum præcesserit. Ergo absolute dici debet eos solos codicillos agnatione posthumum non rumpi, quòd nullum omnino præcesserit testamentum, sed quando præcesserit, etiam quòd illud agnatione rumpatur, & codicilli sint facti, ut solum habent effectum, si testamentum non valeat, illos tamen rumpi eo modo, quo rumpitur testamentum, quia illi dicuntur pertinere ad testamentum; hoc est quòd sicut in testamento non dicitur cogitatum de posthumis ignoratis, & ob id rumpitur, ita in codicillis non videtur cogitatum de posthumis, quamvis idem sit, quòd codicilli habent effectum, quando non valeat testamentum, quia non videtur cogitatum de invaliditate ex causa agnationis posthumum, secus autem quando ab intestato omnino facti sunt codicilli, quia tunc necesse est ut cogitatum

O 3

gratum de quocunque futuro hæredē ab intestato, propterea videtur etiam cogitatum de posthumo, & ob id per naturam posthumum codicilli facti ab intestato non rumpuntur. Et hic est verus sensus dictorum iurum, siquē si hñit dictum fundamentum quicquid dicat Cachet. d. conf. 70.

Pro his etiam facit tex. in l. i. qui vñm, & in l. qui graui ff. de iur. codicil. vbi si quis vñm habens filium decessit intestatus codicillis ad eum scriptis, in quibus legata fecerit & postea natus sit ei alius filius, dicitur agnatione sui hæredis codicillos non euacuare, sed filium, ad quem scripti sunt codicilli, teneri pro dimidia ad legata, non autem posthumum. Et idem esse si tempore codicillorum pater duos filios habebat, sed putabat se vñcum tantum habere, & alterum pñs decessisse, nam filius, ad quem scripti sunt codicilli, solum pro sui parte tenetur, non autem alter, & eorum quæ pro parte præstari non possunt, nihil per dictum filium præstandum esse excepta libertate, quoniam ille pater nõ fuerat filio ablaturus, nisi perisset illum solum sibi futurum successorem. Ex quibus textibus colligitur, quod licet codicilli sint facti ab intestato, posthumus tamen non tenetur ad legata in eis facta, nisi codicilli sint facti simpliciter, secus si ad aliquem sint scripti. Et loquūtur hi tex. in filio grauato, vt sic videretur posse dici, quod si pater grauauit illum filium, quem sciebat se habere, ita grauauit pro sui parte posthumum, vti alii filium si sciisset se alium filium habere. Et tamen nõ iunt hi tex. quod alter filius, vel posthumus intelligatur grauatus. Quare si quando codicilli ad aliquem, ut iam si esset filius, sunt scripti ab intestato, posthumus non tenetur, quamuis ille, qui ab intestato facit, codicillos, videatur cogitare de quocunque legitimo hæredē etiam posthumo. Quamò magis idem dicendum est, quando præcessit testamentum & sequuntur codicilli: nam tunc testator in codicillis magis videtur cogitare de hæredē instituto in testamento & nõ de posthumo, quam quædo solos codicillos facit ab intestato, et si ad aliquem filium scribat codicillos. Si ergo codicilli facti præcedere testamento non operantur in præiudicium posthumum, vel alterius filij ignorati. Idem dicendum est de clausula codicillari per supra dicta.

Vt etiam & principaliter pro hac opinione facit. Nā in testamento militis continetur clausula codicillaris l. 3. ff. de test. milit. Sed in testamento militis non presumitur cogitatum de posthumo nisi aliunde constet de eius animo l. qui iure militari ff. cod. l. i. sicut certi & l. si cum vel in vtero C. cod. Ergo, ex sola clausula codicillari non presumitur cogitatum de posthumum.

Ad hæc facit tex. in l. militis codicillis §. miles de mulier. test. vbi miles ignarus ventrem vxoris suæ prægnantem esse ventris mentionem non habuit, dicitur illius testamentum naturæ posthumæ rumpi, nec legata debere.

Non obstant responsiones relatæ per Hond. d. conf. 74. num. 35. lib. 1.

Prima quod in illis iuribus agitur de totali exheredatione. In proposito autem filius habet legitimam.

Siquidem dicitur quod in dictis iuribus super hoc nullum fundamentum constituitur, sed solum quod miles non cogitauit de posthumo, si aliunde non constet, quia in milite exheredatio consistit in sola voluntate ipsius d. l. qui iure militari cum alijs l. seq. ac alijs supra citatis. Et ob id cum fundamentum consistat in animo, opinio inter agnuntum quod ex sola clausula codicillari, quæ militari testamento inest, non dicatur cogitatum de posthumum.

Et hinc etiam tollitur secunda responsio Hond. quod posthumus videtur grauatus per fideicommissum, Nam si miles non dicitur cogitare de posthumo. Ergo nec dicitur eum grauasse fideicommissum in testamentum frustra induceretur fideicommissum in testamentum militis, cum omnia possit ordinare directo, si de eius voluntate constaret vt not. per omnes in l. Centurio ff. de vulg.

Non obstat tertia responsio, quod l. clausula codicillaris in testamento militari intelligatur per verba præsentis, & non futuri temporis, per quam non sustinetur testamentum, in quo fit peritus posthumus ignoratus, vt omnes tenent in d. au. h. ex causa.

Namq. verius est in testamento militis, subintelligi clausulam codicillarem etiam per verba futuri temporis sicut tenet Bar. d. conf. 3. to. Ruin. d. conf. 2. lib. 5. lib. 3. & alij qui tenent d. opinionem Bar. in principali questione. Id quod ego proba. Tum quia frequentius contingit, quod in testamentis paganorum hoc modo ponatur clausula codicillaris, nimirum per verba cuius futuri temporis, vt experientia demonstrat. Et in testamento militari subintelligitur etiam clausula codicillaris, quæ pagani vtuntur d. l. 3. Tum etiam quia ex clausula subintelligitur in testamento militis, quæ prouidet for tuitis casibus, vt probat d. l. 3. in illis verbis sed magis vtregi genere voluisse propter fortuitos casus. fortuiti autem casus sunt illi, qui sunt de futuro. Et quod clausula in testamento militis intelligitur per verba de futuro.

Septimò ponderatur idemmet tex. in d. l. qui iure militari, dñ ait quod qui iure militari testatur, & ignorat vxorem esse prægnantem, hoc tamen animo fuit, vt quisque sibi nasceretur esset ex hæres, testamentum non rumpitur. Ego non sufficit sola voluntas in genere sed etiam requiritur quod quis iure militari testetur, secus ergo est in pagano.

Octauò pro hac opinione facit ratio adducta per Bar. in d. l. i. de iur. codicil. & ampliata per Soc. d. conf. 93. num. 27. Gail. lib. 3. praed. obfer. c. 14. num. 9. Aldr. d. conf. 32. num. 70. Mantica de consuet. lib. 1. tit. 10. nu. 3. Nempe quod hæc clausula apponitur ex consuetudine notatiorum. Et idco, testator in illius appositione non videtur cogitare de posthumis ignoratis.

Non obstat, quod l. secundum magis communem opinionem clausula codicillaris præsumatur apposta de mente testatoris Hond. d. conf. 74. numer. 39. & seq. Turret. de claus. codicil. q. 4. Theaur. decif. 141. num. 3.

Quia hæc responsio non tollit vim argumenti. Est enim verum, quod hæc clausula dicitur apposta de mente testatoris. Sed tamen testator non dicitur intellexisse vim huius clausule, vt per eam excludatur filius vt per dictos Doct. Quod ego confirmo, nam cum hæc clausula sit consuetaria apponi in omnibus testamentis tam illorum, qui possunt sperare filios, quam illorum, qui non possunt sperare, licet testator non dicitur apposuisse eam, vt prouideret casui futurorum filiorum, sed potius vt faceret id, quod ab omnibus testatoribus etiam desperantibus de filiis fieri solet. Et in hoc consistit vim argumenti.

Præcipue verò quando testator non erat iureconsultus vt per Soc. Iun. conf. 153. libr. 2. Mantica d. tit. 10.

Non pro hac opinione est tex. in l. si vñquam C. de reuoc. don. vbi donatio & extraneo facta per superuentum liberum reuocatur. Ratio est, vt ibi dicitur gl. quia de libetis non videtur cogitatum.

Non obstat responsio, quod donatio ibi reuocatur, quia sit inofficiosa, secus est in casu nostro, in quo reman-

net filio legitima vt per Hond. d. conf. 74. sub num. 53. Hec. n. responso corruit ex ipfomet. tex. qui loquitur ncdum in donatione omnium bonorum, sed & alius partis, vt bene & late animaduertit Soc. d. conf. 93. nu. 12. quo casu potest esse quod non sit inofficiosa: Et tamen corruit.

Alijs in modis respondet Soc. eod. conf. 93. sub num. 16. Ruin. d. conf. 2. sub num. 4. & d. conf. 6. numer. 8.

Non obstat alia responsio, quod in eo casu non erat nec in genere cogitatum de liberis, secus in presenti casu.

Quia vt supra fuit firmatum, sola cogitatio libero- rum in genere non sufficit ad sustinendam donationem factam extraneo, quando liberi superueniunt.

Vltius donatio, in qua sit clausula codicillaris superuenientibus liberis non sustinetur. Tiraq. in prae- far. d. l. inquam num. 82. Et confirmatur, quia nec iura- mento, quod habet vim clausule omni meliori modo, sustinetur vt per Tiraq. in ead. prae- far. d. num. 149. ad fi- nem, qui multas adducit rationes, quae praesenti questioni conueniunt.

Alijs autem responsiones, quae in hac questione dan- tur d. l. inquam tolluntur per Soc. d. conf. 93. num. 12. cum seq. & Ruin. d. conf. 2.

Decimo facit, nam quamvis clausula codicillaris sit concepta per vt b. futuri temporis, intelligitur ta- men rebus sic stantibus, seu permanentibus in eodem statu, hoc n. est regulare, quod si quis i. semper intelli- gatur rebus sic stantibus arg. l. eum qui in prin. ff. de solut. l. quod seruus ff. de cod. ob. cau. l. itemum filij s. i. Procul ff. de leg. 1. §. non tantum Inst. de codicil. Soc. d. conf. 93. num. 20 & 23. Menoch. d. conf. 499. num. 8. circa fin. Ergo intelligitur testator perseverante in eo statu, quod i. filios non habet.

Ex quibus omnibus liquet, quod i. testator per d. clau- sulam codicillarem non dicitur eriam in genere cogi- tasse de posthumo ignoto, & consequenter quod testame- tum, in quo praeteritis sit posthumus ignotus, non susci- netur in vim fideicommissi sed hoc solum procedit in posthumo noto, nam tunc ille comprehenditur sub ge- nerali grauamine venientium ab intestato vt per Ang. d. conf. 108. Vel etiam in posthumo dubio, hoc est, quod do testator dubitabat, quod illius vxor esset pregnans, et tamen eo modo testatus est ponendo d. clausulam codicillarem, in illo enim eriam casu dicitur in genere cogitasse de posthumo Soc. d. conf. vlt. num. 35.

Item contraria opinio procedere potest quod ad le- gata selicta pro anima, suae exoneratione conscientiae, sit quod ad legata modice quantitatis, vel coniunctio fa- da, quae testator verisimiliter reliquisset quamvis filij in buisset vt bene distinguit Arer. conf. 93. & d. conf. vlt. & Soc. d. conf. 93. sub num. 30. Marta de clausulis claus. l. 8. Menoch. lib. 4. p. presump. 32.

Non obstat praedictis tex. in generaliter §. ex testa- mento ff. de fideic. libert. vbi dicitur, ex testamento quod agnatione posthumi rumpitur, neque libertates competere, neque fideicommissa deberi, quae non a le- gitimis quoque heredibus patrefamilias reliquerit. Et sic a contrario colligitur, quod etiam si testamentum ag- natione posthumi rumpatur fideicommissa tamen de- bentur, quando a legitimis quoque heredibus relicta sunt, qualiter contingere dicitur, quando in testamento apposta fuit clausula codicillaris, quia tunc dicuntur grauati venientes ab intestato. l. ex ca. §. 1. & ibi glof. ff. de test. l. si patroni §. si ff. ad treb. l. eam quam, & l. ex testamento & b. nor. C. de fideic. cum vulg.

Nam praeterquam ille tex. loquitur in fideicommissi- fo particulari, vt considerat Soc. d. conf. 93. nu. 23. lib. 4. &

alijs etiam rationibus tollitur per Ruin. d. conf. 2. num. 6. lib. 3. & conf. 6. num. 10. cor. lib. Dicitur casum illius tex. differe a praesenti casuum alium est, quod in spe- cie grauati sunt heredes legitimi, qualiter loquitur ille tex. Aliud, q. simpliciter apposta sit clausula codicillaris etiam per vt b. futuri temporis. Quando enim ipe cific grauati sunt venientes ab intestato, tunc testator di- citur considerasse etiam casum natiuitatis futuri posthu- mi vt dictum fuit supra, & ob id fideicommissa ab eo quo- que debentur d. l. si quis cum testamento ff. de iur. co- dicil. cum alijs supra citatis. At quando clausula codi- cillaris simpliciter apposta fuit, tunc testator non pra- sumitur considerasse casum agnationis futuri posthu- mi ignorati, & eundem quoque voluisse priuare tota hereditate detraha legima, sed potius alio tunc eriam si- lam codicillarem dicendum est l. sicut certi & l. si cum vel in vtro C. testam. l. cum alijs l. gignit testam. l. cum hoc casu per d. clausulam sustineri non potest.

Vltimo (vt cetera omittam) haec pars probatur au- thoritatibus. Hec n. fuit opinio i. Bar. in d. l. de iur. co- dicil. d. conf. 2. vbi latius & conf. 23. quae & sequitur, & magis communis a Scrib. appellatur, cuius copiat ex- cumularis longa serie, & diligenter per Thesaur. de ci- cil. 141. numer. 7. & 15. ac Turret. de claus. codicil. quael. 68. quos, ne rem istam agam, non refe- ro, qui Turret. postquam late examinauit huiusmodi questionem, concludit pro hac opinione, quamvis alius tenuerit contrarium. Et inter ceteros per eum relatos hanc partem optime & late comprobant Arer. conf. 24. num. 2. verli. His tamen non obstantibus & conf. 93. per totam secundam dubitationem, quod concludit, quod h. legata sint magna, quae ab intestato maior eriam h. re- dicitur, haec reuocantur per natiuitatem posthumi ignorati etiam si exier clausula codicillaris, secus si sine parui, & quae verisimiliter testator fecisset, quamvis fi- lium haberet, & inquit hanc esse veritatem & conf. vlti- mo per totum primum dubium. Soc. d. conf. 93. per to- tum lib. 4. Bar. conf. 60. lib. 2. Soc. l. un. conf. 153. lib. 2. Ruin. conf. 2. & latius conf. 6. & conf. 7. in fin. lib. 3. Al- ciat. conf. 527. vbi dicit, quod h. opinio est canoniza- ta Mediolani, & quod ipse etiam ita iudicauit, & loqui- tur fortius in legatis etiam ad pias causas quando sunt volutatis, secus quando facta esse ex causa necessitatis pro restitutione ablatorum, vel exoneratione conscien- tiae, quamvis etiam legata non ascenderent ad dimidia- partem bonorum, & inquit quod quando fuit Adop- tatus pro l. gaurijs nunquam potuit obtinere. Decian. conf. 37. lib. 1. Clar. s. testamentum qu. 46. qui sic hanc opinionem esse tenenda in iudicando, & consulendo, & est se equalem, & ita vidisse Iudicari. Gail lib. 2. obfer. c. 14. Crafs. §. legatum qu. 67. num. 4. Gaer. conf. 122. num. 4. lib. 4. Theaur. d. decil. 141. not. 15. qui, quando extraneus est applicatus, inquit ad istam opinionem esse contra conscientiam Menochi conf. 499. Adde Mar- tam de clausulis claus. l. 8. num. 8. & c.

Hae autem opinio maxime in praesenti casu proce- dit, eo quia testator tunc desiderauit se ad tutum. Et sciam professum, & quando sunt testamenti ab intestato aditus, sunt vt habeant effectum casu, quo in illa peregrinatione decederent, & sic tunc non cogi- tant de liberis, sed suum scutum tunc considerant arg. eorum quae sentit Decian. d. conf. 27. nu. 28. Menoch. d. conf. 499. sub num. 16. & lib. 4. p. presump. 32.

Sed postea, quod d. testamentum per clausulam codi- cillarem non sustineatur. Nascitur aliud dubium, An cum i. dictus Ioannes Beduinus per aliquos annos post natiuitatem dicti posthumi exierit, & non nati- uerit testamentum, videatur illud confirmasse. Qui ad- culus

culus et ipse maximam videtur habere difficultatem ex adductis per Paul. conf. 200. lib. 1. & conf. 15. lib. 2. Put. decil. 234. lib. 2. Cacher. d. conf. 70. nu. 18. Thefaur. d. decil. 141. nu. 11. Hond. d. conf. 74. & Turret. de clauf. codicil. q. 62.

Verissimam tamen existimo alteram opinionem Bar. d. conf. 210. & conf. 135. ac Ang. conf. 208. in 2. du b o. l. quod ex sola superuivencia ab aliqua declaratione facta verbis, aut factis non succineatur, Præsertim verò quando non sumus in luteo. de quo loquitur Paul. di. dis locis, quam opinionem Bar. tenet Soc. d. conf. 93. num. 26. lib. 3. Soc. lun. d. conf. 153. nu. 6. lib. 2. Decian. d. conf. 37. lib. nu. 10. lib. 1. Clar. s. testamentum q. 46. qui dicit ab hac opinione nō esse recedendū Gail. lib. 2. præd. obser. cap. 113. num. 4. & c. 114. num. 13. Aldobr. conf. 32. num. 18. Craff. s. legatum q. 67. num. 6. qui de communi testatur, & eam late defendit Menoch. conf. 499. G. b. conf. 113. numer. 13. vers. Verum lib. 1. qui tandem hoc totum remittit arbitrio Iudicis, qui considerata qualitate heredis instituti & posthumi nati hoc determinet, concludens omnino, quod si extraneus sit institutus, qualis est casus noster, nunquam testamentum confirmetur. Marta de clausulis claus. 18. num. 19.

Quæ probatur ex d. l. ex facto queritur ff. de vulg. dum dicitur substitutionem factam filio muto agnatione posthumi ignorati rumpi ea ratione, quia sicut ea rumpitur, si filius ille mortuus loquelam reciperet; & ubi aliquem faceret heredem, ita rumpi debet agnatione posthumi, quia lex cum facit heredem, & sic æquiparat casum, vel quod si aliquem faciat heredem, vel quod ipse testator sibi aliquem faciat heredem. At currum esset, quod si pater natum posthumum post testamentum expressis sibi institueret heredem, primum testamentum, in quo posthumi ignorati facta non esset mentio, reuocaretur, quia posterus testamentum tollit antecessens s. posteriore inst. quibus mod. test. infir. Ergo idem quoque: siendum est, quando simpliciter nascitur posthumus ignoratus, nam cum lex ipso iure illum faciat heredem, est ac si institutus esset heres ab eius patre; Et per consequens dicitur reuocatum antecessens testamentum.

Confirmatur nam semel extrinsum amplius non reuiviscit l. qui res s. aream ff. de solut. At per ortum posthumi ignorati extinguitur antecessens testamentum, in quo illius mentio facta non fuit, nec aliquis extat, qui ve dicit Ang. d. conf. 108. infuisset vitæ spiritum. Ergo amplius reuiviscere non debet, sed opus est nova voluntate.

Additur, nā tempus nō est modus tollendæ vel inducendæ obligationis. l. obligationi fore. s. placet ff. de ad. & oblig. Ergo ex sola dilatione temporis, quo pater vivit, non dicitur valere testamentum, quod agnatione posthumi ruptum fuit. Statim enim, quod ortus fuit posthumus, testamentum antecessens annullatum fuit ut supra dictum est in principio. Idcirco tractu temporis conualescere non debet.

Pro hac etiam sententia est tex. apertus in d. l. i. C. de posth. hered. inst. ubi dicitur, si post testamentum factum, quo posthumorum suorum nullam testator mentionem fecit, filium filiamque suscepit, intestatō vita fundus est, cum agnatione posthumi testamentum ruptū sit. Ex rupto autem testamento nihil debetur. Si enim pater nato sibi posthumus dicitur decedere intestatus. Ergo non potest dici, quod antecessens testamentum subsistat. Et ponderandum est, quod posthumus in eo tex. ortus fuit viuo patre, & quod pater superuixit, quia loquens de tempore suæ mortis ait, quod intestatus vita iunctus esse

Facit etiam probac opinione tex. in l. qui vxorem ff. de iust. rupt. & irrit. test. ubi posthumus quamvis moriatur viuo patre, rumpit testamentum, nec per illius mortem dicitur conualescere. Ergo ex superuivencia patris testamentum, in quo posthumus sit præteritus, non confirmatur.

Probat insuper hac opinione tex. in l. idemque 24 erit iuncta l. tributus ff. de milit. test. ubi dicitur testamentum militis non rumpi, si nato filio viuo se maluit eodem testamento durare decedere. nam videtur iure militari rescisse testamentum, vt est rescriptum in eo, qui cum esset paganus, fecit testamentum, mox militare cepit, nam hoc quoque iure militari incipit valere, si hoc maloit miles. Qui tex. probat duobus modis. Primo quia non fufficit sola superuivencia patris militis, qui præterijt posthumum, sed oportet, vt & miles velit durare testamentum illud, in quo posthumus fuit præteritus, nam tunc iure militari dicitur rescisse testamentum. Quando autem miles dicitur velle, declarat tex. in d. l. tributus s. c. aliquis: qui loquens de testamento facto, antequam quis esset miles ait, quod & illud valet iure militari, si miles hoc velit, veluti si tabulas incidere, & legere testamentum, ac rursus suo signo signaverit. Amplius & si aliquid interlucit, perduxerit, adiecerit, emendaverit. Quod si nihil horum incidit, testamentum eius ad privilegia militum non pertinebit. Ergo constat, quod sola superuivencia non sufficit, nisi concurrat declaratio voluntatis per verba, vel facta. Probat, & secundo quia hoc est speciale in militari; Ergo in pagano nō fufficit sola superuivencia cō declaratione voluntatis, multoq; minus sola superuivencia absq; aliqua declaratione voluntatis, qualis est casus, de quo queritur.

Vtiterius pro eadem opinione est tex. in d. l. i. s. sed cum post. C. de codicil. ubi dicitur rupto i testamentum agnatione posthumi rumpi & codicillos ad testamentum pertinentes, Sed cum post ruptum testamentum pater litteras emisisset, quibus præcedens testamentum confirmavit, relictum testamentum, vt ex codicillis præstandum est. Ergo constat non sufficere solam superuivenciam, nisi concurrat declaratio voluntatis testatoris post natiuitatem posthumi, quod vellet primum testamentum obferuari. Et notandum quod declaratio voluntatis testatoris in eo tex. facta fuit cum quinque testibus, vt ibi per gloss. ad differentiam militis, qui si simpliciter declarat suam voluntatem post natiuitatem posthumi, eius voluntas feruatur vt in d. l. idemque.

Præterea est alius tex. in l. si filiusfam. miles ff. de mil. test. ubi dicitur quod si filiusfam. miles more militari fecerit testamentum, deinde post mortem patris posthumus ei nascatur, omnimodo rumpitur eius testamentum, sed queritur an illud conualecat, si deinde testator voluit illud ratum esse. Et distinguitur nam aut posthumus natus est patre adhuc militante, & tunc si ipse miles illud ratum habeat, conualescit quasi denotatum factum, si vero posthumus natus sit patre iam facto pagano: & tunc non conualescit. Et quo tex. pariter elucet, quod in pagano superuivencia patris post ortum posthumi non conualidat testamentum etiam quod denotatum pater illud ratum habeat, quia hoc solum obferuatur in milite, sed in pagano requiritur noua dispositio, multo ergo minus conualidatur testamentum pagani, quando cōcurrit sola diuturnitas temporis absq; eo quod pater paganus declararet se ratum habere testamentum ante ortum posthumi factum, qualis est præsens casus.

Pro hac etiam parte facit alia ratio adscrib. adducta, quod pater ideo non mutauit hoc testamentum, quia

sciebat illud esse nullum, & ius nullitatis durare ar, l. si. cum §. non videtur ff. quib. mod. pign. vel hypot. cum sim. vt per Aret. d. conf. vlt. num. 5. & conf. 93. pariter sub num. 5. Soc. l. in. conf. 153. num. 7. lib. 2. Menoch. d. conf. 499. num. 4. Adrob. conf. 32. num. 8.

- 36 Facit ad hæc ¶ tex. in l. filio §. Scia. ff. de adim. leg. vbi Scia legauit Titio priuigno quinque libras auri. Titius acculauit Sciam de occasione sui patris; post accusationem Scia codicillos fecit, & non reuocauit legatum factum priuigno. Quæritur an debeat; & dicitur quod non. Sicut ergo legatum ibi semel reuocatum per inimicitiam capitale non conualidatur per superuientiam, imò nec si codicilli sint facti, quia testatrix potest dicere, quod ideo illud non reuocauit expresse, quia sciebat illud à iure fuisse reuocatum. Ita in proposito dicendum est, & multò magis; nam in casu illius §. Scia ultra superuientiam concurrere noua dispositio. In presenti verò casu extat sola superuientia.

- 37 Non obstat prædictis tex. ¶ in l. tractabatur ff. de mil. test. Vbi si titius inditus sit heres, & ei substitutus Caius, illi; rogati sint per fideicommissum restituere hereditatem seruo, cui relicta fuerat libertas, & viuo testatore obierit Titius, & Caius, dicitur quod nil noui statuendū est, & sic libertas non competit, nec hereditas restituitur, si verò mortuo, vel ignorante testatore hæc euenerint, omnino subueniendum esse. Retorqueat. n. hic tex. quia sicut ibi testamentum, quod per prædecedentiam heredum annullatur, & fit caducum, n. a. nec in suis terminis nullitatis, & non sustinetur, quum ius superuixerit testator, ita etiam testamentum quod per agnationem posthumi annullatur, sustineri non debet, et si superuixerit testator post natiuitatem posthumi.

- 38 Non obstat quoq; ¶ tex. in l. querebatur ff. de mil. test. Quia ille nil facit ad propositum, cum solum ibi dicatur, quod si miles in vitimo testamento ordinat aliud præcedens testamentum valere in vim fideicommissi, illud sustinetur non solum quod ad legata, & fideicommissa, sed & quod ad heredis institutionem, quæ & ipsa vertitur in causam fideicommissi. Hoc n. procedit quia constat de dispositione voluntate testatoris, quod non est sic in casu nostro, quia vt supra conclusum fuit, clausula codicillaris ad præsentem casum non trahitur.

- 39 Non obstat tex. ¶ in l. 3. C. de inof. test. vbi si mater duobus filijs instituitur tertium post testamentum suscepit, & diu postea vixit, & testamentum non mutauit, filius agere de inofficioso potest, secus si illa in puerperio obiisset. nam tunc filius succedit, ac si in virili esset institutus.

Primò .n. retorquetur, quia dispositio illius tex. procedit quando alij filij iuri instituti, secus si extranei, vt in casu nostro, ita Soc. d. conf. 93. numer. 36. lib. 3.

Præterea etiam in casu, in quo loquitur ille tex. non obstat, nam non ideo ibi filius agit de inofficioso, quia mater superuivendo videatur ratificasse testamentum illud, sed ideo quia testamentum illud valet non obstante præteritione, eo quia præteritio matris pro exheredatione habetur l. filiam C. eod. §. mater Inst. de exher. liber. Bt quod hæc sit ratio patet, quia si mater i puerperio decedat, & instituti sint extranei, filius posthumus de inofficioso agit, vt in ead. l. subiungitur, & tamen tunc mater non dicitur approbasse testamentum post natiuitatem posthumi, quia tunc non habuit tempus illud approbandi, ex quo in puerperio obiit. Ergo dicendum est non ratione approbationis competere querelam, sed quia testamentum valet, ex quo præteritio matris pro exheredatione ha-

betur.

Nec obest, quod si mater in puerperio decedat infans alijs filijs, tunc non comoret querela, quia illud non est ex rigore, sed ex benignitate, vt demonstrat ead. l. in illis verbis *repentini casus iniquitas perconteturam materne pietatis emendanda est*, quæ benignitas cessat, quoties mater superuivens testamentum mutare potuit, & non mutauit.

Confirmatur nam quod lex illa in prin. ait quod posthumus præteritus agit querela, quando mater supervixit, non fundat se in eo, quod mater videatur illud testamentum ratificasse, sed quia neglexit illud mutare, & merito filius neglexus querelat. Et sic ex superuivencia solum resultat negligentia, non autem approbatio vt etiam considerat Aret. d. conf. vlt. sub. numer. 6.

Ad hæc facit l. cum mater ff. de inof. test. vbi si mater præterat filium, quia cum falso crederet mortuū, & alios instituat, filius querelat testamentum, ita vt nec libertas, nec legata præstare teneatur secundum communem intellectum illius l. Ergo querela contra testamentum matris competit non ratione approbationis testamenti refutantis ex superuivencia, sed ratione simplicis præteritionis etiam i ignoranter, & præter mentem factæ.

Non etiam obstat prædictis, quod illa procedat, quando in testamento non extat clausula codicillaris per verba de futuro vt dicit Turret. q. 62. Alsich. d. conf. 70. & aliqui alij.

Quia hæc responsio est friuola, & non tangit punctum. Nam dum quæritur, an testamento agnatione posthumum ruptum sustineatur, si pater diu vixit post natiuitatem posthumi, & illud non mutauit, supponitur, quod testamentum non sustineatur ex clausula codicillari, quamvis per verba futuri temporis, sicut est receptissima, & verissima opinio, vt i præcedit articulo fuit demonstratum, quia si sustineretur ex ea clausula, non oporteret quære, an sustineretur concurrente diuturnitate temporis, quia hoc esset absolutum, quod si sustineretur ex sola clausula codicillari, multò magis sustineretur concurrente temporis diuturnitate. Vbi autē dubitatur de temporis diuturnitate, supponitur receptissima opinio, quod ex clausula codicillari etiam per verba futuri temporis non sustineatur. Quo sic supposito frustra deinde in articulo diuturnitatis temporis fundamentum fit supra clausula codicillari, nam clausula codicillaris supposita communi opinione in antecedenti questione nil operatur, quia non trahitur ad posthumum ignoratum. In hæc autem questione diuturnitatis temporis fundamentum in eo solo consistit, an ex hac temporis diuturnitate, intra quod pater potuit mutare testamentum, & non mutauit, sed cum eo obijt, resisteret talis voluntas, quæ sufficiat ad sustinendum illud testamentum, quasi quod illa taciturnitas diuturna defuerit pro nouo testamento, seu confirmatione antiqui, quod nos penitus negamus etiam in milite, & multò magis in pagano, cum in milite requiratur aliqua explicatio voluntatis verbis aut factis, & non sufficiat solus cursus temporis etiam longissimus: In pagano autem non sufficiat cursus temporis etiam cum declaratione voluntatis, nisi illa transierit in dispositionem. Et sic inceptum est in hoc articulo vltimam facere vim l. clausula codicillari, quia alias incidereamus in antecedentem questionem diuturnam ad præsentem articulo in qua etiam firmata fuit contraria opinio. Et ita ex his constat illi proorsu operari diuturnitatem temporis in hoc proposito; Vt quia inde nulla resultat voluntas testatoris, quod voluerit confirmare illud testamentum, sed potius contraria, quod illud uoluerit petmanere in suo

in suo statu nullatatis. Vel quia si aliqua voluntas resul-
taret illa non sufficeret, cum non transierit in dispositio-
nem.

Hæc autem maxime in proposito procedunt, quia
dictus Ioannes Beducinus dolore aggressus inopinatus
obiit, ut nec potuerit conficere peccata sua, quod in hac
materia summopere attenditur Ater. d. conf. ult. sub n.
5. Soc. d. conf. 92. num. 36. in fin. Gabr. d. conf. 113. sub
num. 13. Menoch. lib. 4. præsumpt. 32. num. 13.

Additur quia extat & vnus testis, qui ait, quod d. pa-
ter habebat dictum testamentum pro nullo post natiui-
tatem posthumi, & quod etiam intendebat aliud face-
re; quod pariter consideratur Soc. d. conf. 93. in fin. De
cian. d. conf. 37. num. 32. vers. septimo lib. 1. qui varias
coniecturas ad hoc propositum ad iucit. Sylu. Aldr. d.
conf. 32. n. 19. qui late hoc persequitur Gabr. d. conf.
113. Menoch. d. conf. 499. n. 17. & d. præsumpt. 32. n. 17.

Et denique dicitur, quod tempus, quo vixit d. pater, non
fuit diuturnum, quia posthumi adhuc erant infantes
quando ipse obiit. Gabr. d. loco.

Nec obest quod Rota tenuerit oppositæ apud Pur.
d. decif. 234. Quia præterquam Domini fuerunt discor-
des. Rota loquitur his duobus cōtrariis, quod alius
filius fuerit institutus & quod testator superuixerit, quo-
rum primum in casu nostro deficit. Et præterea opinio
Rote oppugnatur dictis iuribus.

Sed iterum & tertio dubitatur. An cum dicti post-
humi t obierint in infantili ætate dictum testa-
mentum sustineatur. Breuiter dicitur, quod li-
cet Theaur. d. decif. 16. & 17. & Cachet. d. conf. 70. num. 21. teneant hanc opinionem
ex eo, quod pater si cogitasset hunc casum, verisimili-
ter disposuisset, quod testamentum factum haberet ef-
fectum.

Hæc tamen opinio est erronea, & contra rex. ad lie-
teram in l. 2. & 3. C. de posth. hered. instir. Vbi mouet
hæc questio, & disponitur, quod etsi posthumus
momento temporis vixerit, dummodo viuis perfectè na-
tus sit, rumpitur testamentum, in quo ille erat præteri-
tus, nec restituitur, vel conualescit per subitanam eius
mortem, etiam si in manibus obsteritis, vel illico post
quam in terram cecidit, perijisset.

Ad idem est tex. in l. qui uxorem ff. de iniust. rupt.
& Irrit. test. Vbi pater in ciuitate fecit testamentum
posthumo præterito, deinde in hostium potestatem
peruenit, quo tempore natus est ei posthumus, qui &
obiit viuo adhuc eius patre. Dicitur testamentum illud
esse ruptum, nec heredes scriptos habituros esse heredi-
tatem, quamuis ille posthumus obierit.

Facit & ratio supra adducta, quod cum semel extin-
ctum & annullatum fuerit dictum testamentum amplius
non reuiuiscit.

Ad hæc etiam facit decisio Rote 248. num. 12. inter
priores collectas à Forin. Vbi quod ad lucrum dotis suffi-
cit, quod filius per horam superuixerit.

Confirmatur vltimus, nam clausula t codicillaris
non attingit nisi heredes primi gradus ab intestato
succedentes, non autem heredes secundi, vel vterioris
gradus, hoc est quando primus hæres obiisset non ad-
ita hereditate, vel illam repudiasset. & alij proximiores
succederent glof. in l. non iustum C. ad treb. cum alijs ci-
tatis per Theaur. d. decif. 141. sub num. 17. vers. Neq;
stantibus & per Menoch. d. lib. 4. præsumpt. 32. nu-
mer. 18.

Et quamuis Theaur. ibi dicat hoc non procedere
de iure prætorio, hoc tamen non probat, nec est verum,
sed solum t procedat in filio præterito mortuo vi-
uo testatore, tunc enim testamentum, in quo posthu-
mus est præteritus, suscinetur, quia patui refert, quod

non sit natus, vel non extet tempore mortis testatoris,
quo tempore testamentum capit vires, & hoc modo
procedit tex. in l. posthumus ff. de iniust. rupt. & irrit.
test. & in l. conficiuntur §. si post factum ff. de iur. codi-
cil. quos allegat Theaur. At secus quando posthumus
obiret mortuo testatore, vt colligitur ex dictis iuribus,
& notat glof. in d. §. si post factum; eo namq; casu testa-
mentum non suscinetur tam de iure ciuili, quam præ-
torio, quamuis posthumus illico natus moreretur d. l. 2. &
3. C. de posth. hered. instir.

Nec obest l. æquissimum ff. de bon. poss. secundum
tab. quam etiam citat Theaur. Quia procedit t quan-
do filij, ad quos spectat bonorum possessio contra tabu-
las, illam repudiauerint, vel effluxum sit tempus illam
petendi, tunc n. scripti heredes succedunt; quia est ac
si filij præteriti approbauerint iudicium patrum,
quo casu illud suscinetur iure prætorio l. filio præteri-
to ff. de iniust. rupt. Vel potius est, ac si eis non esset de-
lata bonorum possessio, & sic ille casus differt à casu no-
stro, in quo tractatur de præteritione posthumi, qui na-
tus suos heres patri existeret, nam tunc etiam statim
natus decedat, ipso iure ruptum dicitur testamentum
d. l. 2. & 3. C. de posth. hered. cum alijs supra citatis.
Ex quibus & c. Salu. & c.

Laus Deo. & Beatissimæ semper Virginii.

ARGVMENTVM.

ESTAMENTVM, in quo posthumus
ignoranter fuit præteritus, an sustineat-
ur ex clausula codicillari, si posthumus
decedat in ætate pupillari.

SVMMARIVM.

Estamentum, in quo posthumus ignoranter
præteritus fuit, sustinetur ex clausu-
la codicillari, si posthumus decedat in
ætate pupillari.

Contrarium num. 2. 14. & per totum.

Testamentum in quo posthumus fuit præteritus per na-
tuitatem illius statim rumpitur, nec reuocatur, si
etiam si illico moriatur.

Etiam voce non emissa dummodo perfectè sit natus
num. 4.

Paria sunt quod quis faciat sibi heredem, vel de iure ha-
beat heredem.

Testamento rupto agnatione posthumi rumpitur & co-
dicillis ad testamentum pertinet.

Promittens edificare domum, si eam edificauit, adimple-
uit promissionem, quamuis naturali vitio cadat.

Coditio si sine filij exiungitur, si liberi extant, quamuis
liberi illico moriantur.

Vulgaris substitutio conuincit si institutus fiat hæres li-
cet per momentum.

Donatio per suspensionem liberorum renouatur etsi ha-
sim decedant.

Masculus excludit feminam quamuis illico obierit stan-
te statuto, quod masculi excludant feminas.

Semel extinctum non reuiuiscit.

Cessante causa non cessat effectus consummatus.

Testamentum, in quo præteritus sit filius natus, vel post-
humus, an valeat, & quomodo reuocatur.

RESPONSVM. XXXIII.

Ad Deum & Beatissimam Virgine.

EXTANTVM, in quo posthumus ignoranter fuit prateritus non sustineri ex clausula codicillari etiam per verba futura temporis concepta in alio responso fuit demonstratum.

Nunc supposita et opinio dubitatur, si posthumus post mortem testatoris moriatur in etate pupillari; An huiusmodi testamentum reconualecat.

Et quamvis hunc quoque articulum in eo responso absoluerim. Attamen quia breuiter super eo scripsi; & difficultas nunc reduci videtur ad hoc dubium. Idcirco rogor vt super eo latius scribam. Videtur autem dicendum testamentum reconualecere. Sicut et hanc opinionem videtur fuisse Cacher. conf. 70. nu. 14. & 21. vbi in his terminis videtur loqui expressis autem eam tenet Theaur. decif. 141. nu. 17. vbi inquit hanc esse iustissimam opinionem, quem sequi videtur M. Anton. A. mar. decif. Marchia 10. nu. 19. Et videtur facere decisio Patet 234. in fin. lib. 2. Vbi distinguitur quando agitur cum ipso posthumo: praterito; & quando agitur cum herede extraneo.

Quae opinio videtur probari ex l. consueuntur §. si post factum in fin. ff. de iur. codicil. Vbi dicitur, quod si posthumus natus rupeit testamentum, & decesserit, nihilominus codicilli valent, & sic per mortem posthumum sustinentur codicilli.

Facit et tex. quae Theaur. d. decif. 141. inquit esse clarum in l. acquissimam in prin. ff. de bon. poss. secus si tab. Vbi prator concedit bonorum possessionem primo ad liberos; deinde si non sit occupata, ante iudicium decessit esse sequendum. Ergo et in proposito iudicii decessit erit sequendum; si posthumum obierit; & ad eos hereditas non pertineat.

Facit etiam idem tex. in subsecquentibus verbis ibi, *Exspectandi igitur liberi erunt, quando bonorum possessionem petere possunt. Quod si ipsi fuerint iuuenes, aut ante decesserint, vel repudiarint, vel in petenda bonorum possessionis amiserint, tunc remaneat bonorum possessio ad scriptos.* Sic ergo et in casu isto quando hereditas ad posthumos non pertinebit, reuerti debet ad scriptos heredes.

Pro hac quoque opinione videtur facere tex. in l. Posthumus ff. de iust. rupt. & irrit. test. vbi Posthumus prateritus, viuo testatore natus, decessit. Dicitur quod licet iuris scrupolositate, nimisq; subtilitate testamentum ruptum videatur; attamen heres scriptus hereditatem obtinebit. Qui tex. videtur precise decidere quae sententiam nostram.

Nec videtur ob stare, quod tex. procedat quando posthumus est & natus, & mortuus viuo testatore. Tum quia repugnare videtur littera tex. nam dicit. *Posthumus prateritus natus*; & hic exat alia coma: postea addit verbum *decessit* ita vt verbum illud *decessit* referendum sit ad illa verba *posthumus prateritus*, & verbum *natus* sit restringendum ad illa verba *viuo testatore*. Sic tex. intelligatur quod si posthumus viuo testatore natus prateritus, fuerit, quodcumque; ille decessat, sustineat testamentum. Videtur. n. ille tex. solum constituisse differentiam inter posthumum natum vel viuo, vel mortuo testatore. Et quod differentia videtur, quia quando posthumus nascitur viuo testatore, & is non mutat testamentum, videtur velle, quod habeat suum effectum, quia alias illud mutasset, quae ratio cessat, quando posthumus nascitur mortuo testatore.

Tum etiam quia est rex. intelligere de posthumo qui mortuus esset viuo testatore; Attamen vtroque casu militare videtur ratio aequitatis, videlicet, quod aequum sit sustineri testamentum, quando non tractatur de praedicio posthumum prateriti, quia quimur est obierit.

Deniq; facit alia ratio, nam per dictam clausulam codicillarem posthumus videtur grauat in casu suae mortis sine filijs restituere per fideicommissum bona hereditibus institutis in testamento vt per Theaur. d. decif. 141. nu. 16. & 17.

Ceterum his non obstantibus contraria et opinio nimirum, quod testamentum in quo posthumus ignoranter fuit prateritus, non sustineatur ex clausula codicillari etiam si posthumus prateritus decessat in pupillari etate post mortem testatoris, est, & verissima, & receptissima; Et opinio Theaur. quam ipse vt nouam assertit, vere dicitur noua, quia nullus ante illum eam tenuit, nam omnes assentiunt nullam constitutionem debere differentiam fuisse posthumus decessat in pupillari etate, fuisse postea. Bene verum est, quod Doctores disputant questionem principalem, videlicet, An testamentum in quo posthumus ignoranter est prateritus, sustineatur in vim fideicommissi per clausulam codicillarem conceptam per verba futuri temporis; Quae questio est maxima, & perdifficilis; quam examinari in alio responso, in quo demonstratui saltem in praesenti specie veram esse opinionem, quod non sustineatur, sed circumscripta hac disputatione principali, Et supposita opinione, quod testamentum non sustineatur. Vera non est limitatio Theaur. quod illa non procedat, quando posthumus decessit in pupillari etate, sed hoc modo est contra omnes Doct. qui ante ipsum scripserunt. Nec vllam habet rationem etiam coloratam.

Primo quia nulla ratio differentiae assignari potest, cur testamentum debeat sustineri, quando posthumus decessit in pupillari etate & non quando decessit postea: nam semper eadem est virtus, & potentia clausulae codicillaris. Si ergo illa non potest operari post etatem pupillarem, vt admittit Theaur. nec etiam poterit operari intra etatem pupillarem.

Nec potest dici differentiam esse, quia post etatem pupillarem pupillus testatur, & non intra etatem pupillarem.

Non. n. grauam fideicommissi resultat ex clausula codicillari ob potentiam, vel impotentiam testandi grauati; nam et si possit testari, attamen si per fideicommissum grauatus, restituere debet hereditatem. Sicut & e conuerso si non sit grauatus, grauamen non resultat ex eo, quod non possit testari. Quare vtroque casu negotium reducitur ad solam virtutem clausulae codicillaris per se & absolute consideratam, videlicet an illa opereatur fideicommissum in casu posthumum ignoranter prateriti nulla habita ratione, an is decessat in pupillari etate vel postea. Cum ergo admittatur, quod si postea decessat, fideicommissum non resultet. Idem est quoque dicendum, si decessat intra etatem pupillarem.

Secundo pro hac sententia et est tex. apertus in l. 2. C. de posth. hared. infit. vbi clare dicitur posthumum praterito, quamvis natus illico decesserit, iuris euiden-
tissimi esse, quod non restituitur ruptum testamentum, Et in hoc tex. certum est, quod posthumus decessit in pupillari etate, quia tex. dicit quod illico natus decessit, & tamen testamentum non reconualecit.

Tertio ad idem et est tex. in l. 3. C. de od. Vbi deciditur antiqua questio, An si posthumus fuerit prateritus, qui natus statim obierit voce non emissis, testamentum rumpatur. Et approbatur affirmatiua opinio Sabina-
EOLVM

riorem dumodo si perfratē natus sit: hic enim testis aperit loquitur, quādo posthumus decessit in ætate pupillari, quia loquitur quando illic decessit vel in manibus obstrictis, vel postquam in terram cecidit ante vocem emissam, & tamen non sustinetur testamentum.

Stringitur, nam in his duobus textibus posthumus re ipsa non adierat hæreditatem, sed solum ex potentia iuris effectus fuerat ius hæres, Et tamen testamentum non sustinetur. Ergo multo minus sustineri debet quando re ipsa posthumus fuit hæres, quamvis decesserit in ætate pupillarem.

Non obstat, quod non appareat in casu horum textuum appositum fuisse clausulam codicillarem.

Nā ve in alio responso demonstravi clausula codicillaris non trahitur ad hunc casum, quando posthumus ignoranter fuit præteritus. Nec limitatio Thesauri, in hoc principaliter fundatur; sed potius super quadam æquitate, quā in eo videtur consistere, quod cum non tractetur de præiudicio posthumus, quia is statim obijit, videtur, ut scripti heredes debeant succedere. Sed tamen dicitur quod licet hæc æquitas militet in duobus textibus, quia ibi posthumus illigido natus obijit, tamen non attenditur; nam in totum sumptum testamentum. Ergo multo minus attendi debet quando posthumus statim non obijit post ortum, quamvis intra ætatem pupillarem.

Quarto probatur, nam paria sunt quod ad effectum, de quo agitur, vel quod quis faciat ibi heredem; vel quod de iure habeat heredem, & hoc factio fidei vulgari. Legitur etiam agnatione sui heredis dicendum est rumpi substitutionem; quia nihil interest alium heredem instituerit ipse filius postea, an iure habere caperit suum heredem. At si posthumus ignoranter præteritus decesserit post ætatem pupillarem condito per eum testamento admittit Thesauri, quod tunc non sustineretur testamentum paternum in vim fideicommissi. Ergo & idem dicendum quamvis decesserit ante ætatem pupillarem; quia tunc habet illum heredem, quā iure vocatur.

Additur, nam quando posthumus decessit post ætatem pupillarem potest esse, quod etiam testamentum condere possit, nullum tamen condatur, quo casu heredem habet illum, qui de iure vocatur; & sic tunc nulla extat differentia inter posthumum decessentem in pupillari, vel post pupillarem ætatem. Ergo nec etiam dici debet, quod tunc sustinetur testamentum paternum in vim fideicommissi.

Quinto facit textus in l. 1. C. de codicillis. vbi dicitur Rupto testamento agnatione posthumus codicillis quoque ad testamentum pertinentes non valere. Sed cum post ruptum testamentum patrem pupillum litteras emisisset proponatur, quibus præcedens iudicium confirmatur: Præter nihil contrarius fecit si iurissimam eius voluntatem secutus, relicto testamento Reipublice fideicommissum vel ex codicillis relicto præstandum esse pronunciamus. Ex quibus verbis colligitur, quod adhuc vel testamentum ruptum agnatione posthumus habeat in vim fideicommissi attendi debet voluntas testatoris sublequata, per quam confirmetur præcedens dispositio. Et sic liquet, quod non debeat attendi, an posthumus post ruptum testamentum moriatur, vel nō, & in qui ætate, sed solum respiciendum sit, an testator deinde confirmaverit, vel non confirmaverit præcedentem dispositionem.

Nec obest, quod satis videatur confirmasse præcedentem dispositionem dum in testamento appositum clausulam codicillarem habentem verbi futuri temporis. Quia textus requirit confirmationem factam post agna-

tionem posthumus, vel etiam appareat de voluntate testatoris, quod scilicet non obstante natiuitate posthumus voluerit prius dispositio esse firmata, & non alioquin semper militat ratio ad ducta, & late comprobata in antecedenti responso, scilicet non esse verisimile, quod si testator de hoc casu cogitasset, ita disposuisset.

Quod eō magis dicendum est, quia textus in d. l. 1. ait non solum annullari testamentum, sed & codicillos; & sic non admittit clausulam codicillarem ante ortum posthumus positam; sed solum confirmationem testatoris post agnationem posthumus.

Sexto facit textus in l. heredibus ff. ad trebel. vbi pater instituit filios; & eos fideicommissum recipere, gravauit si sine liberis decesseret; dicitur; hęc verba; si sine liberis charissimi hoc fideicommissum recipere tenentur volo, & nec hinc liberis educantur. Quæritur, si aliquis ex liberis duos filios procreauerit, qui tamen prædeceferint patri; an tunc sit locus fideicommissum. Et respondetur onus fideicommissi cessare. Qui textus in coactum nam sicut ibi fideicommissum cessat ob natiuitatem filiorum, nec sustinetur, quamvis filij obierint & trad. Oldr. conf. 2. l. 1. & 141. l. 1. conf. 66. lib. 3. qui dicit hoc procedere etiam si filij decesserint in ætate pupillari, imò si vno momento viuauerint & in præposito testamentum ruptum natiuitate posthumus sustineri non debet, et si posthumus obierit. Quinimo à priori facit, nam filij in eo textu prædeceferunt patri. In nostro autem casu posthumus decessit mortuo patre.

Ad hæc et facit textus in l. cum vxori C. quando dies legatū cedat vbi vxori vsusfructus fundi fuit legatus, & eius proprietatem liberis habuerit, dicitur nato filio statim cedere diem proprietatis legatæ; nec quicquam obesse, si is decesserit.

Septimo confert textus in l. maritus ff. locat. vbi sufficit quod domum, quam ædificat quis promissit, esse semel ædificatam, licet statim naturali vicio cadat. Sic in præposito sufficit testamentum semel esse ruptum agnatione posthumus, quamvis deinde posthumus statim post natiuitatem moriatur.

Octauo facit textus in l. lex factio C. si quis autem suscepit ff. ad trebel. vbi ex iudicio si sine filijs decesserit, exigitur, si grauatus liberis reliquerit, et si liberi illic moriantur & ponit Oldr. d. cōf. 2. l. 1. & 141. Sic ergo & testamentum natiuitate posthumus ignoranter præteriti rumpitur, nec confurget etiam posthumus illic moriatur.

Nono conuenit doctrina Bal. in l. si pater num. 9. ff. de hered. instit. vbi dicit, quod ad exclusionem substitui liberis sufficit, quod quis in mentem sit hæres.

Decimo proximè ad stipulatur. Nam si donatio sit reuocata per fupsectionem liberorum iuxta l. si vnquam C. de reuocan. donat. non reuocatur, quāuis liberi illic moriantur. Bar. in l. i. titia scio §. Imperator num. 10. & ibi Bal. circa fin. ff. de leg. 1. idem Bar. conf. 235. sub num. 1. Alber. in d. l. si vnquam ante & post num. 3. Corn. conf. 176. num. 24. & conf. 234. num. 1. lib. 2. Soc. conf. 226. sub num. 9. lib. 2. Aret. conf. 93. sub num. 5. ver. Præterea si donatio. l. 1. conf. 66. num. 28. lib. 3. Sic ergo & c.

Vndecimo nam statim & statuto quod masculus excludat feminam à successione patris, satis est ad exclusionem feminæ quod tempore successione extiterit masculus, licet illic decesserit. Bar. in l. fin. ff. de tertyl. Aret. conf. 258. num. 5. ver. Circa secundum. l. 1. d. cōf. 66. num. 16. & 27. lib. 3.

Duodecimo facit textus in l. 1. §. oportet ff. de excus. tut. vbi excusatio tutelæ ob numerum filiorum non igitur si filij postea decesserint.

Decimo.

12 Decimotertio semel extinctum † non reuiuiscit. l. qui res §. arcam ff. de solut. l. 1. Mautius §. duorum ff. de leg. 2. At testamentum per natiuentum posthumum semel reuocatum fuit ipso iure. Ergo &c.

13 Decimoquarto causa cessante non cessat effectus consummatus. l. fin. ff. vnd. lib. Bar. in d. l. titia scio §. Imperator de leg. 2. Alber. in d. l. in vquam C. de reuoc. don.

Decimoquinto probat tex. in l. filio præterito ff. de iust. rupt. & irri. test. qui inquit, quod filio præterito, qui fuit in potestate patris, neq. libertates, neq. legata præstantur, si præteritus fratribus partem hereditatis auocauit. At si bonis se abstinit, licet ex subtilitate iuris testamentum non valeat, ex bono tamen, & æquo sustinetur. Ex quo tex. colligitur quod vt testamentum, in quo filius sit præteritus, sustineatur, vel annulletur, attenditur solum an præteritus adeat, vel non adeat hæreditatem, non autem attenditur, an decedat vel non in ætate pupillari.

Decimosexto facit tex. in l. si filius qui in potestate fide liber. & posth. vbi dicitur, si filius, qui est in potestate, præteritus sit, & viuo patre decedat: testamentum non valet; nec superioris rumpitur. Et hoc iure utimur, qui tex. a fortiori facit; nam si testamentum non conualefcit, quamuis præteritus decedat viuo patre; qui dū post obitū filij non mutat testamentum, videtur cum eo velle decedere; a fortiori conualefcere non debet quando decedit mortuo patre, licet in ætate pupillari.

Nec obest, quod tex. loquitur in filio. iam nato præterito; non verò in posthumo. Nam ex hoc non tollitur vis inductionis, quæ in eo consistit, quod si testamentum est in quo præteritus est filius natus, non conualefcit, & hi decedat viuo patre, multo minus conualefcere debet testamentum, in quo posthumus sit præteritus, quamuis is decedat mortuo patre.

Decimoseptimo obstat tex. in l. si posthumus ff. de liber. & posth. vbi testator hæredem fecit Scium, & ab eo exheredauit posthumum nasciturum, & si Scius nō esset heres, instituit Caium, & ab hoc secundo gradu præterijt posthumus, moritur deinde testator, & nascitur posthumus; delibere autem Scio primo hærede an vellent adire mortuus posthumus; dicitur quod si Scius repudiet hereditatem, illa nō pertinet ad subititum, quia ab eo posthumus fuit præteritus, sed ad legitimos heredes. Qui tex. aperte decidit questionem nostram; eo quia posthumus, qui fuit præteritus, decessit in pupillari ætate, nam post natiuitatem decessit intra tempus deliberandi. Et tamen testamentum respectu substitui, à quo posthumus fuit præteritus, non sustinetur.

Nec obest, quod in tex. loquitur in posthumo nato post mortem testatoris. Nam idem est si natus esset viuo testatore, & mortuus esset delibere primo hærede; vt est tex. in l. si a primo ff. eod. tit. de liber. & posth.

14 Postremo hæc pars † probatur auctoritatibus omnium Doct. in d. l. 2. C. de posth. hered. inst. & Primò Cyn. qui in pluribus locis hoc indicat.

Primo in prin. dum ait, quod aut posthumus præteritus in testamento natus & mortuus est viuo testatore, & tunc testamentum valet de æquitate prætoris; Aut mortuus est post mortem patris, & tunc annullatur. Et sic absolute tenet, quod si posthumus mortuus sit post mortem patris, nulla habet distinctione an intra, vel post ætatem pupillarem testamentum non sustineatur.

Secundo dū respondendo oppositioni l. filio distinguunt, quod aut posthumus præteritus decedit post mor-

tem patris, approbato prius per eū testamento, & testamento de æquitate prætoris sustinetur. Aut decedit sine vi la approbatione, & testamentum non sustinetur subiungens. Aliud est ergo approbare, & mori, & testamentum sustinetur. Aliud mori post mortem patris sine approbatione, & testamentum non sustinetur. Et sic ad sustinendum testamentum totum viui consistit in approbatione, non autem in morte posthumum contingente in ætate pupillari.

15 Deniq. in fine, dum † compendium ex iam per eū dictis colligendo inquit. Aut præteritus est iā natus; aut nasciturus, si præteritus sit natus, & tunc ait, aut ille moritur viuo patre, aut post mortem patris; Pri non casu testamentum non valet. Secundo casu aut illud expressè approbat, & reconstituitur non approbat, & sic moritur, & tunc non valet. Si verò præteritus sit posthumus, & tunc ait, aut ille moritur viuo patre; & testamentum reconstituitur; aut moritur post mortem patris; & tunc si illud approbat, reconstituitur; si non approbat, non valet. Et sic semper absolute tenet, quod si quando posthumus moritur post mortem patris sine approbatione testamenti, illud non valet.

Secundo eandem opinionem tenet Bar. in d. l. 2. q. ii & ipse distinguit, quod aut posthumus decedit viuo testatore, aut mortuo; primo casu testamentum reconstituitur. Secundo verò casu distinguit, aut decedit statim, & testamentum non sustinetur; aut post longum intervallum ita quod potuit approbare, & improbare testamentum; & tunc testamentum sustinetur. Et sic & ipse ad sustinendum testamentum, quando posthumus moritur post mortem patris, totum viui facit in approbatione reconstituenti, non autem in ætate pupillari. Quinimo distinctio Bar. expressè a iurista opinionem Theaur. cum Bar. dicat, quod si posthumus longo tempore viuat post mortem patris, inde resultat approbatio testamenti, si verò statim decedat, testamentum non conualefcit.

Et cum etiam Bar. cōstituat fundamētū in approbatione, si quis quod quandoque posthumus est in ætate pupillari, non dicatur approbare testamentum, vix ita dicitur.

Tertio idem tenet Bal. ibid. in pluribus locis, & primo in prin. dum inquit, quod abortiuus non rumpit testamentum, sed si viuus nascatur, testamentum rumpitur ipso iure, licet statim moriatur.

Secundo num. 2. dum notat quod viuo momento testamentum rumpitur, & postea non reparatur.

Tertio num. 3. dum soluit oppositionem in l. filio præterito dicens, ibi præteritus consensit testamento. hic verò decessit in tali statu, & ætate, quod non habuit sensum, nec auctoritatem confirmandi. Et sic clarè tenet, quod si posthumus decedat in ætate pupillari, testamentum non sustinetur, quia tunc non cadit approbatio, super qua ipse se fundat.

Sic etiā Ang. ibid. qui & ipse ait, quod si filius præteritus vixit post mortem patris tunc tempore, quod potuit testamentum impugnare, illud de æquitate confirmatur, secus quando illud decessit.

Idem quoque tenet Alber. qui per eandem vieta sequitur de more opinionem Cyni.

Salve. patet, qui est longa commentaria habet super dicta. tamen in effectu concludit, quod quando præteritus decedit post mortem testatoris; tunc confirmatio testamenti solum pendet à voluntate filij præteriti; nam velit illud expressè vel tacite approbare, vt per eum sub. num. 5. Et sub. num. 2. dicit, quod licet impubes non petierit bonorum possessionem vnde liberi; non propterea est approbatus testamentum, quia questio nullitatis differat in tempus pubertatis.

Et patet sub num. 7. querendo quanto tempore filius prateritus tacendo præsumatur testamentum approbare ait. *Ius ergo dicendi nullum est ibi impuberi perperam. & similiter petitioni hereditatem à scriptis, nisi petitioni hereditatis sit præscriptum.*

Et sub num. 8. concludit. quod posthumus volens dicere testamentum nulli de iure civili auditur perpetuo; & sic non dixerit reconalescit, si tanto tempore vixit, quod tacita approbatio ei imputari possit.

Et sic & ipse constituit fundamentum super approbatione testamenti admittens, quod impubes non dicatur approbare; & sic directio contra opinionem Thefaur.

Corn. itidem cum in prin. quàm sub num. 2. In principio enim inquit, quod si posthumus natus fuit in vita testatoris, sed post testamentum, & decessit post mortem testatoris, habet locum in filio præterito, hoc est, quod debeat attendi an approbaverit vel improbaverit testamentum.

Sub num. verò 2. inquit quod in l. filio præterito, filius prateritus approbavit testamentum, in ea autem l. a. decessit in ea etate, in qua non potuit approbare. Et sic et ipse tenet, quod si posthumus moriatur in pupillari etate, testamentum tunc non reconalescat, quia tunc non cadat approbatio; super qua ipse retum fundare non constituit.

Ican. Fab. quoque; qui beuiter inquit, Aut præteritus natus, aut posthumus, primo casu filio moriatur in vita patris, siue post non valet, nisi approbaverit expressè. Secundo casu si posthumus moriatur in vita testantis reconalescit, si post mortem, non, nisi tantum vixerit, quod approbare.

Ioan. Sighard. itidem num. 4. qui ait quod si posthumus præteritus nascitur, & illico moriatur, testamentum non valet. Et ait illam dici illud mori, quando moritur antequam sit baptizatus intra octo dies.

Et sub num. 5. patet distinguit, quod aut posthumus præteritus nascitur, & moritur viuo testatore, & tunc testamentum de acquiret reconalescit, ut nascitur, & moritur post mortem testatoris, & tunc licet statim moriatur, non reconalescit, quia semel extinctum amplius non reconalescit. Inter teipsum tamen §. sacra ff. de verb. oblig.

Sequitur etiam Donel. qui inquit, quod posthumus statim natus ipso iure sit hæres patris; & ideo licet incognescere moriatur, transmittit hereditatem quesitam ad quosvis eius hæres legitimos.

Ex quibus constat hanc esse receptissimam omnium Scrib. opinionem, nimirum, quod licet posthumus statim natus moriatur, & sic intra etatem pupillarem, non per hoc reconalescit testamentum.

Non obstant contraria, & Primo rex. in d. l. consiliu

tur §. si post, & non tantum contra l. filio præterito. Primo quia ibi non constat, quod posthumus esset præteritus ignoianter. Vltimus posthumus ibi decessit viuo testatore, vbi per gl. & Bar. in fin. quo. casu, ut dictum est, codicilli fuisse iuncti, & etiam testamentum de quo agitur prætorio, non de iure civili, secus verò quando posthumus decessit mortuo testatore, qualis est casus noster. Insuper codicilli confirmati ibi fuerunt, ut valeant etiam post natiuitatem posthumi, ut patet per gl. & Bar. ibid.

Non obstat rex in l. acquissum, Nam ille rex. nil facit, quia loquitur de bonorum possessione, & solum cum possessionem contra tabulas, vel quia illam repudiare, vel decedant, tunc scilicet hæres admittitur. Qui casus differt à nostro, vbi etiam præteriti decedant in pupillari etate; & tamen iam de iure acquissum est

hæreditatem, quia ipso iure sunt hæres.

Non obstat rex in d. l. posthumus. Quia loquitur in posthumum nato, & mortuo adhuc viuo testatore; ut per Bar. & omnes Doct. ibi. Et contra t. ex illis verbis viuo testatore natus decessit, quæ simul leguntur, quod natus decessit viuo testatore; alioquin si solum intelligeretur, quod esset natus viuo testatore, sed postea quod decessit, decessisset, sequeretur quod et si obisset post etatem pupillarem, testamentum tamen luit necesse, quod etiam Thefaur. negat. Præterea nos sumus in posthumum nato post mortem testatoris; & sic nil facit.

Non est etiam quod posthumus præteritus per clausulam codicillarem dicatur grauitus per fideicommissum. Quia hoc non procedit in posthumum ignoranter præterito, ut in alio responso demonstrauit. Præterea si hæc ratio esset vera, procederet etiam post etatem pupillarem, quod tamen negat Thefaur.

Quare concludendum est absolute testamentum an nullum præteritione posthumi non valideri etiam si decessat in pupillari etate, quicquid Thefaur. dicat. Et ex his &c. Saluo &c.

Laus Deo, & Beatissimæ Virginis.

ARGUMENTVM.

DONATIO si sit facta uni, & post eum alijs vltioribus; & ille primus alienet, an eo mortuo vltiores donatarij agere possint ad bona reali, vel hypothecaria, aliaue actione late examinatur.

SVMMA RIVM.

1. **N**on donatio causa mortis fieri potest vltiori, & fideicommissaria substitui.
2. **E**x fideicommissaria facta in donatario causa mortis an deducatur legitima, & rebellantia.
3. **F**ideicommissaria an fieri possit in donatione inter viuos.
4. **P**actum de succedendo non valet etiam cum iuramento.
5. **I**n contrahibus induci potest quidam ordo succedendi de viuo in vultum.
6. **I**n donationibus inter viuos directa substitutio fieri potest.
7. **A**gens sine iussu repellitur ab actione, non inter viuos in iudicio.
8. **R**ei vindicta supponit dominium agentis in rebus.
9. **D**ominium hæres non donatarius transiit, & quia filij plene iure transiit in iurium viuentem.
10. **E**odem tempore duo non possunt esse in solidum domini.
11. **D**ominium supradictum ad vltimum vltioribus fieri potest.
12. **A**lio realis non competit secundis donatarijs, vel alijs non vltioribus.
13. **R**endenda etiam in pactis ad alienationem facientem, transiit dominium & vendicari non potest.

Non enim potest ob eundem rem alienari, & vendicari non potest, & si non habet fructus habet dominium dominium non

Adiit Deus, & Beatissima Virgo.

N^{ON} DERA donauit Iuliano eius filio, il liusq; filijs, & descendebis multa bona; que Iuliano vendidit Vgulinis: Nunc Ladi defendentes à Iuliano agunt, contra Vgulinos pro consequendis dictis bonis. Dubitatur an sint audiendi.

Super qua questione summo perè ardua emanant diuerſa reſponſa cum Iureconſultorum Florentinorum. vbi cauſa agitur, quàm & aliorum, diuerſeq; etiam late fuerunt ſententia.

Ego verò de hac questione interrogatus eorum ſententia me ſubſcribo, qui opinari ſunt Landos iniuſte agere.

1. Licet. n. in donationibus ꝛ causa mortis locus ſit nō tantum vulgari ſubſtitutioni, p. d. ſtipulatione intercedente, quiliſ eſt cauſa l. vt hereditus ff. de leg. 2. vel non intercedente. l. vnic. §. quod ſi in medio C. de caduc. tol. Sed etiam fideicommiſſaria: Cum pater §. eorum ff. de leg. 2. Paul. conf. 384. lib. 1. cum ſim. vt per Menoch. conf. 85. num. 29. ſi tamen donatio cauſa mortis ab eo fiat, qui teſtari valeat. Peregr. de fideic. art. 1.
2. num. 13. Ex qua fideicommiſſaria ꝛ in donatione cauſa mortis facta non tantum legitima deducenda eſt l. quoniam in prioribus C. de inſtit. ſed & trebellianica. & ſic duæ quartæ vt probauit Gabr. conf. 16. lib. 1. de qua te Peregr. de fideic. art. 51. num. 22. In donatione ꝛ tamen inter viuos, quicquid dicant Marz. Petr. & alij inferius citandi fideicommiſſaria non eſt locus, quia ea, quæ ſupremi iudicij ſunt, quæſe eſt fideicommiſſus §. in primis Inſtit. de ſing. reb. per fideic. relict. conuentionibus deſerui nō debent. Bar. conf. 212.
4. Dec. conf. 235. & conf. 494. Inſeq; nec paſſi t de ſuc. cedendo valet, ſiue ſimplex, l. paſſum quod dotali C. de paſ. l. ſtipulatio hoc modo concepta ff. de verb. oblig. l. ex eo C. de iur. ſip. ſiue reciprocum l. licet C. paſ. C. iur. lun. conf. 15. Pedem. decif. 100. num. 19. cū ſeq. etiam appoſito iuramento. Alex. conf. 38. lib. 3. Soc. lun. conf. 44. per totum lib. 2. Burp. in l. ſin. num. 191. C. de paſ. Et in propoſito ꝛ vt fideicommiſſaria in donatione inter viuos fieri nequeat. Gugl. Bened. inc. Raynuius verbo ſi abſq; libris moreretur ſub trad. de fideic. ſubſtit. num. 20. de teſtam. Ruin. conf. 16. ſub num. 15. lib. 2. conf. 7. num. 14. lib. 3. & conf. 214. ſub num. 26. lib. 1. Dec. conf. 613. num. 2. Alba conf. 321. num. 11. Menoch. conf. 85. num. 28. qui alios citat. Rim. conf. 566. num. 6. & conf. 702. num. 21. Viu. decif. 186. num. 1. lib. 1. Peregr. d. art. 1. per plures col. & in propoſito num. 15. & art. 51. ſub num. 2.

Nec aliter repugnant citata in contrarium per D. Aſcanium Raynaldum olim Rotæ noſtræ, quæ Florentinæ Auditorem in eius decifione in hac cauſa habita. Nam l. vt hereditus de leg. 2. ab eo citata procedit in donatione cauſa mortis. & in vulgari, atq; vbi adeſt promiſſio. Menoch. conf. 85. num. 30.

Paul. Caſtr. cōf. 384. lib. 1. etſi corrupte allegetur, conf. 185. admittit quidem directam, & obliquam ſubſtitutionem, ſed loquitur in donatione cauſa mortis. Soc. lun. cōf. 118. num. 8. lib. 2. expreſſe nō loquitur de fideicommiſſaria, ſed ſimpliciter de ſubſtitutione allegando, quorūſ Cade don que ſub mod. quæ cum procedat in directa, & ipſe intelligendus eſt in his terminis. In conſultem 185. num. 6. loquitur tantum de voluntate donantis.

Aymo conf. 19. num. 18. etſi male citetur num. 10. P 2 ſimpliciter

10. Modus implendus in perſonam tertij, an tribuas actionem illi ſeruo.

11. Donatio facta alicui per multos illius gradus primo ſcilicet donatario pro alijs ſtipulante, an valeat, & poſt renouari, & num. 23. & 24.

12. Beneficia donatariarum in reſtitutione bonorum, an eis obſiſſa ſint.

13. Actio ſine ceſſione an quatuor ex ſtipulatione alteri facta.

14. Actio reali competis pro fideicommiſſa in vltima voluntate facta.

15. Ratio ibi assignatur.

16. Dominium tranſfertur ipſo iure abſq; traditione in legatis, & fideicommiſſis ſecus in contractibus.

17. Donatio facta citio, & eius filijs non poſſet renouari ad praiudicium filiorum etiam conſentiente primo donatario, quando eorum nomine facta eſt ſtipulatio. & num. 41.

18. Conſtitutum non operatur poſt mortem conſtituentis. Limitatur quando conſtitutum eſt purum, & ſolum dilatum poſt mortem quò ad executionem num. 32.

19. Sed quidſi appoſita ſit clauſula ex nunc pro ut ex tunc num. 34.

20. Donatio facta citio & eius filijs, filij viuente patre habentes, & poſt illius mortem executionem. Declarat ibid.

21. Conſtitutum conditionale an pendente conditione tranſſerat aliquid ius.

22. Clauſula ex nunc pro ut ex tunc quid operetur.

23. Conſtitutum aliud eſt quòd conferatur poſt mortem conſtituentis, aliud, quòd conferatur poſt mortem alterius.

24. Dominium quando eſt limitatum ad vitam primi donatary tunc non videtur requiri alia traditio in perſonam aliorum donatariarum.

25. Sed vide ibid.

26. Vitale dominium abſq; traditione tranſfertur, vt vitale reali agatur aduerſus tertium poſſeſſorem.

27. Sed vide ibid.

28. Creditor ſi vendat pignus non tranſfert dominium.

29. Empior cum pacto de reuocando ſi offerat pradium, & deponatur an vitale dominium ipſo iure tranſcat in venditorem.

30. Hypothecaria actio non competit ſecundis donatary. Sed quid appoſita hypotheca in contractu vide ibid.

31. Hypotheca non auget, ſed roborat obligationem.

32. Prohibita alienationis bonorum cum illorum hypotheca, vt impediatur alienationem bonorum hypotheca debet eſſe ſpecialis.

33. Non requiritur tamen quòd ſit particularis num. 48.

34. Auctoritas apprehendens poſſeſſionem bonorū propria auctoritate irritum hypothecam.

35. Sed an ſit tacita, vti expreſſa vide ibid.

36. Hypothecaria agi, non poſſet niſi ſalla exenſione. Limitatur num. 49.

37. Actio perſonalis non competit contra ſingularem ſucceſſorem.

38. Sed an in ſubſtitutum vide ibid.

39. Officium iudicis non competit contra certum poſſeſſorem.

40. Conſeſſoria vel negatoria ſolum competunt pro iure in re parati.

41. Publiciana non datur contra titulo poſſidentem.

42. Prohibita alienationis facta in contractu non impedit alienationem, & translationem de iure.

43. Sed quid ſi alienans habeat dominium limitatum vide 2 num. 55. ad ſinem vultuſe declaratur.

simpliciter de substitutione loquitur citans d. l. v. hereditibus & d. l. quoties, quæ procedunt in directâ.

Narr. conf. 474. num. 1. loquitur in conuentione inter duos fratres facta de non alienandis immobilibus ad effectum ea conferuendi in familia. quod est diuersum à substitutione.

Marzar. q. 2. Epit. fideic. solum largo modo fieri fideicommissa in contrahibus inter viuos admittit.

Perr. de fideic. q. 4. hoc bene affirmat, sed pessime loquitur, dū ait nō esse dubiū substitutionē fideicommissariā fieri posse in cōtrañib⁹; nā cōsuevit ex prædictis.

Bar. conf. 72. lib. 1. & Gozad. conf. 87. num. 11. & 17. loquuntur in pactis inter duos celebrato, v. altero decedente sine filiis alter habeat bona, quod differt à terminis nostris, quia illud si sit restrictum ad certâ bona, non dicitur valere iure successione, sed donatione & pacti. Dec. in d. l. pacti § dotali C. de collat.

Burl. & Hód. amplius illi cōf. 136. iuste cōf. 40. lib. 1.

Surd. conf. 247. num. 3. recte ponderat magis descendit in nostram sententiam inferius num. 4.

Odd. conf. 39. num. 13. non firmat hoc, sed dicit fideicommissum in contrahibus, fidei contrahentes se ad in stat fideicommissi grauari posse.

Olach. decif. 85. nu. 6. solū dicit in cōtrañib⁹ substitutionē fieri posse; sed nō loquitur de fideicommissaria.

Oldr. conf. 139. primo dubio, nobis fauet; quia negat posse in contrahibus dari successione, sed solū ex testa mento vel ab intestato.

Quamvis autem propriè in contrahibus fideicommissum nequeat, pactū tamen & stipulatione inducitur quidam ordo succedaneus per quem bona de vno in alium deueniunt. Cugl. B. nec. vbi supra num. 20. Albi d. conf. 321. num. 2. vbi Adden. & conf. 461. num. 5.

Odd. d. conf. 39. sub num. 13. Surd. d. conf. 247. num. 4.

Peregr. d. art. 1. num. 16. & d. art. 57. Qui ordo, vt ex infrascriptis constabit, valde differt à fideicommissio, cūm alia, & alia denotat actiones; et si Surdo controuersiā videatur de verbis, non de sensu, quī falsari potest, vt loquitur in casu suo, at hōiūm irridendum est.

Illud autem pro absoluto recipitur. In donationibus tamen inter viuos directam substitutionem fieri posse, d. l. quoties C. de don. quæ sub modo vbi Scrib. omnes Menoch. d. conf. 85. Surd. vbi supra Quare ex his sequitur Landos in hoc iudicio succumbere debere.

Cūm ipsi agant ex fideicommissio contra Vgulinos.

Nec eis prodest substitutio facta in dicto contractu, quia illius virtute nullam habet actionē aduersus Vgulinos singulares successores, & sic intrat regula 1. si pili §. videamus ff. de neg. gest. l. quoties §. item temporali ff. de admin. tut.

Quod autem Landi nullam contra Vgulinos habere actionem probatur.

Primò. n. vili rei vendicatio eis nō cōpetit. Quoniam hac in agēte supponit dominum l. officium l. rem.

1. vendicatio ff. de rei vendic. §. 1. Infi. de act. Quod in his donatariis non refidet. Namque dubium non est in Iulianum primum donatarium illud fidei translatum per donationem, cūm duo extrema habilia concurrerent, à quo naturaliter, & ad quem potencialiter. Quo Iuliano viuente certum est eius descendentes prædictis non competere aliquod dominium, tūm quod donatio erat expressè facta Iuliano, & successore eius si

10 l. ijs, & ob id 1. in solidum Iulianus viuens erat dominus, Corn. conf. 173. sub num. 26. lib. 2. Dec. conf. 238. sub num. 6. & conf. 607. num. 18. Peregr. d. art. 57. sub num. 6. præsertim quia filij nondum erant in rebus nā tota Corn. in eod. loco; tūm quod eodem 1. tempore eundem rei duo domini esse nequeunt etiam iuris in

tellectu l. 3. §. 2. contrario ff. de acq. pos. l. si vt certo §. si duobus vchiculum ff. commod. Guid. in proposito decif. 512. Bo verò defuncto cūm nulla traditio subsecuta sit iuxta l. traditionibus C. de pact. Egid. conf. 39. num. 13. & 14. donans iam defunctus esset, itaq; propterea nullo iure gauderet. §. deinceps Auth. de nupt. stante præterito translatione facta in Iulianum; neq; extraret pactum legis commissorie, & adiectionis in diem, quo casu traditio non esset necessaria. l. pen. C. de adit. ad. Bar. in l. si de donat. nec simus in casu, in quo ipso iure transferatur dominium. Restat vt nullū dominium dicatur in hos donatarios translatum, & cōsequenter nec rei vendicatio competat.

13 Id verò 1. maxime probatur ex l. quoties C. de donat. quæ sub modo. Vbi actionem personalem induit esse magis cōmuniter Scrib. affirmant. Et quoniam per eū rex. in donatarios vtilis actio translata est, quæ competeat donanti. Ideo debet dici vtilis personalem, nam donanti conditio competeat, quæ est personalis l. l. C. eod. tit. de don. quæ sub modo.

Et in specie vt secundis vterioribus donatariis rei vendicatio vtilis nequaquam tribuatur. Guid. Pap. d. decif. 512. per totam Corn. conf. 173. num. 24. ad fin. lib. 2. Soc. conf. 115. in vlt. verbis lib. 4. Bertr. conf. 135. 276. & cōf. 285. vol. 1. partis prioris. Tiraq. d. l. iur. conti. p. 1. par. 3. ampliat. q. 3. vbi refert secundum hanc sententiam fuisse iudicatum à Senatu Parisiensis. Alciat. in l. traditionibus in fin. C. de pact. in conf. 99. num. 1. vbi de magis communi & conf. 578. num. 1. Egid. Bellam. conf. 39. in secundo dubio præsertim à num. 33. ad 16. Adden. ad Dec. conf. 238. in verbo Translatum, vbi aiunt ita fuisse iudicatum, & sententiam iterum confirmatam fuisse. Rip. in l. fin. num. 139. C. de reuoc. don. Didac. lib. 1. Var. resol. c. 14. sub n. 3. vbi apertè falsam sententiam Declij nūncipat. Suares. in Theaur. recep. ff. de lib. 1. verbo Donatio num. 212. Inquiens Dec. & alios perperam, negligenterq; sensisse, & citat quosq; Gomes. ad l. 40. Taur. Idem alle gat. 19. Molin. de primog. h. lib. 3. c. 2. num. 21. Menoch. conf. 85. num. 32. Magon. decif. Florent. 77. num. 7. vbi memora t. hanc causam Landam & decif. 102. num. 18. quæ est consuetudo Rotæ Florent. Sic etiam Rot. Rom. decif. 537. p. 1. nouis. vbi erat appositum constitutum, & data authoritas capiendi possessionem propria authoritate, quæ diligenter est consideranda.

Nec repugnat his l. l. C. de don. quæ sub modo. Quia

14 omnes 1. conueniunt nemine dissentiente speciale esse fauore alimentorum. Egid. d. conf. 39. sub num. 15. Co uar. d. c. 14. num. 4. Bal. in d. l. ea lege numer. 1. t. Verf. Oñatio C. de cond. ob caus. vbi Saly. num. 8. cum pluribus fin.

15 Non etiam obstat quòd multi 1. Scrib. fateantur dari realem vtilitatem. Tūm quia ex citatis ad hoc probandū multi non loquuntur in terminis nostris. Tūm quia loquentes pauciores sunt numero nostris, minorique ponderis.

Spec. n. de locato §. nunc aliqua. q. 70. in contrariū

16 adductus loquitur 1. in Emphyteusi, à qua ad donationē nō tenet argumentū Soc. cōf. 66. nu. 5. lib. 3. Tiraq. ad l. si vniūm in verbo donatione Largius nu. 340. C. de reuoc. don. & hoc ob multas specialitates consideratas ab eod. Spec. in illo §. nunc aliqua num. 195. Ergo vlt. tra. alios considero hanc rationem. Nam quando quis donat, nec vtile nec directum sibi retinet dominium, propterea si donatarius contrāfaciat legibus donatio nis, nō potest donans aliquam rei vendicationem intentare, quæ ratione donum sibi tribuitur, sed tantum condictionem, ob idq; nec secundus donatarius poterit vti

dicacionem inter se cum iſte habeat tam actione, que
competeſſe donanti d. l. quoties. At quando in emphy-
teuſim conceditur, retinetur pro ſe dictum dominum. Va-
de actio realis ad eius commodum naſcitur. Quare faci-
liſſime ut actio quocumque realis tribuitur ſecundo emphy-
teuſi, cum in primis non eſſet etiam actio liberum ab
omnibus ſicut in ſimili quocumque videmus, quod ſi inter
17. ius donata ſi ſit res eo pacto, non alienetur ſi contraſ-
tus ſit, de ſit alienata, alienatio tenet, perſonalis tan-
tūm agitur ad intereſſe l. ea lege C. de cond. ob cauſ.
l. v. ita quis ſ. ea lege off. de verb. oblig. At ſecus quan-
do traditur ius directi domini in re habet, nam reali
agitur ad reſciſſionem alienationis. Bar. in l. q. l. ius ſ. di-
cti vbi Ferdin. Loſez. num. 165. Ciron. 94. Ver. Quare
Ruſa. num. 702. Soc. in l. num. 1990. Rip. in l. 87. Ab-
el. num. 36. Bar. in d. l. ita quis ſ. ea lege num. 3. &
etſi Ang. in prin. Alber. in d. l. ea lege vbi amplē Salyc.
Præterea Spec. vtriusmodi dicitur Alciat. de conf. 99.
& 178. nō loquitur quādo ſuſceſſit pluriſ ſuit reſe-
ſſus vni ſcilicet poſt mortē alterius. Sed quando duo-
bus eodem tempore, cū hoc v. vniſ præmoriens
pater ad alium pertineret hoc. n. cauſa vtriusq. dicitur
tūc res inſolidatur, ſed per concuſum ſibi faciunt partes
iuxta ea que habentur in l. re conſiſtendi vbi Bar. & alij
ſ. de leg. 3. et ſi ſ. ſi eadem cauſa de legat. Quamobrē
altero deſiciente non eſt opus noua traditione vtriusq.
inter Spec. dicit, ſed præterea non eſt mirum, ſi ad alterū
res pertineat, quia dominium de nouo non acquiritur
ſed antiquum reuocatur quod punctualiter reſponden-
do deducit Couar. diſpo. 1. Van. reſol. c. 14. ſub nū. 31
Que ratio non militat, quando vni poſt alterum eſt do-
natum, nam ſecundus ab initio nullam habuit tradi-
tionem, nec per conſequens dominium. Coton. di
conf. 73. v. de legat. 3. p. 1. v. de legat. 3. p. 1.
Ex his quoque ſatisfit dicto Specul. dum in cod. ſ.
nunc aliqua num. 195. citatur, quia ipſemet dicit ſpe-
cialiter eſſe in emphyteuſi.
Dec. conf. 38. aliaſ 239. num. 6. & conf. 607. num.
10. & ſeq. ac in l. traditionibus num. 14. C. de pact. hoc
tenet, & ſuit opinio, quoniam ipſe ſemper tenuit. Sed ta-
men animaduertendum eſt, cum non loqui
facta iam alienatione, nam in conf. 239. ſolū bona
ſuerat obligata, & vult reali agi contra heredes dona-
tarij. In l. traditionibus, nam dicit quod bona eſſent alie-
nata vel hypothecata. In conf. 607. num. 12. in fin. vide-
tur hoc tangere, ſed tamen ſe remittit ad ſcripta in d.
conf. 239.
Bal. conf. 238. lib. 3. ſolū querit an modus ſi im-
pendus in perſonam tertij pariet illi tertio actionem.
Iſte diſtinguit inter cotractum, & vitium voluntatem
loquensq. de cotractu, ac non tribuere actionem, præ-
terquam in cotractū donationis. Quod nec nos ne-
gamus, ſed dicimus eſſe perſonalem. Neq. Bal. aſſer-
tat eſſe realem cū ſimpliciter de actione loqua-
tur.
Alex. conf. 24. num. 2. lib. 3. non videtur hoc firmare,
quia loquitur per verbum videtur. Et proponit in ratio-
nibus dubitandi hanc conſiderationem: poſtea q.
in progreſſu conſilij tenet oppoſitum ex eo quod ratio-
ficatio non erat ſubſequuta, quoniam eam conſide-
rationem in indiuiduo non reſellat. Præterea fundat
ſe ſuper dicto Spec. cui ſupra ſuit reſponſum.
Aymo. conf. 19. num. 9. non firmat hanc ſententiam.
Imo potius tenet oppoſitum. Citat. in primis Dec. Et ni-
hilominus poſtea hinc verba addit Circa dictū tamen
Dec. vbi Bellam. in contrariū conf. 39. qui Bellam. eſt
acertius deſcribit noſtra ſententia. Itaq. cū poſtre-
mo eſſet Bellam. dicendi eſt eius opinionem magis
probare, quā Decij. Cū præſertim in conſulendo
Lib. II.

non ſoleant citari in contrarium authoritates, quoniam
reſ. reſpondetur ſi Aduocatus proſe. exur. vbi tenet
ſententiam. Bar. in l. 1. traditionibus eſt citet Dec. non
tamen eius ſequitur, ſi recte conſideretur, quoniam con-
cludit magis communem eſſe excepto pacto legis con-
ſuetudine, ad indiuiduoſq. in diem dominium ipſo iure ſi-
ne traditione non tranſferri. Bar. in l. 1. traditionibus
Sutren. ad repet. l. quoniam in prioribus 8. q. C. de
inſol. teſtami. dari vtilem actionē ſolū ſcribit, non de
clarans an ſit vtilis realis, vel perſonalis. Et quoniam
num. 6. dicit competere actionem, & realem actionē,
tamen tunc non loquitur attentio iure communis, ſed l.
particulari Regni ita diſponente.
In allegat. autem 19. tamē abeſt, quod hanc tenet
opinione, quod imo contrarium aſſerit, multa ad
comprobationem adducens.
Caſſan. obſol. 31. num. 52. & ſeq. 7. hoc firmat contra
Nag. conf. 532. num. 22. & ſeq. 3. nos, ſed non loquū-
tur facta alienatione.
Gugl. Bened. ad c. R. ym. num. 1. Verbo. Si abſque liberis
moretur & citet de ſideic. ſubſtitu. 20. & ſeq. notat dū
d. l. quoties, ob quam vltimo ſubſtituto queritur vtilis
actio ex ſimplici pacto donatorij quod eſt exhorbitat
a regulis communibus, ſed non exprimit, quod in hac vti-
lis actio. Quoniam ſub num. 2. videtur tenere noſtram
ſententiam, dum concipit dicta verba non in rem, ſed in
perſonam donatarij & heredum inquit primum dona-
tarium, & eius heredem teneri reſtituere bona donata
adueniente die.
Alba conf. 36. huius rei nullam mentionem habet
ſolū querens an donatio ſi facta per multos gradus
primo donatario pro alijs ſtipulante valeat, & poſſit
vocari.
Clar. ſ. donatio q. 13. ſolū inquit vtilem ſine ceſ-
ſione competere, ſed non declarari, quia ſit hac vtilis.
Bero. conf. 64. lib. 1. nullibi dubitat que remedia co-
petant. Sed ſolū querit an præſentia ſi donatariū
in vltimo bonori eſt obſit. Sic & in cod. 30. lib. 3. ca-
tra caſum noſtrum loquitur.
Decian. reſp. 31. num. 63. & 4. r. num. 38. lib. 1. ſequi-
turo opinionem Decij.
Soc. lun. conf. 67. num. 27. allegatur, ſed ſine libro.
Et ego inſpecti omnes quatuor libros & nil dicit, ſolū
lib. 3. tractat an valeat huiusmodi donatio facta de
vno in alium.
Ang. in d. l. quoties ait, quod competeſſet vtilis actio
in rem. Sed hoc eſt contra omnes commentators illius
l. Imo contra ipſum tex. dicentem competere condi-
tionem, quæ vti perſonalis non poteſt concurrere cum
reali.
Soc. in l. Qui Romę ſ. Cohæres ſi. de verb. oblig.
nihil facit, ſolū. n. ſub num. 19. ait quod donatione fa-
cta, vt ſi extra familiam alienaret, pertineret ad alios
de familia videri, vt nec requiſitis illis de familia poſſe
donari, quia purificata conditione alienationis res eſt
ſubſtituta reſtitutioni, & illis de familia eſt actio quæ ſit
iuxta d. l. quoties, non dicit ergo, quod ſit actio realis.
Imo intelligit eſſe perſonalem cum ex d. l. quoties de-
rur perſonalis.
Idem Soc. in allegato conf. 125. lib. 3. ſolū inquit
donationem poſſe ſubſtitutis in donatione acquirere iux-
ta d. l. quoties ſed non loquitur de actionibus.
Rip. in l. ſin. num. 119. C. de reuoc. don. nihil de hoc
dicit. Imo num. 129. tenet non competere vendicationē
ob inobſeruantiam pactorum.
Idem in conf. 1. C. de don. que ſub modo vult bene
dari rei vendicationem, ſed loquitur in caſu, ſi quo do-
natus non præſtitit alimenta, qui eſt ſpecialis per
P 3

Tertio in pado habemus sustinentes, imò leges di-
centes secundis donariis non competere rei vendicatio-
nem etiam vilem. Igitur non est ut circa extranea &
non necessaria vagari velimus, quia in alijs casibus quæ
suo procedit Cour. d. lib. 1. c. 4. num. 3.

Quarto omni in casu dubitatio posset habere ali-
quem colorem, quando donans haberes penes se domi-
nium, cui n. posset quæri. An ex acta donationis so-
lo absque alia traditione, esset translatum velle dominii
in donatarium. Sed cum donans se illo spoliare id tra-
diderit in iustitiam primum donatarius, qui post mor-
tem donantis obijt, non potest tractari, quod in secun-
do donatarios translatum sit velle dominium.

Non obstat quod Doctores qui negat secundis do-
nariis dari rei vendicationem, loquuntur quando
nulla est stipulatio ad eorum commodum, & quando
verbis obliquis sunt vocati, quia sunt verba d. l. quo-
ritur, secus si directè, & secus si omnibus sit facta dona-
tio alio pro ea stipulante.

Primo, non in contrarium oblique vel directe secun-
dis donariis succedere debet, quia hoc non est dictum,
hec declaratum quavis sit stipulatio pro omnibus.
Igitur magis debet dici oblique esse vocatos. Bertr. d.
conf. 135. Paul. d. conf. 147. num. 1. & lib. 1. Egid. d. l. c. 6.
39. num. 14. Veri. Nonno. Hanc illa verba. Maxime quia
solum post mortem primi donatarii expressè sunt or-
dine successu vocati. Et hoc quod stipulatio sit con-
cepta post eorum mortem primi puto valde no-
tandum.

Secundo Bertr. d. conf. 176. num. 105. & 6. expressè
loquitur quando appositum est constitutum, & primum
donatarius pro alijs stipulatus est. Et tamen negat dari
realem, quamvis expressè non esset. In casu suo sti-
pulationem post mortem donatarii ordine successu pro
re in casu nostro, quod est fortius, nec dicat stipulatio
nem in casu suo ita intelligendæ esse, & in d. conf. 185.
lib. 1. pariter loquitur apposta stipulatione per nota-
rium. Realem etiam dari negat Corn. d. conf. 173. In
cuius quoque casu aderat stipulatio, constitutum & pre-
catum. In casu vero decif. 512. Guid. Pap. & Alciard.
conf. 99. quamvis non extaret stipulatio, secus tamen
donatarii non erant oblique vocati, & aderat constitu-
tum. Egid. loquitur in casu in quo dictum erat ple-
ni iure bona peruenire debere.

Insuper Dec. d. conf. 238. alijs 239. loquitur quan-
do per notarium stipulatum fuerat pro primo dona-
rio & suis quibuscumque liberis appposito quoque constitu-
to. Quem omnes alij supra citati reprobant. Igitur
apparet non esse constituendum, an appositæ
vel non sit stipulatio, & An filij directè, vel oblique
sint vocati.

41 Tertio vltra ea, quæ de stipulatione dicta sunt, stipu-
latio operatur acquisitionem iuris, & in his terminis
loquitur Rot. decif. 683. p. 1. nouiss. diuers. & ob id
non potest donatio concurrente stipulatione reuoca-
ri vt ex aduerso dicitur, sed non operatur translationem
dominii absque alia traditione d. l. traditionibus vbi
Scrib. Et authoritat in contrarium citata non obstat.
Nam Spec. & Cour. d. c. 14. loquuntur quando pluri-
bus eodem tempore facta est traditio rei insolidum.
Bertr. nobis fauente in contrarium allegatur. Decius est
reprobatus. Soc. conf. 115. num. 70. lib. 4. loquitur, vt di-
ctum est, respectu acquisitionis iuris ad impediendam
reuocationem donationis. Gram. conf. 19. num. 9. pro
vt allegatur, nihil de hoc dicit.

42 Non obstat quod in Emphyteuticæ acquisitione pro se
& filijs per mortem patris non requiritur alia realis
traditio ad hoc vt rei vendicatio competat. Paris. c. 65.
lib. 3. cum alijs sim. Quia hoc procedit ex parte do-

mini directæ sive fecerit à principio tradidisse sufficit.
Vnde de l. remph. 34. num. 6. nec continet. Vnde
mortuo emphyteuta debet tradere. Sed tamen hæc tra-
ditio primo facta non operatur, vt ceteri dicantur in-
habitationem rem emphyteuticam obtinere dominium
re maxime alienata. Corn. d. conf. 173.

Propterea quod ab emphyteuticæ ad donationem
non valet argumentum, vt supra fuit dictum.

Pro complemento tandem huius prime difficultatis
illud animaduertendum esse censetur.

Decis. nep. d. conf. 298. alijs 239. significat illius fa-
cto, quod donatarii secundis actione realem concedit, lo-
quitur in casu in quo bona donata non erant alienata, sed
erat am obligata, quo casu opioio contraria admitti pos-
se videtur. Vt si duos possumus distinguere casus. Alie-
rum quando bona donata velle sunt alienata. Alie-
rum quando non sunt alienata. Et si forsan sint obli-
gata, vt in nostra sententia superius à nobis considerata, vt
non detur realis, quia à dominium penes secundos do-
narios recedere non potest, ex quo fuit in alios transla-
tum. Secundo vero quod si quod dominium erat penes pri-
mum donatarium, quod per solam obligationem in al-
lium non fuit translatus. Idcirco eo mortuo potuit de
facili fieri in secundos donatarios transmissio, ex quo
in alios non fuit translatum, quando perfectum esset il-
lud in persona primi, vel secundi donatarii essent
illius hæredes. Proinde quæ potest competere rei ven-
dicationi, quod dominus conceditur, vt supra dictum
est.

43 Secundo hypothecaria non competit, quia vt di-
ctum est supra secundis donariis actio tantum, perso-
nalis competit. d. l. quæritur C. de donat. quæ sub mo-
do Rot. d. decif. 537. in fin. p. 1. nouiss. Egid. conf. 39.
sub num. 14. Soc. conf. 238. lib. 2. Bertr. d. conf. 135. nu-
6. d. conf. 276. nu. 1. Alciard. d. conf. 99. num. 11. & 578.
in prin. in d. l. traditionibus num. 90. ac in d. l. si ita quis
§. ea lege. Menoch. d. conf. 85. nu. 31. Magon. d. decif.
Flor. 102. num. 4. & 6.

Non obstat hypotheca posita in contractu dona-
tionis.

Primo quia illa respicit personam Andreæ donantis, &
est appositæ ad firmitatem, & robur donationis per ipsam
Andreæ factæ, non vt respicit donatarios inter se, sicut
constat ex illa clausula. Quæ quidem donationem promi-
ssi ipsi donanti habere iuram. Et ex illa clausula Pro
quibus &c. Et alia ratiocinatio &c. quoniam omnes clausu-
le respiciunt personam Andreæ & firmitatem contra

44 Aus. & hypotheca non auger obligationem, sed faci-
liorem in casu, in quo fuit induta, adhibet exactionem.
Salyc. in d. l. ea lege sub num. 7. C. de cond. ob causi. &
in puncto Soc. d. conf. 115. in fin. i. bi. quia donator tan-
tum hypothecam bona per Franciscum lib. 6.

Indè pariter cessat, quod in vestre instrumenti sunt vo-
cati descendentes primi donatarii. Sitque prohibita alie-
natio, & ideo hypotheca facta pro omnibus obseruandæ
etiam in his verificatur. Nam hoc admittitur, sed
semper respectu donantis qui intelligitur hypotheca-
casse bona casu quo vellet contrahere, atque reco-
dere ab illa vocatione descendentiæ, & prohibitione
alienationis. At respectu donatarii inter res ma-
ner in puris terminis iuris communis. Quæ interpreta-
tio confirmatur ex alia clausula. Cui quidem An-
dreæ &c.

Secundo quoniam hypotheca bonorum est genera-
lis: At hypotheca adiecta prohibitioni alienationis
ad hoc vt impediatur translationem domini debet esse
specialis, alioquin ad id ad interesset tantum datur ex
receptissima sententia Bar. in l. filiusfamilias §. diui vbi
las. Ambros. de Opiz. Ferdin. Loazes Alciard. num. 36.
vtr.

verf. Quod si duntaxat & alij ff. de leg. 1. Salyc. in d. l. ea lege C. de cond. ob caus. qui etiam plus putat non sufficere specialem Arret. in l. i. ubi assenti s. i. ff. de acqu. poss. laf. in præcit. s. ea lege l. si ita quis ff. de verb. oblig. post Imol. ibid. sub num. 8. vbi & Aciat. num. 5. Cagn. de communi in l. 2. num. 127. C. de pact. int. empr. & vend. Didac. lib. 2. var. resol. c. 15. Verf. ultimo est ad hæc vbi de crebriori Negus. de pign. p. 2. memb. 1. num. 5. Gabr. d. conf. 66. num. 9. & 10. lib. 1. Magon. decif. Lucens. 21. num. 5. Pereg. de veriori & receptio- ri d. art. 51. nu. 77. Etiam appositio iuramento, vt com- muniter subiungunt Scrib. in d. s. diui. Gabr. loco de quo supra, quicquid scribat Bec. causæ magis, quam ver- titati inseruiss. cōf. 80. nu. 7. lib. 1. Id verò maxime pro- cedit quoniā hypotheca non respicit substantiā conera- tus, sed est posita in clausulis executiui instrumenti, quæ in aliquo non solent alterare ad trad. per Dec. in l. non omnis num. 11. ff. si cert. pet. & conf. 305. num. 5.

46 Non obstat quod specialiter bona sint hypothecata ob clausulam omnia & singula quia non requiritur par- ticularis, sed tantum quodalis obligatio Natt. conf. 474. num. 12. & 13.

Etiam præterquam quod difficultatem præferunt quæ Natta exemplificando tradit ex scriptis per Giv. d. conf. 66. Loquirit Natt. quando bona mobilia & im- mobilia sunt expressa in hypotheca, secus dicens quan- do mobilium & immobiliū non est facta mentio. qui est casus noster, cum simpliciter omnia, & singula bona sint hypothecata.

Ultra quod donatio est restricta ad certa bona: Hy- potheca autem respicit omnia bona tam præsentia, quam futura. Igitur est generalis ex ijs, quæ subiungit Natt. num. 14. Becc. d. conf. 80. num. 9.

47 Non obstat quod sit data & authoritas apprehenden- di possessionem bonorum donatorum propria autho- ritate, quæ tribuit hypothecam. Bal. in l. Creditor. s. post diuisionem & ibi Alex. in addit. ad Bar. ff. qui por. in pign. Negus. de pign. 3. par. 1. memb. num. 4. Afflic. decif. 201. num. 1. vbi Vrsil.

Primo quia talis licentia intelligitur quod ad primā apprehensionem. Quæ tamen fit facta à Iuliano: Igitur euanit licentia ex ijs, quæ de constituto supra dicta sunt. Maxime cum ipsi constituto sit adiecta.

Secundo ex huiusmodi licentia nascitur bene hypo- theca, sed tamen non dicunt prædicti Doct. esse hypo- thecam expressam: quinimo est tacita, quæ propter non impedit translationem domini Rip. in præcit. s. diui numer. 87. & Ferdin. numer. 175. Verf. Certe attenta.

Tertio quia non constat de dominio Andreæ donan- tis, de quo Vgolini, qui sunt emptores bona fide, & cau- sam immediatam ab eo non habuerunt, possunt oppo- nere. Negus. de pign. 3. memb. 8. par. num. 8. verf. Tertia conclusio.

48 Quæto quia nondum facta est excussio contra do- natarios, sicut erat necesse antequam hypothecaria age- retur contra tertios. Auth. hoc si debitor vbi Bar. Bal. Sal. & alij C. de pignor. Ceph. conf. 98. cum fin.

49 Non obstat quod notorie non sunt soluendo. Tūm quia hoc negatur. Tūm & quia sactem requirebatur sen- tentiæ declaratoria Rom. conf. 211. num. 4. vbi Mand. plenè qui de coniunctis testatur. Idem Rom. conf. 241. num. 7. Alex. in l. exiit sub num. 7. de acqu. pos. Bero. conf. 80. num. 6. lib. 3. Bellon. conf. 34. num. 4.

Quinō hypotheca comprehendit tūm bona An- dreæ donantis. At bona donata, de quibus agitur, non erant amplius illius donantis rēpore, quōpse hypothe- cauit bona, quia iam erant effecta donatarij primi, in- quem fuerat vigore donationis & pactōrum in ea pos-

torum translatum dominium, quod de facili non pote- rat auferri, vel ex solo pacto retrō transferri: Igitur nō comprehendunt sub dicta hypotheca quantumvis incontinenti, & in eodem instrumento posita. Ne- gus. de pign. 4. par. prin. num. 35. Verf. Sed insurgit cū multis seq.

50 Tertio Personalis actio non competit, quia non da- tur contra singularem successorem, quia defi- cit principia obligationis, ex quibus oritur talis actio. l. fin. s. fin. ff. de contrahen. empr. l. 1. s. si hæres ff. ad treb. l. 2. in fin. ff. de hered. vel ad. vend. Roc. d. decif. 537. in fin. p. 1. nouis. Gabr. d. conf. 66. num. 17. lib. 1. Soc. conf. 236. lib. 2. & 115. in fin. lib. 4. plenè Egk. d. conf. 39. num. 2. verf. Et idem: Bertr. d. conf. 276. nu. 3. Aciat. conf. 578. num. 1. & in d. l. si ita quis s. ea lege in prin.

Nec in subsidium etiam competere potest, quia su- mus in contradiculis, non in vltima voluntate, & in sin- gulari possessore ex causa onerosa absq. vlla fraudis participatione l. 1. C. si vend. pig. Alex. in l. fin. num. 2. vbi Soc. n. 8. ff. de eo per quem facta erit Aciat. in d. s. ea lege num. 4. Didac. lib. 2. var. resol. c. 3. nu. 10. Magon. d. decif. Flor. 102. num. 2. vbi quatuor fallentias regu- le principia scribit, & hi omnes de communi testan- tur Salyc. Paul. & alij communiter in l. his solis ff. de cond. indeb.

51 Quæto Proinde constat nec competere officium Iudicis, quia non competit contra tertium possessorem: Rip. in d. l. 1. s. si hæres num. 2. ff. ad treb. nisi in sub- sidium modo quo supra Didac. d. c. 3. num. 10. Verf. Se- cunda conclusio.

Quinō non etiam competit confessoria, vel negato- ria quicquid Aymo inaduerteret alios de inanimad- versione redarguens conf. 202. num. 9. dixerit, cum ea solūm t. pro feruitutibus, & sic iure incorporali conce- datur s. æque si agat vbi Ang. nu. 11. & alij omnes Inst. de act. terminij: sunt notissimi Gabr. repræhensum Aymonem, d. conf. 66. num. 18.

52 Sexto deniq. publiciana t. competere nequit, quoni- am, Præter alia, non datur contra titulo possidentē. l. fin. autem s. si duobus & ibi Doct. ff. de public. in rem act. Alex. conf. 184. num. 7. lib. 5. Ang. Arret. in d. s. fed istæ num. 20. Inst. de act.

Itaq. cum ex his omnibus constet Landis nul- lam competere actionem aduersus Vgolinos: Re- stat concludendum Vgolinos esse in casu absolu- tionis.

54 Secundō principaliter moneo. Quoniam t. si res in contradiculis sit donata ea lege expressa, nō alienetur, si- tamen alienetur, alienatio valet, transferetur; domi- nium, solūm q. superest actio personalis ad interesse cō- tra alienantem. l. si ita quis s. ea lege. ff. de verb. oblig. l. ea lege C. de cond. ob caus. quāto magis valere debet, vbi deficit hæc expressa prohibitio. Rip. in d. s. diui num. 85. Nulla nanq. extat prohibitio in proposito, sed videtur elici, dum permittit solū alienari vq. ad scu- ta 1. 500. & pro dotibus filiarum, quæ tamen quocumq. casu tacita esse que est expressa, parui refert. v. di- dum est, præsertim cum nulla quadret limitatio earū, quæ asserunt à Scribentib. in dictis locis & in d. s. diui. Nec min⁹ illa, quæ in motiuis suis cōsiderata, q. duplex concurrat prohibitio ad s. sanctissimas Auth. de alien. & emph. Quia ista procedit in rebus, quæ sui natura sūt prohibite alienari, quales sunt res Ecclesiæ, feudales, & emphyteuticæ, quæ si expressè fuerint prohibite, nullō casu alienari valent. Doct. in d. s. diui & est protinus. Quod non est in hoc casu; nam si vellemus dicere hæ- res ex sui natura esse prohibitas, esset ridiculum. Ex se- ergo

ergo sunt alienabiles, & dicuntur prohibita alienari ex vnica tantum prohibitione, que non impedit domini translationem, vt est dictum.

55 Non obstat, quod in persona Iuliani alienantis dominus erat limitatum ad viam, & ideo non potuit in alium transferri id quo ipse carebat, nemo plus fide reg. iur.

Primo quia in d. s. ea lege, & in d. l. ea lege, potest dici dominus quoque limitatum esse. Nam expressè tex. inquit ea lege fuisse donatum, ne res alienaretur adeo quod ibidem donans videtur limitasse dominum, ne fieret alienatio, & tamen non obstat illa limitatio transferatur dominus. Constat rex. in l. i. §. C. de pact. inf. emp. & vend. ubi si in instrumento venditionis fiat conuentio, ne venditor construat monumentum, tunc si contraveniat, agitur solum ad interesse, vt glof. & cōmuniter Scrib. ibid. volunt & trad. Ferdin. Loazes d. §. diui num. 161. Et tamen rex. ait quod hoc pactum est seruandum, immutatum firmumque debet valere, quia non alia lege dominum suum transulisset, nisi tali fide tus conuentione Ergo &c. Et in puncto vt dominum limitatum non impediat alienationem, nisi tamen is, in quem translatus est tale dominum limitatum constituit se possidere adueniente illo tempore limitatio nomine eius, qui dominum transiit. Paul. in l. qui abenti §. 1. circa fin. & ibi Alex. num. 8. & latius Aret. qui in terminis propriè nostris loquitur col. 2. Veri. Tres alias ff. de acquir. poss. Franc. de Opix. d. §. diui num. 155. ubi dicit se ita consuluisset, sequitur Ferdin. Loazes num. 174. Ficiunt trad. per Alciat in d. l. si ita quis §. ea lege. Auctoritates verò Ruin. Paris. & aliorum in contrarium allegatæ pcedunt in f. uis, Emphyteusis, Primogeniis, & similibus ex sui natura alienari prohibitis vt dictum est.

Secundo si verum esset quod dicitur de dominio limitato, pcederet quodam translatus tantum esset dominum vtile retento directo. At secus si & directum esset translatus vt est casus noster. Aret. d. loco. Ferdin. in d. §. diui num. 174.

Tertio dicitur aliud esse quod dominum sit translatus limitatè, vt donec, vel quoad aduenierit talis casus, qui sunt verè termini, quibus Scrib. vtuntur Salys. in d. l. ea lege n. 11. C. de cod. ob caus. Ambros. & Ferdin. in d. §. diui Doct. in d. l. qui abenti §. 1. In quibus terminis potest admitti, facta alienatione non transferri dominum, quia restrictiue fuit translatus. Aliud quod simpliciter sit translatus sed adueniente aliquo casu, vel tempore illud in alterum transire debeat. Primo. n. casu nō agitur vel de extinctione, vel de translatione domini, quia dominum limitatè à principio fuit translatus. At secundo casu quia agitur quod ille primus priuatur dominio, & illud in alterum transferatur, quæ translatio ab ipso traditione vera, vel ficta fieri nequit, vt supra pluries dictum fuit. expropter alie natio facta non potest irritari, sed magis competit actio ad interesse quia dicta onera adiecta solum important, vt is, in quem facta fuit translatio, teneatur adimplere pacta adiecta, & sic vt personaliter sit obligatus Salys. in d. l. ea lege l. in d. §. ea lege, ita Peregr. d. art. 51. sub num. 21. Veri. Quarto quia. Precipue verò quando dominum in alium transire debet, non autem reuerti in priorem dominum, quia quando in alium transire debet, tunc militat ratio, quod transire nequit nisi concurrente traditione vera vel ficta. Et ob id ipse non potest infringere alienationem factam. Aret. in d. l. qui abenti §. 1. sentit Egid. d. conf. 39. num. 14. in fin. Veri. Non obstat.

Concludendum itaq; est Lando agere non posse contra Vgolinus tertios emprores, quia ad hoc vt alienatio impediatur per contrahendum inter viuos, oportet, quod in contractu extret clausule resolucio alienatio-

nis, vel bona ita realiter sint vinculata, vt non possint alienari, vel alia pacta expressa sint apposta, que in presenti casu deficiunt. Et hæc Salys. &c.

Laus Deo, & Beatissimæ Virginis.

ARGVMENTVM.

EMPHYTEVSIS si sit concessa pluribus, vel vni nomine plurium, & vnus mortuatur sine filiis, an portio illius accrescat alijs, vel deueniat ad dominum concedentem late discutitur.

SVMMA RIVM.

Emphyteusis concessa duobus, vel uni nomine alterius per mortem vnius ab ipso filijs locus non est iuri accrescendi.
Limitatur si abfens non vasificaret numer. 2.

Item limitatur quādo nomine communi & de pecunia communis est acquisita, & habitatio est communis num. 3.

Sed quomodo hoc procedat vide distinctionem pluriū casuum num. 4. §. 6. 7. 8. 9. 10. & 11.

Item limitatur si abfens non vasificaret numer. 23.

Et qua cōdictio sufficiat numer. 24. 25. & 26. cum multis seq.

- 4 Intellectus c. vnic. de fratr. fr. in vñb. fend.
- 2 Argumentum vult à secundo ad emphyteusim.
- 23 Emphyteusis quando est concessa pluribus pro indiuiso loci est iuri accrescendi.
- 24 Iuri accrescendi locus est in indiuisis. & nu. 1. & seq.
- 26 Emphyteusis diuisi non potest quando est concessa pro indiuiso.
- 27 In indiuisis quilibet in solidum intelligitur vocatus.
- 28 Iuri non decrescendi est locus quando emphyteusis est concessa pluribus in solidum & nu. 20.
- 29 Emphyteusis intelligitur concessa iuxta formam antiquarum institutarum.
- 32 Iuri accrescendi non sit locus quando emphyteusis est concessa pro pluribus, & commun. & cuiuslibet eorum heredibus, & successoribus & num. 22.
- 37 In contrariis vltio citato; obligatio facilius datur iuri accrescendi.

RESPONSVM. XXXV.

Diuina Trinitatis Beatissimæq; Virginis humiliter Implorator Præiudicio.

- LE**gis regula sit. Emphyteusis recepta à duobus fratribus, vel ab vno nomine suo, & alterius fratris abfentis, & pro eorum, & cuiuslibet eorū filiis; illaq; per mortem vnius ex fratribus resoluta, locum non esse iuri accrescendi in persona alterius fratris, sed eam reuerti ad dominum concedentem. Bar. in l. i. mihi & titio nu. 4. ff. de verb. oblig. ibiq; Alex. a num. 11. ad 15. & l. as. num. 10. Bal. in aut. si quas, ruinas num. 11. C. de Sacros. Eccles. Anch. conf. 245. plures distinguens casus. Corn. conf. 285. num. 6. & 7. lib. 3. Dec. conf. 325. alijs 326. in prin. Clar. §. Emphyteusis q. 39. Cephal. plenè conf. 245. Gabr. conf. 87. lib. 1. cum sim. vt per Corpul. de iur. emphyt. tit. de cas. priu. ob lineam 2. finitam num. 83. præterquam si i. resoluatur per dissolutionem

test acquisitionem factam fuisse de pecunia communi stante loci tate vniuersali omnium bonorum, quæ erat inter dictum Franciscum, & prædictos Hippolytum, & Herculeum; cuius virtute dos uxoris dicti Francisci per ipsum recepta, & erogata in dictâ acquisitione dicitur communis, quia quicquid acquirit vnus ex socijs, societas acquirit etiam ex causa dotis provenient. l. quod si eo tempore ff. pro loc. Rom. conf. 306. Alex. in l. si cum dotem §. transgrediamur ff. fol. matr.

Quicquid tamen sit, an pecunia fuerit communis, nec nō, nil relet, quia, vt dictū est, sit est quod acquisitio facta fuit nomine cōmuni, & q̄ habitatio erat communis.

Quinimō si pecunia fuit particularis dicti Francisci, multo magis dictū est intrare ius accrescendi ad fauorem ipsiusmet acquirentis, quicquid esset de alijs, quorum nomine fuit facta acquisitio. Quia non est dictū, quod dictus Franciscus voluerit de propria pecunia acquirere ad commodum aliorum, & quod ad eius fauorem non esset locus iuri accrescendi per mortem aliorum.

Non obstat prædictis quod textus in dicto capitulo Vnic. & præcatis omnes Doctores loquantur, vt dictum est in feudo. Siquidem cum in hoc sit conformitas inter feudum, & emphyteusim, quia sicut ad hæredes transuersales nō transit feudum, ita nec emphyteusis. Et sicut in emphyteu constituitur regula negatiua, vt locus nō sit iuri accrescendi ob mortem vnus. Ita & in feudo: vt per Doct. supra citatos præsertim Z. S. S. S. & Mar. Propterea sicut in feudo regula limitatur quando acquisitio est facta nomine communi aliorum, & habitatio est communis vel pecunia cōmuni. Ita debet limitari in emphyteu. Et hinc terminis iuris accrescendi à feudo; ad emphyteusim valere argumentū sentit Bar. in d. l. si mihi, & titio num. 4. in fin. & ibi clarius Paul. sub. num. 3. & Jas. sub. num. 12. Bald. conf. 251. lib. 2. Euerat. in loco à feudo ad emphyteusim num. 39. Roncagat. in l. eandem in prin. sub. num. 134. ff. de duob. reis Nonius cōf. 6. nu. 6. Corbul. de iur. emphyt. tit. de caus. priu. ob lin. fin. sub. num. 119. prop. fin. Et hæc est communis opinio quicquid Rom. in l. Vnic. num. 53. vers. Non obstat. tit. iij. C. quādo non petent. part. petent. accresci. & Alex. in d. l. si mihi & titio nu. 12. & 15. dicant; qui recte considerati nec etiā negat valere arg. vbi aliter nō reperitur decilum in emphyteu: sicut in proposito nostro contingit. Nam licet in emphyteu regula sit, vt non sit locus iuri accrescendi. Ea tamen, vt dixi, procedit in simplicibus terminis, secus vbi nomine etiā communi aliorum, & de pecunia cōmuni facta est acquisitio, vel habitatio est communis, sicut loquitur tex. in d. c. Vnic. Et pro vt se habet casus noster cū DD. Franciscus & Hippolytus simul, & in cōmune omniū bonorum starent, vt in facto supponitur.

Quod verò nomine cōmuni d. D. Franciscus dictam emphyteusim acquisierit, dignoscitur tam ex ipso tenore instrumenti: quā etiam quia idem instrumentū cōcessionis emphyteusis le refert ad præcedens instrumentū acquisitionis melioramentorum super eisdem bonis factæ per eundem D. Franciscum propter illam clausulā stante, & attentā prius libera alienatione &c. ac inferius ibi & simili libera subsequente emptione &c. quinimō in vim illius instrumenti decemum est ad dictam concessionem emphyteusis per Dominū directum. Vnde cum in eo facta sit acquisitio per D. Franciscum nomine cōmuni propter dictionē, cōmuniter, in eo positam: Ita dicendum ius in dicta alia concessione. Burf. conf. 181. nu. 2. Vers. Tercio instrumentum.

Secundo ex alio locus est iuri accrescendi, vel non 13 decrescendi, cō quia dicta emphyteusis fuit acquisita

non tantū nomine communi, sed etiam pro indiuiso. Et quando in dispositione subest aliquod ī indiuiduum etiam quod finis in contrarijs, iuri accrescendi, seu nō decrescendi locus est l. proprium vbi Bar. Bal. Ang. & Paul. ff. com. prædior. Bar. à ceteris probatur in l. re cōiuncti num. 65. ff. de leg. 3. & in d. l. si mihi, & titio vbi Alex. & las. in 2. fallent. vterq; sub. num. 5. Franc. S. S. S. d. par. 9. in quinta fal. sub. num. 83. Marin. d. tit. 12. de feud. frater. num. 15. Ruger. vit. conf. 4. num. 109. & 118. lib. 1. & in terminis præcis emphyteusis cōcessa vni etiā nomine alterius recipientis adiecta hæc clausula pro indiuiso. Decian. resp. 77. à num. 7. ad 14. lib. 2. vbi inter cetera allegat Curt. sen. cōf. 49. nu. 51. vbi cōcessa fuerit plura bona in vnū corpus, & respōdit. quod illa verba, in vnū corpus, denotant concessionem esse indiuiduam, siq; locum esse iuri accrescendi. Et ideo inquit Decian. multo magis id procedere, quādo expressē est appositā dicitio pro indiuiso.

Et facit etiam, quia sicut quando res sui natura est indiuidua, vel ratione materie, vel formæ, vel finis, est locus iuri accrescendi, vel non decrescendi d. l. proprium & trad. Scrib. locis præcatis, & Salyc. ml. i. q. 10. C. quando non petet. part. pet. accr. Ita deus esse, quādo res est indiuidua ex pacto, & conuentione, quia licet res sui natura sit diuisua. Tamē ex conuentione est facta indiuidua, propterea nō minus est indiuidua, quā si esset sui natura indiuidua: & hoc est quod sentit Curt. d. conf. 49. sub. num. 51. ibi Et consequenter Soc. Sen. conf. 50. sub. nu. 2. vers. Item cōsiderandū est lib. 1. & Decian. d. resp. 73. nu. 10. Exindeq; fit vt licet inter emphyteas, cōtūe hæredes vocatos possit fieri diuisio las. in l. fin. C. de iur. emphyt. statibus tamen his vbi omnino sit prohibita: vt per eundem Decian. vbi supra num. 9.

Confirmatur quoq; Nam in indiuiduis quilibet insolidum vocatus intelligitur. Ang. & Paul. in d. l. proprium Doct. omnes in d. l. si mihi & titio in prædicta 2. fal. in proposito Ruger. d. conf. 4. num. 110. lib. 1. At quando pluribus ī insolidum concessa est emphyteusis clarissimum est darius nō decrescendi. Dec. cōf. 325. alijs 326. num. 1. Soc. d. conf. 50. lib. 1. Decian. vbi supra num. 7. Corbul. d. tit. de caus. priu. ob linē finitam num. 86. Doct. omnes in præcatis l. si mihi, & titio. Ergo & dabitur vbi pro indiuiso emphyteusis fuerit cōcessa: & ita argumentatus est Decian. d. loco nu. 7.

Tercio d. emphyteusis cōcessa fuit iuxta formā aliarū inuestiturarū, & præsertim locationis factæ Comitib; de Sartorijs: Quæ locatio & ipsa fuit facta iuxta formā inuestituræ, & locationis factæ illis de Bentiuolis, igitur dicta emphyteusis concessa intelligitur D. Franciscus iuxta formam dictæ locationis factæ Bentiuolis; ex vi & operatione relationis, l. affe toto ff. de hæred. instit. Gabr. conf. 99. num. 34. lib. 2. Decian. cōf. 3. nu. 97. lib. 2, quod & conforme est ordinariæ regulæ emphyteusis. nam semper ī intelligitur concessa iuxta formam antiquarum inuestiturarum. Dec. conf. 184. num. 3. conf. 362. sub. num. 2. & conf. 468. num. 26. & seq. Ruin. conf. 20. num. 1. lib. 1. Nat. conf. 422. nu. 4. Rol. conf. 67. num. 5. lib. 1. cum sim. vt per Corbul. d. tit. de caus. priu. ob linē finitam num. 8. At emphyteusis, seu inuestitura concessa Bentiuolis fuit concessa Ioanni, & Rainaldo, & vtriq; eorum insolidum, & pro indiuiso, vt sic dubium non sit ī iuri non decrescendi in primis stipulatoribus locum fuisse. Soc. conf. 50. lib. 1. Dec. conf. 325. num. 1. Decian. d. resp. 73. num. 7. Corbul. d. tit. de caus. priu. ob linē finitam num. 86. Ergo cum hæc inuestitura D. Francisci sit facta iuxta formam illius tam expressē, quā & tacite debet dici, & ipsa

- & ipsam veri; & insolitum esse concessam; & locum esse iuri non decretaendi.
21. Quod ideo locus est iuri accrescendi, seu nō decre-
scendi, quia d. emphyteusis. §. acquiritur. fuit à dicto
Francisco pro se, & Hippolyto, & Hercule, & eorum, &
cuiuslibet eorū hereditas, & successores. Cū. n. in et fi.
6. Nos penitus incognitos, & non dā. natos locus esse iuri
acrescendi. Alex. conf. 30. num. 9. lib. 1. Paris. conf. 6.
nu. 1. 3. lib. 2. multo magis id debet admeti in persona
recipientum, nam propter vnumquodq. tale, & illud
magis auct. multo magis C. de sacros. eccles. ordina-
taq. charitas prius sibi prouidet, praeter C. de seru. &
aqua c. non satis 88. dist. quibus & alijs validissimis
rationibus moti sic responderunt Soc. conf. 66. nu.
1. 3. lib. 3. Ruin. conf. 159. num. 10. lib. 1. Aldobr. conf.
68. num. 7. cum sequentibus Isaac. Emilian. conf. 33.
quod est optimum in hac materia iuris accrescendi,
& conf. 70. & nouissime de fidei Ludolph. Schrader. de
feud. par. 7. c. 1. sub num. 17. Verū. Ego tamen.
- Quae opinio multo magis casu nostro accommodatur,
vbi in eadē oratione ponitur primi stipulatores, & eorū
heredes, & omnes regulantur ab eisdem verbis, *stipu-*
lanti recipienti, & eandem. que cū determinat voca-
tationem factam nomine heredum insolitum, conue-
nit, vt eodem modo determinet uocationem primo-
rum conductorum, cū non possit dari ratio diuersita-
tis, quare potius secundi, quam primi sint insolitum
vocati. Imo maior fit ratio in primis, quam in secundis.
Iam hoc iure ff. de vulg. trad. Soc. d. conf. 66. num.
14. in prin. & Aldobr. d. conf. 68. num. 8.
22. Et quamvis Anch. conf. 245. Alex. conf. 12. in
fin. lib. 5. Bellon. conf. 20. nu. 4. & alij relati à Corbul-
de caus. priuat. oblineam finitam num. 88. contrarium
velint: Tamen ex deductis à Soc. & alijs supra citatis
latis examinantibus questionem hanc, quam faciant
Anch. & alij, constat hanc esse veriorē sententiam;
magisq. menti eorū herentium amicis; & propterea
in iudicando amplectendam.
- Praeterea omnes, qui tenent contrariam sententiam,
sequuntur Anch. d. conf. 245. tanquam originarium,
Cuius tamen Auctoritas solum obstat, vbi fieret vis
in distributio *emphyteusibus* relato ad heredes, vt etia de-
beret referri ad primos stipulatores; nam tunc intraret
quod dicit Anch. quod si salua ratione recti sermonis
non possit fieri hac relatio; hoc cum istud desumatur
ex verisimili motu conducentis, & locantis, cessat
difficultas.
- Praeterea quod Anch. loquitur in verbo *emphy-*
teusibus quod non est distributio, sicut verbum *emphyteusibus* sed
est collectiuum. Alex. conf. 17. sub num. 8. lib. 5. Gabr.
conf. 87. num. 2. lib. 3. Item vim facit, quod in primis
stipulatoribus vna est oratio perfecta, & in casu nostro
sub vna oratione recta ab iisdem verbis comprehen-
duntur tam primi stipulatores, quam eorum heredes:
quod non parui refert vt per Soc. & Aldobr. vbi supra.
Igitur concludendum est tantibus praediis locum esse
iuri accrescendi.
23. Quinto quādo verisimile est, & ex tenore inuestitu-
rae expressē, vel tacite colligi potest adum esse, vt em-
phyteusis non reuertatur ad Ecclesiam nisi post mortē
omnium, locus est iuri accrescendi etiam post portionē
acquistam c. 1. de duob. fratr. à Capic. inuestit. vbi Bal.
& alij Gabr. conf. 66. num. 3. lib. 2. Decian. d. resp. 73.
nu. 12. & 13. At colligi potest in proposito nostro
ex varijs, & diuersis coniecturis, quarum.
24. Prima est, quia, & vt dictum est, non est dubium stan-
tibus verbis inuestiturae locū esse iuri accrescendi inter
filios dictorum DD. Francisci, Hippolyti, & Herculis,
Ergo & idem dicendum est respectu ipsorum principa-

Lib. II.

- lium. Et quamuis istud ex se sufficit pro sufficiēti ar-
gumento ex supra dictis. Tamen omni in casu dubitari;
acquiri, quoniam sit potentissima coniectura, & quoniam saltem
cum vna alia tenui sufficit, vt scribit Ruin. d. conf. 159.
num. 10. lib. 1.
25. Secunda est coniectura. Quia d. D. Franciscus pro-
misit se eiusq. bona, & heredes insolitum obligando
canonem soluere. Ergo ad eius fauorem, & illius
heredum locus erit iuri accrescendi, vt in pñdo dicit
Ruin. d. conf. 159. num. 10, qui in casu suo conside-
rat solum has duas coniecturas. Decian. conf. 73. sub
num. 8. lib. 2. Gabr. conf. 84. sub num. 6. lib. 1.
26. Tertia est, quia & d. Franciscus acquisit huiusmo-
di bona emphyteutica de pecunijs dotalibus sue
uxoris. Et sic intrat id quod dictum est, quod
aut hę pecunie effecte erant communes, cum Hip-
polyto, & Hercule, ex quo omnes stabant in comunio-
ne, aut erant particularis ipsius D. Francisci. Si erant
communes, & tunc intrat conclusio supra firmata,
quod locus sit iuri accrescendi, d. c. Vnde de benef.
fratr. in vñbus feud. cum alijs supra citatis late Gerard.
Mazol. conf. 114. num. 12. cum seq. Si erant
particulares, & tunc militat argumentū, seu coniectura
cōcludens, quod pariter si quādo pecunia cōmuni facta
est acquisitio, locus est iuri accrescendi in persona om-
nium; multo magis locus erit in persona acquirentis
proprijs pecunijs.
27. Quarta est coniectura. Nam si locus non esset iuri
acrescendi, lequeretur quod Ecclesia vñ ex tribus
inuestitis decedente haberet communionem cum duob.
bus alijs, praeterim quia dicta acquisitio facta fuit
per dictos de Capraris pro induitio vt supra dictum
est. Ad id quod inter eos cessabat facultas diuidendi,
igitur ratione communionis euitandae concludendū est
eius accrescendi habere locum; cū non sit ve-
risimile, quod D. Franciscus accepisset inuestituram ita
& taliter vt inter Ecclesiam, & ipsos conductores cade-
re posset cōmunio, & bona essent p. induitio, ita Gabr.
conf. 66. num. 4. lib. 2. Decian. d. resp. 73. num. 3.
28. Quinta est, quia & tēpore dictę inuestiturae nullus ex
primis tribus acquirentibus prolem habebat. Imo ipse
D. Franciscus vxorē habebat, ex qua tamē nullos filios
susceperat per triennium, quo cū ea habitauerat. Itaq.
non est putādi, quod emphyteusis fuisset accepta ita, &
taliter, vt vñ mortuo tertio pars perueniret ad Eccle-
siam, quia de facili cōtingere poterat vñ ex eis decedere
absq. filijs ita cōsiderat Gabr. d. conf. 66. sub nu. 4. lib. 2.
29. Sexta cōcludēs ē cōiectura defumitur à subsequēta
obseruantia per viginti annos post mortem Hippolyti,
in quibus receptus fuit canon ab ipso D. Francisco pa-
cisēte possidente omnia bona, cū tamen antea fieret
solurio nomine etiam D. Hippolyti Gabr. in pñdo
d. conf. 66. nu. 24. lib. 2. Soc. d. conf. 66. sub nu. 14. vers.
Postremo lib. 3. Burs. conf. 137. num. 41. & 42.
30. Septima est. Quia hęc bona itaq. solita sunt concedi in
emphyteusim, vt sit locus iuri accrescendi. Ergo eodē
modo fuisse concessa dicendum est. Felin. c. 1. nu. 13. de
probat. Panor. in c. in presentia num. 28. eod. tit. Paris.
conf. 13. num. 30. lib. 1. Et solia dicitur emphyteusis
per vñicum adum; si quadraginta annis fuit obseruatus.
Gabr. conf. 8. num. 5. lib. 2.
- His omnibus accedente d. c. pñdo quod sumus in cō-
tractibus vñro citroq. obligatorijs, in quibus facilius
datur & iuri accrescendi, lat. conf. 117. num. 26. lib. 4.
plura cumulat Decian. d. resp. 73. num. 14.
- Secundum quod in instrumentis quoque emphyteusis ex-
tat clausula extendendi, & retorqueandi in pleniori for-
ma instrumentum ad consilium sapientis eligendi ad
ipso D. Francisco. Cuius virtute non videtur dubitan-
dum,

Q

[illegible][illegible]

Et licet testator in codicillis professus sit reformare
7 testamentum. Articuli. In partibus solis et expressis reformari
debet hoc coartatur non in alijs. tex. qd. p. dicitur nostri
in alia testat. g. quilibet et c. adimittit. ubi. Respondetur
non tota voluntate expressam videri sed et tantum est
bonae fidei reformationem et ponit Alciac. de off. c. 6. §. Paris.
c. artic. 808. num. 27. et 50. lib. 3. Natus. de conf. §. 76. num. 7.
et c. conf. §. 9. num. 4. et 3. et 14. Roland. de conf. §. 3.
num. 23. Alciac. Menoch. conf. 333. num. 18. et c. conf. §. 2.
num. 1. et c. lib. 4. praelump. 165. nu. 9. et c. praelump. 177.
nu. 4. Perteg. de iuris. c. 6. num. 49. At nullibi legitur in
codicillis, quod fuerit reformata praedicta substitutio
fieri in testamento. Igitur illa substitutio
8 in specie nostra, quod fideicommissum factum
in testamento non videtur: receptum in codicillis,
quando revocato expressis non legitur. Alciac. de conf.
§. 3. ubi vult particulare fideicommissum factum super
domo de agnatis masculis non intelligi revocatum qua-
vis in codicillis domus fuisset relicta filiabus faminis,
ay l. ib. II.

nam inquit testis illis feminis fidei commissum sub-
intrare. Passi d. conf. 108. num. 37. qui patet. tunc
particularem substitutionem factam in testamento
non intelligi mutatam in codicillis. Nact. d. conf.
476. qui probat particularem substitutionem factam
in testamento super quodam Castro, ita ut semper ma-
neret in familia intelligi receptam in codicillis, & lo-
quendo quod eam legatum Catholici translatum in
sulum. Rol. d. conf. 37. num. 4. Menoch. d. conf. 333.
num. 8. d. conf. 4.

nati. *Idem* *conf. 432.* *Idem* *conf. 433.* *Idem* *conf. 434.*
 Quod preferri habet locum, in proposito, ubi co-
 dicillaris expresse approbat omnia dicta iudicia in testa-
 mento, quo codicillis non fit contra ius approbandi,
 et confirmandi per quoslibet dictos testamentos in testa-
 mento per quanto non citat causa contraria a la presente.
 Dec. d. cunct. 189. sub m. c. 8. *Idem* *l. loco* quia pater.
conf. 476. sub m. c. 4. *Idem* *l. loco* *conf. 482.* no. 2. Non
 enim substitutio fit in codicillis potest dicta causa
 substitutionis facta in testamento. Tunc quia substitutio,
 de qua in testamento, procedit solum in dictis bonis
 particularibus substitutione autem codicillaris habet
 locum virtutis substitutionis in aliis bonis generalibus,
 quia specialis proinde derogat generali. Item clausula
 fidei verb obligandi de substitutione universalis non
 inferunt ad particularia. *Idem* *l. loco* *Sent. conf. 67.*
 num. 18. *Idem* *l. loco* *Idem* *l. loco* *Idem* *l. loco* *Idem* *l. loco*
 substitutione non prohibetur venire ex alia. *Idem* *l. loco*
conf. 57. lib. 2. *Cap. lun. conf. 157.* Que interpretatio
 confirmatur ex ipis verbis codicillorum dum dicitur,
 Item intendo, et vultis ut dicti Codicillatores, que
 per vos rogo, dalle sua hereditate a M. Gaspario sua fratre-
 llo, vada dote la sua mercede a beneficio de Justo heredi. Et
 loquitur de illa parte, que obicitur in dispo-
 sitione.
 Ergo non intendit de dictis duobus modis cum adia-
 centibus; nam testator voluit has omnino assignari de-
 bere D. Gaspario in eorum portione. Et ideo non ligat de
 illis bonis, que vel per totum, vel per aliquod in dis-
 positione obicitur D. Gaspario. Tunc quia dicti substitui-
 tio codicillaris, que est retracta ad heredes dicti Gaspa-
 ris, supplet potest per substitutionem testamentariam hoc
 modo, videlicet, prius heredes Gasparis succedat,
 eorum non existentibus alii fratres testatoris, & eis non
 existentibus coram filii, & descendentes. Tum & deniq;
 quia quequid fit, fiat et ad eum, cum de quo nunc agit,
 quod etiam virtute codicillorum vocati sunt filii
 dicti Gasparis: verum in inferius dicitur.

Non obstat quod in illius die facta inter fratres et
et Ioannis Angelus feruente non fuerit positio et Maro
in assensum dicitur dominum predicto Gaspari. Tum
quia hoc non preiudicat illi qui ex fure proprio vi
uocati ex fidei commisso succedunt. Bar. et alij in L.
superfluitas ff. de acq. heret. et in l. C. de pacti. Pereg.
de fideic. et. §. 4. num. 9. et §. 7. et Maro vero quia per
mortem Ioannis Francisci qui pass. dicitur in hoc
assensum fuisse, non negat illi ius ad Gasparem ita
vi conuenit et tunc substitutionis. facta per testam.
tum. Unde quia receptum est per diuina et post
modum ius fidei commissi conditionalis. prout etiam
ad preiudicium posterorum etiam si possit esse in clau
sule pregnantis Bar. in l. qui Rom. §. duo fratres ff. de
ver. obli. Surd. d. ordi. §. 4. et l. C. de sepulch.
per Rotam notum in diuersis fuit, ac etiam per Rot.
Rom. etiam prout in vna Alesia bonorum 17. Januarij
1615. coram D. Buttao et in Alesia L. codien. fidei com
missi. 7. Decembris 1618. coram illustri iudice Sacro
quo sunt in sector. Farin. dec. 62. q. 8. et p. 2. Qua
re concludendum est ex dicto testamento regulari pre
dicto fidei commissum particulare super diis domibus

Secundo ex dictis Codicillis aliud resultat fidei com-
missum

- 21 Vis autem stat, an hicordo t succedens intelligatur solum per vulgarem, ita vt tempore mortis Ioannis Francisci extiterit Ioannes Andreas, & Gaspar, & ij aderint hereditatem (sicut aduenerit) eorum filij intelligantur exclusi: An vero intelligantur etiam per fideicommissarium, ita vt predicti filij admittantur ad successionem dictorum bonorum post mortem Ioannis Andree, & Gasparis. Et quamvis articulus videatur dubius: Attamen in punctualibus terminis cum late, & ad futuritatem hinc inde examinat Dec. conf. 95. qui concludit pro filijs alternatiue substitutis respondendo omnibus contrarijs; & amplius testatur omnes ita tenere, sequitur Marzar. conf. i. num. 5.
- Et licet in simplicibus terminis alij sint, qui contrariam opinionem amplectantur, vt Rip. in l. heredes mei §. fin. num. 9. ad treb. Soc. conf. 113. sub num. 7. lib. 1. Soc. Iun. conf. 100. num. 34. lib. 3. Panciroli. conf. 59. num. 8. Pereg. de fideic. art. 18. num. 24. Attamen in casu nostro altera opinio est verissima. Tum quia idem codicillans, vt mox dicitur, voluit eius bona alienari non possit, sed consecrari in eius memoria, quo t casu substitutione facta ordine successus intelligitur nedum per vulgarem, sed etiam per fideicommissarium. Marzar. d. conf. 1. num. 7. cum seq. & pluries resoluti Rota precipue decis. 492. & 495. inter priores collectas a Farin. & in vna Bonon. de Poetis 17. Iunij 1611. coram R. P. D. Vbaldo, & iterum in eadem coram eodem 27. Ianuarij 1616. Hec enim prohibitio feruit ad declarationem dictae substitutionis, quo modo intelligatur, an per vulgarem tantum, an & per fideicommissarium. Marzar. d. conf. 1. num. 11. vers. Nec dicitur. Tum etiam quia substitutio est facta, si Ioannes Franciscus decesserit sine filijs masculis; Vnde & filij masculi Ioannis Andree; & Gasparis videtur substitui. Et quod t in substitutione habita est ratio masculinitatis tunc substitutio intelligitur facta ordine successus tam per vulgarem, quam & fideicommissarium. Rota d. decis. 492. & in dicta vtraque decisione Bononien. de Poetis. Vnde & respectu portionis dicti Ioannis Francisci concludendum est filios dictorum Ioannis Andree, & Gasparis post eorum mortem substitutos esse per fideicommissum.
- Quare ex cisdem Codicillis aliud resultat particulare fideicommissum bonis stabilibus, dñ Codicillis dixit. Item intendit, & vult ille dñs codicillator, che li dñi suoi heredi nō possono vendere, ne impegnare nissuno deli beni stabili, che da se li peruenessero volendo, che restino nella memoria del detto codicillatore.
- 24 Quando enim t prohibitio alienationis est cum causa respiciente fauorem familie, tunc inducitur simplex, & absolutum fideicommissum. Dec. conf. 3. Alciat. conf. 361. Pereg. de fideic. ex prohib. res. q. 5. Pereg. de fideic. art. 14. Surd. conf. 67. & 96. & trad. Bar. Soc. & ceteri in l. qui Romę s. coheredes ff. de verb. oblig. & sapientissime resoluti Rota Romana precipue in dicta Perusina bonorum coram Brauo, & in dicta alia Perusina fideicommissi de Bigazzinis coram Litra, & in vna Bonon. de Lambertinis coram Manzanedo, quę est dicta decisio 193. p. recectioni Farin. & in dicta alia Bonon. de Poetis coram Vbaldo.
- Preterquam ad effectum, de quo nunc agitur, nil refert, vel quod simplex, & absolutum fideicommissum inducendum sit, vel in casu tantum contrauentionis, secundum opinionem Soc. conf. 227. lib. 2. cum sim. vt per Laderch. conf. 5. cum hodie solum dabitur, an proprietates bonorum alienari possit. Vnde ad hunc effectum sufficit fideicommissum in casu contrauentionis, cuius t virtute vocati ad dictum fideicommissum impedite possunt alienationem. ad trad. per Scrib. in l. filius fam. §. diui de leg. 1. l. peto §. predium, & §. fratre

- de leg. 2. Soc. d. conf. 227. num. 2. Pereg. de fideic. arg. 40. num. 17. quod locus esset, si prohibitio alienationis adiecta non esset, & fideicommissum esset conditionale, nam interim valeret alienatio; & grauius non posset impediri, nē alienaret, purificata autem conditione alienatio reuolueretur. l. fin. §. fin. autem sub conditione C. com. de leg. Pereg. d. art. 40. nu. 7. & 8. Laderch. conf. 150. num. 3. & 5. & est omnino proteritum.
- 26 Non obstat, quod dicta prohibitio t alienationis non valeat, quia sit nuda, hoc est sine causa, sicut ad eius validitatem requiritur causa. d. l. filiusfam. §. diui vbi omnes l. pater filium §. Iulius Agrippa, & l. Lucius Titius ff. de leg. 3. Nam t causa illa, quod bona remaneant in memoria testatoris non videtur bona, quia non respicit commodum alterius, sed simplicem fauorem testatoris, quo casu preceptum est nudum, cum non reperitur aliquis, qui in casu contrauentionis tem videretur possit, & ita in specie respondit Alciat. conf. 605. alijs 120. tom. 3. lib. 9. sequitur Gratian. discept. forens. 280. num. 18. & mouetur Alciat. ex d. §. Iulius Agrippa; vbi quauis testator prohibuerit alienari eius reliquias, hoc est suum monumentum, & prelium sububanum, ac domum maiorem, quia tamen causa non fuit adiecta, preceptum dicitur nudum; est ex qualitate rerum prohibitum dici posset id factum fuisse pro splendore & memoria testatoris.
- Etenim primo dico aduertendum esse, nam etsi prohibitio esset sine vlla causa: Attamen t respectu substitutionum factarum t in testamento, quam & in codicillis esset valida ad effectum, vt vocati in dictis substitutis omnibus impedire possint alienationem, & in casu contrauentionis statim admittantur ad bona alienata. Nam receptissima Scrib. sententia est, quod quando precedit fideicommissum ad fauorem aliquorū, tunc prohibitio adiecta quauis nuda, & sine vlla causa valet; quia vultur ex tunc denti fideicommissio, ac si ex tunc nullo fuisset illam factam fuisse in fauorem substitutorum; & ob id in casu contrauentionis illi statim reuocant alienata vt post Paul. Aret. Ruin. & alios scribit Ceph. conf. 153. num. 29 & 54. Surd. d. conf. 67. num. 40. & 41. Laderch. d. conf. 150. num. 4. & probat ipse tex. in d. §. diui, dum ait. nisi inueniatur persona, cuius respectu hoc t testatore dispositum sit. Nam quando precedit fideicommissum in fauorem aliquorum, persona apparet, cuius respectu dicitur facta prohibitio, quia videlicet facta intelligitur fauore substitutorum. Ideo &c.
- Secundo etiam dicitur, quod etsi nullum precederet fideicommissum, prohibitio tamē modo, quo supra facta esset valida, & non posset dici nuda. Eo quia prohibitio alienationis simpliciter facta non fuit, sed adiecta fuisse illa verba volendo che restino nella memoria del detto codicillatore. quę important causam, eā quia verba illa volendo che restino stante precedenti prohibitione alienationis facta hereditibus intelliguntur, volendo che restino ne detti heredi, & sic subintelliguntur illa verba ne detti heredi, & est ac si dictum esset, volendo che restino ne detti heredi per memoria d'esso Codicillatore, quo casu prohibitio est valida, etiam si non esset adiecta illa verba per memoria d'esso Codicillatore, quia plerumq. refert, vel quod heredes simpliciter sint prohibiti alienare nulla alia adiecta causa; & tunc prohibitio est inu valida, quamvis t plurius sit facta secundum magis communem opinionem Doctor. in d. §. diui reiecta opinione gloss. & Imol. vt per Surd. decis. 238. & Gratian. discept. 280. Vel quod vltra simplicem prohibitionem plurius factam addidit fise,
- 30 Quod testator t volebat ea bona penes ipsos remanere, & tunc prohibitio valet, quia constat prohibitionē esse factā respectu illorum prohibitorum promissionē, & eorum

& eorum hæredum ita Crott. in d. §. diui num. 2. vbi & Ferdinand. Loazes post alios, quos citat num. 4. Rip. lib. num. 18. & Soc. lun. sub. num. 49. Laderch. d. conf. 150. num. 3. in fin. Et probat tex. in l. codicillis §. institutio ff. de leg. 2. Et quod hæc verba *ne detur hæres* subintelligi debeant, imò tacite subintelligitur, satis liquet, quia dum codicillis prohibet hereditibus, nè bona alienent; ergo vult quod penes eos remaneant. Ergo dum ait *volens che refino* intelligitur, quod remaneant penes hæredes.

Idem etiam deprehenditur ex ipso verbo *refino*, quod importat continuationem, & permanentiam. Soc. conf. 92. lib. 1.

31. Et cum hereditibus facta sit prohibitio; tunc idcirco comprehenduntur nedum primi hæredes, sed etiam hæredes hereditum, quibus omnibus intelligitur facta prohibitio. Bart. in d. §. diui nu. 2. qui ab omnibus ibi approbatur.

32. Et quamvis Doct. ibid. communiter limitent t. doctrinam Bart. quando prohibitio esset facta dictis hereditibus, nam propter illud verbum, dictis, solum facta videtur hereditibus scriptis, quorum nomina legi possunt, & non hereditibus hereditum. Attamen hoc non obest prædicti casui. Tunc quia nunc solum agitur de impediendis primis hereditibus scriptis, nè alienent; vel nè eorum nomine fiat alienatio. Tunc etiam quia dicta limitatio Doctorum procedit in hereditibus hereditum, qui non sunt scripti in testamento, vel codicillis, sed veniunt aliunde, non autem locum habet in subditis, & fideicommissariis, nam isti comprehenduntur sub prohibitione facta dictis hereditibus, eo quia & hi dicuntur hæredes scripti, & eorum nomina legi possunt, vt post Corn. Ayno. & alios scribit Surd. conf. 443. num. 61. & 62.

Nec refert, quod prædicta ratio supplicat ex dictis verbis *ne detur hæres*. Tunc quia videretur fuit hæc verba tacite subintelligenda, & ideo est, ac si expressa fuissent ad l. 3. de leg. 1. Tunc etiam quia receptissimè est dogma Scrib. in d. §. diui satis esse ad validitatem prohibitionis, quod t. ratio tacite colligitur; vt probat ipse tex. ibi *nisi inmentum*, & trad. gloss. Cyn. & alij in l. quories C. de fideic. Laderch. d. conf. 150. nu. 4. vers. Tertio respond.

33. Tertio dicitur quod etsi dicta verba *ne detur hæres*, non subintelligerentur, nec minis fideicommissum præcederet. Attamen dicta prohibitio cum dicta ratione adiecta simpliciter sumpta subsisteret. Eo quoniam illa t. verba, *volens che refino nella memoria di detto*

34. *codicillatore*, importat sufficientem rationem (quicquid Aciat. causæ insituentis lapsus sit) Nam quæ ratio differentis est, vel quod sit dictum, prohibeo bona mea alienari, quia volo, quod remaneant in meo nomine, vel prohibeo bona mea alienari, quia volo, quod remaneant in mei memoria. Nam & precedenti casu ratio solum videtur respicere favorem ipsius testatoris, dum vult suum nomen conservari; Et tamē talis prohibitio secundum omnes subsistit; quia in ea ratione includitur vocatio familiæ, ac si dictum esset, prohibeo alienari, quia volo vt remaneant in mea familia, eum aliter remanere non possint in nomine testatoris, nisi remaneant in eius familia; Et qui vult consequens intelligitur velle omne necessarium antecedens. Et est tex. de hoc à Doct. adductus in l. pater filium §. filiam ff. de leg. 3. ibi *Peto autem adficiam de meo nomine exire, sed ad veritas meas, quia hoc testamento nominanti, pertinere volo*, nam quamvis ibi adiecta sint illa verba *sed ad veritas pertinere* ab hisque ab his verbis prohibitio valida fuisset; vt constat ex ead. l. in §. duobus; & in specie animaduertit Pereg. de fideic. artic. 14. sub. nu. 18. & est alius melior tex. à praevis animaduertitur, & qui præfati causi plurimum accomodat, cum & ibi præ-

ceslisset testamentum, & deinde facti fuissent codicilli, in quibus approbatur fuerat testamentum præter reformata, in auth. de relict. fideic. & nomine familiæ, vbi æquiparatur prohibitio vel à meo nomine, vel à mea familia; Et in puncto, quod prohibitio facta ea ratione, vt bona in meo nomine conferuerunt, subsistat, Bart. in d. l. pater filium §. fundum de leg. 3. Soc. in d. l. qui Romæ §. coheredes sub. num. 18. de verbor. oblig. Curt. lun. optime conf. 116. num. 6. Petr. de fideic. q. 5. num. 124. Pereg. qui alios citat d. art. 14. nu. 16. & 18. Ergo idem dicendum est in prohibitione facta ea ratione, vt bona in mei memoria conferuerunt, quia hæc ratio virtualiter continet, quod bona remaneant in familia testatoris; quia aliter eius nomen conferuari non posset.

Non obstat id quod dicit Aciat. videlicet, quod quando ratio prohibitionis respicit solum favorem testatoris, tunc prohibitio non valet. Quia hæc ratio non respicit solum favorem testatoris, nam etiam principaliter redundat in commodum familiæ, nā dū penes eam conferuantur bona, inde resultat favor, & splendor memoriæ testatoris; Et hinc etiam corrumpit alia ratio Aciat. quod considerat, quod in casu contrauentum nemo extaret, qui rem vendicaret; Nā semper ij de familia hoc casu vendicarent ordine successu l. peto §. fratre & l. cum ita §. in fideicommissio de leg. 2.

36. Præterea non est verum, ratio t. prohibitionis respiciens favorem testatoris non valider prohibitionem. Nam si ex hac ratione respiciente favorem, & splendorem testatoris resultet etiam splendor familiæ, & illa ratio fit expressa, ea valider prohibitionem, & hoc volunt Scrib. omnes in d. §. diui. Sicque procedit exemplum per eos alata, vt si facta sit prohibitio rei ea ratione expressa, quia illa fuit mihi donata à S. P. vel Imperatore, vel Rege Hispaniarum, aut Gallorū vt per Alex. & las. in eodem §. diui vbi & Ripa num. 5. & Ambros. de Opizon. sub. num. 8. vel quia res fuit meorum maiorum, vel quia in eo loco qui ego educatus. l. si in emptionem ff. de minor. Rip. in d. §. diui num. 3. Ambros. de Opizon. num. 9. Crott. num. 7. & 132. & Ferdinand. Loazes nu. 60. Si verò non fuit expressa, & hæc non valider prohibitionem, & sic volunt quod etiam ratio prohibitionis respiciens solum affectionem testatoris valider prohibitionem, si fit expressa, qualis est casus noster ita Ambros. de Opizon. sub. d. nu. 8. & 9. Loazes num. 60. Crott. nu. 7. & 8. & Soc. lun. num. 19. & 20.

Et hinc cessat obiectum de d. l. Pater filium §. Iulius Agrippa; nam ibi simpliciter, & sine vlla restrictione causæ prohibita fuerat alienatio monumenti; prædicti suburbanij, & domus maioris, secus ergo si causa fuisset expressa, quamvis affectionem testatoris continuisset.

Et licet tex. ibi loquatur de domo maiori. Notamen loquitur de domo maiori, vt etiam animaduertit Soc. lun. d. num. 20. & ex eo tex. non colligitur affectio aliquæ testatoris; neque ea resultat ex qualitate rei, quia & hæc fuisset, vt quando prohibita est alienatio tutoris, sicuti omnes in eo §. exemplificant.

Et quicquid sit, quando etiam ammitteretur id, quod dicit Aciat. nimirum, quod ratio respiciens solum favorem testatoris, non sufficit (quod verò non est admittendum, quando vbi expressa) procederet vt dixi in mera, & pura affectione, seu favore testatoris, secus in eo favore, qui redundaret in commodum familiæ, & posteritatis, qualis est hic favor, quod bona conferuerunt in memoriam testatoris; nam hoc modo splendet memoria testatoris, quia dum familia gaudet bonis, & conservat illam memoriam sciens hæc bona partem fuisse, & originem duxisse ab eo testatore. Et hoc est etiam quod ait Paul. in l. pronuntiatio in fin. de verb. sign. familiam Iuliam dici quasi à se, neque quodam memoris, & ibi declarat

- Necq; obstat quòd testator vñs sit verbo directo, instituit, quia tñ non est inconueniens, vt respectu Virgilij importet institutionem, respectu verò filioru, & descendentiũ substitutionem, loc. de Annan. conf. 37. num. 2. Curt. l. d. conf. 48. num. 2. Rot. d. decis. 579. n. 12. maxime stante clausula codicillari concepta per verba futuri temporis. Alex. conf. 82. num. 2. lib. 2. Moder. de fideicom. artic. 18. num. 15. & fuit dictum in d. Viterbiens. coram Illustrissimũ Mantice, de coniectur. lib. 7. tit. 3. num. 4. & fuit dictum in d. Maceraten. fideicommissi coram Gypso, que hic non delinquit nam adfunt alia verba tñ communia apta importare fideicommissum, vt verbum, voluit, l. 2. C. communia de leg. 1. & eo modo f. de leg. primo §. fin. insit. de sing. reb. per fideicom. reliq. Paris. conf. 55. num. 1. lib. 2. & fuit dictum in d. Maceraten. fideicommissi 2. De cembriis 1594. & 23. Ianuarij, 1595. coram Gypso. Itẽ verbum, deueniat, quod etiam est commune Alex. conf. 57. num. 1. & conf. 171. num. 1. lib. 2. Odd. de comuni in traç. de comp. par. 6. in verbo deueniat, & de simili verbo peruenire, fuit dictum in d. Florentina fideicommissi coram Iusto.
- 44 Præterea filij, & descendentes tñ sunt vocati cum qualitate masculinitatis, quòd non alia ratione dici potest factum, quàm pro conseruatione agnationis, & hic per viam fideicommissi Aym. conf. 113. num. 2. & 5. Soc. lun. conf. 115. sub num. 7. lib. 3. & fuit dictum in d. Florentina coram Iusto.
- 45 A cedit coniectura, vrgens desumpta ex eo, tñ quòd testator considerauit extinctionem lineę, quo casu dedit alios substitutos volens pro parte dimidiam hereditatẽ deuenire ad suos proximiores, prætera verò ad illos de Zambeccarijs, ex quo pater omnes descendentes fuisse per fideicommissum vocatos, cum non possit ab vltimo de linea restitui hereditas substitutis, nisi ad eum peruenit adita hereditate ab anterioribus, & sic iure fideicommissi. Illustrissimũ Mantice de coniectur. lib. 7. tit. 5. num. 3. ubi de cõmuni, & fuit dictum, seu consideratũ in d. Bonon. de F. liciis in fin. coram Seraphino. Et hoc cõ magis dicendum est ex eo, quòd

- 46 testator voluit tñ hereditatem ipsam petuenire ad substitutos; vnde videtur induxisse fideicommissum reale nulla facta cõmemoracione personarũ grauatarum. Curt. Sen. conf. 51. n. 24. Paris. conf. 37. num. 22. lib. 2. & conf. 72. num. 89. lib. 4. Cephal. conf. 478. num. 45. & seq. lib. 4. Surd. conf. 315. num. 20. vers. & plurimũ interest lib. 3. & fuit dictum in d. Florentina coram Iusto.
- Quibus vltimò accedunt confessiones descendentiũ testatoris, qui in instrumentis diuisionum enunciant, & fatentur fideicommissum in bonis Alexandri Senioris; quę instrumenta dantur in summario D. Annibalis num. 3. & 4. quę confessio tñ iunctis coniecturis de quibus supra, plurimũ facit ad interpretationem fideicommissi Decian. conf. primo nu. 310. & seq. lib. 1. & de confessione facta in diuisione idem Decian. conf. 44. num. 73. & 76. lib. 3. & post eũ, & alios Illustrissimũ Mantice de coniectur. lib. 3. tit. 1. num. 28. Ex quibus videbatur DD. consistere de fideicommissio.

- 47 Quod verò pertinet ad descendentiũ D. Annibalis ab Alexandro Seniore fideicommitterente videbatur satis probatum quòd Virgilij fuerit filius testatoris tñ probatur ex testamento, in quo talis enunciatũ est actũ proportionabilĩ insit. hered. vt fuit resolutum in causa Bonon. vñs fructus 24. Ianuarij huius anni coram Illustrissimũ Attrebaten. Item qd Annibal, & Hercules fuerint filij Virgilij probant testes, de quibus in

summario nu. 6. Quòd Alexander lun. pater D. Franciscũ rex, & Virgilij Iunior pater Annibalis Agoris essent fratres, & filij d. q. Annibalis probatur ex dd. instrumentis diuisionum in d. summario num. 3. & 4. & ex testamento d. Alexandri lun. in quo se appellat filij Annibalis in eodem summario num. 7. Ex quo etiam probatur Annibalem Iuniorem esse filium Virgilij lun. & d. Alexandri lun. ex fratre nepotem.

Quò ad detractas faciendas illar fuerunt reseruata in sententia, & ideo pars non fuit grauata. Et quò ad condemnationem fructuum à die obitus Alexandri Iunior. sententia iustificatur cum ex ea ipsa die fuerit motum Iudicium, vt apparet ex processu Sed quòd fructus tñ qui percipi poterunt DD. omnia celebrat sententiam non subfultere, quia non habet locum talis condemnatio nisi in spolio violento glos. & DD. in c. grauis de restit. spoliat. Purc. decis. 183. lib. 1. & c. Et ita fuit decifum

ALIA DECISIO.

Bonon. de Poetis.

Mercurij 27. Ianuarij. 1616.

R. P. D. V B A L D O.

OMINI permanserunt in decisis in hac causa 17. Ianuarij 1611. quòd ad vocacionem filiorum, ac descendentiũ Virgilij per fideicommissum, licet reseruauerint videre, an inter eos adfuit reciproca substitutio; Licet

- 50 enim admitteretur cõclusio, quòd tñ vbi testator vocauit simpliciter alicui filios, etiam sub nomine collegiũ descendentiũ, illi intelligatur vocati per vulgatẽ, non autem per fideicommissariam aucta opinionem. Cumani in l. cum ita §. in fideicommissio num. 4. ff. de leg. 2. & in l. galus §. quidam recte nu. 7. ff. de lib. & post. Soc. conf. 219. nu. 7. vers. sed ad omnia ista lib. primo. Aym. conf. 131. sub num. 3. cum alijs latẽ congestis per Surd. decif. 346. num. 17. & seq. vbi de comuni, & fuit resolutum in vna Auenionien. status 6. Ianuarij 1578. coram Bualo, & in vna Auximana fideicommissi 26. Nouembris 1611. coram me, vbi alię decisiones, & auctoritates allegatur, Tamẽ admitteretur etia limitatio tñ eiusdem Cumani, quando ex mente; vel verbis apparet testatorẽ considerare tractum temporis successuum, iuxta distinctionem eiusdem Cumani in d. §. in fideicommissio; Ruin. conf. 29. num. 9. & seq. lib. 3. Menoch. conf. 45. num. 54. & 67. lib. primo, & conf. 179. nu. 14. lib. 2. Peregr. de fideicom. art. 18. num. 17. & art. 19. num. 16. Surd. de comuni d. decif. 346. nu. 22. & admittit d. decif. Auenionens. fideicommissi 23. Ianuarij cora Gypso, & 2. Decembris 1594. coram eodem, & latẽ firmatur in d. Auximana fideicommissi 26. Nouembris coram me. Inter cæteris tñ autem coniecturas istõ decifione consideratas mouebatur Domini, quia testator instituit vniuersali herede Virgilio filio vocauit eius filios, & descendentes, non simpliciter, sed successiue, quod verbum iunctis alijs tractum temporis significatibus. Vt quia testator processit ad plures substitutiones, considerando etiam extinctionem lineę, vt infra dicitur, est aptum ad indicandũ voluntatem, quòd voluerit substituere per fideicommissum, & non per solam vulgatẽ l. 1. ff. de success. edict. Mantice de coniectur. lib. 8. tit. vltimo nu. 68. vers. sed huius, & fuit ponderatum in Romana de Gabriilibus 19. Noubris 1587. coram Gypso, & in Viterbien. fideicommissi 14. No. cembrijs,

uembria. 1603. Coram Reuendiss. Archiepiscopo, & in Bonon. de Felicianis. 8. Febr. 1597. Coram Seraphino. 1603. Accedat alia coniectura: ex eo quod testator. 1994. 54. filios, & descendentes masculinos, quasi valitorie propiscere agnitionem, que potissimum per fideicommissum acquiritur. Aymo. consil. 1. 1. num. 11. Socini. consil. 63. col. 8. in finibus. 3. & quod magis. est testator deficientibus omnibus suis descendens dedie alios substitutos, videlicet pro dimidia proximioribus de sua familia, pro altera vero dimidia illos de Zumbecarijs, & sic concludit rati tractum temporis. & extinctionem lineę, & finit in terminis pro fideicommissum pooderatum in d. Bonon. de Felicianis coram Seraphino, est decisi. 934. n. 7. & 8. par. 1. 55. Et addebant etiam Domini, quod nec per substitutionem facta deficientibus omnibus descendentes, & mortuis, qui merito moris facie, ut vocatio censetur facta in virili; casu, videlicet ante aditam, & post aditam hereditatem, & sic per fideicommissum: glo. fin. in l. institutio. C. de test. milit. c. alij relatis a Pareg. de fideic. art. 16. 1994. n. 1. mencio i. n. mortis indit copendiosam luxu: mox a Bartolo. l. cetero ff. de vulg. Dec. col. 416. num. 10. Menoch. consil. 83. num. 100. lib. primo. Si igitur fideicommissum est ad fauorem aliorum vocatum post mortem descendentium, videtur dicendum etiam esse inditum fideicommissum saltem descendentium ad fauorem ipsorum descendentium, cum non possint ipsi bona alijs restituere, nisi penes ipsos saltem conseruata saltem pro sua rata per fideicommissum.

Et tandem placuit DD. maximum ad miniculum deumprom ex confessionibus, & ipsorum descendentium, qui in instrumentis diuisionis factis fideicommissum in bonis Alexandri Senioris, que confessiones plurimum faciunt ad interpretandam testatoris voluntatem, Paris. consil. 1. num. 38. lib. 3. Aymo. col. 202. num. 48. & seq. Card. Mantice de consil. lib. 3. tit. primo num. 28. cum alijs in decisi. allegatis.

58. N. q. obstat, quod i. verbum successit possit intelligi respectu vulgaris in iuxta consil. Riminali. 187. n. 12. quia hic cõcurrunt alia, videlicet tenore mortis, & alia hic, & in prima decisi. considerata, qui fluident illud verbum ampliari etiam ad fideicommissum.

Nō obstat quod i. priori parte testamēti est expressa fideicommissum in sua domo, quod fideicommissum hodie non cõtrouertitur per interuantes. Quia ex hoc non sequitur, quin adit et in posteriori parte testamenti ex supra allegatis, & simili arguit Rota apud Seraphin. decisi. 934. num. 17. & seq. dicere autem.

Ex quibus Domini permanserunt in decisi quod ad fideicommissum, videlicet quod descendentes Virginijs sint vocati per fideicommissum: sed an inter ipsos sit facta substitutio reciproca, ad cō. v. D. Francēsa tentatur restituere portionē paternam Annib. li. vel eius heredi, qui est effectus presentis disputationis, Domini voluerunt, vt particulariter videretur.

ARGVMENTVM.

PVRIVS legitimatus an succedat patri principē clerico. Et quid in bonis ephypticis ecclesiasticis concessis pro quibuscūq; hereditibus. Et quid si bona fuerint meliorata in hoc responso declaratur.

SVMMARIVM.

LEGITIMATI succedunt in bonis ephypticis ecclesiasticis. Principis quando emphyteusit est concessa pro quibuscūq; hereditibus num. 2. & 3.

1. Contrarium num. 8. & 12. ad p̄p̄tatum.
2. Feudum concessum pro quibuscūq; hereditibus transiit ad extraneos. num. 1. & 2.
3. Emphyteusit concessa pro quibuscūq; hereditibus dicitur hereditaria simpliciter. num. 1. & 2.
4. Nulla p̄p̄. non excludit illi legitimatū, qui succedit de iure cōmuni, sed sola cū, qui succedit de iure specialia. num. 1. & 2.
5. Declara num. 9. & 10. ad p̄p̄tatum.
6. Bona emphyteusica propter melioramenta transiunt ad extraneos heredes.
7. Declara num. 14. & 15.
8. Legitimatus a succedat patri clerico in bonis patrimonialibus liberis. Vbi quid in dote, alioquin, & similis. Et an succedat transmissis, & num. 20. 21. & seq.
9. Bona transmissa ad principem acquirere emphyteuticū. Et an ecclesiasticis, dicit in ea progressa non succedat. num. 1. & 2.
10. Spiritus non potest succedere patri. num. 1. & 2.
11. Alimenta debentur filijs illegitimis. num. 1. & 2.
12. Bona transmissa ad principem cum anore alendi filios.
13. Et idem in cõmentariis fidei.
14. Ritus tenentur alij filios condemnati etiam ex crimine. Et an laici maritatis. Et etiam heredes. num. 1. & 2.
15. Alimenta iure natura debentur.
16. Nulla p̄p̄. contra illegitimos quamvis procedat declarata per cõclusiones.

RESPONSVM XXXVII.

Adit Deus, & Beatissima Virgo.

VAI VA est, An spiritus legitimatus succedat patri in emphyteusit ecclesiastica recepta pro se, & quibuscūq; eius hereditibus, percipit quicquid bona emphyteusica fuerint meliorata.

1. Et videtur dicendum quod sic. Nam regula est quod legitimatus succedat in bonis quibuscūq; ecclesiasticis, quando a Papa, vel Cōmte ab autoritate habente in specie legitimatus fuit ad bona ecclesiastica. Paris. consil. 1. numer. 55. cum seq. col. 8. n. 6. & 7. lib. 2. Alciac. col. 7. & col. 9. G. zad. col. 43. num. 1. & per totum Afflic. decisi. 386. circa med. Caldas consil. 39. num. 1. Cornaz. decisi. 57. Palaeoth. de noth. & spur. cap. 31. Mantice de tacit. & autig. lib. 2. tit. 1. num. 7. & 8. & resoluit Rota in vna Bononi. de Bolognini coram Seraphino. decisi. 34. 45. & 67.

2. Hocq; maxime videtur dicendum quando fideicommissus est concessus pro quibuscūq; hereditibus, nam per hec verba vniuersalia dicitur alterata illius natura, sicut dicitur de feudo, quod licet fideicommissum ad solos descendentes masculinos. Atque in fideicommissum pro quibuscūq; hereditibus transiit ad heredes etiam extraneos, quia dicitur alterata illius natura. cap. 1. de feud. non habent propriam naturam. feud. Alex. in l. etiam sub num. 5. ff. sol. matr. in l. Gallus. 6. etiam sub num. 4. ff. de liber. & test. & in l. si patroni in prin. sub num. 14. & 15. ff. ad trebell. & in l. 7. num. 6. lib. 7. Ita. in preclud. feud. sub num. 46. & seq. ubi ad partes disputat, & tandem pro hac parte concludit distinguens inter verba vniuersalia legis, & hominis, vt illa restringantur ad habiles, non autem hęc, & ita etiam distinguit & firmat Curt. lun. de feud. p. 3. memb. 3. num. 63. vbi de cōmuni, & p. 4. num. 1. 30. Ad den. ad Alex. consil. 30. lib. 2. in verbo quibuscūq; lib. 1. qui dicit hanc esse veriorē, & crebriorem; Sic & Decian. consil. 58. num. 30. & 31. lib. 2. Berro. col. 65. num. 34. lib. 1. Clari. 5. fin. i. quēst.

quest. 9. in prin. quales quod hac opinio seruatur in practica.

4 Et in specie quod emphyteusis Ecclesiastica cōcessa pro quibuscumque hereditibus transcat ad bastardos legitimos. Anch. conf. 427. in tercio. dubio sub num. 4. ubi hoc firmat, quando sumus in bonis emphyteuticis redactis ad instar alodialium, prout Ferrarius ex indultu Apostolico; licet secus esse dicat, si stipulatio obstaret. Socini 1. Gallus 5. etiam si parente de liber. & posth.

Afflic. de dec. 86. qui concludit, quod quando emphyteusis est transitoria ad extraneos heredes, patet est transitoria ad legitimatum, sequitur ibid. Vrsil. in addit. Et adducit etiam rationem, nam sicut emphyteusis concurrentibus solemnitatibus potest in totum alienari, multo magis, si solemnitates interueniant, potest concedi, ut transcat ad extraneos, & ad legitimatos. Ad ciat. d. conf. 7. & conf. 19. Laderch. conf. 19. per totum, qui in casu Bullae Bonificianae concessae Ferrariensibus concludit, quod quādo bona sunt redacta ad instar alodialium, tunc legitimatus in eis succedit, & euerit principale fundamentum aduersariorum in eo. confidens, quod legitimatus sit indignus emphyteusis Ecclesiastica demonstrans non esse personam indignam, & inhabilem, sed regulariter incapacem, & incapacitatem cessare, quādo emphyteusis sit ad instar alodialium. Ad den. ad Alex. conf. 60. littera Bullae Franc. Galdas conf. 30. num. 13. & 14. & conf. 39. num. 1. Mantie. de ca. cit. & ambig. conuenit lib. 2. tit. vi. num. 24. & 15. qui refert ita per Rotam Romanam iudicatum fuisse in vna Bonon. de Bolognini coram Seraph. & est de cōf. Sera. h. 34. & 45. supra allegat.

Et quāuis Dec. conf. 790. contrarium consulerit. Attamen contrariū fuit iudicatum, ut refert Alciat. d. cōf. 7. qui se excusauit, quod proposuit eas rationes pro veritate ethicae, non autem quia ita sentiret; sic etiam Adden. ad Alex. & Afflic. atq. Mantie. & Caide. reprobant Dec.

Similiter quāuis Ruin. conf. 105. & 109. lib. 2. & Gabr. conf. 83. & 84. lib. 2. contrarium tenuerint. Nihilominus Laderch. d. conf. 19. acriter oppugnat Ruin. Et Mantie. improbat Gabr. ita ut hac videatur receptissima opinio, cui praesertim auctoritate Rotae infusa.

5 Additur ad confirmationem, nam si emphyteusis quādo est concessa pro quibuscumque hereditibus dicitur hereditaria simpliciter. Clar. §. emphyteusis q. 76. & §. f. udu. q. 9. Paris. conf. 61. lib. 3. cum multis similibus ut per Rotam in rectoria Farin. de dec. 642. p. 1. Et go legitimatus poterit in ea succedere, si sit heres, quia non succedit uti filius, sed uti heres, nam illa qualitas filiationis non attenditur, quia non pertinet ad propositum, sed solum attenditur illa qualitas quod sit heres. Ruin. d. conf. 105. sub num. 10. vers. Nō obstat Laderch. d. conf. 19. num. 3. & 9. Rota d. dec. 642. num. 2. Et hoc est quod volunt omnes Doctores supra citati dum dicunt, quod quādo emphyteusis est transitoria ad extraneos, est etiam transitoria ad legitimatum, quia nimirum ille in ea succedit sicut qui de alterius heres; cum in emphyteusis hereditaria aliud non attendatur, nisi quod quis sit heres. Ruin. Rota. & alij in locis mox citatis.

Nec obest, quod per Bullam Pij V. in ordine 130. legitimatus excludatur ne possit succedere in bonis Ecclesiasticis. Quia per eam Bullam non excluditur legitimatus qui succedit de iure communi, sed ille tantum, qui succedit ex privilegio, & iure speciali. Rota de dec. 437. & 505. p. 1. nouis. & de dec. 214. p. 2. Seraph. de ci. 478. & 1. in fine de dec. 1758. ubi vult bastardum sub iurisdictione comprehendit succedere posse in feudis

quia venit iure inoffensio, & non ex vi legitimationali. Natur. de spol. cleric. §. 92. num. 3. ad fin. Bura. conf. 255. num. 16. Beccius conf. 191. num. 15. vers. Secundo cum sequilib. 2. Et ad hoc facit dictum conf. Ruin. 10. p. 1. lib. 2. Ac hoc casu legitimatus succedit de iure communi, nisi quia ut dictum est, succedit tanquam heres simpliciter, non ut filius; Tum etiam quia legitimus succeditur eorum parentibus de iure communi, quia ex iure admittitur uti de iure. Auth. qui mod. & c. offic. sui. & quib. mod. natus esset. legit. Et trad. omnes in la. Gallus §. 3. quid sit tantum de liber. & posth. Ergo magis hanc maxime admittenda videtur in proposito, quia bona emphyteutica meliorata & fuerunt, & ex causa mor. 7 licet mentio non fiat emphyteutici transcat ad extraneos heredes c. ad aures de libi. gloss. Innoc. Host. Burd. Anch. Imol. Anan. Abb. & alij de reb. eccles. §. alieno Gabr. conf. 76. num. 4. lib. 2. Rota de dec. 1. in p. n. p. 1. ter. quia sume collectas ad Farin. p. 2. h. 34. & 45. num. 2.

Ceterum his non obstantibus contrariam sententiam dedit Ruin. Et quāuis in terminis iuris communis multa per

8 hac parte adduci possent, puta quod bastardi tantum legitimi succedunt, praeiudicium si sint ipsi iure emphyteutici Ecclesiastica succedere non possunt. Dec. d. conf. 170. Ruin. d. conf. 105. & 109. lib. 2. Gabr. d. conf. 83. & 84. lib. 2. Quod si verba vniuersalia inoffensio intelliguntur, quae habilitas secundum subiectam materiam, ut gradatim, sed si lego de muner. & honor. §. sed hoc i. lenia. Ite de verb. oblig. gloss. in lit. verbo qui habent: quae C. de fid. inst. Osa. de dec. 69. Dec. Gabr. & alij mox citati. Et quod illa verba vniuersalia quibuscumque hereditibus intelliguntur de hereditibus de iure communi non de iure speciali. Ruin. d. conf. 105. Quodque differentia, quae fit inter verba vniuersalia legis, & hominis est insignis, quia, si verba vniuersalia legis, quae profertur cum tanta maturitate, succedunt non ignorantibus vim verborum restringuntur ad terminos habiles, multo magis restringi debent verba vniuersalia hominis, qui ut plurimum, ignorantem verborum, & qui nunquam intelligit fontem de personis inhabilibus. Attamen qui haec, & similia multas patiuntur difficultates in terminis iuris communis per ea, quae supra fuerunt deducta pro contraria parte. Idcirco omnes nunquam omisit censens solidissimum fundamentum esse superdicta Bulla Pij V. quae expressè veras, nō bastardi praetextu legitimationalum succedere possint in bonis feudilibus, & emphyteuticis Ecclesiasticis, nō periculum Christi, & bona Ecclesiastica ab indignis possidenda, Scandalosum, & nocuum ordini Ecclesiastico hoc reputans, sicut etiam declarat & resoluunt Rota de dec. 474. & 505. p. 1. nouis. & de dec. 214. p. 2. respōditq. Gabr. d. conf. 83. & conf. 84. lib. 2.

9 Nec obest quod Bulla non tollat facultatem succedendi de iure communi, sed de iure speciali tantum. Nam hoc non procedit, quādo agitur de succedendo in bonis Ecclesiasticis, quia in his bonis se per militat ratio quod non deest bona Christi ab indignis, & ignominiosis possideri, cum Ecclesia abhorreat huiusmodi gentes in peccato, quae sit vna ratio Bullae, ut constet ex illius proemio, & considerat Rota d. de dec. 214. In hac enim materia duo principaliter distinguendi sunt casus. Vnus quādo tractatur de succedendo in bonis patrimonialibus. Alter in bonis Ecclesiasticis.

10 Primo casu si distinguendum est, nam aut agitur de succedendo Laico, aut Clerico. Si Laico, & tunc certum est Bullam non intrare, quia tunc nulla ratio Bullae militat, siquidem nec agitur de peccato Christi, neque de scandalo ordini Ecclesiastico ut bene per Rotam d. de dec. 214. & in vna Bonon. alimtorum 28. Martij 1594. coram Penia. Si verò Clerico; Et tunc fit ea distinctio, quod

quod aut illegitimi admittuntur ad successionem bonorum de iure communi; aut de iure speciali. Si de iure communi, ut si illegitimus peteret alimenta in bonis patris sacerdotis, quæ sibi debita sunt de iure communi circumscripta etiam legitimatione, cum haberet cum ibi not. de eo qui dux. in matr. qui polluit per adul. Et tunc succedere posset. Rota d. decil. 487. & plenius in dicta Bonon. coram R. P. D. Penia Nauarr. d. c. 9. sub n. 10. verif. Ex quo inferitur quia hoc casu non vteretur iure speciali suæ legitimatōis; Et idē si filia peteret dotem, quæ subrogatur loco alimentorū. Rota d. decil. 487. & Nauar. vbi supra verif. subinfertur. Etiam de redditibus ecclesiasticis ut per Rotam & Nauar. duntaxat in subsidium, scilicet non extantibus bonis patrimonialibus ut per Rotam ead. decil. 487. Et quamvis Constitutio prohibeat modum relinquendū etiam ex causa dotis, vel alia p. hoc tamen intelligitur semper retentōe ordinatæ, quando scilicet de iure speciali ex his causis ipsi illegitimus veller admitti, sed non tollit, quin illegitimus possit admitti ad ea beneficia, ad quæ admittitur de iure communi illegitimus. Proinde q. si transuersali illegitimus tractaret de succedendo clerico transuersali in bonis patrimonialibus siue ex testamento, siue ab intestato admitti posset, quia hoc casu non vteretur aliquo iure speciali ex legitimatione, vel aliunde deducto, sed vteretur iure communi, secundum quod bastardus potest succedere transuersali. Rota d. decil. 505. vbi etiam voluit admitti eum posse ad exclusionem fratris nam quāvis frater agere possit de inofficio contra testamentum fratris, in quo fit iniuria personæ turpis l. fratres C. de inof. testam. ut illegitimus, qui est infamis de factis. Az. in summa C. de infam. Attamen quia ius succedendi in transuersali quamvis illegitimo tributum est de iure communi: capropter si sit legitimatus, potest et succedere clerico ad exclusionē eius fratris; nec dicitur succedere ex iure speciali legitimatōis nam hoc casu legitimatō solum ei prodest quod ad personam; id est ad abolendam illam maculam infamie, quæ est in persona illegitimorum, non autem quod ad ius succedendi, quia abluta illa macula infamia succedit de iure communi. ut latet per Rotam d. decil. 505.

Si verò ageretur de succedendo clerico de iure speciali, ut si spurius veller succedere patri suo, & tunc quia hæc successio ultra alimenta de iure communi non admittitur siue ab intestato siue ex testamento. auct. ex c. plexu C. de natur. liber. §. fin. auth. quib. mod. natur. efficit. legit. Rota decil. 617. p. 1. nouif. & decil. 170. p. 1. Gabr. conf. 9. lib. 1. Eapropter succedere non posset etiam si esset legitimatus, quia hoc casu diceretur succedere de iure speciali virtute legitimatōis. Rota d. decil. 505. p. 1. & 214. p. 1.

Et hæc, ut dictum est, procedunt in primo casu, quando tractatur de succedendo in bonis patrimonialibus.

Secundo verò casu quando tractatur de succedendo in bonis Ecclesiasticis tunc indifferēter legitimatus excluditur, quia semper viget ratio quod peculium Christi ad illegitimos transire non debet. Et hoc est, quod Bulla fecit in illis verbis. *In quæquæque illegitimus, siue suus, siue extraneus etiam legitimatus Multoque magis hoc procederet, si legitimatus in his bonis ecclesiasticis succederet etiam velle clerico, quia tunc non solum viget dicta ratio prohibitionis: quod peculium Christi ab indignis non occupetur; sed & alia ratio eiusdem Constitutionis, quod scandalum, & noxiū sit ordini ecclesiastico, quod Clerici habeant huiusmodi successores illegitimos. Rota d. decil. 214. & in dicta Bonon. alimentorum coram R. P. D. Penia Et quamvis i spurius pos-*

set à principio acquirere emphyteum ecclesiasticum, Rota decil. 474. p. 1. nouif. Seraph. decil. 478. Molin. de iust. & iur. disp. 475. num. 8. Lup. de illegit. l. §. 4. num. 8. & petere renouationem. Gabr. conf. 30. lib. 1. Idea tamen progressiue succedere acquiritur per Rotam Seraph. & Molin. in dictis locis.

Præterea dicitur cessare difficultatem, nam & quando spurius legitimatus veller succedere patri in bonis emphyteuticis ecclesiasticis quamvis concessis pro quibuscūq; hæredibus, succederet de iure speciali, nempe virtute legitimatōis, quia de iure communi solum posset petere alimenta, & non posset esse hæres. At hoc casu succederet uti hæres ob habilitationem legitimatōis. Ergo admitti nō potest Bulla veteri fieri legitimatōis ad effectū succedendi in bonis ecclesiasticis. Et hoc vnicum fufficit fundamentum, ex quo etiam facillime corrumpit contraria.

Non obstat itaq; dum primò dicitur legitimatus succedere in emphyteuticis Ecclesiasticis: Nam præterquam hoc negari posset, cum in eo regula sitin contrarium: quia Ecclesia, quæ est nobilis, & speculum pudicitie de his nunquam sensisse videtur. Bal. in c. quæ in Ecclesia rum de consir. Bero. in c. in presentia nu. 370. de probat. Rota decil. 474. & 703. in fin. p. 1. nouif. Cornar. de cil. 57. in prin. Dec. Ruin. & Gabr. locis supra citatis. Dicitur, quod quicquid sit de iurisdictioni, hoc non procedit stante dicta Bulla Pij V. scilicet quando bastardi vellent succedere eorum patribus, quia tunc generalis ratio prohibitionis quod bona Ecclesiastica nō transeant ad bastardos, multo fortius stringit, cum nec ad successiōem patris etiam quod ad bona patrimonialia admittantur nisi virtute legitimatōis, & sic ex iure speciali.

Et si diceretur, Ergo si Ecclesia libere alienare aliquid rem non posset bastardus in ea succedere, quia diceretur profecta ab Ecclesia, quod non est dicendum.

Respondet, quod quando Ecclesia libere alienat mul-
to iure sibi reſeruato, tunc totaliter extinguitur ius Ecclesie, & bona alienata amplius non dicuntur Ecclesie; nec in eis amplius viuunt illius memoria, propterea in eis bastardus succedere potest, quod alienat cum reſtatione alicuius iuris in eis, tunc quia viuunt memoria, quod bonis ab Ecclesia sunt profecta, propterea bastardus in eis succedere non potest, sicut nec potest succedere in dominio vili, quando ecclesia sibi reſeruauit directum, quia oſ reſeruationem directi viuunt memoria, quod illud: vtile dominium profectum fuit ab Ecclesia.

Nō obstat, quod in emphyteusi Ecclesiastica concessa pro quibuscūq; hæredibus spurijs legitimati veniunt propter vniuersalitatem verborum.

Primo etenim i terminis iuris cōſ. cōtraria opinio deſecti poſſet, quia illa verba vniuerſalia intelliguntur de hæredibus habilibus ſecundum ſubiectū materiam, & nō odio habitus, & de hæredibus de iure cōmuni, non de iure ſpeciali, ſicut bene deſcendunt Dec. Ruin. & Gabrielis ſupra citatis, qui omnino videndi ſunt. Beroſ. in d. c. in præſentia nu. 370. Molin. diſp. 475. n. 6. & 10. Sed omiſſa contentione de iure cōmuni dicitur, quod ſtante Bulla Pij V. legitimatus nō pōt ſuccedere in emphyteuſi eccleſiaſtica etiā pro quibuscūq; hæredibus; vel quibus dederit, aut alio modo cōceſſa, & bene explicat Gabr. in terminis d. conf. 82. & 84. Et nullus extat in contrarium, nam omnes ſupracitati, quamvis moderatè loquuntur in ſimplicibus terminis iuris cōmuniſ, ſicut etiā in his terminis procedit deſiſio Rotæ coram Seraphino, quia ſuit facta anno 1568. & ſic ante promulgationem Bullæ, quæ ſuit anno 1570. Et ratiōnem etiam

etiam confirmatur, quam adducit Gabr. vbi supra & cōsiderat Hond. ad aliud propositum conf. 37. lib. 2. Nam Bulla impedit nō fiat legitimaciones quō ad effectum succedendi in bonis emphyteuticis ecclesiasticis. Ergo quod ad ea bona (spiritus remanent spiritus), & sic non possunt esse heredes.

13 Additur, nam vt supra fuit dictum, quando emphyteutis est concessa pro quibuscumque hereditibus est hactenus simpliciter, & nemo potest extraneis vel transuer salibus posito ex testamento succedere, non potest tamen succedere, & esse heres eius patri ex testamento, vel ab intestato, nisi sit expressis habilitatus, & legitimatus a iure, ex complexu Cde inest. nupt. Rot. decis. 170. num. 4. p. 2. nouis, & decis. 617. p. 1. Ergo cum non possit esse heres patris de iure communi, sed solum de iure speciali virtute legitimaciones, & Bulla impedit ostē bastardi, qui non possunt succedere de iure communi, admittantur ex iure speciali legitimaciones, sequitur vt nullo modo bastardus quous legitimatus patri succedere possit in emphyteuti concessa pro quibuscumque hereditibus, quia est deficiente illa qualitas, quod sit exheres de iure communi.

Non obstat, quod saltem ratione melioramentorum bona emphyteutica transcurrunt ad extraneos heredes, & per consequens ad bastardos.

14 Primo enim dicitur non esse verum, quod emphyteutis vt propter melioramentum transcat ad extraneos heredes; & per consequens ad bastardos; sed soli Ecclesia finitā emphyteutem in persona descenditū vocatorū potest renouare heredi extraneo, & ita probat text. in d. c. ad aures de reb. eccl. non alien. & ponit Rom. in Lectam in prin. num. 14. fol. matr. & in sing. 368. ac in rubr. de arbit. Alex. ad Bar. in l. quicunque C. de omni agro deserto lib. 11. Rip. de remed. prescrip. contra pestem num. 257. qui testatur omnes Canonistas ita tenere & Cald. de iur. emphyt. lib. 2. q. 23. num. 55. & sequ. lib. 1. question. forens. q. 2. o. sub num. 1.

15 Præterea dicitur hoc habere locum in predijs, quæ erant omnino inculta, & sterilia, magnoq; sumptu ad fertilitatem sunt redacta, quia alias Ecclesia nimis læderetur, si propter aliqua melioramenta teneretur bona locare hereditibus extraneis finita conductione. ita Paul. conf. 143. num. 4. lib. 2. Rip. de remed. prescrip. contra pestem præcipue num. 261. & Cald. d. lib. 2. de iur. emph. q. 23. num. 62. Oportet autem vt melioratio sit respectu rei, respectu fructuum, respectu temporis, & respectu impensis. Respectu rei, quia in qualitate sit meliorata, vt quasi mutauerit speciem, vt si erat paludosa, vel Sylua, & effecta sit arabilis; & ita loquitur d. c. ad aures & l. fin. & similiter C. de alouion. l. quicquid; Lagros & l. pen. C. de omni agro deserto, lib. 11. At si melioratio fit in sola cultura, quia fundus redditus sit fertilior non sufficit, l. c. de locat. prædior. ciuili. lib. 1. Hond. conf. 5. num. 42. lib. 1. Cald. de nominat. emph. lib. 2. q. 23. nu. 62. Et ob id dicit Paul. dicto. ex p. 142. lib. 2. quod melioratio debet esse in toto & Rota decis. 312. num. 6. p. 2. nouis. ait quod melioratio in plantationibus, stercoreationibus, & similibus non sufficit. Respectu fructuum, quia et si qualitas rei effecta mutata in melius, vt de sylua, vel paludosa effecta esset arabilis, sed tamen utilitas nō esset in fructibus, quia soli tantidem perciperetur, vt antea non sufficeret, vt declarant Io. And. Anch. Butr. Anan. & Imolin. d. c. ad aures. Respectu temporis, quia debet esse perpetua, nam melioratio facta pro tempore conductionis nō attenditur l. diuortio §. impedia. & l. bi trad. omnes ff. fol. matr. Rota d. decis. 312. in fin. respectu denique impensis, quia si sit modica non attenditur d. l. pen. C. de omni agro deserto, fa-

cit text. in l. haec omnes §. modica de vfufr. & in l. omnia de impen. in reb. dotat. fa. Val. de iur. emphyt. q. 25. num. 12. & 13. At hæc non conueniunt casui nostro. Ergo nulla ratio melioramentorum haberi debet ad effectum succedendi in bonis emphyteuticis.

Et ita &c. Saluo &c.

Laus Deo, & Beatissime Virgini

DECISIO ROTAE ROMANÆ

Alimentorum extra Rotam.

R. P. D. P E N I A.

Die Lunæ 28. Martij 1594.

Esperio fel. record. Sixti V. Camillo della Volta nob. Bonon. ob quadā delicta vitio supplicio affecto Camera Apostolica omnia eius bona cōfiscavit, fibique incorporauit, quæ paulo post magna pecuniarū summa interueniente R. P. D. D. Baptista Volta Camilli frater à Camera redemptus, cōcessa fuerunt cum omnibus honoribus, & oneribus, excepta solum quadā Vinca extra portam Piā. Marius della Volta Camilli supradicti filius il legitimus, & pauperissimus cum alimenta à Cessionario Camera habere pretendens, multis exceptionibus repellitur, & D. Cardinalis Matrucci, cui huius controverſie componende cura commissā fuerat: Rota iudiciali desiderasset propositio Dubio: An Mario Camilli quondam filio illegitimo à dicto Volta Camera Cessionario bonorum, quæ olim Camilli fuerant, d. deberent. Omnes Domini, causā diligenter discussa debere censuerunt ex communibus, & receptissimis iuris regulis.

16 Prima quoniam filij quomodo libet illegitimis alimentari debentur, cum haberent in fin. de eo, qui dux. in matr. quam pollui. per adult. vbi communiter Canon. Licet, n. filij spiritus, aut alias illegitimi cum peccato generentur, sine peccato tamen aluntur. Et licet ius Civile Castitati prouidendo filijs spiritus alimenta denegauerit, auct. ex complexu C. de incest. nupt. ius tamen Canonicum, quandoque peccata maxime detestetur, & castitatem nedum commendat, sed præcipit, naturalem tamen rationem sequens, pietatem, & equitatem, castitati præiulit, & filijs illegitimis alimenta præstari iussit. Bart. in l. fin. num. 7. ff. de his quib. vt indign. l. si. conf. 16. num. 13. lib. 1. Alex. conf. 74. num. 4. lib. 2. Dec. conf. 176. num. 1. & conf. 311. num. 3. Crauet. conf. 199. num. 1. Calcan. conf. 62. num. 16. Roland. cōf. 74. num. 39. lib. 1. Boer. decis. 127. nu. 7. Anton. Gomes. l. 9. Tauri Anton. Cord. in l. si quis a liberis. §. idem respicit numer. 9. & sequ. de liber. agnosc. Gabr. lib. 6. com. opin. tit. de aliment. concl. 1.

17 Altera conclusio est relictis superioris declarationis, vt vnus tñ alendi filios spiritus, fortiter etiam ad filium, si cut transierit ad heredes descendit, cum filius loco heredis succedat, & bona cum prædicto onere, & non aliter deferantur l. in pari §. hi qui vbi Dec. & Cagnoli. ff. de reg. iur. Crauet. conf. 253. num. 7. Socin. Sen. cōf. 30. num. 3. lib. 1. Rip. in hex. d. c. §. ex d. no. 8. & 9. ad ad Senatus consule. Trebell. & tradit etiam nouissimè Peregr. lib. 5. de iure filii tit. 1. de publicat. bonorum num. 75.

Postrema conclusio per DD. constituta fuit, vt idem quod tñ de fisco, & quolibet bonorum succedore, statum cum esset in cessionario, ius de eadem quoque alimenta præstada spiritus teneantur, l. 2. de heredu. & adio. vbi. quum

quam conclusionem superius deductam probabant, bona enim semper tranſiunt cum eodem onere, & in hoc caſu ex co ceſſabat omnis difficultas, quia ceſſio fuit facta per Cameram, & per D. Voltam acceptata cum omnibus honoribus, & oneribus dictæ hæreditatis.

Informantes pro D. Volta ut receptæ conclusiones excluderent, multa opponbant, quæ ad tria potiſſimum capita referebantur. Primo dicebant nulla ſuperſe bona Camilli. Ruſus illum fuiſſe condemnatum ex capite læſæ Maiestatis Principis. Poſtremo, quia Camillus cum eſſet clericus, vigore conſtitutionis Pij V. nihil ipſe filio ſpurio relinquere poterat, & ideo neque ſiſcum, neque ceſſionarium tenere ad illum alendum.

Ad primum dicebatur in hac poſitione non traſſari; An fi perſeſſent Camilli bona necne, ſed cum præſuppoſito, quod acceſſit, quod pendebat ex factis, & ex incurrant bonorum creditorum, & debitorem; Sed an alimenta deberentur, & conſeſum de iure deberi.

Ad ſecundum de condemnatione ex capite læſæ Maiestatis Principis biſariam reſpondebatur. Primò id non apparere ex ſerie ſententiæ, ex qua conſtabat eum fuiſſe condemnatum ad pœnam amputationis capitis propter crimen enormiſſima, & atrociffima, non autem propter crimen læſæ Maiestatis Principis.

Præterea dicebatur, quod licet fuiſſet condemnatus ob tale crimen; Nihilominus tenebatur t ſiſcus, & ceſſionarius ipſius filios ſpurios condemnati alere. Soc. dict. conſil. 30. num. 3. lib. 1. p. in. in dict. l. ex factis 5. ex factis num. 9. ff. ad Trebell. Plot. conſ. 130. num. 83. & 84. inter conſ. crimin. lib. 1. Dec. conſ. 8. num. 5. Quinimò in fortioriſus terminis in crimine hæreſis, quod longe grauius eſt crimine læſæ Maiestatis humanæ. cap. Vegetis de hære. in quo a die commiſſi delicti ipſo iure omnia hæretici bona ſunt conſiſcata; c. cum ſecundum leges de hære. l. 6. filijs hæreticorum Catholicis deberi alim. nra tenuerunt Petr. de Auendano ſuper l. 4. Tarr. gl. 67. num. 6. & Alſonſ. Caſtr. lib. 2. cap. de Juſta hære. pun. Gabriel. Quomada in compend. de bon. conſiſc. in Sæculo Officio Inquiſit. quæſt. 24. vbi alios allegat. Socin. dicto conſ. 30. Plot. d. conſil. 130. num. 84. verſ. vbi filijs; Neque in contrarium viget tex. in l. quiſquis. §. filij verò C. ad l. l. l. Maiest. Quia cum Imperator ſibi filios perpetrantium criminem læſæ Maiestatis vivere permittat, ex conſequenti cenſetur illis concedere alimenta, ſine quibus vivere non licet. l. Necare ff. de liber. agnoſc.

Ad tertium de conſtitutione Pij V. edita contra filios Clericorum illegitimos. Reſpondebatur primò illam in ſpecie non tollere alim. ta; quæ iure naturali, & Canonico quibufcunq; filijs debentur. Neque fuiſſe veriſimile tam Pium Pontificem id cogitare voluiſſe, vnde pietatis, & æquariatis, & rationis naturalis lex violaretur.

Præterea dicebatur illam Conſtitutionem procedere, quando illegitimi præterderent ſibi aliquid deberi vigore diſpoſitionis factæ virtute privilegiorum, licentiarum, & indultorum ad iure ſpeciali provenientium, ſeu ex aliqua patris diſpoſitione dolofa, quando videlicet ſub aliquo prætextu, verbi gratia elemoſinæ, dotis, aut alterius ſimilis niteretur quis ad illegitimum favorem diſponere; ſecus autem eſſet, quando peterent alimenta ex diſpoſitione iuris communis, & ex ſolo eius beneficio iuxta terminos cap. cum haberet de eo qui duxit in matrimonium quam pol. per ſeſult. cuius tex. diſpoſitione non fuiſſet.

Lib. II.

fuiſſet ſublata per d. Conſtitut. Pij V. Imò etiam ea non obſtante Clericos teneri alere filios ſpurios tenuerunt Nauar. in traſſ. de ſpol. Cleric. §. 19. num. 10. & 11. & Buſar. conſ. 255. num. 16 lib. 3. Et eſt deciſio ſepius diſcuſſa in Rota in illa Romana bonorum dei i cruf. his die 29. Februarij 1580. coram R. P. 11. Robuſterio; ſus enim, & obligatio alendi filios quocunq; modo illegitimos non tam oritur ex d. cap. cum haberet; quin ex iuris naturalis t dictaminè, & propenſione quadam, qua videmus etiam animalia rationis expertia filijs a ſe genitis, naturæ quodam pondere non deeſſe, & hanc legem a natura ſuiſibus inditam exqui §. 1. Inſtitut. de iure naturali. Quo fit, ut nec pæcio partium, nec lege aliqua, neque conſuetudine ea obligatio tolli poſſit. Verum enim eſſe, & veriſimè dici, alimentis iure naturæ debent. ſunt quidam 29. quæſt. 1. Abb. in c. fin. num. 22. de conſuetudine; Couar. lib. 4. Decret. par. 2. cap. 8. §. 6. num. 4. Calcan. conſ. 62. num. 16. verſ. ſed ſecundum educationem.

Ad Deciſionem coram bo. mem. D. de Rubéis die 27. Martij, & 17. & 27. Maij 1579. ex aduerſo datam; Dicebant DD. Seniores, qui tunc interfuerant; eam non fuiſſe deciſionem; ſed diſcuſſum, & motum Dominorum propoſentium varias diſcuſſitates, quæ ex dicta Conſtitutione oriri poterant, ad effectum, ut conſtitutionis rigor temperaretur; quod facti etiam patebat ex ſerie eiuſdem deciſionis.

Postremo ad Deciſionem Peruſinam bonorum de Vbaldis coram Sanctiſſimo Domino Noſtro Clemente Octauo tunc Rotæ Auditore. die 29. Octobris 1584. dicebant Domini non facere contra petitionem Marij; Imò eius favorem potiſſime reſpicere; nam cum ibi Ioannes ſibi præterderet ſuccedere ab inſtituto, & ſibi opponeretur de conſtitutione Pij V. prohibente diſponere ad favorem filiorum illegitimorum; Rota firmavit aliquot conſeſiones, in quibus erant ſequentes.

Prima quod ex d. Conſtitutionis diſpoſitione layci non prohibentur vigire privilegio. un diſponere in illegitimos de bonis merè patrimonialibus, & laycalibus nullam habentibus mixturam cum bonis ab eccleſia proſectis.

Altera quod Conſtitutio ſolùm compræhenderat Clericos diſponentes de bonis nectum qualitis de iuribus beneficij, ſed etiam de bonis patrimonialibus.

Tertia quod dicta Conſtitutio compræhenderat etiam laycos diſponentes de bonis ab Eccleſia proſectis, quæta ſuit ſeſula Eccleſiaſtica, erphyſice, & bona ex penſionibus acquiſita, quas layci ex privilegio alienando obtinent.

Postuma verò erat quod Conſtitutio Pij V. compræhenderat eos, qui ſus applicari poterat vna ex rationibus contentis in prohamio Bullæ videlicet, Si ordini Eccleſiaſtico noxia eſſent, vel ſcandalum parerent.

Quæ omnia ceſſabant in hoc caſu, cum Marius peteret alim. nra ſolùm ex ſolo beneficio iuris communis a Ceſſionario. Camera Apoſtolice, neq; inde aliquid noxi in inferre ordini ſacro, & Eccleſiaſtico, ſeu ſcandalum oriretur.

A. R. G. V. M. E. N. T. U. M.

ELIATORS an poſſit de vna religione ad aliam tranſire ſine licentia; Et an tranſiſſe poſſit reſervari, & an ſua ſponſe poſſit exire. Et quid de Equilibris Hierololymitanis in hoc reſponſo traſſatur.

R

STM.

SVMMARIVM.

- 1 **Q**ues Hierosolymitani sunt verè religioſi.
- 2 Religioſus non poteſt de vna ad aliam religionem transire ſine vlla iuſta cauſa, ſed auctoritate licentia.
- 3 Sed an oportet quòd ſit obſcena ibid.
- 4 Et an hoc procedat in equiſſimam Hierosolymitanum nu. 6 & per totum.
- 5 Eſtiſi tranſitus ſtat ad laxiorem religionem requiritur ſpecialis licentia S.P. num. 7.
- 6 Religio vna non poteſt recipere religionem alterius religionis abſq. litteris dimiſſorijs.
- 7 Non obſtantibus etiam quibuscuq. privilegijs nu. 4.
- 8 Et tenetur emendare ſub poen. num. 10.
- 9 Bulla Pij V. tenet omnia privilegia recipiendi alios religionis procedunt ſolum in Apoſtoliſ. ſed & alijs.
- 10 Superior poteſt revocare ſuum religionum ab alia religionem, quam ingreſſus ſuit, & quas alioſ habet ibidem.
- 11 Religioſus, qui ſine licentia ingreſſus eſt aliam religionem an poſſit ſe exire.

RESPONS. XXXVIII.

Adſit Deus, & Beatiffima Virgo.

Res Hierosolymitanus in ea religio-
ne profeſſus nulla per eum petita li-
centia magno Magiſtro, vel alio
Superiore religionem Clericorum
regularium S. Paſſi Barnabitarum,
ſed Barnabitarum nuncupatorum in
greſſus eſt, in qua profeſſus fuit.

Nunc de pluribus diſcutitur.

Primo an ingreſſus, & profeſſio facta in ſecundo mo-
naſterio valeat.

Secundo, ſi ſecunda profeſſio non valeat, an dictus
eque poſſit, vel debeat propria auctoritate exire de reli-
gione nulla petita licentia Superioribus dictæ reli-
gionis, vel alijs.

Tertio an ſilitem dicta religio teneatur dimittere
dictum Equitem. Et an ex ſe, vel potius alicuius in-
ſtancia requiratur, & cuius.

- 1 Ad primum dicitur ſcnam profeſſionem de iure
non valere. Certum eſt enim dictum equitem præſe-
ſum in dicto ordine Hierosolymitano verè, & propriè
eſſe religionem, quæ quid ſit de alijs ordinibus, nam
Equites Hierosolymitani verè profeſſentur tria vota
ſubſtantialia religionis, ſc. paupertatem ſcilicet, obedi-
entiam, & caſtitatem in ſimpliciter, non autem caſtitatem
coniugalem, ut multi alij equites faciunt: Quare pro-
priè ſunt religionis. Machi. de cauſ. 10. de cauſ. 30. l. &
propr. Roti. de cauſ. 136. lib. 3. par. 3. nouiſ. & in nouiſ-
ſima collectis per Farin. de cauſ. 177. nu. 1. ac de cauſ. 333.
nu. 5. & 434. nu. 1. par. 2. in vna Vrbearum: ſed com-
meſſi. Martij. 1613. ac in R. P. D. Manzanedo, & in
eadem coram eodem. 1. Aprilis. 614. Nuar. lib. 3.
conſ. 1. l. de conuerſ. conu. & de regulari. conſ. 2. l. &
23. Azor. lib. 13. Inſtit. Moral. 4. q. 4. nu. 1. & 2.

Nec releuat, quòd quòd ad paupertatem, & obedi-
entiam vitam laxiorem ducere videntur: quam faciunt
etiam religioſi. Roti. d. de cauſ. 136. & in dicta Vrbearum
in coram Manzanedo. 14. Aprilis: quia per hoc non ſit,
quin ſint verè religionis, cum vna religio eſſe poſſit al-
tera religio laxior, vel arctior. Azor. d. c. 4. qu. 4.

Cum ergo dicta Eques verè eſſet religioſus, ea pro-
pter non potuit ad aliam religionem quamuis archiepiſ-

- 2 tranſire nulla petita licentia, hoc tenem eſt de iure, quòd
vnus rei proſus de vna ad aliam religionem citra ar-
ctiorem tranſire non poteſt, niſi prius petita licentia. Et
quomodo non requiritur, quòd ſit obſcena, quia cõ-
gere poſſit, Superior illius religionis, in qua prius
eſt profeſſus, denegat ſine vlla iuſta cauſa, vel non
reſpondeat, oportet tamen, ut religioſus quàmvis in ſe
eſt muneris ſuo ſatiſſaciat, ea n. petendo, ne vtrum obe-
dientiæ contemnat, quòd ſi etiam Superior eam denega-
ret ex iuſta cauſa, nec tunc religioſus poſſet ad aliam
religionem tranſire. ex. eſt in c. licet de regulari. gloſ. in
c. intelleximus in fine de arat. & qualiter Innoc. in d. c.
licet & ibi Hoſt. nu. 9. lo. And. nu. 5. qui ait ita ſeruari
vidiſſe Abb. num. 2. qui ponit requiſita, que cõcurrere
debent, ut quis tranſire poſſit, & num. 10. Anch. nu. 7.
& 12. Sylveſter in verbo religio 4. q. 2. Azor. lib. 17. In
ſtit. moral. c. 14. q. 3. Abb. in c. intelleximus ſub num.
1. de arat. & qualiter & Butr. ſub nu. 8. Nauar. lib. 3.
cõf. 59. tit. de regula. 2. ap. alleg. 61. & ibi optimè Mā-
doſ. ubi diſtinguitur, quòd ſi tranſitus fiat ad ſtrictio-
rem, peti omnino debeat licentia, etiam non obſcena;
ſed ſi fiat ad parem, vel laxiorem non ſufficiat ſola pe-
titio, ſed debeat obtineri, & in alleg. 130. ſub num. 2.
& ibi Adden. mulros citant de communi, quòd ſi tran-
ſitus fiat ad ſtrictiorem, peti tamen omnino debeat li-
centia, Rom. conſ. 341. & Sanchez. qui de comuni-
ari teſtatur in Decalog. lib. 6 c. 7 num. 95.

- 3 Et idem eſt etiam in religioſis, ad quos quis tranſit
abſq. licentia Pij Superioris, ſi enim nullo modo eū
recipere debent abſq. litteris dimiſſorijs, ſi Superioris
quamuis eis conſtaret, quòd licentia petita fuiſſet, ſed
non obſcena, quia debent perquirere cauſam denega-
tionis, & non aliter eum acceptare, quam ſi iſſe Superi-
or nullam, vel euidenter inuultam cauſam denegatio-
nis aſſignaret Innoc. in d. c. licet num. 5. Hoſt. num. 17.
Io. And. num. 1. 3. Zabaz. q. 14. ſub num. 16.

- 4 Et hæc non ſolum de iure communi Canonico pro-
cedunt, ſed etiam ex conſtitutionibus Pontificijs, Pius
nanquet V. in eius Bulla, ſeu Conſtit. 1.91. incip. Quo-
cunq. revocat, & annullat omnes facultates, & que-
cunq. privilegia, præter iuris communis diſpoſitionem
emanata recipiendi, vel retinendi fratres, monachos, &
alios, etiã laxiori ordinum profeſſores, quibuscuq.
ordinibus, monaſterijs, hoſpitalibus, militijs, & pijs lo-
cis, etiam S. Io. Hierosolymitanis, Jeſu Chriſti, & Jacobi
de Spatha, S. Lazari Hierosolymitanis, etiam in ipſorū
locorū inſtitutione, aut quomodolibet etiam per mo-
dū ſtatuti perpetui, ac ſtipulati contractus, aut ſub alijs
formis conceſſi: Et vult ea nullum eſſe vti habere, ita
ut Superiores non ulli alterius ordinis, vel obſcena-
tæ etiam laxioris, regula. & vigore huiusmodi privilegio-
rum, & præter iuris communis diſpoſitionem ad habi-
tum, & profeſſionem regularem in ſuis monaſterijs ad-
mittant, nec omnino recipiant, vel retineant, ſed eos,
quos præter iuris communis diſpoſitionem receptos
habet ad eorum Superiores, & loca eius ordinis vnde
profeſi erant, quamprimum remittant. Decernendo
admiſſiones, receptiones, & retentiones huiusmodi
nulla firmate ſubſiſtere, nec minime proſus vili voto
vili vè regulæ, vel obſcena-æ, etiam iuramento, ali-
quæ ſolemnitate promiſſæ obligare. Mandando locorū
Ordinarijs, ut extenſos ad priores ordines remittere
procurent reſcindo quecuq. privilegio.

- 5 Nec dici poteſt, quòd hæc Conſtitutio Pij reſtrin-
gitur ad Apoſtatas, & fugitivos ab obſcena & contem-
nationes Nam dicitur aſſa motus, & impulſus illius Cõ-
ſtitutionis inde procederet: Attamen diſpoſitio eſt vni-
verſalis, & comprehendit omnes non petita licentia ſi-
cõnes de vna in aliam religionem, ad exemplum Cal-
phymæ

phutrix, quæ fuit in causa, vt edictum generale fieret cetera mulieres etiam verecundas, & pudicas l. 1. §. sexu ff. de postul. Hoc patet clarè non solum in Rubr. dictæ Constitut. sed etiam ex illius verbis, quæ sunt vniuersalia. *Abolens, & reuocans omnia, & quacunque privilegia, & indulgentias iuris communis dispositionem emanata recipiendi, vel seruandis fratres, monachos, Canonicos, & alios etiam laxiorum ordinum professores qui huiusmodi ordinis in monasterijs, &c. Et ibi ita, vt post habuissent huiusmodi reuocationem prætextu Prælati, & Superiori reprobatis, aut alijs quicunque nullum profusus alterius etiam laxioris ordinis, vel obseruantiæ regularem, etiam specialem transgredi ad ipsius licentiam (iuxta huiusmodi privilegia danti auctoritate) ad habitum, & professionem regularem in suis quicunque monasterijs, domibus, locis, vel ordinibus, etiam vt in claustris perpetua maneat, admittant, nec omnia quemquam recipiant, vel retineant.* Maxime etiam quia illa Constitutio inhzret Concilio Trid. quod in sess. 14. c. 11. facit prohibitionem vniuersalem. *Sed etiam*

Et quamuis Roder. to. 3. q. regular. 52. art. 8. dicat quod dicta Constitutio non est vniuersaliter, & absolute intelligenda de omnibus fratribus non recipiendis, sed tantum de fugitiuis, qui sine licentia à suis Superioribus petita iuxta terminos iuris communis se ad alias religiones transferre volunt ob iurgias, contumelias, leuitatem, & malefacta, non tamen adu. ratur, quia & nos addimimus, quod illa Constitutio non impedit omnè, & quicumque transitum de vna ad aliam religionem, sed omnem transitum, qui færit præ iuris communis dispositionem, etiam vigore aliquorū privilegiorū, quæ iuris communis dispositio requirit petitionem licentiæ, petita igitur licentia in dicta Constitutio non obstat, sed ea non petita obstat, & hi appellantur fugitiui & si non sunt ob delicta, sunt ob leuitatem, sicut declarant Canonice in d. c. licet, quia non petierunt licentiam exhibendam reuerentiam Superioribus illius Religionis, in qua professi fuerant, & ideo præsumitur, quod potius ex leuitate, quam ex spiritu bono transierint.

Adidit quod similem reuocationem privilegiorū recipiendi alios monachos, vel fratres aliorum ordinū cōcētorū quibusvis Monasterijs, & alijs regularibus locis (exceptis Cartusienibus, & Camaldulensibus) an ea fecerat Paul. 4. in eius cōstitutione 29. incip. Postquam diuina bonitas: Ita vt concludendum sit professionem factam per dictum equitem in dicta secunda religione absq. petitione alicuius licentiæ sui pr. mi Superioris, quæ de iure communi requiritur, non valere.

Sed præter hæc t. dicitur cessare omnem difficultatem, ex quò Anastasius Quartus S. P. particulariter priuilegium concessit his religiosis Hierosolymitanis, vt nulla alia religio possit recipere eius fratres professos sub his verbis.

Fratribus vero vestris semel in sacro vestro Collegio receptis post factam professionem, & habitum religiosum assumptam remaneat ad seculum inderidicibilis secularium. Nec alicui eorum fas sit post illam professionem semel assumptam Crucis Dominicæ & habitus vestri apostolici abscidere, vel ad alium locum, seu in monasterium maiore religionis obsequio, immitti, sicut consuevit Patriarchis, aut eorum, quibus magis existerit, licentia transire, & c. nulli. Ecce huiusmodi secularis; persona ipsos suscipiendi, aut retinendi licentia patet. Quod priuilegium est in Bullarum nouo to. 1. fol. 22. Nec dubium est, quin loquatur de his equitibus, quia isti sunt equites Hierosolymitani, quia primum Hierosolymis habitare ceperunt, vt per Azor. Inst. moral. lib. 13. c. 5. q. 3.

Hæc autem maxime in proposito firmanda videtur, quia plurimum dubitari potest an religio, ad quā

dictus eques transiuit, sit arctior. Certumque est, quod transitus de arctiori ad laxiorem religionem absq. speciali licentia S. P. non permittitur, vt per omnes, præcipue Henric. Boich. in d. c. licet Syluester. dicto verbo religio 4.

Et quamuis Item D. Th. 4. art. 6. ad secundum videat transiitorem differentiam inter martyres, & hos religiosos institutos ad militiam, quia martyres ordinantur ad effusionem proprii sanguinis, hi vero ad effusionem sanguinis hostium. Negari tamen nequit, quin hi religiosi in expugnandis hostibus fidei, & consuetudini Rep. Christiana propriam vitam ferro exponant, & varios labores, & arumnas sustineant, & ideo martyres dici possunt, vel saltem in hoc excellunt religiosi, quia dulcedini vite contemplatiuæ vacant.

Quò verò ad secundum articulum, illud certum est quod si Superiori ordinis Hierosolymitani vellet eum reuocare, posset, quia reuocare suum religionis sibi ex voto obediencie deuotum, à quo dictus eques per ingressum in aliam religionem absq. licentia non potuit se dissoluere, vel supra fuit deducum, & trad. omnes in d. c. licet, Nauar. lib. 3. tit. de regular. conf. 59. ubi de communi testatur, & bono dicitur.

Et quando illi Superiori repetenti fieret contradictio, haberet is, vel rei vindicationem, vel officium iudicis, vel aliam actionem. Innoc. in d. c. licet sub num. 4. Io. And. num. 9. Abb. num. 15.

Vis ita in ipso met equite: An suat sponte possit de dicta religione exire? t. videtur concludendum, quod non in pena suorum commissi, dum licentia non petita transiit ad aliam religionem, sed quod ita demum reuerti possit, si prima religio cum petuit gl. in c. non oportet, verbo reuertatur 7. q. 1. Innoc. in c. intelleximus in verbo reuertatur de etat. & qual. qui assignat rationem, ne melioris conditionis sit delinquentes, quæ non delinquentes, sequitur ibid. Host. sub num. 1. verbo ordinem Io. And. num. 6. Abb. num. 2. Butt. sub num. 10. & Bellem. in prin. versic. primo opp.

In contrarium tamen facit d. c. intelleximus, ubi canonice regularis effectus fuit monachus, & deinde exhereditat ad priorem regulam, vt constat ex ipso text. d. a. ait, quod ille ad cor reuersus de metropolitani, & aliorum consilio ad priuilegium domum redire curauit & sic non fuit requisitus, sed ipse recipiens curauit cum eodem Episcopo redire, & glof. vltima ibid. dicit, quod ille erat ingressus in petita licentia, & Innoc. pariter in d. c. licet nu. 4. in fin. intelligit d. c. intelleximus, quod religiosus potest ex se redire ad prius monasterium, in illis verbis supra de etat. & qual. in c. intelleximus, d. dicitur quod monachus transiit post reditum ad prius monasterium, eorum multo fortius reuertitur ad Abbatem potest. Et idem dicit Host. ibid. feb. n. 1. 6. & Io. And. nu. 11.

Eandem opinionem videtur tenere Bellem. in d. c. intelleximus vers. Primo opp. qui quoniam videatur primò tenere, quod non possit ex se redire, tandem tamen concludit quod reuerti debet, siue velit siue nolit. Et hoc idem prius voluit Io. An. sub numer. 6. qui ait, quod siue velit, siue nolit, reuertitur debet quando sine licentia transiit. Nauar. d. conf. 59. de regular. num. 4. & Rom. d. conf. 34.

Nec obstat ratio in contrarium adducta, quod non debet esse melioris conditionis, qui transiit licentia non petita, quam petita. Hæc enim ratio retorquetur, qui enim transiit licentia petita, potest remanere in eadem religione, & sic satisfacere siue voluntati, & ab ea reuocari non potest, & ideo si ille, qui transiit licentia non petita, posset in secunda religione, quam elegit, remanere, & non teneretur de ea exire, quidem esset conditionis, cuius est ille, qui licentia petita tran-

sive, ne pro eisdem conditionis sit, oportet dicere, quod in secunda religione, quam elegit, persistere non possit, sed in penam sui de eadem sive velit, sive nolit redire, reputatur ad priorem religionem. Et quicquid sit de iure communi expeditum hoc videtur ex censura dictae Constitutionis Pij V. quae annullat vota emissa in alijs religionibus, prae iuris communis dispositionem, determinans tales religiones non esse obligatas illi regulae, vel observantiae; Ergo sine vilius licentia egredi possunt, quia sunt liberi, & in statu, in quo erant ante hunc secundum ingreßum.

- 10 Circa tertium articulum dicitur dictos & religiosos teneri remittere dictam equidem ad priorem religionem, & quomcumque retinere non esse prius omnibus & singulis dignitatibus, administrationibus, officijs, beneficijs, & alijs, ad eaq. inhabilem esse. Et quoscumq. locorum Ordinarios procurare debere hanc remissionem reiecto quocumque exemptionis privilegio. Et ita determinari in dicta Constitutione Pij V. 9. 1. & iuxta alia Pauli IV. 29.

Et ita resolvendum censio salvo tamen &c.
Laus Deo, & Beatissime Virgini.

Ita Iuris esse censio Ego Horatius Glogagnonius P. V. D. in auctissimo Patrio Gymnasio Bononi. Ordinaris Professor, & Aduocatus. In quorum fidem hic subscripsi, & signavi mandavi &c.
Locus + signi. Idem Horatius qui supra.

In sententiam Excellentissimi D. Consistorij iuribus, rationibus, & auctoritatibus copiose, & docte allegatis libentissime concurso de simplicis subscriptione, requisitus Ego Camillus Gypsius P. V. D. & iuris civilis, pomeridianis horis publicis ordinarijs interpret, & Aduocatus In quera fide hic subscripsi, & signavi.
Locus + signi. Idem Camillus.

Ea quae doctissime per supradictum Excellentissimum D. Consulentem scripta fuerunt iuri, & veritati consona esse censio Ego Ioannes Canillus Gargiarus Vtr. Iur. Doct. & Aduocatus Bononiensis de subscriptione tantum requisitus. In quorum fidem hic subscripsi, & signum apposui.
Locus + signi.

Id ipsum sentio Ego Fr. Jacobus Ferrarius Rhodiginus Sacre Theologiae Magister, & studij in Conventu S. Dominici Boni Proregens. In quorum fidem mea propria subscripsi, & meum familiare sigillum apposui.
Locus + signi. Ita est Fr. Jacobus qui supra man.

Vidi Ego Ioannes Gypsius, & diligenter confidektur, quae impreßet casu conscripta sunt ab Excellentissimo Domino Glogagnonio, & quoniam ea omnia veritate maximae, ac omnino conformia deprehendi, ideo in illius sententia facile subscripsi, & vere ex certatione subscibo, eaq. omnia veraciter. In quorum fidem, & salvo &c.

Ego Fr. Hieron. Gauppi Doctor Colleg. Bononiae, lectorq. publicus, ac Sanctissimae Inquisitionis Confultor &c. manu propria & sigillo subscripsi.

Locus + signi.
Pariter ego Fr. Raphael Bononiensis Ord. Minor. regularis Observantiae quoniam supra dictis allegati orationibus assensum meum dedi. Quoniam personam de qua agitur non esse sui iuris iudicavi, Ego Fr. Raphael Bononiensis qui supra manu mea propria subscripsi, & signavi.
Locus + signi.

A R G V M E N T V M

1. **R**eligionem in una religione si ad aliam transire licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

2. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

3. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

4. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

5. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

6. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

7. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

8. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

9. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

10. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

11. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

12. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

13. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

14. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

15. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

16. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

17. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

18. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

19. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

20. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

21. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

22. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

23. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

24. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

25. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

26. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

27. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

28. **R**eligionem in una religione non potest ad aliam transire, nisi sit licentia & mandatum &c. ubi dicitur, an debeat ab alio dicitur in hoc responso de hisce litteris.

RESPONSVM XXXIX.

Adsit Deus, & Beatissima Virgo.

Ques Hierosolymitanus, qui vt dicitur in c. intelleximus de etat. & qualiter ad cor reuertis derelicta Congregatione Clericorum regularium Barnabiorum nuncupatorum, in qua secundo professus fuerat, de nouo rediit ad religionem Hierosolymitanam, vnde licentia non petita discesserat, ibique facta debita submissione receptus fuit animo equo, & benigno à magno Magistro, & toto cetero fratre nemine discrepante, & moueri non debet de dicta religione Hierosolymitana, etiam licet super his pendente.

Professio etenim, quam dictus eques secundo fecit in dicta Congregatione Barnabiorum, fuit nulla, & in ualida, vt in alio responso plenè dixi, quia tunc dictus eques nulla petita licentia dereliquit religionem Hierosolymitanam, in qua primò fuerat professus, quod facere minime potuit, etiam si ad religionem arctiorem transfisset. c. licet cum ibi notat de regular. Quintil. Mandos ad Lap. alleg. 61. vbi post Canon. præcipue Panor. in d. cap. licet plenè distinguit cum alijs tunc citatis.

Idem expeditur est stante Breui Apostolico Anastasij Quarti concessio dictæ religioni Hierosolymitanæ, quod ordinatum fuit Equites Hierosolymitanos in consuetis fratribus, seu magno Magistro ad aliam religionem maiorem, vel minorem transire non posse, nec ab aliqua persona suscipi, vel retineri; Quod breue, seu priuilegium reductum est, sicut & omnia alia priuilegia alijs religionibus in hoc proposito concessa ad formam d. c. licet de regular. nempe, vt non sit licitus transitus de vna ad aliam religionem arctiorem licentia non petita. Ergo cum professio secunda fuerit nulla, manere debet discuti sequens in dicta prima religione, & ad eam, si in illa non reperiretur, deberet regredi. Est enim ad instar illius, qui duas uxores accepit, is enim dimissa secunda ad primam debet regredi, & cum ea manere c. 1. & per totum de sponsa duorum.

Sic & ille, qui uxorem duxit, & ea inconsulta religionem intrauit, debet derelicta religione ad uxorem reuerti c. 1. c. vxoratus, & placet, & per totum tit. de conuers. coniug.

Et in præfatis terminis nostris est tex. in c. Ioannes de regular. vbi dicitur *Præfatis in iussione mandamus, ut neq; monachum de monasterio in monasterium teneat migrare licet, sed si hoc presumpserit monasterio, in quo ab initio conuersatus est, sub Abbatis sui regula competenti correctione reddatur.* Et exponitur ille tex. dum dicitur *teneat* id est licentia non petita Host. ibid. in prin. & in verbo *presumpserit* & in dicto c. licet nu. 5. Ioan. And. in eod. c. Ioannes num. 6.

Si ergo qui discessit licentia non petita, etiam per censuras, vbi explicant omnes præcipue Io. And. sub nu. 10. primæ religioni reddi debet. Igitur et ad eandem rediit, inde amoueri non debet.

Procedit quæstio, etiam quod quis transfisset ad æctius monasterium. Host. in d. c. licet sub nu. 9. Ioan. And. in d. c. Ioannes num. 13. & in d. c. licet num. 5. vbi Anch. num. 7. Butr. in c. non est vobis cod. tit. & ibi Panor. circa finem, idem Panor. in d. c. licet sub nu. 10. vbi de communi Zab. num. 11. Lap. alleg. 130. sub numer. 2. & ita Adder. in littera K. alios citant, & de communi testantur ijsdem Adden. ad Lap. prædicta alleg. 61. Rom. conf. 3412.

Et idem tenet, nisi diceretur cum transfisset bono Zelandi.

Lib. II.

Io salutis, quia bono Zelo non dicitur quid factum, quod debito ordine, id est licentia non petita, fuit factum Ioan. And. in d. c. Ioannes nu. 11. Anch. nu. 11. Zabari num. 4. Io. de Anan. num. 1. Panor. in d. c. licet num. 7. & sub nu. 10. propterea quod non creditur dicenti se in spiritum, nisi aliqua probabilitate alleget. Host. in d. c. licet sub num. 15. & ibi Io. And. num. 6. Anch. nd. 12. Butr. num. 5. Zabari. sub num. 14. Et Host. Io. And. Panor. Zabari. & alij in d. c. intelleximus requirunt, quod constet de hac inspiratione quasi per miraculum vel signum, alias dum non petita licentiam, dicatur ex temeritate, vel leuitate.

Ad idem est tex. in d. c. intelleximus de etat. & qualiter. *Intelleximus. ait rex, quod cum in monasterio iussisset laudabiliter conuersatus ad monasterium sancti Iohannis talis ordinis accessisset, ubi dum aliquandiu in ipso ordine permansisset, de nouo ad cor reuersus de Metropolitani, & aliorum consilio ad primam domum redire cura fuit, in qua tandem sub regulari obseruatione disciplina a licet Deo, & hominibus placuisset, quod per suorum exigentiam meritorum fratres sui præficerent se vnanimiter Abbatem &c.* Quem rex. intellexit omnes ibi & in c. licet de regular. procedere, quando quis discessit à prima religione licentia non petita, ad eam enim redire potest ex sui voluntate, & si rediit, non est amouendus vt in eo tex. & trad. glof. vltima ibid. & Io. And. sub num. 6. Inn. in d. c. licet num. 4. in fin. vbi & Host. num. 16. & Io. And. nu. 11. Rom. conf. 341. & Natur. conf. 59. de regular. num. 4. Et notat Zab. in d. c. intelleximus in 2. not. & auct. cum Host. in prin. illa verba *ad cor reuersus* quod ille fecit sibi conscientiam de illo transitu, & approbatur, qualiter etiam dictus eques in casu nostro ex scrupulo conscientie rediit ad primam religionem, sicuti protestatus fuit antequam reuertetur. Et Butr. ibi sub numer. 2. & Panor. in 2. notab. inquit. *Nota quod ille discessit ad secundum monasterium potest ad cor reuersus repetere primam monasterium.* Et facit ille tex. in præfatis nostris terminis, nam sicut ille, qui sine licentia exierat, & deinde spontè reuersus vnanimiter receptus, in Abbate assumptus fuit, ita & iste eques, qui sine licentia discessit, & redeiit, vnanimiter ab omnibus uenime prorsus discrepante receptus fuit, & deinde electus in comunedatorem vnus prioratus Religionis, Quarè ibi manere debet, sicut Papa determinat in eo rex.

Nec obest quod aliqui dicant tex. loqui in eo, qui discessit prima religione leuitatis causa, quia tunc à se potest redire. Calder. conf. 25. de regular.

Primò quia temerè & leuitatis causa discessisse dicitur, quod licentia non petita discessit, qualis est casus noster. Host. in d. c. licet sub num. 15. & ibi Anch. nu. 7. Panor. sub n. 10. Zabari. sub n. 21. Butr. in d. c. Ioannes n. 8. vbi & Zabari. n. 8. Idè Butr. in d. c. intelleximus sub num. 8. Qui Butr. ibid. & post eum Panor. & alij plenè distinguunt dicendo, quod quandoque quis transit ad strictiorem religionem, & est adhuc in anno probationis, & potest reuerti ad primam religionem, si verò sit protestus, & tunc aut transit nulla omnino licentia petita, vt in proposito, & tunc cogitur, si ne velit, siue nolit redire. Aut transit licentia petita ad laxiorem, & debet reuerti, aut ad strictiorem, & tunc si transit leuitatis causa, id est licentia non petita, & debet reuerti, etiam Lap. d. alleg. 130. nu. 2. Rom. d. conf. 341. Nauar. d. c. 59. de regular. qui ait, quod ille, qui exiit sine licentia, teneatur, & debet reuerti, & subire penitentiam sibi iniungendam, quia grauius peccauit excedendo sine licentia.

Eoq; magis, quia tunc laudabilis non est transitus de vna religione ad aliam, & qui hoc facit, inconstans dicitur.

R 3

tur;

tur, in ea enim vocatione manere debet & c. vt 1. ad Cor. c. 7. Et plenè demonstrat Io. And. in d. licet sub num. 2. Anch. sub n. 7. Zab. num. 10. Io. de Annan. num. 4. idem Zab. in c. fanè sub num. 2. de regular. & ex Theologis D. Thom. 2. 2. quæst. 189. art. 8. P. Lessi. de iust. & iur. lib. 1. c. 41. dubit. 13. Rod. q. regul. lib. 3. q. 52. artic. 1.

8 Quauis enim t in vnaqua; religione tria vota substantiaalia promittantur, & feruentur: Attamen quia per transitum sine licentia violatur primum substantiale professionis, quod est obedientia primæ religioni quæ continet etiam loci stabilitatem & c. sicut de iureiur. Et quia etiam religiones habent diuersos fines, & secundum diuersitatem operum, quæ ordinantur, & diuersitatem exercitiorum, quæ in eis sunt, ac etiam quia habent diuersas institutiones, & denominationes, & diuersos habitus, & ob id dicuntur diuersæ. Io. And. in d. c. fanè de regular. sub num. 4. vbi & Anch. pariter sub num. 4. idem in d. c. Ioannes vbi & Burr. num. 5. Zab. in d. c. fanè num. 7. propterea turbari non debet ordo inserviendi Deo, sicquæ quilibet in sua religione manere debet, & non transire ad aliam etiam eiusdem ordinis. Io. And. in d. c. Ioannes num. 14. & ibi Anch. num. 7. Burr. num. 5. Panor. num. 8. Zab. num. 8. de regular. & idem Io. And. in d. c. fanè sub num. 4. vbi & Zab. num. 7. Quamobrem qui transit licentia non petita, leuitatis causa transire dicitur.

Additur, quia nec bono Zelo dicitur transire, nam vt dictum est, bono Zelo non dicitur factum, quod debito ordine non fuit factum.

9 Rursus probatur t dicta opinio ex tex. in c. non est vobis de regular. vbi Papa mādāt monachos post professionem tunc licentia Abbatis suorum nullatenus recipi, & qui sine licentia de monasterio exire præsumpserint, & communiti celeriter non redierint, compellē do, esse regredi. Si sunt compellendi regredi: Ergo regressi non sunt amouendi. Et respondendus est textus dum ait, *celeriter* quia nimirum ille, qui sine licentia discessit, quam primum potest, redire debet ad primam religionem. Et Innoc. ibi intellexit illud verbum multum strictè, vt nec etiam ad hospitium recipi possit, sed Host. & alij intelligunt vt diū morari nō debeat. Et dicit Abb. ibi num. 5. quod non potest recipi ad professionem in alijs monasterijs: vel vt diū moretur; sequitur Zab. ibi.

Insuper probatur dicta opinio ex tex. in cap. statimus 19. q. 3. *statimus* ait tex. *nē pro, cessionis canonice quispiam postquam Dei vice supra caput sibi hominem impoſuerit alicuius limitati institutionis, vel districtioris religionis obtineat ex eodem clauſtro audeat sine patris, & totius congregationis permisso recedere. Discedentem verò nullus abbat, vel Episcopus, nullus Monachorum sine communi literarum cautione suscipiat.* Dum enim tex. vult, quod nullus professus possit recedere sine licentia etiam vt transcat ad strictiorem religionē, & quod nullus possit eum recipere. Ergo remitti debet ad primum monasterium, & in eo stare.

In simili quoq; facit tex. in c. si qui verò 7. q. 1. vbi præbiter non potest fuscipi in alia Ecclesia, sed cum omni necessitate cogitur, vt redeat ad suam Ecclesiam, quod si permanſerit, excommunicari debet.

Ad hæc quoque facit dictum priuilegium Anastasij quarti, dum claris verbis determinat non licere alicui equiti Hierosolymitano ad aliud Monasterium maioris, vel minoris religionis transire sine licentia magni magistris, vel inſcriptis fratribus, nulliq; Ecclesiasticæ vel seculari persone licentiam esse eos fuscipere, vel retinere. Et licet tria disponit. Primo quod nullus eques possit recedere sine licentia etiam vt transcat ad maio-

rem religionem: Secundo quod nulla religio possit eum recipere. Tercio quod non possit illum retinere. Ergo necessario sequitur, quod ad anciam Noë reueri debeat, id est ad Religionem Hierosolymitanam, vnde diſſeſcit, quia non habet locum in diuersorio, vbi ſiſſite poſſit.

Facit & Constitutio Pij V. de qua dixi in alio responſo, quæ ſtatuit nullum alterius religionis etiam laxioris omnino recipi poſſe ab aliquo Superiore præter iuris eodemmodo diſpoſitionem (hæc eſt licentia non petita) vel receptum retineri poſſe, ſed quam primum remittendum eſſe ad eius Superiorem, & locum, vnde diſceſſit. Si ergo non poſſet recipi, vel retineri, ſed remitti debet. Ergo ſi regressus ſit, amoueri indè non poſſet.

Stringitur quia hæc conſtitutio vltèrius progreditur annullando omnes huiusmodi receptiones, & retentiones, & disponendo neminem proſus vlli voto, viliuſ regulæ, aut obſeruantie etiam iuramento, alianſ ſolemnitate promiſſe obligatum eſſe; Ergo cum non ſit aſſtrictus ſecundæ religioni per aliquod votum, manere debet in prima religione.

Nec obest quod hæc conſtitutio loquatur de fugitiuis. Quia & ſi, qui licentia non petita diſcedendū tur iugitui. Cabed. d. c. 196. par. 1. Rom. d. conf. 341. num. 3.

10 Vltèrius facit, nam prima t religio poſſet recipere ſuam religionem ad ſe redeuntem, quia recipit quod ſuum eſt. Et hoc eſt officiū paternum, Innoc. in d. c. Ioannes de regular. & ibi Hoſt. & Io. And. ſub num. 13. Inò tenetur perquirere a ſe recedentes cap. fin. de regular. Ergo receptus indè amoueri non debet.

11 Confirmatur prædicta t iam certum eſt, quod Religio recipiens alienum religioſum tunc litteris diſſiſſorij peccat d. c. non eſt vobis de regular. d. c. ſtatimus 19. q. 3. & habetur in dicta conſtitutione Pij V. & Anaſtaſij quarti trad. Inoc. in d. c. licet ſub numero 4. Hoſt. num. 17. Ioan. And. numero 13. Zab. numero 17. Nauar. dicto loco. Ergo hæc ſecunda religio non eſt hodie audienda, dum petit dictum equitem regreſſum ad primam religionem.

Additur nam ſi dicta religio Barnabiorum haberet dictum equitem, ſtatim, & ſine vlla mora aſſtrigi poſſet ad illum remittendum ad religionem Hierosolymitanam per ſupra allegata. Ergo audienda non eſt, dum hodie illum repetit, quia ei obſtat regula dolo petis quod ſtatim reſtituturus eſt, ad regulam, dolo facis, & c. & inanes circuitus ſunt euitandi clem. auditor de reſcr.

12 Insuper facit, nam t religio Hierosolymitana poſſet repetere dictum equitem, ſi adhuc maneret in Congregatione Barnabiorum Rom. d. conf. 341. in 2. dubio Lap. d. alleg. 130. ſub numero 2 & ibi Add. de commun. i teſtantur in littera K. Innoc. & alij omnes in d. cap. interſolimus de ætat. & qual. in d. c. licet numero 4. vbi Hoſt. ſub numero 16. & Ioan. And. numero 11, & in d. c. Ioannes num. 11. in fin. vbi & Anch. num. 6. qui ait quod Abbas repetit Monachum ſuum, ſicut Ciuitas ſuum Ciuem, mater filium, maritus vxorem, & generaliter omnes qui in perſonis aliorum aliquod ius habent Panor. numero 2. Card. Zab. numero 7. Io. de Anan. num. 3. Burr. in d. c. fanè num. 5. Panor. in d. c. licet ſub num. 15. Calderin. c. 25. de regular. Cabed. d. c. 196. p. 1. Nauar. d. conf. 59. de regular. vbi de commun. & veriori Et quauis aſſtrigi non poſſet, ad rependendum, quia eques fuit in culpa recedendo ſine licentia Hoſt. & alij in d. c. interſolimus. Attamen ſi vellet poſſet.

Nec ei obesset aliquis lapsus temporis etiā si dictus eque stetit in dicta Congregatione per 30. annos. Caved. d. decil. 196. per totam. Ergo fortius potest illi retinere, quia facilius conceditur retentio, quam peticio l. per retentionem C. de vfu. l. 2. vbi Bal. C. de fideic. l. inuitus. §. cui. ff. de reg. iur.

Maximē verō quia dicta religio Hierosolymitana cum receperit nemine ex Congregatis, (qui propē innumerī erant) prorsus discrepante, ut dictū est in principio, quasi per inspirationē Spiritus sancti vt ait Host. in d. c. intelleximus verbo vnanimiter. Et hoc est quod volunt omnes in eodem c. intelleximus, dum inquit quod prima religio potest, si velit, recipere suum monachum, si nolit, non cogitur. At si recipiat illum, qui spontē redijt, est ac si repeteret.

Præterea dicta Congregatio Barnabitorum ex dicta receptione sine litteris dimissorijs facta nullam acquisiuit quasi possessionem dicti equis statibus supra deductis, præcipue dictis Bullis, quæ nolunt, quod lusu. o. d. transitus habeat aliquam firmitatem. Et dicit Anch. d. c. Ioannes num. 3. quod monachus est de illo monasterio, in quo ab initio constitutus est.

Et quando etiā aliquam possessionem a. quisiuisset, cum illa hodie sit penes religionem Hierosolymitanam, sequitur quod d. Hierosolymitana religio pēden te lite cōseruari debeat in hac possessione, cum quia est rea, tum quia habet possessionem l. fin. C. de rei vend. Host. in d. c. licet sub nu. 16. & ibi Io. And. sub nu. 11. & Panor. in fin.

Quod maximē asserendum est, quia lis est super statu personæ, an sit Barnabitus nec nō, & idē ea pendēte debet relinqui in libertate l. licē ordinata C. de liberal. causa l. ordinata. ff. eod. notatur in c. ex litteris de probat.

Deniq; dicta opinio est de mente omnium Canonistarum vnanimiter in d. c. licet dum disputant quæstio 13. An monachus, qui petita licentia, sed ea non cōcessa, transiit ad alioquin religionem, si repeteretur a prima religione, quia Abbas prætendit se ex iusta causa denegasse licentiam: monachus verō contrarium asserat, debeat pendente lite stare in secunda religione, vel redire ad primam, dum enim dubitant, quando licentia fuit petita, sed denegata, vtique indubitanter sentiunt, quod si licentia aliqua nō fuit petita, monachus pendente lite debeat reuerti, & super hoc non controvertunt, quia hoc pro absoluto habent, nam ponunt regulam generalem, quod transitus licentia non petita non valet, sed ille, qui transijt, debet redire ad primam religionem.

Quinimō à fortiori etiam facta dicta quæstio, nā & si in illis terminis quando licentia fuit petita, sed denegata, illa sit dubia, communis tamē est opinio, quod & tunc monachus pendente lite super iustitia, vel iniustitia causa, debeat reuerti ad primam religionem. Innoc. in d. c. licet num. 4. & ibi Anch. num. 13. Cardin. Zabarel sub nu. 16. & Io. Annan. in fin. vbi de comm.

Quare si hoc voluit quando licentia fuit petita, sed denegata, quanto fortius est hoc dicendum, quando licentia aliqua non fuit petita, vt in proposito? in illo enim casu monachus satisfecit munerī suo, cum nil aliud requiritur, nisi quod petatur licentia, et si nō ob tineatur d. c. l. cet. In præsentj autē totaliter votum obediētiæ contempnit. Ideo &c.

Additur nam & illi, qui in antecedenti quæstione tenent pendēte quæstione super iustitia vel iniustitia causæ monachum stare debere in secunda religione, admittunt, quod si primus Abbas alleget verisimilem, & probabilem causam denegatæ licentiæ, monachus reuerti debeat ad primam religionem. Host. in d. c. licet sub n.

16. Ioan. And. ibid. num. 9. Ergo fortius quando nulla petita licentia ille transijt, & iam redijt ad primam religionem.

14. Non obstat prædictis tex. in c. sanē de regular. vbi professus, qui fugijt in aliam religionem strictiorem, amoueri non debet de secunda religione.

Primo quia ille tex. non procedit de iure sed ex dispensatione, vt indicant illa verba *remouere pe. vi. & ita* glos. ih. c. mandamus 19. q. 9. Innoc. in d. c. intelleximus num. 2. Host. in d. c. sanē in prin. & in fin. vbi & Ioan. And. nu. 13. Panor. sub nu. 10. vbi de communi.

Secundō quia ille petierat licentiam, nam illud verbum *et fugerat* ab eodē exponitur idē fugisse dicēbat. & sic contrarium ita allegabatur, sed non ita erat. Host. in d. c. sanē & in d. c. licet sub num. 9. Io. An. in prædicto c. sanē num. 13.

Tertiō non procedit statibus dictis Constitutionibus Anastasij III. & Pij V. vbi dicitur, *si monachus*

Quartō quia ille adhuc manebat in secunda religione, & ideo non redijt ad primam, at in præsentj casu eques iam redijt.

Quintō quia certum erat, quod secunda religio erat arctior, & strictior, de quo in casu nostro dubitari potest.

15. Licet enim i. Congregatio Barnabitorum, quæ originem habuit tempore Clementis septimi à duobus viris, altero Mediolanensē, altero Cremonensē, qui cum tribus alijs socijs in communi viuere cœperunt, vt in Constitutione Clementis 37. in Bullario, instituta sit ad operationem actiuam in predicatione verbi Dei, audientia confessionum, administratione Sacramentorum, & studio Theologiæ, vt in Constitutione V. Paul. 3. in Bullario quæ sunt opera militiæ spiritualis summo perē digna & præfosa. Negari tamen nequit, quin i. Religio Hierosolymitana habeat finem, & exercitium valde pium, valdeq; caritativum, laboriosum, & asperum. Instituta est enim non solum ad hospitalitatem, quod est maximum charitatis opus Io. And. in d. c. sanē vbi & Zab. Sed & ad defensionem fidei, & publicæ salutis Christianæ, debellandosq; infideles etiam cum proprijs sanguinis effusione. Vnde intrat id quod habetur Ioannis 15. *maiorē charitatem nemo habet quam vi animam suam ponat quis pro amicis suis* c. nisi de reuinc. Vnde de Iuda legitur i. Machab. 3. *Fratriabatur p. d. m. Israel cum la. i. i. & aliam gloriam populo suo.* Et paulo post *Nos pugnabimus pro animabus nostris & pro legibus nostris*, & quia hoc est ad publicam vtilitatem, videtur melius testē Arist. i. Acth. dicente melius est bonum gentis, quam hominis & in d. c. licet de regular. vira actiua, quæ i. versatur circa publicam vtilitatem præfertur vite contemplatiue religionis, quia vt dicit ibi Panor. nu. 6. vita actiua est fructuosior contemplatiua.

16. Et quauis D. Thom. relatus in alio responso dicat, quod hi ordines militares ordinati sunt ad effusio nem sanguinis actiuam, non passiuam.

Attamen negari nequit, quin hi milites dum tenent effusio nem actiuā et interdant cō proprio sanguine.

Quamobrē consideratis omnijs circumstantijs, &

17. quæ vt plurimum cūenire solent, Quæ i. religio absolute perfectior, & maior dicatur, dubitari plurimum potest, cuius negotij decisiō, vt dicunt Scrib. temporē est difficilis, cum vnaqueq; religio suas partes tucatur, de qua re in genere post alios tractat Roderic. tom. 3. q. regul. 48. art. 1.

Nec refert quod Religio Hierosolymitana diuinitas habeat quia diuitiarum abundantia eam perfectiorem reddit, cum i. religio instituta ad hospitalitatem, & militiam perfectior sit ex diuitiarum abundantia, & ex earum defectu imperfectior.

18. Et quauis D. Thom. relatus in alio responso dicat, quod hi ordines militares ordinati sunt ad effusio nem sanguinis actiuam, non passiuam.

Attamen negari nequit, quin hi milites dum tenent effusio nem actiuā et interdant cō proprio sanguine.

Quamobrē consideratis omnijs circumstantijs, &

19. quæ vt plurimum cūenire solent, Quæ i. religio absolute perfectior, & maior dicatur, dubitari plurimum potest, cuius negotij decisiō, vt dicunt Scrib. temporē est difficilis, cum vnaqueq; religio suas partes tucatur, de qua re in genere post alios tractat Roderic. tom. 3. q. regul. 48. art. 1.

Nec refert quod Religio Hierosolymitana diuinitas habeat quia diuitiarum abundantia eam perfectiorem reddit, cum i. religio instituta ad hospitalitatem, & militiam perfectior sit ex diuitiarum abundantia, & ex earum defectu imperfectior.

20. Et quauis D. Thom. relatus in alio responso dicat, quod hi ordines militares ordinati sunt ad effusio nem sanguinis actiuam, non passiuam.

Attamen negari nequit, quin hi milites dum tenent effusio nem actiuā et interdant cō proprio sanguine.

Quamobrē consideratis omnijs circumstantijs, &

21. quæ vt plurimum cūenire solent, Quæ i. religio absolute perfectior, & maior dicatur, dubitari plurimum potest, cuius negotij decisiō, vt dicunt Scrib. temporē est difficilis, cum vnaqueq; religio suas partes tucatur, de qua re in genere post alios tractat Roderic. tom. 3. q. regul. 48. art. 1.

Nec refert quod Religio Hierosolymitana diuinitas habeat quia diuitiarum abundantia eam perfectiorem reddit, cum i. religio instituta ad hospitalitatem, & militiam perfectior sit ex diuitiarum abundantia, & ex earum defectu imperfectior.

Prætereā etiam si admiceretur religionem Barnabiorum habere perfectiorem, & maiorem finem; hoc tamen nil faceret. Quia etiam D. Thom. 2. 2. quæst. 189. art. 8. alij; multi Theol. velint, quod in transitu de religione ad religionem attendatur perfectior religio quo ad finem; Attamen præualuit opinio contraria Canonistarum, quod in transitu de religione ad religionem non attendatur perfectio religionis, sed quæ sit asperior, & durior: Ioan. And. in d. c. sanè de regular. quem Panor. Zab. & alij omnes Canonistæ nemine dissentiente sequuti sunt Roder. d. tom. 3. quæst. regular. 52. art. 4. Azor. Instit. moral. lib. 12. c. 14. quæst. 3. At considerata asperitate dicendum omnino videtur, quod religio Hierosolymitana præualeat, cum illa in debellandis hostibus fidei; & defendenda publica quiete Christiana sit exposita omnibus ærumnis, laboribus, vigilijs, periculis, fluctibus maris, tempestatibus; naufragijs, incursibus hostium, piratarum, alijsq; mille calamitatibus, & miserijs, quæ in bellis præsertim maritimis sustinentur. Quare de hac ad congregationem Barnabiorum transitus non est licitus etiam si petita fuisset licentia; multo ergo minus non petita licentia.

Non obstat quod Barnabini dicant se spoliatos per sona dicti equitis; & ob id in primis & ante omnia restituendum sint lite pendente.

Hæc enim exceptio admitti non potest in præsentī casu. Primo quia hæc exceptio solum competet religioni Hierosolymitanæ, si dictus equis adhuc maneret in religione Barnabiorum, & religio Hierosolymitana vellet eum repetere, si enim Barnabini prætenderet potuisse illum recipere in sua religione quamvis profectum in alia religione, postest religio Hierosolymitana allegare, quod pendente hæc cognitiōne in primis & ante omnia dictus equis restituendus esset suæ primæ religioni, vbi probant text supra citati, præcipue in d. c. Ioannes de regular. ibi in qua ab omni commensaturus est, & tradunt omnes in d. c. licet.

Secundo ut competat remedium spoli oportet probare primum illum extremum, id est possessionem plenam & concludenter secundum stylum Rotæ, Sarnic. in reg. de infirm. q. 36. Pnt. decif. 75. lib. 3. Caputaq; decif. 378. 368. & 376. lib. 2. & c. rritum.

At Religio Barnabiorum, per dictam receptionem, & retentionem dicti equitis nullam prorsus! obtulit illius quasi possessionem. Nam in dicta Constitutione Pij Quinti decernitur admissio, receptiones, & retentiones huiusmodi nulla firmitate subsistere. si nulla firmitate, Ergo necitiam firmitate quasi possessionis.

Item neminem prorsus ulli voto, ullius regulæ, vel obferuantiz obligare.

Et in dicto privilegio Anastasij dicitur; Nulli personæ licentiam potestatemque equites suscipiendi, vel retinendi; Ergo &c. Et licet in spolio non admittatur exceptio, admittit tamen illa, quæ inscit possessionem. Bero in cap. 1. de restit. spoli. num. 62. & ob id dicitur quod primum extremum plene est probandum.

Tertio facit namus aduersatur, & resistit sub grauius poenis receptioni, & retentioni professorum in alijs religionibus absq; licentia primæ religionis vt supra apparet, Ergo possessio quamvis esset longeva non attenditur, nec datur restitutio, nisi docto de titulo c. 1. de præscr. in §. c. 2. de restit. spoli. Bero. in c. 1. num. 63. cod. tit. Idq; absolute videtur quando non sumus in prophanis, & agitur de peccato c. litteras, &c. ex parte de restit. spoli. cap. ad decimas cod. rit. in 6. arad. Bero. in d. c. in litteris num. 87. de restit. spoli.

Ita & magis quia agitur de hominis persona, & ad ea quæ trad. Abb. in d. c. in litteris, & ibi Bero. numer. 75. & 79.

Quarto quare religio Hierosolymitana nil egit circa spoliū, sed eques ex se exiit. Et remedium spolijs solum datur contra spoliatores, & non contra tertium, frequens de restit. spoli. glossa in d. c. in litteris vbi Butt. Abb. & Imol. de restit. spoli. Surd. conf. 166. num. 42. Rot. in nouiss. collectis per Farin. decif. 139. numero 6. par. 1.

Et quamuis religio Hierosolymitana acceptauerit dictum equitem, illum tamen non acceptauerit vt spoliatorem, sed vt suum religiosum, quomodo suo iure poterat requirere, euocare, & acceptare d. c. fin. de regular. cum alijs supra citatis.

Quinto quare remedium spolijs solum retardat, quod competit interdictionem vnde vi, vel vi bonorum raptorum ex vi expulsiua, vel ablatina, secus si spoliator teneretur alijs remedijs possessorijs. Abb. in c. 2. sub n. 12. de ordin. cognit. Auicr. ad Capet. Tolof. decif. 494. Rota decif. 718. & 721. p. 1. nouiss. & in nouiss. collectis per Farin. d. decif. 139. p. 1. Surd. d. conf. 166. num. 19. & 189. sub num. 16. At hoc casu non competit interdictionem vnde vi, vel vi bonorum raptorum, Ergo &c.

Sexto quia ex supradictis notoriè constat de non iure Barnabiorum in receptione, & retentione dicti equitis absq; licentia; Et in beneficialibus & spiritalibus exceptio spolio non admittitur, quando constat notoriè de non iure agentis, quicquid sit in prophanis. Abb. & ceteri in d. c. in litteris vbi præcipue Bero. numero 76. qui num. 77. ait equiparari beneficialia, & spiritalia. Mantie. decif. 356. numero 8. Surd. d. conf. 166. num. 4. & 189. num. 33.

Septimo quia in præcis terminis casus noster est determinatus per iura & authoritates supra citatas. In d. c. in Ioannes de regular. dicitur, quod monachus qui exiit sine licentia, reddatur primo monasterio, quod verbum reddatur, importat restitutionem remedium dari primo monasterio. Zab. ibid. numer. 7. Et ait Butt. ibid. sub num. 10. quod ille, qui sine licentia exiit, restituendus est primo monasterio. Sic. & Panor. & alij.

Pariter in d. c. non est vobis dicitur monachos sine licentia egredios compellendos esse regredi, quod verbum egredios, & ipsum importat remedium restitutionis.

Sic & in d. c. si qui verò 7. quæst. 1. ibi cum omni necessitate cogitur vi redat. Accitiam faci dicta Bulla Anastasij, & Pij Et Doct. etiam supra citati in d. cap. licet volunt, quod pendente iudicio religionis manere debet in primo monasterio vnde distat.

Non obstat Concilium Tridentinum sess. 25. capit. 19. vbi vult dimittentem habitum ex quacumque causa non esse audiendum nisi ad monasterium redeat.

Loquitur enim Concilium in eo, qui causa euagandi totaliter habitum dimittit, non in eo, qui habitum religionis commutat, & præcipue in eo, qui ad primam religionem reddit. Panor. in d. cap. sanè sub numero 6. de regular. P. Less. de iust. & iur. lib. 2. cap. 41. dubit. 13. vtr. vtrum vero. Rom. dicta conf. 341. in prin.

Probat etiam, nam Concilium loquitur de eo, qui per dimissionem habitus est apostata, vt ex eius verbis patet. At qui transit ad aliam religionem citius minorem non dicitur apostata, quia non deseruit feruorem Dei, & non venit contra ea, quæ sunt de substantia

- 28 *Transitus de una religione ad aliam vs sit licitus que concurrere debeant.*
 29 *Religiosus transiens illegitime de una ad aliam religionem peccat mortaliter.*
 30 *Religio ardet an dicatur illa, qua habet finem perfectiorem an verò illa qua vitam aspernam.*
 31 *Utrum Religio non dicatur transitus de una ad aliam religionem, qui transit non observatis debitis circumstantiis.*
 32 *Religiosus transiens de una ad aliam religionem a quo sit peccata.*
 33 *Transitus ad arctiorem religionem an sit licitus licentia non petita.*
 34 *Professio expressa an praeualeat tacita in alia religione emissæ.*
Et an expressa magis obliget num. 35.
 36 *Religiosus quousque licentia transiit ad aliam religionem an propria auctoritate possit redire ad primam.*
 37 *Apostata non dicitur qui illicitus de una ad aliam religionem transit.*
 38 *Religiosus qui ad aliam religionem transiit pendente licentia in qua religione stare debeat.*

RESPONSVM. XL.

Adsit Deus & Beatissima Virgo.

Oannes Caccialupus habitum religionis Hierosolymitanæ a pueritia suscepit, & per triginta quinque annos gestavit, variisque muneribus in ea religione explevit, quæ non nisi a religiosis expleri solent. Deinde nulla petita licentia Congregationē Barnabitarum, seu Barnabiorum ingressus est, in qua professionem expressam fecit, & in ea per quinque vel sex annos computato novitarius tempore moratus est; Deum ad cor reuerfus, vt dicitur in c. intelleximus de arat. & qualiter ad religionem Hierosolymitanam regressus est. Nunc inter duas religiones dubitatur, cui danda sit manutentio exercere actus superioritatis in dictum Caccialupum. Et Rota 14. Martij 1622. coram R. P. D. nro Merlino censuit dandam esse Barnabielis. Ex eo quia religio Hierosolymitana per ingressum dicti Caccialupi in Congregationem Barnabitarum amisit omnem possessionem, quam in illum habebat. Ita vt nec conferuerit ciuilem possessionem, quia scilicet, & passa fuit dictum Caccialupum manere apud Barnabitas, nec illum requisivit, vt tenebatur iuxta c. fin. de regulat. Et quamuis de presenti Caccialupus reperitur in religione Hierosolymitana, cum ad eam sit regressus, & si religio Hierosolymitana sit in illius possessione: Hæc tamen possessio non videtur habenda in consideratione, cum illa dederit causam liti, de qua nunc agitur, & sit turbatus possessio Barnabitarum, & vt latius in decisione.

Verum cum iam dicitur nubium reproponatur. Censetur a decisio recedendum esse, & manutentionem concedendam esse Hierosolymitanis.

Licet enim tractari propriè non possit de possessione ne quia monasterium non habet possessionem monachi propriè, eo quod liber homo non est in possessione alicuius Bar. Paul. & alij in l. 1. §. per seruum vbi Soc. nu. 10. de ac. poss. Quia tamen ratione monasterii ob-

dictum dicitur habere quandam quasi possessionem, vt declarant prædicti Scrib. Propterca vtendo terminis quasi possessionis, seu possessionis, quibus etiam Rota vtitur in dicta decis. Dico.

Certum esse Hierosolymitanos fuisse in antiquiori possessione seu quasi d. Caccialupi. Et ideo illis danda esse manutentionem, nam ea conceditur illi de cuius antiquiori possessione constat. licet causam vbi Fel. & Berò de probat. Bar. in l. si duo in prin. num. 4. ff. vi possid. Anch. conf. 1274 Rip. in d. cum Ecclesia sub num. 23. de ac. poss. & prop. Menoch. de retin. rem. §. num. 725. Rota decis. 27. decis. 306. num. 6. & decis. 802. nu. 1. p. 1. & decis. 179. p. 2. nouiss. diuers. Scraph. decis. 1038. num. 1. & 1041. n. 1. Rota coram Sanctiss. mo Ludouico decis. 9. num. 5. decis. 46. num. 2. vbi ad den. dicunt hoc procedere etiam in materiis beneficiis & decis. 549. in prin. Er in recentior. collectis per Far. decis. 106. num. 1. & per totam decis. 111. num. 1. decis. 135. num. 1. decis. 293. num. 8. decis. 322. num. 2. decis. 366. num. 2. decis. 476. num. 4. decis. 555. num. 1. 606. num. 1. 653. num. 2. & decis. 685. num. 1. par. 1. & in 2. par. eadem recentior. decis. 35. num. 3. 147. num. 3. 514. num. 1. 658. num. 1. ac decis. 761. num. 4. Ratio est, quia quando constat de antiquiori possessione alicuius, actus postea per alium gesti non probant possessionem, sed sunt turbatiui per l. quanuis §. si conductor cum ibi notat, per Alex. & Doct. ff. de acq. poss. & habetur in dictis omnibus decisionibus.

Et hinc cessat obiectum, quod Barnabii fuerint in quasi possessione dicti Caccialupi per quinque vel sex annos.

Conuenim nullibi constet Hierosolymitanos vquam se habuisse pro spoliatis. Idcirco eis concedenda est manutentio, quia saltem animo dicuntur retinuisse quasi ciuilem possessionem, eam operatur ut manutentio nem etiam in naturali possessione aduersus cum, qui naturalis seu quasi occupauit l. 3. §. in amittenda ff. de acq. poss. & habetur in decisionibus supra citatis & præcipue in collectis per Farin. decis. 106. num. 3. 135. nu. 3. 366. num. 2. & 5. decis. 476. nu. 4. p. 1. ac decis. 35. num. 3. & decis. 56. num. 2. p. 2. & coram Sanctissimo Ludouico d. decis. 40.

Et hinc pariter cessat aliud obiectum, videlicet quod mandatum t de manutendo concedatur prædioni, spoliatori, detentori, & similibus, quia in hoc summarijsimo possessorio nõ tractatur de iustitia, vel iniustitia possessionis, neque tituli. Rota decis. 64. 1. & 802. p. 1. nouiss. diuers. ac decis. 50. 64. & 269. p. 2. & in recentior Farin. 404. p. 2.

Hoc enim procedit, quando is, qui agit aduersus suum, vel spoliatorem, aut detentorem, nõ retinuit animo ciuilem possessionem, sed habuit se pro spoliato, tunc enim licet alleget possessionem aduersarii esse iniustam, obtinere tamen ipse non potest manutentionem: Sed quando nõ habuit se pro spoliato, & retinuit ciuilem, & allegat turbationem ex parte aduersarii, tunc si probet suam antiquiorem possessionem, illi dandus est mandatum de manutendo, quamuis suus aduersarius habeat naturalem possessionem, quia tunc retentio illius naturalis est turbatio, vt habetur in dictis decisionibus præcipue decis. 81. p. 1. & 19. p. 2. nouiss. diuers. & in dictis recentior. Farin. 106. 111. 135. 366. 476. 555. & 600. p. 1. præcipue vero decis. 60. & 561. ead. p. 1. ac decis. 35. 56. & 147. p. 2. Quamobrem cum de antiquiori possessione Hierosolymitanorum constet, nec appareat illos se habuisse pro spoliatis, concedenda est eis manutentio, etiam si Barnabini detinerent dictum Caccialupum, quia illa detentio esset turbatio.

et esse certa, & clara glossa niter recepta in c. con-
certationi in verbo sciatur de appell. in 6. Fe. in cap-
quod ad eo sultatione nu. 32. l. 1. li. Mohed. decif.
4. d. prob. Rota interce. Farin. decif. 95. n. 2. decif.
111. n. 7. d. cif. 507. n. 8. decif. 621. & re per tota p. 1. de-
cif. 593. n. 4. & decif. 508. p. 1. carundem recentior & co-
ra Sanctissimo decif. 425. nu. 1. & 525 nu. 3 & in puni-
21 do possessionis amittenda Rota coram Sanctissimo
d. decif. 125. & in recentior Farin decif. 211. p. 2. foliū
autem sufficeret hæc præsumptia scientia ad amittendā
possessionem per decennium, quia inde resularet præ-
sumptia negligentia.

Et hoc modo procedit decisio Rotæ 166 p. 1. nouif-
citata in decif. huius causæ. Nam ibi concurrebat ré-
pus satis longum vt in ea decif. Ultra quod illa loqui-
23 tur in Episcopo, qui tenetur visitare suā diocesim, qui
propter a. præsumitur scire beneficium vacant, maxi-
me quia illud fuerat ter collatum a Capitulo: Non
sic aut. argui potest in casu nostro, quia aliud est quod
Episcopus habeat scientiam beneficiorum vacatorum
in sua diocesi, aliud perquirere religiosorum vagantem
per orbem.

Ultra quod dicta decisio loquitur etiam in casu, in
quo de vera scientia constabat, vt ibi sub numero 3.
in fin.

Septimò dicitur, quod non sufficiebat scientia Supe-
rioris, sed requirebatur etiam scientia magni Magistri
vel saltem totius conuentus, ad hoc vt Barnabini pos-
sent habere quasi possessionem d. Cacialupi vt infra
latius dicitur. Quare etsi admitteretur Priorum imme-
diatum sciuisse transitum Cacialupi, quia tamen non
concurrit scientia magni magistri, vel conuentus: Id-
circo Hierosolymitani non dicuntur amisisse pos-
sessionem.

Non obest, quod superior immediatus præsumatur
certiorasse magnum magistrum, vel totum conuentum.
ad Bar. in l. si Publicanus § fin. ff. de publican.

Quia hoc modo darentur due præsumptiones circa
iustitiam. Vna quod Superior immediatus habuisset scien-
tiam ingressus. Altera quod certiorasset conuentum,
& magnum magistrum contra l. 1. C. de dot. promiss. &
vbi id multo minus hæc præsumptia scientia potest præ-
iudicare.

24 Præterea ex scientia officialis nõ arguitur scientia Su-
perioris in præiudicialibus Rotæ decif. 507. in fin. p. 1.
recentior. Nec quando Superior est magnus Princeps
Hond. conf. 5. nu. 56. lib. 1. Nec quando officialis nõ
26 est ad hoc specialiter deputatus Hond. ibid. n. 55. que
militant in casu isto.

Quoniam dicitur Barnabini habuisse possessionem
non adinrendam, & cui canones resistebant: Et
ideo hanc nõ esse manutentibilem, quia augere-
27 tur peccatum. Buttr. in c. fin. de caus. poss. & propr.
Menoch. de retin. rem. 3. nu. 156. Quod autem posses-
sio Barnabinorum fuerit talis, & cum resistentia iu-
ris, & peccato probatur.

28 Ad hoc enim vt transiret de vna ad aliam religio-
nem sit licitus, hæc concurrere debent.
Primum quod religio, ad quam sit transitus, sit
arctior.

Secundum quod transitus fiat bono zelo.

Tertium quod petita fuerit licentia.

Quotid quod transiens non recipiatur nisi cum li-
teris dimissorias, quæ probantur in c. nullus, in c.
mandamus, & in c. fluminis 19. q. 3. in c. Ioannes, in c.
non est vobis in c. sanæ, & precipue in c. licet de regu-
lar. & tradunt omnes ibid. potissimum Abb. qui enu-
merat. requiritur. Azor. Inst. c. moral. lib. 1. c. 14. q. 3.
20. Sanchez. in Decalog. lib. 6. c. 7. nu. 1. tom. 2. Et

extat Constitutio Pij V. 9. incip. Quæcumq; Et de re
ligione Hierosolymitana particulare privilegium in
Bullar. nouo tom. 1. fol. 22.

29 Et quod non obstruantesthas conditiones morta-
liter peccent Nauarr. cõf. 59. de regular. Sanchez. d. c.
7. sub num. 33. Et constat ex d. c. Ioannes vbi Io. And.
de regula. & ex d. c. nullus 19. q. 3. vbi imponitur pena
excommunicationis, quæ non imponitur nisi pro pec-
cato mortali.

Hæc autem conditiones in nostro casu non interue-
nerunt: Igitur possessio Barnabinorum fuit improba.

De prima enim conditione quod religio esset ar-
ctior, dubitari potest. Nã dubiũ est quomodo sumi de-
beat religio, tad quã trãsitus fieri possit: An intelliga-
30 tur de ea, quæ habet finem periclitioris, & trãduosioris
religionis, sicut voluit D. Thom. 2. 2. q. 188. art. 6. quæ
Theologi communiter sequuntur; quales sunt religio-
nes institutæ ad prædicandum Dei Verbum, sacra cele-
branda, audiendas confessions, & similia. An vero de
ea, quæ asperiorum, & duriorum vitam ducit, sicut vo-
lunt Io. And. & omnes Canonistæ in d. c. sanæ, quæ opi-
ni Canonistarum est magis communis, & eam tenet
Azor. d. lib. 12. c. 14. q. 2. & Sanchez. d. c. 7. nu. 21. &
quæ probatur ex d. c. licet, vbi cõsideratur vitæ asperior
Quæ supposita d. cendum videtur, quod licet religio
Barnabinorum haberet finem perfectionis, religio ta-
men Hierosolymitana habeat vitam asperiorum, & ar-
ctiorem, cum sit instituta non solum ad hospitalitatem,
sed & ad e. b. llanc. infideles etiam cum proprijs fan-
tibus, afflictionibus, & c. q. sit grimmis, periculis, & ca-
lamitatibus infinitis nedum terrestribus, sed & maris
misericordiam d. c. accedat id de hac prima conditione.

Secunda saltem de licet, quia transitus fuit ex leuita-
te, & inconfid. rati, quia Cacialopus ductus solus illo
primo mo. ut transiret ad dictam congregationem non
considerauit, an illa esset arctior. Item an ipse peccaret
sic transiendo sine licentia petita contemnendo votum
obedientie: Et quando quis transire nõ obstruat de-
31 bitis circumstantijs nõ dicitur transire bono zelo, quia
licet bono spiritu ductus videatur, est tamen Angelus
Satanae, qui in Angelum lucis se transformat, vt dicit
tex. in d. c. licet & ibid. tradunt Hof. sub nu. 15. Anch.
rum. 7. Panor. sub nu. 10. Zab. sub num. 11. Buttr.
& Zab. in d. c. Ioannes nu. 8. Lap. alleg. 1. 30. & Sanche-
d. lib. 6. c. 7 sub num. 13.

Tertia conditio itidem defect, quia licentia aliqua
petita non fuit, quæ cum sit facti, non præsumitur; Sa-
chez. d. c. 7 sub num. 95.

Et quamvis de iure communi maxima sit cõtentiõ
32 inter Scrib. A quo petita sit hæc licentia; An a prela-
to cum voto conuentu, An a loco prelato immediato,
vel à Prouinciali, vel à Generali totius ordinis. Aut à
summo Pontifice: Et soleat distingui, an transitus fiat
cum causa, vel sine causa, & an religio, ad quam sit trã-
situs, sit maior vel minor, de qua re nouissime per A-
zor. d. lib. 12 c. 14. q. 7. & Sanchez. lare d. lib. 6. c. 7. nu.
40. cum multis seq. Et in religione Hierosolymitana
sit hoc clarè decum in dicto privilegio dicte religio-
ni concessio per illa verba inueniuntur sine incompleto transi-
tus aut eo quæ magis est extitit. Attamen in præfati ca-
su cessat omnis difficultas, ex quo nullus licentia fuit
petita.

Quarta denique conditio, quod non solum petita sit
licentia, sed etiam quod volens transire habeat licen-
tias dimissorias, nec ipsi interuenit.

Non obstat, quod si hæc litteræ requirerentur, oportet
teret, quod licentia non solum esset petita, sed etiam
seper obtena. Et tamen dicunt Scrib. in d. c. licet suf-
ficere, quod illa fuerit petita.

Exindeque dignoscitur, quod transiit fuit ex leuitice.

Non obstat, quod passim Hierosolymitani recipiuntur ab alijs religionibus. Tum quia non constat an illi, qui transierunt petierint licentiam, vel non, & potius ex lapsu temporis præsumi debet licentia. Tum quia si transierunt sine licentia petita, non ex hoc fit, quod eorum transitus fuerit licitus; sed peccatum, & ij, qui transierunt, & qui illos receperunt, nisi aliqua causa excoletur, nec minus est peccatum, quod sit frequentatum, vt de ysuris, & alijs peccatis sæpius dicit Sum. Pont. imò quanto frequentius tantò grauius, non minusque ardebunt, qui cum multis ardebunt. Prouidentumque propterea est, ne hæc mala eueniant.

Non obstat, quod Caccialupus professionem expressam emisit in religione Barnabiorum, & tacitam in religione Hierosolymitanorum, & ob id t expressa præualeat tacita. Soc. conf. 270. lib. 2. cum alijs citatis.

Quia dici potest non esse verum, quod professio expressa magis ardet professum, quam tacita, imò tacita, de qua non dubitetur, ita adstringit professum, sicut expressa cap. 1. & c. constitutionem de regular, in 6. clem. eos cod. tit. & c. ex parte de regular, in Decretal. nec aliter dicunt Doct.

Est quidem verum, quod professio expressa t est maioris potentie, in hoc, quod illa controuerti non potest, an fuerit facta; Tacita vero potest controuerti; si ex alijs appareat; quod ille qui gessit habitum professorum vel similia fecit, non intellexit proficere, & hoc est quod dicunt Innoc. Butr. Panor. & alij in c. 1. quod met. caus. Decian. r. sp. 18. lib. 3. & Rim. Jun. conf. 477. Sed quando nil in cōtariū apparet, tunc tacita ita operatur, & obligat sicut expressa.

Cum ergo ex prædictis appareat professionem Caccialupi in religione Barnabiorum iussu inualidam, sequitur illum potuisse t propria auctoritate redire ad religionem primam, text. est in c. intelleximus de ætat. & qual. in d. c. Ioannes de regular, trad. Sanchez. d. c. 7. num. 98. Nec posse dici apostatam, cum non esset obligatus illi religioni.

Quoniam nec apostata t dicitur, qui illicitè de vna ad aliam religionem transit, quamuis peccet, quia apostata est seruatum Dei totaliter relinquere. Innoc. Host. Io. And. Butr. & Zabar. in d. c. intelleximus, Sanchez. d. loco num. 8.

Postremo dicitur pendente lite monachum stare debere in prima religione, ita Innoc. in d. c. licet num. 4. & ibi Anch. num. 3. Zabar. sub num. 16. & Ioan. de Anagn. in fin. qui de communi testatur & Sanchez. d. c. 7. num. 101. Et est ratio concludens, quia prima religio non amisit suam possessionem, & ob id datur ei mantentio, cum sit antiquior, & continuata, quia secunda religio nullam acquisiuit possessionem.

Et quamuis Host. Ioan. Andr. Butr. & Abb. ibidem videntur sentire, quod ille stare debeat in secunda religione.

Atque eorum opinio in præsentī casu non obest. Primum quia illi loquuntur quando monachus est in secunda religione, & mouetur ea ratione, quia secunda religio est in possessione & est rea. Et sic sentiunt pro nobis in præsentī casu, cum Caccialupus sit pœnes Hierosolymitanos, & ita sint rei, & sint in possessione.

Secundo, quia loquuntur, quando prima religio denegauit licentiam, & contentio est, an causa denegatæ licentiæ sit iusta, vel iniusta; sentientes manifestè, quod quando nulla licentia fuit petita, monachus non debeat stare in secunda religione.

Tertio non loquuntur in terminis Priuilegij Anastasij concessi Hierosolymitanis, nec in terminis dictæ consue-

tudinis. Pij V. quæ verant religiofos posse sine licentia petita in alia religione admitti, recipi, vel retineri graues impoentes pœnas, vnde cum lex resistat, non potest dari mantentio.

Ecce censeo Saluo &c.

Laus Deo, & Beatissime Virgini.

Rota in effectu reuocata decisis. Nam amplius non duxit mantentionem esse dandam Barnabinis, sed dixit, quod videatur quæ professio praualeat, qui articulus non fuit deinde decisis, quia dictus eques postea obiit in d. prima religione Hierosolymitana, in qua commendam obituerat.

ARGVMENTVM.

QUONIAM si sint locata, & cum eis animalia, & illa pereant, An periculum, seu interitus pertineat ad locatorem, vel conductorem resoluatur distinguendo plures casus.

SYNOPSIS.

- Animalia si locata sint cum bonis, an illorum interitus ad locatorem vel conductorem pertineat, & num. 2. ad periculum respon. ubi plures casus distinguuntur, & num. 21.
- Periculum verum locatorem contingens absque culpa conductoris ad locatorem pertinet.
- Mors animalium sine culpa accidenti ad venientem pertinet.
- Vsque ad mortem animalium nihil subiacet si animalia pereant.
- Acquisitio facit exemptionem.
- Declaretur num. 10, 11, 12, 13, & seq.
- Periculum animalium assumptum ad maritum pertinet.
- Pactum de reddendis rebus detalibus animalis, vel illorum pretio quando illa non extarent, non elligitur quando alie non existerent culpa viri.
- Genus perire non potest.
- Conductus gregis, armentis, vel equis remouetur ex parte sua, gregis loco capitiū demeritorum.
- Equus animalium ad conductorem spectant.
- Mors repentina animalium ad locatorem pertinet.
- Debitus speciei, & ea non extante, assumptionis, non tenetur ad assumptionem, si species percat sine culpa illius.

RESPONSVM XLII.

Adsit Deus, & Beatissima Virgo.

- S**UB dubitatur, si bona t locata sint, & cum eis animalia, vt boues, vel equi, an interitus animalium ad locatorem, vel conductorem pertineat, vt per Anch. conf. 72. Decian. conf. 8. lib. 3. Jaderch. conf. 65. Rot. decif. 729. par. 1. nouiss. & decif. 136. & 157. par. 2. ac inter priores decif. collectas à Farinac. decif. 227. Casus, de vltur. c. 27.

Pro cuius questionis plena discussione, & resolutione diffcultatum, quæ in causa Ferrariensi Dominorum

rum de Proferis cum Zanono cōducōre proponitur nonnulli casus constituendi, & distinguendi sunt.

1. Primus est, quando ↑ animalia simpliciter locata sunt cum bonis absq; vltio pacto restitutionis illorum animalis, & sine corū estimatioe. Et hoc casu indubitatē omne periculum contingens absq; culpa conductoris ad locatorem pertinet, non enim locatio animalis hoc modo facta differt à locatōibz ceterarum rerū fructuariorū, quod ergo §. sed quod ff. de usufr. §. constituitur Inst. eod. Casil. d. c. 27. num. 9. Rota inter dictas decs. à Farin. collectas decs. 227. num. 7. Quare sicut in locatōibz ↑ aliarum rerum omne periculum contingens sine culpa conductoris ad locatorem pertinet. l. contrarius & ibi Dec. Cagn. & alij ff. de reg. iur. l. que fortuitis ff. de pignor. act. & l. si vt certo §. nunc videndum ff. commod. Item & de hac dicendum est. Eō magis quia locatio animalium accedit principali contractui bonorum locatōrum: Vnde de ea iudicari debet, sicut de principali contractui. vt arguit Anch. d. conf. 72. Quinimō fortis hoc firmū est in locatōe animalium, quia in eis ↑ regula est, quod animalium casus & mortes, quae sine culpa accidunt, à nullo praestentur d. l. contrarius §. animalium ff. de reg. iur.

Præterea nulla erat ratio, propter quam dubitari possit, an dominium in conductorē sit translatum, quia estimatio animalium non interuenit, nec quicq; aliud. Igitur contractus remanet in puris terminis locatōis. vt per Anch. d. conf. 72. Facit & tex. in l. quid ergo §. sed quod dicitur ff. de usufr. vbi ↑ usufructuarius caput animalium nihil submitit, si animalia pereant. Ergo idem est in conductorē, qui usufructuario similatur, vt infra cietur. Et in huius casus resolutione cōueniunt omnes Scrib.

Secundus est casus: quādo animalia locata sunt adiecto pacto restitutionis illorum, sine tamen eorum estimatioe; Et hoc pariter casu dicendum est interitum animalium pertinere ad locatorem, nam pactum istud restitutionis animalium est de natura contractus locatōis, ob id est expressum sit, eam alterare non debet. l. 3. ff. de leg. 1. sed est intelligendum, vt conductor teneatur, nisi tamē animalia absq; illius culpa perierint, Rota in dicta decs. 227. lib. num. 8. & 9. inter collectas à Farin.

3. Tertius est casus, ↑ quando animalia locata estimata fuerunt simpliciter, & nil dictum est de illorum restitutione, Et hic casus summam habet dubitationem; nā videtur, q. estimatio ↑ emptionē faciat, & sic dominū trāseat in cōducōrē. iuxta l. estimatis; aliās si estimatis & l. estimatē ff. sol. matr. Liquorics & l. cū dorem C. de iur. dot. & tradit Soc. in conf. 57. sub num. 6. in septimo casu lib. 1. ac Couar. pract. quæst. cap. 28. in prin. Barbosa in d. l. si estimatis nu. 1. & consequenter omne ↑ periculum ad cum spectat l. plerumq; ff. de iur. dot. vbi periculum animalium in dorem datorū propter estimationem ad maritum pertinet. l. 1. in prin. & §. estimatio ff. de estim. act. vbi dicitur estimatio periculum facit eius, qui suscepit l. cum dorem C. de iur. dot. l. vnic. §. cum q; in fin. C. de rei vxor. ad. & l. quæz §. fin. ff. locat. Barbosa. in d. l. estimatis num. 4. vers. Tertio inferur.

Et in specie nostra videtur tex. in l. 3. ff. locat. vbi si fundus locetur, & colonus instrumentum estimatū accipiat, ad eum dicitur, vt colonus instrumentū emptum habeat. Et hanc sententia firmare videtur. Rota d. decs. 157. num. 3. p. 2. vbi distinguit, quando simplex estimatio est facta, & quando vltra estimationē ad eum est eadem re reddendis, volens in primo casu periculum pertinere ad conductorē; & idem etiam videtur sententia Decian. resp. 4. num. 4. lib. 3.

Ceteris alia opinio verior mihi videtur, quā firmat Anch. d. conf. 72. Laderch. d. conf. 65. precipue sub num. 2. & Rota d. decs. 227. inter priores decs. Farin. Quæ & ratione probatur.

- Cum enim nil dictū sit de restitutione, a dū propterea videtur, vt eadem animalia in fine locatōis restitui debeant, & quia cōtingere possit, vt culpa cōducōris de teriora redderetur, potest & ad dignoscendū illorū vā lorē estimatio facta videtur. iuxta l. si inter virū cū ibi notat. C. de iur. dot. Quæ interpretatio ideo sumenda est, quia consonat naturæ principalis contractus locatōis, secundum quam acceptioris vite regulari debet, quam rationem adducunt Anch. Laderch. & Rota locis præcatis; & Bal. in d. l. 3. ff. locat.

Et quomius in dubio estimatio solcat inducere emptionem, vt dictum est; Hoc tamen procedit in contractibus habilibus ad translationem dominij, vt in dote, & in similibus, in quibus terminis loquuntur iura supra citata, non autem habet locum in contractibus, ex quibus dominium non transferitur vt declarat Bar. à ceteris probatus in d. l. si vt certo §. nunc videndum Cyn. Sylv. & alij in l. 1. C. commod. Bal. in d. l. 3. copiose Laderch. d. conf. 65. Quamobrem cum de locatōe in proposito agatur, dicendū est estimationem non inducere emptionem.

Nec obstat tex. in d. l. 3. Quia vt ibid. animaduertit Bal. & considerat Laderch. d. conf. 65. num. 2. instrumentum non veniebat in locatōe, nam fundus simpliciter erat locatus, propterea non est mirum, si estimatio ibi inducit emptionem.

Ad id ego, quod fundus vni fuit locatus, instrumenta autem fundi alteri fuerunt data estimata, nempe colonus, qui colonus non fuit is, qui conduxit fundum, propterea non repugnat natura contractus, quod estimatio faciat emptionem, sicut repugnat, quando eidem conductori locantur bona estimata.

- Quartus est casus ↑ quando animalia locata estimata, fuerunt, & pactum adiectum est de illis reddendis in fine locatōis. Et hoc casu certum est estimationem non alterare locatōem, nam ex pacto adiecto de reddendis animalibus locatis constat estimationem factā esse, vt nō ignoretur precium animalium in casu deteriorationis, quæ contingeret culpa conductoris, & in hoc conueniunt omnes videlicet Anch. & Laderch. locis supra citatis & Rota in dictis tribus decs. videlicet 729. 136. & 157.

Et comprobatur ex tex. in d. l. si inter virum C. de iur. dot. vbi si res estimata datur sine in dotem cum pacto, vt quæ redderetur, estimatio non facit emptionē. Ad idem est tex. in l. fin. ff. de pact. dotal. traditq; Soc. conf. 57. in secundo & quarto casu Couar. pract. quæst. c. 28. sub num. 2. & num. 3. & sub num. 4. vers. tertio colligitur. Barbosa. in d. l. si estimatis nu. 29. & seq.

- Quintus est casus ↑ quando animalia locata estimata fuerunt, & adiectum pactum de reddendis alijs animalibus, vel illorum precio; Et hoc itidem casu cōueniunt omnes estimationem facere emptionem, & periculum animalium locatorum pertinere ad conductorē, nam hoc casu non potest dici, quod estimatio facta sit ad dignoscendum solum valorē animalium in casu deteriorationis, cum non eadem, sed alia animalia reddenda sint, aut illorum precium. id quod voluit Anch. d. conf. 72. Decian. d. respons. 8. num. 3. & §. lib. 3. Laderch. d. conf. 65. Rota d. decs. 729. 136. & 157. Et probat tex. in d. l. si vt certo §. nunc videndum vers. Et ideo verior, vbi omne periculum ad eum pertinet, qui ad estimationem se obligauit.

6. Sextus est casus, ↑ quando animalia locata estimata, fuerunt, & pactum adiectum fuit, vt illa eadem reddantur

dantur in fine locationis si extant, aliis reddantur alia eiusdem speciei, & qualitatibus, seu illorum precium. Et hoc casu æstimator a principio non facit emptionem, quia si animalia in fine locationis extant, illa in specie reddenda sunt habita ratione augmenti, vel diminutionis præcij illorum; At quoniam si illa non extant, alia animalia reddenda sunt, vel eorum precium; propterea pendere dicitur a futuro euentu, utrum æstimator hoc casu faciat, vel non faciat emptionem. Intra l. quid ergo fide vsufur. probat tex. in l. æstimatoris, aliis incipit si æstimatoris ff. sol. matr. trad. Anch. d. conf. 72. sub num. 3. vers. Item quod in casu nostro Decian. d. respons. 8. nu. 4. in fin. Soc. d. conf. 57. in tertio calu Rota d. decis. 729. sub num. 2. vers. siquidem pro ratione.

Vis autem in eo stat, quomodo intelligatur hoc pactum de reddenda æstimatione, vel alijs animalibus in casu non existentis animalis locatorem, vt exinde dignoscatur ad quem spectet eorum periculum, nimirum an intelligatur simpliciter, & sic etiam in casu, quo nulla culpa ascribi possit conductori, an vero intelligatur in casu interitus ab eius culpa procedentis.

Et videtur simpliciter intelligendum, cum simpliciter sit conceptum, quod firmasse videtur Rota d. decis. 729. num. 2. vers. Tertio non obstat.

Coprobatur, potest etiam quoniam pactum huiusmodi aliis superfluum videretur, siquidem sine pacto conductor teneretur ad interitum eius culpa procedentem. Quare vt aliquid operetur, intelligendum videtur, vt conductor simpliciter teneatur.

Verum totum oppositum verissimum mihi videtur. Etenim quodlibet pactum secundum naturam contractus in telligi debet vt dictum fuit supra, & in hac specie ponit Rota d. decis. 227. sub num. 8. inter collatas à Farin. At de natura locationis conductor non tenetur de interitu, vel periculo rei, nisi quando eius culpa processerit, d. l. contractus de reg. iur. cum alijs supra citatis; Ergo eodem modo intelligi debet pactum huiusmodi.

14. Fortius comprobatur, nam pactum quod de reddendis rebus dotalibus æstimator, vel illarum precio, casu quo eæ non extant, intelligitur, quando illæ non exarent culpa viri. glos. in d. l. si inter virum. Soc. d. conf. 57. in tertio casu sub nu. 4. vbi de comuni testatur lib. r. Didac. d. c. 28. præd. quæst. num. 3. & num. 4. Ergo & idem dici debet de pacto de reddendis animalibus locatis, vel ijs non exantibus illorum in precio. Imo fortius hoc asserendum est, siquidem æstimator in rebus dotalibus magis accedit ad venditionem, cum dos sit contra habilis ad translationem dominij, quam in locatione, per quam non transferitur dominium l. non solet ff. locat.

15. Additur, nam æstimator non inducit venditionem, quando ex pacto expresso, vel tacito deduci potest æstimationem factam esse ad alium effectum. Didac. d. c. 28. sub num. 2. vers. sed ex contrario. At in proposito casu dici potest æstimationem, & pactum de ea æstimatione reddenda adiectum esse, ne in casu culpe aliud præcijum reposceretur, quam quo res taxata fuit, vel ne peterentur alia res maioris præcij iuxta d. l. si inter virum C. de iur. dot. Ergo non debet operari vt conductor in quocunque casu teneatur.

Et hinc etiam fit vt tale pactum non dicatur superfluum, quia per id taxatur æstimator, quo in casu interitus rei culpa procedentis præstantia esse.

16. Septimus est casus, quando animalia locata æstimator fuerit, & pactum fuit adiectum de reddendis etiam animalibus in fine locationis, vel alijs eiusdem speciei, & qualitatibus, aut eorum precio arbitrio ipsius conductoris. Et in hoc casu æstimator facit emptionem, non tamē absolute, sed exigente conductore restitutionem æstima-

tionis; nam si egerit restituere eadem animalia, emptio aliqua non exararet, vt probat tex. in d. l. plerumque, in fin. iura l. l. seq. quæ incipit, sine ff. de iur. dot. explicat Paul. in d. l. si æstimatoris. Soc. d. c. 64. 57. in quinto casu; melius Couar. d. c. 28. num. 5. vers.

Et quod ad periculum animalis distinguuntur, notetur Nam aut animalia non extant etiam sine aliqua culpa conductoris, & omnimodo ipse conductor teneatur ad illorum æstimationem, nec potest allegare, quod non erat obligatus præcisè ad eam æstimationem, sed alienatione tantum, quia alternatiue intelligitur re extant, & imputet sibi conductor si animalia non alienauerit, antequam interierint, sicut poterat, tex. est in d. l. plerumque, in final. verbis trad. Paul. in l. æstimator num. 2. ff. sol. matr. Couar. post Soc. d. c. 28. nu. 5. versio sed & in hoc quarto casu Barbo. in d. l. si æstimator num. 30. versio; Interitur secundum, & nu. 40. Aut animalia extant, sed effecta sunt deteriora, & tunc potest si velit, restituere eadem animalia dummodo deteriora effecta sint sine culpa ipsius conductoris; At si culpa ipsius deteriorata essent, teneretur ad æstimationem. Et hoc modo intelligitur tex. in d. l. si interitus sine d. l. plerumque, ff. de iur. dot. & declarat Paul. in d. l. æstimator Couar. & Barbo. locis mox citatis.

Et hæc omnia, quæ in præsentis casu dicta sunt, prædicant etiam quando simpliciter dictum esset, quod in fine locationis animalia locata deberent reddi, vel illorum æstimator, nec de electione adiectum fuisset, quia in dubio electio esset conductoris, vt habetur in d. l. plerumque, & ponit Soc. d. conf. 57. in quinto casu Couar. vbi supra.

17. Octauus est casus, quando animalia locata æstimator fuissent, & promissa fuisset vel restitutor eorum denique, vel illorum æstimator ad electionem locatoris. Et hoc casu æstimator non facit emptionem, quia locator potest semper finita locatione petere restitutionem eorumdem animalium d. l. plerumque; Soc. & Couar. locis supra citatis.

Quo vero ad periculum animalium maior est difficultas, quia hoc casu non potest imputari conductori, cui animalia non alienauerit, nam ea alienare non poterat stante electione concessa locatori, l. quod si fundus ff. de fund. dotal.

Verumtamen concludendum est, quod si animalia vel interierint, vel deteriora effecta sint, locator possit petere æstimationem, nec sit attendendum, quod conductor non potuit ea alienare; quia non debebat, sed æstimationem obligare ad electionem locatoris. Et patet tex. in d. l. plerumque, in fin. in illis verbis. Sed si res non extet, æstimationem omnimodo maritus præstabit; quæ verba non solum referuntur ad casum, quando electio concessa est marito, sed et illos tres casus superius proximè enunciatos, sicut etiam indicat illa dictio omnimodo, quæ importat omni casu, & sic in omni casu supra expresso. Si vero animalia exararent, & locator eligeret animalia ipsa, vt quæ augmentum, & e eorumdem animalium illorum fine culpa conductoris contingens ad locatorem pertineret, vt constat ex d. l. plerumque & declarat Couar. d. c. 28. sub. nu. 5. Barbo. in d. l. si æstimator sub num. 40.

Hæc autem omnia superius in dictis octo casibus explicata planè procedunt, quando animalia in specie fuerunt locata. At dubium oritur, quando vniuersalia animalium fuit locata, vt grex, vel armenum, seu equitum. Videtur enim, quod genus tunc perire non possit, l. incendium C. si res sit per. Et ob id conductor semper teneatur.

18. Ceterum inter hunc casum, & alios supra confutatos nulla alia est differentia, nisi quod conductor in

per teneat hoc casu ex seculo animalium supplere in loco capiti defunctorum, vel inutili effectorum etiam sine culpa ipsius, quod facere non teneatur, si singula capita conducuntur. Sed nosquam dicendum est talem conductorem omnimodo teneri de preemptione, vel de deterioratione animalium; non enim qui cōducit gregem, vel armentum dicitur obligatus ad gregem, quod perire non possit, sed tamen teneretur ad universitatem, quae universitas bene, perire potest, sicut grex, peculium, hereditas, & dos; quae omnia sunt iura universalia, quae perire possunt, propterea si petant sine culpa conductoris, is non magis teneri debet, quam teneretur alius conductor bonorum particularium in casibus supra explicatis.

19 Et quod verè conductor t gregis, armeti, vel equitū non teneatur nisi ex factu animalium ad subrogationem loco capiti defunctorum, vel inutili, probatur aperte textus in l. Vetus cum duabus l. l. q. ff. de vusu. que licet loquatur in usufructuario, eadem tamen ratione procedunt in conductore; ut per Rosā in d. decis. a. 7. qum. 14. inter priores collectas à Farin.

Et ratione manifestā conuincitur, nam si absolute teneretur de interitu animalis, teneretur loco animalium defunctum, vel inutilium, subrogare ad ea animalia etiam si ex seculo aliqua non haberet. At solum subrogare teneretur ex factu, & si ex seculo non haberet, non teneretur, quando interitus fuit sine eius culpa ut probat text. in d. l. Vetus versic. Plane ibi ex agnatis, & in d. l. quid ergo s. item si forte ff. de vusu. & in d. l. in pecudi versic. Sed si gregis ibi ex factu. Inst. de rer. diuis. & declarat Pā. in l. i. cū cum testamentis s. iura cum nuberet q. 32. num. 124. de leg. a. cum alijs allegatis per Casil. quem all. gaffe sufficiat de vusu. cap. 27. num.

11. Ergo animalia eius periculo non percutit. Quare obrem dicendum est conductorem gregis, vel armenti non teneri de interitu animalium in iis casibus, in quibus non teneretur conductor singulorum capitum, nisi loco defunctorum habuisset factum animalium, quæ potuisset subrogare, & non subrogasset.

Hic ita constitutis facili est resolutio difficultatis propositæ in presenti casu nobili de Prosepis cum dicto Zanone conductore, bene enim vna cum animalibus sub pactis his rebus conuenit.

Che l'ultimo anno di detta locazione siano tenuti di conduttori restituire il capitale delle canalle, vacche, porchi, & altri bestiami, ch' à detti conduttori si consegnaranno per stima da farsi nell'vno, & l'altro caso, cioè nel tempo, ch' à loro si consegnaranno, & quando faranno da loro restituisse, da Restit. & mandando capitale di detti bestiami, li conduttori siano obligati compire in conuanti d'oi altri di quella specie, che mancherà ad elezione del locatore.

Cum enim animalia sint locata, & ea quidem aestimata, & conuenio sit facta de restituendis illis animalibus, & in eorum defunctum de soluenda eorum aestimatione, vel consignandis alijs animalibus ad electionem locatoris, constat nos veritati in texto casu supra confutito; ubi dictum fuit hanc promissionem de soluenda aestimatione in casu non existentie animalium locatorum intelligi, quando animalia deficerent culpa conductoris. Quare cum in proposito animalia locata sine culpa conductoris morte partim naturali, partim repentina obierint, sequitur, ut sit minimè teneatur.

Necq. verò dubitandum est, quin conductores se obligauerint ad restitutionem eorumdem animalium conductorum, ut in merba sunt clara ibi *si non obligati restituere il capitale delle canalle, & altri bestiami, ch' à detti conduttori si consegnaranno, & ibi nel tempo, ch' à loro si consegnaranno, & quando faranno da loro restituire.*

Lib. II.

Et constituta quid ita si deficiente dictorum animalium conductor se obligauerint ad aestimationem, vel consignationem aliorum animalium, ergo quomodo possit restitui, locata restituerint, illa eadem restituenda sunt.

Nec obstat, quod animalia in specie non fuerint consignata propter illa verba, *il capitale delle canalle &c.* Quia hæc verba non concludunt consignationem non esse speciem, sed solum designant omnia animalia, quæ in dictis bonis locatis restant locatoris sub locatione contineri, sicut dicitur de capitali vnus. Rationis, vel apothecæ, nam intelligitur de omnibus rebus particularibus illius stationis.

Postremo quod obstat aliud pacti adiecti, videlicet quod conductores tenerentur manere rebus equum ad missuram, & conferre equas feminas nascituras. Exinde non videtur eis permitti alienatio aliorum animalium.

Item dicitur hoc pactum non esse. Nam quod equas nascituras ideo factum fuit, quia conductoribus licebat facta subrogatione ex factibus futuris alienare omnia alia animalia, quia secus si animalium erant in

20 studio, & spectabant ad conductores d. l. Vetus cum duabus seq. & d. 5. in pecudi. Et quoniam locator emperbat eis equos facile cōseruari, quæ facilius cōseruari magis sit ab eis subrogatione equarum, quod eorum loco iouillium, vel defunctorum, propterea prohibuit conductoribus ne possent alienare illas equas, quæ essent alijs sine damno. Unde non sequitur, quod non teneantur eos teneri ad restitutionem animalium acceptorum, si extarent, in omni casu conductoris oppositum.

Quod verò ad equum admissuram pariter dicitur pactum non concludere, quod alij equi possent alienari, sed quod debet manere, hoc est vti equus admissuram, ut ex eo genere parius conciperentur.

Quare ex his concludendum est pro dictis conductoribus saluo &c.

Laud. Deo, & Bravissimæ Virginis.

Verum in causa Pientini aliquid factum fuisse auctoritas decisionis à Roma Romana se pro articulo. Animalium animalium assignationem cum bonis locis spectat ad locatorem, vel conductorem; & videlicet vnam

13. Iunii 1580. coram Cancucio, quæ inter impressas est 126. p. 2. nouis, altera 126. Q. 20. 1581. coram eod. quæ est 157. ad p. 4. Tertia, quæ inter impressas desideratur & quæ est 12. Novembris 1580. quæ est 729. p. 6. v. bene considerat D. Meus Contegus. Sed non est verum id, quod ipse subiungit, nimirum Dominos reuocasse à dictis decis. 126. & 157. factis in fauorem conductoris. Sed ino in decis. in illis duabus decisionibus tempera fecerunt. Quinamplius condemnauerunt locatorem ad remissionem aliorum facientem pro illis animalibus. Et resolutio, ita in dicta decis. 729. & prius in alia decis. non dum impressa, non fuit super eadem decis. coram Cancucio in dictis duabus decisionibus 126. & 157. sed super particulari articulo duodecim vacarum, quæ naturaliter obicant; dubitatum enim fuit, an sicut alia omnia animalia perierant periculo locatoris, ita & hæc vacæ naturaliter mortuus erant

S 3

periculo

periculo interissent: hoc resolutum fuit coacta conductorem. Et quod ita sit colligitur. Tum ex ipsa decis. 729. sub num. 4. ibi *Et hoc Dominus firmavit nisi pro parte petentis probaretur vacare, de quibus agitur.* & hic solum de vaccis tunc agebatur. Tum & clarum est alia decisione facta in ead. causa 195. Martij. 1583. quæ est inter impressos 745. p. 1. ubi in fine dicitur stance resolutione iacta facta: quod animalia perissent periculo locatoris: receptis 32. vaccis locatorum teneri ad remissionem affectus pro illis animalibus, non autem pro vaccis.

Proindeq; intercidit tota consultiatio D. Cantugi principaliter fundata super authoritate Rotæ, quam ipse merito extollit; nam hæc stat pro conductore, non autem pro locatore.

Quod si etiam attendere vellemus dictam decis. 729. hæc & ipsa solum conductoribus in casu nostro. Quia in ea resolutum fuit vacare perisso periculo conductoris, quia morbo naturali perierant: scilicet autem si morte repentina, quum etiam limitationem ponit Sub. cons. 57. sub nu. 4. lib. 1. Et hic est casus noster, quoniam animalia perierunt morbo epidemiali, quæ omnia ferè equitia in eoloco, in quo hæc de quibus agitur, erant perierunt, qui morbus epidemialis repetitur, & fortuitus appellatur, ex latè cumulatè per Sebail: Medic. de calib. foruit. q. 6. par. 1. num. 34. cum seqq. & profequitur D. Meus Metallarius in causa procurator, ad quæ me remitto, & ne sumus extra omnem difficultatem.

Præter hæc dicitur quod: omne dubium cessare. Et quidem si loquamur de equo admissario, & alijs equis feminis, res de plano procedit; quoniam prohiberi erant conductores animalia hæc alienare, tenebanturq; illa conservare. Vnde erant debitorum hominum animalium in specie: siquid propterea periculum interitus erat locatoris secundum receptissimam omnium sententiam, & trad. Rot. d. decis. 729.

Sed & idem dicendum est de alijs animalibus, nam pactum erat de reddendis eis dem animalibus casu quo existerent, & si non existerent, de solvenda illorum æstimatione, vel consignanda alijs animalibus eiusdæ speciei interemptæ.

Quamobrem conductores principaliter dicebantur debitoræ speciei, quia tenebantur in specie reddere eadæ animalia sibi assignata, si existerent. Et quævis si non existerent, tenebantur solvere æstimationem, vel alia animalia eius tem speciei assignare: Tamen hæc obligatio est secundariæ, & sub conditione si animalia non existerent: primaria autem obligatio erat de reddendis eisdem animalibus in specie: Propterea periculum interitus animalium sine culpa conductorum ad locatorem pertinet; quia conclusio est, quod quando

quis principaliter est debitor speciei, & si species non extitit, est debitor æstimationis, vel generis: tunc si species intereat sine culpa debitoris, perit periculo creditoris: & illud pactum de solvenda æstimatione intelligitur casu quo res periret culpa debitoris: Soc. de communi d. cons. 57. in 3. casu num. 4. lib. 1. Covar. præd. quest. 28. num. 4. Et si aliter diceretur, ille casus, in quo principaliter promittitur restitutio corundæ animalium in specie, & si non extente, promittitur illorum æstimatione, non differtet a casu, in quo simpliciter promittitur restitutio. Ut ergo differat, nec verè differtet assertum Scribitur per Soc. & Covar. & re ipsa patet, dicendum est, ut in casu in quo simpliciter promittitur æstimatione, periculum contingens cum culpa, vel sine culpa debitoris ad illum pertineat, quia: creditor non applicuit animum, nec consideravit animalia per ipsum consignata debitori sed eorum simplicem æstimationem, vel restitutionem aliorum in genere; alio-

no autè casu consideravit restitutionem speciei principaliter, quæ propterea si intereat, debet interire eius periculo nisi concurrat culpa debitoris: ut per Doct. prædictos, & Laderch. copiosius conf. 65. & ita deca salvo &c.

Lam Dno, & Beatissime Virgini

ARGUMENTVM

Exemplari substitutione: qui substitui debeant. Et an si extente fratres, vel sorores, & filij fratrurn; substitui possint filij

fratrurn prætermittis fratribus, vel sororibus. Et quomodo iudicium vniuersale filere faciat particulare: Et immisso impediatur.

S Y M M A R I V M.

Exemplari substitui debent filij stirpis, & si non extant filij, & si non extant sorores, & na. 1.

Ratio est ne excludantur qui ab intestato succederent num. 7. & 8. de 18.

Exemplari substitutio dicitur quando in substituto non statuitur forma, humanitatis intuitu Cde temp. & mente capto succedunt ab intestato.

Filij fratrurn & sororurn prætermittis succedunt patri, & auctore vni cum patre & num. 6. & 11.

Exemplari in substitutione an sufficiat vni ex fratribus vel descendens sufficere quanta plures non extant, & num. 23.

Et an sufficiat substitutio consanguineum tantum, vel vniuersum eadæ, quando extant utriusq; consanguineum, & 9.

Et in cum fratribus possint substitui alij num. 20. & 21.

Filij fratrurn vel sororurn exemplariter non sunt substitui stitendi.

Declaro ibidem.

In exemplari substitutione an substitui debeat mater. Et an saltem possit vna cum fratribus ibidem.

Fratrurn appellatio vniuersi fratres.

In exemplari substitutione an substitui possint filij fratrurn omnes fratres, & per totam resolutionem.

Causa restat regulari & causæ intestati.

Idem idem operatur quod veritas.

Exemplariter substitutio grauari non potest fideicommissis.

In exemplari substitutione attenditur tempus testamenti.

Exemplari per quæ vult fieri possit.

Iudicium vniuersale filere facit particulare.

Declaro ibidem.

Petitor hereditatis est alij vniuersalis.

Tutus usufructus est verbum quod deditur.

Consolidatio importat relictum usufructus.

Harde conditione non debet immitti.

Conditionis purificatio probari debet citatis q. 1. ladi possunt.

Exceptio de iure herij an impediatur immittitio.

Exceptio de non iure agentis non est exceptio de iure herij.

Conditionale testamentum non meretur executionem.

Impugnans testamentum nihil ex eo consequi potest.

Fiduciæ ex testamentis querelæ non potest consequi legatarius.

loco per tex. in d.l. humanitatis in fin. sequitur & comprobatur. Botta conf. 27. sub num. 17. Rim. lun. conf. 342. num. 68.

Quia illorum opinionem veram puto, quando extant soli fratres, vel sole forores, & non extat alius, qui cum eis concurreret ab intestato; & in his terminis procedunt argumenta praedictorum Scrib. Sed quando extat alij, qui ab intestato concurrerunt cum fratribus, & fororibus, qualis est praesens casus, tunc non procedit d. l. humanitatis, nec opinio dictorum Doct. Quod satis probatur. Tunc quia rex. in d. l. humanitatis loquitur simpliciter quando extant fratres, quod illi sunt substituendi, & ideo procedit in casu simplici, non in casu mixto, nisi iurum quando cum fratribus alij exarentur. L. 2. cum ibi not. de verb. oblig. Tunc quia idem rex. deducit argumentum a filiis ad fratres, vt etiam considerant Simon de Pter. & Botta ex aduerso. At quando loquitur de filiis instituendis intelligitur quando soli extant, si verum cum filiis extant alij descendentes, qui patrem mortuum repraesentent, illi possunt substitui simul cum filiis. Ergo & quando loquitur de fratribus intelligitur quando soli extant, secus quando cum eis extant alij, qui ab intestato concurrerent. Tunc & quia cum fratribus potest substitui mater. Corn. in d. l. humanitatis sub num. 38. cum alijs in alio responso adductis. Ergo constat, quod d. l. intelligitur quando soli fratres extant.

13 Duodecimo facit, na si extet fratres vtrinq; cōiūdi, & ex vno latere, tñm, patres nō possunt exemplariter substituere coniūctum ex vno latere tantum omisso vtrinq; coniūctio vt contra Bar. nec Rip. quem sequitur Trecantinq. p. 3. c. 5. num. 9. nam cum iure communi vtrinq; coniūctus praefertur, ratio humanitatis expositulatur, vt & in substitutione ille praefertur, nē hoc modo bona auferantur venientibus ab intestato contra l. in C. de milit. test. Quae ratio militat in casu nostro. l. eo & c.

Ter. duodecimo Quilibet indignatur per sibi parem vincit aut superari l. 1. §. veteres ff. de acq. pots. At filij fratrum, & fororum succedentes in eorum locum sunt pares fratribus & fororibus. Ergo sicut isti possunt exemplariter substitui, ita & illi nē ab eis, qui sūt pares, vincantur.

13 Non obstat praedictis i conf. Castr. 222. sub num. 2. lib. 2. Quia Castr. solum dicit, quod extraneis fororibus vel fratribus alij substitui non possunt. Quod intelligitur quod alij non possint substitui, qui non sint fratres, vel forores, aut qui illas personas non repraesentent, vel sunt eorum filij.

14 Non obstat i quod Ceph. conf. 423. num. 134. cum seq. & in eadem causa Botta conf. 127. num. 117. teneat filias fororis exemplariter substitui non posse cum sorore persone menecapte.

Nam contrarium tenuit Anton. Gama decif. 367. num. 7. in fin. & num. 8. qui vltra praedicta adducit eam rationem, quod d. lex humanitatis considerat casum, quando extant fratres, & forores, non autem considerat casum, quando extant fratres, & forores, ac filij fratrum, & fororum. Ergo talis casus remanere debet sub d. positione iuris communis, secundum q. filij fratrum, & fororum admittuntur cum fratribus, & fororibus.

Non obstat quod representatio habeat locum in legali successione ab intestato. Et ideo non procedat i casu d. l. humanitatis. Ceph. dicto cōf. 432. n. 148.

Nam respondetur, quod & successio ex d. l. humanitatis dicitur legalis, quatenus l. i. illa est ea, quae praedisponeat de personis substitutis iuxta l. lege obuenire ff. de verb. signif. & post alios declarat Trecantinq. d. p. 3. c. 5. sub num. 13. v. b. dicit, quod exemplariter substitui iura a lege habet bona vt nec grauari possit fidei commissio. Sim. de Pret. de interp. lib. 3. fol. 7. n. 18. fol. 28.

15 Situus ita a lege habet bona vt nec grauari possit fidei commissio. Sim. de Pret. de interp. lib. 3. fol. 7. n. 18. fol. 28.

Quobrem sicut lex in successione intestata admittit representationem, ita & in hac successione disposita ab ipsa lege admitti debet representatio, nam vna lex suppletur, & declaratur per aliam l. non est nouum ff. de ill.

Ultra quod, vt dictum est, causa testari regulari a causa intestari.

Non obstat, quod si filij fororum veniant sub d. l. humanitatis, esset nimis improprio, quia d. lex solum loquitur de fratribus, & nullam habet mentionem de fororibus, sed suppletur ex interpretatione verbi, fratribus; Et ideo non debet dici, quod etiam suppletur in filiis fororum, quia illi nullo modo venire possunt sub nomine fratrum, de quibus loquitur d. lex. Et ita arguit Ceph. d. conf. 423.

Et enim responderetur, q. sub appellatione fratrum veniunt forores, vt supra dictum est. l. tres fratres ff. de pact. l. lucius §. ticia ff. fam. ercisc. l. lucius §. questum de leg. 3. & l. lucius §. meia, & ibi Bar. ad trebel. Et quod hoc sufficit, q. nō trahit, q. d. lex extendatur ad filios fratrum, & fororum vt tales simpliciter, hoc est filios & fratrum & fororū simpliciter consideratos, sed solā quatenus considerantur vt fratres & forores, & eorū personam, gradum, & locum repraesentant, & fulcipiunt.

26 Non obstat, quod tempus i testamenti sit attendendum in materia d. l. humanitatis. Paul. d. conf. 222. Gama. decif. 367. Et quod tempore testamenti vivebant forores, & sic filij fororum non tenebant locum fororum; & ob id forores solum poterant substitui.

Hoc. n. verum esset si filij fororum ante purificatam conditionem substitutionis non fuissent ingressi locū fororum; At cum fuerint ingressi, non obest, quod tempore testamenti non teneant locum fororum; sed valet substitutio de eis facta arg. l. Gallus. §. nunc de lege Velleia. ff. de liber. & posth. Vbi si quis filium habet in potestate, & nepotē nondum natum tantum ex eo heredem instituat, dicitur, quod si nepos natus, & moriatur filius viuo patre, testamentum non potest rūpi, & in hoc non recipit tempus testamenti. Si cetero in proposito non attenditur tempus testamenti cum si mus in filiis fororum, qui ante purificatam conditionem ingressi sunt gradum matrum praemortuorum.

Additur nam si praecise tempus testamenti attendetur fieret, quod si mentecaprus tempore testamenti non haberet neq; filios, neq; fratres, posset pater quos vellent substituire vt in d. l. Permitteritur, nec esset attendendum, si post testamentum nascerentur filij, vel fratres mentecapri, q. nullatenus esset dicendum. Ergo attenditur tempus successionis.

Praeterea in d. l. humanitatis agitur de successione. Ergo attendendum esset tempus successionis; id est qui sint filij, vel fratres tempore successionis. Facit ad hęc tradita per Menoch. conf. 106. num. 29. 73. 83. & alijs seq.

Non obstat quod in d. l. humanitatis non attendatur ordo successionis ab intestato, quia potest substitui vnus ex filiis, vel ex fratribus licet non omnes. Item potest praeteriri mater, quae succederet ab intestato, vel saltem potest petere legitimam.

Quia non dicitur, quod illi, qui veniunt ab intestato, necessarii sint substitui, sed dicitur quod pater potest ex venientibus ab intestato eligere quem velit. Et quod dum tenetur substituire fratres vel filios mentecapri, pater potest substituire repraesentantes & intrantes gradum filiorum & fratrum.

Non obstat, quod substitutio in casu nostro non sit exemplaris, quia non est facta per verba merē dicenda, sed per verbum gaudere, quod est obliquum, sicut commune. Tunc quia exemplaris i fieri potest per verba cōmuni si de futuro facta sit mentio vt in proposito.

*Craff. d. 5. substitutio q. 49. Intrig. de subtit. q. 11. cen-
tur. 2. Rim. lun. conf. 541. & 542. Tūm & quia ex-
presse exemplariter reciprocē substituti fuerē filij tes-
tatoris, & quando postea substituti fuerint filij fororū
dicitur, (substitutū vt supra) quē sunt verba relatiua, &
intelliguntur quōd substituit etiam exemplariter vt
supra fecerat, & in dubio etiam substitutio indicatur
exemplaris Sim. de Præ. d. fol. 7. num. 17.*

Non obstat deniq; quōd fratres sunt ij, qui sunt in
secundo gradu. Nam & filij fratrum, & fororum dum
representant eorum parentes sunt in secundo gradu.
Quare &c. Saluo &c.

Laus Deo, & Beatisimæ Virginī.

DECISIO ROTAE.

Auenion. Fideicommissi.

Luna. 19. Iunij 1617.

R. P. D. BVRATTO.

NICOLAVS, Antonio, & Bartholo-
mao suis filijs mentecapitis heredi-
bus in eius vltimo testamento insti-
tutus sine filijs masculis decedenti-
bus substituit vulgariter, pupillariter
exemplariter, & per fideicommissū
primos liberos masculos filiarum eorundem Antonij,
& Bartholomæi, nec non primos liberos masculos Gi-
lletæ, Ludouicæ, & Gabrielæ ipsius testatoris filiarum,
in euentum quōd aliqua ex d. d. filiabus nullum habe-
ret masculum, voluit quōd tunc illa, eius vita durante,
gaudeat portione, quam eius liberi masculi conquisi-
ti fuissent, si in terū natura extitissent. Mortuis d. An-
tonio, & Bartholomæo sine prole, dicta Gabriella eorū
propter præuia aditione totius hereditatis præteritæ
careret liberis masculis, & q. substitutio expletis nō po-
tuerit fieri nisi de se vt sola supersistere ex fororibus di-
dorum mentecapitorum iuxta dispositionem l. humani-
tatis. C. de impub. Et quōd propterea dicta substitu-
tio in quota sublata dicta exemplari traheretur ad to-
ram hereditatem; Idē coram T.ribunali Auenionen.
petijt immiffionem in possessionem illius, ex remed. l.
fin. C. de edict. diu. Adrian. vel ex alio quocunque sibi
proficuo.

Et eandem immiffionem petijt Henricus d. Gabrie-
læ ex filia nepos in possessionem tertie partis d. hære-
ditatis prætendens se comprehensum in d. exemplari
facta ad fauorem primorū mascululorū filiarum testato-
ris. Et lata sententia super maturatiōe in sumarijssimo
ad fauorē Hætoris, & Francisci eorum conuentorum
& filiorum respectiue didarum Gilletæ, & Ludouicæ
prædefunctorum; Per quam etiam fuit declaratum ad
vlteriora prout de iure proceden. esse in remedio d. l.
fin. seu alio possessio pro eisdem Gabrielæ, & Hen-
ricum in a. d. respectiue intentato. Causaq; ingradu
appellationis pro eorum parte interpositæ introducta
coram Illustrissimo D. meo Cardinali Burghesio Lega-
to, dicta Gabriella petijt immiffionem pro tertia
parte sine præiudicio aliarum duarum, & dubio per
me propositū, illam non esse conceden. Domini re-
sponderunt.

28 Primo, quia pendente dicto iudicio super immif-
sione in possessionem totius hereditatis per Gabrielæ
moro, non potuit intentari particulare iudicium super
dicta tertia, sed illud debet hñere, l. non distinguemus.

5. si is faciat, & ibi glos. Olofr. Alber. Barr. & Bald.
n. de arbit. l. si quis libertatem, vbi omnes ff. de peti-
hered. cum alijs per Olofr. decif. 74. num. 1. Quæ iura
non sunt correctā per i. fin. C. eod. quē procedit quā-
do iudicium singulare inouetur a tertio pendente vni-
uersali super hereditate inter duos, non quando vni-
uersale pñdet inter partes, prout hoc inter Gabriellā
adricem, & didos Hædorem, & Franciscum posse-
sors, quia tunc debet filere iudicium singulare, vt in
dicto 5. is faciat not. Alber. Barr. & Bald. & in d. l. si
quis libertatem, Barr. nu. 12. vers. oppono, & ibi Bald.
in add. num. 4. Castr. nu. 3. vers. 3. differentia, & nu. 12.
circa fin. & in d. l. Cyn. num. 6. vers. quid dicemus, &
Bald. num. 4. vers. vlt. citius oppono. Salycet. nu. 2. in d. 5.
opposit. Ne contingat bis idem ventilari, Bald. in d. l. si
quis libertatem num. 4. in addit. & ratione perplexitatis
& incompatibilitatis euitandæ, Idem Bald. & Salyc.
in d. l. fin.

Quōd autem primum Iudicium a Gabriellā Intenta-
tum sit vniuersale est indubitatum, quia vti hæres info-
lidum petijt immiffionem in possessionem totius hære-
ditatis, sicuti dicitur de peritiōe t ipsius hereditatis,
quæ est actio vniuersalis, litem videndum. §. fin. & l.
sed & si §. fin. de pet. hered. l. 1. in princ. & ibi glos.
in verb. de vniuersitate, ff. de rei vend. Specular. in rit.
de ad. seu petiti. in §. sequit. videre in princ. lib. 2. par.
1. Marant. in specul. par. 4. in 4. dist. iudiciorum, num. 1.
Prout dubitari non posse videtur, iudicium hodie mo-
tuo esse particulare, quia Gabriella prætendere nō po-
test proprietatem dictæ tertie partis in defectum eius
filiorum mascululorum, cum in hoc casu reliquum conti-
neat tantummodo vltimū d. d. & adnot. substituti
in proprietate totius hereditatis, quod & ipsa appon-
nit, & consequenter sumus in residuo certæ rei, & Ga-
briella dici non potest habere titulum hereditarium,
& vniuersalem, sed singularem, ex not. per Barr. in l.
quoticus, n. 2. vers. dico lic. C. de hered. inst. & ibi Bald.
nu. 2. & 3. & seqq. & Salyc. n. 8.

Et quōd fuerit ci solus vltimus fructus reliquus, patet ex
illis verbis, *Tunc cum casus huiusmodi d. substitutiois ve-
nerit, voluit &c. gaudere eius vita duran.* Illud nāq;
verbum i. *Gaudere*, restrictū ad tempus vitæ solum
vltimū fructum importat secundū communem, à qua
non esse receden. testatur Menoch. pref. l. 33. num. 1. 2.
lib. 4. & de qua etiam Idem conf. 353. num. 17. cū plu-
ribus in similibus verbis per Mantica de coniect. vlt. vq.
lun. lib. 9. tit. 2. num. 29. vers. quod sane intelligen-
dum est, Surd. de alim. tit. 2. q. 1. num. 9. & seq. Castil. de vlti-
fruct. ap. 30. nu. 13. & Rota in Roman. Apothecæ pro-
sumariæ l. 1. Martij 1613. coram R. P. D. meo Vbaldo.
Et omnem difficultatem sub nouent sequentia verba
videlicet, *Ita tamen quod ipsas filias defuncti, seu fi-
lia defuncta dicta pars, seu portio vltimum cum sua cō-
31 solidetur proprietate, cōsolidatio t. enim fieri nō possit,*
nisi natus vltimus fructus fuisset reliquus à proprietate se-
paratus, Castr. post Barr. in l. Titia cum testamento. §. l.
Titia cum nubere, num. 1. in fin. vers. quando uiue-
ret, de leg. 2. Peregrin. de fideicommiss. art. 32. num. 76.
Laderch. conf. 32. nu. 8. & fuit dictum In Bononiens. de
Monte rentis a 3. Ianuarij præteriti coram R. P. D. meo
Dunozet.

Secundū principaliter, quia dictum reliquum est con-
ditionale tanquam factum in defectum filiorum mas-
cululorum filiarum Antonij, & Bartholomæi mentecap-
torum: hæredum institutorum, & in defectum filiorum
mascululorum filiarum testatoris. Et ideo non t. compe-
tit immiffio, nisi probetur casum substitutionis euenisse.
Barr. in d. l. fin. num. 9. vers. ad vnum, & ibi Zuechar.
n. 211. & 212. vbi de fideicommissario, & de substituto cō-
ditionali

dictionali post glos. Azon. Rofr. Specul. & Alberic. nu. 10. in fin. Menoch. d. remed. 4. n. 212. & 255. Persona L. de adipilcen. num. 290. Sicuti nec competit heredi cōditionali conditione pendente, vt post citat. Alber. & alios Menoch. vbi supra nu. 309. Nec ex legato conditionali agitur nisi conditione purificata. l. si ita scriptū

- 34 §. fin. de legat. 2. cum vulg. Liquidatio autem conditionis est faciendū illis citatis, quō ladi possunt. Cur. Jun. in d. l. fin. n. 43. & ibi Zuehard. nu. 212. Persona. vbi supra, nu. 191. in fin. & facit Bald. in d. l. fin. nu. 48. Tancō magis Henrico si prætendat se primo loco vocatum ad exclusionem Gabrieli, quia vbi hoc verum esset præferri deberet in immissione. iux. l. 1. & ibi omnes C. de edic. diu. Had. &c. Et cū super purificatione, vel defectu conditionis, seu conditionum pendat causa inter dictū Henricū, & Gabriellam, necnon dd. Heçtorem, & Franciscum. Imō idem Henricus petat immissionem in dicta tertia parte per Gabriellam præsentam tanquam vnus ex liberis dictæ Gabriellæ, & in substitutione exemplari compræhensus, huiusmodi iudicium dicitur præiudiciale, nec potest in eo procedi non vocato dicto Henrico, cū diuerse, imō contrarie possent scqui sententia, quod esset absurdum, vt per Bald. in l. cum Papinianus 14. num. 2. vers. dixi tertio. C. de sent. & interlo. Felyn. in c. 1. sub nu. 6. vers. ne continentia causæ de præscript. Olasc. decif. 74. nu. 8. in fin. & in fine ipsius decisionis.

- 35 Nec obstat quod ista videatur exceptio t de iure tertij, quæ non retardat immissionem, Alex. in d. l. fin. n. 3. circa med. vers. licet si allegat. C. de edic. Peregr. de iudic. comm. art. 48. it. 46. Quia vltro quod Henricus est in causa, & formaliter deducit ius suū petendo immissionem, exceptio videtur de iure proprio possessum, vel saltem de non iure agentis, cū concludat non solum conditionem non esse purificatam, sed defectu, & consequenter hypotheca defectum, sine qua non competit Saluianum. Surd. decif. 157. Ideo quippe dit immissionem, Zuehard. in d. l. fin. n. 391. Menoch. 36 d. remed. 4. num. 595. Quilibet. n. reus infringit t actorem quando non probat suam intentionem. Bald. in d. l. fin. num. 49. vers. aut non contradicitor, & ibi Curt. nu. 41. vers. quando dicens hoc esse ex se clarum, & facit Castr. in l. si cui col. a. vers. sed illud habet locum, C. de non num. pecun. & fuit dicitur in Anconitan. bonorum 4. Iulij. 1614. & 16. Nouembris. 1616. corā R. P. D. meo Manzanedo.

- Ex quo etiam sequitur pendente iudicio liquidatio nis d. conditionis testamentum t non debere gaudere priuilegio executio, sicuti de instrumento trad. Bald. in l. 2. num. 7. vers. modo quero, C. de execut. rei iudic. Surd. decif. 27. num. 8.

- Tertio quia Gabriella prætendens substitutionem exemplarem de alijs, & non de se factam esse nullam, petijt immissionem vti hæres vniuersalis, & sic impugnauit testamentum paternum, cū alij essent substitui ti, Ideo t potest se fundare in eodem testamento petendo ex eo dictam tertiam quasi testator verisimiliter non reliquisset, si cogitasset de impugnatione, etiam si impugnatio fiat iure permissente iuxta dispositionem dictæ l. humanitatis, vt in terminis Auth. ex causa, C. de lib. præter. quod filius t non possit consequi legatum ex testamento per eum querelato. gl. in l. maximum vitium in verb. totius sub titia. C. eodem & in d. auth. ex causa not. Bart. num. 19. vers. quero quid. Bal. num. 60. Salyc. nu. 14. circa med. qui de comuni, Ang. num. 7. lal. num. 14. & 15. Cur. Jun. nu. 19. & eam in iudicando, & consiliod esse tenen. Cagnol. num. 116. Roman. conf. 516. num. 10. in fin. & Gotard. conf. 49. num. 19.

Ex quibus patet immissionem non esse hodie Gabrieli concedendam in possessionem dictæ tertij partis, neque ex remedio dictæ l. fin. neque ex Saluiano, licet illud secundum opinionem, quam Rota ferat competat legatario.

Et ita Domini vniuersimiter censuerunt &c.

ARGVMENTVM.

 Enditio, locatio, vel alius contractus de aliqua re an intelligatur de tota re, vel de parte spectante ad contrahentem. Et an venditor, vel alius contrahens teneatur certiorare acquirantem de quantitate, & qualitatibus rei. Et an scientia præsumatur in hoc responso tractatur.

SVMMA RIVM.

- 1 Endens quicquid habet in aliquo loco non tenetur de existentiæ & num. 21.
- 2 Vendere fundum vel hereditatem, & vendere quicquid iuris competit in tali fundo vel hereditate differentia est, & quæ sit ibid. & num. 4. 25. & 26.
- 3 Vendens quicquid iuris habet in aliquo fundo nō dicitur trāsferre aliquid ius, nisi prius confiet de iure concedentis, nam dicitur solum translatum ius quod competit.
- Item facta specificatione bonorum cum consuevit ibidem.
- Et omni probandi quæ bona veniant est afferentis bona venire num. 7.
- 5 Pronomen suum refertur ad tempus præsens.
- 6 Relativum quis vel qui restringit.
- 7 Species restringit.
- 8 Copula & exponitur idem & num. 13.
- 10 Relatio fit ad omnia præcedentia si ratio differentia non extat.
- 11 Dilectio videlicet est restrictiva.
- 12 A primordio tituli posterior formatur euentus.
- 14 Locatio rei an intelligatur de tota, vel de parte spectante ad locatorem.
- 15 Area an sit pars prædij.
- 16 Fundi pars dicitur fundus si fundi animo sit habitus.
- Et quando agitur de delicto emittant ibid.
- 17 Venditio seu locatio prædij cum expressione numeri tornaturarum addita clausula & quantitas sit additi vel minus non possit præci, dicitur facta ad corpus, & non diminuitur præcij ex pauciori numero tornaturarum & num. 27.
- 18 Verba sunt demonstratiua.
- 19 Calumnia præsumitur contra diu mortuum petere ius suum.
- Venditor an teneatur certiorare emptorem de quantitate, & qualitate bonorum cum numeris seq.
- Et quid de donante & alijs ibid.
- Et si non certiorauit ad quid teneatur num. 29.
- 21 Venditio an intelligatur facta de tota re, vel de parte spectante ad venditorem & num. seq.
- Et quid in donatione num. 22.
- 28 Certiorari non debet scient.
- 29 Scientia alicuius quomodo & per quot testes probetur.
- Et an coniecitur, & quibus, & numeris sequentibus.
- 30 Ignorantia improbabilis pro scientia habetur.
- 37 Ex scientia vnius scij præsumitur scientia aliorum.

RESPONS. XLIII.

Facti species.

ANNO 1600. 24. Ianuarij Paulus Bonifolius infirmis assignavit Francisca Vinianz tornaturas quinquaginta cuiusdam sue possessionis pascie in Communi Bagno vna cum area & regie nova construta ad usum restituendi pecis, & ius. In cuius assignationis instrumentis dicitur dictam possessionem habere domum, parcum, farinam, & aliam ceteram, qua non assignatur. Quia Francisca eadem die locum dicta bona eidem Paulo pro annuo assidu lib. 300. Et anno 1603. 14. Marij obtinuit actuale mandatum tenens in predictis bonis sibi assignatis, & 12. Marij verè fuit immissa, & precepta contra colonum de eam recognoscendo in dominam fuerunt commissa.

Et quoniam inter dictam Franciscam, & Paulum litigatum fuit, tandem anno 1603. illa obtinuit rem iudicatam super confirmata dicta tenore, & 25. Aprilis nona precepta in vim iudicatis contra colonum commissi de eam recognoscendo in dominam, & sequentium fructuum, & ad tollendas omnes molestias. Inij Mandatum de manutendo D. Auditoris Camere, presentatum D. Auditori Generali, 12. eiusdem & executum 5. Iulij, & in illius executionem precepta contra Massarium, & colonum.

Dicta Francisca superistente 12. Iulij predictas Paulus locavit omnia, & quocumque eius bona sita in communi Bagno, quousque suppositas transcedens tornaturas 300. Equis Bonis, & Bonis eius, pro assidu annuo libram decem millium censu scripto priuato sub his verbis.

Il Signor Paolo Bonifoglio loca tutte le sue possessioni, luoghi, terreni, casamenti, & in somma ogni, & qualunque cosa, ch'egli habbi, & posseda nel Comune di Bagno di piano, &c.

Et inseritis, delle quali cose se ne dovrà far l'istrumento publico.

Quod instrumentum die 26. Angustij confectum fuit sub his verbis.

Illustri D. Paulus Bonifolius locavit &c. Illustribus DD. Egentis Bonis, & Thoma de Bonsempis pro se, & fratre suo condicenti. Omnia bona, domos, possessiones, terræ, prata, & pascua vulgari idiomate hic breuiter descripta, quorum omnium nota & tenor est infra scriptus, videlicet.

Deniq, exprimuntur possessiones nulla tamè expressione facta vel loci particulari, vel numeri tornaturarum alicuius possessionis, vel confinium; sed solum in genere, la possessione lauorata per il sale, & cum exprimitur possessione, de qua agitur dicitur.

Item la possessione lauorata a per Biagio Bonaga.

Et post expressionem bonorum ita in genere facta additur. E specialmente tutti li beni, esset possessionis essentis nel Comune di Bagno di Piano Cùra di Bolog. & ogn'altra cosa di quelle, & ciaschuna di quelle dependenti, coherentis, annesses, &c. per tanti, & per tanti al di Sig. Paolo Locatorem. Et cuiusque sint numeri benelorum, seu tornaturarum omnia veniant, & comprehendantur in presenti contractu locacionis pro infra scriptis assidu, eo non autem, nec diminuto.

Supponendum est autem dictum Blasium Bonagæ coluisse etiam dictas tornaturas 50. possessiones per dictam Franciscam illudq, pascium sane cultum per Bonagam distinctum esse in quinquaginta pascie. Dicitur tamen tornaturas quinquaginta esse in corpore vnius ex dictis quinq, pascie terra, & videlicet maioris pascie, & non esse separ-

Lib. II.

ratas ab illa pascia maiore.

Ad id quia dicti conductores non habuerunt ad tornaturas quinquaginta, praecedens locum esse vel recessum dicti contractus ob patientiam vel locata sibi non praestitam, vel recessum proportionabili.

Quæritur quid iuris.

Addit Dens, & Beatissima Virgo.

ENSA ob iniustam esse preensionem conductoris tam inspecio dicto scripto priuato, quam etia dicto instrumento.

Cum enim in scripto nulla profus sit habita mentio alicuius possessionis in specie, vel numeri tornaturarum, vel confinium, sed in genere locata fuerint omnia, & quocumque bona, quia D. Paulus habebat, & possidebat in Communi Bagno, & ille tunc non haberet, nec possideret, nec detineret dictas tornaturas quinquaginta. Idecirco absolutum est eas non esse comprehendas in locatione. Doctrina est Ang. In Locis si de acquir. poss. ubi ait quod si dictum sit vendo i tibi quicquid habeo in tali loco, talis forma venditionis emptoribus est multum damnoisa, quia si aliquis ex predictis euincatur, potest dicere venditor, illa non vendidi. Vnde inquit tutius esse singula proprijs locis, & nominibus demonstrare cum designatione confinium. Hec eadem verba ponit Alb. ibid.

loquens etiam de locatione dicens. Nota contra omnia instrumenta antiquiorum, qui dicebant venda, vel loco quicquid habeo in tali loco, quia per talem venditionem, vel locationem non videtur transferri possessio, hinc est quod si aliquis euincatur, semper potest dicere venditor, & locator istud non vendidi, vel locavi, & ideo exitum est emptori, & conductori, quod faciat designari singula que venduntur vel locantur, & ea specificari proprijs locis, & nominibus, atq, confinibus saltem dubiis, & sic doctrina sunt punctuales. Hoc idem ponit ibid. Aret. sub num. 1. qui constituit de fideiuss. i vel quod concessus sit fundus, vel quicquid iuris habeo in tali fundo; primo enim casu inquit locum concessum demonstrari satis posse, quia oculis subijci potest intra terminos suos. Secundo verò casu concedentem non magis se retulisse ad totum, quàm ad partem, nā potest esse, quod ius habeat pro parte, non in totum, item vt habeat ius in certo loco fundi, & nō in toto fundo, & istud solam inquit esse concessum, idem trad. in ead. l. Alex. num. 3. & Fabian. de Mont. de empt. 6. q. prin. num. 30. Rim. lun. conf. 74. num. 17. & Aldobr. conf. 107. numer. 2.

3. Cōfirmatur ista ex trad. per Bar. In l. si sic §. 1. n. 4. & ibid. Alex. num. 23. l. as. num. 18. & 19. & alios fide leg. 1. qui dicunt quod si quis vendat, vel concedat quicquid iuris habet in tali territorio, nō dicitur translatum aliquid ius, nisi prius liquet de iure ipsius concedentis, quia ceterum dicitur facta concessio, quatenus concedens ius habet; sequitur Alex. conf. 28. num. 7. lib. 1. conf. 14. num. 7. conf. 187. lib. 2. a. lib. 2. & conf. 108. num. 1. lib. 6. Aret. conf. 164. sub nu. 1. Dec. conf. 301. sub num. 1. Ayazo. conf. 293. sub nu. 5. dicens hoc procedere etiam tãa specificatione bonorum cum confinibus, quod pariter ponit Rol. conf. 82. num. 1. cum multis seq. lib. 2. a. conf. 2. num. 16. cū seq. & conf. 98. num. 27. & alijs seq. lib. 3. Decian. resp. 33. num. 52. lib. 1. Rim. lun. d. conf. 74. num. 16. Mont. de fin. regum. c. 89. num. 4. & 95. num. 10. Fabian. d. q. 6. num. 30.

Quod si hæc procedunt quādo etiam res est designata, & appositus suus fines, vt dicunt Dec. Ayazo. Rol. Do-

T

cian,

cian, & alij supra citati, multo magis habent locum in proposito, ubi bona non sunt designata, & fines nō fuerunt positi. Decian. d. resp. 33. num. 53.

- Inter hæc non sunt omittenda verba Casti. in d. l. si sic §. 1. num. 6. dicentis, quod aliud est vendere hereditatem, aliud vendere ius in hereditate, nam primo casu venditor tenetur de euiditione secundo non; quia videtur venditus dubius euentus, & sibi imputare debet quod sic emit, quod de facto contingere quotidie ait, cōcludens menti tenendum esse, quia facit honorem. Id quod prius tradiderat Bal. in l. cum hereditatem. ff. de hered. vel act. vendi.

Tāo magis hæc inrante in casu isto, in quo Paulus locauit sua bona, & sic appositio isto pronomine *le sue* quod significat illa tantum bona, quæ sua erant tempore contracti scripti venire, non quæ prius erant sua, nam pronomen *l* suum significat præsens tempus. l. si ita legatum. & l. fin. ff. de aur. & arg. leg. siue id sit ex vi pronominis, vt omnes volunt, huc quia subintelligitur verbum existit. trad. Soc. in l. ferui electione. §. cū fundus num. 3. in prin. num. 7. & 7. & ibi Rip. sub num. 1. ff. de leg. 1. Sim. de Pret. de interp. lib. 4. interp. 9. sub num. 35. fol. mihi 403. Surd. dec. 233. num. 1. qui alios cumulat, & Mont. de fin. reg. c. 5. in prin.

Et ad hoc est celebris doctrina Bal. in cum alienam num. 10. C. de legat. qui loquitur etiam appofitis confinibus, & circumferentis totius rei. Et alia ciuidel Bal. in Rub. Cade verb. sign. num. 6.

Item quia addita sunt illa verba *che gli habbi, e posseda nel Comune di Bagno*, quæ sanè verba restringit locationē ad illa bona tūc possessa ex vi illius relatiui *qua* Ayno. in terminis d. conf. 293. sub num. 5. Rol. cōf. 82. num. 8. lib. 2. conf. 2. num. 20. & conf. 98. num. 24. lib. 3. cum multis similibus, de quibus Surd. conf. 227. num. 47. cum multis seq. & conf. 133. num. 102.

Additur prædictis, nam quando concessio est facta in genere omnium bonorum, quæ quis habet in tali loco onus *l* probandi quæ & qualia bona veniant sub cōcessionē, est illius, qui dicit bona esse comprehensa, vt trad. Doctor. supra allegati, præcipue Ang. in d. l. locus. Aret. d. conf. 164. num. 1. verfic. Primum probatur. Rol. in dictis conf. & Scrib. omnes in d. l. si sic §. 1. Igitur onus erit conductorum demonstrare D. Paulum in specie locasse dictas tornas. 50. & supposuisse illas esse suas, quod nullatenus probatum est, nec vnquā probari pro veritate poterit, vt mihi supponitur.

Hæc autem, quæ conclusa fuere cōsiderato tenore scripti, concludenda pariter sunt cōsiderato locationis instrumenti. Nam in eo quod; Paulus locat omnia bona, domos, possessiones, & trena, prata, & pascua, absq; expressione alicuius numeri tornaturarum, vel continum, & sic inrante superius considerata.

Et quamvis deinde specificetur aliquæ possessiones, mediante sola expressione laboratorum illarum absq; tamen numero tornaturarum, & confinibus, & in specie specificetur hæc, de qua agitur sub his verbis. *Item la possessione lauorata per Biagio Bonaga.*

Attamen cū post expressionem omnium bonorum ponatur hæc verba, & *specialmente ius li beni case, e possessioni esistenti nel Comune di Bagno, pertinenti & pertinenti al detto Signor Paolo*. Idcirco talia verba determinant omnia bona præcedentia, & declarant, quod ea tamen intelligantur locata, quæ spectant, & pertinent ad dictum Dominum Paulum.

Cum enim superius dictum est, quod ipse D. Paulus locabat omnia bona, domos, possessiones, & trena, & deinde expressa essent in consensu possessiones, ea propter ad tollendam dubitationem adiecta fuere prædicta verba, vt quisq; intelligeret, ea tantum compr-

hendi, quæ spectarent ad D. Paulum.

Nec est verum quod ea verba sunt augmentatiue; nam imò sunt declaratiue, & restrictiue. quoniam illa verba & *specialmente* important & in specie species, & autem restringit l. quantum, §. si quis fundum. ff. de fund. instrum. & ibi Bart. Aret. d. conf. 164. num. 1. verfic. confirmatur.

Et illa *l* copula & cū præcedat specialē expressionē bonorum declarat, & liminat non autem ampliat, exponitur pro id est Rot. dec. 366. num. 2. & 26. par. 1. nouill. & dec. 27. sub num. 2. par. 2.

Confirmatur, quia non est dubium, quod hæc verba & *specialmente* referuntur ad illa prima verba generalia, cum dicitur, quod D. Paulus locauit omnia bona, & possessiones, &c. Igitur cū pariter possint referri ad illas possessiones enunciatas sub nomine colonorum, & sic omnia præcedentia determinare possit, nec ratio manifeste elucetatur dicitur. Idcirco ad omnia referri debet, maxime quia vltimo loco facta est mentio dictarū possessionum. talis scriptura & ibi Scrib. ff. de leg. primo. Rot. dec. 231. nu. 1. & in eadem causa dec. 227. num. 1. & 5. & dec. 713. num. 4. p. 1. nouill. dec. 55. num. 1. 195. num. 3. & dec. 143. num. 8. par. 2. nouill. Quod procedit etiam si non vigeret tanta, & ram effica ratio, vt ad omnia fieret relatio. Rot. d. dec. 227. num. 4. & 5.

Additur nam dubium non est, quin illa verba & *cuius finis numeri hebularum, seu tornaturarum* referantur tam ad illa bona generaliter in principio expressa, quàm ad dd. possessiones vt supra designatas sub nomine colonorum. Igitur illa verba & *specialmente* quæ antecedunt dicta verba, & *cuius finis numeri hebularum* restitui debent.

Confirmatur vltierius, quia postquam dictum est locari omnes possessiones, & domos, & prata, subiungitur quorum nota, & tenor est infra scriptus, videlicet. *Una possessione &c.* adeo quod nota b. non locaturum est ibi descripta. stante maxime illa dictione, videlicet, quæ *l* est restrictiua. Surd. dec. 161. num. 8. quocirca illa verba, & *specialmente* &c. debent determinare illas possessiones, quarum nota fuit superius posita, & quas tantummodo locare velle dixit D. Paulus, nō autem debent vltra operari, eò quia locator non intellexit locare alias possessiones, quàm illas, quarum nota fuit descripta, & sic debet intelligi instrumentum, quod D. Paulus locauit possessiones ibi descriptas, & notatas, & videlicet pro partibus ad se spectantibus.

Præterea etiam tacit, nam si illa verba & *specialmente libens spectanti, & pertinenti ad detto Signor Paolo* non essent: ferretur ia particulariter ad hanc possessionem cultam per Bonagam, nil prorsus operarentur, quia omnia alia bona descripta in dicto instrumento fuerit integraliter assignata dictis conductoribus. Nē hoc sequatur dicendum est ad illam possessionem referri.

Comprobatur insuper, quia clarum est scriptum declarare instrumentum sequens, cū illud factum sit in executionem conventionis, de qua in dicto scripto, l. 1. primordio *l* enim tituli posterior formatur euentus l. 1. C. de impon. lucr. descript. lib. 10. in terminis Oldr. conf. 164. num. 3. Alber. in d. l. locus num. 1. de acquir. poss. Rol. d. conf. a. num. 19. & conf. 92. num. 19. lib. 3. At scriptum clarè offendit vultisse D. Paulum locare tantū bona, in quibus ius habebat, vt supra dictū fuit. Igitur & hoc modo intelligenda sunt verba instrumenti in hac parte. Eò maxime quia verba instrumenti respondent verbis scripti, postquā. n. in scripto dictum fuit, *Ch' il Signor Paolo loca tutte le sue possessioni, iughe, terreni, & casamenti*, adduntur hæc verba & *in summa ogni qualque cosa, che gli habbi, e posseda nel Co*

munne di Bagno sic etiam in instrumento postquam dictum fuit D. Paulum locare omnes possessiones &c. & facta fuit dicta expressio in consensu, ponuntur dicta verba & specialiter tunc la possessionem, & bene nel Comune di Bagno spettanti, & pertinenti a detto Signor Paulo & sic loco illorum verborum. Et in summa &c. posita sunt illa & specialiter siquē verum vero responderet.

13 Et cum de mente contrahentium satis liquere mihi videatur, ut ea tantum essent comprehensa, quę sub dominio, & possessione D. Pauli essent, propterea non debet attendi natura dictę copulę & quę solet ampliare, sed debet exponi pro idē, ut punctualiter resoluit Rota. decif. 37. nu. 22. & iterum in eadem causa decif. 39. num. 8. par. 2. nouiff.

14 Quę expositione seu relatione discordi verborum & specialiter &c. ad omnia præcedentia sic facta sequitur in dicto instrumento non fuisse locata bona a dicto D. Paulo, nisi pro ea parte, quę ad ipsum spectabant propter illa præcepta subsequēta *spettanti pertinenti a detto Signor Paulo* in præcis terminis Aymo. d. conf. 293. num. 5. Rol. conf. 82. num. 18. lib. 2. consil. 2. num. 21. & consil. 93. num. 24. lib. 3. Surd. conf. 127. num. 46.

Et ex prædictis tollitur fundamentum partis aduersę considerantis locatam fuisse possessionem cultam per Blasium Bonagiam, quod Bonaga totam possessionem colebat, & sic dictas tornaturas go.

Nand; dicitur locatam quidem fuisse possessionem cultam per Bonagam pro parte tamē spectante, & pertinet ad D. Paulum. Socin. in consil. 87. sub num. 20. in illis verbis *Quoniam ad hoc respondit, quod dicta verba quantumcumq; generalia, restringi debent ad totum Plenum Alma, quod erat de iurisdictione banniensis lib. 2.*

Et eodem modo tollitur quod dicitur de area, quę est comprehensa sub dictis tornaturis 50. & quod ille tornaturę 50. non comprehenditur in locatione verba illa *la possessione* non verificarentur, quia area est pars possessionis.

Nanque dicitur locatam non fuisse simpliciter dictā possessionem, sed cum illa restrictione spectantem, & pertinentem ad Dominum Paulum. Quare sicut si designata esset tota possessio, & positi omnes illius fines, hæc tamen verba *spettante & pertinenti*, &c. restringerent locationem ad partem D. Pauli, ut iud. omnes supra in principio cumulari, ita multo magis restringere debent expressionem possessionis simpliciter absq; aliquibus consensibus factam.

15 Ultra quod non est verum arcam t esse partem substantialem possessionis, sicuti ex aduerso dicitur, nam imo possessio stare potest absq; area, ut colligitur ex l. locus. & l. fundi appellatione & ibi Aciat. ff. de verb. sign. Bertaz. de clausul. 20. clausul. glof. 13. Et an area comprehendatur nec ne attenditur opinio. & animus disponentis, nam ut dicitur textus in d. l. locus, adeo opinio nostra attenditur, ut & mo dicus locus, & quilibet portio fundi, possit fundus dici, si fundi animo eam habuimus.

16 Et quando de falso, perituro, aut alio delicto euitid agitur, ut in proposito, receperunt esse partem fundi pro fundo accipi debere, ut est notabilis doctrina Aciat. in d. l. locus, num. 4. vers. ceterum etiam. Quamobrem in proposito nostro tum ratione perituri, & fraudis cuiusdam, tum ratione dictorum verborum adiutorum, videlicet *spettanti, pertinenti* tum etiam quia area non est pars substantialis possessionis dici debet totam possessionem cultam per Bonagam non intelligi locatam, sed pro parte spectante ad dictum D. Paulum.

Confirmatur hæc ultra prædicta et illis alijs verbis, de

quibus in dicto Instrumento, videlicet *Et ceteris suis, numeri, betulæ arum, seu tornaturarum, omnia veniant, & compræhendantur in præfati contracti locationis præscripta assidue, non aucto, neq; diminuto*. Etenim

17 si partes t conveniunt, ut nō attendatur numerus tornaturarum. sed, quilibet ille sit, aug. ri. vel minui non debeat aliquid, quę verba operantur, ut etiam si fundi specidueret esse designati appositis suis finibus, & q. plus est, appositio na nec tornaturarū, quę tamē pauciores esset expressis, nihilominus minui non posset assidue, q. i. verba intelligeretur solum posita demonstrativē. Paul. Castr. in conf. decif. 219. lib. 2. Cor. cōf. 59. per totū lib. 4. Alex. cōf. 127. lib. 2. Soc. Sen. conf. 32. lib. 4. & Soc. l. nior conf. 42. per totum lib. 2. dicens hoc esse de mente omnium Doct. Pari. conf. 64. lib. 1. Bertaz. de clausul. 20. clausul. glo. 21. Rota coram Sanctissimo Ludovico de cis. 104. 128 & 128. Quāto magis id dicendum est in proposito, ubi neq; finium, neq; tornaturarum facta est mentio, sed intentio sola fuit subrogandi conductores in locum Domini Pauli?

18 Et stantibus verbis prædictis exinde dici potest illa verba *la possessione locata per il Bonaga* stare demonstrativē, sicut in dubio i verbis semper demonstrativē intelliguntur posita Paul. consil. 222. in princ. lib. 2. Rot. decif. 442. num. 3. par. 1. nouiff.

Ira ut si poneremus, ita concepimus esse instrumentum, Paulum locare possessionem cultam per Bonagā tornaturarum puta cētum pro suis verbis gratia censuum, ita tamen ut cuiusvis numeri sit tornaturarum augeri, vel minui non debeat assidue, deberemus per supradicta concludere, quod etiam si similita differerent tornaturę, nihilominus diminui non posset assidue. Idcirco id multo magis dicendū est in proposito, ubi solum dicta verba demonstrativē sunt apposita non adiectis vel consensibus, vel numero tornaturarum. Ut enim dicit Paul. Castr. d. conf. 219. lib. 2. impositura debet conductor, qui voluit sic concludere ad corpus, & ad singula iugera.

Non omitto etiam vnum, quod prælium cultum per Marcum Manginam de quo in instrumento locationis, ex ordinaria destinatione, in femine erat corbū 40. & sic tornaturarum 200. vel circa. Et quod tempore dictę locationis Manginus totum prælium non colebat, sed solum pro corbibus sexdecim in femine, residuum vero colere faciebat Dom. Paulus sui opera. Quodq; dicti conductores habuerunt non solum partem dicti prælij cultam per Manginum, sed etiam aliam maiorem partem, quę usq; ad D. Pauli colebatur.

Quare sicut illa verba *la possessione locata per Marcum Manginam* non stant restrictivē ad partem cultā per Manginum, sed demonstrativē, & ipsi non obstantibus conductores habuerunt totam possessionem, ex quō tota erat posita per Dominum Paulum, quoniam tota non esset culta per Manginum illa dictum est quod illa verba *la possessione locata per il Bonaga* non stent restrictivē, nec debeat attendi quid cultum per Bonagam, sed quid possessum per D. Paulum.

Præcipue quia par debet esse ratio lucris, & damni. secundum naturam de reg. iur. Unde licet conductores senserunt hoc commodū, quoniam D. Paulus potuisset allegare dictam partem nō esse compræhensam sub locatione, eo quia nō erat descripta in nota aliarum possessionum, & quia etiam Dominus Paulus expresserat solum vnam aliam possessionem eius opera cultam, & hanc non exprophetat; ita debent sentire illud incommodum, si incommodū dici potest.

Deniq; non omititur quod post consecutum instrumentum assignata fuere bona dictis conductores, & non fuerunt assignatę dictę tornaturę 50. possesse per d.

Generaliter dixerim si improbatore versatus est in ecclia servitus debere cunctis, non si securitati sua praesentem voluit.

Modo ad propositum nostrum descendendo, cum nos non versetur in casu, in quo res simpliciter fuerit cōcessa, ut in casu l. 1. §. 1. de ac. emp. vbi fuerit locata in genere omnia bona, quia Dominus Paulus in communi Bagni possidebat nullis designatis finibus, & adiecta etiam fuerit verbalis pro partibus speciatibus ad Dominum Paulum, & cuiusvis essent numeri tornaturarū, nulla erat necessaria certioratio, quod pars illorum fuisset alienata, quia D. Paulus partem alienationem non possidebat, nec debebat.

Secundo etiam dico quod quoad alias necessaria fuisset certioratio, tamē illa non requiritur quoad acquirentes sciunt ius alterius dict. l. 1. §. 1. de ac. emp. & trad. omnes Doct. unanimiter. At in proposito scientia condutorum est probata per plures testes. Qui scietiam omnes non concluderent, sufficeret tamen unus depositio. Natr. conf. 121. num. 1. Surd. conf. 9. num. 35. & cōf. 82. num. 37. etiam essent singulares, probarent, ut ibidem per Surd. nec dicta testium sunt casillanda, sed adiuvande, ut est vulgare dictum Scrib.

Quinto scientia si iolis conciliis probatur ad cumulata per Surd. d. conf. 11. num. 36. cōf. 82. numer. 36. & cōf. 18. numer. 11. Malfard. de probat. conclus. 1194. in Verbo scientia. Quia in casu nostro non deficiunt, Quare.

Prima est, nam D. Eques Bonus unus ex condutoribus administrabat negotia D. Bonifilij, & curę bonorum illius operam dabat. Igitur praesumitur t in eo scientia. Aymo conf. 123. Surd. d. conf. 13. num. 70.

Secundus, quia dictus D. Eques pluries tractavit concordiam inter D. Franciscam, & praedictum Dom. Paulum, unde t praesumitur scivisse totum negotium. Surd. d. conf. 82. num. 35.

Tercia, quia idem Eques continue conversatus est cum t D. Paulo. Decian. conf. 14. num. 96. lib. 1. Surd. d. conf. 88. num. 9. Malfard. d. concl. 1294. num. 9.

Quarta, quia in Communi Bagni erat publica vox, quod dictę tornaturę 50. speciebant ad dictam Dominam Franciscam; Unde etiam pluries fuerat immissa in possessionem, & sequēstra peres Malfardum erat facta. Igitur t condutorum praesumitur scientia. Alexand. conf. 187. num. 7. lib. 2. Malfard. dicto loco num. 1.

Quinta, quia non est verisimile condutores non investigasse qui litate bonorum cōducendorum non exiguo pretio librarum decem millium, quia id communi fieri solet, & factum t praesumitur quod solet fieri pro habenda scientia. Aymo d. conf. 123. num. 3. Caffr. Dec. & alij, de quibus per Hond. conf. 80. num. 52. lib. 2. Et in praesumenda scientia attenditur verisimilitudo. Hond. ibidem num. 50. subdens num. 51. quod quando ignorantia non est verisimilis, praesumitur scientia.

Accedat, quia ex pædis positus in instrumentum locationis liquet condutores perfectam scientiam qualitate bonorum habuisse, quia alias illa pæta non appo fuissent. Idcirco in omnibus praesumitur scientia. Surd. d. conf. 82.

Sexta, quia de anno 1603. 14. Iulij confectum fuit scriptū locationis, & 26. Aug. instrumentū predictū. Et tamen dicti condutores solum reclamantur anno 1604. 24. Septembris, cum tamen de anno 1603. videntur saltem d. D. Eques dictam D. Franciscam recipere partem dominicalem fabricarū dictarum 50. tornaturarum. Itē & eius nomine illas 50. tornaturas a colonis col. & scmi nati, arborese; putari, praecipue cum d. Eques initio mensis Novembris dicti anni 1603. cō se cōsulisset habitarum cum tota eius familia. Unde non est praesumē

dum quod prius hoc sibi non innotuisset, quia verisimile est, quod prius reclamasset, & non expectasset primam ratam solutionis assensum Menoch. d. lib. 3. p. 1. sumpt. 135.

Septima, quia non solum non reclamantur, quin non DD. Bontempi nunc reclamantes obtruncant a dicto Bonuio iura sibi cedent pro parte sua sub recognitione annua durante locatione librarum 450. & hoc tunc de anno, 1604. 14. Maij, quo tempore fuerat omnem scientiam allegare, quod admittit ignorantem 50. tornaturarū esse possesias a D. Franciscam. Igitur praesumuntur de eodem modo acquiescere a D. Paulo.

Quinto intrat alia conclusio, quae est in fortioribus terminis, videlicet quod acceptans partem rei venditę vel locatę absq; protestatione, sibi in residuo praedictat. Rot. Gen. dec. 136. sub num. 2.

O Ratio est, nam quod etiam dicti condutores ignorantem dictam alienationem, cum tamen facili potuissent inuectigare istam, propter t praesentibus habebantur, Decian. conf. 4. num. 35. lib. 1. partem suam scire, vel facili scire posse, siquid videret omnes fuisse congerat. Decian. conf. 18. num. 17. lib. 1. Surd. d. conf. 150. num. 13.

Non obstat si diceretur, quod aliquem ex his condictis respiciunt personam D. Equitis Bonij. Tūc quia facta est ex aliquibus probati scientiam DD. de Bontempi, tūc quia probata t scientia unus praesumitur & ceteri condicti informati per dict. Aymo d. conf. 123. num. 1. & 5. Et tunc quod trad. Decian. conf. 14. num. 96. lib. 1. vbi ait scientiam praesumi interitibus consuetudines, vicini, & cohabitantes, Bere. conf. 47. num. 2. & 3. & Rimin. tunc conf. 234. num. 218. & sequentia quia DD. Bontempi potuerunt se informare a dicto Bonio eorum consocio, & si non fecerunt, eorum ignorantia est crassa, & supina. Albe. cōf. 123. num. 3. & 307. num. 8. Surd. cōf. 170. num. 16. in terminis dicta dec. 136. num. 4. & 6. Hond. conf. 61. numer. 16. & conf. 3. numer. 70. & 71. lib. primo.

Eo maxime, quia Bontempi mediante persona D. Bouij huiusmodi negotium tractant; Unde si est, quod ipse esset informatus, scilicet tractas per Rot. dec. 119. num. 3. & 3. par. 1. noviss. & Surd. conf. 29. num. 74. Et cū DD. Bontempi surrogati fuerint in locum Bouij mediante cōsione, sicut ille quicumque illegare non potuisset scire eius scientiam nec Bontempi al legare possunt ad t Empior, & ibi Bal. C. de hered. vel ad. vend. Surd. conf. 105. num. 4.

Et quibus omnibus abundantissime liquere puto non posse tractare de rescissione dicti contractus, nec de diminutione assensu.

Et ita concludendum puto subto &c.

Laud Deo, & Beatissime Virgini.

ARGVMENTVM.

ALIENATIO feudi vel emphyteusis facta in articulo mortis an praesumatur fructu doluta. Et quid de matrimonio contracto in mortis articulo. Et licentia alienandi concessa emphyteute quanto tempore duret. Clausulaque ad habendum &c. an faciat emphyteusim transitoriam ad quoscūq; heredes. Et si emphyteusis sit concessa pro masculis, illa quae sit sine, an feminae possint petere illius renovationem; Aliaque multa in hoc responso tractantur.

SVM DE ARIVM.

Offensione sua nemo etiam si prado priuati debet sua ciuitate.

Emphyteusis si pericundatur deuoluta ob inuicem finitam Ecclesie vel aliis dominis directis, non potest capere possessionem propriae auctoritatis sed potest debeat sententia debeat etiam.

Idem si pericundatur deus pro alienationem sua.

Alienatio emphyteusis facta in mortis articulo, vel alio tempore, quod non potest laborare, non presumatur facta in fraudem Ecclesie & numer. 48. 64. & ser. per.

Et constituitur regula, quod ex hoc solo, quod sit in mortis articulo, non presumitur in fraudem nisi alia conueniant coniectura. num. 30. 47. 51. & 69.

Que autem coniectura sufficiunt vide num. 30. & 36.

Et quod excludit fraudem vide num. 1. 2. 3. 10. & 35.

Mortis articulo in mortis articulo quales etiam ad legem.

Inuicem finitam & numer. 34.

Alienatio facta ex necessitate non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Inuicem finitam in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

Emphyteusis alienata in articulo mortis non presumitur in fraudem.

23 Mortis periculum arguit desiderium salutis & numer. 24.

24 Id quod venit in consequentiam non attenditur & numer. 67.

25 Inuicem finitam non potest facit qui iure suo vitatur & numer. 56. & 68.

26 Emphyteusis concessa pro masculis tantum non potest de re in dotem in praedictum domini finita linea masculina.

27 Emphyteusis alienata potest emphyteusum in unum in comprahens in unum finitum ab eis, consensu domini.

28 Emphyteusis alienata dicitur non in persona emptoris. Declaratur ibidem.

29 Clausula ad habendum & c. operatur, quod emphyteusis transcat ad quoscumque heredes & numer. 53. 61. 70. 80. 81. 90. & 106.

Etiam per viam ultimae voluntatis, numer. 35.

Amplius etiam emphyteusis esset concessa pro filio. numer. 16. & 99.

Declaratur quando nulli extant filij numer. 190.

Et per eam non corrigitur emphyteusis numer. 190.

Nec tollitur successio de lata ex forma constitutionis numer. 109.

Item declaratur quando clausula ad habendum est posita in parte dispositiua sicut si in executione numer. 28. 33. & 107.

Et que dicatur pars executiua, vel dispositiua numer. 84. & 90.

31 Emphyteusis potest donare. & tunc consensus domini requiritur solum in ingressu in possessionem.

32 Inuestitura emphyteusis debet fieri in unum emptoris consensu in pro tempore, quo duxisset penes venditorem, sed sub ea forma sub qua illi erat concessa.

33 Laborans in extremis potest donare, & testari.

34 Alii permitti sunt iustitiae etiam si in fraude alterius.

35 Inuestitura ymi facta non praedicta alijs habentibus ius.

36 Inuestitura antiqua sunt attendenda.

37 Familia licet non sit comprahens in inuestitura, quia illa sit pro masculis, potest tamen petere inuestitura, cum vi proximiorum, item si ius singulare bona acquisissent & numer. 115. & 120.

Et si plures sint in eodem gradu omnes admittuntur numer. 117.

38 Prohibetur succedere in emphyteusis non est prohibetur illam acquirere de principio.

39 Item tunc committitur, quando actus principis alter sit, ut ex ea alius fraudetur.

40 Clausula & quibus decessit comprahendia heredes extenditur.

41 Verbum placuit adiectum ditioni quicquid non in opere arbitrium boni viri, sed liberam voluntatem.

42 Emphyteusis efficitur transitoria ad quoscumque heredes per clausulam in perpetuum & numer. 81.

Et per clausulam potens in ius & c. numer. 78.

43 Observantia sequenti attenditur.

44 Heredi scripto danda est immisio in possessionem ex remedio l. in. C. de edili. Dia. ad actum in bonis emphyteusis.

45 Inuestitura prima attenditur.

46 Emphyteusis efficitur alienandi quando limitata est facultas alienandi in certis casibus.

47 Aliam indaginem an res dicatur requirere, attenditur, an exceptio, vel replicatio sit dubia.

48 Emphyteusis transitoria ad quoscumque heredes comprahenditur sub inscriptione & fidelicommissum uniuersali & numer. 95.

Limitatur in praedictum persona vocata, numer. 110.

Item limitatur in emphyteusis ex pacto & praedictum numer. 114.

- 20 quando scilicet de bonis suis, & emphy-
teus ad alium debet transire ibid.
- 21 In accedendi habet locum in emphyteusi, que per mor-
tem unius ex hereditibus vocatur.
- 22 In emphyteusi non potest non renouari comprahendi
in antiquis inuestituris.
- 23 Exemptione vel dispositio per instrumentum qua dicitur.
- 24 Emphyteus qui primò acquisiuit potest pradiuicare
alij & num. 110.
- Non autem alij num. 103. & 111.
- 25 Emphyteus concessa ad certum tempus cum pacto reno-
uandi, si non renouatur, deuoluitur ad dominum di-
rectum scilicet si concessa in perpetuum cum pacto
renouandi de 9. annis in 3. annos, nam tunc re-
nouatio requiritur per faciliorem probationem.
- 26 Exceptio de iure tertij excludit intentionem agentis ipso
interponi potest.
- 27 Clausula accedente consensu intelligitur, quatenus sit
necessaria.
- 28 Emphyteus quando dicitur hereditaria, & numer. 97.
& 103. & seq.
- 29 Emphyteus concessa in tertiam generat quod comprahendi
dicitur nepotes, licet non sint heredes.
- 30 Heredes in istis in re certa non succedunt in emphyteusi
per hereditatem.
- 31 Emphyteus concessa in re certa non succedunt in emphyteusi
per hereditatem.
- 32 In emphyteusi & fundo ex pacto & prouidentia pradiu-
catorum non potest vocari per eum, qui non sit primò
acquirens.
- 33 Clausula ad habendum operatur, quod non intelligitur
in his, quasum successores nisi ex causa, que per auctores
forem non fuerit dispositum.
- 34 Declaratur ibid.
- 35 Testator in dubio censetur disponere de rebus suis.
- 36 Emphyteus bona non dicuntur, bona emphyteus.
- 37 Emphyteus finis per generationem debet renouari pro
heredibus.
- 38 Si plures sint in eodem gradu omnibus est faciendum
renouatio num. 117. & seq.
- 39 Si quis emphyteus pro uno tantum fuisse concessa
num. 120. & seq.
- 40 Licet concessa vel sollo quod possit vendere fundum an
intelligatur quod possit vendere uni personam tan-
tum, vel pluribus.
- 41 In fundo id seruatur quod dispositum expressè reperitur.

RESPONSVM XLIV.

Adsit Deus, & Beatissima Virgo.

ON potuit R.D. Vicarius concedere
R.D. Archyepiscopo, seu Rectori
Cuiusvis noue tenentium bonorum em-
phyteuticorum, de quibus agit, quia
Illustis D. Thomas Pacianus illa pos-
sederat, qui propterea erat citandus,
& de illius iuribus prius erat discutendum, cum nemo,
etiam si sit prado, nisi prius citatus, & conuictus prius
dus sit sua possessione, & licet Episcopus de praben. in
6. c. in litteris de restitu. spol. l. 5. necessarius sit. v. n. n.
nom. l. si fundum. ff. de vi. & vi arm. Rot. decil. 64. p. 1.
nouiss. & in proprijs terminis Afflic. decil. 97.

Nec obstat, quod Archiepiscopus praterderet bo-
na ad Ecclesiam deuoluta fuisse ob lineam finitram. Tū
quia semper intrat responsio, quod de hoc prius erat
agendum vocato D. Paciano, qui poterat demonstrare
contrarium. Afflic. d. decil. 97. Rota d. decil. 64. Tū
quia quando i Ecclesia pretendit deuolutionem bono-
rum ob lineam finitram, ei non licet capere possessionem

illorum bonorum, nisi præcedat sententia declarato-
ria super exinctione generationis. (quicquid sit quan-
do pretendit deuolutionem ob non solum canonem.)
Gabr. conf. 87. in fin. lib. 1. qui testatur ita per Rotam
iudicatum fuisse. Tū qui negari nequit, quod dubita-
ri posset de exinctione illarum personarum, pro qui-
bus concessa fuerat emphyteus, cum illa pretendatur
concessa etiam pro persona nominanda, & pro pro-
ximiorum in casu obitus ab intestato, vt infra dicitur. Vnde
omnino requirebatur sententia declaratoria super
dicta exinctione. Gabr. conf. 67. num. 17. lib. 2. Corbul.
de iur. emph. tit. de caus. priu. ob non solum. canon. q. 11.
nu. 3. & seq. & in pūto præfens linea finitæ. Menoch.
lat. conf. 503. num. 3. cum sequentibus. Tū & deniq;
quia D. Pacianus i se reuertitur sua possessione non solum
ex iure lineæ non finitæ, sed etiam ex vi exceptionis
factæ quo casu etiam i Prælati prætenderet alienatio-
nem iulle factam sine eius licentia, non posset tamen
capere possessionem bonorum, nisi præcederet senten-
tia. Afflic. d. decil. 97. Gabr. d. conf. 88. in fin. lib. 1. Me-
noch. d. conf. 503. num. 3.

Eo magis vero hæc procedunt, quia aggrediendo
impetramus in illis optimum ius fouet Dominus Pacianus
duplici ex capite.

Primò, quia hæc bona, de quibus contenditur, titulo
emphyteus acquisiti sunt. aux. l. in. C. de iur. emphy. &
cap. potuit extra de locat.

Non obstat, quod alienatio sit nulla, aut saltem re-
tractanda vt i facta in fraudem Ecclesie, cō quia D.
Marcus Antonius venditor graui tunc morbo labora-
bas, ex quo decepsit. Grat. conf. 11. fol. 1. Corbul. de
iur. emphy. tit. de caus. priu. ob alien. irreg. dom. fact.
ampliat. 140.

Nam respondetur primò, ex hoc solo, quod quis alie-
nat i bona emphyteutica in mortis articulo, non præ-
sumitur fraudi in prejudicium tertij, nisi alie concurrat
coniectura, seu præsumptio. ita Dec. conf. 586. sub
nu. 12. Parif. d. conf. 3. nu. 57. cum multis seq. lib. 1.
vbi etiam num. 69. respondet c. 3. de renunc. in 6.
& l. lile mæ. ff. de sol. matr. qui tex. solent citari in opposi-
tum copiose etiam Burl. conf. 40. nu. 63. & nu. 70. qui
& ipse num. 73. respondet d. l. lile mæ. & Grat. in con-
trarium citatus, & simpliciter relatus i Corbul. loqui-
tur in eo, qui erat mortuus, vel saltem concurrebant cō-
iectura, quod esset mortuus.

Comprobaturque nam receptissimū est apud Scrib.
matrimonium i contractum in mortis articulo pro-
desse ad legitimacionem filij in prejudicium subintrati,
nec præsumi contractum in fraudem eiusdem subintrati.
ti. Parif. d. conf. 3. num. 68. Burl. d. conf. 40. num. 71. &
Sarm. lib. 1. lecl. inter. p. c. 6. num. 8. cum alijs relatis
per Menoch. lib. 4. præsum. p. 81. sub num. 28. verif. ceteru
rum Peregr. de fideic. art. 24. sub num. 59. & Intrig. de
subtr. centur. 3. q. 66. num. 54. qui etiam omnes de com-
muni testantur. Ergo ex solo adu in articulo mortis fa-
cto, tendente in prejudicium tertij non præsumitur
fraus.

Tantò magis autem hæc procedunt in proposito,
quia non sumus in alienatione timo, lucrativo facta,
in qua solet maior suspicio considerari, sed in aliena-
tione onerosa facta publice, & palam, que i qualita-
te in terminis nostris ad excludendam præsumptionem
fraudis consideratur per Parif. d. conf. 3. num. 62. & Burl.
d. conf. 40. num. 66. & sequentibus.

Secundò etiam respondetur in casu isto cessare om-
nem fraudis suspicionem, nam alienatio, siue facta ex
causa necessaria, nempe pro exsoluendo iudicio doris
fororis, in cuius fauorem, seu viri illius coacta d. D.
Marcum Antonium facta fuerat sententia, & etiam pro
exsoluendis

exsoluendis alijs debitis, sicuti emptor se obligavit ad ea solvenda, causa autem necessaria excludit praesumptionem fraudis, & sufficit alienationem, quae alijs fuerit ob huiusmodi praesumptionem fraudis l. fin. in fi. ff. de liti. g. Ang. in l. h. qui possit hac col. a. c. de bon. prolect. Cuman. in l. post contractum ff. de donat. & ibi Jacob. & Pic. Bolog. tit. de public. bonor. num. 45. & seq. Nat. conf. 2. 1. 2. nu. 3. Peregr. de iur. Fisc. lib. 3. tit. 1. n. 157. in fine. Et in puncto alienationis emptor, tunc rei factus ab eo, qui in articulo mortis erat constitutus. D. c. d. conf. 586. num. 11. in fine, qui loquitur formaliter in eo, qui alienavit causa solvendi dotem promissam, & Goxard. conf. 90. num. 1. vers. septimo etiam dicamus, & num. 1.

Tertio dicitur, quod per mortem d. D. Marci Antonij non erat finita emphyteusis, quia adhuc durabat facultas nominandi vnum ex proximioribus concessa in instrumento emphyteutico, & in casu decedentis ab intestato succedebat proximior, per vltra demonstratur. Quare non potest dici alienatio facta in fraudem. D. c. d. conf. 586. num. 1. vers. & quia secundum tenorem Paris. d. conf. 1. 3. num. 74. vers. Praeterea considerato. Sicut etiam dicitur, quod si emphyteusis sit concessa non solum per defectum sententiae, sed etiam per extraneis, non potest considerari fraudem, quoniam alienatio fiat in ultimo virg articulo, nam licet quis non habeat descendentes, quia tamen potest vocare vnum eorum, ideo fraudem non attenditur. Bero in c. potuit num. 5. extra de locat. Sic ergo & in proposito, eo quod Dominus Marcus Antonius poterat ad emphyteusim vocare vnum de familia, & in casu intestati succedebat proximior.

Quarto denique dicitur, quod fraudis suspicio cessat, quia D. Marcus Antonius dicit ante mortem, & iussit misceri tractatui de alienandis huiusmodi bonis, unde etiam septem iam agebant anni, quod licentiam alienandi R. d. ante obitum erat, quo etiam conuenit per de laudemio, quomodo autem constat, quod alienatio prius, nec mortem tractata fuit, licet solum concessa tempore mortis, tollitur praesumptio fraudis, quia attenditur initium in delictis, praesumitur in quo agitur de fraude laqueus autem lex 5. quod ait ff. de adult. & ibi Bart. l. qui cum maior circa princ. vers. sed si minor ff. de bon. liber. Marcin. praef. 3. vltimus. Surd. decif. 102. num. 10. Paris. d. conf. 1. 3. nu. 73. lib. 1.

Non obstat, quod alienatio facta fuerit irregularis Ecclesiae, contra d. c. potuit de locat. & l. fin. C. de iur. emphyt. Primo quia alienatio facta fuit saluis, & reservatis iuribus Ecclesiae, & non aliter, nec alio modo, quo casu locus non est poene etiam si emphyteuta non solum alienaret irregulari Ecclesiae, sed & traderet emptori possessionem rei, dummodo illa non sit difficilis recuperationis. Bal. in c. 1. §. fin. num. 5. in fin. qui fuerit prima causa beneficii, quem sequitur Doff. coaceruat per Corbul. d. tit. de caus. priu. ob alien. irreg. dom. fact. l. m. 17. qui testatur hanc esse magis communem opinionem, & eam in praxi ferri.

Secundo quia per eundemdem Redorem, seu Archiepiscopum, qui nunc impugnat alienationem, concessa fuit licentia alienandi anno 1601. facta etiam conuentione super laudemio i quo casu alia interpellatio non requiritur. Bald. Alber. Sylu. & l. fin. C. de iur. emphyt. Bero in d. c. potuit num. 6. & seq. de locat. cum alijs cumulatis per Corbul. d. tit. l. m. 1. 2. & 3. & quest. 7. num. 8.

Non obstat, quod statim obiecta licentia alienatio facta non fuit, quia hoc non est necesse, nam semper durat virtus licentiae. Et probatur aperte, nam si in ipso instrumento emphyteutico concedatur emphyteuta

facultas alienandi, vel expressa, vel per clausulas idem importantes, puta per clausulam ad habendum & c. per clausulam, ut emphyteuta possit alienare in quemcumque voluerit, aut alias similes, non est dubium, quandoque emphyteuta alienare non tenetur requirere consensum. Corbul. d. l. m. 1. 2. & 3. Ergo patet licentia semel obiecta amplius dominum non esse interpellandum, etiam si alienatio incontinenter non sequatur.

Nec obstat asserta reuocatio per dictam licentiam facta per dictum Redorem paulo post annum.

Quia consensu semel praestito per dominum directum super alienatione emphyteutis, praesentia non est locus, & sic amplius dominus consensum praestitum ad alienandum reuocare non potest. Marcin. secundo de subseod. baron. lib. 2. §. superius num. 1. fol. m. l. 172. & q. 87. nu. 7. fol. m. l. 24. Aymo. conf. 888. num. 4. vbi etiam hanc sententiam citat Afsid. Gabr. conf. 83. num. 40. lib. 1. qui inquit omnes ita tenere in c. qui successeantur tit. 1. Intrig. de feud. p. 2. c. 2. n. 1. art. 6. num. 135. Schrader de feud. p. 8. c. 4. q. 3. numer. 6. vbi arguit ad partes, & tandem concludit hanc esse verioris sententiam, & p. 10. sed. 8. num. 100. tot. & in specie num. 102. qui multas rationes adducit, praecipue illam generalis, & regulariter tamen potest consensu semel praestito reuocare per fundi ff. de seru. rust. predior. l. fin. ff. de comp. dior. cum sim. per ipsum titulum sub n. 100. Et quod consensum acceptum trans in pactum, seu contractum, Alex. in l. 1. impetratice fin. ff. de pact. Et quod contractus sunt irrevocabiles l. iur. Code ad. & oblig. v. per cum num. 109. & hoc idem tenet ead. p. 10. sed. 9. nu. 140. Et confirmatur etiam Emerici dubio in id, quod si a principio emphyteusis concessa sit cum facultate alienandi, non potest Dominus directus postea talem consensum, & facultatem reuocare, quia transit in contractum, & ita mihi quatuor vbi que consensu meo uolenti nequit. l. id quod nostrum de reg. iur. & post Schrader. d. p. 10. sed. 8. num. 100. idem ergo est dicendum, quando D. directus hanc fin. statim expost. concedit, quia nulla potest assignari ratio discrepantiae. Proinde quod noluit Scrib. domino directo, qui semel consensu sit, con. dicit in his prothomobis ad reuocandam rem feudalem, vel emphyteuticam alienatam, ut per Schrader. d. p. 8. c. 4. q. 10. num. 29.

Quinimo adeo vera est haec conclusio, quod Dominus non possit reuocare consensum semel praestitum super alienatione faciendam, ut etiam dubitauerunt Scribae, an talis consensu afficiat Praelatum successorum in casu, in quo Praelatus, qui consensit, & cederet ante factam alienationem, de qua re per Gabrielatim d. conf. 83. lib. 1. Intrig. de feud. p. 2. c. 2. n. 1. art. 6. num. 19. Corbul. de caus. priu. ob alien. irreg. dom. fact. ampliat. 11. Surd. conf. 384. Aliud est autem, quando dominus directus per requisitus an vellet emere, sicut per bimeliter, nam tunc re integra, & sic ante factam alienationem potest moram purgare, & petere se praesentari. Ita, And. in addis ad Spec. de iur. emphyt. §. iunc. aliqua q. 101. num. 14. Paul. in l. qui Romae §. coheredes de verb. oblig. & l. fin. in l. fin. num. 15. C. de iur. emphyt. Ar. secus quando expressa licentia alienandi concessit ut per Scrib. supra citatos. Et ratio diversitatis est, nam hoc ultimo casu nascitur ex praesentibus contrahus a parte acceptatibus, qui reuocari ab altera nequit, & licentia intelligitur libera, & nullis regulis limitata ut probat Surd. conf. 383. num. 1. & in antecedenti casu solus fidus consensu inducitur a lege, quae facit admittere ipsum Dominum directum ad purgationem morae re integra. Patet ergo Dominum directum non posse reuocare consensum expressum per eum praestitum super alienatione emphyteutis, & hanc esse receptissimam

receptissimam

receptissimam sententiam Doct. per auctoritates supradictas, & sic non obstat dictam reuocationem factam per predictum Prelatum.

Ni que dici potest huiusmodi licentiam tempore præscriptam fuisse. Quia verior est opinio, quod quod nulla limitatio temporis adiecta fuit licentiæ, (pro ut hoc casu non fuit adiecta) illa si non per triginta, saltem per decem annos durat. Io. And. ad Specul. d. 5. nunc illiqua quæst. 98. num. 121. In fin. num. 27. C. de iur. emphyt. Corbul. de iur. emphyt. tit. de caus. priu. ob alien. itreq. dom. fact. ampliat. i. in fin. ubi in hac sententiam citat etiam Afliæ.

Tertio quia ad abundantem cautelam Prelatus fuit interceptus in actu alienationis.

Non obstat, quod in hac interpellatione nimis brevis terminus trium dierum fuerit assignatus, cum Dominus directus habet spatium duorum mensium ad deliberandum d. c. potuit de locat. & d. fin. C. de iur. emphyt.

Nam id verum est, quando aliud in instrumento emphyteutico non fuit conuentum, ut patet in dictis iuribus, quia emphyteusis est contractus, qui non habet propriam naturam, sed suam naturam ex pacto, & re non inuestitura assinit i. & 2. C. de iur. emphyt. §. ad id Inst. de locat. At in proposito conuenit fuit, ut Dominus directus interpellatus debeat respondere in tra terminum assignandum in protestationibus. Ergo facultas assignandi terminum remissa fuit arbitrio emphyteute interpellantis. Et sic potuit apponere terminum triidui.

Maximè quia terminus triidui in iure est considerabilis, nam intra triiduum eligi debent arbitri in casu iudicis suspecti l. fin. C. de iudic. Intra triiduum debet allegari error Advocati commissus parte præfata l. fin. C. de error. aduoc. Passim ad respondendum libellis, & alijs scripturis triiduum assignatur. Item numerus trium est numerus multorum §. multis Inst. de liber. tin. not. in l. licet Imperator de leg. 2. Bal. in l. hac conclusissima C. qui testat. fac. poss. in fin. Tres quoque ture i. excusant à quarta l. etia si de excusator. Igitur, &c.

Quarto dicitur, quod quando hæc tres repositiones non subsisterent (sic ut eas verè subsistere putamus) in ficiat tamen nequit, quin præberent iustam causam excusationis; & eo quia statibus prædictis potuerit D. Marcus Antonius probabiliter credere se amplius non teneri ad requirendum consensum Reſortis; Quapropter alienatio non esset invalida ad effectum aduocata tunc alienatio ita denum sit nulla, si concutrat contemptus Domini, à quo qualibet causa excusat, quia non datur sine dolo, ut omnes concludunt tam in d. l. fin. quam & in d. c. potuit. Postest ergo Prelatus ad plus, quando prædicta non subsisterent, prætere, se eodè precio præferri in emptione, allegando se non fuisse legitime interpellatum, & quando nollet præferri, debet recte consentire emptioni, sed nunquam possit allegare invaliditatem alienationis ex defectu consensu ipsius Prelati, quia D. Marcus Antonius fuit in bona fide, dum illum non interpellauit, nam aut non tenebatur, aut saltem probabiliter credidit se non teneri.

Et hæc quo ad primum.

Secundo ex secundo capite D. Thomas optimum ius in meritis fouet, nimirò quia D. Marcus Antonius Patricius vti successor D. Ioannis eius patris testando facultatem habebat in casu lineæ finitæ qualis euenit ille casus) vocandi ad hanc emphyteuticum vnum de eius familia, qui D. M. Antonius vocauit dictum D. Capitaneum Thomæ cum vniuersalem heredem instituendo.

Non obstat, quod hæc facultas non legatur in inuestitura facta dicto D. Ioanni.

Etenim cum D. Ioannes emerit ab illis de Gaudis, in quorum inuestitura specificè legabatur huiusmodi facultas, & eide D. Ioanni facta fuerit inuestitura sequendo tenor antiquæ inuestituræ, ex patet hæc non inuestitura intelligitur concessa cum eadem facultate, quæ continetur in inuestitura dictorum de Gaudis, nam secunda inuestitura regulariter suppletur, & conuenit à primæ, si in secunda expressè id dictum fuerit, quod ab antiqua de consensu partium receditur. Decret. conf. 184. num. 3. conf. 382. sub num. 2. & conf. 463. num. 26. & seq. Rulif. conf. 30. num. 1. lib. 1. Narr. conf. 42. num. 4. Rol. conf. 67. nu. 5. lib. 1. Magon. decis. 12. num. 24. num. 15. cum alijs copiose cumulatis per Corbul. de iur. emphyt. tit. de caus. priu. ob lineam finemum. 8. & abundantiù per Surd. conf. 5. à num. 63. ad 64. & conf. 105. num. 26.

Prelatus quando secunda inuestitura se refert ad primam, (et in proposito) quia relatum est in referentibus cum omnibus suis qualitatibus hæc toto ff. de hered. insti. Gabr. conf. 92. num. 34. lib. 2. Decian. conf. 1. nu. 17. lib. 2. & prosequitur Surd. d. conf. 5. numer. 65. & d. conf. 105. num. 30. Presumunt enim cõtrahentes credidisse sufficere solam relationem ad antiquam inuestituram absque specificis expressione omnium circumstantiarum in ea, vel contenta in prima inuestitura omnino per errorem. Alex. conf. 9. num. 1. & seq. lib. 5. Corbul. d. cit. sub num. 8. Surd. d. conf. 5. numer. 65. & conf. 105. sub num. 26. subdens hunc esse errorem probabilem, & excusare, qui probatur ex inspectione ipsarum inuestiturarum facta inuicem comparatione. Alex. conf. 55. lib. 4. Sol. ad Confit. Sabaud. tit. de feud. Decret. quia in plerisque Gloss. 3. num. 6.

Neque verò dubitandum est, quin hæc non solum procedant in inuestituris, quæ conceduntur descendentibus à primo acquirenti, sed etiam in eis, quæ dantur nouo acquirenti, quando emphyteusis transiit de vna in aliam familiam titulo emptionis, vel aliter, quia emphyteusis pens non nouum emptorem tenet primigenia suam naturam, nam emptor subrogatur loco antiqui possessoris, & conditio rei emphyteutica non mutatur persona emphyteute mutata eade. de val. qui arat. bellic. depol. & plurius rationibus demonstrat Beron. d. 77. numer. 27. & 45. lib. 1. Sol. ad dictas conf. Sabaud. in proem. Gloss. 1. num. 26. cum seq. & in dicto Decreto quia in plerisque num. 25. qui alias cumulat auctoritates. Corbul. de iur. emphyt. tit. de caus. priu. ob alien. itreq. dom. fact. q. 1. num. 2. Maximè quando inuestitura facta nouo emptori est relativa ad antecedentes. Alex. conf. 29. lib. 5. Sol. in d. proem. numer. 25. citat. & fin.

Tantò magis, quia si consentiente Ecclesia alienetur emphyteusis titulo emptionis, vel alio titulo permissio, tenetur Ecclesia à nouo emptori concedere inuestituram sub eadem forma, eodemq. modo, quo illa concesserat antiqui inuestitis, etiam quod emphyteusis finiret in persona alienantis, puta si emphyteusis concessa fuisset vique in tertiam generationem, nam si vltimus de tertia generatione alienet, tenetur Ecclesia inuoluitre nouum emptorem vsque in eius tertiam generationem etiam quod finitura fuisset emphyteusis in persona alienantis, ut ex pluribus rationibus, & auctoritatibus concludit Corbul. d. q. 1. num. 3. ver. sed prædictis non obstantibus. Vnde si nouo acquirenti inuestitura est faciendi sub antiqua forma, multò magis inuestitura concessa nouo emptori, & relativa ad antiquas debet suppleri, minui, & declarari ab antiquis inuestituris.

Non obstat, quod Marcus Antonius non fuerit testator de huiusmodi bonis emphyteuticis, & facultas con-

cessa intelligi debeat quando specificè de emphyteu-
si disponitur propter illa verba *sibi in hoc*.

Etenim primò respondeo, quòd aut Marcus An-
tonius institundo vniuersalem hæredem Capitaneū
Thomam intelligitur voluisse comprehendere etiam,
emphyteutica, & de eis testari. Aut non. Si fuit testatus
& res est expedita ad fauorem Capitanei. Si non fuit te-
status, & tunc ex alio capite Capitaneus succederet, nimi-
rum vt proximior de familia de Pacianis, quia inuesti-
tura facta Guidonibus (secundum quam intelligitur in
iustitura concessa Pacianis vt probauit) ait quòd dece-
dente conduttore, vel eius hæredibus ab intestato tunc
succedat proximior.

Nec obstat, quòd hoc modo Marcus Antonius de-
cederet pro parte testatus, & pro parte intestatus con-
tra l. i. §. si ex fundo de hered. inst. cum sim.

- 27 Respondeo. n. quòd Capitaneus tunc non veniret ad bo-
na emphyteutica iure successione, sed iure pprio inue-
stitura tanquam vocatus in ea ex prouisione acquiren-
tis Paul. conf. 164. sub num. 4. vers. Item ostenditur lib.
2. Dec. conf. 468. num. 28. & 498. num. 19. & Ruin. cõf.
36. nu. 16. & 17. lib. 1. Sicut si quis vnum institueret, &
ei concederet facultatem disponendi de nonnullis bo-
nis specificè, & casu quo de eis non disponeret, alium
vocaret. nam si grauatus testaretur, sed non de bonis
relatis, substitutus succederet vt vocatus ex prima di-
spõitione, & grauatus non diceretur hoc casu decedere
pro parte testatus, & pro parte intestatus. Et sic patet
regulam illam non intrare in proposito, vbi Capita-
neus non succederet Marco Antonio iure successio-
nis, sed veniret ex vi inuestituræ.

- 28 Secundò respondeo, quòd quidò institutio est vni-
uersalis verbis concepta, vt in proposito, tunc sub ea
comprehenduntur emphyteutica, & alia relicta cum
facultate de eis specificè disponendi: sufficiat allegare
modernum Surd. qui omnia in hac materia 'cumulat
conf. 357. & 430. & in specie citat Nat. conf. 683. lo-
quentem de bonis feudalibus.

Quod maxime verum est, quando instituuntur hære-
des vniuersales ij, qui aliàs fuisse contenti sub in-
u. situra, (qualis est casus noster) nam tunc sine dubio
bona emphyteutica comprehenduntur iuxta distinctio-
nem Bar. & aliorum in l. si patroni ff. ad Trebell. Pereg.
de fideicom. artic. 6.

Ex quibus &c. Sa. luo &c.

Laus Deo, & Beatissimæ Virgini.

IN EADEM CAUSA.

Resolutio dubiorum.

Vplici iure Illustrè D. Capitaneum
Thomam Pacianem obtinere debe-
re, nimirum vel iure singularis suc-
cessionis ex titulo emptionis, vel
vniuersalis ex titulo pro herede Do-
mini Marci Antonij Paciani, aliàs
dixi in alio responso.

Non obstant in contrarium copiose cõsiderata per
Excel. lentissimos DD. Aduocatos contrarij partis.

- Primò, respectu capitis singularis successionis non
obstat, quòd alienatio i fuent facta in fraudem Eccle-
siae, ex quò fuit facta per triduum ante mortem emphy-
teutæ, qui lethaliter vulneratus de eius vita despera-
bat, & filios non hab. bat. glof. in c. 1. §. sed etiam res,
per quos fiat inuest. quam ibi sequuntur Bal. numer. 2.
Item. sub num. 5. Aluar. num. 7. Affig. sub nu. 1. Veri.
Item vt. um. Alex. conf. 15. nu. 8. lib. 5. Dec. conf. 268.
sub num. 3. Hartman. Pulor. lib. 4. questio. iur. p. 2. q.

44. num. 5. et in terminis Burf. conf. 127. numer. 69. &
conf. 156. num. 5. Veri. Attamen. Menoch. conf. 39. nu.
46. Surd. conf. 322. num. 5.

- Etenim dictum fuit in alio responso, & nunc repeti-
tur, ex hoc solo, quòd alienatio i fiat in mortis articu-
lo non præsumitur fraudem, sed solum quando alie con-
currunt coniecturæ, veluti quòd alienans minatus fuit,
set nolle bona reuerti ad Ecclesiam, nam cum potue-
rit iste actus fieri animo, & non animo fraudandi, debet
30 interpretatio sumi in bonam partem, quia in i. dubio
fraus non præsumitur §. 2. de reg. iur. in antiq. l. merito
ff. pro loc. l. quoties §. 1. ff. de probat. l. sed si maritus §.
34 vit. ff. qui & à quib. Testificum in mortis; articulo, nam
quamuis omni tempore quæ debeat esse religiofus erga
Deum, & memor salutis eternæ, plus tamen debet
eo tempore imminenti mortis, quia ventur irrepa-
rabile dispendium salutis eternæ, & post mortem lo-
cus non est penitentiae l. vit. c. ad l. iul. repetund. Bar.
in repet. l. i. C. de Sacros. Eccles. in figuracione casus.
Ruin. conf. 78. num. 1. lib. 3. Et ideo dicit Fel. in c. in
presentia sub num. 36. de probat. quòd imminens mor-
tis i periculum arguit putius desiderium salutis, quæ
31 fraudis consilium. Et Rip. in l. ex fa. 20. §. si quis roga-
tus num. 48. ff. ad Trebell. inquit, quòd moriens non cre-
ditur aliquid dolum cogitare per l. si quis in grau. §.
si quis moriens & ibi Ang. ff. ad Syllan.

- Et licet ex huiusmodi alienatione sequatur præi-
udicium Ecclesiae, quia tamen alienatio præsumitur fa-
cta principali intentione, vt alienans sibi, & hæredibus
cõsulat, capropter hæc principali intentio, non autè
32 præiudicium Ecclesie; quòd venit in consequentiam,
debet attendi iuxta regulam l. si quis nec causam ff. si
cert. pet. & l. i. ff. de auct. tutor. Maxime quia i nulli in
iuria facit, qui iure suo vitur l. nullus ff. de reg. iur.
l. iniuriarum §. i. ff. de iniur. c. cum Ecclesia & ibi Panor.
nu. 11. de elec. Procederet autem presumptio fraudis,
33 quan lo actus, i qui in mortis articulo geritur, nihil pro-
dest i morienti, & alteri nocere, & ita procedit tex in
l. filiz meæ ff. fol. matr. & inc. 2. de renunc. in 6. vt per
Ruind. conf. 78. & Mant. cõm. citandum. Et in pun-
34 to, quòd fraus i non probetur ex hoc solo, quòd actus
fiat in mortis articulo licet præiudicialis alteri, quòd
aliæ non concurrunt coniecturæ. Alex. in l. si quis post-
humus sub num. 4. ff. de liber. & posth. qui de comuni
testatur. l. si in l. i. ff. de questum num. 8. ff. de dec. in
c. in presentia nu. 209. de pro. at. vbi & Bero. nu. 209.
qui responder d. l. filiz meæ & d. c. 2. Ruin. d. conf. 78.
lib. 3. ferè per totum Rip. in l. ex fa. 20. §. si quis rogatus
num. 47. in fin. ff. ad Trebell. Paris. conf. 1. num. 57. cum
multis seq. & conf. 14. num. 33. Veri. Non obstat postea
mo lib. i. qui de comuni testatur. Didac. de spons. p. 2.
c. 8. §. 2. sub num. 10. mo copiose conf. 40. à num. 62.
ad 70. qui in conf. 156. num. 5. Veri. Attamen in patria
ex aduersò citato contrarium non dicit, nam ibi loqui-
tur de particularibus patris, quæ sunt, & obferuantur
Mantuz. & in conf. 127. num. 69. intelligendus est de
alienante propè mortem cum fraude, non autem, quòd
ex sola alienatione propè mortem suas præsumatur.
Mantic. de conied. lib. 1. tit. 1. §. per totum, sed præci-
pue nu. 5. Gabr. conf. 44. num. 3. lib. 1. b. n. Sarmient. Scle. &
interp. lib. 1. c. 6. num. 8. Crass. ff. fideicommissum q. 38.
num. 6. Menoch. conf. 350. num. 2. vers. Respondeatur
& de presump. lib. 4. presump. §. 1. num. 29. Trengiaci-
de subst. p. 4. c. 7. num. 42. qui contrariis respondet Pe-
reg. de fideic. art. 14. num. 39. in fin. l. orig. de subst. &
tur. 3. q. 66. n. 5. Ex quibus liquet hanc esse receptam
& probatam opinionem.

- 38 Quæ tantò magis in casu isto procederet, si consta-
ret D. Marcum Antonium eo tempore infirmum cõ-
fessum

cessum fuisse peccata sua, & Eucharistia Sanctissimum Sacramentum sumptisse, nam tunc omnis suspicio fraudis cessaret. Paris. d. conf. 13. num. 67. lib. 1. Trentac. d. 67. sub d. num. 42.

39 Sed & vitius in proposito tollitur omnis suspicio de presumptione. Tunc quia constat prius ante mortem eratatum fuisse alienationem bonorum, de quibus agitur. Unde dicendum est D. Marcum Antonium adimpleuisse quod prius proposuerat, non autem fraudem fecisse, ita Fel. in d. c. in praesentia sub nu. 36. vers. Et forte praeventi. Ruin. egregie conf. 4. nu. 10. lib. 1. qui ait hoc procedere etiam si transactio longe ante infirmitatem praecessisset. Paris. d. conf. 13. num. 73. & d. conf. 14. num. 36. Gozzad. conf. 90. sub num. 21. Vers. Itē per aliquod tempus Ceph. conf. 339. nu. 77. Mantic. d. tit. 13. num. 6. Menoch. d. conf. 350. uter. 25. Tūc quia per mortem D. Marci Antonij non erat finita emphyteusis, sed poterat is alium nominare, vel nominatione non facta proximior succedebat, & sic nulla ratio fraudis haberi poterat, vt dixi in alio responso ex auctoritatibus Dec. Paris. & sero. Tūc & denique quia tunc causa necessitatis, non voluntatis alienatio facta fuit, nimirum pro soluenda dote fororis, & alijs de bitis, ex qua causa suspicio fraudis euanciscit. Dec. conf. 386. nu. 1. in fin. Gozzad. conf. 90. nu. 2. Vers. Septimo & nu. 15. & alius dixi.

40 41 Non obstat, quod inuestitura tunc concessa pro masculis tantum, & ideo bona non poterat dari in dote in praedictis domini finita linea masculina Alex. conf. 173. lib. 1. Perreg. conf. 31. lib. 1.

Primò quia non dicitur nos bona potuisse vel non dari in dote, sed solum causam soluende dotis, ad quam per sententiam fuerat condemnatus Marcus Antonius, excludere praesumptionem fraudis, quia hinc apparet alienationem non fuisse factam ex causa voluntaria, & animo fraudandi, sed succurrendi proprijs indigentijs.

Præterea etiam ex causa dotis soluenda non fuisset facta alienatio, sed simpliciter, aut ex causa voluntaria, non inde tamen sequitur alienationem esse fraudulentam, quia emphyteuta ad libitum alienare potest bona requisita domino directo, & potuit de locat. l. fin. C. de iur. emphyt. Excepit autem casus, quando alienatio fieret in fraudem domini. Sed hac fraus in proposito ex alio non demonstratur, quam ex eo, quia spes vite Marci Antonij erat destituta, quam non esse sufficientem probationem supra didimus fuit. Igitur fit, quod etiam ex causa voluntaria fuisset alienatum, alienatio tamen subsisteret & non diceretur fraudulenta.

Terriò etiam dicitur non esse verum, quod masculi tantum essent comprehensii, nam imò in defectum hinc concessa quoque erat facultas nominandi vnum successeforem, & nulla facta nominatione proximior succedebat, & sic cessat praesuppositum huius fundamenti contrarij.

Non obstat, quod alienatio facta fuit sine licentia domini directi iuxta l. fin. C. de iur. emphyt. & c. potuit de locat.

Quia adhuc subsistunt quatuor responsiones alias datæ.

Prima quod alienatio facta fuit saluis & reservatis iuribus Ecclesiae, & non aliter, nec alio modo, per quā elausulam emphyteuta alienis irrequisito domino directo non cadit, quia hoc modo saluum est illius ius, qui semper potest præterire praelationem. Corbul. de magis communi tit. de caus. priu. ob alien. irrequ. dom. l. 2. limit. 37.

Secunda quod alienatio facta fuit iam pridem in-

petrata licentia Rectoris anno 1601.

Non obstat lapsus ordo annorum a die impetratae licentiae ad diem venditionis.

43 Quia alias probauit licentiam simpliciter concessā & non limitatē si non perpetuā, saltem per triginta, aut ad minus decem annos durare ex auctoritatibus Io. And. l. 1. Affili & Corbul. & nunc addo Roscard. de feud. c. 9. memb. 1. conelul. 36. in fin.

Non obstat quod Faber teneat oppositum per l. si cur s. si voluntate ff. quib. mod. pign. vel hyp. sol. Quia contra eum stat receptissima opinio, vt patet ex praedictis. Fel. & in d. s. si voluntate nihil facit, vt animaduertit l. 1. in d. l. fin. num. 27. C. de iur. emphyt.

Non obstat quod Affili moueat auctoritate Bar. in l. 1. ff. de nundin. qui loquitur in privilegio concessio, quo si privilegiarius nō vtritur intra decennium, illud amittitur, verò loquimur de licentia, quae est secundum dispositionem iuris. Nam a fortiori iocatur argumentum, quia si privilegium durat decē annis, quod tamen est debilius ijs, quae competunt iure communi. l. eius militis §. militia missus de milit. test. quanto magis durabit licentia, quae est secundum ius commune.

Ultra quod ceteri Scrib. non fundant se super hac auctoritate Bar. sed super alijs.

Non obstat, quod esset absurdum, quod dominus directus requisitus ab emphyteuta habeat solum duos menses, quia illud tempus sufficit ad deliberandum, an velit emere; Emphyteuta autem perpetuū, aut saltem per decennium possit vt licentia impetrata. Praeterea quia contingere potest, vt dominus hodie nolit emere, cras autem velit, cum ambulatoria sit hominis voluntas l. 4. ff. de adim. leg. Surd. in terminis conf. 371. num. 64.

Nā respondeo domino directo solum concedi duos menses, quia illud tempus sufficit ad deliberandum, an velit emere, nec longius tempus est ei concedendum in praedictum emphyteuta, qui forte vendit sua melioramenta, vt succurrat suis necessitatibus, sicut ordinarie contingit in venditionibus. Licentia autem simpliciter concessa a domino directo nullā metā habere debet, quia sibi imputare debet dominus, cur concesserit liberam licentiam alienandi, nam poterat exspectare, quod ipse requireretur, & tunc poterat filere, & pati, quod laberetur bimembre, quo elapso quāuis emphyteuta à iure habuisset licentiam alienandi, attamen nondum re alienata potuisset dominus non obstante lapsu bimembri petere se praeferrī, l. fin. l. fin. num. 25. C. de iur. emphyt. Vel si volebat concedere, debebat eam concedere limitatē, & ad tempus sicut poterat. At quando eam concessit liberē, vt in proposito, non potest deinde mutare voluntatem, quia quod semel placuit amplius displicere non debet, & Surdus ad legatus loquitur in actibus dependentibus à nuda voluntate alicuius, ex quibus nullū ius alteri acquiritur, nos autem in actibus, ex quibus emphyteuta ius acquiritur, & qui transeunt in speciem contra dū, qui à principio est voluntatis, & ex post necessitatis.

Non obstat quod licentia concessa in casu nostro intelligenda sit stantibus rebus, prout stabant tempore licentiae, quo adhuc poterat emphyteuta prolem suscipere, nec de fraude suspicari poterat, secus mutato statu, & re eò deducta, vt certū sit bona ad Ecclesiā reuersura esse ob mortem imminentem emphyteutae absque prole, nam cum licentia deuenerit ad eum casum, à quo incipere non poterat, quia hoc tempore licentia in praedictum Ecclesiā concedi minime potuisset, viatur l. pluribus §. & si placeat vbi Bar. ff. de verb. oblig.

Respondeo enim huiusmodi considerationem in illud reuocare, quod alienatio facta imminente mor-

tis periculo à prole carente fit in fraudem, & damnum Ecclesie, & quod propterea tunc denegari posth licentia: Vnde cum supra ex magis communi firmatum fuerit contrarium, præsertim hoc casu, in quo concurrunt præsumptiones exclusivæ fraudis: Proinde corripit hæc confideratio.

Vltra quod per mortem d. D. M. Ant. legaliter vulnerati bona non reuertebantur ad Ecclesiam, sed ad no mandatum ab ipso D. M. Ant. vel ad proximiorum nul la facta nominatione, quo casu indubitatum est Ecclesiam non posse denegare eius assensum, etiam quod alienatio fieret in ultimum vitæ spiritus à prole carente, Bero. in d. c. potuit. num. 5. de locat.

Nô obstat quod licentia fuerit reuocata re integra, & quod hoc potuit fieri, sicut in d. l. fin. m. 25. C. de iur. emphyt.

Item responso colligitur ex dictis in altera allegatione, nimirum, quod licentia, si semel libere concessa est irrevocabilis, quia ex consensu per dominum directum præstito acquiritur ius emphyteutæ, quod sine eius voluntate auferri nequit. Mar. Frecc. Aymo. G. b. & alij tunc citati.

Nec obstat, in l. i. c. ut §. si uoluntate si, quibus mod. pign. vel hyp. fol. qui solet in oppositum citari, ubi si pignus uoluntate creditoris fuerit alienatum, creditor amplius nō pot in eo prætereire uis, si tamen alienatio fuerit sequuta, secus si creditor consensit tantum alienationi, & illa non fit sequuta.

Quia ibi agitur de maximo præiudicio creditoris, nēpe de remissione totali pignoris, quod nō intelligitur facta nisi sequuta alienatione. In hoc aut casu nō agitur de remissione iuris emphyteutici domini directi, quæ emphyteutica etiam post alienationem remanet sub iure directi domini, sed solum agitur de simpliciter prælationis. Et sic casus est valde diuersus.

Vltimus uis remissionis pignoris ex causa alienationis persequitur sequuta alienatione, & non ante, licentia autem vendendi respicit tempus ante alienationem, quia tribuit facultatem alienandi; ideo de vno ad aliud casum inferri nequit. l. Papinianus exuli de minor.

Tertia quoque responso data in altera allegatione & ipsa subsistit, nimirum, quod ad abundantem cautelam dominus directus fuit interpellatus per triduum ante, intra quæ terminum, quamvis esset brevis, debebat dominus respondere stante pacto, de quo in inuestitura, sicut alias deducum fuit.

Quarta responso & ipsa subsistit, quatenus fuit dictum prædicta tribuere saltem iustam causam excusationis, quia nihil fuit replicatum.

Addeur nunc quinta responso, videlicet quod D. Thomas emptor erat de comprehensis in inuestitura, quia erat de familia Pacianæ, & erat D. Marco Antonio alienanti proximior ceteris propinquis, & sic succedebat in emphyteusi in casu non nominationis alterius propinqui, sicut in prima inuestitura habetur. Quare in eum potuit fieri alienatio sine consensu domini. Chr. s. emphyteusis q. 14. Rota decis. 184. p. 1. nouis. Corbul. de caus. priu. ob alien. limit. 6.

Ex quibus omnibus liquere puto D. Thomam Pacianum optimum uis fouere ex primo capite singularis successione.

Sed & item puto ex secundo capite successione uis perialis tanquam institutum heredem uersalem à d. D. Marco Antonio virtute facultatis testandi illi concessit.

Nô obstat, quod hæc facultas non legatur in inuestitura facta Pacianis, sed solum in ea, quæ fuit facta Gundomoni, & quod non intelligatur repetita, quia se-

46 quita alienatione, & de vno emphyteuta vnius familie emphyteusis dicitur noua, & amplius non attenditur emphyteusis antiqua. Paul. conf. 329. lib. 2. Afflic. decis. 112. cum alijs allegatis à Pereg. conf. 8. lib. 1.

Respondeo enim primo, quod per alienationem emphyteusis dicitur noua in persona acquirentis, qui sit alterius familie quod ad hoc, vt non dicatur antiqua, nimirum quod ad præiudicium, quod potest inferre primo acquirenti successi vocati, quod non possit, si est antiqua, & ita loquuntur Afflic. Pereg. & alij ab eo citati.

47 Item quod ad hoc, vt emphyteusis non extinguatur per extinctionem linee venditoris, nam solum ante dictum linea emptoris sicut loquitur Paul. d. conf. 329. & alij conseruati à Corbul. de caus. priu. ob alie. q. 1. Sed

48 ex his non sequitur, quia tunc huiusmodi emphyteusis quantumuis noua debeat intelligi concessa sub eisdem pactis, & facultatibus, quibus antiquo emphyteute erat concessa, imò debet eodem modo intelligi, nisi ex præstis fuerit conuentionem contrarium vt omnes Scrib. conueniunt & trad. Dec. Rota. Nat. Rol. Corb. Surd. & alij citati in altera informatione & admittit Cast. d. conf. 329. Et in præcis terminis vt nouus emptor possit vti facultate alienandi concessa primo emphyteute licet in vltima inuestitura hoc non fit dictum, est auctoritas Corb. d. tit. de caus. priu. ob alien. ampliat. num. 1. qui in hanc sententiam alios citat, resoluunt Rota Romana in vna Inolen. bonorum 8. Martij 1596. coram Illustrissimo Pamphilio tunc Rotæ auditore.

Res autem nullam recipit dubitationem, quando in vltima inuestitura extat clausula iuxta formam, vel se quando formā antiquarum locutionum, qualis est casus noster, nā tunc contrahentes dicuntur voluisse ponere in noua inuestitura omnia pacta, quæ erant in antiquis. Surd. conf. 5. & conf. 109. Nec differtur Pereg. allegato conf. 8. imò expresse admittit num. 10. omnia pacta intelligi repetita, dum modo non sint diuersa à contentis in vltima inuestitura, & est id, quod nos affirmamus.

49 Respondeo secundo quod clausula tunc ad habendum, de qua in inuestitura, facit emphyteusim Ecclesiasticam transitoriam ad quoscunque heredes etiam extraneos, vt resoluunt Rota in d. Inolen. bonorum & alias scilicet sim.

Nec est verum quod hæc clausula restringatur ad filios & descendentes, pro quibus facta fuit stipulatio. Nam imò stat ampliativè vt dicit Rota in d. decisione.

Et ex his omnibus constat subsistere quæ in altera nostra allegatione deduximus pro D. Paciano.

Et hæc saluo &c.

Laud Deo, & Beatissimæ Virginis.

Obtentum fuit, quia inuestitura fuit concessa Domino Paciano solato laudemio.

ALIVD RESPONSVM

In eadem materia in alia tamen causa.

Adsit Deus, & Beatissima Virgo.

Inuestitura de bonis emphyteuticis, de quibus agitur, fieri debet ab Illustrissimo Archiepiscopo nostro Illustrissimis DD. Visitationis, & Laure de Bolognini; Illa enim bona, quæ quiescunt tam titulo donationis, quam ex pro præcio lib. sex millium tunc soluto. Quare suæ dicamus celebratum iussu contrarium emptoris, siue donationis, semper verum erit inuestituram il-

lis esse concedendam, emphyteuta enim potest vendere requisito consensu domini directi c. potuit. de locat. & condu. l. 3. C. de iur. emphy. Et idem si vendat absque consensu domini cum clausula, saluo & reservato consensu domini, & non aliter nec alio modo, nam potest deinde requirere consensum domini, l. as. in d. l. fin. Rip. in c. cum M. Ferrarisenf. de consit. Corbul. de iur. emphy. t. tit. de alien. irreq. dom. sac. l. iim. 36. & 37. Rota in vna Scenogalia. bonorum. 2. l. unij 1597. Similiter & potest t. donare Rot. decif. 280. & 432. p. 1. inter nouiss. collectas per Farinac. nec tunc requiritur cōfensus domini, sed solum, quod ille consensit ingressui in possels. glos. in d. l. fin. in verbo alius vendere, & ibi late l. as. Aret. cōf. 41. cum alijs per Corbul. d. loco limit. 1. 3. & in omnibus his casibus dominus accepto suo laudemio tenetur inueftitura facere nouo emphyteutæ d. l. fin. & d. c. potuit cum vtroque notatis.

52 Nec obijcere t. potest dominus directus, quod solum velit inueftituram facere pro tempore quo emphyteusis durasset penes antiquum emphyteutam ne ille plus iuris in alium transulisse dicatur, quam ipse habere:

Nam imò illam facere tenetur nouo emptori, vel nouo donatario sub ea forma sub qua erat concessa illi, qui emphyteusim alienauit, etiam quod emphyteusis per mortem illius alienantis finitura fuisset, & ad Ecclesiam reuerfura, vt si emphyteusis erat concessa pro se filijs, & descendentijs vsque in tertiam generationem, & alienans sit vitimus de linea, dominus tamen directus tenetur inueftituram facere nouo emphyteutæ, pro se filijs, & descendentijs, vsque in tertiam generationem, ac si à principio ille ab Ecclesia eam accepisset, Tum quia amplius non consideratur persona, vel ius antiqui emphyteutæ, sed nouum ius ad formam antiquæ inueftituræ creatur in persona noui emphyteutæ, quod quidem potest redundare in commodum & in commodum domini directi nam contingere pōt, quod emphyteusis duret longiori tempore in persona noui emphyteutæ, & cōuerso breuiori tempore finiat, vel pp aliquam caducitatem qua forsan non contigisset in antiquo emphyteuta, vel quia citius pereat eius linea. Tum etiam quia cum quilibet emphyteuta quo ad inreresse domini directi habeat ius alienandi ius suum emphyteuticum seruata forma d. l. fin. & d. c. potuit. Idcirco inueftitura dñi facta, cum libet Emphyteutæ sub hac conditione & forma, quod illa debeat durare vsque ad tempus cōuentum, si penes ipsū, & eius heredes durauerit emphyteusis, sed si fuerit alienata interim, quod noua inueftitura fieri debeat nouo emphyteutæ sub eadem priori forma sub qua erat concessa antiquo emphyteutæ. Et hoc modo non est antiquus emphyteuta, qui transferat plus iuris in nouum emphyteutā, quam ipse habeat, sed est ipse dominus directus qui illum inueftire debet sub illa priori & antiqua forma. Antiquus enim emphyteuta solum transfert suum ius, quod habet, qua translatione facta dominus directus est is qui illum inueftit secundum antiquam formam quia tacita conuentio dicitur inesse contra ius emphyteuticū, quod quamdiu emphyteusis penes inueftitum maneat, illa duret secundum formam inueftituræ; sed si alienetur interim, quod dominus directus teneatur nouam inueftituram concedere nouo acquirenti sub prioris forma antiquæ inueftituræ, ita intelligitur hæc materia. Et in specie quod est vitimus de linea alienet, inueftitura tamen sit faciēda nouo emphyteutæ sub prioris forma respōdit Corn. conf. 250. per totum lib. 3. & resolut Rota Bonon. dec. 87. per totam tr. Corbul. d. tit. de caus. alien. irreq. dom. q. 1. pariter per totā. Cum ergo illud d. D. Emilij Bolognino. alienauerit bona emphyteuta in dictas DD. Victoriam & Laurā cum clausu-

Lib. II.

la saluo &c. Et dominus directus fuerit pluries requisitus, sequitur quod inueftitura sit illis faciēda ad formam antiquarum inueftiturarum, nulla habita consideratione an per mortē D. Emilij Emphyteusis esset ad Ecclesiam reuerfura, nec nē.

Nec obijciatur, quod cum D. Emilij filios legitimos non haberet, & ob id per mortem illius ad Ecclesiam emphyteusis reuerfura esset, alienatio dicitur facta in fraudē vel Ecclesiæ, vel eorum qui succedere debebant, & per consequens non valeat l. filijs meæ ff. sol. matr. l. si filia ff. de repud. & c. 2. de renunc. in 6.

Nam primo negatur quod emphyteusis per mortē D. Emilij recalura esset ad Ecclesiam. Nam licet illa concessa fuisset pro se, filijs, & descendentijs, & D. Emilij non haberet descendentes: Attamen quia concessio facta fuit cum clausula ad quoscunque heredes etiam extraneos. Rota decif. 280. 438. & 642. p. 1. inter nouissimæ collectas per Farin. decif. 153. & 294. p. 2. inter easdē Farin. in quibus duabus decisionibus aliz multæ decisiones citantur. Et in specie resolut Rota in vna Bononien. Pregij 10. Martij 1564. coram R. P. D. Cauallario vbi fuit dictum quod cti emphyteusis esset concessa pro descendentijs masculis. Attamen si extet clausula ad habendum illa ampliat emphyteusim et ad extraneos & ita per illius alienationem nulla fraus cōsiderari potest in præjudiciū Ecclesiæ quia ad illā per mortem D. Emilij non reuertebatur.

54 Preterea cum D. Emilij t. per multos menses ante illius mortem alienauerit dictam emphyteusim, ob id præsumi non potest dolus, & fraus. Paris. conf. 13. n. 72. lib. 1. Burf. conf. 40. n. 64.

55 Quinimò t. idē esset dicendum etiam si alienatio facta fuisset in articulo mortis, non solum quia in dubio fraus non præsumitur. l. merito ff. pro Soc. quoties 3. ff. de probat. & l. si ff. de maritis 3. ff. n. qui, & a quibus sed etiam quia emphyteuta qui durante eius vita habet facultatem alienandi suum ius emphyteuticum seruata forma d. l. fin. C. de iur. emphy. dicitur vt voluisse iure suo, & facultate alienandi libi de iure competente. Et qui t. vitur iure suo non dicitur fraudare l. nemo damnus. l. nihil dolo & l. nullus videtur ff. de reg. iur. in his terminis Dec. conf. 586. n. 11. & 12. Paris. d. cōf. 13. n. 59. Burf. d. conf. 40. & conf. 165. n. 1. Sanchez. de matr. lib. 7. disp. 105. n. 10.

Nec ex eo, quod quis sit in extremis oritur præsumptio fraudis.

57 Nā & in extremis t. laborati permittitur facultas donandi l. Seia 3. cum pater. ff. de donat. cau. mort. Quin & testandi de viuiore patrimonio quod est plus l. 2. & ibi glos. ff. de test. l. si pater 3. quodam ff. de fideic. libert. l. Pamphila 3. propositum ff. de leg. 3. l. sanum C. de trau. ad l. senium C. qui test. fac. post. c. nos quidem, & c. Rainutius de testam.

58 Sic etiam in articulo mortis t. quis potest assumere hab. tum religionis, & excludere substitutum, nec illum dicitur fraudare Paris. d. conf. 13. n. 67. Idem potest contrahere matrimonium, & ex eo legitimare filium ad exclusionem substitutorum Alex. in l. si quis posthumus ff. de liber. & posth. cum alijs multis cumultis per Sanchez. de matr. lib. 7. disp. 105. per totam vbi de receptissima opinione Burf. d. conf. 40. n. 71.

59 Quinimò ex j. actu facto propē mortem maior videtur oriri præsumptio bonitatis, quam fraudis, quia proximus mortis potissime videtur habere rationē salutis. Lf. C. ad l. Iul. repetit. Burf. d. conf. 165. Maxime si actus sit factus publicē, & palam l. si is qui in bonis vbi Bar. ff. de acq. hered. Paris. d. conf. 13. n. 60. Burf. d.

V. conf.

suando fodiens, vicini fontem auerterit, nihil posse agi, nec de doli actione, si non animo nocendi vicino, sed agrum meliorem facienda, id fecit.

Præterea si etiā emphyteusa alienaret hoc animo, ne bona recaderent ad Ecclesiam, non per hoc Ecclesia diceretur fraudata, vel pati aliquod damnum; quia nihil esset ablatū Ecclesie, quod esset in eius dominio, sed solum ablata esset facultas ne acquireret utile dominium rei emphyteuticæ. In eo autem qui auferit locum non consideratur fructus; cum & hoc animo principaliter possit lucrum auferri. I. qui autem §. 1. ff. quæ in fraud. cred. l. non fraudantur ff. de reg. iur.

67 Nec potest dici quod fructus inde nascatur, quia alienatio sit facta propter mortem. Nam ex hoc solo, quod actus fiat propter mortem non nascitur præsumptio prae intentionis, sed quod ille voluerit sibi, vel posteris suis providere. Oportet ergo ut aliæ coniecturæ simul concurrant, ut quia alienans minatus sit se nolle bona ad Ecclesiam reuerti, vel aliter constet de hac praua intentione. Seclusis autem alijs coniecturis, ex hoc solo quod actus fiat in articulo mortis licet sit alteri præiudicialis, non nascitur præsumptio fraudis. ut in terminis voluit Alex. in l. si quis posthumus sub n. 4. ff. de liber. & posth. qui de comuni testatur las in l. sed est questio n. 8. ff. de test. Dec. in conf. §. 86. n. 11. & 12. & in c. præsentia n. 209. de probat. vbi & Pero. n. 205. Ruin. conf. 78. lib. 3. ferè per totum Rip. in l. ex facto §. si quis rogatus n. 47. in fin. ff. ad trebell. Paris. conf. 13. n. 57. cum multis seq. & conf. 14. n. 33. vers. Non obstat postremo lib. 1. qui de comuni testatur. Dides. de spons. p. 1. c. 8. §. 2. sub numero. Burs. copiosè cor. l. 40. à n. 62. ad 70. Mant. de coniect. lib. 1. tit. 13. per totum præcipue n. 5. Gabr. conf. 24. n. 3. lib. 1. Sarmient. select. interp. l. 1. c. 4. n. 8. Craf. §. fid. q. 38. n. 6. Menoch. conf. 350. n. 32. vers. Respondetur, & de præsump. lib. 4. præsump. 81. n. 29. Trentacinq. de sublit. p. 4. c. 7. n. 42. Pereg. de fidei. arc. 24. n. 59. in fin. Inrig. de sublit. centur. 3. q. 66. n. 54. Sanchez 2. de marr. lib. 7. disp. 105. n. 8. qui dicit esse communis opinionem.

Et scietur, quod dixi in alia informatione; videlicet quod matrimonium contrahi potest in articulo mortis ad exclusionem sublitæ; Et quod quis potest assumere habitum ad eiusdem sublitæ exclusionem; & quod in articulo mortis potius rebusat præsumptio bonitatis quam fraudis.

Proindeque constat parum deferendum esse Bero, & aliis contrariis tenentibus.

Præterquam quod Bero. non resoluit, sed cogitantes relinquit. Et Grat. loquitur in eo, qui erat mortuus, vel saltem concurrebant coniecturæ quod esset mortuus.

Item vterque loquitur in eo, qui est propriè in articulo mortis, ut quia lethaliter esset vulneratus, vel incurabili morbo infirmus. Quod non est in presenti casu, cum licet D. Emilii esset senex, & obid moriturus, si cur omnes senes sunt morituri, non erat tamen in eo statum, ut propinqua esset mors certa, cum & senes quandoque longam degant vitam. Imò præsumatur quod quis vivat vique ad centum annos. l. fin. C. de Sacros. Eccles. l. si vius fructus ff. de iusi. legat. & quia meta ipse D. Emilii longè distabat. Et post alienationem per multos menses etiam vltra annum vixit. Ut sic non sit præsumendum alienationem esse factam animo fraudandi Ecclesiam.

Eodem magis quia D. Emilii ex contractu gesto reportavit commoditatem librationis sex millium, & in residuo cōsultat eius neptibus. ut sic ex his causis dicatur facta alienatio, & non propter fraudem Ecclesie.

Cessat autè in proposito omnis amaritudo, eo quod Lib. II.

emphyteusis per mortem D. Emilii non erat recitata ad Ecclesiam; sed sorores de Bolognini quibus cessata fuerunt bona, erant de comprehensis, non solum quia in instrumentis exstabat clausula, quæ faciebant emphyteusim transitoriam ad quoscunque per alias deduxi, Sed etiam quia emphyteusis trahit originem à semina ut sic & semine saltem in defectum masculorum comprehendebatur. Mant. de tacit. lib. 2. tit. 4. num. 25. cum similibus. Ex quibus &c. saluo, &c.

Laus Deo, & Beatissimæ Virgini.

Negotium laicè fuit discussum & in Urbe, & Bononiæ, & tandem facta fuit inuolutura.

Super clausula ad habendum Decisiones Rotæ.
Romana Domus S. Rochi.

Luna 3. Junij 1577.

ILLVSTRISSIMO D. LANCELOTTO.

Domini pro resolutione. &c. Est inter impressas
426. p. 1. nouiss.

ALIA DECISIO.

Romana Domus S. Eustachij.

17. Februarij 1581.

ILLVSTRISSIMO D. LANCELOTTO.

68 Etolutum fuit, quod concessio i facta Antonio de Vercellis comprehendit illius heredes extraneos, ppter verba. Ad habendum, aut quicquid ei & eius heredibus videbitur faciendum, quæ equipollet clausula & quibus dederit ut dicit Aym. conf. 156. n. 4. vers. & breuiter puto, quæ clausula i comprehendit etiam heredes extraneos in materia emphyteusis Ecclesie, ut notat Aluarot. in c. secundum per illud tex. vers. ex qua glossa fi de feud. fact. fuer. controu. quæ ibi sequitur Præpos. in fin. Affl. & col. 1. vers. Et hoc verum est, & notat idem Præpos. in c. vers. & intelligitur de feudis non habent. nat. feud. Curt. lun. in addit. ad Alex. in l. etiam vers. consulere prope fin. & solue. matr. & conf. 4. n. 1. vers. fed quoniam vbi attestatur de comuni opinione, & conf. 131. nu. 2. Dec. conf. 171. n. 2. vers. sed difficultas Paris. conf. 71. n. 4. & conf. 85. n. 14. vol. 4. & conf. 23. n. 40. & 41. vol. 1. Roman. conf. 79. n. 20. vol. 1. vbi etiam attestatur de comuni Aym. d. conf. 156. Clar. de emphyt. q. 28. circa fi. vers. Idem q.

70 Et in terminis clausule, i quicquid videbitur faci endu, tradit Socin. conf. 266. col. 14. vers. 2. Pedemont. Decis. 164. præstitem quando est posita in parte dispositiua vel atre per Pedemont. decisi. & quando seruatur verbis solemnitates de iure requirit secundum communem & veriore opinione de qua per Socin. in d. conf. 266. col. 2. in fin. vers. fed in casu nostro; Co uar. var. relol. lib. 2. c. 17. vers. 4. conclusio Clar. d. q. col. pen. vers. quicquid, & vers. quicquid.

71 Nec obstat, quod Ruin. 99. n. 11. vol. 4. quia contraria opinio est verior; scilicet quod quando verbo placuerit ad iudicium dictio, vniuersalis quicquid, tunc non importat arbitrium boni viri sed liberam voluntatem secundum Bal. de pace. conf. 5. omnia in fine, idè Ruin. conf. 133. n. 3. 4. 5. vol. 2. Socin. iun. conf. 49. n. 15. vol. 2. Rolan. conf. 34. n. 87. vol. 4. & fuit, resolutum in causa

V 2 Roma

Romana viginti millium coram me.

Minus obstat quod verba generalia debent intelligi se adu naturā adus, scilicet directo requisito domino secundum specul. de locat. §. nunc aliqua n. 94. quia eius opinio est communiter reprobatā Cassia. d. de cl. 3. n. 9. de locat. Clar. in d. tra. de emphyt. cap. 15. v. sed pone.

72. Comprobatur dicta opinio propter verba in perpetuum quod reperitur geminatum in hac concessione, ex quo arguitur animus contrahentium quod voluerit intelligere de facultate alienandi in extraneos per ea que trad. Socin. d. conf. 26. col. 3. vers. 2. promissa Curt. fun. d. conf. 4. in fin.

73. Accedit quia in d. concessione conceduntur omnia & singula iura, actiones quas habet Ecclesia in d. bonis cum clausula ponentes in locum & privilegium ipsius Ecclesie ut in rem propriam, ex quibus colligitur de facultate alienandi etiam in extraneos ut per Socin. d. conf. col. 14. vers. 2. etiam nam in re propria qui liber est moderator & arbiter l. in re mandata. C. mand.

Non obstat clausula semper reservato domino directo & iure Ecclesie super d. bonis, quia DD. intelligunt de iure resurgente ratione directi domini, scilicet solutionis canonis & huiusmodi, preterea ista clausula innuit, ut censetur concessa facultas alienandi quia reservatio concedit omnia non reservata linam quod liquet ff. de pen. leg.

74. Ultimo plurimum facile observantia subsequuta ex quo Ecclesia recipit canones ab istis de Grasis qui sunt extranei ut per Ruffin. conf. 106. n. 3. vol. 1.

Nec obstat quod presumatur finis, nec D. Antonij de novo facta inuestitura domino de Grasis sub eadem forma, quoniam ista nova concessio cum sit quid f. qui non est presumenda, magis potius debet presumi quod non sit facta, quia de ea apparet in libro Ecclesie prout apparet ista facta D. Antonio, que est antiquior.

IMOLEN. BONORVM

Veneris 8. Maij. 1596.

R. P. D. PAMPHILIO.

75. **D**omini recesserunt ab ultimo resolutione, & firmarunt Decisionem factam sub die 13. Novembris 1592. ad famorem heredum q. Joannis Maluctij, qui habent intentionem fundatam, ut eis debeat impmissio ex b. fin. C. de edict. diu. Adt. tollen. etiam in bonis emphyteoticis c. 1. inter filiam vers. de feud. si de feud. succ. coner. int. Dom. & Agnat. cum alijs per Modern. in 4. remed. ad pisen. n. 375. cum alijs allegatis.

76. Prefectum ista clausula, ad habent. &c. & quicquid placuerit &c. posita in inuestitura factis Joannis eorum auctoritate qui possidet clausula, & quibus dederit &c. & facit emphyteusim Ecclesiasticam transitoriam ad quoscunque heredes etiam extraneos, ut trad. Doct. in c. 1. de feud. non habent propriam naturam feud. Paris. conf. 8. l. in fin. lib. 4. Curt. luv. conf. 4. sub n. p. Clar. §. Emphyteusis q. 28. in fin. Et fuit resolutum in causa Rom. domus S. Eustachij de anno 1581. coram Illustriss. D. Lancelotto, & fuit etiam dictum in hac eadem causa de anno 1592. prefertim cum sit posita amplius &c. sic non possit restringi ad terminos stipulationis antea facte inter filios, & descendentes, prout loquuntur Bald. & alij allegati in decis. Pedemont. 164. n. 5.

Nō obstat, quod sub die 21. Maij. 1593. dictum fuerit

istas inuesturas esse regulandas secundum antiquas de eisdem bonis factas auctoribus predicti Joannis, in quibus non adest ista clausula, maxime cum sit facta a procuratore Episcopi habente mandatum limitatum ad facien. concessiones sub eisdem padis, & conventionibus, & iuxta formam precedentium inuesturarum, que non porrigebantur ad extraneos, quia imo constat bona ista fuisse transitoria ad heredes extraneos etiam attendendo inuesturas antiquas, cum ex illa facta de anno 1394. Communis t. & hominibus terre Conclis, que loquitur de omnibus bonis existentibus in territorio Conclis, & consequentes comprehendit etiam ista, de quibus agitur, cōstat longe antea inuesturas factas auctoribus Joannis de Maluctijs bona ista fuisse concessa cum amplissima facultate alienandi in personas

77. extraneas, & ista inuestitura tamquam originalis & antiquior est attendenda ad regulandas posteriores inuesturas, Paul. de Cast. conf. 14. v. de iure dicen. circa finem lib. 2. Albert. Brun. conf. 11. col. 2. circa medi. Dec. in conf. 263. vol. 3. cum alijs in Decisione vltima allegatis, & fuit resolutum in causa Mantuana: feudorum de anno 1583. coram Sanctissimis. Prefertim quod ista inuestitura participatibus personis possit facie de bonis existentibus in territorio Conclis, & sic comprehendis in generali inuestitura facta communitati videtur, & in executionem illius generalis inuestitura, & iuxta padum in eo appositum, quod quantum fieret alienatio, vel mutatio personarum ex parte ipsius inuestitura, ex quo possit, quid dicitur non constare auctoribus Joannis habuisse istam ad ista inuesturas, cum sit facta de bonis sub ea comprehensione. Non obstat, quod in inuestitura facta Communitate expresse excludantur Civis Bononiensis, & Ferrarici, quia excedens nititur inuestitura factis Joanni Maluctio Cive Bononiensis, & ista solum allegant ad ostensam ista bonorum inuestitura inuestitura antiquis fuisse transitoria ad heredes extraneos, & consequenter esse attendenda inuestitura Joannis factam a procuratore Episcopi, qui statim antiquissima inuestitura, cum facultate alienandi non dicitur excoisus finis sue potestatis. Ultra quod ex pluribus concessionibus posita factis ad favorem Bononiensis, & Ferraricis, constat prohibitionem istam non habuisse effectum, saltem postquam Episcopus Imolensis desit esse Dominus temporalis terre Conclis, sed per concessiones supradictas fuisse habitatos. Ripa in resp. secund. doc. 2. sub n. 3. versum cum in fin. de leg. & long. co. luct. lib. 1. Plot. conf. 108. sub n. 8. in res. conf. Criminalia lib. 1. secundum parum impellens.

78. Et cessat omnis difficultas, quia in omnibus inuestituris iam auctorum Joannis, quare etiam ipsius Joannis adest alia clausula ibi padto adiecta, &c. que limitando in casibus non exceptis, cum pretor sit de iudic. l. p. quod liquet, §. fin. si de pen. leg. l. qui si quis §. denique de fund. Instrus. Et sic quod per viam dispositionis inter vivos alienatio fiat cum expressa licentia Domini, qui si velit emere, prefertur pro solidis quinque milibus, & in euentu, quod nolit emere, positis emphyteusim libere vendere, quibusque emere volent, exceptis personis expresse prohibitis Claudi q. 128. circa fin. vers. sed quero, Menoch. conf. 1. n. 65. in fin. lib. 2. per viam, verò, vltimę voluntatis dummodo non ad favorem loci pii, vel pro anima, & consequenter etiam assentis inuestituris auctorum Joannis bona ista, sicut transitoria ad heredes extraneos, & possit vigore supra dicta cum clausula non Joannes de eis disporre ad favorem heredum etiam per viam vltimę voluntatis inuestituris, que sub generali prohibitione alienationis sue in-

determinate

Luna 31. Ianuarij. 1611.

ILLVSTRISSIMO D. SACRATO

OMINI perstitit in decisio sub die 14. Iunii proximi.

Nec subsistere visum fuit q. clausula Ad habendum sit posita in executi-
uis, cum adhaereat clausule Inuesti-
tes &c. quae clausula respicit execu-
tionem iuxta decis. Pedem. 164. nu. 3. quia ad hoc fuit
in specie responsum in alia decisione, & in hoc placuit

84 doctrina Landerhij Imolen. conf. 1. nu. 14. nempe q. clausula non possit dici in executi-
s, si ponitur ante perfectam dispositionem. In proposito autem casu ponitur ante perfectam dispositionem, nam Inuestitura dicit concesserunt N. & N. pro eorum, & cuiuslibet eorum filijs, haeredibus, & descendencibus in perpetuum vnam possessionem &c. Inuestientes ad habendum &c. Vnde patet clausula ad habendum cōtineri in periodo dispositionis, nam verbum concesserunt, in quo stat dispositio regit clausulam ad habendum; Ergo clausula ad habendum regitur a verbo concesserunt, sicut causatū regitur a causa suae causae de quo per scriben. in l. manumissiones ff. de iust. & iur. & contraria procedunt quando post perfectam orationem incipit nouus periodus, veluti per clausulam. Quae omnia, & singula, vel quas res &c. Tanto magis quia in hoc casu clausulam ad habendum subsequitur constitutio canonis, pacta circa alienationem inter viuos, & similia quae tangunt ipsam dispositionem, ad cognoscendum .n. in ista clausula ster in executione non solum attenditur conceptio verborum, sed clausulae quae illam hinc inde concomitantur, an scilicet sint executivae, vel dispositivae per d. de cisionē Pedemont. 164. nu. 3. versic. si fuerit in medio.

85 Ad aliud quod post clausulam Ad habendum &c. subsequatur clausula Ita tamen, in qua cauetur, quod inuestitis non liceat alienare sine licentia Inuestientium qui si emere voluerint preferantur &c. Vnde infertur quod per dictam clausulam Ita tamen, cuscuetur ius clausulae Ad habendum, & reducatur ad solam alienationem inter viuos, cum moderamine tamē petē di licentia, & preferendi Domini directi per conf. Der. 171. aliās 170. num. 3. Verso quarto, & vltimo quae sequitur alij de quibus per Corbul. de causis priuation. ob alienationem irrequiritō domino limit. 3. nu. 2. fuit responsum doctrinam Decij in hoc minime esse sequē dam, quia inducit superfluitatem, Imo substantia cor-
rectionem, & repugnantiam in sermone contra regula iuris, superfluitatem quia secundum iustum intelledum clausula Ad habendum nihil operaretur, cum enim in clausula, Ita tamen, continetur facultas alienandi inter viuos, cum moderamine tamen, de qua ibi, frustra praemittitur clausula Ad habendum, & quicquid placuerit faciendum, si ex illa nihil magis inuestitus potest facere quā quod cōtineatur in clausula Ita tamē, subitā correctionē & repugnantia inducēt, quia clausula ad habendum importat facultatem alienandi per viam vltimae voluntatis, & etiam inter viuos, alio modo, quā per venditionem ex allegatis in alia decisione, Vnde si per clausulam, Ita tamen, auferretur talis facultas, & reduceretur ad solam venditionem, sine dubio esset repugnantia, & subita correctio, quia esset dicere concedo vt possis alienare per viam vltimae voluntatis, & immediate subiungere, nolo vt possis alienare per viā vltimae voluntatis, verus est igitur intellectus quod clausula Ad habendum &c. tamquam generalis comprehen-
V 3

determinate facta siue limitatiue ad certas personas, dummodo illae non instituantur, non censetur comprehensa, Bart. in l. petro §. fin. nu. 2. ff. de verb. oblig. cum alijs allegatis in decis. facta sub die 13. Nouemb. 1592.

79 Non obstat quod alias dictum fuit q. constare de dominio Ecclesiae, quod non sufficit ad impediē, immisionem non obstantē clausula ad habendum, &c. quae requirit altioremdignitatem, quia ex praedictis constat exceptionem haereditum esse claram, & quod dubietas si aliqua adest, oritur ex replicatione Episcopi, quod non debet impedire immisionem per ea, quae alias deducta fuerūt, sub die 30. Maij 1580. in Causa Romana de Peruschiis coram Domino Oriolen.

IMOLEN. BONORVM

2. Decembris 1605.

ILLVSTRISSIMO D. SACRATO.

Enuerunt Domini portiones Ludouici & Cornelij per eorum mortem non fuisse deuolutas ad Ecclesiam, & cōsequenter sententiam A. C. ad fauorem D. Episcopi latam esse infirmādam.

Fundamentum Dominiū est quod

80 bona de quibus agitur fuerunt concessa in emphyteusim quondam Ioanni Malucio cum clausula ad habendum & quicquid placuerit &c. quae clausula faciunt emphyteusim transire ad quoscunque heredes etiam extraneos Curt. lun. conf. 4. n. 1. Clar. §. emphyteusim qu. 28. in fine, & fuit in hac eadem causa decisum 8. Martij 1596. coram Illustriss. D. meo Cardinali Pamphilio in qua causa fuit allegata alia decis. in causa Romana S. Eustachij de anno 1581. coram Illustriss. Cardinali Lancelotto. Stante quod bona fuit transitoria ad heredes extraneos, sequitur quod fuerint comprehensa in fideicommissio d. Ioannis Alex. conf. 91. num. 10. lib. 1. cum alijs per Moder. de fideicom. art. 6. n. 39. & sic mor-
81 tuis d. Ludouico & Cornelio debuissent deuenire ad substitutos, non autem deuoluere ad Ecclesiam vt fuit sententiatum.

Non obstat, quod illa decisio fuerit facta ad effectum tardandi immisionem Lambertinis. Quia Domini non considerant effectum illius decisionis, sed rationes quae militent in causa, de qua agitur.

82 Placuit etiam Dominis aliud fundamentum quod cum ista emphyteusis ab initio concessa Ioanni Malucio soli & isti de Lambertinis veniant tanquam illius heredes nō possit pars emphyteusis per mortem vni deuoluere ad Ecclesiam, sed per ius accrescendi siue nō decrescendi debeat peruenire ad alios, ex cumul. per Clar. in d. §. emphyteusim q. 39. versic. scias tamen & fuit allegata decis. in causa Ciuicatis Castellij bonorum 23. Iunij 1586. coram Illustriss. Card. Paleoro.

83 Non obstat, quod isti Lambertini non petierint inuestituram, nec soluerint laudemium, quia cum veniant iure hereditario tanquam comprehensi in inuestitura Ioannis, quae vt dictum est comprehendit heredes non tenentur petere nouam inuestituram Salyc. in l. fin. nu. 11. versic. aut vltra C. de iur. emphyt. Soc. lun. conf. 20. n. 27. versic. neque iuris hereditarij lib. 3.

NONANTVLANA BONORVM

Luna 14. Iunij 1610.

ILLVSTRISSIMO D. SACRATO

Monaci S. Siluestri &c.

est impressa in recentior. Farin. 294 p. 2.

Lib. II.

dit omnes modos alienandi tam inter vivos, quam in ultima voluntate, & tam per viam venditionis quam donationis, permutationis, & similibus, quod clausula. Ita tamen, limitatè restringit modum alienandi per viam venditionis, quia in eo cadit equitas, quod Dominus directus præferatur, & in cæteris remanet regula generalis pro inuestito. Et quantum ad cumulatos per Decio loco supra citato, ipsi non sequuntur illam in hoc quod clausula, sed in eo quod in casu venditionis debeat requiri licentia, & præferri dominus si emere voluerit.

Ad tertium quod clausula ad habendum non possit comprehendere alienationem per viam ultimæ voluntatis, ex quo circa heredes est specialiter cautum in Inuestitura per idem conf. Dec. 171. num. 3. Verf. 2. Respōdetur, fuit responsum, Aut prætendi quod in verbo hæreditibus, de quo in Inuestitura, de qua agitur, comprehendantur heredes extranei & Fontani habent intentionem, & nō curant de modo, dumodo idem sequatur effectus; Aut verò non comprehenduntur & cessat obiectus particularis expressionis, & remanet ius generalitatis clausulae.

- 80 Ad ultimam quod t̃ emphyteusis concessa pro filiis, & hereditibus non possit transire ad extraneos iuxta cōmunionem de qua per Alex. in l. quod dicitur num. 21. ff. de verb. obligat. l. si in l. si non sortem §. libertus nu. 35. ff. de condit. indebit. fuit responsum istos de Fontanis non venire tamquam comprehensos sub versic. hereditibus, sed tamquam institutos ab illo, qui habebat Inuestituram cum clausula Ad habendum, & quicquid placuerit faciendum; stante maxime dīfectu linee primo loco inuestiturorum.

Et ita fuit conclusum.

BONONIEN. DE BOVIIS

Luna 19. Nouembris 1612.

ILLVSTRISS. DOMINO SACRATO.

Prius resolutum prædium Sancti Domini, & meliorata domus magnè spectare in totum ad D. Carolum, rescriptum, vt de domo contigua emptā videretur.

Et quod ad partem allodialē dicti prædij res transire visa fuit sine dubio, cum in ea concurrant omnia, quæ occasione aliorum bonorum in eadem donatione contentorum, fuerunt ponderata in Decisione in hac eadem causa facta sub die 9. Aprilis proximi.

Difficultas reducebatur ad partem dicti prædij emphyteuticam sub proprietate Canoniorum Sancti Petri, & fratrum Sancti Iohannis in Monte quæstam ab ipsomet donatore, in qua Domini, consideratis considerandis, fuerunt pro Domino Carolo duobus fundamentis.

- 87 Primo quia t̃ quicquid de comuni in contrariū attestetur Alex. conf. 10. num. 8. & 18. in princ. lib. 4. Rot. sequitur opin. quod scilicet, primus acquirens possit præiudicare vocatis, vt & in Romana domus de Creicis 4. Februarij 1605. coram bo: me: Cardinali Seraphino, & in Romana emphyteusis 12. præsentis mensis coram R. P. D. meo Causulario, quæ etiam opinionem sequuti sunt grauissimi auctores, nempe Specul. tit. de emphyt. §. nunc aliqua q. 78. num. 100. verf. cum enim pater Bald. in auth. si quas ruinas num. 10. verf. iuxta hoc quæro C. de sacr. sanct. eccles. Castr. conf. 179. nu. 3. lib. 2. Imol. in c. ponit num. 68. verf. in contrarium de lo-

ceti Anchar. conf. 143. num. 3. Roman. conf. 35. num. 1. & 4. Socin. conf. 25. num. 14. & 18. lib. 1. Dec. conf. 194. ad finem Surd. decif. 209. num. 15. & 16. hanc eandem remiorum dicit Natt. conf. 505. num. 14. & magis communem Gozad. conf. 25. num. 18. Honded. conf. 14. nu. 47. lib. 2. Natt. d. num. 14. & vti talem in iudicando amplectendam fore tradunt Moderni Hilpan. in specul. com. opin. contr. communem q. 326. Crafs. in §. legatum qu. 13. num. 20. maxime quando acquiritur, prout in proposito casu fuit ex titulo oneroso, Bal. in l. si fin. C. per quas person. nob. acquir. Aret. in l. cum seruus §. si quis alicui ad finem verf. secunda conclusio. ff. de legat. 1. Cora. conf. 28. nu. 10. lib. 3. Bero. conf. 155. num. 7. ad finem lib. 3. Natt. conf. 475. num. 5. & 11. Tiraq. de retract. lign. §. 1. glof. 6. num. 5. Gabr. de iur. emphyt. cōclus. 2. nu. 47. cum alijs per Surd. conf. 305. num. 14. & seq. Rot. in prægalg. decif.

- 88 Secundum fundamentum fuit, quia t̃ in concessione ad est clausula ad habendum & c. que operatur, vt emphyteusis sit transitoria in quoscunque extraneos Pedemont. decif. 164. num. 1. Dec. conf. 614. num. 2. Gozad. conf. 9. num. 2. Rolan. cōf. 55. num. 17. & 42. lib. 3. Vinc. de Franch. decif. 6. num. 7. par. 1. Theaur. decif. 146. nu. 6. Illustrissimus Manric. de tacit. & ambig. lib. 2. tit. 19. num. 25. cum alijs relatis per Corb. de iur. emphyt. tit. de caus. priuat. ob alien. irreq. Dom. lim. 3. num. 1. & per Becc. conf. 88. num. 10. verf. 2. cum pluribus seqq. Rot. in causa Romana Casaliū 4. Decembris 1577. coram bo: me: Cardinali Seraphino, in Bonon. emphyteusis 16. Iunii 1596. coram Orano, & in Nonantulana bonorum 14. Iunii 1610. coram me: & licet hoc i processu dat tantum, quando est posita in dispositiuis Paris. de Puteo de feud. c. 95. quam communem dicit Olafch. decif. Pedemont. 164. num. 1. & 2. at tamen t̃ in proposito casu visa fuit stare in dispositiuis cum stet consequentiæ, & immèdiatè post dispositionē, & narratiū rei datæ in emphyteusim, vt fuit coram me dictum in Nonantulana bonorum 31. Ianuarij 1611. & quia in clausula ad habendum est testeturum directum dominium, vnde vtile censetur liberè concessum, vt fuit coram me ponderatum in eadem Nonantulana 14. Iunii 1610.
- 91 Non obstat quod t̃ emphyteusis fuerit concessa cū pacto de renouando de 29. in 29. annis, vnde cū nō fuerit sequuta renouatio, bona remanserint ecclesie, vti a Celsenatensibus bonorum 4. Martij 1607. coram Reuten. diuino D. Bonon. & de hoc iur. Ecclesie possit dare.
- 92 D. Andreas tamquam exclusiuo t̃ Iuri Domini Caroli ad l. cum seruus & ibi Castr. num. 2. C. de seru. fugit Bart. in l. 2. nu. 1. ff. de except. rei iudic. Fulgos. conf. 18. num. 1. in fine, Paris. conf. 70. num. 14. lib. 3. quia fuit responsum decisionem Celsenaten. procedere, quando concessio fit ad aliquod tempus certum, prout ibi fuerat concessa ad 60. annos. cum pacto renouandi, scilicet quando vt in proposito casu conceditur in perpetuum, cum pacto tamen renouandi de certo tempore in certis temporibus, tunc enim ad euitandam contrarietatem renouatio de tempore in tempus censetur adiecta ad excipiendum probationem directi dominij non autem pro substantia contradiu Butr. in c. 1. num. 3. ad fin. de precat. Alciat. conf. 42. in fin. tom. 1. lib. 8. Bero. conf. 116. num. 19. lib. 1. Corbul. de caus. priu. ob fir. temp. num. 17. Nō etiam visum fuit ob stare, quod donatio i facta Virginie sit conditionalis, nempe accedente consensu domini, quia placuit responso, quod hoc sit intelligendum, quatenus prædictus consensus sit necessarius Gabr. conf. 92. num. 7. lib. 1. fuit dictum in causa Romana Casalis longhezze 21. Maij 1599. coram bo: me: Cardinali

nalī Seraphino, & facient Decif. Crescen. 17. de probat. Pur. decif. 42. lib. 2.

Circa melioramenta domus magnę fuit dictum illa spectare ad Virginiam vigore donationis, & consequenter ad Carolum, etenim donatio de illis dare loquitur;

BONON. PRAEDII

Luna 10. Martij 1614.

R. P. D. CAVALERIO.

OMINI resoluuntur prędium contro uerfum uenit sub illa generali Institutione de omnibus bonis mobilibus & immobilibus, iuribus, & actionibus, facta per Flaminium Fontanā in personam Hectoris Dosij quia li-

94 cet sit emphyteuticum Ecclesię, ex quo tamen fuit concessum Ludouico, & Nicolao pro se, & fratribus, & cuius libet eorum, eiusus hereditibus, & descenditibus masculis, & heredum hęreditibus, dicebatur talis emphyteutis hereditaria ad tradita per Clar. in emphyteutis q. 28. Couar. Var. resolut. lib. 2. cap. 18. & sic erat cōprehensa sub illa uñuersali hereditate institutione Menoch. conf. 119. num. 15. Card. Mantica. de conic. VI. tit. volunt. lib. 7. tit. 9. num. 5. in fine firmavit Rota in Nonantulan bonorum 14. Junij 1610. coram Reuerendissimo D. meo Damascono, in Bononiam, vñsfructus 27. Ianuarij 1612. coram R. P. mco Piquano, & in Romana emphyteutis 12. Nouembris 1612. coram me.

95 Quo omnia tantō magis procedere videbantur, stat te clausula f. apposta in parte disposita concessionis videlicet. Ad habendum, & quicquid placuerit faciendū quęquidpoller clausula, quibus dederit, & facit emphyteutis transiit ad hęredes extraneos Cur. lun. conf. 4. num. 1. vers. sed quoniam ubi de communium cum alijs adductis in Bonon. emphyteutis 6. Junij 1597. coram bo: mem: Penia, & in dicta Nonantulan, ubi etiam dicitur, f. quod dicta clausula immutat naturam emphyteutis ecclesię, & facit eam hereditariam, vt etiam dictum fuit in Imolenſi bonorum 8. Martij 1596. coram bo: mem: Cardinali Pamphilio, & in Romana Vincę. 19. Ianuarij 1611. coram Reuerendissimo Lugdunen. & valde videbatur considerabilis dictio illa vñuersalis, quicquid Ruin. conf. 133. num. 4. lib. 2. Bal. in titulo de pace Conſtan. in Verbo nomina verō. nu. 3. p̄sertim ſtantibus verbis videbitur, & placuerit Paris. conf. 75. num. 18. lib. 3.

98 Quibus accedebat f. clausula in perpetuū, cuius propria significatio est, vt talis emphyteutis nunquam ad Ecclesiā reuertatur si p̄acta seruentur Auth. de alien. & emphy. §. quedam p̄acta & §. ad cōf. ioc. ioc. cum allegatis in dicta Bonon. emphyteutis coram Penia.

99 Nęc vñsa fuerunt tollere verba illa pro descenditibus masculis per masculum descenditibus, per quę videbatur excludi Hęres descendens ex ſaxina, ex quibus inferrebat clausulam ad habendum non ampliari dictam Emphyteutem, sed esse intelligendam intra termini nos inuicturę.

Nam respondebatur clausulam illam esse appositam ampliatiuę, & sine illa restrictione, & ideo non esse restringendam ad terminos stipulationis antea factę in hereditatibus masculos, vt in terminis consideratur in dicta Imolen. bonorum coram Illustissimo Pamphilio vers. p̄sertim ubi dicit, ita esse intelligendam de cōfessionem Pedem 164. num. 5. & seq.

100 Pręterea respondebatur f. in contrarium allegata

procedere, quō ad pręiudicium personarum, quę expresse reperiuntur inuictę, ad cō quod in casu, cū sint expresse inuictę descendentes masculi, & per masculum ex clausula illa, ad habendum, & alijs adductis, non possit vltimus possessor huius prędij emphyteutici trāsmittere illud ad extraneos hęredes, si super esset aliquis de descenditibus masculis, & per masculum, alioquin induceretur repugnātia & correctio incontinenti in eadem inuictura contra omnes regulas, vnde concluderetur, quod cum in casu proposito nullus addit amplius masculus, vel per masculum descendens, id cō ex dictis clausulis ad habendum, & quicquid placuerit faciendum, & in perpetuum bene potest emphyteutis hęc transire ad extraneos in pręiudicium hęres, cū sit natura dictarum clausularū, vt in decisionibus supra allegatis.

CAMERINEN. DOMVS

Veneris 4. Junij 1593.

R. P. D. G Y P S I O.

ANONICI, & Capitulum ecclesię Camerini concesserunt in emphyteutem D. Ludouico Fatio vñ corū domum pro se, & eius hereditibus, & vñ in ipsius tertiam generationē masculinam & femininam legitimē hōiam, vñam alteri succedendo, preferendo semper generationem masculinam generationi femininę ad habendum, tenendum, possidendum, fructuādam permutandum, alienandum, & quicquid prędicto Londino & eius tertie generationi deinceps placuerit perpetue faciendę; post verō obitum dicti Ludouici Ioannes Baptista eius filius & hęres non habēs filios masculos Dianam eius filiam legitimā & naturalem incertis bonis particularibus hęredem insinuit. In reliquis autem hęredes vñuersales Canonicos & Capitulum fecit.

Ceterum quia Diana pretendebat posse, & debere succedere in domo emphyteutica mediante lare sibi p̄ueniente ex persona sui Aui primi acquirentis, Meo dubitari contingit An Io. Baptista eius pater potuerit de dicta domo disponere; & si sic; An de ea disposuerit; Domici in vtraq; parte dubij partem negatiuam secuti fuerunt. Et quod attinet ad potestatem alienandi dixerunt, illa verbi concessionis superius relata f. & vñ in ipsius tertiam generationem cōprehendere etiā nepotes, quamvis non sint hęredes, & animaduertit Bart. in l. si tibi decē millia §. si p̄actus fin. in fine, & ibi Bald. Ang. & alij, f. depactis Corn. qui de commun. testatur. conf. 100. num. 4. lib. 4. Clarus in §. emphyteutis q. 37. vers. sed pone quod emphyteutis.

102 Nec dicatur quod filia in re certa f. Instituta nō succedat in emphyteutem hereditariam cum appellatione hęredis in dubio veniat vñuersalis, non autem particularis l. quotic. C. de hęred. inst. l. quędam §. nihil ff. de cedend. & tradit. ad hunc propositum Alex. conf. 9. num. 4. & conf. 124. num. 6. vol. 5. & alibi. Quia emphyteutis de qua agitur non est hereditaria, vt lucedere non possit, nisi sit filius, & hęres prout loquitur Alex. & alij per eum citati, si quidem Diana non habet hanc emphyteutem tamquā hęres patris: nec ex eius prouidentia, sed ab Auo primo acquirente, propterea cū f. ex dicta prima acquisitione fuerit sibi lux questu uō potuit Io. Baptista ipsi pręiudicare c. primo in p̄nc. de lucces. feud. quod licet loquatur in fundo, tunc ex tenditur ad emphyteutem Bart. in l. vt iusiurandi §. si lib. 11.

liberi de oper. liber. & dicit Alex. hanc esse magis cōmunem & nemine contrarium tenere conf. 106. num. 8. & 9. lib. 4. las. in l. fin. num. 103. C. de iure emphyt. Ruin. conf. 7. & conf. 147. lib. 1. Grat. conf. 122. num. 9. lib. 1. Clarus in §. emphyteusis q. 6. versic. & hac quidem omnia in §. feudum q. 41. preter id quod ad effectum ne emphyteusis ¶ Ecclesia amittatur quando non supersunt filij uxculi habiles ad illam retinendam fœmina in re certa etiam in minima parte inficitur respectu ecclesie censetur hères verè & propriè Bart. in d. l. vt ius iurandi num. 6. ver. præterea de oper. liber. Bald. in d. c. 1. de success. feud. Alex. cons. 128. num. 8. & ibi adden. lib. 1. Decius cōf. 108. col. fin. vers. nec isto casu. Hoc idè p. cōseruatione iuris patronatus locū sibi vendicare probat tex. in l. & si ex modica de bon. liber. stante. n. dicta concessione emphyteusis transit ad descendentes vti descendentes, & non vti hères Alex. conf. 22. num. 5. lib. 5. vel dici potest ¶ satis esse per Dia nam non sterile quominus esset hères Bald. in c. 1. An Agnatus Decius d. cōf. 208. in fine Capic. decil. 64. n. 8. Pur. decil. 390. Incip. cum feudum lib. 1. & pluries te nuit Rota vt per eundem Putem decil. 1. de feud.

Non obstat quod clausula ¶ ad habendum alienandum &c. operetur quod non intelligatur ius quæsitum successoris nisi eo casu, quando per antecessorem nō fuerit emphyteusis alienata Corn. conf. 140. vol. 2. Gabr. de iure emphyt. cōf. clus. 2. num. 8. & voluerunt Domini apud Illust. Cardinālē Lancellorum in vna Romana Sancti Eustachij de mense Februarij 1581. quia re-

spondetur & 1. quod hæc clausula ¶ ad habendum est posita in parte excecutionis, quod fit vt non augeat vel mutet principalem dispositionē sed secundum illius naturam regulatur clem. 1. & ibi Doct. communiter de prebend. Decius conf. 413. col. fin. Put. decil. 369. lib. 1. quinimo etiam si huiusmodi clausula ¶ esset posita in parte dispositiua nihilominus hoc modo deberet Intel ligi: ad euitandum repugnantiam, & ne incontinenti in duceretur correctio ad l. nā ad ea de condit & demōst. Decius conf. 500. num. 6. Pedemōr. decil. 164. num. 5.

Præterea facultas alienandi per dictā clausulā concessam non tollit successionem expresse alicui dclatam in eadem inuestitura Bald. conf. 465. Incip. heredi num. 5. lib. 5. Aym. an respon. pro genero num. 108. quia Intel ligitur saluis præcedentibus patris, & natura ipsius contractus vt ibi per eos.

Nec obstat decisio in causa Camerinenſis domorum cuius copia circumscribitur, quia ibi aderat pactum quod vna generatio posset alteri præiudicare; Et ita etiam procedit consuetudo allegata sed in casu proposito vt supra ostensum est, appositū fuit pactum per quod vna generatio non potest alteri præiudicare. Idcirco, dicen dū videtur non sine misterio dictā facultatem alienandi fuisse restrictam ad Ludouicum & secundam ipsius generationem, quapropter extendi non debet ad Io. Baptiſtam, qui est in secunda generatione; & voluerunt Domini in eadem Camerinenſi. Domorum coram boiemi Oradino 11. Aprilis 1577.

Nec ad rem pertinet, quod secunda generatio possit sub tertia contineri, quia id procedit, vbi non adest ratio diuersitatis. Nā primus acquirēs de iure potest alijs comprehensis in inuestitura Inferre hoc præiudicium nolle pro eis acquirere, siue acquisitionis iam factæ reuſi citat Bart. in l. vt iusiurandi §. si liberi de oper. liber. Imol. in l. si domus §. final. in fine deleg. 1. & in c. poruit de locato Alex. de comuni in l. apud Iulianum §. si quis alicui deleg. 1. latè Gabriel. vbi proxime concl. 4. per totā. Pariter etiā tertia generatio potest de re emphyteutica ad libitum disponere quia nulli præiudicat, sed hoc ¶ non permittitur secundæ generationi, quia

resultaret in præiudicium tertiæ generationis per præ allegata.

His sic stantibus non fuisse opus respondere ad fecū dam partem dubij, tamen ex abundanti dictum fuit lo: Baptista noluisse de domo disponere, quia de ea in eius testamento nullam mentionem fecit, prout fieri oportebat, cum in generali ¶ Inuestitione non veniant bona emphyteutica maxime in præiudicium persone ex preſſe vocatæ Bart. in d. §. si liberi Rumin. conf. 239. num. 2. & 4. Socin. lun. conf. 72. num. 35. ante finem & num. 47. vol. 1. cum citatis per D. Nicolaum Angelium, & dixerunt Domini in illa Bononienſi. de Borgogoinis 12. Iunij 1573. coram R. P. D. Decano & suadet ratio ne ¶ quia Testator in dubio solum censetur disponere de rebus suis Aym. conf. 25. num. 19. sed bona emphyteutica ¶ non dicuntur sua, nisi in vita, cū post eius mortem ad alium transire debeant. Idcirco dispositio lo: Baptiste quæ loquitur de suis bonis non est trahenda ad hæc bona, quæ sua non erant duratura Corn. conf. 165. num. 22. lib. 2. Aym. conf. 19. num. 13. & conf. 144. num. 8. & fuit dictum coram R. P. D. Meo Pamphilio in illa Bonon. Vfusfructus 11. Decembris 1579.

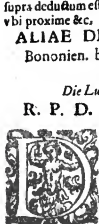
Non obstat decisio In Romana Hospitij ad Montem Iordanum cum alijs citatis, quia ibi non agebatur de præiudicio alicuius comprehēſi in inuestitura.

Non obstat quod Diana non possit plus petere de bonis testatoris, quia hæc non sunt bona Testatoris vt supra deducimus &c. & firmat Bart. in d. §. si liberi. Aym. vbi proxime &c.

ALIAE DECISIONES ROTAE Bononienſis. bonorum emphyteuticorum de Campēgijs.

Die Lune 8. Octobris 1583.

R. P. D. ROBVSTERIO.

DOMINI steterunt in decisio pro Comitibus de Ludouijs cōſtare de iustitia inuestitura factæ D. de Campēgijs ex eisdē rationibus. Nō obstat quod nō possit alterari inuestitura, quia non fuit alterata in illo casu, vt bene per informantes, qui respondent ad resolutionē in causa Farſen. Villæ Capro le, & ad conf. Dec. & Socin. lun. & ad id quod dicitur, quæ amice erant proximiores, & petierit, & alia cū quibus transferret Domini. Et addebant, ¶ quod dicitur feminas vigore inuestitura fuisse exclusas distinguendū esse cōp̄r̄ hēſionē ad renouationē vt post Bal. in l. a. nu. 7. C. de iur. emph. Clar. in §. emphyteusis q. 32. Nec hic legitur aliqua dictio taxatiua expressa, & si ad effectum non referret, vt dicebant Domini, quoniam non excludit passiuam interpretationem, & similes casus. vt in l. ob. 93. alienum cum similibus C. de præd. minor. cum alijs per Cassid. de testa. decil. 1. num. 7. & 8. & fuit dictum coram D. Seraphino in reſeruatione iuris patronatus dicitur pro familia de Stephanis. Et Aug. Ber. cōf. 98. lib. 1. loquitur in inuestitura pro masculo, vt animaduertit Ruin. conf. 12. num. 8. fin. lib. 1.

Non obstat quod fit facta ¶ deuoluto propter non solutionem canonis & sic propter culpam, quia hæc exceptio in iure est vera, sed non verificatur in facto, & est fer probanda per Dominos de Campēgijs, qui agant contra non debentem soluere ipsi, prout distinguunt Doct. in d. l. a. C. de iur. emphyt. & in l. illa ff. de verb. oblig. & Domini de Ludouijs veniunt non ex persona Vincentij, sed propter generationem finitā in eius persona. Et decil. Bononienſi in ista causa facta expresse excludit ista capita.

Non

Non obstat spoliū quoniam iam alias in ista causa fuit dictum, quod illud penderet principali, & sic iustitia vel iniustitia inuestiturę Dominorum de Campegijs. Nam dicunt agentes pro Ludouicjs quod si probaretur primum extremum ipse possunt docere quod Episcopus Bononiensis ad quem iure directi dominij spectabant huiusmodi bona interpellauit Campegijs & eis prefixit terminum ad docendum de inuestitura, & iure suo & sic recte & rite processit iuxta. c. licet Episcopus de preb. in 6. c. ordinarij de off. ordin. Nec apparet quomodo penderet illis & appellarent in tempore, ut ineret aliquod attentatum & nullitas.

Ciuitatis Castellij bonorum Emphyteuticorum.

Luna 20. Iunij. 1586.

ILLVSTRISSIMO PLATO.

Vn obmortem Thomę de Rosellis finita esset quedam emphyteusis, quę illi a cap. ecccl. Ciuitat. Castellij fuerat concessa pro se & filijs masculis & in eorum defunctum pro vna filia, vel ne pote tantum, & propterea ad d. Eccliam reuerfa, quę ipsa emphyteusim sic ad se reuerfam offerbat ex integro concedere cui vel quibus de iure competere. Oita est iis inter duos dicti Thomę sorores super huiusmodi emphyteusis renouatione. Nam ex eis altera Nicola pretendebat sibi soli vti natu maiori illam concedendam esse: Doralice natu minore, contra contendente se, quoq; pro sua æquali portione admitti debere. Quare die Luna 23. Iunij, 1586. propositi dubij: An d. prelationi ad fauorem naturæ maioris locus esse possit. Et Domini vnanimiter resoluerunt vtramq; sororem ad emphyteusim prædictam equaliter esse admittendā; mouebantur ea ratione quia: cū ecclesia offerat eam concedere quibus de iure petit, certum est de iure hoc ius competere i. proximis agnatis iuxta doct. Bar. in l. i. §. permittitur si de acqui. quotid. & filij. quam passim sequuntur Doc. ut tradit Clar. in §. emphyteusis q. 44. Gabr. de emphyte. conf. 72. Et hoc procederet dixerunt tam in feminis agnatis, quā in masculis Bern. conf. 97. & 99. lib. 1. Ruin. conf. 157. in 18. vol. 2. Roman. conf. 72. cū alij statim per modicum addentes cumulari ad eundem Rom. d. conf. 22. in hunc

117 l. i. §. permittitur si de acqui. quotid. & filij. quam passim sequuntur Doc. ut tradit Clar. in §. emphyteusis q. 44. Gabr. de emphyte. conf. 72. Et hoc procederet dixerunt tam in feminis agnatis, quā in masculis Bern. conf. 97. & 99. lib. 1. Ruin. conf. 157. in 18. vol. 2. Roman. conf. 72. cū alij statim per modicum addentes cumulari ad eundem Rom. d. conf. 22. in hunc

118 l. i. §. permittitur si de acqui. quotid. & filij. quam passim sequuntur Doc. ut tradit Clar. in §. emphyteusis q. 44. Gabr. de emphyte. conf. 72. Et hoc procederet dixerunt tam in feminis agnatis, quā in masculis Bern. conf. 97. & 99. lib. 1. Ruin. conf. 157. in 18. vol. 2. Roman. conf. 72. cū alij statim per modicum addentes cumulari ad eundem Rom. d. conf. 22. in hunc

119 l. i. §. permittitur si de acqui. quotid. & filij. quam passim sequuntur Doc. ut tradit Clar. in §. emphyteusis q. 44. Gabr. de emphyte. conf. 72. Et hoc procederet dixerunt tam in feminis agnatis, quā in masculis Bern. conf. 97. & 99. lib. 1. Ruin. conf. 157. in 18. vol. 2. Roman. conf. 72. cū alij statim per modicum addentes cumulari ad eundem Rom. d. conf. 22. in hunc

120 l. i. §. permittitur si de acqui. quotid. & filij. quam passim sequuntur Doc. ut tradit Clar. in §. emphyteusis q. 44. Gabr. de emphyte. conf. 72. Et hoc procederet dixerunt tam in feminis agnatis, quā in masculis Bern. conf. 97. & 99. lib. 1. Ruin. conf. 157. in 18. vol. 2. Roman. conf. 72. cū alij statim per modicum addentes cumulari ad eundem Rom. d. conf. 22. in hunc

121 l. i. §. permittitur si de acqui. quotid. & filij. quam passim sequuntur Doc. ut tradit Clar. in §. emphyteusis q. 44. Gabr. de emphyte. conf. 72. Et hoc procederet dixerunt tam in feminis agnatis, quā in masculis Bern. conf. 97. & 99. lib. 1. Ruin. conf. 157. in 18. vol. 2. Roman. conf. 72. cū alij statim per modicum addentes cumulari ad eundem Rom. d. conf. 22. in hunc

bantur ut latet per Bero. d. conf. 98. & 99. & solet tenere Rota prout tenuit in vna Bonon. coram D. Robulferio de anno 1583.

Non obstat quod renouatio debeat fieri cum eisdem patris cum quibus facta fuerat prior inuestitura. Quia placuit Dominijs responsio, quę afferebatur ex Bero. in d. conf. 99. ut scilicet hoc procedat quoad ipsa pacta ponenda in inuestitura renouata hæc enim debent esse conformia pactis positis in priori inuestitura, quia autem procedat quoad qualitatem personarum, quia non est necesse ut personę quibus fit renouatio sint eiusdem qualitatis, cuius erant vocatę in priorē inuestitura, & idco si masculi tantum vocentur, poterit nihilominus fieri renouatio feminis, pro ut supra dictum est.

Pariter dicebant Domini non obstat aliud fundamentum i quod fiebat per informantes super eo quod facta huiusmodi renouatione in duas sorores Ecclesia videbatur remanere in damno, cui magis expediret vni locare, ex quo abvno facilius potest ad ipsam Ecclesiā reuerti. Nam cum hoc beneficium habebant agnati iure, ut Ecclesia teneatur eis renouationem concedere, non eis auferendum esset propter aliquale damnum, quod ex inde Ecclesia sentiat, quę cogitur etiam si nolit huiusmodi renouationem facere secundum Doc. supra relatos. Pręterea nullum videtur saltem considerabile damnum Ecclesię huiusmodi adesse, cum natura Emphyteusis sit, ut possit ad plures filios, & de descendens inuestiti peruenire c. r. §. omnes filios si de sepul. fuerit. t. inter Doc. & agnat. ubi docet, quare multo magis poterit concedi a principio duobus, nam inter descendentes inuestiti est locus iuri accrescendi, inter ipsos autem inuestitos primo loco non est locus iuri accrescendi & in finita linea vnus ex inuestitis eius portio ad Ecclesiam reuertetur iuxta tradita per Clar. in §. emphyte. q. 39. Et licet Main. Fr. cc. in trad. de feud. lib. 2. q. 8. attenuauerit contra opinionem Assisid. licentiam i concessam vassallo vendendi feudum, non est interpretandam, ut vassallus possit vigore talis licentie feudum duobus vendere, quis non expediret Domino feudum diuisum ad ipsum reuerti. Attamen hæc opinio si vera est casui nostro non satis applicatur, quia loquitur de licentia alienandi feudum, quę cum sit dispensatio de bet cap. strictiore sensu cap. 1. in fin. de fil. p. s. b. i. o. i. in 6. Gl. in c. ordinarij in verbo dispensationis de off. ordin. in 6. Can. inde. postuisti & in c. ad aures. de reser. & venditio facie ea est ab homine a quo non potest induci diuisio feudi, in quo persona extranea nunquam intelligitur, nisi ex primatur cum in consuetudinibus i feudalibus id tantum sequeretur, quod expressum reperitur, in alijs vero ius commune Bas. in l. cum oportet num. 18. C. de bonis quę liberis, quem refert & sequitur Curt. in trad. feud. in l. par. q. 4. num. 2. nos autem versamur in beneficio iuris communis differentis hoc ius renouationis proximis agnatis, quod ius commune non potest facere diuisionem, ut admittit idem Frecc. ibidem sub nu. 2. & la tis dicitur ius cōmune facere diuisionem hoc calu, cum simpliciter vocet proximis agnatos, nam semper intelligitur pro virilibus portionibus d. l. 2. §. hæreditas de sus & legit. Consideranda etiam Domini contentione hanc cum Ecclesia non esse, sed inter ipsas sorores, quocūque etiam si vigore pacti res ad vnam tantum spectaret. Eccl. non eligente vtraq; admittenda est lo. Andreas ad Specul. de emphyte. §. nunc aliqua q. 77. laf. in l. 2. n. 288. C. de iure emphyte. Fin. in trad. primog. q. 17. op. 2. num. 11.

122 mentum i quod fiebat per informantes super eo quod facta huiusmodi renouatione in duas sorores Ecclesia videbatur remanere in damno, cui magis expediret vni locare, ex quo abvno facilius potest ad ipsam Ecclesiā reuerti. Nam cum hoc beneficium habebant agnati iure, ut Ecclesia teneatur eis renouationem concedere, non eis auferendum esset propter aliquale damnum, quod ex inde Ecclesia sentiat, quę cogitur etiam si nolit huiusmodi renouationem facere secundum Doc. supra relatos. Pręterea nullum videtur saltem considerabile damnum Ecclesię huiusmodi adesse, cum natura Emphyteusis sit, ut possit ad plures filios, & de descendens inuestiti peruenire c. r. §. omnes filios si de sepul. fuerit. t. inter Doc. & agnat. ubi docet, quare multo magis poterit concedi a principio duobus, nam inter descendentes inuestiti est locus iuri accrescendi, inter ipsos autem inuestitos primo loco non est locus iuri accrescendi & in finita linea vnus ex inuestitis eius portio ad Ecclesiam reuertetur iuxta tradita per Clar. in §. emphyte. q. 39. Et licet Main. Fr. cc. in trad. de feud. lib. 2. q. 8. attenuauerit contra opinionem Assisid. licentiam i concessam vassallo vendendi feudum, non est interpretandam, ut vassallus possit vigore talis licentie feudum duobus vendere, quis non expediret Domino feudum diuisum ad ipsum reuerti. Attamen hæc opinio si vera est casui nostro non satis applicatur, quia loquitur de licentia alienandi feudum, quę cum sit dispensatio de bet cap. strictiore sensu cap. 1. in fin. de fil. p. s. b. i. o. i. in 6. Gl. in c. ordinarij in verbo dispensationis de off. ordin. in 6. Can. inde. postuisti & in c. ad aures. de reser. & venditio facie ea est ab homine a quo non potest induci diuisio feudi, in quo persona extranea nunquam intelligitur, nisi ex primatur cum in consuetudinibus i feudalibus id tantum sequeretur, quod expressum reperitur, in alijs vero ius commune Bas. in l. cum oportet num. 18. C. de bonis quę liberis, quem refert & sequitur Curt. in trad. feud. in l. par. q. 4. num. 2. nos autem versamur in beneficio iuris communis differentis hoc ius renouationis proximis agnatis, quod ius commune non potest facere diuisionem, ut admittit idem Frecc. ibidem sub nu. 2. & la tis dicitur ius cōmune facere diuisionem hoc calu, cum simpliciter vocet proximis agnatos, nam semper intelligitur pro virilibus portionibus d. l. 2. §. hæreditas de sus & legit. Consideranda etiam Domini contentione hanc cum Ecclesia non esse, sed inter ipsas sorores, quocūque etiam si vigore pacti res ad vnam tantum spectaret. Eccl. non eligente vtraq; admittenda est lo. Andreas ad Specul. de emphyte. §. nunc aliqua q. 77. laf. in l. 2. n. 288. C. de iure emphyte. Fin. in trad. primog. q. 17. op. 2. num. 11.

Laus Deo, & Beatissime Virgini.

ARGV.

ARGVMENTVM.

ADEM quaestio in precedenti responso tractata examinatur nimirum, An alienatio feudi vel Emphyteusis facta in mortis articulo presumatur fraudulenta: Et agitur de feudo, quod secundum consuetudinem Mantuanam potest alienari Declaraturque quomodo procedat hec consuetudo.

S P M M A R I V M.

- B**ONA fideicommissio condicionali subiecta pendente conditione alienari possunt, sed puri fient a conditione alienatio resoluitur. Limitatur quando alienatio est facta ab ignorante ignoranti quatinus solum ad pretium agi potest num. 3.
Sublimitatur quando bona expresse prohibita fuerint alienari num. 4.
- Heres cui permessa est facultas alienandi inter viuos bona fideicommissi, non potest illa alienare in ultima voluntate, & idem est conuerso.
- Inclusio vnius est exclusio alterius.
- Concedens vnum censetur denegare alterum.
- Iuri accrescendi est locus quando emphyteusis, vel feudum est acquisitum per duos in solidum.
Item quando est acquisitum communi nomine, vel de pecunia communis num. 8.
Et an alterum eorum sufficiat num. 9.
- Feuda secundum consuetudinem Mantuanam alienari possunt in praedictum vocatorum etiam si extensio bona libera quae possent alienari num. 10.
Et procedit etiam in datione in solutum num. 10.
Limitatur in alienatione qua heres in ultima voluntate num. 11.
Quid autem si alienatio fieret in mortis articulo vide num. 12, 13, 28, 48, & per totum resp.
Et quando heres in fraudem vocatorum num. 29.
Et quid si heres ad saeuum vocatorum num. 30.
- Consuetudo attenditur in feudis.
- Alienatio facta in mortis articulo non praesumitur facta in fraudem vocatorum & sequens.
Præcipue vero quando est facta diu ante mortem num. 11.
Contrarium quod praesumatur fraudulenta num. 30, & per totum.
Præcipue quando concurrunt coniecturae seu praesumptiones num. 33.
Et quae praesumptiones sufficiant vide à huius 34. ad 44.
- Frans non praesumitur.
- Tellari quis potest in mortis articulo.
- Matrimonium in mortis articulo valet & predest ad legitimacionem filiorum.
Limitatur si sit factum in fraudem num. 25.
- Mortuus praesumitur memor salutis suae.
Sed vide num. 45. & 40.
- Haec impagnare non potest factum defuncti.
Limitatur pluribus modis 49, 50, 51, & 52.
- Feudi alienatione renouare possunt agnati etiam nullo relictum pretio.
- Alius qui aliqui valeret, & fieri posset, non valet si fiat in fraudem.
Et ibi inferitur ad plura.
- Licentia alienandi non obstat fideicommissi intelligenti quando alienatio fit bona fide.
- Vasallus insensare non potest in fraudem.
- Fraudibus est occurrendum.
- Frans praesumptionibus probatur.

Et quae praesumptiones sufficiant vide num. 34. cum multis seq. & num. 47. & 55.

30 Alius factus in mortis articulo an presumatur in fraudem & num. 32. & per totum resp.

31 Feudum in mortis articulo alienatum praesumitur alienatum in fraudem.
Et idem est in emphyteusi ibid.

33 Alienatio fraudulenta si sit facta ex causa onerosa non renouatur, nisi etiam emptor sit participes fraudis. Sed an habeat locum in feudo alienato num. 54.
Et quando pretium est modicum num. 55.

37 Consuetudo de casu ad casum non extenditur.

38 Feuda quae ex consuetudine Mantuana possunt alienari an possint fideicommissi supponi, & num. 56.

RESPONSVM XLV.

Adit Deus, & Beatissima Virgo.

NOBILIS Ludouicus Mundinus Mantuanus anno 1573. sibi heredes instituit Anselmum eius filium, & Ludouicum Iuniorum eius ex Alexandro filio praefuncto nepotem; Cui Ludouico quodcumque sine filijs decederet sub-

stituit dictum Anselmum, seu illius filios masculinos, conuersa tamen eidem Ludouico Iuniori non obstat dicto fideicommissio libera facultate testandi, ac expresse per testamentum disponendi de omnibus bonis et relictis in quascunque personas, in quas subli-
tuerit. Qui Ludouicus Senior quendam bona allodialia, & quaedam feudalia secundum usum Mantuae concessit habebat. Quo Ludouico mortuo dicti Anselmus, & Ludouicus Iunior inuestiti fuerunt de non nullis alijs bonis feudilibus cum clausula in solidum remittens. Cui ipsorum requirerentur quum & eorum heredum. Et cum mortui proximis esset dictus Ludouicus Iunior inter viuos titulo venditionis alienauit magnam partem sub qua continentur bona feudalia per ipsam, & Anselmum eius patrum communi nomine atque iura; & alia bona feudalia antiqua, atque alia allodialia, & dicto fideicommissio Ludouici Senioris subiecta. Posteaque sine filijs masculinis obijt, instituit sibi heredibus filijs dicti Anselmi eius posteribus.

Nunc Praefatus Mundinus viuis ex dictis paruelibus mortuis non nullis eius fratribus obiecta testose ab alijs viuis interdu recuperate omnia dicta bona alienata. Dubitatur an possit.

Et affirmatiue respondendum esse existimo.

Etenim si loquimur de bonis allodialibus dicto fideicommissio subiectis: certum est, quod haec recuperari possunt; quia per mortem dicti Ludouici Iunioris ab ipso filijs euenit casus fideicommissi ad fauorem dicti Praefati, & eius fratrum; & ideo venditari possunt ad quicumque heres simpliciter grauius: bona fideicommissio condicionali subiecta pendente conditione alienare possunt, purificata tamen conditione alienationis soluitur, & tunc ab ipso illa restitutio dominij bonorum alienatorum tranlit in fideicommissarium, quare bona vendicare potest l. sancimus §. cum autem C. ad trebel. l. fin. §. in autem sub conditione & ibid. glof. Bar. Paul. l. x. & in n. C. com. de leg. Peregr. de fideic. art. 40. num. 7.

Nec impediendo esse potest facultas concessa dicto Ludouico Iuniori per dictum Ludouicum Seniore in eius testamento.

Quia facultas illa est solum restituta ad potestatem testandi, & ideo non extenditur ad dispositionem inter viuos, tunc nec conuerso facultas disponendi inter vi-

uos, cōplectitur facultatem testandi. Bar. in conf. 76. lib. 1. Peregr. de fideicommissis. artic. 40. nu. 62. ubi de communi.

- 3 Sola autē difficultas esset quādo nō probaretur. scilicet fideicommissi vel in venditore, vel in emptore, quā tunc dubium esset an ad bona agi possit, vel solum ad praeiudicium, quod adhuc extat in manibus emptoris iuxta l. fin. §. fin. de le. 2. sed scientia probata cessat dispositio d.l. fin. §. fin. ut ibi habetur, & ponit Rota decil. 49. p. 2. nouiss. f. & Petr. de fideic. q. 3. num. 37. & 41. quae scientia pluribus modis probatur, ut per Bar. & alios in l. qui Romae §. duo fratres de verb. oblig. Soc. lun. conf. 116. lib. 1. Petr. q. 3. Hond. conf. 33. lib. 1. Baiz. decil. 96. Peregr. de fideic. art. 52. cum fin.

- Quando autem dicta scientia non probaretur. tunc quia dispositio t. d.l. fin. §. fin. non habet locum quādo in testamento prohibita est alienatio bonorum, secundum veriorē, & communiorē opinionem ut per Rot. decil. 49. p. 2. nouiss. propterea videndum esset, an ex illa permissione testanti nascatur prohibitio disponendi inter vivos ex regula quod inclusio t. vnus est exclusio alterius. cum praeior ff. de iudic. c. nonne de praesumpt. & l. tribus §. fin. ff. de test. milit. & quod concedens t. vnus ex duobus censetur denegare alterum Curt. conf. 42. numer. 27. verū vltimo respondeo Rot. conf. 67. lib. 3. B. c. conf. 55. sub numer. 11. lib. 1. Surd. conf. 373. num. 81. Sed ut dictum est cessaret omnis campus disputationis probata scientia fideicommissi qui in facto mihi supponitur.

Nec isto casu censendum esset de consuetudine Mantuana permittere alienationem bonorum, quia illa pro credit in bonis feudalibus, non in allodialibus fideicommissis subiacet.

Et ita respectu horum bonorum tota difficultas stat in probanda scientia fideicommissi.

- Quō verō ad bona feudalīa fideicommissio non subiacet, sed per dictum Anselmum nomine etiam dicti Ludouici iunioris acquisita, quae consistunt in petia terreb. beulcarum 155. pariter per dictum Ludouicum alienata. Dicendum itidem esse hoc reuocari posse. Certum est enim, quod filij dicti Anselmi ex vi inuestiturae sunt vocati ad haec bona finita linea praedicti Ludouici iunioris, quia illarū inuestitura accepta fuit per dictos Anselmum & Ludouicum iuniorem in solidum pro se, & eorum haeredibus in solidum, quo casu extincta vna linea succedit alia per ius accrescendi, seu potius non decrescendi. Bar. Alex. & alij in l. si mihi & titio ff. de verb. oblig. Anch. conf. 245. Soc. conf. 50. lib. 1. Dec. conf. 326. num. 1. Paris. conf. 13. num. 9. lib. 1. Decian. conf. 73. lib. 2. Corbul. de iur. emph. tit. de caus. priuat. ob lineam finitam num. 86. Aldobr. conf. 68. Schrader. de feud. p. 7. c. 1. Quod maxime t. dicendum esset, si dicta bona feudalīa acquisita fuissent nomine communi, vel de pecunijs communibus nam tunc ex hoc alio etiam locus esset iuri accrescendi. c. vnic. in fine de benef. frat. in vrb. feud. & ibi Bal. l. fern. Afflic. Petr. de Rauē. & alij omnes l. fern. in c. 1. §. praeterea in fin. de capitul. Contr. Soc. conf. 66. num. 13. verū secunda ratio lib. 3. Boer. decil. 114. num. 3. Bursi. conf. 112. num. 2.

- 9 Et quamuis Cuiac. lib. feud. tit. 1. §. & quia sili-man. de feud. nu. 199. & Jacob. de Andiz. in vrb. feud. p. 1. c. 37. verū item succedunt collaterales, velint hoc procedere, quando haec duo simul concurrunt. videlicet quod acquisitio fit ad nomen communi, & de pecunijs communibus. Attamen alterum horum sufficere colligitur ex d. c. vnic. loquente per alternatiam, vel, & sic legendum esse magis communiter voluit Scrib. ut ibid. glof. Bal. l. fern. Prep. Afflic. Petr. de Rauē. & Balzaran. Zaf. in epitom. feud. p. 8. nu. 25. & 26. Franc.

Sonsbec. de feud. p. 9. in 3. fallent. subn. 83. Ioan. Thom. Maria. de feud. tit. 12. de feud. fratern. n. 14. in 4. fallētia Gabr. Haneton. de iure feud. c. 7. lib. 2. Bernard. Vuermaser. lib. 1. obfetur. tit. 5. r. obfer. 3. Henric. Rosenthal. in Synop. feudali. c. 7. conclus. 126. Et in praesenti casu cessat difficultas, cum concessio sit facta pro haeredibus in solidum, quo casu locus est iuri non accrescendi ut dictum est.

- Sola autem difficultas reducitur ad consuetudinem Mantuanam, secundum quam t. bona feudalīa inter viuos alienari possunt in praedictum posterorum seu aliorum vocatorum ad feudum, nam intelliguntur ab initio concessa & accepta sub hac conditione Dec. conf. 586. num. 1. in fin. & in eodem casu Paris. conf. 13. num. 27. 31. & 32. lib. 1. qui ambo testantur hanc esse consuetudinem inueteratam, & notoriam, quae propterea non eget aliqua probatione, quae Dec. num. 7. & Paris. num. 38. cum seq. in quinquē talē consuetudinem habere locum & in dationem in solidum Gozad. & ipse in eodem casu conf. 90. num. 9. & 11. Curt. lun. conf. 26. n. 7. & conf. 171. num. 1. & per totum. Gabr. conf. 81. nu. 1. & 27. lib. 2. vrb. qui multos alios cumulat conf. 40. nu. 1. conf. 49. num. 62. & conf. 165. num. 7. Menoch. conf. 226. num. 1. qui in eadem causa consuliuit cum Burs. d. conf. 165. Surd. conf. 382. in prin. & num. 22. D. meus Cesar Mancn. conf. 11. num. 25. & Bardellon. conf. 93. num. 64. & c.

- 11 Et in feudis t. attenditur consuetudo, quia feuda potius in consuetudine, quam in iure sunt fundata ut in his terminis scribunt Dec. d. conf. 586. num. 3. Paris. conf. 90. sē d. conf. 13. num. 20. cum multis seq. Goz. d. conf. 90. nu. 9. Curt. lun. conf. 26. num. 3. & 7. d. conf. 171. Surd. conf. 105. n. 14. & latius d. conf. 382. num. 1. & seq.

- Nec obesse videtur, quod alienatio facta fuerit in articulo mortis. Tum quia hoc in facto subsistere nō videtur eo quia per multos menses ante mortem alienatio facta fuit, vnde presumi t. non videtur dolus & fraus. Paris. d. conf. 13. nu. 7. lib. 1. Burs. d. conf. 40. num. 64. qui concludit, quod oportet constare alienationem tempore contractus fuisse infirmam infirmata mortali ex iudicio medicorum, & ex ea infirmitate obijce.

- 13 Tū & quia alienatio facta t. in articulo mortis subsistere videtur, eo quia alienans non videtur uti fraude, sed potius, cum habeat facultatem alienandi vigore consuetudinis, dicitur uti iure suo l. nec o. damnus l. nihil dolo & l. nullus videtur ff. de reg. iur. Der. d. conf. 586. num. 1. & 12. Paris. d. conf. 13. numer. 59. Sanchez. de matrim. lib. 7. disp. 105. numer. 10. Burs. conf. 265. num. 1.

- 14 Et in dubio t. non praesumitur fraus. l. merito ff. pro soc. l. quoties. §. i. ff. de probat. & l. sed si maritus. §. fin. ff. qui, & à quibus Paris. d. conf. 13. numer. 57. Burs. conf. 40. num. 63. & d. conf. 165. nu. 1. Menoch. d. conf. 226. num. 53. & 55. maxime contra sanguine coniunctionem Menoch. d. loco. num. 62.

- Nec ex eo, quod quis sit in extremis, oritur presumptio fraudis. Vnde & in extremis laborans postea dona re. l. Sciz. §. cum pater ff. de donat. caus. mort. Quirini. & testari, quod est plus quam contrahere de particula ribus bonis nam tunc de vniuerso patrimonio disponitur l. 1. & ibi glof. ff. de test. l. si pater §. quidam ff. de fideic. liber. l. Pamphila. §. propositum ff. de leg. 2. l. Sanū C. de trans. l. senium C. qui test. facer. pos. c. nos quidem & c. Raynuius de testam. Paris. d. conf. 13. numer. 66.

- Sic etiam assumens habitum religionis non videtur illud assumere animo fraudandi substitutum, sed zelo animae suae. Paris. d. loco. num. 67.

- 16 Et matrimonium contractum in articulo mortis valet, &

let, & proleſt ad legitimacionem filiorum. Alex. in l. si quis poſthumus ff. de liber. & poſth. cum alijs multis cumulatim per Sanchez. de matr. lib. 7. diſp. 105. per totam vbi de receptiſſima opinione Burſ. d. conf. 40. nu. 71. Quinimo ex adu factio in articulo mortis maior videtur oriri preſumptio bonitatis, quam fraudis, quia tunc moriens ꝑ videtur potiſſime habere ratione ſuæ ſalutis l. fin. C. ad leg. iul. reſcript. Burſ. conf. 65. lub num 4. Maximè ſi fit confeſſus peccata, & aſumpſerit Eucharistiā Fel. in c. repellatur extra de accus. Paris. conf. 13. num. 67. Menoch. d. conf. 226. num. 65. Preſcriptum verò quando adus eſt factus publicè, & Palam l. si qui in bonis vbi Bar. ff. de acq. hæred. Paris. d. conf. 13. num. 60. Burſ. d. conf. 40. num. 66. Et cum iuramento quod excludit ſuſpitionē fraudis, Paris. d. loco num. 61. Et ex cauſa oneroſa. Paris. ibid. num. 62.

Er quando etiam alienatio facta fuiſſet animo fraudandi, hoc non videtur obſeſſe, quia ſemper intrat d. ratio, quò illi viſus eſt iure ſuo, ſicut contingit in debito, qui poteſt renuciare hereditatem in fraudem creditorum, quia vitur iure ſuo. qui autem §. 1. ff. que in fraud. cred. & deducit Sanchez. d. diſp. 105. num. 10. Dec. d. conf. 586. nu. 12. Et diu non vagando ꝑ in præciſis terminis alienationis facti factæ in articulo mortis vigore conſuetudinis Mantuanæ, quò valeat & non præſumitur facta in fraudem plenè reſpondit Paris. d. conf. 13. a num. 57. ad 78. lib. 1. Dec. d. cōf. 586. num. 11. & 12. Burſ. d. conf. 40. a num. 62. ad fin. Et quando vltra articulum mortis allegarentur aliæ præſumptiones illæ videtur elidit ex conſideratis per Burſ. d. conf. 165. a num. 4. ad 12.

Er quicquid ſit in cæteris caſibus. In præſenti ſalutè caſu hoc videtur abſolutum, cò quia dicti Franciſcus, & eius fratres inſtituti ſunt hæredes à dicto Ludouico Iuniorè, Vnde ꝑ eius factum improbare nequeunt. l. cū à matre C. de rei vendic. ex qua perſona ſi de reg. iur. nam hæres conſentit vna, & eadem perſona cum dicto §. 1. Auth. de iure iur. à morient. præſtit.

Cæterū hi nō obſtanteſſe contrariū in præſenti facti ſpecie obſcudendū eſſe exiſtimo. videlicet dictam alienationē inuialidā eſſe & ob id dictos Franciſcū, & fratres reuocare poſſe bona alienata et nullo reſtituto prætorij ſi quod per emptorem ſolutum fuiſſet. Eſt enim recepta conſuſio ꝑ agnatos ad feudum vocatos poſſe reuocare alienationē ſeudi etiam nullo reſtituto prætorio. c. 1. §. Titius ſi de feudo defuncti contentio ſit int. dom. & agn. vaſall. Dec. conf. 586. in princ. cum alijs multis citatis per Surd. conf. 382. nu. 38. & alios infra citandos. Iſtudq; de iure communi non habet diſſicultatem.

Vis autem ſtat in conſuetudine Mantuanæ, quæ permittit alienationem feudaliū.

Verum hanc conſuetudinem in præſenti caſu locum non habere dicitur ex infraſcriptis.

Primo quia ſicut illa conſuetudo ꝑ non habet locum in alienatione quæ ſeriet per viā vltimę voluntatis Cur. lun. d. conf. 171. in fin. vt optime, & latè probat Gabr. d. cōf. 87. n. 27. ad n. 71. lib. 2. Surd. d. cōf. 382. n. 43. verſ. Reſpondeo tertio loco. & nu. 66. qui n. 8. attelleſtur nō ſemel, ſed pluries & pluries Mantuæ ita fuiſſe iudicatū contra opinionem Burſ. idem Surd. conf. 577. numer. 1. qui pariter attelleſtur ita fuiſſe iudicatum ꝑ quicquid in contrarium videantur inclinariſſe Gozad. d. conf. 90. & nonnulli alij relati per Surd. d. conf. 382. num. 7. & D. M. Cæſar Manent. d. conf. 41.)

Ita nec habet ꝑ locum in alienatione quæ ſit inter vi uos ab eo qui eſt conſtitutus in mortis periculo nam eadē rationes prohibitionis militanti, cò quia ceſſare tunc videtur ratio commercij. Et quia vaſallus non videtur

à ſe abdicare feudum in vita, ſed ſolū illud auferre ꝑ ad quos eſſet peruenturum. Et quia tunc illud alienare creditur, eo quò d. de illo non poteſt per viam vltimę voluntatis diſponere, & ita in puncto, quòd tunc conſuetudo Mantuanæ non habet locum in alienatione facta in mortis articulo Cur. lun. d. conf. 26. numer. 10. Gabr. d. conf. 81. a num. 71. ad 78. Menoch. d. conf. 226. num. 38. & 44.

Secundo quando admitteretur dictam conſuetudinem habere locum etiam ꝑ in alienatione facta à conſtituto in vitæ periculo. Saltem tamen non procederet, quando, ꝑ alienatio ſeriet in fraudem vocatorum ad feudum vt in ſpecie huius conſuetudinis ſcribunt Cur. lun. d. conf. 26. numer. 9. Gabr. d. conf. 81. in ꝑ. dubit. num. 79. Burſ. late d. conf. 165. num. 13. & num. 34. verſ. Pritum. Menoch. late d. conf. 226. per totam ptimam dubitationem Surd. d. conf. 382. num. 44. verſ. Quarto reſpondeo & conf. 384. num. 63. vbi ex multis confirmat. Et facit conſ. Hond. §. 1. lib. 1.

Et facit etiam ratio, nam adus ꝑ qui aliqui valeat, & fieri poſſet, non valet tamen, quando ſit in fraudem Camerar. in c. Imperialem in prin. in verſ. in tex. ibi ſub colore inueſtituræ de prohib. feud. alien. per frider. Menoch. d. conf. 226. n. 36. Hond. conf. 32. lib. 2. Sic rogatus reſtituere quicquid ſupereſſet, quibus alienare poſſet auth. contra C. ad trebel. in fraudem tamē alienare nequit l. citius ff. ad trebel. Hond. d. conf. 32. lib. 2.

Et matrimonium ꝑ contrarium in fraudem ſubſtituti quando de ea verè conſtat non valet in præiudicium eiufdem ſubſtituti, & ſi in fe valeat Sanchez. de matr. lib. 7. diſp. 105. n. 9. qui de magis communi teſtatur & ſi ipſe cōtrariū deſignat Hond. d. conf. 32. ſi c. ꝑ proſeſſio in articulo mortis emiſſi in fraudē ſubſtituti nō excludit ſubſtitutū. Ab. Dec. & alij in c. in præſentia de probat. Et emancipatio filij quamvis fieri poſſit ꝑ tamen ſtat in fraudem non ſubſtituti Hond. d. conf. 32. lib. 2. latè diſcurrit. Et licentia ꝑ alienandi data à teſſatore non obſtante fideicommiſſo intelligitur quando bona fide ſit alienatio, & non animo interuenticus fideicommiſſum. Paul. Alex. & alij in d. l. citius Ruin. conf. 112. lib. 2. & conf. 163. lib. 3. Mend. conf. 226. n. 27. Surd. d. conf. 384. num. 63. & propius interminis noſtris habetur de ꝑ vaſallo, qui in fraudem ſubſtituti non poteſt, quamvis aliquoquin poſſit vt eſt tex. in c. 7. §. ſed etiam res per quos ſtat inueſt. & ibi gloſ. Iſtern. Aluar. & Aſſi. & in c. 7. beneficium tit. de feud. defunct. ſit contentio inter domin. & agnatos vaſall. Cam. et. in d. c. Imperialem Menoch. d. conf. 226. numer. 31. & 36. Qui Menoch. per totam ptimam dubitationem hanc conſuſionem noſtram multis ſim. comprobatur & facit regula generalis, quod fraudibus, ꝑ & dolis nō eſt ſteuenda. vi. ſed illis ſemper eſt obuiandū l. in fundo ff. de rei vendic. l. ex quo mulier ff. rer. amot. l. ſulpitius ff. de donat. int. vir. & vx. l. cum ratio §. fraudis ff. de iur. ſic. cum ſim.

Et conſert optime tex. in l. filiz meæ ff. ſol. matr. in l. ſi filia ff. de repud. & in c. a. de renunc. in 6. Et in mate ria feudali & gregius tex. in verbis in c. 1. in neceſſitate qualiter olim poterat feud. alien. At hæc alienatio ſuit facta in fraudem ego &c.

Quod fuerit facta in fraudem probatur ꝑ diuerſis cōiecturis, ſeu præſumptionibus quæ in hac materia difficilis probatioſis attēditur vt in his terminis deducit Burſ. d. conf. 165. n. 26. & 27. ac num. 39. Menoch. d. conf. 226. num. 4. & ſeq. Rota decif. 244. num. 3. p. 2. nouiſ. Surt. d. conf. 382. num. 45. Becc. conf. 52. num. 47. libr. 1. qui dicit duas præſumptiones ſufficere & Hond. conf. 32. num. 14. lib. 1.

Prima eſt nam dictus Ludouicus ꝑ iunior tempore alienationis

alienationis morbo ethico laborabat, ut eius salus esset desperata; hinc enim nascitur maxima suspicio fraudi in damnationem eorum, qui erant successuri in feudo gloss. in d. c. 1. §. sed etiam res in verbo in fraudem per quos sit innot. quam gloss. sequitur ibi Item. Aff. Bal. Aluar. & alij.

- 31 Er quamvis maxima sit contentio inter Scrib. an sufficiat solum periculum mortis ad presumendam fraudem in alienante, vel alia requirantur presumptio nes & Burl. d. conf. 40. num. 70. dicat magis communis opinionem esse, quod solum timor mortis non sufficiat idem Burl. conf. 105. num. 4. cuius contrarium late co- probat Hond. d. conf. 72. ibi.

- 32 Attamen quicquid sit in alijs casibus; In t vasallo alienante videtur receptissimum, nimirum, quod si in eo statum constituitur in quo vel per morbum, vel alia ratione non possit habere filios, & alienet feudum; alienatio videatur in fraudem fidei gloss. in d. c. 1. §. sed etiam res, copiose Menoch. qui ex multis confirmat d. conf. 124. num. 70. vers. Primo coniectura cum multis seq. Surd. d. conf. 382. num. 46. & 51. cum seq. late quoq; conf. 384. num. 56. Gabr. d. conf. 81. num. 71. cum seq. & num. 79.

Et facit a simili, nam emphyteuta quando est breui mortuus, ut quia senex, vel aliter in periculo vite co- stitutus emphyteutium ad quoscumq. heredes non tran- sitorius alienare non potest, & dominus re quiritus po- test non prestare consensum, quia alienatio presumatur fraudulenta. Bero in c. potuit in prin. & num. 125. de lo- cat. & cond. Grat. conf. 110. lib. 1. Corbul. de iur. em- phy. tit. de caus. prin. ob alien. irreq. dom. facta ampl. 14. Rota. dec. 244. in prin. p. 2. nouiss. Ergo idem erit in feudo, quia argumentum valet de vno ad aliud.

- 33 Præterea t generaliter loquendo an adus gestus in mortis articulo ab eo, qui (sane mentis est, presumatur in fraudem factus distinguendus est. Nam aut adus ille ten- dit in præiudicium alicuius habentis ius probabile ad re- Aut non? Si non, quia nullus habeat ius ad rem, & domi- nus poterat de re disponere per quamlibet speciem a- dus tam inter vivos, quam causa mortis, & tunc non pre- sumitur in fraudem factus, quod; procedit id, quod dicitur infirmum posse donare, testari, & contrahere. & ita declarat Menoch. d. conf. 226. num. 89. Gabr. d. conf. 81. num. 73. & 74. Hond. d. conf. 22. lib. 1.

Si vero adus tendat in præiudicium habentis ius ad re- & tunc aut adus ille principaliter tendit ad alium finem licitum & utilem ipsi facienti, & præiudicium al- terius venit in consequentiam illius adus liciti, & tunc ex hoc solo, quod sit in articulo mortis non presumitur fraudulenter: verbi gratia si matrimonium in mortis articulo sit contra dūm ad legitimacionem prolis, nam quia matrimonium eo casu principaliter tendit ad legi- timacionem prolis, & est adus etiam in articulo mortis li- citus & pius, ut omnes tenent. Sanchez. de matr. lib. 7. disp. 107. in prin. & est utilis facienti & eius filijs es pro- pter non attenditur præiudicium substituti, qui aliequi succedisset. si legitimacio facta non fuisset, seque- dum veriorē. & communiori sententiam de quod testatur Sanchez. di. 2. disp. 105. in 2. & 3. questio Menoch. lib. 4. presump. 81. num. 28. Mantie. de consuet. lib. 1. tit. 2. quicquid aliter dicat ipse Me- noch. d. conf. 226. num. 87. Si autem adus principaliter tendat ad priuationem habentis ius ad rem & sit super re cuius causa fraudis presumatur ut est quando aliena- tur feudum debitum alicui post mortem vasalli, si is de- cessit sine filijs, & tunc alienatio presumitur fraudulen- ta, & hoc modo procedit id, quod vasallus carens prole subsecutans presumptionem infraudare infraudem alium ad quem feudum post eius mortem obveniret esse. Sic.

Lib. II.

q; etiam procedit i. filij meæ ff. fol. matr. & i. filia ff. de diuor. Et declarat Menoch. d. conf. 226. num. 87. Sanchez. d. disp. 107. num. 8. Gabr. conf. 74. num. 4. lib. 1. Hond. d. conf. 72. lib. 1.

Probatq; etiam rex. in c. 2. de renunt. in 6. ex quo col- ligitur renunciationem in mortis articulo presumi ta- dam in fraudem habentis ius ad rem vigore expectati- onis. Nec est verum quod 1. tex. fit specialis ut dicit San- chez. nam ratio est generalis & applicatur in casu cu- iuslibet proximi mortis. Sicut etiam non ob. ff. quod 1. is tex. & d. 1. filij loquuntur in sano faciente adu propter grauem infirmitatem in sano faciente a fortio- ri intrat, nam si adus qui fit ab alio presumitur fieri infraudem, quando fit in tempore quo alius est infir- mus, ius probabiliter est alteri de proximo deferendum. Ergo fortius presumitur debet, quando fit immediate ab ipso infirmo, & adus tendit ad alienacionem; Cessare autem hæc presumptio quando appareret, quod is alie- nasset ex causa necessaria, & non voluntaria, nam tunc ne- cessitas excluderet dolum & in his terminis loquitur Dec. d. cōf. 386. num. 12. Goz. d. conf. 70. num. 15.

At in proposito tractatur de alienatione feudi quod erat debitum dictis adoribus post mortem dicti Ludo- uici iunioris, & alienatio facta fuit absq; vlla necessita- te. Ergo presumitur facta in fraudem dictorum fratru, ne bona illa haberent & ita in terminis volunt Grat. conf. 120. in primo dubio lib. 1. Cur. lun. conf. 226. num. 9. Gabr. d. conf. 81. num. 14. & 15. Becc. d. conf. 52. numer. 63. cū seq. Menoch. d. cōf. 226. Surd. d. conf. 382. & 384.

Vt rursus quando etiam fraudis non probaretur ex so- la presumptione alienacionis factæ ab eo, qui erat consti- tutus in i. firmitate mortali, conueniunt; tamen omnes quod si illa alijs presumptionibus fit coniuncta sufficiat Burl. d. conf. 105. num. 24. cum alijs supra citatis.

At in præsentis casu multæ aliæ presumptiones ex- tant, licet &c.

- 35 Secunda est igitur presumptio t quia alienatio fa- cta fuit sine vlla necessitate, cum dilatio ad soluendum concessa fuerit per 10. annos; hinc enim aperte colligi- tur alienacionem factam fuisse, ne dicti consobrinii di- ctam curiam haberent. Gabr. conf. 81. numer. 23. lib. 2. Burl. d. conf. 105. num. 26. qui considerat hanc insolita- dilationem: m. preletium quando est dilata in tempus, quo- verisimiliter alienans non est victurus Menoch. d. conf. 226. num. 106. & num. 116.

- 36 Confirmatur hæc presumptio, nam alienatio t facta sine vlla causa de re ad alium peruentura post mortem alienantis presumitur facta in fraudem l. in fin. ff. de litig. Surd. d. conf. 382. num. 57.

Nec obest, quod ipsi consobrinii vti hæredes instituti à dicto Ludouico iuniore habituri erant prærium; Et ideo alienatio non possit dici in eorum fraudem facta, sed potius in eorum utilitatem ex eo quia dictus Ludo- uicus existimauerit magis conducurum esse eius hære- dibus habere prærium, quam bona subiecta feudis, & varijs oneribus.

Etiam totum oppositum pro firmo in facto, suppo- nitur, videlicet, quod longe satis dictis consobrinis ex- pediat habere bona, quam prærium. Tum ratione maio- ris valoris bonorum. Tum etiam ratione qualitatis, eorūde- bonorum. Et si d. Ludo. motus fuisset hac ratione maioris utilitatis, distrahentes bona dum ipse potuisset in eius- dem sentire hanc maiorem utilitatem, & non expectas- set tempus proximum mortis, quare dicendum est eum hoc fecisse, ne illi haberent hæc bona maxime concu- rentibus alijs præiudiciosis Gabr. d. conf. 81. lib. nu- 22. lib. 2.

Facit etiam nā d. Ludouicus habebat alia bona libera, quæ alienare potuisset, & que deinde reliquit trans. Et

X

Et

Et quamvis ¶ Burf. d. conf. 40. num. 5. verſ. At tamen dicar hanc conſuetudinem habere locum etiam quando alias extant bona libera ſequitur Bardellon. conf. 97. Negari tamen nequit quin aliqua ſuſpicio hinc iurget, maxime cum alia bona libera varijs oneribus fuerint ſuppoſita. Et facta fuerit legitimatio filie, que multum abhorret.

¶ Tertia eſt præſumptio ¶ naſcens ex odio, quod dictus Ludouicus Iunior perſequebatur dictos eius conſobrinos; Hinc enim maxima præſumptio fraudis reſultat Gabr. d. conf. 81. num. 15. in fin. lib. 2. qui ait quod quando hæc præſumptio concurret cum illa quod alienatio fit facta a conſtituto in periculo mortis euidenter conſtat de fraude. Burf. d. conf. 165. n. 25. & 40. Menoch. d. conf. 226. a. num. 95. ad 106. Sord. d. conf. 382. nu. 59.

¶ Quarta quia alienatio ¶ facta fuit in valde amicum dicti Ludouici Iunioris Burf. d. conf. 165. num. 30. Menoch. h. d. conf. 226. num. 89. latè Becc. d. conf. 52. n. 55. Sord. d. conf. 382. num. 61. verſ. Sexto adduci.

¶ Quinta eſt nam dictus Ludouicus ¶ ſæpe minatus eſt ſe nolle dictos eius conſobrinos habere dicta bona quæ eſt vrgentiſſima præſumptio Gabr. d. conf. 81. nu. 15. 12. Menoch. lib. 4. præſump. 81. in fin. Mancic. de cõ. ic. d. lib. 11. tit. 13. ſub num. 5.

¶ Sexta quia alienatio ¶ facta fuit pro pretio villi, & cum maxima leſione habita ratione veri valoris bonorum & dilatoris ſolucionis prætiy Burf. d. conf. 165. num. 28.

¶ Septima quia dictus Ludouicus alienauit ¶ maximam partem eius bonorum in ſpecie Burf. d. conf. 165. num. 27. Menoch. d. conf. 226. nu. 11. 12. & ſeq. Sord. d. cõf. 382. num. 58. Becc. d. conf. 52. num. 54. qui ait hanc præſumptionem etiam procedere quando meliora fuerunt alienata.

¶ Octaua quia etiam ¶ in articulo mortis deſponſauit concubinam, vt filiam legitimeret, ¶ quæ tamen vt ſuperius fuit dictum ex hoc loco non præſumitur fraus ſecundum veriorum opinionem; Negari tamen nequit quin hæc iuncta alienationi bonorum feudaliū maximam redolere ſuſpicionem, quod dictus Ludouicus ſtudu erit priuilegiū agnatorum, quod ab ipſe potuit.

¶ Nonā nam fraus ¶ præſumitur, quādo ex actu, quem quis facit, nullum reportare debet commodum ex cõmulatis per Menoch. d. conf. 226. num. 12. ¶ At ſtante dicta dilatare tam longa dictus Ludouicus nullum commodum erat reportaturus quia verifimiliter ante id tempus erat moriturus. Ergo &c.

¶ Decima quādo hæc ¶ præſumptiones vt ſingule nō ſufficienter, coniunctæ tamen ſufficere debent ſicut ceum et eaſ coniungi poſſe Becc. d. conf. 52. n. 84. Menoch. Sord. & alij ſupra citati præcipuè veto corā illiſtriſſimo Senatu Manuq̃ qui ſola veritate in ſpectu iudicis debet ex trad. per Becc. d. conf. 52. num. 40.

¶ Hiſ ita ſtantiſ ſub non obſtante adductis in oppoſitum Et primo non obſtat conſuetudo Maſtiana ¶ permiſſe alienationem feudaliū. Tum quia illa non habet locum in alienatione facta prope mortem; Tum ¶ quia locum non habet in alienatione fraudulenta vt ſuperius fuit dictum.

¶ Non obſtat, quod alienatio facta fuerit ¶ per nonnullos meſes ante mortem; Quia ¶ per eaſ quod eo tempore erat infirmus infirmitate & lethaliſ ſita ¶ non poterat eo paſcere, id quod ſolum attenditur ¶ vt colligitur ex d. c. 2. de renunc. in 6. & ex trad. per Burf. d. conf. 40. & Burf. d. conf. 382. & 384.

¶ Non obſtat quod ¶ fraus non præſumatur. Quia non procedit ſtantiſ coniecturis Menoch. d. conf. 226. nu. 21. cum alijs ſupra adductis.

¶ Non obſtat, quod ſtante dicta conſuetudine aliena

etiam in articulo mortis videtur alienare pro iure ſuo, & non animo fraudantis. Cum enim conſuetudo non comprehendat actum vitij voluntatis; nec tunc fraudulenta alienationes caproper alienas in victimæ ſpiritu non poſſet ſe defendere ſub chypeo conſuetudinis, allegando, quod alienat pro iure ſuo; ¶ quia tunc alienatio præſumitur fraudulenta & ſic non poſſet dici licita pro iure alienantis ſiue ius conſideretur de iure communi, quod abſolute denegat facultatem alienandi ſiue conſideretur vigore conſuetudinis, quæ non habet locum in alienatione hoc tẽpore facta ita Gabr. d. conf. 81. nu. 85. & probatur ex trad. deductis. Hoc præcipuè procedit quando vitra inſtrumentum mortalem aliq̃ concurreunt coniecturæ fraudem redolentes, quia tunc non dicitur competere aliquid ius alienandi etiam vigore conſuetudinis vt ſupra fuit dictum.

¶ Non obſtat, quod ex actu ¶ facto in articulo mortis maior inſurgat præſumptio bonitatis. Quia oppoſit eſt verius quando actus eodit in præiudicium habitus ius ad rem & ſit fine vlla neceſſitate; maxime verò quando aliq̃ concurrunt præſumptiones vt ſupra latè ſunt deductum & trad. Burf. Menoch. Gabr. Sord. Hód. & alij ſupra citati, qui etiam cum Sal. in auth. ſiducitar C. de teſtām. inquirunt quod nō omnis mortem præſumitur S. Ioannes Baptiſta, & quod attenduntur præſumptiones.

¶ Et vitra citatos trad. etiam Menoch. conf. 39. nu. 44. cum alijs ſeq. ac num. 68. qui ex multis demonſtrat maiorem oriri præſumptionem fraudis ex actu facto in morte, quam in vita.

¶ Non obſtat Sacramentum ¶ penitentis, & Euchariſtiæ. Quia probata ¶ mala qualitate perſonæ alienantis hæc non attenduntur cum mali homines etiam confeſſi hæc faciunt Gabr. d. conf. 81. num. 8. lib. 2. Burf. d. cõf. 265. num. 41. & 42. Menoch. d. conf. 226. num. 126. qui inquit, quod ad alterius præiudicium mortem non præſumitur memor latoris ætate. Et nu. 129. inquit, quod quando extat præſumptio fraudis tunc ceſſat præſumptio bonitatis in articulo mortis.

¶ Ex prædictis ceſſant ea quæ dicta ſunt videlicet quod actus ¶ ſit factus publicè & palam & cum iuramento & ex causa oeroris; ex quibus non præſumitur fraus Hæc enim procedunt in ſimplicibus terminis, ſecus ſi per coniecturas, & præſumptiones conſtet de fraude.

¶ Et quando actus factus eſt ab ægotante ¶ letaliter ſine vlla cauſa, & ſine vlla neceſſitate, & dilatio in ſolita interuenit, concurrenq̃ odium, & villi prætiy res ſunt dicta illa, emptorq̃ eſt conſanguineus, vel valde amicus; ¶ his enim concurrentibus euidenter de fraude conſtat; ¶ præter ex ſupra deductis & trad. Becc. d. conf. 52. n. 109. & ſeq. qui ait quod quādo principalis cõtractus eſt fraudulenter, ¶ præter iuramentum & alie cauſule pro ſoluenda fraude videtur appoſitè & quanto magis inſtrumentum eſt cautelarum tanto magis eſt ſuſpectum.

¶ Non etiam obſtat quod ¶ actus factus animo fraudis ¶ valeat, quando ille actus ¶ permiſſus. Nullus enim ¶ reperitur, quod actus ¶ permiſſus ¶ cum fraude; ¶ quia ¶ his ¶ permiſſus debitor reanotatio in fraudem creditoris; ¶ illud tamen non dicitur ¶ in fraudem ¶ propter ¶ quia tradatur de ſola reproductione, & ſic de bon acquisitione, quæ non dicitur tendere in fraudem, ſine verò ¶ quando debitor ¶ acquiſitam ſibi habet; & illud ¶ vellet diſtallere in fraudem, ¶ non tunc ¶ vere alienatio ¶ tendentes in fraudem ſtante acquisitione iam facta; ¶ illa ¶ non ¶ permiſſus.

¶ Non obſtat ¶ authoritates ¶ in contrarium adductæ. Tum ¶ quia contra Dec. Parif. & Cor. ad. ſunt iudicium, ¶ vt attatur Menoch. d. conf. 226. num. 67. in fin. Tum ¶ quia loquuntur, quādo ¶ fraus ¶ eſt bene probata, &

non concurrat aliud, quam sola infirmitas, imò quando ex opposito concurrat necessitas alienandique excludit fraudē, vti si animaduertit Surs. d. cōf. 384. sub n. 62. Tū & denique ibi ante infirmitatem feudū fuerat expositum venale, & tractata fuerat venditio, imò precefferat promissio de vendendo. & Surs. eodē conf. 384. sub num. 62. maximum verbum dicitur quod dirimitur quæstionem nostram, videlicet quod Mantua non admittitur alienationes factas in mortis articulo, nisi quando ante infirmitatem feudum expositū fuisset venale attestando se sepius ita audiuisse à Domino Præfide, & eius Collegis Senatoribus.

Non obstat etiam quod dicti DD. Franciscus & eius fratres sint heredes dicti Ludouici Iunioris. Tum quia sunt hæredes cum beneficio inuentarii, & ob id eius factum impugnare possunt vltra vires hereditarias Gabr. conf. 125. lib. 1. Surs. in his terminis d. conf. 382. n. 94. & conf. 377. num. 16.

Tum quia heres contrauenire potest facto defuncti in fraudem ipsius hæredis gest. Bar. in l. defuncto C. si in fraud. patr. in terminis Burf. d. conf. 165. num. 34. late Surs. d. conf. 322. num. 100. & conf. 322. num. 66.

Tum quia si feudum alienatio ab hærede reuocari potest non vti hærede, sed ex iure proprio vt latet per Surs. d. conf. 382. num. 95. Tum & denique quia cura alienatio feudi fit nulla Surs. d. loco, & supra fuit dictum, ea propter heres potest illi contrauenire, quia impugnare potest factum defuncti nullum Surs. vbi supra Rota de cisi. 170. p. 2. nouiss.

Non obstat quod non consistat d. emptorem participem fuisse fraudis, sicut requiritur, quando alienatio est facta ex causa onerosa l. pen. C. de reuoc. his quæ in fraud. cred. l. qui autem. § hoc edictum. ff. cod. glos. in § item si quis in fraudem Inst. de act. trad. in pūto Burf. d. conf. 40. num. 76. & d. conf. 165. num. 2.

Nam præterquā q in casu isto ex multis coniecturis probari potest scientiam emptoris, ad quem finem fieret alienatio stante præsertim maxima amicitia ipsius emptoris cum venditore & alijs officijs per Serenissimum Ducem factis ad trad. per Gabr. d. conf. 87. nu. 86. Burf. d. conf. 165. num. 35. Menoch. d. conf. 226. numer. 146. Surs. d. conf. 382. num. 65.

Dicitur scientiam emptoris requiri quando alienatio mero iure valet, sed rescinditur, quia est fraudulentæ. Et ita procedit obiectio; At hoc casu alienatio mero iure non valet, quia de iure communi fieri non potest, sed solum sustinetur vi consuetudinis, quæ cum non habeat locum in alienatione facta in articulo mortis, Idcirco alienatio remanet ipso iure nulla, & ob id non est disputandum an emptor fuerit participes fraudis ita Gabr. d. conf. 88.

Vltius dicitur in reuocanda alienatione feudi facta ex causa onerosa non requiri scientiam emptoris, sed sicut emptor fuerit participes fraudis, siue non, feudum semper reuocari posse, & differentiam solum in eo consistere, nā si emptor fuerit participes fraudis non poterit recuperare prætium, si verò fuerit bonæ fidei, tunc prætium recuperare poterit vt per Burf. d. conf. 125. la cius Menoch. d. conf. 226. num. 142. & seq.

Præterea respondetur, quod quando alienatio fit modico prætium, qualis est casus noster, tunc reuocatur

alienatio etiam non probata fraude emptoris, quia ex modicitate prætii fraus etiam in emptore præsumitur. Surs. d. conf. 382. num. 84. vers. Præterea, vt cesser. Et hæc quod ad bona feudalia fideicommissio non subiecta.

Quò verò ad feudalia fideicommissio subiecta non solum eadem rationes fraudulentæ alienationis militat sed & vltius, quod cum fuerint fideicommissio subiecta, idcirco alienari non poterunt saltem irreuocabiliter.

Nec obest id, quod superius fuit dictum, videlicet in testamentis non posse disponi de feudalibus vigore cōsuetudinis Mantuanæ. Nam procedit, quando testator per viam vltimæ voluntatis veller alienare feudalia in non vocatos, vt Doctor. supracitati loquuntur. In casu autem isto tractatur, quod testator fideicommissio subijciat feudalia ad fauorem vocatorum ex inuestituris, quod permitti debet, quia sicut alia eius bona libera potest vinculare fideicommissio, ita debet posse vinculare hæc cum tamquam allodialia habeantur, & non tractetur de eorum alienatione Manent. d. conf. 11.

Nec potest dici, quod non obstante fideicommissio poterint alienari ex vi consuetudinis. Quia nullibi constat quod consuetudo habeat locum & in hoc casu, Illa enim bene procedit in bonis feudalibus simpliciter ex natura feudi alienari prohibitis, sed quando concurrit fideicommissum & feudum, quod tunc etiam possint alienari non admittitur, quia duplex cōcurrit ratio prohibitionis & sic inquit reg. 5. Si quis simas auth. de alien. & emphyt. trad. Soc. l. un. & alij omnes in l. filiusfamil. § diuie leg. 1. & alia regula quod consuetudo fit de casu ad casum non extenditur sed quantum possit tanti præscriptum in specie Curt. l. un. d. conf. 20. circa fin. Et faciunt tradita per Gabr. d. conf. 121. & Menoch. d. cōf. 382. vbi quod consuetudo hæc probet debet in particulari casu, de quo agitur.

Non obstat id quod dicitur Curt. l. un. d. conf. 121. & Bardellon. d. conf. 93. wide licet quod cum bona feudalia fuerint acquisita cum facultate alienandi in præiudicium agnatorum. Idcirco hæc facultas a. ferri non potuerit per viā fideicommissi, fed quilibet succedens in illis succedat cum eadem facultate alienandi.

Etenim dicitur, quod imò sicuti quilibet successor potuisset alijs vocatis præiudicare in totum, alienando totaliter bona, & alij posteri non potuissent conqueri, Ita etiam, multo magis potuit eis preiudicare in parte, auferendo illam facultatem alienandi concessam ex vi consuetudinis Mantuanæ, & hoc incommodum, & vtilitatem ipsorum vocatorum, vt multo magis in eis conseruentur bona, quia cum hæc bona sint tamquam allodialia sicuti potuisset fideicommissum fieri super allodialibus, ita & super his bonis, vt supra dictum est.

Hoc autem maxime procederet, quando essent in primo acquirente, quia si potest in præiudicium successorum disponere eo modo, quo sibi placet secundum opinionem à Rota Romana canonizatam.

Et ita ex his & c. Saluo & c.

Laus Deo, & Beatisimæ Virginii.

Causa hæc in serenissimum Ducem à partibus remissa fuit pro ea concordanda.

INDEX COPIOSISSIMVS SINGVLARIVM ET NOTATV DIGNORVM

IN RESPONSIS

HORATII GIOVAGNONII BONONIENSIS

CLARISSIMI, AC CELEBERRIMI IVRIS VTRIVSQUE CONSVLTI,
INTERPRETISQ; FACVNDISSIMI.

Summo labore, ac ordine compositus

PER OCTAVIVM AMORINVM

I. V. D. BONONIENSEM.

A

dictio, & per inter se contra Alciatum non differunt conf. 7. numer. 26. & 27. fol. 37. lib. 2.

Ablativus absolutus resolvuntur in conditionem per verbum donec conf. 63. nu. 81. fol. 303. lib. 2.

Ablativus absolutus importans conditionem conf. 13. numer. 4. fol. 56. lib. 2.

ad derogata non extenditur confirmatio generalis conf. 28. num. 35. fol. 142. lib. 2.

Absentis facta donatio habet vim legati conf. 33. num. 22. fol. 529. lib. 2.

Limita si notarius pro absente stipulatus sit ibid.
Absentia mariti probat quem esse filium, vid. in verb. filius.
Absolvere nocentem melius est, quam innocentem condemnare conf. 36. num. 1. fol. 546. lib. 1.

Absolutus debet consummare quando ex inquisitis aliquid apparet ob quod ille sit absolvendus conf. 87. numer. 8. fol. 550. lib. 1.

Absurdum non dicitur neq; consideratur, ut interdum post ponendum proponatur, quando sumus in statu correctorio respiciente nisi necessitatis conf. 1. nu. 5. fol. 6. lib. 1.

Absurdum quod est assensu iure communi quandoq; assensu iure municipalis non est absurdum conf. 1. num. 52. fol. 6. lib. 1.

Absurdum ex diversa ratione evitatur conf. 1. numer. 53. fol. 6. lib. 1.

Absurdum ut eivntemas non debemus in maius incidere conf. 1. num. 54. fol. 6. lib. 1.

Absurdum est, ut descendentes à legitimo per receptum proferantur legitimo per matrimonium conf. 59. nu. 67. fol. 330. lib. 1.

Absurdum non est plura diligere negotia, in portionibus suorum parentum, quam proprias filios conf. 82. num. 131. fol. 514. lib. 1.

Acceptans bona acquisita dicitur ratificare contractum conf. 1. num. 19. fol. 8. lib. 2.

Acceptio personarum non est habenda conf. 59. numer. 6. fol. 321. lib. 1.

Accidentale dicitur id quod fluitat, vel consuetudine induitur contra ius commune conf. 42. nu. 83. fol. 224. lib. 1.

Accusare non potest Syndicus sine speciali mandato conf. 42. num. 2. & 3. fol. 230. lib. 1.

Et in mandato exprimi debet specialis forma procedendi ibid. num. 3.

Et specificanda sunt persona accusanda ibid. num. 4.

Præsertim quando procedendum est contra officiales ibid.

Accusatio nomine universitatis fieri non potest, sed fieri debet nomine proprio ad utilitatem universitatis conf. 43. nu. 1. fol. 230. lib. 1.

Limita de consuetudine ibidem, ubi ratio offertur.

Accusatio non potest institui sine speciali mandato conf. 43. num. 2. & 3. fol. 230. lib. 1.

ad Acquirendam quasi possessionem decimandi requiritur scientia, & patientia domini praedictorum, quæ decimantur conf. 28. num. 29. fol. 142. lib. 2.

Acquisitio impeditur magis per conditionem suspensionem quam per resolutionem conf. 48. num. 9. fol. 262. lib. 1.

post Acquisitionem cessat resolutio conf. 83. num. 2. fol. 528. lib. 2.

Acquisitum illicitum non est communicandum conf. 42. nu. 58. fol. 237. lib. 1.

ex Actibus dissimilibus non inducitur usus conf. 2. nu. 213. fol. 366. lib. 1.

Actio cessat quando nil interest conf. 43. numer. 22. fol. 232. lib. 1.

Actio heredis per aditionem hereditatis confunditur conf. 73. num. 2. & 3. fol. 418. & 419. & 436. lib. 1.

Limita in actione hypothecaria ibid. numer. 12. & 13. & 14. & 15. & seq.

Limita etiam confecto invenit arto ibid. num. 20. & 21.

Limita pariter ad prædictionem fideicommissarii universitatum, nam tunc hæcda succurritur per retentionem bonorum ibid. lib. 2.

Et actio tunc renouiscit ibid. num. 74. & 75.

Contrarium ibid. num. 76.

Declaratio ibid. num. 24. cum seq. & num. 28. & 42.

Sed extinguitur ius si fideicommissarius offerat creditum in pecunia ut ibid. num. 66. & 72. & 80. & 128. & per totum respon.

INDEX

Es de quo tempore attendatur ualor bonorum ibid. num. 76.
 76. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
 Actio & passio quomodo in eadem subiecto concurrant conf. 73.
 num. 9. fol. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
 Actio non habet effectum si sit hereditas conf. 23. num. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
 Actio in fine cessante an queratur ex stipulatione ibid. conf. 34. num. 26. fol. 174. lib. 2.
 Actio consensuaria qua preferuntur datur se comparatur in possessione conf. 34. num. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
 Actio finium regundorum que tempore tollatur conf. 30. num. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
 Actio hypothecaria pro legatis competi conf. 9. numer. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
 Actio hypothecaria non competit secundum donationem conf. 34. num. 43. fol. 176. lib. 2.
 Sed quid apponit hypotheca in contractu ibid.
 Actio iniuriarum non competit contra singularem sed de Ecclesia vel officium indult conf. 8. num. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
 Actio pro legato datur quando debetur in casu religionis an competit inopinato vel contra legem conf. 19. numer. 20. fol. 29. lib. 2.
 Actio personalis non sequitur fundum conf. 35. numer. 24. fol. 183. lib. 1.
 Actio personalis non potest insinuari contra aliquem nisi in loco ubi reperitur conf. 2. num. 12. fol. 1. lib. 2.
 Actio personalis non competit contra singularem successorem conf. 34. num. 8. fol. 174. lib. 2.
 Sed an in substantiam videbitur.
 Actio publiciana non datur contra titulum possidentem conf. 34. num. 32. fol. 177. lib. 2.
 Actio realis non competit secundum donationem vel alii ultioribus conf. 34. num. 13. fol. 172. lib. 2.
 Et ibid. num. 13. responderi contrarij.
 Item atque favore alimentorum ibid. num. 14. & 25.
 Item limitatur quando dubium in solidum est facta donatione ut per comitum fidei dant patres ibid. num. 19.
 Item limitatur in secundis & ultioribus emphyteutis ibid. num. 16. & 47.
 Et quid sit favore alterum donatarium facta sit stipulatio ibid. num. 40. & 41.
 Actio realis competit pro fideicommissio in ultima voluntate facta conf. 34. num. 27. fol. 174. lib. 2.
 Ratio ibi assignatur.
 Actio super una lis mota non interruptit prescriptionem quoad aliam actionem competentem ad quid diversum conf. 68. num. 3. fol. 193. lib. 2.
 Et idem si lis mota sit quoad unum actum diversum ibid.
 Secus si plures actiones ad eadem competere ibid. num. 12.
 Actio favorabilior est retentioni conf. 73. numer. 10. fol. 43. lib. 1.
 sine actione agens repellit debet conf. 34. num. 3. fol. 172. lib. 2.
 super actione personali si mota interruptit prescriptionem etiam quoad hypothecariam conf. 68. numer. 13. fol. 194. lib. 2.
 Actio personalis subleat eorum & hypothecaria conf. 68. num. 14. fol. 194. lib. 2.
 Actio personalis cessat intelligitur etiam cessat hypothecaria conf. 68. num. 3. fol. 194. lib. 2.
 Actio personalis licet communetur propter rem communem ducit in loco domicilij conf. 1. num. 7. fol. 2. lib. 2.
 Actionem vi & quod agitur annos iuramentum percipias conf. 71. num. 23. fol. 112. lib. 2.
 Actionem aliquam non habet fideicommissarius conditionalis conf. 9. num. 6. fol. 1. lib. 2.
 Actionem habet creator in dictis & potest committere sed non exigere conf. 10. num. 1. fol. 2. lib. 2.
 Actionem tertio an tribus modis implendus in personam ter

et conf. 34. m.
 Actio personalis non potest insinuari contra aliquem nisi in loco ubi reperitur conf. 2. num. 12. fol. 1. lib. 2.
 Actio personalis non competit contra singularem successorem conf. 34. num. 8. fol. 174. lib. 2.
 Sed quid apponit hypotheca in contractu ibid.
 Actio iniuriarum non competit contra singularem sed de Ecclesia vel officium indult conf. 8. num. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100.
 Actio pro legato datur quando debetur in casu religionis an competit inopinato vel contra legem conf. 19. numer. 20. fol. 29. lib. 2.
 Actio personalis non sequitur fundum conf. 35. numer. 24. fol. 183. lib. 1.
 Actio personalis non potest insinuari contra aliquem nisi in loco ubi reperitur conf. 2. num. 12. fol. 1. lib. 2.
 Actio personalis non competit contra singularem successorem conf. 34. num. 8. fol. 174. lib. 2.
 Sed an in substantiam videbitur.
 Actio publiciana non datur contra titulum possidentem conf. 34. num. 32. fol. 177. lib. 2.
 Actio realis non competit secundum donationem vel alii ultioribus conf. 34. num. 13. fol. 172. lib. 2.
 Et ibid. num. 13. responderi contrarij.
 Item atque favore alimentorum ibid. num. 14. & 25.
 Item limitatur quando dubium in solidum est facta donatione ut per comitum fidei dant patres ibid. num. 19.
 Item limitatur in secundis & ultioribus emphyteutis ibid. num. 16. & 47.
 Et quid sit favore alterum donatarium facta sit stipulatio ibid. num. 40. & 41.
 Actio realis competit pro fideicommissio in ultima voluntate facta conf. 34. num. 27. fol. 174. lib. 2.
 Ratio ibi assignatur.
 Actio super una lis mota non interruptit prescriptionem quoad aliam actionem competentem ad quid diversum conf. 68. num. 3. fol. 193. lib. 2.
 Et idem si lis mota sit quoad unum actum diversum ibid.
 Secus si plures actiones ad eadem competere ibid. num. 12.
 Actio favorabilior est retentioni conf. 73. numer. 10. fol. 43. lib. 1.
 sine actione agens repellit debet conf. 34. num. 3. fol. 172. lib. 2.
 super actione personali si mota interruptit prescriptionem etiam quoad hypothecariam conf. 68. numer. 13. fol. 194. lib. 2.
 Actio personalis subleat eorum & hypothecaria conf. 68. num. 14. fol. 194. lib. 2.
 Actio personalis cessat intelligitur etiam cessat hypothecaria conf. 68. num. 3. fol. 194. lib. 2.
 Actio personalis licet communetur propter rem communem ducit in loco domicilij conf. 1. num. 7. fol. 2. lib. 2.
 Actionem vi & quod agitur annos iuramentum percipias conf. 71. num. 23. fol. 112. lib. 2.
 Actionem aliquam non habet fideicommissarius conditionalis conf. 9. num. 6. fol. 1. lib. 2.
 Actionem habet creator in dictis & potest committere sed non exigere conf. 10. num. 1. fol. 2. lib. 2.
 Actionem tertio an tribus modis implendus in personam ter

I N D E X.

- Alnus canonizatur ex potestate, voluntate, et forma conf. 6. num. 1. fol. 66. lib. 2.*
- Alnus reconalefcit quando denemur ad casum à quo incipere potest ab cessatione impedimenti conf. 6. num. 57. fol. 71. lib. 2.*
- Alnus an requiratur, vel potestas sufficiat conf. 32. num. 2. fol. 123. lib. 2.*
- Alnus intelligitur rebus sic stantibus conf. 32. numer. 2. fol. 123. lib. 2.*
- Alnus permissus sufficitur etiam fiste in fraudem alterius conf. 43. num. 61. fol. 230. lib. 2.*
- Alnus qui aliqui valeret, & fieri posset, non valet si fiat in fraudem conf. 45. num. 24. fol. 240. lib. 2.*
- Et ibi inferitur ad plura.*
- Alnus factus in mortis articulo an presumatur in fraudem conf. 45. num. 30. & 31. fol. 240. & seq. lib. 2.*
- Ademptio hereditatis si facta sit sub una conditione, tunc sub contraria videtur facta institutio conf. 93. num. 16. fol. 573. lib. 1.*
- Ademptio quando dicitur facta in penam, vel sub conditione conf. 93. num. 23. & 32. fol. 574. & 571. lib. 1.*
- Adendumis vel committendis transferri non potest conf. 91. num. 8. fol. 564. lib. 1.*
- Adiectio nominis distributivi immutat effectum nominis collectivi conf. 24. num. 1. & seq. fol. 140. lib. 1.*
- Adiectio qualitatis facta vni capitulo non trahitur ad aliud separatim conf. 26. num. 10. fol. 149. lib. 1.*
- Adita hereditas amplius non dicitur hereditas conf. 73. num. 62. & 215. fol. 423. & 433. lib. 1.*
- non Adita hereditas fideicommissum expirat conf. 77. num. 3. & 10. fol. 457. lib. 1.*
- Adita vel non adita hereditate legitimare possunt Comes Camppeggi conf. 17. num. 116. & 21. fol. 77. & seq. lib. 2.*
- Sed an apprehensa possessione ibid. num. 14. & 15.*
- Adita hereditate Princeps legitimare potest conf. 17. num. 10. fol. 78. lib. 2.*
- Aditio an habeat vim confessionis vel solutionis conf. 73. num. 28. 30. & 31. 55. 80. & numer. 139. fol. 436. & seq. lib. 1.*
- Aditione hereditatis an pignus liberetur si debitor sub pignore hereditatem instituat creditorem conf. 73. num. 24. fol. 419. lib. 1.*
- ex Aditione hereditatis non dicitur approbatum testamentum in quo legitima sit prohibita conf. 1. num. 9. fol. 2. lib. 2.*
- ex Aditione dominium quasi non esset de iure gentium conf. 17. num. 5. fol. 78. lib. 2.*
- Contrarium tamen vid. ibid. num. 9.*
- ex Aditione hereditatis questum dominium Princeps tollere potest conf. 17. num. 9. fol. 78. lib. 2.*
- per Aditionem hereditatis hereditas alio confunditur, & quo modo conf. 73. num. 23. & 16. fol. 418. & seq. & nu. 139. fol. 436. lib. 1.*
- Limita in actione hypothecaria ibid. numer. 82. 122. 125. & 126.*
- Limita in confesso inuentario ibid. num. 20. & 83.*
- Limita ad praedictum fideicommissarium vocatum ibid. dist. num. 2. 59. 75. 77. 80. 96. 97. & 98.*
- per Aditionem hereditatis effectus dominus hereditatis etiam si fideicommissus graues esset conf. 73. num. 240. fol. 436. lib. 1.*
- per Aditionem hereditatis expirat vulgaris conf. 77. num. 7. fol. 457. lib. 1.*
- Declara quoad heredem qui adit, non quoad substitutos ibidem.*
- Aditionem supponit fideicommissaria conf. 77. numer. 10. fol. 437. lib. 1.*
- per Aditionem hereditas de fundis confunditur cum patrimonio heredis conf. 16. num. 87. fol. 76. lib. 2.*
- Declara ut ibid.*
- Aditionis tempore per imaginariam solutionem videatur factus factus heres si ante aditam hereditatem sit creditor testatoris conf. 73. numer. 7. & 18. fol. 418. & seq. numer. 66. 69. & 72. fol. 426. & seq. & num. 139. fol. 436. lib. 1.*
- Contrarium tamen resoluitur ibid. numer. 19. & seq. & num. 41.*
- Adiniculum faciens testes illegitimè examinati conf. 6. num. 101. fol. 29. lib. 1.*
- Administrandi facultatem si quis habeat in locare potest conf. 27. num. 26. fol. 133. lib. 2.*
- Declara ut ibid.*
- Administator an à se debeat exigere conf. 73. num. 73. fol. 427. & num. 134. fol. 435. lib. 1.*
- Administatores possunt contrahere cum eo cuius bona administrant, quando publice, & bona fide hoc faciunt conf. 44. num. 3. fol. 247. lib. 1.*
- Et quando sunt plures, & unus emit alijs autorantibus ibidem.*
- Administatores publici non tenentur, quamvis libros exacti non teneantur, si ex eis computa calculari possint cūf. 44. num. 33. fol. 248. lib. 1.*
- Administatores publici non sunt scrupulosi inquirendi conf. 44. num. 33. fol. 248. lib. 1.*
- Administatori in modis creditur cum iuramento conf. 44. num. 27. fol. 248. lib. 1.*
- Admissio ad nouas defensiones est de reformatis supremo Principi conf. 9. num. 55. fol. 6. lib. 1.*
- Admissio sola pendentiā litis inducit, si tunc sola citatio legisimè excecra conf. 13. num. 12. fol. 85. lib. 1.*
- Adoptatus ab ascendente fit agnatus & de familia adoptantur conf. 1. num. 53. fol. 50. lib. 2.*
- Amplia & in arrogato ibid.*
- Etiam si esset arrogatus ab extraneo ibid. num. 55.*
- Adoptio de facili conceditur solo imperio magistratus conf. 1. & num. 62. fol. 51. lib. 2.*
- Adoptus filij non admittuntur ad fideicommissa ad exclusionem substitutorum conf. 11. num. 52. fol. 50. lib. 2.*
- Amplia non solum si essent adoptati, ab extraneo ut ibidem num. 52. & 56. sed etiam ab ascendente ibid. num. 61.*
- Item Amplia in arrogato ab extraneo ibid. num. 58.*
- Item Amplia quando etiam essent vocati filij simpliciter ibid. num. 69.*
- Limita quando fideicommissum esset factum per verba ciuilia ibid. num. 54. & 56.*
- Item quando ad fideicommissum vocati essent legitimantū ibid. num. 64. & 65.*
- Item limita in arrogato ab ascendente ibidem numer. 59. & 68.*
- Aduentitia pecunia filij, ut pater ususfructum habeat an tenentur canere, vel eam inuenire conf. 83. num. 68 & 9. fol. 128. lib. 1.*
- Adversaria coniungit retento eodem themate conf. 38. num. 42. fol. 198. & conf. 75. num. 13. & 37. fol. 445. & 448. & conf. 99. num. 1. fol. 606. lib. 1.*
- cum Adulterata matrimonium non valet conf. 60. num. 28. el. 336. lib. 1.*
- Declara ibid.*
- cum Adulterata matrimonium non potest contrahi nisi post penitentiam conf. 60. num. 29. fol. 336. lib. 1.*
- Declara in fore Poli quoad culpam ibid.*
- Adulterata in uxorem duci potest conf. 61. numer. 1. fol. 338. lib. 1.*
- Limita ibid.*
- Adulteri filius quis presumitur quando natus est in domo adulteri, Vid. in verb. filius.*
- Adulterinum esse filium, ut presumatur, attenditur fama pre scriptum concurrentibus alijs adminiculis conf. 6. num. 19. fol. 33. lib. 1.*

INDEX.

Et admittuntur testes deponentes de credulitate *ut ibidem* num. 121.
 Et ad hanc probationem que singula non prefunt, unita in-
 unant, *ut* num. 129.
 Adulterium probatur per presumptiones, & aliqua recitantur
 conf. 6. num. 9. fol. 27. lib. 1.
 Probatur etiam per testes de credulitate, singulares, inhabi-
 les, de auditu, per famam viciniam, confessionem uxoris,
 per subsecuta, quando solus cum sola *ut ibidem* ad num.
 70. ad 95.
 Et seniores sufficiunt presumptiones, si viri esset honesta co-
 ditioni *ut ibidem* num. 130.
 Adulterium est atrocissimum crimen pro quo pena mortis im-
 ponitur conf. 29. num. 2. fol. 160. lib. 1.
 Limita effectum non secuto etiam si ad actum proximum de-
 ventum sit, *ibid.*
 Adulterium cum vidua non committitur etiam si prius per
 adulterum cognita fuisset conf. 60. numer. 31. fol. 336.
 lib. 1.
 ex dedicatione Ecclesie ius patronatus non acquiritur si Ec-
 clesia funditus non sit destructa conf. 8. numer. 27. fol.
 29. lib. 2.
 ab Acquiraris argumentum an & quando procedat *vid.* in
 verb. argumentum.
 Acquiraris idem efficit iudicium conf. 1. num. 22. fol. 3. &
 conf. 23. sub num. 1. fol. 138. lib. 1.
 Acquisitum non tollit clausula sine figura iudicii conf. 8. num.
 52. fol. 45. lib. 1.
 Acquisitio probatio admittitur si iuris presumptione adiuve-
 tur conf. 9. num. 67. fol. 62. lib. 1.
 Acquisita observantia non attenditur conf. 37. num. 38. fol.
 193. lib. 1.
 Acquisiti actus declarantur ex antecedenti iussu conf. 9. num.
 68. fol. 62. lib. 1.
 Acquisitum verbum *vid.* in verbo verbum.
 Acquisitum mandatum in criminalibus non sufficit conf. 43.
 num. 6. fol. 231. lib. 1.
 p*er* Alii alienum decautur dos filia ad statum exclusa, & non
 v*er*o portio hereditatis conf. 76. num. 44. fol. 405. lib. 1.
 Alii alienum dimittit hereditatem conf. 73. numer. 14. fol.
 419. numer. 99. & 102. fol. 430. & numer. 132. fol. 434.
 lib. 1.
 Declara *ut ibidem* num. 53.
 Alii alienum testatoris in ratione falcidia deducitur conf. 73.
 num. 21. fol. 419. lib. 1.
 non Aestimatio arbitrio in dote recurrit ad arbitrium boni
 viri conf. 4. num. 6. fol. 10. lib. 2.
 Aestimata res si data sit in dote soluto matrimonio resti-
 tuatur aestimatio non res conf. 4. numer. 1. fol. 9.
 lib. 2.
 Ratio afferret *ibid.* num. 2.
 Ampliatur sine aestimatio si facta ad partibus suis ad tertio,
 sine ad iudice *ibid.* num. 3.
 Item sine tunc sit facta sine in futurum collata *ibidem*
 numer. 4.
 Sed quid si estimatio in tertium sit collata, qui non aestima-
 verit, an tunc res, vel precium sit reddendum *vid.* *ibid.*
 num. 5. & seq.
 Aestimatio rei dotalis inter coniuges inducit venditionem cu-
 ius imaginaria solutione precii conf. 4. numer. 2. fol. 10.
 lib. 2.
 Aestimatio rei dotalis facit emptionem, quando aestimatio est
 certa conf. 4. num. 8. fol. 10. lib. 2.
 Aestimatio rei dotalis remissa arbitrio mariti an faciat emp-
 tionem conf. 4. num. 16. fol. 11. lib. 2.
 Aestimatio rei dotalis remissa in aliquem an possit fieri soluto
 matrimonio conf. 4. num. 22. fol. 12. lib. 2.
 Aestimatio facit emptionem conf. 41. numer. 8. fol. 207.
 lib. 2.

Declara *ut ibidem* num. 10. & seq.
 Aestimatio debitor in casu quo species non extaret non in-
 netur ad aestimationem si species pereat sine culpa villi
 conf. 41. num. 23. fol. 210. lib. 2.
 de Aestimatis rebus dotalibus reddendis, vel illarum precii,
 quando illa non extarent, pactum intelligitur, quando
 non extarent culpa viri conf. 41. numer. 14. fol. 208.
 lib. 2.
 Aestimatum animalium periculum ad maritum pertinet
 conf. 41. num. 9. fol. 207. lib. 2.
 Aestimatio non est erga ignotos conf. 53. numer. 6. fol. 213.
 lib. 1.
 Aestimatio eandem presumitur testator habere erga aqua-
 liter sibi coniuuiles conf. 62. numer. 17. fol. 344.
 lib. 1.
 Aestimatio sine conatus sine effectu in atrocioribus delictis
 an pena ordinaria puniatur, *vid.* in verb. pena.
 Aestimatio regulariter non puniatur non secuto effectu conf. 43.
 num. 78. fol. 246. lib. 1.
 Maxime quando agitur ad insertere *ibidem* num. 79.
 Aestimatio tam praesens quam futuris comprehenduntur sub
 immunitate concessa domino pro tuis colonis, *vid.* in
 verb. immunitas.
 Aestimatio non ita potenter affirmat, sicut negatio negat
 conf. 13. num. 5. fol. 50. lib. 2.
 ad Agendum qua temporalia sunt, perpetua sunt ad excipien-
 dum conf. 71. num. 22. fol. 412. lib. 1.
 Agens ex fideicommissi debet ostendere illud esse clarum conf.
 97. num. 45. & 48. fol. 594. lib. 1.
 Agens sine actione repellitur potest conf. 34. numer. 8. fol. 172.
 lib. 2.
 Agere *vide* in verbo actio.
 Agere an quis possit pro debito dilato in tempus quoad ex-
 ecutionem, ita ut obtineatur executio pro eo tempore *ibid.*
 57. num. 58. & 59. fol. 307. lib. 1.
 Agere ad bona particularia non potest qui legitimam peti-
 tionem conf. 2. num. 6. fol. 4. lib. 2.
 Agnati non potest filius patris non consentienti conf. 17. nu.
 21. fol. 80. lib. 2.
 Agnati sunt filia fratrum, & de familia patrum, sed non filia
 sororum conf. 1. num. 23. fol. 3. lib. 1.
 In successione tamen non differunt, quia sunt translata in
 ius agnationis *ibid.* num. 57.
 Agnati qui dicuntur conf. 7. num. 8. fol. 35. lib. 1.
 Agnati v*er*o, ad quatuor gradum dumtaxat excludunt cog-
 natos ex dispositione statutorum Bononiae conf. 66. nu.
 2. fol. 381. lib. 1.
 Agnati dum praesentur cognati ex statuto, intelligitur, si
 sint in parigradu, secus si cognati essent proximiores
 conf. 66. num. 20. fol. 384. lib. 1.
 Agnati si simpliciter ad testatorem vocati sint intelligitur de na-
 tis ipso vivente, secus si vocati sint sub aliqua conditio-
 ne, nam tunc intelligitur de natis adveniente ea condi-
 tione conf. 70. num. 51. fol. 405. lib. 1.
 Agnati sunt de domo, & de familia conf. 75. num. 5. fol. 444.
 lib. 1.
 Agnati aliqui si sine subditum, non dicitur habitatio agna-
 tionis, nisi testator absolute & generaliter habuisset su-
 licitudinem omnium agnatorum conf. 82. nu. 140. 159.
 & 161. fol. 516. & 519. lib. 1.
 Agnati possunt generare fundi alienationem etiam nullo iusti-
 turo precio conf. 45. num. 20. fol. 240. lib. 2.
 Agnatio non conservatur per famulas sicut per masculos
 conf. 1. numer. 67. fol. 7. & conf. 21. numer. 11. fol. 116.
 lib. 1.
 Agnatio melius conservatur si bona ad unum pertineant,
 quam si in plures distribuuntur conf. 62. num. 36. & 42.
 fol. 347. & seq. lib. 1.
 Agnatio an dicatur confederata ex vocatione masculorum
 conf.

I N D E X.

conf.82.num.102.fol.509.& nu.138.139.& 149.fol. 515.& seq.lib.1.

*Agnatio quādo aliquis periret, tunc dicitur infra causā legi-
timationis* conf.16.num.69.& 108.fol.73.& 76.
lib.2.

*de Agnatione & de familia contenti dicitur esse femina de
scendens a masculo* conf.11.num.38.fol.49.lib.2.

*in Agnatione si testator velis bona conferre, tunc appella-
tione filiorum veniunt nepotes* conf.24.num.57.fol.
119.lib.2.

*Agnatione sui heredis non rumpitur fideicommissum quando
quisquis erit heres sit grauatus* conf.32.nu.9.fol.160.
lib.2.

*Agnationem conferre voluit dicitur testator quando sem-
per prius vocauit masculos, & solum in coram de se solum
feminas* conf.79.num.50.fol.476.lib.1.

*pro Agnationis conseruatione facta substitutio in casu mortis
alicuius, habet locum, & in casu non natiuitatis* conf.
74.num.28.fol.441.lib.1.

*Agnationis conseruatione recipiunt statuta excludentia
feminas, statibus masculis, & in ratione dicta conserua-
tione sunt fundata* conf.72.num.28.fol.4.& conf.2.
num.15.fol.100.lib.1.

*Agnationis & cognationis differentia subtilis est, attendi-
tur, solum proximitas* conf.11.num.2.& 61.fol.2.& 6.
& conf.66.num.16.fol.383.lib.1.

*Agnationis conseruationis ratio ex latitudo cessante, cessat
& ipsa statuti dispositio* conf.1.num.30.fol.4.& nu.65.
& 74.fol.7.& 8.lib.1.

*Agnationis ratio dicitur habita ex continua masculorum vo-
catione* conf.38.num.23.& 52.fol.197.lib.1.

*Ex qua dicitur prohibita alteratio bonorum ibidem nu-
mer. 26.*

*Agnationis ratio non dicitur habita ex vocatione feminarum
conf.38.num.25.fol.197.lib.1.*

Declarata tamen ut ibidem.

*Agnationis ratio dicitur habita ex prohibitione alienationis
bonorum ut illa maneat in familia.* conf.38.num.59.
fol.199.lib.2.

Agnationis & familie appellatione veniunt femina conf.39.
num.9.fol.202.lib.1.

Et tanquam agnata succedunt ibidem num.16.

*Et prohibitio facta, ne bona alienentur extra familiam
non impedit, quin alienentur in feminas ibidem nu-
mer. 11.*

*Agnationis conseruande ratio quando est habita, tunc filio-
rum appellatione omnes descendentes comprehendun-
tur* conf.75.num.26.fol.446.lib.1.

*pro Agnationis conseruatione fideicommissum factum fauora-
bile est* conf.75.num.22.fol.446.lib.1.

*Agnationis conseruande ratio dicitur habita quando mas-
culi semper sunt vocati exclusi feminis* conf.79.num.16.
fol.471.& conf.81.num.8.fol.492.lib.1.

*Agnationis ratio habita non dicitur, quando filijs decedenti-
bus cum filijs substitutio facta non esset* conf.82.num.
139.& 163.fol.516.& 519.lib.1.

*Agnationis ratio non dicitur habita si aliqui agnati sine sub-
stituti, nisi testator absolute, & generaliter habuisset so-
licitudinem omnium agnatorum* conf.82.nu.140.159.
& 161.fol.516.& 529.lib.1.

*Agnationis conseruande sola ratio non dicitur facta exclu-
sio feminarum propter masculos in statutis, & testame-
ntis* conf.82.num.141.fol.516.lib.1.

*Agnationis fauor solum attenditur in casibus, & personis ex-
pressis* conf.82.num.142.fol.516.lib.1.

*Agnationis ratio non dicitur habita, quoties euenire potest,
ut quod bona transcant in extraneos* conf.82.num.162.
fol.519.lib.1.

in Agnationis conseruatione fundatur statutum excludens

feminas conf.99.num.14.fol.607.lib.1.

*Agnationis ratio non dicitur habita quando feminis admis-
sionem* conf.99.num.70.fol.614.lib.1.

*Agnationis conseruande ratio quando suis habita, tunc femi-
na non veniunt filiorum appellatione* conf.11.num.9.
fol.44.lib.2.

Agnationis ratio quando dicatur habita conf.11.num.10.
fol.45.lib.2.

*Agnationis ratio non expressa solum habet locum in personis
non expressis* conf.11.num.28.fol.48.lib.2.

*Nec ex ea declaratur condicio negatiua si sine filijs ibidem
num.29.*

*Nec habet locum statibus alijs coniecturis in contrarium
ibidem num.30.*

*Agnationis conseruande ratio absoluta non refertur ex vo-
catione masculorum alio non concurrente* conf.11.nu.
31.fol.48.lib.2.

*Agnationis ratio non dicitur habita quando fideicommissum
est factum in casu decedente grauati sine filijs* conf.11.
num.32.fol.48.lib.2.

*Etiā quod ad plures gradus vocatorum deueniunt effes
ibidem num. 33.*

*Agnationis ratio habita non dicitur quando in quacumq. par-
te testamenti vocati sunt femina* conf.11.nu.34.fol.
49.lib.1.

Vel eorum filij ibidem num.35.

Vel extranei ibidem num.36.

Etiā si simul admixti essent agnati ibidem num.48.

*Agnationis conseruande ratio quando non est habita, tunc
masculi ex familia comprehenduntur sub appellatione
masculorum* conf.11.num.44.fol.50.lib.2.

*Agnationis ratio non dicitur habita quando in aliqua parte
vocata sunt femina* conf.12.num.5.fol.53.
lib.2.

Agno proximo siendum finitum est renouandum conf.25.
nu.24.fol.124.lib.2.

*Agnatorum fauor an habeat locum statutum Bononie de sus-
cessu liberor. cond. testam. §. fin. conf.99.nu.69.fol.614.
lib.1.*

*Agnatorum citatio non requiritur, quando non tractatur de
illorum praiudicio principaliter* conf.16.num.41.fol.
69.lib.2.

*Agnatorum mentio fieri non debet, quando legitimatio fit ad
incertas hereditates, & principaliter ad statum perso-
ne* conf.16.num.58.fol.72.lib.2.

*Agnatorum mentio an sufficiat per illa verba, etiam quod
agnati & c.* conf.16.num.60.fol.72.lib.2.

*Agnatorum citatio non requiritur quando Comes habet pote-
statem legitimandi quibus parentibus, vel de filiis &c.
conf.6.num.106.fol.76.lib.2.*

*apud Agnatos si bona debeant conseruari, tunc dicitur probi-
bita rebellantia* conf.99.num.17.fol.607.lib.1.

*Agnatus vigore statuti excludens cognatum cum non exclu-
dit, si exet alia persona, que de iure communi in totum
excludat ipsum agnatum* conf.2.num.22.fol.10.
lib.1.

*Secus si in totum non excluderet, ut si esset in gradu remo-
tiori, vel pari, ut ibidem num.23.*

*Agnatus in parte exclusus a media persona nominata a statu
re excludit cognatum in totum* conf.3.num.2.fol.12.
lib.1.

*Agnatus praeferitur cognato in statuto considerante agnatio-
nem* conf.1.num.24.fol.3.lib.1.

*Agnatus in remotissimo gradu, dum praeferitur cognato proxi-
miori ex dispositione statuti, tunc statutum dicitur ir-
rationabile, & obliuio ratio irrationabilis* conf.66.num
12.fol.383.lib.2.

*Agnatus & de familia adoptantis efficitur adoptatus ab
Ascendente* conf.11.num.53.fol.50.lib.2.

Amplia

INDEX.

Amplia & in arrogato ibidem.
Agnatus si excludat sororem vigore status, an statutum habeat locum, si exeat agnatus, soror, & mater conf. 14. num. 17. & 24. fol. 60. & seq. lib. 2.
Alexander in conf. 144. lib. 6. arguitur conf. 1. num. 11. fol. 3. lib. 1.
Alexander in conf. 80. lib. 1. redarguitur conf. 3. num. 3. fol. 12. lib. 1.
Alexander 111. quo tempore Pontificatum gesserit conf. 4. num. 16. fol. 15. lib. 1.
Aliqua res legari & fideicommissi potest à testatore sciente conf. 36. num. 40. fol. 186. lib. 2.
per Alienandi tacitam permissionem non censetur derogatum sequenti prohibitioni expresse de non alienando conf. 39. num. 44. fol. 205. lib. 1.
Declaro procedere in tacita permissione resultante per argumentum à contrario sensu non autem per modum conditionis ibid. num. 45.
per Alienandi tacitam licentiam an censetur derogatum expresse prohibitioni de non alienando conf. 39. num. 44. fol. 205. lib. 1.
Alienandi licentia dicitur concessa si patrum sit factum, quod quis prius debeat requiri & expectari per aliquod tempus conf. 100. numer. 95. & 103. fol. 628. & seq. lib. 1.
Alienandi facultas concessa si sit fideicommissio renuntiatur dicitur conf. 100. num. 96. & 105. fol. 628. & 629. lib. 1.
Dummodo alienatio secuta sit ibid. num. 101. & 105.
Alienandi bona fideicommissi subiecta si licentia detur intelligitur dummodo frans absit conf. 23. num. 16. fol. 105. lib. 2.
Alienandi facultas non continetur in generali mandato conf. 27. num. 3. fol. 131. lib. 2.
Alienandi licentia concessa emphyteusæ usq. ad quod tempus dures conf. 44. numer. 14. 19. & 43. fol. 224. & seq. lib. 2.
Et an possit renovari re integra ibidem numer. 15. & 44.
Et an afficiat successorem alienatione nondum facta ibidem numer. 17.
Alienandi bona fideicommissi subiecta inter vivos si sit concessa licentia heredi, non potest illa alienare in ultima voluntate, & idem de conventio conf. 45. numer. 2. fol. 238. lib. 2.
Alienandi licentia non obstante fideicommissio intelligitur quando alienatio sit bona fide conf. 45. numer. 26. fol. 240. lib. 2.
de non Alienandis bonis præceptum tenet conf. 59. num. 39. fol. 325. lib. 1.
Præcipui si à Principe sit confirmatum ibid.
Alienans secundum cum clausula salva licentia domini an cadat à fendo conf. 59. num. 76. fol. 331. lib. 1.
Alienanti pupillo fundum an concedatur restitutio conf. 59. numer. 75. fol. 331. lib. 1.
Alienare permissus inter eos de familia potest eligere gradu remotio conf. 39. num. 39. fol. 205. lib. 1.
Etiā si substitutus esset facta salva gradus prærogativa ibidem numer. 51.
Alienare bona hereditatis potest heres sine indice pro soluendis debitis hereditariis conf. 73. numer. 5. fol. 418. lib. 1.
Amplia etiam pro substitutis ibid. num. 12.
Alienare bona pro sua legitima potest filius qui non confectus inventarium remanente obligato personaliter ad legata conf. 9. num. 40. fol. 34. lib. 2.
Alienari præsumitur barres ad emersionem fideicommissi conf. 22. num. 10. & 22. fol. 100. & 102. lib. 2.
Alienare bona conditione pendente potest barres gravatus si.

fideicommissio conditionalis conf. 36. num. 25. fol. 185. lib. 2.
Limitatur quando extat prohibitio alienationis ibid.
Alienari si velis Emphyteuta tenetur requirere dominum de rectum, & expectare per bimefr conf. 44. num. 20. fol. 225. lib. 2.
Limitatur si minus fuerit conventum ibid.
Sed clausio bimefr si facta non sit venditio potest adhibere dominus petere se præferri, & purgare moram ibidem num. 18.
Alienari an possit datum in titulum patrimonij conf. 94. num. 30. fol. 580. lib. 1.
Alienari qua possunt in visa impantur in legitimam conf. 94. num. 31. fol. 580. lib. 1.
Alienari bona fideicommissi si testator ex causa dotis permittat, intelligitur quando alienatio de dote non possit conf. 22. num. 20. fol. 102. lib. 2.
Alienari possunt bona fideicommissi necdum pro dotibus sed et pro apparatibus conf. 22. numer. 21. fol. 102. lib. 2.
Oportet tamen ut præcise de his constet ibid.
Alienari non possunt bona fideicommissi ex causa dotis, ut illius augmentum ad emersionem fideicommissi conf. 22. num. 23. fol. 102. lib. 2.
Et in hoc casu recurrendum est ad arbitrium iudicis ibid. num. 25.
Alienari non potest pradium magni valoris pro modica summa conf. 22. num. 24. fol. 102. lib. 2.
Alienari ut possint res Ecclesiæ ex necessitate oportet, ut aliter illi necessitati provideri non possit conf. 27. num. 19. fol. 132. lib. 2.
Alienari non potest usufructus quoad ius, sed quoad commoditatem conf. 27. num. 29. fol. 133. lib. 2.
Alienari si prohibita sit res favore alterius quam heredis, tunc illa non potest configurari durante etiam visa heredi, secus si illius favore sit prohibita conf. 31. num. 17. fol. 155. lib. 2.
Alienari potest Emphyteusis, durante visa Emphyteuta, quando alienatio non est voluntaria conf. 31. num. 32. fol. 155. lib. 2.
Alienari pendente conditione possunt bona fideicommissi conditionalis subiecta sed purificata conditione alienationis solvuntur conf. 45. num. 1. fol. 231. lib. 2.
Limitatur quando alienatio est facta ab ignorante ignoranti, quia tunc solum ad presunt agi potest ibid. num. 3.
Sublimitatur quando bona expresse prohibita fuerint alienari ibid. num. 4.
Alienari possunt fenda secundum consuetudinem Mantuanam in præiudicium vocatorum etiam si extet bona libera, qua possent alienari conf. 45. num. 10. & 36. fol. 239. lib. 2.
Et procedit etiam in datione in solutum ibidem eod. numer. 10.
Limitatur in alienatione, qua fieret in ultima voluntate ibid. num. 21.
Quid autem si alienatio fieret in mortis articulo vid. ibid. num. 13. 18. 22. 28. & per totum responsum.
Et quando fieret in fraudem vocatorum ibidem numer. 23.
Et quid si fieret ad favorem vocatorum ibidem numer. 56.
Alienari fenda que possunt ex consuetudine Mantuanæ, an possint fideicommissi supponi conf. 45. num. 56. & 58. fol. 243. lib. 2.
Alienata per heredem impantur in eius creditis sicut & in legitimam conf. 73. num. 6. fol. 418. lib. 1.
Alienata per heredem impantur pro pretio alienationis facta, nisi dolo facta fuerit conf. 4. numer. 24. fol. 12. lib. 2.

Alienata

INDEX

Alienatio a primo loco cedens in legitimam conf. 9. num. 5. fol. 30. lib. 2.

Alienatio a patre antea in detractionem conf. 20. numer. 21. 33. & 96. fol. 93. & conf. 23. numer. 23. fol. 106. lib. 2.

**Alienatio bona excedere legitimam probandi pater cui incum-
bitur. 20. num. 3. fol. 112. lib. 2.**

**Alienatio per defunctum leges reuocare non potest conf. 36.
num. 18. fol. 184. lib. 2.**
Etiam si sit heres cum beneficio inuentarij si tunc tamen
sit in hereditate ibid.

**Alienatio dicuntur bona per institutionem heredis conf. 100.
num. 69. & num. 90. fol. 625. & 627. lib. 2.**

**Alienatio fundi facta per uasallum in requisita domino illi nō
proindicas, nisi translata possessione in emptorem per
actum verum, vel sibi non conf. 14. numer. 19. fol. 88.
lib. 2.**

**Et per alienationem cadit ipso iure quoadus, non quoad
possessionem ibid. num. 20.**

**Alienatio rei maximi precij non presumitur facta absq. in-
strumento conf. 37. num. 21. fol. 193. lib. 2.**

**Alienatio bonorum ex quibus dicatur prohibita conf. 38. nu.
26. fol. 197. lib. 1.**

**Alienatio bonorum si sit prohibita, tunc dicitur prohibita ore
belli. 3. conf. 99. num. 17. fol. 607. lib. 1.**

**Alienatio rei legata conditionaliter purificata conditione an
nullatur conf. 9. num. 28. fol. 33. lib. 2.**

Amplia etiam in legato quantitas ibid. num. 29.

**Alienatio si facta sit titulo literarum & qui illi consensit,
tunc nec etiam precium petere potest conf. 18. nu. 9. 17.
& 19. fol. 82. lib. 2.**

**Alienatio bonorum fideicommissi subiettorum tenet quando
est facta ab ignorante ignoranti conf. 20. numer. 19. fol.
93. lib. 2.**

Limita quando grauatior non esset soluendo ibidem.

**Alienatio bonorum fideicommissi subiettorum ex causa cri-
s. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.**

**Item quod pecunia sit conuersa in extinctionem debiti
ibidem.**

Item quod creditores urgerentur ibid. num. 5.

**Item quid alienatio non excedat summam debitam ibid.
num. 6.**

**Alienatio bonorum fideicommissi subiettorum ex causa cri-
s. 1. 2. 3. 4. 5. 6. 7. 8. 9. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.**

**Alienatio facta pro debitis heredis quemadmodum valeat conf. 3.
num. 27. fol. 106. lib. 2.**

**Alienatio pro debitis testatoris sustinetur non solum pro qua-
ritate debita sed etiam in totum, quando alienat est
facta bona fide conf. 23. num. 29. fol. 107. lib. 2.**

**Alienatio rei Ecclesie si valeat, qua conueneri debeat cōf.
27. num. 1. & 8. cum seq. fol. 31. lib. 2.**

**Alienatio dicitur locatio in perpetuum conf. 27. numer. 2. fol.
131. lib. 2.**

**Alienatio rerum Ecclesie quando sit ex necessitate efficitur,
quod illa non sit in damno, quando tunc ex utilitate
operetur Ecclesiam sibi licet periculum medium in iudicio re-
pore contrahat, sed futuro conf. 27. numer. 18. fol. 132.
lib. 2.**

**Alienatio pro debitis heredis, vel testatoris quando & qua-
diu fieri possit & valeat, non obstat prohibitioni cōf.
31. numer. 28. 29. & 37. fol. 155. & seq. lib. 2.**

**Alienatio necessaria pro debitis heredis prohibet non potest
ad illius usum conf. 31. num. 30. 35. & 36. fol. 155. &
156. lib. 2.**

**Limitatur quando alius effectus substituitur ibidem numer.
36. & 39.**

**Alienatio necessaria quoad fructus habetur pro non aliena-
tione conf. 33. numer. 3. fol. 155. lib. 2.**

**Alienatio Emphyteusis facta in articulo mortis, vel pro gra-
ui morbo labor abet, an presumatur facta in fraude
Ecclesie conf. 4. numer. 6. 12. & 66. fol. 223. & seq.
lib. 2.**

</

INDEX

Alienationis prohibitio adiecta fideicommissum ad quod vocati
sunt legitimi & naturales non excludit legitimatum
conf. 22. num. 77. fol. 132. lib. 1.
Præcipit si prohibitionis verba reseruantur ad fideicommissum
suum ibid. num. 78.
Et quando aliter periret intentio testatoris ibidem nu-
mer. 79.
Alienationis prohibitio facta per testatorem non excludit co-
gitatum si vide in verb. legitimatus.
Alienationis bonorum prohibitio adiecta fideicommissum an in-
tellegatur sub eadem conditione fideicommissi præce-
denti vel aliud bonum inducat fideicommissum abso-
lutum conf. 26. numer. 2. & 17. fol. 147. & 151.
lib. 1.
Et quid si adiecta sit ratio, quia volum bona perpetuo con-
servari in familia ibid. num. 18.
Et quid concurrentibus alijs conditionibus ibid. a num. 3.
quæ ad finem.
Alienationis prohibitio sine causa non valet conf. 26. nu. 5.
fol. 148. lib. 1.
Alienationis bonorum prohibitio, quæ illa remaneat in fami-
lia argui agnationis rationem libram fuisse, vide in
verb. Prohibitio alienationis.
Alienationis prohibitio accessoria præcedenti fideicommissum
non inducit novum fideicommissum conf. 38. num. 18.
fol. 200. lib. 1.
Antecedens tamen fideicommissum declarat ibid. nu. 6.
& 66.
Et operatur ut etiam factum in casu mortis sine filijs
habeat locum etiam in casu mortis cum filijs ibi-
dem.
Alienationis prohibitio continuatur, & accessorie adiecta
præcedenti fideicommissum, non inducit fideicommissum
novum in casu mortis, sed antecedens confirmat. Vide in
verb. Prohibitio.
Et Alienationis prohibitio non inducit simplex fideicom-
missum, licet sit adiecta ratio, quia restat veluti ea con-
servari in familia conf. 65. numer. 5. fol. 378.
lib. 1.
Nisi & in prohibitione mentio familia sit habita ibidem
num. 6.
Quo casu sufficit etiam, quod aliquis de familia sit insti-
tutus, quamvis remotor ibid. num. 7.
Aliquo autem non instituto proximus de familia succe-
dit ibid.
Alienationis sola prohibitio non impedit successionem extra
nec ab intestato conf. 65. numer. 8. fol. 380.
lib. 1.
Secus si ultra prohibitionem extaret simplex fideicommissum
suum ibid.
Alienationis prohibitio per hæc verba, quia volo bona rema-
nere in familia differt a prohibitionem alienationis per
alia verba facta conf. 65. numer. 9. fol. 380. lib. 1.
ex Alienationis prohibitionem cum ratione resoluta absolutum
fideicommissum, quando verba dispositio in se perfecta est
& valida, secus vero si veritas ad validitatem, & deter-
minationem alterius conf. 65. numer. 10. fol. 380.
lib. 1.
Alienationis prohibitio ratio adiecta inducit absolutum si
fideicommissum, quando verba sunt ampla, & impedit
perpetuatem, prohibens, est de per se valida conf.
75. numer. 72. 74. & 80. fol. 452. & 453.
lib. 1.
Et quando constitat de voluntate testatoris, quod voluerit
conferre agnationem ibid. num. 73.
Alienationis prohibitio ex quibus vestitur, & reddatur va-
lida conf. 75. num. 75. fol. 452. lib. 1.
ex Alienationis prohibitionem inducitur absolutum fideicom-
missum, quando in casu contrarietatis bona alienata

pleno iure deveniunt ad non alienantes conf. 75. nu-
mer. 76. fol. 453. lib. 1.
Alienationis prohibitio non excludit qualitas legatorum, etiam
non specificata conf. 75. numer. 77. fol. 453.
lib. 1.
ex Alienationis prohibitionem quando inducitur fideicommis-
sum absolutum conf. 75. numer. 80. fol. 453. lib. 1.
Alienationis prohibitio quando non dicitur habere aliquam
dependentiam a substitutione ibid. conf. 75. num. 82. fol.
453. lib. 1.
Alienationis prohibitio inter vivos, ex quibus extendatur
ad alienationem causa mortis conf. 75. num. 85. fol. 454.
lib. 1.
ex Alienationis prohibitionem, quæ sequitur post fideicommis-
sum factum sub conditione si filijs, non inducitur si
decommissum conf. 79. num. 11. 18. 28. 40. & 56. fol.
589. & seq. lib. 1.
Alienationis prohibitio, ne heres salvas debitas, est autem
præceptum conf. 31. num. 2. fol. 154. lib. 2.
Alienationis prohibitio sanctorum alimentorum videtur valde
conf. 31. num. 40. fol. 157. lib. 2.
Declarat ut ibid. num. 22.
Alienationis bonorum prohibitio cum illorum hypotheca vi
impedit alienationem bonorum, hypotheca debet esse
specialis conf. 34. num. 45. fol. 76. lib. 2.
Non requiritur tamen quod sit particularis ibidem nu-
mer. 46.
Alienationis prohibitio facta in contrarium non impedit alie-
nationem, & translationem domini conf. 34. nu. 54.
fol. 177. lib. 2.
Sed quid si alienari habitas dominium limitatum vid. 2
numer. 55. ad fin. ubi late declaratur.
ex Alienationis prohibitionem cum causa inducitur fideicommis-
sum absolutum conf. 36. numer. 24. & 31. cum seq. fol.
185. & 187. lib. 2.
Alienationis prohibitio sine causa non valet conf. 36. nu. 16.
fol. 185. lib. 2.
Etiam si pluribus sit facta ibid. num. 29.
Limitatur quando adiecta est substitutio ibidem nu-
mer. 28.
Item quando dictum fuit, quia valebat quod bona rema-
nerent penes heredes ibid. num. 30.
Et sufficit tacita causa ibid. num. 33.
Alienationis prohibitio vi bona remaneant in memoria te-
statoris an valeat conf. 36. num. 27. & 34. fol. 185. &
seq. lib. 2.
Alienationis prohibitio, ut bona remaneant in meo nomine
valet conf. 36. num. 35. fol. 186. lib. 2.
Alienationis prohibitio cum causa respiciens sanctorum reser-
vatis an valeat conf. 36. numer. 30. fol. 186.
lib. 2.
si Alienatur res Ecclesiæ ex causa apparet quod pecunia in
eam causam sit erogata, aliter alienatio non valet conf.
7. num. 22. fol. 133. lib. 2.
Verum tamen præsumitur, si appareat factum id in quod
pecunia expendi debebat ibid. num. 68.
Alimenta etiam non debentur filijs a testatore ex-
sequat de illis solvatur conf. 42. num. 29. fol. 316.
lib. 2.
ad Alimenta non restringitur legatum pleni usus, factus re-
lictus vocari fideiheredi libere conf. 21. num. 8. fol. 99. lib. 2.
Alimenta debentur filijs illegitimis conf. 37. nu. 16. fol. 192.
lib. 2.
Alimenta iure naturæ debentur conf. 37. numer. 23. fol. 193.
lib. 2.
ab Alimentis ad jura causam an valeat argumentum conf.
84. num. 15. fol. 542. lib. 2.
Alimentorum suorum ius cedit non potest conf. 30. num. 9.
23. ac 61. fol. 267. & seq. lib. 1.

Alimen-

INDEX.

Alimentorum legatum cedi & in aliam causam commutari potest conf. 51. num. 4. fol. 276. & conf. 52. num. 4. fol. 280. lib. 1.

Alimentorum causa non presumitur factum legatum divisi conf. 78. num. 30. fol. 466. lib. 1.

Alimentorum loco subrogatum legatum annum sequitur eorum naturam conf. 78. numer. 43. fol. 468. lib. 1.

Alimentorum legatum presumitur perpetuum conf. 84. num. 4. fol. 540. lib. 1.

Et quid de alijs legatis ibidem numer. 3. & per totum.
in Alimentorum causam datum impetratur in legitimam cā. 94. num. 27. fol. 580. lib. 1.

Aliquis est dictio vniuersalis, quia comprehendit etiam eos qui in proprijs sunt tales conf. 57. num. 39. fol. 303. lib. 1.

Aliud pro alio inueto creditori solui an & quando possit conf. 57. num. 70. & seq. fol. 309. & conf. 73. num. 51. & 143. fol. 423. & 437. lib. 1.

Allegans non exstare bona habet fundatam insentientiam conf. 20. num. 22. fol. 94. lib. 2.

Limita in hac de volente detrudere legitimam ex bonis legatis, vel alienari prohibitis ibid. & num. 45.

Allegans non exstare fideicommissum sufficit dicere substitutionis de se non loquitur conf. 39. numer. 55. fol. 206. lib. 1.

Allegatio si omissa sit ex hac solum causa conceditur restitutio aduersus sententiam Principis conf. 69. num. 3. fol. 396. lib. 1.

ex Allegatione intransactionis omissa conceditur restitutio aduersus sententiam ibid. conf. 69. num. 4. fol. 396. lib. 1.

ob Allegationes omissas an concedatur restitutio aduersus sententiam laicam, vel aduersus allegationes conf. 69. num. 9 & per tot. respon. fol. 396. lib. 1.

aduersus Allegationes omissas conceditur restitutio ante sententiam conf. 69. num. 19. fol. 398. lib. 1.

Declaratur ibid.

ob Allegationes omissas restitutio solum conceditur ad iudicem conf. 69. num. 20. fol. 398. lib. 1.

Declaratur tamen ut ibid.

Allodialia presumuntur bona conf. 16. numer. 98. fol. 75. & conf. 25. num. 18. fol. 123. lib. 2.

Allodialis res si recognoscatur ut feudalis, non efficitur feudalis, sed plura sequuntur conf. 25. num. 21. fol. 124. lib. 2.

Altare vnum non est disceptandum, ut aliud cooperiatur conf. 34. num. 31. fol. 180. lib. 1.

sive altera ratione intelligitur repetitio, & re in eodem statu permanente conf. 93. num. 26. fol. 575. lib. 1.

Alius tollere aedificia quando non licet conf. 30. num. 21. fol. 151. lib. 2.

Amoris favore nil vehementius conf. 16. numer. 20. fol. 67. lib. 2.

Anaphasus Imperator quando imperium rennerit conf. 4. num. 16. fol. 15. lib. 1.

Animalia si locata sint cum bonis, an illorum interitus ad locatorem, vel conductorem pertineat conf. 41. num. 12. & per tot. ubi plures distinguuntur casus & num. 21. fol. 206. & seq. lib. 2.

Animalium mors sine culpa accedens ad neminem pertinet conf. 41. num. 4. fol. 207. lib. 2.

Animalium usufructuarius nihil submittit, si animalia pereant conf. 41. num. 5. fol. 207. lib. 2.

Animalium altimatorum periculum ad maritum pertinet conf. 41. num. 9. fol. 207. lib. 2.

Animalium status ad conductorem spectant conf. 41. num. 20. fol. 209. lib. 2.

Animalium mors repentina ad locatorem pertinet conf. 41. num. 22. fol. 210. lib. 2.

Animus disponentis ex subsequentibus declaratur conf. 10. num. 57. fol. 74. lib. 1.

Animus possidentis attenditur quoad titulum possessionis conf. 14. num. 87. fol. 93. lib. 1.

Animus veniendi si deficiat, delictum veneni non puniatur conf. 28. num. 29. fol. 150. lib. 1.

Animus & propostum distinguunt maleficia conf. 43. num. 16. fol. 232. lib. 1.

Animus ab euentu disponitur conf. 47. numer. 47. fol. 160. lib. 1.

Anniversary perpetuum celebrandus non inducit perpetuum fideicommissum conf. 97. numer. 22. & 24. fol. 591. lib. 1.

Annona ut sit fertilis curare debetur Praefecti conf. 43. num. 12. fol. 232. lib. 1.

pro Annona exoneranda cogi quis potest, ut emas frumentum conf. 43. num. 60. fol. 237. lib. 1.

Annonae custodes tenentur de illius diminutione conf. 43. num. 59. fol. 237. lib. 1.

Annona praesumitur legata pia, & pro anima conf. 84. num. 1. fol. 540. lib. 1.

Secus est in alijs legatis ibid. num. 10.

Declaratur quando alia simul concurrunt, quod solus fauor pietatis, & religionis ibid. num. 11. 12. & seq.

Annona legata non deducuntur de fideicommissis conf. 20. num. 38. fol. 96. lib. 2.

in Annonas plures praestationes distributum legatum exoneranda ibidem gratia dicitur vnicum, & in totum tran-

smittitur ad haeredes conf. 78. num. 28. & 41. fol. 466. & 468. lib. 1.

Anni census principaliter de per se non accessorie ad capitula debentur conf. 20. num. 12. fol. 112. lib. 1.

Annum legatum initio anni transmittitur conf. 78. num. 25. fol. 466. lib. 1.

Sed an pro rata solum illius anni, an & sequentium ibid. & num. 29. & 41.

Annum quando sit legatum conf. 78. numer. 27. fol. 466. lib. 1.

Annum praesumitur legatum modica quantitate conf. 84. num. 5. fol. 540. lib. 1.

Contrarium ibid. num. 18.

Annum praesumitur legatum vestimentorum factum uxori conf. 84. num. 6. fol. 540. lib. 1.

Et quid de legato habitationis frumenti, vini, & id generis ibid. & per tot.

Annus redditus debitus ratione fructuum, an habeatur pro exacto ex fructibus perceptis conf. 20. num. 8. fol. 112. lib. 1.

Annus census decursus in vita testatoris, sed non exactus, an debeatur legatario conf. 20. per totum fol. 111. lib. 1.

Antecedens necessarium velle is dicitur, qui vult consequens etiam in materia Itrilla conf. 9. numer. 78. fol. 63. & conf. 38. num. 11. & 39. fol. 146. lib. 1. & conf. 18. num. 1. fol. 81. lib. 2.

Antinomia inter c. ex litteris l. 2. & c. requisitis de sponsal. conciliatur conf. 16. num. 4. fol. 97. lib. 1.

in Antiquis dua enunsiatis plene probant etiam in praedictum ceteris conf. 75. num. 31. fol. 451. lib. 1.

in Antiquis testes examinati in alia causa faciunt aliqualem probationem conf. 23. numer. 28. fol. 107. lib. 2.

Antiquitas temporis inducit praesumptionem veritatis scripturae conf. 6. num. 65. fol. 26.

Apocha quando plene, & non plene probet, & quomodo debeat recognosci, & per quos, & quales testes conf. 37. per totum fol. 189. lib. 1.

Apocha non potest recognosci, nisi per testes, qui illius confessioni intersuerunt, & viderunt eam scribi conf. 37. num. 1.

INDEX.

numer. 1. & 5. *Al.* 190. lib. 1.
*Nec sufficit si testes dicentes se habere notam manum scri-
 ptoris, quia videntur cum plures scribere; ibidem.*
*Secus etiam in alijs scripturis parie absente confectis, ut
 in libro rationum episcopi, vel cadula testamenti ibi-
 dem.*
Ratio diversitatis qua fit ibid. num. 2. & 4.
Apocha facilius falsificari potest quā alia scriptura conf. 37.
num. 3. fol. 190. lib. 1.
*Apocha plene probat si res testes de contentis in ea deponat,
 & suas subscriptiones manuum debitoris recognoscant
 & illa sit comparatio conf. 37. numer. 11. fol. 191.*
lib. 1.
*Amplia etiam si nulla fiat comparatio, ceteris tamen pra-
 dictis concurrentibus ibid.*
*Item licet testes non recognoscant debitoris manum ibi-
 dem.*
*Item quando duo tantum ex dictis tribus testibus de rei
 substantia deponerint ibid. num. 12. & 21.*
Ratio horum casuum quod sit ibid. num. 12. & 22.
Declara istos casus ibid. num. 3.
*Ampl. a etiam quando unus tantum testis omni exceptio-
 ne maior de veritate deponeret cum recognitione sua
 & debitoris manus, & concurreret comparatio ibidem
 num. 30.*
*Amplia videretur si res testes non deponeret de substan-
 tia rei, sed tantum recognosceret suas subscriptiones,
 & manum debitoris, & legitimam comparatio accederet
 ibid. num. 12.*
Idem dicat etiam sine comparatione in casu praedicto ibid.
num. 16.
*Item etiam si manum debitoris non recognoscant, modo ad
 huc in comparatio ibid. num. 17.*
*Sed an his casibus requiratur testes interfuisse subscriptio-
 ni debitoris videbitur, num. 14. & 18.*
*Limita quando testes solum recognoscere istorum
 subscriptiones sine recognitione manus debitoris, & sine
 comparatione, nam tunc apocha non probat ibid. nu-
 mer. 19.*
*Apocha non probat plene si sola comparatio manus debitoris
 a o h b.atur conf. 37. num. 20. fol. 192. lib. 1.*
Declara ibid.
*Amplia etiam si duo testes manum debitoris, & suas sub-
 scriptiones recognoscant a o h b. comparatio ibidem nu-
 mer. 23.*
Si a cetera ut ibid.
*Item si nulla est comparatio, sed duo testes suam, & de-
 bitoris manum tantum recognoscant ibidem nu-
 mer. 24.*
*Item quando solum suas subscriptiones recognoscant, &
 ad huc comparatio ibid. num. 25.*
*Item si solum suas subscriptiones recognoscant ibidem nu-
 mer. 26.*
Item & quando sola comparatio extet ibid. num. 27.
*Apocha non probat si unus tantum testis suam, & debitoris
 subscriptiones recognoscere licet comparatio extaret,
 a o h b.atur conf. 37. num. 28. fol. 192. lib. 1.*
*Idem si deponeret de veritate, & recognoscere utramque
 manum seu difficeret comparatio ibid. num. 29.*
*Secus si etiam concurreret comparatio & testis esset omni
 exceptione maior ibid. num. 30.*
*Apocha recognoscitur quod sit sub eam testes, qui praesentia
 fuerint ibid. in verb. testis.*
Apocha scriptoris soli non creditur, vid. in verb. scriptor.
*Apocha non dicitur qui de una religione ad aliam etiam
 non perita licentia transiit conf. 39. numer. 28. fol. 201.*
lib. 2.
*Apocha non dicitur qui illicit de una ad aliam religionem
 transiit conf. 40. numer. 37. fol. 206. lib. 2.*

Apotheca auveniat sub legato domus conf. 33. per sp. fol.
175. lib. 1.
Apotheca non venit sub appellatione habitationis conf. 33.
num. 5. fol. 176. lib. 1.
*pro Apparatu etiam bona fideicommissi alienari possunt
 conf. 22. num. 21. fol. 102. lib. 2.*
Sed oportet, ut praesens de his conf. 1. ut ibid.
Appellari etiam si possit, resistit non conceditur conf. 69. num. 1.
fol. 395. lib. 1.
Appellatio auferri nequit nisi a supremo Principe conf. 9. num.
69. fol. 62. lib. 1.
Appellatio non requiritur ad iudice nulliter procedente conf.
11. num. 54. fol. 80. lib. 1.
Appellatio suspendit sed non rescindit sententiam conf. 69.
num. 1. fol. 397. lib. 1.
Sed vid. ibid. num. 13. & 14.
*Appellatione heredes in dispositione hominis veniunt patrum ha-
 res scriptis conf. 64. num. 24. fol. 372. lib. 1.*
*Præcipue quando alias ex linea veniunt descendentes testis
 ut ibid. num. 25. & num. 42.*
*Appellatione descendentes veniunt omnes etiam post mor-
 tem concepti conf. 70. num. 48. fol. 405. lib. 1.*
Appellationis vim habet resistit non conceditur conf. 69. num. 10. fol. 396.
lib. 1.
Sed vid. ibid. num. 12. & 14.
*Appellationum ius pertinet ad superiorem iure superiorita-
 tis conf. 9. num. 51. fol. 61. lib. 1.*
*Appellationum ius praesens potest per vasallos, & alios infe-
 riores conf. 9. num. 53. fol. 61. lib. 1.*
*Appellationum causas cognoscit & assilut a magistratibus po-
 pularibus, non autem a magistratibus a se deputatis
 conf. 9. num. 54. fol. 61. lib. 1.*
Et ratio ibi assignatur.
*Appellationum causas cognoscere non potest vasallus cum me-
 ro & mixto imperio, ac omni modo iurisdictione conf.*
num. 52. fol. 61. & conf. 14. numer. 63. fol. 91.
lib. 1.
Appellatio nomine vid. in verb. nomine appellatio.
*Appellatio secundum vim beneficii pro fabrica alterius Ec-
 clesie fieri non potest, nisi fabrica sit necessaria conf. 34.*
num. 27. fol. 180. lib. 1.
*Appellatio si fiat ex causa pauperitatis, non sufficit qualibet
 pauperis conf. 34. num. 3. fol. 179. lib. 1.*
*Appellatio secundum vim Ecclesie alij Ecclesie fieri debet
 ad modicum tenentis conf. 34. num. 8. fol. 179. lib. 1.*
*Sed an in applicandis fructibus Ecclesie patronata requi-
 rantur consensus Patroni, vid. in verb. Ecclesia.*
*Apprehensio possessionis castri non probat apprehensionem in
 iurisdictionis conf. 14. num. 75. fol. 92. lib. 1.*
Limitatur pluribus modis ibid.
*Approbat testamentum non potest illud impugnare, nec pe-
 tere successorem ab intestato conf. 7. numer. 8. fol. 23.*
lib. 2.
Approbat contractum approbat illius executionem conf. 27.
num. 50. fol. 136. lib. 2.
Approbare dicitur contractum qui restitutum recipit conf. 43.
num. 19. fol. 232. lib. 1.
Approbare alio plus est quam verbis conf. 20. num. 29. fol.
95. lib. 2.
*Approbari an & quando possit testamentum immodicum ra-
 tione solemnitatis conf. 7. num. 7. fol. 22. lib. 2.*
Approbatio contractus est indissolubilis conf. 27. numer. 48. fol.
136. lib. 2.
Arbitrari potest renovare attentata conf. 8. num. 55. & 169.
fol. 44. & 54. lib. 1.
Et quid si sit ante compromissum conf. 10. num. 58. fol. 74.
lib. 1.
*Arbitrari plurimum si unum expedit, in reliquis remanet arbi-
 ter conf. 10. num. 20. fol. 71. lib. 1.*

Arbitrari

IN DIE XI

Arbitrator non dicitur amicus compositor inter partes. conf. 10. num. 22. fol. 72. lib. 1.

Declarat procedere quando si non acceptat auctoritatem a partibus. sed solum suam auctoritatem in componenda interpositis. alias fecit ibid. num. 23. & 25. lib. 1.

Arbitrator exerceat officium cum iurisdictione partibus non reclusis. ibid. num. 63. fol. 74. lib. 1.

Arbitrator reuocari nequit re non integra conf. 13. num. 11. fol. 85. lib. 1.

Arbitrator laudum prolatum non potest exequi. sed ordinarius conf. 60. num. 5. fol. 333. lib. 1.

Arbitrator ille dicitur cui concessa est plena auctoritas. & cum clausulis praequantibus conf. 8. numer. 24. fol. 141. lib. 1.

Arbitrator procedit sine citatione conf. 13. numer. 2. fol. 84. lib. 1.

Idem est in arbitro quando illi concessa est auctoritas procedendi partibus absentibus ibid. num. 3. fol. 84. lib. 1.

Arbitrator quis sit conf. 13. num. 15. fol. 85. lib. 1.

Arbitri iurisdictioni seu notio quomodo firmetur conf. 3. num. 9. fol. 84. lib. 1.

In Arbitrii quando instantia incipiat. & quando finiat videtur in verbis instantia.

Arbitrio mariti si dos sit promissa intelligitur arbitrio boni viri sed maritus prius debet declarare dotem antequam recurratur ad arbitrium conf. 4. numer. 15. fol. 11. lib. 2.

Arbitris non competit officium iudicis conf. 10. num. 59. fol. 74. lib. 1.

Declarat in officio cum iurisdictione non in simplici officio ibidem num. 62.

Item declarat in arbitris electis a privatibus non a Principibus ibid. num. 64.

Arbitris non attenditur a committentibus conf. 10. num. 61. fol. 74. lib. 1.

Arbitri non boni viri importat clausula (pro bono videbitur) conf. 8. num. 58. fol. 44. lib. 1.

Arbitri non iudicant in iudicando intelliguntur prout de iure conf. 10. num. 69. fol. 74. lib. 1.

Ad Arbitrium iterum non recurritur si contractus sit purus. & si sit factus sine aditu in summam. si factum vero augmentum sit conditionali. & pendat ab arbitrio iterum qui moriatur conf. 71. num. 28. fol. 413. lib. 1.

Ad Arbitrium boni viri in dote recurritur arbitro non arbitriante conf. 4. num. 6. fol. 10. lib. 2.

Ad Arbitrium boni viri recurritur pro taxatione dotis. quando illa sine quantitate sit constituta a conf. 4. num. 9. fol. 10. lib. 2.

Arbitro. & viri iudicis si concessa sit alicui auctoritas. ab eis facit coram eo valent meliori modo conf. 10. num. 60. fol. 74. lib. 1.

Arbitro si sit praefixum specialiter tempus ad agendum aliquid. illud currit a die praefixionis terminis. & non a die acceptationis ipsius arbitri conf. 71. numer. 29. fol. 413. lib. 1.

Cohortarium ibid. num. 30.

Declarat in tempore simpliciter praefixi. & si praefixum esset arbitro ibid. num. 31.

Item quando dictum est quod tempus in immediate decurrat ibid. num. 32.

Arbitro non astante recurritur in dote ad arbitrium boni viri conf. 4. num. 6. fol. 10. lib. 2.

Arbitro prope consensum plantae efficitur illius. in eius summodi radices eius conf. 30. num. 1. fol. 149. lib. 2.

Declarat quando a principio tota dies emperit. & si postea eas periret ibid. num. 6.

Item declarat quando de vadibus plantantis vivere non possit ibid. num. 7.

Item quando maior pars parum in fundo vicini emitte ibid. num. 8.

Item non declaratur quod pueri vix per cor.

Item non declaratur de sententia ibidem num. 11. & seq.

Arbor praefixum illi in cuius fundo plantam habet conf. 10. num. 30. fol. 149. lib. 2.

Arbor quando dicitur in consensu prope consensum. & in fundo suo. & in fundo vicini conf. 130. num. 3. fol. 149. lib. 2.

Arborum vicini quod pedibus distare debet conf. 30. num. 14. fol. 150. lib. 2.

Arborum si sine consensu & in consensu plantae in fundo suo dicitur determinatus conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Et quid attendat consuetudo ibid. num. 15. num. 17.

Item non attenditur ab emptore si venditor in verbis Emphyteuta.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

Item non attenditur in dote si non fuerit determinatus si alia loco carum plantae a fine conf. 15. numer. 5. fol. 63. lib. 2.

INDEX.

44. num. 27. fol. 346. lib. 1.
Afferuntur alicuius non statim in prohibitis conf. 27. num. 21. fol. 332. lib. 2.
Afferuntur Papae creditur in facto proprio & alieno, de quo dicitur in informatum, & gratia conceditur mori proprio conf. 29. num. 27. fol. 146. lib. 2.
Assignare verbum importat dominium conf. 63. numer. 4. fol. 353. lib. 1.
Assignatio legitima in quomodo fieri debeat conf. 3. num. 11. 12. & 15. fol. 8. lib. 2.
Assentare non dicitur ille qui possessionem continuat conf. 8. num. 163. fol. 54. lib. 1.
Assentare non dicitur qui accipit possessionem naturalem, si prius possidebat civiliter conf. 10. numer. 47. fol. 73. lib. 2.
Declarare procedere in eo, qui possidebat civiliter per se, & naturaliter per alium, sicut in eo, qui civiliter tantum possidebat ibid. num. 50.
Assentare ille qui possessionis continuationem impedit conf. 8. num. 164. fol. 54. lib. 1.
non Assentare, qui continuat conf. 10. numer. 34. fol. 72. lib. 2.
Attentare, qui primo turbat, non is qui turbantem expellit conf. 10. num. 46. fol. 73. lib. 2.
Attentata non dantur sine lise, vel quasi lise conf. 8. num. 1. & 2. fol. 40. lib. 1.
Attentata requirunt statim turbare, & ipsam turbationem conf. 8. num. 3. fol. 40. lib. 1.
Attentata in primis, & ante omnia sunt renovanda conf. 8. num. 4. 38 & seq. fol. 40. & 43. & conf. 10. num. 14. & 70. fol. 71. & 74. lib. 1.
Attentata, ut dicuntur ab liti pendenti, tam si dicitur pendere sine citatione, si arbitrii sit concessa auctoritas procedendi sine citatione conf. 8. numer. 15. fol. 41. lib. 1.
Attentata renovanda sunt ante discussionem negotii principalis conf. 8. num. 38. fol. 43. lib. 1.
Amplia etiam si super negotio principalis esset processum, & etiam si sit negotium principale processum, sine petitione, & etiam si nulla fuerit facta protestatio, ut super attentatis solum procedatur, & etiam secundum arbitrium boni viri, ut ibid. num. 39. 40. 43. & seq.
Attentata sunt magis privilegiata quam spoliis conf. 8. num. 41. fol. 43. lib. 1.
Attentata ante compromissum facta renovantur, si super eis factum est compromissum & partis interesse respiciant conf. 8. num. 55. & 169. fol. 44. & 54. lib. 1.
Attentata non renovantur lapso biennio in causa appellativa conf. 8. numer. 63. 64. & 168. fol. 44. & 54. lib. 1.
Attentata quando sunt turbida, & prudens a negotio principalis non renovatur conf. 8. num. 167. fol. 54. lib. 1.
Attenti ante an arbitri possint renovare conf. 8. num. 169. fol. 54. lib. 1.
Sed vid. ibid. num. 55.
Attentata etiam sui natura suspendunt omnem aliam cognitionem etiam militatis obis, alia suspensione conf. 10. num. 15. & num. 79. fol. 71. & 75. lib. 1.
Et non solum sententiam, sed & processum ibid.
Attentata ante renovantur una cum condemnatione in expensis conf. 10. num. 17. fol. 71. lib. 1.
Et in omnibus utilitatibus perceptis, & qua percipi poterunt ibid.
Attentata pendente compromisso in arbitratorem sunt conf. 10. numer. 24. fol. 72. & conf. 13. numer. 4. fol. 84. lib. 1.
Attentata inducuntur ex satisfactione gestorum conf. 10. num. 40. fol. 73. lib. 1.
Attentata si facta sunt per sessionem una cum parte propter illam

INDEX.

- lam in iuratum assensat & ipse conf.* 10. num. 41. fol. 73. lib. 1.
- Assensata non dantur in interdicto retinenda conf.* 10. num. 44. fol. 73. lib. 1.
- Declarat non procedere quando is, qui assensat interdictum non est in possessione ibid.* num. 45.
- Assensata potest renovare arbitrum ante compromissum, quatenus interesse partis respiciunt conf.* 10. num. 58. fol. 74. lib. 1.
- Assensata coram arbitris committuntur conf.* 10. num. 61. fol. 74. lib. 1.
- Assensata non renovantur quando de non iure petentis constat conf.* 10. num. 71. fol. 75. lib. 1.
- Declaratur nam confutare debet de non iure notorie ibidem* num. 72.
- Assensata quando pendente à negotio principali non sunt renovanda ante ibidem discussionem conf.* 10. num. 76. fol. 75. lib. 1.
- Assensata renovantur etiam si processum esset super petitorio conf.* 10. num. 78. fol. 75. lib. 1.
- Et causa in ea esset in iudicio ibid.*
- Ratio ibi assignatur.*
- Assensata sunt ipso iure nulla conf.* 10. num. 82. fol. 75. lib. 1.
- Assensata non renovantur quando proceditur sola facta veritate inspecta conf.* 10. num. 83. fol. 75. lib. 1.
- Sed vid. ib. d. num. 85.*
- Assensata non renovantur lapsu biennio conf.* 10. num. 86. fol. 75. lib. 1.
- Contrarium quodimo visum ad 30. annos renovantur ibid.* num. 87.
- Declarat ibid. eodem num. 86.*
- Assensata si sint dubia & turbida non renovantur ante cognitionem negotii principalis, & expensa non reficiuntur conf.* 10. num. 88. fol. 75. lib. 1.
- Quando antea dicantur dubia declaratur ibidem & numer.* 90.
- Assensata committuntur pendente compromisso in arbitrum conf.* 13. num. 1. fol. 84. lib. 1.
- Assensata dantur licet septa licet non concessata conf.* 13. num. 5. fol. 84. lib. 1.
- in Assensatis status presumptus probatur, & sufficit etiam status illegitimus, in tantum ut non attendatur exceptio spoli, nec quod titulus sit collatus conf.* 8. num. 32. & seq. fol. 42. lib. 1.
- Assensatis non prescribitur nisi triginta annis conf.* 8. num. 65. fol. 44. lib. 1.
- super Assensatis res sententia essent expectanda, cancella tamen datur ad impediendum, ne illa retardent negotium principale conf.* 10. num. 16. fol. 71. lib. 1.
- Assensatis subrogatus dicitur, qui est subrogatus liti conf.* 10. num. 54. fol. 74. lib. 1.
- in Assensatis renovandis non attenditur an quis habeat ius, vel titulum conf.* 10. num. 80. fol. 75. lib. 1.
- Sed sufficit simplex status, & ac de iure ibidem, numer.* 81.
- Etiam si esset status illegitimus ibid.*
- in Assensatis an requiratur probatio tituli conf.* 11. num. 19. fol. 77. lib. 1.
- in Assensatis sufficit presumptio probatio conf.* 14. num. 72. fol. 92. lib. 1.
- Et fama ibid.*
- Et vnius testimonium ibid. num. 73.*
- Assensatorum renovatio est restrictio ad primum statum conf.* 8. num. 31. fol. 42. lib. 1.
- Assensatorum renovatio in propheta an & quando impediat per exceptionem de non iure agens latè discussio*
- conf.* 8. numer. 44. 45. & 166. fol. 43. & 54. lib. 1.
- Assensatorum renovatio impeditur per clausulam sola facta veritate inspecta conf.* 8. num. 56. & 170. fol. 44. & 54. lib. 1.
- Declarat ibid. num. 57. & 60.*
- Assensatorum renovatio non impeditur per clausulam proventus fuerit conf.* 8. num. 62. fol. 44. lib. 1.
- Assensatorum renovatio in causa feudalitatis potest à summa quamvis incapax sit conf.* 8. numer. 50. fol. 43. lib. 1.
- ad Assensatorum effectum non inducitur litis pendencia ex solo precepto de non molestando sine citatione conf.* 8. num. 50. fol. 43. lib. 1.
- Assensatorum causa coram uno indice factorum communis consensu partium alijs committitur potest conf.* 10. numer. 24. fol. 71. lib. 1.
- ad Assensatorum effectum lis non inducitur ex sola causa commissionis conf.* 10. num. 29. fol. 72. lib. 1.
- Assensatorum iudicium non tollitur per commissionem quod procedatur ad ulteriorem executionem, vel sine retardatione conf.* 10. num. 68. fol. 74. lib. 1.
- ad Assensatorum renovacionem summa in feudalibus agere potest iudicio posteriori conf.* 10. num. 75. fol. 75. lib. 1.
- Ratio ibi assignatur.*
- ad Assensatorum effectum non sufficit sola causa commissa, sed in actore requiritur citationis decretum, in reo executionis citationis conf.* 13. num. 8. fol. 84. lib. 1.
- Et ratio ibi assignatur.*
- Assensatum spolium, vide latissimè in verbo spoliatio, & spoliatus.*
- Assensatum ut dicatur sufficit pendencia litis, vel quasi litis vigore compromissum etiam coram arbitratore conf.* 8. num. 5. fol. 40. lib. 1.
- Et etiam sufficit pendencia litis per solam commissionem causa decreti citationis licet non executi quoad actorem, & quoad reum concurrente scientia conf.* 8. numer. 6. & 8. fol. 40. & 41. lib. 1.
- Audendus non est ille, qui contrarium in casu opposito petiisset conf.* 73. num. 35. fol. 422. lib. 1.
- Augeri potius quam minui presumuntur divitiæ conf.* 82. num. 182. fol. 523. lib. 1.
- ad Augmentum indulgentia non debent operari diminutionem conf.* 43. num. 21. fol. 232. lib. 1.
- Augmentum ad eum pertinet ad quem diminutio conf.* 73. numer. 11. & numer. 143. fol. 418. & 437. lib. 1.
- Ani hereditatem ex propria persona an petere possint descendentes faminarum a statu excludarum, donec masculi existerent, masculi ipsi & famini iam extinctis conf.* 70. numer. 47. & numer. 62. fol. 405. & seq. lib. 1.
- Antem dictio est adversaria conf.* 99. numer. 10. fol. 606. lib. 1.
- Annulus vi status exclusus a patre, si mater existeret, beneficio ipsius admittitur una cum patre & dicta mater conf.* 1. num. 39. fol. 5. lib. 1.
- Annus maternus exclusus a statu per existentiam patris, si existeret avia cum ipsa admittitur ad exclusionem patris conf.* 1. num. 37. fol. 4. lib. 1.
- Pyro de damnationibus reprobatum conf.* 3. numer. 15. fol. 8. lib. 2.

INDEX

104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932. 933. 934. 935. 936. 937. 938. 939. 940. 941. 942. 943. 944. 945. 946. 947. 948. 949. 950. 951. 952. 953. 954. 955. 956. 957. 958. 959. 960. 961. 962. 963. 964. 965. 966. 967. 968. 969. 970. 971. 972. 973. 974. 975. 976. 977. 978. 979. 980. 981. 982. 983. 984. 985. 986. 987. 988. 989. 990. 991. 992. 993. 994. 995. 996. 997. 998. 999. 1000.

Baptizatus ad infantium adulteri viri eius filius, presu-
sumtur eius filius vid. in quib. filiis.
Barnabini seu Barnabi a quo tempore, & a quibus dicitur
habuerint. & ad quem finem fin. instituitur conf. 39. nu-
m. 15. fol. 199. lib. 2.
Bastardus ingenio seditores, & persequitur legitimum esse so-
lent conf. 21. num. 44. fol. 118. lib. 1.
Bastardus potest a principio acquirere emphyteusim Ecclesia-
sticam licet in ea progressus non succedat conf. 37. num-
m. 11. fol. 197. lib. 2.
Bellum faciens licentia concedi solus princeps conf. 9. nu-
m. 82. fol. 63.
Beneficiu patrimoniale quanto minus fieri potest gravatum sunt
conf. 34. num. 28. fol. 180. lib. 1.
in Beneficialibus solus exceptio non admittitur, quando nota
est conf. de non iure agens conf. 39. numer. 25. fol.
200. lib. 2.
Beneficiu eiusdem duo titulerint solidum eodem tempore esse
non possunt conf. 88. num. 13. fol. 352. lib. 1.
Declaratio beneficii
in Beneficiu cellarum quid operetur clausula ex nunc proxi
ex tunc conf. 88. num. 7. 11. 14. 23. 24 & 28. fol. 352.
seq. lib. 1.
in Beneficiu Patronatus laicorum legatus & Episcopi non pos-
sunt se immiscere conf. 34. numer. 15. fol. 179.
lib. 1.
de Beneficio pronusum clausula ex nunc proxi ex tunc de
bit esse l. obis tempore vacationis beneficii conf. 88. nu-
m. 6. fol. 352. lib. 1.
Beneficiu alterius quando quis consequitur id quod in pro-
prio et non competis conf. 14. numer. 25. fol. 62.
lib. 2.
Beneficiu si unum collatum fuerit sub conditione alterius
consensus accesserit & deinde alteri simpliciter dote ac-
cessum conf. in suis, ultimus est prior in beneficiu etiam si
potest accedat consensus alterius conf. 35. num. 36. fol.
104. lib. 1.
Beneficiu regnum in manibus superioris ad suorem cir-
ca personam non dicitur vacare simpliciter conf. 72. nu-
m. 3. fol. 415. lib. 1.
Beneficiu per ingressum in religionem non vacat intra an-
num nominationis conf. 88. num. 4. & 17. fol. 552. & 553.
lib. 1.
Etiam si beneficiu solum competat spe, & non actualiter
ibid. num. 18. 19. & 25.
Beneficiu novum confertur non potest novitio infra annum
probationis conf. 88. num. 5. fol. 552. lib. 1.
Contra ibid. nu. 21. & 26.
Declaratio procedere in beneficio seculari ibid.
Beneficiu ab initio dicitur habere conditionem cum futura su-
cessionem cum clausula ex nunc proxi & tunc conf. 88.
num. 7. 11. 14. & 23. fol. 552. & 553. lib. 1.
Beneficiu per mortem conditum non vacat conf. 88. num. 10.
& 29. fol. 552. & 554. lib. 1.
Beneficiu regula de annali & triennali & de iure quisto non
solendo operatur clausula ex nunc conf. 88. num. 24. &
27. fol. 554. lib. 1.
Beneficiu vacuum in sua diocesi praesumitur seire Episco-
pus conf. 4. num. 23. fol. 204. lib. 2.
Beneficiu etiam causa reductur ad causam necessitatis conf.
27. num. 20. fol. 132. lib. 2.
Beneficiu morte extinguatur conf. 4. numer. 18. fol. 11.
lib. 2.
contra Bona fidei possessorum spoliatus ante omnia non est
restituendus conf. 5. numer. 2. & 21. fol. 19. 20.
lib. 1.

ad Bona fidei possessorum conditionem non sufficit prior possessio
ante quam causa proprietatis agatur conf. 5. nu-
m. 9. 10. fol. 19. lib. 2.
Bona libera recepta viri feudalis habentur tanquam feuda-
lia conf. 4. num. 88. fol. 93. lib. 2.
Bona futura comprehenduntur in concessione immunitatis
venerunt alicuiusmodi conf. 37. numer. 16. fol. 173.
lib. 2.
Bona si duobus fuerint pure hypotheca & debita tempore
hypotheca & debita tempore bona possident prior credi-
tor est preferendus in hypothecaria actione conf. 35. nu-
m. 11. fol. 180. lib. 1.
Ampliatum si prior hypotheca suspensa conditionalis sed
conditio suspensa potestatem accipere solum hypothecam
ibidem numer. 2.
Subampliatum si prior hypotheca suspensa potestatem accipere solum hypothecam
ramen conditionis potestatem accipere solum hypothecam
mer. 7.
Ratio assignatur ibid. numer. 1.
Limita in conditione potestatis in parte debitoris, in
parte prior est secundo creditor ibid. num. 4.
Sublimita in conditione potestatis in parte creditoris
venerunt ibid. 1.
Bona futura intelliguntur hypotheca sub conditione a-
quirentur conf. 35. num. 11. fol. 180. lib. 1.
Bona, ut non alienentur, valent praecipuum conf. 99. num. 39.
fol. 325. lib. 1.
Praecipuum si a conditione in ibid. numer. 1.
Bona heredis non veniunt in restitutionem fideicommissi conf.
73. num. 101. fol. 436. lib. 1.
Bona caducata medio gradu remanent penes gradum resti-
tuenda alijs ultioribus, ac si medius gradus non exi-
stet conf. 74. num. 29. fol. 441. & conf. 75. num. 58. fol.
449. lib. 1.
Bona quod transierint in extraneos, quoties veniunt potest
superveniuntis vacare non dicitur habita conf. 82. nu-
m. 162. fol. 519. lib. 1.
Bona conservare potest inestis tam meris, & mixto impo-
ri conf. 90. num. 3. fol. 540. lib. 1.
Bona ne alienentur in non solvitur potest prohibere usum
cummero & mixto imporio conf. 90. numer. 1. fol. 541.
lib. 1.
Bona conservari possunt ob maledictionem praecipis conf. 94.
num. 5. & num. 10. fol. 577. & seq. lib. 1.
Bona, quae vel in vita possunt alienari, vel transire ad heredes
impunitur in legittimam conf. 94. num. 31. fol. 586.
lib. 1.
Bona post contractum quae sita & ante purificam conditi-
nem aliena a non comprehenduntur sub hypotheca veni-
unt si sita conditionalis conf. 98. numer. 1. fol. 586.
lib. 1.
Bona futura statim quod acquiruntur earum sub generali
hypotheca conf. 98. num. 8. fol. 597. lib. 1.
Sed an hic solum procedat in hypotheca pura, an & in con-
ditionalis ibid. numer. 1. & per 111.
Bona per debitorem tempore contractus possessa licet potest
alienari a venditoribus hypotheca quoniam conditionalis
conf. 98. num. 10. fol. 597. lib. 1.
Contrarium ibid. num. 1. & per 111.
Bona post conditionem acquiruntur, & ante purificam con-
ditionem alienantur, tunc non habet locum hypotheca
conditio conf. 99. num. 24. & 26. fol. 599. & seq.
lib. 1.
Bona hypothecata si alienantur transiens in emptorem cum
sua hypotheca conf. 98. numer. 5. fol. 600.
lib. 1.
Bona futura intelliguntur obligata sub conditione si effici-
tur debitoris conf. 90. num. 29. & 31. fol. 600. & 603.
lib. 1.

INDEX.

Bona tam praesentia, quam futura veniunt in generali hypotheca, & obligatione conf. 98. numer. 39. fol. 603. lib. 1.

Bona hypothecata ad quemcumq; transant cum onere suo transiens conf. 98. numer. 41. fol. 603. lib. 1.

Bona, si integraliter sunt restituenda, tunc dicuntur prohibita irreligionis conf. 99. numer. 17. fol. 607. lib. 1.

Bona apud agnoscos si debeant conservari, tunc dicuntur irreligionis prohibita conf. 99. numer. 17. fol. 607. lib. 1.

Bona quammis ascendant ad decem mille, dos tamen quingentorum non dicuntur incongrua conf. 99. numer. 32. & 44. fol. 610. & 611. lib. 1.

Bona an dicantur alienata si dividuntur decedat ab intestato conf. 100. numer. 36. fol. 620. lib. 1.

Bona alienata, & redempta reincident sub fideicommissio conf. 100. numer. 18. & 37. fol. 617. & 620. lib. 1.

Declaratur ut ibid. numer. 19. 20 & 37.

Bona dicuntur alienata per institutionem heredis conf. 100. numer. 69. & 90. fol. 625. & 627. lib. 1.

Bona divisim quando debent transire ad heredes, tunc per divisionem dicuntur venientes sub fideicommissio conf. 100. numer. 106. fol. 629. lib. 1.

ad Bona aliqua particularia agere non potest, qui legitimam petit conf. 2. numer. 8. fol. 4. lib. 2.

Bona incerta relata ad universitatem possunt obligari, sed non incerta respectu rei particularis conf. 4. numer. 13. fol. 11. lib. 2.

Bona praesumuntur allodialia conf. 16. numer. 98. fol. 75. lib. 2.

Bona, si debita iure fideicommissi si fideicommissarius alio titulo consequatur, non potest amplius ea consequi iure fideicommissi conf. 18. numer. 6. fol. 82. lib. 2.

Bona iure fideicommissi sibi debita si pendente conditione fideicommissarii emit potest veniente conditione agere de annuione ad precium contra venditorem conf. 18. numer. 14. fol. 82. lib. 2.

Limita quando fideicommissum esset purum ibid.

Bona acquisita acceptationis dicuntur ratificare contrarium conf. 18. numer. 9. fol. 84. lib. 2.

Bona alia existisse vel non existisse in hereditate probandi onus in incumbit heredi vel fideicommissario conf. 19. numer. 18. & 20. fol. 86. & seq. lib. 2.

Bona alia existisse asserenti incumbit onus probandi post factum inuentarium conf. 20. numer. 14. 23. & 45. fol. 91. lib. 2.

Sed quid non consilio inuentario ibid. numer. 15. 27. & 45. & per tot.

Et an attendatur praesumptio ibid. numer. 18.

Bona alia non extare allegans habet fundatam intensionem conf. 20. numer. 22. fol. 94. lib. 2.

Bona in inuentario describi debent cum suis qualitatibus distinctis conf. 21. numer. 6. fol. 98. lib. 2.

Bona omnia per testatorem possessa etiam deposita in inuentario sunt describenda conf. 21. numer. 9. fol. 99. lib. 2.

Etiamsi a creditoribus acceptata fuissent ibidem numer. 10.

Bona fideicommissi possunt alienari medum pro dotibus, sed & pro apparatu conf. 22. numer. 21. fol. 102. lib. 2.

Sed oportet ut praecisa de his constet ut ibid.

Bona fideicommissi non possunt alienari ex causa dotis, vel illius augendi ad emersionem fideicommissi conf. 22. numer. 23. fol. 102. lib. 2.

Et in hoc casu recurrendum est ad arbitrium iudicis ibid. numer. 25.

Bona empti per heredem fideicommissarius retinere potest lo

co alienatorum per ipsum heredem conf. 23. numer. 14. fol. 105. lib. 2.

Bona fideicommissi subiecta si ex licentia alienari possint intelligitur dimmodo trans abitis conf. 23. numer. 16. fol. 105. lib. 2.

Bona fuisse in bonis testatoris probat divisio conf. 23. numer. 21. fol. 106. lib. 2.

Bona alienata excedere legitimam cui incumbit onus probandi conf. 24. numer. 13. fol. 112. lib. 2.

Bona quando in agnatione testator confirmare voluit, tunc filiorum appellatione veniunt nepotes conf. 24. numer. 57. fol. 119. lib. 2.

Bona praesumuntur allodialia, & possidere quis praesumitur uti dominus, non uti vasallus conf. 25. numer. 18. fol. 123. lib. 2.

Bona suavia comprehendit exemptio a Decimis conf. 28. numer. 14. fol. 140. lib. 2.

Bona emphyteutica propter melioramenta transiunt ad extraneos heredes conf. 37. numer. 7. fol. 190. lib. 2.

Declaratur ut ibid. numer. 14. & 15.

Bona transiunt ad filium cum onere alendi filios conf. 37. numer. 17. fol. 192. lib. 2.

Bona fideicommissi conditionali subiecta pendente conditione alienari possunt sed purificata conditione alienatio re solvitur conf. 45. numer. 1. fol. 238. lib. 2.

Limitatur quando alienatio facta est ab ignorantibus ignorantibus, quia tunc solum ad precium agi potest ibidem numer. 3.

Substantiatur quando bona expresse prohibita fuerint alienari ibid. numer. 4.

Bona fideicommissi si inter vivos alienandi sit concessa facultas heredi non potest illa alienare in ultima voluntate & idem 2. converso conf. 45. numer. 2. fol. 238. lib. 2.

pro Bonis quae habent potestatem imponi collecta forensibus conf. 90. numer. 17. fol. 562. lib. 1.

super Bonis futuris confusum apponi potest conf. 98. numer. 40. fol. 603. lib. 1.

in Bonis extra territorium legitimantis non succedit legitimatus conf. 16. numer. 101. fol. 76. lib. 2.

ex Bonis subiectis particulari fideicommissio irreligionis non detrahatur conf. 20. numer. 24. & 43. fol. 94. & 97. lib. 2.

Sed an detrahatur ex alijs etiam pro istis ibidem numer. 26.

Bonorum alienatio prohibita adiecta fideicommissio, an intelligatur sub eadem conditione fideicommissi praecedentis, vel aliud nomen inducat fideicommissum absolutum conf. 26. numer. 2. & 17. fol. 147. & 151. lib. 1.

Bonorum alienatio ex quibus prohibita dicitur conf. 38. numer. 26. fol. 197. lib. 1.

Bonorum alienatio prohibita ut illa maneat in familia arguit agnationis rationem habitam fuisse, vide in verbo prohibitio alienationis.

Bonorum conservatio facta per heredem videtur facta pro sui commodo conf. 73. numer. 13. & 142. fol. 419. & 437. lib. 1.

Bonorum ratione forensis dicitur subdici, & comprehenditur sub dispositione de bonis loquente conf. 90. numer. 16. fol. 562. lib. 1.

Bonorum confiscationis pena imponitur pro crimine laesae maiestatis conf. 94. numer. 4. fol. 577. lib. 1.

de Bonorum confiscatione quando tractatur, tunc legitima filiorum est semis quando filij sunt duo vel pauciores, quando vero sunt plures totum patrimonium dimittitur filijs conf. 94. numer. 13. fol. 578. lib. 1.

Falsus in crimine laesae maiestatis ubi filij nihil reservatur ibid. numer. 15.

Declaratur

INDEX.

Declarat ut ibid. num. 26.
Bonorum donatio filio facta in titulum patrimonij ad ordinem suscipiendos an sit simplex an ob causam conf. 94. num. 19. fol. 579 lib. 1.
Et an impetrat in legitimam ibidem & per totum responsum.
Bonorum venditoris hypotheca comprehendit etiam bona post venditionem acquisita, & ante emptionem alienata per venditorem conf. 98. numer. 17. fol. 598. lib. 1.
Bonorum alienatio si sit prohibita, tunc dicitur prohibita & rebellianica conf. 99. num. 17. fol. 602. lib. 1.
Bonorum confirmatio in familia intelligitur eueniente casu dispositio à testatore conf. 11. numer. 39. fol. 49. lib. 2.
Bonorum descriptio si facta fuerit, & rebellianica non amittitur, licet inuentarium confectum non fuerit conf. 19. num. 20. fol. 87. lib. 2.
Bonorum fideicommissi subiectorum alienatio tenet quando est facta ab ignorante conf. 20. numer. 19. fol. 93. lib. 2.
Limita quando gramatus non esset solvendo ibid.
Bonorum medietatem non excedunt legitimam, & rebellianica conf. 20. num. 20. fol. 93. lib. 2.
Ex Bonorum omissione an inuentarium sit nullum, & heres tenetur ultra vires hereditarias, vel potius ad duplum conf. 21. num. 4. fol. 98. lib. 2.
Bonus qualiter presumitur maximè prelatum ecclesie conf. 27. num. 67. fol. 137. lib. 2.
Bulla p[ro] quartis restringit legitimaciones quando de alterius substituti prauidicium agitur conf. 21. num. 13. 14. & 30. fol. 116. & 118. lib. 1.
Declaratur dummodo prauidicium sit contra voluntatem testatoris ibid. num. 16 & 31.
Bulla p[ro]dicta procedit in legitimato contra voluntatem testatoris ibid. num. 6.
Bulla p[ro]dicta non comprehendit casum, quando vocati sunt legitimi, & naturales ad fideicommissum ibidem numer. 19.
Contrarium ibid. num. 20.
Sed prima opinio est verior ibid. num. 21.
Et probatur ibid. num. 22. 23. & 35.
Rationes quæ in contrarium soluntur ibid. à numer. 24. ad 34.
Bulla p[ro]dicta an comprehendat legitimaciones simplicium naturalium, ibid. num. 37.
Et legitimaciones factas à comitibus palatinis non solum apostolice, sed etiam imperialisbus num. 38.
Et precipue ab illustribus Dominis Campeggij numer. 39.
Bulla p[ro]dicta circa illegitimos procedit tantum, quando quis vult succedere contra expressam, vel tacitam mentem testatoris conf. 21. num. 38. fol. 133. lib. 1.
Bulla p[ro]dicta non excludit illum legitimatum, qui succedit de iure communi sed solum cum qui succedit de iure speciali conf. 37. numer. 6. & 21. fol. 190. & 193. lib. 2.
Bulla p[ro]dicta quomodo procedat declaratur per conclusiones conf. 37. num. 24. fol. 193. lib. 2.
Bulla p[ro]dicta quomodo procedat declaratur per conclusiones conf. 37. num. 24. fol. 193. lib. 2.
Bulla p[ro]dicta quomodo procedat declaratur per conclusiones conf. 37. num. 24. fol. 193. lib. 2.

C

Aducata prima substitutione caterge enantestunt conf. 75. numer. 51. fol. 449. conf. 76. numer. 2. & 4. fol. 454. lib. 1.
Declarat ut in d. conf. 76. num. 10.

per Caducationem priorum substitutionum aperitur via sequentibus conf. 77. num. 1. fol. 456. lib. 1.
Scd quando & quomodo hoc procedat per tot. resp. precipue num. 6. & 8.
ob Caducationem precedentium substitutionum, an ultimi substitutus succedens succedat ex sua fideicommissaria vel ex fideicommissaria substitutione defectu conf. 77. num. 18. fol. 458. lib. 1.
Caducatis medijs substitutionibus sequentes substitui succedunt conf. 77. num. 1. fol. 456. lib. 1.
Caducatis medijs substitutionibus an ad hoc ut sit locus sequentibus sufficiat purificata esse conditionem adiectam prima substitutioni, vel oporteat purificatam quoque sequentem conditionem adiectam alijs sequentibus substitutionibus conf. 77. num. 14. fol. 458. lib. 1.
Caducatis prioribus substitutionibus in vulgaribus substitutionibus locus est sequentibus conf. 77. numer. 30. fol. 460. lib. 1.
Limita quando vulgaris est facta alio modo quam ex eius natura intelligitur ibid.
Caducato mediogradu fideicommissi bona remanent penes patronum restituta alijs vocatis conf. 74. num. 29. fol. 441. & conf. 75. num. 58. fol. 449. & conf. 76. num. 5. fol. 455. lib. 1.
Caducato medio gradu an sequens substitutus succedat per vulgarem vel fideicommissariam conf. 76. num. 6. & 8. fol. 455. lib. 1.
Caducato medio gradu sequentes caducantur quando substitutio habetur p[ro] non scripta conf. 77. num. 34. fol. 461. lib. 1.
Sed vid. ibid. num. 36.
Caducato primo gradu fideicommissi illud transire potest ad substitutum duobus modis conf. 79. numer. 84. fol. 480. lib. 1.
Caducatur substitutio per mortem substituti conf. 76. num. 1. fol. 454. lib. 1.
Caducitas non declaratur contra mortuum, quando posset clarari contra successorem conf. 59. num. 70. & seq. lib. 1.
Calculus hereditatis refertur ad tempus mortis conf. 73. num. 15. & num. 146. fol. 439. & 437. lib. 1.
Declarat ut ibid. num. 54.
Calumnia presumitur contra diu morantem petere ius suum conf. 43. num. 19. fol. 220. lib. 2.
Camby littera Vid in verb. littera.
de Campeggij personis oribus in ecclesiastica dignitate constitutis concessa est facultas legitimandi personas ecclesiasticas conf. 16. num. 7. fol. 66. lib. 2.
Campeggij comitibus concessa est plenissima facultas legitimandi conf. 16. num. 44. & 45. fol. 69. lib. 2.
Campeggij comitibus Papa concessit facultatem legitimandi clericos conf. 16. num. 47. fol. 69. lib. 2.
Campeggij comites possunt legitimare adire, vel non adire redditate conf. 17. num. 10. & 11. fol. 77. & seq. lib. 2.
Sed an apprehensa possessione ibid. num. 14. 15.
Canon redintegranda 3. q. 1. quo tempore fuerit solutus conf. 4. num. 14. fol. 15. lib. 1.
Canon redintegranda 3. q. 1. an tollat praescriptionem, & quis sit eius intellectus conf. 4. numer. 20. fol. 15. lib. 1.
ob Canonem non solum emphyteusis propria auctoritate per dominum de possessione expelli non potest conf. 61. num. 28. fol. 341. lib. 1.
Canonis redintegranda remedium spacio triginta annorum praescribitur conf. 8. numer. 117. fol. 47. lib. 1.
C. Vnde de benef. frat. in vrb. send. intellectus ponitur in conf. 35. num. 4. fol. 179. lib. 2.
Cardinalis adherens à Papa viuis vocis oraculo aliquid ordinatum esse creditur in non reformati Papa conf. 60. num. 27. fol. 326. lib. 1.

Cardi.

I N D E X.

Cardinalis fendi est incapax conf. 59. numer. 4. fol. 321. lib. 1.
Capitas ordinata ad scriptis incipit conf. 34. numer. 29. fol. 180. lib. 1.
Caritas animi & pium est subvenire necessitati alieni unde in verbis necessarii.
in causis sensum ignorantia presumitur conf. 28. numer. 28. fol. 141. lib. 2.
Castrum peculatum non conferuntur nec imputatur conf. 94. numer. 23. fol. 579. lib. 2.
Declaratio ibid. numer. 32.
Castrum de strima in 13. fidei quod certior procedit quando agitur de iniuria cessante non quando de damno emergente conf. 73. numer. 33. fol. 429. lib. 1.
Castrum concessio cum possessionibus, an possessiones privatione presumentur feudales conf. 90. numer. 20. fol. 563. lib. 1.
Castrum concessio per Regem cum omni iure non intelligitur concessa superioribus & ius regum conf. 14. numer. 61. fol. 91. lib. 1.
Castrum pluribus modis sumitur conf. 14. numer. 76. fol. 92. lib. 1.
Castrum si per accidens a civitate non tenetur servare Rationem conf. 50. numer. 14. fol. 561. lib. 1.
Ca. in composito ad casum duntaxat arguere non licet conf. 25. numer. 6. fol. 144. lib. 2.
de Casu fortuito presumes non tenetur conf. 43. numer. 39. fol. 235. lib. 1.
Causa omnis ad statum permanet sub dispositione iuris communis conf. 1. numer. 27. & numer. 63. fol. 3. & 7. & conf. 2. numer. 1. fol. 3. & conf. 42. numer. 51. fol. 222. lib. 1.
Amplius etiam si vigeres eadem vel maior ratio quando sumitur in materia successione ut dicto conf. 1. numer. 17.
Causa specialis non comprehenditur sub lege generaliter loquente conf. 1. numer. 3. fol. 13. lib. 2.
Causa mixta quando consideratur ad dispositionem legis vel statum conf. 1. numer. 4. fol. 2. lib. 1.
Causa exceptiva & prescriptiva a statu non dicitur dispositiva conf. 1. numer. 5. fol. 2. & numer. 70. fol. 7. lib. 1.
Causa mixta non comprehenditur a statu loquente de successione in casu simpliciter conf. 3. numer. 1. fol. 12. lib. 1.
Declaratio ut ibi d. numer. 2. 4. 7. & seq.
Causa mixta in materia successione non constituitur ex qualibet persona adiecta sed oportet ut illa sit gradu proximior persona vocata conf. 3. numer. 2. 4. 7. 8. 12. & 13. fol. 12. 13. lib. 1.
Non requiritur tamen ut sit proximior persona exclusa ibi d. numer.
Causa mixta in successione non constituitur quando vocatus repudiat conf. 3. numer. 15. fol. 13. lib. 1.
Causa mixta non constituitur si persona non nominata non sit successibilis conf. 3. numer. 17. fol. 13. lib. 1.
Causa variis & variis species scripturarum a deceptoribus assignantur conf. 37. numer. 10. fol. 191. lib. 1.
Causa fortuita in se suspensio intelligitur suscipere solitas conf. 95. numer. 7. fol. 38. lib. 1.
Causa matrimonialis tractari nequit antequam uxor sponte a viro dicatur ad eum redeat conf. 5. numer. 12. fol. 19. lib. 1.
Causa proprietatis non potest tractari nisi prius Colonus, qui assignat, restituatur etiam si assignasset ad bona fidei possessorem conf. 5. numer. 9. & 10. fol. 19. lib. 1.
Causa iusta recedens a sponsalibus qua sit conf. 17. numer. 13. fol. 102. lib. 1.
Remittiturque arbitrio iudicis ibid. numer. 14.

Causa qua possit sponsalia non superueniens sed iamen prohiberi ante illa sit incognita est iusta causa recedens ab eis conf. 18. numer. 18. fol. 104. lib. 1.
Causa dissolutionis sponsalium vel impedimentum matrimonii probantur per duos testes quando ex matrimonio scilicet probatur non non committeretur nam tunc unus testis sufficit conf. 18. numer. 21. fol. 105. lib. 1.
Causa qualibet excusat ad evitandam penam conf. 18. numer. 34. fol. 106. lib. 1.
Etiam si causa plene non probetur ibid.
Causa adiecta legatum determinat conf. 20. numer. 3. fol. 111. lib. 1.
Causa exclusivus cessante cessat exclusio conf. 21. numer. 83. fol. 121. lib. 1.
Causa delicti debet apparere in confesso obste reo qua confessio debet esse verisimilis probabilis verificata in circumstantiis presertim subtilitatibus conf. 28. numer. 26. & 28. fol. 159. lib. 1.
Causa proxima & immediata attenditur conf. 31. numer. 28. fol. 172. lib. 1.
Causa testati declaratur a causa intestati conf. 42. numer. 72. fol. 223. lib. 1. & conf. 42. numer. 17. fol. 213. lib. 2.
Etiam si dispositio facta in causa intestati exorbitet a regularitatis communis ut dicto conf. 42. numer. 72. lib. 2.
Causa qualibet etiam iniusta excusat a dolo conf. 44. numer. 14. fol. 243. lib. 1.
Causa legatarii cessante cessat & ipsum legatum conf. 49. numer. 6. fol. 266. & conf. 50. numer. 44. fol. 272. lib. 1.
Causa falsa si in sententia exprimitur reddit ipsi iure sententia nullam conf. 58. numer. 1. fol. 312. lib. 1.
Causa in principio presumitur conf. 59. numer. 14. fol. 322. lib. 1.
Causa, modus, vel enunciatio non restringitur legatum conf. 63. numer. 20. fol. 356. & numer. 98. fol. 364. lib. 1.
Causa ex integro agitur instrumentis non iteris repetitis post sententiam super iurando necessario latam conf. 69. numer. 5. fol. 396. lib. 1.
Causa presumitur potius impulsiva quam finalis conf. 83. numer. 47. fol. 531. lib. 1.
Et quae dicatur causa finalis vel impulsiva ibid. numer. 48. & 50.
Causa intestati ad causam testati non arguitur conf. 99. numer. 39. fol. 610. lib. 1.
sine Causa legitimatio non valet conf. 16. numer. 11. fol. 66. lib. 1.
Et causae generales non sufficientes ibid.
Sed vide ibid. numer. 66. & seq. & numer. 107.
Causa iusta legitimatio est quando alioquin agnatio periret conf. 16. numer. 69. & numer. 118. fol. 73. & 76. lib. 2.
sine Causa princeps de plenitudine potestatis potest auferre ius quod est mere de iure civitatis conf. 17. numer. 6. & 12. fol. 77. & 79. lib. 2.
Causa benemeritorum reducit ad causam necessitatis conf. 27. numer. 20. fol. 132. lib. 2.
Causa cessante non cessat effectus consummatus conf. 33. numer. 13. fol. 169. lib. 2.
ob Causam dicitur donatio quando causa est necessaria & obligativa conf. 83. numer. 27. fol. 330. lib. 1.
Causa non ordinata ad aliquem effectum effectus non adscribitur etiam quod ea in illum sit finalis conf. 31. numer. 27. fol. 172. lib. 1.
Causa plena cognitio requiritur in restitutione adversus sententiam quando agitur de illius rescissione ut in iure conf. 69. numer. 22. fol. 398. lib. 1.

INDEX.

Causa cognitio vid. in verb. cognitio causarum.
Causa dua lucrativa in simul concurrere non possunt cōf. 18. num. 12. fol. 82. lib. 2.
Limitatur in eo quod est plus in una quam in alia ibidem.
Declaratur non procedere in duabus causis inimicem repugnantis ibid. num. 13.
ex Causis pluribus quis potest habere dominium sed non possessionem cōf. 4. num. 19. fol. 12. lib. 2.
Declarata in causis inimicem contrariis ibidem num. 22.
Can'io de Utendo & fruendo si remittatur, tunc dicitur reliquus usus fructus cōf. 63. num. 73 & 93. fol. 363 & 364. lib. 1.
pro C. nione an sufficiat hypotheca cōf. 83. num. 7. fol. 528. lib. 1.
Et quid si persona est idonea ibid.
Causa Codiicill. quas solemnitates, & quae testes requirant cōf. 22. per totum fol. 124. lib. 1.
Causa testamentum si non valeat iure testamenti, an valeat in iure codicillorum, vel donationis causa mortis, aut mortis causa cationis praescriptum si sit apposta clausula omni meliori modo cōf. 22. num. 29. & seq. fol. 136. lib. 1.
in Causa testamentum an procedere debeat heredes institutio cōf. 5. num. 1. & per tot. fol. 13. lib. 1.
in Causa testamentum an requiratur quod testator edocet se velle nuncupare testari cōf. 6. numer. 12. fol. 19. lib. 2.
Et an hac sit levis solemnitas ibid. num. 13.
in Causa testamentum an requiratur sigillum notarij cōf. 6. num. 16. fol. 20. lib. 2.
Et an sit levis solemnitas ibid.
in Causa testamentum prothollato signum notarij consuetum sufficit cōf. 6. num. 19. fol. 20. lib. 2.
de Caritate testatoris notario attestanti non creditur cōf. 6. num. 22. fol. 21. lib. 2.
Cacorum vltima voluntas cur tot solemnitates requirant cōf. 22. num. 21 & 28. fol. 136. lib. 1.
in Cacorum testamentis si iuratio non debet precedere legata cōf. 6. num. 15. lib. 2. ol. 20.
Cacum an possit donare causa mortis sine solemnitatibus, hac consulti summa C. qui test. facer. poss. cōf. 22. num. 32. & seq. fol. 137. lib. 1.
Cacum an debeat dictare testamentum, & dictatum recognoscere cōf. 6. num. 14. fol. 20. lib. 2.
Cedere & testari potest Monachus ante professionē cōf. 50. numer. 40. & numer. 53. fol. 271. & cōf. 51. num. 2. fol. 285. lib. 1.
Declarata ibid.
Cedi an possit ius dotis & filia ingredienti religionem cōf. 48. ad cōf. 56. per tot. respon. lib. 1.
Cedi non potest legatum vel fideicommissum conditionale cōf. 50. numer. 53. fol. 274. cōf. 55. numer. 3. fol. 290. lib. 1.
Consualis contractus est licitus cōf. 20. numer. 13. fol. 112. lib. 1.
Sed quid de montibus ibid.
Census est precium fructuum rei consualis, & ideo permittus cōf. 20. num. 7. & 11. fol. 112. lib. 1.
Census si annuus redditus habito respectu ad fructus iure col-lectis putatur esse perpetuus licet nondum sit exaltus cōf. 20. num. 8. fol. 112. lib. 1.
Amplius etiam si sit decursus post testamentum ibidem num. 28.
Et ideo annui census in vltia testatoris decursi sed ab eo exaltis sub legato non veniunt ibidem & per totum.
Stens impensione redditu, ve l vlt ora alia ex causa, quam ex pectis fructu num. debitis ibid. num. 11.

Ratio diversitatis ibid. 2. num. 9. ad 14.
Census annui principaliter de pers. non accessit ad capita. le debentur cōf. 50. num. 11. fol. 112. lib. 1.
Secus in usuris ibid.
Certiorari non debet sciens cōf. 43. numer. 28. fol. 221. lib. 2.
Certioratus praesumitur dominus a speciali deputatione cōf. 8. num. 8. fol. 41. lib. 1.
Et vid. in verb. scientia.
Cassante causa non cessat effectus consummatus cōf. 33. num. 13. fol. 169. lib. 2.
Cessibile non est quod non est transmissibile cōf. 50. num. 16. & 22. fol. 269. lib. 1.
Cessio non procedit quando non constat de iure cedentis cōf. 50. num. 35. fol. 271. lib. 1.
Cessio legati alimentorum valet cōf. 51. numer. 4. fol. 276. lib. 1.
Circumius in vtilis est emittendus cōf. 2. numer. 9. fol. 9. lib. 1.
Citandus non est fideicommissarius conditionalis in lite quae cum herede agitur cōf. 19. num. 9. fol. 85. & cōf. 20. num. 7. fol. 89. lib. 2.
Citari an debeat specific & nominativ fideicommissarius & creditor conditionalis in confessione innotarij cōf. 19. num. 1. 3. & 10 & 17. per tot. fol. 85. & cōf. 20. num. 1. 2. 10. fol. 88. & seq. lib. 2.
Citatio & nominatio fideicommissarii quando non requiritur in legitimisationis imperatione cōf. 21. num. 84. fol. 121. lib. 1.
Citatio & nominatio fideicommissarii quando non requiritur in legitimisatione si de eorum praedictio non agatur, nec ab alijs potest huc exceptio proponi cōf. 21. numer. 85. fol. 121. lib. 1.
Citatio praesumitur ex lapsu 30. annorum cōf. 6. num. 68. fol. 26. lib. 1.
Citatio coram arbitratore non requiritur cōf. 13. num. 2. fol. 24. lib. 1.
Et idem est in arbitro quando illi est concessa auctoritas procedendi partibus absentibus ibid. num. 3.
Citatio in legitimisatione non requiritur quando legitimi comprehenduntur ex iacta mente testatoris, vel Comes Palatinus habeat facultatem legitimandi partes citatas cōf. 21. num. 37. fol. 132. lib. 1.
Citatio illorum de quorum praedictio agitur requiritur in legitimisatione & post aditam hereditatem & apprehensam possessionem cōf. 31. numer. 15. fol. 171. lib. 1.
Nec minus fieri potest ex auctoritate alijs filijs legitimis ibid. num. 16.
Citatio sola interruptit civiliter prescriptionem 30. vel 40. annorum cōf. 68. num. 3. fol. 393. lib. 1.
Citatio & litis contestatio absq. sententia non interruptit usucapionem quoad acquisitionem domini cōf. 68. num. 4. fol. 393. lib. 1.
Citatio non requiritur in legitimisatione filij facta de consensu patris cōf. 16. num. 33. fol. 68. lib. 2.
Citatio agnatorum non requiritur quando non tractatur de illorum praedictio principaliter cōf. 16. numer. 41. fol. 69. lib. 2.
Citatio agnatorum non requiritur quando Comes habet potestatem legitimandi vnijs vel defunctis partibus &c. cōf. 16. num. 106. fol. 76. lib. 2.
Citatio ex cursu temporis praesumitur cōf. 19. num. 15. fol. 86. lib. 2.
sine Citatio nemo sua possessione priuari debet etiam si sit prado cōf. 44. num. 1. fol. 223. lib. 2.
Citationem super praesentia cōf. 8. numer. 16. fol. 41. lib. 1.
Cites pro exoneranda annona cori possunt, qui emanant frumentis cōf.

I N D E X.

- conf. 43. num. 60. fol. 237. lib. 1.*
Cites Originarios in partem revocare potest vasallus habens merum & mixtum imperium conf. 90. num. 9. fol. 562. lib. 1.
Cites ex privilegio originarij alibi habitantes an gaudeant privilegio cuius concessio conf. 90. numer. 24. fol. 563. lib. 1.
Civitas statuta non tenetur servare castrum à civitate separatum conf. 90. num. 14. fol. 561. lib. 1.
Clandestina præsuntur possessio in iur. si de titulo non constet conf. 8. num. 186. fol. 56. lib. 1.
Clandestina possessio vid. in verb. possessio.
Clandestinus matrimonij filij non legitimantur conf. 59. num. 8. & sub num. 11. fol. 321. & seq. lib. 1.
Declara quando subest aliquid impedimentum ibid. numer. 13.
Item nisi tale matrimonium ab Ecclesia sit approbatum ibid. num. 16.
Clandestinum non dicitur matrimonium domi celebratum in praesentia Parochi & testium conf. 59. num. 9. fol. 322. lib. 1.
Clandestinum matrimonium quando dicatur conf. 59. num. 12. fol. 322. lib. 1.
in Claris cessant consuetudo a conf. 75. numer. 46. fol. 448. lib. 1.
Clausula in fine posita refertur ad omnia precedentia etiam in substitutionibus quando non militat diversa ratio conf. 10. numer. 69. fol. 74. & conf. 26. numer. 11. fol. 149. & conf. 38. numer. 17. & 18. & 56. fol. 196. lib. 1.
Clausula seu scriptura ultima praevalet conf. 30. num. 4. fol. 165. lib. 1.
Clausula vna declarat, & restringit omnes alias sequentes ubi praecipue de clausula sine praedictio venientium ab intestato conf. 31. num. 7. & 14. fol. 169. 170. & 171. lib. 1.
Clausula in fine posita debet referri ad omnes substitutiones antecedentes distributivae conf. 39. numer. 49. fol. 206. lib. 1.
ex Clausula adiecta ut indicatur fiduciam ipsam oportet, quod illa sit separata & non habeat verba dependens conf. 97. numer. 40. fol. 593. & numer. 56. fol. 594. lib. 1.
Clausula specialis derogatoria an requiratur in testamentis inter liberos conf. 6. num. 23. fol. 21. lib. 2.
Clausula derogatoria quando non est in secundo testamento, tunc testamentum inter liberos non tollitur conf. 7. num. 20. fol. 24. lib. 2.
Limita multis modis ut ibid. num. 21. & seq.
Clausula altum & c. supplet jurisdictionem notarij conf. 6. num. 21. fol. 21. lib. 2.
Clausula sola facti veritate inspecta impedit revocationem testamenti cum in verbo attestata & conf. 8. num. 56. & 170. & declaratur numer. 57. & 60. fol. 44. & 54. lib. 1.
Clausula sola facti veritate inspecta tollit, si operatur, nisi iudex de causa plene liquet conf. 8. num. 61. & 175. fol. 44. & 55. lib. 1.
Clausula sola facti veritate inspecta an operetur, quod quis non teneatur praecise adimplere promissum quando de damno creditoris non agitur conf. 36. num. 44. fol. 188. lib. 1.
Clausula provis videbuntur importari arbitrium boni viri conf. 8. numer. 53. fol. 44. & conf. 10. numer. 84. fol. 75. lib. 1.
Clausula provis institum fuerit apposta in commissione de procedendo ad ulteriora non impedit revocationem attentionum conf. 8. num. 62. fol. 44. lib. 1.
Clausula provis de iure posita in actu reducit rem ad ius commune conf. 8. num. 84. fol. 45. & conf. 11. num. 52. fol. 80. lib. 1.
Clausula sine figura iudicij non tollit equitatem conf. 8. num. 82. fol. 45. lib. 1.
Clausula sine streptu & figura iudicij tollit ordinem iudiciorum iuris positum conf. 8. numer. 173. fol. 55. lib. 1.
Clausula summarie de plano sola facti veritate inspecta & similes apponi non possunt nisi à non recognoscante superiore conf. 9. num. 59. fol. 62. lib. 1.
Clausula salvis iuribus nostris impetrare & alterius cuiuslibet non operatur in expressis conf. 8. num. 156. fol. 54. conf. 9. numer. 89. fol. 63. conf. 10. numer. 6. fol. 70. lib. 1.
Et importat solum conditionem resolutionis, non autem suspensionem d. conf. 8. num. 157.
Sed vide ibid. num. 183.
Nec alieni tribuit ius, nisi de eo constet ibidem numer. 158.
Clausula salvis iuribus praefertur petitorum, non possessorum conf. 14. num. 90. fol. 94. lib. 1.
Clausula super quibus eam vixintem habet vi per eam intelligatur intentatum pinguius remedium conf. 11. num. 38. fol. 79. lib. 1.
Clausula omni meliori modo amplius dispositionem hanc couersissima C qui testam. fac. pos. conf. 22. num. 34. fol. 137. lib. 1.
Clausula omni meliori modo cum dilatione & ampliat conf. 83. num. 24. fol. 529.
Clausula omni meliori modo in testamento servus pro clausula derogatoria conf. 7. numer. 21. fol. 24. lib. 2.
Idem euenit & in clausula codicillaria sub.
Clausula omni meliori modo reddit materiam diuiduam & operatur quod utile per inuente non visitatur conf. 16. num. 102. fol. 76. lib. 2.
Clausula sine praedictio venientium ab intestato operatur ut legitimatus non possit succedere ex testibus legitimis ab intestato succedentibus conf. 30. num. 3. 11. & 12. fol. 158. & 166. lib. 1.
Contrarium v. solum operatur, quod legitimatus non possit habere plus partis, quam legitimi ibidem numer. 5.
Sed reprobat ibid. num. 7. & sequens.
Clausula sine praedictio intelligitur apposta in legitimatis conf. 30. num. 18. fol. 166. lib. 1.
Clausula sine praedictio venientium ab intestato praefertur ius etiam transuersalibus usque ad quartum gradum conf. 30. num. 8. 4. & 19. fol. 165. & 166. lib. 1.
Clausula sine praedictio venientium ab intestato operatur, ut legitimati plus portionis non habeant quam filij legitimis conf. 31. num. 10. fol. 170. lib. 1.
Sed hic sensus videtur ibid. num. 11. & seq.
Et verus sensus est ut nullo modo legitimati succedere possint ab intestato, quando ex testibus descendentes legitimi ibid. num. 5. 12. & seq.
Imo & quando ex testibus transuersales saltem usque ad quartum gradum ibid. num. 13.
Iis vero non ex testibus, aut nolentibus succedere legitimis succedit ibid. num. 17.
Et hae clausula qualis fiat totam legitimatorem & aliam clausulam quod legitimatus possit succedere cum filij legitimis & alijs venientibus ab intestato ex testamento & contra testamentum ibid. num. 14.
Contrarium ibid. num. 19.
Sed descenditur prima vltimo ibidem numer. 20. & 21.
Clausula sine praedictio venientium ab intestato praefertur solum ius successionis ab intestato non ex testamento conf.

INDEX.

conf. 31. num. 21. fol. 172. lib. 1.
Ratio assignatur ibid. num. 22.
Qua occupatur ibid. num. 23.
Sed si possidet ibid. num. 24. & 25.
Clausula sine praeiudicio venientium ab intestato operatur.
quod filius legitimatus possit à Patre praeferri & ei non
compensat remedium impugnandi testamentum conf. 31.
num. 26. fol. 172. lib. 1.
Clausula sine praeiudicio venientium ab intestato praeservat
ius illorum qui a patre & potentia habent ius succe-
dendi conf. 96. numer. 9. & 16. fol. 585. & 586.
lib. 1.
Clausula alique praeiudicio venientium ab intestato debet
apponi, & intelligi ut apposta in omnibus legitimatio-
nibus conf. 16. num. 9. fol. 66. lib. 2.
Declara ut ibid. num. 61. & num. 109.
Clausula absq. praeiudicio venit utrum ab intestato quia ope-
retur conf. 16. num. 10. fol. 66. lib. 2.
Clausula cum solitis accessibus designat locum particularem
inspecto tunc per contrarius conf. 36. num. 23. fol. 187.
lib. 1.
Contrarium ibid. num. 24.
Clausula ita quod hereditas sit cit expirare substitutionem
factam in casu de decedente sui filij substituto deceden-
te cum filijs licet filij decesserint sine filijs vid. in verb.
substitutio ubi remissus.
Clausula ita quod ita ampliatum, non autem restringitur
ad casus antecedentes conf. 38. num. 4. & 46. fol. 196.
lib. 1.
Maximè quando alias esset superflua ibid. numer. 5.
Vel solum declarat praecedentes substitutiones ibid. nu. 7.
& 47.
Clausula quod bona semper remaneant in familia inducit ab-
solutum fideicommissum quatuor vlt. non sit relativum
vel ill. ita ex praecedentibus conf. 38. num. 8. & 55. fol.
196. lib. 1.
Clausula codicillaris vel clausula omni meliori modo si appo-
sta sit in reciproca substitutione simpliciter facit a re-
solvatur in universum substituti nonem conf. 82. num. 8. 9.
10 & 92. fol. 498. 499. & 508. lib. 1.
xx Clausula ita ut si affluens substitueretur dua quarta
non acir. huius conf. 32. numer. 3. fol. 159.
lib. 2.
xx Clausula codicillari concepta per verba futuri temporis
non substituit testamentum in quo posthumus ignorat
ter sit praeferri conf. 32. nu. 4. 27. & per tot. fol. 159.
& 165. lib. 2.
Clausula codicillaris continetur in testamento militis conf.
32. num. 7. fol. 162. lib. 2.
Sed an verba praeiudicium vel futuri temporis ibidem nu-
mer 18.
Clausula codicillaris apponitur ex consuetudine notariorum
conf. 32. num. 19. fol. 162. lib. 2.
Declara ibid.
Clausula codicillaris an adstringat omnes heredes vel primi
tantum gradus conf. 32. fol. 166. lib. 2.
Clausula ex nunc proxi ex tunc operatur ut promissus de be-
neficio debeat esse habitus tempore vacationis beneficii
conf. 88. num. 6. fol. 552. lib. 1.
Clausula ex nunc proxi ex tunc operatur ut coadiutor cum
future successione ab initio dicatur habere beneficium
conf. 88. num. 7. 1. 14. & 23. fol. 552. & 553.
lib. 1.
Clausula ex nunc proxi ex tunc quid operetur in collatione
ut est in conf. 88. nu. 7. 1. 23. 24. & 28. fol. 552. & seq.
lib. 1.
Clausula ex nunc operatur beneficium regula de annali, de
erroneis & de iure quasio non tollendo conf. 88. num.
24. & 27. fol. 554. lib. 1.

Clausula ex nunc proxi ex tunc operatur quod gratia vero-
erabitur ad diem data gratia conf. 88. nu. 28. fol. 554.
lib. 1.
Clausula ex nunc proxi ex tunc operatur quod unum tem-
pns iuris alicui conf. 31. numer. 7. fol. 153.
lib. 2.
Clausula ex nunc proxi ex tunc quid operetur conf. 34. nu.
34. fol. 175. lib. 2.
Clausula accedente consensu an sit conditionaliter vel can-
facie conf. 88. num. 29. fol. 554. lib. 1.
Clausula accedente consensu intelligitur quatenus sit mace-
farum conf. 88. num. 93. fol. 234. lib. 2.
Clausula non ex sit. nibus masculis non intelligitur absolu-
te sed ferit ad tempus mortis conf. 97. nu. 8. fol. 589.
lib. 1.
Clausula ad habendum an apponatur ex stylo notariorum in
instrumentis divisionum conf. 100. num. 7. 77. & 111.
fol. 616. 626. & 630. lib. 1.
Clausula ad habendum in ampla forma in divisione apposta
operatur ut intelligatur renunciatum fideicommissis
quod bona alienata conf. 100. nu. 16. 34. 101. & 102.
fol. 616. 626. & 628. lib. 1.
Et etiam quod bona non alienata sit alia clausula praeiud-
icis sine aditu ibid. num. 17.
Clausula ad habendum ceterata an operetur remissionem si
discommissis conf. 100. sub num. 8. num. 28. & num. 60.
fol. 6. 6619. & 623. lib. 1.
Clausula an habendum & quid quid placuit faciendum an
intelligatur iuxta arbitrium liberi viri conf. 100. nu. 89.
fol. 626. lib. 1.
Clausula an habendum & de cessione in divisione posita non
inducit renunciationem fideicommissis conf. 7. num. 28.
fol. 25. lib. 2.
Præcipue si non a testatore prohibita sint alienari ibi-
dem.
Vel non sit secuta alienatio ibid. num. 29.
Sed an sufficiens alienatio per v. an. institutionis ibidem
num. 30.
Clausula ad habendum & operatur quod Emphyteusis in
seu ad omni tempore heredes conf. 44. num. 49. 53. 68.
76. 88. 88. 96. & 106. fol. 228 & seq. lib. 2.
Etiam per v. an. alienatio voluntatis ibid. num. 85.
Ampliat ut etiam si emphyteusis esset concessa pro filijs ibi-
dem num. 86. & 99.
Declaratur quando nulli extant filij ibidem num. 100.
Et per eam non corrigitur emphyteusis ibidem nu. 108.
Nec tollitur successio delata ex forma inuestiure ibidem
num. 109.
Item declaratur quando clausula ad habendum est posita
in parte dispositiva scilicet si in executiva ibid. num. 76.
89. & 107.
Et quae dicatur pars executiva vel dispositiva ibid. num.
84. & 99.
Clausula ad habendum operatur quod non intelligatur ius
quasitum successoris nisi eo casu quo per antecessorem
successor disposuit conf. 44. numer. 106. fol. 236.
lib. 2.
Declaratur ut ibid.
Clausula concessio iurium in ampla forma in divisione posita
operatur renunciationem fideicommissis conf. 100. num.
70. fol. 625. lib. 1.
Item Clausula ponens &c. ibid. num. 71.
Item clausula libere a pleno iure ibid. num. 107.
Clausula & quibus debeat comprehendis heredes extraneos
conf. 44. num. 69. fol. 23. lib. 2.
Clausula ponens in ius &c. facit emphyteusim transitoriam
ad quosque heredes conf. 44. num. 73. fol. 232.
lib. 2.
Clausula non obstantibus licet non augeat declaratur tam
gratiam

I N D E X.

- gratiam ita ut comprehendantur id, cuius legimus derogatum conf. 16. num. 85. fol. 74. lib. 2.
- Clausula cetera ita dicitur apposta ex stylo notarium conf. 23. num. 4. fol. 103. lib. 2.
- Clausula mero propria, ex certa scientia, & de plenitudine potestatis quam virum habet conf. 29. num. 32. fol. 148. lib. 2.
- Clausula in perpetuum facit emphyteusm transitoriam ad quoscunque haeredes conf. 44. num. 72. fol. 232. & nu. 98. fol. 235. lib. 2.
- per Clausulam codicillarem futuris temporis an testator dicatur in genere cogitasse de posthumis conf. 32. nu. 5. fol. 159. lib. 2.
- ad Clausulam codicillarem ad codicillis vales argumentum conf. 32. num. 13. fol. 61. lib. 2.
- per Clausulas generales ut fideicommissum dicatur veniens in utraque requiritur conf. 100. numer. 53. fol. 622. lib. 2.
- Clausulas solitas notarius censetur rogatus apponere conf. 100. num. 80. fol. 626. lib. 2.
- Declaratio quando sunt solita ex natura contractus, secus si sint accidentales ibid. num. 81.
- Limita ut ibid. num. 83. & 84.
- per Clausulas quas & quando iuri decimandi dicatur derogatum conf. 28. numer. 21. & sequent. lib. 2. fol. 140.
- per Clausulas quas tollatur a Principe eius quæsitum alteri conf. 29. num. 24. fol. 146. lib. 2.
- Clausula generalis non ampliat, nec alterat actum, sed secundum illum naturam intelligitur conf. 36. nu. 45. & 46. fol. 189. lib. 2.
- Clausula tilatina & consuetudine licet non ampliet, declarat tamen præcedentia conf. 75. numer. 6. fol. 444. lib. 1.
- Clausula derogatoria omnes expirant interveniente gratia principali ex defectu intentionis concedentis conf. 88. num. 35. fol. 555. lib. 1.
- Clausula cetera extendi debet iuxta consuetudinem notarii conf. 100. num. 66. fol. 624. lib. 1.
- Clausula executiva non alterat dispositionem conf. 100. num. 86. fol. 626. lib. 1.
- Limita quando nihil possunt operari ibid. num. 87.
- Clausula executiva non ampliat conf. 23. num. 8. fol. 104. lib. 2.
- Clausula sublati, quorum tenores, non in proprio, ex certa scientia, & de plenitudine potestatis quid operentur conf. 28. numer. 22. 42. & 44. fol. 141. & 142. lib. 2.
- cum Clausulis amplissimis si fiant privilegio tribuunt ius de novo conf. 28. numer. 24. & 34. fol. 141. lib. 2.
- Clericus probari debet conf. 116. numer. 55. fol. 712. lib. 2.
- Clerici filii ne per interposuam personam illi succedunt conf. 16. num. 108. fol. 76. lib. 2.
- Clerici filii quoniam legittimi succedere non possunt conf. 16. num. 97. fol. 75. lib. 2.
- Declaratio ibid.
- Clericos legitimandi facultatem Papa laicis concedere potest conf. 16. num. 46. fol. 69. lib. 2.
- Et cum commissis Campesij concessit ibidem numer. 47.
- in Clericum Laicum non habet iurisdictionem conf. 16. nu. 6. fol. 66. lib. 2.
- Clericum in terris Ecclesie legitime potest Imperator conf. 56. num. 37. fol. 69. lib. 2.
- Clericus incapax est fundi conf. 59. numer. 4. fol. 521. lib. 2.
- Clericus ordinari potest ad ritum coadiutoria cum futura
- successione conf. 88. num. 12. fol. 552. lib. 1.
- Clericus legitimari non potest ab Imperatore, vel eius comite conf. 16. num. 2. fol. 66. lib. 2.
- Praefatus quando comes est Laicus ibid. num. 5.
- Quid de Campesij ibid. num. 7.
- Declaratio procedere quando legitimitur clericus vni clerici ibid. num. 14. 17. & 24.
- Secus si legitimitur simplex eius status ibidem numer. 18. & 36.
- Vel legitimitur ad temporalia ibid. num. 54.
- Clericus etiam si filius ille, qui habet ius decimandi in aliena parochia, non tamen potest decimare non alia conf. 28. num. 2. fol. 139. lib. 2.
- per Coadiutor mortem beneficium non vacat conf. 88. num. 10. & 29. fol. 552. & 554. lib. 1.
- Coadiutor cum futura successione dicitur habere duas gratias aequales principales, non autem unam solum principalem & alteram accessariam conf. 88. numer. 1. fol. 552. lib. 1.
- Coadiutor cum futura successione mortuo coadiutor non debet capere possessionem, nec suffragatur possessio quam habuit nomine coadiutoris conf. 88. nu. 3. fol. 552. lib. 1.
- Non requiritur tamen actualis apprehensio, sed sufficit contentio actum ibid.
- Coadiutor cum futura successione cum clausula, ex nunc pro va ex tunc, ab initio dicitur habere beneficium conf. 88. nu. 7. 11. 14. & 23. fol. 552. & 553. lib. 1.
- Coadiutor & coadiutoris qualiter eodem tempore habere dicatur conf. 88. num. 14. fol. 552. lib. 1.
- Coadiutoria cum futura successione per mortem coadiutori expirat, & tunc incipit nova gratia conf. 88. nu. 2. fol. 552. lib. 1.
- Coadiutoria cum futura successione est gratia promissionis conf. 88. num. 8. fol. 552. lib. 1.
- Coadiutoria cum futura successione concurrente consensu coadiutoris habet vim resignationis conf. 88. nu. 9. fol. 552. lib. 1.
- ad Coadiutoria stipulum quis ordinari potest cum futura successione conf. 88. num. 12. fol. 552. lib. 1.
- Coadiutoria licet per verba designetur summe observanda conf. 88. num. 15. & 22. fol. 552. & 553. lib. 1.
- Coadiutoria sub diuersis formis conceduntur conf. 88. nu. 16. fol. 552. lib. 1.
- Codicillans an in Codicillis Trebellianicis, & Falcidianis prohibere possit conf. 22. num. 26. fol. 136. lib. 1.
- Codicillans an sit prohibitus, quod sit prohibitus testari conf. 22. num. 19. & 25. fol. 125. lib. 1.
- Codicillis rumpuntur per mutuatorem posthumi conf. 32. num. 12. fol. 161. lib. 2.
- Sed vid. ibid. num. 14. 16. & 25.
- Codicillis ad testamentum peremptis rumpuntur rumpo testamentum agnatione posthumi conf. 33. num. 6. fol. 168. lib. 2.
- in Codicillis testium quinque numerus non diminuitur, quia statuto solum quinque testes in testamento requiruntur conf. 22. num. 7. fol. 134. lib. 1.
- Codicillis hereditas relinquatur nequit conf. 22. num. 3. fol. 134. lib. 1.
- in Codicillis an falcidia & trebellianica prohiberi possint conf. 22. num. 26. fol. 136. lib. 1.
- in Codicillis quod disponi non possint conf. 22. num. 15. fol. 135. lib. 1.
- ad Codicillis ad clausulam codicillarem vales argumentum conf. 32. num. 13. fol. 161. lib. 2.
- in Codicillis si facti a filio sub testamento an sit recessum ad substitutionem in testamento facta conf. 36. nu. 5. & 8. fol. 183. lib. 2.
- in Codicillis intelligitur recepta onera & fideicommissa in testa-

INDEX.

- testamento posita *conf. 36. numer. 6. & 8. fol. 183. lib. 2.*
- Codicillorum iure an valeat testamentum, si non valeat in vim testamenti *conf. 2. numer. 29. fol. 136. lib. 1. Vbi de testamento Caci.*
- Et quid si apposta sit clausula omni meliori modo ibidem.
- per Codicillos intelligitur recessum a testamento in partibus solum reformatis *conf. 36. numer. 7. fol. 183. lib. 2.*
- Cogitatio in genere sufficit ad tollendam subscriptionem *conf. 16. numer. 64. fol. 72. lib. 2.*
- Cognati ex dispositione statutorum Bononie excluduntur per agnatos usque ad quartum gradum dumtaxat *conf. 60. numer. 2. fol. 381. lib. 1.*
- Cognati proximiores si excluduntur per agnatos in remotis: sive gradu vigore statuti, statum dicitur irrationabile, & ad idem modo irrationabili *conf. 66. numer. 12. fol. 383. lib. 1.*
- Cognati si propter agnatos a statu excluduntur, intelliguntur si sint in pari gradu: sive si cognati essent proximiores *conf. 66. numer. 30. fol. 384. lib. 1.*
- Cognationis & agnationis differentia subtilis est attenditur quod solum proximatas *conf. 1. numer. 2. & numer. 61. fol. 2. & 6. & conf. 66. numer. 16. fol. 383. lib. 1.*
- Cognatus si sit vigore statuti exclusus ob existentiam agnati non habet locum calculationem, si existeret persona qua de iure communi in eodem excluderet ipsum agnatum *conf. 2. numer. 22. fol. 10. lib. 1.*
- Secus si in totum cum non excluderet, ut si esset in gradu remotiore, vel parti, *ibi idem, numer. 23.*
- Cognitio causarum appellationum non comprehenditur sub concessione meri, & mixti imperij & omnimoda iurisdictionis *conf. 14. numer. 63. fol. 91. lib. 1.*
- Cognitio causarum appellationum ab officialibus deputatis a Principe est de re servatis Principi *conf. 14. numer. 86. fol. 93. lib. 1.*
- Cognitio plena cause, & plena probatio requiritur in restitutione aduersus sententiam, quando agitur de rescissione illius: uti in iura *conf. 69. numer. 22. fol. 398. lib. 1.*
- Cognomen suum magnifice dicitur testator, quando in casu non delationis impetruit panam primationis *conf. 93. numer. 30. fol. 575. lib. 1.*
- Cocendi impotentia quomodo testibus, aspectu, vel alij modis possit probari *conf. 6. numer. 104. 111. & 112. fol. 30. & 31. lib. 1.*
- ex Coitu damnato omnes qui nati sunt spurij dicuntur *conf. 16. numer. 83. fol. 74. lib. 2.*
- in Coitu cum moniali multa erimina committuntur *conf. 16. numer. 93. fol. 75. lib. 2.*
- Sed an sit species separata luxuria *ibi idem, numer. 94.*
- ad Coitum famule semper sunt preclutiores *conf. 6. numer. 105. fol. 30. lib. 1.*
- ad Coitum vir praeiudicari cogi non potest *conf. 67. numer. 23. fol. 387. lib. 1.*
- Declara *ibi idem, numer. 25. & seq.*
- Collatio beneficij si uni fuerit facta sub conditione, si alterius consensus accesserit, & alteri simpliciter: vide in verb. beneficij.
- Collatio locum habet inter succedentes *conf. 83. numer. 56. fol. 533. lib. 1.*
- Collatio cessat in remissione debiti *conf. 83. numer. 57. fol. 533. lib. 1.*
- Collatio cessat ex coeuntibus *conf. 83. numer. 58. & non seq. fol. 533. lib. 1.*
- Et quid si coeuntia ibid.
- Et an debeant esse urgentes *ibi idem, numer. 75.*
- Et an de sumi debeant ex donatione, vel testamento *ibi idem, numer. 79. 80. & 82.*
- Et an sufficiat clausula generalis, ut clausula omni meliori modo, promissa observantur, iuramentum, & idem, *ibi idem, numer. 58. 75. 76. & seq.*
- Collatio locum habet tam ab intestato, quam & condito testamento *conf. 83. numer. 64. fol. 534. lib. 1.*
- Collatio non alterat donationem *conf. 83. numer. 67. & 77. fol. 534. & 536. lib. 1.*
- Collatio non habet locum, quando in testamento nil dictum est de collatione *conf. 83. numer. 81. & numer. 83. fol. 537. lib. 1.*
- pro Collatione in dubio est indicandum *conf. 83. numer. 68. fol. 534. lib. 1.*
- in Collatione beneficij quid operetur clausula, ex nunc pro ex nunc, *conf. 88. numer. 7. 11. 14. 23. 24. & 28. fol. 552. & seq. lib. 1.*
- Collecta imponi potest forenibus probonibus, qua habens *conf. 90. numer. 17. fol. 562. lib. 1.*
- Collectina nomina videtur in verb. nomen.
- Collectivorum nominum virtus per adiectionem nominis distributivi alteratur *conf. 25. numer. 8. fol. 145. lib. 1.*
- Collectivum nomen quid sit *conf. 25. numer. 7. fol. 145. lib. 1.*
- Colonorum immunitas respicit commodum dominorum praedium vide in verb. immunitas.
- Colonus qui ad alium suffragit prius est resistendus, quam casus proprietatis agatur etiam si suffragit ad bona dei *post seque conf. 5. numer. 9. & 10. fol. 19. lib. 1.*
- Colonus & Conductor transferunt possessionem in alium per actum suum quando possessio vacat *conf. 14. numer. 7. fol. 87. lib. 1.*
- Et idem est in simplici detentore *ibi idem, numer. 8.*
- Colonus & simplex conditor solum prius dominum sua possessione actualiter eradendo rem; non autem per actum suum *conf. 14. numer. 41. & 6. 12. 31. & 65. fol. 90. lib. 1.*
- Ratio offertur *ibi idem, numer. 44.*
- Comes dictio denotat similitudinem modi *conf. 58. numer. 10. fol. 312. lib. 1.*
- Comes Palatinus non potest facere legitimationem per res ipsam filij legitimis extantibus *conf. 30. numer. 9. & 16. fol. 166. lib. 1.*
- Et princeps si legitimes reputatur pecnis *ibi idem, numer. 17.*
- Limis acur in Comitibus specialiter concessa sit hac facultas *ibi idem.*
- Generalis enim non sufficit *ibi idem, numer. 20.*
- Hac tamen facultas concessa sit, in re, digne, & legitime, sua sine praedictio legitimorum *ibi idem, numer. 10. & 16.*
- Comes Palatinus non potest legitimare clericum *conf. 16. numer. 2. fol. 66. lib. 2.*
- Praeterea quando comes sit laicus *ibi idem, numer. 5.*
- Vbi de Campegijs *ibi idem, numer. 7.*
- Declara procedere quando legitimatur clericus: uti clericus *ibi idem, numer. 14. 17. & 24.*
- Secus si legitimatur simplex eius status *ibi idem, numer. 18. & 36.*
- Vel legitimetur ad temporalia *ibi idem, numer. 54.*
- Comes Apostolicus potest legitimare eas personas, quas Papa legitimare potest si hoc sit in privilegio *conf. 16. numer. 43. fol. 69. lib. 2.*
- Comes ex simplici potestate non potest legitimare eum quem princeps ex ordinaria potestate non legitimasset *conf. 16. numer. 70. fol. 74. lib. 2.*
- Secus si habeat plenitudinem potestatis *ibi idem.*
- Comes habens plenitudinem potestatis adequatur Principi *conf. 16. numer. 71. fol. 73. lib. 2.*

I N D E X.

- Comes potest legitimare filium sacerdotis* conf. 16. num. 72. fol. 73. lib. 2.
- Item natum ex moniali & uxore ibid.* num. 74.
- Item natum ex moniali & ex uxore ibid.* num. 75.
- Comes non potest legitimare filios illustrium personarum cōf.* 16. num. 96. fol. 75. lib. 2.
- Comes quando habet potestatem legitimandi viuis, vel defunctis parentibus & c. tunc voluntas patris, vel ciuitatis agnatoris nō requiritur* conf. 16. num. 106. fol. 76. lib. 2.
- Comitem legitimantem in dubio presumitur nolle legitimatum succedere cum filijs legitimis* conf. 31. num. 35. fol. 173. lib. 1.
- Comitem que retraxissent vel difficiorem reddidissent, si non sunt expressi legitimatio est subreptitia* conf. 16. num. 103. fol. 76. lib. 2.
- Comites Campeggij legitimare possunt, adita, vel non adita hereditate* cōf. 17. num. 2. 10. & 11. fol. 77. & 78. lib. 2.
- Sed an apprehensa potest sine ibid.* num. 14. 11.
- Comiti quando dicitur concessa facultas legitimandi natum ex moniali* conf. 16. num. 95. & per tot. decif. fol. 75. lib. 2.
- Comiti palatino princeps concedere potest auctoritatem legitimandi sibi hereditate* cōf. 17. num. 2. fol. 77. lib. 2.
- Comitibus Campeggij concessa est plenissima facultas legitimandi* cōf. 16. num. 44. & 45. fol. 69. lib. 2.
- Comitibus Campeggij Papa concessit facultatem legitimandi clericis* conf. 16. num. 47. fol. 69. lib. 2.
- Comitiis Palatini legitimatio facta parte non citata valet, quando legitimati comprehenduntur ex tacita mente testatoris, vel quando Comes Palatinus habet facultatem legitimandi parte non citata* cōf. 21. num. 37. fol. 132. lib. 1.
- Comitis Palatini legitimatio facta ut valeat, constare debet de privilegio legitimandi* vid. in verb. legitimatio.
- Commentum quid sit* conf. 11. num. 63. fol. 51. lib. 2.
- Commisio de procedendo ad vltimorum cum clausula (pro ut iustum fuerit) non impedit reuocationem assentatorum* conf. 8. num. 62. fol. 44. lib. 1.
- Commisio quod procedatur ad vltiorem executionem, vel sine retardatione, non tollit iudicium assentatorum* cōf. 10. num. 68. fol. 74. lib. 1.
- Commisio seu rescriptum commissis petitorum, & possessorum intelligitur secundum ordinem introitus* conf. 11. num. 32. fol. 78. lib. 1.
- Commisio causa ad effectum assentatorum non sufficit, sed in alio requiritur decretum citationis, in hoc excusio citationis* cōf. 13. num. 8. fol. 84. lib. 1.
- Et ratio ibi assignatur.*
- Commisio petitorio, & possessorio possunt partes prosecuti iurum possessorum* cōf. 11. num. 33. fol. 78. lib. 1.
- ad Commodum sui vincens vincere debet* conf. 3. num. 8. fol. 9. lib. 1.
- Commodum quis reporeare non debet ex actū impugnato* cōf. 11. num. 55. fol. 79. & conf. 53. num. 11. fol. 283. lib. 1.
- Commodum omne, & incommodum coniungens post mortem testatoris spectat ad heredem* cōf. 3. num. 7. & 9. fol. 6. & 7. lib. 2.
- Et non ad filium, qui prætendit legitimam* ibid. num. 10.
- Communicatio privilegiorum operatur ac si ipsa privilegia in specie fuissent expressa* conf. 28. num. 20. fol. 140. lib. 2.
- Communis usus vid. in verb. usus.*
- Communis potest concedere immunitatem* conf. 27. num. 2. fol. 152. lib. 1.
- Et est irrevocabilis ibid.*
- Latetque est interperanda ibid.* & num. 24.
- Communicatio est quadruplex necessaria, utilis, tolerabilis, & temeraria* conf. 34. num. 23. lib. 1.
- Comparatio legitima qua sit* conf. 37. num. 9. fol. 191. lib. 1.
- Comparatio sola manus debitoris nō probat contenta in Apocha* vid. in ver. Apocha.
- Comparationum, suppositum positivum, & illius naturam retinet* conf. 43. num. 61. fol. 238. lib. 1.
- Compensatio vid. in verb. substitutio.*
- Compromissa tot sunt, quot sunt persona compromittentes* conf. 9. num. 90. fol. 64. lib. 1.
- Compromissus instantis incipit à die acceptationis illius* conf. 13. num. 6. fol. 84. lib. 1.
- In indicij verbū à die litis concessa ibid.* num. 7.
- Compromisso pendente in arbitrum assentat & commissarius* conf. 13. num. 1. fol. 84. lib. 1.
- Et in arbitratore ibid.* num. 4.
- Compromissum inducit litem, vel quasi pendentiam ad effectum assentatorum etiam coram arbitratore* conf. 8. num. 6. fol. 40. lib. 1.
- Compromissum triennio finitur* conf. 8. num. 17. & 160. sed contra num. 18. & num. 1. fol. 41. & 54. lib. 1.
- Compromissum sine appositione temporis triennio finitur* cōf. 10. num. 29. fol. 72. lib. 1.
- Contrarium quod imo dures per 30 annos ibid.* num. 30.
- Compromissum an dicatur ante acceptationem & quos modis deservatur, & quando locus sit penultimus* cōf. 13. num. 10. fol. 84. lib. 1.
- Compromissum sine citatione inducit pendentiā litem ad effectum assentatorum, & per totum* conf. 13. num. 13. fol. 85. lib. 1.
- Compromissum sicuti acceptatur* conf. 13. num. 14. fol. 85. lib. 1.
- Compromissum restringitur ad causam super qua lis erat, & non comprehendit causas futuras* conf. 60. num. 1. & 4. fol. 332. lib. 1.
- Etiam si verbis generalibus factum esset ibid.* num. 3.
- Compromissum finitur morte alterius ex compromissibus* cōf. 23. num. 1. fol. 103. lib. 2.
- Etiam si esset conclusum in causa ibid.* num. 2.
- Limitatur quando heredum mentio est facta in compromisso* ibid. num. 3.
- Declaratur quando in parte dispositiva est facta in utro, vel expresse compromissum est actū pro heredibus* ibid. num. 5. & per totum primū dubium.
- Compromissum ad hoc ut transeat ad heredem, est medium inter societatem & iudicium* conf. 23. num. 5. fol. 103. lib. 2.
- Compromissum ad effectum ut transeat ad heredem est stricti iuris* conf. 23. num. 6. fol. 104. lib. 2.
- Compromissum sui natura est personale* conf. 23. num. 7. fol. 104. lib. 2.
- Conatus seu affectus in atrocioribus delictis sine effectu an pœna ordinaria puniatur* vid. in verb. pœna.
- Concedens unum censetur denegare alterum* conf. 45. num. 6. fol. 239. lib. 2.
- Concedi immunitas potest pro bono pacis* conf. 27. num. 7. fol. 152. lib. 1.
- Concepti post deporationem non faciunt deficere conditionem si sine filijs* cōf. 89. num. 22. fol. 558. lib. 1.
- Conceptus post mortem nō agnoscitur nec cognoscitur de iuncto* conf. 70. num. 61. fol. 406. lib. 1.
- Concessio immunitatis facta Domino pro eius Colonis comprehendit omnes Colonos tam partiararios, quam nuntii colonies, assiduararios, & alios si verba sunt generalia, & tam presentes, quam futuros* conf. 27. num. 5. fol. 153. lib. 1.
- Concessio immunitatis ex contractu valet etiam si concessa sit à Communitate* conf. 27. num. 1. fol. 152. lib. 1.
- Et est irrevocabilis ut ibid. latet, est interpretanda ibid.* & num. 14.
- Concessio immunitatis facta Colonis respicit cōmodū domorum prædictarū* cōf. 27. num. 6. & 14. fol. 152. & 153. lib. 1.

Concessio

I N D E X.

- Concessio immunitatis facta alicui per eius honis comprehendit etiam bona futura conf. 27. num. 16. fol. 151. lib. 1.
- Cōcessio immunitatis ex contractu liberat a quocunque onere in soluto publicam utilitatem respiciens conf. 27. num. 22. fol. 154. lib. 1.
- Præstium aucto iuramento, & alijs clausulis ibid. & num. seq.
- Concessio quilibet intelligitur rebus sit flantibus, & non mutata sita conf. 90. num. 12. fol. 561. lib. 1.
- in Concessione generalis non veniunt regalia principi in signum supreme auctoritatis reservata conf. 90. num. 75. fol. 62. lib. 1.
- in Concessione generali non veniunt Principii reservata conf. 95. num. 3. fol. 581. lib. 1.
- in Concessione generalis non veniunt, quæ quis specialiter non habet concessus conf. 16. numer. 89. fol. 741. lib. 2.
- Declaratio nisi in genere fuisse cognitam ibid.
- Concessio Castro cum possessionibus, an possessiones primariorum presuntur feudales conf. 90. numer. 20. fol. 562. lib. 1.
- Cancillario l. rei qua in dotem ff. de iure dotum cum l. ex presentia C. eodem. conf. 32. numer. 6. fol. 174. lib. 1.
- Conclusio libelli attenditur conf. 12. numer. 9. fol. 83. lib. 1.
- Concubina qua sit conf. 67. num. 43. fol. 260. lib. 1.
- in Concubinum non potest haberi mulier honesta & nobilis in concubina conf. 19. num. 19. fol. 322. lib. 1.
- Concubina cum meretricem & quando, & a quibus legari, vel honorari possit conf. 47. per totum fol. 258. lib. 1. & quæ in verbo legatum.
- Condemnare innocentem peius est quam nocentem absolucere conf. 85. num. 1. fol. 546. lib. 1.
- Condemnationes & poenæ an pertineant ad conductorem d. a. a. norm. vel ad fideiussorem conf. 95. numer. 1. fol. 581. lib. 1.
- Condictio Compensis pro legitima non hypotheca conf. 2. num. 2. fol. 5. lib. 2.
- Fallit quæ legitima est legata ibid. num. 2.
- Declaratio ibid. num. 3.
- per Condictio nem in dubiis, vel inceptis succurritur heredi relictenti hereditatem absq. distractionibus conf. 73. num. 103. fol. 431. lib. 1.
- Conditio legati purificata non retrahitur conf. 20. num. 4. & 1. in fin. fol. 111. & seq. lib. 1.
- Conditio purificata pura recipiatur conf. 35. num. 3. fol. 182. lib. 1.
- Conditio purificata non retrahitur retro ad diem contractus conf. 15. num. 5. fol. 182. lib. 1.
- Declaratio in potestate ex parte d. h. i. s. o. r. i. s. tantum, vel debitoris, & creditoris simul ibid. num. 6.
- Conditio casualis vel mixta in contractibus retrahitur in partem incertam, quæ medio tempore acquiritur conf. 35. num. 9. fol. 182. lib. 1.
- Limitatio in legatis, & testamentis ibid. num. 10.
- Conditio vel locus legitima adiciendo non potest conf. 41. num. 3. fol. 213. lib. 1.
- Fallit quando das non subreptur loco legitima, quia tunc omnes conditio apponi potest ibid. num. 13.
- An placuit etiam si dos subreptur loco legitime, dum tamen conditio legitima apponi possit ibidem numer.
- Sed declaratur ibid. num. 16.
- Conditio si non supervenerit rejicitur conf. 57. num. 5. & 18. fol. 298. lib. 1.
- Conditio auctoris executioni legati an reddas legatum condictionale conf. 41. num. 44. & seq. & conf. 57. num. 68. fol. 309. lib. 1.
- Conditio suspensiva magis impedit acquisitionem, quam solutiva conf. 48. num. 9. fol. 262. lib. 1.
- Conditio, qua inest legato ex natura rei legatum, non impedit legatum condictionale conf. 48. numer. 31. fol. 264. lib. 1.
- Secus si inest ex natura legati ibid.
- Conditio legati facti per maritum uxori, si ad eam sita, nuptias non transferri non ducitur ex natura rei, mulier poligamam ingreditur conf. 49. num. 4. fol. 266. lib. 1.
- Conditio, qua inest legato, non impedit transmissionem conf. 50. num. 25. fol. 269. lib. 1.
- Declaratio tamen ut ibid.
- Conditio successiva habetur pro impleta eo ipso, quod impleri capta est conf. 51. num. 11. fol. 276. lib. 1.
- Conditio adiecta executioni non impedit transmissionem hereditatis conf. 70. num. 6. fol. 401. lib. 1.
- Contrarium verum est ibid. num. 26.
- Conditio impleri debet in forma specifica conf. 74. num. 2. fol. 439. lib. 1.
- Maxime si sit voluntaria ibid.
- Conditio sub iuramento defectu an vero ultimæ, ex qua succedatur, purificari debeat. conf. 76. numer. 9. fol. 451. lib. 1.
- Conditio adiecta prima substitutioni an sufficiat, quod sit purificata adhuc verus locus sequentibus substitutionibus quando prima caduca est, an vero oporteat purificationem quoq. esse conditionem adiectam alijs sequentibus substitutionibus conf. 77. numer. 14. & seq. fol. 458. lib. 1.
- Cōditio quando inest natura rei legatum, ut est legato fructum, tunc legatum conditionale transmittitur conf. 78. numer. 1. & numer. 43. & 49. fol. 464. & 468. lib. 1.
- Ampliatu etiam si conditio esset expressa in testamento ibid. num. 2. & 50.
- Limita quando aliter exprimitur, quem in se ex natura rei ibid. num. 3. & 45.
- Etsi alteretur modus, tempus, & ordo solutionis ibidem numer. 4.
- Declaratur ibid. num. 5.
- Conditio tacita an impediatur transmissionem conf. 82. num. 15. & 94. fol. 499. & 508. lib. 1.
- Conditio & qualitas fideicommissi non mutatur ex hereditum personis conf. 82. num. 87. fol. 507. lib. 1.
- Conditio sine filijs defectus per professionem granatam in monasterio capacis bonorum conf. 89. numer. 5. fol. 556. lib. 1.
- Et quid si sit incapax vide ibidem numer. 9. & per totum.
- Conditio sine filijs purificatur quando supersunt filij quibus huius, & posteritas heredes esse non possunt conf. 89. num. 3. fol. 556. lib. 1.
- Conditio sine filijs quæ fecit, quando filij sunt capaces successione ex dispositione legis, licet sint incapaces ex dispositione humana sumptis conf. 89. numer. 13. fol. 557. lib. 1.
- Conditio si sine filijs decesserit emanet si granatus decesserit cum filijs quomodo filij decesserint sine filijs conf. 93. numer. 1. 16. 19. 26. 33. 38. & 52. fol. 588. & seq. lib. 1.
- Ampliatu etiam si facta essent plures substitutiones alia post eam ibid. num. 3. 27. 29. & 53.
- Ampliatu etiam si substitutio esset facta causa quod decesseret cum liberis, qui decesserent sine filijs, nam venit solum liberi filique, qui essent tempore mortis eorum ibid. num. 53.
- Limitatur statibus condictis ibid. num. 20.
- Quæ autem condictio sufficiens ibid. num. 21.

INDEX.

Conditio si sine filijs habes effectum si filij succedant cōf. 14. n. 21. fol. 61. lib. 2.

Conditio si sine filijs extinguatur si liberi extant, quamvis illi eo moriantur cōf. 33. n. 8. fol. 168. lib. 2.

Conditio si sine liberis in pupillari etate semper intelligitur cōf. 19. n. 14. fol. 109. lib. 1.

Conditio si sine filijs expirat per superexistenciam descendencium cōf. 38. numer. 29. & seq. fol. 193. lib. 1.

Conditio si sine liberis, vel nuptiarum aut dotis an, & quando cesset, quando granatus ingreditur monasterium plene declaratur ad cōf. 48. ad cōf. 58. lib. 1.

Conditio si sine filijs quamvis non expressa intelligitur in fideicommissio innoto descendencium cōf. 75. n. 10. & 35. fol. 444. & 47. lib. 1.

Ampla sine descendencis essent granati restituere extra ne, sine alteri descendencis ibid. & n. 36.

Conditio si sine filijs intelligitur de filijs successibilibus cōf. 77. n. 15. fol. 458. lib. 1.

Conditio si sine filijs posita in compendia an intelligatur adiecta fideicommissaria tantum, an & vulgari cōf. 79. n. 86. fol. 481. lib. 1.

Conditio negativa si sine filijs non declaratur ex vocatione masculinorum dispositum facta cōf. 11. n. 23. fol. 47. lib. 2.

Conditio negativa si sine filijs non declaratur ex ratione agnationis non expressa cōf. 11. numer. 29. fol. 48. lib. 2.

Conditio nil ponitur esse cōf. 98. numer. 9. fol. 597. lib. 1. & cōf. 19. n. 3. fol. 85. lib. 2.

Conditio quando respici effectum seu executionem contractus & non substantiam promissionis contractus non dicitur conditionalis cōf. 98. n. 12. & 37. fol. 558. & seq. lib. 1.

Conditio casualis vel mixta retrahitur sicut conditio pō restituta cōf. 98. n. 31. & 44. & 48. fol. 600. & seq. lib. 1.

Conditio potestativa non retrahitur cōf. 98. n. 32. & 44. & 48. fol. 601. & seq. lib. 1. & cōf. 4. n. 23. fol. 12. lib. 2.

Conditio si mea erunt est mixta cōf. 98. n. 35. & 43. fol. 601. & 603. lib. 1.

Conditio retrahitur quoad hypothecam, non quoad dominium cōf. 98. n. 36. fol. 602. lib. 1.

Conditio in ultimis voluntatibus est si fuerit abiliis, quam in contrahentibus cōf. 9. numer. 27. fol. 33. lib. 2.

Conditio omnino existens non est conditio cōf. 20. numer. 9. fol. 19. lib. 2.

Conditio prius verificari debet cōf. 30. numer. 3. fol. 149. lib. 2.

Conditio que non est proprie conditio dicitur conditio propter istius ignorantiam cōf. 31. numer. 4. fol. 153. lib. 2.

Conditio dicitur legitimæ mulieri cum nuperis factum ab eo qui dotare non tenebatur, et non debetur nisi nup rix fecerit cōf. 40. n. 1. fol. 209. lib. 2.

Et propterea non transmittitur si mulier decedat in nuptia ibidem.

Ampliatum etiam si verba (cum nuperis) adiecta essent executioni legati ibid. n. 3. & 28.

Ampliatum ulterius si simpliciter dos legata esset ibid. n. 4. 18. & 25.

Etiam si legata esset in vim modi ibid. n. 5.

Conditio dicitur legatum quantitas dotis iuxta conditionem viri, & ante nuptium non debetur cōf. 40. n. 8. & 20. fol. 210. lib. 1.

Conditio legatum dicitur si in casu nuptus carnalis legata sit una quantitas, & in casu spiritualis alias quantitas cōf. 40. n. 10. & 21. fol. 210. lib. 1.

Conditio legatum ex conciliariis ad heredes transmittitur cōf. 78. n. 30. fol. 465. lib. 1.

Conditio fideicommissum non transmittitur etiam in descendentes cōf. 79. n. 3. 63. & 103. fol. 470. & 478. & 483. lib. 1.

Limita ex conciliariis in contrarium ibid. n. 41. 64. & 104.

Et qua conciliaria sufficiunt vid. ad n. 43. ad n. 60. & n. 65. 66. 67. 89. 102. & 105.

In descendentes autem lenes sufficimus ibidem numer. 70.

Conditio fideicommissum an transmittatur ad filios ex eo solo, quod filij sint positi in condicione, latè declaratur cōf. 79. n. 56. & sequens. & n. 88. & 105. fol. 476. 481. & 483. lib. 1.

Conditio fideicommissum an transmittatur ad hanc qua sionem pertinet ius predilectionis cōf. 80. n. 29. fol. 488. lib. 1.

Conditio fideicommissum transmittitur, quando aliquis predilectus excluderetur cōf. 80. n. 30. fol. 488. lib. 1.

Conditio testamentum meretur executionem cōf. 42. n. 37. fol. 216. lib. 2.

Conditiolem dispositionem facit tempus incertum adiectū solutioni cōf. 78. n. 12. fol. 463. lib. 1.

Sed vid. ibid. n. 11. seq. & n. 46. & 47.

Conditionales creditores non dicuntur creditores cōf. 20. n. 6. fol. 89. lib. 2.

Conditionalis in legato an fructus debeantur vide in verbo fructus.

Conditio non transmittitur cōf. 42. n. 38. 48. 121. & 130. fol. 221. lib. 1.

Pura autem transmittitur ibid. n. 49.

Et ad inferior ad legatum dotis ibid.

In Conditio habens ratem qualiter in persona legatarij consideratur tempore purificata conditionis cōf. 19. n. 11. fol. 86. lib. 2.

Conditio si erat venditio quoad mensuram resoluitur mensura non facta cōf. 71. numer. 14. fol. 410. lib. 1.

Conditio si vel puri quando dicatur venditio cōf. 71. n. 14. fol. 410. lib. 1.

Conditio si dicitur resignatio quando reservantur fructus, vel pensio, aut regressus cōf. 72. numer. 4. fol. 415. lib. 1.

Conditio si an sit promissio de emptione cōf. 98. n. 14. & 18. fol. 598. lib. 1.

Conditio si hypotheca non habet locum nisi concurrant duo extrema videlicet a quo. & ad quod cōf. 98. n. 3. 24. 42. fol. 596. & seq. lib. 1.

Et ibid non habet locum si post obligationem bona acquirantur, & ante purificatam conditionem alienentur ibid. n. 24. & 36.

Conditio si contractus purificata conditione habetur, ac si ab initio purus fuisset cōf. 98. numer. 46. fol. 604. lib. 1.

Conditio si creditor an sit proprie creditor cōf. 19. n. 2. & 5. fol. 85. lib. 2.

Conditionalis creditor, item & fideicommissarius an specificet, & nominatim citari debeat in confessione iuncti arj cōf. 18. numer. 1. 3. 10. & fere per totum fol. 85. lib. 2.

Conditio si fideicommissarius habet ius in spe probabili cōf. 19. n. 4. fol. 85. lib. 2.

Sed non aliquam actionem ibid. n. 6.

Conditio si fideicommissarius in lite, que agitur cum hare de non est citandus cōf. 19. n. 9. fol. 85. lib. 2.

Conditio si fideicommissarius nullam actionem habet cōf. 20. n. 4. fol. 88. lib. 2.

INDEX.

Et non transmittit fideicommissum ibid. num. 5.
 Conditionalis fideicommissarius non est citandus nominatim
 in lite, quia sit cum herede conf. 20. numer. 7. fol. 89.
 lib. 2.
 Sed quid in confessione inuentarij ibidem & numer. 16.
 & per eundem.
 Conditionalis fideicommissarius potest cogere heredem ad con-
 fessionem inuentarij conf. 20. numer. 11. fol. 90.
 lib. 2.
 Sufficient tamen nuda descriptio ibid. num. 12.
 Constatialis purificatio probari debet citatis ijs, qui ladi
 possunt conf. 42. num. 34. fol. 216. lib. 2.
 Conditionaliter relicto alienatio purificata conditione an
 nullatur conf. 9. num. 28. fol. 33. lib. 2.
 Condicio purificata legatarum de legato conditionalis dis-
 ponere potest conf. 52. num. 2. fol. 280. lib. 1.
 Condicio purificata actus vis purus habetur conf. 59. nu.
 53. fol. 326. lib. 1.
 sub Conditione aliqua si vocati sint agnati a testatore intelli-
 gitur de natis adveniente ea conditione. seorsum vero si
 simpliciter vocati sint agnati, nam tunc intelligitur de
 natis ipso testatore vivente conf. 70. num. 51. fol. 405.
 lib. 1.
 Condicio pendente non licet vni parvi a contractu recedere
 conf. 71. num. 15. fol. 410. lib. 1.
 sub Conditione solum dicitur esse precij augmentum vel di-
 minutio, quando venditio facta est pro certo precio, &
 quantis pluris vel minoris emptor intra certum tempus
 vendidit conf. 71. num. 16. fol. 410. lib. 1.
 in Conditione voluntaria extensio non admittitur conf. 74.
 num. 5. fol. 439. lib. 1.
 Sed vid. ibid. num. 21.
 sub Conditione si posthumus natus non sit substitutio facta
 cum h. b. & si posthumus ortus sit & impubes dece-
 serit, nisi mater superminas conf. 74. numer. 9. fol. 439.
 lib. 1.
 Sed vid. ibid. num. 4. & 14.
 in Conditione necessaria ad actum non solum admittitur ex-
 ceptio si & ad effectum ipsius actus conf. 74. num. 22.
 fol. 441. lib. 1.
 in Conditione negativa filiorum appellatione veniunt omnes
 descendentes conf. 75. num. 14. 25. & 42. fol. 445. 446.
 & 448. lib. 1.
 in Conditione possit quando dicantur dispositum vocati cōf.
 75. num. 24. fol. 446. & conf. 89. num. 24 & 25. fol. 558.
 lib. 1.
 sub Conditione certi temporis si facta sit substitutio non ha-
 bet locum quando conditio purificetur alio tempore. cōf.
 77. num. 29. fol. 460. lib. 1.
 sub Conditione si substitutus superminxerit Titio substitutio
 facta differt a substitutione Titio simpliciter facta cōf.
 77. num. 32. fol. 460. lib. 1.
 sub Conditione si alius decesserit vnus gramari potest conf.
 79. num. 37. fol. 474. lib. 1.
 sub Conditione pendente a facto alterius qui vocatus est pri-
 marij potest habere de re legatario in penam alterius cōf.
 93. num. 15. & 18. fol. 573. lib. 1.
 sub Conditione vna si facta sit ademptio hereditatis, tunc sub
 contraria vacat, ad ea institutio conf. 93. num. 16. fol.
 573. lib. 1.
 sub Conditione vel in penam quando dicitur facta adem-
 ptio conf. 93. numer. 23. & 32. fol. 574. & 575.
 lib. 1.
 sub Conditione duplici dicitur primis filijs innumum fidei-
 commissum, scilicet si quis decesserit sine filijs, & filijs si
 ne filijs cōf. 97. num. 34. fol. 593. lib. 1.
 in Conditione si qua sine, ad ea non fit relatio, sed ad ea, qua
 sunt in dispositione conf. 97. numer. 42. fol. 594.
 lib. 1.

in Conditione causali spectatur initium non tempus, quo con-
 ditio existit conf. 98. num. 32. fol. 601. lib. 1.
 in Conditione negativa filiorum appellatione veniunt omnes
 descendentes conf. 11. num. 2. fol. 44. lib. 2.
 sub Conditione si sine filijs factum fideicommissum evanes-
 cit ita iuxta filijs conf. 11. num. 27. fol. 48. lib. 2.
 Etiam quod esset perpetuum ex parte vocatorum ibidem
 num. 33.
 in Conditione possit non sunt possit in dispositione conf. 11. nu.
 37. fol. 49. lib. 2.
 Sed excludunt tantum substitutum ibid. num. 42.
 in Conditione negativa filiorum appellatione masculorum conti-
 nentur masculi ex femina conf. 11. numer. 45. fol. 50.
 lib. 2.
 in Conditione aliquorum postorum existentia an sufficiat ad
 aliorum exclusionem conf. 14. num. 9. 15. 22. & per tot.
 resp. fol. 60. & 61. lib. 2.
 Conditione pendente si fideicommissarius emat bona iure fi-
 deicommissi sibi debita potest evinciente conditione agere ad
 pretium contra venditorem conf. 18. num. 14. fol. 82.
 lib. 2.
 Limita quando fideicommissum esset purum ibid.
 in Conditione possit dicuntur vocati quando sunt descen-
 des, & femina excluduntur conf. 24. num. 58. fol. 119.
 lib. 2.
 Conditionem non important verba (cum nupserit) sed admo-
 nitionem, quando sunt adiecta legato dicitur facta a parte
 conf. 42. num. 22. 44. & 111. fol. 220. lib. 1.
 Declara nam si important conditionem, illa habetur pro
 non apposta, vel saltem revidetur ibidem numeri. 46.
 & 111.
 Contrarium vid. ibid. num. 45.
 Regulariter tamen verba (cum nupserit) important condi-
 tionem nuptus ibid. num. 35. 120. & 129.
 Conditionem non facit dies incertus favore filie cui pater le-
 gavit conf. 42. num. 47. fol. 222. lib. 1.
 Conditionem nullam vel gramam admittit legatum dicitur,
 qua subrogatur loco legitime ad exemplum legitime
 conf. 42. num. 99. fol. 224. lib. 1.
 Conditionem non important verba (cum nupserit) adiecta ex-
 ceptioni legatit nec impediunt legatit transmissionem cōf.
 42. num. 112. fol. 227. lib. 1.
 in Conditionem reselluntur ablatus absoluti per verbum do
 nec conf. 63. num. 81. fol. 363. lib. 1.
 Conditionem necessariam ad rem legatam si importat modum
 legato adiectum, tunc non impedit transmissionem conf.
 78. num. 5. & 51. fol. 463. & 469. lib. 1.
 Conditionem facit dies incertus conf. 78. num. 45. fol. 468.
 lib. 1.
 Declara ut ibid. num. 46.
 Conditionem si sine filijs non facit nec defecere filij concepti
 post deportationem conf. 89. numer. 23. fol. 558.
 lib. 1.
 Conditionem important ablatus absoluti conf. 13. num. 4. fol.
 56. lib. 2.
 Conditionem importat dispositio conf. 30. numer. 2. fol. 149.
 lib. 2.
 Conditiones omnes, et omnia iura legata dicitur adijci possunt
 conf. 42. num. 30. & 127. fol. 221. & 228. lib. 1.
 Limita quando succedit loco legitime ibid.
 Conditiones qua consilium non in faciendo, defecere dicuntur, si
 tantum tempus praeterierit, quod potuerit ad impleri, &
 non fuerint adimpleta conf. 71. numer. 19. fol. 411.
 lib. 1.
 Conditiones extrinseca qua dicantur conf. 78. num. 52. fol. 469.
 lib. 1.
 Conditioni aequiparatur dies incertus conf. 70. num. 23. fol.
 403. lib. 1.
 sub Conditionibus pluribus relinquitur non debetur nisi omni-
 bus

I N D E X.

bus conditionibus verificatio conf. 51. numer. 25. lib. 1.
in Conditionibus attenditur merum factum conf. 89. num. 8. fol. 556. lib. 1.
Conditionis melioris non debet esse minus dilectus magis dilectio conf. 56. num. 13. fol. 293. lib. 1.
ex Conditionis defectu deficiat prima substitutione corruptus & alia sequentes conf. 77. num. 4. 13. 25. & seq. fol. 457. & seq. lib. 1.
Conditionis natura est, ut prius implatur, quam effectum habeat contractus conf. 98. numer. 9. fol. 597. lib. 1.
Conductor non potest reficere questionem dominij ante restitutionem rei condita conf. 5. numer. 11. fol. 19. lib. 1.
Conductor & colonus transferunt possessionem in alium per alium factum quando possessio vacat conf. 14. num. 7. fol. 87. lib. 1.
Et idem est in simplici detentore ibid. num. 8.
Conductor & colonus solum prius dominum sua possessione alienaverit tradendo rem non autem per alium factum conf. 14. num. 4. fol. 90. & ibid. num. 6. 12. 31. & 65. lib. 1.
Ratio afferitur ibid. num. 44.
Conductor, usufructus, & emphyteusa ad longum tempus prius dominum tam per alium, quam per factum traditionem conf. 14. num. 43. fol. 90. & ibid. num. 5. 13. & 30. lib. 1.
Ratio assignatur ibid. num. 31. & 46.
Conductor gregis, armentis, vel equis tenetur ex factu subrogare loco capium demoris uorum conf. 41. num. 19. fol. 209. lib. 2.
ad Conductorem dationum, vel ad factum an pertineant panna, & condemnationes conf. 95. numer. 1. fol. 581. lib. 1.
ad Conductorem spectat sicut animi in conf. 41. num. 20. fol. 209. 1. 2.
Conductio si habet ab utraque parte, qua versantur circa res conductas conf. 95. num. 5. fol. 581. lib. 1.
in Confectione inventarii citari an debet specificet, & nominatim fideicommissarius, & creditor conditionalis conf. 19. num. 1. 3. 10. & seq. per tot. fol. 85. & conf. 20. num. 16. & per tot. fol. 89. lib. 2.
in Confectione inventarii creditores certi specificet sunt citandi, creditores vero incerti per proclama conf. 19. num. 7. fol. 85. & conf. 20. num. 1. fol. 87. lib. 2.
Declara quando sunt in eadem civitate, alius exes testes loco absentium requiruntur dist. conf. 20. numer. 2. fol. 87. lib. 2.
Declara etiam, nam & illi, qui non sunt certi, sed de facili possunt certificari sunt citandi ibid. num. 10.
in Confectione inventarii minor non presumitur an dolo conf. 19. num. 14. fol. 86. lib. 2.
in Confectione iuramentum confutendo attenditur conf. 20. num. 17. fol. 92. lib. 2.
ad Confectionem inventarii fideicommissarius conditionalis heredem cogere potest conf. 20 numer. 11. fol. 90. lib. 2.
Confessio inventario assertenti incumbit onus probandi alia bona existisse conf. 20. numer. 14. 23. & 45. fol. 90. lib. 2.
Sed quid non confessio inventarii ibid. num. 15. 27. 45. & per tot. respons. & in decisi. post ipsum responsum.
non Confessio inventario praesumptio est, quod haeres subtraxerit res. conf. 20. numer. 23. & 28. fol. 94. lib. 2.
Confessum licet non fuerit inventarium, probabiliter tamen non amittitur, si facta fuerit descriptio bonorum conf. 19. num. 20. fol. 87. lib. 2.
Confessio mater non obest patri in verb. Matris,

Confessio ut obis res debet esse verisimilis, probabilis, verificata in circumstantijs praesertim in substantialibus, appareat, dicitur de causa delicti conf. 28. num. 26. & 28. fol. 159. lib. 1.
Confessio in tormentis data sine legitimis indicijs est nulla, conf. 28. num. 30. fol. 159. lib. 1.
Confessio extrajudicialis absente parte facta probat, quando agitur de actu dubio declarando conf. 37. numer. 46. fol. 194. lib. 1.
Et quando est facta super iure reali ibid. num. 47.
Confessio extrajudicialis repetita probat conf. 43. num. 31. fol. 234. lib. 1.
Item quando est facta coram populo ibid. num. 32.
Et quando tendis ad probandum ibid. num. 33.
Confessio partis sufficit ubi requiruntur scriptura conf. 58. num. 5. fol. 312. lib. 1.
Confessio relativa non praesumit nisi quatenus est in relato conf. 63. numer. 53. & 84. fol. 360. & 363. lib. 1.
Confessio in his qua sunt iuris non nocet conf. 63. num. 114. fol. 366. lib. 1.
Confessio de sanctis nocet heredibus conf. 20. num. 39. fol. 97. lib. 2.
Confessio vnius officij singulares successores tamquam ab illo conf. 23. numer. 17. & 29. fol. 109. & 107. lib. 2.
Confessio dotis facta à viro constanter matrimonio non presumitur facta in fraudem, si praecedat duxis promissio conf. 26. num. 17. fol. 129. lib. 2.
Confessio heredis attenditur ad interpretationem fideicommissi conf. 56. num. 47. & 56. fol. 188. & seq. lib. 2.
Pro Confessione si statum velis concumacem haberi non procedit quando per seites & iura constat de eius innocentia conf. 87. num. 9. fol. 550. lib. 1.
Confessoria & negatoria solum competunt pro iure incorporata conf. 34. num. 52. fol. 177. lib. 2.
Consignia pradia qua dicantur conf. 30. numer. 19. fol. 150. lib. 2.
Confirmans tribuit conf. 9. numer. 18. fol. 53. lib. 1.
Confirmans alium in aliquid dicitur de nullo illum facere conf. 28. num. 25. fol. 141. lib. 2.
Confirmare privilegium dicitur princeps si permittat illud observari per civitatem post illius subiectionem conf. 25. num. 5. fol. 96. lib. 1.
Confirmatio imperatoris validas contrarium super re feudali conf. 8. num. 15. fol. 43. lib. 1.
Confirmatio roborat rem in suo statu & terminis, non autem eam extendit conf. 16. numer. 4. fol. 66. lib. 2.
Confirmatio feudi demonstrat feudum esse antiquum conf. 25. numer. 13. & 43. fol. 123. & 126. lib. 2.
Confirmatio Apostolica supplet quasvis solemnitates in alienatione rerum Ecclesiae conf. 27. num. 43. fol. 135. lib. 2.
Confirmatio generalis non extenditur ad abrogata conf. 28. num. 15. fol. 142. lib. 2.
Confirmandi in de consuetudine habent Italia Principes conf. 95. num. 15. fol. 583. lib. 1.
Confirmare bona potest iuratus cum iure & mixto imperio conf. 90. num. 3. fol. 560. lib. 1.
Confirmari bona possunt ab maledicentiam in principem conf. 94. num. 3. & 10. fol. 577. & 578. lib. 1.
Confirmatio impunita potest à Principe suspecto in crimine gravi ab publicam utilitatem conf. 94. numer. 5. fol. 577. lib. 1.
Et haec confirmatio est extraordinaria ibid.
Confirmatio que imponitur pro maledicentia est extraordinaria conf. 95. num. 6. fol. 581. lib. 1.

INDEX.

- de Consecratione bonorum quando tractatur tunc legitima filiorum est semper, quando filij sunt duo, vel pauciores, quando autem sunt plures, tunc totum patrimonium dimittitur filiis conf. 94. numer. 13. fol. 578. lib. 1.
- Limita in crimine lese maiestatis ubi filijs nihil referatur ibid. num. 15.
- Declaratio ibid. num. 16.
- Consecrationis bonorum pena imponitur pro crimine lese maiestatis conf. 94. num. 4. fol. 577. lib. 1.
- in Consecrationis panam potest Princeps commutare panam corporalem conf. 94. num. 12. fol. 578. lib. 1.
- Consensus se aliquem venisse, illumq. ex co vicino mortuum esse puniri non potest pana mortis, vel extraordinaria grani, nisi medici inspecto corpore, vel obferuati signis attestent illum ex co vicino mortuum esse conf. 28. num. 22. fol. 458. lib. 1.
- Depositi hoc debent transmitti ibid. num. 23.
- Consensus differt a solutione conf. 73. num. 29. & seq. fol. 420. lib. 1.
- Consensus vel solutionis vim an habeat aditio conf. 73. num. 28. 30. 31. 55. 80. & 139. fol. 420. & seq. lib. 1.
- Coniectura quid sit conf. 57. numer. 31. fol. 302. lib. 1.
- Coniectura voluntatis sufficit ad inducendam penam etiam sine precepto conf. 91. num. 33. fol. 576. lib. 1.
- Coniectura cessat ubi clara est voluntas testatoris conf. 1. numer. 49. fol. 6. & conf. 75. num. 46. fol. 448. lib. 1.
- Coniectura ex quibus filij in conditione possint consentire vocati enumerantur conf. 78. num. 34. & 44. fol. 197. lib. 1.
- Coniectura non attenduntur si verba non conveniant conf. 63. num. 43. fol. 359. lib. 1.
- Coniectura ex quibus colligatur voluntas testatoris debens esse virgine conf. 75. numer. 30. fol. 447. lib. 1.
- Coniectura non est locus in claris conf. 42. numer. 36. fol. 222. & conf. 75. numer. 46. fol. 448. lib. 1.
- ex Coniecturis interire probatur conf. 46. num. 6. fol. 254. lib. 1.
- Coniecturis concurrentibus tunc subtilis inspecta de superfluitate vel per nomina propria transmittitur conf. 80. num. 34. fol. 490. lib. 1.
- Ex Coniecturis inducitur transmissio conf. 82. num. 51. & 73. fol. 504. & 506. lib. 1.
- ex Coniecturis cessat collatio conf. 83. numer. 58. fol. 533. lib. 1.
- Et qua sunt coniectura ibid.
- Et an debeant esse urgentes ibid. num. 75.
- Et an desumi debeant ex donatione vel ex testamento ibid. num. 79. 80. & 82.
- Item an sufficiant clausula generales, prout clausula omni meliori modo, prout sibi obferuandi, iuramentum, & id genus ibid. num. 18. 75. & seq.
- Cominatio sanguinis an excludat metum conf. 67. num. 73. fol. 391. lib. 1.
- Cominatus praesertim ubi subtilis inspecta defunctus conf. 100. num. 46. fol. 622. lib. 1.
- ex Connectione legum colligitur quid in legato continetur conf. 63. num. 40. fol. 359. lib. 1.
- Consanguinitas tantum an admittatur cum virum, & continuatio filio filio excludens cognatam, propter agnatos conf. 1. num. 8. fol. 3. lib. 1.
- Consensus non extenditur iuramentum, sed supplet solemnitatem, & quid operetur vid. in verb. iuramentum.
- Consensus Patroni an requiratur in applicandis fructibus Ecclesie patronata vid. in verb. Ecclesia.
- Consensus ex actu irritato quando dicatur resolutus circa non expressa declarat conf. 36. numer. 39. fol. 188. lib. 1.
- Consensus qualis in matrimonio requiratur conf. 67. num. 32. fol. 388. lib. 1.
- Consensus an per procuratorem praestari possit post mortem mandantis conf. 88. numer. 33. fol. 555. lib. 1.
- Consentientis dimissioni est, ac si dimisisset conf. 100. num. 58. fol. 623. lib. 1.
- Consentientis alienationi rei subiecta fideicommissum non potest amplius ad eam aspirare conf. 100. num. 98. fol. 628. lib. 1.
- Consentientis alienationi, vel obligationi rei suae, vel sibi debita praedicta sibi in iure, quod in re habet conf. 18. num. 3. & 18. fol. 81. lib. 2.
- Consentientis vasallus alienationi fundi praedicti sibi in iure inuoluitur conf. 18. num. 5. fol. 81. lib. 2.
- Et idem si consentiat nonam fieri inuestituram, & quomodo ibid. num. 4. 7. & sequentibus.
- Consentientis fideicommissarius vniuersalis alienationi rei particularis non praedictat sibi in fideicommissum vniuersali conf. 18. num. 11. fol. 82. lib. 2.
- Declaratio tamen, ut ibid.
- Consentientis non inferitur iniuria conf. 43. num. 17. fol. 232. lib. 1.
- Consentire non dicitur tacere conf. 58. num. 24. fol. 315. lib. 1.
- Consentire non dicitur malevolus conf. 67. num. 38. fol. 388. lib. 1.
- In superfus namq. habet volitionem, in medulla vero non licet ibid. num. 57.
- Consequens qui vult, consentire velle necessarium antecedens etiam in materia stricti iuris, ut in sententia conf. 9. num. 78. fol. 63. lib. 1. & conf. 18. num. 3. fol. 81. lib. 2.
- Et etiam in inducendis fideicommissis conf. 38. num. 11. & 49. fol. 196. lib. 1.
- in Consequentiis qua veniunt non attenduntur conf. 2. num. 17. fol. 9. lib. 1. & conf. 44. num. 34. & 67. fol. 226. & 230. lib. 2.
- Consequitur quis quandoq. beneficio alterius id, quod iure proprio ei non competit conf. 14. num. 25. fol. 62. lib. 2.
- Confirmatio bonorum facta per heredem videtur facta pro sui commodo conf. 73. num. 13. & 142. fol. 429. & 437. lib. 1.
- Confirmatio bonorum in familia irritabilis videtur causa dispositio a testatore conf. 3. num. 39. fol. 49. lib. 2.
- Consolidatio impetrat relictum ususfructus conf. 42. num. 32. fol. 215. lib. 2.
- Constantinus Imperator quomodo in Papam vultu plenissimum potestatem recepit a Romanis inquisitionem apostolicam conf. 16. numer. 27. fol. 68. lib. 2.
- Consuetudo adstringens subditos, ut molere non possint nisi in aliquo molendino de iure non valet conf. 27. num. 20. fol. 754. lib. 3.
- Contumacia disponens interpellatum praesumptio ad rem an in possessione perari etiam in potestario intelligitur, nisi actor in possessione succubuit conf. 68. num. 26. fol. 394. lib. 1.
- Contumacia an amittit verum possessionem conf. 9. num. 1. fol. 58. lib. 3.
- Etiam in fundis ibid. num. 2.
- Contumacia etiam non probata possessione constituitur facit qualem

INDEX.

- qualem qualem probatiuam possessionis constituentis in praesidium terti conf. 14. numer. 64. fol. 91. lib. 1.
- Constitutum super bonis futuris apponi potest conf. 98. numer. 40. fol. 603. lib. 1.
- Constitutum non operatur post mortem constituentis conf. 34. numer. 30. fol. 174. lib. 2.
- Limitatur quando constitutum est parum, & solum dilatum post mortem quoad executionem ibid. numer. 32.
- Sed quid si apposta sit clausula ex nunc prout ex tunc ibid. numer. 34.
- Constitutum conditionale appendente conditione transferat aliquod ius conf. 34. numer. 33. fol. 175. lib. 2.
- Constitutum aliud est, quod transferatur post mortem constituentis, aliud quod transferatur post mortem alterius conf. 34. numer. 35. fol. 175. lib. 2.
- Constitutio, & reuocatio Ecclesia debet primo ex eius redditibus fieri, deinde ad alios obligatos est recurrendum conf. 34. numer. 24. fol. 179. lib. 1.
- de Consuetudine vniuersali attestant: Doctores non creduntur conf. 70. numer. 63. fol. 407. lib. 1.
- de Consuetudine particulari vniuersi loci non inferuntur ad consuetudinem aliorum locorum conf. 70. numer. 64. fol. 407. lib. 1.
- Consuetudine & praescriptione comprimi potest libertas molendi conf. 29. numer. 10. fol. 144. lib. 2.
- Consuetudo excusat a culpa conf. 43. numer. 36. fol. 235. lib. 1.
- Consuetudo delinquendi & mala fama an ut solatur, requiratur strictum conf. 47. numer. 51. fol. 261. lib. 1.
- Consuetudo testatoris declaratur eius voluntatem conf. 51. numer. 34. fol. 279. lib. 1.
- Consuetudo futura in illegitimo reprobat: si lex simpliciter reprobet consuetudinem conf. 86. numer. 12. fol. 548. lib. 1.
- Consuetudo inducens discordias dicitur corruptela conf. 86. numer. 13. fol. 548. lib. 1.
- Consuetudo in specie est probanda conf. 94. numer. 14. fol. 578. lib. 1.
- Consuetudo attenditur in sedilibus in Ecclesiis positus conf. 8. numer. 16. fol. 28. lib. 2.
- Consuetudo in consuetudine inuentarij attenditur conf. 20. numer. 17. fol. 92. lib. 2.
- Consuetudo decimandi in laicis non sufficit conf. 27. numer. 33. fol. 134. lib. 2.
- Consuetudo non minus solemnitas in rebus Ecclesiae dicitur conf. 27. numer. 55. fol. 136. lib. 2.
- Consuetudo & praescriptio non differt a Statuto, nisi prout expressum a iure conf. 29. numer. 12. fol. 144. lib. 2.
- Consuetudo loci attenditur circa arbores plantatas in confinio conf. 30. numer. 11. 12. & 15. fol. 149. & seq. lib. 2.
- Consuetudo est seruanda, & habet vim legis & patris ac privilegij conf. 30. numer. 16. fol. 150. lib. 2.
- Consuetudo in studiis attenditur conf. 35. numer. 11. fol. 239. lib. 2.
- Consuetudo de casu ad casum non extenditur conf. 45. numer. 57. fol. 289. lib. 2.
- Consuetudo in quo differat a solenne conf. 10. numer. 4. fol. 70. lib. 1.
- Conuentus dominum priuatum suum conf. 39. numer. 80. fol. 331. lib. 1.
- Conuentus facile quod non diligitur conf. 18. numer. 30. fol. 99. lib. 1.
- Conuentus iurisdictione per subditos prorogari non potest secundum in vltima iurisdictione conf. 18. numer. 35. fol. 68. lib. 2.
- Conuentione interueniente praescriptionem viginti annorum conf. 68. numer. 3. fol. 393. lib. 1.
- Conuentione litis obsequio sententia non interuenit vsque ad nem quoad acquisitionem dominij conf. 68. numer. 4. fol. 393. lib. 1.
- Conuentione essentialiter est annexa statui religionis, & ex constitutione Ecclesiae sacro ordini conf. 16. numer. 90. fol. 74. lib. 2.
- Conuentus non assentat conf. 10. numer. 34. fol. 72. lib. 1.
- Continuare non dicitur qui aliquod de nouo addidit conf. 10. numer. 42. fol. 73. lib. 1.
- Continuatio non dicitur quando possessio est turbida conf. 10. numer. 43. fol. 73. lib. 1.
- in Contractibus induci potest quidam ordo succedendi de uno in alium conf. 34. numer. 6. fol. 172. lib. 2.
- in Contractibus non transferuntur dominium absque traditione conf. 34. numer. 28. fol. 174. lib. 2.
- in Contractibus ultra citroque obligatorij facilius datur ius accrescendi conf. 35. numer. 31. fol. 181. lib. 2.
- Contractus non licet vni parti recedere conditione deficiente conf. 71. numer. 15. fol. 410. lib. 1.
- in Contractibus fundus illius ad implementum probare debet conf. 100. numer. 93. fol. 627. lib. 1.
- Contractus contrahens non dicitur qui secundum naturam contractus contrahens conf. 35. numer. 34. fol. 183. lib. 1.
- Contractus non habent aliquas solemnitates fidem asserere possunt laici, non tamen disponent possunt super iuramento conf. 83. numer. 32. fol. 530. lib. 1.
- Contractum ratificare dicitur acceptans bona acquisita conf. 18. numer. 19. fol. 84. lib. 2.
- Contractum approbans approbat illius executionem conf. 27. numer. 50. fol. 138. lib. 2.
- Contractus super re feudali validatur ex confirmatione Imperatoris conf. 8. numer. 12. fol. 43. lib. 1.
- Contractus consensualis est licitus conf. 20. numer. 13. fol. 112. lib. 1.
- Sed quid de moribus ibid.
- Contractus approbatus ex recipiente residit conf. 13. numer. 19. fol. 232. lib. 1.
- Contractus quando est parum & perfectus sufficit ad certam summam respectu vtriusque augmentum est consensualis, & pendet ab arbitrio terti fuisse totius morator non receditur ad arbitrium boni viri conf. 71. numer. 28. fol. 413. lib. 1.
- Contractus qualis est ex eo cognoscatur attenditur verborum effectus non sonus conf. 83. numer. 4. fol. 528. lib. 1.
- Contractus non dicitur conditionalis quando conditio respectu est essentialis seu executionem contractus, non autem substantiam promissionis conf. 98. numer. 12. 23. & 37. fol. 598. & 603. lib. 1.
- Contractus conditionalis conditione purificata habetur, ac si ab initio purus fuisset conf. 98. numer. 46. fol. 604. lib. 1.
- Contractus tempore inspicitur in his quae retrotrahuntur conf. 98. numer. 37. fol. 604. lib. 1.
- Contractus si pactum resolutionum sit appositum casu quo aliquid non fuerit, tunc se fundat in contractus, debet probare illius implementum conf. 100. numer. 94. fol. 628. lib. 1.
- Contractus approbatus est individuus conf. 18. numer. 2. fol. 81. & conf. 27. numer. 38. fol. 136. lib. 2.
- Contractus quando est utilis Ecclesiae, an solemnitas requiratur conf. 27. numer. 37. & 38. fol. 131. & 137. lib. 2.
- Contractus quando est solemniter praesumitur etiam utilis, et utilis conf. 27. numer. 39. fol. 139. lib. 2.
- Contractus tempore lesio conderatur conf. 27. numer. 61. fol. 137. lib. 2.
- Contractus Ecclesiae utilis praesumitur conf. 27. numer. 62. fol. 137. lib. 2.

I N D E X.

Contractus correſpectui qui ſint conf. 7. num. 66. fol. 138. lib. 2.

Contradictor legitimus non eſt, qui non poſſidet conf. 59. num. 33. fol. 324. lib. 1.

*Contradictor legitimus ad impediendam immiſſionem non eſt ille qui habet titulum ab herede poſt mortem teſtato-
ris* conf. 59. num. 26. fol. 609. lib. 1.

An autem ſit ille qui praeſtat ius deſtractionum ibidem num. 27.

*Contrabentes videntur ſe conformare cum diſpoſitione ſtatu-
ti* conf. 7. num. 32. fol. 37. lib. 1.

*Contrabere adminiſtratores poſſunt cum eo, cuius bona admi-
niſtrantur, quando publicè, & bona fide hoc faciunt* cõf. 44. num. 31. fol. 247. lib. 1.

Et quando ſunt plures, & unus emit alijs auctoritatibus ibidem.

Contraria ſeu correctio in eodem privilegio non praſumuntur conf. 31. num. 6. fol. 169. lib. 1.

in Contrarijs per electionem unius alteri dicitur renunciatiũ conf. 4. num. 20. fol. 12. lib. 2.

Contrarium qui in caſu poſſito petijt non eſt audiendus cõf. 73. num. 35. fol. 422. lib. 1.

Contravenire non dicitur contrariũ, qui ſecundum naturã contractus contravenit conf. 36. numer. 34. fol. 188. lib. 1.

Contumaces praſumuntur dolofi conf. 87. num. 6. & 7. fol. 549. lib. 1.

Niſi ex proceſſu informatio contrarium conſtet ibid. num. 7. & ſeq.

contra Contumaces index quomodo procedere debeat conf. 87. num. 10. fol. 550. lib. 1.

*Contumax abſolvi debet, quando ex inquiſitione aliquid ap-
paret, ob quod ille ſit abſolvendus* conf. 87. num. 8. fol. 550. lib. 1.

*Contumacia ſi pro conſeſſo habeatur vigore ſtatuſi non proce-
dit quando per teſtes, & iura conſtat de eius innocentia* conf. 87. num. 9. fol. 550. lib. 1.

Conventio patris non praeſtat ſibi in ſcudo antiquo conf. 60. num. 9. fol. 333. lib. 1.

*Conventio ſi facta fuerit de menſura faciendi, an illa fieri de-
beat intra ſexaginta dies, vel annum, vel triginta an-
nos, aut aliud tempus* conf. 71. num. 18. & ſeq. fol. 411. lib. 1.

Copula, & ſtat augmentatiõ, & ampliatiõ conf. 39. num. 21. fol. 167. lib. 1.

Copula, & poſita inter genus & ſpeciem exponitur pro ideĩ conf. 39. num. 22. fol. 204. lib. 1.

Copula, & auget conf. 63. num. 19. fol. 316. lib. 1.

Copula, & copulas reſtendi ſyſtem ſerminis conf. 66. num. 8. fol. 382. lib. 1. & conf. 10. numer. 19. fol. 39. lib. 2.

Copula, & eſt repetitiua conf. 75. num. 11. & 38. fol. 444. & 448. lib. 1.

Copula, & exponitur ideĩ conf. 43. num. 9. & 13. fol. 218. lib. 2.

Copula geminationem inducit conf. 59. numer. 65. fol. 330. lib. 1.

Copula carnalis purgat metum in matrimonio conf. 67. num. 23. fol. 387. lib. 1.

Ratio ibid. aſſignatur & num. ſeq.

Copula carnalis an ex Concilio Tridentino validare poſſit matrimonium, metuo contrarium. conf. 67. num. 31. ad num. 38. fol. 388. lib. 1.

*Copula carnalis quamvis ſecuta ſit, promiſſio tamen de con-
ſtrahendo matrimonio etiam cum iuramento in manu
bui Parochi praſtato non tranſit in matrimonium* conf. 67. num. 34. fol. 388. lib. 1.

*Amplius licet ſequatur hac copula vocato Parocho, ut ve-
nias ad celebrandum matrimonium, & ſalutis iam dua-*

bis denunciationibus ibid. num. 35.

Copula carnalis quamvis in pubertate ſit ſecuta, ſponſalia tamen inter impuberes facta in praſentia Parochi non tranſeunt in matrimonium conf. 67. num. 36. fol. 388. lib. 1.

per Copulam carnalem praſumpta matrimonia ſunt ſublata conf. 67. num. 31. fol. 388. lib. 1.

per Copulam carnalem ſponſalia de futuro non tranſeunt in matrimonium conf. 67. num. 32. fol. 388. lib. 1.

Correctio legum per ſubditiõs intellectus non eſt inducenda conf. 1. num. 27. fol. 4. lib. 1.

Correctio iuris communis eſt emenda in ſtatuto conf. 23. num. 4. fol. 138. lib. 1.

Correctio ſeu contraria in eodem privilegio non praſumuntur conf. 31. num. 6. fol. 169. lib. 1.

ad Correctionem etiam iuris communis argumentum ſumi poteſt a tempore limitato conf. 71. numer. 9. fol. 410. lib. 1.

Correctorium ſtatutum debet intelligi, ut minus corrigat, quam fieri poſſit conf. 70. numer. 55. fol. 406. lib. 1.

Correctiũ contractus vid. in verb. contractus.

Corrigi ſecundum eſt antiquum conf. 59. numer. 31. fol. 324. lib. 1.

Et non eſt hereditarium ſimpliciter ibidem num. 36.

*Corruente gratia principali ex deſectu intentionis conceden-
tis omnes clauſula derogatoriæ in ea contenta expirant* conf. 88. num. 35. fol. 555. lib. 1.

Corruptela dicitur conſueudo inducens diſcordias conf. 86. num. 13. fol. 548. lib. 1.

Creditor prior eſt praefendus in hypothecaria actione, quando bona duobus fuerunt pure hypothecata, & debitor tempore hypothecae, & tempore iudicij poſſidet bona vid. in verb. bona.

*Creditor prior in hypothecaria praefertur ſecundo, quando de-
bitor tempore iudicij poſſidet bona licet ea non poſſide-
ret tempore hypothecae* conf. 35. numer. 12. fol. 183. lib. 1.

*Amplius etiam ſi prior hypotheca fuiſſet ſub conditione de-
modo non poteſtat ibid. num. 13.*

Ratio aſſertur ibid. num. 14.

*Creditor ſi heres inſtituitur a debitore ſub pignore, an adiu-
ne hereditatis pignus liberetur* conf. 73. numer. 24. fol. 419. lib. 1.

Creditor inſtitutus heres a debitore hereditate cuius poteſt prima actione agere conf. 73. numer. 25. fol. 420. lib. 1.

Creditor ſi ſibi herede inſtituat fideiſſorem debitore ſui, fideiſſor nihilominus poteſt agere contra principalem de pignore conf. 73. num. 27. fol. 420. lib. 1.

Creditor ſi ſoluo matrimonio offerat dotem uxoris, illa tenetur dimittere bona conf. 73. numer. 119. fol. 429. lib. 1.

Secum vero conſtante matrimonio ibid.

*Creditor ſuccedendo debitori eſſicitur dominus bonorum de-
functi* conf. 73. num. 123. fol. 433. lib. 1.

*Creditor heres inſtitutus poteſt ſuum creditum petere, & re-
nunciare hereditatem* conf. 9. num. 7. fol. 31. & conf. 10. num. 9. fol. 37. lib. 2.

Creditor ſi ſuccedat debitori, ita eius creditum confunditur, ut non poſſit illud petere conf. 9. numer. 19. fol. 31. lib. 2.

*Creditor conditionalis in conſecutione inuenerit, item & fidei-
commiſſarius an ſpecificet, & nominatim citari debeat* conf. 19. numer. 1. & 2. & 19. & ſeq. per teſtum fol. 85. lib. 2.

Creditor conditionalis an ſit propriè creditor conf. 19. num. 2. & 5. fol. 85. & conf. 20. num. 6. fol. 87. lib. 2.

INDEX.

Creditor in diem habet actionem, & potest conuenire, sed non exigere conf. 20. num. 8. fol. 89. lib. 2.
Creditor si vendat pignus non transfert dominium conf. 34. num. 38. fol. 175. lib. 2.
Creditor inuito an aliud pro alio solui possit conf. 57. num. 70. & seq. fol. 309. & conf. 73. num. 51. & 143. fol. 423. & 437. lib. 1.
Creditor certi speciei sunt citandi in confessione inueniendi, creditores autem incerti per proclama. cōf. 19. num. 7. fol. 85. & conf. 20. num. 1. fol. 87. lib. 2.
Declarata quando iurata in eadem ciuitate, aliis res testes loco absentium requiruntur disto. conf. 19. numer. 2.
Declarata ulterius, nam & illi qui non sunt certi, sed de saeclis possunt certificari sunt citandi ibidem numer. 10.
Creditoribus heredis an possint agere contra bona hereditaria, vel illorum iurata, quando testatur ea reliquis sub conditione, quod illius creditoribus non possint ea molestare conf. 31. num. 14. & 36. & per tot. fol. 154. & 156. lib. 2.
Creditori debetur interesse si debitor moroso damni emergentis, & lucri cessantis conf. 46. num. 1. fol. 253. lib. 1.
Amplius etiam quando debitor non esset morosus ibid.
Creditori iure debetur interesse lucri cessantis, debet probari cum habuisse merces paratas emptioni, quas non potuerit emere, ex quibus tantum fuisset lucratum conf. 46. num. 2. fol. 253. lib. 1.
Nec sufficeret si creditor probaret se esse mercatorem, & aliis iussit solum lucrari ibid. num. 4.
Vel quod esset in loco, in quo semper soleant reperiri merces paratæ emptioni ibid. & sub num. 8.
Alij tamen modis potest hoc interesse probari ibid. num. 3.
Satis si esset si probaret pecuniam sibi debitam detinutam esse negotiationis, & se esse mercatorem talis conditionis, alioq. mercatores illius conditionis tantum fuisse lucratos ibid. num. 5. & seq.
Damnatur qui in contrarium tenentes, ibid. num. 7.
Creditoribus non prouideat fidei commissum conf. 73. num. 95. fol. 430. lib. 1.
Creditoris est culpa si non adhibuit testes in confessione Apocha conf. 37. num. 4. fol. 190. lib. 1.
Creditum verum requiritur pro foudatōe imaginaria solutionis, nec sufficit spes crediti conf. 73. num. 108. fol. 431. lib. 1.
Creditum suum non confundit haeres cum hereditate, nec locus est imaginariæ solutioni, quando creditum creatur post aditam hereditatem conf. 20. numer. 35. fol. 96. lib. 2.
Credulitas etiam iniusta excusat a dolo & pœna homicidij conf. 86. num. 17. fol. 548. lib. 1.
Crimen adulterij est atrocissimum pro quo pena mortis imponitur conf. 29. num. 1. fol. 160. lib. 1.
Limita effectum non scio etiam si ad actum proximū deuenit sit ibid.
Crimen lesa maiestatis an sit maledicentia conf. 95. num. 8. fol. 582 lib. 1.
Crimen lesa maiestatis quomodo committatur conf. 95. num. 9. & seq. & num. 14. fol. 582. lib. 1.
Crimina multa committuntur in eodem cum moniali cōf. 16. num. 93 fol. 75. lib. 2.
Sed an sit species separata luxuria ibid. num. 94.
Criminaliter agi non potest, quando dolus purgari potest per actionem contractus ciuilitatis conf. 43. numer. 9. lib. 1.
pro Crimine lesa maiestatis pena confiscationis honorum imponitur conf. 94. num. 4. fol. 577. lib. 1.
in Crimine graui ob publicam uisitationem confiscatio à Prin-

cipe impouitur potest conf. 94. num. 5. fol. 577. lib. 1.
Es hec est extraordinaria confiscatio ibid.
in Crimine lesa maiestatis nihil filij referatur conf. 94. num. 15. fol. 578. lib. 1.
de Crimine lesa maiestatis loquuntur iura exercent Principes Italic conf. 95. num. 15. fol. 583 lib. 1.
Crotus in conf. 257. referendur conf. 1. num. 15 fol. 3. lib. 1.
Culpa est creditoris, si testes non adhibuit in confessione Apocha conf. 37. num. 4. fol. 190. lib. 1.
Culpa caret, qui facit quod alij facere solent conf. 43. num. 13. fol. 232. lib. 1.
Culpa non attribuitur facienti actum cum consensu iudicis etiam si is male successerit conf. 43. num. 14. fol. 232. lib. 1.
Culpa non ordinata ad casum non ascenditur conf. 43. num. 15. fol. 232. lib. 1.
Culpa non presumitur quādo esset lucrum conf. 43. num. 23. fol. 233. lib. 1.
Et multo minus quando resultat damnum ibid.
Culpa non imputatur ei, qui non tenebatur aliquid facere conf. 43. num. 56. fol. 237. lib. 1.
Culpabilis non est, qui scit sed prohibere non potest conf. 43. num. 65. fol. 239. lib. 1.
Culpus non est, qui facit quicquid potest conf. 43. num. 35. & 63. fol. 235. lib. 1.
Cumulari an possit interdittum retinende cum interdittō recuperanda uid. in verb. interdittum.
Cumulatio petitioy uid. in verb. petitioy.
In Crimine nemo legitime potest perire Papam, & Archiepiscopum conf. 16. num. 48. fol. 70. lib. 2.
Curtius in iur. conf. 93. r. probatur conf. 97. num. 15. fol. 590. lib. 1.
Custodes annonae tenentur de diminutione mensura cōf. 43. num. 59. fol. 237. lib. 1.

D

Damni significatione non uenit lucrum cessans conf. 46. num. 12. fol. 255. lib. 1.
Limitatur primo in sententia, qua alius esset iniustus, si etiam lucrum cessans nō comprehenderet ibid. num. 12. 15. & seq. & num. 20.
Limitatur 2. secundum communem usum loquendi ibid. num. 28. & quidem iniustus ibid. num. 31.
Limitatur 3. in lucro cessante iam radicato, & in apparatu ibid. num. 33. & 34.
Limitatur 4. supra larga significatione damni ibid. num. 14. sub qua larga significatione iura sapia de damno loquuntur ibid. num. 14. & 31.
Damni & lucrum non est par ratio conf. 73. num. 45. fol. 423. lib. 1.
Damnorum nemini debet esse officium suum conf. 44. num. 29. fol. 247. lib. 1.
Dans operam rei licite non tenetur de eo quod sequitur etiam pœna extraordinaria conf. 86. numer. 16. fol. 548. lib. 1.
Etiam si res esset licita solum secundum credulitatem agentis ibid.
Dare uerbum ex sui natura importat donationem conf. 83. num. 5. fol. 528. lib. 1.
Datum impeditur pro qualibet modio grani Ecclesia soluere non tenetur conf. 15. num. 11. fol. 96. lib. 1.
Limita quādo Ecclesia emeret, ut recunderet ibid. num. 12.
Datum an Coloni Ecclesia soluere teneantur conf. 15. num. 13. fol. 96. lib. 1.
ad Dationem conductorem an pertineant pœna, & condemnationes, an ad fiscum conf. 95. numer. 1. fol. 581. lib. 1.

INDEX.

Datum in causam alimentorum imputatur in legitimam conf. 94. numer. 25 fol. 579. lib. 1.
Datum in causam militis imputatur in legitimam conf. 94. numer. 27 fol. 580. lib. 1.
Datum in uisum patrimonij an perisse alienari conf. 94. numer. 30 fol. 580. lib. 1.
De uide in verb. dictio.
Debita & legata non possunt detrahi de fideicommissis si non consistit de illorum solutione conf. 20. numer. 36. fol. 96. lib. 1.
Debita si descripta sint in inventario ex hoc non probantur nisi in praedictis heredes conf. 22. numer. 1. fol. 100. lib. 2.
Debita de iunctis non sunt deservenda in inventario conf. 22. numer. 4 fol. 100 lib. 2.
in Dilectis sique cessat collatio conf. 83. numer. 57. fol. 533. lib. 1.
pro Debitis hereditariis solvendis potest heres sine indice bona alienare conf. 73. numer. 5 fol. 418. lib. 1.
Amplia etiam pro sub satisfaciendo ibid. numer. 12.
pro Debitis heredis alienatio facta quomodo valeat conf. 23. numer. 27 fol. 106 lib. 2.
pro Debitis testatoris alienatio sustinetur non solum pro qua sitare debita. sed etiam in totum quando alienatio est facta bona fide conf. 23. numer. 29. fol. 107. lib. 2.
Debitor morosus tenetur creditori ad interesse damni emergentis. & lucri cessantis conf. 46. numer. 1. fol. 253. lib. 1.
Amplia etiam quando debitor non est morosus ibid.
Debitor sub pignore si heredem instituat creditorem. an additione hereditatis pignus liberetur conf. 73. numer. 24. fol. 419. lib. 1.
Debitis si heredem instituat creditorem hereditate enixa potest creditor prima actione agere conf. 73. numer. 25. fol. 420 lib. 1.
Debitor iuratus & ea non extante affirmationis non tenetur ad assumptionem si species pereat sine culpa illius conf. 41. numer. 23 fol. 210 lib. 2.
pene Debitorum si res non extet. quia facto suo fuerit alienata an extremum a quo dicitur habile conf. 98. numer. 28. fol. 600 lib. 1.
Debitori si creditor succedat efficitur dominus bonorum defuncti conf. 73. numer. 123. fol. 433. lib. 1.
Dilitoris si bona officentur. condito hac operatur. ut intelligatur obligata bona futura conf. 98. numer. 29. & 42. fol. 600 lib. 1.
Debitum testatoris solutio quomodo per heredem probetur conf. 23. numer. 32 fol. 107 lib. 2.
Debitum sibi si quis perat ab herede non dicitur illum molestare conf. 93 numer. 8. fol. 573. lib. 1.
Decedens ab intestato an videatur disponere de rebus. dum reliquit heredem ab intestato conf. 100. numer. 35. fol. 620. lib. 1.
Decedens (verbum) respicit tempus obituum granatorum conf. 97. numer. 36. fol. 593. lib. 1.
De cedere dicitur sine liberis. qui per naturam liberos habere n. quis conf. 19 numer. 5. fol. 109. lib. 1.
Set vid ibid. numer. 22
Decedere quis potest pro parte testatus. & pro parte intestatus ex legis dispositione conf. 70. numer. 33. fol. 403. lib. 1.
Decedere non dicitur is qui non vivit conf. 74. numer. 1 fol. 439. lib. 1.
Decianus conf. 17. lib. 1. redarguitur conf. 66. numer. 1. & per tot. resp. fol. 381. lib. 1.
Decimandi consuetudo in laicis non sufficit conf. 27. numer. 35. fol. 134. lib. 2.
Decimandi ius vniuersale qui prescriptis potest decimare non n. alia conf. 28. numer. 3 & 37 fol. 139. lib. 2.

Declaratur ibid. numer. 5. 6. 7. & 9.
Decimandi ius vniuersale quando dicitur compositi conf. 28. numer. 4 & seq. fol. 139 lib. 2.
Decimandi agros cultos & incultos ius habens potest decimare non alia conf. 28. numer. 5. fol. 139 lib. 2.
Decimandi vinum pradium ius habens potest etiam decimare non alia illius pradij conf. 28. numer. 7. fol. 139. lib. 2.
Decimandi privilegium habens super tota una villa potest decimare non alia conf. 28. numer. 8. fol. 139 lib. 2.
Decimandi iuri quando dicitur derogatum. & per quas causas conf. 28. numer. 21. & seq. fol. 140. lib. 2.
ad Decimandi quasi possessionem acquirendam requirunt scientia. & patientia domini pradiorum. qua decimantur conf. 28. numer. 29. fol. 141 lib. 2.
Decimans non alia antequam essent culta illa potest decimare etiam postquam ad culturam sunt redacta conf. 28. numer. 6. fol. 139. lib. 2.
Decimare qui potest ex privilegio. vel ex prescriptione in aliena parochia non potest decimare non alia conf. 28. numer. 1. & 10. fol. 139 lib. 2.
Etiam si sit clericus ibid. numer. 2.
Limitatur ut ibid. numer. 3. & 6.
Decimari non possunt non alia ad culturam redacta sumpsi- bus reigrosurum conf. 28. numer. 11 fol. 139 lib. 2.
Decimarum laici est incapax conf. 27. numer. 3. & 27. fol. 131. & 133 lib. 2.
Nec sufficit immemorabile possessio sine fama privilegij & potestatis ibid. numer. 4.
Decimarum locatio in archio intelligitur quoad fructus. non quoad ius conf. 27. numer. 30. fol. 133 lib. 2.
Decimas non solvendi immunitas & exemptio non amittitur per solutionem facta ab Ecclesia. nisi sit quadragesima conf. 28. numer. 17 & 25. fol. 140 & 141 lib. 2.
Decimas que percipiunt. cum ad eum non spectet cura animarum habet prescriptionem iuris conf. 28. numer. 32. fol. 142 lib. 2.
Decimas percipere non potest is. cui ius restitit si non ostendat suum. vel immemorabilem prescriptionem conf. 28. numer. 33. fol. 141 lib. 2.
Decima laici locari possunt quo ad commoditatem. & perceptionem fructuum conf. 27. numer. 5. & 28. fol. 131. & 133 lib. 2.
Ad breue tempus tamen. & ad vitam recipientis ibidem numer. 6. & 32.
Declaratur ut ibid.
Decima concedi possunt laico quoad ius ex dispensatione Papa. qui tamen non debet hoc accipere nisi ex iusta causa conf. 27. numer. 34. fol. 134 lib. 2.
Et quomodo hoc fiat an tribuendo laicum. vel reducendo decimas ad temporalitatem vid. ibid. remissum.
Decima concessa laico quaguis ante Concilium Lateranense. an si recedat a potestis relocari laico conf. 27. numer. 36. fol. 134 lib. 2.
Et quid quoad commoditatem ibid. numer. 38.
Decima solita locari quoad commoditatem relocari possunt absque alijs solennitatibus conf. 27. numer. 37. fol. 134 lib. 2.
Decima licet in totum tolli non possint. concedi tamen potest privilegium aliquibus de decimis non solvendis conf. 28. numer. 12 fol. 140 lib. 2.
de Decimis laici cognoscere potest quoad perceptionem fructuum. non quoad ius conf. 27. numer. 30. fol. 134 lib. 2.
de Decimis exemptio bona futura comprehendit conf. 28. numer. 14. fol. 140 lib. 2.
de Decimis non solvendis privilegium Religiosi concessum comprehendit non alia conf. 28. numer. 15. fol. 140 lib. 2.

INDEX.

- de Decimis antiquis si privilegium eximat nulla est facienda mentio possessoris, sicut quando agitur de decimis novallibus conf. 28. numer. 19. & 43. fol. 140. & 143. lib. 2.
- Decipere in pretio an liceat inuicem inter se contrahentibus conf. 45. num. 14. fol. 250. lib. 1.
- Decipi nemo debet a fide publica conf. 58. num. 4. fol. 312. lib. 1.
- ad Decisionem causarum in correctum allegari non potest conf. 66. num. 17. fol. 383. lib. 1.
- Declarans nihil de nouo addit conf. 27. num. 33. fol. 155. & conf. 60. num. 28. fol. 334. & conf. 93. num. 36. fol. 576. lib. 1.
- Declaratio testatoris obest heredi conf. 6. num. 103. fol. 30. lib. 1.
- Declaratio sumitur ex precedentibus & sequentibus conf. 39. num. 35. fol. 205. lib. 1.
- Declaratio facilius inducitur quam repetitio conf. 75. num. 41. fol. 448. lib. 1.
- ad Declarationem litterarum expeditis litteris supplicatio nes attenduntur conf. 16. num. 51. fol. 71. lib. 2.
- ad Declarationem privilegij attenditur obseruantia conf. 16. numer. 52. fol. 71. lib. 2.
- Declaratur Status unus Bononia de success. ab inest. ascendit. & collas. §. agnati versic. & saluo conf. 25. numer. 1. 11. & 12. fol. 144. & 145. lib. 1.
- Declaratur testatoris ambigua voluntas duobus testibus conf. 20. num. 14. fol. 112. lib. 1.
- Declaratur voluntas testatoris ex eius consuetudine conf. 51. numer. 34. fol. 279. & conf. 56. num. 18. fol. 294. lib. 1.
- Item ex alia nullo dict. conf. 56. num. 15.
- Item ab eius usa. ibid. num. 17.
- Item a consuetudine civitatis ibid. numer. 19.
- Item ab obseruantia subsecuta ibid. num. 24.
- Declaratur voluntas testatoris ab hereditibus conf. 51. num. 35. fol. 279 & conf. 56. num. 25. fol. 294. lib. 1.
- Decretum irritans inficit dominum & possessionem & omnes alius effectus conf. 28. num. 26. & 41 fol. 141. & seq. lib. 2.
- Defectus prima substitutione ex defectu conditionis corrumpit & alia sequentes conf. 77. num. 4. 13. 25. & sequentes. fol. 457. & seq. & conf. 80. numer. 32. fol. 489. lib. 1.
- Declaratio procedat quando substitutiones sine subordinat. aliis fecit dict. conf. 80. num. 32. lib. 1.
- Defensionem rei qui auferri suscipere potest fideiusor de presentando conf. 58. numer. 35. fol. 317. lib. 1.
- Defensionem contra se ipsum praestare debet, qui aliquem adversus alios defendere tenetur conf. 98. num. 120. fol. 599. lib. 1.
- Defuncti sorores cum ascendentibus eiusdem succedunt in viris conf. 23. num. 2. & 5. fol. 138. lib. 1.
- Defuncti alium tenentur approbare haeres cum beneficio inuocari infra vires hereditatis conf. 100. num. 13. fol. 617. lib. 1.
- Defuncti iudicium non potest impugnare haeres, nec haeres haereditis conf. 7. num. 5. fol. 22. lib. 2.
- Defuncti hereditas confunditur cum patrimonio haeredit per aditionem conf. 16. num. 107. fol. 76. lib. 2.
- Declaratio ibid.
- Defuncti confessio nocet heredibus conf. 20. num. 39. fol. 97. lib. 2.
- Defuncti alium non potest haeres impugnare conf. 20. num. 41. fol. 97. & conf. 45. num. 19. fol. 240. lib. 2.
- Limitatur pluribus modis dict. conf. 45. num. 49. & seq.
- Defuncti debita non sunt deservenda in inventario conf. 22. num. 4. fol. 100. lib. 2.
- Defuncti non agnoscitur, nec cognoscitur post mortem accipitur conf. 70. num. 61. fol. 406. lib. 1.
- Declaratio non habet hereditas ex statu Bononia non transfertur conf. 82. num. 52. fol. 594. lib. 1.
- Declaratio hereditatis Principis legitime potest conf. 16. num. 4. fol. 77. lib. 2.
- Delegationis vim habet Principis scientia, & patientia quod quis se gerat pro delegato conf. 58. sub num. 14. fol. 314. lib. 1.
- Delicta pena mortis non puniuntur ex generali consuetudine Italia morte non secuta conf. 28. num. 1. & seq. fol. 156. conf. 29. num. 26. fol. 164. lib. 1.
- Amplia nam hac consuetudo procedit non solum quando delicta puniuntur ex forma statuti, sed etiam de iure communi dict. conf. 29. num. 31.
- Delicti causa debet apparere, ad hoc vis confessio obstat, quod confessio debet esse verisimilis, probabilis, verificata in circumstantijs praeteritis substantialibus conf. 28. num. 26 & 28. fol. 159. lib. 1.
- pro Delictis etiam atrocioribus effectus non secuto pena mortis non imponitur conf. 28. num. 1. fol. 156. & conf. 29. num. 1. & seq. fol. 160. lib. 1.
- Saltem de generali consuetudine Italia dict. conf. 28. numer. 11.
- Inferitur ad veneni crimen, pro quo pena mortis imponi nequit si ex illo mors non sequatur ibid. num. 2.
- Etiam si hoc arte medicorum procederet ibid. num. 4.
- Et ibi exprimitur qualitas pena tunc imponenda latius, num. 21. ubi quod nunquam pena corporalis perpetua imponitur.
- Et distinguuntur tres casus ibid. num. 3. & 9.
1. ubi de consuetudine procedit ibid. num. 12.
- Amplius quando ex veneno poteras sequi mors plurimum personarum ibid. num. 14.
- Limitatur in veneno expedito persona illustri, & in dignitate consistente ibid. num. 15.
- Contrarium tamen ibid. numer. 19.
- Declaratur vi ibid. num. 18. & 20.
- Item declaratur procedere in morte civilis ibid. num. 16.
- Delictis sunt commensurandae pena conf. 29. num. 5. fol. 160. lib. 1.
- in Delictis interesse taxatur per l. vnic. C. de sententi. que pro eo quod iacet, vi non excedat duplum conf. 58. num. 43. fol. 318. lib. 1.
- in Delictis iniuria attenditur conf. 44. numer. 11. fol. 224. lib. 2.
- ex Delicto alterius quis granari non debet conf. 44. num. 11. fol. 243. lib. 1.
- Delictum veneni non puniunt si deficiat animus veneniandi conf. 28. numer. 29. fol. 159. lib. 1.
- Delictum consummatum ratione damni grauius est delicto non consummato conf. 29. num. 6. fol. 160. lib. 1.
- Delictum non praesumitur conf. 37. num. 46. fol. 194. & conf. 45. num. 5. fol. 250. lib. 1.
- Delictum unum quando dicitur tendere ad aliud conf. 86. num. 19. fol. 548. lib. 1.
- ob Delictum patris filius primatur, quando is a disposis testator conf. 93. numer. 14. fol. 573. lib. 1.
- Contrarium ibid. num. 19. & seq.
- Delictum aggrauat reiterationio delicti conf. 94. numer. 8. fol. 577. lib. 1.
- Delinquere in officio aliud est, aliud delinquere occasione officij conf. 43. num. 45. fol. 236. lib. 1.
- Demonstratio non restringit precedentem dispositionem conf. 57. num. 75. fol. 310. lib. 1.
- Denunciations trina non sunt de subit. antea matrimonij conf. 59. num. 10. fol. 322. & conf. 60. numer. 26. fol. 336. lib. 1.
- Denunciations in matrimonio remitti possunt si Princeps cum eius, vel senex cum iuvene contrahat conf. 59. num. 15. fol. 319.

INDEX.

- fol. 319. lib. 1.
*Denunciations in matrimonio omiffa facinus prafumi me-
 tum* conf. 67. num. 14. fol. 386. lib. 1.
Sed vid. ibid. num. 41. & 64.
*Denunciations v. poffus remitti in matrimonio licentia de-
 bet effe expreffa* conf. 67. num. 42. fol. 389. lib. 1.
Et an fufficiat licentia vicarij ibid. num. 43.
Et quid fit effe Vicarij foraneus ibid.
*Denunciationibus omiffis an matrimonium fit nullum, vel
 faltem fufpectum* conf. 67. num. 40. 41. & 64. fol.
 389. & 391. lib. 1.
*Denunciationibus non praecedentibus fi de nocte domi contra-
 ctum fit matrimonium illud fufpectum eft* conf. 67.
 numer. 41. & 64. fol. 389. & 391. lib. 1.
*poft Deportationem concepti non facinus defecere conditio-
 nem fi fine filij* conf. 89. num. 22. fol. 557. lib. 1.
Deportatus equiparatur profiffo in religione incapaci conf.
 83. num. 18. fol. 557. lib. 1.
*Depofito Medicorum atteltatum aliquem ex veneno mortu-
 um effe debet effe iurata* conf. 28. num. 23. fol. 158.
 lib. 1.
*Depofiti v. rffum vel peritum atteltantium de minori qua-
 litate veneti effe attendenda* conf. 28. num. 25. fol. 159.
 lib. 1.
Depofiti teffum fuper reuivitate qualis effe debeat cōf. 37.
 num. 13. fol. 191. lib. 1.
*Depofiti rffum teffum de contentis in apocha quando plene
 probi vid. in verb. Apocha.*
*Derrogare poffunt flatuta difpofitioni l. hae editali C. de
 fecund. nups. & fufficit iurata derogatio* conf. 10. num.
 21. fol. 47. lib. 2.
Derrogari debet in fpecie regule de iure quafio non tollendo
 conf. 88. numer. 36. fol. 555. lib. 1.
*Derogatum non confertur fequens prohibitioni expreffa de nō
 alienanda per faciem permiffionem alienandi* conf. 39.
 num. 44. fol. 265. lib. 1.
*Declarare procedere in iurati permiffione refultante per
 argumentum à contrariis fenfu, non autem per modum cō-
 ditionis* ibid. numer. 45.
*Descendentes à reffatore in conditione poffus prafumitur dila-
 tus* conf. 82. num. 80. fol. 507. lib. 1.
*Descendentes legitime vocare aliud eff, aliud vocare legiti-
 mos descendentes, vel legitimam descendentiā* conf. 21.
 numer. 76. fol. 120. lib. 1.
*Descendentes ad exclufionem faminarum videntur vocati, fi
 transfufales fint vocati* conf. 38. num. 36. fol. 198.
 lib. 1.
*Descendentes an intelligantur vocati per vulgarem, vel fidi-
 commiffariam fubffitutionem* conf. 38. numer. 38. &
 54. fol. 198. lib. 1.
*Descendentes reffatoris ne excludantur omnis interpretatio
 fumenda eff* conf. 63. num. 32. fol. 358. lib. 1.
*ad Descendentes filiarum prafertim poft mortem aut concep-
 tum an ipfe fi temporaliter fuit à flatore exclufus trans-
 mittant eorum portionem* conf. 70. num. 1. & per tot.
 rffonf. fol. 401. lib. 1.
*Descendentes faminarum à flatore temporaliter exclufarum
 donec mafculi exierint, an mafculi, & faminis extin-
 ctis poffint ex propria perfona petere hereditatem aut*
 conf. 70. numer. 47. & 62. fol. 405. & feq. lib. 1.
*Descendentes ex huius mafculina dicitur transfufales agna-
 tici* conf. 75. numer. 3. fol. 444. lib. 1.
*Descendentes omnes comprehenduntur filiarum appellatione
 in conditione negativa, feu fubffitutione paffiva* conf.
 75. numer. 23. 25. & 42. fol. 445. & feq. lib. 1.
Es quando eff. habita ratio conffervationis agnationis
 ibid. num. 26.
*In Descendentes etiam fideicomiffum conditio male nō praf-
 mittitur* conf. 79. num. 3. 63. & 103. fol. 470. 478. &
 483. lib. 1.
Limita ex coniecturis in contrarium ibid. numer. 41. 64.
 & 104.
Es qua coniectura fufficiat vide ibid. à num. 43. ad num.
 60. & num. 65. 66. 67. 89. 102. & 105.
Et in descendibus lineis fufficiunt ibid. num. 70.
*inter Descendentes remotiores multo magis prafumitur fa-
 cta reciprocata quando inter primos inftitutus facta fuit*
 conf. 81. num. 6. fol. 492. lib. 1.
Descendentes omnes videntur appellatione liberorum conf. 82.
 numer. 103. fol. 510. lib. 1.
Contrarium ibid. num. 167.
Sed quid fi ante flatum excludente femina ibid. nu. 153.
*Descendentes omnes veniunt appellatione liberorum in con-
 ditione uagatua* conf. 11. num. 2. fol. 44. lib. 2.
*Descendentes veniunt appellatione filiarum fub incerto futu-
 ro eventus* conf. 12. num. 1. fol. 53. lib. 2.
*ad Descendentes ex femina tranfit fecundum quod originem
 trahat à femina* conf. 12. num. 8. fol. 54. lib. 2.
*Descendentes mafculi quando vocati fuit, tunc mafculi ex
 femina veniunt fub fideicomiffio, fecundo, & Emphytea.*
 fi conf. 13. num. 11. 12. & 14. fol. 54. lib. 2.
*Descendentes omnes veniunt appellatione filiarum, quando
 vocati fuit quicumq. filij* conf. 12. numer. 13. fol. 54.
 lib. 2.
*Descendentes fi fuit pofti in conditione, tunc dicuntur voca-
 ti, & femina excludantur, & vocat proximior* conf.
 24. num. 58. fol. 119. lib. 2.
Descendentes feu linea an fumatur contentiue, vel effectiue
 conf. 35. numer. 2. 8. 9. 28. & 43. fol. 443. & feq.
 lib. 1.
*Descendentes inuicem fideicomiffio intelligitur appofita
 conditio fi fine filij quatuor non fit expreffa* conf. 75.
 num. 10. & 35. fol. 444. & 447. lib. 1.
*Amplia fiue defendentes effent gravati reffituere extra-
 neo, fiue alteri defendenti* ibid. & num. 36.
*Descendentes quandoq. non promittit reffator, fed transfu-
 fufalibus, & hoc non eff absurdum* conf. 75. num. 23.
 fol. 446. lib. 1.
*in Descendentes fi fumus, tunc appellatione filiarum veni-
 unt nepotes* conf. 24. num. 71. fol. 120. lib. 2.
Limitatur concurreribus coniecturis in contrarium ibid.
Qua autem coniectura fuit contra nepotes vid. ibid. à num.
 65. vff. ad 72. ubi multa referuntur.
*Descendensum appellatione mafculi, & femina continentur,
 fiens & liberorum* conf. 7. num. 1. fol. 35. lib. 1.
Descendensum appellatione veniunt omnes in inffinitū conf.
 38. numer. 28. fol. 197. lib. 1.
*Descendensum appellatione veniunt tam mafculi, quam fa-
 mina* conf. 39. num. 6. & 28. fol. 202. lib. 1.
*Amplia etiam fi in alijs partibus reffamentis vocati fuit
 mafculi tantum* ibid. num. 7. & 29.
*Et hinc inferitur, quod fi in fubffitutionibus vocati fuit
 mafculi, & in prohibitione facta fit mentio descend-
 entium, femina comprehenduntur in defcētum mafcula-
 rum* ibid. numer. 8 & 29.
*Descendensum appellatione veniunt tam nepotes, quam
 vnus alij descendentes* conf. 39. num. 66. fol. 207. lib. 1.
*Descendensum mafculorum fauore femina ftantibus mafcu-
 lis excluduntur, non autem fauore voluntatis reffato-
 ris* conf. 41. num. 6. fol. 213. lib. 1.
*Descendensum appellatione veniunt omnes etiam poft mor-
 tem concepti* conf. 70. num. 48. fol. 405. lib. 1.
Descendensum appellatione non veniunt transfufalis conf.
 74. numer. 7. fol. 439. & conf. 75. numer. 1. fol. 443.
 lib. 1.
Sed veniunt folum descendentes diti, conf. 74. num. 82.
Declarat vti ibid. num. 31.
Limita quādo vocati fuit proximiores descendentes ex linea
 mafcu-

I N D E X.

Dictio (ex aqua) importat successionem in viriles conf. 14. fol. 34. & 38. fol. 143. lib. 1.

Dictio tamen, ut ibid.

Dictio illarum si opposita sit an amplius fideicommissum conf. 75. num. 65. & 67. fol. 450. lib. 1.

Dictio illarum quando est amplius conf. 75. num. 67. fol. 450. lib. 1.

Dictio (in perpetuum, continuo, & de gradu in gradum) an inducat perpetuum conf. 97. num. 31. & 55. fol. 592. & 594. lib. 1.

Dictio (ita quod) an flex ampliativus, vel restrictivus, an declarativus, vel illativus conf. 97. num. 2. 17. 30. 39. 41. & 55. fol. 590. & seq. lib. 1.

Operatur tamen semper respo. eodem themate ibidem num. 3.

Dictio (ita quod) flex augmentativus conf. 25. num. 20. fol. 123. lib. 2.

Dictio (ita quod) est illativa conf. 75. num. 67. fol. 450. lib. 1.

Dictio (ita quod) videtur verbo conclusiva ita quod, non **Dictio** (maxime) expensis pro sanam conf. 61. num. 2. fol. 338. lib. 1.

Dictio (omnino) exponitur sine diminutione conf. 53. fol. 443. fol. 303. lib. 1.

Dictio (pariter) distribuitur successionem in viriles conf. 3. num. 2. fol. 138. lib. 1.

Dictio (pariter) simul arcam continuationem importat in ea pro a tamen, & non in suis per conf. 24. num. 31. & 35. fol. 143. lib. 1.

Dictio tamen ut ibid. num. 32. & 33.

Dictio (pariter) est eundem vortuque cuius est **dictio** quod conf. 24. num. 37. fol. 143. lib. 1.

Dictio (pariter) item valet quod **dictio** simul conf. 25. num. 9. fol. 145. lib. 1.

Ita relaxa ad materiam successionis importat modum succedendi ibid. num. 10.

Dictio (prædicta) videtur in verbo prædictæ.

Dictio (prædicta) est repetitiva cum suis qualitatibus conf. 1. num. 66. fol. 7. lib. 1.

Dictio (quandocumque) etiam quod non ad sit in substitutione, quæ plura tempora complectitur, dicitur tamen compendiosa conf. 74. num. 26. fol. 441. lib. 1.

Dictio (quod) videtur in verbo quod.

Dictio (quod) in sit continuativa, vel adverbialis conf. 31. num. 42. fol. 198. lib. 1.

Dictio restrictiva in lege opposita operatur, ut nullo modo liceat casus servitus excedere conf. 1. num. 10. fol. 3. lib. 1.

Dictio (semper) omnis tempus, & omnem casum includit conf. 26. num. 14. fol. 150. & conf. 38. num. 13. fol. 196. lib. 1.

Et idem importat quod perpetuo ibidem.

Dictio (semper) & in perpetuum, & similis inducunt fideicommissum conf. 75. num. 70. fol. 451. lib. 1.

Dictio (semper) flex copulativus conf. 82. num. 90. fol. 508. lib. 1.

Dictio (semper) importat conditionem conf. 30. num. 2. fol. 149. lib. 1.

Dictio (supradicta) refertur ad expressè nominatos conf. 97. num. 13. fol. 590. lib. 1.

Dictio (etiam) copulatur & implicatur conf. 1. num. 49. fol. 70. lib. 1.

Dictio (tamen) restrictio dispositionum ad casum expressum conf. 74. num. 3. fol. 439. & conf. 75. num. 62. & 63. fol. 450. lib. 1.

Sed vide **dictio** conf. 74. num. 73.

Dictio (videlicet) eodem tempore declarat & restringit conf. 1. num. 9. fol. 31. lib. 1.

Dictio (videlicet) est restrictiva conf. 43. num. 11. fol. 218. lib. 1.

Dictio (ultra) includit dispensando conf. 40. num. 9. fol. 210. & conf. 43. num. 18. fol. 232. lib. 1.

Dictio (ultra) omnia equaliter determinat conf. 84. num. 19. fol. 549. lib. 1.

Dictio (ut supra) est relativa conf. 39. num. 16. fol. 208. lib. 1.

Dictio (supra) potest omnia præcedentia conf. 63. num. 73. & 88. fol. 362. & seq. lib. 1.

Dictum **Doctores** est intelligendum secundum doctrinam, quom allegat vide in verbo **Doctores** dictum.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

Distin **dictio** vide supra in verbo **dictio**. 27. fol. 101. & 102.

INDEX.

Dispensat solus Papa cum matrimonialibus publicis causis: ut con-
stat ex nostris monumentis c. 16. num. 91. fol. 74. lib. 2.

*Dispensatio non dicitur, sed legitimatio quando quis plene
est restitutus ad statuta preces quoad suspensionem legi-
timatio fuerit restricta conf. 7. numer. 19. fol. 124. &*

Dispensatur non dicuntur illi, qui non alibi plenarie sunt re-

filius sed legitimus, licet natus fuerit ex concubina
decis. post conf. q. 1. nono, 14 fol. 125. lib. 1.

Dispositio non inducitur à statuto dum exceptio, & praesertim sine loquuntur, in casibus exceptis consil. nunt. 5. & 70.

Dispositio patris fundata in agnatione cessat, si deficit ratio

Diopatra pinnatifida in agnitione cepae, p. nuptiarum ratio
conferuationis agnitionis conf. i. num. 30. 65. & 74.
fol. 4. 7. & 8. lib. 1. C. 10. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 83

Dispositio testatoris non respicit praecepta, sed futura nisi aliter de mente conficiat. conf. 20. numer. 29. fol. 114.

Dispositio contra bonum publicum nō valet conf. 57. nn. 7. 8. 9.

Dispositio contra bonum publicum no. 3425 conf. 37. nov. 7. fol.
198. no. 1.

Dispositio facta in testamento vel codicillis, qua tamen non
vales iure testamenti vel Codicillorum, non vales etiam
si non disponitur de re certa, nec de re sua vel non

tare donationis causa mortis, nisi honoratus, vel notatus.
pro eo stipuletur cons. 27. numer. 33. fol. 137.

Præcipue quando donatio causa mortis non est facta de per

Dispositio contra bonos mores, vel bonum publicum, vel prae-

15. fol. 299. lib. 1.

Dispositio I. hac consulsissima C. qui restaw. facer. poss. pro-

cedis etiam appofita claufula omni meliori modo conf,
22. num. 34. fol. 137. lib. 1.

*Dispositio l. final. C. de codicil. requirentis quinque testes in
codicillis restringitur per alias leges cons. 22. num. 24.*

fol. 1. lib. 1.
Dispositio facta per testatorem quod bona apud masculis sem-

per conferentur inducit fideicommissum gradatim inter omnes de agnatione conf. 38. numer. 27. fol. 197.

lib. 7. Dispositio testatoris extenditur quando magis dilectus esset

plus granatus minus disiecto conf. 57. num. 47 fol. 303.
lib. 1.

*Dispositio generalis comprehendit dotem, nisi sit in specie
privilegiata conf. d. 2. numer. 2. fol. 219, lib. 1.*

Contrarium vide ibid. num. 57.

Dispositio Patruum mandantis filias debere esse consentas dote

inselligitur respectu quantitatis, non conditionis conf.

Dispositio quod legatum in causam dotis, vel sub conditione
futurae debetur in casu religionis exorbitat à iure com.

Es fundatur super praesumptis mente reſtoris ibid.

Es fundatur super praesumpta mente legislatoris ibid.
NUMER. II.
Ex hoc non procedit revocatio voluntatis legislatoris ibid.

Er inde non prociatit repugnante voluntate reſtoris tota
 numer. 8.

Dispositio legis cessat cessante iure (supposito conf. 43. num.
7. fol. 262. c. conf. 50 num. 19 fol. 269. lib. 1.
Dispositio non amplius valet quia executiva conf. 64. num.

Dispositio non implatur per quatuordecim annos, 64. ann.
37 fol. 374. lib. 1.

Dispositio contraria inducitur postea per tempus limitatum
 cons. 71. numer. 7 fol. 410. lib. 1.

*Dispositio restringitur ad casum expressum per dictionem tunc
conf. 74. numer. 3. fol. 439. lib. 1.*

Dispositio testatoris facta in unum casum extenditur ad om-

1. *Chlorophyll a* (Chl *a*)

I N D E X.

Dolus præsumpsus in crimine fellionatus in omittendo non ponitur conf. 45. num. 18. fol. 251. lib. 1.
Dolus præsumpsus alijs præsumptionibus eliditur, & ibi aliquareferuntur conf. 45. num. 19. fol. 251. lib. 1.
Dolus emphyteutæ ex sola inessione arborum non præsumiatur conf. 15. num. 8. fol. 64. lib. 2.
Dolus heredis in confessione inuentarij quando præsumat conf. 21. num. 7. fol. 98. lib. 2.
Et quid si mulier sit heres, vel coniunctus, vel bona sine notabilis qualitatibus ibid.
Domicilium ne in alium locum transferatur per subditos sub pena confiscationis bonorum prohiberi potest per V. asallum habentem merum, & mixtum imperium conf. 90. num. 8. fol. 561. lib. 1.
Dominus duo in solidum eiusdem rei eodem tempore esse non possunt conf. 70. num. 23. fol. 402. lib. 1. & conf. 34. num. 11. fol. 172. lib. 2.
Dominus si sint plures unus loci non potest unus aliquid dispo- nere altero inscio, & irrequisito conf. 9. num. 85. fol. 63. lib. 1.
Dominij exceptio non admissitur in spolio conf. 4. num. 22. fol. 16. lib. 1.
Declaratur ibid. & num. 36.
Dominij exceptio opposita spoliato non impedit restitutionem conf. 5. num. 5. fol. 19. lib. 1.
Amplius etiam si exceptio esset notoria, ut ibidem num. 6.
Et sine violentum sine non fuerit spoliatus, ut ibidem num. 7.
Dominij questionem non potest reficere conditor ante resti- tutionem rei condita conf. 5. numer. 11. fol. 19. lib. 1.
per Dominij acquisitionem extinguitur hypotheca conf. 73. num. 124. fol. 433. lib. 1.
Declaratur quando acquiritur irrevocabiler, secus si renoca- biliter ibid.
in Dominij utilis in feudati praeiudicium Princeps non potest post in feudatorem quicquam dispendere conf. 90. num. 19. fol. 562. lib. 1.
Dominij translationem non impedit prohibitio alienationis facta in contractu conf. 34. num. 54. fol. 177. lib. 2.
Sed quid si alidians habebat dominium limitatum vide ibid. a num. 55. ad finem ubi late declaratur.
Dominium est fortassis possessio conf. 4. num. 3. & 35. fol. 14. & 18. lib. 1.
Dominium praeferitur conf. 4. num. 4. 5. 11. 27. 28. & 34. fol. 14. & seq. lib. 1.
Dominium alium & supremum penes supremos Principes re- spondere solet conf. 8. num. 154. fol. 53. lib. 1.
Dominium directum ab utili non distinguitur in eo, qui est plene dominus conf. 10. num. 8. fol. 70. lib. 1.
Dominium aliud est directum aliud utile, & utile aliud reco- gnoscat directum aliud illi opponitur conf. 14. num. 40. fol. 89. lib. 1.
Dominium utile, & possessionem naturalem quomodo possit dominus in V. asallum, & emphyteutam transferre, cum ipse huius careat conf. 14. num. 67. fol. 92. lib. 1.
Et eadem est in usufructuario quoad naturalem possessionem ibidem.
Dominium prescriptione mediante non acquiritur ex natu- rali possessione, sed ex civili conf. 68. numer. 7. fol. 393. lib. 2.
Dominium, & possessio rei incerta non transferuntur conf. 4. num. 11. fol. 112. lib. 2.
Dominium ex pluribus causis quis habere potest, sed non pos- sessionem conf. 4. num. 19. fol. 12. lib. 2.
Declaratur ex pluribus causis inimice contrariis ibidem num. 21.

Dominium quod habet sunt heres in re suis actis potest Prin- ceptu tollere conf. 17. numer. 5. fol. 77. lib. 2.
Dominium quaesitum ex additione est de iure gentium conf. 17. numer. 8. fol. 78. lib. 2.
Contrarium vide ibid. num. 9.
Dominium quaesitum ex additione hereditatis Princeps tollere potest conf. 17. num. 9. fol. 78. lib. 2.
Dominium & possessionem iuxta decretum irritans, & om- nes illius effectus conf. 28. numer. 26. & 41. fol. 141. lib. 2.
Dominium bonorum donatorum Titio & eius filij plene iure transsit in Titium viventem conf. 34. num. 10. fol. 172. lib. 2.
Dominium sine traditione transferuntur si extet pactum l. com- missoria, & adiectionis in diem conf. 34. num. 12. fol. 172. lib. 2.
Dominium rei donatae inter vivos, eo pacto ne alienetur, si alie- nata sit, transsit, & vendicari non potest conf. 34. num. 17. fol. 173. lib. 2.
Limitatur si tradens habet directum dominium ibidem num. 18.
Dominium transferuntur ipso iure ab ipso, traditione in legatis, & fideicommissis, secus in contractibus conf. 34. num. 28. fol. 174. lib. 2.
Dominium quando est limitatum ad vitam primi donatoris, tunc non videtur requiri alia traditio in persona alio- rum donatariorum conf. 34. numer. 36. fol. 175. lib. 2.
Sed vide ibid.
Dominium utile ab ipso traditione transferuntur, ut utili reali agatur adversus certum possitorem conf. 34. num. 37. fol. 175. lib. 1.
Sed vide ibid.
Dominium non transfertur creditor si vendat pignus conf. 34. num. 38. fol. 175. lib. 2.
Dominium utile an ipso iure transsit in venditorem cum pa- cto retror. ad eundem si emptori primo pretium offeratur, & deponatur conf. 34. numer. 39. fol. 175. lib. 2.
In domino directo an superiorem distinguatur in dominio di- recto conf. 14. numer. 39. fol. 89. lib. 1.
Dominium immunitas concessa pro eorum colonis compre- hendit omnes colonos, tam partiaros, quam nuntis col- lentes, assilmaros, & alios; vide in verbo immu- nitatis.
Dominus praesumitur certioratus à suo speciali procuratore conf. 8. num. 8. fol. 41. lib. 1.
Dominus directus potest expellere auctoritate propria emphy- teutam, qui non soluit canonem conf. 10. num. 48. fol. 73. & conf. 14. num. 22. & seq. fol. 81. lib. 1.
Declaratur non procedere quando emphyteuta negaret se esse decedunt dicto conf. 10. numer. 49. vel de hoc dubita- retur dict. conf. 14. num. 23.
Dominus prius in possessione civili per translationem factam etiam per alium fidum ab eo, qui naturaliter tantum pro se possidebat conf. 14. num. 5. fol. 87. lib. 1.
Et hinc inferuntur ad vasallum, emphyteutam, & condu- ctorem ad longum tempus ibidem numer. 13. 30. & 43.
Ratio assignatur ibid. num. 46.
Non autem prius in per translationem factam ab eo qui naturaliter pro ipso domino possidebat, nam tunc requi- riunt vera traditio ibid. num. 6. & 12. ubi de Colono, & simpliciter conduttore & num. 31.
Ratio assignatur ibid. num. 44.
Ratio differentia affertur ibid. num. 33. & 44.
Quandoque etiam etiam per alium fidum prius ibidem num. 7. & 8.
Dominus directus non potest apprehendere possessionem pro- pria auctoritate, si V. asallus, vel emphyteuta alienavit rem

I N D E X.

- rem sine eius licentia conf. 14. numer. 21. & seq. fol. 88. lib. 1.*
- Dominus directus quando permittit vassallum longo tempore possidere eundem devolutum, non potest amplius cum propria auctoritate expellere conf. 14. numer. 25. fol. 89. lib. 1.*
- Dominus quomodo possit in vassallum & Emphyteutam transsere utile dominium & possessionem naturalem, cum ipse his careat conf. 14. numer. 67. fol. 92. lib. 1.*
- Et idem est in usufructuario quoad naturalē possessionem ibidem.*
- Dominus directus non potest propria auctoritate expellere emptorem scudi, vel Emphyteusam sine licentia, etiam si possit expellere venditorem conf. 14. numer. 24. fol. 89. lib. 1.*
- Dominus usufructuario invito non potest mutare speciem rei usufructuaria vide in verb. usufructus.*
- Damo legata vinum accesserit omnes mansiones, qua sunt proferuntur domus, vid. in verb. legatum.*
- Domo habitationis legata an veniat horus & apotheca conf. 33. per tot. fol. 176. lib. 1.*
- Et an vinus solum pars per testatorem habitata ibidem numer. 6.*
- Domo vendita, vel divisa, aut fundo sine expressa reservatione via, seu aditus, an vnus possit transire per partem alium, praeteritum si aliunde aditus non habeat conf. 36. numer. 25. fol. 187. lib. 1.*
- de Domo vel familia N. illos vocare, vel lineam illorum N. vocari idem est conf. 75. numer. 4. fol. 44. lib. 1.*
- de Domo & familia sunt agnatis conf. 71. numer. 5. fol. 444. lib. 1.*
- Donus per testatorem habitata si legata sit venit domus solita habitata in civitate, non rurs conf. 33. numer. 6. fol. 176. lib. 1.*
- Donans an teneatur certiorare donatarium de quantitate, & qualitate bonorum conf. 43. numer. 20. fol. 220. lib. 2.*
- Donata à sponso sponsa intelliguntur donata sub conditione futuri matrimonij si abster non suis dictum conf. 17. numer. 3. fol. 301. lib. 1.*
- Et idem non fecerit matrimonio repetuntur ibidem.*
- Limita quando sponsus recusat illud adimplere ibidem numer. 10.*
- De clara nisi iusta causa excusati ibidem numer. 11.*
- Donata non presumuntur locata & alia ornamenta per spū sum sponsae conf. 17. numer. 1. fol. 301. lib. 1.*
- Donata presumuntur quotidiana a viro uxori tradita numer. 10 & numer. 5. 27. & 42. fol. 103 & seq. lib. 1.*
- Et qua sint quotidiana, & qua praeiosa ibidem numer. 32.*
- Donata à patre filio à viâ si donatio sit valida conferuntur secus si donatio sit invalida, & morte confirmetur conf. 83. numer. 60. fol. 533. lib. 1.*
- Et ob id donatio facta filio in potestate cum iuramento confirmetur ibidem numer. 63.*
- Et idem sit si facta filio emancipato ibidem numer. 62.*
- Donata nupit contemplatione patris conferuntur conf. 83. numer. 70. fol. 535. lib. 1.*
- Et quando donatio dicatur facta contemplatione patris ibidem.*
- Donata post mortem non conferuntur, in tempus verò mortis conferuntur conf. 83. numer. 71. fol. 535. lib. 1.*
- De clara quando substantia donationis conferatur post mortem, secus si executio tantum conferatur ibidem numer. 72.*
- Donata an conferantur quando in donatione dictum est, quod non conferantur conf. 83. numer. 83. & 84. fol. 537. lib. 1.*
- Donata bona Titio & eius filijs pleno iure transiunt in Titium vimentem conf. 34. numer. 10. fol. 173. lib. 2.*
- Donata res inter vivos eo pacto ne alienetur, si alienetur transiit dominium & vendicari non potest conf. 34. numer. 17. fol. 173. lib. 2.*
- Limitatur si tradens habet directum dominium ibidem numer. 18.*
- ad Donatarij primi vitam quando dominium est limitatum, tunc non videtur requiri alia traditio in persona aliorum donatariorum conf. 34. numer. 36. fol. 175. lib. 2.*
- Sed vide ibidem.*
- Donatarij secundis, vel alijs ulterioribus actio non competit conf. 34. numer. 13. fol. 172. lib. 2.*
- Conterarij respondent ibidem numer. 15.*
- Limitatur sanore alimentorum ibidem numer. 14. & 25.*
- Item limitatur quando duobus in solidum est facta donatio, ut per concursum sibi faciano partes ibidem numer. 19.*
- Limitatur item in secundis, & ulterioribus Emphyteusis ibidem numer. 16. & 42.*
- Et quid si ad sanorem aliorum donatariorum sit facta stipulatio ibidem numer. 40 & 41.*
- Donatarij secundis non competit actio hypothecaria conf. 34. numer. 43. fol. 176. lib. 2.*
- Sed quid apposta hypotheca in contrarium vide ibidem.*
- Donatariorum praesentia in venditione bonorum donatariorum an eis obstat conf. 34. numer. 22. fol. 173. lib. 2.*
- Donatio non est prohibita inter sponsum, & sponsum ante matrimonium, est praesentia donatariorum conf. 18. numer. 5. & 40. fol. 103 & 107. lib. 1.*
- Oportet tamen quod clare constet de voluntate tradentis ibidem numer. 8.*
- Donatio facta in domo uxoris praesumitur in dubio facta ante matrimonium, & valet, in domo autem viri praesumitur post matrimonium, & est invalida conf. 18. numer. 7. fol. 103. lib. 1.*
- Donatio inter virum & uxorem morte confirmatur conf. 18. numer. 11. fol. 104. lib. 1.*
- Limita si ante mortem sit revocata ibidem.*
- Donatio localem inter nobiles praesumitur conf. 18. numer. 51. fol. 108. lib. 1.*
- Declara quando cum nobilitate concurrunt diuinitas ibidem numer. 52.*
- Donatio praesumitur quando maritus ignobilis ducat nobilem conf. 18. numer. 54. fol. 108. lib. 1.*
- Et idem quando senex ducat iuniorē ibidem numer. 55.*
- Donatio causa mortis non valet requirit quod donatarius, vel notarius pro eo stipuletur conf. 22. numer. 33. fol. 136. lib. 1.*
- Donatio causa mortis non requirit solemnitates, hoc conclusum est C. qui testam. fac. poss. conf. 22. numer. 32. fol. 137. lib. 1.*
- Donatio facta per minorem meretrici non valet conf. 47. numer. 31. & 40. fol. 259. lib. 1.*
- Donatio dicitur promissa, quae facta fuit obsequio, vlla obligatio ne conf. 83. numer. 3. fol. 428. lib. 1.*
- Etiam si deficiat verbum dono ibidem.*
- Donatio causa mortis an teneat in donationem inter vivos ex promissione cum non renovandi conf. 83. numer. 12. 16. & 15. fol. 528. lib. 1.*
- Praesentim appositio iuramento ibidem numer. 13.*
- Et an hoc habeant locum in donatione facta à patre filio ibidem numer. 16.*
- Declara hoc procedere quando factum est patrum de non renovanda donatione in aliquo casu, secus si in vno casu ibidem numer. 18.*
- Et quid si patrum simplex sit de non renovanda donatione ibidem numer. 20 & 21.*
- Donatio inter viros inter patrem, & filium valet si sit iurata conf. 83. numer. 17. fol. 529. lib. 1.*

INDEX.

Donatio acta absenti habet vim legati conf. 83. num. 22. fol. 529. lib. 1.
Limita si notarius pro absente stipulatus sit ibid.
Donatio an sit inter vivos vel causa mortis ex quibus conie-
cturis colligatur conf. 83. num. 23. fol. 529. lib. 1.
Donatio inter vivos non qualificatur ex verbis adveniente mor-
te quia solum importat executionem, & significat
causam, & non nomen conf. 83. numer. 25. fol. 529.
lib. 1.
Donatio inter patrem & filium sine infirmatione, & alijs so-
lemnitatibus non valet conf. 83. numer. 26. fol. 530.
lib. 1.
Donatio dicitur ob causam quando causa est necessaria, &
obligatoria conf. 83. num. 27. fol. 530. lib. 1.
Donatio remuneratoria qua fit conf. 83. numer. 28. fol. 530.
lib. 1.
Donatio inter patrem & filium iuramento non firmatur quo-
ties per eam inducitur inaequalitas inter filios conf.
 83. num. 35. fol. 530. lib. 1.
Donatio ex causa dotis non eget infirmatione conf. 83. numer.
 36. fol. 530. lib. 1.
Limita ex forma statuti Bononia ibid. num. 39. & seq.
Item limita quando causa dotis non est finalis, sed im-
pulsiva ibid. num. 46.
Item quando donatio fit principaliter pro dote ibidem
num. 44. & 51.
Item quando donatio non esset facta causa dotis, sed cau-
sa salutaris matrimonij ibid. num. 52.
Item in alijs solemnitatibus ibid. num. 44. & 45.
Donatio expressa vel tacita qua dicitur conf. 83. num. 38. &
 54. fol. 530. & 532. lib. 1.
Donatio conferitur etiam si nihil de collatione in donatione
dictum sit conf. 83. num. 65. fol. 534. lib. 1.
Limita quando donatio de principio non valet, sed morte
confirmatur ibid. numer. 66.
Donatio simplex & donatio ob causam an conferatur conf.
 83. num. 85. fol. 533. lib. 1.
Donatio simplex absque rivalida non impatur in legitimam
conf. 94. num. 17. fol. 579. lib. 1.
Donatio ob causam non impatur in legitimam conf. 94. num.
 18. fol. 579. lib. 1.
Donatio ob causam filii facta in presentem patrimonij ad ordi-
nem suscipiendae an sit simplex, vel ob causam conf. 94.
 num. 19. fol. 579. lib. 1.
Et an impatur in legitimam ibidem & per totum res-
ponsum.
Donatio ob causam qua fit conf. 94. num. 20. & 26. fol. 579.
 lib. 1.
Donatio propter nuptias impatur in legitimam conf. 94.
 in d. num. 24. fol. 579. lib. 1.
Donatio propter nuptias liberorum renovatur conf. 32.
 in numer. 20. fol. 162. & conf. 33. numer. 10. fol. 168.
 lib. 2.
Item si statim decedat dictus conf. 33. num. 10.
Sed quid si de liberis sit cogitatum, vel obsequium sit iura-
mentum, vel alia de his conditionibus quae dictae conf. 32.
 num. 20.
Donatio facta uxori non valet ibi gradus primo illo dona-
toe, & postea si stipulatus sit, & possit renovari
conf. 34. numer. 21. & 22. fol. 173. lib. 2.
Donatio facta Titio, & eius filijs non potest revocari ad pra-
sentem filium, nec ad futurum, nisi fuerit primo donatario
quando eorum nomine facta est stipulatio conf. 34. num.
 23. & 24. fol. 173. lib. 2.
Donatio facta uxori non valet si filij filio genere patre ha-
bent ius, & post illius mortem executionem conf. 34. num.
 25. fol. 174. lib. 2.
Declaratur ibid.
Donatio an intelligatur facta de re, vel de patrimonio speciatim

re ad donatorem conf. 43. num. 27. fol. 220. lib. 2.
In Donatione causa mortis fieri potest vulgaris, & fideicom-
missaria substitutio conf. 34. numer. 1. fol. 171.
 lib. 2.
In Donatione causa mortis si sit ad fiduciariam substitutio
intra ad decedentem legitima, & trebellanica conf. 34.
 num. 2. fol. 171. lib. 2.
In Donatione inter vivos an possit fieri fiduciaria substitutio
 conf. 34. num. 3. & 5. fol. 171. lib. 2.
In Donatione inter vivos directa substitutio fieri potest conf.
 34. num. 7. fol. 172. lib. 2.
Donationem importat verbum dare, ex sui natura conf. 83.
 num. 5. fol. 528. lib. 1.
Donationem non alterat collatio conf. 83. num. 67. & 77. fol.
 534. & 536. lib. 1.
In Donationibus tacitis infirmationem requiritur conf. 83. num.
 27. fol. 530. lib. 1.
Limita ex forma statuti Bononia ibidem & num. 54.
Donec dictio, vid. in verb. dictio.
Dos sine matrimonio esse non potest conf. 40. num. 27. fol. 212.
 & conf. 42. num. 3. & 128. fol. 219. & 228. lib. 1.
Dos dicitur elemosina, quae datur pro monialibus conf. 54. num. 20.
 fol. 288. & conf. 55. num. 11. fol. 290. lib. 1. & vide conf.
 56. num. 6. fol. 293. & conf. 57. lib. 1.
Declaratur dict. conf. 55. num. 12. & 14.
Dos pro matrimonio spirituali dari non potest conf. 55. num.
 15. fol. 290. & conf. 57. num. 6. fol. 298. lib. 1.
Constitutum vid. d. conf. 57. num. 61.
Dos impatur in legitimam conf. 41. num. 2. fol. 213. & conf.
 94. num. 24. fol. 579. lib. 1.
Dos transmittitur per filias in nuptias, quando aliae exians
nuptias, quae eam transmittunt, hoc in filiabus ser-
vetur aequalitas conf. 41. numer. 11. fol. 214. lib. 1.
Dos loco legitima non subrogatur, quando legitima non debetur
conf. 41. num. 14. & 17. fol. 215. lib. 1.
Dos quando subrogatur loco legitime subrogatur loco legiti-
ma debita de iure, natura non loco legitima ad statum al-
teratam conf. 41. num. 18. & 22. fol. 215. lib. 1.
Dos si patre relicta, quae debetur pure vel sub conditione nuptiarum
stante statim exclusio feminarum tantibus masculis
per distinctionem resolvitur conf. 41. num. 23. fol. 215.
 lib. 1.
Quae distinctio redarguitur, & declaratur ibid. num. 24. & 25.
 & 26.
Dos pure debetur, quando statutum mandat feminas dotari
arbitrio contrahentium conf. 41. numer. 27. fol. 216.
 lib. 1.
Et quando vult filiam contentam esse debere dote sibi data
& nil amplius petere posse ibid. num. 28.
Dos quae ex statu pure non debetur filiae, nec est transmissi-
bilis ante matrimonium pure debetur, & efficitur tran-
smissibilis, si pater agnoscat filiam rei suam conf. 41.
 num. 29. fol. 216. lib. 1.
Et in hoc sufficit venditio ibid. num. 30.
Dos legata a patre regulariter debetur pure conf. 41. num. 31.
 fol. 216. lib. 1.
Principale si pater sit dives ibid. num. 32.
Item quando est relicta pro omni eo & tota & ibidem nu-
 mer. 36.
Etiam si expresse non esset dictum pro legitima ibidem nu-
 mer. 37.
Item quando relicta est titulo institutionis ibid. num. 33.
ubi rationes afferuntur.
Amplius etiam si adieci esset titulus legati ibidem num.
 34. & principae appositae clausula (omni meliori modo)
 ibid. num. 35.
Item quando pater iussit filiam stare debere contentam le-
gato sibi facto ibid. num. 39.
Item & quando interim alimentum relicta fuisse ibi. num. 40.
 Item

INDEX.

- Item & quando dotis fructus relictis fuerit ibidem numer. 42.*
- Amplianur hic casus etiam quando filia ex statuto esset exclusa ibid. num. 41.*
- Dos sub generali dispositione conuenitur, nisi sit in specie privilegiata conf. 42. num. 2. fol. 219. lib. 1.*
- Contrarium tamen vide ibid. num. 57.*
- Declaratur non comprehendatur, quando de ipsius dotis prauidio agitur ibid. num. 58.*
- Dos minor debetur moniali quam nubenti in saeculo conf. 56. numer. 4. & 9. fol. 286. & conf. 56. per tot. fol. 292. lib. 1.*
- Dos minor si sit relictis in casu religionis, quam nuptus carnalis an valeat dispositio conf. 51. numer. 233. fol. 279. & conf. 56. num. 14. fol. 294. & conf. 57. num. 9. & 19. fol. 293. lib. 1.*
- Dos congrua potest peti per filiam enormissimam laeam conf. 42. num. 13. fol. 219. lib. 1.*
- Amplia etiam fiant statuta, quod filia sit contenta dote si bi a patre relictis ibid. & num. 52.*
- Dos succedit loco legitima conf. 42. numer. 42. fol. 222. lib. 1.*
- Est succedit loco legitima debet iure natura inspecta primordiali eius natura, non autem loco legitima alterata a statuto ibid. num. 81.*
- Dos quando dicatur aduentitia conf. 57. numer. 58. fol. 307. lib. 1.*
- Dos a legitima differt nomine, & ratione conf. 42. numer. 59. fol. 222. lib. 1.*
- Dos debita ex statuto filie exclusa an debeat purè, vel sub conditione & an transmittatur conf. 40. 41. & 42. per tot. lib. 1.*
- Dos subrogatur loco legitima, & transmittitur ad heredes etiam si filia decedat ante nuptum in infanti atate conf. 42. num. 76. fol. 224. lib. 1.*
- Dos filia a statuto exclusa remissa arbitrio coniunctorum pure debetur & transmittitur conf. 42. num. 90. fol. 225. lib. 1.*
- Dos data pro omnia &c. intelligitur data pro legitima conf. 42. num. 101. fol. 226. lib. 1.*
- Dos relictis in casu nuptus quando non debeat in casu religionis conf. 57. num. 48. & seq. fol. 305. lib. 1.*
- Dos donec soluasur filia a statuto exclusis, alimenta etiam non relictis debentur conf. 42. numer. 106. fol. 226. lib. 1.*
- Dos de bonis fideicommissis subiectis detrahitur solum in subsidium conf. 50. num. 17. 29. 45. & 52. fol. 270. conf. 52. numer. 17. fol. 281. & conf. 53. numer. 8. fol. 283. lib. 1.*
- Est detrahitur quanto minor fieri potest conf. 54. num. 15. fol. 287. lib. 1.*
- Dos legata in casu nuptiarum debetur in casu religionis vide in verb. legatum.*
- Dos eadem data sponribus nuptis in saeculo non potest peti per puellam ingredientem monasterium conf. 50. num. 46. fol. 273. lib. 1.*
- Dos non minus dicitur & constituitur pro nuptijs spiritualibus, quam qua datur pro carnalibus conf. 51. num. 23. fol. 278. lib. 1.*
- Dos debita feminis exclusis non transmittitur ante nuptum conf. 54. num. 7. fol. 286. lib. 1.*
- Dos integra respectu matrimonij carnalis dicitur tota de legata, respectu vero matrimonij spiritualis dicitur illa pars, quae est necessaria pro eo conf. 52. numer. 21. fol. 281. & conf. 53. num. 20. fol. 284. lib. 1.*
- Dos datur pro oneribus matrimonij conf. 56. num. 34. fol. 295. lib. 1.*
- Dos scutorum quingentorum est consuetudo dari monialibus conf. 56. num. 37. fol. 296. lib. 1.*
- Dos dari solita sufficit ad exclusionem filiae fiant & statuto excludente dotas am conf. 56. num. 38. fol. 296. lib. 1.*
- Dos filia a statuto exclusis deducitur uti et alienum, & non uti portio hereditatis conf. 70. numer. 44. fol. 405. lib. 1.*
- Dos comprehenditur sub dispositione, quando aliqui casus sunt excepti, & non esse excepta dos conf. 83. num. 41. fol. 531. lib. 1.*
- Dos comprehenditur sub dispositione statuti, quando statutum in alijs casibus exceptis daretur, quando noluit eam comprehendere conf. 83. num. 42. fol. 531. lib. 1.*
- Dos comprehenditur sub statuto condito ad obviandum fraudibus conf. 83. num. 43. fol. 531. lib. 1.*
- Dos filia mortua reuertitur ad patrem dotantem etiam si filia liberis reliquerit conf. 92. num. 1. fol. 566. lib. 1.*
- Declaratur hoc procedere de iure communi, secus itaque consuetudine ibid. num. 4.*
- Qua consuetudo est notoria nec eget probatione ibidem num. 5.*
- Dos quae ex consuetudine Martini pertinet ad filios, non pertinet ad eos uti heredes matris, sed tamquam ab eis profecta conf. 92. num. 61. fol. 566. lib. 1.*
- Et idem si ad eos pertineat vigore statuti ibidem numer. 7.*
- Sed vide ibid. num. 26.*
- Dos dicitur post matrimonium conf. 99. numer. 9. fol. 606. lib. 1.*
- Dos quando euidenter incongrua sit data, tunc supplementum congrua dotis peti potest conf. 99. num. 30. fol. 609. lib. 1.*
- Dos, quae non ascendit ad legitimam an dicatur incongrua conf. 99. num. 31. fol. 610. lib. 1.*
- Dos quingentorum non dicitur incongrua, quamvis bona ascendant ad decem mille conf. 99. num. 32. & 44. fol. 610. lib. 1.*
- Dos illa incongrua non dicitur, quam pater congruam iudicauit conf. 99. num. 33. fol. 610. lib. 1.*
- Dos potest constitui in usufructu conf. 99. num. 34. & 45. fol. 610. & seq. lib. 1.*
- Dos si relictis sit mulieri, illa non potest eam sibi ad libitum ex bonis fideicommissis subiectis augere, ut viro digni, si se nubat conf. 99. num. 35. fol. 610. lib. 1.*
- Dos congrua qua dicitur conf. 99. numer. 44. & 47. fol. 611. lib. 1.*
- Dos congrua attenditur respectu primi viri, non secundi conf. 99. num. 48. fol. 611. lib. 1.*
- Dos si sit constituta sine quantitate, tunc pro illius taxatione recurritur ad arbitrium boni viri conf. 4. numer. 9. fol. 10. lib. 1.*
- Dos si sit promissa arbitrio mariti, intelligitur arbitrio boni viri, sed maritus prius debet declarare dotem, antequam recurat ad arbitrium conf. 4. numer. 15. fol. 11. lib. 2.*
- Est ob id si mulier decedat ante mariti declarationem illi nihil lucratur ibid.*
- Dos filia exclusis etiam si sit legata, debetur uti et alienum conf. 9. num. 24. fol. 33. lib. 2.*
- Dos filie exclusae per statum thibitum masculis deducitur uti et alienum ante legitimam filij masculi conf. 9. num. 14. 16. & 34. fol. 32. & 34. & conf. 10. num. 4. 16. & 36. fol. 38. & 42. lib. 2.*
- Amplia etiam si dos esset relictis conditionatim ibidem num. 37.*
- Limitatur quando filio masculo esset relictis sola legitima, & femina influens esset haeres, vniuersalis ibidem numer. 15.*
- Item limitatur quando dotes considerantur uti legata ibidem num. 37.*
- Contrarium vide ibid. num. 39.*

INDEX.

- Item limitat quando: statum est factum saque masculu-
rum ibid. num. 40.
- Dos quando dividi debeat inter filios primi matrimonij, &
secundum maritum conf. 10. num. 25. & 30. fol. 40. &
41. lib. 2.
- Dos mulieris est tam ea, qua ab ipsa fuit constituta, quam &
ab alijs conf. 10. num. 28. fol. 40. lib. 2.
- Dos promissa venit sub dispositione dotis conf. 26. num. 10. fol.
128. lib. 2.
- Et dicitur dos ibid.
- Dotalia instrumenta non sunt necessaria ad legitimatorem
filiorum etiam in servis Imperij conf. 59. numer. 30. fol.
323. lib. 1.
- de Dotalibus rebus altimatis restituendis, vel illorum pretio,
quando illa non extarent, si fiat pactum, intelligitur,
quando illa non extarent culpa viri conf. 41. num. 14.
fol. 208. lib. 2.
- Dotalis an dicatur res empti ex pecunia dotali conf. 32. per
tot. fol. 174. lib. 1. & vide in verbo Res.
- Dotalis rei affirmatio inducit venditionem inter coninges cū
imaginaria solutione precij conf. 4. numer. 2. fol. 10.
lib. 2.
- Dotalis rei affirmatio facit emptionem quando affirmatio est
certa conf. 4. num. 8. fol. 10. lib. 2.
- Dotalis rei affirmatio remissa arbitrio mariti an faciat emptionem
conf. 4. num. 16. fol. 11. lib. 2.
- Dotalis rei affirmatio remissa in aliquem an possit fieri soluto
matrimonio conf. 4. num. 22. & 12. lib. 2.
- Dotando filium pater si stipulatus est ad auctorem filia & eius
heredem, tunc nepos dicitur habere dotem matrem
viri heres matris, & eam non impurat in legitimam conf.
92. num. 12. & 36. fol. 567. & 571. lib. 1.
- Sed quid si eam stipulatus sit ad auctorem cuius de iure ibi-
dem num. 37.
- Dotantur aequi filii, si aequibz collocentur, licet plus uni
quam alteri detur conf. 56. numer. 44. fol. 296.
lib. 2.
- Dotare videtur mater filiam in subsidium conf. 42. num. 11.
fol. 219. lib. 1.
- Dotato dicitur illa mulier cui dos fuit promissa conf. 26. nu.
11. fol. 128. lib. 2.
- Dotata si statum excludat, excludit etiam eam, cui dos fuit
soluto legata conf. 99. num. 12. fol. 606. lib. 1.
- Dote legata & interim alimentis legata dotis dicitur con-
ditionale conf. 42. numer. 7. & 105. fol. 219. & 226.
lib. 1.
- Contrarium ibid. num. 25. & 104.
- Dote & legitima filias primarie iniquissimum esset conf. 42.
num. 16. fol. 220. lib. 1.
- Dote filias debere esse contentas si statum disponat, intelligi
per respectu quantitatis non conditionis conf. 42. num.
18. fol. 220. lib. 1.
- pro Dote filia si pater legavit mille, & is eam postea nupseris
eum quingentis, an residuum debeat per mortis patris
conf. 51. num. 8. & 19. fol. 276. & 278. conf. 52. nu. 15.
fol. 281. & conf. 53. num. 17. & 22. fol. 284. lib. 1. & vi-
de in verbo puella.
- in Dote moniali constituenda non considerat dignitas cum
omnes sint quater conf. 56. num. 39. fol. 296. lib. 1.
- Nec quantitas patrimonij patris ibid. num. 40.
- Nec dos alteri filij constituta ibid. num. 41.
- in Dote lesio non consideratur habito respectu ad aliam do-
tem, sed ad illam, que constituitur conf. 56. num. 43. fol.
296. lib. 1.
- Dote etiam recepta renuntiatio facta per matrem non videtur
posterior ex propria persona succedentibus conf. 70. num.
59. fol. 406. lib. 1.
- de Dote data si statum legatur non habet locum in dote
promissa conf. 99. num. 13. fol. 607. lib. 1.
- in Dote arbitrio non estimante recurritur ad arbitrium boni
viri conf. 4. num. 6. fol. 10. lib. 2.
- pro Dote filia hypotheca an super bonis patris competat ex
die mortis patris ex forma statuti Bononie conf. 10. nu.
18. fol. 39. lib. 2.
- pro Dote sacra hypotheca competis conf. 26. num. 1. fol. 127.
lib. 2.
- An verò incipias a die promissa, ane soluta dotis vide ibid.
num. 4. & 7. 13. & per tot.
- Dotem congruam puella religionem ingrediens dare sufficit
conf. 56. num. 32. fol. 295. lib. 1.
- Dotem ab heredibus patris heredi infirmis ab eius viro filia
revertere potest conf. 73. num. 23. fol. 439. lib. 1.
- Dotem matrem sibi debiam deducti haeres in restitutione
fideicommissi conf. 73. num. 96. fol. 430. lib. 1.
- Dotem delatam filio ab praecedenti uxoris an pater tucru-
rit, qui sustinuit onera matrimonij conf. 83. nu. 2. fol.
527. lib. 1.
- Utra Dotem quando mulieres bona habent, tunc melius tra-
dantur a viris conf. 83. num. 53. fol. 532. lib. 1.
- Dotem in legitimam impunitur nepotes de iure communi cōf.
92. num. 2. & 35. fol. 566. & 569. lib. 1.
- Dotem matrem impunitur nepos in legitimam quando ad
successionem concurrat cum materetis conf. 92. num. 8.
& 23. fol. 566. & 569. lib. 1.
- Contrarium vide ibid. num. 18. & 27.
- Declarat vi ibid. num. 15. & nu. 33. & 35.
- Dotem matrem nepos in legitimam impunitur, quando eam
consequitur viri ab auctore testam. secus si viri haeres ma-
tris conf. 92. numer. 11. & 34. fol. 567. & 570.
lib. 1.
- Dotem suam impunitur filia in legitimam conf. 92. nu. 9. & 24.
fol. 566. & 569. lib. 1.
- Dotem matrem non impunitur nepos in legitimam, quando
mater est domina dotis conf. 92. nu. 14. & 31. fol. 567.
& 570. lib. 1.
- Dotem si concedat statum, tunc potest auferre legitimam
conf. 99. num. 2. & 29. fol. 605. & 609. lib. 1.
- Dotem si pater praelegit filia, eamq. deinde heredem instituat,
& illi substituit dicitur velle substitui etiam in legi-
tima conf. 99. num. 61. fol. 613. lib. 1.
- in Dotem si sit data res affirmata soluto matrimonio restitui-
tur estimatio non res conf. 4. num. 1. fol. 9. lib. 2.
- Ratio afferitur ibid. num. 2.
- Amplius siue estimatio sit facta a partibus siue a tertio,
siue a iudice ibid. num. 3.
- Item siue tunc sit facta siue in futurum cellat a ibidem nu-
mer. 4.
- Sed quid si estimatio in tertium sit cellata, qui non estima-
verit, an tunc res vel precium sit reddendum vid. ibid. nu.
5. & num. seq.
- Dotem sibi debitam quamvis filia exclusa deducat ante legi-
timam filij, non per hoc filius efficitur deterioris condi-
tionis, quam si eam deducere loco legitimae conf. 99. num.
22. fol. 32. lib. 2.
- Dotem quod maritus legatur uxori uxore siue commu-
nibus liberis si statum disponat, non habet locum si
extet filia, que repudiat hereditatem matrem conf.
13. nu. 3. fol. 36. lib. 2.
- in Dotem si detur Euphyseus cum consensu domini non re-
quiritur natus consensus in eius translatione conf. 27.
num. 51. fol. 36. lib. 2.
- per Dotes filiarum exclusarum non debet minui legitima
masculorum conf. 10. num. 41. fol. 42. lib. 2.
- Dote qua non subrogatur loco legitimae omnis conditio apponi
potest conf. 41. num. 13. fol. 215. lib. 1.
- Amplius etiam si dos loco legitimae subrogetur, dum tamen
legitima a conditio apponitur ibid. num. 15.
- Sed declarat ut ibid. num. 16.

I N D E X.

Doti in dubio est auctorem conf. 26. numer. 12. fol. 118. lib. 2.
pro de rebus ne dam, sed et pro apparatibus possunt alienari bona fideicommissi conf. 22. numer. 21. fol. 102. lib. 2.
Sed oportet ut precise de his constet ibid.
Dotis quantitas si sit legata iuxta conditionem vtri legatum dicitur conditionale, & ante nuptium non debetur conf. 40. num. 8. & 20. fol. 210 lib. 1.
Dotis legatum an sit purum vel conditionale vide. conf. 40. 41. 42. & 48. num. 3. lib. 1.
Dotis legatum factum a fratre sorori an presumatur factum animo donandi secundum dispositionem illius. Bononia declaratur conf. 40. num. 15. fol. 210 lib. 1.
Dotis legatum factum a fratre qui vult hares parvis est debitor dotis sororis etiam si nuptium pro qua instituit debita in esse autem condicionali conf. 40. numer. 22. fol. 211. lib. 1.
Dotis legatum factum ab eo qui vult conservare familiam & excludere animas praesentium conditionale ex mente testatoris conf. 40. num. 29. fol. 213 lib. 1.
Dotis legatum an sit purum vel conditionale coniectura attenduntur conf. 40. num. 30. fol. 212 lib. 1.
Dotis legatum factum a patre de iure cum nuptium est conf. 41. num. 1. fol. 213 lib. 1. & conf. 10. numer. 17. fol. 39. lib. 2.
Etiamsi filium sit pro dote, vel cum nuptiis conf. 41. numer. 4.
Et quid de iure statuerio dist. conf. 10. numer. 17. lib. 2.
Dotis legatum quando ex alij dignoscitur esse purum, tunc verba (cum nuptiis) importari admonitionem non autem conditionem eius. 41. numer. 44. fol. 217. lib. 1.
Et quia si ad aliam executionem, & non substantia legati ita. numer. 45. & conf. 57. numer. 68. fol. 309. lib. 1.
Dotis legatum ex sui natura est conditionale conf. 57. num. 69. fol. 309. lib. 1.
In Dotis legato an habeat locum statum. Bonon. de success. lib. 4. c. 2. de testam. in principio conf. 42. num. 1. at num. 8. ad 18. & num. 27. 31. 50. 68. 91. 93. 123. & 126. fol. 219. lib. 1.
Dotis legato adij. possunt omnia onera, & omnes conditiones conf. 42. num. 32. & 27. fol. 221. lib. 1.
Limiti quando succedit loco legitima ibid.
Dotis legatum potius debetur quam legitima conf. 42. num. 60. fol. 223 lib. 1.
Dotis legatum, quod subrogatur loco legitima nullam conditionem propter legatam admittit ad exemplum legitima conf. 42. num. 79. fol. 224 lib. 1.
Dotis legatum filia excludit a statuto flantibus masculis ex coniectura est purum conf. 42. numer. 94. fol. 225. lib. 1.
Coniectura autem qua sufficiens vide ibid. a num. 25. ad num. 407. & num. 113.
Sedio contrarium vide ibid. num. 133.
Dotis legatum distat per statum in tempus nuptiarum est intelligendum a modo per illud discre non continet eam in totum auferri conf. 42. numer. 84. fol. 225. lib. 1.
Et in ditione legatum dotis dicitur purum, & est transmissibile ibid.
Dotis legatum acquiritur mulieri, & non marito conf. 51. num. 16. fol. 277. lib. 1.
Dotis legatum debetur in casu religionis etiam contra volum. testat. testatoris conf. 51. num. 27. fol. 278. lib. 1.
Et in ditione, & abij. nulla modificatione ibidem numer. 23.

Ratio est ne legatarius retrahatur a via contemplativa ibidem.
Et reprobat ratio quod hoc sit in favore manasterij ibi. num. 28.
Dotis certa quantitas si sit legata pro dote filia cum nuptiis & interim factus, legatum dotis est purum conf. 42. num. 5. 20. & 107. fol. 219 lib. 1.
Declaratur si fructus simul etiam sint redditus seu si essent emulandi, & solvendi cum dote ibidem & numer. 134. sed vid. ibid. num. 21.
Dotis legatum factum a patre filia, cui legitima sit soluta est purum conf. 42. num. 29. & 95. fol. 222. lib. 1.
Ratio duplex offertur ibid. num. 40. 43. & 47.
Dotis legatum factum in casu nuptiarum an debeatur in casu religionis conf. 48. 49. cum alijs seq. usq. ad conf. 58. lib. 1.
Et an actio tunc competat monasterio, vel legatario conf. 55. num. 20. fol. 291. lib. 1.
Dotis legatum quando debetur in casu religionis an alteri re. disposit. conf. 48. cum alijs seq. usq. ad conf. 56. lib. 1.
Dotis residuum potest peti a sorore nuptiis tradita a fratre cum minoris dote, quam fuerit ei a patre legata conf. 48. num. 28. fol. 264. lib. 1.
Et vide etiam ibid. num. 21.
Etiamsi honor sit maritata sufficit ibid.
Limita quando foror ingrederetur religionem ibidem numer. 29.
Dotis legatum vide in verbo legatum pro dote.
Dotis legatum non est transmissibile conf. 50. num. 19. 13. 26. & 50. fol. 268. lib. 1.
Nec est cessibile, vi ibi & numer. 24. & 51.
Dotis legatum debetur in casu religionis quando religioni acquiritur conf. 51. num. 9. fol. 276. & conf. 54. num. 6. fol. 286. lib. 1.
Declaratur procedere quando petitur ex dispositione legis, secus si ex dispositione testatoris ibid.
Dotis legatum acquiritur mulieri, & non marito conf. 51. num. 16. fol. 277. lib. 1.
Dotis in consuetudine attenditur loci consuetudo conf. 56. num. 36. fol. 296. lib. 1.
Etiamsi in statu excludente dotatam ibid.
Dotis quantitas respectu non valet argumentum a matrimonio carnali ad spirituale conf. 56. num. 43. fol. 296. lib. 1.
Dotis promissioni tempus simpliciter appositum currit a die nuptiarum conf. 71. num. 33. fol. 314. lib. 1.
Dotis fructus uxoris filij lucrativus patris sui tunc onera matrimonij conf. 83. num. 1. fol. 527. lib. 1.
Dotis causa, donatio non potest adire in institutione conf. 83. num. 36. fol. 309. lib. 1.
Limita ex forma statuti Bononia ibidem numer. 39. & seq.
Item limita quando causa dotis non esset finalis, sed impo. sua ibid. num. 46.
Item quando donatio servit principaliter pro dote ibid. num. 44. & 51.
Item quando donatio non esset facta causa dotis, sed causa facilioris matrimonij ibid. num. 52.
Item in alijs solemnitatibus ibid. num. 44. & 45.
Dotis causa comprehenditur sub dispositione vniuersali etiam si in specie sit privilegia, sub generali vero dispositione non comprehenditur si sit in specie privilegia aliter comprehenditur si non sit in specie privilegia conf. 83. num. 40. fol. 531. lib. 1.
Dotis lucrum an debeatur marito ex bonis fideicommissi subiectis conf. 99. num. 36. & seq. fol. 610. lib. 1.
In Dotis congruitate estimanda attenditur spes futura hereditatis conf. 99. num. 47. fol. 611. lib. 1.

Dotis promissa incerta valet. conf. 4. numer. 14. fol. 11. lib. 2.

Declarata tamen in dubio.

Dotis legatæ uni filia transmissio concedi debet, quando alia filia habet dotem quam possidet etiam mater conf. 10. num. 20. fol. 40. lib. 2.

Dotis lucrum mariti delatum non potest uxor testando auferre. vob. dum in uxor. conf. 10. num. 24. 27. & 34. fol. 40. & 41. lib. 2.

Dotis causa si testator permittat bona fideicommissi alienari intelligitur quando aliunde dote dari non potest conf. 22. num. 20. fol. 102. lib. 2.

Dotis causa vel ius augmentum non possunt alienari bona fideicommissi ad emersionem ipsius fideicommissi conf. 22. num. 23. fol. 102. lib. 2.

Et in hoc casu recurrendum est ad arbitrium iudicis ibid. num. 25.

ad Dotis promissa diem traditur hypobeca expresse constituta ad amissionem constantie matrimonii in præsens dictum coram quo medio tempore sui acquisierunt conf. 26. num. 16. fol. 129. lib. 2.

Dotis confectio facta a viro constante matrimonio non presumitur iudici in fraudem si precedat dotis promissa conf. 26. num. 17. fol. 129. lib. 2.

Dubia petitio, vel oratio intelligitur secundum intentionem preferentis conf. 11. num. 39. fol. 70. lib. 1.

in Dubio indicandum est contra, si cum quando tractat de lucro conf. 58. num. 47. fol. 318. lib. 1.

Dubio eueniens pendente non currit tempus conf. 71. num. 353. fol. 414. lib. 1.

in Dubio pro non fideicommissi est dicendum conf. 75. num. 45. fol. 448. lib. 2.

in Dubio pro transmissio est indicandum conf. 78. numer. 18. & 53. fol. 465. & 469. & conf. 82. num. 74. fol. 506. lib. 1.

in Dubio indicandum est pro collatione conf. 83. num. 68. fol. 534. lib. 1.

in Dubio pro legitimatibus est indicandum conf. 16. num. 12. fol. 66. lib. 2.

in Dubio in mentatione presumitur valdum conf. 19. num. 17. fol. 68. lib. 2.

Quæ eueniunt in antiquis plenè probant etiam in præiudicium tertij conf. 75. num. 74. fol. 451. lib. 2.

Quæ causa soluta est non concurrens non possunt conf. 18. num. 12. fol. 84. lib. 2.

Quæ sit in ea quæ est plus in una, quam in alia ibidem.

Declaratur non procedere in duobus causis in iudicium per gnantibus ibid. num. 13.

Quæ dominus in solidum eiusdem rei eodem tempore esse non possunt conf. 70. numer. 23. fol. 402. lib. 1. & conf. 34. num. 11. fol. 172. lib. 2.

Quæ duo in solidum eiusdem beneficii eodem tempore esse non possunt conf. 88. num. 13. fol. 550. lib. 1.

D. clara tamen vi ibidem.

Quibus testibus de metu deponentibus plus credendum, quam mille negantibus conf. 67. num. 3. fol. 385. lib. 1.

Dux Sabaudia superiorum exercit conf. 14. numer. 69. fol. 92. lib. 1.

Et est viciosa perpetua Imperij, & illius iura habet ibidem.

conf. 19. num. 15. fol. 96. lib. 2.

Ecclesia contrarij, & recalcitrari debet ex eius redditibus, deinde ad alios obligatos est recurrendum conf. 34. num. 24. fol. 180. lib. 1.

Ecclesia patronata tenetur subuenire patrono in extrema paupertate constituto conf. 34. numer. 25. fol. 180. lib. 1.

Ecclesia una tenetur subuenire alteri de superfluis conf. 34. num. 30. fol. 180. lib. 1.

Et referenda est quævis pro futura fabrica ibidem numer. 32.

in Ecclesia laici pro sedilibus, & Bancis nullum ius domini habens conf. 8. num. 3. & 20. fol. 27. & 28. lib. 2.

Et idem est sepulchris ibid. num. 4.

Quoad usum tamen, & possessionem vel quævis pro his omnibus ius habent ibid. num. 5. & 10.

Præcipue quando consensio est ratione loci, & situs ibidem num. 11.

Hoc tamen ius non est ius patronatus ibid. num. 7.

Sed est ad eius similitudinem ibid. num. 8.

in Ecclesia pro sedilibus, & scannis quasi possessio acquiritur vni, & alij conf. 8. num. 17. fol. 28. lib. 2.

in Ecclesia non potest laicus habere sedile inuito Episcopo, vel rectori Ecclesie conf. 8. num. 18. fol. 28. lib. 2.

Declaratur ibid. num. 23.

de Ecclesia non possunt amoveri insignia, & arma per illius Rectorem conf. 8. num. 22. fol. 29. lib. 2.

Ecclesia distructa an amittatur ius patronatus, & ius sedilium conf. 8. num. 25. fol. 29. lib. 2.

Sed quid sit tantum ius ampliat ibid. num. 26.

Ecclesia si non sit funditus destructa ius patronatus est adificationem non acquiritur conf. 8. numer. 27. fol. 29. lib. 2.

Ecclesia patronata an Episcopus alij venire possit, vel applicare iuribus alij pio vsu sine consensu patroni conf. 34. num. 15. fol. 178. lib. 1.

Ecclesia si res alienata, vi valeat qua requiratur conf. 27. num. 10. conf. 31. num. 73. lib. 2.

Ecclesia colendi an teneantur solvere datum conf. 15. num. 13. fol. 96. lib. 1.

Ecclesia eorumque dotes pertinent ad Episcopos conf. 34. num. 1. fol. 178. lib. 1.

Et ideo eas venire possunt, & de vna facere duas ibid.

Et dignitates remouere ibid.

Ecclesia tamen patronatum vniuequeque sine consensu patroni ibid. num. 19.

Nec de redditibus constituitur pre bendam absq. patroni consensu ibid. num. 17.

Nec de capella patronata facere omnia Collegiatam ibid. num. 18.

Nec de monasterio legatum in alium plium usum quam deputatum ibid. num. 16.

Nec vtiq. beneficiorum vsui non destinato applicare sine iusta causa causa ibid.

Etiā si velles eos applicare alij Ecclesie, imo requiritur causa necessaria ibid.

Et quidem vigenissima ibid. num. 21.

Nec sufficit quod sit vtilis tantum ibid. num. 22.

Et requiritur etiam causa cognitio summaria ibid. numer. 6.

Item requiritur consensus rectoris vicem ibid. num. 7.

Et consensus capituli ibid. num. 4.

Nisi de re modica agatur ibid. num. 5.

Et applicatio si fiat ex causa paupertatis non sufficit qualiter pauperes ibid. num. 3.

Applicatio nullum vnus Ecclesia alij Ecclesia fieri debet admodum tempus ibid. num. 8.

Sed an in applicandis fructibus Ecclesia patronata requiratur consensus patroni ibid. num. 9.

Ecclesia non tenetur soluere datum impositum pro quolibet modo grante conf. 15. num. 11. fol. 96. lib. 1.

Limita quando Ecclesia emerget, seu renouaret ibidem numer. 12.

Ecclesia an teneatur soluere gabellam pro ingressu porta

I N D E X.

- Distinguiturque inter patrum ecclesiasticum, & laicum*
ibid. num. 10.
- Contrarium quod absolute inimicibus patrum consensus*
requiritur ibid. num. 12. & 14.
- Sed supposita altera opinione an iustitiam, quod patrum*
sit ecclesiasticus vel etiam requiratur quod beneficium
sit ecclesiasticum ibid. num. 19.
- Declaratur quia saltem de honestate consensus patrum laici*
requiritur ibid. num. 10.
- Item declaratur nam patrum laici ex causa potest contra-*
dicere etiam post applicationem ibid. num. 11.
- Ecclesia res suos in dominio nullius conf. 8. numer. 3. fol. 27.*
lib. 2.
- Ecclesia Restor an ad sui libitum possit amovere sedilia laico-*
rum conf. 8. num. 19. fol. 28. lib. 2.
- Ecclesie subditos quoad bona sita in terris Ecclesie non po-*
test legitimare Imperator conf. 16. numer. 3. fol. 66.
lib. 2.
- Ecclesia subditos quoad bona sita in terris Ecclesie & in ter-*
ris Imperij an Imperator legitime possit conf. 16. nu.
25. 30. & seq. fol. 68. lib. 2.
- Et quia est concessio de Papa ibid. num. 38.*
- Et an hoc solum procedat quando concurrat consensus pa-*
trum ibid. num. 40.
- Ecclesie res non possunt locari ad longum tempus nisi concu-*
rat causa & solemnitas conf. 27. num. 7. & 18. fol. 131.
& 132. lib. 2.
- Et aliter acquirere tenetur ad restitutionem fructuum*
ibidem.
- Ecclesie quando contractus est utilis an solemnitas requira-*
tur conf. 27. numer. 12. 57. & 18. fol. 131. & 137.
lib. 2.
- Ecclesie rerum alienatio quando fit ex necessitate sufficit,*
quod illa non sit in damno. quando versatur ex utilitate,
oportet Ecclesiam fieri locupletiore necdum inspecto te-
pore contractus sed & futuro conf. 27. num. 18. fol. 132.
lib. 2.
- Ecclesie res, ut possint alienari ex necessitate oportet, ut al-*
iter illi necessitati preiudici non possit conf. 27. num. 19.
fol. 132. lib. 2.
- Ecclesie res si alienentur ex causa oportet quod pecunia in ea*
causam sint erogata, vel alienatio non valeat conf. 27.
num. 22. fol. 135. lib. 2.
- Verum tamen presumuntur si appareat saltem id, in quod*
pecunia expendi debebat ibid. num. 68.
- in Ecclesia rerum alienatione confirmatio Apostolica supplet*
quascumque solemnitates conf. 27. numer. 43. fol. 135.
lib. 2.
- in Ecclesia rebus consuetudo minus solemnitas valet cōf.*
27. num. 55. fol. 136. lib. 2.
- Ecclesia contra alius utilis presumitur conf. 27. num. 62. fol.*
137. lib. 2.
- Ecclesie res quando locatur in perpetuum detrabitur sexta*
pars pensionis pro qua locabatur ad breue tempus conf.
27. num. 63. fol. 137. lib. 2.
- Ecclesie utilis est in ius ponere illius redditus conf. 27. nu. 64.*
fol. 137. lib. 2.
- Ecclesie rerum locationem quomodo sustineantur conf. 27. nu.*
65. fol. 138. lib. 2.
- Ecclesia Prelatus maxime presumitur bonus conf. 27. nu. 67.*
fol. 138. lib. 2.
- Ecclesia etiam cum alia Ecclesia conceditur restitutio in in-*
tegrum adversus prescriptionem quadragenariam cōf.
28. numer. 31. fol. 141. lib. 2.
- ex Edificatione Ecclesie ius patronatus quando acquiratur*
vide supra in verb. Ecclesia.
- Edificia alius tollere quando non liceat conf. 30. nu. 21. fol.*
141. lib. 2.
- Effectum non secus papa mortis non imponitur pro delictis*
etiam atrocioribus conf. 28. nu. 1. fol. 156. lib. 1.
- Saltem de generali consuetudine Italia ibid. num. 11.*
- Interdum ad veniens crimen pro quo pena mortis imponi*
nequit, si ex illo morte non sequatur ibid. num. 2.
- Etiam si hoc articulo Medius non procederet ibid. num. 2.*
- Et ibi exprimitur qualis pena tunc imponenda, scilicet*
num. 21.
- Ubi quod nunquam pena corporalis perpetua imponitur.*
Et num. 3. distinguitur tres casus, ac num. 9. & de cō-
- suetudine id procedit ibid. num. 22.*
- Amplius quando ex veniens potestas sequi morte plurimum*
personarum ibid. num. 14.
- Limitatur in veneno exhibito persona illustri, & in digni-*
tate consistoria ibid. num. 15.
- Contrarium vide ibid. num. 19.*
- Declaratur tamen ibid. num. 18. & 20.*
- Item declaratur procedere in morte civilis ibidem nu-*
mer. 16.
- Effectum non secus effectus sine comatu non puniuntur conf.*
43. num. 78. fol. 240. lib. 1. & vide in verbo pena.
- Maxime quando agitur ad interesse dicti conf. 43. nu-*
mer. 79.
- Effectus nominis collecti per adiectionem nominis distribu-*
tini immutatur conf. 24. numer. 5. 6. & 7. fol. 140.
lib. 1.
- Effectus non adscribitur causa non ordinata ad illum effectum,*
etiam quod ea in illum non influit conf. 31. num. 27. fol.
172. lib. 1.
- Effectus non sonus verborum attenditur ad cognoscendam*
qualitatem contractus conf. 83. numer. 4. fol. 528.
lib. 1.
- Effectus quando aliquis sequi potest licet non sequatur, immo*
quid superfluum dici non potest conf. 87. nu. 7. fol. 556.
lib. 1.
- Effigies filij cum adultero probat filiationem vide in verbo*
filius.
- Elemosina, quia datur Moniali dicitur dos conf. 14. nu. 2. fol.*
288. & conf. 55. num. 11. fol. 290. lib. 1.
- Declaratur tamen in dicti conf. 55. num. 12. & 14.*
- Electio sola non facit quomodo iustitiam conf. 47. nu. 30. & 42.*
fol. 259. lib. 1.
- per Electionem unius ex contrariis alteri dicitur renunciatio*
conf. 4. num. 20. fol. 12. lib. 2.
- Electores officialium non tenentur pro electis, licet fidei ius-*
sures non repererint, si hi tempore depositi administratio-
nis solvendo fuerint conf. 43. numer. 46. fol. 236.
lib. 1.
- Eligere nemo cogitur id quod melius est conf. 56. num. 30. fol.*
295. lib. 1.
- Emens venenum patri exhibendum incurrit panam l. Corneli-*
se conf. 28. num. 5. fol. 157. lib. 1.
- Et casus est specialis ibid. num. 7.*
- Sed de consuetudine non procedit ibid. num. 13.*
- Amplia & in Monacho ibid. num. 6.*
- Contrarium vide ibid. num. 8.*
- sub Emphyteusi veniunt masculi ex femina, quando vocati*
sunt descendentes masculi conf. 12. numer. 12. fol. 14.
lib. 2.
- Emphyteusi concessa duobus, vel uni nomine alterius per mor-*
tem unius ab ipsi filij non est loci tunc accrescendi conf.
35. num. 1. fol. 178. lib. 2.
- Limita 1. si absens non ratificaret ibid. num. 2.*
- Limitatur 2. quando nomine communi, & de pecunia com-*
muni est acquisita, & habitatio communis est ibidem
num. 3.
- Sed quomodo hoc procedat vide distinctionem plurimum ca-*
sum ibid. 2. num. 4. ad 12.
- Limitatur 3. si an ibi conieciatur ibid. num. 23.*
- Et que coniectura sufficiens ibid. num. 24. cum multis seq.*

INDEX.

Emphyteusis succedere prohibens, non est prohibitus illam acquirere a principio conf. 44. numer. 65. fol. 230. lib. 2.
Emphyteusis, quia per mortem unius ex heredibus vacat, habet locum ius accrescendi conf. 44. numer. 82. fol. 233. lib. 2.
Emphyteusis hereditaria non succedit heres institutus in re certa conf. 44. numer. 102. fol. 236. lib. 2.
Limitatur ibid. num. 104. & 105.
Emphyteusis, & fundo ex pacto, & promissione praeiudicari non potest vocari per eum, qui non est primus acquiras conf. 44. numer. 103. fol. 236. lib. 2.
Ad Emphyteusim, Ecclesiasticam concessam pro se & filijs an semina admittantur, & quid si pro se, & descendenti- bus conf. 7. numer. 42. & 43. fol. 38. lib. 1.
Ad Emphyteusim a fundo vales argumentum conf. 35. nu. 12. fol. 180. lib. 2.
Emphyteusim Ecclesiasticam bastardus a principio acquirere potest, si cum ea progressu non succedas conf. 37. numer. 11. fol. 191. lib. 2.
Emphyteusim qui primo acquisiuit potest alij praeiudicare conf. 44. numer. 87. & 110. fol. 234. & 236. lib. 2.
Non autem alij ibid. numer. 103. & 111.
Emphyteusis si sit concessa pro se, & descendenti- bus virili, a virili aut per virilem sexum, aut a linea, ve ex linea, seu per lineam masculinam, an & quando amina ad- mittatur, vide in verb. amina, & in verb. neptis, & in conf. 7. per tot. fol. 35. lib. 1.
Emphyteusis concessa pro masculis, & ijs mortuis pro vna amina, quae patris hereditatem possideat debetur primo- genitis conf. 62. numer. 12. fol. 243. lib. 1.
Nec ascenditur proximis gratui ibidem.
Emphyteusis Ecclesiastica non transit ad heredes extraneos conf. 100. numer. 25. fol. 619. lib. 1.
Limita quando est concessa cum clausula ad habendum in ampla forma ibid. num. 6. & 26.
Emphyteusis si detur in dotem cum consensu domini non requiritur novus consensus in eius translatione conf. 27. numer. 51. fol. 136. lib. 2.
Emphyteusis alienari potest durante vita emphyteutae, quan- do alienatio non est voluntaria conf. 31. nu. 32. fol. 155. lib. 2.
Emphyteusis non comprehenditur sub obligatione generali conf. 32. numer. 11. fol. 160. lib. 2.
Emphyteusis quando est concessa pluribus pro indiviso loci est iuri accrescendi conf. 35. numer. 23. fol. 180. lib. 2.
Emphyteusis vide in verb. iuri accrescendi.
Emphyteusis dividenda potest, quando est concessa pro indi- viso conf. 35. numer. 16. fol. 180. lib. 2.
Emphyteusis quando est concessa pluribus in solidum tunc in- iuri non decrescendi locus est conf. 35. numer. 18. & 20. fol. 180. lib. 2.
Emphyteusis intelligitur concessa iuxta formam antiqua- rum, inveniuntur nov. conf. 35. numer. 19. fol. 180. lib. 2.
Emphyteusis quando est concessa pro pluribus, & eorum, & cuius liber eorum hereditas, & successoribus, an iuri ac- crescendi locus sit conf. 35. numer. 21. & 22. fol. 181. lib. 2.
Emphyteusis concessa pro quibuscumq; heredibus dicitur ha- reditaria simpliciter conf. 39. numer. 5. fol. 190. lib. 2.
Emphyteusis si praecedat de devoluta ob lineam finitam, Ec- clesiastica, vel alius dominus directus non potest capere pos- sessionem propria auctoritate, sed praecedere debet sen- tentia declaratoria conf. 43. numer. 2. fol. 223. lib. 2.
Et idem si praecedat de devoluta ob alienationem fallam

for concessio domini ibid. num. 3.
Emphyteusis alienatio facta in mortis articulo, vel ab eo, qui gravi morbo laborabat an presumatur facta in fraudem Ecclesiae conf. 43. numer. 4. 29. 66. & ferè per tot. fol. 223. lib. 2.
Et constituitur regula quod ex hoc facta in mortis articulo non presumitur in fraudem, nisi alia concurrat coniectura ibid. numer. 5. 30. 37. 53. & 69.
Qua autem coniectura sufficiat vid. ibid. num. 30. & 36.
Et quae excludens fraudem vide ibidem numero 7. 8. 9. 10. & 38.
Emphyteusis alienata in mortis articulo nò presumitur alie- nata in fraudem, quando adhuc Emphyteusis durabat, vel alius posset nominari conf. 44. numer. 9. & 40. fol. 224. & 227. lib. 2.
Et quando alienatio fuit prius tractata ibid. num. 10. 39. & 54.
Emphyteusis non habet propriam naturam, sed illam assumit ex conventionibus conf. 44. numer. 21. fol. 225. lib. 2.
Emphyteusis conditio non mutat mutatione persona conf. 44. numer. 25. fol. 225. lib. 2.
in Emphyteusis inuestitura comprehensum non dicitur succe- dere iure successione, sed iure inuestitura conf. 44. nu. 27. fol. 226. lib. 2.
Emphyteusis concessa, pro masculis tantum non potest dari in dotem in praedictum domini sive linea masculina conf. 44. numer. 40. fol. 227. lib. 2.
Emphyteusis alienata dicitur non in personam emptoris cõf. 44. numer. 46. fol. 228. lib. 2.
Declaratur tamen ut ibid.
Emphyteusis quod transeat ad quoscumq; heredes operatur clausula ad habendum, &c. conf. 44. numer. 49. 53. 68. 76. 80. 88. 96. & 106. fol. 228. & seq. lib. 2.
Etiam per viam ultimar voluntatis ibid. numer. 85.
Amplius etiam si Emphyteusis esset concessa pro filijs ibid. numer. 86. & 99.
Declaratur quando nulli extant filij ibid. numer. 100.
Et per eam non corrigitur Emphyteusis ibid. numer. 108.
Nec tollitur successio delata ex forma inuestiturae ibidem. numer. 109.
Item declaratur quando clausula ad habendum est posita in parte dispositiva, secus si in executiva ibid. numer. 70. 89. & 107.
Et quae dicatur pars executiva, vel dispositiva ibid. num. 84. & 90.
Emphyteusis inuestitura debet fieri novo emptori non solum pro tempore, quod durasset penes venditorem, sed sub ea forma sub qua illi erat concessa conf. 44. nu. 52. fol. 229. lib. 2.
Emphyteusis efficitur transitoria ad quoscumq; heredes per clausulam in perpetuum conf. 44. nu. 72. & 98. fol. 232. & 235. lib. 2. & per clausulam ponens in eis, &c. ibid. numer. 73.
Emphyteusis est alienabilis quando limitata est facultas alie- nandi in certis casibus conf. 44. numero 38. fol. 232. lib. 2.
Emphyteusis transitoria ad quoscumq; heredes comprehendi- tur sub institutione, & fidei commissio vniuersali conf. 44. numer. 81. & 95. fol. 233. & 235. lib. 2.
Limitatur in praedictum persona vocata ibid. numer. 112.
Limitatur quoque in Emphyteusis ex pacto, & promissione ibid. numer. 114.
Et quando testator disponit de bonis suis, & Emphyteusis ad alium deest transire ibid.
Emphyteusis concessa ad certum tempus cum pacto renouan- di si non renouetur, devolvitur ad dominum directum, secus si sit concessa in perpetuum cum pacto renouandi de 29. annis in 29. annis, nam tunc renouatio requiri- tur pro faciliiori probatione conf. 44. nu. 91. fol. 234. lib. 2.
Emphy-

I N D E X.

- Emphyteusis quando dicatur hereditaria* conf. 44. num. 94. 97. 103. & seq. fol. 235. lib. 2.
- Emphyteusis finita per generationem debet renouari proximioribus* conf. 44. num. 118. fol. 237. lib. 2.
- Et si plures sint in eodem gradu omnibus est facienda renouatio* ibid. num. 117. & seq.
- Etiam si Emphyteusis pro uno tantum esset concessa* ibid. num. 120. & seq.
- Emphyteusis quando est acquisita per duos in solidum, tunc iuri accrescendi locus est* consil. 45. numero 7. fol. 239. lib. 2.
- Item quando est acquisita communis nemini, vel de pecunia communis* ibid. num. 8.
- Et an alterum eorum sufficiat* ibid. num. 9.
- Emphyteusis & Vassalus possident naturaliter* conf. 9. num. 11. fol. 58. & consil. 11. num. 68. fol. 87. lib. 1.
- Emphyteusis tradendo tenet etiam per consuetum sine reservatione iuris domini directi interneris illius possessionem similem* conf. 9. num. 12. fol. 58. lib. 1.
- Quod quomodo procedat declaratur* ibid. & num. sequent.
- Emphyteusis, Vassalus, & conditor ad longum tempus priuatur dominum tam per actuale quam per fictam reservationem* consil. 14. num. 43. fol. 90. lib. 1. & vide ibid. num. 5. 13. & 30.
- Ratio afferitur* ibid. num. 31. & 46.
- Emphyteusis qui non solum canonem expelli potest propria auctoritate a domino directo* consil. 10. num. 48. fol. 73. & consil. 14. num. 21. fol. 88. lib. 1.
- Declaratur* ibid. consil. 10. num. 49. & consil. 14. num. 22. & 23.
- Emphyteusis alienans sine licentia non cadit nisi translata possessione in emptorem per actum verum, vel fictum* consil. 14. num. 19. fol. 88. lib. 1.
- Emphyteusis non potest mutare speciem rei* consil. 36. num. 6. fol. 186. lib. 1.
- Emphyteusis ab non solum canonem propria auctoritate per dominum de possessione expelli non potest* consil. 61. num. 28. fol. 341. lib. 1.
- Emphyteusis ut cadat ab Emphyteusi ab rei deteriorationem oportet quod deterioratio sit notabilis, & circa proprietatem, & dolosa, vel culposa* consil. 15. num. 1. fol. 63. lib. 2.
- Sed quid appositio patto de re melioranda* ibid. num. 4.
- Emphyteusis ad consuetudinem arborum non cadit ab Emphyteusi quando per illam fundus est redditus fertilior* consil. 15. num. 6. fol. 64. lib. 2.
- Emphyteusis non cadit ab incisionem factam pro domo conservanda super prelio* Emphyteusis consil. 15. num. 8. fol. 64. lib. 2.
- Emphyteusis qui alienauit saltem, & reseruat iuribus dominis directis, & non aliter, nec alio modo, non cadit ab Emphyteusi* consil. 44. numero 12. & 50. fol. 224. & 229. lib. 2.
- Emphyteusis non tenetur requirere dominum directum, si illi concessit licentiam alienandi* consil. 44. num. 13. fol. 224. lib. 2.
- Emphyteusis, veluti alienare tenetur requirere dominum directum, & expectare per biennium* conf. 44. num. 20. fol. 225. lib. 2.
- Limitatur si minus tempus fuerit conuentum ibid.*
- Sed elapsi biennium si facta non sit venditio potest adhuc dominus petere se praesens, & praesentiorum ibid. num. 18.*
- Emphyteusis alienare potest Emphyteusum in vnum ex expressis, & in vnum ab his, consensu domini* consil. 44. num. 20. & 50. fol. 228. lib. 2.
- Emphyteusis potest donare, & tunc consensu domini requiritur solum in ingressu in possessionem* consil. 44. num. 51. fol. 229. lib. 2.
- Emphyteusis, & Vassalus conceditur modum de manu, nendo* consil. 10. num. 51. fol. 73. lib. 1.
- Emphyteusis dolus ex sola infusione non praesumitur* consil. 15. num. 7. fol. 64. lib. 2.
- Emphyteusis licentia alienandi concessa usque ad quod tempus duret* consil. 44. numero 14. 19. & 43. fol. 224. & 227. lib. 2.
- Et an possit renouari integra* ibid. num. 15. & 44.
- Et an officiar successore alienatore modum facta* ibid. num. 17.
- Emphyteusis antiqua sicut concessa erat Emphyteusis, & nono concedi debet etiam si in persona antiqua Emphyteusis esset finitura* consil. 44. num. 76. 47. 48. & 52. fol. 226. & seq. lib. 2.
- Emphyteusis bona propter melioramentum transiunt ad extraneos heredes* consil. 37. num. 7. fol. 190. lib. 2.
- Declaratur* ibid. num. 14. & 15.
- Emphyteusis bona an comprehendantur sub vniuersali institutione* consil. 44. num. 28. fol. 226. lib. 2.
- Emphyteusis bona non dicuntur bona Emphyteusis* consil. 44. num. 114. fol. 236. lib. 2.
- In Emphyteusis bona alienari succedunt legitimis* consil. 37. num. 1. fol. 189. lib. 2.
- Principium quando Emphyteusis est concessa pro quibuscumque hereditibus* ibid. num. 2. & 4.
- Contrarium vide* ibid. num. 8. 12. & per tot.
- Empta res ex pecunia dotis an sit dotata* consil. 32. fol. 174. lib. 1. & vide in verb. res.
- Empta res ex pecunia hereditaria an efficiatur hereditaria, ut subiaceat fideicommissi* consil. 23. numero 9. fol. 104. lib. 2.
- Empta res ex precio rei hereditaria alienata efficiatur hereditaria, & subiaceat fideicommissi* consil. 23. numero 10. 12. 19. 22. & per tot. fol. 104. & seq. lib. 2.
- Empta bona per heradem fideicommissarii potest retinere loco alienationum per ipsam heradem* consil. 23. num. 14. fol. 105. lib. 2.
- Emptio rei multis precij non praesumitur facta a paupere vide in verb. pauper.*
- Emptio in duobus praesumitur facta de pecunia extranea ex alij bonis hereditarij alienatis precipui facta sit incontinenti* consil. 23. num. 13. 20. & 24. fol. 104. & 206. lib. 2.
- Emptio sine iusculis probat in iussum causam possessionis* consil. 92. num. 9. fol. 58. lib. 1.
- Emptor scindi debet petere a domino inuestituram* consil. 9. num. 96. fol. 65. lib. 1.
- Emptor quando in venditione non datur soluitur precium, tunc mensura usque ad 30. annos fidei potest* consil. 71. lib. 21. fol. 372. lib. 1.
- Emptor facit in quod res emptor de regimine non libera potest agere contra venditorem, ut eam liberet* consil. 98. num. 15. & 38. fol. 598. & 603. lib. 1.
- Item si licet moueatur potest agere, quod venditor eam suatur* ibid. num. 16.
- Emptor rei fidei commissi ex fidei commissi quando emptor, & venditor ignoramus fideicommissi* consil. 22. lib. 18. fol. 102. lib. 2.
- Limitatur quando res fuit expresse prohibita alienari* ibid. lib. 2.
- In Emptorem cum suauit prohibita transiunt bona hypothecata si alienentur* consil. 98. num. 21. fol. 600. lib. 1.
- Emptores compelluntur de reuocando si offeratur precium, & de paraturis, quod velle dominum ipso iure transiunt in venditorem* consil. 98. num. 39. fol. 175. lib. 2.
- In Emptore in quod quis precium pro praesentibus legatum* consil. 58. lib. 1.
- Empta res non potest vendi de reuocando si legatum* consil. 63.

INDEX.

63. num. 20. & 98. fol. 336. & 364. lib. 1.
Enucciata verba non probant quoad principaliter de eorum
 ciato dubitatur conf. 6. num. 140. fol. 34. lib. 1.
 Faciunt tamen praesumptionem conf. 14. num. 71. fol. 93.
 lib. 1.
Enucciata verba futuris eventibus non inducunt fideicommissum
 conf. 38. num. 58. fol. 199. lib. 1.
Enucciata verba relata ad gratuum disponunt conf. 64.
 v. num. 15. fol. 370. lib. 1.
 Quid antequam sit relata ad honoratum ibid. num. 14.
Enucciata dicitur in antiquis plenè probare etiam in praesenti
 10. num. 70. fol. 75. num. 71. fol. 145. lib. 1.
 ad Episcopatum admittitur legitimatus per matrimonium
 conf. 59. num. 52. fol. 326. lib. 1.
Episcopatus est amplissima dignitas conf. 19. num. 27. fol. 323.
 lib. 1.
Episcopi & legatum possunt se incommittere in beneficiis
 patronati laicorum conf. 34. num. 13. fol. 179. lib. 1.
Episcopi non possunt legitimare, & ad quicquid profici legitimatio
 non per eos facta conf. 5. num. 15. fol. 67. lib. 2.
Episcopi non differunt 3 sacerdotibus respectu ordinis, & ve-
 ri cardinalis conf. 16. num. 73. fol. 73. lib. 2.
 ad Episcopos pertinent Ecclesia earumq. decet vide in verb.
 Ecclesia.
Episcopos potest fructus vicarias Ecclesie vel capella applicare
 alijs & praecipue sacris Ecclesie principaliter in qua illa
 est sita conf. 34. num. 3. & per tot. fol. 180. lib. 1.
Episcopos an possint commutare gratia & nunciare Ecclesias,
 vel vnde et an fructus beneficiorum alijs applicare, &
 70. similia conf. 34. per tot. fol. 178. lib. 1.
Episcopos debet esse de legitimo matrimonio conf. 59. nu. 51.
 fol. 326. lib. 1.
Episcopos possunt facere beneficium vacant in sua diocesi
 conf. 40. num. 23. fol. 204. lib. 2.
Equis vii eques non est in dignitate consuevus conf. 29. nu.
 22. fol. 163. lib. 1. & per totum Comitibus. Nec est
 1. lib. 1. ibi dicitur non de Consuevis vnde.
Equis paratus vide in verb. de paratus.
Equus Hierosolymitanus non fuit veri religiosus conf. 38. nu.
 1. fol. 104. & conf. 43. num. 15. fol. 203. lib. 1.
Equus cunctis tenetur equi, et in quacunque loco capisus ac-
 tione suorum conf. 4. num. 19. fol. 209. lib. 2.
Equino vide in verbo Acquino.
Ereptus praesens praesentem quam dicitur conf. 43. num. 69. fol.
 239 & conf. 44. num. 28. fol. 247. lib. 1.
Error, & obliuio non praesumunt an re magis valoris conf.
 11. ad 100. num. 1. fol. 68. lib. 1.
Error iocundus non attenditur causis. 27. num. 69. fol. 138.
 2. ad lib. 2. in qua ratione non attenditur.
Et alienum vide in verbo de alienum.
Etiam vide in verbo Acquisitio.
Et vide in verbo opus.
Et vide in verbo alio.
Etiam vide in verbo delictio.
 ab Extinctio antiquis dignoscitur causis. 47. num. 47. fol. 166.
 lib. 1.
Euentus fuit aliquo ipso die defraus, vel quod quis excludat
 in assy, ad aliquem eventum plurimum interesse conf.
 70. num. 21. fol. 402. lib. 1.
Euentus dicitur pendente non curritur conf. 71. num. 3.
 fol. 314. lib. 1.
Euentus triplex non sapit considerandi conf. 82. num. 181. fol.
 532. lib. 1.
Euentus sollicitus 2 primario simili formati conf. 43. nu.
 10. fol. 258. lib. 2.
Euicatio promissa an sit conditionalis conf. 98. num. 14.
 & 18. fol. 598. lib. 1.
Euicatio illa solum tenet venditoris, quae habet causam
 quae ante eam contraxit conf. 98. num. 19. fol. 599. lib. 1.

de Emptione recipere tenentur dividentes conf. 200. num. 82.
fol. 62. lib. 1.
de Emptione non tenetur vendens quicquid in loco habet cōf.
42. num. 1. & 21. fol. 217. & 220. lib. 2.
Evidens dicitur quod nulla tergiversatio celari potest cōf.
22. num. 14 fol. 103. lib. 2.
Enfines Pontifici quo tempore pontificatum gesserit conf. 4.
num. 15 fol. 15. lib. 1.
Examinati testes in alio iudicio non probant conf. 30. num. 40.
fol. 97. lib. 2.
Exceptio dominij in spolio non admittitur conf. 4. num. 22.
fol. 16. lib. 1.
Declarat ut ibid. & num. 36.
Exceptio spoli in impedit agentem super petitio vide in
verb. spoliū.
Exceptio de domini opposita spoliatio non impedit restitutionem
conf. 5. num. 5. fol. 19. lib. 1.
Etiam si exceptio esset notoria, & spoliū non violentum,
ut num. 6. & 7.
Exceptio est favorabilior actione confil. 5. numero 8. fol. 19.
lib. 1.
Exceptio de non iure agens quando impedit evocationem
attestatorum vide in verb. Attestata.
Exceptio proprietatis, & dominij in summarijssimo non ad-
mittitur conf. 8. num. 111. fol. 47. lib. 1.
Nec causa petitoris inficitur per se ibid. num. 112.
Nec de titulo cognoscit ibid. num. 113.
Et si admittitur salis exceptio de ea debetur ita constare,
ut nulla non offuscari possit ibid. num. 114.
Ex quibus autem offuscatur vide ibid. num. 115.
Exceptio dominij etiam incontinens probanda in interdicto
reivindicando non admittitur conf. 8. num. 131. fol. 49. lib. 1.
Contrarium vide ibid. num. 182.
Praesentia si probare per adversarium non fuerit admissa
ibid. num. 234.
Et si ante iurisdictionem petitoris ibid. num. 137.
Exceptio de latoria aucte licet concessa ante proponi debeat conf.
11. num. 46 fol. 79. lib. 1.
Fallit quando superius facta adversarij ibid. num. 49.
Item quando incontinenti lue concessa a proponente ibid.
num. 46.
Exceptio contra scripturas vel testes in summarijssimo non
admittitur conf. 14. num. 71. fol. 92. lib. 1.
Exceptio affirmat regulam in casibus non exceptis confil. 27.
num. 21 fol. 154. lib. 1.
Exceptio de iure tertij an possit allegari conf. 50. num. 20. 48.
& 54. fol. 269. & 273. & seq. & conf. 51. num. 5. & 10.
fol. 276. lib. 1.
Exceptio debet esse de regula conf. 10. num. 32. fol. 41 lib. 2.
Exceptio de iure tertij an impedit immisionem confil. 42.
num. 35. fol. 216. lib. 2.
Exceptio de non iure agens non est exceptio de iure tertij nu.
42. num. 36 fol. 216. lib. 2.
Exceptio de iure tertij exclusiva intentionis agens ipso iure
opponi potest conf. 44. num. 93. fol. 234. lib. 2.
Exceptiones omnes si finis non remouetur non per hoc tollit le
gitimationem personae conf. 21. num. 3. fol. 88. lib. 2.
Exceptus casus de finis non dicitur dispositus conf. 1. num. 5.
& 7. fol. 2. & 7. lib. 1.
Ad Exceptum perpetuum sunt, quae temporalia sunt ad agen-
dam conf. 71. num. 22 fol. 412. lib. 1.
Excludens for patre vel vigore status matrem excluden-
tem eam matre admittitur & ex cluso patre confil. 1.
num. 40. fol. 51. lib. 1.
Excludens soror agnator excludentes sororum filios, sororum
suorum filios non excludit confil. 1. numero 41. fol. 5.
lib. 1.
Excludens matrem si status non stansibus agnatis eam non ex-
cludit si etiam ex parte cognatus conf. 3. num. 3. fol. 12. lib. 1.

INDEX.

- Exclusi non debet mater* de Lulthosa filij hereditas conf. 2. num. 35. fol. 11. lib. 1.
- Excluditur qui a nemine in totum dicitur habere potestatem in successione* conf. 2. num. 34. fol. 11. lib. 1.
- Exclusa persona a nemine, quin aliam excludens ratione posterioris iuris nulla habita ratione persone exclusa admittitur cum ipse personis, qui cum ipsa concurrunt, licet aliis ab exclusa excludendis conf. 1. num. 42. fol. 5. lib. 1.*
- Exclusa mater de statu ob existentiam agnati non habet locum si extet mater agnatus, & amita conf. 1. num. 2. fol. 9. lib. 1.*
- Exclusa mater de statu propter existentiam patris non habet locum statusum si etiam extet foror conf. 2. num. 31. fol. 11. lib. 1.*
- Exclusa filia presumitur exclusa nepos, quando substitutus est ex descendens testatoris, & neprem excludit ab intestato a successione proprii patris conf. 82. num. 137. 156. & 160. fol. 515. 518. & 519. lib. 1. ubi ratio assignatur.*
- Exclusa filia, quamvis nepos non esset exclusa, non per hoc diceretur melioris conditionis filia conf. 82. num. 157. fol. 519. lib. 1.*
- Exclusa matre intelliguntur exclusi filij consil. 11. num. 49. fol. 50. lib. 2.*
- Exclusio cessat cessante illius causa conf. 21. num. 87. fol. 121. lib. 1.*
- Exclusio seminarum de statu propter masculos est facta favore agnationis conservanda conf. 25. num. 14. fol. 146. lib. 1.*
- Declaratur tamen, ut ibidem.*
- Exclusio seminarum propter masculos in statutis, & testamentis non dicitur facta ex sola ratione conservanda agnationis conf. 82. num. 41. fol. 516. lib. 1.*
- In Exclusio filia substituta non habetur ratio, quod excludens succedat conf. 89. num. 12. fol. 557. lib. 1.*
- Ad Exclusio alterius non sufficit nudum nomen consil. 2. num. 26. fol. 20. lib. 1.*
- Ad Exclusio alterius non sufficit sola existentia aliquorum posterum in conditione conf. 14. num. 9. 15. 22. & per tot. fol. 60. lib. 2.*
- Quod Exclusio alterius succedens in parte, habetur ac si ipse totum succederet conf. 2. num. 28. fol. 10. lib. 1.*
- Exclusio a successione proximioris in gradu, si admitti debet, qui cum excludit, licet super sit media persona, quando ipse excludens habet iura efficacia, sicut habet illa persona media, & multo magis iura sine efficacia conf. 2. num. 11. fol. 9. lib. 1.*
- Exclusio patris exclusus filius dicitur conf. 59. num. 5. fol. 321. lib. 1.*
- Exclusus habetur ac si non superextaret conf. 1. num. 34. & 76. fol. 4. & 8. conf. 2. num. 5. & 25. fol. 9. & 10. conf. 3. num. 5. fol. 12. & conf. 70. num. 17. fol. 402. & conf. 96. num. 13. fol. 586. lib. 1.*
- Exclusus semel perpetuo remanet exclusus conf. 2. num. 10. & 12. fol. 9. conf. 21. num. 86. fol. 121. & conf. 70. num. 18. fol. 402. lib. 1.*
- Exclusus cognatus de statu ob existentiam agnati non habet locum si sit agnatus si extet alia persona, qua in totum de iure communis excludens agnatum consil. 2. num. 22. fol. 19. lib. 1.*
- Sicis si ipse situm non excluderet, ut si esset in gradu remotiore vel patri ut ibid. num. 23.*
- Exclusus in totum agnatus non excludit conf. 2. num. 24. & 27. fol. 10. lib. 1.*
- Exclusus agnatus in parte media persona non nominata de statu excludit cognatum in totum conf. 3. num. 7. fol. 17. lib. 1.*
- Exclusus ab uno gradu non est exclusus ab alio consil. 21. num. 88. fol. 122. lib. 1.*
- Exclusus ab una substitutione non prohibetur utriusque ex alia conf. 26. num. 4. fol. 148. lib. 1.*
- Exclusus pro exheredato habetur conf. 70. num. 19. fol. 402. lib. 1.*
- Exclusus habetur uti non sinit conf. 70. num. 30. fol. 402. lib. 1.*
- Exclusus, quis sit usque ad aliquem eventum, & quando deservat sub aliquo eventum plurimum interitus conf. 70. num. 21. fol. 402. lib. 1.*
- Excentia quod fiant ordinare potest vasallus, qui habet merum, & mixtum imperium conf. 90. num. 11. fol. 561. lib. 1.*
- Excentione non facta non potest hypoecharia conf. 34. num. 48. fol. 177. lib. 2.*
- Limitatur ibid. num. 49.*
- Excentio debet dilati in tempus an possit pbineri ante tempus conf. 57. num. 58. fol. 307. lib. 1.*
- Excentio duarum sententiarum conformis de statu concessa intelligitur si illa sine valida, & iusta conf. 39. num. 21. fol. 204. lib. 1.*
- Executioni legati verba non dicuntur adiecta, sed substantia quando sunt in una, & eadem ratione conf. 40. num. 2. fol. 209. lib. 1.*
- Executioni legati conditio adiecta an reddat legatum conditionale conf. 57. num. 68. fol. 309. lib. 1.*
- Executioni adiecta conditio non impedit transmissionem hereditatis conf. 70. num. 6. fol. 401. lib. 1.*
- Contrarium verum est ibid. num. 26. fol. 403.*
- Executioni mitti debet sequens in iudicium transactio conf. 79. num. 71. fol. 479. lib. 1.*
- Excentia verba non amolunt de possessione conf. 64. num. 37. fol. 374. lib. 1. & consil. 23. numero 8. fol. 194. lib. 2.*
- Excentia vel de possessione parti instrumenti, qua dicitur conf. 44. num. 84. fol. 233. lib. 2.*
- Excentor non cognoscit de causa conf. 60. num. 6. fol. 333. lib. 1.*
- Exemplari in substitutione an sufficiat unum ex fratribus vel descendens substituitur quando plures extant conf. 42. num. 4. & 35. fol. 211. & seq. lib. 2.*
- Et an sufficiat substituitur consanguineum tantum, vel utrumque tantum quando extarent utrumque, communiter ibid. num. 8. & 9.*
- Et an unus fratribus possit substitui alij ibid. num. 10. 20. & 21.*
- Exemplari in substitutione an substitui possint filij fratrum omnis fratribus conf. 42. num. 14. & per tot. fol. 212. lib. 2.*
- Exemplari in substitutione attenditur scilicet testamentum conf. 42. num. 26. fol. 214. lib. 2.*
- Exemplari substitutio contraria, quando in substituendo non servatur forma legitima, inquitur G. de impub. & al. substit. & mentis capri succedunt ab intestato conf. 42. num. 2. fol. 211. lib. 2.*
- Exemplari per qua verba fieri possit conf. 42. num. 27. fol. 214. lib. 2.*
- Exemplari substitui debent filij stricti non non extantibus fratribus, & in eorum defectum forores conf. 42. num. 1. & 13. fol. 211 & 212. lib. 2.*
- Ratio est ut excludantur qui ab intestato succedens ibid. num. 7. 8. & 18.*
- Exemplari non sunt substituendi filij fratrum, vel fratrum conf. 42. num. 5. fol. 211. lib. 2.*
- Declaratur tamen ut ibidem.*
- Exemplari substitui gratari non potest fideicommissum conf. 42. num. 2. fol. 214. lib. 2.*
- Exempli non est iudicandum, sed legimus conf. 42. num. 74. fol. 223. lib. 1.*
- Exemplum impositum facit aliqualem praesumptionem cum fol. 6.*

INDEX.

- fol. 6. numero 12. fol. 29. libro primo.*
Exemptio à decimis bona futura comprehendit conf. 28. num. 14. fol. 140. lib. 2.
Exemptio non soluendi decimas non amittitur per solutio- nem factam ab Ecclesia nisi sit quadragenaria conf. 28. num. 17. & 23. fol. 140. & 141. lib. 2.
Exheredari potest filius, qui contra voluntatem patris inho- nestam mulierem desponsauit conf. 7. num. 15. fol. 24. lib. 2.
Exheredari potest filius in testamento inter liberos confil. 7. num. 16. fol. 24. lib. 2.
Exheredationis vim habens primationes statuitaria confil. 1. num. 18. fol. 3. lib. 1.
pro Exheredato habetur exclusus confil. 70. num. 19. fol. 402. lib. 1.
Exheredatus quo tempore habeatur pro mortuo confil. 89. num. 16. & seq. fol. 557. lib. 1.
Existencia fororis facit, ut non habeat locum statum exclu- dens matrem propter patrum conf. 2. num. 31. fol. 11. lib. 1.
Existencia alicuius in successione tribuit ius succedendi alteri, qui per prius eo carebat conf. 1. num. 32. & seq. & num. 75. & seq. fol. 4. & 8. lib. 1.
Existencia amica facit, ut non habeat locum statum exclu- dens matrem ob agnatorum existentiam conf. 2. num. 2. fol. 9. lib. 1.
Existencia alia persona qua de iure communi in totum exclu- dret agnatum operatur quod statum excludens cognatum propter existentiam agnati non habeat locum conf. 2. num. 22. fol. 10. lib. 1.
Secus si in totum non excluderet illum, ut quia est in gra- du pari vel remotiori ibid. num. 23.
Existencia persona à statum non nominata qua de iure com- muni fit proximior est in causa, ut persona alij in suc- cessione ex statum prelati non admittatur conf. 3. num. 10. fol. 13. lib. 1.
Amplia etiam si non succederet, ut ibid. num. 11.
Existencia sola alicuius an sufficiat ad exclusionem alterius vocati ad successionem sub conditione si ille non exierit, vel requiratur, quod ille exierit, & succedat confil. 13. numero 2. 6. 7. 9. & 15. & per tot. fol. 55. & 54. lib. 2.
Existencia sola aliquorum posterorum in conditione an suffi- ciat ad alterum exclusionem conf. 14. num. 9. 15. 22. & per tot. respon. fol. 60. & 61. lib. 2.
Expectatina primi loci vacatur per cessum, vel decessum non impedit, quin superior possit alium providere de loco par- ticulari ante acceptam. nem expellantis conf. 72. num. 1. fol. 415. lib. 1.
Amplia etiam nulla facta mentione expectatina ibid.
Expectatina ad primum locum vacantum non compren- dit vacat ionem per resignationem in manibus superio- ris ad suorem certa persona conf. 72. num. 2. fol. 415. lib. 1.
Secus si resignatio esset simpliciter facta in manibus supe- rioris ibid. num. 5.
Expectatina generalis non ita afficit rem in specie sicut facti specialis, & expecta confil. 72. numero 10. fol. 416. lib. 1.
Expectatinam in genere prebenda vacatura si Papa concedat optioni locus est, secus si Papa mandet conferri certam prebendam speciale conf. 72. num. 9. fol. 416. lib. 1.
Expellere an & quando possit Emphyteutam dominus dire- ctus propria auctoritate? vide in verbo Emphyteuta.
Expensi ad possit legatum pro dote in expensis matrimonij conf. 50. num. 8. fol. 267. lib. 1.
Expensarum appellatio venis interesse lucri cessantis ra- tione persona conf. 45. num. 13. fol. 255. lib. 1.
ab Expensis absoluitur litigant pro honoris restitutione confil.
- 18. numero 32. fol. 106. libro primo*
in Expensis condemnandi sunt querelantes officiales iniuncti conf. 43. num. 11. fol. 235. lib. 1.
Expressio eius quod tacite iuratur debet aliquid operari, pra- sertim quando est facta per viam dispositionis confil. 1. num. 16. fol. 3. lib. 1.
in Expressis non operatur reformatio conf. 90. num. 22. fol. 563. lib. 1.
Expressum in quo differat à scripto confil. 1. num. 12. fol. 3. lib. 1.
Expressum plus operatur quam tacitum conf. 1. num. 16. fol. 3. lib. 1.
Expressum facilius extenditur quam tacitum conf. 50. num. 60. fol. 274. lib. 1.
Expressum quod est in uno casu, & in alijs non dicitur testa- tor voluisse in eo casu disponere conf. 56. num. 11. fol. 293. lib. 1.
Expriumendum quod erat si iaccatur, inducitur subreptio cōf. 16. num. 65. fol. 73. lib. 2.
non Extante alio si statum vocet aliquem ad successionem, si ille exierit, sed non succedat, an vocatus succedat conf. 14. num. 1. & per tot. fol. 8. lib. 2.
pro non Extante habetur incapax successus, nec impedit, quin alij succedant conf. 14. num. 1. fol. 8. lib. 2.
pro non Extante repudiari habetur conf. 2. num. 16. fol. 10. lib. 1.
pro non Extante exclusus habetur confil. 1. num. 34. & 76. fol. 4. & 8. & conf. 2. num. 5 & 25. fol. 9. & 10. lib. 1.
Extare nec succedere, & non extare paria sunt conf. 14. num. 11. fol. 60. lib. 2.
Extendendum non est iuramentum ultra id, quod in promissio- ne continetur conf. 56. num. 16. fol. 187. lib. 1.
Extenditur discretus actum, quam expressum conf. 50. num. 60. fol. 274. lib. 1.
Extensio de casu ad casum non fit in ilatus correctorio conf. 1. num. 72. fol. 8. lib. 1.
Nec ubi apposta est distinctio restrictiva ibid. num. 10.
Extensio fideicommissi non fit de persona ad personam confil. 39. num. 65. fol. 207. lib. 1.
Extensio fit dispositionis testatoris quando magis dilectus es- set plus grauatus minus dilectus confil. 57. num. 47. fol. 303. lib. 1.
Extensio non comprehensio dicitur, quando vnus casus assu- mitur ad decisionem alterius propter conuenientiam ratio- nis conf. 42. num. 64. fol. 223. lib. 1.
Extensio non admittitur in conditione voluntaria conf. 74. num. 5. fol. 419. lib. 1.
Sed vide ibid. num. 21.
Extensio admittitur non solum in conditione necessaria ad actum, sed & ad effectum ipsius actus conf. 74. num. 22. fol. 441. lib. 1.
Extensio non admittitur de tempore ad tempus conf. 74. nu- 25. fol. 441. lib. 1.
Extensio quando dicatur fieri ex voluntate testatoris confil. 75. num. 17. fol. 445. lib. 1.
Extensio non admittitur in materia priuata ex identitate, vel maiori rationis confil. 82. num. 133. fol. 514. lib. 1.
Extinctum semel non renouiscit confil. 33. num. 12. fol. 169. lib. 2.
Extractio bladernm prohiberi potest per vassallum habentem merum, & mixtum imperium conf. 90. num. 5. fol. 501. lib. 1.
Extractio bladernm prohiberi potest pro vtilitate ciuitatis conf. 90. num. 6. fol. 561. lib. 1.
Extractio frumenti prohiberi potest pro vtilitate ciuitatis conf. 29. num. 28. fol. 147. lib. 2.
Extra iudicialis cōfessio ab iure parte facta probat, quando agi- tur de actū dubio declaranda cōf. 37. num. 46. fol. 194. lib. 1.

INDEX.

Es quando est alia super iure reali ibid. num. q.
Extraneus successio ab intestato non impletur per solum prohibicionem alienacionis consil. 65. numero 8. fol. 380. lib. 3.
Secus si ultra prohibicionem extaret simplex fideicommissum ibid.
Extraneus si finis iuri nonne legitimus cum clausula sine preiudicio. Et potest petere legitimam consil. 96. num. 7. fol. 584. lib. 1.
Extraneus etiam unicus appellacione barredum consil. 19. num. 12. fol. 86. lib. 1.
In Extraneis quoties venire potest quod bona transierit tunc agnationis ratio non sufficit habere consil. 82. num. 162. fol. 519. lib. 1.
Extraneus potest habere in iusticiis paterne archiepis legitimam filij consil. 30. num. 1. fol. 666. lib. 1.
Et pater potest naturalium legitimam instituire ibidem
Extraneus quis dicitur consil. 82. num. 8. fol. 507. lib. 1.
Extraneus qui dicitur planarius modo consil. 96. num. 8. fol. 584. lib. 1.
Et dicitur extraneus quando non est in primo gradu successioneis interfecti consil. 96. num. 8. fol. 584. lib. 1.
Extraneus in iure remedium est imaginaria solutio consil. 73. num. 37. et 9. fol. 420. et 426. lib. 1.
Extraneus in iure remedium non in competit ubi datur ordinatum consil. 73. num. 38. fol. 422. lib. 1.
Extraneusque Ambrosius de rebus Ecclesie non alien. in multis locis non solum in consil. 27. numero 563. fol. 436. lib. 2.
Extrema duo habilia a quo scilicet. et ad quod requiruntur in retrocessionibus consil. 98. num. 3. 24. et 49. fol. 596. et 599. et 604. lib. 1.
Extrema duo a quo scilicet. et ad quod non concurrant. tunc hypobrevia condicionalis locum non habet consil. 98. num. 3. 24. et 49. fol. 596. lib. 1.
Extrema a quibuslibet. vel in habilitatis quomodo consideretur consil. 98. num. 4. 24. 33. et seq. fol. 596. 599. et 601. lib. 1.
Extremis probatis media presumuntur consil. 14. num. 81. fol. 92.
in Extremis laborans. et donare. et testari potest consil. 44. num. 57. fol. 229. lib. 1.
Extremum a quo in filio non retrocessionis requiritur. ut sit habile in alio dicitur consil. 98. num. 27. fol. 600. lib. 1.
Extremum a quo ad extraneum habile est res non ex eo penes dictorem. quia factio suo fuerit alienata consil. 98. nu. 28. fol. 600. lib. 1.
Extremum a quo in solum dicitur deficere. quando res est perempta consil. 98. num. 30. fol. 600. lib. 1.

Factum id quod alij facere solent non est in culpa. *confil.*
43. num. 13. *fol. 232. lib. 1.*
Faciens aliquid contra iudicis non dicitur in culpa.
etiam si male successeris. *confil.* 43. num. 14. *fol. 232.*
lib. 1.
Faciens quicquid potest non est in culpa. *confil.* 43. num. 35. &
63. *fol. 235. lib. 1.*
Facitio necessitas an sufficiat principium, vs totum obli-
necatur. *confil.* 78. numero 31. & 42. *fol. 466. & 468.*
lib. 1.
Factio voluntas declaratur. *confil.* 99. numero 60. *fol. 613.*
lib. 1.
Factio approbare plus est, quam verbis. *confil.* 20. num. 29. *fol.*
115. lib. 2.
Factum non verendum ex necessitate factum dicitur. *confil.*
18. num. 22. *fol. 107. lib. 1.*

Falsum iuramentum quid sit conf. 78. numero 33. fol. 467.
lib. 2. numero 33.
Falsum mentum attenditur in conditionibus conf. 39. num. 8.
fol. 556. lib. 1.
Falsum de fidei hares improbare non potest conf. 30. num. 41.
fol. 97. lib. 12.
Raculas alienandi vide in verb. alienandi.
Raculas legitimandi vide in verb. legitimandi.
Falsitas rei fidei data intelligitur per substitutionem falsam
sub conditione si decesserit ab intestato conf. 39. num. 38.
fol. 205. lib. 1.
Amplius etiam si adiecta esset expressa, & ampla probatio
alienandi, nam illa recipit tacitam interpretationem à
precedentibus ibid. num. 41. & 43.
Falsitas etiam ad falsitatem si quis habet, si locare potest con-
f. 27. num. 26. fol. 133. lib. 1.
Palcem non licet mittere in mortem alienam conf. 26. num.
23. fol. 68. lib. 1.
Falsitas, & Trebellianica ampositi prohiberi in codicillis con-
f. 22. num. 26. fol. 136. lib. 1.
Falsitas de conditione tempore restitutionis conf. 73. num. 23.
fol. 419. lib. 1.
Falsitas, vel Trebellianica non deducitur ex relictis ad pias
causas conf. 99. num. 38. fol. 609. lib. 1.
Falsitas respectu de actionis affirmatiue legitima, differt
tamen in op. et rationibus conf. 9. num. 1. fol. 31. lib. 2.
Falsitatem non potest deprehendere hares, vel illam cui credi-
tum, si acceptus legatum est falsum cum enere, si nil pe-
tat conf. 1. fol. 3. fol. 2. lib. 2.
Falsitatem etiam ex alienum testatoris deducitur conf. 73.
num. 21. fol. 419. lib. 1.
Falsitudo quando non habeatur ratio conf. 9. num. 12. fol. 31.
lib. 2.
Falsa causa si in sententia expressa fuerit reddit sententiam
ipso iure nullam, nec potest exequi conf. 58. num. 1. fol.
312. lib. 1.
Falsificari facit, si vel apocha quam alia scriptura conf. 37.
num. 6. fol. 190. lib. 1.
ex Falsis probationibus si lara sit sententia re iudicium aduer-
sus cum conceditur conf. 69. num. 6. fol. 396. lib. 1.
Falsitas primata scriptura non puniunt conf. 43. num. 17. fol.
243. lib. 1.
Falsitas non presumitur in actu publico falso conf. 44. num. 18.
fol. 243. lib. 1.
Falsum in uno in omnibus falsum prafumitur conf. 22. num. 2.
fol. 100. lib. 2.
Fama a prebitor, si testes non nominant auctorem, quando
non iuramus interrogati, latet cum declarationibus discor-
diur conf. 6. num. 91. & seq. fol. 29. lib. 1.
Fama dicitur probata quando multi testes sunt examinati
conf. 6. num. 100. fol. 29. lib. 1.
Fama in prafumendo filium a delictumum est attendenda prae-
feritur concurrentibus administrulis conf. 6. num. 119.
fol. 33. lib. 1.
Fama sufficit in sum arifitimo paffessorio conf. 14. num. 72.
fol. 92. lib. 1.
Et testimonium unius ibid. num. 73.
Et idem est in attestatis ibid. num. 74.
Fama & vox publica, quod quis sit filius adulteri probat fi-
liationem etiam in verb. filius.
Fama mala & confutendo delinquendi, vi pargetur, an trien-
num requiritur conf. 47. num. 51. fol. 261. lib. 1.
Fama concurrente metus prafumitur conf. 67. num. 19. fol.
386. lib. 1.
Fame dua ori possunt conf. 6. num. 120. fol. 33. lib. 1.
Fame mori crudelis est, quam pectus & bello conf. 44. num. 2.
fol. 241. lib. 1.
pro Fame parentes filios vendere possunt conf. 44. num. 3. fol.
241. lib. 1.

INDEX.

Familia non succedere peccat *conf. 44. num. 4. fol. 241. lib. 1.*

Favet ei acutissimus gladius *conf. 44. numero 1. fol. 245. lib. 1.*

Familia in dubio famulatus efficitur, non contentine *conf. 39. num. 33. fol. 205. lib. 1.*

Præcipit appositio pronomine, eiusdem, ibidem numero 10. & 34.

Et alij concupiscens concubitus, ibidem numero 21. & 24.

Familia substituta, vel illis de familia, an remotior institui possit, vel indultum sit simplex fideicommissum gradatim *conf. 65. numero 2. 3. & per tot. respons. fol. 378. lib. 1.*

An familia quia testator, vult bona conservari, si per hæc ratio adiecta sit in prohibitione bonorum, non inducitur simplex fideicommissum *conf. 65. numero 5. fol. 378. lib. 1.*

Nisi in prohibitione alienationis mentis familia sit habita *ibid. num. 6.*

Quo casu sufficit quod aliquis de familia sit institutus, quarumlibet remotior ibid. num. 7.

Aliqui autem non instituti per vires de familia succedunt ibid.

De familia patris sunt filii, de matris sunt, æque, sed non filia *foram conf. 1. num. 23. fol. 3. lib. 1.*

An familia quia voluissent remanere, si per alios testator per alia verba sit, diffusa, & gratulatio, & alia rationis per alia verba sit, conf. 65. num. 9. fol. 380. lib. 1.

De familia vel domo N. illos vocare, & lineam illorum, & vocare idem est *conf. 75. num. 4. fol. 404. lib. 1.*

De familia, & domo finis agnosce *conf. 75. num. 5. fol. 404. lib. 1.*

De familia, & agnationis contrarietas dicitur familia descendens a masculo *conf. 11. num. 38. fol. 40. lib. 2.*

Extra familiam si prohibita sit agnatio bonorum, tunc remotior de familia institui potest, si alius fideicommissum non exiet *conf. 65. num. 4. fol. 378. lib. 1.*

Multa mores singulatus, ibi qui non est remotior ibid. num. 11.

Et in casu solum contrarietas inveni. proximior revocat alienationem ibid. dicitur.

Familie & agnationis appellatione veniunt femina vid. in verb. femina.

Familia, favore, non intelligitur solum fideicommissum ex substitutione si quis decesserit sine filijs *conf. 89. num. 23. fol. 5. lib. 2.*

Famis effectus vide *conf. 44. num. 2. fol. 244. lib. 1.*

Favore agnationis solum ascenditur in casibus, & per tot. respons. conf. 82. num. 1. fol. 516.

Favore abili ex resenti quæto ultio conf. 73. num. 14. fol. 431. lib. 1.

Favore agnationis conservanda statim excludit feminas propter masculos *conf. 25. num. 14. fol. 146. lib. 1.*

Declara tamen ut ibidem.

Favore voluntatis testatoris femina præstans masculis non excluduntur, sed favore descendens masculorum *conf. 41. num. 6. fol. 213. lib. 1.*

Femina non venit appellatione masculi quando sumus in statu correctio *conf. 1. num. 73. fol. 8. lib. 1.*

Femina ex latere masculi ex linea masculina descendere dicitur, & virili, & per virilem sexum *conf. 7. num. 2. & 4. fol. 35. lib. 1.*

Et ideo admittitur ad emphyteusim, & fideicommissum sub hac forma concessum ut ibid. num. 5. 6. 9. & pluribus seq.

Femina est agnata etiam si sit nupta *conf. 9. num. 7. fol. 35. lib. 1.*

Femina est finis masculini *conf. 7. num. 3. fol. 35. lib. 1.*

Femina ex masculo non admittitur ad Emphyteusim concessam pro se, & linea masculina *conf. 7. num. 15. & 16. fol. 36. & 38. lib. 1.*

Sed quid si sit concessa pro se, & descendens ex linea avi per lineam masculinam ibid. num. 16. ad 36.

Femina succedit in fideicommissum non extantibus masculis, qui ex forma instituti excludunt, & idem est in Emphyteusi & fideicommissis, saltem pro conservatione familiae & in maioratibus, & primogeniti *conf. 7. num. 37. & seq. fol. 38. lib. 1.*

Femina an admittatur ad Emphyteusim Ecclesiasticam concessam pro se, & filijs, & quid si sit concessa pro se, & descendens *conf. 7. num. 42. & 43. fol. 38. lib. 1.*

Femina an & quando admittatur ad feudum, & reliqua de feudo semine vide in verb. feudum.

Femina in feudibus agere potest iudicio possessorio & ad revocationem attestatorum *conf. 10. num. 75. fol. 75. lib. 1.*

Ratio ibid. assignatur.

Femina non potest dispensari a Principe, ut succedat in feudum in praedium agnatorum *conf. 62. num. 11. fol. 33. lib. 1.*

Item in feudo non ibid.

Item durante vita instituti renunciantis ibid.

Femina non excluditur per masculos proffos in Religione bonorum incapaci *conf. 89. num. 6. fol. 556. lib. 1.*

Femina descendens a masculo est de familia, & agnatione contentius *conf. 11. num. 38. fol. 40. lib. 2.*

Ex femina masculi quæ dicitur masculus, sicut masculi ex masculo *conf. 11. num. 43. fol. 50. & conf. 12. num. 2. fol. 53. lib. 2.*

Declara ut dict. conf. 12. num. 2. & 4.

A femina si originem trahat feudum dicitur femininum, & transit ad descendentes ex femina *conf. 12. num. 8. fol. 54. lib. 2.*

Ex femina masculi quando admittitur ad fideicommissum ad quod vocati sunt masculi *conf. 12. num. 9. & per tot. respons. fol. 54. lib. 2.*

Ex femina masculi veniunt in fideicommissum, feudo, & Emphyteusi, quando vocati sunt descendentes masculi *conf. 12. num. 10. & seq. fol. 54. lib. 2.*

Feminarum exclusio statim, si masculus facta a statuto, dicta, & a ratione conservanda agnationis *conf. 2. num. 15. fol. 10. & conf. 42. num. 29. fol. 221. lib. 1.*

Feminarum perpetua exclusio inducit perpetuum fideicommissum utque masculos *conf. 28. num. 9. & 48. & 52. fol. 196. lib. 1.*

Item ex dispositione, ut bona semper remaneant in re masculis *ibid. num. 10. & 52. & 67.*

Feminarum perpetua non videtur respectu agnationem *conf. 38. num. 25. fol. 197. lib. 1.*

Declara tamen ut ibid.

Feminarum statuta exclusiva, dummodo aliquid decenter, sunt deinde restringenda *conf. 66. numero 19. fol. 38. lib. 1.*

Feminarum descendentes a statuto temporiter excluduntur, donec masculi exierint, an masculi, & feminis extinctis possint ex propria persona petere hereditatem am *conf. 70. num. 47. & 62. fol. 405. & seq. lib. 1.*

Feminarum statum exclusivum non producit inclusivum *conf. 70. num. 54. fol. 406. lib. 1.*

Feminarum statuta statim exclusio temporiter, donec masculi exierint, an mortui masculi succedat ultimo descendenti, vel primo parenti *conf. 70. num. 69. fol. 406. lib. 1.*

Feminarum exclusio propter masculos in statutis, & testamentis non dicitur facta ex sola ratione conservande agnationis *conf. 82. num. 14. fol. 516. lib. 1.*

Femina si statuta excludat fundatur super agnationis conservatione

INDEX.

servatione *confil.* 99. *num.* 14. *fol.* 607. *lib.* 1.
ad *Feminas non tranſiunt iura ſepulchrorum* *confil.* 11. *num.* 41. *fol.* 49. *lib.* 2.
Femina non conferunt agnationem ſicut masculi *confil.* 1. *num.* 67. *fol.* 7. & *confil.* 31. *num.* 11. *fol.* 116. *lib.* 1.
Feminae preſentibus ſunt ad concuſſentiam *confil.* 6. *num.* 105. *fol.* 30. *lib.* 1.
Femina debent eſſe magis pudice, quam masculi *confil.* 31. *num.* 60. *fol.* 119. *lib.* 1.
Femina dicuntur de familia & agnatione *confil.* 39. *num.* 9. *fol.* 202. *lib.* 1.
Et tamquam agnata ſuccedunt *ibid.* *num.* 10.
Et prohibito ſacta ut bona alienentur extra familiam non impedit quin alienentur in feminas *ibid.* *num.* 9. & 11.
Femina, an & quando veniant appellatione descendantium, Vide in verb. descendantes.
Femina ſtantibus masculis non excluduntur ſanore voluntatis teſtatoris, ſed ſanore descendantium masculorum *confil.* 47. *num.* 6. *fol.* 213. *lib.* 1.
Femina comprehenduntur ſub nomine liberorum *confil.* 39. *num.* 33. *fol.* 204. *lib.* 1.
Femina excluſa à ſtatu ſtansibus masculis ſi ſtatutum incipiat à dotatione quia excluſat feminas dotatas, des debetur purè, & tranſmittitur ante nuptum, videtur verb. ſtatutum.
Femina dum à ſtatu propter masculos excluduntur, ſtatutum intelligi debes ad limites verborum abſque extensione *confil.* 66. *num.* 14. *fol.* 383. *lib.* 1.
Etiam ex maioritate rationis *ibid.* *num.* 22.
Præcipui in extensione de perſona ad perſonam *ibidem* *num.* 23.
Femina ſi à ſtatu propter masculos excludantur, ſtatutum dicitur fundatum in ratione conferenda agnationis *confil.* 1. *num.* 28. *fol.* 4. *conf.* 2. *num.* 15. *fol.* 10. *conf.* 42. *num.* 29. *fol.* 221. *conf.* 66. *num.* 15. *fol.* 383. & *confil.* 99. *num.* 14. *fol.* 607. *lib.* 1.
Hæc tamen ratio à ſtatuſi Bononia eſt conſiderata reſtriſſimè, non abſolutè in omnibus agnatis *diſc.* *conf.* 66. *num.* 21. *lib.* 1.
Femina ſub inſtitutione filiorum continentur *confil.* 63. *num.* 10. *fol.* 354. *lib.* 1.
Femina ſi temporaliter à ſtatu excludantur, tunc masculi in ſolidum dicuntur hæredes quamdiu vivunt *confil.* 70. *num.* 22. *fol.* 402. *lib.* 1.
Nec feminis aliquid ius ſuſpenſum competit, quamdiu masculi vivunt *ibid.* *num.* 24. & 31. & 42.
Sed eis ius ſolum incipit competere extrinſecus masculis *ibid.* *num.* 25.
Et ſi eis competeret, quomodo competere poſſet *ibid.* *num.* 34. & 43.
Femina in teſtamentis veniunt appellatione filiorum *confil.* 97. *num.* 4. *fol.* 588. *lib.* 1.
Femina quando admittuntur, tunc ratio agnationis non dicitur habita *confil.* 99. *num.* 70. *fol.* 614. *lib.* 1.
Femina excluſa an ſucciant partem ad impugnamdam legitimam masculi *confil.* 9. *num.* 42. *fol.* 34. *lib.* 1.
Femina ex proprietate verbi non veniunt appellatione filiorum *confil.* 11. *num.* 3. *fol.* 444. *lib.* 2.
Contrarium tamen *vide* *ibid.* *num.* 11. & 15.
Præſtritur in conditione negatiua *ibid.* *num.* 12. & 15.
Ampliè etiam ſi ſubſtricti eſſent masculi *ibidem* *num.* 24. & 31.
Femina, ut non comprehendantur appellatione filiorum conſuetudine debent eſſe virgines *confil.* 11. *num.* 14. *fol.* 446. *lib.* 2.
Femina non veniunt appellatione filiorum tamen ſtatuto excluſo aſonarum *confil.* 11. *num.* 4. *fol.* 444. *lib.* 2.
Deſclara quando ſamina eſſent excluſa per ſubſtitutione à

ſucceſſione granati *ibidem* *numero* 16.
Nec ſufficit quod eſſent excluſa à ſucceſſione granatis *ibid.* & *num.* 17.
Deſclara item quando ſumus in verbis diſpoſitis, ſecus ſi in conditione negatiua *ibid.* *num.* 18.
Item quando granatus deſceſſit ab interſſato, ſecus ſi ſecundo teſtamento *ibid.* *num.* 19.
Femina non veniunt appellatione filiorum, quando teſtator diſcretus locutus eſt de masculis, & de feminis *confil.* 11. *num.* 5. *fol.* 44. *lib.* 2.
Deſclara *ut* *ibid.* *num.* 20.
Item quando in alia parte teſtamenti vocati ſunt filij masculi *ibid.* *num.* 20.
Contrarium tamen *vide* *ibid.* *num.* 13.
Deſclara quando in eadem oratione poſita eſt qualitas masculinitatis *ibid.* *num.* 7.
Et quando teſtator de filiis eiſdem perſona locutus eſt *ibid.* *num.* 21.
Sub deſclara quando ſub eadem forma ſacta eſt mentio filiorum, ſecus ſi uno modo prius, alio modo diſpoſitum *ibid.* *num.* 22. & 23.
Femina non veniunt appellatione filiorum quando ſuis habitæ ratio conferenda agnationis *confil.* 11. *num.* 9. *fol.* 44. *lib.* 2.
Quando autem dicatur habitæ ratio agnationis *vide* *ibid.* *num.* 10.
Femina quando ſunt vocatæ in quacumq; parte teſtamenti, tunc ratio agnationis non dicitur habita *confil.* 11. *num.* 34. *fol.* 49. *lib.* 2.
Vt earum filij *ibid.* *num.* 35.
Vt extranei *ibid.* *num.* 36.
Etiam ſi ſimul eſſent admitti agnati *ibid.* *num.* 48.
Femina ſi excluduntur à ſtatu ſtansibus masculis, ſtatutum non habet locum ſi masculi non ſuccedant *confil.* 13. *num.* 8. *fol.* 57. *lib.* 2.
Femina quando in aliqua parte vocatæ ſunt, tunc agnationis ratio non dicitur habita *confil.* 12. *numero* 5. *fol.* 53. *lib.* 2.
Femina dum excluduntur à ſtatu ſtansibus masculis, tunc ſtatutum locum habet, ſi masculi actualiter ſuccedant *confil.* 14. *num.* 3. *fol.* 59. *lib.* 2.
Et idem ſi excludunt feminas, ne poſſent petere legitimam, vel ſupplementum *ibid.* *num.* 6.
Ampliatur etiam ſi ageres de hereditate materna *ibid.* *num.* 4. Vt ſrater, *ut* *num.* 5. Vt agnatorum, *ut* *ibid.* *num.* 7.
Sed an & hæc habeant locum ſi ſtatutum utatur verbis negatiuis *ibid.* *num.* 8. & 10.
Femina excluduntur quæ poſiti in conditione ſunt descendantes, tunc enim vocati dicuntur, & prioriter admittuntur *confil.* 24. *num.* 58. *fol.* 119. *lib.* 2.
Femina licet non ſint comprehenſa in inueſtitura, quia illa ſit pro masculis, poſſunt tamen petere inueſtituram vti prius animaver, Item ſi titulo ſingulari bona acquiſiſſent *confil.* 44. *numero* 64. 115. & 120. *fol.* 230. & 237. *lib.* 2.
Et ſi plures ſint in eodem gradu omnes admittuntur *ibid.* *num.* 117.
ex *Feminis masculi propriè masculi dicuntur* *confil.* 97. *num.* 5. *fol.* 588. *lib.* 1.
Pecus animalium ad conduttoreſpectant *confil.* 41. *num.* 20. *fol.* 209. *lib.* 2.
Funda dignitatis ſunt individua quoad proprietatem *confil.* 27. *num.* 13. *fol.* 153. *lib.* 1.
Funda ſecundum conſuetudinem Mantuanam alienari poſſunt: *Vide in verb. alienari.*
in *Fundis Princeps habet duplex ius vid. in verb. Princeps.*
Fendali ſuper reconſtitutione validatur ex confirmatione Imperatoris *confil.* 8. *num.* 52. *fol.* 43. *lib.* 1.

INDEX

ex Feudali inuestitura Imperator obligatur à qua recedere non potest conf. 59. num. 7. fol. 321. lib. 1.
 Feudalia non hereditaria in legitimam non impetrantur. conf. 24. num. 23. fol. 113. lib. 2.
 in Feudalibus tenor inuestitura attendi debet conf. 61. num. 12. fol. 340.
 in Feudalibus ille primogenitus succedit qui est proximior ultimo graduato conf. 62. num. 18. fol. 344. lib. 1.
 Limita quando consuetudine sunt in contrarium ibidem num. 30.
 Item quando fit transitus de una linea ad aliam ibidem num. 21.
 in Feudalibus non succedit legitimatus conf. 16. num. 10. fol. 76. lib. 2.
 Nec in bonis extra territorium legitimantis ibidem numero 107.
 de Feudalibus quis testari non potest. & ex eo quod quis testatus est presumitur bona non esse feudalia conf. 25. num. 19. fol. 123. lib. 2.
 Feudalis non officium res allodialis etiam si recognoscatur ut si ad illi sedes perquirantur conf. 25. num. 21. fol. 124. lib. 2.
 Feudalis velius res si quis in possessione diu tolleratur est iure presumitur inuestitura conf. 25. num. 30. fol. 125. lib. 2.
 in Feudalium possessionem non debet immitti legitimatus conf. 59. num. 34. fol. 324. lib. 1.
 in Feudare non potest Vassallus in feudum conf. 45. num. 27. fol. 240. lib. 2.
 Feudis iure non dicitur possidere sed iure superioritatis, qui inuestituram vel confirmationem non potest conf. 9. num. 91. fol. 64. lib. 1.
 Feudis emptor debet petere à domino inuestituram conf. 9. num. 96. fol. 65. lib. 1.
 Feudis iure non presumuntur praestita servitia Regi sed vti Principi conf. 9. num. 100. fol. 65. lib. 1.
 Feudis incapaces sunt clerici, nec Carminales conf. 59. num. 4. fol. 321. lib. 2.
 Feudis antiqui forma alterari non potest in iudicium agnatorum conf. 60. num. 10. fol. 333. lib. 1.
 Declarari tamen potest à nona inuestitura ibidem num. 16.
 Feudis occasione si sit orta sit inter dominum & Vassallum per dices curia deservenda est conf. 61. num. 21. & 23. fol. 341. lib. 2.
 Nec attenditur an dominus feudis sit actor vel reus ibidem num. 22.
 Contrarium tamen ex consuetudine servatur ibidem numero 24.
 Sed hoc esse falsum dicitur ibi num. 25.
 Feudis confirmatio demonstrat feudum esse antiquum conf. 25. num. 13. & 43. fol. 123. & 126. lib. 2.
 Feudis renovationes sunt ad confirmationem, non autem ad derogationem praecedentium inuestiturarum conf. 25. num. 14. fol. 123. lib. 2.
 Feudis submissa est fidelitas Vassalli conf. 25. num. 37. & 45. fol. 125. & 126. lib. 2.
 Feudis alienationem requiritur possunt agnati etiam nullo refutro pro ea conf. 45. num. 20. fol. 240. lib. 2.
 in Feudis femina non admittuntur conf. 8. num. 46. & 165. fol. 43. & 54. lib. 1.
 Limitatur tamen multis modis ut ibid. à num. 47. ad 55.
 in Feudis possessorum à posteriori est dissolubile nec continet causam proprietatis conf. 12. num. 12. fol. 83. lib. 1.
 in Feudis nobilitas confidatur ex parte feminæ conf. 59. num. 29. fol. 323. lib. 1.
 in Feudis legem habens iure accrescendi inter simul inuestitos etiam post portionem agnam conf. 24. num. 17. fol. 112. lib. 2.
 in Feudis non servatur prerogativa linearem in transfer-

salibus conf. 24. num. 34. fol. 114. lib. 2.
 in Feudis transferuntur tales an admittantur ultra septimum gradum conf. 24. num. 36. fol. 115. lib. 2.
 in Feudis succedunt iure inuestitura conf. 24. num. 51. fol. 117. lib. 2.
 in Feudis consuetudo attenditur conf. 45. num. 11. fol. 239. lib. 2.
 in Feudo concessio filijs de legitimo matrimonio natis succedit legitimatus per matrimonium conf. 59. num. 45. fol. 325. lib. 2.
 Quae opinio vicerit est & immutatur ibid. & num. 58. & in praxi servata ut ibid. num. 61.
 Sed an procedat quando verba sunt geminata ibid. nu. 63. & 66.
 à Feudo cadit Vassallus si illud alienet conf. 59. num. 69. fol. 330. lib. 2.
 Etiam si sit pupillus, dummodo solemniter alienet ibidem num. 74.
 Etiam post redemptionem ibid. num. 78.
 Ac etiam si sit traditio tantum interveniente ibidem num. 79.
 Feudo prius non conveniens dominum conf. 59. num. 80. fol. 331. lib. 2.
 in Feudo antiquum transfusio, seu consensio patris non praedictat filio conf. 60. num. 9. fol. 333. lib. 1.
 in Feudo illustri & dignitatis legitimatus non succedit vid. in verb. legitimatus.
 Feudo Vassallus propria auctoritate priuari non potest conf. 61. num. 27. fol. 341. lib. 2.
 sub Feudo veniunt masculi ex femina, quando vocati sunt descendentes masculini conf. 12. num. 11. fol. 54. lib. 2.
 in Feudo quando succedant transferuntur vid. in verb. transferuntur.
 in Feudo non hereditarie simpliciter proximis primi inuestiti & non ultimi ad eundem attenditur conf. 24. num. 22. fol. 113. lib. 2.
 in Feudo liberi praedictat Vassallus ad quem feudum devenit, si se aut alium inuestitus non esse & taceat per annum conf. 24. num. 52. fol. 118. lib. 2.
 à Feudo ad Emphyteusum valet argumentum conf. 35. num. 12. fol. 180. lib. 2.
 in Feudo ex pacto & providentia praedictari non potest vocatus per eum qui non est primus acquirens conf. 44. num. 1193. fol. 336. lib. 2.
 in Feudo id servatur quod expresse dispositum reperitur conf. 44. num. 124. fol. 337. lib. 2.
 Feudum semel femininum effectum semper dicitur femininum conf. 8. num. 49. fol. 43. lib. 1.
 Feudum est legitimum, quando fidelitas iuratur contra omnes homines mundi conf. 9. num. 30. & 101. fol. 19. & 65. lib. 1.
 Ampliatur etiam si non exprimitur feudum esse legitimum dummodo si debitas iures in Principi ibid.
 Item si tacite hoc colligatur ibid. num. 102.
 à Feudum quando legitimatus admittatur vid. in verb. legitimatus.
 Ratum Corrigi est antiquum conf. 59. num. 35. fol. 324. lib. 1.
 Es non est hereditarium simpliciter ibid. num. 36.
 Feudum antiquum non potest alterari etiam cum consensu domini in praedictum successorum conf. 59. num. 37. & 41. fol. 324. & 325. lib. 1.
 Nec potest alienari ibid. num. 77. & 82.
 Feudum si alienet pupillus, an illi restrictio concedatur conf. 59. num. 75. fol. 331. lib. 1.
 Feudum alienari cum consensu filii licentia domini, an cadat à Feudo conf. 59. num. 76. fol. 331. lib. 1.
 ad Feudum si succedat femina non potest dispensari per Principem in praedictum agnatorum conf. 60. num. 11. fol. 333. lib. 2.

- Et ita in feudo novo ibidem.
 Item durante vita in usufructu renuncians ibid.
 Feudum concessum non comprehensio in iusticiatura dicitur
 novum conf. 60. num. 19. fol. 334. lib. 1.
 Feudum novum non facit nova inieffitura de antiquo feudo
 conf. 60. num. 20. fol. 334. lib. 1.
 Etiam si facta fuisset tamquam de feudo novo ibid.
 Feudum idem potest esse antiquum; & novum respectu iudici-
 forum conf. 60. num. 21. fol. 339. lib. 1. & conf. 25. num.
 11. fol. 123. lib. 2.
 Feudum antiquum si in aliquibus fiat novum in non alteratis
 remanet antiquum conf. 60. num. 22. fol. 334. lib. 1.
 Feudum si originem trahat a femina dicitur succum, &
 transit ad descendentes ex femina conf. 12. num. 6. fol.
 54. lib. 2.
 Feudum alienatum exstincta linea emptoris revertitur ad
 alienantem, & eius lineam conf. 24. num. 14. fol. 112.
 lib. 2.
 Eidem si sit venditarius ibid. num. 15.
 Vel per divisionem assignatum ibid. num. 16.
 Feudum dicitur novum quando est acquisitum ex nova causa
 conf. 24. num. 18. fol. 112. lib. 2.
 Feudum alienatum remanet antiquum quoad alienantem, &
 aliorum propter in primam inieffituram, quamvis quoad
 emptorem sit novum conf. 24. num. 20. fol. 112. lib. 2.
 Feudum concessum pro se suisque legitimis heredibus, & suc-
 cessoribus eius mixtum conf. 24. numero 21. fol. 112.
 lib. 2.
 Feudum mixtum impuitur in legitimam conf. 24. num. 25.
 fol. 113. lib. 2.
 Feudum novum iure antiqui concessum dicitur antiquum conf.
 24. num. 27. fol. 113. lib. 2.
 Et idem si sit concessum in usufructum nobile ibid. num. 28.
 Feudum ut recognoscatur an sit antiquum attenditur origo
 conf. 24. num. 29. fol. 113. lib. 2.
 Feudum concessum vi, quicquid comprehensum in prima in-
 ieffitura, sed tamen ante iusticiatorem successum an dicitur
 novum, quia antiquum conf. 24. num. 30. fol. 113.
 lib. 2.
 Feudum pro masculis, & si deficientibus pro feminis non di-
 citur succum, quando transsit a feminam conf. 24.
 num. 39. fol. 116. lib. 2.
 Feudum concessum pro se suisque legitimis heredibus, & suc-
 cessoribus an sit hereditarium conf. 24. num. 47. fol. 117.
 lib. 2.
 Et quoad additum est verbum masculis est mixtum ibid.
 num. 48. fol. 117. lib. 2.
 Feudum praesumptum antiquum, & non novum conf. 25. num. 4.
 fol. 122. lib. 2.
 Feudum praesumptum antiquum quando apparet inieffitura
 moderna, & constat quod lego tempore ab antecessoribus
 suis possessum, licet non constet, cui ab antecessore de-
 cessum conf. 25. numero 5. & 20. fol. 122. & 124.
 lib. 2.
 Et inieffitura, quae non apparet, praesumitur amissa & vel
 dolo subrepta ibid. num. 7.
 Nec est expremendum nomen primi concessoris, si ob auxilium
 quicquid illud ignoretur ibid. num. 6.
 Sufficitque probare possessionem, & allegare suos antecessores
 habuisse iusticiaturam ibid. num. 8.
 Feudum probetur antiquum per factum quod fuerit apud an-
 tiquos conf. 25. num. 9. fol. 122. lib. 2.
 Feudum non definit esse antiquum quamvis in renouatione
 esset dictum, quod illud de novo concedebatur, quando
 prius erat concessum conf. 25. numero 10. fol. 123.
 lib. 2.
 Feudum antiquum non efficitur novum, si sit ne per se expres-
 sum conf. 25. num. 12. fol. 123. lib. 2.
 Feudum pro dicitur novum licet antecessor non fuisset nomi-
 natus ibid. num. 13. fol. 123. lib. 2.
 Item hoc nomine feudi conf. 25. numero 14. fol. 123.
 lib. 2.
 Feudum concessum nobile dicitur concessum vi autem
 feudi conf. 25. num. 16. & 42. fol. 123. & 124. & 125.
 lib. 2.
 Feudum si pro tali recognoscatur, recognoscitur non praedicatur
 nisi consentientibus, & eius heredibus conf. 25. num. 23.
 fol. 124. lib. 2.
 Nec quando recognoscitur voluit se ob honorem tituli prae-
 bere ibid. num. 22.
 Feudum finitum renouatum est proximo agnato conf. 25.
 num. 24. fol. 124. lib. 2.
 Feudum duo debent dici ut an sit novum, vel antiquum si sit
 excludendus est a possessione conf. 25. num. 39. fol. 124.
 lib. 2.
 Feudum etiam Imperiale triginta annis praescribitur conf.
 25. num. 32. fol. 125. lib. 2.
 Feudum probatur antiquum quando hoc exprimitur in in-
 ieffitura conf. 25. num. 35. fol. 125. lib. 2.
 Feudum praesumitur antiquum quando non constat de prima
 inieffitura conf. 25. num. 38. fol. 125. lib. 2.
 Feudum dicitur antiquum, quando a communis stipulis ac-
 ceptum conf. 25. num. 39. & 46. fol. 125. & 126.
 lib. 2.
 Feudum novum non facit nova inieffitura, quando fuerit
 ad antecessores conf. 25. num. 40. fol. 125. lib. 2.
 Feudum an sit novum, quando inieffitura facta sit, & facta
 qui a feudo decederat conf. 25. num. 41. fol. 126. lib. 2.
 Feudum non comprehenditur sub obligatione generali conf. 32.
 num. 11. fol. 160. lib. 2.
 Feudum concessum pro quibusvisque heredibus transsit ad ex-
 traneos conf. 37. num. 3. fol. 189. lib. 2.
 Feudum quod vendere possit si tenentia sit concessa vasallo,
 an intelligatur quod possit vendere vi personarum,
 vel pluribus conf. 44. num. 123. fol. 237. lib. 2.
 Feudum quando sit acquisitum per alios in feudum, tunc iuri
 ascensu lo ut est conf. 45. num. 7. fol. 239. lib. 2.
 Item quando sit acquisitum communis nomine, vel de pec-
 unia communis ibid. num. 8.
 Et an alterum corum sufficiat ibid. num. 9.
 Feudum licet mortis articulo alienatum praesumatur aliena-
 tum in fraudem conf. 45. num. 31. fol. 241. lib. 2.
 Feudum alienatum ex causa operis an reuocetur si emptor
 non sit particeps fraudis conf. 45. num. 54. fol. 243.
 lib. 2.
 Fictio retrotranslatina requiritur habitatem extremi a quo,
 & ad quod conf. 55. num. 8. fol. 122. lib. 1.
 Extremi a quo essentialiter, extremi ad quod potencialiter
 ibid. num. 15. & 16.
 Fictio retrotranslatina non fit in praedictum eius, qui medio
 tempore ius acquisit conf. 35. numero 26. fol. 183.
 lib. 1.
 Fictio retrotranslatina fundatur in acquirente naturali conf.
 98. num. 7. fol. 597. lib. 1.
 Fictio retrotranslatina requiritur terminum, seu extremum a
 quo, ut sit habile in essentia conf. 98. num. 27. fol. 600.
 lib. 1.
 Fictio requiritur extrema habilitas conf. 61. num. 7. fol. 338.
 lib. 1.
 Fictio est ius speciale, & de casu ad casum non extenditur
 conf. 73. num. 64. & 70. fol. 425. & seq. lib. 1.
 Fictio idem operatur quod veritas conf. 42. num. 19. fol. 213.
 lib. 1.
 per Fictio in iuribus non procedit licet in his qui sunt iuris, sed
 per viam veritatis conf. 21. num. 4. fol. 115. lib. 1.
 ad Fictio in iuribus non adnotatur filij adoptivi ad excluden-
 dum filios iuratos conf. 31. numero 11. fol. 50.
 lib. 2.
 Alpham non solum fessione adaptat ab extraneo ut ibid.
 num. 55.

INDEX.

- num. 53. & 60. sed etiam ab ascendente ibid. num. 61.
 Amplia etiam in arrogato ab extraneo ibid. num. 58.
 Amplia quando etiam essent vocati filii simpliciter ibid.
 num. 69.
 Limita quando fideicommissum esset factum per verba ci-
 vilia ibid. num. 54. & 55.
 Item quando ad fideicommissum non essent vocati legitimati an-
 tem ibid. num. 64. & 65.
 Item in arrogato ab ascendente ibid. num. 59. & 68.
 Fideicommissa posita in testamento intelliguntur reperta in
 codicillis conf. 36. num. 6. & 8. fol. 183. lib. 2.
 Fideicommissaria dicitur substitutio; & non vulgaris quan-
 do unus est substitutus aliter sine divisione conf. 39.
 num. 75. fol. 208. lib. 1.
 in Fideicommissaria substitutione an & quando continetur
 vulgaris; & cuius effectus sit conf. 76. num. 7. fol. 455.
 lib. 1.
 in Fideicommissaria an continetur vulgaris quoad aliquem
 effectum conf. 77. num. 9. & 11. fol. 457. lib. 1.
 Fideicommissaria supponit aditionem conf. 77. num. 10. fol.
 457. lib. 1.
 ex Fideicommissaria substitutione defuncta an vero ex sua fi-
 deicommissaria virum substitutus succedens ob cadu-
 cationem precedentium substitutionum succedat confil.
 lib. 1. num. 87. fol. 458. lib. 1.
 Fideicommissaria substitutio fieri potest in donatione causa
 mortis conf. 34. num. 1. fol. 171. lib. 2.
 ex Fideicommissaria facta in donatione causa mortis an de-
 ducatur legitima; & Trebellianica conf. 34. num. 2. fol.
 171. lib. 2.
 Fideicommissaria an fieri possit in donatione inter vivos conf.
 34. num. 3. & 5. fol. 171. lib. 2.
 ad Fideicommissariam trahitur substitutio directa facta cum
 clausula omni meliori modo conf. 99. num. 2. fol. 608.
 lib. 6.
 Fideicommissaria substitutionem; & directam institutio-
 nem in eodem test. & gento importare potest. verum im-
 peditur. conf. 36. num. 42. fol. 183. lib. 2.
 per Fideicommissarium vel per aliquem an intelligatur ver-
 bam succedere conf. 36. num. 57. fol. 189. lib. 2.
 Fideicommissaria tantum an intelligatur adiecta conditio
 i. eo. sine filijs posita in compendiosa an & vulgaris conf. 79.
 num. 86. fol. 481. lib. 1.
 Fideicommissarius quousque sub ea competet nomen i. fin. &
 de edit. din. ad 2. sol. quando in eas strapias a sumi iura
 conf. 99. num. 25. fol. 609. lib. 1.
 Fideicommissarius vniuersalis; & delegatus non tenetur
 ultra vires hereditarias heres suus beneficio inuentarij
 conf. 19. num. 13. fol. 86. lib. 2.
 Fideicommissaria de ceteri bona fuisse in hereditate inceptis
 an omnes probandi conf. 73. num. 89. fol. 429. lib. 1.
 Fideicommissaria; quę gratia heres rationem reddere pos-
 sit inuentarium facere tenetur conf. 93. num. 12. fol.
 573. lib. 3.
 Fideicommissaria an vero heredi inuentum omnes probandi
 alia bona existisse vel non existisse in hereditate conf.
 19. num. 8. & 20. fol. 86. & seq. lib. 2.
 ad Fideicommissarium vniuersalem praeiudicium estis ha-
 redit per aditionem hereditatis non confunditur. sed
 heredi succurritur per retentionem bonorum conf. 73.
 num. 2. 59. 95. 77. 86. 96. 97. & 98. fol. 418. 424. 428.
 & seq. lib. 1.
 Fideicommissarium bonorum alienatio unde in verbo. alie-
 natio.
 in Fideicommissarium transiit omnes actiones facta resi-
 tutione conf. 3. num. 18. fol. 432. lib. 1.
 Fideicommissaria an debeat obiri; & nominari in legisla-
 tionis imperatione conf. 21. num. 34. fol. 121. lib. 1.
 Fideicommissarius si offerat heredi creditum in persona ex-
 tinguitur in ipsius conf. 73. per tot. resp. & num. 66.
 118. 126. & 138. fol. 417. lib. 1.
 Fideicommissarius an possit offerre heredi summi creditum
 in persona conf. 73. ante num. 66. & num. 117. fol. 426.
 & 432. lib. 1.
 Fideicommissarius si pecet; quod heres inuentarium faciat
 & si caveat de restituenda fideicommissum non dic-
 tur illum molestare conf. 93. num. 11. fol. 573. lib. 2.
 Fideicommissarius si bona sibi debita iure fideicommissi alio
 titulo consequatur non potest amplius ea sequi iure
 fideicommissi conf. 18. num. 6. fol. 84. lib. 2.
 Fideicommissarius vniuersalis idem tenetur alienationi par-
 ticulari sibi non praeiudicat: no fideicommissio vniuer-
 sali conf. 18. num. 1. fol. 84. lib. 2.
 Declara tamen ut ibid.
 Fideicommissarius emens pendente condicione bona iure fidei-
 commissi sibi debita potest euicente conditione agere
 de euicitione ad precium contra venditorem. conf. 14.
 num. 14. fol. 82. lib. 2.
 Limita quando fideicommissum esset purum ibid.
 Fideicommissarius an citari debeat specific; & nominati-
 m in consuetudine inuentarij conf. 19. num. 1. 3. & 19. &
 19. per tot. fol. 87. lib. 2.
 Fideicommissarius condicionalis habet ius in spe probabi-
 li conf. 19. num. 4. fol. 85. lib. 2.
 Sed non aliquam aditionem ibid. num. 6.
 Fideicommissarius condicionalis in lite qua agitur cum her-
 ede non est iudicandus conf. 19. num. 9. fol. 85. lib. 2.
 Fideicommissarius condicionalis nullam aditionem habet con-
 tra heredes conf. 88. lib. 2.
 Et non transiit ius fideicommissum ibid. num. 5.
 Fideicommissarius condicionalis non est iudicandus nomi-
 natim in lite qua sit cum herede conf. 19. num. 7. fol. 89.
 lib. 2.
 Fideicommissarius condicionalis potest eggere heredem ad
 confessionem inuentarij conf. 20. num. 1. & 2. fol. 95.
 lib. 2.
 In fine tamen vnde descriptio ibid. num. 3.
 Fideicommissarius potest retinere bona empti per heredem lo-
 co adiectionem parum heredem conf. 23. num. 14.
 fol. 105. lib. 2.
 Fideicommissi excessus non fit de persona ad personam conf.
 39. num. 63. fol. 207. lib. 1.
 Fideicommissi ad initia est prius geritura an cessante prius
 dinata conf. 20. num. 19. fol. 344. lib. 1.
 Fideicommissi in restitutione heres deducit dotem grauer
 nam sibi debitam conf. 73. num. 96. fol. 430. lib. 1.
 De etiam tunc ex alio num. ibid. & num. 109.
 Fideicommissi in restitutione non veniunt bona heredi conf.
 93. num. 102. fol. 430. lib. 2.
 Fideicommissi cadunt medio gradu bonarum mentem pones
 & grandem restituenda alij vocati conf. 74. num. 19.
 fol. 441. & 449. 75. num. 58. fol. 449. lib. 1.
 Fideicommissi ad hoc prius gradu non transire possunt
 substitutionem duobus modis conf. 79. num. 84. fol. 480.
 lib. 1.
 Fideicommissi conditio; & qualitas non mutatur ex persona
 heredi conf. 82. num. 87. fol. 507. lib. 1. & conf. 12.
 num. 9. fol. 52. lib. 2.
 Fideicommissi casu facta ad locum vni ex fideicom-
 missarijs pro debet omnibus fideicommissarijs conf. 91.
 num. 10. fol. 564. lib. 1.
 in Fideicommissi recipere remissione no nascitur latio quia
 tantum dicitur de iure; quantum acceptum conf. 100.
 num. 25. fol. 619. lib. 1.
 Fideicommissi remissionem an operetur clausula ad habenda
 dum saterata conf. 100. num. 8. 28. & 60. fol. 616. 619.
 & 623. lib. 1.
 Fideicommissi si praesente scientia sufficit ad inducendam si-
 deicom.

I N D E X.

- fiat soluti, vel tempore conceptionis, vel tempore partus* *conf. 61. num. 4. fol. 338. lib. 1.*
- Filius natus adulterio legitimus per matrimonium si sit validum* *conf. 61. num. 10. fol. 339. lib. 1.*
- Contrarium tamen vide ibid.*
- Filius ipso iure suus sui heredes absque distinctione sexus* *conf. 70. num. 2. fol. 401. lib. 1.*
- Filius in conditione positus non dicitur dispositor vocatus* *conf. 79. num. 1. & 91. fol. 470. & 481. & conf. 80. num. 5. fol. 487. & conf. 100. num. 6. fol. 623. lib. 1.*
- Amplius etiam si positus esset cum qualitate masculinitatis precipue si ante statum faminarum exclusio dist. conf. 80. num. 6.*
- Contrarium vide ibid. num. 31. & 22. & conf. 79. num. 19. & seq. & num. 72.*
- Amplius etiam si magis dilectus excluderetur a minore dilecto dist. conf. 80. num. 7.*
- Contrarium vide ibid. num. 23. & consil. 79. num. 19. & 77.*
- Limita concurrentibus consuetudine vi dist. conf. 79. num. 6. & 92. & dist. conf. 100. num. 6.*
- Etiam in extraneis & collateralibus ibid. num. 80.*
- Et quia consuetudo sufficiens videtur ad hunc. usque ad num. 32 & num. 92. & 95.*
- Et an dicatur esse virginitas, vel sufficiens levis ibidem num. 95.*
- Filius positus in conditione quando intelligitur dispositio vocatus an intelligatur vocatus per vulgarem vel per fideicommissarium consil. 79. numero 83. & seq. fol. 480. lib. 1.*
- Filius positus in conditione quando dicitur dispositio vocatus intelligatur vocatus ad portionem patris non patris* *conf. 79. num. 2. & 83. fol. 470. & 480. & conf. 80. num. 8. fol. 485. & conf. 81. num. 1. fol. 491. lib. 1.*
- Declara. nisi consuetudo respiciat etiam portionem patris dist. conf. 79. num. 35. & dist. conf. 81. num. 2.*
- Quia quoniam consuetudo respiciat etiam portionem patris non patris. dist. conf. 79. num. 38. & seq. & dist. conf. 81. num. 4. cum multis. seq. & per tot. respons.*
- Item declara. nisi succederetur per vulgarem dist. conf. 79. num. 83.*
- Filius in conditione positus an sine dispositione vocatus non attenditur id quod euenit, sed quod euenire poterat* *conf. 79. num. 82. fol. 472. lib. 1.*
- Filius positus in conditione quando intelligatur vocatus non solum intelligatur vocatus ad portionem patris quasi tantum, sed & ad omne ius, quod in se ei competat* *conf. 79. num. 57. & 85. fol. 476. & 480. lib. 1.*
- Filius quando subintelligatur ex dispositione l. cum an. ff. de cond. & demonstrat. tunc cessat transmissio consil. 82. num. 15. & 55. fol. 499. & 504. lib. 1.*
- Ad Filius in testamento hereditas ne mater excludatur interpretatio fieri debet* *conf. 82. num. 40. fol. 503. lib. 1.*
- Filius substitutorum iuris substitutus ergo, &c. vide in verb. argumentum.*
- Filius si superfluit, qui habuit & potentia heredes esse non possit tunc conditio sine filiis purificatur* *conf. 89. num. 3. fol. 556. lib. 1.*
- Filius quando iuris capax successione ex dispositione legis, licet sine iurapaper ex dispositione hominis, tunc conditio sine filiis evanescit* *consil. 89. num. 12. fol. 557. lib. 1.*
- Filius concepti post deporationem non facinus desecere conditionem si sine filiis* *conf. 89. num. 22. fol. 558. lib. 1.*
- Filius ad quos ex consuetudine Martini desecretur, non cum habens vii heredes matris, sed tamquam ab uno profecto* *conf. 92. num. 6. fol. 566. lib. 1.*
- Et idem si ad eos pertineat rigore statuti ibid. num. 7. & dist. ibid. num. 26.*
- Filius exclusi intelliguntur exclusi a matre* *conf. 71. num. 49. fol. 501. lib. 2.*
- Declara. quando filii vellet succedere in iure matris, & eius persone, sicut si ex iure, & ex persona propria ibid. num. 50.*
- Filius adeptus ad intestatum subintestatum ad fideicommissum non admittitur* *conf. 11. num. 12. fol. 50. lib. 2.*
- Amplius non solum si esset adeptus ubi extraneus videtur numero 51. & 66. sed etiam ab ascendente ibidem numero 61.*
- Amplius etiam in arrogato ab extraneo ibid. num. 48.*
- Amplius tamen quando etiam esset vocatus filii simpliciter ibid. num. 69.*
- Limita quando fideicommissum esset factum per verba ad alia ibid. num. 54. & 55.*
- Limita etiam quando ad fideicommissum vocati essent legitimi tantum ibid. num. 64. & 65.*
- Limita etiam in arrogato ab ascendente ibidem num. 77. & 68.*
- Quod filii masculini legitimam deducunt de filia a statuere conclusa ut ar. alienum* *conf. 10. num. 14. & 36. fol. 38. & 42. lib. 2.*
- Limita quando filia masculis esset solida sola legitima, & femina infirma esset heres unius saluti ibid. num. 17.*
- Limita item quando fratrem suum non esset sanctorum secularum ibid. num. 40.*
- Filius si succedat habet effectum conditio sine filiis* *conf. 14. num. 21. fol. 61. lib. 2.*
- In filiis legitimationis facta de consensu patris citatio non requiritur* *conf. 6. num. 33. fol. 68. lib. 2.*
- Filius sacerdotum, & monialium an comprehendatur sub conditione legitimandi quoniamque, spuer in genere consil. 16. num. 79. fol. 74. lib. 2.*
- Filius sacerdotum, & monialium quomodo nominentur* *conf. 16. num. 80. fol. 74. lib. 2.*
- Filius Clericorum quomodo legitimari non possunt succedere* *conf. 16. num. 97. fol. 75. lib. 2.*
- Declara. tamen vi ibid.*
- Filius Clerici nec per interpositam personam illi succedere possunt* *conf. 16. num. 108. fol. 76. lib. 2.*
- Filius fratrum, & sororum representant succedant patris, & annulo una cum patris* *conf. 42. num. 3. & 15. fol. 111. & seq. lib. 2.*
- Filius fratrum, & sororum exemplariter non sunt substituti* *conf. 42. num. 5. fol. 111. lib. 2.*
- Declara. tamen vi ibid.*
- Filius fratrum omnes fratres an in exemplari substitutionis substitui possint* *conf. 42. num. 14. & per tot. fol. 112. lib. 2.*
- Filius debet legitima parte, & sine onere* *conf. 42. num. 41. & 80. fol. 122. lib. 1.*
- Si sine filiis conditio posita in compendiosa an intelligatur adiecta fideicommissaria tantum, an & vulgaris* *conf. 179. num. 82. fol. 481. lib. 2.*
- Filius in conditione positus velius est quod sine dispositione vocati quam quod ab intestato succedat* *conf. 82. num. 114. fol. 511. lib. 1.*
- Et quia sine virilitate ibid. num. 119.*
- Filius stantibus etiam fideicommissum factum sub conditione sine filiis* *conf. 11. num. 27. fol. 48. lib. 2.*
- Etiam quod esset perpetuum ex parte vocatorum ibidem num. 33.*
- Filius primus sub duplici conditione dicitur inuolutum fideicommissum, quod factum sit si quis decesserit sine filiis, & filii sine filiis* *conf. 97. num. 3. fol. 593. lib. 1.*
- Filius legitima debetur* *conf. 11. num. 1. fol. 1. lib. 2.*
- Filius etiam unius salutaris hereditas iustitiam legitimam agnoscere non potest* *conf. 1. numero 3. & 8. fol. 1. & 8. lib. 2.*

I N D E X

Utrum exlusio dicitur exlusio patris conf. 59. num. 5. fol. 32. x. lib. 1.

Filius ante matrimonium susceptus non impeditur per matrimonium inter tempore quia postea per matrimonium potest contrahi cum legitimari conf. 61. num. 9. fol. 33. lib. 1.

Quid si constans matrimonio retenta est concubina ibid. num. 11.

Filius dicitur quasi dominus bonorum viuentis patris conf. 73. num. 99. fol. 43. lib. 1.

Filius si masculus sit & relictor amans masculinitatem non vultis argui inuoluntate si acce non admittitur erga natus filius conf. 22. num. 18. fol. 55. lib. 2.

Filius ex impuati in legitimam quorum plenum dominium acquiritur conf. 94. num. 22. fol. 57. 9. lib. 2.

Filius quando solutus in legitima est institutus tunc pater a legitima reuocatur sicut quando est heres uoluntarius conf. 99. num. 41. fol. 61. lib. 1.

Filius si grauatus sit testare potest cum hereditatem & tunc legitima & si illibenter dicitur prohibita conf. 99. num. 61. fol. 61. lib. 1.

Filius si quis non sit & anallatur institutus de exlusio uisus conf. 7. num. 1. fol. 22. lib. 2.

Filius quando institutus factus est, sine sit sine non sit filius ibid.

Filius qui desponsatus inuestitum mulierem contra uoluntatem patris exheredari potest conf. 7. num. 15. fol. 24. lib. 2.

Filius exheredari potest in testamento inter liberos conf. 7. num. 16. fol. 24. lib. 2.

Filius non debet expectare tempus conditionis nuptiarum antequam detrahatur legitimam conf. 9. num. 20. & 35. fol. 32 & 34. lib. 2.

Declara vi ibid. num. 21.

Filius qui non confectus inuentarium tenetur soluere integra legata etiam si grauius sit legitima conf. 9. num. 38. fol. 34. lib. 2.

Declara vi ibid. & num. seq.

Filius non amittit legitimam si non confessionem inuentarii conf. 9. num. 39. fol. 34. & conf. 20. num. 31. fol. 95. lib. 2.

Filius potest alienare bona pro sua legitima remanente obligato personaliter ad legata etiam conf. 9. num. 40. fol. 34. lib. 2.

Filius quamuis inuentarium non fecerit non per hoc amittit legitimam conf. 20. num. 31. fol. 95. lib. 2.

Declara vi ibid.

Filius ut obtineat legitimam potest minuire legata pro tertio parte conf. 9. num. 40. fol. 34. lib. 2.

Filius quando est institutus heres uoluntarius alius ante legitimam ratio non habetur conf. 10. num. 6. & sub num. 26. fol. 36. & 40. lib. 2.

Etiam si uellet totam hereditatem restitueri de dote ratione legitima ibid. num. 1.

Filius non potest legitimam petere & residuum repudiare conf. 10. num. 8. & 26. fol. 36. & 40. lib. 2.

Quia sit ratio ibid. & num. seq.

Limita & declara vi ibid. num. 12. & 13.

Filius non potest agnoscere patri non consentienti conf. 16. bu 21. fol. 80. lib. 2.

Declara vi ibidem.

Filius quicquid possidet presumitur habuisse ab hereditate paterna conf. 20. num. 34. fol. 96. lib. 2.

Declara tamen vi ibid.

Filius si ratoris si ueris grauius ex hoc non inducitur fidei commissum conf. 24. num. 66. fol. 119. lib. 2.

Filius ex testamento quarelate non potest consequi legatum conf. 27. num. 39. fol. 116. lib. 2.

Et si maritus est proles conf. 16. num. 31. fol. 99. lib. 1.

Fiscalem procuratorem uicini habet in hisse conf. 9. num. 72. fol. 62. lib. 2.

Fiscalis specialiter feudis argi concedi possunt conf. 9. num. 74. fol. 62. lib. 2.

Fiscum habere non potest nisi superius Principis, uel qui non recognoscitur superius conf. 9. numero 73. fol. 62. lib. 1.

contra Fiscum in dubio iudicandum est quando tractus de la-

cro conf. 58. num. 47. fol. 318. lib. 2.

ad Fiscum an pertinet an pene & conuentiones an ad eum dactorem daturum conf. 95. num. 1. fol. 581. lib. 1.

ad Fiscum bona transmissi cum onere alendi floor conf. 37. num. 171. fol. 197. lib. 2.

Interdictum non est conueneri sibi ibid. num. 18. fol. 197. lib. 2.

Resque extendendum est ad possessionem illam non iudicatur na sc-

dum sit nouum, uel antiquum conf. 25. num. 25. fol. 124. lib. 2.

Ergo uentus alere filios condemnati etiam ex crimine last

mauitatis & etiam heredes conf. 37. num. 29. fol. 193. lib. 2.

Foris sit nisi denunciatus & ne recipiant subsidii potest ordina-

re Passalus habens merum, & mixtum imperium conf. 90. num. 11. fol. 562. lib. 1.

Foris sit pro bonis qua habuit collecta impuni potest conf. 90. num. 27. fol. 562. lib. 1.

Foris sit ratione bono non dicitur subsidium & comprehenditur sub dispositione de bonis loquenti conf. 90. num. 16. fol. 562. lib. 1.

Forma etiam in minimis est obseruanda conf. 5. num. 2. fol. 13. lib. 2.

Forma inueniendi seni nuptia uix beneficia conf. 6. num. 71. fol. 87. lib. 1.

Fornicatio simplex est prohibita conf. 47. num. 52. fol. 361. lib. 1.

Fornicatio seu meretricium non praesumitur inter habitantes diuersas provincias conf. 47. numero 54. fol. 268. lib. 1.

de Fornice casu Praefides non tenetur conf. 43. num. 39. fol. 233. lib. 1.

Foris sit casus in se suspiciens intelligitur suscipere soliti

conf. 95. num. 7. fol. 581. lib. 1.

Forum rei sequi debemus conf. 9. num. 112. fol. 67. lib. 1.

Amplia etiam in feudis ibid.

Forum quod sortitur ratione rei conf. 2. num. 6. fol. 4. lib. 2.

Declara vi ibid. num. 7.

Frater consanguineus tantum an admittatur cum utringue

consensu si status excludat cognatos conf. 1. nu. 8. fol. 9. lib. 1.

Frater possidens bona paterna & detant sororem non tan-

quam extraneus sed loco patris habetur conf. 40. num. 23. fol. 211. lib. 1.

Frater legens dote sorori an praesumatur donare secundum

dispositionem status Bononia conf. 40. num. 15. fol. 210. lib. 1.

Frater, qui nuptias irradit sororem cum minori dote, quom

suere ei a patre legata potest cogi ad soluendum legatum diuisi fidei uoluntate sorori.

Frater habens egeris sororem cum minori dote a patre resti-

ta tenetur dare supplementum conf. 51. num. 7. 18. & 29. fol. 276. lib. 1.

Declara vi ibid. num. 21.

cum Fratre non succedat sorori in extraordinaria successione

conf. 2. num. 7. fol. 9. & per respo. lib. 1.

Frater non confessionis filii potest subsidium debent exem-

pliorer conf. 42. num. 113. fol. 211. & seq. lib. 2.

Frater si plures extores an sufficiat unum in exemplari sub-

stitutione substituere conf. 42. num. 4. & 15. fol. 211. & seq. lib. 2.

Et an sufficiat substituere consanguineum tantum, uel

utringum

INDEX.

- utrinam tantum, quando extarent utrique coniuncti ibidem num. 8. & 9.*
Et an cum fratribus possint substitui alij ibid. num. 10. 20. & 21.
Fratribus omisit an possint substitui filij fratrum in exemplari substitutione consil. 42. num. 14. & per tot. fol. 112. lib. 2.
Fratrium vel sororum filij succedunt in stirpes quando cum fratribus, & sororibus defuncti concurrens consil. 24. num. 21. fol. 142. lib. 1.
Secus si inter se concurrant.
Fratrium appellatione veniunt sorores consil. 42. num. 12. fol. 212. lib. 2.
Fratrium filia vide in verb. filia.
Fratrium filij vide in verb. filij.
Fratre proprium Principem nemo presumitur consil. 37. num. 48. fol. 194. & consil. 43. num. 72. fol. 239. lib. 1.
in Fratre alterius si statutus alius permissus sustinetur consil. 44. num. 61. fol. 230. lib. 2.
Fratribus occurrere debet consil. 29. num. 29. fol. 147. & consil. 45. num. 28. fol. 240. lib. 2.
Fraus & dolus non presumitur consil. 43. num. 69. fol. 239. lib. 1. & consil. 44. num. 31. fol. 226. & consil. 45. num. 14. fol. 239. lib. 2.
Præcipue in actu publico facto, & ex necessitate d. consil. 44. num. 7. & 60. lib. 2.
Et in mortis articulo ibid. num. 32.
Fraus non presumitur quando lucrum est medicum consil. 43. num. 73. fol. 240. lib. 1.
Et quando actus publicus & palam factus est ibid. num. 74.
Et quando in libris publicis actus annuatus est ibidem num. 75.
Et quando aliqua causa etiam temeraria excogitari potest ibid. num. 76.
Fraus in medicis non presumitur consil. 45. num. 9. fol. 250. lib. 1.
Fraus tunc committitur quando actus principaliter fit ut ex eo alius fraudetur consil. 44. num. 67. fol. 230. lib. 2.
Fraus præsumptioibus probatur consil. 45. num. 29. fol. 240. lib. 2.
Et quæ præsumptiones sufficiens vide ibid. num. 34. & seq. & num. 47. & 55.
ex Fructibus legatum vide in verb. Legatum.
in Fructibus a legitima assignari possunt consil. 39. num. 46. fol. 61. lib. 1.
Fructus non debentur in legato conditionali nisi a tempore præfixæ conditionis consil. 20. num. 2. & 5. fol. 111. & 112. lib. 1.
Et idem in legato in diem ibid. num. 6.
Etiā si sint pendentes ut ibid.
Fructus res legatæ a die aditæ hæreditatis potius, quam a die mortis testatoris legatario cedunt consil. 20. num. 17. fol. 113. lib. 1.
Et est communis opinio ibidem.
Fructus pendentes in legato præcedunt legatario consil. 20. num. 6. fol. 112. lib. 1.
Secus in fructibus a testatore ex re legatæ perceptis ibid.
Fructus res legatæ decursi veniunt restituere, & ab eo non ex utro an comprehendantur sub legato consil. 20. per tot. fol. 111. lib. 1.
Et quid si sint decursi ante vel post testamentum ibid.
Fructus decursi ante constitutionem monasterij an veniant sub legato actio monasterio construendo consil. 20. num. 11. fol. 111. & consil. 34. num. 20. fol. 180. lib. 1.
Fructus vultus Ecclesiæ si alteri Ecclesiæ applicantur applicatio debet fieri ad medicum tempus consil. 34. num. 8. fol. 179. lib. 1.
Fructus vultus Beneficij an & quando possint applicari pro alia aliter Ecclesiæ consil. 34. num. 28. fol. 180. lib. 1.
Fructus vultus Capellæ possunt ab Episcopo applicari fabricæ Ecclesiæ principalis pro qua illa est data consil. 34. num. 33. fol. 180. lib. 1.
Declarata tamen ut ibid. & per tot. respons.
Fructus vendentes ex proprijs bonis vacuollicis mercator non dicitur consil. 45. num. 12. fol. 250. lib. 1.
Fructus ad dominum, & proprietarium pertinens consil. 63. num. 91. fol. 364. lib. 1.
Fructus propria autoritate percipere potest Vassallus varius universalis consil. 63. num. 109. fol. 366. lib. 1.
Fructus imputantur in creditum hæreditatis consil. 73. nu. 8. fol. 418. lib. 1.
Sed contrarium vide ibid. num. 43. 56. 57. & 92.
Fructus imputantur in Trebellanicam consil. 73. num. 9. fol. 418. lib. 1.
Limita in filijs primi gradus ibid. num. 44.
Fructus si sint legati vssj ad certum numerum an si in primo anno tot, non nascantur suppleantur ex fructibus sequentium annorum consil. 78. num. 34. & seq. fol. 461. lib. 1.
Fructus dotis uxoris filij lucrantur pater sustinens onera matrimonij etiam si illi excederent onera consil. 83. num. 1. fol. 527. lib. 1.
Fructus post aditam hæreditatem non dicuntur hæreditarij, sed hæreditis consil. 31. num. 24. fol. 55. lib. 1.
Fructus qui percepti posuerunt non debentur nisi in folio viglento consil. 36. num. 49. fol. 188. lib. 2.
Fructuum legatum vult, in verb. legatum.
Fructuum alicuius possessionis videtur an intelligatur de presentibus, vel ulterioribus fructibus consil. 84. num. 17. fol. 542. lib. 1.
Frumentaria mercatura congruo modo facta est licita consil. 44. num. 30. fol. 247. lib. 1.
Frumentum exiit actio prohiberi potest pro utilitate civitatis consil. 29. num. 28. fol. 147. lib. 2.
Frumentum vendere quis cogi potest tempore carestie consil. 45. num. 1. fol. 249. lib. 1.
Frumentum quis cogi potest emere ad exonerandam annonam vid. in verb. annona.
Frumentum publicum turpe licitum est miscere cum pulchro consil. 44. num. 22. fol. 244. lib. 1.
Frumentum mixtum solito, aut alijs immunditijs ad oculum patentibus licitum est vendere iusto precio, secus si immunditie essent recte consil. 45. numero 13. fol. 250. lib. 1.
Frumentum publicum corruptum misceri potest alij incorrupto consil. 45. num. 15. fol. 251. lib. 1.
Amplia & in frumento privato ibid.
Item & extante constitutione prohibetæ distributionem mercium corruptarum ibid.
Frumentum ne alibi molant quam in suo territorio subditi prohibere potest Vassallus habens moram, & mixtura imperium consil. 90. num. 7. fol. 561. lib. 1.
in Fugam positus facto curia non tenetur se repræsentare consil. 58. num. 29. fol. 316. lib. 1.
Et quando quis dicitur in fugam positus ibid.
Amplia siue promissio si de se præservando, siue de non discedendo de aliquo loco ibid. num. 31. & 33.
Declarata ut ibid. num. 34.
Fundans se super divitijs cui probare debet consil. 19. num. 19. fol. 87. lib. 2.
Fundans se in Paulina debet probare illam iussisse in usu consil. 27. num. 54. fol. 136. lib. 2.
Fundi pars dicitur fundus, si fundi animo sit habiens consil. 43. num. 16. fol. 219. lib. 2.
Et quando agitur de delicto curando ibid.
Fundo seu domo vendita, vel divisa sine expressa reservatione via vel aditus, an vultus transire per partem alterius, præsertim si aliunde aditus non habeat consil. 36. num. 25. fol. 187. lib. 1.

INDEX.

Fundus an dicatur deterioratus si arbores sint excisa, & loco carnis alia plantata sunt consil. 15. numero 5. fol. 63. lib. 2.

Fundus si re datus sit fertilior ob incisionem arborum, tunc emphyteuta non auit ab emphyteuti consil. 15. num. 6. fol. 64. lib. 2.

Furijs filij exemplariter substitui debent, & si non existant filij fratres quibus cessantibus fratres consil. 42. num. 1. & 13. fol. 211. & 19. lib. 2.

Ratio quare non exheredatur quia ab intestato succederent ibid. num. 7. & 18.

Furijs succeditur ab intestato quando in exemplari substitutione non est servata forma, l. huiusmodi, inquit C. de impub. & al. substit.

Furore amoris non vehementius consil. 16. num. 20. fol. 67. lib. 2.

Abella an solvatur ab Ecclesia pro ingressu portæ consil. 15. num. 15. fol. 96. lib. 1.

Gabrielus vide in verb. Hieronym. Gabriel.

Gaudere verbum importat usufructum consil. 42. num. 31. fol. 215. lib. 2.

Geminis verborum non operatur, ut illa veniant, quia ex natura sermonis non continentur, nec operantur augmentum dispositionis in decis. post consil. 1. num. 34. fol. 132. lib. 1.

Geminatio quomodo consideretur consil. 59. num. 64. fol. 329. lib. 1.

Geminationem inducit copula consil. 59. num. 65. fol. 330. lib. 1.

in Generali sermone non comprehenditur persona laquentis consil. 95. num. 2. fol. 581. lib. 1.

in Generali concessione non veniunt referentia Principi consil. 95. num. 3. fol. 581. lib. 1.

Generalis verba declarantur, & restringuntur ad precedentiibus consil. 39. num. 38. fol. 205. lib. 1.

Generalis dispositio non refertur ad specialiter disposita consil. 100. num. 108. fol. 638. lib. 1.

Generalitas verborum transiuntis restringitur ad causam consil. 100. num. 52. fol. 622. lib. 1.

non Generant, qui habent plurimum exercementi consil. 6. num. 109. fol. 31. lib. 1.

Generare potest filios quandoq. pupillus consil. 6. num. 44. fol. 25. & consil. 19. num. 3. fol. 108. lib. 1.

Contrarium tamen vide d. consil. 19. num. 9.

Vel est tamquam miraculum ibid. num. 11. & dicit. consil. 6. num. 44.

Et si quos habueris non possunt esse legitimi d. consil. 19. num. 18.

Generare potest sexagenarius consil. 6. numero 11. fol. 23. lib. 1.

Generare an possit infirmus consil. 6. numero 28. fol. 24. lib. 1.

ad Generationem semen debet emitti intra matricem consil. 6. num. 118. fol. 32. lib. 1.

ad Generationem requiritur natura calida & humida consil. 6. num. 15. & 108. fol. 23. lib. 1.

Gigni per se, etiam derogatur etiam si in genere non sit habita mentis speciei consil. 72. num. 7. fol. 415. lib. 1.

Genus perire non potest consil. 41. num. 18. fol. 208. lib. 2.

Gerat si quis se prod. legat ex Principis scientia, & patientia illa operatur per delegationis consil. 58. sub num. 14. fol. 314. lib. 1.

Gerens si pro Notario Principe hoc scient, & patiente dicitur ad officium notariatus consil. 58. sub num. 14. fol. 314. lib. 1.

Gratu in dno caducato bona remanent pater gratum resti-

tuenda alij ulterioribus, ac si medius gradus non extiterit consil. 74. num. 29. fol. 441. consil. 75. num. 58. fol. 449. & consil. 76. num. 5. fol. 455. lib. 1.

Limita quando substitutio fit facta specialiter ab uno, & non successerit d. consil. 76. num. 3. fol. 454.

Gratu media caducato an sequi substituent succedat per vulgarem, vel si fideicommissariam consil. 76. num. 6. & 8. fol. 455. lib. 1.

Gratu primo fideicommissi cadente vide in verb. fideicommissi.

Gratu primum qui tenens si ex propria persona ad heredem satem adiungitur consil. 70. numero 53. fol. 405. lib. 1.

Gratia specialis quamvis posterior potestur generalitatem si in ea nulla sit facta mentio de speciali consil. 72. num. 6. fol. 415. lib. 1.

Gratia retrahitur ad diem data gratia virtute clause ex nunc prout ex nunc consil. 88. numero 28. fol. 554. lib. 1.

Gratia principali correptione ex defectu intencionis expeditis omnes clause derogantur in ea cetera expians consil. 88. num. 35. fol. 555. lib. 1.

per Gratiam generalem acquirunt ius ad rem, & habitum tantum ac potentia, per specialem vero ius in re consil. 72. num. 7. fol. 415. lib. 1.

Gratianus quo tempore decretum compilaverit consil. 4. num. 18. fol. 15. lib. 1.

Gratia a supremis dominis conceduntur consil. 9. num. 103. fol. 65. lib. 1.

Gratu in impetum ad tempus post tempus expirat consil. 39. num. 54. fol. 206. lib. 1.

Et ibi inferitur ad substitutionem limitatam ad tempus, quod ultra illud non extenditur ibid.

Gratu a potest vni sub conditione si alius decesserit consil. 79. num. 37. fol. 475. lib. 1.

Gratu proximitas, & non granatis attenditur vide in verb. proximitas.

Gratu voluntas & successio non attenditur in transmissioe sed granatis consil. 79. num. 48. fol. 475. lib. 1.

Gratu proximitas quando dicatur considerata a consil. 82. num. 41. fol. 503. lib. 1.

Gratu mortis tempus respicit verbum decedenti consil. 97. num. 36. fol. 593. lib. 1.

pater Gratum caducato medio gradu qua bona remanent vide in verb. Gratu.

Gratu si fideicommissio sub conditione si sine liberis, vel sub conditione nuptiarum, vel dotis, an & quando, & in quibus casibus si ingrediatur Monasterium fideicommissum cesset, & an tunc potest aliter disponere, & an operetur quod bona Monasterio acquirantur, vel aliter cui possint plenè declarare a consil. 48. ad consil. 58. lib. 1.

Gratu si decesserit sine filijs vide in verb. conditio.

Gratu quando non esset solvendo tunc alienatio bonorum fideicommissi subalternum non tenet etiam si ab ignorantibus ignoranti sit facta consil. 20. num. 19. fol. 93. lib. 2.

Gregi conditor semetur ex factu subrogare loco demortuorum capitum consil. 41. num. 19. fol. 109. lib. 1.

Gubernatores locorum non possunt prohibere extraiurisdictionem bladorum consil. 90. num. 6. fol. 561. lib. 1.

H

Habens ius decimandi vide in verb. decimandi.

Habere verbum importat dominium consil. 63. num. 2. fol. 352. lib. 1.

Quandau importat possessionem ibid. & num. 59.

Quid autem in dubio importet vide ibid. num. 3. & 62. Habilis

I N D I E X.

*Habiles extremi a quo & ad quod requiritur in fisione re-
trotranslativa conf. 35. num. 8. fol. 182. lib. 1.*

*Declarata de extremo a quo essentialiter, & de extremo ad
quod potentialiter ibid. num. 15. & 16.*

*Habiles extremi a quo quomodo considerentur conf. 98. nu. 4.
24 & 35. fol. 596. 599. & 601. lib. 1.*

*Habitatus ad successionem ex testamento, & ab intestato
non potest succedere contra testamentum conf. 31. nu.
33. fol. 173. lib. 1.*

*Habitatio domus testatoris si sit relicta an. solum veniat
pars per ipsum habitata, an. & an. veniat solum domus ha-
bitata in ciuitate, an. verò etiam ruris conf. 33. fol. 175.
lib. 1.*

*Habitu qua competunt licet non aliu transmittuntur ta-
men conf. 70. num. 10. & 27. fol. 401. & 403. lib. 1.*

Sed vide ibid. num. 41.

*Habitus non facit Monachum confil. 16. num. 56 fol. 71.
lib. 2.*

*Heredes volente si imaginaria solutio conf. 73. num. 52. &
143. fol. 423. & 437. lib. 1.*

*in Herede solo a vobacitatem imaginaria solutio, an. verò
& in quolibet administrator, quicreditor sit conf. 73.
num. 134 & 144. fol. 435. & 437. lib. 1.*

*ab Herede repudiari potest legatum purum nō agnitum conf.
78. num. 25. & 36. fol. 405. & 407. lib. 1.*

*cum Herede si sit agatur non est cunctas fideicommissarius
vniuersalis conf. 19. num. 9. fol. 85. lib. 2.*

*per Heredem alienata impuntur in eius credita, sicut & in
legitima conf. 73. num. 6. fol. 418 lib. 1.*

*per Heredem constructa bonorum iura videtur pro suis com-
modo confil. 73. num. 13. & 142. fol. 419. & 437.
lib. 1.*

*Heredes si quis institutus creditorem qui subit sit sub fi-
gure, an. aditione hereditatis pignus liberetur conf. 73.
num. 24. fol. 419. lib. 1.*

*Heredem aliquem qui dicit se probare alibi conf. 98. num. 21.
fol. 599. lib. 1.*

*Heredem dum quis r. lingua an. intestato an. decedens inte-
stato videtur a iure auctore de rebus conf. 100. num. 35.
fol. 620. lib. 1.*

*ad Heredem spectat omne commodum, & incommodum con-
tingens post mortem testatoris conf. 3. num. 7. & 9. fol.
6. & 7. lib. 2.*

Et non ad filium qui legitimam praeferat ibid. num. 10.

*per Heredem alienata impuntur pro pretio alienationis fa-
cta nisi dolo fuerit iudicia confil. 4. numero 24. fol. 12.
lib. 2.*

*in Heredem transcurrent omnia iura actiua, & passiva confil.
18. num. 15. fol. 83. lib. 2.*

*Heredem etiam venientem ex propria persona, & promittit
rem quae pro superueniente iure astringit stipulatio ha-
bere dicere conf. 18. num. 16. fol. 83. lib. 2.*

*ad Heredem, & ad testatorem si verba referri possunt reje-
riuntur ad testatorem conf. 22. num. 7. fol. 100. lib. 2.*

*per Heredem empta bona fideicommissarius retinere potest lo-
co alienationem per ipsum heredem confil. 23. num. 14.
fol. 105. lib. 2.*

*per Heredem quomodo probetur solutio debitorum testatoris
conf. 23. num. 32. fol. 107. lib. 2.*

*Heredem quod quis sibi factus, vel de iure heredem habeat
paria sunt conf. 33. num. 5. fol. 168. lib. 2.*

*Heredes plures, unus inter se diuidens iurisdictionem quo ad
vsum, & exercitum, ita ut unus dicatur administrator
nominat aliterius, non autem diuidens quo ad proprietatem
conf. 27. num. 11. fol. 153. lib. 1.*

*Et propterea si alter delinquat in parte alterius ab eo vni-
us negis. ibidem.*

*Heredes declarant volentes testatorem conf. 51. num. 35.
fol. 279. & conf. 56. num. 25. fol. 294. lib. 1.*

*Heredes si prohibiti sint ne legatarius molestent, ita ut vasa
fructus intelligatur relictus conf. 63. num. 30. fol. 358.
lib. 1.*

*Heredes si sint instituti pauperes per aliquem eligendi, illi non
dicuntur heredes scripti confil. 64. num. 20. fol. 372.
lib. 1.*

*Heredes sanguinis intelliguntur substituti, si sub iustitia fa-
cta sit de Titio & eius heredibus, quando alius descen-
dentes testatoris excluderetur conf. 64. num. 26. fol.
373. lib. 1.*

*Heredes sui sunt ipso iure filij absque distinctione sexus conf.
70. num. 2. fol. 401. lib. 1.*

*ad Heredes transmittitur ius suspensum cum sua qualitate
conf. 70. num. 3. & 15. fol. 401. & seq. lib. 1.*

Declarata tamen vi ibid. num. 28. & 37.

*ad Heredes transmittitur ius accrescendi quammis conditio-
nale conf. 70. num. 13. fol. 401. lib. 1.*

*ad Heredes extraneos transmittitur legatum purum, con-
ditionale verò ex consensu conf. 78. num. 20. fol.
465. lib. 1.*

*ad Heredes in totum transmittitur legatum distributum in
plures annos praestatione gratia exonerandi here-
dem conf. 78. num. 28. & 41. fol. 466. & 468. lib. 1.*

*ad Heredes quatuordecim impunitur in legitimam confil.
94. num. 31. fol. 580 lib. 1.*

*ad Heredes quando bona aliena transire debent, tunc per di-
stinctionem dicitur renunciantur fideicommissis conf. 100.
num. 106 fol. 629. lib. 1.*

*Heredes creditores an possint agere contra bona hereditaria,
vel illorum fructus, quando testator ea relictis sub con-
ditione, quod illi creditores non possint ea molestare
confil. 31. num. 14. & 36. & per tot. fol. 154. & 156.
lib. 2.*

*Heredes est declaratio testatoris conf. 6. num. 103. fol. 30.
lib. 1.*

*Heredes si quis apponatur aliqua dandi intra certum tem-
pus illud currit a die adita hereditatis conf. 71. num. 35.
fol. 413. lib. 1.*

*Heredes institutus hereditatem ab his detractionibus succur-
ritur per conditionem indubii, vel incerti confil. 73.
num. 103. fol. 430. lib. 1.*

*Heredes fideicommissarius an possit offerre suum creditum in
perpetuum conf. 73. ante num. 66. & num. 117. & per tot.
responso. fol. 426. & 432. lib. 1.*

*Heredes non adeunti succedunt ex vulgari non ex fideicom-
missaria conf. 77. num. 2. fol. 457. lib. 1.*

*Heredes decedens sine filijs si alius sit substitutus, & eo non
existente alius, & heres obierit cum filijs, deinde sub
stitutus primus, & post ea testator, tunc testatoris suc-
cedatur ab intestato conf. 77. num. 26. fol. 459. lib. 1.*

*Heredes prohibito panatis iudicia non extenditur ad heredes
heredis conf. 97. num. 14. fol. 590. lib. 1.*

*Heredes an fideicommissarius incumbens omni probandi alia bo-
na existisse vel non in hereditate conf. 19. num. 18. &
20. fol. 86. & seq. lib. 2.*

*Heredes conditionali non datur immisio confil. 42. num. 33.
fol. 215. lib. 2.*

*Heredes scripto danda est immisio in possessionem ex reme-
dio fin. C. de ed. d. i. Adriano. etiam in bonis Epi-
scopi tenentis conf. 44. num. 75. fol. 232. lib. 2.*

*ab Heredibus patris hereditas instituitur proprio marito filia
dotem repetere potest confil. 73. numero 23. fol. 419.
lib. 1.*

*Hereditas quae nil aliud habent in hereditate quam bona di-
uisa an prauidetur renouatio fideicommissi reciproco
facta confil. 100. num. 14. & 31. fol. 617. & 619.
lib. 1.*

*Hereditas, & habentibus causam ab eis competit in detra-
ctionem conf. 20. num. 30. fol. 95. lib. 2.*

I N D E X.

Hereditas nocet conf. sio defuncti conf. 20. num. 39. fol. 97. lib. 2.

*Her. lib. prohibito acta an comprehendat heredes bare-
num conf. 36. num. 31. & seq. fol. 186. lib. 2.*

*Hereditas appellatione in dispositione hominis venit tantum
heres scriptus conf. 64. num. 24. fol. 372. lib. 1.
Precipue quando alias excluderentur descendentes testato-
ris ibid. num. 25 & 42.*

*Hereditas actio per additionem hereditatis confunditur vide in
verb. per additionem.*

*de Hereditas damno si agatur tunc imaginaria solutio admis-
situr vide in verb. imaginaria.*

*Hereditas bona non veniunt in reititione fideicommissi conf.
73. num. 101. fol. 430. lib. 1.*

*ad Hereditas autem imaginaria solutio lacum habes vide in
verb. imaginaria.*

*Hereditas granati testamentum non impedit transmissionem
conf. 82. num. 94. fol. 508. lib. 1.*

*per Hereditas institutionem bona alienata dicuntur conf. 100.
num. 69 & 90. fol. 625. & 627. lib. 1.*

*Hereditas institutio an procedere debeat in testamento caci
conf. 5. num. 1. & per tot. fol. 13. lib. 2.*

*cum Hereditas patrimonio hereditas per additionem confundi-
tur vide in verb. hereditas.*

*Hereditas dolus in confessione inuentarii quando presumatur
vide in verb. dolus.*

*in Hereditas preiudicium inuentarium probat bona in eo de-
scripta conf. 22. num. 1. fol. 100. lib. 2.*

*Hereditas mentio si facta est in compromisso quomodo compro-
missum finitur vide in verb. compromissum.*

*per Hereditas debitor alienatio facta quomodo valeat conf. 23.
num. 27. fol. 106. lib. 2.*

*Hereditas conf. sio attenditur ad interpretationem fideicom-
missi conf. 36. numero 47. & 56. fol. 188. & seq. lib. 2.*

*Hereditaria iura fideicommissio relicto transiens ipso iure in
locum suum absq. alia reititione conf. 99. num. 24.
fol. 609. lib. 1.*

*Hereditaria an efficiatur res empta ex pecunia hereditaria,
& subiacet fideicommissio conf. 23. num. 9. fol. 104.
lib. 2.*

*Hereditaria e ficitur res empta ex precio rei hereditarie alie-
nata & subiacet reititioni fideicommissi, etiam quod
emptio non sit facta nomine hereditario conf. 23. num.
10. 12. 19. 22 & per tot. fol. 104. & seq. lib. 2.*

*Hereditaria si res permutata, & subiacet fideicommissio,
quemvis permutatio sit facta nomine proprio conf. 23.
num. 11. 18. 22. 30 & 31. fol. 104. & seq. lib. 2.*

*Amplius etiam si exister prohibito alienationis ibidem nu-
mero 25.*

*Hereditas in Codicillis relinqui nequit conf. 22. num. 3. fol.
134. lib. 1.*

*Hereditas in duas partes scinditur, si vocati sint aliquo mo-
mine appellativo cum alij vocati pariter per nomen ap-
pellativum, quia omnes vocati tanquam duo corpora
habentur conf. 24. numero 4. & 10. fol. 140. & seq.
lib. 1.*

*Amplius etiam si corpora illa disparia numero essent vid.
num. 10.*

*Amplius pariter opposita dictione aque, vel alia simili ibi-
dem.*

*Contrarium tamen descenditur ibi a numero 8. & seq.
ad 12.*

*Declaratio nisi nomini collectino aditum esset nomen distri-
buitum ibid. num. 5. 6. & 7.*

*Hereditas non delata etiam a suis transmissi nequit conf.
70. num. 15. fol. 402. lib. 1.*

*Hereditas difficilis transmittitur, quam insperendi sup-
plementum legitima conf. 70. num. 46. fol. 405. lib. 1.*

*Hereditas diminuitur ab ere alieno conf. 73. num. 14. 99.
& 102. & 132. fol. 419. 430. & 434. lib. 1.*

Declaratio tamen ut ibid. num. 53.

*Hereditas adita amplius non dicitur hereditas conf. 73. nu.
62. & 115. fol. 425. & 432. lib. 1.*

*Hereditas non delata ex hereditario non transmittitur
conf. 82. num. 52. fol. 504. lib. 1.*

*Hereditas acquiritur Monasterio ex persona Monachi conf.
85. num. 6. fol. 544. lib. 1.*

Hereditas vocat filij deitis est conf. 10. num. 1. fol. 35. lib. 2.

*Hereditas pro parte adiri, & pro parte repudiari non potest
conf. 10. num. 10. fol. 37. lib. 2.*

*Hereditas defuncti per additionem confunditur cum patrimo-
nio heredis conf. 16. num. 207. fol. 76. lib. 2.*

Declaratio tamen ut ibidem.

*ab Hereditate luctuosa filij mater excludi non debet conf. 2.
num. 35. fol. 14. lib. 2.*

*Hereditate cuncta creditor heres institutus potest primam
aditione agere conf. 73. num. 25. fol. 420. lib. 1.*

*Hereditate etiam reitituta potest heres eius creditum in po-
entia, vel bonis petere conf. 73. num. 34. 103. 136. &
143. fol. 428 & seq. lib. 1.*

*Hereditate adita si heres ipsius hereditarie efficiatur credi-
tor imaginaria solutio non est locus conf. 73. num. 60.
65. 67. 69. 72. 14. & 31. fol. 425. & seq. lib. 1.*

Limita confessio inuentarii ibid. num. 68. 71. & 74.

*in Hereditate si bona iussit dicitur fideicommissarius illi in-
cumbit onus probandi conf. 73. num. 89. fol. 489.
lib. 1.*

*Hereditate non adita exspirat fideicommissum conf. 27. num. 3.
& 10. fol. 450. lib. 1.*

*Hereditate quis privatus potest in penam alterius quando est
vocatus sub conditione pendente a facto alterius conf.
93. num. 15. & 18. fol. 573. lib. 1.*

*Hereditate adita vel non adita possunt legitimare Comites
Campegi vide in verb. Comites.*

*Hereditate delata Principi potest legitimare vide in verb.
Principi.*

*in Hereditate bona alia existisse vel non an onus probandi
incumbat heredi vel fideicommissario conf. 19. num. 18.
& 20. fol. 86. lib. 2.*

*ad Hereditate paterna presumitur filius habuisse quicquid
possides vide in verb. filius.*

*cum Hereditate non confunditur heres suum creditum, nec lo-
cus est imaginari solutio quando creditum creatur
post aditam hereditatem conf. 20. num. 35. fol. 96.
lib. 2.*

*Hereditatem non aditam transmissit ille, qui facto alterius
impeditur adire conf. 70. num. 7. fol. 401. lib. 1.*

*Hereditatem etiam non agnitam ad suum heredem quamvis
extraneum transmittit heres suus impeditur adire ex
accidenti, vel ignorantia, aut impotentia intrinsec vel facti
conf. 70. num. 8. & 9. fol. 401. lib. 1.*

Sed vide ibid. num. 38. 39. & 41.

*Hereditatem non aditam transmittit heres suus ex potestate
suis atis conf. 70. num. 12. fol. 402. lib. 1.*

*ad Hereditatem ex propria persona admittuntur, qui pri-
mum gradum tenent conf. 70. num. 55. fol. 403. lib. 1.*

*Hereditatem heredi reitituenti absq. detractibus quomo-
do succurratur vide in verb. heredi.*

*Hereditatem paternam nondum aditam si repudiet soror ad
favorem virius ex fratribus, hereditas tamen omnibus
fratribus accrescit conf. 91. num. 9. fol. 564. lib. 1.*

*Hereditatem totam si granatus sit filius reitituenere, tunc legi-
tima & Trebellanica dicitur prohiberi conf. 99. num.
62. fol. 613. lib. 1.*

*Hereditatem repudiare potest creditor heres institutus, &
suum creditum petere conf. 9. num. 7. fol. 31. & conf. 10.
num. 9. fol. 37. lib. 2.*

Heredi-

INDEX.

- Hereditatem filius pater necessario relinquere non tenebatur* conf. 10. num. 2. fol. 36 lib. 2.
- Hereditatem advenio heres absque inventario confundit actiones suas* conf. 10. num. 42. fol. 42. lib. 2.
- Hereditatem matrem si repudiat filia, unde in verbo filia.*
ad Hereditatem incertis quando sit legitimatio, & principaliter ad statum persequi, tunc agnatorum mentio fieri non debet conf. 16. num. 58. fol. 72. lib. 2.
- Hereditatis futuræ renunciatio facta habet in se tacitam conditionem, si hereditatem renunciatus defecerat* conf. 85. num. 10. fol. 544. lib. 1.
- Hereditatis futuræ renunciatio dicitur repudiatio* conf. 91. num. 3. fol. 564. lib. 1.
- Hereditatis futuræ renunciatio ad favorem alicuius an habeat vim repudiationis, vel renunciationis* conf. 91. num. 11. & seq. fol. 564. lib. 1.
- Hereditatis repudiatio fieri potest in damnum tertij* conf. 2. num. 18. fol. 10. lib. 1.
- Hereditatis repudiatio est beneficium vendæ, quod fieri potest ad finem, ut alteri proficiat* conf. 2. num. 19. fol. 10. lib. 1.
- Hereditatis transmissio non impedit condicio executionis adiecta, vide in verb. conditio.*
- Hereditatis calculus refertur ad tempus mortis* conf. 73. num. 15. & 142. fol. 419. & 437. lib. 1.
- Hereditatis aditione an pignus liberetur si debitor sub pignore heredes creditorem instituat* conf. 73. num. 24. fol. 419. lib. 1.
- Hereditatis ad alium pertinentis possessor an in restitutione passus retinere, quod sibi debetur* conf. 73. num. 26. fol. 420. lib. 1.
- Hereditatis si heres debitor sit, tunc imaginaria solutio locum non habet* conf. 73. num. 33. fol. 421. lib. 1.
- Hereditatis dominus heres per aditionem statim efficitur etiam si per fiduciarii commissum esset gravatus* conf. 73. num. 140. fol. 437. lib. 1.
- per Hereditatis aditionem expiras vulgaris vide in verbo substitutio.*
- Hereditatis ademptio facta sub una conditione, tunc sub contraria videtur facta in iustitio* conf. 99. num. 16. fol. 573. lib. 1.
- Hereditatis futuræ spes attenditur in æstimandâ congruitate dotis* conf. 99. num. 47. fol. 611. lib. 1.
- ex Hereditatis aditione testamentum non dicitur approbatum, in quo legitima sit probata* conf. 1. num. 9. fol. 2. lib. 2.
- Hereditatis petitio est actio universalis* conf. 42. num. 29. fol. 215. lib. 2.
- ex Heredum persona non mutatur conditio, & qualitas fidei commissi* conf. 82. num. 87. fol. 507. lib. 1.
- Heredum appellations venturus etiam extraneus* conf. 19. num. 12. fol. 86. lib. 2.
- Heredum appellations an quando veniant extranei in substitutionibus, & fidei commissis, vel solum heredes sanguinis* conf. 36. num. 10. & seq. fol. 184. lib. 2.
- Heredum appellations quando veniant heredes sanguinis an oporteat, ut sint & heredes bonorum* conf. 36. num. 17. fol. 184. lib. 2.
- Et an succedant vni heredes, vel quia heredes ibidem numero* 19.
- Heres institutus post mortem usufructuarij an à principio sit heres* conf. 26. num. 13. fol. 50. lib. 1.
- Heres institutus ab adultero tanquam filius eius filius presumitur unde in verb. filius.*
- Heres improprie dicitur legatarius* conf. 57. num. 40. fol. 303. lib. 1.
- Heres deitabit prelegata de fidei commissio* conf. 54. num. 3. fol. 286. lib. 1.
- Heres extraneus potest institui à patre relicta legitima filijs* conf. 30. num. 13. fol. 166. lib. 1.
- Et pater potest legitimam instituire ibid. num. 14.*
- Heres intelligitur institutus in legatis etiam exceptis* conf. 53. num. 10. fol. 283. lib. 1.
- Heres cum beneficio iuncti arj an passus solvere de bonis hereditarijs* conf. 17. num. 76. fol. 310. lib. 1.
- Heres si legatarius cuius heres tenebatur legatum non valet, nec ex eo agitur, sed solum primaria actione, nisi plus sit in legato quam in actione* conf. 40. num. 14. fol. 210. lib. 1.
- Heres presumitur minus gravatus quam sit possibile* conf. 63. num. 28. & 80. fol. 357. & 363. & conf. 84. num. 9. fol. 541. lib. 1.
- Presertim si sit filius d. conf. 63. num. 28.*
- Heres ex suis gestis declarat voluntatem testatoris* conf. 63. num. 29. & 83. fol. 358. & 363. lib. 1.
- Heres presumitur sciuisse mentem testatoris* conf. 63. num. 29. & 83. fol. 358 & 363. lib. 1.
- Heres suus impeditus ex accidenti adire vid. in verb. hereditatem.*
- Heres semel definit esse heres ex legis dispositione* conf. 70. num. 32. fol. 403. lib. 1.
- Heres fideicommissio gravatus potest pro debitis, & legatis suis officio iudicis obtinere separatim bonorum unde in verb. fideicommissio gravatus.*
- Heres potest sibi ipsi solvere sine intermitten iudicis eligendo bona, dummodo sine fraudè hoc faciat* conf. 73. num. 4. 90. & 147. fol. 418. 429. & 437. lib. 1.
- Heres potest sine iudice alienare bona, vide in verb. Alienare.*
- Heres si ante aditam hereditatem sit creditor acitatoris, tunc pro parte aditionis videtur satisfactus per imaginariam solutionem* conf. 73. num. 7. 18. 66. 69. 72. 81. 96. 100. 105. 113. 131. & 139. fol. 418. & seq. lib. 1.
- Contrarium tamen resolvitur ibidem num. 19. & seq. & num. 41.*
- Heres imputat fructus in eius creditum* conf. 73. num. 8. fol. 418. lib. 1.
- Sed contrarium vide ibid. num. 43. 56. 57. & 92.*
- Heres ereditor institutus unde in verb. Hereditate emissa.*
- Heres fideiusor institutus à creditore potest agere contra principalem debitorem* conf. 73. num. 27. fol. 420. lib. 1.
- Heres si hereditatis debitor sit, vide in verb. hereditatis.*
- Heres potest petere eius creditum in pecunia, vel bonis etiam post restitutionem hereditatem* conf. 73. num. 34. 103. 136. & 143. fol. 422. & seq. lib. 1.
- Heres quomodo passus sit servare creditum vide in verb. imaginaria solutio.*
- Heres si servare voluntatem ex mutatione actionis vide in verb. imaginaria.*
- Heres prius ex pecunia & mobilibus reperis in hereditate satisfacere debet quam ex immobilibus* conf. 73. num. 50. & 88. fol. 423. & 429. lib. 1.
- Heres si efficiatur creditor vide in verb. imaginariæ solutionis.*
- Heres fideicommissio gravatus quicquid facit pendente conditione dicitur facere proprium gerendo negotium* conf. 73. num. 63. 135. & 141. lib. 1.
- Heres ut dicatur pupillus cum beneficio legis, & inventarij an sibi proficiat inventarium & utelatur a tutore factum id.* 73. num. 68. fol. 426. lib. 1.
- Heres in restitutione fideicommissi deducit dotem matrem sibi debitam* conf. 73. num. 96. fol. 430. lib. 1.
- Ac etiam omne extraneum ibid. num. 97. & seq.*
- Heres si instituta sit uxor conservat hypothecam pro sua dote pro qua potest retinere bona* conf. 73. num. 127. fol. 433. lib. 1.
- Heres ex aditione obligatur ad debita, & ad legata* conf. 73. num. 133. & 145. fol. 437. lib. 1.
- Declara tamen ut videtur.*
- Heres per aditionem statim efficitur dominus hereditatis etiam*

INDEX.

- etiam si per fideicommissum esset gratuitus confil. 73. num. 140. fol. 436. lib. 1.
- Heres intelligitur gratuitus dare posterioribus substitutis, quando primi deficiunt confil. 77. num. 12. fol. 457. lib. 1.
- Heres cuius si decesserit vincto testatore, transmissio locum habet conf. 79. num. 90. fol. 481. lib. 1.
- Heres directus institutus nemo intelligi potest ex coheredibus conf. 82. num. 173. fol. 522. lib. 1.
- Heres si decedat cum liberis an habeat locum substitutionis vulgaris vide in verb. vulgaris.
- Heres non dicitur molestari a fideicommissario, quia ab eo petitur, ut faciat inuentarium, & caneat de restituendo fideicommissum conf. 93. num. 11. fol. 573. lib. 1.
- Heres gratuitus tenetur inuentarium facere, ut possit reddere rationem fideicommissario conf. 93. num. 12. fol. 573. lib. 1.
- Heres cum beneficio inuentarii tenetur approbare factum de iunctis intra vires hereditarias conf. 100. num. 13. fol. 617. lib. 1.
- Heres cum beneficio inuentarii ultra vires habetur, ac si non esset heres conf. 100. num. 31. fol. 619. lib. 1.
- Heres non potest deirabere aliquid, vel aliud eius creditum, si accipere legatum est autum cum hoc opere, ut nihil petat conf. 1. num. 7. fol. 2. lib. 2.
- Heres, & heredis heres non potest impugnare iudicium de iunctis conf. 7. num. 5. fol. 22. conf. 20. num. 41. fol. 573. & conf. 45. num. 19. fol. 240. lib. 2.
- Limita multis modis ut dicit. confil. 45. num. 49. & sequentibus.
- Heres aditudo hereditatem absque inuentario confundit altissimi fides conf. 20. num. 32. fol. 62. lib. 2.
- Heres suus quod dominum iure iuratus habet vide in verb. Princip.
- Heres sine beneficio inuentarii non tenetur legatariis, & fideicommissariis, universalius ultra vires hereditatis conf. 19. num. 13. fol. 86. lib. 2.
- Heres contra potest a fideicommissario conditionali ad consecutionem inuentarii conf. 20. num. 11. fol. 90. lib. 2.
- Sufficiunt tamen nuda de scriptis ibid. num. 12.
- Heres volens deirabere legatum ex bonis legatis, vel alienare prohibetur, & allegans alia bona non extare non habet fundatam inentionem conf. 20. num. 22. & 45. fol. 94. lib. 2.
- Heres presumitur res subtraxisse non conficito inuentario conf. 20. num. 23. & 28. fol. 94. lib. 2.
- Heres non confundit suum creatum cum hereditate, nec locum est imaginaria solutio, quando creditum n. creatur post aditam hereditatem confil. 20. num. 35. fol. 96. lib. 2.
- Heres ex omissione bonorum in inuentario an teneatur ultra vires hereditarias, vel potius ad duplam confil. 21. num. 4. fol. 98. lib. 2.
- Heres presumitur alienare ad emersionem fideicommissi conf. 22. num. 10. & 23. fol. 101. & seq. lib. 2.
- Heres prius non potest hereditatem in penam alterius conf. 31. num. 8. fol. 153. lib. 2.
- Infirmum tamen potest sub conditione pendente a factis rebus ibid. num. 9.
- Heres non potest revocare alienata per defunctum vide in verb. alienata.
- Heres gratuitus fideicommissio quando possit alienare bona, vide in verb. alienare.
- Heres institutus in certa an succedat in emphyteusi hereditaria vide in verb. in emphyteusi.
- Heres quando possit alienare inter vires, & in ultima voluntate vide in verb. alienanda.
- Hieronymus Gabrielus in conf. 94. lib. 2. redarguitur confil. 33. num. 24. fol. 178. lib. 1.
- Hierosolimitana religio ad quem finem sit instituta conf. 39. num. 16. & 18. fol. 199. lib. 2.
- Hierosolimitani equites sunt vere religiosi conf. 38. num. 1. fol. 194. & conf. 40. num. 15. fol. 203. lib. 2.
- In Hierosolimitanis equitibus locum habet dispositio, ut praesens in una religione non possit ad aliam etiam erilem transire nulla petita confil. 39. num. 14. fol. 199. lib. 2.
- In Hierosolimitanis equitibus locum habet, ut Religiosi dicuntur habitum ex quacumque causa non nisi audiendus, nisi redeat ad Monasterium unde exierit confil. 39. num. 29. fol. 201. lib. 2.
- In Hierosolimitanis non procedit, ut Religiosi annuatim a suis superioribus perquirantur confil. 40. num. 14. fol. 203. lib. 2.
- Homicida, & venenans non comprehenduntur sub statuto penitentie affasinas conf. 29. num. 25. fol. 163. lib. 1.
- Ab homicidio pena excusat creditus etiam inofficiarius conf. 36. num. 17. fol. 548. lib. 1.
- pro Homicidio culpa pena ordinaria imponi non potest conf. 86. num. 20. fol. 548. lib. 1.
- In Homicidio quando plures sunt percutsores, & signatum quis sit occisor, omnesque sunt conuicti, tunc contra unum uti homicidam (nemine autem nominato) & contra alios uti auxiliares procedi potest conf. 87. num. 2. fol. 549. lib. 1.
- Declarare procedere quando omnes ex proposito deliberaverunt de homicidio secuto, nam tunc omnes de homicidio inquiri possunt ibid. num. 3. alius fecit ibid. num. 11.
- Et in eo etiam unus de homicidio, alij de anxio inquiri possunt, quando par est pena homicidij, & auxilij delicti ibid. num. 4.
- Si veris impur tunc solum contra omnes procedi potest pro homicidio simpliciter culpa ibid. num. 5.
- Et idem etiam si finem in diversis ibid. num. 7.
- Quando autem non constat de pravo animo quomodo procedi possit vide num. 6. & 7.
- Homicidum in dubio non presumitur dolosum, vide in verb. dolosum.
- Hominum voluntates, & cogitationes variae sunt confil. 82. num. 135. fol. 514. lib. 1.
- Homo legatus vinctus tantum, & non alij subest conf. 9. num. 49. fol. 61. lib. 1.
- Et ob id quis non potest esse homo legatus duorum ibid.
- Etiam pro diversis rebus licet confectudo serues contrarium ibid.
- Ligatus tamen vinctus, & non Ligatus alterius domini quis esse potest ibid.
- Honestas vix presumitur iuvenis formosa nupta seni conf. 6. num. 71. fol. 27. lib. 1.
- Honestas in descendentes maior requiritur quam in alijs conf. 21. num. 73. fol. 120. lib. 1.
- Honestas quod non possit unus, si non possit unus conf. 18. num. 38. & 45. fol. 106. & seq. lib. 1.
- Honor preparatur viis a conf. 18. num. 16. & 31. fol. 194. & 106. lib. 1. & conf. 18. num. 10. fol. 82. lib. 2.
- Honor omnibus rebus preparatur conf. 18. num. 10. fol. 82. lib. 2.
- Honoratus potest stipulari, quod si testamentum vel Codicillis non valens iure testamenti, vel Codicillorum valeans in vim donationis causa mortis, alius non valeat conf. 22. num. 33. fol. 137. lib. 1.
- Nisi notarius pro eo stipuletur ibid.
- Preceptum quando donatio causa mortis non est facta de per se ibid.
- Honoratus in aliquo in eo presumitur magis dilectus, quam heres conf. 42. num. 96. & 108. fol. 226. lib. 1.
- Honoratus quando imperium tenetur conf. 4. num. 16. fol. 15. lib. 1.

I N D E X.

Hortus an veniat sub legato domus, vel habitationis domus conf. 33. fol. 175. lib. 1.

parietes et vinee existentes adsumuntur ingrediens religionem inter annuum prohibitionis consil. 88. num. 20. fol. 552. lib. 1.

ab Hostibus reuerfus non recuperas possessionem iure possimuni, nec eius officio capere et anatur consil. 98. num. 6. fol. 596. lib. 1.

Humilis & vilis persona que dicatur conf. 59. num. 20. fol. 323. lib. 1.

Hypotheca, & pignus solutione tollitur conf. 73. num. 121. & 126. fol. 433. lib. 1.

Hypotheca exstinguitur per acquisitionem domini conf. 73. num. 124. fol. 433. lib. 1.

Declarata quando acquiritur irrevocabiliter, secus si renovabiliter ibid.

Hypotheca an sufficiat pro cautione conf. 83. nu. 7. fol. 528. lib. 1.

Et quid si persona est idonea ibid.

Hypotheca universalis si sit condicionalis non comprehendit bona post contractum quesita, & ante purgationem conditionem alienata conf. 98. num. 1. & per tot. fol. 596. lib. 1.

Hypotheca qua bona comprehendat vide in verb. bona & bonorum.

Hypotheca condicionalis non habet locum nisi duo extrema concurrant videlicet a quo, & ad quod conf. 98. num. 3. 24. & 42. fol. 595. 599. & 603. lib. 1.

Et ob id non habet locum si post contrahendum bona acquiritur, & ante purgationem conditionem alienentur ibidem num. 24. & 26.

Hypotheca sub conditione casuali vel mixta retrotrahitur, secus vero sub conditione potestativa conf. 98. num. 31. 44. & 48. fol. 600. & seq. lib. 1.

Hypotheca pro legata non competit vide in verbo pro legitima.

Hypotheca in legatis non retrotrahitur conf. 9. num. 23. & 37. fol. 32. & 34. lib. 2.

Declarata ut ibid. num. 25. 26. & seq.

Hypotheca pro dote vide in verbo pro dote.

Hypotheca activa potest non preteriri anteriori expressa conf. 26. num. 2. fol. 127. lib. 2.

Hypotheca expressa incipit a act promissionis conf. 26. num. 3. & 7. fol. 127. & seq. lib. 2.

in Hypotheca an attendatur tempus promissionis, vel solutionis conf. 26. num. 9. fol. 128. lib. 2.

Hypotheca expressa constituit a marito constante matrimonio trahitur ad dictum dote promissa in prejudicium eorum, qui medio tempore sui acquiritur conf. 26. num. 16. fol. 129. lib. 2.

Hypotheca non augeat, sed roborat obligationem conf. 34. nu. 44. fol. 176. lib. 2.

Hypotheca bonorum debet esse specialis, ut impediatur alienationem bonorum, quoniam prohibito alienationis est facta cum illorum hypotheca conf. 34. num. 45. fol. 176. lib. 2.

Non requiritur autem quod sit particularis ibid. num. 46.

Hypothecam pro fidei dote, in qua potest rescindi bona conseruat uxor hanc sustinet vide in verbo uxor.

quoad Hypothecam non quoad dominium retrotrahitur conditio conf. 98. num. 38. fol. 602. lib. 1.

Hypothecam tacitam si mulier habeat vide in verbo mulier.

Hypothecam tribuit auctoritas apprehendendi possessionem bonorum propria auctoritate consil. 34. num. 47. fol. 177. lib. 2.

Sed an si tacita vel expressa ibid.

Hypothecari specialiter non potest res aliena, sed generaliter conf. 98. num. 2. fol. 596. lib. 1.

Hypothecaria agi potest aduersus tertium possessor, in quem

bona fuerunt alienata conf. 35. num. 17. & 19. fol. 182. & seq. lib. 1.

Requiritur tamen prius excusio bonorum debitoris ibid. num. 20.

Declarata procedere in hypotheca pura, & quando bona tempore hypothecae possidebantur a debitore ibid. num. 181.

Amplius, & in hypotheca condicionali purificata ibidem numero 21.

Limita conclusionem in hypotheca condicionali potest altera ibid. num. 22.

Item limita in hypotheca condicionali, casuali, vel mixta ibid. num. 25. 27. & 30.

Contrarium vide ibid. num. 28. & 29.

Limita quoque, si prior creditor aliam hypothecarius vellet agere personalis actione, vel reali contra tertium, quia non potest ibid. num. 23. & 24.

Hypothecaria agi potest aduersus tertium, in quem bona fuerunt alienata, quando hypotheca fuit pura etiam si debitor bona nec tempore hypothecae, nec tempore iudicii possideret conf. 35. num. 32. fol. 184. lib. 1.

Secus autem quando hypotheca fuit condicionalis, & conditio purificata fuit post alienationem ibid. num. 33.

Declarata procedere quando alienatio facta fuit bona fide ibid. num. 34.

Sub declarata quando emptor est particeps fraudis ibidem num. 35.

Item declarata non procedere in reali actione ibid. num. 31.

Hypothecaria corrumpi subacta personalis actione conf. 68. num. 14. fol. 394. lib. 1.

Hypothecaria intelligitur cessare, dum creditur actio personalis conf. 68. num. 15. fol. 394. lib. 1.

Hypothecaria actio haereditate competit per aditionem hereditatis non confunditur conf. 73. num. 82. 122. 125. & 126. fol. 428. & 433. lib. 1.

Hypothecaria exstinguitur mediante solutione in pecunia conf. 73. num. 121. & 126. fol. 433. lib. 1.

Hypothecaria actio vide in verbo actio.

Hypothecaria agi non potest nisi facta excusio consil. 34. num. 48. fol. 177. lib. 2.

Limita ibid. num. 49.

Hypothecaria si sint bona duobus, vel vni finis hypothecata, & in altum alienata quis sit positor consil. 35. per tot. fol. 181. lib. 1.

Hypothecata intelliguntur bona furtiva sub conditione si acquiritur conf. 35. num. 11. fol. 182. lib. 1.

Hypothecatus bonis duobus pure, & debitor tempore hypothecae, & tempore iudicii possideret bona, vide in verbo bona.

Idem pronomen est relatiuum, & restrictiuum ad eos, ad quos se refert conf. 97. num. 33. fol. 593. lib. 1.

Idonitas in specie est probanda consil. 44. num. 9. fol. 243. lib. 1.

Idonitas in criminalibus non presumitur conf. 44. num. 10. fol. 243. lib. 1.

Ab Idonitate rationis in penalis non valet argumentum conf. 93. num. 34. fol. 576. lib. 1.

Idonitas consideratur pro qualitate rei consil. 43. num. 43. fol. 235. lib. 1.

Idonem aliquem non esse qui dicat, id probare debet conf. 43. num. 42. fol. 235. lib. 1.

Id fuit a praefecto si ab illa etiam in communi possidere non possunt consil. 85. num. 2. fol. 543. lib. 1.

Es sunt Mendicantes ibid. num. 2.

Es incapaces cuiuscumque successionis ibid. num. 3.

Etiam ex testamento ibid. num. 12.

Ignorantia praesumitur conf. 43. num. 55. fol. 237. lib. 1.

Ignoran.

INDEX.

- Ignorantia non probabilis habetur pro scientia* consil. 100. num. 64. fol. 624. lib. 1. & consil. 43. num. 36. fol. 221. lib. 2.
- Ignorantia presumitur in Charistensibus* consil. 28. nu. 28. fol. 141. lib. 2.
- Illaria ex diuersis non fit* consil. 2. num. 20. fol. 10. lib. 1.
- Illegitimi filij alimenta debentur* consil. 37. nu. 16. fol. 192. lib. 2.
- Illegitimus non venit a natura* consil. 59. num. 54. fol. 326. lib. 1.
- contra illegitimos bulla emanata de Pio V. quomodo procedat, declaratur per conclusiones* consil. 37. num. 24. fol. 193. lib. 2.
- Illustrium personarum filios Comes legitimare non potest* consil. 16. num. 96. fol. 75. lib. 2.
- Declara tamen ut ibid.*
- Imaginaria solutio circa personam heredis, vide in verb. Harede Heredis, Heres, & legatarij.*
- Imaginaria solutio est impropria solutio, & ob id in pluribus casibus non habet vim solutionis* consil. 73. num. 32. fol. 421. lib. 1.
- Imaginaria solutio est remedium extraordinarium* consil. 73. num. 37. & 71. fol. 422. & 426. lib. 1.
- Imaginaria solutio quæ sit, & quomodo fiat* consil. 73. nu. 61. fol. 425. lib. 1.
- Imaginaria solutio requiritur pro fundamento verum creditum, & non sufficit spes crediti* consil. 73. num. 108. fol. 431. lib. 1.
- Imaginaria solutio quando cesset* consil. 10. num. 43. fol. 42. lib. 2.
- Imaginaria solutioni non est locus si heres efficiatur creditor post aditam hereditatem* consil. 73. num. 60. 65. 67. 69. 72. 114. & 131. fol. 425 & seq. lib. 1. & consil. 20. nu. 35. fol. 96. lib. 2.
- Idem quando heres efficiatur creditor post mortem testatoris* consil. 3. num. 13. fol. 8. lib. 2.
- Limita confecto iumentario dict. consil. 73. num. 68. 71. & 74.*
- Imbricatarum dum scribit notarius potest succinctè scribere & dum illam edit extendere* consil. 100. num. 79. fol. 625. lib. 1.
- Immissio non datur heredi conditionalis* consil. 42. num. 33. fol. 215. lib. 2.
- Immissio in possessionem ex remedio l. fin. C. de edict. Diu. Atr. rel. est danda heredi scripto vide in verb. heredi.*
- Immissionem an impediatur exceptio de iure tertij* consil. 42. nu. 35. fol. 216. lib. 2.
- Immunis an possit repetere soluta* consil. 27. num. 43. fol. 156. lib. 1.
- Immunis à Decimis, & franchigijs conceditur à supremo domino* consil. 9. num. 104. fol. 65. lib. 1.
- Immunis quadraginta annis præscribitur* consil. 15. nu. 14. fol. 96. lib. 1.
- Immunis non conceditur à recognoscente superiore* consil. 27. num. 1. fol. 152. lib. 1.
- Declara nam persequere potest iam concessam ibidem, & num. 3.*
- Limita ut procedat quoad præiudicium superioris non concedentis ibid. num. 4.*
- Item Limita alijs modis ut ibid. à num. 4. ad 11.*
- Immunis concessa ex contractu valet etiam si concessa sit à communitate* consil. 27. num. 2. fol. 152. lib. 1.
- Et est irrevocabilis ibidem.*
- Idem est interpretanda ibid. & num. 24.*
- Immunis concessa saloni respicit commodum dominorum prædiorum* consil. 27. numero 6. & 14. fol. 152. & seq. lib. 1.
- Et ob id eorum præiudicium non intelligitur ibidem num. 27.*
- Immunis concedi potest pro bono pacis* consil. 27. num. 7. fol. 152. lib. 1.
- Immunis concessa domino pro eius colonis comprehendit omnes colonos iam paritarios, quam nuntius colonici, assilarios, & alios si verba sunt generalia* consil. 27. num. 15. fol. 153. lib. 1.
- Et est præsentis quam futurus ibid.*
- Immunis concessa alicui pro eius bonis comprehendit etiam bona futura* consil. 27. num. 16. fol. 153. lib. 1.
- Immunis nunquam intelligitur in prædictum, & bonorum domini* consil. 27. num. 18. fol. 154. lib. 1.
- Immunis ex contractu liberat à quocumque onere insalutis etiam publicæ utilitatis respectante* consil. 27. nu. 22. fol. 154. lib. 1.
- Præsertim adiecto iuramento, & alijs clausulis ibid. & nu. seq.*
- Immunis colonorum est ius reale* consil. 27. num. 31. fol. 155. lib. 1.
- Immunis non perditur nisi triginta annis immunis onera ad quæ non tenetur subierit* consil. 27. num. 39. fol. 153. lib. 1.
- Immunis & exemptio non soluendi decimas non amittitur per solutionem actam ab Ecclesia, nisi sit quadraginaria* consil. 28. num. 8. & 23. fol. 140. & seq. lib. 1.
- Immunis non amittitur per solutionem factam per vim, vel ex imperio superioris* consil. 28. num. 18. fol. 140. lib. 2.
- Immunis concessa dominis pro colonis non præiudicat per colonos solucentes nisi concurrente scientia dominorum* consil. 27. num. 40. fol. 156. lib. 1.
- Immunis non præiudicat per actum contrarium coactum* consil. 27. num. 41. fol. 156. lib. 1.
- Immunis non præiudicat spontanea præstatio ultra id quod fuit præstitum* consil. 27. num. 42. fol. 156. lib. 1.
- Immunitatis privilegium non intelligitur sublatum per caputatum, quod domini non debeant impediri in eorum administratione* consil. 27. num. 32. fol. 155. lib. 1.
- Immunitatis privilegium non perditur nisi triginta annis immunis subierit ea ad quæ non tenetur* consil. 27. num. 39. fol. 155. lib. 1.
- Immunitatis privilegium conceditur ab Imperatore, & alijs Imperij iura habentibus* consil. 15. numero 1. fol. 95. lib. 1.
- Et à civitate libera superiore non recognoscute ibidem num. 2.*
- Vbi de civitate Senarum, Republica Veneta, & similibus civitatibus.*
- Immunitatis privilegium non comprehendit casum publicæ utilitatis contrarium* consil. 27. numero 17. fol. 153. lib. 1.
- Fallit vi ibid. num. 20. & multis sequentiibus.*
- Immunitatis privilegium concipitur verbis unius salubus comprehendit omnia onera etiam que specialiter erant exprimeunda* consil. 27. num. 20. fol. 154. lib. 1.
- Maximè quando excepta sunt aliqua onera ibidem num. seq.*
- Immunis is privilegium comprehendit onera etiam ex necessitate publicæ impostæ quando necessitas illa verisimiliter tempore privilegij præiudici potius* consil. 27. nu. 25. fol. 154. lib. 1.
- Item quando illi necessarii succurreretur per alios non exemptos ibid. num. 26.*
- Immunis effectus nominis collectiui sit per adiectionem nominis distributivi* consil. 24. num. 5. 6. 7. fol. 140. & 141. lib. 1.
- ob Impedimenti cessationem si actus deveniat ad eum casum, à quo recipere potest reconualescit* consil. 16. num. 57. fol. 71. lib. 2.
- Impedimentum matrimonij, & causa dissolutionis non saltem proba-*

INDEX

[illegible][illegible]

70. numero 54. fol. 406. lib. 1.
Incontinenti qua finit dicuntur inoff. conf. 10. num. 53. fol. 74. lib. 1.
In Incorporalibus cumulat. peritiorum ad admittitur conf. 18. num. 138. fol. 49. lib. 1.
In Incorporalibus an dicitur rei vendicatio vide in verb. rei vendicatio.
Indefinitus sermo intelligitur de primo actu, & prima vice conf. 84. num. 2. & 7. fol. 540. lib. 1.
Limitatur in ultimis voluntatibus ibid. num. 3.
Contrarium ibid. num. 8. & seq. lib. 1.
Declaratur ibid. num. 11. & 16.
Iudicia debent esse legitima, ad hoc ut confessio facta in tormentis obfiteretur, aliter est nulla conf. 28. num. 30. fol. 159. lib. 1.
Iudicia potestantur per testuram conf. 43. num. 54. fol. 236. lib. 1.
Iudicia nona si non superuenient reus non est requirendus post habitam licentiam conf. 58. numero 27. fol. 215. fol. 1. & 2. & 3. & 4. & 5. & 6. & 7. & 8. & 9. & 10. & 11. & 12. & 13. & 14. & 15. & 16. & 17. & 18. & 19. & 20. & 21. & 22. & 23. & 24. & 25. & 26. & 27. & 28. & 29. & 30. & 31. & 32. & 33. & 34. & 35. & 36. & 37. & 38. & 39. & 40. & 41. & 42. & 43. & 44. & 45. & 46. & 47. & 48. & 49. & 50. & 51. & 52. & 53. & 54. & 55. & 56. & 57. & 58. & 59. & 60. & 61. & 62. & 63. & 64. & 65. & 66. & 67. & 68. & 69. & 70. & 71. & 72. & 73. & 74. & 75. & 76. & 77. & 78. & 79. & 80. & 81. & 82. & 83. & 84. & 85. & 86. & 87. & 88. & 89. & 90. & 91. & 92. & 93. & 94. & 95. & 96. & 97. & 98. & 99. & 100.
Nec minus factato alio delicto ibid. & num. seq. 111.
Et cautela requirendi eum pro primo delicto non nisi peruenientibus indicij: non est licita de iure, & in foro conf. 18. num. 28.
In Inductus locus est rursus accedendi conf. 35. num. 14. & seq. fol. 180. lib. 2.
Inductum quid dicitur ratione voluntatis conf. 27. num. 49. fol. 136. lib. 2.
Inducta ad augmentum non debent operari diminutionem conf. 43. num. 21. fol. 232. lib. 1.
Inaqualitas ipsius cum ipsa facit prae sumi metum in matrimonio conf. 67. num. 11. fol. 390. lib. 1.
Inaqualitas quoties inter filios induceretur, tunc donatio inter patrem, & filium iuramento non firmatur conf. 83. num. 35. fol. 530. lib. 1.
Inferior non potest scribere nisi de iure, & sic cum clausula iustitiam facias conf. 9. num. 58. fol. 61. lib. 1.
Superior autem referri imperando sic, & sic.
Inferiorum leges non legant Principem conf. 58. num. 2. fol. 312. lib. 1.
post Infestatorem Principis non potest quicquam dispendere in praeiudicium utilitatis domini infestat. conf. 90. num. 19. fol. 562. lib. 1.
Infideles sunt uxores inuenies senibus, & eorum mortem curant. conf. 16. num. 107. fol. 31.
Insuper verbo demonstrat ad oculum conf. 64. num. 40. num. fol. 375. lib. 1.
Ingressus Monasterium non curas temporalia conf. 50. num. 28. fol. 270. lib. 1.
Ingressus religionem intra annum probationis assimilatur existentibus apud hostes conf. 88. numero 20. fol. 553. lib. 1.
In honesta prae sumitur filia si mater sit inhonesta conf. 6. num. 86. fol. 28. lib. 1.
In honestas cognoscitur ex moribus conf. 6. num. 78. fol. 27. lib. 1.
Inimicitia non est capitalis quando ex lite civilis est orta conf. 6. num. 80. fol. 28. lib. 1.
Inimicitia repellens a testificatione praesumitur si quis a domino expulsum conf. 44. num. 24. fol. 245. lib. 1.
ex Inimicitia antecedens metus probatur conf. 67. num. 45. fol. 389. lib. 1.
Inimicitia arguitur ex non salutatione conf. 67. num. 46. fol. 389. lib. 1.
Inimicitia reconciliatio praesumitur secunda ex consensu longi temporis vel ex confessione Sacramentali subsequente conf. 6. num. 83. & 84. fol. 28. lib. 1.
Inimicus an & quando repellatur a testimonio vide in verb.

Inimicus scilicet non admittitur, ad reuocandum conf. 37. num. 31. fol. 193. lib. 1.
Iniquissimum est filias primogenitas, & legitimas conf. 42. num. 16. fol. 200. lib. 1.
Initium spectatur in constitutione casus, non tempore quo constituto actus est conf. 98. num. 90. fol. 600. lib. 1.
Initium attenditur in delictis conf. 44. num. 11. fol. 24. lib. 1.
In iura non inferitur confessio conf. 43. num. 17. lib. 54. fol. 232. & 239. lib. 1.
In iuriam & fraudem nemini facere qui iure suo utitur conf. 44. num. 35. 56. & 68. fol. 226. & seq. lib. 2.
In iuriam actum vide in verb. actus.
In iuria propria quod in vindictam imponitur fore iuramentum conf. 95. num. 4. fol. 581. lib. 1.
In iustitia notoria aquiratur nullitas conf. 71. num. 25. fol. 412. lib. 1.
Innocentem prius est condemnare, quam nocentem absolvere conf. 86. num. 1. fol. 546. lib. 1.
In perpetuum, dictio, videtur verba, dictio.
Inquisito scrupulosa non est facienda contra administratum publicos conf. 44. num. 33. fol. 248. lib. 1.
Inquisito contra unum uti principalem, & contra alios uti auxiliares formari non potest, si non constet quis fuerit principalis conf. 87. numero 12. fol. 551. lib. 1.
Insignia, & arma de Ecclesia per illum Rectorem auerari non possunt conf. 8. num. 22. fol. 29. lib. 2.
Insignia iuramento tollitur conf. 83. num. 29. fol. 539. lib. 1.
Sed vide ibid. num. 34.
Declaratur procedere de iure communi, secus secundum statuta Bonnaia ibid. num. 30. & seq.
Insignatio requiritur in actis donationibus conf. 83. num. 27. fol. 530. lib. 1.
Limita ex forma statuti Bonnaia ibid. & num. 54.
absq. Insignatione, & alijs solemnitatibus non valet donatio inter patrem, & filium conf. 83. num. 26. fol. 530. lib. 1.
Insignatione non eget donatio ex causa dotis vide in verb. donatio.
Instantia in arbitris perpetuo durat conf. 8. num. 29. fol. 41. lib. 1.
Contrarium ut in arbitrio finitur vide ibid. num. 30. & conf. 10. num. 31. fol. 72. lib. 1.
Limita in arbitris de conf. 8. num. 25.
Ex quando causa summarie est commissa instantia non perimitur tamen vide ibid. num. 27.
Declaratur ibid. num. 28.
Instantia in arbitris incipit a die lite contestata, & finem in iudicio conf. 8. num. 22. & 23. fol. 41. & conf. 10. num. 32. fol. 72. lib. 1.
Instantia non perimitur coram Principe conf. 8. num. 29. fol. 41. lib. 1.
Instantia renouatur post prodictionem omnium actuum in illa quando ius agendi non perijt conf. 10. num. 33. fol. 72. lib. 1.
Instantia compromissi incipit a die acceptationis litium conf. 13. num. 6. fol. 84. lib. 1.
In iudicio verba de lite contestata ibid. num. 7. & 13.
Instantia reitatur actus prodictionis arguitur conf. 12. num. 85. fol. 93. lib. 1.
Instantia, verbum, potest imponere directam instantiam, & fiduciosissimam sub instantione in aduocatum conf. 36. num. 42. fol. 288. lib. 2.
Instantia facta de posthumo solummodo nascitur, non habet effectum si non sit iure nascitur, & de contra conf. 74. num. 4. fol. 239. lib. 1.

INDEX

Sed vid. ibidem numero 9. 10. & 24.
Infirmitas facta de posthuma nascitur post mortem trahitur ad posthumum natum in vita cōf. 74. num. 10. fol. 440. lib. 1.
Et idem est in infirmitate facta de viro, si in vino testatore natus sit ibid.
Infirmitas sub contraria conditione videtur facta, quando ademptio hereditatis sub una conditione facta suis cōf. 93. num. 16. fol. 573. lib. 1.
Infirmitas heredis an precedere debeat in testamento caci cōf. 5. num. 1. & per tot. fol. 13. lib. 2.
Infirmitas non debet precedere legata in testamento eorum cōf. 6. num. 15. fol. 20. lib. 2.
Infirmitas de viro vi filius facta annullatur. si non sit filius vide in verb. filius.
sub Infirmitate filiorum comprehenduntur semine vide in verb. semina.
sub Infirmitate universali non comprehenduntur bona Emphyteutica cōf. 44. num. 28. fol. 216. lib. 2.
per Infirmitatem heredis bona dicuntur alienata cōf. 100. num. 69. & 90. fol. 625. & 627. lib. 1.
Infirmitas duobus, & alio deinde substituta simpliciter intelligitur virique, & ad utriusq. portionem substituitur cōf. 81. num. 15. fol. 403. lib. 1.
Infirmitas in re certa non competit remedium. fin. G. de edict. Div. Adr. sell. cōf. 9. num. 31. fol. 24. lib. 2.
inter Infirmitas primorū si facta sit reciproca præsuntur multis magis facta inter descendentes remotiores cōf. 81. num. 6. fol. 492. lib. 1.
Infirmitas heres ad adultero tamquam eius filius, eius filius præsuntur vide in verb. filius.
Infirmitas non debet esse deterioris conditionis quam si ab intestato res ageretur cōf. 42. num. 73. fol. 223. lib. 1.
Infirmitas si dicitur, qui est scriptus in testamento cōf. 64. num. 18. & 42. fol. 372. & 375.
Infirmitas si sit una sub una conditione, alter vero sub contraria, ha dicuntur bona institutiones sub contrariis conditionibus, non autem dicitur una infirmitas, alia vero substitutio cōf. 31. num. 6. fol. 153. lib. 2.
Instrumenta dotalia non sunt necessaria ad legitimacionem filiorum etiam inter Imperij cōf. 59. num. 30. fol. 323. lib. 1.
Instrumenta noster reperit a vide in verb. post sententiam.
Instrumentis matrem in prothecollum redactis lacerare potest notarius cōf. 45. num. 26. fol. 252. lib. 1.
Instrumenti pars excentina, & dispositio qua dicatur cōf. 100. num. 9. 29. fol. 616. & 619. lib. 1. & cōf. 44. num. 84. fol. 133. lib. 2.
Instrumentis verba omnia aliquid operari debent cōf. 100. num. 88. fol. 626. lib. 1.
Instrumentis noster reperit post sententiam super insurando necessario lata causa ex integro agitur cōf. 69. num. 5. fol. 396. lib. 1.
in Instrumentis dimissum an clausula ad habendū apponatur ex illo notarium cōf. 100. num. 7. 77. & 111. fol. 616. 616. & 630. lib. 1.
de Instrumento aliquo si duo notarii vigore statuti rogati esse debeant, & appareat instrumentum, de quo unus tantum notarius rogatus sit, tunc iuramentum in instrumento enunciatum non probatur cōf. 83. num. 31. fol. 530. lib. 1.
Instrumenti numerus etiam non probat, nisi cōf. de relato cōf. 9. num. 24. fol. 59. lib. 1.
Præsumptio tamen induci ibid. num. 25.
Instrumentum valit sine invocatione diuini nominis cōf. 5. num. 8. fol. 14. lib. 2.
Instrumentum an in vitis signo notari omisso cōf. 6. num. 17. fol. 20. lib. 2.
Instrumentum facit probationem probatum, & manifestum

ac veritate apparentem, & habet vim distinctionis casu, & dicitur casus legis, & non ager disceptatione soti cōf. 27. num. 23. fol. 133. lib. 2.
Instrumentum præsuntur verum, & solemne cōf. 27. num. 25. fol. 133. lib. 2.
Intellectus canon. redintegranda 3. q. 1. ponitur cōf. 4. num. 20. & 31. fol. 15. lib. 1.
Intellectus. l. idem Pompanius. r. recipisse ff. de recept. arbitri. ponitur cōf. 10. num. 25. fol. 72. lib. 1.
Intellectus. l. nomen debitoris ff. de leg. 3. habetur in cōf. 20. num. 9. & 11. fol. 112. lib. 1.
Intellectus plures l. hac consultissima C. qui testam. sac. post. ponitur cōf. 22. num. 10. & 11. fol. 135. lib. 1.
Qui tamen reprobat ibidem numero 14. 15. 16. 30. & 31.
Intellectus. l. is quicum volo C. de fidei. & l. 1. §. diuus ff. eod. ponitur cōf. 29. num. 7. fol. 161. lib. 1.
Intellectus. l. pater S. fundum ff. de leg. 3. ponitur cōf. 38. num. 57. fol. 199. lib. 1.
Intellectus S. sed & hoc presentis Auth. de Sanctis. Episc. ponitur cōf. 56. num. 31. fol. 295. & cōf. 57. num. 25. & 11. fol. 300. & 307. lib. 1.
Intellectus. l. si quis stipulatus sit de comiti. mele ff. de verb. oblig. ponitur cōf. 57. num. 71. fol. 309. lib. 1.
Intellectus. c. unic. de benef. frar. in v. s. f. end. ponitur in cōf. 35. num. 4. fol. 179. lib. 2.
Interdicto unde vi præsuntur cōf. 4. numero 7. fol. 15. lib. 1.
in Interdicto retinenda forma libelli ponitur cōf. 8. num. 134. fol. 49. lib. 1.
in Interdicto retinenda an admittatur exceptio domini cōf. 8. num. 135. fol. 49. lib. 1.
in Interdicto retinenda antiquior possessio quando praestetur cōf. 8. num. 144. fol. 49. lib. 1.
in Interdicto retinenda scientia actum per adversarium ge. storum obest cōf. 8. num. 150. fol. 52. lib. 1.
in Interdicto retinenda titulus sine possessione non attenditur cōf. 8. num. 151. fol. 52. lib. 1.
Interdictum unde vi competit solum pro deiectione facta de re solo coherente cōf. 5. num. 13. fol. 19. lib. 1.
Interdictum unde vi competit, licet vis non fuerit commissa in expulsiōe, sed tantum in non admisiōe ad possessionem cōf. 5. num. 26. fol. 21. lib. 1.
Quinque videtur sufficere vis commissa in re, licet non in persona vis ibid. num. 27.
Interdictum retinendū competit V. a. llo cōf. 8. num. 132. fol. 49. lib. 1.
Et V. a. llo V. a. lli ibid.
Interdictum retinenda datur indicialiter turbato cōf. 8. num. 133. fol. 49. lib. 1.
Et extraiudicialiter ibid.
Interdictum retinenda respectu civilis possessionis cumulari potest cum interdicto recuperanda respectu naturalis cōf. 8. num. 187. fol. 56. lib. 1.
Sed vide ibid. num. 138. & seq.
Interesse non cadit in spem naturis cōf. 16. num. 6. fol. 97. lib. 1.
Interesse non debetur sine mora cōf. 41. num. 43. fol. 217. lib. 1.
Interesse damni emergentis, & lucri cessantis ad debitore moroso creditori debetur cōf. 46. numero 1. fol. 253. lib. 1.
Amplia etiam quando debitor non esset morosus ibid.
Interesse lucri cessantis vis debetur oportet constare creditorem habuisse merces paratas emptoris, vide in verb. creditori.
Interesse ex coniecturis probatur cōf. 46. num. 6. fol. 254. lib. 1.
Interesse lucri cessantis non magis debetur, nisi constet pecu-

INDEX.

- post matrimonium conf. 18. num. 1. fol. 103. lib. 1.
 Contrarium vide dicto conf. 18. num. 4. & sequentiis &
 num. 25. 42. 46. & 47.
 Amplia etiam si sponsus videretur verbo dote ibid. num. 9.
 & 50.
 Limita quando clare constaret de mente sponsi, quod vo-
 luerit donare ibid. num. 8. & 39.
 Localia repetens vii preiiosa debet probare illa esse magni va-
 loris conf. 18. num. 3. fol. 103. lib. 1.
 Declara vt ibid. num. 13.
 Localia & alia à sponso sponsa tradita non secuto matrimonio
 restitui debent sumi conf. 18. num. 26. fol. 106. lib. 1.
 Limita quando matrimonium non sequeretur culpa sponsi
 ibid. num. 28.
 Amplia idem esse de conuerso in sponsa, nam ea amittit do-
 tem si eius culpa matrimonium non signatur ibid.
 Localia non donata sponsa soluto matrimonio viro, vel eius
 heredibus sunt restituenda conf. 18. num. 41. fol. 107.
 lib. 1.
 Locatum donatio inter nobiles praesumitur conf. 18. num. 51.
 fol. 108. lib. 1.
 Declara quando cum mobilitate concurrunt diuinitas ibid.
 num. 52.
 Ipse promittens est personale confil. 69. numero 23. fol. 372.
 lib. 2.
 Ita quod vide in verb. dictio.
 Italia Principes habens ius confiscandi de consuetudine, &
 exercens iura locuta de crimine laesa matris conf. 95.
 num. 15. fol. 583 lib. 1.
 Index non admissus contra Christianum conf. 43. num. 53.
 fol. 236. lib. 1.
 Index debet curare ne partes ad arma denentias conf. 8. num.
 97. fol. 45. lib. 1.
 Index compellens ad seruanda sponsalia poenam pecuniariam
 imponere debet conf. 16. num. 32. fol. 99. lib. 1.
 Quod declara vt ibid.
 Index contra communem sententiam indicans facit causam
 suam, & inq. agit, reuertitur in syndacatu conf. 29. num.
 17. fol. 163. lib. 1.
 Index praesumitur cessit iustitiam conf. 46. num. 16. fol. 255.
 lib. 1.
 Et talis praesumitur mens illius, qualis de iure esse debuit
 ibid. num. 19.
 Index etiam si ignoret sententia tamen contra mortuum lata
 est ipso iure nulla conf. 71. num. 23. fol. 412. lib. 1.
 Index cui praefixum est tempus ad indicandum potest etiam
 post tempus indicare conf. 71. numero 36. fol. 414.
 lib. 1.
 Declara vt ibid. num. 37.
 Index quomodo procedere debeat contra contumaces conf. 87.
 num. 10. fol. 550. lib. 1.
 Indicandum est in dubio pro legitima conf. 42. num. 117. fol.
 228. lib. 1.
 Item pro matre ibid. num. 118.
 Item pro vidua ibid. num. 119.
 Indicandum in dubio est contra fimum quando praestat de lu-
 cro conf. 58. num. 47. fol. 318. lib. 1.
 In indicatum transacta sententia executioni mitti debet conf.
 79. num. 71. fol. 479. lib. 1.
 coram iudice non suo promittens litigare an teneatur, & quid
 apposto iuramento conf. 36. num. 14. fol. 186. lib. 1.
 Indices debent tollere pericula litium conf. 30. num. 17. fol.
 150. lib. 2.
 in iudicio alio examinati testis non probant conf. 20. num. 40.
 fol. 97. lib. 2.
 Indicium vniuersale facit filere particulare conf. 42. num. 28.
 fol. 215. lib. 2.
 Declara vt ibid.
 Iura colorari non debent in possessorio summarissimo conf. 11.
 numero 35. fol. 79. lib. 1.
 Possunt iura colorari aliquando colorari vt ibid. num. 41.
 Iura sepulchrorum transmitti ad feminas conf. 11. num. 41.
 fol. 79. lib. 2.
 Iura omnia actiua & passiva in heredem transeunt confil.
 18. num. 15. fol. 183. lib. 2.
 Iura Imperij praesentibus non solum centum annis conf. 25. num.
 27. fol. 124. lib. 2.
 Declara vt ibid. num. 40.
 Iuramenti religionem violare minus peccatum est, quam iura
 sua ad matrimonium compellere conf. 16. num. 23. fol.
 98. lib. 1.
 Iuramenti an vim habeat promissio sub fide conf. 16. num. 39.
 fol. 99. lib. 1.
 Iuramenti vires tollere possunt statuta laicorum à Papa con-
 firmata conf. 83. num. 30. fol. 530. lib. 1.
 Iuramenti inest tacita conditio rebus sic stantibus conf. 18.
 num. 24. fol. 105. lib. 1.
 in Iuramento accidentia non comprehenduntur consil. 36.
 num. 17. fol. 187. lib. 1.
 Iuramento in venditione appositio adhuc mensura usque ad
 triginta annos fieri potest conf. 71. num. 21. fol. 412.
 lib. 1.
 Super Iuramento laici directo disponere non possunt, sed bene
 possunt fidem auferre contrahentibus non habentibus aliquas
 sollemnitates conf. 83. num. 32. fol. 530. lib. 1.
 Iuramento non firmatur donatio inter patrem & filium quia
 vis per eum induceretur iniquitas inter filios conf.
 83. num. 35. fol. 530. lib. 1.
 Iuramentum legitimum vide in verb. legitimum.
 Iuramento principaliter Deo praestatur conf. 16. num. 8. fol.
 97. lib. 1.
 Sed quando concernit priuatum commodum dicitur praestitum
 homini ibid. num. 9.
 Ratio ibidem assignatur.
 Iuramentum quod Deo vel homini praestitum dicatur conf.
 16. num. 12. fol. 97. lib. 1.
 Iuramentum solo Deo insitum praestitum partes remittere non
 possunt conf. 16. num. 11. fol. 97. lib. 1.
 Iuramentum, & simplex loquela apud Deum nihil differunt
 conf. 16. num. 35. fol. 99. lib. 1.
 Declara vt ibid. num. 37.
 Iuramentum non extenditur ad tacita, nec ultra causam in
 qua fuit iuratum conf. 16. num. 40. fol. 99. lib. 1.
 Iuramentum intelligitur secundum principale naturam com-
 tractus conf. 16. num. 41. fol. 99. lib. 1.
 Iuramentum deest ubi deest virtus promissionis confil. 16.
 num. 42. fol. 99. lib. 1.
 Iuramentum habet vim specialis expressionis etiam in prin-
 legio immunitatis conf. 27. num. 23. fol. 154. lib. 1.
 Iuramentum recipit interpretationem à natura actus, cui
 adiectur conf. 36. num. 9. 30. & seq. & num. 35. fol. 186.
 lib. 1.
 Principale quando est positum in clausulis executionis ibid.
 num. 37.
 Declaratur multis modis vt ibid. ad num. 43.
 Iuramentum intelligitur rebus sic stantibus conf. 36. num. 12.
 fol. 186. lib. 1.
 Iuramentum formaliter praestari debet conf. 36. num. 15. fol.
 187. lib. 1.
 Et non est extendendum ultra id quod in promissione con-
 tineatur ibid. num. 16.
 Iuramentum benignè, & non auidè interpretari debet conf.
 36. num. 19. fol. 187. lib. 1.
 Iuramentum supplet sollemnitatem, sed non extendit consen-
 sum, & tantum operatur, quantum adest de consensu
 conf. 36. num. 38. fol. 188. lib. 1.
 Iuramentum non augeat obligationem, sed solum addit religionis
 vinculum, & sic efficaciat conf. 36. num. 41. fol. 188. lib. 1.
 Et

INDEX.

Et ideo foris foro addit ibidem.
Instrumentum satis est, quod aliquid operetur licet nō amplius contrarium conf. 36. num. 42. fol. 188. lib. 1.
Instrumentum in supplementum non deservit, quando semipletum non est probatum conf. 37. num. 32. fol. 192. lib. 1.
Et quando causa est ardua ibid. num. 33.
Et sumus in heredibus ibid. num. 34.
Et presumptiones sunt in contrarium ibid. num. 35.
Instrumentum habet vim liti consecrata conf. 71. num. 23. fol. 412. lib. 1.
Et perpetua actionem usq. ad quadraginta annos ibid.
Instrumentum tollit infirmatorem conf. 83. num. 29. fol. 530. lib. 1.
Sed vid. ibid. num. 34.
Declarata id procedere de iure communis, secus secundum statuta Bononiae ibid. num. 30. & seq.
Instrumentum in instrumento enunciatum nō probatur, quando vigore statuti duo notarij de instrumento rogati esse debent, & apparet de eorum tantum rogatum esse conf. 83. num. 38. fol. 530. lib. 1.
Instrumentum tollere non potest solemnitates probatorias respuccientes publicam utilitatem conf. 83. num. 33. fol. 530. lib. 1.
Instrumentum fidelitatis remittit potest, quamvis fidelitas remitti non possit conf. 25. num. 45. fol. 126. lib. 2.
Iurans matrimonium contrahere, si non adimplet sine causa, mortaliter peccat conf. 16. num. 33. fol. 99. lib. 1.
Iurans litigare coram iudice nō suo an possit a promissis recedere conf. 36. num. 14. fol. 186. lib. 1.
Iurans id solum promittere dicitur, quod ex verbis apparet conf. 35. num. 40. fol. 188. lib. 1.
ex Iurato actum quando dicitur resistere consensus circa non expressa declarat in consil. 36. num. 59. fol. 188. lib. 1.
Iure communi inspectio quod est absurdum non reputatur sale inspectio municipalis conf. 1. num. 52. fol. 6. lib. 1.
de non iure alicuius non dicitur constare, quando adhuc probare potest conf. 8. num. 53. fol. 44. lib. 1.
de non iure alicuius novit dicitur constare, quando constat per rem indicatam, vel per confessionem partis conf. 10. num. 74. fol. 75.
de non iure dicitur constare suspensio petitoria conf. 10. num. 74. fol. 75. lib. 1.
de iure cedentis quando non constat, cessio non prodest conf. 50. num. 35. fol. 271. lib. 1.
Iure communi potius quam privilegio quis vti presumitur conf. 99. num. 54. & 67. fol. 612. & 613. lib. 1.
Iure suo qui vititur nemini iniuriatur facit conf. 44. num. 35. 56. & 68. fol. 226. lib. 2.
Iuri accrescendi quando unus non est vide in verb. fideicommissum.
Iuri querendo Princeps de plenitudine potestatis praesumere potest conf. 24. num. 24. fol. 113. lib. 2.
Iuri decimandi quando dicitur derogatum, & per quas clausulas conf. 28. num. 21. & seq. fol. 140. lib. 2.
Iuri accrescendi non est locus per mortem unius quando emphyteusis concessa est duobus, vel vni nomine alterius conf. 35. num. 1. fol. 178. lib. 2.
Limita multis modis, vid. ibid. num. 2. & 23.
Iuri accrescendi locus est in individuis conf. 35. num. 14. & seq. fol. 180. lib. 2.
Iuri accrescendi vide in verb. Emphyteusis.
Iuris communis dispositum relinquatur, quod in statuto non est dispositum conf. 1. num. 17. & 63. fol. 3. & 7. & conf. 2. num. 1. fol. 9. lib. 1.
Amplia v. d. conf. 1.
Iuris plus in alium nemo transferre, quam ipse habeat conf. 9. num. 10. fol. 58. lib. 1.

Fallit in translatione possessionis vel quasi ibid.
Iuris communis correctio est emendanda in statuto conf. 23. num. 6. fol. 138. lib. 1.
Iuris in y. quas fuit lex procedit per veritatem conf. 59. num. 55. fol. 326. lib. 1.
Iuris in y. quas sunt confessio non nocet conf. 63. num. 114. fol. 366. lib. 1.
ad Iuris correctionem quod ad tempus est prohibitum post tempus censetur permissum conf. 99. num. 5. fol. 606. lib. 1.
Iurisdiclio perpetuatur statim cum index incipit vii auctoritate, si concessa conf. 8. num. 17. fol. 41. lib. 1.
Iurisdiclio probatur ex condemnatione delinquentium, & solutione innocentium, capitur a delinquentium, gratia, & liberationibus, perceptione decimarum, appellationibus, depuratione officialium, & alijs similibus conf. 8. num. 30. & 149. fol. 42. & 52. lib. 1.
Iurisdiclio sui Principis ne sit usurpata ad officiales pertinet curare conf. 8. num. 10. fol. 41. lib. 1.
Iurisdiclio contra unum exercitata non tribuit ius, vel quasi possessionem contra alios conf. 9. num. 40. & 111. fol. 60. & 67. lib. 1.
Sed vide ibid. num. 61. & 62.
Iurisdiclio dicitur divisa, si subditis, seu familia unius loci sine divisijs inter plures dominos conf. 9. num. 84. fol. 63. lib. 1.
Iurisdiclio probari debet specificis in parte contraria non autem in genere conf. 9. num. 109. fol. 67. lib. 1.
Et ex inde sequitur, vti quis probet se exercuisse iurisdictionem in aliqua parte loci, & alius probet se in eodem exercuisse iurisdictionem preualeat quoad eam partem probatio primi, quia dicitur magis specifica ibid.
Iuri, nulli suprema praescribitur contra Principem absq. eius scientia conf. 10. num. 9. fol. 70. lib. 1.
Iurisdiclio perpetua fit, quando index cepit illa viciis conf. 10. num. 27. fol. 72. lib. 1.
Iurisdiclio vni tacite concessa non excludit eum, qui habet maiorem, vel ordinariam iurisdictionem conf. 10. num. 37. fol. 73. lib. 1.
Iurisdiclio intelligitur concessa emulatur, non priuatur conf. 10. num. 38. fol. 73. lib. 1.
Fallit in delegatione specialis unius causa ibid. num. 39.
Iurisdiclio accessoria rei corporali vti corporalis consideratur, & pro ea rei vindicatio competis conf. 11. num. 29. fol. 78. & conf. 12. num. 1. fol. 82. lib. 1.
Iurisdiclio arbitri, seu iusticiarii quomodo firmetur conf. 13. num. 9. fol. 84. lib. 1.
Iurisdiclio praescribitur absq. scientia aduersarii conf. 14. num. 78. fol. 92. lib. 1.
Iurisdiclio seu superioritatis ex actibus negativis non acquiritur, sed bene libertas à iurisdictione, & superioritate conf. 14. num. 94. fol. 94. lib. 1.
Iurisdiclio ab Imperatore tamquam à fonte suis conf. 14. num. 95. fol. 94. lib. 1.
Iurisdiclio exercitata contra aliquos conservatur quoad omnes conf. 14. num. 97. fol. 95. lib. 1.
Limita quando a lius est in possessione ibid. num. 98.
Iurisdiclio inter plures heredes unius dividitur solum quoad usum & exercitium, si autem unus dicatur admittitur, seu nomine alterius, non autem dividitur quoad proprietatem conf. 27. num. 11. fol. 153. lib. 1.
Et propterea si alter delinquit in parte alterius ab eo viti non acquirit ibid.
Iurisdiclio voluntaria est affixa coram Imperatoris, & non potest transferri priuative in alium, sed emulatur conf. 16. num. 28. fol. 68. lib. 2.
Iurisdiclio voluntaria per non subditos prorogari potest, secus contentiosa conf. 16. num. 35. fol. 68. lib. 2.
Iurisdiczione quasi possessionis non priuatur Princeps per inhibitionem.

INDEX.

bedientiam, vel recognitionem alterius. Principis scilicet per aliquem eorum: subditis, nisi universitas hoc fecerit, & alij obedientes cum conservant consilij. 14. fol. 39. lib. 2. *De iurisdictione*

Iurisdictionem habere in plures dista. utatur in uno, vel pluribus, cum conservat quoad annos. conf. 9. num. 43. fol. 60. lib. 2.

Iurisdictionem non possunt recipere privati, sicut est in Principibus. conf. 6. num. 64. & 65. fol. 74. lib. 2.

Iurisdictionem in legitimam non acquiritur legitime. conf. 16. num. 22. fol. 67. lib. 2.

Iurisdictionem vultus aptitudinis Constantinus Imperator, vide in verb. Constantinus. 1. lib.

Iurisdictionem temporalem vide in verb. Papa. 1. lib.

Iurisdictionis an Imperij sit statuta condere. conf. 8. num. 37. fol. 43. lib. 2.

Iurisdictionis quasi possessio probatur ex instrumentis fidelium. 4. tit. conf. 9. num. 27. fol. 59. lib. 2.

Iurisdictionis possessio seu quod non acquiritur in praesentem, cum alterius possessione, nisi ex scientia, & patiente. conf. 9. num. 110. fol. 67. lib. 2.

Iurisdictionis quasi possessio ex quibus probatur. conf. 10. num. 8. fol. 68. lib. 2.

Iurisdictionis quasi possessio acquiritur contra Principem ex actibus factis sine eius scientia. conf. 10. num. 10. fol. 70. lib. 2.

Iurisdictionis possessionem Principi amittit ex inobedientia subditorum cum illius presentia. conf. 14. num. 92. fol. 94. lib. 2.

Iurisdictionis voluntaria est laicalis, legitimandi. conf. 16. num. 29. fol. 68. lib. 2.

Limitatur ibid. num. 31.

Iurisdictionem verba intelligenda sunt secundum consuetudinem ipsorum. conf. 21. num. 55. fol. 119. lib. 2.

Iurisdictionis vel mediandi vnde potest. conf. 91. num. 17. fol. 56. lib. 2.

Iurisdictionis quoniam conditionale transmittitur ad heredes. conf. 70. num. 13. fol. 401. lib. 2.

Iurisdictionis transmittitur. conf. 79. num. 54. fol. 476. lib. 2.

Iurisdictionis tollitur per substitutionem expressam. conf. 82. num. 13. & 56. fol. 499. & 505. lib. 2.

Iurisdictionis cessat post portionem quatuor. conf. 83. num. 14. & 57. fol. 499. & 505. lib. 2.

Iurisdictionis an operetur repudiatio, vnius ex pluribus vocatis, vel potius quod alius non succedat. conf. 14. num. 26. fol. 62. lib. 2.

Iurisdictionis in re similis investio est habere locum in feudis etiam post portionem agniti. conf. 20. num. 17. fol. 132. lib. 2.

Iurisdictionis facilius datur in contractibus, vltro, citroque. obligat. conf. 35. num. 32. fol. 81. lib. 2.

Iurisdictionis habet locum in Emphyteusi, vnde per maritum. conf. 44. num. 84. fol. 332. lib. 2.

Iurisdictionis vel in iudicio non potest. conf. 50. num. 9. & 61. fol. 267. lib. 2.

Iurisdictionem pertinet ad Imperatorem, in re superioritatis. conf. 9. num. 51. fol. 61. lib. 2.

Iurisdictionem praefertur per. Confessor, & alios inferiores. conf. 53. fol. 61. lib. 2.

Iurisdictionem in causa matrimoniali sit servandum etiam in re Imperij. conf. 53. num. 22. fol. 323. lib. 2.

Iurisdictionem in causa matrimoniali sit servandum in re Imperij, & in causa ratione sumptuum modo superiorum. conf. 53. num. 22. fol. 323. lib. 2.

Ius commune, seu civile dicitur statum in locis statuti. conf. 99. num. 1. fol. 605. lib. 2.

Ius conditionale etiam si comparat ex dispositione legis non transmittitur. conf. 70. num. 16. & 45. fol. 402. & 405. lib. 1.

Ius contrarium non potest allegari ad decisionem, causam. conf. 66. num. 17. fol. 383. lib. 1.

Ius decimandi ager, & vineas habere potest decimare non. conf. 28. num. 5. fol. 139. lib. 2.

Ius decimandi qui praescriptum aliena parochia non potest decimare novata. conf. 28. num. 1. & 10. fol. 139. lib. 2.

Etiam si sit clericus ibid. num. 2.

Limitatur ut ibid. num. 3. & 6.

Ius decimandi vinearum qui praescriptum potest decimare non. conf. 28. numero 3. & 37. fol. 139. & 142. lib. 2.

Declaratur ut ibid. num. 5. & 7. & 9.

Ius decimandi vinearum quodam dicatur competere. conf. 28. num. 4. & seq. fol. 139. lib. 2.

Ius decimandi vinearum pradium habens potest etiam decimare novata illius pradij. conf. 28. num. 7. fol. 139. lib. 2.

Ius decimandi habere super tota una villa potest decimare novata. conf. 28. num. 8. fol. 139. lib. 2.

Ius destructionum compari hereditibus, & habentibus causam ab eis. conf. 20. num. 30. fol. 95. lib. 2.

Ius dicendi quid sit testamentum, & ius succedendi ab intestato agnoscitur. conf. 70. num. 58. fol. 406. lib. 2.

Ius in se probabili habet fiduciam. conf. 2. num. 4. fol. 81. lib. 2.

Sed non aliquam actionem ibid. num. 6.

Ius metum ex parte agens. conf. 50. num. 21. fol. 269. lib. 1.

Ius non tribuit resequatur, sed conservat ius eo modo, quo competit. conf. 90. num. 21. fol. 563. lib. 1.

Ius petendi supplementum legitime vide in verb. legitimam.

Ius potestatis est illud quod competit iure proprio, & immediato quomodo iure alieno, & mediato. conf. 2. num. 194. fol. 9. lib. 1.

Ius potestatis admitti debet, quoties in successionebus adit tantum per se, ut quilibet potestatis successione ab alio excludatur. conf. 2. num. 32. fol. 11. lib. 1.

Ius potestatis est illud, quod competit de iure communis illi, quod competit iure specialis. conf. 2. num. 33. fol. 11. lib. 1.

Ius potestatis in successionebus in habes, quia nemine excluditur in eorum. conf. 2. num. 34. fol. 11. lib. 1.

Ius praedilectionis vide in verb. praedilectionis.

Ius praedilectionis an pertineat ad questionem verum positum conditionis sine dispositione vocatis. conf. 80. num. 26. & sequent. fol. 487. lib. 1.

Ius an pertineat ad questionem an fiduciam. conf. 2. num. 29.

Ius potestatis transmittitur licet de iure sit petiti. conf. 70. num. 4. & 5. fol. 401. lib. 1.

Sed vide ibid. num. 35.

Ius querelandi delictum filio ad nepotem transmittitur, licet querela non modo sit preparata. conf. 70. numero 29. fol. 405. lib. 1.

Sed vide ibid. num. 40.

Ius quodam ex contractu vide in verb. Principis, & in verb. a Principe.

Ius quodam quando mandum est in re nunciatio generalis comprehendit legitimam. conf. 99. num. 4. fol. 606. lib. 1.

Ius quod deferatur ab aliquo euentu, vel quod quis excludatur a iure ad obsequium euentum plurimum in re. conf. 70. num. 21. fol. 402. lib. 1.

Ius quod est mere de iure civile vide in verb. Principis.

INDEX.

Legata domo habitations venis solum pars per testatorem habitata conf. 33. num. 6. fol. 176. lib. 1.
Legata si sit quantitas dotis, vide in verb. dotis, & in verbo dotis.

Legata si sit certa quantitas pro dote filia cum nuptiis, & interitus fructus legatum dotis est purum conf. 42. num. 5. 20. & 107. fol. 219. lib. 1.

Declara si fructus simpliciter sint relictus, secus si essent emulandi, & solvendi cum dote ibidem, & num. 134. sed vide ibid. nup. 21.

Legata sunt pro mensura, & necessitate eius causa pro qua legatur conf. 56. num. 21. fol. 294. lib. 1.

Legata si sint mille pro constructione capella, an si quingenta sufficiant mille debeantur conf. 48. num. 21. fol. 263. & conf. 51. num. 6. fol. 276. lib. 1.

Legata si sint mille in casu nuptus, & quingenta in casu religionis, an mille debeantur in casu religionis conf. 51. num. 33. fol. 279. conf. 56. num. 14. fol. 294. & conf. 57. num. 9. & 19. fol. 298 & 300. lib. 1.

Legata si sint mille a patre pro dote filia, & ea cum nubat cum quingentis, an illa possit petere supplementum post mortem patris conf. 51. num. 3. & 19. fol. 276. & 278. conf. 52. num. 15. fol. 281. conf. 53. num. 17. fol. 284. & conf. 54. num. 1. fol. 285. lib. 1.

Legata non deducuntur ex fideicommissis vide in verb. ex fideicommissis, & in verb. de fideicommissis.

Legata dicuntur proprietates si legatus sit fundus ad alimentum conf. 64. num. 3. fol. 367. lib. 1.

Legata relictis a posthumis si heres erit, eo non nato debentur a substituto conf. 74. num. 12. fol. 440. lib. 1.

Legata pia & pro anima prafumantur annua conf. 34. num. 1. fol. 540. lib. 1.

Secus est in alijs legatis ibid. num. 10.

Declara principalem conclusionem quando alia simul concurrunt, quam solus favor pietatis, & religionis ibid. num. 11. & seq.

Legata qui ex testamento accipit non possit impugnare testamentum conf. 7. num. 6. fol. 22. lib. 2.

Legata vide in verb. filius.

Legata a detrahuntur post legitimam conf. 10. num. 38. fol. 42. lib. 2.

Legata annua non deducuntur conf. 20. num. 38. fol. 96. lib. 2.

Legata rem vide in verb. incertitudo.

Legatarius favore non habet locum imaginariae solutionis conf. 73. num. 106. fol. 431. lib. 1.

Legatarius qualitas in relictis conditionatibus consideratur tempore purificae conditionis conf. 19. num. 11. fol. 86. lib. 2.

Legatarius, & fideicommissarius, unus salubris non tenetur heres vide in verb. heres.

Legatario an debeantur fructus decursi vinctus testatore, & ab eo non percipit conf. 20. per tot. fol. 111. lib. 1.

de Legatario vide in verb. legatum.

Legatario non competit remedium l. fin. c. de edit. dia. ad. toll. conf. 9. num. 11. fol. 34. lib. 2.

Legatarius potest disporre de legatis conf. 15. num. 6. fol. 290. lib. 1.

Etiā conditionalis purificat conditione conf. 52. num. 2. fol. 280. lib. 1.

Quia dicitur effectum eius patrimonium ibid.

Legatarius dicitur improprie heres conf. 57. per tot. fol. 303. lib. 1.

Legatarius dicitur si detulerit viro testatore, transmissio locum habet conf. 79. num. 90. fol. 483. lib. 1.

Legata rei conditionalis alienatio vide in verb. alienatio.

Legati & Episcopi non possunt si intrinsecus in beneficijs parvatis laicorum conf. 36. numero 13. fol. 179. lib. 1.

Legati conditio vide in verb. conditio.

Legati executionis vel substantia quae verba adiecta dicantur conf. 40. num. 2. fol. 209. lib. 1.

ex Legati connexion colligitur quid continetur in legato conf. 63. num. 40. fol. 359. lib. 1.

Legati substantia vel executioni quando dicatur adiectum tempus conf. 64. num. 6. 53. & 54. fol. 368. & 377. lib. 1.

Legati si sint fructus usq. ad certum numerum, an si in primo anno tot non nascantur suppletur ex fructibus sequentium annorum conf. 78. num. 34. & seq. fol. 467. lib. 1.

Legati vim habet donatio absentis facta vide in verb. donatio.

in Legatis particularibus possit in conditione vide in verbo possit.

in Legatis non retrahitur hypotheca. Vide in verbo hypotheca.

in Legatis dominium transferitur vide in verb. dominium.

in Legato conditionalis vel puro an fructus debeantur vide in verb. fructus.

in Legato quid continetur colligitur ex opere ipsum conf. 63. num. 39. fol. 358. lib. 1.

Etiā contra filium ibid. num. 52.

in Legato quomodo cognoscatur an sit habitus respectus ad ius hereditarium, vel ad particulariter personas conf. 64. num. 18. & seq. & num. 39. cum multis seq. & num. 48. fol. 372. & seq. lib. 1.

Legati adiectis modis, imparatis conditum necessarium ad rem legatam non impedit, ex fideicommissis conf. 77. num. 5. & 51. fol. 463. & 469. lib. 1.

Legato adiecta dilatio vide in verb. dilatio.

Legato quis prius potest in primum aliteris, quando est vocatus sub conditione pendente a facto aliteris conf. 93. num. 15. & 119. fol. 572. lib. 1.

Legatum determinat causa adiecta conf. 20. num. 3. fol. 112. lib. 1.

Legatum factum Monasterio erigendo, seu filio nascitur an sit conditionale, conf. 29. num. 1. fol. 111. & conf. 341. num. 20. fol. 180. lib. 1.

Et an fructus ante constructionem debeantur ibid.

Legatum rei cum fructibus comprehendit etiam fructus decursos vinctus testatore conf. 20. num. 20. fol. 113. lib. 1.

Concitarium tamen est verius ibid. & num. 21.

Declara multis modis ut ibid. usq. ad num. 30. & seq.

Legatum dotis vide in verb. dotis.

Legatum mulieri cum nuptiis factum ab eo qui dotare non tenetur, est conditionale, nec debetur nisi nuptia faciantur conf. 40. num. 1. fol. 209. lib. 1.

Ampla & declara ut ibid. usq. ad num. 26.

Legatum relictum sub modo non deficit, si casus contingat in persona aliteris, secus si in persona legatarii conf. 40. num. 6. fol. 210. lib. 1.

Legatum est conditionale si in casu nuptus carnalis legata sit una quantitas, & in casu forniculis alia quantitas conf. 40. num. 10. & 21. fol. 210. lib. 1.

Legatum dotis factum ab eo qui tenetur mulierem dotare est purum conf. 40. num. 11. fol. 210. lib. 1.

Limitatur in terminis Raimi Bonon. ibid. num. 19. & 20.

Declara ut ibid. num. 13. 17. & 26.

Legatum factum ab herede legatarii, cuiuslibet herede tenetur non vult, nec ex legato agitur sed solum ex patrimonio actione, nisi plus sit in legato, quam in patrimonio conf. 40. num. 14. fol. 210. lib. 1.

Legatum factum in casum nuptiarum intelligitur pro dote conf. 40. num. 24. fol. 212. lib. 1.

Legatum dicitur conditionale quando tempus incertum adiectum executioni legatis conf. 40. num. 3. & 28. fol. 209. lib. 1.

Legatum

INDEX.

- Legis Cornelia penam incurrit filium exhibens venenum pa-*
tri conf. 28. num. 5. fol. 157. lib. 1.
Declarat ut ibid. off. ad num. 13.
Legitima, & *Trebellianica* prohiberi potest, si seruetur qua-
dam cautela de qua in conf. 1. num. 5. fol. 15. lib. 2.
Legitima vel Trebellianica detrahi nequeunt ex re legata,
vel alienari prohibita, si alia bona aquae idonea sufficien-
tia pro detractionibus superfluis confil. 26. num. 6. fol.
 148. lib. 1.
Legitima, & *Trebellianica* dicitur prohibita si filium grauatius
 si restituere totam hereditatem conf. 99. num. 62. fol.
 613. lib. 1.
Legitima, & *Trebellianica* non excedunt medietatem bonorum
 conf. 20. num. 20. fol. 93. lib. 2.
Legitima, & *Trebellianica* an deducantur ex fideicommissa-
 ria facta in donatione causa mortis confil. 34. num. 2.
 fol. 171. lib. 2.
Legitima vide in verb. dos.
Legitima an possit tolli per statum vide in verb. statum.
Legitima non debetur illi qui non succedit ab intestato conf.
 42. num. 33. fol. 221. confil. 96. num. 12. fol. 586.
 lib. 1.
Legitima filii vide in verb. filii, & in verb. filio.
Legitima filij debetur pater & sine onere conf. 42. num. 41. &
 180. fol. 221. lib. 1.
pro Legitima in dubio est iudicandum confil. 42. num. 117.
 fol. 228. lib. 1.
Legitima filij vide in verb. filij, in verb. filio, & in verb.
 filius.
Legitima filiorum quando tractatur de confiscatione bonorum
 est semis si filij sint duo, vel pauciores, & vero sint plures
 totum patrimonium dimittitur filij & conf. 94. num. 12.
 fol. 578. lib. 1.
Limita in crim. ne lese mactatus vbi filij nihil reseruat
 ibid. num. 15.
Declarat ut ibid. num. 16.
Legitima sub dispositione generali hominis non comprehendit
 ur scilicet legi conf. 99. num. 3. fol. 605. lib. 1.
in Legitima quomodo miles subsistere possit vide in verb.
 miles.
Legitima potest minui in quantitate, & tempore confil. 99.
 num. 28. & 38. fol. 609. & seq. lib. 1.
Legitima an possit assignari in fructibus conf. 99. num. 46.
 fol. 615. lib. 1.
Legitima vide in verb. pater, in verb. pater, in verb. sub p.
 de fideicommissis, & in verb. heres.
Legitima si sit prohibita, tunc testamentum non dicitur ap-
 probatum ex adiectione hereditatis conf. 1. num. 9. fol. 2.
 lib. 2.
Limita ut ibid. num. 10.
pro Legitima non competit hypotheca, sed conditio confil. 2.
 num. 1. fol. 3. & conf. 9. num. 18. fol. 32. lib. 2.
Limita quando legitima est legata ibid. num. 2.
Declarat ut ibid. num. 3.
Legitima debetur de corporibus hereditariis conf. 3. num. 1.
 fol. 5. lib. 2.
Legitima debetur inspecto tempore mortis quae ad quantita-
 tem bonorum conf. 3. num. 3. fol. 5. lib. 2.
Quo vero ad valorem inspecto tempore assignationis bono-
rum ibid. num. 4.
Contrarium videtur ibid. num. 5. & 14. & per et.
ad Legitima patris ad legitimam filij valor argumens num.
 conf. 3. num. 6. fol. 6. lib. 2.
Legitima veretur legatum non succedat in ea parte bono-
 rum quam filij a patre velinquit contringere conf. 7. num.
 1. fol. 26. lib. 2.
Contrarium vide ibid. num. 3. & per et.
Legitima an & quando sit quota bonorum, vel hereditatis

- confil. 9. numero 13. fol. 31. lib. 2.
Legitima de iure natura erat incognita conf. 10. num. 1. fol.
 35. lib. 2.
Sed vid. ibid. num. 4.
Legitima quae a iure fuerit incognita conf. 10. num. 3. fol. 36.
 lib. 2.
Legitima est de iure natura quoad taxationem vero est de iu-
 re civilis conf. 10. num. 4. fol. 36. lib. 2.
Legitima cui iura appelleretur confil. 10. numero 5. fol. 36.
 lib. 2.
Legitima debetur de singulis rebus conf. 20. num. 32. fol. 95.
 lib. 1.
Legitima non comprehenditur sub renunciatione generali
 conf. 32. num. 10. fol. 160. lib. 2.
in Legitima quando imparetur vide in verb. dos, in verb.
 dosum, in verb. filii, in verb. Nepos, Nepotes, & Nepo-
 tibus.
in Legitima ut imparetur data inter viuos testator dispo-
 nitur postest conf. 92. num. 10. fol. 567. lib. 1.
Declarat ut ibid. num. 21. & 29.
in Legitima quando imparetur donatio vide in verb. do-
 natio.
in Legitima imparetur dos confil. 94. num. 24. fol. 579.
 lib. 1.
Idem est in donatione propter nuptias. ibidem.
in Legitima imparetur datum in causam alimentorum conf.
 94. num. 25. fol. 579. lib. 1.
in Legitima imparetur datum in causam militiae conf. 94.
 num. 27. fol. 580. lib. 1.
in Legitima non imparetur impensa facta pro Sacramento
 conf. 94. num. 28. fol. 580. lib. 1.
in Legitima imparetur bona quae vel in vita possunt alie-
 nari, vel transeunt ad heredes conf. 94. num. 31. fol.
 580. lib. 1.
Legitima an petere possit legitimatus cum clausula sine
 praedictis, & si instituti sint aliqui descendentes, vel
 transfusionales usque ad quartum gradum, qui tamen non
 sint proximiores conf. 96. num. 6. & per tot. fol. 584.
 lib. 1.
Legitima petere potest legitimatus cum clausula sine pra-
 edictis, & si instituti sint extranei conf. 96. num. 7.
 fol. 584. lib. 1.
Legitima comprehendit renunciationem generalem quando ius
 non dum est acquisitum confil. 99. numero 4. fol. 606.
 lib. 1.
Legitima etiam comprehendit niles directi substituendo
 conf. 99. num. 58. & 68. fol. 612. & seq. lib. 1.
Legitima qui petat non potest agere ad aliqua bona parti-
 cularia conf. 2. num. 8. fol. 4. lib. 2.
in Legitima codicilli aeterni a primo loco conf. 9. num. 5. &
 33. fol. 30. & 34. lib. 2.
ad Legitima filij impugnamur vide in verb. semina.
post Legitima de iure bonorum legata vide in verb. legata.
Legitima excedit verba alienata de quibus spectat probare
 conf. 24. num. 13. fol. 112. lib. 2.
in Legitima non imparetur fideiussor vide in verb. fidei-
 ussor, & in verb. fideiussor.
Legitima impersonam standi in iudicio debet curatore minor
 non habet conf. 61. num. 29. fol. 342. lib. 1.
Legitimandi facultas in Comitibus pendet a privilegio cuius
 res conf. 30. num. 2. fol. 164. lib. 1.
Legitimandi facultas si uale legitimatus succedat cum filijs
 numquam intelligitur concessa, nisi in privilegio hoc sit
 concessum conf. 33. num. 18. fol. 171. lib. 1.
Legitimandi facultas est voluntaria iuris dispositionis conf. 16.
 num. 29. fol. 68. lib. 2.
Limita ut ibid. num. 31.
Legitimandi plenitudo etiam concessa est Comitibus Cam-
 pegio conf. 18. num. 44. & 45. fol. 69. lib. 2.

I N D E X.

Legitimandi facultas vide in verb. Papa.
 Legitimandi facultas benignam recipit interpretationem. conf.
 16. num. 78. fol. 74. no. 2.
 Legitimandi facultas quoscumque spiritus in genere comprehen-
 dit omnes species spirituum. conf. 16. num. 79. fol. 74.
 lib. 2.
 Quid filij Sacerdotum, & monialium ibid.
 Legitimandi primogeniti est restringendum ne casum enor-
 mem, & insolitum comprehendat. conf. 16. num. 87. fol.
 74. lib. 2.
 Limita nisi verba repugnent ibid.
 Legitimandi nati ex moniali quando Comiti dicatur con-
 cessa facultas. conf. 16. num. 93. & per tot. decif. fol. 73.
 lib. 2.
 Legitimandi potestatem si habeat Comes, vel defuncti
 parentium, & tunc voluntas patris vel matris agna-
 torum non requiritur. conf. 16. numero 106. fol. 76.
 lib. 2.
 Legitimandi non acquiritur iurisdictionem in legitimando. con-
 sil. 16. num. 22. fol. 67. lib. 2.
 Legitimatio an possit Episcopi, & ad quid possit. legitimatio
 per tot. fol. 6. conf. 16. num. 14. fol. 67. lib. 2.
 Legitimatio potestatem vide in verb. Comes, & in verbo
 Comes.
 Legitimare nemo potest in curia preter Papam, & Archiepiscopum
 conf. 16. num. 88. fol. 70. lib. 2.
 Legitimare semel legitimatum plus est, quam nunquam legi-
 timari. conf. 16. num. 50. fol. 74. lib. 2.
 Legitimare vide in verb. Imperator, & in verb. Princeps.
 Legitimari non potest Clericus, vide in verb. Clericus.
 Legitimari potest habens plures defunctus si Princeps vellet. conf.
 16. num. 96. fol. 73. lib. 2.
 Legitimari non potest in casu voluntatis patris. conf. 17.
 num. 19. fol. 80. lib. 2.
 Et ex infans ibid. num. 20.
 Legitimari non veniunt appellacione legitimorum ex semina
 conf. 21. num. 63. fol. 120. lib. 1.
 Siue sine filij sine alij descendentes ibid. num. 64.
 Contrarium vide ibid. num. 66.
 Et quid testatur ap. alia parte. vocantur legitimos ex ma-
 scula ibid. num. 61.
 Legitimari non possunt succedere extantibus legitimis ab in-
 terdictis succedentibus si ante clausula sine praeiudicio re-
 pugnent, non ab intestato. conf. 30. num. 3. 11. & 12. fol.
 165. & seq. lib. 1.
 Legitimari plus portionem non habet, quam filij legitimi flag-
 ne clausula sine praeiudicio venientium ab intestato vi-
 de in verb. clausula.
 Legitimari quicquid sine filij clericorum, non tamen succedere
 possunt. conf. 16. num. 97. fol. 75. lib. 2.
 Declara tamen ut ibid.
 Legitimari fructus non habent, & non emphyteusis. Ecclesiasticis
 conf. 30. num. 1. fol. 186. lib. 2.
 Recipere quando emphyteusis est concessa pro quibusdam
 hereditibus ibid. num. 2. & 4.
 Cognatum, vide ibid. num. 8. 12. & per tot.
 Legitimatum clausula sine praeiudicio venientium ab inte-
 rato, si est plena, quando de eorum praeiudicio non agitur
 conf. 21. num. 15. fol. 116. lib. 1.
 Legitimatio si sit sine conditione, & nominatione, si licet omni-
 sorum valet, si de eorum praeiudicio non agitur, nec
 est, nisi potest hac exceptio proponi. conf. 21. num. 85. fol.
 121. lib. 1.
 Legitimatio non autem dispensatio vocatur, quando qui na-
 tus est legitime legitime legitime, licet natus fuerit ad-
 nutum. conf. 21. num. 82. fol. 122. & in decif. post dict.
 conf. 21. num. 14. fol. 125. lib. 2.
 Legitimatio non potestur ex iustitiam, quando legitimari com-
 prehendatur ex iustitia merito possit agere. conf. 21. num. 85. fol.
 121. lib. 1.

Legitimatio habet facultatem legitimandi parte non de-
 tata in decif. post. conf. 21. numero 37. fol. 132.
 lib. 1.
 Legitimatio per rescriptum a comite fieri non potest. legiti-
 mi ex antiquis. conf. 30. numero 9. & 16. fol. 166.
 lib. 1.
 Limita & declaravit ibid. vj. ad num. 20.
 Legitimatio si sit a Comite Palatino ut valet consistere de-
 bet de privilegio legitimandi, & quomodo. conf. 31. num.
 2. & seq. fol. 188. lib. 1.
 Legitimatio si sit non potest non citari, si de quorum prin-
 dicio agitur, & post adiam hereditatem, & appren-
 sam possessionem. conf. 31. numero 15. fol. 178.
 lib. 1.
 Nec minor fieri potest ex tantibus alij filij legitimis ibid.
 numero 16.
 Legitimatio non dicitur praedictum afferre, quando tra-
 tur de successione ab intestato, sed solum quando agi-
 tur de successione ab intestato. conf. 31. numero 24. fol.
 172. lib. 1.
 Legitimatio subreptitia vide in verb. subreptitia.
 Legitimatio per matrimonium potest, & saniorabilis est
 ceteris. conf. 35. num. 3. fol. 221. lib. 1.
 Legitimatio filij vide in verb. filij, in verb. filiorum, & in ver-
 bo filius.
 Legitimatio ex quibus annuatur. conf. 39. num. 81. fol. 331.
 lib. 1.
 Legitimatio per matrimonium fit per fictionem retrahens
 suam. conf. 61. num. 67. fol. 338. lib. 1.
 Legitimatio, & non dispensatio dicitur quando quis plene ad
 naturalia restituitur, & licet, quoad successorem legiti-
 mus fuerit restricta. conf. 39. num. 19. fol. 24. lib. 2.
 Legitimatio, & arrogatio facta ab ascendente acquiritur
 conf. 11. num. 70. fol. 52. lib. 2.
 Legitimatio coram non sit, si acta mentis eorum quibus pre-
 iudicatur. conf. 16. num. 81. fol. 66. lib. 2.
 Legitimatio sine causa non valet. conf. 16. num. 11. fol. 66.
 lib. 2.
 Et causa generales non sufficiunt ibid.
 Sed et ibid. num. 66. & seq. & 107.
 Legitimatio cur fuerit inuenta. conf. 16. num. 32. fol. 67.
 lib. 2.
 Legitimatio quando fit ad incertum de heredes, & principa-
 liter ad statum personae, tunc non agitur, nec fieri
 non debet. conf. 16. num. 58. fol. 72. lib. 2.
 Legitimatio facta de spurio in ample forma per restitutionem
 ad primam iura dicitur legitimatio non dispensatio. conf.
 16. num. 62. fol. 72. lib. 2.
 Etiam si sit restricta, non valet succedentes ibid. num. 63.
 Legitimatio est quid individuum respectu personae non res-
 tricta successione. conf. 16. num. 99. fol. 76. lib. 2.
 Et propterea legitimatio ad plures si in aliquibus non pos-
 sit habere effectum, in alijs valet ibid.
 Legitimatio quando dicitur adoptiva velut etiam patris. conf.
 17. num. 16. fol. 80. lib. 2.
 Et quando secundum naturam est, non valet. conf. 18.
 Et an sufficiat voluntas coniecturalis ibid.
 Legitimatio per personam, si accedat, nec dicitur sublatam per
 sonam remanentem omnes exceptiones. conf. 21. num. 3. fol.
 108. lib. 1.
 Legitimatio intelligitur appposita clausula sine praeiudi-
 cio, & conf. 30. num. 18. fol. 166. lib. 1.
 Legitimatio quando operatur clausula sine praeiudicio, &
 vide in verb. clausula.
 Legitimatio per matrimonium non consideratur praei-
 udicio, & conf. 39. num. 7. fol. 32. lib. 1.
 Legitimatio per spiritum sufficit expressis spiritibus in
 genere. conf. 16. num. 77. fol. 4. lib. 2.
 Legitimatio non impeditur an teneatur, & de nomine
 fiduciam.

INDEX.

fideicommissarius conf. 21. num. 84. fol. 121. lib. 1.
ad Legitimationem filij vide in verb. matrimonium.
*in Legitimationibus omnibus debet apponi clausula sine pra-
 iudicio &c. vide in verb. clausula.*
pro Legitimationibus in dubio iudicandum est conf. 16. num.
12. fol. 66. lib. 2.
*Legitimationis iusta causa est quando aliquem agnatio pe-
 rirer conf. 16. numero 69. & 108. fol. 73. & 76.*
lib. 2.
*in Legitimatione locum habet dispositio l. hac consultiſſima vi-
 de in verb. l.*
*à Legitimo per reſcriptum deſcenderet abſurdum eſt, ut
 præſentur legitimus per matrimonium conf. 59. nu.*
67. fol. 330. lib. 1.
Legitimatus vide in verb. legitima
legitimatus per reſcriptum in nullo diſſert à legitimo conf.
21. num. 2. fol. 115. lib. 1.
Contrarium vide ibidem num. 34. ſextam reprobat
ibid.
Legitimatus verò dicitur legitimus conf. 21. num. 3. fol. 115.
lib. 1.
Declaratur ut ibid. num. 5.
Limitatur quando vocati ſunt legitimi ex femina ibidem
num. 58.
Legitimatus per reſcriptum admittitur ad fideicommiſſum
ad quod vocati ſunt legitimi, & naturales conf. 21. num.
6. fol. 115. lib. 1.
Et quidem ex mente teſtatoris ſaltem iacta ibid. nu. 17.
28. & 29.
Præcipue ſi ſit antiquis natalibus reſtitutus ibidem nu-
mero 7.
*Et idem ſi ſit legitimatus perinde, ut ſi natus eſſet de legi-
 timo matrimonio ibid.*
Maxime verò ſi de prauidio hiliarius ſubſtitutus non agi-
tur ibid. num. 10. 11. & 85.
Legitimatus dicitur agnatus, & de familia conf. 21. num. 3.
fol. 116. lib. 1.
Et excludit feminas ex forma ſtatuti admiſſentis mafcu-
los ibid. num. 9.
*Et admittitur ſaltem quando nullus alius extat, qui con-
 ſeruet agnationem ibid. num. 83.*
*Legitimatus non admittitur ad fideicommiſſum quando teſ-
 tator erat nobilis conf. 21. numero 40. fol. 118.*
lib. 1.
Declaratur ibid. viſſi. ad num. 47.
Legitimatus non comprehenditur ſub nomine legitimorum ſi-
cundum communem uſum loquendi conf. 21. num. 49.
fol. 119. lib. 1.
Declaratur ut ibid. viſſi. ad num. 54.
Legitimatus non excluditur ex prohibitione alienationis adie-
cta fideicommiſſo ad quod vocati ſunt legitimi, & natu-
rales conf. 21. num. 77. fol. 121. lib. 1.
Præcipue ſi prohibitionis verba offerantur ad fideicommiſ-
ſum ibid. num. 78.
Et quando petitor intentio teſtatoris ibid. num. 79.
Legitimatus admittitur ad fideicommiſſum etiam quod ſe-
mine ſine excluſa conf. 21. num. 80. fol. 121. lib. 1.
Legitimatus ad inſtitutionem adulteri vide in verb. filius.
Legitimatus quando comprehendatur ſub bulla Pij. Quartij
contra illegitimos edicta conf. 21. per tot. fol. 115. & ibi
decid. poſt. d. conf. fol. 124. lib. 1.
Legitimatus excludit feminas ſtante ſtatuto excluſente ſe-
mine per mafculos conf. 42. numero 131. fol. 228.
lib. 1.
Legitimatus nunquam ſuccedit cum legitimis, niſi Comes ha-
bitus ad inſtitutionem cum legitimis auerit expreſſe, ut cum
legitimis ſuccedere conf. 37. num. 38. & 35. fol. 173.
lib. 1.
Legitimatus ut ſuccedere ex teſtamento, & ab inſtituto non

poſeſt ſuccedere contra teſtamentum conf. 31. num. 33.
fol. 173. lib. 1.
Legitimatus per matrimonium admittitur ad ſendum conceſ-
ſum pro ſe, & legitimis heredibus conf. 59. num. 1. fol.
321. lib. 1.
Secus eſt in legitimo per reſcriptum ibid. num. 2.
Niſi eſſet legitimatus, ac ſi natus eſſet de legitimo matri-
monio ibid. num. 49.
Legitimatus per matrimonium efficitur nobilis conf. 59. nu.
28. fol. 323. lib. 1.
Legitimatus debet immitti in poſſeſſionem ſendacium conſil.
59. num. 34. fol. 324. lib. 1.
Legitimatus per matrimonium ſuccedit in ſendo conceſſo filijs
de legitimo matrimonio natis conſil. 59. num. 45. fol.
325. lib. 1.
Et idem eſt in fideicommiſſo ibid. num. 60.
Quæ opinio verior eſt ibid. num. 45. & communior ibid. nu.
58. & 61.
Sed an procedat quando verba ſunt geminata ibid. nu. 63.
& 66.
Legitimatus per matrimonium ſuccedit cum natis de legiti-
mo matrimonio conf. 59. num. 48. fol. 326. lib. 1.
Legitimatus per matrimonium admittitur ad Episcopatum
conf. 59. num. 52. fol. 326. lib. 1.
Legitimatus per matrimonium in primogenitura an præſer-
tur ſecundo genito conf. 59. num. 62. fol. 329. lib. 1.
Legitimatus per matrimonium admittitur ad ſendum ad
quod vocati ſunt legitimi & naturales conf. 60. nu. 17.
fol. 334. lib. 1.
Legitimatus per matrimonium ad ſendum admittitur ad quod
vocati ſunt nati de legitimo matrimonio conf. 60. num.
23. fol. 335. lib. 1.
Ampla ut ibid. num. 24. & 25.
Legitimatus appellacione legitimorum propriè non venit conf.
61. num. 14. fol. 340. lib. 1.
Falſit ab legitimatus per matrimonium ibid. num. 18.
Legitimatus non ſuccedit in ſendo illuſtri & dignitatis conf.
61. num. 15. fol. 340. lib. 1.
Contrarium vide ibid. num. 19.
Legitimatus per matrimonium ſuccedit in ſendo conf. 61. nu.
16. fol. 340. lib. 1.
Etiam ſi in mortis articulo matrimonium contractum eſ-
ſet ibid. num. 17.
Et etiam ſi conceſſum eſſet pro filijs legitimis natis ibidem
num. 20.
Legitimatus cum clauſula ſine præiudicio venientium ab in-
teſtato ſuccedere non poſeſt ab inſtituto extraneis de-
ſcendentibus, ut tranſuerſalibus viſſi. ad quos non gra-
dum conf. 96. num. 1. fol. 589. lib. 1.
Ampla in tranſuerſalibus viſſi. ad decimum gradum ibid.
num. 2.
Ampla etiam condico teſtamento, in quo deſcendentes,
vel tranſuerſales ſunt inſtituti, illud enim impugnetur
non poſeſt legitimatus cum illa clauſula ibidem nu-
mero 3.
Legitimatus cum clauſula ſine præiudicio venientium ab in-
teſtato ſolum ſuccedere poſeſt ex teſtamento in eo, quod
ante ſubſtitutionem eſt conf. 96. num. 4. fol. 584. lib. 1.
Declaratur ibid. & num. 5.
Legitimatus cum clauſula &c. an poſſit petere legitimam
vide in verb. legitimam
Legimatus reſtrictive, ut ſuccedat in ea parte bonorum, qua
ſibi reliſta eſt, nullum ex modum habet aduſus teſta-
mentum conf. 2. num. 17. fol. 58. lib. 1.
Legitimatus ſuccedit ex voluntate teſtatoris in fideicommiſ-
ſo ad quod non deſcendunt legitimi, & naturales eod. ſil. 11.
num. 56. fol. 12. lib. 1.
Legitimatus habet fundatam intentionem in legitimacione
conf. 6. num. 5. fol. 69. lib. 1.

Legiti-

INDEX.

Legitimatus à Papa ad ordines sacros succedit, & in bonis temporalibus in terris Ecclesiæ conf. 16. num. 16. fol. 67. lib. 2.
Sed quid de bonis in terris Imperij ibid.
Legitimus vide in verb. Imperator.
Legitimatus non succedit in feudalibus conf. 16. num. 100. fol. 76. lib. 2.
Nec in bonis extra territorium legitimantis ibidem numero 101.
Legitimatus ille qui succedit de iure communi non excluditur per bullam Pij P. sed solum ille qui succedit de iure speciali confil. 37. numero 6. & 21. fol. 190. & 193. lib. 2.
Declaratur ibid. num. 9.
Legitimatus an succedat patri clerico in bonis patrimonialibus liberis, ubi quid in dote, alimentis, & similibus, & an succedat transfuersalibus conf. 37. num. 10. 20. & seq. fol. 190. & 193. lib. 2.
Legitima loco succeditur de consil. 42. numero 42. fol. 222. lib. 1.
Legitima nulla conditio vel onus adijci potest conf. 41. n. 3. fol. 213. lib. 1.
Legitima vide in verb. detracti. in verb. filio, & in verb. supplementum.
pro Legitima supplemento non competit hypotheca quando testator prohibuit illam per se posse confil. 2. numero 4. fol. 3. lib. 2.
Amplia etiam si non prohibuerit ibid. num. 5.
Legitima assignatio quomodo fieri debeat confil. 3. num. 11. 12. & 15. fol. 8. lib. 2.
Legitima assimilatur aliquid respectu detractionis, differt tamen in impensationibus confil. 9. numero 11. fol. 31. lib. 2.
Legitima ratio quando habeatur, & detrahi possit conf. 10. num. 6. 12. & 13. fol. 36. & 38. lib. 2.
Legitimæ naturæ, & legitimæ descendens sunt synonyma confil. 21. num. 75. fol. 120. lib. 1.
Legitimæ descendentiæ vocatio differt à vocatione legitimorum descendentiæ, vel legitimæ descendentiæ conf. 21. num. 76. fol. 120. lib. 1.
Legitimi, & legitimati simul non succedunt, nisi Comes habeat antioritatem eis legitimæ naturæ expresse, & cum legitimis succedant confil. 31. num. 32. fol. 173. lib. 1.
Legitimissimi homines ab initio nascuntur conf. 16. num. 19. fol. 67. lib. 2.
Legitimorum, & naturalium appellatio veniunt etiam illegitimati in decis. post. conf. 22. num. 15. & 25. fol. 126. & 130. lib. 2. vide in verb. legitimatus.
Contrarium vide ibid. num. 27.
Declaratur ibid. ad num. 34.
Legitimorum appellatio non veniunt legitimati matris feminae conf. 2. num. 58. fol. 119. lib. 1.
Legitimus contradiCTOR non est, qui non possidet conf. 59. num. 33. fol. 324. lib. 1.
Legitimus contradiCTOR ad impediendam immisionem non est ille, qui habet titulum ab hærede post mortem testatoris conf. 99. num. 26. fol. 609. lib. 1.
An autem filii ille qui præteritus sit debeat numerum ibidem num. 27.
Legem correctio vid. in verb. correctio. in verbo crimine, & in verbo crimine.
Lex maiestatis vide in verb. crimen, in verb. crimine, & in verbo crimine.
Lex non consideratur habere respectum ad aliam detentam, sed ad illam, quæ constituitur confil. 6. num. 43. fol. 296. lib. 2.
Lex dicitur vide in verb. dos, & in verb. legatum.
Lex an sit plene probanda in ostendendo resistentione conf. 69. num. 20. fol. 398. lib. 2.
Lex non nascitur ex remissione fidei commissi reciprocæ, quia

tantum dicitur datum, quantum accepimus conf. 100. num. 15. fol. 617. lib. 1.
Lexo consideratur de tempore contractus conf. 27. num. 61. fol. 137. lib. 2.
Lexo solemnitas vide in verb. solemnitas.
Lex vel statutum in casu mixto quomodo consideretur confil. 4. num. 4. fol. 2. lib. 1.
Lex procedit per viam veritatis in his quæ sunt iuris confil. 21. num. 4. fol. 115. confil. 59. num. 55. fol. 326. lib. 1.
Lex prohibens aliquem testari sine certa solemnitate, prohibet etiam cum codicillis sine illa solemnitate conf. 22. num. 25. fol. 136. lib. 1.
Declaratur procedere quando prohibito respicit personam dispensationis, sicut si statum dispensandi ibid.
Lex quod non dicitur, nec nos dicere debemus conf. 42. num. 53. fol. 222. lib. 1.
Nec superfluitas ad inveniendum id. est. præsumendum quid statum non non dicit ibid. num. 54.
Lex quando aliquis operatur ipso iure, operatur à parte volente conf. 73. num. 36. fol. 422. lib. 1.
Lex quomodo contrario usu tollatur confil. 86. num. 11. fol. 547. lib. 1.
Lex si simpliciter reprobat consuetudinem, tunc consuetudo iuxta intelligitur reprobatæ conf. 86. num. 12. fol. 548. lib. 1.
Lex generaliter loquens non comprehendit casus speciales confil. 5. num. 3. fol. 13. lib. 2.
Lex correctæ in argumentum allegari potest confil. 14. num. 20. fol. 61. lib. 2.
L. cum pater 3. pater certissimè, de leg. 2. declaratur conf. 50. num. 31. 36. 39. 40. 55. & 62. fol. 270. & 295. lib. 1. & seq. fol. 282. lib. 1.
L. filius, famulus 5. diff. de leg. 1. intellectus ponitur in consil. 31. num. 33. fol. 155. lib. 2.
L. fin. C. de Codicis, requiritur quing. testes in Codicillis restringitur per alias leges confil. 22. num. 24. fol. 136. lib. 1.
L. fin. C. de edit. din. ad. sol. competit fideicommissi arg. vniuersalius, quando in eos transacta sunt iura conf. 99. num. 25. fol. 609. lib. 1.
L. fin. C. de edit. din. ad. sol. non competit legatario, vel instituto in re certa conf. 9. num. 31. fol. 34. lib. 2.
L. fin. si fin. regund. emendatur, & de consuetudine non procedit conf. 30. num. 12. & 15. fol. 150. lib. 2.
De hac consil. iuxta C. qui testam. fac. poss. plures intellectus referuntur confil. 22. num. 10. fol. 135. lib. 1. & conf. 5. num. 12. fol. 115. lib. 2.
L. hac consil. iuxta C. qui testam. fac. poss. solemnitas non requiritur in donatione causa mortis conf. 22. num. 32. fol. 137. lib. 2.
L. hac consil. iuxta C. qui testam. fac. poss. proceditur ap. postea clausula vniuersalius modo, & in mortis causatione conf. 22. num. 34. fol. 137. lib. 2.
L. hac consil. iuxta C. qui testam. fac. poss. solemnitates sunt de iure positæ conf. 6. num. 2. fol. 128. lib. 2.
L. hac consil. iuxta 5. ex imperfecto C. de testam. dispositio specialior est dispositioni L. hac consil. iuxta C. qui testam. fac. poss. conf. 6. num. 4. fol. 128. lib. 2.
L. hac consil. iuxta 5. ex imperfecto C. de testam. dispositio fauore patrum sua intraditæ conf. 6. num. 9. fol. 129. lib. 2.
L. hac consil. iuxta 5. ex imperfecto C. de testam. locum habet uno ex filijs ex hæreditate conf. 6. num. 11. fol. 129. lib. 2.
L. hac consil. iuxta 5. ex imperfecto C. de testam. habet locum in legitimatissimo conf. 7. num. 18. fol. 124. lib. 2.
L. hac edit. ali. C. de secud. nup. i. status ad derogare possunt, & sufficit tacita derogatio conf. 6. num. 21. fol. 124. lib. 2.

INDEX.

Maledicantia Principis an sit crimen laesa maiestatis consil. 95. num. 8. fol. 58. lib. 1.
Maledicentia quomodo puniatur consil. 95. num. 13. fol. 58. lib. 1.
Maledicum Principis non est reus laesa maiestatis propriè consil. 94. num. 2. fol. 57. lib. 1.
Sed vid. ibid. num. 11.
post Mandantis mortem an procurator consensum prestare possit consil. 88. num. 33. fol. 555. lib. 1.
Mandatarium generalis ad negotia agere potest consil. 43. num. 8. fol. 231. lib. 1.
Limita ut ibid.
Mandatum de manutenuendo quid sit consil. 8. num. 66. fol. 44. lib. 1.
Mandatum de manutenuendo datur pro incorporalibus consil. 8. num. 67. fol. 44. lib. 1.
Et soli decernitur ibid. num. 68.
Ac habentis possessionem cuiusvis praesumptio aduersatur ibid. num. 69.
Item praedicti a spoliatore ibid. num. 116. & consil. 11. num. 50. & 62. fol. 79. & 80. lib. 1. & consil. 40. num. 4. fol. 202. lib. 2.
ad Mandatum de manutenuendo obtinendum sufficit turbatio pro contradictionem iudicalem consil. 8. num. 70. fol. 45. lib. 1.
Et quatenus molestia ibid. num. 71.
Item solus timor armorum ibid. num. 72.
Mandatum de manutenuendo est introductum ne partes ad arma decernantur consil. 8. num. 171. fol. 55. lib. 1.
Mandatum de manutenuendo datur etiam ubi constat quis actor & quis reus sit, & post licentiam concessam consil. 8. num. 76. & 171. fol. 45. & 55. lib. 1.
Mandatum de manutenuendo durat donec sit principalis diffinitur consil. 8. num. 78. fol. 45. lib. 1.
Mandatum de manutenuendo conceditur etiam ubi proceditur summarie sine strepitu, & figura iudicii consil. 8. num. 80. fol. 45. lib. 1.
Sed vide ibid. num. 173.
Et coram Principe ut ibid. dist. num. 80.
Et ubi super petitorio & possessorio est concessa auctoritas iudicandi ibid. num. 83.
Sed vide ibid. num. 173.
Mandatum de manutenuendo conceditur possidenti tempore mota liti consil. 8. num. 103. fol. 47. lib. 1.
Et sufficit ad illud obtinendum probare praesumptionem de iure possessionem ibid. num. 104.
Et etiam per confessionem partis quamvis illam dicat virosam ibid. num. 103.
Et per unicum actum iurisdictionalem ibid. num. 106.
Et semiplene ibid. num. 107.
ad Mandatum de manutenuendo obtinendum sufficit diuturnas possessione etiam in regalibus consil. 9. num. 37. fol. 60. lib. 1.
Mandatum de manutenuendo non datur civilibi possidenti aduersus naturalem possidentem consil. 8. num. 126. fol. 48. & consil. 11. num. 63. fol. 81. lib. 1.
Mandatum de manutenuendo conceditur Vasallo, & emptoribus consil. 10. num. 51. fol. 73. lib. 1.
Mandatum de manutenuendo non datur quando possessio est intricata, & effusata ex possessione alterius consil. 10. num. 89. fol. 75. lib. 1.
Mandatum de manutenuendo conceditur possidenti consil. 11. num. 2. fol. 76. lib. 1.
Amplius etiam si possideret iure familiaritatis ibid.
Vel illegitime, & virore ibid. num. 50. & 61.
Mandatum de manutenuendo conceditur ubi constat quis sit actor, & quis reus consil. 11. num. 3. fol. 77. lib. 1.
Et ad effugendam scandalum, & molestias reales, vel verbales ibid. num. 4.

Et horum trium unum sufficit ibid. num. 5.
Ac etiam sufficit sola contradictio iudicialis, & qualibet alia molestia ibid. num. 6.
Imò & sola oppositio ne detur mandatum de manutenuendo ibid. num. 9.
Ac solus timor armorum ibid. num. 10.
Mandatum carens solemnitatibus non valet consil. 43. num. 5. fol. 231. lib. 1.
Mandatum acquiescens in criminalibus non sufficit consil. 43. num. 6. fol. 231. lib. 1.
Mandatum speciale requiritur pro impetrando rescritto consil. 43. num. 7. fol. 231. lib. 1.
Mandatum speciale requiritur pro accusando consil. 43. num. 2. 3. & 8. fol. 230. & seq. lib. 1.
Mandatum ex quibus probetur consil. 88. num. 31. fol. 554. lib. 1.
Mandatum ad constituendum supplicationi signata probat supplicationem signatam esse de voluntate mandantis consil. 88. num. 32. fol. 555. lib. 1.
Mandatum speciale an requiratur ad petendam restitutionem in integrum consil. 98. num. 22. fol. 599. lib. 1.
Mandatum de manutenuendo datur pro sedulibus, & sepulchris in Ecclesia consil. 8. num. 12. fol. 27. lib. 2.
Mandatum speciale requiritur in inventario per alium faciendi consil. 21. num. 2. & 98. lib. 2.
Mandatum generale non continet facultatem alienandi consil. 27. num. 3. fol. 131. lib. 2.
Mandatum de manutenuendo datur antiquiori possessori consil. 40. num. 2. fol. 201. lib. 2.
Etiam aduersus naturalem possidentem ibid. num. 3.
Mandatum de manutenuendo datur pro patrono, & spoliatore, & decernitur consil. 8. num. 116. fol. 47. consil. 11. num. 50. & 62. fol. 79. & 80. lib. 1. & consil. 40. num. 4. ubi id declaratur fol. 202. lib. 2.
Manutentio possessionis ex renouatione nouitatum inducitur consil. 9. num. 76. fol. 62. lib. 1.
Etiam si renouatio esset facta pro bono pacis ibid. num. 86.
Manutentio, & turbatio possessionis supponit possessionem consil. 9. num. 72. fol. 63. lib. 1.
Manutentio in summarissimo possessorio retinenda petitur pendente lite super ordinario, in ordinario vero pendens lite super petitorio consil. 11. num. 34. fol. 79. lib. 1.
Manutentio datur ad limites possessionis consil. 8. num. 24. fol. 29. lib. 2.
Mariti praesumitur esse filius natus, & non adulteri consil. 6. num. 1. cum seq. fol. 21. lib. 1.
Amplius & limita multis modis ut ibid. per tot. respons.
Mariti absentia probat quod non sit filius adulteri vide in verb. filius.
Mariti arbitrio si dos promissa sit vide in verb. dos.
Mariti arbitrio si sit remissa astimatio rei dotalis an faciat emptionem consil. 4. num. 16. fol. 11. lib. 2.
Marito non acquiritur legatum dotis, sed mulieri consil. 51. num. 16. fol. 271. lib. 1.
Marito an debeatur lucrum dotis ex bonis fideicommissi subiectis consil. 99. num. 36. & 37. fol. 610. lib. 1.
Marito lucrum dotis delatum uxori relictum auferre, vel minuire non potest consil. 10. num. 24. 27. & 34. fol. 40. & 41. lib. 2.
Marito dotis confessio vide in verb. confessio.
Maritus ignobilis ducens nobilem praesumitur donare consil. 18. num. 54. fol. 108. lib. 1.
Et idem quando senex ducit iuuenem ibid. num. 55.
Maritus secundum quomodo debet dividere dotem cum filijs primi matrimonij consil. 10. num. 25. & 30. fol. 40. & seq. lib. 2.
Maritus quod lucrum dotis promouente uxore sine communibus liberis si status non disponat, non habet locum si exstet filius, quia repudiet dotem matrem consil. 13.

INDEX.

- numero 3. fol. 56. lib. 2.
Maritus si expressit confitetur hypothecam constans matrimonio, illi tribuitur a 1 diei dotti promissa in praesentium eorum, qui medio tempore eius acquisierunt confil. 26. num. 16. fol. 129. lib. 2.
Masculi tantum succedunt quando testator respectu confirmationem agnationis confil. 38. num. 64. fol. 200. lib. 1.
Masculi & feminae veniunt appellatione descendendum confil. 39. num. 6. & 28. fol. 202. lib. 1.
Amplia ut ibid. num. 29.
Masculi dicuntur heredes in solidum quando vivunt filii sine filio feminae temporales excluduntur confil. 70. num. 22. fol. 402. lib. 1.
Et quando in masculis vivunt, nullum ius suspensum feminis competit ibid. num. 24. 31. & 42.
Sed masculis extinctis solum incipit ius competere feminis ibid. num. 25.
Et casu quo eis ius aliquod competere, quando competere possint ibid. num. 34. & 43.
Masculi quando semper sunt vocati exclusi feminis, in contrarium confirmata agnationis exclusio habita confil. 79. num. 16. fol. 477. & confil. 81. num. 8. fol. 492. lib. 1.
Masculi tantum quando veniunt filiorum, vel liberorum appellatione confil. 82. num. 96. & seq. & num. 121. & 122. fol. 508. & 513. lib. 1.
Et antiqui iura & quae suffragantur ibi v. g. ad num. 158.
Masculi ex feminis proprie dicuntur confil. 97. num. 5. fol. 588. lib. 1.
ad masculum legitimam impugnam an femina exclusa pariter faciant confil. 9. num. 42. fol. 34. lib. 2.
Masculi ex iurina aquae dicuntur masculi, sicut masculi ex masculis iur. 11. num. 43. fol. 50. lib. 2.
Et quando competitur iudicium sub appellatione masculorum ibid. num. 44. & 59.
Masculi ex feminis non proprie veniunt appellatione masculinum sicut masculi ex masculis confil. 12. num. 2. fol. 53. lib. 2.
Declara ut ibid. & num. 4.
Masculi ex summa quando admittuntur ad filio commisso ad quod vocati sunt masculi confil. 12. num. 9. & per tot. fol. 54. lib. 2.
Masculi ex femina veniunt sub filio commisso, secundo, & Euphyrasi quando vocati sunt descendentes masculi confil. 12. num. 10. & seq. fol. 54. lib. 2.
Masculi si non succedant non habet locum statum excludens feminas stantibus masculis confil. 13. num. 8. fol. 57. lib. 2.
Masculi non in statum exorbitantibus non comprehendit summum confil. num. 73. fol. 80.
Masculinum genus est nobilem femininum confil. 12. num. 3. fol. 53. lib. 2.
Masculi stantibus feminis non excluduntur saniores voluntas testatoris, sed sanior descendendum masculorum confil. 41. num. 6. fol. 412. lib. 1.
Masculi & feminis extinctis an descendentes feminarum, a statu temporali excluduntur donec masculi ex parte possint ex propria persona petere hereditatem: omni confil. 70. num. 47. & 62. fol. 405. & seq. lib. 1.
Masculi mortui an succedant ultimo descendenti, vel prioris parentis stantibus feminis masculi non excluduntur temporali donec masculi extant confil. 70. num. 60. fol. 406. lib. 1.
Masculi non existentes in causa hac non intelliguntur absentes sed referuntur ad tempus mortis confil. 97. num. 8. fol. 589. lib. 1.
Masculi si stantibus si statum feminas excludat, locum habet si masculi aduulter succedant confil. 4. num. 3. fol. 59. lib. 2.
Declara & amplia ut ibi v. g. ad num. 10.
ad masculum feminam descendens est de familia, & agnatione consentiens confil. 11. num. 38. fol. 49. lib. 2.
Masculorum continua vocatio arguit agnationis rationem habitam iussu confil. 38. numero 23. & 52. fol. 197. lib. 1.
ex masculorum vocatione an agnatis decideret considerata confil. 81. numero 102. 138. 139. & 149. fol. 509. & seq. lib. 1.
Masculorum legitima non debet minui per dotes filiarum exclusarum confil. 10. num. 41. fol. 42. lib. 2.
ex masculorum vocatione dispositum facta non declaratur conditio negativa si sine filijs confil. 11. num. 23. fol. 47. lib. 2.
ex masculorum vocatione alio non concurrente non refertur absoluti a ratio confirmationis agnationis confil. 11. num. 31. fol. 48. lib. 2.
Masculi quando semper primi vocantur testator, & solum eorum defectum feminas, tunc dicitur voluisse confirmare agnationem confil. 79. num. 50. fol. 476. lib. 1.
propter masculos exclusi feminarum in statuibus, & testamentis non dicitur facta ex sola ratione confirmanda agnationis confil. 82. num. 141. fol. 516. lib. 1.
per masculos profectos in religione honorum incapaci femina non excluditur confil. 89. num. 6. fol. 556. lib. 1.
Masculi excludit feminas quoniam illi obierunt stantibus casu quo masculi excludantur feminas confil. 33. num. 11. fol. 168. lib. 2.
Mater admittitur ad successionem beneficio sororis consequente defuncti excludentis patrem adoptivum, qui alias matrem excluderet confil. 1. num. 32. fol. 4. lib. 1.
Mater propter patris exclusionem, si defuncti sorores essent cum ipsa admittitur confil. 1. num. 35. fol. 4. lib. 1.
Mater exclusa a statu propter patris non habet locum tale statum si ex ea iam foras confil. 2. num. 31. fol. 11. lib. 2.
Mater non debet excludi a luctuosa hereditate filij confil. 1. numero 35. fol. 11. & confil. 82. numero 42. fol. 503. lib. 1.
Mater si sit inhonesta filia etiam praesumitur inhonesta confil. 6. num. 86. fol. 28. lib. 1.
Mater & patris si a statu vocati sunt, Mater succedit in dimidia, & patris in alia dimidia confil. 24. num. 17. fol. 141. lib. 1.
Mater tenetur dotare filiam in subsidium confil. 42. num. 11. fol. 219. lib. 1.
Mater non admittitur ergo nec filius non valet argumentum quando filius est masculus, & testator amavit masculinatum confil. 12. num. 18. fol. 5. lib. 2.
Mater quoniam exet si ipsa repudiet, pupillaris sacra habet effectum confil. 14. num. 22. fol. 6. lib. 2.
Mater an subsidium debeat in exemplum substitutionis confil. 42. num. 11. fol. 211. lib. 2.
Et an saltem possit vultum suum tribus ibi.
pro Mater in dubio est indiana confil. 42. num. 118. fol. 228. lib. 1.
Mater exclusa intelligitur exclusi filij confil. 11. num. 29. fol. 50. lib. 2.
per Matrem renunciatio facta etiam dote recepta non obstat potestatem propria personae succedentibus confil. 70. num. 59. fol. 406. lib. 1.
Matrimonia quous modo erant per consuetudinem carnalem praesumpta sunt soluta confil. 67. num. 31. fol. 388. lib. 1.
in Matrimonialibus iur. Canonico assenti debet vide in verb. iur. Canonico.
Matrimonialis causa tractari nequit antequam iuxta sententiam iudicis sit ad eum redacta confil. 5. num. 12. fol. 19. lib. 1.
Matrimony finis vide in verb. finis.

I N D E X.

- Matrimonij libertas pena timore impediri non potest* conf. 17. num. 2. fol. 101. lib. 1.
- Amplia & limia multis modis ut ibid.* vñ. ad num. 8.
- Matrimonij impedimentum quos testibus procedit* conf. 18. num. 21. fol. 105. lib. 1.
- Matrimonij carnalis grauiora sunt onera, quam spiritualis* conf. 56. num. 35. fol. 296. lib. 1.
- de Matrimonij substantia non sunt denunciations* conf. 60. num. 26. fol. 336. lib. 1.
- Matrimonij oner a vide in verb. pater.*
- Matrimonio vide in verb. alia, in verb. denunciations, in verb. localia, & in verb. filij.*
- de Matrimonio carnali ad spirituale valet argumentum* conf. 51. num. 30. fol. 279. lib. 1.
- Limia respectu quantitatatis dotis* conf. 56. num. 42. fol. 296. lib. 1.
- ex Matrimonio putatio nati habetur uti nati de legitimo matrimonio* conf. 59. num. 47. fol. 326. lib. 1.
- Etiā si ignorantia effect ex parte vnius tantum ibid.*
- in Matrimonio requiritur voluntas libera, & spontanea* conf. 67. num. 1. fol. 383. lib. 1.
- in Matrimonio metus presumptionibus probatur* conf. 67. num. 2. & 69. fol. 385. & 391. lib. 1.
- Etiā in precedentibus, quam conueniens, & subsequens ibid.* num. 44.
- Maxime si matrimonium de nocte sit celebratum ibid.* num. 264. & 70.
- Et plures presumptiones infirmal inunguntur ibid.* num. 20.
- in Matrimonio metus presumitur si precesserit tractatus de metus inferendo* conf. 67. num. 4. & num. 49. fol. 385 & 389. lib. 1.
- Quomodo autem probetur hic tractatus vide ibid.* num. 5. & 50. cum seq. & num. 68.
- Item alij modis metus probatur ut ibidem fere per tot. respō.*
- in Matrimonio metus presumitur ex iniquitate sponsi cum sponsa* conf. 67. num. 11. fol. 386. lib. 1.
- in Matrimonio qualis consensus requiratur* conf. 67. num. 37. fol. 388. lib. 1.
- in Matrimonio presentia Parochi etiā ex alia causa vocati sufficit secus si casu interfuisset* conf. 67. num. 39. fol. 389. lib. 1.
- in Matrimonio metu gestum non dicitur ex parte voluntarium* conf. 67. num. 75. fol. 392. lib. 1.
- super Matrimonio dispensare aliud est, aliud dispensare super statu liberorum resistendo naturalibus, quamvis sit nati ex his, qui non possunt contrahere matrimonium* conf. 16. num. 92. fol. 74. lib. 2.
- Matrimonium debet esse voluntarium, & liberum* conf. 16. num. 1. fol. 97. lib. 1.
- Declarat ut ibid.* num. 2. & 3.
- Matrimonium iniciatum habet hanc conditionē nisi ex utrinque consensu dissoluitur* conf. 18. num. 10. fol. 97. lib. 1.
- Matrimonium inuitum solet habere malos exitus* conf. 16. num. 29. fol. 99. lib. 1.
- Matrimonium contrahere nequit pupillus* conf. 19. num. 18. fol. 109. lib. 1.
- Matrimonium spirituale dicitur matrimonium* conf. 54. num. 22. fol. 288. conf. 55. num. 10. fol. 290. & conf. 56. num. 1. fol. 292. lib. 1.
- Matrimonium spirituale contrahitur per professionem* conf. 50. num. 34. fol. 271. lib. 1.
- Matrimonium domi celebrari potest in presentia Parochi, & testium, nec dicitur clandestinum, sed in faciem Ecclesie* conf. 59. num. 9. fol. 322. lib. 1.
- Matrimonium non requirit de substantia trinas denunciations* conf. 59. num. 10. fol. 322. & conf. 60. num. 26. fol. 336. lib. 1.
- Matrimonium ex sui substantia solam Parochi presentiam requirit, nec requiritur aliqua prolatio verborum illius* conf. 59. num. 11. fol. 322. lib. 1.
- Matrimonium clandestinum quando dicitur* conf. 59. num. 12. fol. 322. lib. 1.
- Matrimonium cum muliere non resenti in schemate concubina dum tamen libera prodest ad futurū legitimacionem* conf. 59. num. 23. fol. 323. lib. 1.
- per Matrimonium non legitimanur vulgo concepti* conf. 59. num. 24. fol. 323. lib. 1.
- Matrimonium vide in verb. filij in verb. legitimatio, in verb. legitimatus, in verb. a legitimato, in verb. promissio, et verb. sponsalia.*
- Matrimonium id potest, quod potest Princeps* cōf. 59. num. 50. fol. 326. lib. 1.
- Matrimonium cum adulterata non valet* conf. 60. num. 28. fol. 336. lib. 1.
- Declarat ut ibid.*
- Matrimonium cum adulterata non potest contrahi nisi post penitentiam* conf. 60. num. 29. fol. 336. lib. 1.
- Declarat in foro pōli quod culpam ibid.*
- Matrimonium medijs temporis non impedit quin filius ante matrimonium susceptus legitimari possit per matrimonium postea contractum* conf. 61. num. 9. fol. 338. lib. 1.
- Quid si iussit ante matrimonio resenti est concubina ibid.* num. 11.
- Matrimonium metu contractum est ipso iure nullum* conf. 67. num. 1. fol. 385. lib. 1.
- Etiā quod intriculosus fuerit in culpa metus ibidem numero 66.*
- Matrimonium ut dicatur metu celebratum non requiritur protestatio* conf. 67. num. 18. fol. 386. lib. 1.
- Matrimonium metu contractum aut per copulam carnalem validari possit ex concilio Tridentino* conf. 67. num. 31. ad num. 38. fol. 388. lib. 1.
- Matrimonium aut nullum est onisitis denunciations, vel saltem suspensum* conf. 67. num. 40. 41. & 64. fol. 389 & 391. lib. 1.
- Matrimonium suspectum est fidei volē domi non precedentibus denunciationsibus sit contractum* conf. 67. num. 41. & 64. fol. 389. & 391. lib. 1.
- per Matrimonium amittuntur pensiones* conf. 67. num. 61. fol. 391. lib. 1.
- Matrimonium non dicitur metu contractum ex eo solum, quod fuerit contractum in lecto* conf. 67. num. 67. sed vid. num. 64. & seq. fol. 391. lib. 1.
- post Matrimonium tunc dicitur dos* conf. 99. num. 9. fol. 606. lib. 1.
- Matrimonium ut contrahat Monialis solus Papa ex publica causa dispensat* conf. 16. num. 91. fol. 74. lib. 2.
- Matrimonium in mortis articulo valet etiā ad legitimacionem filij* conf. 44. num. 6. fol. 223 & conf. 45. num. 16. fol. 239. lib. 2.
- Fallit si sit factum in fraudem ibid.* num. 25.
- Matris consensio non obest patri* conf. 6. num. 6. fol. 22. lib. 1.
- Declarat & limia ut ibidem numero 88. cum seq. & numero 124.*
- Matris existētia est in causa, ut soror a fratre consanguineo exclusa admittatur cum ipsa matre exclusa dicto fratre* conf. 1. num. 36. fol. 2. lib. 1.
- Matris assertio non praesumat veritate cognita* conf. 21. num. 81. fol. 121. lib. 1.
- Maxime dictio vide in verb. dictio.*
- Medici attestantes aliquem mortuum esse ex veneno hoc debent deponere cum iuramento* conf. 28. num. 23. fol. 158. lib. 1.
- propter Melioramentum bona emphyteutica, vide in verb. emphyteutica.*

INDEX.

Melius est nocentem absolvere, quam innocentem condemnare conf. 86. num. 1. fol. 546. lib. 1.
Mendacium non puniatur nisi transeat in speciem delicti, & in casibus de iure expressis consil. 45. num. 20. fol. 251. lib. 1.
Mendax in uno in omnibus presumitur mendax consil. 44. num. 20. fol. 244. lib. 1.
Mens magis attenditur, quam verba conf. 55. num. 2. fol. 290. lib. 1.
Mens declaratur ex verbis consil. 59. numero 64. fol. 308. lib. 1.
Mens disponentis facit cessare coniecturas conf. 1. num. 49. fol. 6. lib. 1.
Mens testatoris non diminanda consil. 19. num. 2. fol. 108. lib. 1.
Mens statui in primis est ascendenda conf. 70. num. 49. fol. 405. lib. 1.
Mensura fieri debet intra sexaginta dies, si aliter tempus mensurae non sit praescriptum consil. 71. numero 1. fol. 409. lib. 1.
Sed vide ibid. num. 3.
Mensura fieri non potest post tempus conuentum conf. 71. num. 2. fol. 409. lib. 1.
Etiā si dictum non fuerit, quod mensura postea facta non valeat ibid. num. 12.
Item quauis per mensuram fecisset, quominus mensura facta non iussit ibid. num. 13.
de Mensura facienda si conuictio facta sit an illa fieri debeat intra 60. dies, vel annum, vel intra 30. annos, aut aliud tempus conf. 71. num. 18. & seq. fol. 411. lib. 1.
de Mensura facienda quicquid pactum non potest praescribere, si per alterum contrahentem non sit petita, nec dicitur in mala fide conf. 71. num. 20. fol. 412. lib. 1.
Mensura usq. ad triginta annos fieri potest pacto appposito de perpetuis observandis omnibus conuentis, vel quando emptor mandum soluisse precium, vel appposito iuramento conf. 71. num. 21. fol. 412. lib. 1.
quoad Mensuram si venditio condicionalis sit, res soluitur mensura non facta, si vero pura et au venditio, & mensura soluta erat pro augmento, vel diminutione precij, tunc attenditur precium certum absque alio eius augmento, vel diminutione conf. 71. num. 14. fol. 410. lib. 1.
de Mensura diminutione cuiusdā annona censetur conf. 43. num. 59. fol. 237. lib. 1.
Mensura tempus appositum an intelligatur appositum, & relaxationi an vbi relatio postea fieri possit conf. 71. num. 4. fol. 409. lib. 1.
Mentio agnatorum vide in verb. agnatorum.
Mentio non est facienda eius, quod non valet conf. 16. num. 104. fol. 76. lib. 2.
Mensis nostrae nullum est maius testimonium, quam qualitas inspecta verborum conf. 42. num. 38. fol. 222. lib. 1.
Mercator non dicitur, qui veniat fructus ex proprijs bonis recollector conf. 45. num. 12. fol. 250. lib. 1.
Mercatori soluto negotiari debet interesse à debitore moroso tam damni emergentis quam lucri cessantis conf. 46. num. 1. fol. 253. lib. 1.
Amplius etiam quando debitor non esset morosus ibid.
Mercatura fructuaria congruo modo facta est licita consil. 44. num. 30. fol. 247. lib. 1.
Mercetis donare non potest minor vide in verb. minor.
de Meritis causa non disputatur in re iustitiae conf. 69. num. 17. fol. 396. lib. 1.
de Meritis causa ut deinde disputetur, si agatur solum de reuocanda sententia, tunc semper probatio sufficit conf. 69. num. 23. fol. 398. lib. 1.
Mero, & mixto impero concessio cum omnimoda iurisdictione non videtur concessa cognicio causarum appellatio-
num conf. 14. num. 63. fol. 91. lib. 1.

num Mero, & mixto impero concessio vide in verbo inu-
stius.
Merum imperium an possit praescribi conf. 14. num. 54. fol. 90. lib. 1.
Merum, & mixtum Imperium habens Vassallus vide in verb. Vassallus.
in Messum alienum non licet mittere falcem consil. 16. num. 23. fol. 68. lib. 2.
Meticulosus non dicitur consentire conf. 67. num. 38. fol. 388. lib. 1.
In superficie enim habes volitionem in medulla vero volitionem ibid. num. 57.
de Metu testibus duobus adponentibus plus creditur quam mille negantibus conf. 67. num. 3. fol. 385. lib. 1.
Metu gestum dicitur ex parte voluntarium conf. 67. num. 75. fol. 392. lib. 1.
Limita in matrimonio ibidem.
ad Metum sufficiens minatura verba absq. terrore armorum conf. 67. num. 10. fol. 386. lib. 1.
Inter verba supratrata ibid. num. 55.
Metus in matrimonio vide in verb. Matrimonium, & in verb. Matrimonium.
Metus probatur ex antecedentis inimicitia conf. 67. num. 45. fol. 389. lib. 1.
ad Metum probationem nullum valet argumentum a verisimilitudine conf. 67. num. 63. fol. 391. lib. 1.
Metus ex carnali copula purgatur conf. 67. num. 23. fol. 387. lib. 1.
Ratio ibid. assignatur, & num. seq.
Declara & limita ibidem num. 24. & 25. & num. 29. & 71.
Metus causa durante omnia presumuntur metu, & simulata gesta conf. 67. num. 27. 71. & 74. fol. 387. & 391. lib. 1.
Vbi de oculis, & amplexibus secutus, & de pernoctatione
Metus quando dicatur purgatus conf. 67. num. 28. fol. 387. lib. 1.
Metus, & vis differunt conf. 67. num. 72. fol. 391. lib. 1.
Metus an per aliquis conuictionem excludatur conf. 67. num. 75. fol. 391. lib. 1.
Miles à militia dimissus intra annum miles repetatur consil. 47. num. 22. fol. 259. lib. 1.
Miles ligare potest mulierem, qua tempore legati nō sit amplius eius concubina licet ante fuerit consil. 47. num. 23. & 53. fol. 259. lib. 1.
Acetum ligare potest concubina alterius ibidem num. 24. & 55.
Sola tamen suspicio, quod legataria sit concubina legantis in milie sufficit ibid. num. 25. & 39.
Qua quomodo esset vide ibid. num. 27.
Et an requiratur triennium ibid. num. 28. & 50.
Secus est in pagano, in quo qualitas concubinae plenè probanda est ibid. num. 26.
Miles ex sola electione non constituitur conf. 47. num. 30. & 42. fol. 259. lib. 1.
Miles substituto presumitur uti iure communi, non iuri militari si hoc non exprimat conf. 99. num. 20. 56. & 57. fol. 608. & 612. lib. 1.
Limita ut ibid. dict. num. 20.
Miles an in legitima substitutione possit per directam, an & per fiduciariam, si de eius voluntate constet conf. 99. num. 22. fol. 609. lib. 1.
Miles substituendo directo comprehendit etiam legitimam conf. 99. num. 58. & 68. fol. 612. & seq. lib. 1.
Militia non est dignitas conf. 29. num. 23. fol. 163. lib. 1.
Militibus legalis, ac civilis militia competunt primilegia concessa militibus armata militia conf. 47. num. 22. fol. 258. lib. 1.
in Militia causam datum impetratur in legitimam conf. 94. num. 2.

INDEX.

numere 27. fol. 580. lib. 1.
Nullus exemplo Notarius signum habere debet conf. 47. num. 19. fol. 258. lib. 1.
Quod si ei a iudice auferatur, tunc dicitur prohibitum officium tabellionarius ibid.
Minutoria verba ad merum sola sufficiunt vide in verbo ad metum
Minor si contraxerit sine solemnitate, & post 25. annos tacuerit per quinquennium dicitur ratificasse contraktum conf. 27. num. 34. fol. 125. lib. 1.
Minor non potest donare meretrici conf. 47. num. 31. & 40. fol. 259. lib. 1.
Declarat & limita vs ibid. a num. 35. ad 45.
Minor non habet legitimam personam standi in iudicio absq. curatoris conf. 61. num. 29. fol. 342. lib. 1.
Minor in consensione inuentarij non presumitur in dolo conf. 19. num. 14. fol. 86. lib. 2.
Miseri an possint frumentum pulchrum cum turpi uide in verbo frumentum
Mixtam in dispositione legis, vel statuti quomodo consideretur conf. 1. num. 4. fol. 2. lib. 1.
Mixtus casus vide supra in verb. casus.
ex Mobilibus prout haeres satisfacere debet, vide in verbo haeres.
Modus causa, vel enunciatio non restringitur legatum conf. 63. num. 20. & 98. fol. 356. & 364. lib. 1.
Modus adiectus legato inordinatus conditionem necessariam ad rem legatam non impedit transmissionem conf. 78. num. 5. & 51. fol. 463. & 469. lib. 1.
Modus & ordo succedendi differt a panna conf. 93. num. 35. fol. 576. lib. 1.
Modus implendus in personam serij an tribuat actionem illi serio conf. 34. num. 20. fol. 173. lib. 2.
Molendi liberis consuetudine & praescriptione comprimi non potest conf. 29. num. 10. fol. 144. lib. 2.
Molendina quod non possint fieri, vel non possint macinari nisi in aliquibus molendinis, privilegium valet conf. 29. num. 17. fol. 145. lib. 2.
in Molendinis aliquibus si pactum obliget ad macinandum non valet conf. 29. num. 8. fol. 144. lib. 2.
in Molendinis aliquibus tantum quod macinari possint Princeps supremus ordinare potest conf. 29. num. 18. fol. 145. lib. 2.
Molendinorum ius est de regalibus conf. 9. num. 109. fol. 65. lib. 1.
ne Molere possint subditi nisi in certis molendinis si per constitutionem astringantur, illa non valet conf. 27. num. 36. fol. 154. lib. 1. & conf. 29. numero 1. fol. 144. lib. 2.
Contrarium tamen vide d. conf. 29. num. 26. 14. & per tot. lib. 2.
Declarat vs ibid. num. 7. 16. 18. 25. 28. & 31.
de non Molendo haeredes seripso praecipuum personale est conf. 93. num. 4. & 29. fol. 572. & 575. lib. 1.
de non Molendo praecipuum intelligitur de molestia prauo animo illata conf. 93. num. 9. fol. 573. lib. 1.
Molestare prohibetur sub panna non incidit in penam, si non perseueret usq. ad sententiam conf. 93. num. 10. fol. 573. lib. 1.
Molestare heredem quando dicatur fideicommissarius, vide in verb. fideicommissarius.
Molestia tam iuris quam facti intelligitur prohibita quando verba sunt vniuersalia conf. 93. num. 5. fol. 572. lib. 1.
Declarat tamen vs ibid. num. 6. 7. & 8.
Molestia non dicitur illata quando petitur id, quod venit ex natura actus conf. 93. num. 13. fol. 573. lib. 1.
ex Monachi persona haeredis a Monasterio acquiritur vide in verbo haeredes.

Monachum non facis habitus conf. 16. numero 56. fol. 71. lib. 2.
Monachus exhibens venenum Abbati incurrit penam d. Cornelia conf. 28. num. 5. fol. 157. lib. 1.
Contrarium vide ibid. num. 8.
Monachus nil proprij habere potest conf. 57. num. 11. fol. 298. lib. 1.
Monachus ante ingressum religionis potest testari conf. 48. num. 23. fol. 263. lib. 1.
Declarat tamen vs ibid.
Monachus ante professionem cedere, & testari potest conf. 50. num. 40. & 53. fol. 271. conf. 51. num. 2. & 15. fol. 275. conf. 52. num. 5. fol. 280. & conf. 54. num. 16. fol. 288. lib. 1.
Monachus an possideatur vel quasi per Monasterium conf. 40. num. 1. fol. 202. lib. 2.
Monasterio erigendo legatum factum dicitur conditionale conf. 20. num. 1. fol. 111. lib. 1.
in Monasterio bonorum capaci professus facit deficere conditionem si sine filijs conf. 89. num. 5. fol. 556. lib. 1.
Et quid si sit incapax vid. ibid. num. 9. & per tot.
Monasterium ingreditur non curat temporalia conf. 50. num. 20. fol. 270. lib. 1.
Monasterium si puella ingreditur, non potest petere dotem datam nuptis in fauile conf. 50. num. 46. fol. 273. lib. 1.
Monasterium non excludit substitutum si sit grauatius aliquis simpliciter fidei commissio conf. 54. num. 8. fol. 286. lib. 1.
Sed si sit grauatius sub conditione si sine filijs ibidem numero 25.
Monasterium ingreditur si sit grauatius fidei commissio potest bonis in pios vsus erogare conf. 54. num. 17. fol. 287. lib. 1.
Monasterium an & quando excludat substitutum sub conditione si decedisset sine filijs, vel simili a conf. 48. usq. ad conf. 58. lib. 1.
Monasterium succedit ex persona professi conf. 89. num. 10. fol. 556. lib. 1.
Et est ad instar cessionary ibid. num. 11.
pro Moniali elemosina qua datur dicitur conf. 54. num. 20. fol. 288. lib. 1.
cum Moniali ut quis matrimonium contrahat vide in verbo matrimonium.
cum Moniali vide in verbo in Coitu in verb. Comes, & in verbo Comes.
Monetarum valoris mutatio spectat ad supremum Principem, vel alium non recognoscentem superiorem, nisi alias hoc specialiter sit concessum conf. 9. numero 70. fol. 62. lib. 1.
Mones et valor si crescat in bonitate intrinseca pertinet ad creditorem in specie illius monetae conf. 3. num. 2. fol. 5. lib. 2.
Monopolium non consideratur in supremo Principe conf. 29. num. 19. fol. 145. lib. 2.
Mones et ceteris an ius locis conf. 20. num. 13. fol. 112. lib. 1.
Mora trium dierum non ascenditur conf. 43. num. 37. fol. 235. lib. 1.
Nec illa qua ex periculis nauigationis succedit ibid.
Mora incurritur ubi desit solutio est praestita a conf. 46. num. 23. fol. 256. lib. 1.
Maxime si pecunia sit debita a mercatori, & Principi sit debitor ibid. & num. seq.
Mora purgatio in exhibitione persona admissitur conf. 58. num. 30. fol. 316. lib. 1.
Morbis superueniens post sponsalia de futuro est iusta causa recedendi ab eis conf. 18. num. 15. fol. 104. lib. 1.
Amplius in qualibet alia causa superueniente, qua si a principio

INDEX.

capio extitisses verisimiliter impedisses matrimonium
ibid. num. 18.
Et idem est si honor laderetur ibid.
Mori sane crudelius est quam pefce & bello conf. 44. num. 2.
fol. 241. lib. 1.
Mori non potest qui non nascitur conf. 75. num. 50. fol. 448.
lib. 1.
Declarat ut ibid. num. 59.
Mortui præsuntur memor salutis sua confil. 45. num. 17.
fol. 240. lib. 2.
Sed vid. ibid. num. 40. & 45.
Mors non probatur nisi concurrentibus certis requisitis in de-
cis. post conf. 21. num. 13. fol. 125. lib. 1.
Mors non præsuntur confil. 25. num. 48. fol. 126. lib. 2.
Mors animalium sine culpa accidit ad nomen perinet con-
fil. 41. num. 22. fol. 210. lib. 2.
Mors repentina animalium ad laceratorem pertinet confil. 41.
num. 22. fol. 210. lib. 2.
à Morte civilis ad naturalem an valeat argumentum conf. 42.
num. 114. fol. 227. lib. 1.
Morte extinguitur voluntas confil. 4. numero 17. fol. 11.
lib. 2.
Morte beneplacitum extinguitur confil. 4. num. 18. fol. 11.
lib. 2.
per Mortem naturalem vel civilem an deficiat legatum conf.
42. num. 115. fol. 227. lib. 1.
post Mortem conceptus non agnoscitur nec cognoscitur defun-
cto conf. 70. num. 61. fol. 406 lib. 1.
post Mortem donata vide in verb. donata.
post Mortem quaestio quoad substantiam, & actionem non
construitur conf. 83. num. 73. fol. 535. lib. 1.
Mortis pena non imponitur pro delictis etiam atrocioribus
non secus effectus conf. 28. num. 1. fol. 556. lib. 1.
Declarat, amplius, & limita usq. ad num. 21.
Mortis pena imponitur pro adulterio crimine atrocissimo
conf. 29. num. 2. fol. 160. lib. 1.
Limita effectum non secus ut ibid.
Mortis tempus spectatur in exequenda quantitate patrimonij
conf. 3. num. 8. fol. 6. lib. 2.
in Mortis articulo sciam non præsuntur conf. 44. num. 32.
fol. 226. lib. 2.
Mortis periculum arguit desiderium salutis conf. 44. num. 33.
& 59 fol. 226. lib. 2.
in Mortis articulo quis testari potest conf. 45. num. 15. fol.
239. lib. 2.
in Mortis articulo matrimonium valet vide in verb. matri-
monium.
in Mortis articulo actus factus an præsuntur in fraudem
confil. 45. num. 30. & 32. & per tot. respon. fol. 240.
lib. 2.
in Mortis articulo scindi vel Emphyteusis alienatio vide in
verb. Alienatio.
Mortuo equiparatur proffus in Religione incapaci bonorum
conf. 85. num. 4. fol. 543. & conf. 89. num. 4. fol. 546.
lib. 1.
pro Mortuo quando exheredatus habetur vide in verb. Ex-
heredatus.
contra Mortuum sententia lata est ipso iure nulla confil. 71.
num. 23. fol. 412. lib. 1.
Etiam qui i. in ex. ignoraret ibid.
Mortuus mundo dicitur professus in religione bonorum inca-
pacit conf. 85. num. 4. fol. 543. & conf. 89. num. 4. fol. 556.
lib. 1.
Mortuus mundo dicitur incapax ex dispositione hominis conf.
89. num. 14. fol. 557. lib. 1.
Mulier quinquagenaria habet præsumptionem, ut nō parias,
& propterea partum præsuntur suppositum, nisi aliunde
probetur veritas conf. 6. num. 41. 52. & 53 fol. 24. & 25.
lib. 1.

Mulier asserens se esse ex hoc vel illo pregnantem non probat
filiationem quia eion non est credendum conf. 19. nu. 10.
fol. 109. lib. 1.
Mulier nupta cum minori dote quam esset ei legata potest pe-
tere residuum etiam si segregat nupta esset conf. 52. num.
10. fol. 281. lib. 1.
Et idem si nupta fuisset aff. dote, vel cum dote ab alio ha-
bita ibid. num. 7.
Declarat ut ibid. num. 19. & 20.
Mulier honesta, & nobiles non potest haberi in concubina
conf. 59. num. 19. fol. 322 lib. 1.
Mulier cui relicta sit dos non potest ad libitum suum sibi au-
gere dotem ex bonis fidelicam missis subiectis, ut viri di-
gniori se nubar conf. 99. num. 35 fol. 610. lib. 1.
Mulier illa dicitur dotata, cui dos fuit promissa conf. 26. nu.
11. fol. 128. lib. 2.
Mulier habens tacitam hypothecam anteriorem præsuntur ha-
bentibus expressam posteriorem confil. 26. num. 14.
fol. 129. lib. 2.
Mulier habens tacitū an hypothecam posteriorem præsuntur ha-
bentibus tacitam anteriorem conf. 26. num. 15. fol. 129.
lib. 2.
Mulieres melius tractantur à viris, quam ho habent bona viri
tra dotem conf. 83. num. 3 fol. 532. lib. 1.
Mulieri legari potest miles, vide in verb. miles.
Mulieri si sit legata certa summa pro eius dote, vide in verb.
miles.
Mulieri si sit legata certa summa pro eius dote, vide in verb.
legatum certis summa.
Mulieri acquirunt legatum dotis, vide in verbo dotis le-
gatum.
Mulieri si relicta sit res donec vidua fuerit intelligitur reli-
ctus usufructus conf. 63. num. 25. fol. 357. lib. 1.
Mulieri dos vide in verb. dos.
prope Maritum via non significat precedencia n. conf. 86. num.
10. fol. 547. lib. 1.
Mutatio valoris monstrarum ad quem p. fit, vide in verbo
monetae.
Mutatione per quā mutatur primū legatum confil. 90. num. 13.
fol. 561. lib. 1.
Mutatione persona non mutatur conditio Emphyteusis conf.
44. num. 25 fol. 225. lib. 2.
Mutuus pecuniam concubitus, vel pro ea fiduciens sit man-
dante minore, non habet contra maiorem actionem man-
dati conf. 47. num. 32. fol. 259. lib. 1.
Declarat ut ibid. num. 33. & 34.

N

Narratio generalis, & confusa non solit subreptionem
conf. 31. num. 31. fol. 173. lib. 1.
Natus ex matrimonio putativo habetur uti natus de legitimo
matrimonio conf. 59. num. 47. fol. 326. lib. 1.
Etiam si signū antea esset ex parte vnius coniugis tantum
ibid.
Natus ex damnato coitu, vide in verb. ex Coitu.
Natus filij vide in verb. filius, & in verb. Posthum.
Natus ex Monialis vide in verb. legitimandi.
Natura calida, & humida requiritur ad Generandum conf. 6.
num. 15. & 18. fol. 23. & 31. lib. 1.
Naturalis & legitimorum appellatione, vide in verbo legiti-
matum.
Natus ex iugata filius Mariti præsuntur conf. 6. num. 1.
& 30. fol. 22. lib. 1.
Amplius, & declarat multis modis ut ibid.
Natus ex coniugata, & naturalis plenarie resistunt, non di-
citur dispensatus, sed legitimatus in decis. post conf. 21.
num. 14. fol. 125. lib. 1.
Natus ex solutis naturalis dicitur conf. 60. num. 30. fol. 336.
& conf. 61.

INDEX.

Et conf. 61. numero 3. fol. 398. lib. 1.
*Amplia etiam si tempore conceptionis parentes essent co-
 njugati, dummodo tempore partus fuerint soluti ibidem
 num. 5.*
*Natus post mortem gravati admittitur, quando vocati sunt
 filii nascitur conf. 62. num. 32. fol. 346. lib. 1.*
*Natus primò in dubio est preferendus conf. 62. num. 47. fol.
 348. lib. 1.*
*Natus qui non est mori non potest conf. 75. num. 50. fol. 448.
 lib. 1.*
Declarat ut ibid. num. 59.
*Natus ex moniali professus potest legitimari per Comitem con-
 sil. 16. num. 74. fol. 73. lib. 2.*
*Natus ex sacrolegio non comprehenditur sub generalibus der-
 rogationibus conf. 16. num. 86. fol. 74. lib. 2.*
*Necessitas alia est naturalis, alia accidentalis, alia legalis,
 alia culpabilis conf. 22. num. 13. fol. 103. lib. 2.*
*ex Necessitate factum dicitur factum ob evincendam conf.
 18. num. 44. fol. 107. lib. 2.*
*Necessitati aliena subvenire est primum, & charitativum con-
 sil. 45. num. 4. fol. 250. lib. 2.*
Declarat ut ibid. v. ff. ad num. 11.
*Necessitatis in casu an Princeps possit gravare subditos vid.
 in verb. Princeps.*
*Negativa potentius negat, quàm affirmativa affirmet consil.
 13. num. 5. fol. 56. lib. 2.*
*Negatoria & confessoria solum competunt pro iure incorporali
 conf. 34. num. 52. fol. 177. lib. 2.*
*Nemo plus iuris in alium transferre potest quam ipse ha-
 beat conf. 9. num. 10. fol. 58. conf. 14. num. 4. & 9. fol.
 87. & conf. 91. num. 16. fol. 564. lib. 1.*
*Nemo decipi debet sub fide publica conf. 58. num. 4. fol. 312.
 lib. 1.*
*Nemo primari debet aliquo iure abjici, sententia conf. 61. nu-
 26. fol. 341. lib. 1.*
*Nemo ex coactis intelligi potest directo heres institutus
 conf. 82. num. 173. fol. 522. lib. 1.*
*Nepos quando impetret dote in legitimam vide in verbo
 dote.*
*Nepos quando succedit cum patris an succedat ex propria
 persona consil. 92. num. 16. & 32. fol. 567. & 570.
 lib. 1.*
*Nepotes an veniant sub nomine filiorum, vide in verbo fi-
 liorum.*
*Nepotes veniunt appellatione descendendum conf. 39. num.
 66. fol. 107. lib. 1.*
*Nepotibus professus impetratur in legitimam conf. 92. nu-
 3. fol. 566. lib. 1.*
Nepotem an excludat statum vide in verb. statum.
*Nepotes plures legi in personis suorum parentum, quàm
 propriis filios non est absurdum conf. 82. num. 131. fol.
 524. lib. 1.*
Nepi donata patri contemplatione vide in verb. donata.
*Nepis ex filio, vel alia viciosa semina ex mascula admitti-
 tur ad emphyteusim concessam pater & descendens
 & viciosa, & ex viciis aut per vicem, & idem in fi-
 lia conf. 7. num. 10. & seq. fol. 36. lib. 1.*
Limbo non ibidem num. 123. & seq.
Nepis ex filia, vide in verb. filia.
*Nobilis & dices quis sit arbitrio iudicis remittitur consil. 18.
 num. 53. fol. 18. lib. 1.*
*Nobilis an in feudis consideratur ex parte servitij conf. 59. nu-
 29. fol. 323. lib. 1.*
*Nobilis an patrum non dicitur habere doctorem conf. 21. nu-
 48. fol. 119. lib. 1.*
*Innocentem melius est absolvere, quam innocentem condemnare
 conf. 86. num. 1. fol. 46. lib. 1.*
*Nomen nudum non sufficit ad exclusionem alterius consil. 2
 num. 26. fol. 10. lib. 1.*

*Nomen superius in proclamationibus apponitur conf. 9. nu. 30.
 fol. 63. lib. 1.*
*Nomen collectivum quid sit consil. 25. numero 7. fol. 145.
 lib. 1.*
*Nomen descendendum est nomen collectivum conf. 75. nu. 68.
 fol. 451. lib. 1.*
*Nomen descendendum, & nomen familia restringitur ad verb-
 proximior conf. 75. num. 69. fol. 451. lib. 1.*
*Nomina collectiva in quo differant ab appellativis consil. 24.
 num. 3. fol. 140. lib. 1.*
*Nominatio ad alium finem facta non tribuit ius conf. 9. num.
 113. fol. 68. lib. 1.*
*Nominatio Principis tribuit ius, & ideo si nominavit Civita-
 tem, qua non est, vel aliquem sub titulo dignitatis, quam
 non habet, censetur velle quod ita sit conf. 14. num. 89.
 fol. 94. lib. 1.*
*Nominatio, & variatio fidei commissariorum an requiratur in
 legitimisationis imperatione conf. 21. num. 84. fol. 121.
 lib. 1.*
*Nominatio quando probet filiationem vide in verbo filius.
 ad Nominatos expressè potius fieri debet relatio quam ad eos,
 qui appellatione nominatorum veniunt conf. 97. num.
 43. fol. 594. lib. 1.*
*Nominatus primò prædictus videtur conf. 62. num. 16. &
 40. fol. 344 & 347. lib. 1.*
*Nomine & ratione duo a legitima differunt consil. 42. num. 59.
 fol. 222. lib. 1.*
*Nomine appellativo si quis vocatus sit, & alius nomine pro-
 prio, utriusq; ad iudicium admittitur conf. 23. num. 1.
 fol. 137. & conf. 124. num. 9. fol. 140.*
*Facti quando adiecta sit dictio æque, æqualiter, pariter,
 vel alia similis ibid.*
*Nomine appellativo si aliquis vocatus cum alijs vocatis pa-
 teret per nomen appellativum, tunc barectur in duas
 partes scinditur, quia vocati tamquam duo corpora ad-
 bentur consil. 24. numero 4. & 10. fol. 140. & seq.
 lib. 1.*
*Amplia, & declarat ut ibidem ad num. 5. ad numerum 12.
 lib. 1.*
*Nomines collectivus effectus immutatur per adiectionem nomi-
 nis distinctivi conf. 24. num. 5. & seq. fol. 140. & conf.
 25. num. 8. fol. 145. lib. 1.*
*Non licet mixere alicui in messem alienam conf. 16. nu. 23.
 fol. 68. lib. 2.*
*ad Notariatus officium dispensatus dicitur qui gerit se pro
 Notario Principe hoc faciente, & parente consil. 58. sub
 num. 14. fol. 314. lib. 1.*
*Notarij imperitia arguitur consil. 19. num. 20. fol. 110.
 lib. 1.*
*Notarij officium non est vile, sed honorificum conf. 47. num.
 17. fol. 258. lib. 1.*
Præcipue Bononiæ ibid.
Et ius innocenti om publicam utilitatem ibid. num. 18.
*Notarij peculatum est quæsi caprese conf. 47. num. 14. fol.
 258. lib. 1.*
*Notarij duo si debeant esse rogati de aliquo instrumenti, vige-
 re debeat statum, & appareat instrumentum de quo vult iu-
 sum non esse rogatus sit, ex eo non potestur in iuramen-
 tum in instrumentum enunciatum conf. 83. num. 31. fol.
 530. lib. 1.*
ad Notarij consecrationem vide in verb. clausula.
*Notarij sigillum an requiratur in testamento hanc conf. 6. nu-
 16. fol. 20. lib. 2.*
Et an sit iuris solemnitas ibid.
Notarij vide in verb. instrumentum.
*Notarij nullum signum requirunt in præsenti conf. 6. num.
 18. fol. 20. lib. 2.*
*Notarij signum consuetum sufficit in testamento etiam postho-
 morio conf. 6. num. 19. fol. 20. lib. 2.*

Notarij

INDEX.

Notarij vide in verbo clausulas.
 Notario attestanti de causis testatoris non creditur conf. 6.
 num. 22. fol. 21. lib. 2.
 Notarius potest stipulari pro herede absente, quod si testamentum vel Codicillis non valent iure testamenti, vel iure Codicillorum valeant tam iure donationis causa mortis conf. 22. num. 33. fol. 137. lib. 1.
 Præcipue si donatio causa mortis non est facta de per se ibid.
 Notarium potest lacerare matricem instrumenti in protobololum redacti conf. 45. num. 26. fol. 252. lib. 1.
 Notarius est persona publica, & gerit officium publicum conf. 47. num. 15. fol. 258. lib. 1.
 Et dicitur servare & publica ibid. num. 16.
 Notarius exemplo militis signum habere debet conf. 47. num. 19. fol. 258. lib. 1.
 Quod si resisteret à iudice dicitur prohibere officium tabellionatus ibid.
 Notarius ea qua scribit dicitur scribere de mente partium. conf. 100. num. 78. fol. 626. lib. 1.
 Notarius potest imbreuiatur am fusculis scribere, & dum illam edis extendere confil. 100. numero 79. fol. 626. lib. 1.
 Notarius censetur rogatus apponere clausulas consueti. conf. 100. num. 80. fol. 626. lib. 1.
 Declara quando sunt soliti ex natura contractus, secus si sine accidentibus ibid. num. 81.
 Limita ut ibid. num. 83 & 84.
 Notaria iniuncta equiparatur nullitati confil. 71. num. 25. fol. 412. lib. 1.
 Notoriè de non iure dicitur confare, quando confit per rem indicatam, vel partis confessionem confil. 10. num. 73. fol. 75. lib. 1.
 Notoriè iniuncta sententia non est exequenda cōf. 71. num. 24. fol. 412. lib. 1.
 Donalia decimare, vide in verb. decimandi, & decimare.
 Donatio an beneficium conscribi possit intra annum probationis, vide in verb. beneficium.
 Nullitas actus indubio si more dicitur ab illo quàm ab illo allegari nequit conf. 48. num. 24. fol. 463. conf. 51. num. 5. & 10. fol. 276. & conf. 52. num. 9. fol. 281. lib. 1.
 Nullitati equiparatur notoria iniuncta conf. 71. num. 25. fol. 412. lib. 1.
 Nullo modo verba comprehendunt alienationem tam inter vivos, quam causa mortis confil. 75. num. 86. fol. 454. lib. 1.
 Numerus testium in codicillis requisitus quando diminuitur dicitur, vide in verb. testis.
 Numerus filiorum legitimorum est exprimendus in legitimatione, aliter tamquam subreptitia non valet confil. 34. num. 30. fol. 173. lib. 1.
 Numerus singularis unus, & non plures completitur confil. 62. num. 33. fol. 347. lib. 1.
 Nuociatio non operis in servitutibus solè permittitur, quando servitus sit deterior conf. 36. num. 45. & 22. fol. 186. lib. 1.
 Nundinae fieri in loco consueto potest ordinare Passalus habens merum, & maximum imperium conf. 90. num. 11. fol. 561. lib. 1.
 Nuptia sibi iniuncta forma vix honesta conf. 6. num. 71. fol. 87. lib. 1.
 Nuptiarum conditionis tempus filius expectare non debet antequam detrahat legitimam conf. 9. num. 20. & 35. fol. 32. & 34. lib. 2.
 Declara vi ibid. num. 21.
 ad Nuptias aliorum mulier non transferri, legatum hac modo factum debetur quamvis religionem ingreditur confil. 49. num. 4. fol. 266. lib. 1.
 Nuptia iniuncta solens habere auctoritatem conf. 16. num. 29.

fol. 99. & conf. 67. num. 22. fol. 387. lib. 1.
 Nuptia spirituales dicuntur nuptia confil. 54. num. 22. fol. 288. conf. 55. num. 10. fol. 290. & conf. 56. num. 1. fol. 292. lib. 1.
 Declara id verum ex lata significatione, & per quandem similitudinem conf. 49. num. 3. fol. 266. confil. 50. num. 37. & 42. fol. 272. & conf. 53. num. 12. fol. 283. d. conf. 56. num. 1. fol. 292. & confil. 57. numero 52. fol. 306. lib. 1.
 Nuptia spirituales professio contrahuntur conf. 53. num. 7. fol. 283. lib. 1.
 pro Nuptijs sua dote legatum factum debetur etiam in caso religionis vide in verb. legatum.
 Nuptijs coactis non est sciendum conf. 67. num. 22. fol. 387. lib. 1.
 Natus habet vim loquela confil. 58. numero 22. fol. 314. lib. 1.

O

Obligatio in forma specifica non est servanda quando prece-
 datur sola facti veritate inspecta, & de damno credi-
 toris non agitur confil. 36. numero 44. fol. 188. lib. 1.
 Obligatio generalis non comprehendit secundum, nec emphiteu-
 sim conf. 32. num. 11. fol. 160. lib. 2.
 Obligationem non auget iuramentum vide in verbo iuramen-
 tum.
 Obligationi rei sua vel sibi debita consentiens preiudicat sibi
 in iure, quod in se habet conf. 18. num. 3. & 18. fol. 81. lib. 2.
 Oblivio non presumitur in re magni valoris confil. 100. num. 41. fol. 621. lib. 1.
 Observantia est optima interpretatio confil. 10. num. 35. fol. 72. conf. 56. num. 24. fol. 204. lib. 1. & conf. 16. num. 53. fol. 71. lib. 2.
 Observantia interpretativa non teger præscriptione confil. 54. num. 28. fol. 289. lib. 1.
 Observantia dat robur scriptura imperfecta cōf. 37. num. 36. fol. 193. lib. 1.
 Observantia agnoscit non attenditur conf. 37. num. 38. fol. 193. lib. 1.
 Observantia non probatur per possessionem ad effectum iusti-
 ficando venditionem plenè, sed tantum presumptimè confil. 37. num. 37. fol. 193. lib. 1.
 Observantia non inducitur nisi ex actu consummato, & qui ha-
 buit effectum confil. 53. num. 26. fol. 284. lib. 1.
 Observantia est attendenda confil. 63. num. 95. fol. 364. lib. 1.
 Observantia subsecuta attenditur ad declarationem mentis
 disidentium, an voluerint renunciare fideicommissi
 confil. 100. numero 10. & 110. fol. 616. & 630. lib. 1.
 Observantia attenditur ad privilegij declarationem conf. 16. num. 52. fol. 21. lib. 2.
 Observantia secus attendi debet conf. 44. num. 74. fol. 232. lib. 2.
 Officiales non syndicanur nisi de dolo, & usurpationibus
 conf. 43. num. 10. fol. 231. lib. 1.
 Officiales iniuste querelantes sunt condemnandi in expensis
 conf. 43. num. 11. fol. 231. lib. 1.
 Officiales quando tenentur pro ministris solum tenentur civiliter
 conf. 43. num. 47. fol. 236. lib. 1.
 Officiales non tenentur pro ministris quando officium est pub-
 licum, & ministri sunt exhibitii conf. 43. num. 48. fol. 236. lib. 1.
 Item quando ministri ripuantur viri probi ibidem nu-
 mero 49.
 Et quando delinquant extra officium ibid. num. 50.

INDEX.

*Et expresse non sunt propofiti ad eam negotiationem ibi-
dem.*
Et quando de delicto plene non conftat ibid. num. 51.
Officialis scientia nocet principi conf. 8. num. 11. fol. 41. lib. 1.
Et vide in verb. scientia.
*Officialis curare debet, ut nullus ufurpet iurisdictionem fui
Principis conf. 8. num. 10. fol. 41. lib. 1.*
*Officialis antequam liberatur a periculo per acceptationem rei
factam à fuccelfore in officio conf. 43. num. 20. 30. & 34.
fol. 232. lib. 1.*
*Officialis prafumitur diligens confil. 43. num. 57. fol. 237.
lib. 1.*
*Officialis scientia non arguit scientiam Principis in praindi-
cialibus conf. 40. num. 24. fol. 204. lib. 2.*
Nec quando fupior eft magnus Princeps ibid. num. 25.
*Et quando officialis non eft fpecialiter ad hoc deputatus
ibid. num. 26.*
in Officio delictum vide in verb. delictum.
*Officialis fuum terminis debet effe damnofojum conf. 44. num. 29.
fol. 247. lib. 1.*
*Officialis iudicis non competit arbitrium conf. 10. num. 59. fol.
74. lib. 1.*
Declara ut ibid. num. 62. & 64.
*Officium notarii non eft viti fed honorificum conf. 47. num. 17.
fol. 258. lib. 1. vide in verb. Notary.*
*Officium publicum geritur à notario per fona publica conf. 47.
num. 15. fol. 258. lib. 1.*
Et feruire dicitur Reipublice ibid. num. 16.
*Officium iudicis an competit contra amonem fedile de Ec-
clefia, vel ad iurisdictionem confil. 8. num. 15. fol. 288.
lib. 2.*
*Officium iudicis non competit contra tertium poffefforem cum-
fil. 34. num. 51. fol. 177. lib. 2.*
*Oldradus confil. 177. rejçitur confil. 76. num. 12. fol. 458.
lib. 1.*
*Omfioio tenuis folemnitatis non vitiat actum confil. 5. na. 10.
fol. 14. lib. 2.*
*ex Omfioione honorum an inveniarum in totum fit nullum,
& hares teneatur vltra vires hereditarias, vel potius
ad duplum conf. 21. num. 4. fol. 98. lib. 2.*
*Omfium in ftatuto remanet in difpofitione iuris communis
conf. 1. num. 17. & 63. fol. 3. & 7. & conf. 2. num. 1. fol.
9. lib. 1.*
Sed quid fi extet eadem vel maior ratio d. conf. 1. ibid.
*Omfrens fcribere librum rationum, quem ex neceffitate of-
ficij fcribere tenebatur eft in dolo prafumpfe confil. 45.
num. 16. fol. 251. lib. 1.*
*Omne qui dicit nil excludit confil. 22. numero 2. fol. 134.
lib. 1.*
Omni meliori modo vide in verb. claufula.
Omnino vide in verb. delictio.
*Onera omnia, & omnes conditiones legato dotis adijci poffunt
conf. 42. num. 32. & 127. fol. 221. lib. 1.*
Limite quando fuccedit loco legitime ibid.
*Onera graviora funt in matrimonio carnali, quam fpirituali
conf. 56. num. 35. fol. 296. lib. 1.*
Onera matrimonij vide in verb. Pater.
*Onera in teftamento poffa intelliguntur recepta in codicillis
conf. 36. num. 6. fol. 183. lib. 2.*
*ex Onere iniuncto colligitur quid continetur in legato confil.
63. num. 39. fol. 359. lib. 1.*
*Onus & fideicommiſſum reale inducitur ex difpofitione quod
bona erant femp de vna ftirpe in aliam conf. 38.
num. 14. & 53. fol. 196. lib. 1.*
*Onus vel conditio legitima adijci non poteft conf. 41. num. 3.
fol. 213. lib. 1.*
*Onus haredi appofitum dandi aliquid intra tempus currit à
de adita hareditate confil. 71. numero 34. fol. 413.
lib. 1.*

*Onus celebrandi anniverſarium perpetuum non inducit per-
petuum fideicommiſſum conf. 97. num. 22. & 24. fol.
591. lib. 1.*
*Onus à legitima rejçitur quando filius ſolum in legitima eft
inſtitutus, non quando eff hares univerſalis confil. 99.
num. 41. fol. 611. lib. 1.*
Onus vide in verb. bona.
*Operam danti rei licita non tenetur de eo quod fequitur etiam
pœna extraordinaria confil. 86. numero 16. fol. 548.
lib. 1.*
*Etiam fi res licita ſolum effes ſecundum credulitatem
agentis ibid.*
Operis vide in verb. nunciatio.
Opinio differt à veritate conf. 43. num. 62. fol. 238. lib. 1.
*Optioni non eff locus ſi Papa mandet conſerri certam praben-
dam ſpeciatim ſecus ſi concedat expectatam in gene-
re prabenda vacatura confil. 72. numero 9. fol. 416.
lib. 1.*
*Oratio vel petitio dubia intelligitur ſecundum intentionem
proferentis conf. 11. num. 39. fol. 79. lib. 1.*
*Orbis totius Imperator dominus erat conf. 16. num. 26. fol.
68. lib. 2.*
*Ordinare quis poteft ad ritulum coadiutoria cum futura ſuc-
ceſſione conf. 88. num. 12. fol. 552. lib. 1.*
*Ordinarius prafumitur habere ſcientiam ſua diaceſis conf. 8.
num. 9. fol. 41. lib. 1.*
ad Ordines ſacros legitimatus vide in verb. legitimatus.
*Ordini ſacro ex conſtitutione Eccleſie conſtituta eff annexa
conf. 16. num. 90. fol. 74. lib. 2.*
*Ordo temporis in ſucceſſionibus extraordinarijs attenditur
conf. 2. num. 13. fol. 9. lib. 1.*
*Ordo intellectus magis quam ſcriptura attendi debet confil.
39. num. 69. fol. 207. lib. 1.*
*Ordo ſucceſſionis ab interſpecto non attenditur quando aliter
de voluntate teſtatoris conſtat conf. 62. num. 27. fol.
345. lib. 1.*
*Ordo & modus ſuccedendi differt à pœna confil. 93. num. 35.
fol. 576. lib. 1.*
*Ordo ſcriptura non attenditur, ſi de mente clarè conſtet confil.
5. num. 7. fol. 14. lib. 2.*
*Ordo quidam ſuccedendi de vno in alium in contradiſtibus in-
ducipoteft conf. 34. num. 6. fol. 172. lib. 2.*
*Origo attenditur ad cognofcendum an ſecundum ſit antiquum
conf. 24. num. 29. fol. 113. lib. 2.*
*Oſenſa an purgetur metum in matrimonio conf. 67. num. 71.
fol. 391. lib. 1.*

P

P*Actis pro bono immunis au concedi poteft vide in verb. im-
munitas.*
*Pacta ſervare nulla maior eſt iuſtitia conf. 27. num. 24. fol.
133. lib. 2.*
*Pacti de non petendo vim habet lapſus temporis conf. 71. nu-
10. fol. 410. lib. 1.*
Pactio ſucceſſio deſerri non poteft vide in verb. ſucceſſio.
Pactio appoſito in venditione vide in verb. meſſura.
*de Pacto ad ſtatutum valet argumentum conf. 29. num. 9. fol.
144. lib. 2.*
*per Pactum non videtur ſublati præſcriptio vide in verb. præ-
ſcriptio.*
*Pactum qui fecit de meſſura facienda præſcribere poteft ſi
per alterum contrahentem non ſit perita, nechoſitur ina-
mala fide conf. 71. num. 20. fol. 412. lib. 1.*
*Pactum de non petendo differt à renunciatione conf. 91. num.
16. fol. 565. lib. 1.*
*Pactum redimendi eſt perſonale pro ſe, & haredibus conf. 100.
num. 21. fol. 618. lib. 1.*
*Pactum reſolutivum contradiſt ſiſt appoſitum caſu quo ali-
quid*

I N D E X.

- quid non fiat, tunc qui se fundat in contrarium debet probare ibidem ad implendum conf. 100. num. 94. fol. 628. lib. 1.
- Pactum si factum sit, quod quis prius debet requiri, & expectari per aliquod tempus, tunc licentia alienandi dicitur concessa conf. 100. numero 95. & 103. fol. 629. lib. 1.
- Pactum quando valet super successione solum valet in vim ultima voluntatis conf. 24. numero 9. fol. 110. lib. 2.
- Pactum obligat ad macinandum in aliquibus molendinis valet conf. 29. num. 8. fol. 144. lib. 2.
- Pactum de succedendo non valet etiam cum inramento conf. 34. num. 4. fol. 171. lib. 2.
- Pactum de vendendis rebus dotalibus a stimatis, vel illorum precio quando illa non extant, intelligitur quando non extant etiam viri conf. 41. numero 14. fol. 208. lib. 2.
- Pagani legatum conueniunt pactum valet vide in verbo legatum.
- Papa disponere potest ut filij per matrimonium non legitimantur vide in verb. fig.
- Papa aliquid arduum esse vide vocis oraculo vide in verbo Cardinalis.
- Papa si mandet conferri certam prebendam specialem vide in verbo optiois.
- Papa si sint confirmata statuta laicorum vide in verbo statuta.
- Papa legitimatus vide in verbo legitimatus.
- Papa nisi dispensetur legitimatus ab Imperatore, ille non potest promoueri ad ordines sacros conf. 16. num. 24. fol. 68. lib. 2.
- Papa an possit legitimare subditos Imperatoris quoad bona sua in terra Imperij, & in terra Ecclesie conf. 16. num. 38 fol. 69. lib. 2.
- Etiam hoc solum procedant quando concurrat consensus patris ibid. num. 40.
- Papa habet iurisdictionem vide in verbo. ab Imperatore.
- Papa quae personas legitimare potest casum, & Comes Apostolicum legitimare potest si hoc sit in privilegio conf. 16. num. 43. fol. 69. lib. 2.
- Papa potest laico concedere facultatem legitimandi Clericos conf. 16. num. 46. fol. 69. lib. 2.
- Et etiam concessit Comitibus Campesij ibid. num. 47.
- Papa solum dispensat cum Monialibus vide in verbo Matrimonium.
- Papa ex dispensatione potest concedere laico decimas quoad ius hoc tamen non debet facere nisi ex iusta causa conf. 27. num. 34. fol. 134. lib. 2.
- Et quomodo hoc fiat an habilitando laicum, vel reducendo decimas ad temporalitatem vid. ibid. remissum.
- Papa est omnia, & super omnia, & potest agnare quadrata rotundis conf. 29. num. 23. fol. 146. lib. 2.
- Papale dicitur privilegium confirmatum a Papa conf. 29. num. 21. fol. 146. lib. 2.
- Papam vide in verbo Confirmatus, & in verbo legitimare.
- Papa, & Imperator vide in verbo Imperatori.
- Papa subditum vide in verbo Imperator.
- de Papa auctoritate disputare sacrilegium est conf. 29. num. 22. fol. 146. lib. 2.
- Papa assertiois creditur in facto proprio, & alieno de quo dicitur se informatum, & gratiam concedit motu proprio conf. 29. num. 23. fol. 146. lib. 2.
- Par in parem non habet imperium conf. 27. num. 12. fol. 153. lib. 1.
- Parentes possunt vendere filios ob famem conf. 44. num. 3. fol. 241. lib. 1.
- Parentes sufficit ut soluti sint vel tempore conceptionis, vel tempore partus ad hoc ut filij legitimantur conf. 61. numero 42. fol. 338. lib. 1.
- Parentibus propriis non alijs intelligitur facta discretio sub scriptio plurimum de secundis conf. 81. num. 5. fol. 492. lib. 1.
- Paria sunt non esse, vel esse, & non facere de conf. 2. num. 5. & 25. fol. 9. lib. 1. & conf. 4. numero 11. fol. 60. lib. 2.
- Paria sunt quod nullus ratione datus sit, vel datus obierit ante legitimam aetatem papali conf. 74. num. 11. fol. 440. lib. 1.
- Paria sunt parum, & parum, & esse conf. 98. num. 7. & 48. fol. 463. & 468. lib. 1.
- Paria sunt filiam non posse, & nolle succedere conf. 89. num. 19. fol. 557. lib. 1.
- Paria sunt arrogatio nem feci, & ex scripto principii, vel Committu habentis ad id privilegium conf. 11. num. 75. fol. 52. lib. 2.
- Paria sunt prohibere se tempore aliquid fieri, vel effectum in tempore prohibere non conferri conf. 67. num. 52. fol. 386. lib. 2.
- Paria sunt quod quis sub fustis heredes mundi iure habeat heredem conf. 33. num. 5. fol. 165. lib. 2.
- Parochi sola praesentia est de iudicant: in matrimonio, nec requiritur aliqua probatio verborum conf. 99. num. 11. fol. 322. lib. 1.
- Parochi praesentia in matrimonio ventura verbo in matrimonio.
- in Parochia aliena qui prescripti iuxta dea non dicitur in verbo decimate.
- Parus si coacti detentus sit, induitur praesumptio in ius in matrimonio conf. 67. num. 54. fol. 390. lib. 1.
- Par una testamenti aliam declarat conf. 62. num. 26. fol. 345. conf. 75. num. 40. fol. 448. lib. 1.
- Limita quando diversae rationes reddi possint conf. 21. num. 59. fol. 119. lib. 1.
- Vel exes diversitas personarum, aut graduum ibid.
- Vel quando ex coactis liquet testatorem aliquid sensisse ibid. num. 74.
- Paris relatiua quae sequitur non alterat antecedentem relationem, sed stat ampliatum conf. 2. num. 29. fol. 154. lib. 1.
- Paris una statuti aliam declarat conf. 86. num. 18. fol. 383. lib. 1. & conf. 14. num. 2. fol. 59. lib. 2.
- Paris executiva, & dispositiva instrumenti quae dicitur conf. 100. num. 9. & 29. fol. 616. & 619. lib. 1. & conf. 44. num. 84. fol. 283. lib. 2.
- Paris una scriptura aliam declarat conf. 36. num. 37. fol. 187. lib. 2.
- ad Partem qui admittitur licet minimam facit partem, ac si in totum succederet conf. 2. num. 29. fol. 10. lib. 1.
- ad Partem de toto non procedit argumentum in extraordinarijs successibus statutaris conf. 2. num. 30. fol. 10. lib. 1.
- Participium denotat rem perfectam conf. 64. num. 36. fol. 374. lib. 1.
- Et refert personalissime ibid. num. 35.
- Partis confessio sufficit ubi requiritur scriptura conf. 48. num. 5. fol. 312. lib. 1.
- Partis scientia arguit scientiam totius conf. 100. num. 62. fol. 624. lib. 1.
- de Partium mente censetur scribere Notarius vide in verbo Notarius.
- Parti an obijci confessio mariti vide in verbo mater.
- Parti praesumitur suspensus in muliere quinquagenaria vide in verbo Mulier.
- Pasito, & alio quomodo in eo dem subiecto concurrant conf. 73. num. 82. fol. 428. lib. 1.
- Pater potest exstancum sibi heredem facere sola legitima filij relicta conf. 30. num. 13. fol. 166. lib. 1.

Et potest

INDEX.

*Patrum vel ascendens successio fit in stirpes alioquin existeret
patruus, alias fit in capita consil. 24. num. 15. fol. 141.*

lib. I.
Patri si ex statuto vocati sint cum matre succedunt in dimi-
dia. & mater in alia dimidia conf. 24. num. 17. fol. 141.
lib. I.

Limosa quando adiecta esset diffio aequi ibid.
Parui succedunt in viriles una cum filiabus fratrum exst.
1720 Bonon: con f. 25. num. 2. fol. 144. fol. 1.

Declaro procedere si non exiens sorores, nam tunc filia fra-
trum succedunt in stirpes. Ibid. num. 3. 1770R. 217. 1224

sed si filij fratrum solatxant succedunt in capite cons
25. num 4. fol. 344. lib. 1. I. de leg. 1. c. 1.
Patres tamē dicitur filij fratrum, & de familia, non vero

lae forum conf. 1. num. 23. fol. 3. lib. 1.
 Patrum auctoritas in hoc de re diffinitur: hac consuetudine
 6. ex inveniuntur: de re am. conf. 6. num. 9. fol. 19.

lib. 2. 11.000 412

*Patrum viginti flammis excludens nomen waternum si ante
existat illam non admittit. Et excludit patrum*

cons. 1, num. 27. fol. 4. lib. 1. 2. 11. 2. 101
 Patrum excludens matrem, si defunctus foris existat etiam
 mater admittitur. & excludit patrum cons. 1. num. 35.

Patrimus excludit de iure statim animum existens in
scriptura, cum ea et patrimo animum admittitur bene fi-

Patruus excludens matrem vigore statuti, tale statutu non
habet locum. licetiam exier soror conf. 2. num. 71. fol. 11.

lib. I.
Pater in concursu cum sorore jungitur ex forma statuti nostri tunc fratris. Vel ascendit eius cons. 24. num. 227. ubi

142. lib. 1.
Declarat ibid. num. 25. & 27.
Paterus si ex Ratone excludat matrem eam non excludit ex-

ante fore conf. 24. num. 26. fol. 143. lib. 1.
in Paulina se fundans debet probare illam fuisse in usu conf.
27. num. 84. fol. 136. lib. 2.

*Pauper non presumitur esse rati mulier preij conf. 37. num.
42 fol. 193. lib. 1.
Pauper & vili non admissi in iustem' confil. 43. num. 27.*

fol. 233 lib. 1.
*Pauperes eligendi per aliquem si sine heredibus instituti non
dicantur heredes legitimi consil. 84. num. 20. fol. 272*

Pauperiis qualibet nō sufficit, si applicatio fiat ex causa pau-
perarii conf. 34. num. 3. fol. 179. lib. 1.

Peccat minus ille, qui iuramenti religionem violat, quam qui inuitus ad matrimonium compellitur. confil. 16. num. 72.

fol. 98. lib. 1.
Peccat ille qui amico non succurrit consil. 44. num. 4. fol.
241. lib. 1.

Peculium notary est quasi castrense consil. 47. num. 14. fol. 258. lib. 1.
Peculium castrense non conferitur. nec imputatur consil. 90.

Declaratur ibidem num. 34.
Pendens litis vide in verb. litis pendens.

Pana pecuniaria non debet imponi a iudice aliquem compellente ad servanda sponsalia consil. 16. num. 32. fol. 99. lib. 1.

Quod declarabitur ibid.
Digna mortis non imponitur pro delictis etiam atrocioribus
non secus effectum conf. 28. num. 1. fol. 186. v. conf. 20.

Saltem de generali consuetudine Italiae dicti, consil. 28. nu-
mero II.

2. Inferi uirg. ad ueniens crimem pro quo paxa mortis impedit
nequit, si ex illo mors non sequatur ibid. num. p. 10

Parm. *Cornelia* locum habet in filo exhibens rugosum pa-
-
Poma *exordinaria* duntaxat ad hanc rarietatem exhiben-

dam non exhibeat, et prebibeat, sed mori non sequatur, puniat pater I. Coracha de ficijs et extraordinaria

Puna mortis vel extrinsecus gravis panis non potest con-
fieri se aliquando venenasse, illamque non esse veneno mor-
tuum esse, nisi medici in hostia carnaria, vel aliter indicio

28. 11. 22. fol. 158. lib. 1. 22. 10. 12

Pena ordinaria non praesumitur affectus sine operatus de atrox.

Pena mortis imponitur pro crimine adulterij quod est atro-
-cissimum cons. 29. num. 2. fol. 167. lib. 1.

Pena capitalis est triplex consil. 29. numero 9, fol. 161.

Pana missior in dubio est sumenda consil. 29. num. 10. & 18.

*Penā conventionalis extrajudicialis tota exigitur etiam si
non interfit conf. 58. num. 26. fol. 72. v. lib. 1.*

Præconventionalis sine Prætoris exigatur solam usq. ad mea

Ampla, lami d. & declara vribid, vsq. ad num. 47.

pluribus, qui cum aggressi sunt cōf. 86. num. 2. fol. 546.
 & cōf. 87. num. 1. fol. 549. lib. 1.

finit illata vulnera lethalia, quando quis multis vulne-
ribus à multis vulneratus est conf, 86, num. 3. fol. 546.

*Pena ordinaria non puniatur interficiens aliquem, si rixa sit
accidentalis conf. 86. num. 6. & 8. fol. 547. lib. 1.*

Quia ordinaria ex sola praesumptione etiam vehementi impo-
ni non potest conf. 86, num. 7 fol. 547 lib. 1.

Pena homicidij, & à dolo excusat credulis etiam iniusta
con 86. num. 17. fol. 18. lib. 1.

86. num. 20, fol. 548. lib. I.

Pura & differt modus & ex de succedendi caus. 93. num. 35. fol.

una confessionis bonorum imponitur pro crimine laesae
maiestatis conf. 94. num. 4. fol. 577. lib. 1.

conf. 93. num. 34. fol. 576. lib. 1.

*d. Penam euitandam qualibet causa sufficit conf. 18. num.
34. fol. 106. lib. I.*

Pœnâ non incutis qui prohibitus est molestare sub pœna si nō

Perjektiv 0/4 ad jentimla 0/3 93. nu. 10. jent. 5/3 10. 1.
in Pranam

INDEX

In Panam alterius quis priuari potest hereditate vel legato, cum mandatum sit necamus sub conditione pendente, a latere alterius conf. 93. nym. 15. de 18. oct. 72. lib. 1.

*Peram inponere vide in verbo testator
in Peram quando dicitur satis ademptio vide in verbo ademptio*

Pena corporealem committi videntur in verb. Principes.
Pena timore libertas potestatem impedi non potest. conf. 27.
- in fine. in fine. in fine.

*Pana sunt commenfuranda delictis conf. 29. num. 5. fol. 160.
899 46. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834. 835. 836. 837. 838. 839. 840. 841. 842. 843. 844. 845. 846. 847. 848. 849. 850. 851. 852. 853. 854. 855. 856. 857. 858. 859. 860. 861. 862. 863. 864. 865. 866. 867. 868. 869. 870. 871. 872. 873. 874. 875. 876. 877. 878. 879. 880. 881. 882. 883. 884. 885. 886. 887. 888. 889. 890. 891. 892. 893. 894. 895. 896. 897. 898. 899. 900. 901. 902. 903. 904. 905. 906. 907. 908. 909. 910. 911. 912. 913. 914. 915. 916. 917. 918. 919. 920. 921. 922. 923. 924. 925. 926. 927. 928. 929. 930. 931. 932.*

Pena qua versantur citra et conductas conductoribus de-

Penſio decurſu annuæ reſtaſore, & ab eo non exalta an de-
beas un legatario damus conf. 20. fol. 111. lib. 1.

Benignus si amicitia sponsus contrahendo matrimonium praesumit ut illud metu contraxisse cōf. 67. num. 60. fol. 391. lib. I. f. 1. 60. a. 11. 12. 13. 14. 15. 16. 17. 18. 19. 20. 21. 22. 23. 24. 25. 26. 27. 28. 29. 30. 31. 32. 33. 34. 35. 36. 37. 38. 39. 40. 41. 42. 43. 44. 45. 46. 47. 48. 49. 50. 51. 52. 53. 54. 55. 56. 57. 58. 59. 60. 61. 62. 63. 64. 65. 66. 67. 68. 69. 70. 71. 72. 73. 74. 75. 76. 77. 78. 79. 80. 81. 82. 83. 84. 85. 86. 87. 88. 89. 90. 91. 92. 93. 94. 95. 96. 97. 98. 99. 100. 101. 102. 103. 104. 105. 106. 107. 108. 109. 110. 111. 112. 113. 114. 115. 116. 117. 118. 119. 120. 121. 122. 123. 124. 125. 126. 127. 128. 129. 130. 131. 132. 133. 134. 135. 136. 137. 138. 139. 140. 141. 142. 143. 144. 145. 146. 147. 148. 149. 150. 151. 152. 153. 154. 155. 156. 157. 158. 159. 160. 161. 162. 163. 164. 165. 166. 167. 168. 169. 170. 171. 172. 173. 174. 175. 176. 177. 178. 179. 180. 181. 182. 183. 184. 185. 186. 187. 188. 189. 190. 191. 192. 193. 194. 195. 196. 197. 198. 199. 200. 201. 202. 203. 204. 205. 206. 207. 208. 209. 210. 211. 212. 213. 214. 215. 216. 217. 218. 219. 220. 221. 222. 223. 224. 225. 226. 227. 228. 229. 230. 231. 232. 233. 234. 235. 236. 237. 238. 239. 240. 241. 242. 243. 244. 245. 246. 247. 248. 249. 250. 251. 252. 253. 254. 255. 256. 257. 258. 259. 260. 261. 262. 263. 264. 265. 266. 267. 268. 269. 270. 271. 272. 273. 274. 275. 276. 277. 278. 279. 280. 281. 282. 283. 284. 285. 286. 287. 288. 289. 290. 291. 292. 293. 294. 295. 296. 297. 298. 299. 300. 301. 302. 303. 304. 305. 306. 307. 308. 309. 310. 311. 312. 313. 314. 315. 316. 317. 318. 319. 320. 321. 322. 323. 324. 325. 326. 327. 328. 329. 330. 331. 332. 333. 334. 335. 336. 337. 338. 339. 340. 341. 342. 343. 344. 345. 346. 347. 348. 349. 350. 351. 352. 353. 354. 355. 356. 357. 358. 359. 360. 361. 362. 363. 364. 365. 366. 367. 368. 369. 370. 371. 372. 373. 374. 375. 376. 377. 378. 379. 380. 381. 382. 383. 384. 385. 386. 387. 388. 389. 390. 391. 392. 393. 394. 395. 396. 397. 398. 399. 400. 401. 402. 403. 404. 405. 406. 407. 408. 409. 410. 411. 412. 413. 414. 415. 416. 417. 418. 419. 420. 421. 422. 423. 424. 425. 426. 427. 428. 429. 430. 431. 432. 433. 434. 435. 436. 437. 438. 439. 440. 441. 442. 443. 444. 445. 446. 447. 448. 449. 450. 451. 452. 453. 454. 455. 456. 457. 458. 459. 460. 461. 462. 463. 464. 465. 466. 467. 468. 469. 470. 471. 472. 473. 474. 475. 476. 477. 478. 479. 480. 481. 482. 483. 484. 485. 486. 487. 488. 489. 490. 491. 492. 493. 494. 495. 496. 497. 498. 499. 500. 501. 502. 503. 504. 505. 506. 507. 508. 509. 510. 511. 512. 513. 514. 515. 516. 517. 518. 519. 520. 521. 522. 523. 524. 525. 526. 527. 528. 529. 530. 531. 532. 533. 534. 535. 536. 537. 538. 539. 540. 541. 542. 543. 544. 545. 546. 547. 548. 549. 550. 551. 552. 553. 554. 555. 556. 557. 558. 559. 560. 561. 562. 563. 564. 565. 566. 567. 568. 569. 570. 571. 572. 573. 574. 575. 576. 577. 578. 579. 580. 581. 582. 583. 584. 585. 586. 587. 588. 589. 590. 591. 592. 593. 594. 595. 596. 597. 598. 599. 600. 601. 602. 603. 604. 605. 606. 607. 608. 609. 610. 611. 612. 613. 614. 615. 616. 617. 618. 619. 620. 621. 622. 623. 624. 625. 626. 627. 628. 629. 630. 631. 632. 633. 634. 635. 636. 637. 638. 639. 640. 641. 642. 643. 644. 645. 646. 647. 648. 649. 650. 651. 652. 653. 654. 655. 656. 657. 658. 659. 660. 661. 662. 663. 664. 665. 666. 667. 668. 669. 670. 671. 672. 673. 674. 675. 676. 677. 678. 679. 680. 681. 682. 683. 684. 685. 686. 687. 688. 689. 690. 691. 692. 693. 694. 695. 696. 697. 698. 699. 700. 701. 702. 703. 704. 705. 706. 707. 708. 709. 710. 711. 712. 713. 714. 715. 716. 717. 718. 719. 720. 721. 722. 723. 724. 725. 726. 727. 728. 729. 730. 731. 732. 733. 734. 735. 736. 737. 738. 739. 740. 741. 742. 743. 744. 745. 746. 747. 748. 749. 750. 751. 752. 753. 754. 755. 756. 757. 758. 759. 760. 761. 762. 763. 764. 765. 766. 767. 768. 769. 770. 771. 772. 773. 774. 775. 776. 777. 778. 779. 780. 781. 782. 783. 784. 785. 786. 787. 788. 789. 790. 791. 792. 793. 794. 795. 796. 797. 798. 799. 800. 801. 802. 803. 804. 805. 806. 807. 808. 809. 810. 811. 812. 813. 814. 815. 816. 817. 818. 819. 820. 821. 822. 823. 824. 825. 826. 827. 828. 829. 830. 831. 832. 833. 834.

Pennaria per maritima montibus consp. 67. num. 61.

quod sit ultra propriam indigentiam superest conf. 45.
num. 1. fol. 249. lib. 1.
Etiam si sint privilegiati ibid.

Penuria tempore omnia privilegia silens. conf. 45. num. 2. fol. 249. v. conf. 90. num. 18. fol. 562. lib. 3. Solag. cura adhibenda est ut panis non deficiat. d. conf. 45

Es si oporteat, transmissi debet ad partes longinquas.
Rer. au differat à particula à consil. 7. numero. 26. fol. 37.

lib. I.
Percussores plures si sint, et ignores ut quis sit occisor, omnesq.
sine consummatione, tunc contra unum vel homicidam (ne-

*mine solum nominato) et consensu aliorum vii auxiliaretur
procedi potest conf. 87. num. 2. fol. 549. lib. 1.
Declara vi ibid. v. 2. ad n. 11.*

Periculum ubi maior est, ibi cautius est agendum. conf. 22. nn.
4. fol. 134. lib. I.
Periculum negotiationis una cum impensis est deducendum

in tax. nao interfere confil. 46. numero 10. fol. 255.
lib. 1.
Periculum rerum locatarum contingens absq. culpa conductae

vis adlocatorem persinet. confil. 41. num. 3. fol. 207.
lib. 2.

Periss. in arce est standum confil. 6. numero 20. fol. 23.

Perissis vel gestibus deponentibus de minori quantitate ve-
nienti exhibiti itandum est consil. 28. num. 25. fol. 159.

per Permissiorem tacitam alienandi non censetur derogatum
sequenti prohibitioni expressa de non alienando consil.
39. num. 44. fol. 205. lib. 1.

Declarat. ut ibid. num. 43.
Permissum ad tempus post tempus, dicitur denegatum consil.
71. num. 6. & 11. fol. 409. & seq. lib. I.

Etiam si subfinitio esset salta salva gradus prerogativa

ibid. num. 44. & 51.
Permutata res. efficitur hereditaria, & subiacet fideicommissi.
so. quatinus permutatio sit facta nomine proprio consil.

Amplia etiam si exeat prohibitio alienationis ibid. nn. 25.

74. fol. 387. lib. 75.

Perpetuū verbum inducit hęc omnia perpetuum conf. 36.
num. 3. & 39. fol. 182. & 187. lib. 2.

Perplexitas si tamen adsit in successione, quod quilibet
praevidens successionem ab alio excludatur admissum
is qui habet potestatem in consilium. num. 22. fol. 3.

*Personae a nemine exclusae, quin aliam excludens ratione po-
sentioris iuris nulla habet a ratione personae exclusae ad*

missus cum iis personis, que cum ipsa concurrunt licet
alias ab exclusiua excludendis consil. 1. num. 42. fol. 5.
lib. 1.

Persona vilis semel substituta non excludit legitimatum unde in verb. legitimatus.

*Persona vilis. & humilis quæ dicatur cons. 59. num. 20. fol.
323. lib. 12.*

ex Persona propria succedentibus posteris non debet renunciare.

Persona quante superest, qua ex verisimili mente restatoris

excludit substantiam, licet non sit dictum in 29a, tunc
resultat reciproca substantia conj. 81. num. 27 fol. 49a
lib. 1.

*Persona loquens non comprehenditur in sermone generali
conf. 95. num. 2. fol. 58 I. lib. I.
de Persona na Personam non extenditur prohibitio personalis*

etiam quod ratio sit generalis cons. 97. num. 12. fol. 590.
lib. 1.

Persona legatary circa relict a conditionalia, vide in verb.
legatary qualitas.
Personale est relictum ipse conf. 97. num. 37. & 84. fol. 593.

Personarum qualitas excludit dolum conf. 43. num. 71. fol. 239. lib. 1.

Personarum acceptio non est habenda. conf. 59. nu. 6. fol. 321.
lib. 1.
ex Personarum diversitate cessat repetitio consil. 93. nu. 3.

Ex diversitate rationis ibid. num. 31.
Persona paris dilectionis admittit actum ad successionem in.

capita. & non in superes consil. 25. num. 15. fol. 146.
lib. 1.
Personæ exhibitione purgatio mora admittitur consil. 58.

Personne n'a raison pour le privilège de conseil. 90. num. 13.
fol 561. lib. 1.

Personae statusque principaliter fiat legitimatio, vide in
verb. legitimatio.
Personae verbum habet latissimam significationem conf. 32.

num. 15, fol. 161. lib. 2.
 Permetas verbum est commune consil. 36. num. 43, fol. 188.
 lib. 2.

*Decretum fideicommissum non contrahens dimissioni consil. 100.
num. 3. fol. 615. lib. 1.*

proferentibus consil. 11. num. 39. fol. 79. lib. 1.
 Peritio hereditatis est actio universalis consil. 42. num. 29.
 fol. 215. lib. 2.

21. fol. 255. lib. 1.
 Prætorij suspensio admissionis in spatio assensato, quamvis

INDEX.

Pignus non dicitur conf. 5. num. 1. fol. 21. lib. 1.
Primus suspensio vide in verb. suspensio
Pignus cumulatim in re ipsa alius admittitur conf. 80. nu.
138. fol. 49. lib. 1.
Pignus et annua ibid. off. ad num. 143.
Pignus suspensio vide in verbo suspensio
Pignus non dicitur constare. si prohibitiones sint facte co
fessio conf. 8. item 88. fol. 45. lib. 1.
Et quando interfectum dicitur; quem recipiens ibidem nu.
mero 89.
Pignus et possessio non dicitur in illis ut secundum ordi
nem iuris ibid. fol. 73. fol. 76. lib. 1.
Pignus et possessio commissa possessoribus presigunt san
ctam possessionem conf. 1. num. 33. fol. 78. lib. 1.
de Posteriori sententia non dicitur constare ante contrahendum
de posteriori sententia. 1. num. 60. fol. 80. lib. 1.
de Posteriori quando dicitur liquere conf. 12. num. 15. fol. 83.
lib. 1.
de Posteriori nulla vide in verbo possessorium.
Possessorium suspenditur per exceptionem soliti; & repellitur
agere tam super eadem re quam super alia si opponatur
contra spoliatorem. donec mittat pargarum sacre po
litionis conf. 5. num. 1. fol. 19. lib. 1.
Ratione assignatorum ibid. num. 1. & 17.
Et hoc praestitum est etiam in causa soliti ibidem nu
mero 14.
Possessorium suspenditur in possessorio ad disciscenda refutatio
conf. 5. num. 18. fol. 20. lib. 1.
Possessorium ab altero possessorio quando de utroque confas
conf. 8. num. 179. fol. 55. lib. 1.
Sed vide ibid. num. 111. & seq.
Et quando dicatur constare vide ibidem numero 85. &
seq.
Possessorium est quando determinatur sit perpetuum non ad tem
pus conf. 10. num. 18. fol. 71. lib. 1.
Possessorium & possessorium si simul sunt commissae non per hoc
alteratur natura iudiciorum. priusq. expediendum esse
possessorium fide de eo prius liqueat conf. 10. num. 67. fol.
74. lib. 1.
Possessorium cumulari cum possessorio ubi proceditur summa
rie. & sine figura iudicii conf. 11. num. 30. fol. 78.
lib. 1.
Sed hoc non procedit in summarijssimo quando scandalu
oriri possint ibid.
Possessorium & possessorium veniendae ratione eiusdem posses
sionis si ab altero sine proposita cumulari non possunt
conf. 12. num. 2. fol. 82. lib. 1.
Amplius vide ibidem off. ad num. 7.
Possessorium respectu maiorali possessionis. & possessorium respec
tu respectu civilis ab eodem proponi possunt. & que
re conf. 12. num. 8. fol. 83. lib. 1.
Possessorium a possessorio in seorsum esse divisibile. nec continet
causam proprietatis conf. 12. num. 30. fol. 83.
lib. 1.
Possessorium preferatui clausula saluti scribitur. non autem pos
sessorium conf. 14. num. 90. fol. 94. lib. 1.
Pria non dicitur distributio facta in consanguineum conf. 50.
num. 41. fol. 272. lib. 1.
Pria legatus. & pro amica vide in verb. amica.
in Piam causam eragatur id. quod dari alicui qui licet non
si mendicetur. tamen secundum qualitatem natalium
indiget sustentatione veluti si habet puellam. qui mari
torem non potest conf. 54. num. 18. fol. 288. lib. 1.
ad Piam causam ad alimentum an valeat argumentum conf.
84. num. 15. fol. 541. lib. 1.
Pignus an liberetur per additionem hereditatis quando debi
tor sub pigore hereditatem insinuat creditorem conf. 73.
num. 24. fol. 419. lib. 1.
Pignus & hypotheca solvantur solitis conf. 73. numero 241.

I N D E X.

- communium conf. 8. num. 123. fol. 47. lib. 1.*
Possessio interrumpitur per recognitionem conf. 8. num. 123. fol. 47. lib. 1.
Possessio probatur per fidelitatem conf. 8. num. 124. fol. 47. lib. 1.
Possessio respectu rerum in probatur per iurisdictionem conf. 8. num. 137. fol. 49. lib. 1.
Possessio antiquior probatur differenda presertim, si de praesenti daretur conf. 8. num. 144. & 185. fol. 49. & 56. lib. 1.
Secus si fuerit interrupta, & deperdita ibidem numero 145.
Possessio iunior continetur & praesertim antiquior non continetur conf. 8. num. 146. fol. 49. lib. 1.
Et idem si iunior melius iustificata sit ibidem numero 147.
Possessio antiquior praesertim ceteris paribus conf. 8. num. 148. fol. 49. & conf. 11. num. 64. fol. 81. lib. 1.
Sed hoc procedit quando est continuata usque ad tempus mortis alius scilicet ibidem numero 65.
Possessio iunior praesumitur clandestina si de titulo non constat conf. 8. num. 186. fol. 56. lib. 1.
Possessio vero transmissa per consuetudinem conf. 9. num. 1. fol. 58. lib. 1.
Possessio transferatur ex contractu nullo conf. 9. num. 3. fol. 58. lib. 1.
Tamen quando nullus esset contrarius ex defectu consensum ibidem.
Possessio civilis domini directi quiescit super naturali vasallia, & emphyteuse conf. 9. num. 13. fol. 81. lib. 1.
Et intervertitur si vasallus, vel emphyteuta remittat absque reservatione iuris domini ibidem numero 122.
Possessio naturalis vasalli, vel emphyteutae intervertitur ab his secum civilem possessionem domini directi conf. 9. num. 14. fol. 58. lib. 1.
Etiam si per actum solum vasalli fuerit interverta ibidem numero 17.
Amplius & declaratur ibidem num. 15. & 16.
Quasi Possessio iurisdictionis probatur ex instrumentis fidelitatis conf. 9. num. 27. fol. 59. lib. 1.
Possessio ut dicitur clandestina placet currere debens conf. 9. num. 34. fol. 60. lib. 1.
Possessio diuturna non dicitur clandestina conf. 9. num. 36. fol. 60. lib. 1.
Et iussus etiam in regalibus ad obtinendum mandatum de manu tenendo ibidem numero 37.
Possessio uniuersalis per unum particularem actum requiritur quando causa uentis est uniuersalis, & quare conf. 9. num. 44. fol. 60. lib. 1.
Quasi Possessio acquiritur ex iuramento fidelitatis per aliquos de uniuersitate & praestito saltem contra iurantes conf. 9. num. 47. fol. 61. lib. 1.
Quasi Possessio inducitur ex quasi possessione unius actus ad alios actus sub eodem specie comprehendere conf. 9. num. 60. fol. 62. lib. 1.
Praecipue quando ille actus est factus animo acquirendi quasi possessionem in uniuersum ibidem numero 63.
Possessio acquiritur ex actibus etiam per bono pacis factis conf. 9. num. 86. fol. 63. lib. 1.
Quasi Possessio acquiritur in incorporealibus ex prohibitione nequis factus si ibi prohibitioni acquiescit conf. 9. num. 87. fol. 63. lib. 1.
Exempla ibi ponuntur de accedente ad utendum, vel sursum ibidem numero 92.
Possessio amittitur si quis sciat alium possidere, & patitur conf. 9. num. 88. fol. 64. lib. 1.
Quasi Possessio non acquiritur in actibus negatiuis, nisi concurrant alius possit cum scientia, & patientia aduer-
- sarij conf. 9. numero 92. & 110. fol. 64. & 67. lib. 1.*
Declaratur & limita ut ibidem num. 94. & 95.
Possessio amittitur si recognitus fuerit requisita, & illa fuerit negata conf. 9. numero 93. & 106. fol. 65. & 66. lib. 1.
Possessio seu quasi iurisdictionis non acquiritur in praedium alterius possessoris, nisi eo sciente, & patiente conf. 9. num. 110. fol. 67. lib. 1.
Quasi Possessio iurisdictionis ex quibus probetur conf. 10. num. 1. fol. 69. lib. 1.
Quasi Possessio iurisdictionis acquiritur contra Principem ex actibus factis sine eius scientia conf. 10. num. 10. fol. 70. lib. 1.
Possessio turbatur quando per assertionem partis possessionis impeditur conf. 11. numero 7. fol. 77. lib. 1.
Possessio turbatur quando alius dicit se possidere conf. 11. num. 7. fol. 77. lib. 1.
Possessio languens sufficit pro titulo conf. 11. num. 23. fol. 78. lib. 1.
Possessio sine titulo in iurisdictionalibus non attenditur conf. 11. num. 25. fol. 78. lib. 1.
Declaratur ibidem numero 14. ad num. 27.
Possessio iustificatur ex confessione parit conf. 11. num. 25. fol. 78. lib. 1.
Possessio civilis domini directi intervertitur per alienationem rei factam ab emphyteuta, & vasallo sine reservatione iuris domini conf. 11. num. 66. fol. 81. lib. 1.
Etiam si dominus ignoret ibidem numero 72.
Possessio civilis amittitur ex denegata recognitione requisita conf. 11. num. 67. fol. 81. lib. 1.
Et per obliuionem longi temporis ibidem numero 75.
Et ex tollerantia alterius possessoris ibidem numero 73. & 74.
Possessio naturalis an distinguatur in quasi civilem, & naturalem duae sunt opiniones conf. 11. num. 69. fol. 81. lib. 1.
Possessio civilis domini directi non distinguatur in civilem, & naturalem, sed omni respectu est unica conf. 11. num. 70. fol. 81. lib. 1.
Possessio civilis domini directi quiescit super naturali vasallia, & emphyteute conf. 11. numero 71. fol. 81. & conf. 14. num. 32. fol. 89. lib. 1.
Possessio vacans transiit per actum factum ad colonum, & conductorem conf. 14. num. 7. & 8. fol. 87. lib. 1.
Possessio non transferatur eo modo quo transferatur dominium conf. 14. num. 10. fol. 87. lib. 1.
Et quomodo transiatur ibidem declaratur.
Possessio an ex contractu nullo transferatur conf. 14. num. 15. fol. 88. lib. 1.
Declaratur ut ibidem num. 16. & 17.
Possessio naturalis transiit civilem interuersam, vel potius in qua habet naturalem, animo sibi acquiritur civilem interuersam conf. 14. num. 18. fol. 88. lib. 1.
Quasi Possessio superioritatis non transferitur in vasallum, sed restituitur ad domino animo, & corpore conf. 14. num. 27. fol. 89. lib. 1.
Possessio seu quasi domini directi non distinguatur inter possessionem civilem, & possessionem superioritatis, sed unica tantum est possessio civilis conf. 14. num. 33. 37. 38. & 47. fol. 89. & 94. lib. 1.
Quae possessio civilis comparatur ratione directi domini ibidem numero 38.
Possessio naturalis vasalli an distinguatur in naturalem respectu rei, & quasi civilem respectu iuris feudalis conf. 14. num. 34. fol. 89. lib. 1.
Possessio naturalis, & uile dominum quomodo possit in vasallum, & emphyteutam transferri per dominum, cum

INDEX

- non videtur suff. 5. num. 22. fol. 21. lib. 1.*
Prætorius suspensio videtur verb. suspensio.
Pretorius demandatio videtur per alibi admittitur conf. 8. num. 18. fol. 49. lib. 1.
Retracta & licta ibid. vñ ad num. 143.
Retraitorius suspensio vide in verb. suspensio.
Retraitorius non dicitur contrarius, si prohibitiones sine facta eo suspensio conf. 8. num. 88. fol. 45. lib. 1.
Retraitorius in iuribus videtur, quam respiciunt ibidem numero 89.
Retraitorius & repositio videtur in iuribus secundum ordinem loci ubi ibid. 32. fol. 8. lib. 1.
Retraitorius & repositio videtur in iuribus prosequi tantum possunt eorum conf. 8. num. 32. fol. 8. lib. 1.
de Retraitorius in iure non dicitur contrarius ante conclusionem de repositio conf. 8. num. 80. lib. 1.
de Retraitorius quando dicitur signare conf. 8. num. 15. fol. 83. lib. 1.
de Retraitorius multa vide in verbo repositio.
Retraitorius suspenditur per exceptionem ipsius & repellitur agens tam super eadem re quam super alia si opponatur contra ipsam locum donec integre purgatum iuribus ipsius conf. 5. num. 1. fol. 9. lib. 1.
Retraitorius assignatur ibid. num. 16. & 17.
Et hoc fructu legatum est tributum causa ipsius ibidem numero 14.
Retraitorius suspenditur in repositio ad ascendenda repositio ibid. 32. fol. 8. lib. 1.
Retraitorius aliorum possessorum quando de utroque constat conf. 8. num. 179. fol. 55. lib. 1.
Sed vide ibid. num. 111. & seq.
Et quando dicatur constare vide ibidem numero 85. & seq.
Retraitorius est quando determinatur lis perpetuo non ad tempus conf. 10. num. 18. fol. 71. lib. 1.
Retraitorius & repositio si simul sine commissis, non per hoc alteratur natura iudiciorum, prius expediri debet repositio si de ea prius loquatur conf. 10. num. 67. fol. 74. lib. 1.
Retraitorius cumulat cum possessio ubi proceditur summarie, & sine figura iudicii conf. 11. num. 30. fol. 78. lib. 1.
Sed hoc non procedit in summarissimo quando scandalum oriri possit ibid.
Retraitorius & repositio retinenda ratione eiusdem possessoris si ab altero sine proposita cumulari non possunt conf. 12. num. 2. fol. 82. lib. 1.
Amplius ibidem vñ ad num. 7.
Retraitorius respectu naturalis possessionis, & repositio retinenda respectu civilis ab eodem proponi possunt, & quare conf. 12. num. 8. fol. 83. lib. 1.
Retraitorius a possessore in eandem est divisible, nec continet causam proprietatis conf. 12. numero 12. fol. 83. lib. 1.
Retraitorius præterea clausula soluit iuribus, non autem possessorium conf. 14. num. 90. fol. 94. lib. 1.
Pia non dicitur dispositio facta in consanguineum conf. 50. num. 41. fol. 27. lib. 1.
Pia legata, & pro anima vide in verb. annua.
in Piam causam eragatur id, quod datur alicui qui licet non sit menducus, tamen secundum qualitatem naturalium indiget sustentatione, veluti si habet puellam, quam maritare non potest conf. 54. num. 18. fol. 188. lib. 1.
ad Piam causam ab alimentis an valeat argumentum conf. 84. num. 15. fol. 541. lib. 1.
Pignus an liberetur per additionem hereditatis quando debitor habet pignorem hereditatem instituat creditori conf. 73. num. 24. fol. 419. lib. 1.
Pignus & hypotheca solvuntur relictis conf. 73. numero 221.
Pignus si videtur a creditore non transferri dominium conf. 34. num. 38. fol. 175. lib. 2.
Pignus si nulla circa illegitimos vide in verb. nulla.
Placitorius videtur ad idem dictum in quoque non impedit arbitrium boni viri, sed liberam voluntatem conf. 44. num. 71. fol. 231. lib. 2.
Placitorius videtur in verb. arbitrio.
Plena causa cognita, & plena probatio requiritur in iudicio ibid. ad hoc f. centum; quando agitur in iudicio sessionis vñ in iudicio conf. 69. numero 221. fol. 398. ab vñ.
Plurarius non aliter refertur licet natus fuerit concubina non dicitur dispensatus, sed legitimatus in iudicio conf. 2. num. 14. fol. 121. lib. 1.
Plurarius refertur in singulariter, & quando const. 82. num. 138. & 23. fol. 498. 503. & 504. lib. 1.
Plures si sub domini omni loci non possunt unum aliquid disponere a iure in iudicio, & irrequisito conf. 9. num. 85. fol. 83. lib. 1.
Plures scilicet numero præstat vide in verb. scilicet.
Plures persona quando extant, quarum una vincit aliam, & ea ab alia vincitur, quomodo succedunt de iudicio conf. 3. num. 1. fol. 55. lib. 1.
Plus iuris an quis in alium transferre possit, quam ipse habeat vide in verb. memo.
Plus tribui non debet secundo subiectis, quam primo conf. 77. num. 5. fol. 457. lib. 1.
Plus non debet esse in referente, quam in relate conf. 99. num. 28. fol. 575. lib. 1.
Pofiti in conditione quando dicatur dispositio vocati conf. 75. num. 24. fol. 446. lib. 1.
Pofiti in conditione dicuntur dispositio vocati quando alia contrarius testamentum item quando illi esset exclusio subiectis conf. 80. num. 19. & 21. fol. 486. & seq. lib. 1.
Pofiti in conditione quando intelliguntur ex conditione vocati, aquo est ut si fessio non mihi sit subiectis, & ab id renocant aliena, & alia facere possunt, quia expressi vocati sunt permissa conf. 80. numero 17. fol. 486. lib. 1.
Pofiti in conditione utrum sint dispositio vocati ad hæc questionem perit in prædilectionis conf. 80. num. 26. & seq. fol. 487. lib. 1.
Pofiti in conditione non dicuntur dispositio vocati conf. 82. num. 21. 96. & 180. fol. 500. & seq. lib. 1.
Ratio assignatur ibid. num. 179. & seq.
Falsis conceptionibus comittitur ibid. num. 60. & 97.
Et qua comittitur sufficiant vide ibidem late per tot. responsum.
Pofiti in conditione in legatis particularibus dicuntur dispositio vocati conf. 89. num. 14. fol. 559. lib. 1.
Contrarium ibid. num. 25.
Pofiti in conditione non sunt dispositio dispositio conf. 11. num. 37. fol. 49. lib. 1.
Sed excludunt tantum subiectis num. ibid. num. 42.
Pofiti in conditione dicuntur vocati, quando sunt de secundis, & femina excluduntur, & vocatur proximior conf. 24. num. 58. fol. 119. lib. 2.
Pofiti in conditione vide in verb. filij.
Possessio naturalis est pene emphiteusis, & vasallum conf. 9. num. 11. fol. 8. lib. 1.
Possessio est debitor dominio conf. 4. num. 3. & 35. fol. 14. & 18. lib. 1.
Possessio fortius præscribitur quam dominium conf. 4. num. 5. 11. 28. & 34. fol. 14. & seq. lib. 1.
Possessio improba est illa qua cum mala fide conf. 4. num. 13. fol. 15. lib. 1.
Possessio antiquior non attenditur, quando iunior est per de cunctis

INDEX.

conuincit iuribus num. 122. fol. 47. lib. 1.
Possessio interruptitur per recognitionem conf. 8. num. 123. fol. 47. lib. 1.
Possessio probatur per fidelitatem conf. 8. num. 124. fol. 47. lib. 1.
Possessio respectu tertij non probatur per inuestituram conf. 8. num. 130. fol. 49. lib. 1.
Possessio antiquior inter alios retinenda preferitur, si de presentibus dicit conf. 8. num. 144. & 185. fol. 49. & 56.
Secus si fuerit interrupta, & deperdita ibidem numero 145.
Possessio iunior continetur & preferitur antiquiori non continetur conf. 8. num. 146. fol. 49. lib. 1.
Et idem si iunior melius iustificatus sit ibidem numero 147.
Possessio antiquior preferitur ceteris paribus conf. 8. num. 148. fol. 49. & conf. 11. num. 64. fol. 81. lib. 1.
Sed hoc procedit quando est continuata usq; ad tempus mortis alius scilicet ibidem num. 65.
Possessio iunior presumitur clandestina si de titulo non confiteretur conf. 8. num. 186. fol. 58. lib. 1.
Possessio uero transmissa per constitutum conf. 9. num. 1. fol. 8. lib. 1.
Possessio transferitur ex contrahendo nullo conf. 9. num. 3. fol. 58. lib. 1.
Idem quando nullus esset contrahens ex defectu consensu ibidem.
Possessio civilis domini directi quiescit super naturali & fassali, & emphyteusati conf. 9. num. 64. fol. 81. lib. 1.
Idem interueniens si uassallus, vel emphyteuta remtreat absque reservatione iuris domini ibidem numero 123.
Possessio naturalis uassalli, vel emphyteute interueniens variat sententiam civilem domini directi conf. 9. num. 14. fol. 58. lib. 1.
Etiam super alium suum uassalli fuerit interueniens ibidem num. 17.
Amplius & declarat ibidem num. 15. & 16.
Quasi Possessio iurisdictionis probatur ex instrumento fidelitatis conf. 9. num. 27. fol. 59. lib. 1.
Possessio rei dicatur clandestina plura concurrere debent conf. 9. num. 34. fol. 60. lib. 1.
Possessio diuturna non dicitur clandestina conf. 9. num. 36. fol. 60. lib. 1.
Et iussus etiam in regalibus ad obtinendum mandatum de manutencendo ibidem num. 37.
Possessio vniuersalis per unum particularem alium requiritur quando causa uenit est vniuersalis, & quare conf. 9. num. 44. fol. 60. lib. 1.
Quasi Possessio acquiritur ex iuramento fidelitatis per aliquos de vniuersitate propositum saltem contra iurantes conf. 9. num. 47. fol. 61. lib. 1.
Quasi Possessio inducitur ex quasi possessione in vniuersum alius ad alius actus sub eadem specie comprehensionis conf. 9. num. 68. fol. 62. lib. 1.
Præcipue quando ille actus est factus animo acquirendi quasi possessionem in vniuersum ibidem num. 63.
Possessio acquiritur ex actibus etiam pro bono pacis factis conf. 9. num. 86. fol. 63. lib. 1.
Quasi Possessio acquiritur in incorporalibus ex prohibitione, & nequis factis si ille prohibuit acquiritur conf. 9. num. 87. fol. 63. lib. 1.
Exempla ibi ponuntur de accedente ad Nulandam, vel suum ibidem & num. 92.
Possessio amittitur, si quis sciat alium possidere, & patitur conf. 9. num. 88. fol. 64. lib. 1.
Quasi Possessio non acquiritur in actibus negativis, nisi concurrant alius possit cum scientia, & patientia aduer-

sari conf. 9. numero 92. & 110. fol. 64. & 67. lib. 1.
Declarat & limita ut ibidem num. 94. & 95.
Possessio amittitur si recognitus fuerit requisita, & illa fuerit negata conf. 9. numero 93. & 106. fol. 65. & 66. lib. 1.
Possessio seu quasi iurisdictionis non acquiritur in praedium aliter possessoris, nisi ex scientia, & patientia conf. 9. num. 110. fol. 67. lib. 1.
Quasi Possessio iurisdictionis ex quibus probatur conf. 10. num. 1. fol. 69. lib. 1.
Quasi Possessio iurisdictionis acquiritur contra Principem ex actibus factis sine eius scientia conf. 10. num. 10. fol. 70. lib. 1.
Possessio turbatur quando per assertionem partis libertas possessionis impeditur conf. 11. numero 7. fol. 77. lib. 1.
Possessio turbatur quando alius dicit se possidere conf. 11. num. 7. fol. 77. lib. 1.
Possessio longa iussit pro titulo conf. 11. num. 23. fol. 78. lib. 1.
Possessio sine titulo in iurisdictionalibus non attenditur conf. 11. num. 25. fol. 78. lib. 1.
Declarat ut ibidem num. 14. ad num. 27.
Possessio iustitiae ex confessione partis conf. 11. num. 25. fol. 78. lib. 1.
Possessio civilis domini directi interueniens per alienationem rei, & alio ab emphyteuta, & uassallo sine reservatione iuris domini conf. 11. num. 66. fol. 81. lib. 1.
Etiam si dominus ignoret ibidem num. 72.
Possessio civilis amittitur ex denegata recognitione requisita conf. 11. num. 67. fol. 81. lib. 1.
Et per obliuionem longi temporis ibidem num. 75.
Et ex sollicitudine aliteris possessoris ibidem numero 73. & 74.
Possessio naturalis an distinguatur in quasi civilem, & naturalem dicitur opinio conf. 11. num. 69. fol. 81. lib. 1.
Possessio civilis domini directi non distinguitur in civilem, & quasi naturalem, sed omni respectu est unica conf. 11. num. 70. fol. 81. lib. 1.
Possessio civilis domini directi quiescit super naturali & fassali, & Emphyteute conf. 11. numero 71. fol. 81. & conf. 14. num. 32. fol. 89. lib. 1.
Possessio vacans transigitur per alium factum ad locum, & conductorem conf. 14. num. 7. & 8. fol. 87. lib. 1.
Possessio non transferitur eo modo quo transferitur dominium conf. 14. num. 10. fol. 87. lib. 1.
Et quomodo transigeretur ibidem declarat.
Possessio an ex contrahendo nullo transferatur conf. 14. num. 15. fol. 88. lib. 1.
Declarat ut ibidem num. 16. & 17.
Possessio naturalis trahit civilem interueniens, vel positus in qui habet naturalem, animo sibi acquiri civilem interueniens conf. 14. num. 18. fol. 88. lib. 1.
Quasi Possessio superioritatis non transferitur in fassallum, sed retinetur in domino animo, & corpore conf. 14. num. 27. fol. 89. lib. 1.
Possessio seu quasi domini directi non distinguitur inter possessionem civilem, & possessionem superioritatis, sed unica eadem est possessio civilis conf. 14. num. 33. 37. 38. & 47. fol. 89. & 14. lib. 1.
Quæ possessio civilis competit ratione directi domini ibidem num. 38.
Possessio naturalis & fassali an distinguatur in naturalem respectu rei, & quasi civilem respectu iuris feudalis conf. 14. num. 34. fol. 89. lib. 1.
Possessio naturalis, & uile dominium quomodo possit in fassallum, & Emphyteutam transferri per dominum, cum

INDEX.

ipse hic careat consil. 14. num. 67. fol. 92. lib. 1.
Et idem est in usufructuario quoad naturalem possessionem ibid.
Possessio non probat observationem ad effectum iustificandi venditionem plene, sed tantum presumptum consil. 37. num. 37. fol. 193. lib. 1.
Possessio civilis dominii an interveniat per alienationem Vassalli, vel emphyteuticam consil. 14. num. 11. fol. 88. lib. 1.
Et an hoc procedat in quasi possessione superioritatis ibid. num. 29. & seq.
Possessio an acquiritur ex iure superioritatis consil. 14. num. 53. fol. 90. lib. 1.
Possessio non recuperatur a reuerso ab hostibus iure postliminii nec eius suspensio restituitur consil. 98. num. 6. fol. 596. lib. 1.
quasi Possessio in Ecclesia pro sedilibus, & scamnis unico actu acquiritur consil. 8. num. 17. fol. 28. lib. 2.
Possessio quae dat causam liti dicitur in iudicio, & non attenditur consil. 28. num. 38. fol. 142. & consil. 40. num. 7. fol. 203. lib. 2.
Possessio civilis quoad manutentionem praesertim naturali consil. 40. num. 3. fol. 202. lib. 2.
Possessio de tempore mota liti est attendenda consil. 40. num. 6. fol. 203. lib. 2.
Possessio civilis amittitur animo consil. 40. num. 9. fol. 203. lib. 2.
Possessio civilis an presumatur continetur, & an presumatur quod quis habuit se priuilegiato consil. 40. num. 10. fol. 203. lib. 2.
Possessio civilis amittitur, quando infra modicum tempus non recuperatur possessio naturalis consil. 40. num. 11. fol. 203. lib. 2.
Declaratur ibidem, & numeri sequentibus.
Possessio civilis non amittitur nisi iurato decem annorum, etiam si naturalis ab alio decimatur, quando civiliter possidens est in sola negligentia consil. 40. num. 17. fol. 203. lib. 2.
Possessio civilis non amittitur etiam si naturalis sit ab alio occupata, nisi quando civiliter possidens suspensus fuisse repleti consil. 40. num. 108. fol. 203. lib. 2.
Possessio civilis non amittitur si naturalis non recuperatur, ne iura oriatur consil. 40. num. 19. fol. 203. lib. 2.
Et idem si expectetur comoda occupatio ibid. num. 29.
Possessio improba non est manutentibus consil. 40. num. 27. fol. 204. lib. 2.
ex Possessione parui arguitur ad possessionem totius consil. 8. num. 118. & 181. fol. 47. lib. 1.
Limita in re sui natura diuina ibid. num. 129.
ex Possessione naturali non acquiritur dominium mediante praescriptione, sed ex civilis consil. 68. num. 7. fol. 393. lib. 1.
in Possessione de praesertim probanda de praesentibus non arguitur, si alius sit in possessione consil. 12. num. 17. fol. 83. lib. 1.
Possessione civilis priuatur dominus vide in verb. dominus.
Possessione interueta per colonum, vel aliorum quibus remedijs consulari domino consil. 16. num. 14. fol. 88.
Possessione non priuatur proprietarius per translationem rei factam ab usufructuario consil. 14. num. 42. fol. 90. lib. 1.
Possessione an careat Vassallus vide in verb. Vassallus.
Possessione sua priuatur dominus ab Emphyteuta, Vassallo, & condicere ad longum tempus id per actuale quam per fictam translationem consil. 14. num. 43. fol. 90. & num. 513 & 30. lib. 1.
Ratio afferitur ibid. num. 31. & 46.
Possessione constituitur vide in verb. constitutum.
in Possessione sedulium in Ecclesia qui est potest etiam arma-

ra manu resistere ei qui vult amittere sedile deducit factum consil. 8. num. 14. fol. 28. lib. 1.
Possessione hereditatis apprehensa an Comes Capoglegis mare per suum consil. 16. num. 14. & 14. fol. 104. & 805. lib. 2.
ad Possessionem excludendum est fiscum vide in verb. fiscus.
ex Possessione rei visus tendit quando quis dicit seletum est, tunc inuestituram praesumitur consil. 25. num. 30. fol. 125. lib. 2.
ex Possessione triginta annorum solemnitate praesumitur consil. 25. num. 31. fol. 125. lib. 2.
Possessione sua nemo priuari debet donec discutatur deualiditate privilegiorum consil. 8. num. 40. fol. 14. lib. 2.
Possessione sua nemo sine citatione priuari debet etiam si sit pado consil. 44. num. 1. fol. 203. lib. 2.
Possessionem qui melius probat in possessio obtinet consil. 9. num. 108. & 114. fol. 69. & seq. lib. 2.
Adopta etiam si alius habeat praesentiam quando illa non obstante aliter conueniunt in possessione ibid.
Possessionem non irribunt inuestitura aduina consil. 29. num. 107. fol. 65. lib. 1.
Possessionem qui melius probat tempore mota liti obtinet in possessio retinenda consil. 11. num. 16. & 18. fol. 83. lib. 1.
Amplius ut ibid. & num. 19.
Possessionem an possit dominus directus apprehendere propria auctoritate, si Vassallus, vel emphyteuta alienante, vel non salui recognitionem, aut canonem consil. 14. num. 21. & seq. fol. 88. lib. 1.
in Possessionem feudalem vide in verb. legitimatus.
Possessionem ex pluribus causis quis habere non potest dominum vero sic consil. 4. num. 19. fol. 12. lib. 2.
Declaratur ex causis sibi iniunctis contrarij ibid. num. 21.
Possessionem infecti decretum irritans, vide in verb. decretum.
Possessionem decimandi vide in verb. ad decimandi.
Possessione nem bonorum apprehendi vide in verb. anteriori.
Possessionem naturalem qui occupat turbare dicitur consil. 40. num. 5. fol. 202. lib. 2.
ad Possessionem amittendam vide in verb. scientia.
Possessiones priuatarum an presumantur feudales. canonicis casibus cum possessionibus consil. 90. num. 20. fol. 562. lib. 1.
Possessionis infusus titulus acquiritur exemptione consil. 9. num. 9. fol. 58. lib. 1.
Possessionis probatio aequiuoca nascitur ex diuersitate similitudinum possidentis consil. 9. num. 66. fol. 62. lib. 1.
Possessionis alius aequiuocis declaraturum ex antecessoris situ consil. 9. num. 68. fol. 62. lib. 1.
Possessionis manutentio vide in verb. manutentio.
Possessionis casus apprehensio vide in verb. apprehensio.
Possessor clandestinus non dicitur, qui possessionem ingressus est vigore antecessoris tituli consil. 9. num. 35. fol. 60. lib. 1.
Possessor hereditatis ad alium pertinentis an in restitutione illius possit retinere, quod sibi debetur consil. 73. num. 26. fol. 420. lib. 1.
contra Possessorem tertium bona fidei si agatur solutus ante omnia non est restituendus consil. 5. num. 21. fol. 20. lib. 1.
ad Possessorem bona fidei vide in verb. Colonus.
contra Possessorem scitum vide in verb. hypotheca, & in verbo hypothecaria.
Possessoria remedia in foro soli sunt periculosa consil. 4. num. 10. fol. 15. lib. 1.
Possessorij suspensio, vide in verb. suspensio.
Possessorij summarij sibi natura est, quod intelligatur suspensum omne aliud iudicium etiam sine alia suspensione consil. 11. num. 43. fol. 79. lib. 1.

I N D E X.

in Possessorio adipiscenda veltutioria suspenditur petiturum
conf. 5. num. 1. & 18. fol. 19. & seq. lib. 2.

in Possessorio sententia non praedicatur in petitorio confil.
6. num. 126. fol. 34. lib. 1.

pro Possessorio summarij summo datur mandatum de manuten-
endo vide in verb. mandatum.

in Possessorio est reitenda prestatio vide in verbo Prae-
statio.

in Possessorio summarij summo brevis, & summaria tantum sit
cognitio confil. 8. num. 108. fol. 47. & conf. 9. num. 26. fol.
59. lib. 1.

in Possessorio summarij summo an admittatur exceptio proprie-
tatis, & dominijs confil. 8. num. 111. & seq. fol. 47.

in Possessorio summarij summo iura partibus referantur in or-
dinario, & petitorio confil. 8. numero 109. fol. 47.
lib. 1.

in Possessorio summarij summo sententia est interlocutoria confil.
8. num. 116. fol. 48. lib. 1.

in Possessorio summarij summo antiquior praesens conf. 3. nu-
mer. 119. & 180. fol. 47. lib. 1.

Declaratio ut ibid. num. 121. & 123.

Possessorio dicitur presumitur, qui insistit super petitorio
conf. 8. num. 124. fol. 48. lib. 1.

Et videm si super proprio iussus ibid. num. 176.

de Possessorio prius quam petitorio est agendum conf. 8. num.
174. fol. 55. lib. 1.

in Possessorio iuridico summo non discutitur de titulo, nec ille
impugnatur conf. 11. num. 15. fol. 77. lib. 1.

in Possessorio obtinet, qui melius probat de possessione conf. 9.
num. 168. & 174. fol. 67. & 68. lib. 1.

Ampla etiam si alius habeat pro se iurisdictionem, quando il-
lus non absque alterius continuatur in possessione, ibid.

Possessorio iudicio femina agere potest in feudilibus & ad re-
stitutionem auctoritatem confil. 10. num. 75. fol. 75.

Ratio ibi assignatur.

Possessorio summarij summo non est locus quando inter Prin-
ces agitur de alio domino, & suprema iurisdictio-
ne conf. 11. num. 11. fol. 77. lib. 1.

Declaratio tamen ut ibid.

in Possessorio summarij summo retinenda vide in verb. Manu-
tento.

in Possessorio summarij summo iura colorari non debent confil.
11. num. 35. fol. 79. lib. 1.

Possunt tamen colorari ibid.

in Possessorio summarij summo principaliter agitur de mole-
stis, & secundario de possessione, in ordinario vero de con-
uercio conf. 11. num. 36. fol. 79. lib. 1.

in Possessorio summarij summo sententia est interlocutoria
conf. 11. num. 58. fol. 80. lib. 1.

in Possessorio summarij summo non agitur de bono, vel malo iu-
re, sed de simplicibus iuris confil. 11. numero 61. fol. 80.
lib. 1.

in Possessorio retinenda is obtinet, qui melius probat posse-
sionem tempore motus litis conf. 12. num. 16. & 18. fol.
83. lib. 1.

Amplius ut ibid. num. 18. & 19.

in Possessorio summarij summo iussit presumptus probatio
conf. 11. num. 27. fol. 74. & confil. 14. num. 72. fol. 92.
lib. 1.

in Possessorio summarij summo non admittitur exceptio vide
in verb. exceptio.

in Possessorio interrupti praescriptio 10. 20. & 30. annorum
interumpitur etiam in petitorio conf. 68. num. 5. fol.
393. lib. 1.

Contrarium vide ibid. num. 6. cum multi. seq.

de Possessorio multa vide in verb. Petitorium;

Possessorio nulla est facienda mentio in privilegio eximente a

decimis antiquis, sicut quando agitur de decimis nova-
lium confil. 28. numero 19. & 43. fol. 140. & 142.
lib. 2.

Possessorium summarij summo varijs nominibus nuncupa-
tur, & Rota appellat mandatum de manutentione confil.
8. num. 66. fol. 44. lib. 1.

Possessorium summarij summo est introductum, ne partes ad
arma deveniant conf. 8. num. 171. fol. 55. lib. 32.

Et est acquisitum ibid. num. 81.

Possessorium in studiis vide in verbo in Studiis.

Possessorium, & petitorium si simul sunt commissa, non per hoc
alteratur natura iudiciorum, priusq. expedendum est

possessorium si de eo prius liquet conf. 10. num. 67. fol.
74. lib. 1.

Possessorium est, quando lis determinatur ad tempus conf. 10.
num. 19. fol. 71. lib. 1.

ad Possessorium colorandum produci possunt ea, quae tangunt
petitorium conf. 10. num. 77. fol. 75. lib. 1.

Possessorium summarij summo expeditur officio iudicis, ordi-
narium vero iure actionis conf. 11. num. 37. & 57. fol.
79. & seq. lib. 1.

Possessorium an cumuletur cum petitorio quando est summa-
rijsimum, & proceditur summarie, & sine figura iudi-
cij conf. 11. num. 30. fol. 78. lib. 1.

Possessorium summarij summo est intentandum ante litem
constatam conf. 11. num. 44. fol. 79. lib. 1.

Contrarium vide ibid. num. 47. & 48.

Possessorium retinenda, & petitorium an cumulari possint vi-
de in verb. petitorium.

Possidens civiliter per se, & naturaliter per alium priuatur
sua possessione per translationem in alium iactam per
eum, quo naturaliter possidebat confil. 14. num. 30. fol.
89. lib. 1.

Possidens naturaliter tantum non priuatur sua possessione
per eum qui rem detinebat confil. 14. num. 31. fol. 89.
lib. 1.

Ratio differentiae avertitur ibid. num. 30. & 31.

Possidens civiliter potest capere naturalem possessionem, nec
dicitur turbare conf. 40. num. 83. fol. 203. lib. 2.

Possidenti civiliter non conceditur mandatum de manuten-
endo aduersus naturalem possidentem conf. 8. num.
126. fol. 48. & conf. 11. num. 63. fol. 81. lib. 1.

Possidere quis praesumitur ex titulo praebulo conf. 9. num.
22. & 65. fol. 59. & 62. confil. 37. num. 39. fol. 193.
lib. 1.

Et utiliori d. conf. 9. num. 23.

Possidere non dicitur iure feudi, sed iure superioritatis, qui
inmelituram, vel renouationem non petit conf. 9. num.
91. fol. 64. lib. 1.

Possidere quis praesumitur vii dominus, non vii vasallus con-
fil. 25. num. 18. fol. 123. lib. 2.

Potestis ex propria persona succedentibus non obest renuncia-
tio vide in verb. renuntiatio.

Potestatem dilectus testator vide in verb. testator.

Potestatis natusus rumpit testamentum etiam si effectus testa-
mentum nullus conf. 32. num. 1. & 17. fol. 159. & 162.
lib. 2.

Et etiam codicillis ibid. num. 12.

Sed vide ibid. num. 14. 16. & 25.

Potestatis natusus rumpit subtilitatis facta filio minus
conf. 32. num. 7. fol. 160. lib. 2.

Potestatis ignorati natusus rumpit testamentum an su-
bineatur si testator diu vixerit, & illud non mutauerit
conf. 32. num. 23. fol. 163. lib. 2.

Potestatis ignorati natusus rumpit testamentum an subji-
neatur si ille obierit in iuramentum atate conf. 32. num. 30.
fol. 166. lib. 2.

Potestatis natusus rumpit testamentum si posthu-
mus vixit testatore decedat eis. 32. num. 32. fol. 166. lib. 2.

I N D E X.

- Uel si repudiet hereditatem, vel labatur tempore querelan-*
di ibid. num. 33.
Posthumus agnitione rapto testamento numpuntur, & codicilli
ad testamentum permanentur conf. 23. num. 6. fol. 168.
lib. 2.
de Posthumis in genere an testator dicatur cogitasse per clan-
sulam codicillarem consil. 32. numero 5. fol. 159.
lib. 2.
de Posthumis in testamento vide in verb. institutio.
de Posthumis legata relicta vide in verb. legata.
Posthumus si natus non sit vide in verb. sub conditione.
Posthumus ignoratur si sit praeeritus an testamentum susti-
neatur ex clausula codicillari concepta per verba futuri
temporis cūf. 32. num. 4. 27. & per tot. fol. 159 & 165 lib. 2.
Posthumus praeeritus a matre an quereles illius testamen-
tum si mater superuixit, & testamentum non mutauit
conf. 32. num. 29. fol. 165 lib. 2.
Posthumus si decedat in populiari aetate, tunc testamentum in
quo ignoratur sit praeeritus sufficitur ex clausula co-
dicillari conf. 33. num. 1. fol. 167. lib. 2.
Contrarium vide ibid. num. 2. 14. & per tot.
Posthumus si iure praeeritus testamentum per illius uariet-
tatem numpuntur, nec reconuocatio eius usque illico mori-
atur conf. 33. num. 3. fol. 167. lib. 2.
Etiā uoce non emissā plurimum per se sit natus ibidem
num. 4.
Postlimini iure non recuperat possessionem reuersus ab hosti-
bus, nec eius usufructus reuocatur conf. 98. num. 6. fol.
596. lib. 1.
Postponendus quod interdum preponatur non est absurdum,
quando sumus in statu correctioris sciencie ius suc-
cessionis conf. 1. num. 50. fol. 6. lib. 1.
Potentius ius est id quod competit iure proprio, & immediato,
quam iure alieno, & mediato conf. 2. num. 14. fol. 9.
lib. 1.
Potentius ius est id, quod competit de iure communi, quam
quod competit iure specialia conf. 2. num. 33. fol. 11.
lib. 1.
Potentius ius in successione habet, quā nemo excludi
tur in iure in conf. 2. num. 34. fol. 11 lib. 1.
Potestas duplex est alia potestatis, alia hominis conf. 16.
num. 88. fol. 74. lib. 2.
Præbendam certam specialem vide in verb. opioni.
Præcedentia uerba declarant & restringunt generalia conf.
39. num. 35. fol. 205. lib. 1.
Præcedentia declarantur à sequentibus conf. 63. num. 60. fol.
361. lib. 1.
Præcedentiam non significat uia prope murum conf. 86. num.
10. fol. 547. lib. 1.
sine Præcepto vide in verb. conuictoratus uoluntas.
Præceptum de non alienandis bonis uales conf. 59. num. 39.
fol. 325. lib. 1.
Maxime si à Principe sit confirmatum ibid.
Præceptum de non molestando hæredes scriptas est personale
conf. 93. num. 4. & 29. fol. 572. & 575 lib. 1.
Præcy quantitas demonstrat qualitates rei uendita conf. 44.
num. 23. fol. 245. lib. 1.
Prædecessores debent imitari à successoribus conf. 59. num. 42.
fol. 325. lib. 1.
Prædicta dictio refertur ad specificata consil. 59. num. 31.
fol. 324. lib. 1.
Prædicti dictio, est repetitiva cum suis qualitatibus conf. 1.
num. 66. fol. 7. & conf. 66. num. 4. fol. 382. lib. 1.
Prædicti uerbum, demonstrat ad oculum conf. 64. num. 40. fol.
375. lib. 1.
Prædictio consideratur respectu portionis patris non patris
conf. 80. num. 12. fol. 486. lib. 1.
Contrarium vide ibid. num. 33.
Prædictio solum consideratur in liberis testatoris consil.

- 80. numero 32. fol. 488. lib. 1.*
Prædictio cessat, quando substitutus in successione concu-
rit cum prædicto consil. 82. numero 36. fol. 500.
lib. 1.
Prædictio, ut habeat locum, quæ requirantur conf. 82. num.
37. fol. 502. lib. 1.
Prædictio non habet locum, quando substitutus separatim est
alicui facta conf. 82. num. 38. & 49. fol. 503. & seq.
lib. 1.
Prædictio consideratur legitime ratione ad affectionem testa-
toris, & non uoluntati gratui conf. 82. num. 81. fol. 507.
lib. 1.
Prædictio iuris non consideratur, quando hæres gratuius
condidisset testamentum, & in eo instituitur alium,
quam prædictum, uel quando si hæres obisset ab insti-
tuto prædictus non esset proximior conf. 80. num. 10.
fol. 485. lib. 1.
Prædictio iuris non habet locum oportet, ut qui uult ad-
mitti sit uel honoratus, uel in conditione positus consil.
80. num. 28. fol. 488. lib. 1.
Prædictus quando aliquis est, & eius descendentes uidentur
prædicti conf. 62. num. 45. fol. 348. lib. 1.
Prædictus præsuntur ille, qui in maiori parte bonorum est
honoratus conf. 62. num. 48. fol. 348. lib. 1.
Prædictus etiam si excluderetur à minore dilecto fideicom-
missum conditionale non tenet amissionem conf. 80. num.
11. fol. 486. lib. 1.
Prædictus non succedit uiri uocatus ex testamento, sed ab
instituto ad eam sensionem substituitur conf. 80. num. 27.
fol. 488. lib. 1.
Prædictus quo iure, & quomodo succedat conf. 82. num. 32.
fol. 501. lib. 1.
Prædictus solum consideratur, quando prædictus succedit
ab instituto, uel quando est institutus, in testamento
gratui, secus quando gratuius condidit testamentum,
& in eo alium instituit conf. 82. num. 33. 34. 47. & 71.
fol. 501. & seq. lib. 1.
Prædictus solum succedit in portione patris non patris con-
sil. 82. num. 35. fol. 502. lib. 1.
Prædictus præsuntur descendentes à restatore in conditione
positus conf. 82. num. 90. fol. 507. lib. 1.
Præcy pars amittit area conf. 43. num. 15. fol. 219. lib. 2.
Præcy uenditio seu locatio vide in verb. locatio prædy.
Prædium magis ualoris pro modica summa distrahi non po-
test conf. 22. num. 24. fol. 102. lib. 2.
Prædium decimandi ius habens uide in verb. decimandi.
Prædicti curare debent, quod quoniam sitis riliis conf. 43. num.
12. fol. 232. lib. 1.
Prædicti annona uide in verb. Annona.
Prædicare alicui uel Principi uel non præsuntur conf. 59.
num. 40. fol. 325. lib. 1.
Prædicare sibi iure, quod in re habet ille qui consensit alie-
nationi, uel obligationi rei sui conf. 18. num. 3. & 18.
fol. 81. lib. 2.
Prædicti sibi in iure inuestitura uide in verb. Vassallus.
Prædicti non sibi in fideicommissum uenerunt uide in verb. fi-
deicommissarius.
in Prædictibus tacens non dicitur consentire conf. 58. num.
24. fol. 315. lib. 1.
in Prædictibus an scientia præsumpta sufficiat uide in
verb. scientia.
Prædictum quod uenit in consequentiam non attenditur
conf. 2. num. 17. fol. 10. lib. 1.
Prædictum non consideratur quando quis ex uoluntate re-
statoris legitimatur conf. 21. num. 18. & 32. fol. 117. &
seq. lib. 1.
Prædictum an afferat legitimatio uide in verb. legitimatio.
in Prædictum eorum non retrotranslatio conf. 59. num. 56.
fol. 326. lib. 1.

Prædicti.

*image
not
available*

INDEX.

- Presumptio mala oritur contra multiplicatorem in similibus acquisitionem* conf. 8. num. 153. fol. 53. lib. 1.
- Presumptio presumptionem tollitur* conf. 57. num. 34. fol. 302. lib. 1.
- Presumptio est quod senex iuveni promouitur* conf. 16. num. 59. fol. 72. lib. 2.
- Presumptio an attendatur alia bona extare in hereditate* conf. 20. num. 18. fol. 92. lib. 2.
- Presumptio est quod haeres subtraxerit res non confecto iumento* conf. 20. num. 23. & 28. fol. 94. lib. 2.
- Presumptio presumptionis an & quomodo deus* conf. 27. num. 60. fol. 137. lib. 2.
- ex Presumptione sola an pena ordinaria imponatur vide in verbo panna.*
- Presumptio probatio vide in verb. probatio.*
- Presuppositio deficiente deficiit dispositio* conf. 99. num. 40. fol. 610. lib. 1.
- Præterit an postit filius legitimatus vide in verbo filius.*
- de Præterito ad præsens non arguitur in probanda possessione, si alius sit in possessione* conf. 12. numero 17. fol. 83. lib. 1.
- de Præterito non presumitur in præsens in his quæ cursu temporis mutantur* conf. 43. num. 29. fol. 135. lib. 1.
- Primo natus in dubio est præterendus* conf. 62. num. 47. fol. 348. lib. 1.
- Primo nominatus prædictus videtur* conf. 82. num. 16. fol. 344. lib. 1.
- Primogenitus vocatus ex pluribus personis intelligitur de primogenito iuxta ordinem successionis intestate* conf. 62. num. 5. fol. 343. lib. 1.
- Declarat ut ibidem num. 8. & seq.*
- Primogenitus ex pluribus personis vocatus unus tantum admittendus est. & non plures primogeniti* cōf. 62. num. 2. 34. & 40. fol. 343. 347. & seq. lib. 1.
- in Primogenitura legitimatus per matrimonium præferatur vide in verbo legitimatus.*
- Primogenitura ordinata in testamento est ad instar fideicommissi* conf. 62. num. 19. fol. 344. lib. 1.
- Primogenitus dicitur is qui priori loco natus est* conf. 62. num. 1. & 38. fol. 343. & 347. lib. 1.
- Primogenitus an uti alicuius, qui ex supersubstitibus priorem locum tenet, licet non sit primo natus* conf. 62. num. 1. & 53. fol. 342. & 349. lib. 1.
- Primogenitus ex pluribus personis si vocatus sit ille admittitur ab eo qui priori loco natus est* conf. 62. num. 3. 39. & 44. fol. 343. 347. & seq. lib. 1.
- Primogenitus si admittendus si vocatus sit simpliciter unus ex aliquo nasciturus* conf. 62. num. 4. & 35. fol. 343. & 347. lib. 1.
- Primogenitus ille in feudalibus succedit, qui est proximior ultimo granato* cōf. 62. num. 18. fol. 344. lib. 1.
- Limitat ut ibid. num. 20. & 21.*
- Primus in vaginando cuse quis presumatur* conf. 86. num. 15. fol. 548. lib. 1.
- Princeps ex quibus presumatur habere scientiam vide in verbo sciencia.*
- Princeps non intelligitur conferre alteri quod in vindictam sua iniurie debetur* conf. 9. num. 71. fol. 62. lib. 1.
- Princeps potest innuere iussu belli causa puta belli, seu petiti ponere custodes, custodire arces, publicare proclamationes, & similia facere* conf. 9. numero 79. fol. 63. lib. 1.
- Princeps solus concedit licentiam faciendo bellum* conf. 9. num. 82. fol. 67. lib. 1.
- Princeps nunquam intelligitur tantam in alium tribuere auctoritatem, quin maior remaneat apud ipsum* conf. 10. num. 36. fol. 73. lib. 1.
- Princeps insidians habet duplex ius alterum tamquam dominus, quod transferri in vasallum, alterum tamquam*
- Princeps quod pannes seretinet* conf. 14. num. 28. fol. 89. lib. 1.
- Princeps non dicitur primatus sua quasi possessione inrisiditatis per inobedientiam, vel recognitionem alterius Principis factam per aliquos antea subditos, nisi universales hoc fecerint, nam alij obediunt eam conservant* conf. 14. num. 84. fol. 93. lib. 1.
- Declarat tamen ut ibid.*
- Princeps ex inobedientia subditorum cum illius patientia, amittit iurisdictionis possessionem* conf. 14. num. 92. fol. 94. lib. 1.
- Princeps dicitur confirmare privilegia, supermissis illa observari post subjectionem civitatis* conf. 15. num. 5. fol. 96. lib. 1.
- Princeps & illius successor potest revocare privilegium gratium* conf. 15. num. 6. fol. 96. lib. 1.
- Limitat ut ibidem num. 7.*
- Princeps non presumitur alijs velle praeindicare* conf. 30. num. 15. fol. 166. & conf. 59. num. 40. fol. 325. lib. 1.
- Princeps potest granare subditos si in necessitate sit civitatis.* ut conf. 34. num. 26. fol. 120. lib. 1.
- Princeps non ligatur legibus inferiorum* conf. 58. num. 2. fol. 332. lib. 1.
- Princeps aliquis faciens in praeindictum terrij presumitur circumventus* conf. 59. num. 38. fol. 324. lib. 1.
- Princeps quod potest idem potest matrimonium* conf. 59. num. 50. fol. 326. lib. 1.
- Princeps non potest dispensare saminam, ut succedat in fendo in praeindictum agnatorum* conf. 60. num. 11. fol. 333. lib. 1.
- Limitat tamen ut ibidem.*
- Princeps non presumitur uti plenitudine potestatis* conf. 60. num. 13. fol. 333. lib. 1.
- Nisi hoc exprimat ibid. num. 12.*
- Princeps de plenitudine potestatis non potest velle ius quæsum ex contractu* conf. 60. num. 15. fol. 334. lib. 1.
- Nisi ex causa publica vilitatis ibid.*
- Princeps ex contractu tenetur obsequere antiquis inuelturati* conf. 60. num. 14. fol. 333. lib. 1.
- Princeps potest revocare privilegium causam successivam habens, quando illud concessum fuit ex voluntate, secus in recompensationem* conf. 60. num. 15. fol. 562. lib. 1.
- Princeps non potest post inensationem quæquam disponere in praeindictum viles domini inensationi* conf. 60. num. 19. fol. 562. lib. 1.
- Princeps supremus potest commutare penam corporalem in penam confessionis bonorum* conf. 94. num. 12. fol. 578. lib. 1.
- Princeps si alique non legitimas vide in verbo Camer.*
- Princeps si velle legitumari potest ille qui plures habet defunctus* conf. 16. num. 76. fol. 73. lib. 2.
- Princeps potest legitimare de laici hereditate* conf. 17. num. 4. fol. 77. lib. 2.
- Et adia hereditate ibid. num. 10.*
- Et quando pater est in extremis ibid. num. 3.*
- Et eandem auctoritatem potest concedere Comiti Palatino ibid. num. 2.*
- Princeps potest de plenitudine potestatis auferre ius quod non est mercedis de iure civile* conf. 17. num. 4. fol. 77. lib. 2.
- Et ius sine villa causa ibid. num. 6. & 12.*
- Et sine recompensatione ibid. num. 7. & 13.*
- Princeps potest tollere dominium, quod suis haeres habet iure suis atque* conf. 17. num. 5. fol. 77. lib. 2.
- Princeps potest tollere dominium quæsum ex additione hereditatis* conf. 17. num. 9. fol. 78. lib. 2.
- Princeps de plenitudine potest praeindicare iuri querendo* conf. 24. num. 24. fol. 113. lib. 2.
- Princeps supremus potest ordinare quod in aliquibus tantum molendinis mactetur* conf. 29. num. 18. fol. 145. lib. 2.

I N D E X.

Amplius ibidem num. 20. & 25.
Princeps an possit revocare privilegium subito concessum, & quid quando est in vim contractus conf. 29. num. 33. fol. 148. lib. 2.
coram Principe infans non perit vide in verb. infans.
in Principe causa præsumentur conf. 59. numero 14. fol. 322. lib. 1.
à Principe supremo imponi potest confiscatio vide in verb. confiscatio.
in Principe supremo an consideretur monopolium vide in verbo monopolium.
à Principe per quas clausulas tollatur ius alteri quaeritur conf. 29. num. 24. fol. 146. lib. 2.
Principem proprium nemofraudare præsumentur conf. 37. num. 48. fol. 194. & conf. 43. num. 72. fol. 239. lib. 1.
Principem fidem, & altere falsitatem esse conf. 46. num. 24. fol. 256. lib. 1.
in Principem maledicticia vide in verb. maledicticia, & in verb. Maledictus.
Principes Italia vide in verb. Italia.
Principes necesse fecerint officialium consil. 8. num. 11. fol. 41. lib. 1.
Principi supremo referata sunt admittere ad novas defensionis resistere in iuramento, & adversus sententiam conf. 9. num. 55. & seq. lib. 1.
Principi referata non videntur in generali confessione consil. 95. num. 3. fol. 81. lib. 1.
Principi adequatur Comes vide in verb. Comes.
Principis scientia vide in verb. scientia.
Principis monachorum vide in verbo, non in iis.
Principis promissio vide in verb. promissio.
Principis scientia, & patencia quod quis se gerat pro delegato habet vim delegationis consil. 35. suo num. 14. fol. 314.
adversus Principis sententiam non admittitur resistitio nisi ex causa omisse allegationis conf. 69. num. 3. fol. 330. lib. 1.
Principium an sufficiens in facto successione, ut totum obtineatur conf. 73. num. 31. & 42. fol. 465 & 468.
Prior creditor in hypothecaria præsertur secundo, quando debitor tempore iudicii possidet bona licet ea non possideat tempore hypothecae consil. 35. numero 12. fol. 182. lib. 1.
Amplius ut ibid. num. 13. & 14.
Prior in hypothecar. a an, & quando sit preferendus alij vide in verb. hypotheca.
Primare filius dicitur & legitimus iniquissimum est conf. 42. num. 16. fol. 220. lib. 1.
Primare an possit aliquem testator ob factum alterius vide in verb. testator.
Primarius nemo debet iure suo absq. sententia conf. 61. nu. 26. fol. 341. lib. 1.
Primarius quis possit hereditate vel legato in partem alterius vide in verb. legato.
Primatus indubitate à statibus sunt veluti exheredationes, & dicitur nominativum sunt facienda nec extendi debent conf. 1. num. 18. fol. 3. lib. 1.
Est multus casus specialiter enumerantur ibid. num. 19.
Primatus punitur quando imposuit testator, vide in verb. testator.
Primari non possunt in eorum causis tribuere iurisdictionem conf. 10. num. 64. fol. 74. lib. 1.
Secus est in Principibus ibid. num. 65.
Primatum possessionem an præsumentur feudales concessio casu possessoribus consil. 90. num. 20. fol. 562. lib. 1.
Privilegia quando dicatur confirmare Princeps vel revocare vide in verb. Princeps.
Privilegia silentis pcurrie tempore conf. 45. num. 2. fol. 249.

& consil. 90. num. 18. fol. 562. lib. 1.
Privilegia concessa militibus armatis & militie competunt, & militibus legaliter & ecclesiis militie conf. 47. num. 14. fol. 258. lib. 1.
Privilegia confirmantia ex certa scientia, & cum clausula amplissimi tribuntur ius de novo conf. 28. num. 24. & 34. fol. 141. & seq. lib. 2.
ad Privilegij declarationem vide in verb. observantia.
Privilegia concessa in perpetuum revocantur non possent in praedictum successorum, sed tantum currit praescriptio conf. 28. num. 27. fol. 141. lib. 2.
Privilegio immunitatis vide in verb. immunitatis.
Privilegio concessio civibus vide in verb. civis.
in Privilegio eximente à decimis vide in verb. Decimis.
Privilegio videntur in aliquo loco dicitur conformare ius videntur, & in alijs locis conf. 28. num. 30. fol. 141. lib. 2.
Privilegiarum communicatio vide in verb. communicatio.
de Privilegiarum validitate donec discutiantur, nemo sua possessione primari debet consil. 28. num. 40. fol. 142. lib. 2.
Privilegium concessum à civitate libera an extinguatur si Civitas reddatur subdita conf. 15. num. 3. fol. 95. lib. 1.
Privilegium concessum non subditum est irrevocabile consil. 15. num. 8. fol. 95. lib. 1.
Privilegium concessum subditum non renovatur ex potestate ordinaria conf. 15. num. 9. fol. 96. lib. 1.
Privilegium concessum obmersa est irrevocabile conf. 15. num. 10. fol. 96. lib. 1.
Privilegium nunquam tollit ius reverentiae conf. 27. nu. 19. fol. 154. lib. 1.
Privilegium quod quis non possit puniri nisi pro delictis de iure communis punibilibus intelligitur de ijs delictis, quae sunt punibilia solo iure communis absq. novo ordine Principis conf. 27. num. 37. fol. 155. lib. 1.
Privilegium mutatur mutante persona conf. 90. num. 13. fol. 561. lib. 1.
Privilegium vel ius commune an importet statutum facultatum conf. 99. num. 66. fol. 613. lib. 1.
Privilegium legitimandi vide in verb. legitimandi.
Privilegium de non soluendo decimis concessum Religiosis comprehendit novata conf. 28. num. 15. fol. 140. lib. 2.
Privilegium motu proprio concessum late est interpretandum conf. 28. num. 16. fol. 140. lib. 2.
Privilegium quod non possint fieri molendina, vide in verb. molendina.
Privilegium à Papa concessum vide in verb. Papale.
Privilegium non dicitur ex causa onerosa concessum, sed ex mera gratia, quando recompensatio non aequale privilegio conf. 29. num. 34. fol. 148. lib. 2.
Probare quando adhuc quis potest non dicitur constare de non iure suo conf. 8. num. 53. fol. 44. lib. 1.
Probare dimittit debet qui in eis secundat conf. 19. num. 19. fol. 87. lib. 2.
Probatio aequiva possessionis nascitur ex diversitate titulum possidentis conf. 9. num. 65. fol. 62. lib. 1.
Probatio dubia, & aequiva admittitur, quando iuris presumptione adiuvatur conf. 9. num. 67. fol. 62. lib. 1.
Probatio in possessione summarysimo videtur in verb. in possessione.
Probatio possessionis de praeterito, & praesenti non arguitur nisi alius sit in possessione consil. 12. numero 17. fol. 83. lib. 1.
Probatio causa dissolutionis sponsalium, vel impedimenti matrimonij sit per duos testes, quando ex matrimonio contrahendo peccatum non committeretur, nam tunc unus testis sufficit conf. 18. num. 21. fol. 105. lib. 1.
Probatio mortis alicuius non fit nisi concurrantibus certis requisitis in decij. post consil. 21. numero 13. fol. 125. lib. 1.

Probatio

I N D E X.

Probatio specifica precludes probationi in genere conf. 9. num. 109. fol. 1.67. lib. 1.
Probatio non resultat ex scriptura primata conf. 44. num. 15. fol. 243. lib. 1.
Probatio presumptiva non sufficit ad condemnandum consil. 44. num. 26. fol. 246. lib. 1.
Probatio plena requiritur in restitutione adversus sententiam quando agitur de illius rescissione uti iniusta consil. 69. num. 23. fol. 398. lib. 1.
Probatio simpliciter sufficit quando agitur solum de remouenda sententia, ut de meritis deinde disputetur consil. 69. num. 23. fol. 398. lib. 1.
Probatione non eget communis usus, vide in verbo usus communis.
Probatione probatam facit instrumentum, vide in verbo instrumentum.
Probat. nec facta in petitorio suspensa cuius sine effectus conf. 8. num. 85. fol. 45. lib. 1.
Probationibus novis, vel falsis vide in verbo reitutio.
Probat. extremis mecia presumuntur conf. 14. num. 81. fol. 93. lib. 1.
Proclamare & statueri supponit superioritatem conf. 9. num. 81. fol. 63. lib. 1.
Proclamata publicare Princeps potest, vide in verbo Princeps.
in Proclamationibus apponitur nomen superioris conf. 9. num. 80. fol. 63. lib. 1.
Procurator generalis ad negotia agere potest conf. 43. num. 8. fol. 231. lib. 1.
Falsis ubi requiritur speciale mandatum, & in criminalibus ibid.
Procurator an possit prestare consensum post mortem mandanti conf. 88. num. 33. fol. 555. lib. 1.
Procuratorem fiscalium nemo habet nisi fisci conf. 9. num. 72. fol. 62. lib. 1.
Prodiu possunt ea, quae tangunt petitorium ad colorandum possessorium conf. 10. num. 77. fol. 75. lib. 1.
Precium declarat intentionem agentis conf. 9. num. 28. fol. 59. lib. 1.
Precium assignat causam finalem conf. 100. num. 51. fol. 622. lib. 1.
Profecticia impendantur nepotibus in legitimam conf. 92. num. 3 fol. 566 lib. 1.
Profecti vide in verbo. Testuita, & in verbo. Monasterium.
Profectio tacita obligat Religiosi solum in genere consil. 39. num. 30. fol. 201. lib. 2.
Declara in Profectione intra annum ibid.
Profectio tacita est eiusdem efficacia cuius est expressa conf. 39. num. 31. fol. 201. lib. 2.
Profectio expressa au praevalet tacita in alia religione eius. fa conf. 40. num. 34. fol. 206 lib. 2.
Et au expressa magis obligat ibid. num. 35.
per Profectionem contrahitur matrimonium spirituale vide in verbo. matrimonium.
ante Profectionem Religiosus testari potest, vide in verbo. Religiosus.
per Profectionem grauat. an deficiat conditio si sine filijs vide in verbo. conditio.
cum Profecto filio Pater decedens vide in verbo. Pater.
Profectio in Religione incapaci aequiparatur deperatui consil. 89. num. 18. fol. 557. lib. 1.
per Profectum masculum in Religione bonorum incapaci summe non excluditur conf. 89. num. 6. fol. 556. lib. 1.
Profectus in Religione bonorum incapaci aequiparatur mortuo conf. 85. num. 4. fol. 543. & conf. 89. num. 4. fol. 556. lib. 1.
Profectus in Religione incapaci excludit substitutum sub condicione si decesserit sine filijs consil. 89. num. 2. fol. 556. lib. 1.
Profectus in una Religione non potest ad aliam etiam actio-

rem transire nulla petita licentia conf. 39. num. 1. 4. & 6. fol. 197. lib. 2.
Sed vid. ibid. num. 14.
Et hoc locum habet etiam in equitibus Hierosolimitanis ibid.
Profectus in una Religione si ad aliam sine licentia transire debet redire ad primam conf. 39. num. 3. 9. 26. & per eos. fol. 197. lib. 2.
Etiam si bono zelo dicereur ingressus ibid. num. 5.
Et non credidit dicenti fuisse inspiratum ibid.
Et potest redire ex sua voluntate ibid.
Prohiberi potest fructus extrastris vide in verbo. extrastris.
Prohibita alienatione bonorum vel prohibitio alienationis, vide in verbo Alienatione, in verbo Alienari, in verbo Alienatione, in verbo Alienationis, & in verbo legimus.
Prohibitio supponitur per licentiam conf. 39. num. 20. & 51. fol. 197. lib. 1.
Per licentia disponendi de bonis data a reatore supponit fideicommissum ibid. num. 19. & 50.
Et si concessa sit licentia disponendi de bonis in vita, non potest disponi in ultima voluntate ibid. num. 21.
Prohibitio alienationis bonorum ut illa maneant in familia arguit agnationis rationem habitam fuisse consil. 38. num. 59. fol. 199. lib. 1.
Prohibitio alienationis continuatur, & accessorie adiecta praecedenti fideicommissum non inducit fideicommissum novum in casu mortis, sed anteceden. confirmat consil. 39. num. 12. 14. 31. 40. 56. 67. & 71. fol. 203.
Declara, amplius, & limita ut ibid. v. q. ad num. 75.
Prohibitio facta infirmis, & substitutis etiam personalis conf. 39. num. 18. fol. 203. lib. 1.
Prohibitio confiscationis, & detractionis trebellianica vna cum prohibitione alienationis bonorum inducit absolute fideicommissum consil. 75. numero 78. fol. 453. lib. 1.
Prohibitio quando dicatur personalis conf. 75. num. 82. fol. 453. & conf. 93. num. 29. fol. 575. lib. 1.
Prohibitio personalis ex ratione adiecta egreditur personas, & comprehendit omnes consil. 75. num. 83. fol. 453. lib. 1.
Prohibitio de non molestando intelligitur de molestia prae animo illius conf. 93. num. 9. fol. 573 lib. 1.
Prohibitio personalis non extenditur de persona ad personam etiam quod ratio sit generalis consil. 97. num. 12. fol. 590. lib. 1.
Prohibitio personalis facta heredi non extenditur ad heredem heredis conf. 97. num. 14. fol. 590. lib. 1.
Prohibitio alienationis alicuius rei si specialiter facta sit, tunc emptor ipsius non excusat etiam si ipse, & venditor ignoraret fideicommissum conf. 22. num. 18. fol. 102. lib. 2.
Prohibitio facta solo favore heredis est nudum preceptum, & non valet conf. 31. num. 19. fol. 154. lib. 2.
Ratio offertur ibid. num. 30.
Limita ibid. num. 43.
Prohibitio sub condicione valet consil. 31. num. 41. fol. 157. lib. 2.
Declara ut ibid. num. 44. & seq.
Prohibitio, acta heredibus an comprehendat heredem heredum conf. 36. num. 31. & seq. fol. 186. lib. 2.
Prohibitionis valida ratio adiecta inducit fideicommissum conf. 26. num. 7. fol. 148. lib. 1.
Prohibitionis ratio an iurata prolata favore agnationis, vel familiae, aut decedentium masculorum nulla est differentia conf. 75. num. 87. fol. 454 lib. 1.
in Prohibitionis non statuit assertio alicuius conf. 27. num. 21. fol. 132. lib. 2.
Prohibitum ad tempus post tempus censetur permixtum conf. 99. num.

INDEX.

99. numero 5. fol. 406. lib. 1.
Amplia etiam in statu, & ad iuris correctionem ibid.
Prohibetur a statuto testari si aliis habitis erat, in religione
etiam prohibetur codicillari conf. 22. num. 19. fol. 195.
lib. 1.
Ratio afferitur ibidem, & num. 22.
Prohibetur per legem testari sine certi solemnitate non potest
etiam codicillari sine solemnitate. conf. 22. num. 25.
fol. 136. lib. 1.
Declarata tamen ut ibid.
Prohibetur molestare sub pena non incidit in penam si non
perseveret usque ad sententiam conf. 93. num. 10. fol.
573. lib. 1.
Prohibetur succedere in emphyteuse non est prohibitum illam
acquirere a principio confil. 44. numero 65. fol. 230.
lib. 1.
Proles est finis matrimonij confil. 16. numero 31. fol. 99.
lib. 1.
Promissio sub fide an habeat vim promissionis in aia confil.
14. num. 39. fol. 99. & confil. 46. num. 25. fol. 256.
lib. 1.
Promissio sub fide Principis habet vim iuramenti confil. 46.
num. 25. fol. 256. lib. 1.
Promissio de non discedendo sine licentia expirat licentia da-
ta conf. 58. num. 9. fol. 313. lib. 1.
Promissio intelligitur rebus si sit iuramentum conf. 58. num. 18. &
num. 32. fol. 314. & 316. lib. 1.
Promissio de non discedendo ubi facta est, tunc verbis eius te-
mineret est iudicandum confil. 58. numero 19. fol. 314.
lib. 1.
Promissio seu fidei iussio quod quis non discedet de certo loco
videt in verb. fidei iussio.
Promissio de contrahendo matrimonium etiam cum iuramento
in manibus Parochi praestito non tenet in matrimonium
quoniam copula carnalis sit secuta conf. 67. num. 34. fol.
388. lib. 1.
Amplia ut ibid. num. 35. & 36.
Requisio facta ab his ubi obligatio dicitur denotari confil.
83. num. 3. fol. 528. lib. 1.
Etiam si deficiat verbum dono ibid.
Promissio facta per dictionem donec an sit annua confil. 84.
num. 20. fol. 542. lib. 1.
Promissio de custodiendo apud conditionalis conf. 98. num. 14.
& 18. fol. 598. lib. 1.
Promissio si fiet de lite perpetuo non monenda in bonis di-
visis, tunc dicitur irrenunciatum fideicommissum conf. 100.
num. 79. & 108. fol. 625. & 629. lib. 1.
Et de non contrahendo ibid. num. 73.
Promissio dotis incerta valde confil. 4. numero 14. fol. 11.
lib. 2.
Declarata ut ibid.
Promissioni dotis tempus simpliciter, appositum currit a die
nuptiarum conf. 71. num. 33. fol. 414. lib. 1.
Promittens alium fittere in iudicio in casu delicti pro quo im-
punita sit pena pecuniaria si ille non sit as, tunc fidei ius-
sor ad eam penam tenetur conf. 88. num. 38. fol. 317.
lib. 1.
Promittens solvere in aliquo loco, ubi conveniri potest, si repe-
diatur, vel habeat bona confil. 2. numero 10. fol. 5.
lib. 2.
Promittens adificare domum, si eam edificavit, adimpletio
promissionis quoniam naturalis visio cadat confil. 33.
num. 7. fol. 168. lib. 2.
Pronomen ipse est personale confil. 64. numero 21. fol. 372.
lib. 1.
Pronomen idem est relativum, & restrictivum ad eos, ad quos
se refert conf. 97. num. 33. fol. 593. lib. 1.
Pronomen suum refertur ad tempus praesens conf. 43. num. 5.
fol. 218. lib. 2.

Proprietarius nunguem privatur ab usufructuario possessione,
sine res tradatur aliter sine per alium solum confil.
14. num. 42. fol. 90. lib. 1.
Ratio afferitur ibid. num. 45.
Proprietarius cum onere reversionis dicitur usufructuario
causalis conf. 63. num. 54. 85. & 112. fol. 360. 363. &
366. lib. 1.
Proprietarius intelligitur relictus, si legatum incipiat a corpore
rei, quoniam adiecta sunt verba usufructum imperman-
tia conf. 63. num. 1. 56. 97. & 104. fol. 352. 361. & 364.
& seq. lib. 1.
Ratio assignatur ibid. num. 98.
Idem si restator legat possessionem suam ibid. dist. num. 1. &
num. 58. & 96.
Idem si legat domum, agrum, vel fundum ibidem dist. nu-
mero 96.
Proprietarius intelligitur relictus, si usufructuario facta sit sub-
stitutio post eius mortem, vel dictum sit, quod bona ad
heredem revertantur conf. 63. num. 6. 8. 60. & 105. fol.
353. 361. & 365. lib. 1.
Idem si plenus usufructus sit relictum ibid. num. 7. 41. &
101.
Limita tamen ut ibid. num. 9. 69. & 105.
Proprietarius relictus intelligitur si usufructuario prohibita sit
distractio Trebellianica confil. 63. numero 11. fol. 354.
lib. 1.
Contrarium tamen vide ibid. num. 14. & 106.
Sed vide ibid. num. 15. 71. & 107.
Amplia ut ibid. num. 12. 13. & 103.
Proprietarius dicitur relictus si legata sit res ad usum, vel usum-
fructum confil. 63. num. 20. & 99. fol. 356. & 364.
lib. 1.
Secus si legata sit res fructuanda ibid. num. 33.
Contrarium tamen vide ibid.
Proprietarius relictus intelligitur, quod aliquando contingeret, ut
incognitus excluderet dictum a testatore conf. 63. nu.
31. & 33. fol. 358. lib. 1.
Proprietarius relictus praesumitur quando restator non est usus
verbo usufructus confil. 63. numero 34. fol. 358.
lib. 1.
Praesertim quando in alia parte in qua legatus usufructus
est usus est hoc verbo ibid. num. 36.
Et quando dispositio redderet superflua ibidem numero
37. & 90.
in Proprietatem conversionem usufructus vide in verb. usufructus.
Privilegiari quando passio iuris dictio per non subditos vide in
verb. iurisdictio.
Protestatio quod super possessorio procedatur in quolibet actu
est reiteranda confil. 8. numero 92. & 177. fol. 46.
lib. 1.
Imo & appellatio interponenda iudice ad ulteriora progre-
dient ibid. num. 93. & 178.
Sed contra ut ibid. num. 101.
Declarata ut ibid. & num. 96. ad 103.
Protestatio sola eorum qui non est in possessione non impedit,
quin alius acquirat possessionem, si id requiritur eicilio
conf. 14. num. 83. fol. 93. lib. 1.
Protestatio non requiritur, ut matrimonium dicatur metu
contractum conf. 67. num. 18. fol. 386. lib. 1.
Protestatio reformas sui protestanti conf. 100. num. 99. fol. 628.
lib. 1.
Protestatum notarij nullum signum requirit conf. 6. num. 18.
lib. 2.
Pronomen de beneficio cum clausula ex nunc prout ex tunc debet
esse habili tempore vacationis beneficij conf. 88. nu.
6. fol. 552. lib. 2.
Proximior persona de iure communi existens, qua non sit no-
minata a statuto, excludit personam ut dicti statuti alijs

INDEX.

alij pralati in succedere conf. 13. numero 10. fol. 13. lib. 1.
Amplia etiam si non succedat ut ibid. supra.
Proximior verbum restringi bene de secundum & nomen familia conf. 95. num. 69. fol. 45. lib. 1.
Proximior non datur si de iure conf. 10. quomodo.
Proximior ex potestate in conditione dicitur vocatus quando sunt de decedentibus & familia excluduntur conf. 24. num. 58. fol. 119. lib. 2.
Proximior in gradu excludit succedere admitti debet si qui cum excluditur sit ex parte personae media quando iste excludens habet iura officia vel officia iuribus personae media conf. 3. num. 69. fol. 9. lib. 2.
Proximior de iure communi succedens conf. 3. num. 4. fol. 9. & conf. 3. num. 6. fol. 12. lib. 2.
Proximior solum attenditur subtilitas differentia agnationis & cognationis conf. 7. numero 20. & 61. fol. 2. & 6. lib. 1.
Proximiora gravata & non gravata attenduntur conf. 62. num. 6. 18. & 22. fol. 343. & seq. lib. 1.
Contrarium videtur lib. 2. num. 6. & 22. ut supra.
Deihera & limba ut ibid. num. 7. 1019. & 1019. & seq. & 1019. num. 7. 1019. & 1019. & seq. lib. 1.
Proximiora gravata quando dicitur considerata conf. 82. num. 4. fol. 303. lib. 2.
Proximiora gravata quando dicitur considerata attenditur in feno non hereditate simpliciter conf. 24. num. 22. fol. 113. lib. 2.
Publica fides nemini decepta debet conf. 38. num. 4. fol. 912. lib. 1.
Publicana non datur contra viculo possidentem conf. 34. num. 53. fol. 177. lib. 2.
Pueri a matre inveniuntur in feminis quam in masculis conf. 21. num. 60. fol. 191. lib. 1.
Puella cui ducuntur pro dote fuerunt relicta si cum centum se nupserit an restitutum petere possit conf. 50. num. 24. fol. 33. 36. & 56. fol. 267. & sequentibus lib. 1. conf. 51. num. 9. & 19. fol. 276. conf. 52. num. 6. & 10. fol. 280. & seq. conf. 55. num. 107. & seq. fol. 284. conf. 54. fol. 285. & conf. 55. fol. 289. lib. 1. & per hoc conclusio declaratur & limitatur.
Puella ingredienti monasterium non potest petere eandem dote datam sibi in nuptiis in sculo conf. 50. num. 463. fol. 273. lib. 1.
Puella cui relicta sunt consumsi se nupserit & quinquaginta in casu religionis nisi ingrediatur religionem potest petere centum unde in verb. dos. & in verb. legatum.
Pupillaris substitutio expirat adveniente pubertate conf. 39. num. 53. fol. 206. lib. 1.
Item pupillo filius suscipiente conf. 19. num. 13. fol. 189. lib. 1.
Pupillaris an fideicommissaria sit substitutio facta impuberi conf. 19. num. 16. fol. 109. lib. 1.
Pupillaris expressa continet eandem vultatem conf. 74. num. 16. fol. 440. lib. 1.
Pupillaris expressa excludit matrem non autem adoptionem conf. 82. num. 50. fol. 504. lib. 1.
Pupillaris tacita habet effectum quamvis mater exerceat illam repudiet conf. 14. num. 23. fol. 61. lib. 2.
Pupillo an prosi inuentarium iudicare ut dicitur heres cum beneficio legis & inveniatur conf. 73. num. 68. fol. 426. lib. 1.
Pupillus quanaq. filius generare potest conf. 6. num. 44. fol. 25. & conf. 19. num. 3. fol. 108. lib. 1.
Contrarium vide d. conf. 19. num. 9.
Et est tamquam miraculum ibid. num. 11. & d. conf. 6. numero 44.

Et si quos habuerit non possunt esse legitimuli conf. 19. num. 18. fol. 109. lib. 1.
Pupillus maior omnium contrahere non potest conf. 19. num. 18. fol. 109. lib. 1.
Pupillus fundum alienans an restitatur conf. 59. num. 74. fol. 331. lib. 1.
De purgatione animae & consuetudine delinquendi & de an requiratur votum conf. 47. num. 51. fol. 261. lib. 1.
Purgatio mora in exhibitione persona admittitur conf. 58. num. 30. fol. 326. lib. 2.
Puri & puri & de iudicio conf. 5. num. 24. fol. 278. & conf. 78. num. 7. 48. fol. 463. & 468. & conf. 98. num. 40. fol. 464. lib. 2.
Purificatio & purum patia sunt conf. 78. num. 7. & 48. fol. 463. & 468. lib. 1.

2

Qualitas legitimatitatis repetit ubi excludit legitimatitatem unde in verb. legitimatus.
Qualitas postea in una oratione non intelligitur repetita alia in qua miles dicitur variis & quando sumus in alio gradu substitutionis in decipit conf. 1. num. 33. & 35. fol. 131. & seq. lib. 1.
Contrarium tamen vide ibid. num. 24. & 35. fol. 131. & seq. lib. 1.
Qualitas adiecta uni capitulo non trahitur ad alium separatim conf. 26. num. 10. fol. 149. lib. 1.
Qualitas in una parte dispositionis quando qualitates vocantur dispositionem conf. 31. num. 8. fol. 169. lib. 1.
Qualitas rei venditae ex quantitate precij dignificatur conf. 44. num. 23. fol. 245. lib. 1.
Qualitas expressa in una parte an intelligatur repetita in alia conf. 82. num. 128. fol. 513. lib. 1.
Qualitas in persona legatarii in relictis conditionalibus consideratur tempore purificata & conditionis conf. 19. num. 11. fol. 86. lib. 2.
Qualitas requisita probari debet conf. 30. num. 4. fol. 149. lib. 2.
Quandocumq. verbum continet compendiosam conf. 64. num. 44. num. 23. fol. 245. lib. 1.
Quantitas una legata in casu nuptus carnalis & alia quantitas in casu nuptus spiritalis facit legatum conditionale conf. 40. num. 10. & 21. fol. 210. & conf. 42. num. 6. fol. 219. lib. 2.
Declaratur d. conf. 42. num. 23. 24. & 116.
Quantitas certa legata pro dote sita cum nupserit & interim fructus legati dote sita puto conf. 42. num. 5. 20. & 11. & 107. fol. 219. lib. 2.
Declaratur ut ibid. num. 21. & 134.
Quantitas precij demonstrat qualitatem rei venditae conf. 44. num. 23. fol. 245. lib. 1.
Quantitas male autem dicitur magna re & nomine conf. 83. num. 69. fol. 334. lib. 1.
Quarta due non detrahuntur quando restitutoris pura conf. 32. num. 2. fol. 159. lib. 2.
Item si testamentum sollicitatur ex clausula iodicillari ibid. num. 3.
Quereclantur prestingit conf. 59. num. 32. fol. 334. lib. 1. & conf. 43. num. 6. fol. 218. lib. 2.
Quereclantur filio delatorum ad nepotem transmittitur licet mandum quereclat preparata conf. 76. num. 29. fol. 403. lib. 1.
See videtur ibid. num. 440.
Quereclantur in iudicio officiales sani condemnandi in expensis conf. 43. num. 11. fol. 331. lib. 1.
Qualitas post mortem quoad substitutionem & aditorem non conseruatur conf. 83. num. 23. fol. 335. lib. 2.
Qualitas iuris dubia & incerta agnoscitur questionis facti conf. 31.

INDEX.

- Refutatio estis post acquisitionem* conf. 83. num. 11. fol. 528. lib. 1.
- Regalia spatio centum annorum praescribuntur* conf. 4. num. 25 fol. 17. lib. 1.
- Regalia Principi reservata in signum supremae auctoritatis non videntur in concessione generali* conf. 9. num. 75. fol. 63. lib. 1.
- de Regalibus est inas olendunorum* conf. 9. numero 105. fol. 65. lib. 1.
- Regi servitia praestita a praesentibus praestita tamquam Principi, non tamquam domino feudi* conf. 9. num. 100. fol. 65. lib. 1.
- Regressus non datur renuncianti in sum* conf. 100. num. 67. fol. 624. lib. 1. & consil. 44. numero 16. fol. 224. lib. 2.
- Regula si vinco vincentem se fortius vinco se declarat* conf. 1. num. 20. & 62. fol. 3. & 7. lib. 1. & vide in verba videtur. & vultis.
- Regula nemo plus iuris non habet locum in possessione consil.* 14. num. 4. fol. 87. lib. 1.
- Ratio offertur ibid.* num. 9.
- Regula de praesentibus consilium in camera, vel cancellaria non habet locum in sacralibus officij* conf. 88. num. 37. fol. 555. lib. 1.
- Regula de iure quæsto non tollendo in specie derogari debet* conf. 88. num. 36. fol. 555. lib. 1.
- Rebus omnibus honor preponitur* consil. 18. num. 10. fol. 82. lib. 2.
- de Rebus singulis legitimus debetur* conf. 20. num. 32. fol. 95. lib. 2.
- Rei aliena venditio vide in verb. venditio;*
- Rivariatione quæ forum sortitur* consil. 2. numero 6. fol. 4. lib. 2.
- Declaratio ut ibid.* num. 7.
- Rei ratione quæ communis potest si ibi habeat domicilium, vel ibi recipitur, secus si neutrum concurrat* conf. 9. num. 9. fol. 4. lib. 2.
- Rei confessio vide in verb. confessio.*
- Sed vide ibid.* num. 11.
- Rei dos alia, vide in verb. dotalis.*
- Rei incerta dominium, & possessio non transferuntur* consil. 4. num. 11. fol. 11. lib. 2.
- Rei Ecclesia alienatio vide in verb. alienatio.*
- Rei venditio in dote pro incorporalibus, quando illa veniunt in consequentiam, ut si petatur casum cum suis iurisdictionibus* conf. 8. num. 141. fol. 49. lib. 1.
- Rei venditio in compesce pro iurisdictione accessoria, rei venditoris* conf. 11. num. 29. fol. 78. & consil. 12. num. 1. fol. 82. lib. 1.
- Rei venditio supponit dominium in agere* conf. 34. num. 9. fol. 172. lib. 2.
- Reitratio delicti aggravat delictum* conf. 94. num. 8. fol. 577. lib. 1.
- Relatio pars una quæ sequitur non alterat antecedentem relationem, sed ita ampliatur* conf. 27. num. 29. fol. 154. lib. 1.
- Relatio fit ad proximam* conf. 9. num. 31. fol. 59. & consil. 31. num. 34. fol. 175. lib. 1. & consil. 10. num. 33. fol. 474. lib. 2.
- Relatio ad specificata non fit quando contrarietas induceretur* conf. 20. num. 5. fol. 90. lib. 1.
- Relatio de singulis ad singula congrua fieri debet* conf. 26. num. 9. fol. 148. lib. 1.
- Relatio ex clausula in fine posita fit ad precedentem, diffinitis ratione diversitatis* consil. 36. numero 11. fol. 149. lib. 1.
- Relatio ad omnem procedentem est facienda* conf. 66. num. 11. fol. 382. lib. 1. & consil. 43. num. 10. fol. 218. lib. 2.
- Declaratio servitio differt a non esset d.* conf. 43. num. 10.
- Relatio operatur in iis quæ legi possunt* conf. 93. num. 27. fol. 575. lib. 1.
- Relatio non fit ad ea, quæ sunt in conditione, sed in dispositio* ne conf. 97. num. 44. fol. 594. lib. 1.
- Relatio potius fieri debet ad expressè nominatos, quam ad eos qui appellatione nominatorum veniunt* conf. 97. num. 42. fol. 594. lib. 1.
- Relatio fit ad quod est principale* conf. 27. num. 56. fol. 137. lib. 2.
- Relationi an censetur appositum tempus, quod mensura appositum fuit, an verò relatio potest fieri postea* conf. 71. num. 4. fol. 409. lib. 1.
- Relativa pars, quæ sequitur non alterat antecedentem relationem, sed stat ampliatur* consil. 27. num. 29. fol. 154. lib. 1.
- Relativa confessio, vide in verb. confessio.*
- Relativum est pronomen idem, vide in verb. relativum.*
- Relativum, ipse, vide in verb. ipse.*
- Relativum quæ vel qui restringit* conf. 43. num. 6. fol. 318. lib. 2.
- in Relatio non debet esse minus, quam in referente* consil. 93. num. 28. fol. 575. lib. 1.
- de Relatio licet non continet in antiqui tamen referentis statum* conf. 28. num. 13. fol. 140. lib. 2.
- Relativum est in referente* conf. 42. num. 69. fol. 223. & consil. 93. num. 2. fol. 572. lib. 1.
- Religati patiuntur mediam capitis diminutionem* consil. 28. num. 17. fol. 158. lib. 1.
- Religatus ad tempus a clauso absque villa licentia in patriam redire potest* conf. 71. num. 8. fol. 410. lib. 1.
- Relicta si sint nulli pro oratorio sub certa forma construenda & oratorium constitutum sit cum quingentis, quod si potest ad hanc diem pervenire* conf. 50. num. 6. & 30 fol. 267. lib. 1.
- Relicta si fuerint pœlla ducentum pro dote, vide in verbo pœlla.*
- ex Relictis ad pias causas non deducitur* sollicitudo, vel Trinitarianca conf. 99. num. 28. fol. 609. lib. 1.
- in Relictis conditionalibus qualiter in persona legatarij consideratur tempore purificata conditionis* conf. 19. num. 11. fol. 86. lib. 2.
- Relictum sub conditione nuptiarum debetur in causa religionis* conf. 48. num. 2. fol. 262. lib. 1.
- Amplius, & declaratio ut ibi d. multis numer. sequent.*
- Relictum in causam dote, si in aliam causam erroretur committitur* conf. 60. num. 7. fol. 267. lib. 1.
- Relictum sub pluribus conditionibus non debetur nisi omnium purificatis* conf. 11. num. 25. fol. 278. lib. 2.
- Relictum filij post mortem patris debetur, & in causa emancipationis* conf. 74. num. 14. fol. 444. lib. 1.
- de Relictis in casu de commercio ibid.* num. 15.
- Relictum per patrem filius vide in verb. pater.*
- Religiosa non potest recipere religionem alterius religionis absque licentia dimissionis* consil. 38. num. 3. fol. 194. lib. 1.
- Religiosa oblatibus etiam quibuslibet privilegiis ibid.* num. 4.
- Ex tenetur cum dimittit sub pœna ibid.* num. 20.
- Religio primum potest recipere religionem suam, ad se redeuntem* conf. 39. num. 20. fol. 198. lib. 2.
- Religiosus recipiens religionem alterius religionis potest* consil. 39. num. 11. fol. 198. lib. 2.
- Religio potest religionem suam, in alia religionem, professam recipere* conf. 39. num. 12. fol. 198. lib. 2.
- Et quomodo, & quando vide ibid.*
- Religio Hierosolimitana ad quem suum fit instituta* conf. 39. num. 16. & 18. fol. 199. lib. 2.
- Religio una quando dicatur perfectior altera* conf. 39. num. 19. fol. 200. lib. 2.
- Religio infirma ad hospitalitatem est perfectior ex divinis* consil.

INDEX.

confil. 39. numero 20. fol. 200. lib. 2.
Religio arctius an dicatur illa, quæ habet finem perfectiorem, an verò illa quæ habet vitam æternam æqualem conf. 40. num. 30. fol. 204. lib. 2.
in Religione professus vide in verb. professus.
de Religione una ad aliam transiens vide in verb. transiens.
de Religione ad Religionem in transiit non attenditur quæ sit perfectior, sed quæ sit æquior. & dicitur conf. 39. num. 21. fol. 200. lib. 2.
de Religione una ad aliam transiens vide in verb. Apostata.
de Religione una ad aliam transiens vide in verb. transiens.
in Religione professio vide in verb. professio.
Religionem ingrediens puella an possit petere eandem dotem datam in casu nuptiarum carnalis confil. 50. num. 46. fol. 272. lib. 1.
Religionem ingrediens, si sit gravatus fideicommissi non acquirit bona monasterio illa remanent subditissimis conf. 51. num. 20. fol. 278. lib. 1.
Et an hoc procedat in legato dotis ibidem.
Religionem ingrediens viam in verb. ingrediens.
Religionem si transiit uxoris conjugii in solutio ad eam redire debet conf. 39. num. 2. fol. 197. lib. 2.
ad Religionem aliam quam transiit non potest transire debet circumstantiis non dicitur transire bono zelo conf. 40. num. 31. fol. 204. lib. 2.
Religionem an in essentia sint diversæ conf. 39. num. 3. fol. 198. lib. 2.
Religionem in casu an debeatur legatum factum in casu nuptiarum vide in verb. legatum.
per Religionem ingrediens vide in verb. beneficium.
Religionis status continetia essentialiter est annexa, & etiam sacro ordini est consuetudine Ecclesiæ conf. 10. num. 10. fol. 74. lib. 2.
Religiosi excluduntur a successione ex status illud non valent conf. 57. num. 3. fol. 298. lib. 1.
Religiosi vide in verb. Hierosolimitani.
Religiosi annuatim suis perquirunt a suis superioribus conf. 40. num. 12. fol. 203. lib. 2.
Hoc tamen de consuetudine non observatur ibidem numero 13.
Nec procedit in Hierosolimitanis ibid. num. 14.
de Religiosis dispositio loquens an habeat locum in religiosis militibus conf. 40. num. 16. fol. 203. lib. 2.
Religiosi privilegium concessum viam in verb. Privilegium.
Religiosis recipiendi viam in verb. nulla.
Religiosum sumum ab alia religione superior recitare, & quæ actiones habeat conf. 38. num. 8. fol. 195. lib. 2.
Religiosus potest ante professionem recitari, & recitare bonis conf. 38. num. 7. fol. 194. lib. 1.
Religiosus non potest de via ad aliam religionem etiam arctiorem transire nulla petita licentia conf. 38. num. 2. fol. 194. & confil. 39. num. 1. 4. & 6. fol. 197. lib. 2.
Declaratur d. conf. 38. num. 2. 6. 7. & per tot. & d. conf. 39. num. 14.
Religiosus qui sine licentia ingressus est aliam religionem an possit ex se exire conf. 38. num. 3. fol. 195. & confil. 40. num. 36. fol. 206. lib. 2.
Religiosus aliam ingrediens religionem licentia non petita dicitur ex licentia, & hoc accide, & peccat conf. 39. num. 6. fol. 197. lib. 2.
Religiosus ingressus aliam religionem an pendente lite debeat recedere ad primam religionem, vel stare in secunda conf. 39. num. 13. & per tot. fol. 199. & conf. 40. num. 38. fol. 206. lib. 2.
Religiosus dimittens habitum ex quacumque causa non est audiendus nisi redeat ad monasterium, unde exiit confil. 39. num. 27. fol. 201. lib. 2.

Et hoc habet locum etiam in equitibus Hierosolimitanis ibid. num. 29.
Religiosus transiens illegitimè de una ad aliam religionem peccat mortaliter confil. 40. numero 29. fol. 204. lib. 2.
propter Rem debet conveniri reus in loco domicilij, si conveniatur actione personalis confil. 2. numero 7. fol. 4. lib. 2.
Remedia possessoria vide in verb. possessoria.
Remedia quæ sunt quibus consulari domo intercedat illius possessione per columnam, vel alios confil. 14. num. 14. fol. 88. lib. 1.
de Remedio canon. redintegranda 3. q. 1. late tractatur in confil. 4. fol. 14. & in decis. Nota Romana ibi adiecta quæ est accis. 763. inter minus. nouissimi. Farinac.
Remedium summarij sibi possessori ejus acquisitum conf. 8. num. 81. fol. 45. lib. 1.
Remedium extrajudiciale est imaginaria solutio conf. 73. num. 37. & num. 71. fol. 422. & 426. lib. 1.
Remedium extrajudiciale non compellit ubi datur ordinariu conf. 73. num. 38. fol. 422. lib. 1.
Remedium recipiendi datur pro se illibus in Ecclesiis, & sepulchris conf. 8. num. 13. fol. 27. lib. 2.
Remissio cautionis de vitando, & fruendo importat, ut relicti dicatur usufructus conf. 63. num. 77. & 93. fol. 363. & seq. lib. 1.
Remissio fideicommissi facta ad favorem volens est fideicommissi, & prædict omnibus fideicommissariis confil. 89. num. 10. fol. 564. lib. 1.
Remissio fideicommissi reciprocæ est favorabilis, & tollit voluntatem capiendi mortis confil. 100. num. 85. fol. 626. lib. 1.
in Remissione debiti cessat collatio conf. 83. num. 57. fol. 533. lib. 1.
ex Remissione reciprocæ fideicommissi non nascitur lesio, quia tantum dicitur datum, quantum accepit conf. 100. num. 15. fol. 617. lib. 1.
Remissor non dicitur esse melioris conditionis, quam proximis confil. 82. num. 132. fol. 514. lib. 1.
Declaratur tamen ut vid.
Remuneratoria donatio quæ sit conf. 83. num. 28. fol. 530. lib. 1.
Renunciationis finis ad confirmationem, non autem ad derogationem præcedit actioni transmittitur conf. 25. num. 14. fol. 123. lib. 2.
Renunciatio finis non datur regressus conf. 100. num. 67. fol. 624. lib. 1.
Renunciatio is dicitur possessoria, qui insitit super petitorio conf. 8. num. 28. & 176. fol. 48. & 55. lib. 1.
Renunciatio bonis potest Religiosus, viam in verb. religiosus.
Renunciatio non potest privilegium concessit in perpetuum vide in verb. privilegium.
Renunciatio facta per matrem etiam dotē recepta non obest posteris ex propria persona succedentibus conf. 70. num. 59. fol. 405. lib. 1.
Renunciatio auctoris a repudiatore, & in quo conf. 85. num. 8. fol. 544. & conf. 91. num. 4. fol. 564. lib. 1.
Renunciatio hereditatis vide in verb. hereditas.
Renunciatio facta per filiam ante ingressum in Religionem valet conf. 91. num. 2. fol. 564. lib. 1.
Renunciatio diffini a patre de non petendo conf. 91. num. 16. fol. 565. lib. 1.
Renunciatio generalis non transiit ad ignorata confil. 100. num. 92. fol. 627. lib. 1.

INDEX.

- Renunciatio est stricti iuris, & quomodo conf.* 100. num. 50. fol. 622. lib. 1.
- Renunciatio in faciem inducit lapsus temporis conf.* 71. num. 10. fol. 410 lib. 1.
- ad Renunciationem fideicommissi inducendam vide in verb. fideicommissi.*
- Renunciatio ut dicatur fideicommissi per clausulas generales tria requiruntur conf.* 100. numero 53. fol. 622. lib. 1.
- Renunciatio fideicommissi dicitur, & vide in verbo per dimissionem.*
- Renunciatio dicitur fideicommissi cetera sit facultas alienandi vide in verb. fideicommissi.*
- Renunciatio cui ex contrarij dicitur per electionem alterius conf.* 4. num. 20. fol. 12. lib. 2.
- Res sufficiens altiori clare non probare conf.* 8. num. 152. fol. 52. lib. 1.
- Res permissi debet id, quod & altiori conceditur conf.* 73. num. 94 fol. 430 lib. 1.
- Repetens localia, vide in verb. localia.*
- Repetitio qualis sit legitimis non excludit legitimatum, vide in verb. legitimatus.*
- Repetitio qualis sit posita in una oratione nihil operatur in alia, in qua mislet diversitate, & quando sumus in alio gradu substitutionis vide in decisi. post conf.* 21. num. 33. & 35. fol. 131. & seq. lib. 1.
- Repetitio ex quibus inducitur conf.* 75. num. 12. 39. & 40. fol. 444 & 448. lib. 1.
- Repetitio difficultus inducitur, quam declaratio conf.* 75. num. 41. fol. 448. lib. 1.
- Repetitio habet locum quando una dispositio est registrata in alia conf.* 93. num. 1. fol. 572. lib. 1.
- Repetitio cessat ex diversitate personarum conf.* 93. num. 3. fol. 572. lib. 1.
- Ex ea diversitate rationis ibid. num. 31.*
- Repetitio non datur eius quod non est conf.* 93. num. 25. fol. 575. lib. 1.
- Repetitio intelligitur sine alteratione, & re in eodem statu permanente conf.* 93. num. 3. fol. 576. lib. 1.
- R. praesumere se non tenetur, qui auctoritate in fugam positus est conf.* 58. num. 29. fol. 316. lib. 1.
- R. presentatio cessat quando superflua est substitutio conf.* 80. num. 4. fol. 485. lib. 1.
- R. presentatio non datur quando non agitur de hereditate ascendenti vel patris cum patre conf.* 91. num. 1. fol. 564. lib. 1.
- Repudiandus unde potest conf.* 91. numero 17. fol. 565. lib. 1.
- Repudiari habetur, ac si non exstaret conf.* 2. num. 16. fol. 10. & conf. 3. num. 14. fol. 13. & conf. 91. num. 6. fol. 564. lib. 1. conf. 14. num. 12. 18. & 19 fol. 60. lib. 2.
- Repudiare hereditatem potest creditor heres institutus, vide in verb. hereditatem.*
- Repudiatio hereditatis, vide in verb. hereditatis.*
- Repudiatio consideratur quando est facta ab eo qui de iure communis succederet aliis facta dicitur conf.* 3. num. 17. fol. 13. lib. 1.
- Repudiatio, ac si bonum successorio editio, & differe a renunciatione conf.* 85. num. 8. fol. 544. lib. 1.
- R. pudatio in fauorem alicui fieri non potest conf.* 85. num. 9. fol. 544. & conf. 91. num. 5. fol. 564. lib. 1.
- Repudiatio dicitur renunciatio vide in verb. hereditatis.*
- Repudiatio in quo differt a renunciatione conf.* 91. num. 4. fol. 564. lib. 1.
- Repudiatio unius ex pluribus vocatis, an operetur ius accrescens vel potius quod alius non succedat conf.* 14. num. 26 fol. 62. lib. 2.
- R. pudatio iuris non competentis dicitur vana, & facta conf.* 31. num. 10. fol. 153. lib. 3.
- Repudiationis vim an habeat renunciatio hereditatis futurae, ad auctorem alicuius conf.* 91. num. 11. & seq. fol. 56. lib. 1.
- Res Ecclesia alienatio vide in verb. Ecclesia.*
- Res impia ex pecunia dotale non fit dotalis conf.* 32. num. 1. fol. 174. lib. 1.
- Declar. amplius, & limita ut ibid. num. sequens, usque ad num. 16.*
- Res maximi precij vendita non praesumitur sine instrumento conf.* 37. num. 41. fol. 193. lib. 1.
- Res tantum valde quantum vendi potest, & contrahentibus licitum est in precio fo decipere conf.* 45. num. 14. fol. 250. lib. 1.
- Declar. tamen, ut ibid.*
- Res aliena specialiter hypothecari non potest sed generaliter conf.* 98. num. 2. fol. 596. lib. 1.
- Res si non extet penes acerborem, quia facta suo iurisdictione, an extremum ad quo dicitur habile conf.* 98. num. 38. fol. 600. lib. 1.
- Res quando est perempta an solum dicatur desicere extremum a quo conf.* 98. num. 30. fol. 600. lib. 1.
- Res affirmata si data sit in dotem vide in verb. in dotem.*
- Res incerta an dicatur, si illa sit designata per nomina numeralia, & non quotiatis conf.* 4. num. 12. fol. 11. lib. 2.
- Res Ecclesia sum in dominio nullius conf.* 8. num. 2. fol. 27. lib. 2.
- Res in inventario describitur, vide in verb. in inventario.*
- Res quod substituta fuerint ab herede presumptio est non conf.* 20. num. 23. & 28. fol. 94. lib. 2.
- Res si expressè prohibita sit alienari, tunc emptor ipsius non excusatur etiam si ipse, & venditor ignorarent fideicommissum conf.* 22. num. 18. fol. 102. lib. 2.
- Res impia ex pecunia hereditaria vide in verb. hereditaria.*
- Res Ecclesia ad legem se non locari non possit nisi concurrat causa, & solemnitas conf.* 27. num. 7. & 18. fol. 131. & seq. lib. 2.
- Et aliter acquiritur tenetur ad restitutionem fructuum ibid.*
- Res Ecclesia, vide in verb. alienari, & in verb. si alienentur.*
- Res quando dicatur soluta locari conf.* 27. num. 39. fol. 135. lib. 2.
- Res aliena legari, & fideicommissi potest si testatore sicentia conf.* 36. num. 40. fol. 187. lib. 2.
- Res an dicatur requirere altitorem in latorem inspicitur an exceptio, vel replicatio sit dubia conf.* 44. num. 79. fol. 233. lib. 2.
- de R. suspensione sententia ubi infra quando agitur, tunc plena causa cognita, & plena probatio requiritur in restitutione aduersus sententiam conf.* 69. num. 22. fol. 398. lib. 1.
- Referbere potest inferior solum de iure, superior autem ad libitum conf.* 9. num. 58. fol. 62. lib. 1.
- Rescriptum seu commissum committens peritiorum, & posessorium intelligitur secundum ordinem iuris conf.* 11. num. 32. fol. 78. lib. 1.
- Rescriptum impetrans debet habere speciale mandatum conf.* 43. num. 7. fol. 231. lib. 1.
- Reservata Principi vide in verb. Principi.*
- Reservata si fuerint aliqua, tunc per dispositionem dicitur renunciatum fideicommissum conf.* 100. num. 74. & 99. fol. 625. & 628. lib. 1.
- Reservatio seu iuramentum fidelitatis non importat seu dum formale, sed solum de iuramento quantum, quando in concessione transferri omnis superioritatis conf.* 9. num. 4. fol. 58. lib. 1.
- Amplia ut ibid. num. 5. & 6.*
- Reservatio nullum ius tribuit, sed conservatus eo modo quo composuit*

I N D E X.

competis conf. 90. num. 31. fol. 563. lib. 1. & conf. 14. num. 16 fol. 60. lib. 2.

Reservatio non operatur in expresse consil. 90. num. 22. fol. 563. lib. 1.

Reservatio vice seu additis non facta, diuisa, vel venditis domo, aut fundo an vnus possit transire per partem alterius, præsertim si aliunde additum non habeat consil. 36. num. 25. fol. 187. lib. 1.

Reservatio in manibus superioris ad favorem certa persona non inducit vacationem, quæ comprehendatur sub expectatione ad primum locum vacaturum conf. 72. num. 2. fol. 415. lib. 1.

Secus si reservatio effect facta simpliciter in manibus superioris ibid. num. 5.

Reservatio dicitur condicionalis quando reservantur fructus, vel pensio, aut regressus consil. 72. numero 4. fol. 415. lib. 1.

Reservatio vim habet coadiutoria cum futura successione concurrente consensu coadiutori conf. 82. num. 9. fol. 552. lib. 1.

Reservatum beneficium in manibus superioris videtur in verb. beneficium.

ex Residui receptione approbatur contractus conf. 43. num. 19. fol. 332. lib. 1.

Restituendus est solitarius ante omnia vide in verb. solitarius, & in verb. solitarius.

Restituendus est prius colonus vide in verb. colonus.

Restitutio non impeditur pilato per oppositionem exceptionis domini conf. 5. num. 5. fol. 19. lib. 1.

Amplius vide ibid. num. 6. & 7.

Restitutio in integrum adversus casus criminales est de reservatis Principi conf. 9. num. 56 fol. 61. lib. 1.

Amplius vide ibid. num. 57. & 60.

Restitutio in integrum in summarijssimo non conceditur etiam adversus sententiam conf. 14. num. 91. fol. 94. lib. 1.

Restitutio an concedatur pupillo secundum alienanti conf. 59. num. 75. fol. 331. lib. 1.

Restitutio conceditur etiam si appellari possit conf. 69. num. 1. fol. 395. lib. 1.

Restitutio reponit omnia in pristinum consil. 69. num. 2. fol. 395. lib. 1.

Secus vide ibid. num. 15.

Restitutio non conceditur adversus sententiam Principi nisi ex causa omnia allegacionis conf. 69. num. 3. fol. 396. lib. 1.

Restitutio conceditur adversus sententiam ex falsa allegatione transaliamis consil. 69. numero 4. fol. 396. lib. 1.

Restitutio conceditur adversus sententiam ex falsa probationibus, latæ cum conf. 69. num. 6. fol. 396. lib. 1.

Restitutio conceditur adversus sententiam repositi nominis probationibus conf. 69. num. 7. fol. 396. lib. 1.

Restitutio adversus sententiam duobus modis conceditur conf. 69. num. 8. & 21. fol. 396. & 398. lib. 1.

Restitutio ob omnes allegaciones an concedatur adversus sententiam latam, vel adversus allegaciones consil. 69. num. 3. & per tot. respons. fol. 396. lib. 1.

Restitutio habet vim appellationis conf. 69. num. 10. fol. 396. lib. 1.

Secus vide ibid. num. 12. & 14.

Restitutio adversus sententiam eam rescindit, ac si lata non esset, sed non praeiudicat in principali iudicio consil. 69. num. 15. & sequens fol. 397. lib. 1.

Restitutio ante sententiam conceditur adversus omnes allegaciones conf. 69. num. 19. fol. 398. lib. 1.

Declaratio tamen vide ibid.

Restitutio ob omnes allegaciones solum conceditur ad audientiam conf. 69. num. 20. fol. 398. lib. 1.

Declaratio vide ibid.

Restitutio adversus sententiam ut concedatur, quando agitur de illius rescissione uti inmissa requiritur plena causa cognita, & plena probatio conf. 69. num. 22. fol. 398. lib. 1.

Restitutio in integrum adversus prescriptionem quadriennale conceditur Ecclesiæ etiam cum alia Ecclesiæ consil. 28. num. 31. fol. 141. lib. 2.

in Restitutione non dispensatur de meritis conf. 69. num. 17. fol. 397. lib. 1.

in Restitutione adversus sententiam plena causa cognita, & plena probatio requiritur quando agitur de illius rescissione uti inmissa consil. 69. numero 22. fol. 398. lib. 1.

in Restitutione obtinenda an lesio sit plenè probanda consil. 69. num. 24. fol. 398. lib. 1.

in Restitutione hereditatis ad alium pertinentis an possessor illius possit retinere quod sibi debetur conf. 73. num. 26. fol. 428. lib. 1.

in Restitutione fidei commissi non veniunt bona heredis conf. 73. num. 101. fol. 430. lib. 1.

Restitutio hereditatis facta a vniuersis actiones transeunt in fidei commissarium consil. 73. numero 118. fol. 432. lib. 1.

ante Restitutionem rei conductæ non potest conductor rescicare quæstionem domini conf. 5. numero 11. fol. 19. lib. 1.

ad Restitutionem in integrum per eundem an requiratur mandatum speciale conf. 98. num. 22. fol. 599. lib. 1.

Restitutio plenarij natalibus, licet natus fuerit ex coniugata non dicitur dispensatus, sed legitimatus vide in de dispens. conf. 21. num. 14. fol. 125. lib. 1.

Restitutio dilatio impeditur extensionem conf. 1. num. 10. fol. 3. lib. 1.

Rescriptio facilius conceditur, quam restrictio conf. 11. num. 22. fol. 78. lib. 1.

Rescriptio favorabilior est quam actio conf. 73. num. 104. fol. 431. lib. 1.

Rescriptio facilius conceditur quam actio conf. 23. num. 15. fol. 105. lib. 2.

Retinere potest fidei commissarius bona emptæ per heredem loco alienatorum per ipsum heredem conf. 23. num. 14. fol. 105. lib. 2.

Retrotranslatio non fit in praeiudicium eius, qui medio tempore us acquisivit conf. 35. num. 26. fol. 523. lib. 1.

Retrotranslatio non fit in praeiudicium tertij conf. 59. num. 56. fol. 326. lib. 1.

Retrotranslatio requiritur duo extrema habiles scilicet ad quæ & ad quod conf. 98. num. 324. & 49. fol. 596. 599. & 604. lib. 1.

Retrotranslatio pluribus respectibus fit conf. 98. num. 5. fol. 596. lib. 1.

Retrotranslatio pectio vide in verb. pectio.

Rementale ius per privilegium numquam dicitur sublatum conf. 27. num. 19. fol. 153. lib. 1.

Remerfus ab hostibus non recuperat possessionem iure possimij, nec eius usucapio restituitur conf. 98. num. 6. fol. 596. lib. 1.

Remerfus verbum est commune consil. 64. num. 51. fol. 376. lib. 1.

Obliquatur tamen in codicillis, & si adiectum sit rei singulari ibid.

Remotio attentatorum vide in verb. Attentator.

Remus non est requirendus per post. licentiam non super neceputibus huiusmodi consil. 58. numero 27. fol. 315. lib. 1.

Nec minus secus aucto delicto ibid. & num. sequens.

Es cautela requirendi cum est illius a desine, & in foras sententia ibid. num. 28.

Remus si aufergerit, tunc fideiussor potest suscipere eius defensionem

INDEX.

tionem conf. 58. num. 35. fol. 317. lib. 1.
 • Rem laesa manifeste proprie non est maledictio Principis vide in verb. Maledictio.
 Rem si annuntiatu actione personali propter rem conveniri debet in loci domestic conf. 2. num. 7. fol. 4. lib. 2.
 Rex concedit catrum cum omni iure non intelligitur concedere superiorem & eius regum conf. 14. num. 6. lib. 1.
 Rex novus non a lex conf. 15. num. 4. fol. 95. lib. 1.
 Declara ut ibid.
 Rixa si accidentalis tunc interficiens aliquem non punitur pna ordinaria conf. 86. numero 6. & 8. fol. 547. lib. 1.
 Praesertim si interfecit sui incertus ibid.
 in Rixa qui remaneat offensus auctor illius praesumitur conf. 86. num. 16. fol. 548. lib. 1.
 Rixa auctor vide in verb. auctor.
 Rubrica habens orationem in interfecit am declarat nigrum conf. 43. num. 124. fol. 283. lib. 1.

S

S Abaudia Dux vide in verb. Dux.
 Sacerdotibus magis creditur quam secularibus conf. 6. num. 113. fol. 31. lib. 1.
 a Sacerdotum non differunt Episcopi vide in verb. Episcopi.
 pro Sacerdotio impetrat vide in verb. an legatum.
 Sacerdotis filium legitime potest Comes vide in verbo Comes.
 ex Sacrilegio natus non comprehenditur sub generalibus derogationibus ibid. 16. num. 86. fol. 74. lib. 2.
 Sacrilegium est suspensio de auctoritate papa conf. 29. num. 22. fol. 146. lib. 2.
 Salvo in duodecimo anno generasse legitur conf. 19. num. 4. fol. 109. lib. 1.
 Salva guardia non tribuitur nisi soli personae protectionem conf. 8. num. 184. fol. 56. lib. 1.
 Saluum non conpositi protegitur conf. 9. num. 2. & 32. fol. 30. & 34. lib. 2.
 Item dicitur contra tertium possessorem ibid. num. 3.
 Salvaque arguit inimicitiam conf. 67. num. 46. fol. 379. lib. 1.
 Sanguinis coniunctio an excludat merum conf. 67. num. 73. fol. 395. lib. 1.
 Sciens domum reddidit praesumitur a speciali deputato conf. 8. num. 3. fol. 41. lib. 1.
 Sciens ceciderit non debet conf. 43. numero 28. fol. 221. lib. 2.
 Scientia status sui in Principe praesumitur sicut in ordinario conf. 8. num. 9. fol. 41. lib. 1.
 Scientia officialium nocet Principis conf. 8. num. 21. fol. 41. lib. 1.
 Scientia praesumitur eorum quo sunt maximi ponderis & eius quod quis inquirere non ut flante maxime longinquitate in probis conf. 81. numero 12. & seq. fol. 41. lib. 1.
 Scientia actum gestorum pro adversarium in interdicto reprobis plurimum obest conf. 81. num. 150. fol. 521. lib. 1.
 Scientia Principis praesumitur ex scientia officialis conf. 9. num. 33. fol. 60. conf. 10. num. 11. fol. 70. & conf. 14. num. 80. fol. 93. lib. 1.
 Scientia ex actum multiplicatione & temporis diuturnitate probatur conf. 9. num. 64. fol. 62. lib. 1.
 Scientia ex quibus praesumatur conf. 9. num. 33. fol. 59. lib. 1.
 Scientia a fiscalis praedicta Principi ad acquirendam quasi possessionem iurisdictionis conf. 10. num. 81. fol. 70. lib. 2.

Etiam in Regalibus ibidem.
 Scientia in iurisdictionibus ex quibus probetur conf. 10. num. 12. fol. 70. lib. 2.
 Scientia ex diuturnitate temporis praesumitur conf. 9. num. 33. fol. 60. & conf. 10. num. 13. fol. 71. lib. 1.
 Scientia adversarii non requiritur in praescriptione iurisdictionis conf. 14. num. 78. fol. 92. lib. 1.
 Scientia praesumpta in amittenda civili possessione iurisdictionis sufficit conf. 14. num. 79. fol. 93. lib. 1.
 Scientia universitatis ex quibus probetur conf. 14. num. 82. fol. 93. lib. 1.
 Scientia testamenti & fideicommissi non probetur vide in verb. per divisionem.
 Scientia testamenti arguitur ex illius mentione conf. 100. num. 61. & 109. fol. 624. & 629. lib. 1.
 Scientia patris arguit scientiam totius conf. 100. num. 62. fol. 624. lib. 1.
 pro Scientia habetur ignorantia non probabilis conf. 100. num. 64. fol. 624. lib. 1.
 Scientia praesumpta a fideicommissi vide in verb. fideicommissi.
 Scientia & patientia domini praedictorum qua decimantur requiruntur ad acquirendam quasi possessionem decimandi conf. 28. num. 29. fol. 141. lib. 2.
 Scientia praesumpta in praedicationibus non sufficit conf. 40. num. 21. fol. 203. lib. 2.
 Scientia praesumpta an iustificat ad amittendam possessionem civium conf. 40. num. 22. fol. 204. lib. 2.
 Scientia officialis non arguit scientiam superioris in praedicationibus conf. 40. num. 24. fol. 204. lib. 2.
 Nec quando iurisperit est magis Principis ibidem numero 25.
 Et quando officialis non est specialiter ad hoc deputatus ibid. num. 26.
 Scientia alicuius quomodo & per quos testes probetur conf. 43. num. 24. fol. 221. lib. 2.
 Et an cunctis iuris & quibus ibid. & num. seq.
 pro Scientia habetur ignorantia in probabilis conf. 43. num. 36. fol. 221. lib. 2.
 ex Scientia unius loci praesumitur scientia alteram conf. 43. num. 37. fol. 221. lib. 2.
 Serilens licet ad cambii que non sine acceptato sed remissa cum protenta teneatur ad interesse creditoris conf. 46. num. 26. fol. 256. lib. 1.
 Ampliamus non facta iustificatione protestationis ibidem.
 Scriptori apocha soli non creditur conf. 37. num. 7. fol. 190. lib. 1.
 Nec vice testi & quare & quando dicitur numero 7. 29. & 30.
 Scriptum accipitur quod oculis corporeis legi potest & quomodo conf. 1. num. 7. 13. & 14. fol. 3. & 3. lib. 1.
 Scriptum in quo differat ab expresso conf. 1. num. 12. fol. 3. lib. 1.
 Scriptura imperfecta concurrens ad administrandum probat conf. 6. num. 58. fol. 26. lib. 1.
 Administratio qua sunt ibid. num. 58. & seq.
 Item probat ex antiquitate temporis & alijs modis ut ibid. num. 65. & sequens.
 Item probat ex antiquitate quando probet conf. 37. fol. 189. lib. 1.
 Scriptura a vitima sententia iura praevalent conf. 30. num. 4. fol. 165. lib. 1.
 Scriptura imperfecta a summi robur ad observantiam conf. 37. num. 36. fol. 193. lib. 1.
 Scriptura prima non probat conf. 44. num. 15. fol. 243. lib. 1.
 Scriptura ubi requiritur tunc confessio patris sufficit conf. 58. num. 5. fol. 312. lib. 1.
 Scriptura nuda variis species & Doctoribus distinguuntur & variis casus conf. 37. num. 20. fol. 191. lib. 1.

Scriptu.

INDEX.

Scripturarum vicinias ad interpretationem est attendenda conf. 63. num. 27. & 79. fol. 357. & 363. lib. 1.
Scriptura a 12. vitiis non mercatur fidem confil. 8. num. 36. fol. 42. lib. 1.
Scriptura privata falsitas non puniatur conf. 44. num. 17. fol. 243. lib. 1.
Scriptura vide in verb. laceratio.
Scriptura ordo non attenditur si de mente clare confites conf. 5. num. 7. fol. 14. lib. 2.
Scriptura pars una aliam declarat conf. 36. num. 37. fol. 187. lib. 2.
Scriptus qui est in testamento ille dicitur institutus conf. 64. num. 18. & 42. fol. 372. & 375. lib. 1.
In secularibus officiis non habet locum regula de praestandis consensibus in Camera vel Cancellaria confil. 88. num. 37. fol. 555. lib. 1.
Sedile de Ecclesia amovens qua actione conueniatur vide in verb. actio iniuriarum.
Sedile in Ecclesia a positis laicis vide in verb. laici & in verb. laicorum.
pro Sedilibus in Ecclesia an laici nullum ius habeant vide in verb. ibi Ecclesia.
pro Sedilibus in Ecclesia datur mandatum de manutendo conf. 8. num. 12. fol. 27. lib. 1.
Exemplum recuperandi ibid. num. 13.
in Sedilibus in Ecclesia positis consuetudo attenditur conf. 8. num. 16. fol. 28. lib. 2.
in Sedilibus possessione qui est potest etiam armata manui resistere qui vult amovere sedile de loco sublimi confil. 8. num. 14. fol. 28. lib. 2.
Sedilium ibi an amittatur destructa Ecclesia vide in verb. Ecclesia.
Semel heres definitus esse heres ex dispositione legis confil. 70. num. 32. fol. 403. lib. 1.
Semel extinguitur non renouatur conf. 33. num. 12. fol. 169. lib. 2.
Semen ad generationem debet emitti intra matricem conf. 6. num. 118. fol. 32. lib. 1.
Semiplena probatio sufficit quando agitur solum de remouenda sententia, ut de meritis deinde disputetur conf. 69. num. 23. fol. 398. lib. 1.
Semper distio inducit fideicommissum conf. 75. num. 70. fol. 451. lib. 1.
Senectus non incipit ante quingagesimum annum conf. 18. num. 56. fol. 108. lib. 1.
Senex habet matrem frigidam & siccam conf. 6. num. 16. fol. 23. lib. 1.
Senex potest contrahere matrimonium etiam si generare nesciat conf. 6. num. 39. & fol. 24. lib. 1.
Senex odiosus sunt iuuenibus, & uxores iuuenes sunt infidelibus, & eorum mores cupiunt conf. 6. num. 106. & 107. fol. 31. lib. 1.
Senex senexatarius quandoque generat, habere autem in contrarium praesumptioem, & quando confil. 6. num. 11. & 104. fol. 23. lib. 1.
Senex ducit iuuenem praesumptum dare conf. 18. num. 55. & 107. fol. 31. lib. 1.
Senex quod praematurus iuueni praesumptio est conf. 16. num. 59. fol. 29. & conf. 20. num. 13. fol. 88. lib. 2.
Seni nupta iuuenis formosa vix honesta conf. 6. num. 71. fol. 87. lib. 1.
Sententia in possessione non prauidetur in petitorio conf. 6. num. 136. fol. 34. lib. 1.
Sententia in summarijsimo est interlocutoria conf. 8. num. 110. fol. 47. lib. 1.
Sententia praesumptum lata eo modo quo ius disponit, ne iniuri sitiam conuincat conf. 46. num. 19. fol. 255. lib. 1.
Et facundius in commune intelligitur, & ut illi sit confuturis ibid. num. 18.

Sententia praesumitur conformis petitioni conf. 56. num. 21. fol. 255. lib. 1.
Sententia in qua falsa causa est expressa ipso iure nulla est, nec potest exequi conf. 58. num. 1. fol. 312. lib. 1.
Sententia debet esse conformis libello conf. 58. num. 7. fol. 313. lib. 1.
absq. Sententia nemo iure suo privari debet conf. 61. num. 26. fol. 341. lib. 1.
Sententia interruptis triennalem praescriptionem conf. 68. num. 3. fol. 393. lib. 1.
Declarata tamen ut ibid. num. 19.
absq. Sententia per citationem, & litem consecrationem usucapio non interruptitur vide in verb. usucapio.
Sententia si cui non obstat, neque obest litis pendencia conf. 68. num. 11. fol. 393. lib. 1.
Sententia non rescinditur, sed suspenditur per appellationem conf. 69. num. 11. fol. 397. lib. 1.
Sed vid. ibid. num. 12. & 14.
de Sententia remouenda quando solum agitur, ut de mentis deinde disputetur, tunc semiplena probatio sufficit conf. 69. num. 23. fol. 398. lib. 1.
Sententia lata contra mortuum est ipso iure nulla confil. 71. num. 23. fol. 412. lib. 1.
Etiam si iudex ignoraret ibid.
Sententia nulla, & novit iniusta non est exequenda confil. 71. num. 24. fol. 412. lib. 1.
Sententia in iudicio non transacta executioni mitti debet confil. 79. num. 71. fol. 479. lib. 1.
aduersus Sententiam vide in verb. restitutio.
ante Sententiam
post Sententiam super infirmam necessario latam si instrumenta moniter reperta sint causa ex integro agitur conf. 69. num. 5. fol. 396. lib. 1.
Sententia oris super attentatis essent exequenda, cancella tamen datur ad impediendum, ne illa recedens negotium principale conf. 10. num. 16. fol. 71. lib. 1.
pro Sententis praesumitur confil. 23. numero 22. fol. 106. lib. 2.
in Separatis impedimentum unius temporis non inficit in aliud conf. 61. num. 8. fol. 338. lib. 1.
pro Sepulchris laici in Ecclesia nullum ius domini habent conf. 8. num. 4. fol. 27. lib. 2.
Declarata tamen ut ibidem numero 5. & seq. usque ad numero 12.
in Sepulchris vide in verb. supponatur.
in Sepulchris datur mandatum de manutendo conf. 8. num. 12. fol. 27. lib. 2.
Est remedium recuperanda ibid. num. 13.
in Sepulchro alterius alius sepeliri non potest nisi in casu necessitatis conf. 8. num. 21. fol. 28. lib. 2.
Sepulchrorum ius semel concessum amplius renovari non potest conf. 8. num. 20. fol. 28. lib. 2.
Sepulchrorum iura transeunt ad feminas conf. 11. num. 41. fol. 49. lib. 2.
Sequitur declarans praecedentia conf. 63. num. 60. fol. 364. lib. 1.
Sermo indefinitus intelligitur de primo actu, & prima vice conf. 84. num. 2. & 7. fol. 540. lib. 1.
Limba, & declaratur ibid. num. 3. & 16.
In sermone generali non comprehenditur persona loquens conf. 99. num. 2. fol. 581. lib. 1.
Sententia praestita Regi praesumitur praestita tamquam Principi, monita tamquam domino feudum conf. 9. num. 100. fol. 65. lib. 12.
Sententia generalis vel universalis per locum si concessa sit, potest in anferminis debitor illam eligere, & variare conf. 36. num. 26. fol. 187. lib. 1.
Secus si simpliciter concessa fuit ibid. num. 18.
Adm. apposta clausula (cum solitis accessibus) ibid. num. 27.
Sermitus

I N D E X.

a Soluto vult argumentum confil. 69. num. 35. fol. 358. lib. 1.
Solutum dicitur ex unica vice, & in hoc differt à confuso conf. 10. num. 4. fol. 70. lib. 1.
Soluti an possint aliud pro alio inuito creditore conf. 57. nu. 70. fol. 309. & conf. 73. num. 143. fol. 423. & 437. lib. 1.
Solutio imaginaria vide in verb. imaginaria.
Solutio debitorum in testatoris quomodo per heredem probetur conf. 23. num. 32. fol. 107. lib. 1.
à Solutio differt à confuso confil. 73. num. 29. & seq. fol. 420.
Solutio pignus, & hypotheca solutio conf. 73. num. 233. & 126. fol. 433. lib. 1.
de Solutio sine omni debitorum, & legata non possunt detrahi de fideicommissis confil. 20. num. 36. fol. 96. lib. 2.
Solutio tempus incurren adiectum vide in verb. tempus.
Solutio dicitur ubi est prout in mora convenerit confil. 46. num. 23. fol. 256. lib. 1.
Maxime si pecunia sit debita mercatori, & Princeps sit debitor ibid. & num. seq.
Solutio vel confusio vix vide in verb. aditio.
Solutio matrimonio si creditor offerat dotem uxori, illa tenetur dimittere bona confil. 73. numero 119. fol. 432. lib. 1.
Secus constante matrimonio ibid.
Solutio an immunitas repeti possit conf. 27. num. 43. fol. 156. lib. 1.
Sonus verborum non attenditur sed effectus ad cognoscendam qualitatem contrahens conf. 83. num. 4. fol. 538. lib. 1.
Soror defuncti existens est in causa, ut mater exclusa propter patrem cum ipsa admittatur confil. 1. num. 35. fol. 4. lib. 1.
Soror excludens patrem vel agnatum statim matrem excludentem, admittitur cum matre excluso patre confil. 1. num. 40. fol. 5. lib. 1.
Soror excludens agnatos excludentes sororum filios, non excludit filios sororum suarum confil. 1. num. 41. fol. 5. lib. 1.
Soror non succedit cum fratre in extraordinaria successione conf. 2. num. 7. & per tot. res. fol. 9. lib. 1.
Soror existens facit, ut non habeat locum si atrem excludens matrem propter patrem. confil. 2. numero 31. fol. 11. lib. 1.
Soror nuptiarum adit à fratre cum minori dote, quàm fuerit ei à patre legata potest petere residuum dotis conf. 48. nu. 28. fol. 264. & conf. 51. num. 7. 18. & 29. fol. 276. lib. 1.
Declarat, ampliat, & limita ut dict. conf. 48. num. 29. & 31.
Soror si repudiet hereditatem paternam nondum aditam ad suam unius ex fratribus hereditas cui accrescat vide in verb. hereditatem.
Soror si excludatur ab agnato vigore status, an habeat locum si ex agnato, pater, & mater conf. 14. num. 17. & 24. fol. 60. & seq. lib. 2.
Sorores cum ascendentibus defuncti succedant in virilis confil. 23. num. 2. & fol. 138. lib. 1.
Sorum vel fratrum filij succedunt in stirpes vide in verb. filij.
Sorum filie, & fratrum filie sunt in tertio gradu confil. 1. num. 11. & 60. fol. 2. & 6. lib. 1.
Sorum non filia non sunt agnatæ, nec de familia patris, sed bene filia fratrum confil. 1. num. 23. fol. 3. lib. 1.
Sorum non filia, & fratrum inter se nullam habent differentiam conf. 1. num. 57. fol. 6. lib. 1.
Sp e probabilis habet fideicommissarius conditionalis vi-

de in verbo fideicommissarius.
Specialis iure quod competit est debilis eo quod competit iure communi conf. 2. num. 33. fol. 11. lib. 1.
Specialia duo circa idem concurrere non possunt conf. 26. num. 5. fol. 127. lib. 2.
Specialis probatio per analas generalis conf. 9. num. 109. fol. 67. lib. 1.
Specialius dicitur id, quod est magis privilegiatum confil. 6. num. 5. fol. 18. lib. 2.
Specialius profertur in specialibus confil. 6. numero 6. fol. 18. lib. 2.
Species derogat generi conf. 10. num. 52. fol. 74. & conf. 72. num. 7. fol. 315. lib. 1.
Declarat remanens remanens ut confil. 10. num. 55. fol. 74. lib. 1.
Declarat etiam si in genere non sit habitus mentio speciei confil. 72. num. 7. fol. 415. lib. 1.
Species rei viciaria à Domino inuito usufruari mutari nequit, vide in verb. usufruarius.
Species variae scripturarum à Daftaribus distinguuntur, & varij casus conf. 37. num. 10. fol. 191. lib. 1.
Species restringit conf. 43. num. 8. fol. 218. lib. 2.
Species futura hereditatis attenditur in estimanda congruitate datus conf. 99. num. 47. fol. 611. lib. 1.
Spoliari nemo debet sua possessione etiam si sit prado sine citatione conf. 44. num. 1. fol. 223. lib. 2.
Spoliati in favorem introducti est suspensio petitorij confil. 9. num. 90. & 172. fol. 46. & 55. lib. 1.
Spoliato non impeditur restitutio si opponatur exceptio domini conf. 5. num. 5. fol. 19. lib. 1.
Amplia ut ibid. num. 67. & 20.
Spoliatus ante omnia est restitutus vsq. ad obitum tam re- spectu fructuum, quam interesse conf. 5. num. 2. fol. 19. lib. 2.
Amplia, & declarat ut ibid. dist. num. 2. 4. 5. 19. & 21.
Spoly exceptio sufficiens petitorum, & repelit agentem tam super eadem re, quam super alia si opponatur contra spoliatorem, donec integre purgatum fuerit solum confil. 5. num. 1. fol. 19.
Ratione, & ampliationes vide ibid. num. 14. 16. & seq. vsq. ad num. 20.
Spoly remedium an sit favorabile, vel odiosum conf. 5. nu. 15. fol. 19. lib. 1.
in Spoly causa datur suspensio ordinarij possessorij, & petitorij vide in verb. suspensio.
Spoly extremum primum plene non autem presumunt probari debet conf. 8. num. 91. fol. 46. conf. 11. num. 51. fol. 79. lib. 1. & conf. 39. num. 22. fol. 200. lib. 2.
Spoly exceptio in beneficiis non admittitur, quando notorie constat de non iure agentis conf. 39. num. 25. fol. 200. lib. 2.
Spolio an & quando prescribat, vide in verb. prescriptio.
in Spolio quia si prò banda conf. 4. num. 8. fol. 15. lib. 1.
in Spolio non admittitur exceptio domini confil. 4. num. 22. fol. 16. lib. 1.
Declarat ut ibid. & num. 36.
in Spolio attentato quantum non violento admittitur suspensio petitorij conf. 5. num. 22. fol. 21. lib. 1.
in Spolio attentato non admittitur exceptio alterius spoly conf. 5. num. 24. fol. 21. lib. 1.
in Spolio non cognoscitur de negotio principali conf. 8. nu. 42. fol. 43. lib. 1.
Spolium actusatum est magis odiosum, quam simplex spolium conf. 5. num. 23. fol. 21. lib. 1.
Spolium violentum dicitur, quando cum armis apprehensus fuit possessio conf. 5. num. 25. fol. 21. lib. 1.
Spolium datur contra spoliatorem non contra tertium confil. 39. num. 23. fol. 200. lib. 2.
Spolium retardat quando competit interdictum unde vi, vel vi bo-

I N D E X.

- uoluntatem ratorum ex vi expulsiua, vel ablatina con-*
fi. 39. num. 24. fol. 200. lib. 2.
Sponsa amittit dotem si eius culpa matrimonium non sequi-
tur conf. 18. num. 29. fol. 106. lib. 1.
Sponsalia iurata sunt seruanda, & relictiones comprehenduntur
conf. 16. num. 5. 24. & 54. fol. 97. & 98. lib. 1.
Declarata ac limitata ut ibid. & numer. sequentibus. & conf. 17.
num. 13. & seq. & conf. 18. numero 24. cum seq.
lib. 1.
Sponsalia iurata quibus traxit, si non obstant excommunicati-
one noli contrahere matrimonium est absoluendus
conf. 16. num. 26. fol. 98. lib. 1.
Declarata, & amplius ut ibid. num. 27. & 33.
Sponsalia simplicia qui contraxit, pendens est matrimonium
contrahere nulla subsistente causa conf. 16. num. 34.
fol. 99. lib. 1.
Contrarium vide ibid. num. 36. & 38.
Sponsalia iurata qui contraxit, si alia contraxit debet adim-
plere prima contraxit conf. 16. num. 44. fol. 100. & conf.
18. num. 20. fol. 105. lib. 1.
Sponsalia qui iurauit contrahere, si sine causa ea non adim-
pliat peccat conf. 16. num. 33. fol. 99. lib. 1.
Et si in uigilia est putentia conf. 18. num. 2. & 32. fol.
103. & 105. lib. 1.
Limita tamen quando tunc recurret iuxta causa ut ibidem
num. 23.
Sponsalia de futuro per copulam carnalem non transeunt in
matrimonium conf. 67. num. 32. fol. 388. lib. 1.
Sponsalia inter impuberes facta non praesentia Parochi quam-
vis copula in pubertate sit secuta non transeunt in ma-
trimonium conf. 67. num. 36. fol. 388. lib. 1.
ad Sponsalium exclusionis casum probandum an duo tes-
tes requirantur, vel unus si iuratus conf. 18. num. 21.
fol. 105. lib. 1.
Sponsalij contracti non debent imponi poena pecuniaria si in-
duce aliquem compellente ad illa seruanda conf. 16. nu.
32. fol. 99. lib. 1.
Sponsi iniquitatem cum sponsa praesumit metum in matrimo-
nio uide in verb. in matrimonio.
Sponsus dicitur ante matrimonium, & vir post matrimo-
nium conf. 18. num. 48. fol. 107. lib. 1.
Sponsus si deiecit in domum sponsa introductus, ex boia meus
probat conf. 67. numero 5. & 51. fol. 385. & 390.
lib. 1.
Amplius ut ibid. num. 6. & seq. & num. 21. 47. 48. 52.
& 53.
Spiritus legitimatio in ampla forma uide in verb. legitimatio.
Spiritus ne iurij, & in ecclesiis non dicuntur filij sacerdotum, & Me-
matium conf. 16. num. 80. fol. 74. lib. 2.
Spiritus dicuntur omnes qui ex damnato coitu nati sunt conf.
16. num. 83. fol. 74. lib. 2.
in Spirituum legitimacione sufficit expressio spiritus in
genere conf. 16. num. 77. fol. 74. lib. 2.
Spiritus quoque legitimi facilius in genere compre-
henduntur omnes spiritus spurius, ubi de filijs sacerdo-
rum, & monialium conf. 16. numero 79. fol. 74.
lib. 2.
Spiritus simplicissimi si legitime admittitur ad fideicom-
missionem, nam occidit legitimatus non dispensatus conf.
21. num. 82. fol. 121. lib. 1.
Declarata quomodo dicatur legitimatus ut ibid.
Spiritus non potest succedere patri conf. 37. num. 13. fol. 192.
lib. 2.
Stare uerbum importat permanentiam conf. 58. num. 16.
fol. 314. lib. 1.
ad Statum persona quando principaliter sit legitimatio, tunc
agnationum mentio non requiritur conf. 16. num. 58.
fol. 72. lib. 2.
Statum liberorum restituere naturalibus aliud est, quam

- 87. subnathexy qui non possunt contrahere matrimo-*
nium, aliud uero est dispensare super matrimonio conf.
16. num. 93. fol. 74. lib. 2.
Status in auctis aut praesumptis probatur conf. 16. num. 32.
fol. 72. lib. 2.
Status etiam illegitimus ad auctas sufficit conf. 8. num.
33. fol. 42. lib. 1.
Amplius ut ibid. num. 34. & 35.
Status impuberes non dicuntur pignori, potestatem conf. 62.
num. 115. fol. 32. lib. 1.
ad Status in eum contra tales argumentum adhiberi non potest.
Y ris conf. 70. num. 50. fol. 405. lib. 1.
Status accendere an sit impius, ut in verb. solutio conf. 8. num.
37. fol. 43. lib. 1.
Status non sunt inter postandus ut minus, sed ante in eum
monne, quam fieri debet conf. 16. num. 5. fol. 3. & conf.
23. num. 6. fol. 138. lib. 1.
Principi si sint correctoria uide conf. 1. num. 68. lib. 2.
Status recipitur interpretatiuam possessionem si iure com-
muni conf. 1. num. 26. fol. 4. lib. 1. & conf. 10. num. 31.
fol. 47. lib. 2.
Status exclusiua feminarum an sit, quando excluduntur fe-
mina linea masculina si de iudicio conf. 16. num. 106. lib. 1.
Status maioratus conf. 7. fol. 35. lib. 1. & uide in verb. familia.
in verb. emphiteusi, in verb. fidei commissum, & in verb.
neptis.
Status, qui praesertim agnatus in remotissimo gradu re-
ligio proximo sunt inter subnobis, & ad hoc ad iur.
rationali conf. 66. num. 12. fol. 383. lib. 1.
Status in iudicio debent, ne coarctentur ab iudicio, & repre-
hendipossint si sapientibus conf. 66. num. 23. fol. 383.
lib. 1.
Status exclusiua feminarum damno aliquid operentur
ut sunt deinde restringenda conf. 66. num. 19. fol. 383.
lib. 1.
Status exclusiua cognatus, propter agnatos intelliguntur
quando agnati sunt in praegradu, & secus si agnati es-
sint proximiores conf. 66. num. 20. fol. 383. lib. 1.
Status latiorum confirmatus a Papa dicitur in Papalia, & tel-
ere possunt vires iuramentum conf. 83. num. 30. fol. 530.
lib. 1.
Status accendere potest inuestitus cum mero, & mixto imperio
conf. 90. num. 1. fol. 560. lib. 1.
Status Civitatis non tenetur obferre castrum a civitate
separatum conf. 90. num. 14. fol. 561. lib. 1.
Status possunt derogare l. bas editas C. de secund. nups.
conf. 10. num. 21. fol. 40. lib. 2.
Et sufficit sacra derogatio ibid.
Status in praeiudicium habent vim exheredationis conf. 1.
num. 18. fol. 3. lib. 1.
in Status iuris extraordinariis successibus non habet lo-
cum argumentum de ioto ad partem conf. 2. num. 30.
fol. 10. lib. 1.
Status in ius dicitur ius commune conf. 99. num. 55. fol.
612. lib. 1.
Status dispositio fundata in agnacione cessat si ratio constri-
uatiuone agnacionis deficiat conf. 1. num. 30. 65. & 74.
fol. 4. 78. lib. 1.
cum Status in possessione videntur se conformare contrahen-
tibus conf. 7. num. 32. fol. 37. lib. 1.
ad Status uerbo non est recedendum conf. 42. num. 55. fol.
222. lib. 1.
Tantum enim disponunt, quantum loquuntur ibid.
Status pars una alium declarat conf. 66. num. 18. fol. 383.
lib. 1. & conf. 14. num. 2. fol. 59. lib. 1.
Status mens in primis est attendenda conf. 70. num. 49. fol.
405. lib. 1.
sub Status dispositione comprehenditur de uide in verb.
dos.

INDEX.

- S*ed etiam beneficio usus dicitur: qui dispositionem in casu statuta ordinavit conf. 99. num. 63. fol. 613. lib. 1.
- in Statutis correctoris* & penalis non licet arguere à minoris ad maius conf. 28. num. 10. fol. 157. lib. 1.
- in Statuto exclusio femininarum vide in verb. exclusio.*
- Statutis potius quam iuri communis intelligitur se conformare testator conf. 99. num. 42. & 53. fol. 611. & seq. lib. 1.*
- in Statuto loquente in materia successione casus omisus remanens sub dispositione iuris communis etiam si vigeat eadem vel maior ratio conf. 1. num. 17. fol. 3. lib. 3.*
- Statuto stante ut annunculus existente patris excludatur, existet verò patrui, annunculus, & matertera, ipse annunculus adstatur beneficio matertera conf. 1. num. 39. fol. 5. lib. 1.*
- in Statuto correctorio respiciente ius successione non consideratur absurdum quod interdum postpositum preparatur conf. 1. num. 50. fol. 6. lib. 1.*
- à Statuto media persona non nominata si excludat agnatum, vide in verb. agnatus.*
- ex Statuto si persona in successione alij praeferatur, non admittitur si exeat alia persona à statu non nominata, quae de iure communis sit proximior conf. 3. num. 10. fol. 13. lib. 1.*
- Ampliat etiam si non succederet ut ibid. num. 11.*
- Statuto stante femininarum exclusio masculis existentibus an dos pure debeat vide in verb. dos.*
- Statuto stante exclusio femininarum temporaliter donec masculi exierint, an mortui masculi succedant ultimo decedenti vel primo parenti conf. 70. num. 60. fol. 406. lib. 1.*
- sub Statuto ad obtinendum fructibus condito dos comprehenditur conf. 83. num. 43. fol. 531. lib. 1.*
- in Statuto prohibitum ad tempus post tempus censetur permissum conf. 99. num. 51. fol. 606. lib. 1.*
- in Statuto ratio scripta sit vel unice reddita possit, arguitur etiam in Statuto correctorio conf. 99. num. 13. fol. 608. lib. 1.*
- à Statuto si Pater habeat facultatem substitutiendi in legitima vide in verb. Pater.*
- à Statuto quomodo differat consuetudo & praescriptio vide in verb. consuetudo.*
- Statuto quis adstringi potest, ut aliquibus non alijs vendat conf. 29. num. 12. fol. 144. lib. 2.*
- Statutorum dispositioni videtur se conformare contrahentes conf. 7. num. 32. fol. 7. lib. 1.*
- Statutorum verba non porriguntur solum effectum ad significatum diversum, nec conformem, vide in verb. verba.*
- Statutum Antonianum considerat agnationem simpliciter conf. 1. num. 39. fol. 6. lib. 1.*
- Statutum Bononia de successu ab intest. ascendenti, & collat. §. volentes declaratur conf. 1. num. 3. fol. 2. lib. 1.*
- Statutum Bonon. non tribuit successionem nisi 19 casibus determinatis in verbis ab ipso Statuto conf. 1. num. 6. & 64. fol. 2. & 7. lib. 1.*
- Statutum Bonon. solum disponit existentibus agnatis conf. 1. num. 31. fol. 4. lib. 1.*
- Statutum Bonon. non facit agnationi, sed agnationis confirmationi conf. 1. num. 58. fol. 6. lib. 1.*
- Statutum Bonon. de successu ab intest. ascend. & collat. §. agnati declaratur conf. 3. 24. & 25. per tota responsa lib. 1.*
- Statutum Bonon. vocans ad successionem patris, & eorum filios cum fororibus, & filibus fratrum intelligitur, ut vultur succedere in virilibus conf. 23. num. 9. & 10. & per tot. responsa fol. 139 & 139. lib. 1.*
- Statutum Bonon. ad successu ab intest. ascend. & collat. §. agnati versic. & salvo declaratur conf. 25. num. 1. 11. & 12. fol. 44. & 145. lib. 1.*
- Statutum Bonon. tribuit successionem filiabus fratrum in virilibus, una cum patris conf. 25. numero 2. fol. 144. lib. 1.*
- Statutum Bonon. de successu liber. ascend. desic. cond. testam. in principio an habeat locum in legato auct. conf. 42. num. 1. & per tot. responsa fol. 219. lib. 1.*
- Statutum Bonon. de successu liber. ascend. desic. cond. testam. declaratur conf. 41. num. 9. fol. 214. conf. 92. num. 20. & 28. fol. 568. & 570.*
- Statutum Bonon. excludit cognatos, & praeter agnatos usque ad quartum gradum dumtaxat conf. 66. num. 2. fol. 381. lib. 1.*
- Statutum Bonon. de dotib. restituend. §. fin. declaratur conf. 99. num. 7. & per tot. fol. 636. lib. 1.*
- Statutum Bonon. de successu liber. condit. testam. §. fin. an habeat locum favore agnatorum conf. 99. num. 69. fol. 614. lib. 1.*
- Statutum Bonon. derogat l. hac edicti C. de secund. nupt. conf. 10. num. 22. fol. 10. lib. 2.*
- Statutum excludens cognatos statutibus agnatis an admittat fratrem consanguineum tantum cum viri. consangu. conf. 1. num. 8. fol. 3. lib. 1.*
- Principium loquatur de Statuto Bononiae.*
- Statutum fundatum in confirmatione agnationis cessat testante confirmatione agnationis conf. 1. num. 30. 65. & 74. fol. 4. 7. & 8. lib. 1.*
- Statutum vel lex quomodo consideretur in casu mixto conf. 1. num. 4. fol. 2. lib. 1.*
- Statutum loquens exceptum, & praefertur non induit dispositionem, sed casus exceptos relinquit sub dispositione iuris communis conf. 1. num. 5. & 70. fol. 2. & 7. lib. 1.*
- Statutum inducens primogenium esse ac si exheredet, & adeo nominatum debet comprehendere, & non extendi conf. 1. num. 18. fol. 3. lib. 1.*
- Statutum praeculis habens agnationem praeter agnatos cognatis alijs successuris conf. 1. numero 24. fol. 3. lib. 1.*
- Statutum si per existentiam patris excludat anum matrem existentem quousq. avia materna, avus, & avia infimul admittuntur exclusio patris conf. 1. num. 37. fol. 4. lib. 1.*
- Statutum tantum disponit, quantum loquitur, & non ultra conf. 1. num. 71. fol. 8. lib. 1.*
- Statutum correctorium de casu ad casum non extenditur conf. 1. num. 72. fol. 8. lib. 1.*
- Statutum correctivum iuris communis ab eo interpretatio nem non recipit conf. 24. num. 18. fol. 142. lib. 1.*
- Limita in ea parte in qua non est correctorium, ut ibidem num. seq.*
- Statutum correctorium intelligi debet ut si corrigat in uno, non corrigat in alio conf. 24. numero 20. fol. 142. lib. 1.*
- Statutum correctivum debet intelligi, ut minus corrigat quam si possibile conf. 70. numero 55. fol. 406. lib. 1.*
- Statutum correctorium strictè est intelligendum, & ad limites verborum conf. 99. num. 6. fol. 606. lib. 1.*
- Statutum exorbitans non comprehendit masculinum sub feminino conf. 1. num. 73. fol. 8. lib. 1.*
- Statutum relinquit casus omisus sub dispositione iuris communis conf. 2. num. 1. fol. 9. lib. 1.*
- Statutum loquens de successione in casu simplici non comprehendit casum mixtum conf. 3. num. 1. 2. 4. 7. & seq. fol. 12. lib. 1.*
- Statutum excludens matrem an existentiam agnati non habet locum de successu agnatus, mater, & amita conf. 2. num. 2. fol. 9. lib. 1.*
- Statutum excludens cognatum propter existentiam agnati*

INDEX.

- non habet locum, si exiter alia persona, quæ de iure com-
muni id totum excluderet agnatum conf. 2. num. 22.
fol. 10. lib. 1.
- Secus si totum non excluderet ut ibid. num. 23.
- Statutum excludens matrem propter patris non habet lo-
cum, si etiam foror exis conf. 2. numero 31. fol. 11.
lib. 1.
- Statutum excludens matrem fratribus agnatis, eam non
excludit si etiam exteri cognati conf. 3. num. 9. fol. 12.
lib. 1.
- Statutum excludens religioſos à ſucceſſione non valet conf.
57. num. 8. fol. 298 lib. 1.
- Statutum excludens matrem ſi ante patris eam non excludit
extante forore conf. 24. num. 26. fol. 143. lib. 1.
- Statutum excludens uxorem, & vocans mafculos dicitur
communis; anore agnationis conferuanda conf. 25. nu.
14. fol. 146. lib. 1.
- Statutum excluſum ſamarum propter mafculos præcipue
legitimos eſt uſum odio irritabile conf. 42. nu.
62. fol. 223. lib. 1.
- Et exorbitat a iure ibid. num. 110.
- Et ibi de caſu ad caſum excluditur vel maioritate ra-
tionis non extenditur ibid. num. 63.
- Limita quando filia adjuſtatur ad decem ibidem nu-
mero 65.
- Statutum excludens feminas ſtansibus mafculis, ſi incipiat
a nota tunc quia excludit feminas dotatas, dos debetur
pare & tranſmittitur ante nuptias, ſicut ſi ſimpliciter
eam excludat ſtansibus mafculis conf. 42. num. 77. fol.
224. lib. 1.
- Ratio aſſignatur ibi num. 78. & 86.
- Declara ut ibid. num. 87. & ſeq. & num. 122.
- Statutum excludens filiam dotatam propter mafculos non
comprehendit filiam ſi ante nuptias conf. 42. num. 82. fol.
225. lib. 1.
- Statutum excludens feminas ſtansibus mafculis habet lo-
cum in fauore legumatis conf. 42. num. 131. fol. 228.
lib. 1.
- Statuti non ſaxatudo temporaliter filios, an ipſe tranſmit-
tatur, & non patris, an illorum deſcendentes, præſer-
tim poſt mortem ante conceptos, conf. 70. num. 1. & per
tot. ri. ſol. 401. lib. 1.
- Statutum ſi excludat filium, tunc dos ipſius deducitur ut et
alienum, non uti poſſo hæreditatis conf. 70. num. 44.
fol. 405. lib. 1.
- Statutum ſi excludat feminas temporaliter, dote mafculi
extente, an deſcendentes ipſarum mafculi, & ſamaris
extentis poſſint ex propria perſona petere hæreditatem
ante conſil. 70. numero 47. & 62. fol. 405. & ſeq.
lib. 1.
- Statutum excluſum ſamarum non procedit incluſionem
conf. 70. num. 54. fol. 406. lib. 1.
- Statutum excludens dotatam excludit, & eam cui dos ſolum
fuit legata conf. 99. num. 12 fol. 606. lib. 1.
- Statutum excludens fororem propter agnatum, an habet lo-
cum ſi exis agnatus, foror, & mater conf. 14. num. 17.
& 24. fol. 60. & 61. lib. 2.
- Statutum ſi excludat feminas propter mafculos, mafculus
excluſus, uxorem quamuis illius uideretur conf. 33. num.
11. fol. 168 lib. 2.
- Statutum excludens feminam uide in verb. femina.
- Statutum excludens filiam uide in verb. filia.
- Statutum recipi poſſum interpretatiorem à iure commu-
ni conf. 23. num. 4. fol. 138. & conf. 70. num. 52. fol. 405.
lib. 1.
- Applia etiam ſi eſſet correſtorum ibid.
- Statutum requirens quæque reſter in reſtamentis non uide-
tur diuinnere numerum teſtim in codicillis requiſi-
tum uide in verb. reſti.
- Statutum prohibens aliquem teſtari, qui alius erat habilis an
intelligatur prohibere non poſſit codicillari, uide in verb.
prohibetur.
- Statutum nunquam uidetur tollere præſcriptionem longi-
ſſimi temporis conf. 4. num. 21. & 33. fol. 15. & 18.
lib. 1.
- Statutum præſcriptum conforme iuri communi in modo, & in
ordine ſuccedendi conf. 24. numero 16. fol. 141.
lib. 1.
- Statutum unum ab alio declaratur conf. 41. num. 7. fol. 213.
lib. 1.
- Statutum puniens aſſaſinos non procedit in homicidis, & in
venenantiibus conf. 29. num. 25. fol. 163. lib. 1.
- Statutum concedens executionem duarum ſententiarum con-
formium intelligitur ſi illa ſine ualida, & iuſta conf. 39.
num. 25. fol. 204. lib. 1.
- Statutum quando mandat feminas dotari arbitrio coniu-
gatorum, tunc dos purè debetur conf. 41. no. 27. fol. 216.
lib. 1.
- Amplia ut ibid. num. 28.
- Statutum an in totum poſſit tollere legitimam conf. 42. nu.
9. fol. 219. lib. 1.
- Et etiam dote ibid. num. 10.
- Negatiua opinio eſt magis communis ibid. & num. 85.
- Statutum diſponens filius de herede conſentens dote intelli-
gitur reſpectu quantitati non conditionis conf. 42. num.
15. fol. 220. lib. 1.
- Statutum quod non dicit, id ſuperſeſſit ad inuentione
non eſt ſupponendum conſil. 42. numero 54. fol. 222.
lib. 1.
- Statutum differens legatum dote in tempus nuptiarum eſt
intelligendum, an modo poſſit illud offerre non contingat
eam in totum auferri conſil. 42. numero 84. fol. 225.
lib. 1.
- Et hæc ratio legatum dote dicitur purum, & eſt tranſ-
miſſibile ibid.
- Statutum vel conſuetudo aliquid inducens contra ius com-
mune, accidenale inducere diſſert conſil. 42. num. 83.
fol. 224. lib. 1.
- Statutum diſponens, quod duo notarij ſint rogati de aliquo
inſtrumento ſi appareat inſtrumentum de quo unus tan-
tum notarius rogatus ſit, ex eo non probatur inſtrumen-
tum in inſtrumento enunciatum conf. 83. num. 31. fol.
530. lib. 1.
- Statutum volens conſuetudinem haberi pro conſeſſo non proce-
dit quando p. 10. dicit, & iura conſtat de eius innocencia
conf. 87. num. 9. fol. 550. lib. 1.
- Statutum ubi extat illud ſeruandum eſt conſil. 92. num. 21.
fol. 568. lib. 1.
- Statutum in loco ſuarum eſt ius commune ſeu civile conf. 99.
num. 1. fol. 605. lib. 1.
- Statutum poſſeſt auferre legitimam ſi dote concedat conf. 99.
num. 2. fol. 605. lib. 1.
- Statutum liguens de dote data non habet locum in dote pro-
miſſa conf. 99. num. 15. fol. 607. lib. 1.
- Statutum acutiſſimus an importet privilegium, vel ius com-
mune conf. 99. num. 66. fol. 613. lib. 1.
- Statutum diſponens quod præmorte uxor ſine communibus
liberis maritus ſuccedat dote, non habet locum ſi
exis filia, quæ repudiet hæreditatem matrem conſil.
13. num. 3. fol. 56. lib. 2.
- Statutum vocans aliquem ad ſucceſſionem alio non extante,
ſi ille exis, ſed non ſuccedat, an vocatus ſuccedat conf.
14. num. 1. & per tot. fol. 58. lib. 2.
- Statutum remanens omnes exceptiones non per hæc tollit le-
gitimationem perſona conſil. 21. num. 2. fol. 98. lib. 2.
- Statutum quod ſubdit non poſſit molere niſi in aliquibus
molendinis non valet & acciſur ambo. num. 29.
num. 1. fol. 144. lib. 2.

INDEX.

Contrarium vide ibid. num. 2. 6. 14. 15. & per tot.
 Declara & ibid. num. 7. 16. 18. 25. 28. & 31.
 ad statum d. p. d. o. valet argumentum consil. 29. num. 9.
 fol. 144. lib. 2.
 Statumque factum ob publicam utilitatem impediens ne ad libitum possit macinari valet. & quando commodum non reusit in utilitatem statuentis consil. 29. num. 16. fol. 145. lib. 2.
 Statumque praesumitur factum cum causa & pro iustitia consil. 29. num. 26. fol. 146. lib. 2.
 Stipulatio habere licere astringi etiam heredem venientem ex propria persona. & ipsam promittentem etiam pro superuenienti iure consil. 18. num. 16. fol. 83. lib. 2.
 absq. stipulatione non valet fidei iussio consil. 58. num. 23. fol. 315. lib. 1.
 ex stipulatione alteri facta an queratur actio sine cessione consil. 34. num. 26. fol. 174. lib. 2.
 Subdit seu familia unus loci si sint diuisi inter plures domos. inuisitatio etiam dicitur diuisa consil. 9. num. 84. fol. 63. lib. 1.
 Subditum non possunt adstringi per constitutionem ut molere non possint nisi in aliquo molendino. quia talis constitutio de iure non valet consil. 27. num. 30. fol. 154. lib. 1.
 Subditus possunt granari a Principe in necessitate constituto consil. 34. num. 26. fol. 180. lib. 1.
 Subditi penuria tempore etiam si sint privilegiati cogi possunt vendere frumentum. quod eis ultra propriam indigentiam superest consil. 45. num. 1. fol. 249. lib. 1.
 Subditi quod non possint molere nisi in aliquibus molendinis vide in verb. statum.
 Subditi potest vassalus cum mero & mixto Imperio prohibere. ne in alium locum domicilium transferant sub p. u. a. confiscationis bonorum consil. 90. numero 8. fol. 561. lib. 1.
 Et ne alienent bona in non subditos ibid. num. 10.
 Item ne frumentum alio molant. quam in suo territorio ibid. num. 7.
 Item ne deserant arma ibid. num. 11.
 Item ne recipiant forenses nisi denunciati ibid.
 Subditos Ecclesie an Imperator legitime possit vide in verb. Imperator.
 Subditi dicitur. ex eius ratione bonorum. & comprehenditur sub dispositione de bonis laqueis consil. 90. num. 16. fol. 562. lib. 1.
 Subreptitia legitimatio non valet consil. 31. num. 29. fol. 173. lib. 1.
 Subreptitia dicitur legitimatio si narratum non sit legitimam ex alio iure filius consil. 31. numero 30. fol. 173. lib. 1.
 Subreptitia est legitimatio si expressa non fuerit. qua Comitem exheredasset. cui de iustitiam reddidit consil. 16. num. 103. fol. 76. lib. 2.
 Subreptitia non tollitur per generalem. & confusam narrationem consil. 31. num. 31. fol. 173. lib. 1.
 Subreptitia non excusetur nisi ex tacite iuramentis eius. quod de imperatore exprimentum consil. 16. numero 65. fol. 72. lib. 2.
 Subreptitia ex uno capitulo non insinuat aliud consil. 16. num. 105. fol. 76. lib. 2.
 ad Subreptionem tollendam sufficit cogitatio in genere consil. 16. num. 64. fol. 72. lib. 2.
 Subreptio in iudiciis facta etiam respectu qualitatatum eius. in cuius locum subreptio fit consil. 42. num. 4. fol. 219. lib. 1.
 Declara vide ibid. num. 28.
 Subreptio in sapie naturam eius in cuius locum subrogatur consil. 63. num. 26. fol. 357. lib. 1.
 Declara ut ibid. num. 44. cum alijs seq. & num. 108.

Subrogatum sapie naturam primordiale. & originariam non accidentalem eius. in cuius locum subrogatur consil. 41. num. 19. fol. 215. & consil. 42. num. 18. fol. 220. & consil. 63. num. 45. fol. 359. lib. 1.
 Subrogatum latus intelligitur subrogatum attentatis consil. 10. num. 54. fol. 74. lib. 1.
 Subjecta declarant animum consil. 20. numero 57. fol. 74. lib. 1.
 Substituendi in legitima facultatem pater a statuto habens vide in verb. Pater.
 Substituendo miles praesumitur vii iure communi vide in verb. miles.
 Substitueret in casu deficientia filiorum sine filijs. vel deficientibus liberis. aut deficiente linea inter se differunt consil. 97. num. 10. fol. 588. lib. 1.
 Substitueret an possit miles in legitima vide in verbo miles.
 Substitutio verbum non semper importat substitutionem consil. 31. num. 11. fol. 153. lib. 2.
 Et an imperator fideicommissarius ibid. num. 12.
 Substitutio est verbum commune consil. 75. num. 57. fol. 449. lib. 1.
 Substitutio familia. vel illi de familia an remotior institui possit. vel sit indultum simplex fideicommissum gradum consil. 65. num. 2. 3. & per tot. respon. fol. 378. lib. 1.
 Substitui sequentes succedunt caducatis medijs substitutionis consil. 77. num. 1. fol. 456. lib. 1.
 Substitutus quando in successione ab intestato concurrunt cum praelicto. tunc est ab intestato consil. 82. num. 36. fol. 502. lib. 1.
 Substitutus si sint plures uniformiter. & praesumptio sit quod unus amittatur. idem quoq. de alijs eius decedentibus consil. 82. num. 43. fol. 504. lib. 1.
 Substitutus si aliquis sint agnati. tunc non dicitur habita ratio agnationis nisi rebiatur absolute. & generaliter habuisset sollicitudinem omnium agnatorum consil. 82. num. 140. 150. & 161. fol. 516. & 519. lib. 1.
 Substitutus sine filijs substitutorum ergo. & filij institutorum non valet argumentum consil. 82. num. 178. fol. 523. lib. 1.
 in Substitutis sola exclusio non habetur ratio quod excludens succeda. consil. 89. num. 12. fol. 557. lib. 1.
 Substitutio non habet locum ubi verba non verificantur consil. 19. num. 1. fol. 108. lib. 1.
 Amplia. & declara ut ibid. num. 8. & 24.
 Substitutio vide in verb. exemplaris fideicommissaria. pupillar. & cognata. & vulgaris.
 Substitutio facta de aliquo in casu deficientia legitimorum. & naturalium vide in verb. legitimatus.
 Substitutio facta sub conditione si sine filijs habet locum etiam si quis defecerit cum filijs si suadentibus constitutis consil. 26. num. 1. 15. & 16. fol. 147. & 150. lib. 1.
 Substitutio facta in casu decedentis sine filijs exspirat substituto decedente cum filijs. licet filij defecerint sine filijs consil. 38. num. 1. fol. 195. lib. 1.
 Limita concurrentibus constitutis in contrarium ibidem num. 2. & 62.
 Et qua sint constituta vide ibidem scire per tot.
 Substitutio facta sub conditione si defecerint sine liberis exspirat relictis liberis consil. 39. numero 1. & 26. fol. 202. lib. 1.
 Etiam filius deinde obierit sine filijs ibid. num. 1. & 27.
 Amplia. & limita ut ibidem num. 3. 5. 31. 36. & 37.
 Substitutio facta in casu quo omnes filij Titi decedant sine filijs an dicatur facta Titio. vel eius filijs consil. 75. num. 21. fol. 446. lib. 1.
 Substitutio facta pro deo pro pluribus sub conditione si sine filijs vide in verb. substitutus.

Subst.

INDEX.

Substitutio limitata ad tempus. Ultra illud non extenditur conf. 39. num. 54. fol. 206. lib. 1.
Substitutio facta per verba si aliquis masculus non exstaret dicitur facta ultimo consil. 38. num. 35. fol. 198. lib. 1.
Substitutio facta de patre. & filij an intelligatur ordine successivo conf. 39. num. 72. fol. 208. lib. 1. & conf. 36. num. 20. fol. 184. lib. 2.
Substitutio quando dicitur facta per vulgarem, vel per fideicommissariam conf. 39. num. 77. fol. 208. lib. 1.
Substitutio una plures continens personas quam alia dicitur diversa, & non pendere ab alia consil. 39. num. 78. fol. 208. lib. 1.
Substitutio facta per testatorem usque ad certam aetatem intelligitur relinquere bona sub dispositione grauiati conf. 39. num. 62. fol. 207. lib. 1.
Substitutio si facta sit usufructuario post eius mortem, vel dictum sit quod bona ad heredem veneratur, tunc proprietas intelligitur relicta consil. 63. num. 6. 8. 50. & 105. fol. 353. 361. & 365. lib. 1.
Idem si plenum usufructus sit relictus ibid. num. 7. 41. & 101.
Limita quando substitutus esset heres ibid. num. 9. 69. & 105.
Substitutio facta de Titio, & eius hereditas intelligitur de heredibus sanguinis, quando alius excluderetur de ceteris testatoris consil. 64. num. 26. fol. 373. lib. 1.
Substitutio de persona ad personam non extenditur conf. 65. numero 1. fol. 378. & consil. 80. num. 15. fol. 486. lib. 1.
Præcipui si expressis nominibus sit facta conf. 82. num. 6. fol. 498. lib. 1.
Substitutio facta in casu mortis alicuius an habeat locum eo non nato conf. 74. num. 6. 20. & per tot. resp. fol. 439. lib. 1.
Et quis si sit compendiosus ibid. num. 27.
Substitutio facta sub conditione si posthumus natus non sit habet locum, & si posthumus ortus sit, & impubes decesserit, nisi mater superuiuat consil. 74. num. 9. fol. 439. lib. 1.
Sed vide ibid. num. 4. & 24.
Substitutio facta in casu mortis filij habet locum in casu deperditionis, & emancipationis consil. 74. num. 13. fol. 440. lib. 1.
Idem est in casu conuerſio ibid. num. 15.
Substitutio facta pro conseruatione agnationis in casu mortis alicuius habet locum, & in casu non natus atis consil. 74. num. 28. fol. 441. & conf. 75. num. 16. 54. & 60. fol. 445. & 449. lib. 1.
Declarata vi d. conf. 75. num. 18. & sequentib.
Et quid apposta ditione tunc ibid. num. 53. & 63.
Substitutio caducatur per mortem substituti conf. 76. num. 1. fol. 454. lib. 1.
Substitutio una quando cernit, & alie sequentes communes conf. 76. num. 2. & 4. fol. 454. lib. 1.
Declarata vi ibid. num. 10.
Substitutio quando dicitur facta specialiter conf. 76. num. 11. fol. 456. lib. 1.
Substitutio facta sub conditione certi temporis non habet locum, si conditio purificetur alio tempore consil. 77. num. 29. fol. 460. lib. 1.
Substitutio facta Titio simpliciter differt à substitutione facta Titio sub conditione si substitutus superuixerit Titio consil. 77. num. 32. fol. 460. lib. 1.
Substitutio quando habetur pro non scripta caducato medio gradu sequenter caducatur conf. 77. num. 34. fol. 461. lib. 1.
Sed vide ibid. num. 36.
Substitutio quando dicitur pro non scripta conf. 77. num. 35. fol. 461. lib. 1.

Substitutio quando dicitur facta nominatim conf. 77. num. 38. fol. 461. lib. 1.
Substitutio quando est facta nomine proprio, vel superuiventi est substitutio, tunc transmissio cessat conf. 79. num. 4. & 68. fol. 471. & 478. & conf. 80. num. 13. fol. 486. lib. 1.
Limita ex coniectura d. conf. 79. num. 61. & 69.
Substitutio de re non legitur dicitur regula conf. 80. num. 1. fol. 485. conf. 82. num. 5. fol. 498. & conf. 97. num. 49. fol. 594. lib. 1.
Substitutio quando est facta per nomina propria, vel relatiua, tunc transmissio non est locus consil. 80. num. 13. fol. 486. lib. 1.
Substitutio alia de superſtite, vel per nomina propria transmissio concurrentibus conſcietur consil. 80. num. 34. fol. 490. lib. 1.
Substitutio plurimum descendenti non intelligitur facta discreti, ne proprijs parentibus non alijs consil. 81. num. 5. fol. 492. lib. 1.
Limita vi ibid.
Substitutio utro quando est facta nominibus proprijs, tunc cessat transmissio consil. 82. num. 17. 20. & 53. fol. 490. & seq. lib. 1.
Contrarium vide ibid. num. 38.
Ampla etiam si per relatum esset facta substitutio ibid. num. 18. & 54.
Contrarium tamen vide ibid. num. 99.
Substitutio quando separatis est alius facta, tunc cessat prædictio consil. 82. numero 38. & 49. fol. 503. & seq. lib. 1.
Substitutio quando est facta pluribus simpliciter, vel alternatiue, tunc pluralis est resolutio in singularitates conf. 82. num. 38. & 49. fol. 503. & seq. lib. 1.
Substitutio quando non esset facta filijs decedentibus cum filijs, tunc agnationis ratio non dicitur habita consil. 82. num. 139. & 163. fol. 516. & 519. lib. 1.
Substitutio descendenti non intelligitur per vulgarem, vel per fideicommissariam conf. 97. num. 32. & 44. fol. 593. & seq. lib. 1.
Substitutio facta filio nullo rumpitur naturalitate posthumi conf. 32. num. 7. fol. 159. lib. 2.
Substitutio ordine successione an intelligatur per vulgarem, vel per fideicommissariam conf. 36. num. 21. & seq. & num. 41. & seq. & num. 50. & seq. fol. 185. 187. & 188. lib. 2.
Substitutio facta de aliquo, & eius filijs etiam sub nomine celatissimo descendenti non intelligitur per vulgarem conf. 36. num. 50. fol. 188. lib. 2.
Limita quando ex mente vel verbis apparet testatorem considerasse tractum temporis ibid. num. 51.
Et qua sine coniectura ibid. num. 52. & seq.
Substitutio directæ fieri potest in donationibus inter viuos conf. 34. num. 7. fol. 172. lib. 2.
Substitutio facta sub conditione si in pupillari aetate, & sine liberis non differt à substitutione facta si in pupillari si sine liberis conf. 19. num. 17. fol. 109. lib. 1.
Substitutio compendiosa dicitur illa, quæ plura tempora complectitur etiam quod deficiat dictio quandoque consil. 74. num. 36. fol. 443. lib. 1.
Substitutio compendiosa inducitur ex verbis si decesseris sine filijs, etiam sine ditione quandoque conf. 75. num. 56. fol. 449. lib. 1.
Substitutio compendiosa illa est, quæ plura tempora complectitur, quantum non sit apposta dictio quandoque conf. 79. num. 24. fol. 473. lib. 1.
Substitutio compendiosa inducitur ex substitutione facta in casu viuius conf. 36. num. 55. fol. 189. lib. 2.
in Substitutione compendiosa conditio sine filijs posita videtur in verb. conditio

I N D E X.

in Substitutione passiva filiorum appellatione descendentes comprehenduntur vide in verb. descendentes.

Substitutione prima caduca est ceteræ inane sunt conf. 75. num. 51. fol. 449. lib. 1.

Declaratio quando sunt subordinata alicui fecit conf. 80. num. 32. fol. 489. lib. 1.

Substitutione prima defecta ex defectu conditionis corrumpitur & alia sequentes conf. 77. num. 4. 13. 25. & sequentes lib. 1. fol. 456. & seq. lib. 1.

in Substitutione directæ quæ in fideicommissariam conuertatur non habet locum transmissio vide in verb. transmissio.

ex Substitutione si quis decesserit sine filijs non intelligitur factum fideicommissum favore amicitie conf. 89. num. 23. fol. 559. lib. 1.

per Substitutionem factam sub conditione si decesserit ab intestato intelligitur data facultas testandi conf. 39. num. 38. fol. 205. lib. 1.

Amplia ut ibid. num. 41. & 43.

per Substitutionem expressam collatur in aeternum conf. 82. num. 13. & 56. fol. 499. & 505. lib. 1.

per Substitutionem factam in co dictis an sit receptum a substitutione facta in testamento conf. 36. num. 5. & 8. fol. 183. lib. 2.

Substitutiones sequentes regulantur ab antecedentibus conf. 75. num. 15. fol. 445. lib. 1.

Declaratio ibid.

in Substitutionibus clausula in fine posita vide in verb. clausula.

in Substitutionibus tam directis quam obliquis diffinitio testatoris facta in vnum casum extenditur in omnes alios in quo verificatur testator idem disposuisse et sic eo in-terrogatus fuisse conf. 74. num. 17. fol. 440. lib. 1.

Substitutionibus quando prohibetur alienationem non dicuntur habere aliquam dependentiam conf. 75. num. 81. fol. 453. lib. 1.

Substitutionibus mediæ caduca est sequentes substitutionis succedunt conf. 77. num. 1. fol. 456. lib. 1.

Substitutionibus mediæ caducatur an ad hoc sit locus sequenti substitutioni si fiat purificata esse conditionem adiectam primæ substitutioni vel potius purificata quæ est conditionem adiectam alijs sequentibus substitutionibus conf. 77. num. 14. & seq. fol. 458. lib. 1.

Et quid in pupillaribus substitutionibus ibid. num. 21. & seq. & num. 31.

Substitutionis medio gradu caduca hereditas remanet penes heredem cum omne illius substituentis sequentibus substitutionibus conf. 76. num. 5. fol. 455. lib. 2.

Limita ut ibid. num. 3.

Substitutionis defecte conditio an verò vitiosa ex qua succedat purificari debeat conf. 76. num. 6. & 9. fol. 455. lib. 1.

per Substitutionem priorum caducationem aperitur via sequentibus conf. 77. num. 1. fol. 456. lib. 1.

Sen quando & quomodo hoc processus declaratur ibid. & per res. respons. & præcipue num. 6. & 8.

ex Substitutionis digressione ad plures gradus nascitur co-niunctura vocationis filiorum in conditione postuma conf. 80. num. 24. fol. 487. lib. 1.

Substituti in præteritis gradibus heredes dare intelliguntur quando prius defunctus conf. 77. num. 12. fol. 457. lib. 1.

Substituti in alijs distinctis præferuntur continuis conf. 100. num. 40. fol. 622. lib. 1.

Substitutio secundæ plus iuris non debet quam primo conf. 77. num. 5. fol. 457. lib. 1.

ad Substitutum in alio modo transire potest fideicommissum caducum primo gradu illius conf. 79. num. 84. fol. 480. lib. 1.

Substitutus pupillo quando cumq. decedens sine liberis in pupillari aetate non admittitur si pupillus pubes decessat conf. 19. num. 7. fol. 109. lib. 1.

Contrarium vide ibid. num. 8. 15. 25. & per totum.

Præcipue applicatur verbo quædam ibid. num. 19.

Et quando eorum est sine filijs legitime & nascatur alius ibid. num. 18.

Substitutus in defectu unius legitimorum & nascatur alius non succedit quando adest filius legitimus vide in verb. legitimus ibid.

Substitutus parum magis videtur substitutus eius patri conf. 38. num. 39. & seq. fol. 198. lib. 1.

Maxime quando ratio diversitatis assignari nequit ibid. num. 41.

Substitutus decedens cum filijs facit expirare substitutionem factam in casu decedens sine filijs vide in verb. substitutio.

Substitutus sequens caduca est mediæ gradus non succedit per vulgarem vel fideicommissariam conf. 26. num. 6. & 28. fol. 455. lib. 1.

Substitutus ultimus succedens ob caducationem præcedentium substitutorum non succedit ex sua fideicommissaria & ex fideicommissaria substitutione defecta conf. 77. num. 18. fol. 458. lib. 1.

Et succedit ex sua propria persona ibid. num. 19.

Substitutus si sit plus alteri filio decedens in pupillari aetate & ibi pariter in pupillari aetate decedens alius sit substitutus & sequens prædecessoris pubes primus vero substitutus an & quando aliter substitutus succedat conf. 77. num. 21. & seq. fol. 458. lib. 1.

Substitutus si per aliquos heredes decedens sine filijs & eo non exstiterit alius hæres ibi dicitur cum filijs & deinde substitutus primus & postea testator sine testatori succedat an in incerto conf. 77. numero 26. fol. 459. lib. 1.

Substitutus substitutione meranti gradu substitutus non iuratur per filium & per totum conf. 77. numero 33. fol. 461. lib. 1.

Substitutus nominativum vni cuius gradus sit percipiens non potest succedere primo heredi conf. 77. num. 37. fol. 461. lib. 1.

Limita ut ibid. num. 39.

Substitutus substitutus dicitur substitutus primo conf. 77. num. 20. & 30. fol. 458. & 460. lib. 1.

Substitutus quando superstitis est vel substitutio est fa-ta nomine proprio tunc transmissio cessat conf. 79. num. 4. & 68. fol. 471. & 478. lib. 1.

Limita ex coheredat ibid. num. 61. & 69.

Substitutus quando est superstitis tunc cessat representatio conf. 80. num. 4. fol. 485. lib. 1.

Substitutus simpliciter duobus institutus intelligitur utriusque & ad utriusque portionem substitutionis conf. 81. num. 15. fol. 493. lib. 1.

Substitutus sub conditione si decesserit sine filijs adquiretur etiam si solus ultimus obierit sine filijs conf. 82. num. 2. & 48. fol. 478. & 504. lib. 1.

Amplia ut ibid. num. 3. 4. 44. & sequentes lib. 1.

Substitutus quando est in dependentibus testatoris & non tamen excludit ab intestato a successione proprii patris tunc exclusio filia presumitur exclusio nepos conf. 82. num. 137. & 156. fol. 518. lib. 1.

Ratio ibidem assignatur & num. 160.

Substitutus in casu vulgaris an succedat in casu fideicommissaria conf. 82. num. 175. fol. 522. lib. 1.

Substitutus sub conditione si quis decesserit sine filijs admittitur statim quousque ille decesserit cum filio tunc an professio in illegitimo agnati bonorum conf. 85. num. 5. fol. 543. lib. 1.

Substitutus sub conditione si quis sine filijs decessat excluditur

INDEX.

- sup per professum in Religione capax conf. 89. num. 3. fol. 556. lib. 1.*
- Substitutus substituto succedit heredi si pramortuus sit primus substitutus conf. 1. num. 8. fol. 44. lib. 2.*
- Limite quando substitutio efficitur personaliter et, qui praedecessoris ibid. num. 26.*
- Substitutus ordinis successus an intelligatur per viam vulgaris vel fideicommissariae conf. 24. num. 59. fol. 119. lib. 2.*
- Succedens quando filij fratrum in stirpes vel capita conf. 24. num. 21. fol. 142. & conf. 25. fol. 144. lib. 1.*
- Succedendi ab intestato ius, & ius dicendi nullum testamentum acquirantur consil. 70. numero 58. fol. 406. lib. 1.*
- Succedendi modus, & ordo differt a piena conf. 93. num. 35. fol. 576. lib. 1.*
- Succedens in parte quo ad alium exclusionis habetur ac si ipsum succedere conf. 2. num. 28. fol. 110. lib. 1.*
- Succedens per transmissionem induit personam transmissentis id, & succedat testator non ante transmissentem conf. 82. num. 59. fol. 505. lib. 1.*
- inter Succedentes locum habet collatio conf. 83. num. 56. fol. 533. lib. 1.*
- non Succedens ab intestato legitimus non debetur conf. 42. num. 33. fol. 211. lib. 1.*
- Succedere in capita non in stirpes debent persona paria dilectionis conf. 25. num. 15. fol. 146. lib. 1.*
- Succedere non potest contra testamentum habilitas ad suggestionem ex testamento, & ab intestato conf. 31. num. 33. fol. 173. lib. 1.*
- non Succedere & esse, & non esse paria sunt consil. 2. num. 6. fol. 9. lib. 1.*
- Succedere in proprio quando quis potest, tunc cessat transmissus consil. 79. num. 36. & 87. fol. 474. & 481. lib. 1.*
- Succedere non potest filium, & nolle succedere paria non sunt conf. 89. num. 19. fol. 558. lib. 1.*
- Succedere ac si in totum dicitur ille qui admittitur ad partem licet minimam conf. 2. num. 29. fol. 10. lib. 1.*
- Succedens fratres cum ascendentibus in viriles conf. 23. num. 2. & 5. fol. 138. lib. 1.*
- Succedens patres inter se in capita conf. 23. num. 8. fol. 138. lib. 1.*
- Succesio in capita fit quando plures vocantur iure proprio, & ex persona propria, in stirpes autem quando vocantur representatiue conf. 23. num. 7. & 9. fol. 138. & consil. 24. numero 2. 28. & 30. fol. 140. & 143. lib. 1.*
- Succesio deferunt proximioribus conf. 2. num. 4. fol. 9. & consil. 3. num. 6. fol. 12. lib. 1.*
- Succesio fit in stirpes si dictum sit quisquam mihi heres erit, & Titius sit heres filio meo conf. 24. num. 6. fol. 140. lib. 1.*
- Succesio fit per vocatum nomine proprio cum vocatus nomine appellativo aequaliter, & tunc ille solus dimidium, isti omnes simul aliam dimidiam consequantur conf. 24. num. 9. fol. 141. lib. 1.*
- Limite apposita dilectione aequi vel alia simili ibid. numero 11.*
- Succesio rationabiliter est per stirpes quam per capita conf. 24. num. 13. fol. 141. lib. 1.*
- Contrarium vide ibid. num. seq.*
- Succesio in stirpes fit quando agitur de successione ascendenti, vel patrum, altero existente patrum alius in capita fit conf. 24. num. 15. fol. 141. lib. 1.*
- Succesio patrum a statu vocaturum cum matre sit pro dimidia matris, & pro dimidia patris conf. 24. num. 17. fol. 141. lib. 1.*
- Limite quando adiecta est dilectio aequi ibid.*
- Succesio personarum paria dilectionis fit in capita, & non in stirpes conf. 25. num. 15. fol. 146. lib. 1.*
- Succesio patris deferri non potest consil. 66. num. 7. fol. 333. lib. 1. & conf. 24. num. 2. fol. 110. lib. 2.*
- Etiam si irrogatio confirmatoria esset d. conf. 60. num. 8. & d. conf. 24. num. 4.*
- Amplius, & limita vt dict. conf. 24. num. 3. 5. & sequentibus.*
- Succesio, & voluntas gravari non attenditur in transmissione, sed granatio conf. 79. numero 48. fol. 475. lib. 1.*
- Succesio ex censura statuti Bononiensis non conceditur nisi casus sit in verbis determinatus conf. 1. num. 6. & 64. fol. 2. & 7. lib. 1.*
- Succesio extranei ab intestato non impeditur ex sola prohibitione alienationis consil. 65. numero 8. fol. 380. lib. 1.*
- Sic ut si v'ra prohibitionem extaret simplex fideicommissum ibid.*
- in Successione ab intestato attenditur proximitas sublimitate differentia agnationis, & cognationis conf. 1. num. 2. & 61. fol. 2. & 6. lib. 1.*
- in Successione extraneorum soror non succedit cum fratre conf. 2. num. 7. & per tot. respons. fol. 9. lib. 1.*
- ad Successione excludit proximior in gradu admitti debet qui cum excludit licet iuxta media persona, quando ipse excludens habet iura efficaciora, sicut habet illa persona media, & multo magis si habet efficaciora conf. 2. num. 11. fol. 9. lib. 1.*
- de Successione ita enim loquens vide in verbis, statim non, & in verbis, ex statuto.*
- ad Successione intestata ad testatorem valet argumentum conf. 96. num. 10. fol. 585. lib. 1.*
- de Successione quando patrum valet solum valet in vim ultima voluntatis conf. 24. num. 9. fol. 110. lib. 2.*
- ad Successionem si statum vocet patrum, & eorum filios cum sororibus, & filiarum fratrum intelligitur quod omnes succedant in viriles conf. 23. 24. & 25. per tot. respons. lib. 1.*
- Succesione non qui habet beneficium alienum persona existens, quam per se non habuerit conf. 1. num. 32. 33. 35. cum seq. & num. 75. & 76. fol. 4. & 8. lib. 1.*
- ad Successionem si quis vocatur fit sub condicione si ille non extet, an sola existentia alterius sufficiat, vel requiratur quod ille extet, & succedat conf. 13. num. 2. 6. 7. 9. & 15. & per tot. fol. 55. & seq. lib. 2.*
- ad Successionem si sit minor vocatus aliquem vide in verbo statim non.*
- Successiones quomodo deferantur quando plures extant persona, quarum una vincit aliam, & ea ab alia vincitur conf. 13. num. 1. fol. 55. lib. 2.*
- in Successionibus quando adit tanta perplexitas, quod quilibet praetendit successionem ab alio excluditur, admittitur is qui habet potentius ius conf. 2. num. 32. fol. 11. lib. 1.*
- in Successionibus is habet potentius ius, qui a nemine excluditur in totum conf. 2. num. 34. fol. 11. lib. 1.*
- in Successionibus extraneorum ius ordinis attenditur conf. 2. num. 13. fol. 9. lib. 1.*
- in Successionibus extraneorum attenditur quid in eo causa determinatur sit conf. 2. num. 21. fol. 10. lib. 1.*
- in Successionibus statim ius extraneorum non procedit argumentum de toto ad partem conf. 2. num. 30. fol. 10. lib. 1.*
- in Successionibus subtilis est differentia secus agnationis, & cognationis conf. 66. num. 16. fol. 383. lib. 1.*
- in Successionibus materia ius commune, & ius municipali sumptum modo uniformiter modo difformiter conf. 1. num. 51. fol. 6. lib. 1.*

INDEX.

in Successionis Materiam materia casus omnis remanet sub dispositione iuris communis conf. 1. num. 17. & 63. fol. 3. lib. 1.
 Successionis ab intestato ordo non attenditur quando aliter de voluntate testatoris constat confil. 62. num. 27. fol. 345. lib. 1.
 Successionis ius ubi inficitur à Statuto correctorio non constituitur ab absurdo, quod interdui postponendus proponatur conf. 1. num. 50. fol. 8. lib. 1.
 Successionis iustitiam à naturali, & simili ratione ius commune, & municipale sumptuorum modis uniformiter, modo diversimode conf. 1. num. 51. fol. 6. lib. 1.
 in Successionis materia casus mixtus non constituitur ex qualibet persona adiecta, vide in verb. casus mixtus.
 in Successionis materia casus omnis à Statuto remanet sub dispositione iuris communis etiam si viget eadem, vel maior ratio conf. 1. num. 17. fol. 3. lib. 1.
 Successionis incapax habetur pro non existente, & non impedit quin alij succedant conf. 14. num. 13. fol. 60. lib. 2.
 Successionis verbum an intelligatur per vniuersum, vel per fideicommissarium conf. 36. num. 51. & 57. fol. 188. & seq. lib. 2.
 in Successione facta an sufficiat principium, ut totum obtineatur confil. 78. numero 31. & 42. fol. 466. & 468. lib. 1.
 Successionum factum quid sit confil. 78. num. 33. fol. 467. lib. 1.
 Successor in officio acceptans rem liberat officialem antecessorem à periculo conf. 43. num. 26. 30. & 34. fol. 232. lib. 1.
 contra Successorem singularem actus personales an competas vide in verb. actio.
 Successores debent imitari prædecessores conf. 59. num. 42. fol. 325. lib. 1.
 Successores singulares affectu confilio vniuersi, si modo ab illo causam habeat confil. 23. num. 17. & 29. fol. 105. & 107. lib. 2.
 Successorio edicto facit locum repudiatio conf. 85. num. 8. fol. 544. lib. 1.
 in Successione pro iudicium renuntiari non potest privilegis vide in verb. Privilegijs.
 Sui heredes transmittunt hereditatem non aditam ex potentia sui actus conf. 70. num. 12. fol. 401. lib. 1.
 Sui heredes agnatione non rumpit in fideicommissum, quando quisquis erit haeres sit gratulus vide in verb. fideicommissum.
 à Suis hereditas non delata transmitti nequit conf. 70. num. 15. fol. 402. lib. 1.
 Summa est verbum siue in present, siue in futuro tempore in ultima voluntate est dispositum conf. 64. num. 12. fol. 375. lib. 1.
 Summarium summum possessorum vide in verb. possessorum.
 pro non suo habetur exclusus confil. 70. num. 20. fol. 402. lib. 1.
 Superflua sunt emenda confil. 63. numero 37. fol. 358. lib. 1.
 Superfluum quid non dicatur, quando aliquis effectus sequi possit licet non sequatur confil. 83. num. 74. fol. 536. lib. 1.
 Superior potest non solum reuocare de iure, sed prout sibi placet conf. 9. num. 50. fol. 62. lib. 1.
 Superior si concedat licentiam vide hoc folio ad excusandum, & quodammodo requiritur licentia in scriptis confil. 62. fol. 345. lib. 1.
 Amplius vbi ibid. num. 11. & 12.
 Superior non impeditur per expectantiam principis dicatur per officium vel accessum, quin possit aliquid promittere de loco particulari ante acceptationem expectantis confil. 72. num. 1. fol. 1. lib. 1.

Amplius etiam in nulla fella mentione expectantis ibid.
 Superior potest reuocare suam religionem ab alia religione, quam ingressus fuit, & quas actiones habeat conf. 38. num. 8. fol. 195. lib. 2.
 ad Superiorem iure superioritatis pertinet ius appellationum conf. 9. num. 51. fol. 61. lib. 1.
 Superiorem non recognoscens solum apponere potest clausulam summarie de plano, & sola veritate inspecta confil. 2. num. 59. fol. 83. lib. 1.
 Superiorem recognoscens non concedit immunitatem conf. 27. num. 1. fol. 152. lib. 1.
 Declara, & limita, vbi ibidem vss. ad num. 10.
 Superiori tollerantia publica habet vim licentia confil. 582. num. 14. fol. 314. lib. 1.
 Et ibi inferius ad Notarium, & delegatum.
 Superiori tollerantia in non puniendo transgressores inducit remissionem, & dispensationem conf. 58. sub num. 14. fol. 314. lib. 1.
 Superioris scientia non arguitur ex scientia officiali vide in verb. scientia.
 Superioritas ex quibus probetur confil. 9. numero 50. fol. 612. lib. 1.
 Superioritas amitti transferri potest reservata supremæ auctoritate Imperatoris conf. 9. num. 7. & 19. fol. 38. & seq. lib. 1.
 Superioritas in alium non presumitur conf. 9. num. 99. fol. 65. lib. 1.
 Superioritas in directo domino non distinguitur ab ipso directo domino conf. 14. num. 39. fol. 89. lib. 1.
 Dicitur amen sine ductu domino, & in flatu libero ibidem num. 48.
 Superioritas qua competit ab off. directo domino competit vel iure protectionis vniuersali vel eamquam Principi confil. 14. num. 49. fol. 90. lib. 1.
 Superioritas in signum vniuersalis protectionis competit Papa, & Imperatori conf. 14. num. 51. fol. 90. lib. 1.
 Cuius effectus referuntur ibidem num. 50. cum multis sequentibus.
 Superioritas competens vni Principi supponit ius Regum, & Principum conf. 14. num. 60. fol. 91. lib. 1.
 Superioritas sub concessione generali non comprehenditur confil. 14. num. 82. fol. 91. lib. 1.
 Superioritas seu iurisdictio ex actibus negativis non acquiritur vide in verb. iurisdictio.
 Superioritas, & ius Regum non intelligitur concessum à Rege concordantia actum cum omni iure conf. 14. num. 61. fol. 91. lib. 1.
 Superioritas arguitur ex restantione iustitiae conf. 14. num. 85. fol. 93. lib. 1.
 Superioritas potest transferri per Imperatorem de vno in alium conf. 14. num. 66. fol. 95. lib. 1.
 Superioritatem supponit proclamare, & statueri conf. 9. num. 81. fol. 63. lib. 1.
 Superioritatis quasi possessio non transferitur in Vassallum, sed restituitur à domino animo, & corpore conf. 14. num. 27. fol. 39. lib. 1.
 Superioritatis iure, & non iure feudali dicuntur possidere, qui non petunt iustitiam, vel reuocantem conf. 9. num. 91. fol. 64. lib. 1.
 Superiorum nomen in proclamatione apponitur conf. 9. num. 80. fol. 63. lib. 1.
 Superflue si sit substitutio, tunc substitutio facta transmittitur in heredes conuictoris ibid. 80. numero 36. fol. 66. lib. 1.
 Superflue si quædam sit substitutio in verb. substitutus.
 Supplementum legitimum iuris personis vel iuris transmittitur, quæ transmittitur hereditas conf. 70. num. 16. fol. 405. lib. 1.
 Supplementum legitimum petitur contra voluntatem patris.

INDEX.

confil. 99. numero 19. fol. 608. lib. 1.
Supplementum legis petitur ex voluntate patris nisi fuerit prohibitum conf. 99. num. 43. fol. 51. lib. 1.
Contrarium vide ibid. num. 50.
Supplementum congrua datus peti potest, quando dei evidenter incongrua data sunt conf. 99. num. 30. fol. 609. lib. 1.
Supplicationem signatam esse de voluntate mandantis vide in verb. mandatum.
Supplicationes attenduntur litteris expeditis ad declarationem litterarum conf. 16. num. 51. fol. 71. lib. 2.
Supplicatio verba disponunt quando nil aliud importare possunt conf. 88. num. 34. fol. 555. lib. 1.
Supplicatio multa consideratur confil. 31. num. 3. fol. 152. lib. 2.
Suppositio legis efficitur cessat legis dispositio conf. 48. num. 7. fol. 262. & conf. 50. num. 19. fol. 269. lib. 1.
Suppositus an presumatur parus in quinquagenaria vide in verb. mulier.
In predicti verbum refertur ad expressè nominatos confil. 97. num. 13. fol. 590. lib. 1.
Ad suprema domus gratia conceduntur conf. 9. num. 103. fol. 69. lib. 1.
Item immunitas ad decimis, & franchigijs ibid. num. 104.
Supremum dominium vide in verb. dominium.
Suspensus in se casus fortuitus intelligitur suscipere solitus conf. 95. num. 7. fol. 581. lib. 1.
Suspensio oratorij possib. & petitorij in summarijs simo admittitur conf. 8. num. 23. fol. 45. lib. 1.
Et in solio ibid. num. 74.
Et in remedia adificanda ibid. num. 75.
Suspensio legis manus iudicis, & alius in petitorio suspensio gertj sunt nulli conf. 8. num. 79. fol. 45. lib. 1.
Et probationes super eo facta sunt nullius momenti, vel soltem non considerantur etiam si essent facta in possessorio ad dissolvendum titulum ibid. num. 85. & seq.
Suspensio petitorij introducta est in saucem soluti confil. 8. num. 90. & 172. fol. 46. & 55. lib. 1.
Suspensio petitorij usq. ad conclusionem in causa fieri potest conf. 8. num. 95. fol. 46. lib. 1.
Suspensio petitorij non admittitur post conclusum in causa conf. 11. num. 43. fol. 79. lib. 1.
Suspensio petitorij tunc manus iudicis, ne super eo procedatur, possit conf. 11. num. 53. fol. 80. lib. 1.
Suspensio petitorij fieri potest etiam quando requiritur titulus ad colorandam possessionem conf. 12. num. 11. fol. 83. lib. 1.
Suspensio petitorij operatur, ut de eo agi nequeat conf. 12. num. 20. fol. 83. lib. 1.
de Suspensione petitorij multa vide in verb. possessorium, & in verb. petitorium.
Suspensio petitorij liciti num. est probationes facere ad colorandam possessorium conf. 8. num. 98. fol. 47. lib. 1.
Sed vide ibid. num. 176.
Suspensio petitoria non dicitur consistere de bono iure conf. 11. num. 59. fol. 80. lib. 1.
Suspensio petitoria probationes facta non considerantur conf. 11. num. 59. fol. 80. lib. 1.
Suspensio petitoria omnia producta illud respicientia sunt nulla, vel saltem filici confil. 12. numero 13. fol. 83. lib. 1.
Nisi sunt producta ad effectum possessorij ibid. num. 14.
Suspensio petitoria quoniam in quolibet actu fieri debet protectio, quod super petitorio non procedatur conf. 8. num. 92. 93. 101. & 177. fol. 46. & 56. lib. 1.
Suspensum intelligitur omne aliud iudicium ex natura summarijsimi conf. 11. num. 42. fol. 79. lib. 1.
Suum pronomen refertur ad tempus praesens conf. 43. num. 5. fol. 218. lib. 3.

Sunt haeres quod dominium habet videan verb. Princeps.
non Syndicantur officiales nisi de dolo, & usurpationibus confil. 43. num. 10. fol. 231. lib. 1.
in Syndicatu qui insunt querelanti officiales in expensis sunt condemnandi conf. 43. num. 11. fol. 231. lib. 1.
Syndicus non potest accusare sine speciali mandato confil. 43. num. 2. & 3. fol. 230. lib. 1.
Declaratio ibid. num. 3. & 4.
Synonyma sunt vocare legitime a iurum & legitime deferenda scilicet conf. 21. num. 75. fol. 120. lib. 1.

T

T *dictum non consensio in praedictis libris conf. 58. num. 24. fol. 319. lib. 1.*
qui Tacet non consensio sed non negat conf. 17. num. 17. fol. 80. lib. 2.
Tacita conditio an impediatur transmissionem conf. 82. num. 16. & 91. fol. 499. & 508. lib. 1.
Tacita professio obligat Religiosi solum in genere confil. 39. num. 30. fol. 201. lib. 2.
Tacita professio efficitur dem efficacia cuius est expressa conf. 39. num. 31. fol. 201. lib. 2.
Tacite quod in eras si exprimitur, an aliquid operetur confil. 1. num. 16. fol. 3. lib. 1.
Taciti & expressi par est vitium conf. 26. num. 8. fol. 128. lib. 2.
Tacitum difficilius extenditur, quam expressum conf. 50. num. 60. fol. 274. lib. 1.
Tacitum tacitum non datur confil. 82. numero 124. fol. 513. lib. 1.
Tacitum dicitur, quod ex legis interpretatione, & non ex vi verborum resultat conf. 83. num. 54. fol. 532. lib. 1.
ex Taciturnitate eius quod ex exprimedum inducitur subreptis conf. 16. num. 65. fol. 72. lib. 2.
Tam, dictio, copula & implicat confil. 16. num. 49. fol. 70. lib. 2.
Temporalia ad agendum perpetua sunt ad excipiendum conf. 71. num. 20. fol. 412. lib. 1.
Tempore penuria subditi cogi possunt vendere frumentum, vide in verb. subditi.
Tempore penuria oia privilegia silenti vid. in verb. privilegia.
Tempore limitata etiam ad correctionem iuris communis argumentum sumi potest conf. 71. numero 9. fol. 410. lib. 1.
de Tempore ad tempus non admittitur exceptio conf. 74. num. 25. fol. 441. lib. 1.
ex Tempore vide in verb. solemnitas.
Tempore grati alij non in successionebus extraordinarijs conf. 2. num. 13. fol. 9. lib. 1.
Temporis antiquitas inducit praesumptionem veritatis scriptura conf. 6. num. 65. fol. 26. lib. 1.
Temporis lapsus tacitum inducit renunciationem confil. 71. num. 10. fol. 410. lib. 1.
Et habet vim pacti de non petendo ibid.
Temporis tantum si praeteritis, quod conditiones adimpleri poterint vide in verb. conditiones.
ex Temporis cursum citatio praesumitur conf. 19. num. 15. fol. 80. lib. 2.
Tempus testamenti inspicendum est, ut cognoscatur an deo legitime scriptum sit conf. 21. num. 36. fol. 118. lib. 1.
Tempus incertum adiectum executioni legati illud reddit conditionale conf. 40. num. 3. & 28. fol. 209. lib. 1.
ad Tempus limitata ultra tempus non extenditur conf. 39. num. 54. fol. 206. lib. 1.
Tempus quandoq. apponitur ad principium esse, seu producendum esse, quandoq. ad executionem esse conf. 64. no. 52. fol. 377. lib. 1.
Tempus decursum licet pendente in solo possessorio prodit ad praescriptio.

INDEX.

proscriptiorem domini quamvis aliter in lite mota succubuit conf. 68. num. 18. & seq. fol. 394. lib. 1.

Amplia ut ibidem num. 21.

Tempus mensurae vide in verb. mensura.

ad Tempus permissum post tempus dicitur derogatum conf. 71. num. 6. & 11. fol. 409. & seq. lib. 1.

ad Tempus relegatum vide in verb. relegatus.

Tempus quoque decernitur pendente lue non computatur conf. 71. num. 26. & 35. fol. 413. & seq. lib. 1.

Tempus simpliciter arbitrio praefixum vide in verb. arbitrio.

Tempus simpliciter apponitur promissioni dotis curru a die inchoationis conf. 71. num. 33. lib. 4. 14. lib. 1.

intra Tempus si aliquid dandi eius heredi appositum sit illud decurrit a die adita hereditatis conf. 71. num. 34. fol. 414. lib. 1.

Tempus non currit pendente dubio euentu conf. 71. num. 35. fol. 414. lib. 1.

Tempus si praefixum est iudici ad iudicandum potest etiam post tempus indicare conf. 71. num. 36. fol. 414. lib. 1.

Declara ut ibid. num. 37.

Tempus quo dispositio summi effectum attenditur conf. 78. num. 8. fol. 463. lib. 1.

Tempus incertum adiectum solutioni facit dispositionem conditionalem conf. 78. num. 12. fol. 463. lib. 1.

Sed vide ibid. num. seq. & num. 46. & 47.

Tempus quando dicitur adiectum substantia vel exceptioni conf. 83. num. 86. fol. 539. lib. 1.

Tempus quo conditio praefatur non spectatur in conditione casuali sed initium conf. 98. num. 32. fol. 603. lib. 1.

Tempus contractus inspicitur in his quae retrotrahuntur conf. 98. num. 47. fol. 604. lib. 1.

ad Tempus prohibetum post tempus censetur permissum conf. 99. num. 5. fol. 606. lib. 1.

Tempus praeteritis plusquam perfecti designat actum consummatum conf. 99. num. 8. fol. 606. lib. 1.

Tempus mortis spectatur in acquirenda quantitate patrimonij conf. 3. num. 8. fol. 6. lib. 1.

Tempus vide dicitur breue conf. 27. numero 33. fol. 134. lib. 2.

in Tempus prohibetum concessus effectum vel prohibito tempore aliquod pars parva sunt conf. 27. num. 52. fol. 136. lib. 2.

Tenor inuehitura in feudali bus attendi debet conf. 61. num. 12. fol. 339. lib. 1.

Terminus specialis subsequens restringit terminum generale praecedentem conf. 63. num. 21. & 61. fol. 356. & 36. lib. 1.

Contrarium vide ibid. num. 60.

Declara ut ibid. num. 21. 22. 64. & 65.

Terminus conuentionalis est praemptorius conf. 71. num. 5. fol. 409. lib. 1.

Terminus summationis a quo in fictione retrotranslativa requiritur sit habile in essentia conf. 98. num. 27. fol. 600. lib. 1.

Terrij. iactant passus allegari conf. 50. num. 20. 48. & 54. fol. 169. & 275. & seq. & conf. 53. num. 9. fol. 283. lib. 1.

contra Terrij. iactant possessorum vide in verb. effectum iudicis.

Terrij. bona fidei possessor vide in verb. bona fidei. & in verb. possessio. & possessor.

Testamenta ex praesertationibus non subvertuntur conf. 51. num. 4. & 6. fol. 4. lib. 1.

Testamenta subtiliana ambigua declaratur legitime per duos testes si unus in causa praesentis in ore Ecclesiasticae conf. 20. num. 15. fol. 113. lib. 1.

Testamentum patris alicui non declarat. quando diversitas rationis redi potest conf. 21. numero 59. fol. 119. lib. 1.

Declara ut ibid. & num. 74.

Testamenti tempus inspicendum est. ut cognoscatur intentio testatoris conf. 21. num. 36. fol. 118. lib. 1.

Testamenti dispositio facta a quo si testamentum non valet in re testamenti vel codicillorum non valet tunc donatio eius causa mortis est bonorum vel notaria pro eo dispulatur conf. 62. num. 33. fol. 137. lib. 2.

Testamenti pars una aliam declarat conf. 62. num. 26. fol. 345. & conf. 79. num. 40. fol. 446. lib. 1.

Testamenti tempus attenditur in exemplari subscriptione conf. 42. num. 26. fol. 214. lib. 2.

in Testamento filiorum appellatio respicitur semina conf. 27. num. 4. fol. 588. lib. 1.

in Testamento ceterorum insitutio non debet procedere legatario conf. 6. num. 15. fol. 20. lib. 2.

in Testamento inter liberos an requiratur specialis clausula derogatoria conf. 6. num. 23. fol. 21. lib. 2.

Testamentum duobus inter liberos existentibus illud praferendum est quod est favorabilius filijs conf. 7. num. 27. fol. 25. lib. 2.

in Testamento qui scriptus est ille dicitur institutus conf. 64. num. 18. & 42. fol. 372. & 375. lib. 1.

in Testamento ceteri vide in verb. ceteri.

in Testamento inter liberos an sint necessariae solemnitates requisitae in testamento ceteri conf. 6. numero 1. fol. 18. lib. 2.

Et an hoc procedat si filij inaequaliter sint instituti ibidem num. 78. & 207.

in Testamento inter liberos solemnitates iuris positae non requiruntur conf. 6. num. 3. fol. 18. lib. 2.

ex Testamento renouare probatur filius conf. 7. num. 2. fol. 22. lib. 2.

in Testamento inter liberos non sunt necessariae solemnitates quae requiruntur in testamento ceteri conf. 7. num. 9. fol. 23. lib. 2.

Limita & declara ibid. num. 10. & seq.

in Testamento inter liberos ex hereditate potest filius conf. 7. num. 16. fol. 24. lib. 1.

Testamento rupto vide in verb. codicilli.

ex Testamento quare filius non potest consequi legatum conf. 42. num. 39. fol. 216. lib. 2.

Testamentum requirit testes vide in verb. testes.

Testamentum quod non valet iure testamenti an valeat iure codicillorum conf. 23. num. 29. fol. 136. lib. 1.

Testamentum conditum v. ceteri. cum duobus vel tribus testibus & notaria valat conf. 47. numero 1. fol. 358. lib. 1.

Amplia ut ibid. num. 20. & 4.

Testamentum patrum vide in verb. filia.

Testamentum nullum dicendum. & eius succedendi ab intestato aequiparatur conf. 70. num. 58. fol. 406. lib. 2.

Testamentum quando alicui derogat. tunc potest in conditione dicuntur dispositio vocat conf. 80. num. 9. fol. 486. lib. 1.

Testamentum heredis grauari non potest per transmissionem conf. 82. num. 94. fol. 508. lib. 2.

Testamentum in quo legitima sit prohibita non dicitur approbatum ex aditione hereditatis conf. 2. num. 9. fol. 2. lib. 2.

Limita ut ibid. num. 10.

Testamentum in quo filius sit praeteritus expressa causa quae sufficiat pro exheredatione sufficit in causa in testamento expressa diffinitio conf. 2. numero 24. fol. 2. lib. 2.

Testamentum non potest impugnare qui ex acceptis legatum conf. 7. num. 6. fol. 22. lib. 2.

Testamentum impeditur a iure solemnitate an & quando approbata possit ceteri conf. 7. num. 7. fol. 22. lib. 2.

Testamentum non approbans non potest illud impugnare nec petere successorem ab intestato conf. 7. num. 8. fol. 23. lib. 2.

aduersus

INDEX.

adversus Testamentum vide in verb. legitimatus.
 Testamentum inter liberos non soluitur per secundum actum
 mentum quando in secundo non est clausula derogandi
 ria conf. 7. num. 20. fol. 24. lib. 2.
 Limita & Amplia ut ibidem conf. ad num. 27.
 Testamentum non præsuntur conf. 24. numero 3. fol. 110.
 lib. 2.
 Testamentum punitur per natiuitatem posthumam si est
 per testamentum nullum conf. 32. num. 1. & 37. fol. 392.
 & 162. lib. 2.
 Sed vide ibid. num. 24.
 Et sic in codicillis ibid. num. 12.
 Sed vide ibid. num. 14. & 16. & 25.
 Testamentum si soluitur ex clausula codicillaria de qua
 non derogatur conf. 32. num. 3. fol. 159. lib. 2.
 Testamentum in quo posthumus frigitur ante præsenti an
 soluitur ex clausula codicillaria concepta per verba
 suam tempore conf. 32. num. 4. & 27. & per tot. fol. 59.
 & 162. lib. 2.
 Testamentum natiuitatem posthumam vide in verb. posthumus.
 Testamentum per præsenti an hereditatem adiacentem non su
 stinetur quamvis testator diu superuixerit conf. 32. nu.
 m. 37. fol. 165. lib. 2.
 Testamentum aliud præsenti si testator natus valere illud
 sustinetur in vim faciens conf. 32. num. 28. fol.
 165. lib. 2.
 Testamentum natus an querit posthumus vide in verbo
 posthumus.
 Testamentum in quo præsenti sit filius natus vel posthumus
 an potest & quando personalitas conf. 33. num. 15.
 fol. 169. lib. 2.
 Testamentum conditionale non meretur executionem conf.
 42. num. 37. fol. 216. lib. 2.
 Testamentum impingens nihil ex eo consequi potest conf. 42.
 num. 38. fol. 216. lib. 2.
 Testandi facultas intelligitur data per substitutionem fa
 ctam si decesserit ab intestato conf. 39. num. 38. fol. 205.
 lib. 1.
 Amplia ut ibid. num. 41. & 43.
 Testator prohibens simpliciter vel sine certa solemnitate an
 intelligatur prohibere aduocatum conf. 22. num. 19. &
 109. fol. 139. lib. 2.
 Testari Monachus potest vide in verb. Monachus.
 Testari quis non potest de feudilibus & ex eo quod quis testa
 tor est præsuntur bona non esse feudalia conf. 5. num.
 19. fol. 123. lib. 2.
 Testari quis potest in mortis articulo conf. 45. num. 15. fol.
 239. lib. 2.
 Testari causa regulariter in causa intestati conf. 41. num. 5. fol.
 223. lib. 1.
 Et ibi declaratur conf. 42. num. 7. fol. 223. lib. 1. & con
 fol. 22. num. 17. fol. 223. lib. 2.
 Testator non censetur cogitasse de rato contingebat conf.
 49. num. 13. fol. 109. lib. 1.
 Testator substituitur mitem solatur conf. 29. num. 29. fol.
 130. lib. 1.
 Præsenti videtur ibid.
 Testator vocando legimus ex familia, quamvis casus de
 legitimis ab initio non sit tam iustus in casu si
 ab ipso parte legitimis ex masculis vocatur conf. 22. num. 7.
 fol. 139. lib. 2.
 Præsenti si legitimus de familia sint descendentes, alij vero
 transuersales ibid. num. 63.
 Testator prohibens alijque heredes excludit filium legiti
 mum vide in verb. filius.
 Testator vocans filium & eius descendentes legitimis & na
 turales non excludit legitimorum videtur in verb. legiti
 mus.
 Testator qui ex auctoritate propria filium decedentem filium filij

anere fidei commissi nulla negat videtur grasse esse
 descendentes conf. 38. num. 37. fol. 198. lib. 1.
 Ratio assignatur ibidem.
 Testator substituitur alij & deinde alius intelligitur re
 linquere bona sub dispositione gradatam conf. 39. num. 63.
 fol. 207. lib. 1.
 Testator præsuntur se reformare in agis dispositionem suam
 quamvis communis conf. 42. num. 70. fol. 223. conf.
 55. num. 18. fol. 299. & conf. 59. num. 42. & 55. fol. 161.
 & 81. lib. 1.
 Testator quod versum in hereditatem præsuntur illud
 habere pro dispositione conf. 42. num. 70. fol. 223.
 lib. 1.
 Declara & limita ut ibid.
 Testator an possit legare in casu mortis carnalis tantum &
 non spiritus conf. 56. num. 3. & 24. lib. 2. & 295.
 lib. 1.
 Testator si in vno casu aliquid disposuit & in alij non dispo
 nitur in ij & disponere conf. 56. numero 12. fol. 293.
 lib. 1.
 Testator an possit disponere in bona transmissa in Ecclesiam
 conf. 56. num. 7. fol. 294. & conf. 57. per tot. fol. 297.
 lib. 1.
 Testator præsuntur habere eandem affectionem erga aquali
 ter sibi coniunctos conf. 62. numero 17. fol. 344.
 lib. 1.
 Testator quando non est testis verbo sufficiens si non proprie
 relictus præsuntur conf. 63. numero 34. fol. 358.
 lib. 1.
 Declara ut ibid. num. 36. & 90.
 Testator quod non expresse præsuntur natusse conf. 63. nu.
 36. fol. 358. lib. 1.
 Testator vocando simpliciter agnatos intelligit de natis ipso
 vivente sicut si de decore sub aliqua conditione, non
 sunt intelligit de natis aduocantur ea conditione conf.
 70. num. 31. fol. 405. lib. 3.
 Testator quamvis præsenti in vno casu alij & non descen
 dentes & hoc non est alij ordam conf. 75. num. 23. fol.
 446. lib. 1.
 Testator non sufficit quod sit volens, sed debet uterque
 ut quid sit dispositus conf. 75. numero 29. fol. 447.
 lib. 1.
 Testator disposuisse dicitur si sit mens ex alij dispositus in
 testamento colligitur conf. 75. numero 48. fol. 448.
 lib. 1.
 Testator disparatus confertur & agnationem quando sem
 per prius vocavit masculos & solum in casu de fidei
 feminas conf. 79. num. 50. fol. 476. lib. 2.
 Testator plures instituit videretur plures dixisse videtur
 hereditatem præsuntur in portionibus suis, quoniam alij
 instituit conf. 82. num. 132. fol. 514. lib. 1.
 Testator disponere potest quod dat inter viros imparetur
 in legitimam conf. 92. num. 10. fol. 567. lib. 2.
 Declara ut ibid. num. 21. & 29.
 Testator si filius disponat, tunc filius præsuntur alij filium pa
 tris conf. 93. num. 14. fol. 573. lib. 1.
 Contrarium vide ibid. num. 19. & seq.
 Testator non potest aliquem priuare quod impetere potest ab
 filium alijque conf. 93. num. 17. fol. 573. lib. 1.
 Amplia & declara ut ibid. num. 19. & 21.
 Testator magnifice dicitur suum cognomen, quando in casu
 non delationis impetit putam priuatioms conf. 93. nu.
 30. fol. 575. lib. 1.
 Testator potest declarare se velle decedere in testamento conf. 96.
 num. 11. fol. 585. lib. 1.
 Testator quando datus non amittit secundum masculinum & non
 agnationem conf. 12. num. 3. & 15. & 17. fol. 53. & 54.
 lib. 1.
 Testator permittens bona fidei commissi alienare ex causa de

INDEX.

- si, intelligitur, quando aliunde des dari non possit conf. 22. num. 10. fol. 100. lib. 2.
- Testator quando voluit bonis conservari in agnatione, tunc fiduciam appellatam necesse est nepotes conf. 24. num. 57. fol. 119. lib. 2.
- Testator veritas etiam unius solus potest prohibere alienationem necessariam pro exsolvendo are. alieno heredes conf. 31. num. 16. fol. 154. lib. 2.
- Declarat ut ibid. num. 82. 30. 38. & per tot.
- Testator potest gravare heredem, quod restituit fructus bonorum ex solvendo conf. 31. num. 17. & 25. fol. 154. & 155. lib. 2.
- Declarat ut ibid. num. 26.
- Testator non potest prohibere alienationem bonorum heredis conf. 32. num. 23. fol. 155. lib. 2.
- Testator potest ad solam ecclesiam suam temporis an dicatur in genere cogitasse de posthumis conf. 32. num. 5. fol. 159. lib. 2.
- Testator si velit aliam precedere testamentum valere illud si fuerit in vita fiduciam fisci conf. 32. num. 28. fol. 165. lib. 2.
- Testator in dubio censetur dispendere de rebus suis conf. 44. num. 13. fol. 296. lib. 2.
- Testator viro si decesserit legatarius vel heres transmissio locum habet conf. 79. numero 90. fol. 481. lib. 2.
- Ad testamentum referuntur verba quae ad heredem & ad testamentum referri possunt conf. 122. num. 7. fol. 100. lib. 2.
- Testator em velle proferre alienam solentem sua propria non est verisimile conf. 32. num. 6. fol. 160. lib. 2.
- Testatoris declaratio obest heredi conf. 6. num. 103. fol. 30. lib. 1.
- Testatoris mem. non diminanda conf. 19. num. 2. fol. 408. lib. 1.
- Testatoris ambigua voluntas per duos testes legitime declaratur conf. 20. num. 14. fol. 112. lib. 1.
- Amplia ut ibid. num. 15.
- Testatoris dispositio non respicit praeterita, sed futuram habetur de morte conf. 20. num. 19. fol. 114. lib. 1.
- Testatoris licentia concessa dispendi de bonis supponit fiduciam conf. 38. num. 19. & 50. fol. 197. lib. 1.
- Declarat ut ibid. num. 21.
- Testatoris voluntas an possit committi vide in verbo Episcopus.
- Testatoris voluntas ex eius consuetudine declaratur conf. 51. num. 34. fol. 279. lib. 1.
- Testatoris voluntatem declarant heredes conf. 51. num. 35. fol. 279. & conf. 56. num. 25. fol. 294. lib. 1.
- Testatoris voluntas cum testis est servanda conf. 62. num. 24. fol. 345. lib. 1.
- Testatoris voluntas declaratur ex gestis per heredem qui praesumitur scire mentem testatoris conf. 63. num. 29. & 82. fol. 358. & 363. lib. 1.
- Testatoris verbis ad verba testamentum valet argumentum conf. 90. num. 36. fol. 405. lib. 1.
- Testatoris dispositio facta in communem casum extenditur ad immensum alium, in quo testator verisimiliter idem disposuisset de ea inter rogatus fuisse conf. 74. num. 17. fol. 440. lib. 2.
- Declarat ut ibid. num. 29.
- Testatoris voluntas ut colligatur, conjectura debet esse vergetica conf. 75. num. 30. fol. 447. lib. 1.
- Declarat ut ibid. num. 32. & 49.
- Testatoris voluntas in fideicommissum magis attenditur quam verba conf. 75. num. 31. fol. 447. lib. 1.
- Testatoris de voluntate quando apparet, quod voluerit conferre agnationem & non ad solam inductionem fideicommissum ut conf. 75. num. 29. fol. 445. lib. 1.
- Testatoris voluntas etiam conjecturatur a primis locum obtinet conf. 79. num. 94. fol. 482. lib. 1.
- Contra Testatoris mentem declaratur Trebellianica vide in verbo Trebellianica.
- post Testatoris morem commodum habere, & incommodum contingere sicut ad heredem conf. 3. num. 7. & 9. fol. 6. & 7. lib. 2.
- Testatoris heres dicitur, qui est heres heredis conf. 20. num. 37. fol. 96. lib. 2.
- Testatoris de m. bona fuisse probat disquisitio conf. 23. num. 21. fol. 106. lib. 2.
- pro Testatoris debito facta alienatio vide in verbo alienatio.
- Testatoris debitorum solutio quomodo per heredem probetur conf. 23. num. 32. fol. 107. lib. 2.
- Testatoris pro parte & pro parte intestatus qui decedere potest ex lege dispositione conf. 70. numero 33. fol. 403. lib. 1.
- Testes inhabiles probant in casu adulterij conf. 6. & 11. num. 70. ad 95. fol. 27. 28. & 29. lib. 1.
- Testes de auditu probant in his, quae sunt difficili probationis, & quando concurrunt alia adminicula conf. 6. num. 73 & 75. fol. 27. lib. 1.
- Testes de erecutione probant si adducant rationes effluentes conf. 6. num. 77. fol. 27. lib. 1.
- Testes de auditu sufficit, ut vnum nomen auctorem licet dicant de alijs non recordari conf. 6. num. 87. fol. 28. lib. 1.
- Testes non interrogari si non nomen auctorem an, & quando probent sim an vide lase conf. 6. num. 91. & sequentibus fol. 29. lib. 1.
- Testes si multi, sine examinari dicunt probata fama conf. 6. num. 100. fol. 29. lib. 1.
- Testes illegitime examinati faciunt adminiculum conf. 6. num. 101. fol. 29. lib. 1.
- Testes deponentes ex fama, vel confessione mulieris, vel ex solo asseculo probant impotentiam coeundi, si non agatur de dissolutione matrimonij conf. 6. num. 104. 111. & seq. fol. 30. & seq. lib. 1.
- Testes deponentes se credere filium esse adulterum admittuntur conf. 6. num. 121. fol. 93. lib. 1.
- Testes probant contra inducentem conf. 6. num. 137. fol. 34. lib. 1.
- Declarat & limitat ut ibid. num. 138. & 139.
- Testes duo requiruntur ad probandum causam dissolutionis, sponsalium, vel impedimentum matrimonij, quando ex matrimonio contrahendo peccatum non committeretur nam vni vni testis sufficit conf. 18. num. 27. fol. 105. lib. 1.
- Testes quing. in omni ultima voluntate sufficiens exceptio reclamationis conf. 22. num. 1. fol. 134. lib. 1.
- Amplia ut ibid. v. q. ad num. 21.
- Testes septem requiruntur in testamentis exceptis testamentis eorum in quibus duo requiruntur conf. 22. num. 6. fol. 134. lib. 1.
- Testes quing. si ex forma statuti in testamentis sufficiunt, numerus tamen testium in ediculis requisitus non est diminutus conf. 22. num. 7. fol. 134. lib. 1.
- Testes duo solum in recognitione apocha requiruntur qui praesentes fuerint conf. 37. num. 6. & 8. fol. 190. lib. 1.
- Declarat ut ibid. num. 8. & 11. v. q. ad num. 28.
- Testes non sive arbitrio in confessione apocha creditur imputandum vbi conf. 37. num. 4. fol. 190. lib. 1.
- Testes tres deponentes de contentis in apocha, & suis subscriptionibus, manuum debitoris recognoscunt plures probent vide in verbo, apocha.
- Testes plures numero praevaleant conf. 43. num. 24. fol. 233. lib. 1.
- Declarat ut ibidem numeris sequentibus.

Testes

INDEX.

- Testes contrarii non probant* confil. 44. numero 25. fol. 245. lib. 1.
- Testes de credulitate contra rem non probant* confil. 45. numero 21. fol. 251. lib. 1.
- Testes examinati in alio iudicio non probant* confil. 20. numero 40. fol. 97. lib. 2.
- Testes examinati in alia causa in antiquis sessionibus aliqualem probationem* confil. 23. numero 28. fol. 127. lib. 2.
- Testi unico non creditur* confil. 37. numero 29. fol. 192. lib. 1.
- Testi unico etiam de credulitate ad defensionem res statim non* fol. 45. numero 10. & 21. fol. 250. & seq. lib. 1.
- Testibus Sacerdotibus magis creditur quam secularibus* & aquantur quatuor Sacerdotes cum sex laicis testibus confil. 6. numero 113. fol. 31. lib. 1.
- Testibus vel peritis deponentibus de minori quantitate venenii exhibiti si apud eum est confil. 28. numero 25. fol. 159. lib. 1.*
- Testibus duobus de meo deponentibus plus creditur quam mille negantibus* confil. 67. numero 3. fol. 385. lib. 1.
- Testimonio quando inimicus non repellatur* vide confil. 6. numero 80. item multis seq. fol. 28. lib. 1.
- Testimonium unius sufficit in summarissimo* confil. 14. numero 73. fol. 152. lib. 1.
- Testis unus non probat* etiam tamen dictum ferit pro admittendo confil. 6. numero 62. & 63. fol. 126. lib. 1.
- Testis de auditu admittitur ubi testis de credulitate admittitur* confil. 6. numero 74. fol. 127. lib. 1.
- Testis de auditu aut pro iurisdictionem* confil. 6. numero 76. fol. 127. lib. 1.
- Testis potest se remittere ad primum examen* confil. 6. numero 79. fol. 128. lib. 1.
- Testis reddens rationem quia vicinus probat* confil. 6. numero 94. fol. 129. lib. 1.
- Testis de fessio acta in iudicio magis attenditur quam extra iudicium* confil. 6. numero 114. fol. 31. lib. 1.
- Testis de dicto obscuro declarat ad contrarium & a ratione obligata* confil. 6. numero 116. & seq. fol. 2. lib. 1.
- Testis inimicus non admittitur ad recognitionem* confil. 37. numero 31. fol. 193. lib. 1.
- Testis unum suum & debitoris subscriptionem recognoscens vivat in verb. Apostha.*
- Testis vilis & pauper non admittitur in iudicio* confil. 43. numero 27. fol. 233. lib. 1.
- Testis pro curia contra eam probat* confil. 43. numero 28. fol. 233. lib. 1.
- Testis vicinus non probat* confil. 43. numero 52. fol. 236. lib. 1.
- Testis pro curia receptus etiam si sit de auditu contra amplecti probat* confil. 44. numero 5. fol. 241. lib. 1.
- Testis varius & si ipsi contrarii non probat* confil. 44. numero 7. fol. 242. lib. 1.
- Imo puniendus est de falso ibidem.*
- Testis datus in contestem alium qui dicit se militem est suspensus de falso* confil. 44. numero 8. fol. 242. lib. 1.
- Testis patiens plures defectus non admittitur etiam si veritas aliunde probari non possit* confil. 44. numero 19. fol. 244. lib. 1.
- Testis diffusio super rei veritate qualem esse debeat* confil. 37. numero 13. fol. 191. lib. 1.
- De Testis iurata non dicitur in summarissimo* confil. 11. numero 15. fol. 77. lib. 1.
- Nec pariter admittitur impugnatio tituli ibidem* numero 16.
- Tituli primario posteriori omittatur eventus* confil. 43. numero 40. fol. 235. lib. 1.
- in Titulo antecedenti vim actum omnes presumuntur facti* confil. 10. numero 7. fol. 70. lib. 1.
- ex Titulo procedenti quis potest credere presumitur* confil. 9. numero 22. & 65. fol. 59. & 62. lib. 1.
- ex Titulo antecedenti alium equivoce declarantur* confil. 9. numero 65. & 68. fol. 62. lib. 1.
- pro Titulo sufficit longa possessio* confil. 11. numero 23. fol. 78. lib. 1.
- contra Titulo possidentem non datur publicatio* confil. 34. numero 53. fol. 177. lib. 2.
- Titulus multipliciter habet malam presumptionem* confil. 8. numero 153. fol. 53. lib. 1.
- ad Titulum coadunatum cum factum successione quia videtur potest* confil. 88. numero 12. fol. 552. lib. 1.
- Titulus sine possessione non accenditur in interdicto peritum* & in interdicto si melius iudicatum esset confil. 8. numero 11. fol. 52. lib. 1.
- Titulus emptiois est iustus quo ad possessionem* confil. 9. numero 15. fol. 58. lib. 1.
- Titulus an requiratur quando agitur de possessione in iudicio* confil. 10. numero 15. fol. 58. lib. 1.
- Titulus an requiratur quando agitur de possessione in iudicio* confil. 10. numero 15. fol. 58. lib. 1.
- Tolerantia iuramenti vide in verb. iuramentum.*
- in Tormentis datus sine legitimo iudicio confessio nulla est* confil. 28. numero 30. fol. 159. lib. 1.
- Tortura si non potest in causa veniens sine legitimo iudicio* confil. 28. numero 31. fol. 159. lib. 1.
- Tortura tamen sufficit iudici.*
- Tortura repeti non potest nisi quando prima tortura a suis iudicibus iudicia erant utque gratia quod per primam torturam non fuerant purgati* confil. 28. numero 32. fol. 160. lib. 1.
- Tortura purgat indicia* confil. 43. numero 34. fol. 236. lib. 1.
- de Toto ad partem non habet locum argumentum in extraordinariis successione ibidem* confil. 2. numero 30. fol. 10. lib. 1.
- in Testam quod nemini excluditur* dicitur habere potestatem in successione confil. 2. numero 34. fol. 11. lib. 1.
- Testam qui dicit nihil excludi* confil. 22. numero 31. fol. 134. lib. 1.
- Traditio & nominatio facta de aliquo amicum filio vide in verb. filius.*
- Transactio facta a minore sine solemnitatibus vide in verbo nuptiarum viginti quinque annorum.*
- Transactio patris non praeiudicat filio in secundo antiquo* confil. 60. numero 9. fol. 332. lib. 1.
- Transactio est exceptio liti finita & impedit litem ingressum* confil. 24. numero 12. fol. 111. lib. 2.
- Transactiois allegatione omissa relictio conceditur adversus scientiam* confil. 60. numero 4. fol. 396. lib. 1.
- Transactiois generalitas verborum restringitur ad causam* confil. 100. numero 52. fol. 622. lib. 1.
- Transcendi de una ad aliam religionem licentia vide in verbo licentia.*
- Transiens ad aliam Religionem sine licentia an possit propria auctoritate ad primam redire* confil. 40. numero 34. fol. 106. lib. 2.
- Transiens ad aliam Religionem unde in verb. Apostha in verbo de Religione in verbo ad Religionem & in verbo Religio.*
- Transiens de una Religione ad aliam pendente liti in qua Religione stare debeat* confil. 40. numero 34. fol. 106. lib. 2.
- Transiens ad aliam Religionem an sit licitus licentia non petere* confil. 40. numero 33. fol. 205. lib. 2.
- Transiens de una linea ad aliam non fit quando aliquis superest de prioris linea* confil. 62. numero 31. fol. 346. lib. 1.
- Transiens in servitutem scilicet est de una ad aliam* confil. 64. numero 56. fol. 375. lib. 1.
- Transiens de una Religione ad aliam ut sit licitus qua concurrere debeat* confil. 40. numero 28. fol. 104. lib. 1.

X N D I E X.

Transmissibile quod non est, non est cessabile conf. 50. num. 16. & 22. fol. 269. & conf. 53. num. 5. fol. 283. lib. 1.
 Transmissio hereditatis vide in verb. hereditatis.
 Transmissio fit etiam quod legatarius ignoret legatum sibi deberi consil. 78. num. 23. fol. 465. lib. 1.
 Transmissio cessat quando iuramentum est substitutum, vel substitutio est facta nomine proprio conf. 79. num. 4. & 68. fol. 471. & 478. lib. 1.
 Limita ex coniecturis ibid. num. 61. & 69.
 Transmissio cessat quando quis succedere potest in re proprio conf. 79. num. 36. & 87. fol. 474. & 481. lib. 1.
 Transmissio facilius, & ex leuioribus coniecturis induitur quam vocatio conf. 79. num. 42. fol. 475. conf. 82. num. 72. 184. & 199. fol. 506. & 524. & seq. lib. 1.
 Transmissio habet locum etiam si legatarius, vel heres decesserit viuo testatore conf. 79. num. 90. fol. 481. lib. 1.
 Transmissio in qua differtur a vocatione conf. 80. num. 18. fol. 486. lib. 1.
 Transmissio cessat quando filij sub intelliguntur ex dispositione legum aut iij. de cond. & demonstrat. conf. 82. num. 15. & 55. fol. 499. & 504. lib. 1.
 Transmissio an in peditur ex acta condicione conf. 82. num. 16. & 91. fol. 499. & 508. lib. 1.
 Transmissio cessat quando substitutio est facta vominibus proprijs viuo in verb. substitutio.
 Transmissio an habeat locum in directa substitutione, que in fideicommissariam conuertitur conf. 82. num. 19. & 93. fol. 499. & 508. lib. 1.
 Transmissio induitur ex coniecturis consil. 82. num. 51. & 72. fol. 504. & 506. lib. 1.
 Transmissio fit cum onere suo consil. 82. num. 58. fol. 505. lib. 1.
 Transmissio quid sit conf. 82. num. 95. fol. 508. lib. 1.
 Transmissio dicitur legatum rem sua concedi debet, quando alia filia habet dotem, quam possit transmutare consil. 10. num. 20. fol. 40. lib. 2.
 Transmissio fideicommissaria quando fiat vide in verbo fideicommissum.
 pro Transmissione in dubio presumitur consil. 78. num. 18. & 53. fol. 465. & 469. & consil. 82. num. 74. fol. 506. lib. 1.
 in Transmissione non attenditur voluntas, & successio granati, sed granantis consil. 79. numero 48. fol. 475. lib. 1.
 Transmissio nem non impedit conditio, qua inest legato conf. 50. num. 25. fol. 269. lib. 1.
 Transmissione non impedit dies iuratus consil. 70. num. 26. fol. 403. & consil. 78. numero 45. & 46. fol. 468. lib. 1.
 Transmissio nem non impedit modum legato adiectum, qui importat conditionem necessariam ad rem legatam consil. 78. num. 5. & 31. fol. 463. & 469. lib. 1.
 Transmissione non impedit incrementum res legatam conf. 78. numero 6. & 14. fol. 463. & seq. lib. 1.
 Transmissione non impedit dilatio adiecta legato conf. 78. num. 15. fol. 464. lib. 1.
 Etiam si effectus iuratus, num. 14.
 quoad Transmissione legatum quandoque cedit, sed non quoad peritionem, ut est legatum fructuum, & legatum in diem certam cōf. 78. num. 21. & 38. fol. 465. & 467. lib. 1.
 per Transmissione succedens indubio personam transmittentis, & succedit re ipsi non autem transmittenti conf. 82. num. 59. fol. 505. lib. 1.
 Transmissione non impedit testamentum heredi granati vide in verb. heredes.
 Transmissio non locum est ob regulam liam hoc in re ff. de vulg. & pupill. conf. 78. num. 37. fol. 467. lib. 1.

Transmissio non est locus ad exclusionem filia vide in verbo filia.
 Transmissio non est locus quando substitutio est facta per nomina propria vel relativa conf. 80. num. 13. fol. 486. & consil. 82. num. 17. 20. & 53. fol. 499. & seq. lib. 1.
 Transmissio ab adultero ab iudum iuratarum presumitur eius filius, vide in verb. filius.
 an Transmittatur legatum doti conf. 52. num. 12. fol. 281. & conf. 54. num. 7. fol. 286. lib. 1.
 non Transmittitur legatum conditionale conf. 53. num. 4. fol. 281. lib. 1.
 Ratio assignatur conf. 78. num. 39. fol. 467. lib. 1.
 Transmittitur dos a filia inupta, vide in verb. dos.
 Transmittitur ad nepotem inis querelandi filio translatum vide in verb. filio.
 Transmissio facilius inspicitur supplementum legitimæ, quam transmittitur heredi conf. 79. num. 46. fol. 405. lib. 1.
 Transmittitur legatum conditionale, quando conditio inest nature rei legatæ, ut est legatum fructuum conf. 78. num. 1. 43. & 49. fol. 462. & 468. lib. 1.
 Transmittitur legatum pecunie solucenda ex fructibus, ac si simpliciter esset salum legatum de fructibus conf. 78. num. 9. 11. & 43. fol. 463. & 460. lib. 1.
 Contrarium vide ibid. num. 10.
 Sd vide ibid. num. 13.
 Transmissus legatum solucendum ex fructibus, quam primum fieri poterit conf. 78. num. 13. 44. & 47. fol. 464. & 468. lib. 1.
 An plus sit vnum, siue plura legata ibidem num. 44. & 47.
 non Transmittitur legatum personale conf. 78. num. 19. fol. 465. lib. 1.
 Transmittitur ad heredes extraneos legatum purum, conditionale vero ex coniecturis conf. 78. num. 20. fol. 465. lib. 1.
 Transmittitur legatum purum non agnitione conf. 78. num. 22. & 36. fol. 465. & 467. lib. 1.
 Ab herede tamen repudiari potest ibid.
 Transmittitur legatum praestandum ex fructibus initio anni etiam si fructus non sunt percepti conf. 78. num. 24. fol. 466. lib. 1.
 Declara vi ibid. num. 26. usq. ad num. 40.
 Transmittitur legatum annuum initio anni conf. 78. num. 25. fol. 466. lib. 1.
 Sed an pro rata solum illius anni, an & sequenti ibid. & num. 29. & 42.
 Transmittitur in ius ad heredes legatum distributum in plures annos praestationes gratia querendi hereditatem consil. 78. num. 28. & 41. fol. 466. & 468. lib. 1.
 Transmittitur vulgaris substitutio conf. 79. num. 53. fol. 478. lib. 1.
 Transmittitur ius accrescendi vide in verbo ius accrescendi.
 non Transmittitur ex statuto Brnon. hereditas qua non sit data a conf. 82. num. 50. fol. 504. lib. 1.
 non Transmittitur quod sit naturalis, pura autem sic conf. 42. num. 28. fol. 221. lib. 1.
 Transversales agnati dicuntur descendentes ex linea masculina conf. 75. num. 3. fol. 444. lib. 1.
 Transversales quando dicuntur vocati conf. 75. num. 33. fol. 447. lib. 1.
 Transversales non succedunt in fundo num. conf. 14. num. 19. fol. 112. & conf. 25. num. 1. & 26. fol. 122. & 124. lib. 2.
 Limita & declara vi ibid. num. 17. & 28.
 Transversales ultimi de stirpe descendentes ad eodem stirpe succedunt

I N D I E X.

- fuccedens in feudo antiquo conf. 24. num. 31. fol. 113. lib. 2.*
Ei idem est in feudo novo concesso iure antiqui ibidem numero 32.
Transfufales quando ad feudum admittuntur, ij admittuntur qui funt in proximi gradu vltimo de nullo conf. 34. num. 33. & 35. fol. 114. lib. 2.
Declarat ibid. a num. 37. ad num. 45.
Transfufales in feudo non admittuntur ultra feptimum gradum conf. 24. num. 36. fol. 115. lib. 2.
Transfufales quando defcendunt a primo acquirente admittuntur vjz in infinitum, quando vero non defcendunt admittuntur vjz ad feptimum gradum conf. 25. num. 37. fol. 122. lib. 2.
Transfufalibus quandoq; prouidet testator vide in verb. testator.
in Transfufalibus non firmatur praeiatus graduum in feudo conf. 24. num. 34. fol. 114. lib. 2.
Transfufali non venit appellatio defcenditum conf. 74. numero 7. fol. 459. & conf. 75. numero 1. fol. 443. lib. 1.
Nec dicitur de linea diu. conf. 74. num. 8.
Declarat ibid. num. 31.
Limita vbi d. conf. 75. num. 3.
Trebellianica, of falciatru an poffit prohiberi in codicillis conf. 22. num. 26. fol. 136. lib. 1.
Trebellianica vide in verb. legittima.
Trebellianica acritabitor contra voluntatem teftatoris conf. 99. num. 16. & 51. fol. 607. & 612. lib. 1.
Trebellianica dicitur prohibita quando bona integraliter funt reftituenda conf. 99. num. 17. fol. 607. lib. 1.
Item fi fit prohibita alienatio bonorum, vel bona apud agnatos conseruari debent ibidem.
Trebellianica figns primi gradus prohiberi poffit fecundum opinionem huius Romani conf. 59. num. 23. fol. 609. lib. 1.
Trebellianica non dicitur de relictis ad pias caufas conf. 99. num. 28. fol. 609. lib. 1.
Trebellianica p'p'ri primi gradus non poffit prohiberi conf. 1. num. 3. fol. 1. lib. 2.
Contrarium vide ibid. num. 4.
Innotat vbi ibid. num. 5. & per totum.
Trebellianica non amittitur licet inueniantur non iuri con fectum, p' tamem p'ctia iuris bonorum acritabitor conf. 19. num. 20. fol. 87. lib. 2.
Trebellianica acritatur ex bonis particulari fidelitatis p'p'ri fof-bibetq; vide in verb. non dicitur.
Trebellianica intelligitur prohibita ex prohibitione alienationis conf. 20. num. 25. & 42. fol. 95. lib. 2.
Trebellianica de relictis vide in verb. acritatur.
Triduum est terminus qd n'fciatibiles conf. 44. num. 22. fol. 225. lib. 2.
Triduum an reponatur ad pigandam melam famam, & confuetudinem delinquentis conf. 47. num. 51. fol. 261. lib. 2.
Tristes euentus non funt confiderandi conf. 82. num. 18. fol. 223. lib. 2.
Tunc actio reftitutoria diffufione non cafum exprefsum conf. 74. num. 37. fol. 439. & 440. num. 62. & 63. fol. 450. lib. 1.
Turbare dicitur qui occupat naturalem poffeffionem conf. 40. num. 5. fol. 202. lib. 2.
Turbatio, & manutentio poffeffionis fupponit poffeffionem conf. 9. num. 77. fol. 63. lib. 1.
Turbatio dicitur effe poffeffio illa qua datur caufam liti, nec debet attendi conf. 28. num. 38. fol. 142. lib. 2.
Turbatio dicitur, vel extrinfeccaliter competio inter diu. et non reftituta conf. 8. num. 13. fol. 49. lib. 1.
Turp' q'q' nullus datus fit, vel datus volens ante legittimam
- etatem populi paria funt conf. 74. num. 11. fol. 440. lib. 1.*
- V** *Acate fimpliciter non dicitur beneficium reftituendum in manibus fuperioris vnde in verb. beneficium.*
Vacatio per reftitucionem in manibus fuperioris vnde in verbo reftitucionem.
Vltim' monitum mutatio vide in verb. monitum.
Varia fpecies fcripturarum 2. Differetibus diftinguuntur, & varij cafus conf. 37. num. 10. fol. 19. lib. 1.
Vafalli proprium eft fidelitas conf. 25. num. 37. & 45. fol. 125. & feq. lib. 2.
Vafalli vniu. an poffint Principi conftruere axes vide in verbo Princeps.
Vafallo, & Vafallo vafalli compari intenditum retinendo conf. 8. num. 132. fol. 49. lib. 1.
Vafallo & Emphyteuta conceditur mandatum de manutentio do conf. 10. num. 51. fol. 73. lib. 1.
Vafallo qui a feudo cecidit, ne quando non tunc a fefta fuit, an tunc feodum fit nouum conf. 25. num. 41. fol. 126. lib. 2.
Vafallo fi fit concesso a licentia quod poffit vendere feudum vnde in verb. licentia.
in Vafallum non tranfertur quafi poffeffus fuperioris alicui fol. 14. num. 27. fol. 89. lib. 2.
Vafallus, & Emphyteuta poffident naturaliter conf. 9. num. 11. fol. 58. & conf. 11. num. 68. fol. 81. lib. 1.
Vafallus, vel emphyteuta tradendo rem etiam per contrarium fine reftitucione vnde domus directi interuenit ibidem poffeffionem auctem conf. 9. numero 12. fol. 58. lib. 1.
Declarat vbi ibid. & num. feq.
Vafallus cum mero, & mixto imperio, ac omnino da iurisdictione non poffit cognoscere caufas appellacionum conf. 9. num. 52. fol. 61. lib. 1.
Vafallus p'fcribere poffit caufas appellacionum conf. 9. num. 53. fol. 61. lib. 1.
Vafallus co. poffit caufas appellacionum a magiftratibus popularibus non auctem a magiftratibus a fe depofitis conf. 9. num. 54. fol. 61. lib. 1.
Et ratio ibi assignatur.
Vafallus etiam cum mero, & mixto imperio non poffit concedere reftitucionem in integram aduerfus fequentiam, & caufas criminales, nec admittere ad nouas diffenfiones cum huiusmodi de reftitucione Recepti conf. 9. num. 57. fol. 61. lib. 1.
Et ita de ftylo feruatur ibid. num. 60.
Vafallus contradiens cum domino non poffit arma fumeret hinc paret curia audire debet conf. 9. numero 82. fol. 63. lib. 1.
Vafallus, & Emphyteuta alienatree fine licentia domini illius poffeffionem omnino non amittunt conf. 14. num. 11. fol. 88. lib. 1.
Declarat vbi ibid. numero 26. & feq. vbi ratio assignatur.
Vafallus feudum alienans irrequifito domino ab eo non addit conf. 14. num. 19. fol. 88. lib. 1.
Et per alienationem exis ipfo iure, quodamque non quod poffeffionem ibid. num. 20.
Vafallus, fub infectando non accipit caufas civiles poffeffionem, vel accipit eas omni poffeffione conf. 14. num. 35. fol. 89. lib. 1.
Vafallus, & Emphyteuta, & conditor ad longum tempus priuant dominum tam per alienationem quam per fidem traditionem conf. 14. num. 43. & vide num. 13. & 30. fol. 90. lib. 1.

INDEX.

- Ratio affectur ibid.* num. 31. & 46.
Vasallus alienatus cadit a feudo consil. 59. num. 69. fol. 330. lib. 1.
Amplius ut ibid. num. 74. 78. & 79.
Vasallus propria autoritate feudo privari non potest conf. 61. num. 27. fol. 341. lib. 1.
Vasallus cum iure & mixto imperio est perpetuus rector consil. 90. num. 2. fol. 560. lib. 1.
Et qua possit in sua terris vide ibid. num. 4. cum multis seq.
Vasallus habens merum & mixtum imperium omnimodamque iurisdictionem non subijciatur maiori magistratus consil. 90. num. 23. fol. 563. lib. 1.
Saltem in praedictum illius imperij ibid.
Vasallus consentiens nonam fieri iurisdictionem sibi praedictae consil. 18. num. 4. fol. 81. lib. 2.
Vasallus si consentiat alienationi feudi sibi praedictae in iure inuestitura consil. 18. num. 5. fol. 81. lib. 2.
Limita, & sublimita ut ibidem numero 7. 8. 9. 17. & 19.
Vasallus ad quem feudum devenit, si sciat alium ininvestitum esse, & taceat per annum sibi praedictae in feudo consil. 24. num. 52. fol. 118. lib. 2.
Vasallus non potest infundare in frandem consil. 45. num. 27. fol. 240. lib. 2.
Vendens fructus ex proprijs bonis recollectos non dicitur mercator consil. 45. num. 12. fol. 250. lib. 1.
Vendens quicquid habet in aliquo loco non tenetur de eustione consil. 43. numero 1. & 21. fol. 210. & 220. lib. 2.
Vendens quicquid iurii habet in aliquo feudo non dicitur translatum aliquid nisi prius constet de iure concedendi, nam dicitur solum translatum ius quod competit consil. 43. num. 3. fol. 217. lib. 2.
Declaratur ibid. & num. 7.
Vendere & emere an quis cogatur frumentum, vide in verbo annona. in verb. frumentum, & in verb. penuria.
Vendere aliquibus non alij qui statim astringi potest consil. 29. num. 12. fol. 144. lib. 2.
Vendere fundum, vel hereditatem & quicquid iurii competit in tali fundo, vel hereditate est differentia & qua consil. 43. numero 2. 4. 25. & 26. fol. 217. & 221. lib. 2.
Vendi quanti potest res, tanti valet cõf. 45. num. 14. fol. 250. lib. 1.
Venditio vel divisa domo. vide in verb. domo.
Venditio rei maximi precij non praesumitur facta sine instrumeto consil. 37. num. 41. fol. 193. lib. 1.
Venditio non probatur ex possessione nisi praesumptine consil. 37. num. 37. fol. 193. lib. 1.
Venditio rei aliena valet ad praedictum vendens consil. 37. num. 44. fol. 193. lib. 1.
Qui tamen sciens vendit rem alienam, ut suam, dolum, & frandem committit ibid.
Venditio si fiat conditionalis quoad mensuram, vide in verb. quoad mensuram.
Venditio quando dicitur conditionalis vel pura consil. 71. num. 14. fol. 419. lib. 1.
Venditio facta pro certo precio, & quanti plaris vel maioris emptor intra certum tempus, illud vendiderit, dicitur pura, & valet, quia solum sub conditione est precij augmentum, vel diminutio consil. 71. num. 16. fol. 410. lib. 1.
Et venditione non facta hoc casu solum debetur pretium certum ibid. num. 17.
Venditio fructuum possessionis an intelligatur de primis, vel vicioribus fructibus consil. 84. numero 17. fol. 542. lib. 1.
Venditio seu locatio praedij vide in verb. locatio praedij.
Venditio an intelligatur facta de tota re, vel de parte spectante ad venditorem consil. 42. num. 21. & seq. fol. 200. lib. 2.
Et quid in donatione ibid. num. 22.
Venditor ab emptore iudicialiter cogi potest, ut rem teneatur, si lis de ea mora sit consil. 98. numero 16. fol. 598. lib. 1.
Venditor non tenetur nisi de ea evictione, qua habes causam, qua antecedit contrarium consil. 98. num. 19. fol. 599. lib. 1.
Venditor an teneatur certiorare emptorem de quantitate, & qualitate bonorum consil. 42. num. 20. cum numer. seq. fol. 220. lib. 2.
Et quid de donante, & alijs ibid.
Et si non certioratus ad quid teneatur ibid. num. 23.
contra Venditorem ut rem liberet potest agere emptor statim quoad res empti detegitur non libera consil. 98. num. 15. & 38. fol. 597. & 603. lib. 1.
Venditoris bonorum hypotheca comprehendit etiam bona post venditionem quæsitæ, & ante evictionem alienata per venditorem consil. 98. num. 17. fol. 598. lib. 1.
Venenandi animi signa excludentia qua sunt consil. 28. num. 27. fol. 159. lib. 1.
Venenari, & homicida non comprehenduntur sub statuto punnente assassinos consil. 29. numero 25. fol. 163. lib. 1.
Venenasse aliquem consensit, illumq; ex eo veneno mortuum esse vide in verb. pena.
In Veneni crimine affectus sine effectu an puniatur consil. 28. & 29. per tot. fol. 156. & 160. lib. 1.
Veneni delictum non puniunt, si deficiat animus venenandi consil. 28. num. 29. fol. 159. lib. 1.
Veneni in causa non potest procedi ad torturam sine legitimis indicijs consil. 28. num. 31. fol. 159. lib. 1.
Veneni signa, & principia certa qua sunt consil. 28. num. 24. fol. 159. lib. 1.
de Veneni exhibitio minoris quantitate testibus deponuntibus standum est consil. 28. num. 25. fol. 159. lib. 1.
de Veneno multa vide in verb. pena.
Venenum paratum exhibendum, si non exhibeat extraordinarie puniunt, at si exhibeat sed mori non sequatur puniunt pena l. Cornelia de sicarijs extraordinaria consil. 28. numero 9. fol. 157. & consil. 29. per tot. fol. 160. lib. 1.
Venenum emens exhibendum patri panam l. Cornelia incurrit vide in verb. filius.
Verba enunciativa an & quando probeant vide in verbo enunciativa.
Verba, tam ex linea in asculina, quam feminina, declarantur consil. 7. num. 30. fol. 37. lib. 1.
Verba potius casualiter, quam conditionaliter accipiuntur consil. 9. num. 32. fol. 59. lib. 1.
Verba in eo sensu capiuntur in quo in alijs partibus consil. 56. num. 9. fol. 293. lib. 1.
Verba declarant mentem preferentis consil. 58. num. 64. fol. 308. lib. 1.
Verba non debent esse superflua consil. 19. num. 8. fol. 109. lib. 1.
Amplius ut ibid. num. 24.
Verba iuris peritorum intelligenda sunt secundum consuetudinem ipsorum consil. 21. num. 55. fol. 119. lib. 1.
Verba suppositiva d. sponunt, quando id quod supponitur potest esse suppositivum pendens consil. 27. num. 28. fol. 154. lib. 1.
Verba simpliciter, & non secundum quid sunt intelligenda consil. 27. num. 38. fol. 155. lib. 1.
Verba enunciativa futuri eventus non inducunt fidem commissum

INDEX.

- sum vide in verb. enunciativa.
- Verba generalia declarantur, & restringuntur à precedentibus consil. 39. num. 35. fol. 205. lib. 1.
- Verba uniuscuiusque omnes casus comprehenduntur consil. 57. num. 38. fol. 303. lib. 1.
- Verba (cum vult omnino eius bona perpetuo remanere in eius agnatione) inducunt ab solutum fideicommissum consil. 39. num. 46. 38. & 63. fol. 205. lib. 1.
- Limites vult, num. 47. 48. 56. 59. & 74.
- Verba dicuntur adiecta substantia. & non executioni legati, quando sunt in vna. & eadem oratione consil. 40. num. 2. fol. 209. lib. 1.
- Verba (cum nupersit) an & quando importent conditionem, vel admonitionem vide lase consil. 40. 41. & 42. lib. 1.
- Verba sunt maius testimonium mentis nostra consil. 42. num. 38. fol. 222. lib. 1.
- Verba statutorum non porriguntur suum effectum ad significatum diuersum, nec contra sensum, si significatus ille non venit ex propria, & stricta significatione verborum consil. 42. num. 67. fol. 223. lib. 1.
- Verba sententia strictè sumuntur, & non large consil. 56. num. 15. fol. 255. lib. 1.
- Limites quando sententia iniuncta effectus, si verba strictè sumuntur ibidem.
- Verba quæ ad bonum, & malum se habeant in bonam partem sunt intelligenda consil. 47. num. 49. fol. 251. lib. 1.
- Verba in potiori significati sunt accipienda consil. 63. num. 5. & 63. fol. 353 & 361. lib. 1.
- Verba si non continent, sane conceduntur non attenduntur consil. 63. num. 43. fol. 359. lib. 1.
- Verba enunciativa relata ad grauius disponunt consil. 64. num. 15. fol. 370. lib. 1.
- Verba executionis non ampliant dispositionem consil. 64. num. 37. fol. 374. lib. 1. & consil. 23. num. 8. fol. 104. lib. 2.
- Verba mutatoria sola ab his, quæ errore armorum iussunt ad te ipsum consil. 67. num. 10. fol. 385. lib. 1.
- Vnde verba imperativa ibid. num. 55.
- Verba (nullo modo) comprehenduntur assenationem tam inter vivos quam causa mortis consil. 75. num. 86. fol. 434. lib. 1.
- Verba (adueniente morte) non alterant donationem inter vivos, quia solam important executionem, & significant causam non nomen consil. 83. numero 23. fol. 529. lib. 1.
- Verba litterarum coadiutoria diligenter sunt observanda consil. 88. num. 15. & 22. fol. 552. & seq. lib. 1.
- Verba suppositiua disponunt, quando vel adiecta importare possunt consil. 88. num. 34. fol. 555. lib. 1.
- Verba quamvis generalia recipiunt restrictionem secundum mentem loquentis consil. 97. numero 57. fol. 595. lib. 1.
- Verba omnia instrumenti aliquid operari debent consil. 100. num. 88. fol. 626. lib. 1.
- Verba naturæ debent intelligi consil. 11. num. 67. fol. 51. lib. 2.
- Verba quæ possunt referri ad heredem, & testatorem, referuntur ad testatorem consil. 22. num. 7. fol. 100. lib. 2.
- Verba intelliguntur secundum communem usum loquentis consil. 24. num. 64. fol. 120. lib. 2.
- Verba præsupponenda acquisitionem hereditatis possunt exponi pro acquisitione intellectuali, & præsupposita non autem re. lib. 31. num. 1. fol. 152. lib. 2.
- Verba sunt de demonstratione consil. 43. numero 18. fol. 219. lib. 2.
- Verbum non receditur per coniecturas, nisi sint graves, & necessarias consil. 42. numero 37. fol. 222. lib. 2.
- Verbis statuti non est recedendum consil. 42. num. 55. fol. 222. lib. 1.
- Tantum enim disponunt quantum loquuntur ibidem.
- Verbis quod lex non comprehendit, nec etiam Imperator accipere potest quod sub ea comprehendatur consil. 42. num. 56. fol. 222. lib. 1.
- Verbis promissionis de non descendendo tenentur est liberandum, ubi promissio de non descendendo est facta consil. 58. num. 19. fol. 314. lib. 1.
- Verbis statutorum ad verba Hasuentium valet argumentum consil. 70. num. 50. fol. 405. lib. 1.
- Sub Verbis generalibus renunciationis non venit fideicommissum purificandum consil. 100. numero 48. fol. 622. lib. 1.
- Verbis approbare minus est quam falso consil. 20. num. 29. fol. 95. lib. 2.
- Verborum geminatio non operatur, ut illa veniant, quæ ex natura sermonis non continentur, nec operatur augmētum dispositionis in decis. post consil. 21. num. 34. fol. 132. lib. 1.
- Verborum effectus non sonus attenditur ad dignoscendum qualitatem contrarius consil. 83. numero 4. fol. 528. lib. 1.
- ad Verborum limites sumitur argumentum à contrario sensu consil. 89. num. 26. fol. 559. lib. 1.
- Verborum vniuersalium quæ sit virtus consil. 16. num. 84. fol. 74. lib. 2.
- Verbum (aliquid) verificatur etiam in minimo consil. 42. num. 12. fol. 219. lib. 1.
- Verbum (assignare) importat dominium consil. 63. num. 4. fol. 353. lib. 1.
- Verbum commune adiectum verbo directo non admittit vniuersi directi consil. 31. num. 13. fol. 154. lib. 2.
- Verbum (dare) ex sua natura significat ad donationem consil. 83. num. 5. fol. 528. lib. 1.
- Verbum (liber) refertur ad id quod dicitur corporeis legatum consil. 63. num. 50. & 78. fol. 368. & 363. lib. 1.
- Verbum iniquitatem sumitur, ut non importet donationem consil. 18. num. 49. fol. 107. lib. 1.
- Verbum (gaudere) importat consummationem consil. 42. num. 31. fol. 215. lib. 2.
- Verbum (habere) importat dominium consil. 63. num. 2. fol. 353. lib. 1.
- Quandocumque importat possessionem ibid. & num. 59.
- Quid autem importet in dubio ibid. num. 3. & 61.
- Verbum (visu) demonstrat ad oculum consil. 64. num. 40. fol. 375. lib. 1.
- Verbum (instituit) potest importare directam institutionem, & substitutionem fideicommissariam in eadem testamentamento consil. 36. num. 42. fol. 183. lib. 2.
- Verbum (perpetuo) inducit fideicommissum perpetuum consil. 36. num. 3. & 39. fol. 183. & 187. lib. 2.
- Verbum (perire) habet laxissimam significationem consil. 32. num. 15. fol. 161. lib. 2.
- Verbum (placuerit) adiectum additioni quicquid non importat arbitrium boni viri, sed liberum voluntatem consil. 44. num. 71. fol. 231. lib. 2.
- Verbum (prædicti) demonstrat ad oculum consil. 64. num. 40. fol. 375. lib. 1.
- Verbum (quandocumque) continet compendiosum consil. 64. num. 50. fol. 376. lib. 1.
- Verbum (remanere) significat alium successeurum, & permanentem consil. 38. num. 12. fol. 196. lib. 1.
- Verbum (reuerſus) est commune consil. 64. num. 51. fol. 376. lib. 1.
- Obliquatur tamen in codicillis, & si adiectum sit rei singulari ibid.
- Verbum (scriptum) in quo differat à verbo (expressum) consil. 1. num.

I N D E X.

1. numero 12. fol. 3. lib. 1.
- Verbum (bare) importat permanentiam* confil. 58. num. 16. fol. 314. lib. 1.
- Verbum (substituere) est verbum commune* conf. 75. num. 57. fol. 449. lib. 1.
- Verbum (substituere) non semper importat substitutionem* conf. 31. num. 11. fol. 153. lib. 2.
- Est an importet fiduciariam* ibid. num. 12.
- Verbum (succedere) an intelligatur per vulgarem, vel fiduciariam* confil. 36. num. 57. fol. 189. lib. 2.
- Verbum (sum, et, est) sine in presenti, sine in futuro tempore in ultima voluntate est dispositivum* conf. 64. num. 12. fol. 370. lib. 1.
- Verbum unum, & idem ad dinerfor relatum dinerfor modo intelligitur* conf. 21. num. 72. fol. 120. lib. 1.
- Verbum (voluit & perveniat) est commune* conf. 36. num. 43. fol. 188. lib. 2.
- ex p. recidit factum dicitur, alium ex necessitate* conf. 18. num. 44. fol. 107. lib. 1.
- ad Verisimile argumentum multum valet ad probationem metus* conf. 67. num. 62. fol. 391. lib. 1.
- Verisimilis mens in ultimis voluntatibus attenditur* conf. 62. num. 30. & 46. fol. 346. & 348. lib. 1.
- Verisimile quod est vult attendendum* conf. 6. num. 97. fol. 29. lib. 1.
- Perapographum scriptura ex antiquitate temporis* confil. 6. num. 65. fol. 26. lib. 1.
- Vestes, & alia quotidiana a viro uxori tradita presumuntur donata* conf. 18. num. 10. 5. 27. & 42. fol. 103. & seq. lib. 1.
- Vestimentorum legatum factum uxori presumitur annuum* conf. 84. num. 6. fol. 540. lib. 1.
- Via propemurum non significat praecedentiam* conf. 86. num. 10. fol. 547. lib. 1.
- Viam qui petiit antior vixit dicitur* conf. 86. num. 9. fol. 547. lib. 1.
- Vicarij licentia an sufficiat pro omissione denunciatorum in matrimonio* conf. 67. num. 43. fol. 389. lib. 1.
- Et quid sit Vicarius foraneus* ibid.
- Vicinius scripturarum attendenda est ad interpretationem* confil. 63. numero 27. numero 79. fol. 353. & 357. lib. 1.
- Videlicet vide in verbo dictio.*
- pro Vidua in dubio est indicandum* conf. 42. num. 119. fol. 228. lib. 1.
- com Vidua nro committitur adulterium, etiam si prius per adulterium cognita fuisse* confil. 60. num. 31. fol. 336. lib. 1.
- Vidua donec manserit, si mulieris res relicta sit an intelligatur relicta usufructu* confil. 63. num. 25. fol. 357. lib. 1.
- Via seu aditus reformatio si non sit facta vendita vel locata, domo vide in verb. domo.*
- Vili persona semel substituta an excludat legitimatum vide in verb. legitimatus.*
- Vili & pauper non admittitur in resem* conf. 43. num. 27. fol. 223. lib. 1.
- Vili & humilis persona qua dicitur* conf. 59. num. 20. fol. 323. lib. 1.
- Villa super tota si quis habet ius decimandi potest decimare* monach. conf. 28. num. 8. fol. 139. lib. 2.
- Vincens vincenient rei sortium vult re* conf. 1. num. 20. & 62. fol. 3. & 7. & conf. 2. num. 3. fol. 9. & conf. 59. num. 68. fol. 330. lib. 1.
- Declarat ut dicitur* num. 44. & seq. & num. 69.
- Vincens vincenient re non debet esse deterioris conditionis re ipsa* conf. 1. num. 21. fol. 3. lib. 1.
- Vincit debet vincere ad sui cum adu* conf. 2. num. 8. fol. 9. lib. 1.
- in Vindictam propria iniuria quod imponitur socijs non communicatur* conf. 95. num. 4. fol. 581. lib. 1.
- Violentum solum quando dicitur vide in verb. solum.*
- Vir dicitur post matrimonium & sponsus ante matrimonium* conf. 18. num. 48. fol. 107. lib. 1.
- Vir presumitur viri re venerat* confil. 6. numero 33. fol. 24. lib. 1.
- Vir praece cogi non potest ad coitum* confil. 67. num. 23. fol. 387. lib. 1.
- Declarat ut ibid. num. 25. & seq.*
- Viri melius tractant mulieres quando ipsae habent bona ultra dotem* conf. 83. num. 53. fol. 532. lib. 1.
- Viri primi respectu non secundi dos congrua attenditur* conf. 99. num. 48. fol. 611. lib. 1.
- Viri rades uxor corrumpit* confil. 81. numero 28. fol. 29. lib. 2.
- Virtus collectivorum nominum per adiectionem nominis distributius alteratur* conf. 125. num. 8. fol. 145.
- Vit de hac materia vide in verbo solum, & in verbo interdictum.*
- Vit & metus differunt* confil. 67. numero 72. fol. 391. lib. 1.
- Vita contemplativa melior est activa* confil. 56. num. 29. fol. 295. & conf. 57. num. 3. fol. 297. lib. 1.
- Vita activa an praeratur contemplativa* conf. 39. num. 17. fol. 199. lib. 2.
- Vita propria praepositur honor* conf. 18. num. 16. & 31. fol. 104. & 106. lib. 1. & confil. 18. numero 10. fol. 82. lib. 2.
- Vita tempus brevis dicitur* confil. 27. numero 33. fol. 134. lib. 1.
- non Vincens non dicitur decedere* confil. 74. num. 1. fol. 439. lib. 1.
- Vltima scriptura praevalens* confil. 30. numero 4. fol. 165. lib. 1.
- in Vltima voluntate qualiter sufficiunt quinq. testes excepte testamento* conf. 22. num. 1. fol. 134. lib. 1.
- Accepta ut ibid. num. 2. off. ad 20.*
- Vltima ceterorum voluntates cur sollemnitates requirant* conf. 22. num. 21. & 28. fol. 136. lib. 1.
- in Vltimis voluntatibus conditio favorabilior est quam in contrariis* conf. 9. num. 27. fol. 33. lib. 2.
- in Vltimis voluntatibus verisimilis mens attenditur* confil. 62. num. 30. & 46. fol. 346. & 348. lib. 1.
- Vltra dictio omnia aequaliter determinat* conf. 84. num. 19. fol. 542. lib. 1.
- Vna pars testamenti aliam declarat* conf. 62. num. 26. fol. 345. & conf. 75. num. 45. fol. 448. lib. 1.
- Vna pars statuti aliam declarat* conf. 66. num. 18. fol. 383. lib. 1.
- Vntersalia verba vide in verb. verba.*
- Vntersalis dictio comprehendit omnia etiam si maior ratio esset in uno quam alio* confil. 5. numero 5. fol. 14. lib. 2.
- Vntersitas non dicitur aliquid accere, nisi sit legitimis congregata etiam si singuli separatim fuerint* conf. 9. num. 39. & 42. fol. 60. lib. 1.
- Sed vide ibid. num. 41.*
- Vntersitas quando dicitur ratificare alium per particulares gestos* conf. 9. num. 45. & 46. fol. 60. lib. 1.
- Vntersitas reidignetur alium Principem prius primu Principi in sua quasi possessione iurisdictionis* conf. 14. num. 84. fol. 93. lib. 1.
- Falsit quandoque agitur, aliterius Principis suis facta per aliquos tantum subditos* ibid.
- Vntersitas sitentibus quibus probatur* conf. 14. num. 82. fol. 93. lib. 1.
- Vntersitas nomine accusasse fieri non potest, sed fieri debet* f. 2 nomine

INDEX.

nomine proprio ad utilitatem universitatis confil. 43. num. 1. fol. 230. lib. 1.
 Limita de consecratione ibidem & ratio ibi afferitur.
 Vnus testis non probat confil. 6. numero 63. fol. 26. lib. 1.
 Servus tamen pro admittitur ibid. num. 62.
 Vnus gravari potest sub conditione si alius decesserit conf. 79. num. 37. fol. 474. lib. 1.
 Vocari filium alterius cum morte assumendi nomen, & infamia familia intelligitur vocare vnum tantum, & primogenitum, non amicum plures filios conf. 62. num. 35. & 41. fol. 347. & seq. lib. 1.
 Amplia ut ibid. num. 42.
 Vocari filium aliquem ad successionem alio non existente, si ille exstet, sed non succedat, an vocatus succedat conf. 14. num. 1. & per tot. respons. fol. 58. lib. 1.
 Vocare legitime descendentes aliud est, aliud vocare legitimas descendentes, vel legitimam descendentiā confil. 11. num. 76. fol. 120. lib. 1.
 Vocare lineam illorum de N. & vocare illos de domo vel familia N. idem est confil. 75. numero 4. fol. 444. lib. 1.
 Vocari si filius femina in quacunque parte testamenti vide in verb. femina.
 Vocari si sint aliqui nomine appellativo, seu collectivo, & alius nomine proprio, illi ad unam dimidiam admittuntur, iste ad alteram dimidiam confil. 23. num. 1. fol. 137. lib. 1.
 Fallit si adiecta sit dictio aequē, equaliter, pariter, vel alia similis ibid.
 Vocari aliqui si sint nomine appellativo cum alijs vocatis pariter per nomen appellativum, tunc hereditas in duos partes scinditur, quia omnes vocati tamquam duo corpora habentur conf. 24. num. 4. & 10. fol. 140. & seq. lib. 1.
 Declara. & amplia ut ibid. num. 5. ad 12.
 Vocari si sint parvi adstant cum matre succedūt in dimidia, & mater in alia dimidia confil. 24. num. 17. fol. 141. lib. 1.
 Vocari quando sunt filij nascituri, tunc natus post mortem gravatis admittitur confil. 62. numero 32. fol. 346. lib. 1.
 Vocari vnum sola existentia an sufficiat ad exclusionem alterum vocati ad successionem sub conditione si ille non exstet vel requiratur quod ille exstet, & succedat confil. 13. numero 2. 6. 7. 9. & 15. & per tot. fol. 55. & seq. lib. 2.
 Vocari dicuntur possi in conditione quando sunt descendentes, & femina excluduntur, & vocatur proximior conf. 24. num. 58. fol. 1. 9. lib. 2.
 Vocari primogenitus ex pluribus personis vide in verbo primogenitus.
 Vocari difficultius, & ex gravioribus coniecturis inducitur quam transmissio vide in verb. transmissio.
 Vocari in quo differat ad transmissiōem conf. 80. num. 38. fol. 486. lib. 1.
 ex Vocacione masculinum alio non consequente non refertur ad absolutam ratio conseruationis agnationis conf. 21. num. 3. fol. 48. lib. 2.
 ex Vocatis pluribus an vnum repudiatio operetur in accrescenda, vel potius quod alius non succedat conf. 14. num. 26. fol. 62. lib. 2.
 Vocari simpliciter vno nascituro ex aliquo primogenitus est admittendus conf. 62. num. 4. & 35. fol. 343. & 347. lib. 1.
 Vocari nomine proprio cum vocatis nomine appellativo succedit equaliter, si aut ille solus dimidiam, isti omnes simul aliam dimidiam consequantur confil. 24.

numero 9. fol. 141. lib. 1.
 Limita apposta dictione aequē vel alia simili ibidem numero 11.
 Vocatus sub conditione pendente a facto alterius prius potest hereditate, vel legato in penam alterius confil. 93. num. 55. & 18. fol. 573. lib. 1.
 Voluit verbum, vide in verbo verbum.
 Voluntaria iurisdictio est affixa curiae Imperatoris, & non potest transferri privatim in alium, sed cumulatim cum fil. 16. num. 28. fol. 68. lib. 2.
 Voluntaria iurisdictio per non subditos prorogari potest, seu contentiosa conf. 16. num. 35. fol. 68. lib. 2.
 Voluntaria iurisdictio est legitimam de iurisdictione confil. 16. num. 29. fol. 68. lib. 2.
 Voluntaria libera dicitur iacet quis cogatur servare praeiudicium confil. 16. num. 2. fol. 97. lib. 1.
 Voluntaria testatoris etiam tacita servari debet conf. 53. num. 19. fol. 283. lib. 1.
 Voluntaria testatoris ex quibus declaratur conf. 56. num. 15. 17. 18. 19. & 24. fol. 294. lib. 1.
 Voluntaria testatoris vide in verb. testatoris.
 Voluntaria libera, & spontanea in matrimonio requiritur vide in verb. in matrimonio.
 Voluntaria & successio gravata an ascendat in transmissiōem vide in verb. in transmissiōem.
 Voluntaria coniectura etiam sine praecepto sufficit, ad indicandam penam confil. 93. numero 33. fol. 576. lib. 1.
 Voluntaria facta declaratur confil. 99. numero 69. fol. 613. lib. 1.
 Voluntaria morte extinguuntur confil. 4. numero 17. fol. 11. lib. 2.
 Voluntaria patris vel citatio agnatorum non requiritur quando Comes habet potestatem legitimandi vnum, vel defuncti patrem ibid. confil. 36. numero 196. fol. 76. lib. 2.
 Voluntaria coniectura alia an sufficiat, ut legitimatio secundum voluntatem patris facta dicatur conf. 17. num. 18. fol. 80. lib. 2.
 Voluntatem suam quilibet presumitur confirmare dispositio, nisi legat conf. 45. num. 7. fol. 250. lib. 1.
 contra Voluntatem patris legitimatio facta vide in verbo legitimatio, & in verb. legitimatio.
 Voluntates, & cogitationes hominum varia sunt confil. 82. num. 135. fol. 514. lib. 1.
 Voluntatis ratione innotuam quid dicitur conf. 27. num. 49. fol. 136. lib. 2.
 Vox & fama publica quod quis sit filius adulteri probat filiationem vide in verbo filius.
 de Vsu communis doctoribus attestantibus an sit credendum conf. 21. num. 52. fol. 119. & conf. 46. num. 30. fol. 256. lib. 1.
 Vsu contrario quomodo lex collatur confil. 86. num. 11. fol. 547. lib. 1.
 Vsurarius inuito speciei rei usurarius ad damnum mutari nequit conf. 36. num. 4. fol. 86. lib. 1.
 Amplia ut ibid. num. 7.
 Vsurarius per citationem, & iuris contestationem ab officio sententia non interruptitur quoad acquisitionem domini conf. 68. num. 4. fol. 393. lib. 1.
 Vsurarius recepti ab hostibus non restituitur sine possimonia conf. 98. num. 6. fol. 596. lib. 2.
 in Vsurarius adus confisus potest conf. 99. num. 34. & 45. fol. 610. & seq. lib. 1.
 V usufructuario si facta sit substantio post eius mortem vide in verbo substantio.
 V usufructuario si prohibita sit detractione Tabellianica vide in verbo detractione.

INDEX.

V usufructuarius nunquam primas proprietas in possessione,
sine vradat actualiter rem, sine per alium factum consil.
14. num. 42. fol. 90. lib. 1.

*R*atio offeritur ibid. num. 45.

V usufructuarius canalis possit dici ille cui relictus sit proprietas
cum onere restitutionis consil. 63. num. 54. 85. & 112.
fol. 360. & sequentibus lib. 1.

V usufructuarius vniuersalis potest percipere fructus proprias
auctoritate consil. 63. num. 109. fol. 366. lib. 1.

V usufructuarius animalium nihil submissus, si animalia per-
reant consil. 41. num. 5. fol. 207. lib. 2.

*S*ecundum *V*sum communem loquendi verba intelliguntur
consil. 24. num. 64. fol. 120. lib. 2.

ad V usufructum si legata sit res intelligitur legata proprie-
tas consil. 63. numero 20. & 99. fol. 356. & 364.
lib. 1.

*L*imita ut ibid. num. 33.

V usufructum pecunia aduentitia filij, vs pater habeat an-
teatatur carere, vel cum inuoluitur consil. 83. num. 68.
& 99. fol. 328. lib. 1.

V usufructum importat verbum gaudere consil. 42. num. 31.
fol. 215. lib. 2.

V usufructus decursa, & non exalta a retractor an debeantur lega-
tario consil. 20. per 100. fol. 111. lib. 2.

V usufructus accipitur ad capitale consideratur consil. 20. nu. 12.
fol. 112. lib. 1.

V sum communis loquendi ascenditur consil. 54. numero 24.
fol. 388.

V sum communis loquendi vulgarium non ascenditur quando
verba sunt latina consil. 21. num. 56. fol. 109. & consil. 57.
num. 53. fol. 306. lib. 1.

I sum communis loquendi, utendi, & intelligendi iuxta se dis-
serunt consil. 21. num. 57. fol. 119. lib. 1.

I sum communis loquendi prauis propria significationis ver-
borum consil. 46. num. 29. fol. 256. lib. 1.

*L*imita, & declara ut ibid. & num. 32.

V sum communis loquendi ad iure probans non eget probatione
consil. 46. num. 31. fol. 256. lib. 1.

V sum communis loquendi debet probari de tempore testamen-
ti consil. 21. num. 51. fol. 119. lib. 1.

*E*t secundum qualis arem testatoris ibidem num. 54.

V sum ex alio disformis non inducitur consil. 63. num. 113.
fol. 366. lib. 1.

V usufructus vniuersalis si vnus sit relictus, & vnus sit institutus
hæres potest illius mortem, sine effectu ibid. vnde eadem
vniuersæ usufructuario consil. 26. numero 83. fol. 150.

*L*imita ut ibid. lib. 1.

V usufructus plenus si relictus sit, tunc proprietas intelligitur
relicta consil. 63. num. 7. 41. & 101. fol. 353. 359. & 364.

*L*imita ut ibid. num. 9. & 69.

V usufructus intelligitur relictus si alieni sit relicta res vnde
durante consil. 63. num. 16. 74. & 92. fol. 355. 362. &
364. lib. 1.

*C*ontrarium vide ibid. num. 17. 75. & 110.

*M*axime quando hæc verba ponuntur in clausula separata
ibid. num. 18.

V usufructus an intelligatur relictus, si relicta sit res mulieri
donec vidua fuerit consil. 63. numero 25. fol. 357.
lib. 1.

V usufructus intelligitur relictus si hæres prohibitus sine, ne
legatarium molestent consil. 63. numero 30. fol. 358.
lib. 1.

*C*ontrarium vide ibid. num. 55. & 76.

V usufructus verbo quando non est vnus testator, tunc proprie-
tas relicta præsumitur consil. 63. numero 34. fol. 358.
lib. 1.

*A*mplia ut ibid. num. 36. 37. & 90.

V usufructus conuertitur in proprietatem si præceperint,
quorum causa legatum ad usufructum non restringitur
ut consil. 63. numero 42. & 72. fol. 359. & 362.
lib. 1.

V usufructus cum onere restituendi dicitur casualis consil. 63.
num. 49. & 54. fol. 363. lib. 1.

V usufructus plenus si factum sit legatum non restringitur ad
alimenta itantibus liberis consil. 63. num. 51. fol. 360.
lib. 1.

V usufructus relictus dicitur ex remissione cautionis de vren-
do, & vrenodo consil. 63. num. 77. & 93. fol. 363. & seq.
lib. 1.

V usufructus legatum dicitur annuum consil. 63. num. 82. fol.
363. lib. 1.

V usufructus legatum si præcedat, & loci illius aliud sit fa-
ctum, secundum dicitur legatum usufructus consil. 63.
num. 86. & 94. fol. 363. & seq. lib. 1.

*P*raeterea si ex eis dictis sit supra ibid. num. 89.

V usufructus legatum subrogatum loco annui legati sequitur
eius maturam consil. 78. num. 43. fol. 468. lib. 1.

V usufructus relictus uxori restringitur ad alimenta ex an-
tibz filij consil. 21. num. 8. fol. 99. lib. 2.

V usufructus quoad usus non potest alienari, sed quoad commo-
ditatem consil. 27. num. 29. fol. 133. lib. 2.

V usufructus vniuersus est particularis consil. 42. num. 30. fol.
215. lib. 2.

V usufructus relictus importat consolidatum consil. 42. nu. 32.
fol. 215. lib. 2.

V supra dictum refert omnia præcedentia consil. 63. num. 73.
& 88. fol. 362. & seq. lib. 1.

*V*icini privilegio in aliquo loco dicitur conseruare vsuendi,
& in alijs locis consil. 28. num. 30. fol. 141. lib. 2.

*N*ec per unum illi non visitatur vigore clausula omni meliori
modo consil. 16. num. 102. fol. 76. lib. 2.

*V*ult est Ecclesia in iusto penere illius redditus consil. 27. num.
64. fol. 137. lib. 2.

*V*ultis præsumitur contrarius Ecclesia consil. 27. num. 62. fol.
137. lib. 2.

*I*n Vulgarem resolutum reciproca simpliciter facta vide in
verb. reciproca.

*V*ulgari succeditur hæres non adueni non ex fideicom-
missaria consil. 77. num. 2. fol. 457. lib. 1.

*V*ulgari sub substitutione caducas prioribus substitutioni-
bus locus est sequenti consil. 77. num. 30. fol. 460.
lib. 1.

*L*imita utamen ut ibidem.

*V*ulgari etiam an intelligatur adiecta conditio sine filij: po-
tita in compendiosa, an vero solum fideicommissaria con-
sil. 79. num. 86. fol. 481. lib. 1.

*V*ulgari facta in casu voluntatis habet locum, & in casu im-
potentia consil. 74. num. 18. fol. 440. lib. 1.

*V*ulgari comprehensa in compendiosa est impropria consil. 75.
num. 52. fol. 449. lib. 1.

*V*ulgari comprehensa in compendiosa continet casum volun-
tatis, & impotentia consil. 75. num. 55. fol. 449. lib. 1.

*C*ontrarium vide ibid. num. 61.

*V*ulgari continetur in compendiosa consil. 77. num. 6. fol. 457.
lib. 1.

*V*ulgari an & quando continetur in fideicommissaria sub-
stitutione, & cuius sit effectus consil. 76. num. 7. fol. 455.
lib. 1.

*V*ulgari expirat per aditionem hereditatis consil. 77. num. 7.
fol. 457. lib. 1.

*D*ecleara tamen ut ibidem.

*V*ulgari an continetur in fideicommissaria quoad aliquem
effectum consil. 77. num. 9. & 11. fol. 457. lib. 1.

*V*ulgari substitutio transmissum consil. 79. num. 53. fol. 476.
lib. 1.

*V*ulgari

I N D E X.

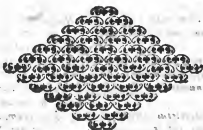
Vulgaris salta sub conditione si discesserit sine si q. an habeat locum si haeres decedat cum liberis conf. 82. num. 174. fol. 522. lib. 1.
in Vulgaris substitutionis casu substitutus an succedat in casu fideicommissaria conf. 82. num. 175. fol. 122. lib. 1.
Vulgaris substitutio evanescentia, si institutus fiat haeres licet per momentum conf. 33. num. 9. fol. 168. lib. 2.
Vulgaris substitutio in donatione causa mortis fieri potest conf. 34. num. 1. fol. 171. lib. 2.
Vulgariter an per fideicommissum dicatur substitutus ille, qui ordine successivo substituitur cas. 24. num. 59. fol. 119. lib. 2.
Vulgo conceptus non legitimatur per matrimonium conf. 59. num. 24. fol. 323. lib. 1.
Vulneratus si quis sit ex unico vulnere, & ignoretur à quo ex pluribus, qui eum aggressi sunt, tunc nulla pena imponi potest conf. 86. num. 2. fol. 546. lib. 1.
Vulneratus si sit aliquis multis vulneribus à multis, sed duo tantum vulnera sint lethalia, & ignoretur à quibus illa sint illata, omnes absolvantur à pena ordinaria conf. 86. num. 3. fol. 546. lib. 1.
pro Vulnere uno lethali solum procedi potest Bononia contra unum, etiam si plures interfuerint conf. 87. num. 13. fol. 551. lib. 1.
de Vulneribus per alios illatis tenetur auctor vixit vide in verbo auctor.
Vxor sponte à viro diversa, nisi prius ad eum redeat, non potest trahere causam matrimonialem conf. 5. num. 12. fol. 19. lib. 1.

Vxor gratuita distribuere inter pauperes quicquid superest de fructibus bonarum et relictarum, non tenetur restituere fructus vsq. ad concurrentem quantitatem sua dotis conf. 73. num. 10 & 105. fol. 418. & 431. lib. 1.
De clara vi ibid. num. 48.
Vxor bona dimittere tenetur si creditor soluto matrimonio si bi detem offerat conf. 73. num. 119. fol. 432. lib. 1.
Secus constituta matrimonio ibidem.
Vxor haeres instituta conservat hypothecam pro sua dote, pro qua potest retinere bona, & qua exinguitur salta solutione dotis conf. 73. num. 127. fol. 433. lib. 1.
Vxor curruat radijs viri conf. 8. num. 28. fol. 29. lib. 2.
Vxor testando non potest auferre, vel minnere lucrum dotis marito delatum conf. 10. num. 24. 27. & 34. fol. 40. & seq. lib. 2.
Vxoratus si religionem inconsulta coninge intravit, ad tam redire debet conf. 39. num. 2. fol. 197. lib. 2.
Vxor prae mortem sine communibus liberi vide in verbo Maritus.
Vxor inuener sunt infideles senibus, & eorum mortem defiderant conf. 6. num. 107. fol. 31. lib. 1.
Vxori legatum velimentum saltem vide in verbo vestimentorum.
Vxori ususfructus relictus vide in verbo ususfructus.

Z

Z Abarella conf. 151. declaratur conf. 9. num. 15. fol. 32. lib. 2.

F I N I S.

SERIES CHARTARVM SECUNDI LIBRI.

A B C D E F G H I K L M N O P Q R S T V X.
a b c d e f g h i k l m n o p q r s.

Omnes sunt terniones præter X. quæ est vnus folij, & Alfabeti
parui indicis, sunt duerniones.

B O N O N I A E,

Apud Hæredes Ioannis Rofsij. M.DC.XXV.
Superiorum Permissu.

THE OFFICE OF THE
SHERIFF

OF THE COUNTY OF

ALBANY

IN SENATE

1891

REPORT OF THE
SHERIFF

